॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾ

(ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ)

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

(ಕ)

ಆದಿಚ್ಚವಂಸಮ್ಬರಪಾತುಭೂತಂ ।
ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಮಣ್ಡಲದೇವಚಾಪಂ।
ಧಮ್ಮಮ್ಬುನಿಜ್ಝಾಪಿತಪಾಪಘಮ್ಮಂ।
ವನ್ದಾಮಹಂ **ಬುದ್ಧ** ಮಹಮ್ಬುವನ್ತಂ॥

(ಖ)

ಪಸನ್ನಗಮ್ಭೀರಪದಾಳಿಸೋತಂ।
ನಾನಾನಯಾನನ್ತತರಙ್ಗಮಾಲಂ।
ಸೀಲಾದಿಖನ್ಧಾಮಿತಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಂ ।
ವನ್ದಾಮಹಂ **ಧಮ್ಮ** ಮಹಾಸವನ್ತಿಂ॥

(ಗ)

ಸೀಲೋರುವೇಲಂ ಧುತಸಙ್ಖಮಾಲಂ।
ಸನ್ತೋಸತೋಯಂ ಸಮಥೂಮಿಚಿತ್ತಂ।
ಪಧಾನಕಿಚ್ಚಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಾರಂ।
ವನ್ದಾಮಹಂ **ಸಙ್ಘ** ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ॥

(ಘ)

ಯೇ ತನ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮುನಿರಾಜಪುತ್ತಾ।
ಯಾವಜ್ಜಕಾಲಂ ಪರಿಪಾಲಯನ್ತಾ।
ಸಂವಣ್ಣನಂ ನಿಮ್ಮಲಮಾನಯಿಂಸು।
ತೇ ಪುಬ್ಬಕೇ ಚಾಚರಿಯೇ ನಮಾಮಿ॥

(ಙ)

ಯೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿತುಲ್ಯನಾಮೋ।

তথূপমো সীহলদীপদীপো।
মমং মহাসামিমহাযতিন্দো।
পাপেসি বুদ্ধিং জিনসাসনম্হি॥

(চ)

টীকা কতা অট্ঠকথায যেন।
সমন্তপাসাদিকনামিকায।
অঙ্গুত্তরাযট্ঠকথায চেব।
সত্থন্তরস্সাপি চ **জোতিসত্থং**॥

(ছ)

নিকাযসামগ্গিবিধাযকেন।
রঞ্ঞা **পরক্কন্তিভুজেন** সম্মা।
লঙ্কিস্সরেনাপি কতোপহারং।
বন্দে **গরুং** গারবভাজনং তং॥

(জ)

নমস্সমানোহমলত্থমেবং ।
বত্থুত্তযং বন্দিতবন্দনেয্যং।
যং পুঞ্ঞসন্দোহমমন্দভূতং।
তস্সানুভাবেন হতন্তরাযো॥

(ঝ)

যো **বুদ্ধঘোসাচরিযাসভেন**।
বিঞ্ঞুপ্পসত্থেনপি সুপ্পসত্থো।
সো **বুদ্ধদত্তাচরিযাভিধানো**।
মহাকবী থেরিযবংসদীপো॥

(ঞ)

অকাসি যং **বিনযবিনিচ্ছযব্হযং**।
সউত্তরং পকরণমুত্তমং হিতং।
অপেক্খতং বিনযনযেসু পাটবং।
পুরাসি যং বিবরণমস্স সীহলং॥

(ಛ)

ಯಸ್ಮಾ ನ ದೀಪನ್ತರಿಕಾನಮತ್ಥಂ।
ಸಾಧೇತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಮಸೇಸತೋ ತಂ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯತೀನಮತ್ಥಂ।
ಆಸೀಸಮಾನೇನ ದಯಾಲಯೇನ॥

(ಠ)

ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರವರೇನ ಯಸ್ಮಾ।
ಸಕ್ಕಚ್ಚ ಕಲ್ಯಾಣಮನೋರಥೇನ।
ನಯಞ್ಞುನಾರಞ್ಞನಿವಾಸಿಕೇನ।
ಅಜ್ಝೇಸಿತೋ ಸಾಧುಗುಣಾಕರೇನ॥

(ಡ)

ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ ಚಿರಪ್ಪವತ್ತಿಂ।
ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಿಸ್ಸರದೇಸಿತಸ್ಸ।
ಚೋಳಪ್ಪದೀಪೇನ ಚ **ಬುದ್ಧಮಿತ್ತ**-
ತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಾದಿಗುಣೋದಿತೇನ॥

(ಢ)

ತಥಾ **ಮಹಾಕಸ್ಸಪ**ಅವ್ಹಯೇನ।
ಥೇರೇನ ಸಿಕ್ಖಾಸು ಸಗಾರವೇನ।
ಕುದಿಟ್ಠಿಮತ್ತೇಭವಿದಾರಕೇನ।
ಸೀಹೇನ ಚೋಳಾವನಿಪೂಜಿತೇನ॥

(ಣ)

ಯೋ **ಧಮ್ಮಕಿತ್ತೀ**ತಿ ಪಸತ್ಥನಾಮೋ।
ತೇನಾಪಿ ಸದ್ಧೇನ ಉಪಾಸಕೇನ।
ಸೀಲಾದಿನಾನಾಗುಣಮಣ್ಡಿತೇನ।
ಸದ್ಧಮ್ಮಕಾಮೇನಿಧ ಪಣ್ಡಿತೇನ॥

(ತ)

ಸದ್ಧೇನ ಪಞ್ಞಾಣವತಾ ವಳತ್ತಾ-।
ಮಙ್ಗಲ್ಯವಂಸೇನ ಮಹಾಯಸೇನ।

ಆಯಾಚಿತೋ **ವಾಣಿಜಭಾಣುನಾಪಿ।**
ವರಞ್ಞುನಾ ಸಾಧುಗುಣೋದಯೇನ॥

(ಥ)

ತಸ್ಮಾ ತಮಾರೋಪಿಯ ಪಾಳಿಭಾಸಂ।
ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯೋಪದೇಸಂ।
ಹಿತ್ವಾ ನಿಕಾಯನ್ತರಲದ್ಧಿದೋಸಂ।
ಕತ್ವಾತಿವಿತ್ಥಾರನಯಂ ಸಮಾಸಂ॥

(ದ)

ಅವುತ್ತಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಕಾಸಯನ್ತೋ।
ಪಾಠಕ್ಕಮಞ್ಚಾಪಿ ಅವೋಕ್ಕಮನ್ತೋ।
ಸಂವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮಿ ತದತ್ಥಸಾರಂ।
ಆದಾಯ ಗನ್ಥನ್ತರತೋಪಿ ಸಾರಂ॥

(ಧ)

ಚಿರಟ್ಠಿತಿಂ ಪತ್ಥಯತಾ ಜನಾನಂ।
ಹಿತಾವಹಸ್ಸಾಮಲಸಾಸನಸ್ಸ।
ಮಯಾ ಸಮಾಸೇನ ವಿಧೀಯಮಾನಂ।
ಸಂವಣ್ಣನಂ ಸಾಧು ಸುಣನ್ತು ಸನ್ತೋತಿ॥

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧-೫

. ಸುವಿಪುಲಾಮಲಸದ್ಧಾಪಞ್ಞಾದಿಗುಣಸಮುದಯಾವಹಂ ಸಕಲಜನಹಿತೇಕಹೇತುಜಿನಸಾಸನಟ್ಠಿತಿಮೂಲಭೂತಂ ವಿನಯಪ್ಪಕರಣಮಿದಮಾರಭನ್ತೋಯಮಾಚರಿಯೋ ಪಕರಣಾರಮ್ಭೇ ರತನತ್ತಯಪ್ಪಣಾಮಪಕರಣಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ್ಯಕರಣಪ್ಪಕಾರಪಯೋಜನನಿಮಿತ್ತಕತ್ತುಪರಿಮಾಣಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **‘‘ವನ್ದಿತ್ವಾ’’**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ರತನತ್ತಯಂ** ನಾಮ।

‘‘ಚಿತ್ತೀಕತಂ ಮಹಗ್ಘಞ್ಚ, ಅತುಲಂ ದುಲ್ಲಭದಸ್ಸನಂ।
ಅನೋಮಸತ್ತಪರಿಭೋಗಂ, ರತನಂ ತೇನ ವುಚ್ಚತೀ’’ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೫.೨೨೩; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬.೩; ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೨೬; ಮಹಾನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೦) –

ನಿದ್ದಿಟ್ಠಸಭಾವಂ

‘‘ಬುದ್ಧೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮೋ ಲೋಕುತ್ತರೋ ನವ।

ಸಜ್ಝೋ ಮಗ್ಗಫಲಟ್ಠೋ ಚ, ಇಚ್ಚೇತಂ ರತನತ್ತಯ”ನ್ತಿ॥ -

ವಿಭಾವಿತಪ್ಪಭೇದಂ ಸಕಲಭವದುಕ್ಖವಿನಿವಾರಣಂ ತಿಭವೇನೇಕಪಟಿಸರಣಂ ವತ್ಥುತ್ತಯಂ।

ತಸ್ಸ **ಪಣಾಮೋ** ನಾಮ ಪಣಾಮಕಿರಿಯಾನಿಪ್ಫಾದಿಕಾ ಚೇತನಾ। ಸಾ ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಪಣಾಮೋ ವಚೀಪಣಾಮೋ ಮನೋಪಣಾಮೋತಿ। ತತ್ಥ **ಕಾಯಪಣಾಮೋ** ನಾಮ ರತನತ್ತಯಗುಣಾನುಸ್ಸರಣಪುಬ್ಬಿಕಾ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಾದಿಕಾಯಕಿರಿಯಾವಸಪ್ಪವತ್ತಿಕಾ ಕಾಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಚೇತನಾ। **ವಚೀಪಣಾಮೋ** ನಾಮ ತಥೇವ ಪವತ್ತಾ ನಾನಾವಿಧಗುಣವಿಸೇಸವಿಭಾವನಸಭಾವಥೋಮನಾಕಿರಿಯಾವಸಪ್ಪವತ್ತಿಕಾ ವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಚೇತನಾ। **ಮನೋಪಣಾಮೋ** ನಾಮ ಉಭಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಯೋ ಅಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಗುಣಾನುಸ್ಸರಣೇನ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನಸ್ಸ ತನ್ನಿನ್ನತಪ್ಪೋಣತಪ್ಪಬ್ಭಾರತಾಯ ಗಾರವಬಹುಮಾನನವಸಪ್ಪವತ್ತಿಸಾಧಿಕಾ ಚೇತನಾ।

ಇಮಸ್ಸ ತಾವ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಸ್ಸ ದಸ್ಸನಂ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥಸಾಧನತ್ಥಂ। ಗುಣಾತಿಸಯಯೋಗೇನ ಹಿ ಪಣಾಮಾರಹೇ ರತನತ್ತಯೇ ಕತೋ ಪಣಾಮೋ ಪುಞ್ಞವಿಸೇಸಭಾವತೋ ಇಚ್ಛಿತತ್ಥಾಭಿನಿಪ್ಫತ್ತಿವಿಬನ್ಧಕೇನ ಉಪಘಾತಕೇನ, ಉಪಪೀಳಕೇನ ಚ ಅಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಉಪನೀಯಮಾನಸ್ಸ ಉಪದ್ದವಜಾಲಸ್ಸ ವಿನಿವಾರಣೇನ ಯಥಾಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಕಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಬಲಪ್ಪದಾನೇನ ಚ ತಬ್ಬಿಪಾಕಸನ್ತತಿಯಾ ಆಯುಸುಖಬಲಾದಿವಡ್ಢನೇನ ಚ ಚಿರಕಾಲಪ್ಪವತ್ತಿಹೇತುಕೋತಿ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಪಕರಣನಿಪ್ಫತ್ತಿನಿಬನ್ಧನಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥಾಪಿ ಸೋತೂನಞ್ಚ ವನ್ದನೀಯವನ್ದನಾಪುಬ್ಬಕೇನಾರಮ್ಭೇನ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಉಗ್ಗಹಣಧಾರಣಾದಿಕ್ಕಮೇನ ಪಕರಣಾವಬೋಧಪ್ಪಯೋಜನಸಾಧನತ್ಥಂ। ಅಪಿಚ ಸೋತೂನಮೇವ ವಿಞ್ಞಾತಸತ್ಥುಕಾನಂ ಭಗವತೋ ಯಥಾಭೂತಗುಣವಿಸೇಸಾನುಸ್ಸವನೇನ ಸಮುಪಜಾತಪ್ಪಸಾದಾನಂ ಪಕರಣೇ ಗಾರವುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ, ಅವಿಞ್ಞಾತಸತ್ಥುಕಾನಂ ಪನ ಪಕರಣಸ್ಸ ಸ್ವಾಖ್ಯಾತತಾಯ ತಪ್ಪಭವೇ ಸತ್ಥರಿ ಗಾರವುಪ್ಪಾದನತ್ಥಞ್ಚ ಸೋತುಜನಾನುಗ್ಗಹಮೇವ ಪಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭೇ ಥುತಿಪ್ಪಣಾಮಪರಿದೀಪಕಾನಂ ಗಾಥಾವಾಕ್ಯಾನಂ ನಿಕ್ಖೇಪೋ ವಿಧೀಯತಿ। ಇತರಥಾ ವಿನಾಪಿ ತನ್ನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕಾಯಮನೋಪಣಾಮೇನಾಪಿ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಪ್ಪಯೋಜನಸಿದ್ಧಿತೋ ಕಿಮೇತೇನ ಗನ್ಥಗಾರವಕರೇನಾತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ। ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನ ಪಣಾಮಪ್ಪಯೋಜನಂ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಾ**ದೀಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ) ದಸ್ಸಿತನಯೇನೇವ ಞಾತಬ್ಬಂ।

ಅಭಿಧಾನಕಥನಂ ಪನ ವೋಹಾರಸುಖತ್ಥಂ। **ಅಭಿಧೇಯ್ಯಸ್ಸ** ಸಮುದಿತೇನ ಪಕರಣೇನ ಪಟಿಪಾದೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಕಥನಂ ಪಕರಣಸ್ಸ ಆರಭಿತಬ್ಬಸಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ವಿದಿತಾನಿನ್ದಿತಸಾತ್ಥಕಸುಕರಾನುಟ್ಠಾನಾಭಿ ಧೇಯ್ಯಮೇವ ಹಿ ಪಕರಣಂ ಪರಿಕ್ಖಕಜನಾ ಆರಭಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ। **ಕರಣಪ್ಪಕಾರ**ಸನ್ದಸ್ಸನಂ ಸೋತುಜನಸಮುಸ್ಸಾಹನತ್ಥಂ। ಅನಾಕುಲಮಸಂಕಿಣ್ಣತಾದಿಪ್ಪಕಾರೇನ ಹಿ ವಿರಚಿತಂ ಪಕರಣಂ ಸೋತಾರೋ ಸೋತುಮುಸ್ಸಹನ್ತೀತಿ। **ಪಯೋಜನ**ಕಥನಂ ಪನ ಪಕರಣಜ್ಝಾಯನೇ ಸೋತುಜನಸಮುತ್ತೇಜನತ್ಥಂ। ಅಸತಿ ಹಿ ಪಯೋಜನಕಥನೇ ಅವಿಞ್ಞಾತಪ್ಪಯೋಜನಾ ಅಜ್ಝಾಯನೇ ಬ್ಯಾವಟಾ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ। **ನಿಮಿತ್ತ**ಕಥನಂ ಸರಿಕ್ಖಕಜನಾನಂ ಪಕರಣೇ ಗಾರವುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ। ಪಸತ್ಥಕಾರಣುಪ್ಪನ್ನೇಯೇವ ಹಿ ಪಕರಣೇ ಸರಿಕ್ಖಕಾ ಗಾರವಂ ಜನೇನ್ತೀತಿ।

ಕತ್ತುಕಥನಂ ಪುಗ್ಗಲಗರುಕಸ್ಸ ಪಕರಣೇ ಗಾರವೋ ಪುಗ್ಗಲಗಾರವೇನಪಿ ಹೋತೂತಿ। **ಪರಿಮಾಣ**ಕಥನಂ ಅಸಜ್ಝಾಯನಾದಿಪಸುತಾನಂ ಸಮ್ಪಹಂಸನತ್ಥಂ। ಪಕರಣಪರಿಮಾಣಸ್ಸವನೇನ ಹಿ ತೇ ಸಮ್ಪಹಟ್ಠಾ “ಕಿತ್ತಕಮಿದಮಪ್ಪಕಂ ನ ಚಿರೇನೇವ ಪರಿಸಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸಜ್ಝಾಯನಾದೀಸು ವತ್ತನ್ತೀತಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನನಿಯೋಜನಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿನಿದಾನಸುತಮಯಞಾಣನಿಪ್ಫಾದನತ್ಥಂ। ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುಣಮಾನಸ್ಸ ಚ ಸವನಾಭಾವತೋ ತಂಹೇತುಕಸ್ಸ ಸುತಮಯಞಾಣಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಾವೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ “ನ ಮಯಾ ಸುತಂ, ಪುನ ಭಣಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಭಣತಿ।

ತತ್ಥ ಪಠಮಗಾಥಾಯಂ ತಾವ “**ವನ್ದಿತ್ವಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ತಿವಿಧೋಪಿ ಪಣಾಮೋ ಅವಿಸೇಸತೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ವಿಸೇಸತೋ ಪನ “**ಸೇಟ್ಠಂ, ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲಂ, ಭವಾಭಾವಕರಂ, ನಿರಙ್ಗಣ**”ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಪದೇಹಿ ವಚೀಪಣಾಮೋ, “**ಸಿರಸಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಯಪ್ಪಣಾಮೋ, “**ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಂ, ಗಣಞ್ಚಾ**”ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪನ ತೀಹಿ ಪದೇಹಿ ಪಣಾಮಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಭೂತಂ ರತನತ್ತಯಂ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

“**ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಭಿಧಾನಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸೇನ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯನಾಮಸ್ಸ ದಸ್ಸನತೋ। ತಸ್ಸ ಅನ್ವತ್ಥಭಾವೇನ ಸದ್ದಪ್ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಭೂತಂ ಸಕಲೇನಾನೇನ ಪಕರಣೇನ ಪಟಿಪಾದೇತಬ್ಬಮಭಿಧೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ತೇನೇವ ದಸ್ಸಿತಂ। “**ಸಮಾಸೇನಾ**”ತಿ ಚ “**ಅನಾಕುಲಮಸಂಕಿಣ್ಣಂ, ಮಧುರತ್ಥಪದಕ್ಕಮ**”ನ್ತಿ ಚ ಏತೇಹಿ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। “**ಹಿತತ್ಥಾಯಾ**”ತಿ ಚ “**ಪಟುಭಾವಕರಂ ವಿನಯಕ್ಕಮೇ**”ತಿ ಚ “**ಅಪಾರಂ ಓತರನ್ತಾನ**”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಚ ಪಯೋಜನಂ। “**ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರನಿಮಿತ್ತಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಅಬ್ಭನ್ತರನಿಮಿತ್ತಂ ಪನ ಬಾಹಿರನಿಮಿತ್ತಭೂತಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿವಿಸಯಾ ಕರುಣಾ, ಸಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪಕರಣಾರಮ್ಭೇನೇವ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾ। “**ಪವಕ್ಖಾಮೀ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಭಾವೇನ ಲಬ್ಭಮಾನೋ “ಅಹ”ನ್ತಿ ಸುದ್ಧಕತ್ತಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ದಸ್ಸಿತೋ। ವಿಸೇಸತೋ ಪನ ಪಕರಣಾವಸಾನೇ –

> “ರಚಿತೋ **ಬುದ್ಧದತ್ತೇನ,** ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಧೀಮತಾ।
> ಸುಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾಮೇನ, ಸಾಸನಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ”ತಿ॥ (ಉ॰ ವಿ॰ ೯೬೧) –

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಚೇವ “ಇತಿ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಯೇನ ಪರಮವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ತಿಪಿಟಕನಯವಿಧಿಕುಸಲೇನ ಪರಮಕವಿಜನ ಹದಯಪದುಮವನವಿಕಸನಕರೇನ ಕವಿವರಾಸಭೇನ ಪರಮರತಿಕರವರಮಧುರವಚನುಗ್ಗಾರೇನ ಉರಗಪುರೇನ **ಬುದ್ಧದತ್ತೇನ** ರಚಿತೋಯಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ”ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೩೧೮೩) ಇಮಿನಾ ವಾಕ್ಯೇನ ಚ ದಸ್ಸಿತೋ – “ಮಾದಿಸಾಪಿ ಕವೀ ಹೋನ್ತಿ, ಬುದ್ಧದತ್ತೇ ದಿವಙ್ಗತೇ”ತಿಆದಿನಾ ಪಚ್ಛಿಮಕೇಹಿ ಚ ಪಸತ್ಥತರೇಹಿ ಕವಿವರೇಹಿ ಅಭಿತ್ಥುತಗುಣೋ **ಭದನ್ತಬುದ್ಧದತ್ತಾಚರಿಯೋ** ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಹೇತುಕತ್ತಾ ಚ ತತ್ಥೇವ ವಕ್ಖಮಾನೋ ಪಕರಣಜ್ಝೇಸನೇ ಕತಾಧೀನೋ **ಬುದ್ಧಸೀಹಮಹಾಥೇರೋ**, ಸೋ –

> “ವುತ್ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸೀಹೇನ।
> ವಿನಯಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।
> ಬುದ್ಧಸೀಹಂ ಸಮುದ್ದಿಸ್ಸ।
> ಮಮ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ।
> ಕತೋಯಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ।
> ಹಿತತ್ಥಾಯ ಸಮಾಸತೋ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೩೧೭೭-೩೧೭೮) –

ಏವಂ ದಸ್ಸಿತೋ।

ಉತ್ತರಪ್ಪಕರಣಸ್ಸ ಹೇತುಕತ್ತಾ ಪನ **ಸಙ್ಘಪಾಲ**ಮಹಾಥೇರೋ, ಸೋಪಿ –

> “ಖನ್ತಿಸೋರಚ್ಚಸೋಸಿಲ್ಯ-ಬುದ್ಧಿಸದ್ಧಾದಯಾದಯೋ।
> ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ಗುಣಾ ಯಸ್ಮಿಂ, ರತನಾನೀವ ಸಾಗರೇ॥

> “ವಿನಯಾಚಾರಯುತ್ತೇನ, ತೇನ ಸಕ್ಕಚ್ಚ ಸಾದರಂ।
> ಯಾಚಿತೋ **ಸಙ್ಘಪಾಲೇನ,** ಥೇರೇನ ಥಿರಚೇತಸಾ॥

“ಸುಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾಮೇನ , ವಿನಯಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಟವತ್ಥಾಯ, ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯೇ।
ಅಕಾಸಿಂ ಪರಮಂ ಏತಂ, **ಉತ್ತರಂ** ನಾಮ ನಾಮತೋ”ತಿ॥ (ಉ॰ ವಿ॰ ೯೭೫-೯೭೮) -

ಏವಂ ದಸ್ಸಿತೋ। ನ ಕೇವಲಮೇತೇ ದ್ವೇಯೇವ ಮಹಾಥೇರಾ ಹೇತುಕತ್ತಾರೋ, ಅಥ ಖೋ **ಮಹಾವಂಸಾದೀಸು** -

“ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಿಯ ಗಮ್ಭೀರ-
ಘೋಸತ್ತಾ ತಂ ವಿಯಾಕರುಂ।
‘**ಬುದ್ಧಘೋಸೋ**’ತಿ ಯೋ ಸೋ ಹಿ।
ಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ಮಹೀತಲೇ”ತಿ॥ -

ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಭಿತ್ಥುತಗುಣೋ ತಿಪಿಟಕಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಕಾರೋ **ಭದನ್ತಬುದ್ಧಘೋಸಾ**ಚರಿಯೋ ಚ ಅನುಸ್ಸುತಿವಸೇನ “ಹೇತುಕತ್ತಾ”ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಕಥಂ? ಅಯಂ ಕಿರ **ಭದನ್ತಬುದ್ಧದತ್ತಾ**ಚರಿಯೋ ಲಙ್ಕಾದೀಪತೋ ಸಜಾತಿಭೂಮಿಂ ಜಮ್ಬುದೀಪಮಾಗಚ್ಛನ್ತೋ **ಭದನ್ತಬುದ್ಧಘೋಸಾಚ**ರಿಯಂ ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿಕೇಹಿ ಪಟಿಪತ್ತಿಪರಾಯನೇಹಿ ಯುತ್ತಬ್ಯತ್ತಗುಣೋಪೇತೇಹಿ ಮಹಾಥೇರವರೇಹಿ ಕತಾರಾಧನಂ ಸೀಹಳಟ್ಠಕಥಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಕಲಜನಸಾಧಾರಣಾಯ ಮೂಲಭಾಸಾಯ ತಿಪಿಟಕಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಂ ಲಿಖಿತುಂ ಲಙ್ಕಾದೀಪಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಕಚ್ಛಾಯ ಸಮುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಲೋಕಾತೀತೇನ ಅಸದಿಸೇನ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಗುಣೇನ ರತನನಿಧಿದಸ್ಸನೇ ಪರಮದಲಿದ್ದೋ ವಿಯ ಬಲವಪರಿತೋಸಂ ಪತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಮಸ್ಸ ಕಾತುಕಾಮತಂ ಞತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಪರಿಯನ್ತಲಿಖಿತಮಟ್ಠಕಥಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪೇಸೇಥ, ಮಯಮಸ್ಸಾ ಪಕರಣಂ ಲಿಖಾಮಾ”ತಿ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ತೇನ ಚ “ಸಾಧು ತಥಾ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅಜ್ಝೇಸಿತೋ ಅಭಿಧಮ್ಮಟ್ಠಕಥಾಯ **ಅಭಿಧಮ್ಮಾವತಾರಂ,** ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ **ಸಉತ್ತರಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪಕರಣಞ್ಚ** ಅಕಾಸೀತಿ ಅನುಸ್ಸುಯ್ಯತೇತಿ।

“ಸಮಾಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಪರಿಮಾಣಮ್ಪಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ವಿತ್ಥಾರಪರಿಮಾಣೇ ತಸ್ಸ ಪರಿಮಾಣಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನತ್ತಾ। ವಿಸೇಸತೋ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿಮಾಣಂ ಗನ್ಥಪರಿಮಾಣನ್ತಿ ದುವಿಧಂ। ತತ್ಥ ಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿಮಾಣಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕರಣೇ ಕಥಾವೋಹಾರೇನ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? - ಪಾರಾಜಿಕಕಥಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಥಾ ಅನಿಯತಕಥಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಥಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಥಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾ ಸೇಖಿಯಕಥಾತಿ ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗಕಥಾ ಸತ್ತವಿಧಾ, ತತೋ ಅನಿಯತಕಥಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗಕಥಾ ಛಬ್ಬಿಧಾ, ಮಹಾಖನ್ಧಕಕಥಾದಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಸಾನಾ ವೀಸತಿವಿಧಾ ಖನ್ಧಕಕಥಾ, ಕಮ್ಮಕಥಾ, ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಕಥಾ, ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭಾವನಾವಿಧಾನನ್ತಿ **ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಕಥಾಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಸತ್ತತಿಂಸ।**

ಉತ್ತರಪ್ಪಕರಣೇ ಚ ವುತ್ತನಯೇನ ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗೇ ಸತ್ತವಿಧಾ ಕಥಾ, ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ ಛಬ್ಬಿಧಾ, ತದನನ್ತರಾ ವಿಪತ್ತಿಕಥಾ, ಅಧಿಕರಣಪಚ್ಚಯಕಥಾ, ಖನ್ಧಕಪಞ್ಹಾಕಥಾ, ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಕಥಾ, ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಕಥಾ, ಏಕುತ್ತರನಯಕಥಾ, ಸೇದಮೋಚನಕಥಾ, ವಿಭಙ್ಗದ್ವಯನಿದಾನಾದಿಕಥಾ, ಸಬ್ಬಙ್ಗಲಕ್ಖಣಕಥಾ, ಪರಿವಾರಸಙ್ಕಲನಕಥಾತಿ **ಛತ್ತಿಂಸ ಕಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಾ।**

ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ ಪನ “ಅಟ್ಠತಿಂಸ ಕಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಏಕುತ್ತರನಯೇ ಅದಸ್ಸಿತೇಹಿಪಿ ದ್ವಾದಸಕಪನ್ನರಸಕನಯೇಹಿ ಸಹ ಸೋಳಸಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಕಂ ಊನಮಧಿಕಂ ಗಣನೂಪಗಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಉಭಯತ್ಥ

ಕಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿಮಾಣಂ **ತೇಸತ್ತತಿವಿಧಂ** ಹೋತಿ। **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** "ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿವಿಧಾ"ತಿ ವಚನೇ ಪರಿಹಾರೋ ವುತ್ತನಯೋವ। ಗನ್ಥಪರಿಮಾಣಂ ಪನ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ **ಅಸೀತಿಗನ್ಥಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ** ಗನ್ಥಸಹಸ್ಸಾನಿ , ಉತ್ತರೇ **ಪಞ್ಞಾಸಗನ್ಥಾಧಿಕಾನಿ ನವ ಗನ್ಥಸತಾನಿ** ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **ಉತ್ತರಾವಸಾನೇ** -

"ಗಾಥಾ ಚತುಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸತಞ್ಚ ಊನವೀಸತಿ।
ಪರಿಮಾಣತೋತಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ, ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ॥

ಪಞ್ಞಾಸಾಧಿಕಸಙ್ಖ್ಯಾನಿ, ನವ ಗಾಥಾಸತಾನಿ ಹಿ।
ಗಣನಾ ಉತ್ತರಸ್ಸಾಯಂ, ಛನ್ದಸಾನುಟ್ಠುಭೇನ ತೂ"ತಿ॥ (ಉ॰ ವಿ॰ ೯೭೯-೯೮೦)।

ಇಚ್ಚೇವಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಉತ್ತರೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪಕರಣಾನಿ ತಿಂಸಾಧಿಕಾನಿ ಪಞ್ಚಗಾಥಾಸಹಸ್ಸಾನಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ** ನಾಮ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಖನ್ಧಕಾಗತವಿನಿಚ್ಛಯಸಙ್ಗಾಹಕಪಕರಣಂ। ತತೋ ಪರಂ ಪರಿವಾರತ್ಥಸಙ್ಗಾಹಕಪಕರಣಂ **ಉತ್ತರೋ** ನಾಮ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ -

"ಯೋ ಮಯಾ ರಚಿತೋ ಸಾರೋ, ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ।
ತಸ್ಸ ದಾನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಬ್ಬಾನುತ್ತರಮುತ್ತರ"ನ್ತಿ॥ (ಉ॰ ವಿ॰ ೧)

ತಂ ಕಸ್ಮಾ ಉತ್ತರನಾಮೇನ ವೋಹರಿಯತೀತಿ? ಪಞ್ಹುತ್ತರವಸೇನ ರಿತೇ ಪರಿವಾರೇ ತಥೇವ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೇಪಿ ತೇನ ಪಕಾರೇನ ಪಾರಾಜಿಕಕಥಾಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ -

"ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ, ಪಞ್ಹಾಪುಚ್ಛನಮತ್ತಕಂ।
ವಿಸ್ಸಜ್ಜನವಸೇನೇವ, ಹೋತಿ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ"ತಿ॥ (ಉ॰ ವಿ॰ ೧೪) -

ವತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪಹಾಯ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉತ್ತರಮತ್ತಸ್ಸೇವ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ತಥಾ ವೋಹರೀಯನ್ತಿ।

"ತಸ್ಮಾ ವಿನಯನೂಪಾಯ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪನ ಸೋತುಜನಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನೇ ನಿಯೋಜೇತಿ। ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನಪಟಿಬದ್ಧಾ ಹಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮುದಾಯತ್ಥೋ। ಅಯಂ ಪನ ಅವಯವತ್ಥೋ - ಸೋ ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ಥಯೋಜನಕ್ಕಮೇನ ಪದಯೋಜನಂ ಕತ್ವಾ ವಣ್ಣಿತೇ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪದಯೋಜನಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ -

ಸೇಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲಂ ಬುದ್ಧಞ್ಚೇವ ಭವಾಭಾವಕರಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚೇವ ನಿರಙ್ಗಣಂ ಗಣಞ್ಚೇವ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಹಿತತ್ಥಾಯ ಸಮಾಸೇನ ಸಮಾಹಿತೋ ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ **ಸೇಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಇಮೇ ಪಸತ್ಥಾ ಅಯಮೇತೇಸಂ ಅತಿಸಯೇನ ಪಸತ್ಥೋತಿ ಸೇಟ್ಠೋ। ತಥಾ ಹಿ ಸೋ ಭಗವಾ "ಅಹಞ್ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜೇಟ್ಠೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧) ವೇರಞ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಸೇಟ್ಠಭಾವಸ್ಸ ಪರಿಜಾನನವಿನಿಚ್ಛಯಹೇತುಭೂತಾಹಿ ಝಾನಾದೀಹಿ ನಿರತಿಸಯಗುಣಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ -

"ತ್ವಮೇವ ಅಸಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ತುವಂ ಸತ್ಥಾ ಅನುತ್ತರೋ।
ಸದೇವಕಸ್ಮಿಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೩೮೦)।

ತುವಂ ಬುದ್ಧೋ ತುವಂ ಸತ್ಥಾ, ತುವಂ ಮಾರಾಭಿಭೂ ಮುನಿ।
ತುವಂ ಅನುಸಯೇ ಛೇತ್ವಾ, ತಿಣ್ಣೋ ತಾರೇಸಿಮಂ ಪಜಂ॥

ಉಪಧೀ ತೇ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಆಸವಾ ತೇ ಪದಾಲಿತಾ।
ಸೀಹೋಸಿ ಅನುಪಾದಾನೋ, ಪಹೀನಭಯಭೇರವೋ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೦೦; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೫೦-೫೫೧; ಥೇರಗಾ॰ ೮೩೯-೮೪೦)।

ಮಹಾವೀರ ಮಹಾಪಞ್ಞ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಯಸಸಾ ಜಲ।
ಸಬ್ಬವೇರಭಯಾತೀತ, ಪಾದೇ ವನ್ದಾಮಿ ಚಕ್ಖುಮಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೯; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೭)। -

ಆದೀಹೀ ನಾನಾನಯೇಹಿ ಸದೇವಕೇನ ಲೋಕೇನ ಅಭಿತ್ಥವಿಯತಾಯ ಪಸತ್ಥತಮೋ, ತಮೇವ ಸೇಟ್ಠಂ ಪಸತ್ಥತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸ ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ ಅಧಿಕೋ, ಸದಿಸೋ ವಾತಿ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ। ತಥಾ ಹಿ ಗುಣವಸೇನ ಅನನ್ತಾಪರಿಮಾಣಾಸು ಲೋಕಧಾತೂಸು ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಕಸ್ಸ, ಸದಿಸಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ -

"ನ ಮೇ ಆಚರಿಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಸದಿಸೋ ಮೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಸದೇವಕಸ್ಮಿಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ"ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೧೧) -

ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅವಿಪರೀತೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲಭಾವೋ ಪಟಿಞ್ಞಾತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲಂ ಸಬ್ಬಲೋಕುತ್ತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಅನನ್ತಮಪರಿಮೇಯ್ಯಂ ಞೇಯ್ಯಮಣ್ಡಲಮನವಸೇಸಂ ಬುದ್ಧವಾತಿ ಬುದ್ಧೋ, ಏತೇನ ಅನೇಕಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಸಮ್ಭತಪುಞ್ಞಞಾಣಸಮ್ಭಾರಾನುಭಾವಸಿದ್ಧಿಧಮ್ಮರೂಪಕಾಯಸಿರಿವಿಲಾಸಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸದ್ಧಮ್ಮವರಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಅಥ ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸಯಂ ವಿಚಿತೋಪಚಿತಪಾರಮಿತಾಪರಿಪಾಚಿತೇನ ಸವಾಸನಾನವಸೇಸಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾಯಕೇನ ಸಯಮ್ಭುಞಾಣೇನ ಬುಜ್ಝೀತಿ **ಬುದ್ಧೋ**। ಯಥಾಹ -

"ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾತಂ, ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ ಭಾವಿತಂ।
ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಹೀನಂ ಮೇ, ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೯೨, ೩೯೯; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೬೩; ಥೇರಗಾ॰ ೮೨೮)।

ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನಸ್ಸ "ಬುಜ್ಝಿತಾ ಸಚ್ಚಾನೀತಿ ಬುದ್ಧೋ, ಬೋಧೇತಾ ಪಜಾಯಾತಿ ಬುದ್ಧೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೨; ಚೂಳನಿ॰ ಪಾರಾಯನತ್ಥುತಿಗಾಥಾನಿದ್ದೇಸ ೯೭; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೬೨) **ನಿದ್ದೇಸಾ**ದೀಸು ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸದ್ದಸಿದ್ಧಿ ಸಾಸನಿಕಾನಂ ಅವಗಮನತ್ಥೇ ವತ್ತಮಾನಾ ಬುಧ-ಧಾತುತೋ "ಭಾವಕಮ್ಮೇಸು ತ" ಇತಿ ಇತೋ ತಾತಿವತ್ತಮಾನೇ "ಬುಧಗಮಾದಿತ್ಥೇ ಕತ್ತರೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಚ್ಚಾಯನ**ಸುತ್ತೇನ ಕತ್ತರಿ ತಪ್ಪಚ್ಚಯವಿಧಾನತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಲೋಕಿಯಾನಂ ಪನ ಬೋಧನತ್ಥಧಾತೂನಮ್ಪಿ ಗಮನತ್ಥತಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗತ್ಯತ್ಥಾಕಮ್ಮಕಾದಿ ಸುತ್ತತೋ ಕತ್ತರಿ ತ-ಪ್ಪಚ್ಚಯಕರಣೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಅಥ ವಾ ಧಾತೂನಂ ಅನೇಕತ್ಥತಾಯ ಬುಧ-ಇಚ್ಚಯಂ ಧಾತು ಜಾಗರಣವಿಕಸನತ್ಥೇಸು ವತ್ತಮಾನೋ ಅಕಮ್ಮಕೋತಿ "ಪಬುದ್ಧೋ ಪುರಿಸೋ, ಪಬುದ್ಧಂ ಪದುಮ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಬುದ್ಧವಾ ಅಞ್ಞಾಣನಿದ್ದಾವಿಗಮೇನ ಞಾಣಚಕ್ಖೂನಿ ಉಮ್ಮೀಲನ್ತೋ ಪಬುದ್ಧೋ, ಗುಣೇಹಿ ವಾ ವಿಕಸಿತೋತಿ ಕತ್ತರಿ ಸಿದ್ಧೇನ ಬುದ್ಧ-ಸದ್ದೇನ "ಬುದ್ಧೋ"ತಿ

ತಿಭವನೇಕಚೂಳಾಮಣಿಪಾದಪಙ್ಕಜರಾಗರತನೋ ಭಗವಾ ಲೋಕನಾಥೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇಪಿ ಗತ್ಯತ್ಥಾದಿಸುತ್ತೇ ಅಕಮ್ಮಕಗ್ಗಹಣೇನ ಪಚ್ಚಯವಿಧಾನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಥ ವಾ ಸಕಮ್ಮಕಾನಂ ಧಾತೂನಂ ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಯ ಅಭಾವೇ ಅಕಮ್ಮಕಭಾವತೋ "ಫಲಂ ಸಯಮೇವ ಪಕ್ಕ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಬೋಧನತ್ಥೇಯೇವ ಬುಧ-ಧಾತುತೋ ಕತ್ತರಿ ವಿಧಾನಂ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಅಥ ವಾ ನೀಲಗುಣಯೋಗೇನ ಪಟಾದೀಸು ನೀಲವೋಹಾರೋ ವಿಯ ಭಾವಸಾಧನಂ ಬುದ್ಧ-ಸದ್ದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣಯೋಗತೋ "ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ವೋಹರೀಯತಿ। ಏವಮನೇಕಧಾ ಸಿದ್ಧೇನ ಬುದ್ಧ-ಸದ್ದೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ತಂ ಧಮ್ಮರಾಜನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ಸೇಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲ"ನ್ತಿ ಪದದ್ವಯಂ "ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಏತ್ಥ ಚ "ಬುದ್ಧಂ, ಸೇಟ್ಠಂ, ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲ"ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಪದೇಹಿ ನಯತೋ "ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿಆದಿನಾ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೭; ೩.೬; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೪೭, ೧೪೪; ೩.೪೩೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯; ೫.೪೭೯; ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೧೪, ೩೦; ೬.೨೫, ೨೬; ನೇತ್ತಿ॰ ೯೩), "ಯೋ ವದತಂ ಪವರೋ ಮನುಜೇಸು, ಸಕ್ಯಮುನೀ ಭಗವಾ ಕತಕಿಚ್ಚೋ"ತಿಆದೀಹಿ (ವಿ॰ ವ॰ ೮೮೬) ಚ ಅನೇಕೇಹಿ ಸುತ್ತಪದೇಹಿ ದಸ್ಸಿತದೂರಾವಿದೂರಸನ್ತಿಕನಿದಾನಹೇತುಫಲಸತ್ತೋಪಕಾರಾವತ್ಥಾಧಮ್ಮತ್ಥ- ಲೋಕುದ್ಧಾರತ್ತಿಕತ್ತಯಸಙ್ಗಹಿತಂ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬುದ್ಧಗುಣಸಮುದಯಂ ನಿರವಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಯಮೇವ ಹಿ ಬುದ್ಧಗುಣಾನಂ ನಿರವಸೇಸತೋ ದಸ್ಸನೂಪಾಯೋ, ಯದಿದಂ ನಯದಸ್ಸನಂ। ಇತರಥಾ ಪಟಿಪದವಣ್ಣನಾಯ ಅಪರಿಮಿತಾನಂ ಬುದ್ಧಗುಣಾನಂ ಕೋ ಹಿ ನಾಮ ಸಮತ್ಥೋ ಪರಿಯನ್ತಂ ಗನ್ತುಂ। ಯಥಾಹ –

> "ಬುದ್ಧೋಪಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಣೇಯ್ಯ ವಣ್ಣಂ।
> ಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಚೇ ಅಞ್ಞಮಭಾಸಮಾನೋ।
> ಖೀಯೇಥ ಕಪ್ಪೋ ಚಿರದೀಘಮನ್ತರೇ।
> ವಣ್ಣೋ ನ ಖೀಯೇಥ ತಥಾಗತಸ್ಸಾ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೧೪೧; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೨೫; ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩; ಅಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೭.೨೦; ಬು॰ ವಂ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪.೪; ಚರಿಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ, ಪಕಿಣ್ಣಕಕಥಾ; ದೀ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ಅ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ; ನೇತ್ತಿ॰ ಟೀ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ)।

ಏವಮೇತೇಹಿ ತೀಹಿ ಪದೇಹಿ ನಿರವಸೇಸಗುಣಸಂಕಿತ್ತನಥುತಿಯಾ ವಸೇನ "ವನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಣಾಮಸ್ಸ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಾಯ ಅಡ್ಢಗಾಥಾಯ ಬುದ್ಧರತನಸಙ್ಖಾತಪಠಮವನ್ದನೀಯವತ್ಥುವಿಸಯಾ ಥುತಿಪಣಾಮಸಭಾವಾ ವನ್ದನಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತದನನ್ತರಂ ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಪಣಾಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಭವಾಭಾವಕರಂ ಧಮ್ಮ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ **ಭವ**-ಸದ್ದೇನ ದ್ವೇ ಭವಾ ವುತ್ತಾ ಕಮ್ಮಭವೋ, ಉಪಪತ್ತಿಭವೋತಿ। ತತ್ಥ ಕಮ್ಮಭವೋ ಭವತಿ ಏತಸ್ಮಾ ಫಲನ್ತಿ **"ಭವೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವಿಪಾಕಕ್ಖನ್ಧಕಟತ್ತಾರೂಪಸಙ್ಖಾತೋ ಪನ ಉಪಪತ್ತಿಭವೋ ಅವಿಜ್ಜಾತಣ್ಹುಪಾದಾನಸಙ್ಖಾರಾದಿಸಹಕಾರಿಕಾರಣಯುತ್ತೇನ ಕುಸಲಾಕುಸಲಚೇತನಾಸಙ್ಖಾತಕಮ್ಮಭವಪಚ್ಚಯೇನ ಯಥಾರಹಂ ಭವತೀತಿ **"ಭವೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸೋ ಪನ ಕಾಮಭವರೂಪಭವಅರೂಪಭವಸಞ್ಞೀಭವಅಸಞ್ಞೀಭವನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀಭವ- ಏಕವೋಕಾರಭವಚತುವೋಕಾರಭವಪಞ್ಚವೋಕಾರಭವವಸೇನ ನವವಿಧೋ। ಏವಮೇತೇಸು ನವಸು ಭವೇಸು ದಸವಿಧೋಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಅತ್ತಾನಂ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸನ್ತಾನಸ್ಸ ಅನುಪಾದಿಸೇಸನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಂ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕತಾಸಾಧನೇನ ಭವೇಸು ,

ಭವಸ್ಸ ವಾ ಅಭಾವಂ ಕರೋತೀತಿ **ಭವಾಭಾವಕರೋ,** ತಂ, ಅಪರಾಪರಜಾತಿಪ್ಪಬನ್ಧಸ್ಸ ಹೇತುಸಮುಗ್ಘಾತೇನ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಧಮ್ಮತಾಪಾದಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಧಮ್ಮನ್ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಧಾರೇನ್ತೇ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು, ಸಂಸಾರೇ ಚ ಅಪತಮಾನೇ ಧಾರೇತೀತಿ ಧಮ್ಮೋ, ಸೋ ಚತುಮಗ್ಗಫಲನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೋ ಚ ತಪ್ಪಟಿಪಾದಕೋ ನವಙ್ಗಸಾಸನಾಪರನಾಮಧೇಯ್ಯಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಭೇದಭಿನ್ನೋ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ಚಾತಿ ದಸವಿಧೋ। ಸೋಪಿ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯಧಮ್ಮೋ, ಪರಿಯಾಯಧಮ್ಮೋ ಚಾತಿ ದುವಿಧೋ। ತತ್ಥ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಅಪಾಯೇ, ಸಂಸಾರೇ ವಾ ಪಧಾನಹೇತುಭೂತಾನಂ ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ, ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಞ್ಚ ದಸನ್ನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದನೇನ ಮಗ್ಗಧಮ್ಮೋ, ತಸ್ಸ ತಂಕಿಚ್ಚನಿಪ್ಫತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬಾನಧಮ್ಮೋ ಚಾತಿ ಪಞ್ಚವಿಧೋಪಿ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನ ಪುಗ್ಗಲಸನ್ತಾನಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಕತ್ವಾ "ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯಧಮ್ಮೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಚತ್ತಾರಿ ಪನ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪಹಾನೇನ ಮಗ್ಗಾನುಗುಣಪ್ಪವತ್ತಿಯಾ, ಪರಿಯತ್ತಿ ಚ ಮಗ್ಗನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮಸ್ಸ ಮೂಲಕಾರಣಭಾವತೋತಿ ಪಞ್ಚವಿಧೋಪಿ **ಪರಿಯಾಯಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ।

ಏತ್ತಾವತಾ "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯; ಅ॰ ನಿ॰ ३.೭೬; ದೀ॰ ನಿ॰ ३.೬; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೦, ೨೫, ೨೬), "ರಾಗವಿರಾಗಮನೇಜಮಸೋಕ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ (ವಿ॰ ವ॰ ೮೮೭) ಚ ಸುತ್ತನ್ತೇಹಿ ವುತ್ತಸ್ಸ, **ತದಟ್ಠಕಥಾದೀಸು** ಚ ವಣ್ಣಿತಸ್ಸ ಸರಣಾನುಸ್ಸರಣವಸೇನಾಪಿ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭಕಾರಣಸ್ಸ ಅನವಸೇಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮರತನಗುಣಸ್ಸ ನಯತೋ ಉದ್ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಚ "ವನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಣಾಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಚ ಧಮ್ಮರತನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ದುತಿಯಸ್ಸ ವನ್ದನೀಯಸ್ಸ ಥುತಿಪಣಾಮಸಭಾವಾ ವನ್ದನಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತದನನ್ತರಂ ಸಙ್ಘರತನಸ್ಸ ವನ್ದನಾಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ **"ಗಣಞ್ಚೇವ ನಿರಙ್ಗಣ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ "ರಾಗೋ ಅಙ್ಗಣಂ ದೋಸೋ ಅಙ್ಗಣಂ ಮೋಹೋ ಅಙ್ಗಣ"ನ್ತಿ (ವಿಭ॰ ೯೨೪) ವುತ್ತೇಹಿ ರಾಗಾದಿಅಙ್ಗಣೇಹಿ ತದಙ್ಗವಿಕ್ಖಮ್ಭನಸಮುಚ್ಛೇದಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿಸ್ಸರಣವಿಮುತ್ತಿವಸೇನ ನಿಗ್ಗತೋ ವಿಮುತ್ತೋತಿ **ನಿರಙ್ಗಣೋ,** ತಂ ನಿರಙ್ಗಣಂ। ಅರಿಯವಂಸೇ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಗುಣಗಣೇಹಿ ಗಣೀಯತೀತಿ **ಗಣೋ,** ತಂ।

ಏತ್ತಾವತಾ "ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯; ಅ॰ ನಿ॰ ३.೭೬; ದೀ॰ ನಿ॰ ३.೬; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೦, ೨೫, ೨೬;), "ಯತ್ಥ ಚ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಮಾಹು, ಚತೂಸು ಸುಚೇಸು ಪುರಿಸಯುಗೇಸೂ"ತಿಆದೀಹಿ (ವಿ॰ ವ॰ ೮೮೮) ಚ ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಸುತ್ತಪದೇಹಿ ವುತ್ತಾನಂ, **ತದಟ್ಠಕಥಾ**ದೀಸು ಚ ವಣ್ಣಿತಾನಂ ವಿಮಲಾತುಲನಿಖಿಲವಿಸಾಲಪೇಸಲಸೀಲಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಗ್ಘಸಙ್ಘರತನಗುಣಾನಂ ಸಂಕಿತ್ತನಸಭಾವಾಯ ಥುತಿಯಾ ಚ "ವನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಏತೇನ ಯಥಾವುತ್ತಸರೂಪಪಭೇದಪಣಾಮಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಸಙ್ಘರತನಸಙ್ಖಾತತತಿಯವನ್ದನೀಯವತ್ಥುವಿಸಯಾ ಥುತಿಪ್ಪಣಾಮಸಙ್ಖಾತಾ ವನ್ದನಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಸಿರಸಾ**ತಿ ಅತ್ತಪ್ಪಸಾದಗಾರವಾವಹನ್ತೇನ ಮುದ್ಧನಾ। **ವನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಣಮಿತ್ವಾ ಥೋಮಿತ್ವಾ ವಾ।

ಏವಂ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ವನ್ದನೀಯಸ್ಸ ರತನತ್ತಯಸ್ಸ ಥುತಿಪ್ಪಣಾಮಸಙ್ಖಾತಂ ವನ್ದನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತದನನ್ತರಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಪಯೋಜನಾದಿಪಟಿಪಾದಿಕಾಯ ಗಾಥಾಯ "ಭಿಕ್ಖೂನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಂಸಾರೇ ಭಯಂ ಇಕ್ಖತೀತಿ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಕಲ್ಯಾಣಪುಥುಜ್ಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ४೫-४೫; ವಿಭ॰ ೫೧೦) ಪನ "ಭಿನ್ನಪಟಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖನಸೀಲೋತಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥುದ್ಧಾರವಸೇನ ನಿಬ್ಬಚನನ್ತರಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವರಣಾರಹಸ್ಸೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಕುಪ್ಪೇನ ಠಾನಾರಹೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ದಸ್ಸಿತಾ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾ ಸಾಸನಾವಚಾರಾ

ಕುಲಪುತ್ತಾ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಾ, ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ। **ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಟ್ಠವಾಚಿಕಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮೇನ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾತಾದಿಸಾಯೇವ ಕುಲಧೀತರೋ ದಸ್ಸಿತಾ। ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಪಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ**ತಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯಾವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ನ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಾವ, ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಿಭಾವಪ್ಪತ್ತಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ತಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ।

ಹಿತತ್ಥಾಯಾತಿ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿನಿಪ್ಫಾದಕರಣತ್ಥಾಯ ಹಿನೋತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಫಲಸಾಧನೇ ಪವತ್ತತೀತಿ ಹಿತನ್ತಿ ಅರೋಗತಾದಿಕಾರಣಂ ಅಮತೋಸಧಾದಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಧ ಪನ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸಮ್ಪತ್ತಿಸಿದ್ಧಿಕಾರಣಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲರಕ್ಖನಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತದತ್ಥಾಯ।

ಸಮಾಹಿತೋ ಸಮ್ಮಾ ಆಹಿತೋ ಪವತ್ತಿತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಗ್ಗೋ ಏತೇನಾತಿ "ಸಮಾಹಿತೋ"ತಿ ಪಕರಣಕಾರಕೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಆಹಿತಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಠಪಿತಂ ಪವತ್ತಿತಂ ಚಿತ್ತಮೇತಸ್ಸಾತಿ "ಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ "**ಸಮಾಹಿತೋ**"ತಿ ವುತ್ತೋ। ಪರಮಗಮ್ಭೀರಸುದುತ್ತರವಿನಯಪಿಟಕತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಪವತ್ತನಾರಹಸ್ಸ ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸನೇನ ಅತ್ತನಿ ಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಭೂತೋ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಸ್ಸ ಪದಟ್ಠಾನಭೂತೋ ಸಮಾಧಿ ದಸ್ಸಿತೋ ತೇನ ಸಮಾಧಿನಾ ಸಮಾಹಿತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಪಕಾರೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ವುತ್ತೇ ಅಜ್ಜತನಾ ಮನ್ದಸತಿಮತಿವೀರಿಯಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನಕಾ ಗಮ್ಭೀರತರಂ ವಿನಯಪಿಟಕತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸುಖೇನ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ, ಧಾರೇತುಞ್ಚ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇನ ಪಕಾರವಿಸೇಸೇನ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಸೇನಾ**ತಿ ಸಮಸನಂ ಸಂಖಿಪನಂ ಸಮಾಸೋ, ತೇನ, ಸಂಖಿತ್ತರುಚಿಕಾನಮುಗ್ಘಾಟಿತಞ್ಞೂನಂ ಕತಾಧಿಕಾರಾನಂ ಞಾಣುತ್ತರಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಞ್ಚ ಪಪಞ್ಚಭೀರುಕಾನಂ ಗಹಣಧಾರಣೇ ಮನ್ದಯನ್ತಾನಂ ಮನ್ದಬುದ್ಧೀನಞ್ಚ ಉಪಕಾರಕೇನ ನಾತಿವಿತ್ಥಾರಕ್ಕಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಯಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಸ್ಸ। ತಞ್ಹಿ -

> "ವಿವಿಧವಿಸೇಸನಯತ್ತಾ।
> ವಿನಯನತೋ ಚೇವ ಕಾಯವಾಚಾನಂ।
> ವಿನಯತ್ಥವಿದೂಹಿ ಅಯಂ।
> ವಿನಯೋ 'ವಿನಯೋ'ತಿ ಅಕ್ಖಾತೋ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰
> ೧.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ) -

ವುತ್ತೇಹಿ ಅತ್ಥವಿಸೇಸೇಹಿ "ವಿನಯೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಸನ್ದಸ್ಸಿತಸಭಾವಸ್ಸ "ವಿನಯೋ ನಾಮ ಸಾಸನಸ್ಸ ಆಯೂ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ) ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಕೇಹಿ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಾದೀಹಿ ಅಭಿತ್ಥುತಗುಣಸ್ಸ ವಿನಯಪಿಟಕುತ್ತಮಸ್ಸ। **ವಿನಿಚ್ಛಯ**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇನ, ವಿವಿಧೇನ ವಾ ಆಕಾರೇನ ವಿಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿನೀಹರಣವಸೇನ ಚೇಯತಿ ವಿಭಜೀಯತೀತಿ "ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ವಿಭಜನಂ, ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ನಾಮ ಪಕರಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "**ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯ**"ನ್ತಿ ಚ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸೋಯಂ "ದೇವಾನಂಪಿಯತಿಸ್ಸೋ, ಕಣ್ಠೇಕಾಳೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ।

ಏವಂ ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ಕತ್ತುನಿಮಿತ್ತಪಯೋಜನಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ್ಯಪಕರಣಪ್ಪಕಾರೇಕದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನಕಾರಣನಿದಸ್ಸನಮುಖೇನಾಪಿ ಪಕರಣಪ್ಪಕಾರಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಅನಾಕುಲ**"ಮಿಚ್ಚಾದಿ। ತತ್ಥ **ಅನಾಕುಲ**ನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ಏತ್ಥ ಸದ್ದತೋ, ಅತ್ಥತೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ವಾ ಆಕುಲಂ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರೋಧೋ, ಮಿಸ್ಸತಾ ವಾತಿ ಅನಾಕುಲೋ, ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ ವದತೋ ಮೇ ನಿಬೋಧಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸಂಕಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ನಿಕಾಯನ್ತರಲದ್ಧೀಹಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ।

ಮಧುರತ್ಥಪದಕ್ಕಮನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಕಮೋ ಪದಕ್ಕಮೋ, ಪದಗತಿ, ಸದ್ದಾನಮುಚ್ಚಾರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಧುರೋ ಅತ್ಥೋ ಚ ಪದಕ್ಕಮೋ ಚ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಮಧುರತ್ಥಪದಕ್ಕಮೋ, ತಂ –

"ಪದಾಸತ್ತಂ ಪದತ್ಥಾನಂ, ಮಧುರತ್ಥಮುದೀರಿತಂ।
ಯೇನ ಮಜ್ಜನ್ತಿ ಧೀಮನ್ತೋ, ಮಧುನೇವ ಮಧುಬ್ಬತಾ"ತಿ॥ –

ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ಸದ್ದಾನಮತ್ಥಾನಞ್ಚ ವಸೇನ ಪದಾಸತ್ತಾಪರನಾಮಧೇಯ್ಯಮಾಧುರಿಯಾಲಙ್ಕಾರೇನ ಸಮಲಙ್ಕತತ್ತಾ ಮಧುರತ್ಥಪದಕ್ಕಮಂ।

ಪಟುಭಾವಕರನ್ತಿ ಪಟತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಪಜಾನಾತೀತಿ ಪಟು, ಪಞ್ಞವಾ, ಪಟುನೋ ಭಾವೋ, ಸದ್ದಪ್ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಭೂತಾ ಪಞ್ಞಾ, ತಂ ಪಟುಭಾವಂ ಪಞ್ಞಾವಿಸೇಸಂ ಕರೋತಿ ಜನೇತೀತಿ ಪಟುಭಾವಕರೋ, ತಂ, ಪಞ್ಞಾವಿಸೇಸಜನಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತಂ ವಿನಯಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಮ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಂ। **ವಿನಯಕ್ಕಮೇ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ, ತದತ್ಥೇ ಚ, ಪವತ್ತಿಕ್ಕಮೇ ಪಟುಭಾವಕರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ತತಿಯಗಾಥಾಯ ಪಕರಣಗುಣಾಪದೇಸೇನ ಸೋತುಜನಂ ಸಮುಸ್ಸಾಹೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ **"ಅಪಾರ"**ನ್ತಿಆದಿಚತುತ್ಥಗಾಥಾಯ ಪಕರಣಞ್ಚ ತನ್ನಿಸ್ಸಯಂ ವಿನಯಪಿಟಕಞ್ಚ ನಾವಾಸಾಗರಭಾವೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಿರೋಭೂತೋಪಮೇಯ್ಯೋಪಮಾನಭೇದೇನ ರೂಪಕಾಲಙ್ಕಾರೇನ ಪಕರಣಗುಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸೋತುಜನಂ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ। ತತ್ಥ **ಅಪಾರ**ನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ಪಾರಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಅಪಾರೋ, ವಿನಯಸಾಗರೋ। ಸೋ ಹಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇಸು ಸಾಸನಂ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಉಗ್ಗಹಣಧಾರಣಪಟಿಪಾದನಪಟಿಪತ್ತಿವಸೇನ ಅಕತಾಧಿಕಾರೇಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ದುರಧಿಗಮನೀಯಧಮ್ಮತ್ಥನಿರುತ್ತಿಪಟಿಭಾನಪರಿಯನ್ತತಾಯ "ಅಪಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಓತರನ್ತಾನನ್ತಿ ಸಜ್ಝಾಯನಸವನಧಾರಣಾದಿವಸೇನ ಅಜ್ಝೋಗಾಹನ್ತಾನಂ। **ಸಾರ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪಾಪಕಭಾವೇನ ಸಾರಭೂತಾಯ ಅರಿಯಮಗ್ಗಸಮ್ಭಾರಾಯ ಪುಬ್ಬಭಾಗಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಮೂಲಭೂತಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಙ್ಖಾತಸೀಲಸಾರಪ್ಪಕಾಸಕತಾಯ ಸಾರಂ। **ವಿನಯಸಾಗರ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಗರಂ। ವಿನಯೋ ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಕಾಲಪ್ಪತ್ತಜಾನನಸ್ಸಾಪಿ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಆದೀನಮ್ಪಿ ಅವಿಸಯತ್ತಾ ಅತಿಗಮ್ಭೀರಾತಿವಿತ್ಥಿಣ್ಣಭಾವೇನ ಸಾಗರೋ ವಿಯಾತಿ ಸಾಗರೋ, ವಿನಯೋ ಚ ಸೋ ಸಾಗರೋ ಚಾತಿ ವಿನಯಸಾಗರೋ, ತಂ, ಅಗಾಧಾಪಾರಗುಣಯೋಗತೋ ಸಾಗರೋಪಮಂ ವಿನಯಪಿಟಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾಪಿ "ಹಿತತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ ಚ ವಾಕ್ಯನ್ತರೇಹಿ ಅನ್ತರಿತಭಾವೇನ ದೂರತ್ತಾ ಚ ತಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಏತ್ಥ ವಿನಯಸಾಗರಜ್ಝೋಗಾಹನತದತ್ಥಪಟಿಪಜ್ಜನಾರಹಕತ್ತುವಿಸೇಸಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ **"ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನ"**ನ್ತಿ ಪುನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ನಾವಾ ವಿಯ ಭೂತೋ **ನಾವಾಭೂತೋ,** ತಂ, ನಾವಾಟ್ಠಾನಿಯಂ ಮಹಾನಾವಾಸದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನೋರಮ**ನ್ತಿ ಮನೋ ರಮತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ ಮನೋರಮೋ, ತಂ, ಅಜ್ಝಯನವೋಹಾರಪಸುತಾನಂ ಪಟಿಪತ್ತಿಪರಾಯನಾನಞ್ಚ ಸಾಧೂನಂ ಮನೋರಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಪಕರಣಗುಣಸಂಕಿತ್ತನೇನ ಸೋತುಜನಂ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನೇ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ **"ತಸ್ಮಾ ವಿನಯನೂಪಾಯ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಅನಾಕುಲತಾದಿವಿವಿಧಾನಗ್ಘಗುಣಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ, ತೇನ ಹೇತುನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಯನೂಪಾಯ**ನ್ತಿ ವಿವಿಧಾಕಾರೇನ, ವಿಸೇಸನಯತೋ ವಾ ಕಾಯವಾಚಾನಂ ನಯನಂ ದಮನಂ

ಅಕತ್ತಬ್ಬತೋ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬೇಸು ನಿಯೋಜನಂ ವಿನಯನಂ, ಉಪೇಚ್ಚ ತಂ ಫಲಂ ಆಯತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಉಪಾಯೋ, ಹೇತು, ವಿನಯನಸ್ಸ ಉಪಾಯೋ ವಿನಯನೂಪಾಯೋ, ತಂ, ಕಾಯಜೀವಿತಾನಪೇಕ್ಖಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾನಂ ಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಕಾಯವಾಚಾನಂ ಅನನುಲೋಮಿಕವಿಪ್ಫನ್ದಿತಾಪನಯನಸಞ್ಞಾತದಮನಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಅತ್ತನಾ ಕತ್ತುಮಿಚ್ಛಿತೇ ಪಕರಣೇ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಪವತ್ತಿಹೇತುಭೂತಾನಂ ಅನಾಕುಲತಾದಿಗುಣಾನಂ ವಿಭಾವನವಸೇನ "ಅನಾಕುಲ"ನ್ತಿಆದಿವಿಸೇಸನಾನಿ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನಾವಬೋಧೇ ವಿಸಯಂ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ದುತಿಯಗಾಥಾಯ "ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯ"ನ್ತಿ "ಪವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮದಸ್ಸನವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಇಧ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಯಮಾನಮ್ಪಿ ದೂರಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಹೋತೀತಿ ತಮನಾನೇತ್ವಾ "ನಿಬೋಧಥಾ"ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸಾಭಾವೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ವಿವಿಧೇ ಆರಮ್ಮಣೇ ಖಿತ್ತಂ ಪೇಸಿತಂ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾದಿಪರೇತಂ ಅಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ನ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಂ ಸಮಾಹಿತಂ ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ತೇನ, ಏತಸ್ಸ ಪಕರಣುತ್ತಮಸ್ಸ ಸವನಾದಿಬ್ಯಾಪಾರಂ ವಿನಾ ನಾನಾರಮ್ಮಣೇಸು ಪವತ್ತಿವಸೇನ ವಿಕ್ಖೇಪಮನಾಪನ್ನೇನ ಸಮಾಹಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತೇನ…ಪೇ॰… ನಿಬೋಧಥಾ"ತಿ ವದನ್ತೇನ ಚ "ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವಚನತೋ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇಸು ದಾಯಾದಾಭಾವತೋ ಅತ್ತನೋ ಪಕರಣತ್ಥಭೂತಾಯ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪಜ್ಜನಾಪದೇಸೋ ಕತೋ ಹೋತಿ।

ವದತೋ ಮೇತಿ ಏತ್ಥ "ಗಾರವೇನ ಚಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ತತ್ಥಾಯಮತ್ಥೋ - ಭಾಸಮಾನೇ ಮಯಿ ಗಾರವೇನ, ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಚಾತಿ ಸಾಮಿಭುಮ್ಮಾನಮವಿಸೇಸತಾಯ "ಮೇ"ತಿ ಸಾಮಿವಚನಸ್ಸ "ಮಯೀ"ತಿ ಅತ್ಥಸಮ್ಭವತೋ ಅಯಮತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ। ಪಕರಣಸ್ಸ ಅನಾಕುಲತಾದಿಗುಣಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಚ ವತ್ತರಿ ಮಯಿ ಗಾರವೇನ ಚ ಸಮಾಹಿತೇನ ಚೇತಸಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ನಿಬೋಧಥಾ**ತಿ ವಾಕ್ಯತ್ಥಪದತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯಭಾಸಿತತ್ಥಭಾವತ್ಥಾದಿವಸೇನ ನಿಸೇಸತೋ ಬೋಧಥ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುತ್ವಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಬುಜ್ಝಥ ವಿಜಾನಾಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಚಿನ್ತಾಭಾವನಾಮಯಞಾಣಾನಂ ಮೂಲಭೂತಪಕರಣವಿಸಯಂ ಸುತಮಯಞಾಣಂ ನಿಪ್ಫಾದೇಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗೋ

ಪಾರಾಜಿಕಕಥಾ

ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೬. ಏವಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ರತನತ್ತಯಪಣಾಮಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಯಥಾಪಟಿಞ್ಞಾತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಿವಿಧೇ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **"ತಿವಿಧೇ"**ತಿಆದಿನಾ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಿವಿಧೇತಿ** ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಮುಖಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ತಿಪ್ಪಕಾರೇ **ಮಗ್ಗೇತಿ** ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪೀತಿ** ತಿಲಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಜಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಗ್ಗೇತಿ** ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಾನಂ ನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರತಾಯ, ಅನ್ನಪಾನಪಿತ್ತಸೇಮ್ಹಾದೀನಂ ಪವೇಸನನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರತಾಯ ಚ ಮಗ್ಗವೋಹಾರಗತೇ ಸರೀರಪ್ಪದೇಸೇ, ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಮಗ್ಗೇಸು ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪಿ, ತೀಸು ಸೇವನಚೇತನೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇಪಿ "ತಿವಿಧೇ"ತಿ ಪಕಾರವಾಚಿವಿಧಸದ್ದೋಪಾದಾನೇನ ಸಜಾತಿಸಙ್ಗಹವಸೇನ ತೀಹಿ ರಾಸೀಹಿ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಭೇದವಸೇನ ತಿಂಸವಿಧೋ ಮಗ್ಗೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ।

ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತಮುಖಾದಿಮಗ್ಗಾನಂ ನಿಸ್ಸಯಭೂತೇ ಸತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ "ತಿಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೫೬) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥೀನಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ನವ ಮಗ್ಗಾ, ತಥೇವ ದಸ್ಸಿತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ ವಸೇನ ನವ ಮಗ್ಗಾ, ತಿಣ್ಣಂ ಪನ ಪಣ್ಡಕಾನಂ ಮುಖಮಗ್ಗವಚ್ಚಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಮಗ್ಗಾತಿ ಛ ಮಗ್ಗಾ, ತಥಾ ತಿಣ್ಣಂ ಪನ ಪುರಿಸಾನನ್ತಿ ಏವಂ ತಿಂಸವಿಧೋ ಹೋತಿ।

ಸೇವನಚೇತನೋತಿ ಸೇವನೇ ಮೇಥುನಪಯೋಗೇ ಚೇತನಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಮೇಥುನರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾಯ ಚೇತನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇತಿ** ತಿಂಸಮಗ್ಗಾನಮಞ್ಞತರೇ ಮಗ್ಗೇ ಪಕತಿವಾತೇನ ಅಸಂಫುಟ್ಠೇ ಅಲ್ಲಪದೇಸೇ, ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರಂ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ವಿಸೇಸನಸ್ಸ ವಿಸೇಸಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ದುತಿಯಗಾಥಾಯ "ಸಸಿಕ್ಖೋ ಸೋ"ತಿ ಪದದ್ವಯಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಸೇವನಚೇತನೋ ಸಸಿಕ್ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಅಙ್ಗೇ ಸರೀರೇ ಜಾತನ್ತಿ **ಅಙ್ಗಜಾತಂ,** ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ। ಸತಿಪಿ ಅವಸೇಸಸರೀರಾವಯವಾನಂ ತಥಾಭಾವೇ ರುಳ್ಹಿವಸೇನ ತದೇವ ತಥಾ ವುತ್ತಂ। **ಪವೇಸೇನ್ತೋತಿ** ದ್ವಯಂದ್ವಯಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಕಾಯಿಕಕಿರಿಯಂ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತೋ। **ಪರಾಜಿತೋತಿ** ದುಲ್ಲಭಾಯ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧಬ್ಬತೋ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಸುಖತೋ ಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಕಿಲೇಸಸಪತ್ತೇಹಿ ಪರಾಜಯಮಾಪಾದಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಯಮೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಸಸಿಕ್ಖೋ ಸೇವನಚೇತನೋ ತಿವಿಧೇ ಮಗ್ಗೇ ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪವೇಸೇನ್ತೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ -

> "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಿಕ್ಖಾಸಾಜೀವಸಮಾಪನ್ನೋ ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ದುಬ್ಬಲ್ಯಂ ಅನಾವಿಕತ್ವಾ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವೇಯ್ಯ, ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಯಪಿ, ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ ಅಸಂವಾಸೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪) -

ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೬. ಏವಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ತೂಪಕ್ಕಮಮೂಲಕಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ "ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆನೇತ್ವಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇನ (ಪಾರಾ॰ ೫೮) ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅಭಿನಿಸೀದೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಂ ಪರೋಪಕ್ಕಮಮೂಲಕಂ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪವೇಸನ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪವೇಸನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಹಿ ಸುತ್ತಪಮತ್ತಾದಿಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಆದೀನಮಞ್ಞತರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಮಗ್ಗಾನಮಞ್ಞತರಂ ಮಗ್ಗಂ ಯಥಾ ಪವಿಸತಿ, ತಥಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅಭಿನಿಸೀದಾಪನೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ಮಗ್ಗಪ್ಪವೇಸನಮಾಹ। ಪವೇಸನಂ ಸಾದಿಯನ್ತೋ ಸಸಿಕ್ಖೋ ಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ "ಪವೇಸನಂ ಸಾದಿಯತಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೇವನಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಅಗ್ಗತೋ ಯಾವ ಮೂಲಂ ಪವೇಸೇನ್ತೇಸು ಅಸ್ಸಾದಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಸಾಸನತೋ ಚುತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪವಿಟ್ಠ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಪದೇಸುಪಿ ಏವಮೇವ ಯೋಜನಾ।

ಪವಿಟ್ಠನ್ತಿ ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೋ। "ಪವಿಟ್ಠ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ತಾಯ ತಾಯ ಕಿರಿಯಾಯ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋ ಖಣೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತೇನೇವೇತ್ಥ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ ಕತಂ। **ಠಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಮಯೇ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಸಬ್ಬಥಾ ಬ್ಯಾಪಾರರಹಿತಂ ಕಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಮಯೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಯಾವ ಉದ್ಧರಣಾರಮ್ಭೋ, ತಾವ ಸಮ್ಭವನ್ತೋ ಠಿತಕಾಲೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಉದ್ಧರಣ**ನ್ತಿ ನೀಹರಣಕಾಲೋ।

ವಾತಿ ವಿಕಪ್ಪೇ, **ಅಪೀ**ತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೇ, ಸೋ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ವಿಕಪ್ಪಿತಾನಂ ಪಕ್ಖಾನಂ ತುಲ್ಯಬಲತಂ ಜೋತೇತಿ। ಇತಿ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿಪಿ "ಸೋ ಚೇ ಪವೇಸನಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಪವಿಟ್ಠಂ ಸಾದಿಯತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೫೮) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತನಯೇನ ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಪವೇಸನಾದಿಏಕಕ್ಖಣಮ್ಪಿ ಸಾದಿಯನಪಚ್ಚಯಾ ಆಪಜ್ಜಮಾನಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಸಿಕ್ಖೋ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ ಸಸಿಕ್ಖೋ, ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಸಿಕ್ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾದಿಯನ್ತೋ**ತಿ ಸೇವನಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ। **ಸೋ** ಭಿಕ್ಖು। **ಠಪೇತ್ವಾ ಕಿರಿಯ**ನ್ತಿ ಅತ್ತೂಪಕ್ಕಮನಂ ವಿನಾ। **ಚುತೋ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಹಿ ಕತಮಿದಂ, ನ ಮಯಾ"ತಿ ಲೇಸೇನ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸಾದಿಯನಚಿತ್ತೇ ಸತಿ ಸಾಸನತೋ ಚುತೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಸಸಿಕ್ಖೋ**ತಿ ಇದಂ "ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ದುಬ್ಬಲ್ಯಂ ಅನಾವಿಕತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪) ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಾಠಸ್ಸ ಅತ್ಥದಸ್ಸನವಸೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ। ತಸ್ಸ **ಪದಭಾಜನೇ** (ಪಾರಾ॰ ೪೫), **ತದಟ್ಠಕಥಾಯ** ಚ ವಿಭತ್ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಚಿತ್ತಖೇತ್ತಕಾಲಪಯೋಗಪುಗ್ಗಲವಿಜಾನನವಸೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವತೋ ಚವಿತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತೇನೇವ ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ದವಾ ವಾ ರವಾ ವಾ ವದನ್ತಸ್ಸ। ಏವಂ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ।

ತಥಾ "ಬುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮಿ, ಧಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮಿ, ಸಙ್ಘಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮಿ, ಸಿಕ್ಖಂ, ವಿನಯಂ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ, ಉದ್ದೇಸಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಂ, ಆಚರಿಯಂ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ, ಸಮಾನುಪಜ್ಝಾಯಕಂ, ಸಮಾನಾಚರಿಯಕಂ, ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಚತುದ್ದಸನ್ನಂ, "ಗಿಹೀತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹಿ, ಉಪಾಸಕೋ, ಆರಾಮಿಕೋ, ಸಾಮಣೇರೋ, ತಿತ್ಥಿಯೋ, ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೋ, ಅಸ್ಸಮಣೋ, ಅಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾನಂ ಗಿಹಿಆದೀನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇಸಂ ಬಾವೀಸತಿಯಾ ಖೇತ್ತಪದಾನಂ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸವೇವಚನಸ್ಸ ವಸೇನ ತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಕಾಮಸ್ಸ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತೋ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ। ಏವಂ ಖೇತ್ತವಸೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ।

ತತ್ಥ ಯದೇತಂ "ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಚ "ಮಂ ಧಾರೇಹೀ"ತಿ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ವತ್ತಮಾನಕಾಲವಚನಂ, ಯಾನಿ ಚ "ಅಲಂ ಮೇ ಬುದ್ಧೇನ, ಕಿಂ ನು ಮೇ ಬುದ್ಧೇನ, ನ ಮಮತ್ಥೋ ಬುದ್ಧೇನ, ಸುಮುತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಆಖ್ಯಾತವಸೇನ ಕಾಲಂ

ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಪುರಿಮೇಹಿ ಚುದ್ದಸಹಿ ಪದೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವುತ್ತಾನಿ "ಅಲಂ ಮೇ"ತಿಆದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪದಾನಿ, ತೇಸಂಯೇವ ಸವೇವಚನಾನಂ ವಸೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ "ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಸಿ"ನ್ತಿ ವಾ "ಪಚ್ಚಕ್ಖಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ವಾ "ಮಂ ಧಾರೇಸೀ"ತಿ ವಾ "ಮಂ ಧಾರೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಾ "ಯಂ ನೂನಾಹಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವಾತಿಆದೀನಿ ಅತೀತಾನಾಗತಪರಿಕಪ್ಪವಚನಾನಿ ಭಣನ್ತಸ್ಸ। ಏವಂ ವತ್ತಮಾನಕಾಲವಸೇನ ಚೇವ ಅನಾಮಟ್ಠಕಾಲವಸೇನ ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ।

ಪಯೋಗೋ ಪನ ದುವಿಧೋ ಕಾಯಿಕೋ ಚ ವಾಚಸಿಕೋ ಚ। ತತ್ಥ "ಬುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾಚಸಿಕಪಯೋಗೇನೇವ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ಅಕ್ಖರಲಿಖನಂ ವಾ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾದಿದಸ್ಸನಂ ವಾ ಕಾಯಪಯೋಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। ಏವಂ ವಾಚಸಿಕಪಯೋಗೇನೇವ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ।

ಪುಗ್ಗಲೋ ಪನ ದುವಿಧೋ ಯೋ ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ಯಸ್ಸ ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಉಮ್ಮತ್ತಕಖಿತ್ತಚಿತ್ತವೇದನಟ್ಟಾನಂ ಅಞ್ಞತರೋ ನ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ನ ಚ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರೋ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೋ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಅಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸ್ಸ ದೂತೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಆರೋಚನಂ ರುಹತಿ। ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ।

ವಿಜಾನನಮ್ಪಿ ನಿಯಮಿತಾನಿಯಮಿತವಸೇನ ದುವಿಧಂ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಸ, ಯೇಸಂ ವಾ ನಿಯಮೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ, ಇಮೇಸಂ ವಾ ಆರೋಚೇಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ಸಚೇ ತೇ ಯಥಾ ಪಕತಿಯಾ ಲೋಕೇ ಮನುಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಆವಜ್ಜನಸಮಯೇ ಜಾನನ್ತಿ, ಏವಂ ತಸ್ಸ ವಚನಾನನ್ತರಮೇವ ತಸ್ಸ "ಅಯಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ವಾ "ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪತ್ಥಯತೀ"ತಿ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಾವ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾ। ಅಥ ಅಪರಭಾಗೇ "ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಜಾನನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಜಾನನ್ತಿ, ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಾವ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾ। ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಸಚೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಯೋ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ವಚನತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಾವ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾ। ಏವಂ ವಿಜಾನನವಸೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ, ನ ತದಭಾವೇನ। ಯೋ ಪನ ಅನ್ತಮಸೋ ದವಾಯಪಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ತೇನ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಾವ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾ।

ಇತಿ ಇಮೇಸಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಚಿತ್ತಾದೀನಂ ವಸೇನ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಸಿಕ್ಖೋ "ಸಸಿಕ್ಖೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ।

೮-೧೦. "ಇದಾನಿ ಸನ್ಥತೇನ ಸನ್ಥತಸ್ಸ ಘಟ್ಟನೇ ಉಪಾದಿನ್ನಕಘಟ್ಟನಾಭಾವತೋ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲೇಸಕಪ್ಪನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ "ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆನೇತ್ವಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇನ, ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೇನ, ಮುಖೇನ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅಭಿನಿಸೀದೇನ್ತಿ ಸನ್ಥತಾಯ ಅಸನ್ಥತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೬೧) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಸನ್ಥತವಾರಾನಮತ್ಥಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಆಹ **"ಸನ್ಥತೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸನ್ಥತೇನಾತಿ** ಚಮ್ಮಚೋಳತಿಪುಪಟ್ಟಾದೀಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತೇನ। **"ಪವೇಸೇನ್ತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸನ್ಥತವಾರಸ್ಸ ಪರೋಪಕ್ಕಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಸ್ಸನಮುಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಅತ್ತೂಪಕ್ಕಮೇಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಸ್ಸ ವಕ್ಖಮಾನೇನ "ಪರಾಜಿತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ತಥೇವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪವೇಸೇನ್ತೋತಿಆದಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪರಾಮಸತಿ।

ಏವಂ ಪವೇಸೇನ್ತೋ ಕದಾ ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಉಪಾದಿನ್ನೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ **ಉಪಾದಿನ್ನೇನಾತಿ** ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠೀಹಿ ಉಪೇತೇನ ಕಮ್ಮುನಾ ಅತ್ತನೋ ಫಲಭಾವೇನೇವ ಆದಿನ್ನಂ ಗಹಿತನ್ತಿ ಉಪಾದಿನ್ನಂ, ಏತೇನ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಸ್ಸ, ವತ್ಥುಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಚ ಘಟ್ಟನಟ್ಠಾನಗತಂ ಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾವ ಅಙ್ಗಜಾತಗತಂ ಅನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ ಚಮ್ಮಖಿಲಂ, ಪಿಳಕಾದಿ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಉಪಾದಿನ್ನಕಂ ನಾಮ ಕಾಯಿನ್ದ್ರಿಯ"ನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯೇನ "ಅನುಪಾದಿನ್ನಕ"ನ್ತಿ ತಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಕಂ ಚೋಳಾದಿ ವುತ್ತಂ। ಉಪಾದಿನ್ನೇನ ಉಪಾದಿನ್ನೇ, ಅನುಪಾದಿನ್ನೇ ವಾ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ ಘಟ್ಟಿತೇ, ಅನುಪಾದಿನ್ನಕೇನ ವಾ ಉಪಾದಿನ್ನೇ ಅನುಪಾದಿನ್ನೇ ವಾ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ ಘಟ್ಟಿತೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಕರಣವಚನನ್ತಾನಿ ಪದಾನಿ "ಅಙ್ಗಜಾತೇನಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಾನಿ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಸನ್ಥತಚತುಕ್ಕವಸೇನ ಅತ್ತೂಪಕ್ಕಮೇ ಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇಪಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ"**ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಚತೂಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು। **ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ ಪವಿಟ್ಠೇ ತೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ತು**-ಸದ್ದೇನ ಪವೇಸನಟ್ಠಿತುದ್ಧಾರಕ್ಖಣತ್ತಯಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ಯಂತಂ-ಸದ್ದಾನಂ ನಿಚ್ಚಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ ಹಿ "ಸೋ"ತಿ ತಂ-ಸದ್ದೋಪಾದಾನೇ "ಯೋ"ತಿ ಯಂ-ಸದ್ದೋಪಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ, ಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ ಅಪಿಸದ್ದೋ ಚ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ - ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಹಿ ಆನೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅಭಿನಿಸೀದಾಪಿತಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಆದೀನಂ ತೀಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಅಞ್ಞತರಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಂ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ವಾ **ತು**-ಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತಪವೇಸನಟ್ಠಿತುದ್ಧಾರಾನಮಞ್ಞತರಕ್ಖಣೇ ವಾ ಸಚೇ ಯೋ **ಸಾದಿಯತಿ,** ಸಪ್ಪಮುಖಾದಿಪ್ಪವೇಸನಕಾಲೇ ವಿಯ ಅನುತ್ತಸಿತ್ವಾ ಕಾಮರಾಗಪಿಪಾಸಾಭಿಭೂತೋ ಯದಿ ಸಾದಿಯತಿ, ಸೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಸಚೇ ಸಾದಿಯತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಾಸಙ್ಕವಚನೇನ ನ ಸಾದಿಯತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸೂಚಿತಂ ಹೋತಿ।

"ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನೇ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಕಪ್ಪೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಿಯೋ ಇತರಾಪತ್ತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಖೇತ್ತೇ"**ತಿಆದಿ। "ಏತ್ಥಾ"ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **"ಖೇತ್ತೇ"**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೇಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ "ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ"ತಿ ವಿಸೇಸಿತತ್ತಾ, ಉಪರಿಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀನಞ್ಚ ವಿಧೀಯಮಾನತ್ತಾ ಅಞ್ಞಥಾನುಪಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಾಯ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಾನಂ ಖೇತ್ತೇತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಲಬ್ಭತಿ। "ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಕ್ಖಿನಾಸಾಸೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಕ್ಖಮಾನೇಸು ಜೀವಮಾನಕಸರೀರಗತಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಖೇತ್ತೇಸು "ಸನ್ಥತಾದಿನಾ ಸನ್ಥತಾದಿಂ ಪವೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಉಪಾದಿನ್ನಾದೀಹಿ ಉಪಾದಿನ್ನಾದೀನಂ ಘಟ್ಟನೇ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ ವುತ್ತಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇ ಏತ್ಥ ಯೋಜೇನ್ತೇಹಿ ಏವಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ - ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಅಸನ್ಥತೇ ವಾ ಸನ್ಥತೇನ ವಾ ಅಸನ್ಥತೇನ ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಸೇವನ್ತಸ್ಸ ಉಪಾದಿನ್ನೇ ವಾ ಅನುಪಾದಿನ್ನೇ ವಾ ಉಪಾದಿನ್ನೇನ, ತಥಾ ಅನುಪಾದಿನ್ನೇನ ವಾ ಘಟ್ಟಿತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ತಸ್ಸ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ। ಏವಂ ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸನ್ಥತೇ ವಾ...ಪೇ॰... ಘಟ್ಟಿತೇ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ತಸ್ಸ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಇಹ ಸಬ್ಬತ್ಥ ತೀಸುಪಿ ಖೇತ್ತೇಸು **ಉಪಾದಿನ್ನ**-ಸದ್ದೇನ ಅನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ ಅಙ್ಗಜಾತಞ್ಚ ತತ್ಥಜಾತಚಮ್ಮಖಿಲಪಿಳಕಾ ಚ ಗಯ್ಹನ್ತಿ, ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇ ಪನ ಅಙ್ಗುಲಿಆದಿಇತರಾವಯವಾಪಿ। ತೀಸುಪಿ ಖೇತ್ತೇಸು **ಅನುಪಾದಿನ್ನ**-ಸದ್ದೇನ ಅಙ್ಗಜಾತಾದಿಪಟಿಚ್ಛಾದಿತವತ್ಥಾದಯೋ ಚ ಗಯ್ಹನ್ತಿ, ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇ ಪನ ನಿಮಿತ್ತೇ ನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಚಮ್ಮಖಿಲಪಿಳಕರೋಮಾದೀನಿ। ಇಮಾನಿ ಚ ಅನುಪಾದಿನ್ನಾನಿ। ಅಙ್ಗಜಾತೇತರೋಪಾದಿನ್ನಾವಯವೇ ಚ ತೀಸುಪಿ ಖೇತ್ತೇಸು ಪವೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

೧೧. ಏತ್ತಾವತಾ ಜೀವಮಾನಸರೀರೇ ಸನ್ಥತಾಸನ್ಥತವಸೇನ ಪಚ್ಚೇಕಂ ತಿವಿಧೇಸುಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇಸು ಸನ್ಥತಾಸನ್ಥತವಸೇನೇವ ದುವಿಧೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಸೇವನ್ತಸ್ಸ ಪರೋಪಕ್ಕಮೇ ಸತಿ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಲಬ್ಭಮಾನಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೋ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ "ಮತಸರೀರೇ ಪನ ತಥಾ ತಥಾ ಸೇವನ್ತಾನಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲೇಸೋಕಾಸಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತೇಸು ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ತೀಸು ಖೇತ್ತೇಸು ಲಬ್ಭಮಾನಾ ತಿಸ್ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಮತೇ"**ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ **"ಮತೇ"**ತಿ ಏತಸ್ಸ "ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಆದೀನಂ ಸರೀರೇ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಇಮಿನಾ **"ಅಕ್ಖಾಯಿತೇ"**ತಿಆದಿನಾ ದಸ್ಸಿತಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಯಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ। "ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಂ ಸೇಸೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಕ್ಖಮಾನಗಾಥಾಯಂ ವಿಯ ಸಕಲಸರೀರೇ ಖಾದಿತೇಪಿ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನಾವಿಜ್ಜಮಾನಭಾವೋಯೇವ

ಆಪತ್ತಿಯಾಭಾವಾಭಾವಸ್ಸ ಪಮಾಣನ್ತಿ “ಅಕ್ಖಾಯಿತೇ”ತಿ ಏತೇನ “ಮತೇ”ತಿ ಏತಂ ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ “ನಿಮಿತ್ತೇ”ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ತಂ ತೇನ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ “ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನಗಾಥಾಯ “ನಿಮಿತ್ತೇ”ತಿ ಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಅಕ್ಖಾಯಿತೇತಿ ಸಬ್ಬಥಾ ಅಕ್ಖಾಯಿತೇ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತೇ ನಿಮಿತ್ತೇ। **ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತೇಪಿ ಚಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಬಹುಕಾವಸಿಟ್ಠೇ ನಿಮಿತ್ತೇ। “ಯಸ್ಸ ಚತೂಸು ಭಾಗೇಸು ತಿಭಾಗಮತ್ತಂ ಖಾದಿತಂ, ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಮೇಥುನ**ನ್ತಿ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇನ ಸದಿಸಭಾವಾಪತ್ತಿಯಾ ಮಿಥುನಾನಂ ಇದಂ ಮೇಥುನಂ, ಮತಿತ್ಥಿಆದೀನಂ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇನ ಸದಿಸತ್ತಾಭಾವೇಪಿ ತತ್ಥ ವೀತಿಕ್ಕಮೋ ರುಳ್ಹಿಯಾ “ಮೇಥುನ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಪಾರಾಜಿಕೋತಿಪರಾಜಿತೋ, ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ಪಾರಾಜಿಕ-ಸದ್ದೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾಪತ್ತಿಪುಗ್ಗಲೇಸು ವತ್ತತಿ। ತತ್ಥ “ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ ಆನನ್ದ ಅನವಕಾಸೋ, ಯಂ ತಥಾಗತೋ ವಜ್ಜೀನಂ ವಾ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾನಂ ವಾ ಕಾರಣಾ ಸಾವಕಾನಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸಮೂಹನೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೩) ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವತ್ತಮಾನೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। “ಆಪತ್ತಿ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಆಪನ್ನೋ ಪಾರಾಜಿಕ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೭) ಆಪತ್ತಿಯಾ। “ನ ಮಯಂ ಪಾರಾಜಿಕಾ, ಯೋ ಅವಹಟೋ, ಸೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೫೫) ಏವಂ ಪುಗ್ಗಲೇ। “ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಅನುದ್ಧಂಸೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೩೮೪) ಪನ ಧಮ್ಮೇ ವತ್ತತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ತತ್ಥ ಧಮ್ಮೋತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಆಪತ್ತಿ, ಕತ್ಥಚಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ವಿಸುಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ।

ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಯೋ ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ ತಂ ಪರಾಜೇತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಪಾರಾಜಿಕ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಆಪತ್ತಿ ಪನ ಯೋ ನಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜತಿ ತಂ ಪರಾಜೇತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಪಾರಾಜಿಕಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಸ್ಮಾ ಪರಾಜಿತೋ ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ “ಪಾರಾಜಿಕೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಿಕ್ಖಾಪದಾಪತ್ತೀಸು ಪಾರಾಜಿಕ-ಸದ್ದೋ ಪರಾಜೇತೀತಿ “ಪಾರಾಜಿಕೋ”ತಿ ಕತ್ತುಸಾಧನೋ, ಪುಗ್ಗಲೇ ಪನ ಪರಾಜೀಯತೀತಿ ಕಮ್ಮಸಾಧನೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। “**ನರೋ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಭಿಕ್ಖುಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸಾಮಞ್ಞಜೋತನಾ ವಿಸೇಸೇ ಅವತಿಟ್ಠತೀತಿ।

೧೨. **ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತೇ**ತಿ ಚತೂಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸಾವಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಖಾದಿತೇ। **ಉಪಡ್ಢಕ್ಖಾಯಿತೇ**ತಿ ಸಮಭಾಗಾವಸೇಸಂ ಖಾದಿತೇ। ಥೂಲೋ ಅಚ್ಚಯೋ **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೋ,** ಸೋಯೇವ ಆಪಜ್ಜೀಯತೀತಿ **ಆಪತ್ತೀತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿ**। ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಯೋ ಸನ್ಧಾಯೇತ್ಥ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವೋಹಾರೋ, ನ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸೇಸೇ**ತಿ ಅವಸೇಸೇ ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀಸು। ವುತ್ತಞ್ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅವಸೇಸಸರೀರೇ ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೯-೬೦)। ದುಟ್ಠು ಕತನ್ತಿ **ದುಕ್ಕಟಂ, ದುಕ್ಕಟ**-ಸದ್ದೋ ನಿಯತನಪುಂಸಕತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಸ್ಸಾಪಿ **ಆಪತ್ತಿ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಲಿಙ್ಗೇನ ವಿಸೇಸನಂ ಹೋತಿ।

೧೩. **ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಂ ಸೇಸೇತ್ವಾ ಖಾಯಿತೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಿಣ್ಣಮಞ್ಞತರಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರೇ ಖಾದಿತೇಪಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಬ್ಯತಿರೇಕೇ, ಪಗೇವ ಇತರೇತಿ ದೀಪೇತಿ। ತಸ್ಮಿಂ **ನಿಮಿತ್ತೇ** ಅಕ್ಖಾಯಿತೇ ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತೇ ವಾತಿ ದ್ವಿಧಾ ವುತ್ತೇಸು ತೀಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತೇ ಮೇಥುನಂ ಸೇವತೋಪಿ **ಪರಾಜಯೋ** ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ । **ಸೇವತೋಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಅಪೇಕ್ಖಾಯಂ। ತಸ್ಮಾ ನ ಕೇವಲಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಾನಮೇವಾತಿ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಸನ್ಥತಾದಯೋ ವಿಕಪ್ಪಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ।

೧೪. “ಉದ್ಧುಮಾತಾದಿಸಮ್ಪತ್ತೇ”ತಿ ಏತ್ಥ “ಯದಾ ಪನ ಸರೀರಂ ಉದ್ಧುಮಾತಕಂ ಹೋತಿ ಕುಥಿತಂ ನೀಲಮಕ್ಖಿಕಾಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ ಕಿಮಿಕುಲಸಮಾಕುಲಂ ನವಹಿ ವಣಮುಖೇಹಿ ಪಗ್ಘರಿತಪುಬ್ಬಕುಣಪಭಾವೇನ ಉಪಗನ್ತುಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ, ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಞ್ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವತ್ಥುಞ್ಚ ಜಹತಿ, ತಾದಿಸೇ ಸರೀರೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಉಪಕ್ಕಮತೋ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೯-೬೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಚಾ**ತಿ ಅಕ್ಖಾಯಿತಾದಿಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೋಪಗತಾನಿ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ

ಗಹಿತಾನೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತ್ಥಾಪಿ ವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಅನಾಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ। **“ಖಾಯಿತಕ್ಖಾಯಿತ”**ನ್ತಿಆದೀಸು ಖಾಯಿತಕ್ಖಾಯಿತಞ್ಚ ನಾಮೇತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮತಸರೀರಕೇಯೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಜೀವಮಾನೇತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೫. ಜೀವಮಾನೇ ಕಥನ್ತಿ ಆಹ **“ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪನಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ವಣಸಙ್ಖೇಪತೋ**ತಿ ವಣಸಙ್ಗಹತೋ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಠಿತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾಟಿತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ। ಏತ್ಥ ದುತಿಯೋ **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಇಧ ಅದಸ್ಸಿತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆಗತನಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನಂ ಅತ್ಥವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಹಿ** “ಯದಿಪಿ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಖಾಯಿತಂ, ಛವಿಚಮ್ಮಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ನಿಮಿತ್ತಸಣ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪವೇಸನಂ ಜಾಯತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾ”ತಿ ಏವಂ ಅಜೀವಮಾನೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಾನುಸಾರೇನ ಜೀವಮಾನೇಪಿ ಛವಿಚಮ್ಮಮತ್ತಂ ಚೇ ಸಬ್ಬಸೋ ಉಪ್ಪಾಟಿತಂ, ನಿಮಿತ್ತಸಣ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪವೇಸನಕ್ಖಮಂ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಸೇವನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನಮತ್ಥಂ ಜೋತೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೬. ತತೋ ನಿಮಿತ್ತತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪತಿತಾಯಾ**ತಿ ಪತಿತಾಯಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ನಿಮಿತ್ತತೋ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತಪ್ಪದೇಸತೋ ಪತಿತಾಯಂ ಮಂಸಪೇಸಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ವಾ ಪತಿತಾಯಂ ತಸ್ಸಂ ನಿಮಿತ್ತಮಂಸಪೇಸಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭. **“ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣೇಪೀ”**ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ “ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿಕಾ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। **ಸತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಅವಸಿಟ್ಠೇ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಜೀವಮಾನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸರೀರೇ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಜೀವಮಾನಸರೀರೇ ಪನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪಾಟಿತೇ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣೇಪಿ ಮಂಸೇ, ನ್ಹಾರುಮ್ಹಿ ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠೇ ಸತಿ ಮೇಥುನಂ ಪಟಿಸೇವನ್ತೋ ಪರಾಜಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮. “ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಕ್ಖಿ”ತಿ ಗಾಥಾಯ “ಜೀವಮಾನೇ”ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, “ಸರೀರೇ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। “ಅಸ್ಸಗೋಮಹಿಸಾದೀನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅಸ್ಸಾದೀನಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಪಾರಿಸೇಸತೋ “ಮನುಸ್ಸಾನ”ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜೀವಮಾನಸರೀರೇ ಕಣ್ಣ…ಪೇ॰… ವಣೇಸು ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತ್ಥಿಕೋಸೇ**ತಿ ಮುತ್ತಪಥಬ್ಭನ್ತರೇ। **ವಣೇಸು ವಾ**ತಿ ಸತ್ಥಕಾದೀಹಿ ಕತವಣೇಸು। **ಅಙ್ಗಜಾತ**ನ್ತಿ ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಜಾತೇಕದೇಸಂ। **ರಾಗಾ**ತಿ ಮೇಥುನರಾಗೇನ।

೧೯. **ಅವಸೇಸಸರೀರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಾದಿಯಥಾವುತ್ತಸರೀರಾವಯವವಜ್ಜಿತಸರೀರಪ್ಪದೇಸೇ। ತೇನಾಹ **“ಉಪಕಚ್ಛೂರುಕಾದಿಸೂ”**ತಿ **ಉಪಕಚ್ಛಂ** ನಾಮ ಬಾಹುಮೂಲನ್ತರಂ। **ಊರುಕಾದಿಸೂ**ತಿ ಊರುವೇಮಜ್ಝಾದೀಸು। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವುತ್ತಾವಸೇಸಂ ಸರೀರಪ್ಪದೇಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। “ಅಙ್ಗಜಾತ”ನ್ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। “ಪವೇಸೇತ್ವಾ”ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ಅಙ್ಗಜಾತಂ ತಿಲಬೀಜಮತ್ತಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವಸಾ ಮೇಥುನರಾಗಸ್ಸ ಸೇವಮಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಸನ್ಥತೇನಾ”ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೨೦. **ಅಸ್ಸಗೋಮಹಿಸಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗೋಕಣ್ಣಗವಜಾದಯೋ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ಅಸ್ಸಾದಯೋ ಪಾಕಟಾಯೇವ। “ಮತಾನ”ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ “ಜೀವಮಾನಾನ”ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **ಸೇವ**ನ್ತಿ “ವಸಾ ಮೇಥುನರಾಗಸ್ಸಾ”ತಿ ಅನುವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಮೇಥುನರಾಗವಸೇನ ತಿಲಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಜಾತಪ್ಪದೇಸಂ ಪವೇಸೇನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಫುಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ “ಓಟ್ಠಗದ್ರಭದನ್ತೀನಂ, ಅಸ್ಸಗೋಮಹಿಸಾದಿನ”ನ್ತಿ ಪಾಠೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಸಾನೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇನ ಪಕಾರತ್ಥವಾಚಿನಾ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವೀತಿಕ್ಕಮಾರಹನಾಸಾವತ್ಥಿಕೋಸವನ್ತೋ ಅವುತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸತ್ತಾ ಗಯ್ಹನ್ತಿ। “ಅಸ್ಸಗೋಮಹಿಸಾದೀನ”ನ್ತಿ ಪಠಮಪಾದಾವಸಾನೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇನ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಓಟ್ಠಗದ್ರಭದನ್ತೀನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ ಹೋತೀತಿ ತೇಸಂ ಪುನವಚನಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾತಿ।

೨೧. ತಥಾ ಸೇವಮಾನಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನಾನ**ನ್ತಿ ತಿರಿಯಂ ಅಞ್ಚನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತೀತಿ ತಿರಚ್ಛಾ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ತೇ ತಿರಚ್ಛಾಚಾತಿ ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನಂ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಸಾ ಮೇಥುನರಾಗಸ್ಸಾ"ತಿಆದೀನಂ ಪರಾಮಟ್ಠತ್ತಾ ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಅಕ್ಖಿಆದೀಸು ತಿಲಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಜಾತಪ್ಪದೇಸಂ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಪವೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಸನ್ಥತಾದಿವಿಕಪ್ಪೇ ನಿದ್ದೋಸಭಾವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುನ್ತಿ ತಮ್ಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೨೨. ಏವಂ ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಜೀವಮಾನಕಸರೀರೇ ಲಬ್ಭಮಾನಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂಯೇವ ಮತಸರೀರೇಪಿ ಸಮ್ಭವನಕಆಪತ್ತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತೇಸ"**ನ್ತಿಆದಿ। **"ತೇಸ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಗಹಣನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮತಾಮತಸರೀರೇ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇಸು ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ, ಪುನ ಗಹಣೇ ಪಯೋಜನಾಭಾವಾ ತೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅನುವತ್ತಮಾನಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನಾನನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಲ್ಲಸರೀರೇಸೂತಿ** ಉದ್ಧುಮಾತಕಾದಿಭಾವಮಸಮ್ಪತ್ತೇಸು ಅಲ್ಲಮತಸರೀರೇಸು **ತಿವಿಧೇ ಖೇತ್ತಸ್ಮಿಂ** ಅಸನ್ಥತೇ, ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಸತಿ ಮೇಥುನರಾಗಸ್ಸ ವಸಾ ಸೇವತೋ ತಿವಿಧಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅನುವತ್ತಮಾನಪದೇಹಿ ಸಹ ಯೋಜನಾ।

ತಿವಿಧೇ ಖೇತ್ತಸ್ಮಿನ್ತಿ ಮತಮನುಸ್ಸಸರೀರೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಕ್ಖಾಯಿತಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಭೇದೇ ಮಗ್ಗತ್ತಯಸಙ್ಖಾತೇ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ ಚ ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಉಪಡ್ಢಕ್ಖಾಯಿತಭೇದೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮಗ್ಗತ್ತಯಸಙ್ಖಾತೇ ಚ, ಅಕ್ಖಾಯಿತಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಭೇದೇ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಕ್ಖಿನಾಸಾವತ್ಥಿಕೋಸವಣಸಙ್ಖಾತೇ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಕ್ಖೇತ್ತೇ ಉಪಡ್ಢಕ್ಖಾಯಿತಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಭೇದೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಕ್ಖಿನಾಸಾವತ್ಥಿಕೋಸವಣಸಙ್ಖಾತೇ ಚ, ಅಕ್ಖಾಯಿತಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಉಪಡ್ಢಕ್ಖಾಯಿತ ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಭೇದೇ ಅವಸೇಸಸರೀರಸಙ್ಖಾತೇ ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇ ಚಾತಿ ತಿವಿಧೇಪಿ ಖೇತ್ತೇ। **ಸತೀತಿ** ವಿಜ್ಜಮಾನೇ। ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಅಸನ್ಥತೇ ವಾ ಮೇಥುನರಾಗಸ್ಸ ವಸಾ ಸೇವತೋ ಯಥಾರಹಂ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಸಙ್ಖಾತಾ ತಿವಿಧಾ ಆಪತ್ತಿ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತೇಸಮೇವ ಚ ಉದ್ಧುಮಾತಾದಿಭಾವಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸರೀರೇ ಸನ್ಥತಾದಿವುತ್ತವಿಕಪ್ಪಯುತ್ತೇಸು ತೀಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಸೇವತೋ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಉದ್ಧುಮಾತಾದಿಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಸರೀರೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸರೀರೇ ವಿಸೇಸಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ತೇಸಂ ಅಲ್ಲಸರೀರೇಸೂ"ತಿಆದೀನಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕುಥಿತಕುಣಪೇ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ।

೨೩. ಬಹಿ ಛುಪನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಮಿತ್ತಂ** ಮುತ್ತಕರಣಂ। **"ಇತ್ಥಿಯಾ"**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ಚತುತ್ಥಗಾಥಾಯ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಇಮಿನಾ ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀನಮೇವ ಗಹಣಂ, ಇಮಿನಾ ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ಗಹಣಸ್ಸ। ಇಮಿಸ್ಸಾನನ್ತರಗಾಥಾಯ ಇತೋ "ಇತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಅನುವತ್ತಿತೇ ತತ್ರಾಪಿ ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ಗಹಣಂ ಸಿಯಾತಿ ತಮ್ಪಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಖಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ವತ್ಥುಭೂತಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ ತತ್ಥ ವುತ್ತಂ "ಇತ್ಥಿಯಾ"ತಿಅಧಿಕವಚನಮೇವ ಞಾಪಕನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೯-೬೦) "ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಮುಖೇನ ಛುಪತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ **ಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ** "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ರತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛುಪಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಛುಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೨) ಸಾಮಞ್ಞವಚನತೋ ಚ ಉದ್ಧುಮಾತಾದಿಭಾವಮಸಮ್ಪತ್ತಾಯ ಅಲ್ಲಮತಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಚ ಅಕ್ಖಾಯಿತೇ ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತೇ ವಾ ನಿಮಿತ್ತೇ ಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭಾವತೋ ತತ್ಥಾಪಿ ಬಹಿ ಛುಪನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋಪಿ ಮತಾಮತವಿಸೇಸಂ ಅಕತ್ವಾ "ಇತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೪. **ನಿಮಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ। **ಮುಖೇನಾ**ತಿ ಪಕತಿಮುಖೇನ। **ನಿಮಿತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಯಾ**ತಿ ಜೀವಮಾನಕಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನೀತವತ್ಥೂಸು **ಮತಿತ್ಥಿವತ್ಥುಮ್ಹಿ** ಮತಿತ್ಥಿಯಾ ಸರೀರೇ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಯೋ ಛುಪತಿ, ತಸ್ಸ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೮೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಮತಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ತಥೇವ **ಯಕ್ಖಿವತ್ಥುಮ್ಹಿ** ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಸರೀರಂ ಯೇನ ಫುಟ್ಠಂ, ತಸ್ಸ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಇಧೇವ ಉಪರಿ ದುತಿಯಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ "ಪಣ್ಡಕೇ ಯಕ್ಖಿಪೇತೀಸು, ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ"ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೩೪೧) ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀಪಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಜೀವಮಾನಕಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಅಙ್ಗಜಾತ"ನ್ತಿ। ಅನ್ತೋ ಪವೇಸೇತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗಾಸಮ್ಭವತೋ "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಬಹಿ ಛುಪಿತುಕಾಮತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ "ಬಹೀ"ತಿ ಅನುವತ್ತನಂ ವಿನಾಪಿ ತದತ್ಥೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ।

೧೫. ತಥೇವ ಬಹಿ ಛುಪನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಅನ್ತೋ ಅಪ್ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಬಹಿಯೇವ ಛುಪನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಭಯರಾಗೇನಾ**ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ, ಮೇಥುನರಾಗೇನ ವಾ। **ಪುರಿಸಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಜೀವಮಾನಕಪುರಿಸಸ್ಸಪಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಪುರಿಸಸ್ಸಾಪೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **"ನಿಮಿತ್ತ"**ನ್ತಿ ಮುತ್ತಕರಣಮೇವ ವುಚ್ಚತಿ। "ಜೀವಮಾನಕಪುರಿಸಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಚೇ? "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ವಾ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ವಾ ಜೀವಮಾನಕಪುರಿಸಸ್ಸ ವತ್ಥಿಕೋಸಂ ಅಪ್ಪವೇಸೇನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಛುಪತಿ, ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇತೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೯-೬೦) ಲಬ್ಭತಿ।

೧೬. ಅಚಿರವತಿತರನ್ತಾನಂ ಗುನ್ನಂ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹನ್ತಾ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛುಪಿಂಸೂತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ರತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛುಪಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಛುಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೨) ಆಗತನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನಿಮಿತ್ತೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥಾಪಿ "ತಥಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸಾನುವತ್ತನತೋ "ಬಹೀ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಅತ್ತನೋ **ನಿಮಿತ್ತೇನ** ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ಮೇಥುನರಾಗತೋ ಬಹಿ ಛುಪನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭. "ಮೇಥುನರಾಗತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥಾಪಿ **"ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನಾ"**ತಿವಚನಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಬಹಿ ಛುಪನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಸ್ಸ। **ಛುಪನೇ**ತಿ ಫುಸನೇ।

೧೮. **ತಮಾವಟ್ಟಕತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತಂ ಆವಟ್ಟಕತೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಆವಟ್ಟಕತೇ**ತಿ ವಿವಟೇ। "ಮುಖೇ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸದ್ದತ್ತಾ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಿನೋ ಚ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಸುತಾನುಲೋಮಿಕಾನಂ ಸುತಸಮ್ಬನ್ಧಸ್ಸೇವ ಬಲವತ್ತಾ ಚ ಪುರಿಮಾನನ್ತರಗಾಥಾಯ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ ಮುಖೇ"ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸುತಸ್ಸೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾಪಿ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ **ವಿನೀತವತ್ಥುಮ್ಹಿ** (ಪಾರಾ॰ ೭೩) **"ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಿವಥಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಛಿನ್ನಸೀಸಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಟ್ಟಕತೇ ಮುಖೇ ಅಚ್ಛುಪನ್ತಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪವೇಸೇಸೀ"**ತಿ ದಸ್ಸಿತಛಿನ್ನಸೀಸವತ್ಥುಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಮುಖಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ, ಪನ ಅಮನುಸ್ಸಾನಞ್ಚ ಮುಖೇ ತಥಾ ಪವೇಸೋ ನಿದ್ದೋಸೋತಿ ವತ್ತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ತತ್ಥಾಪಿ ಇದಮೇವ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪಹೋನಕಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮುಖೇತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ। ತತ್ಥ ಆವಟ್ಟಕತೇ ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪಹೋನಕಾನಂ **ಮುಖೇ ಆಕಾಸಗತಂ ಕತ್ವಾ** ಕತ್ಥಚಿ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ **ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ** ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಆವಟ್ಟಕತೇ ಮುಖೇತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ತದಞ್ಞಸಙ್ಗಹೋ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೧೯. **ತಥಾತಿ** "ಆಕಾಸಗತಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪರಾಮಸತಿ। **ಚತೂಹಿ ಪಸ್ಸೇಹೀ**ತಿ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। **"ಪಸ್ಸೇಹೀ"**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸದ್ದತ್ತಾ "ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **"ಇತ್ಥಿಯಾ"**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞಸದ್ದತ್ತಾ "ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಜಾತಿವಾಚಕತ್ತಾ ಏಕವಚನಂ। **"ಚತೂಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ, ಹೇಟ್ಠಿಮತ್ತಲ"**ನ್ತಿ ಚ ಇಮೇಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಪದಸ್ಸ ಅನಿದ್ದೇಸೇಪಿ ಮೇಥುನಪಾರಾಜಿಕಾಧಿಕಾರತ್ತಾ ಚ ಸನ್ಥತಚತುಕ್ಕಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾವಸಾನೇ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸಙ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ "ಯಥಾ ಚ ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತೇ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಲಕ್ಖಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೧-೬೨) ನಿಮಿತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸಾತಿದೇಸಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಚ ಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ "ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಇದಮೇವ **"ಪವೇಸೇತ್ವಾ"**ತಿ ಏತಸ್ಸ ಆಧಾರವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಅಙ್ಗಜಾತ"ನ್ತಿ ಅನುವತ್ತತಿ।

ಏವಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪೂರೇತ್ವಾ "ಯಥಾ ಆವಟ್ಟಕತೇ ಮುಖೇ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಮಾಕಾಸಗತಂ ಕತ್ವಾ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ **ಇತ್ಥಿಯಾ** ನಿಮಿತ್ತೇ ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತೇ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚತೂಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ ಸಹ **ಹೇಟ್ಠಿಮತ್ತಲಂ** ಚತ್ತಾರೋ ಪಸ್ಸೇ, ಹೇಟ್ಠಿಮತ್ತಲಞ್ಚ ಅಚ್ಛುಪನ್ತಂ ಆಕಾಸಗತಂ ಕತ್ವಾ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ।

೨೦. **ಉಪ್ಪಾಟಿತೋಟ್ಠಮಂಸೇಸೂ**ತಿ ಉಪ್ಪಾಟಿತಂ ಓಟ್ಠಮಂಸಂ ಯೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ತೇಸು** ದನ್ತೇಸು। **ಬಹಿನಿಕ್ಖನ್ತಕೇಸು ವಾ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಓಟ್ಠಮಂಸತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ವಾ ದನ್ತೇಸು। **ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಛುಪನ್ತಸ್ಸ।

೨೧. **ಅಟ್ಠಿಸಙ್ಘಟ್ಟನಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತಮಂಸಸನ್ನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ಸಙ್ಘಟ್ಟೇತ್ವಾ। **ಮಗ್ಗೇ**ತಿ ಅಟ್ಠಿಸಙ್ಖಾತಮಯೇ ಮಗ್ಗೇ। **ದುವಿಧರಾಗತೋ**ತಿ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ವಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ವಾ। **ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಚಾರೇನ್ತಸ್ಸ।

೨೨. **ಆಲಿಙ್ಗನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಸ್ಸಜನ್ತಸ್ಸ। **ಹತ್ಥಗಾಹಾದೀಸು ಹತ್ಥೋ** ನಾಮ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಗ್ಗನಖಾ। ಹತ್ಥಸ್ಸ, ತಪ್ಪಟಿಬನ್ಧಸ್ಸ ಚ ಗಹಣಂ **ಹತ್ಥಗ್ಗಾಹೋ**। ಅವಸೇಸಸರೀರಸ್ಸ, ತಪ್ಪಟಿಬನ್ಧಸ್ಸ ಚ ಪರಾಮಸನಂ **ಪರಾಮಾಸೋ**। **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ಪನ "ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ವಾ ತಪ್ಪಟಿಬನ್ಧಸ್ಸ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಣಂ ಹತ್ಥಗ್ಗಾಹೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ನ ಸಮೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯಸ್ಸೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಆಗತತ್ತಾ ಸೋಯೇವ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬೋ। ಪರಾಮಸೇಪಿ "ಹತ್ಥೇನ ಸರೀರಸ್ಸ, ತಪ್ಪಟಿಬನ್ಧಸ್ಸ ಚ ಪರಾಮಸನ"ನ್ತಿ ಯಂ ತತ್ಥ ವುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। ಅವಸೇಸಸರೀರಾವಯವೇನಾಪಿ ಪರಾಮಸತೋ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತೀತಿ। **ಚುಮ್ಬನಾದೀಸೂ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವೇಣಿಗ್ಗಾಹಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **"ಅಯಂ ನಯೋ"**ತಿ ಏತೇನ "ಇತ್ಥಿಯಾ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಹತ್ಥಗ್ಗಾಹಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

೨೩. ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಸು ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇಸು ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತೇ ಸತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಪದೇ"**ತಿಆದಿ। **"ಅಪದೇ, ದ್ವಿಪದೇ, ಚತುಪ್ಪದೇ"**ತಿ ಇಮೇಹಿ ವಿಸೇಸನೇಹಿ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಂ "ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ"ತಿ ಇದಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಅಪದೇ** ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ। **ಅಹಯೋ**ತಿ ಥಲಚರೇಸು ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಹತ್ಥಿಗಿಲನಕೇ ಅಜಗರೇ ಉಪಾದಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ನಾಗಾ ಚ। **ಮಚ್ಛಾ**ತಿ ಜಲಜೇಸು ಉಪರಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚಸತಯೋಜನಿಕಾನಿ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲಾದಿಮಚ್ಛೇ ಉಪಾದಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಪಾಠೀನಪಾವುಸಾದಯೋ ಮಚ್ಛಾ ಚ। **ದ್ವಿಪದೇ** ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ। **ಕಪೋತಾ**ತಿ ಉಪರಿಮಕೋಟಿಯಾ ಗರುಳೇ ಉಪಾದಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಕಪೋತಾಕಪೋತಪಕ್ಖೀ ಚ। ಪಾರಾವತಾತಿ ಕೇಚಿ। **ಚತುಪ್ಪದೇ** ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ। **ಗೋಧಾ**ತಿ ಉಪರಿಮಕೋಟಿಯಾ ಹತ್ಥಿಂ ಉಪಾದಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಗೋಧಾ ಚಾತಿ **ಇಮೇ** ಸತ್ತಾ। **ಹೇಟ್ಠಾ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದತೋ। **ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸವತ್ಥೂ**ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ವತ್ಥೂನೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

೨೪. **ಸೇವೇತುಕಾಮತಾ** ಮೇಥುನಸೇವಾಯ ತಣ್ಹಾ, ತಾಯ ಮೇಥುನರಾಗಸಙ್ಖಾತಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ **ಸೇವೇತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತಂ**। **ಮಗ್ಗೇ**ತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರೇ **ಮಗ್ಗೇ**। ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಮುತ್ತಕರಣಸ್ಸ ಪವೇಸನಂ।

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ತೇ ವಿನಾಸೇ ಭವೋತಿ **ಅನ್ತಿಮೋ,** ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ, ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ಅನ್ತಿಮಭಾವಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ **ಅನ್ತಿಮವತ್ಥೂ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತದೇವ ಪಠಮಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಆದಿಮ್ಹಿ ದೇಸಿತತ್ತಾ ಪಠಮನ್ತಿಮವತ್ಥು, ತಸ್ಸ **ಪಠಮನ್ತಿಮವತ್ಥುನೋ,** ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೫. ಸಾಮನ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಸಮೀಪೇ ಭವಂ **ಸಾಮನ್ತಂ,** ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಭವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸಾನಂ ಪನ ತಿಣ್ಣಮ್ಪೀ**ತಿ ಅವಸೇಸಾನಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾರಾಜಿಕಧಮ್ಮಾನಂ। ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಾಮನ್ತಮಿತಿ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಥಮುದೀರಿತಂ? "ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೪) ದುತಿಯೇ, "ಮನುಸ್ಸಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಓಪಾತಂ ಖಣತಿ, ಪತಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖವೇದನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ, ತತಿಯೇ, "ಪಟಿವಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ, ಅಪ್ಪಟಿವಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೧೫) ಚತುತ್ಥೇ ಸಮುದೀರಿತಂ।

ಏತ್ಥ ಚ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಮನ್ತಾಪತ್ತಿಭಾವೋ ಯಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ ಸಮುಲ್ಲಪತಿ, ಸೋ ಯಾವ ನ ಪಟಿವಿಜಾನಾತಿ, ತಾವ ಸಮುಲ್ಲಪನಪಚ್ಚಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಸಮ್ಭಾವೇ, ಸಮುಲ್ಲಪಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮುಲ್ಲಪಿತಮತ್ತೇ ಪಟಿವಿಜಾನನ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಸಮ್ಭಾವೇ ಚ ಯುಜ್ಜತಿ। ಸೋ ಚ "ಅಪ್ಪಟಿವಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೩೬. **ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ** ವಾತೂಪತ್ಥದ್ಧಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತುಗಾಮೇಸು ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಅಜಾನಮಾನಸ್ಸ, ಮಹಾವನೇ ದಿವಾ ನಿದ್ದುಪಗತಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಯ ಪರೇಹಿ ಕಿರಿಯಮಾನಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇದಮಾಕಡ್ಢತಿ। **ಅಸ್ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಸು ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಚ ಕಾರಾಪೇನ್ತೇಸು ಚ, ಸಪ್ಪಮುಖಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ವಿಯ ಉತ್ತಸಿತ್ವಾ ಅನಧಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಚ, ಮಹಾವನೇ ದಿವಾವಿಹಾರೋಪಗತಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಯ ಪರೋಪಕ್ಕಮಂ ಞತ್ವಾಪಿ ಕಾಯೇ ಆದಿತ್ತಅಗ್ಗಿನಾ ವಿಯ ಉತ್ತಸಿತ್ವಾ ಅನಧಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪಿ-ಸದ್ದೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಖೀರಸಾಗರಸಲಿಲನಿಮ್ಮಲೇ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಪಾತುಭೂತತ್ತಾ ಆದಿ ಚ ತಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಸಙ್ಖಾತಂ ಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ **ಆದಿಕಮ್ಮಂ,** ತಂ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಆದಿಕಮ್ಮೀ, ಏತ್ಥ ಸುದಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ **ಆದಿಕಮ್ಮಿನೋ**ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಉಪರಿಪಿ ಇಮೇಸಂ ಪದಾನಂ ಆಗತಾಗತಟ್ಠಾನೇ ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಧ ಚ ಉಪರಿ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಚ ನಿದಾನಾದಿವಸೇನ ಸತ್ತರಸವಿಧೋ ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪಕಿಣ್ಣಕೇ ಸಙ್ಖೇಪತೋ, ಉತ್ತರೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ನ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೩೭-೩೮. **ವಿನಯೇ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ। **ಅನಯೂಪರಮೇ**ತಿ ನೇತಿ ಪಾಪೇತಿ ಸೀಲಸಮ್ಪದಂ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪದಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಞ್ಚಾತಿ **ನಯೋ,** ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರೇಹಿ ಅವೀತಿಕ್ಕಮಸಙ್ಖಾತೋ ಸಂವರೋ, ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖೋ ಅಸಂವರೋ **ಅನಯೋ** ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಉಪರಮೋ ನಿವತ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಅನಯೂಪರಮೋ, ವಿನಯೋ, ತತ್ಥ ಅನಯೂಪರಮೇ ವಿನಯೇ।

ತತೋ ಏವ **ಪರಮೇ** ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ। ಅನಯಸ್ಸ ವಾ ಉಪರಮೇ ನಿವತ್ತನೇ **ಪರಮೇ** ಉಕ್ಕಟ್ಠೇತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪರಾ ಉತ್ತಮಾ ಮಾ ಸಾಸನಸಿರೀ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪರಮೋ,** ವಿನಯೋತಿ ಏವಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ವಿನಯೋ ನಾಮ ಸಾಸನಸ್ಸ ಆಯೂ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.ಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೫೧) ವಚನತೋ ಉತ್ತಮಸಾಸನಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸುಜನಸ್ಸಾತಿ ಸೋಭಣೋ ಜನೋ ಸುಜನೋ, ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾಯ ಸೋಭಮಾನೋ ಪಿಯಸೀಲೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ನಯನೇ ನಯನೂಪಮೇ ವಿನಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನಯೂಪರಮತ್ತಾ, ಪರಮತ್ತಾ ಚ ಸುಜನಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ

ನಯನೇ ನಯನೂಪಮೇ। **ಸುಖಾನಯನೇ**ತಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಭೇದಂ ಸುಖಂ ಆನೇತೀತಿ ಸುಖಾನಯನಂ, ತಸ್ಮಿಂ। ಇದಞ್ಚ "ನಯನೇ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ।

ಏತಂ ವಿಸೇಸನಂ ಕಿಮತ್ಥನ್ತಿ ಚೇ? ಉಪಮಾಭಾವೇನ ಗಹಿತಪಕತಿನಯನತೋ ಇಧ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕತರೋ ಸೋ ವಿಸೇಸೋತಿ ಚೇ? ಪಕತಿನಯನಂ ರಾಗದೋಸಾದಿಕಿಲೇಸೂಪನಿಸ್ಸಯೋ ಹುತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಪನ ವಿನಯನಯನಂ ಇಮಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ಅಹುತ್ವಾ ಏಕಂಸೇನ ಮೋಕ್ಖಾವಹನಸುಖಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ಯಥಾ ವಿನಯಮವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನೇನ ಸಿಕ್ಖನಕಸೀಲಸಂವರಮೂಲಕಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾದಿಅನುಪಾದಿಸೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾವಸಾ- ನಫಲಸಮ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸುಖಾವಹನೇ ವಿನಯೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಪಧಾನರತೋತಿ ಏತ್ಥ "ಅಪೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಪಧಾನೇ ವಿನಯಾಭಿಯೋಗೇ ರತೋಪಿ, ವಿನಯೇ ಅಜ್ಝಾಯನಸವನಚಿನ್ತನಾದಿವಸೇನ ವಾಯಮನ್ತೋಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ "ವಿರಾಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಧಮ್ಮಾನ"ನ್ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೭೩; ನೇತ್ತಿ॰ ೧೭೦; ಕಥಾ॰ ೮೭೨) ವಚನತೋ **ಪಧಾನಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ರತೋತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಸಾರಮತೇ**ತಿ "ಸಾರ"ನ್ತಿ ಅಧಿಮತೇ। ಅಥ ವಾ ಸಾರಂ ಅಫೇಗ್ಗುಮತಂ ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀನಂ ಆಚರಿಯಮತಂ ಏತ್ಥಾತಿ **"ಸಾರಮತೋ"**ತಿ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ರತೋ**ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಾಭಿರತೋ। **"ನ ರತೋ"**ತಿ ಏತ್ಥ ನ-ಕಾರಂ "ರಮತೇ"ತಿ ಓಸಾನಪದೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಯೋ ಪನ ನ ರಮತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಥೇರನವಮಜ್ಝಿಮಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅನ್ತರೇ **ಯೋ ಪನ** ಪುಗ್ಗಲೋ ನಿಚ್ಚಪರಿವತ್ತನಸವನಾನುಸ್ಸರಣಚಿನ್ತನವಸೇನ **ನ ರಮತೇ ನ** ಕೀಳತಿ, ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ **ವಿನಯೇ ಪಧಾನರತೋಪಿ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಅಜ್ಝಯನಸವನಾದಿವಸೇನ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತೋಪಿ ಪಟು ಹೋತಿ ಕಿಂ, ನ ಹೋತೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪಾಟವಮಾಕಙ್ಖನ್ತೇಹಿ ಪಠಮಂ ತಾವೇತ್ಥ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಅಭಿಯೋಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇಮಮೇವತ್ಥಂ ಆನಿಸಂಸಪಾರಂಪರಿಯಪಯೋಜನೇನ ಸಹ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಇಮ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಇಮ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ, "ಅವೇದೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯೋ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಯೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ **ಇಮಂ** ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಮ್ಮಾ **ಅವೇದಿ** ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಕಿಂ ಭೂತನ್ತಿ ಆಹ **"ಹಿತವಿಭಾವನ"**ನ್ತಿ। ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮೂಲಸಾಧನತ್ತಾ ಸೀಲಮಿಧ ಹಿತಂ ನಾಮ, ತಂ ವಿಭಾವೇತಿ ಪಕಾಸೇತೀತಿ ಹಿತವಿಭಾವನೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। "ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ...ಪೇ॰... ವಿಜಟಯೇ ಜಟ"ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩, ೧೯೨; ಮಿ॰ ಪ॰ ೨.೧.೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಜಟಾವಿಜಟನಲೋಕುತ್ತರಞಾಣಸ್ಸ ಪದಟ್ಠಾನಸೋಪಚಾರಸಾಭಿಞ್ಞಾರೂಪಾರೂಪಅಟ್ಠಸಮಾಧೀನಂ ಪದಟ್ಠಾನತಾಯ ಸಬ್ಬಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಗುಣಸಮ್ಪದಾನಂ ಮೂಲಭೂತೇಸು ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇಸು ಪಧಾನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ, ತಪ್ಪಕಾಸಕತ್ತಾ ಅಯಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ "ಹಿತವಿಭಾವನೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ।

ಭಾವನನ್ತಿ ಭಾವೀಯತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚೇತಸಿ ನಿವೇಸೀಯತೀತಿ ಭಾವನೋ, ಭಾವನೀಯೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಹಿತವಿಭಾವಕತ್ತಾಯೇವ ಹಿತತ್ಥೀಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿತ್ತೇ ವಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಏವಂವಿಧಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ। **ಸುರಸಮ್ಭವ**ನ್ತಿ ರಸೀಯತಿ ಅಸ್ಸಾದೀಯತೀತಿ ರಸೋ, ಸದ್ದರಸೋ ಅತ್ಥರಸೋ ಕರುಣಾದಿರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ ಚ, ಸೋಭಣೋ ರಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಸುರಸೋ,** ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ ಸುರಸಂ। **ಭವಂ** ಭವನ್ತಂ, ಸನ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸುರಸಂ ಸಮಾನಂ, ಸುರಸಂ ಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? "ಸಿಲೇಸೋ ಪಸಾದೋ ಸಮತಾ ಮಧುರತಾ ಸುಖುಮಾಲತಾ ಅತ್ಥಬ್ಯತ್ತಿ ಉದಾರತಾ ಓಜೋ ಕನ್ತಿ ಸಮಾಧೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಹಿ ಕವಿಜನೇಹಿ

ಅಸ್ಸಾದೇತಬ್ಬಸಿಲೇಸಾದಿದಸವಿಧಸದ್ದಜೀವಿತಗುಣಸಙ್ಖಾತಸದ್ದರಸಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ಚ ಸಭಾವಾಖ್ಯಾನಂ ಉಪಮಾ ರೂಪಕಂ ದೀಪಕಂ ಆವುತ್ತೀತಿ ಏವಮಾದಿಕ್ಕಮನಿದ್ದಿಟ್ಠಪಞ್ಚತಿಂಸಅತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೇಸು ಅನುರೂಪಸಭಾವಾಖ್ಯಾನಾದಿಪ್ಪಧಾನಅತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಸಙ್ಖಾತಅತ್ಥರಸಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ಚ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ಪಕಾಸಿತಬ್ಬಕರುಣಾರಸಅಬ್ಭುತರಸಸನ್ತರಸಾದೀಹಿ ಚ ಯುತ್ತತ್ತಾ ಸುರಸಂ ಇಮಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಥ ವಾ ಇಮಿನಾ ಪಕರಣೇನ ಪಧಾನತೋ ವಿಧೀಯಮಾನಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸ್ಸ ಏಕನ್ತೇನ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕತ್ತಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಚ ಪಞ್ಞಾಯ ಪದಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಪಾಪನತೋ ಮೂಲಕಾರಣಂ ಹುತ್ವಾ ಕಮೇನ ನಿಬ್ಬಾನಾಮತಫಲರಸಸಮ್ಪದಾಯಕಂ ಇಮಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪರಮಸ್ಸಾದನೀಯರೂಪೇನ ಧಿತಿವಿಮುತ್ತಿರಸೇನ ಸುರಸಭೂತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಮ್ಭವನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಸಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಸುಖಂ ಕಾಯಿಕಂ ಚೇತಸಿಕಞ್ಚ, ತಂ ಭವತಿ ಏತಸ್ಮಾತಿ ಸಮ್ಭವೋ, ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ, ಕಾಯಚಿತ್ತಸುಖಾನಂ ಮೂಲಕಾರಣಭೂತಂ, ವುತ್ತನಯೇನ ಸುರಸತ್ತಾ ಚ ಯಥಾವುತ್ತರಸಸಮ್ಪದಸಾರಮಹುಸ್ಸವೇನ ಸಮ್ಭೂತಮಾನಸಿಕಸುಖಸ್ಸ, ತಂಸಮುಟ್ಠಾನರೂಪನಿಸ್ಸಯಕಾಯಿಕಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಭವಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ತಾವತಾ ಇಮಸ್ಸ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬತಾಯ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ನಾನಾಗುಣರತನಾಕರಂ ಇಮಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಮ್ಪಜಾನನ್ತೋ ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಕಿಂ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ಪಾಲಿನಾ ಉಪಾಲಿನಾ ಸಮೋ ಭವತಿ। **ಪಾಲಿನಾ**ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಾಲೇತೀತಿ "**ಪಾಲೋ**"ತಿ ವಿನಯೋ ವುಚ್ಚತಿ, ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ವಿನಯೋ ನಾಮ ಸಾಸನಸ್ಸ ಆಯೂ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.ಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೫೧) ಸೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಾಲೀ,** ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧವಸೇನ ತಿವಿಧಸಾಸನಸ್ಸ ಜೀವಿತಭೂತವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಸಾಸನಧರತ್ತಾ "ಪಾಲೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇನ ಉಪಾಲಿನಾ, "ಏತದಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿನಯಧರಾನಂ ಯದಿದಂ ಉಪಾಲೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೨೮) ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಸದ್ಧಮ್ಮವರಚಕ್ಕವತ್ತಿನಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಮುಖಪದುಮಂ ವಿಕಾಸೇತ್ವಾ ಪಕಾಸಿತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇನ ವಿಸೇಸತೋ ಸಾಯನರಕ್ಖನಕಭಾವೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಪಾಲೀತಿನಾಮಧೇಯ್ಯೇನ ಉಪಾಲಿಮಹಾಥೇರೇನ ಸಮೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಕಸ್ಮಿಂ ವಿಸಯೇ ಸಮೋ ಭವತೀತಿ ಚೇ? ಸಾಸನೇ। **ಸಾಸನೇ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೇ ತಿವಿಧೇ ಸಾಸನೇ, ತತ್ರಾಪಿ ಥಾವರಜಙ್ಗಮಸಕಲವತ್ಥುವಿತ್ಥಾರಾಧರಮಣ್ಡಲಸದಿಸೇ ಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧದ್ವಯಧಾರೇ ಪರಿಯತ್ತಿಸಾಸನೇ, ತತ್ಥಾಪಿ ವಿನಯಕಥಾಧಿಕಾರತ್ತಾ ಲಬ್ಭಮಾನೇ ವಿನಯಪಿಟಕಸಙ್ಖಾತಪರಿಯತ್ತಿಸಾಸನೇಕದೇಸೇ ಸಮೋ ಭವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಿಂಭೂತೇ ಸಾಸನೇ? ಮಾರಬಲಿಸಾಸನೇ। ಮಾರಸ್ಸ ಬಲಿ **ಮಾರಬಲಿ,** ಮಾರಗೋಚರೋ, ತಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಹಿಂಸಕಂ **ಮಾರಬಲಿಸಾಸನಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। ಖನ್ಧಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಮಾರೇಸು ಪಧಾನಭೂತಕಾಮರಾಗಾದಿಪಭವಕಿಲೇಸಮಾರಸ್ಸ ಗೋಚರಭಾವೇನ ಬಲಿಸಙ್ಖಾತಇತ್ಥಿಸರೀರಾದಿನಿಸ್ಸಯಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾದಿವಿಸಯಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಾಪನತ್ಥಂ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು…ಪೇ॰… ಅಸಂವಾಸೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೪) ನಯೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಮಾರಬಲಿಸ್ಸ ಹಿಂಸಕಂ ಹೋತೀತಿ ಮಾರಬಲಿಸಾಸನನಾಮಧೇಯ್ಯವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಸಾಸನೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ವಾ "ಬಳಿಸೇನಪಿ ಜಾಲೇನ, ಹತ್ಥೇನ ಕುಮಿನೇನ ವಾ"ತಿ **ಉದಕಟ್ಠಕಥಾಯ** ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಬಳಿಸ-ಸದ್ದೇನ ಮಚ್ಛಮಾರಣಕಣ್ಟಕಮಾಹ, ತಂ ಮಾರಸ್ಸ ಬಳಿಸಂ ಅಸತಿ ಖಿಪತಿ ವಜ್ಜೇತೀತಿ **ಮಾರಬಳಿಸಾಸನಂ,** ತಸ್ಮಿಂ, "ಸಮನ್ತಪಾಸೋ ಮಾರಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ಪರಿವತ್ತಮಾನಕಸಂಕಿಲೇಸದಾಸಪುಥುಜ್ಜನಸಙ್ಖಾತಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಮಾರಮಹಾಕೇವಟ್ಟೇನ ಪಕ್ಖಿತ್ತಬಳಿಸಸಙ್ಖಾತಇತ್ಥಿರೂಪಸದ್ದಾದಿಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಾ- ಮಿಸಾವುತಕಾಮರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸಮಹಾಬಳಿಸಂ ತದಙ್ಗಪ್ಪಹಾನವೀತಿಕ್ಕಮಪ್ಪಹಾನಾದಿವಸೇನ ಪಜಹನ್ತೇ ವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇ ಸಾಸನೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏತ್ಥ ಚ ಸಾರಮತೇ **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಯೋ ಪನ ನ ರಮತೇ, ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನಯೂಪರಮೇ ತತೋ ಏವ **ಪರಮೇ** ಉತ್ತಮೇ ಸುಜನಸ್ಸ ಸುಖಾನಯನೇ **ನಯನೇ** ನಯನುಪಮೇ ವಿನಯೇ **ರತೋ** ಅಭಿರತೋ **ಪಧಾನರತೋಪಿ** ವಿನಯೇ ಅಜ್ಝಾಯನಾದೀಸು ಯೋಗಮಾಪಜ್ಜನ್ತೋಪಿ **ಪಟು ಹೋತಿ** ಪಟುತರೋ ಹೋತಿ ಕಿಂ, ನ ಹೋತೇವ। ತಸ್ಮಾ ವಿನಯೇ ಪಾಟವತ್ಥಿನಾ ಏತ್ಥೇವ ಸಕ್ಕಚ್ಚಾಭಿಯೋಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಾ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಅಥ ವಾ ಪಧಾನೇ ಚತುಬ್ಬಿಧೇ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ವೀರಿಯೇ **ರತೋ** ಅಭಿರತೋ **ಯೋ ಪನ** ನರೋ ಸಾರಮತೇ **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಯತೋ ರಮತೇ, ಅತೋ ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಅನಯೂಪರಮೇ ಸುಜನಸ್ಸ ಸುಖಾನಯನೇ ವಿನಯೇ **ಪಟು ಹೋತಿ** ಕುಸಲೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ ನೋ ಖನ್ತಿ।

ಹಿತವಿಭಾವನಂ ಹಿತಪ್ಪಕಾಸಕಂ **ಭಾವನಂ** ಭಾವನೀಯಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಂ **ಸುರಸಮ್ಭವಂ** ಸುರಸಂ ಸಮಾನಂ ಸುರಸಂ ಭೂತಂ **ಸಮ್ಭವಂ** ಸುಖಹೇತುಕಂ **ಇಮಂ** ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಯೋ **ಅವೇದಿ** ಅಞ್ಞಾಸಿ, ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ **ಮಾರಬಳಿಸಾಸನೇ** ಮಾರವಿಸಯಪ್ಪಹಾನಕರೇ, ಅಥ ವಾ ಮಾರಬಳಿಸಸ್ಸ ಮಾರಸ್ಸ ವತ್ಥುಕಾಮಾಮಿಸಾವುತಕಿಲೇಸಕಾಮಬಳಿಸಸ್ಸ ಅಸನೇ ವಜ್ಜಮಾನೇ **ಸಾಸನೇ** ತಿವಿಧೇಪಿ ಜಿನಸಾಸನೇ, ತತ್ಥಾಪಿ ಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾನಭೂತೇ ಪರಿಯತ್ತಿಸಾಸನೇ, ತತ್ರಾಪಿ ಸಕಲಸಾಸನಸ್ಸ ಜೀವಿತಸಮಾನೇ ವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಪರಿಯತ್ತಿಸಾಸನೇಕದೇಸೇ **ಪಾಲಿನಾ** ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಯಂ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪನೇನ ಸಾಸನಪಾಲನೇ ತಂಮೂಲಭಾವತೋ ಪಾಲಸಙ್ಖಾತವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಪಸತ್ಥತರೇನ **ಉಪಾಲಿನಾ** ಉಪಾಲಿಮಹಾಥೇರೇನ ಸಮೋ ಭವತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೩೯. ಇದಾನಿ ದುತಿಯಂ ಪಾರಾಜಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಆದಿಯನ್ತೋ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಸೋ ಚ ಪಚ್ಚತ್ತೇಕವಚನನ್ತೇಹಿ ಸಬ್ಬಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ **ಆದಿಯನ್ತೋ** ಪರಾಜಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಸನ್ತಕಂ ಆರಾಮಾದಿಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಂ ಪರಾಜೇತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತದತ್ಥಾಯ ಕತೇ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಿಮತುಪ್ಪಾದನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅದಾಯಾದೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

"ತಥಾ"ತಿ ಚ **"ಅಪೀ"**ತಿ ಚ **"ಪರಾಜಿತೋ"**ತಿ ಚ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ **"ಹರನ್ತೋ"**ತಿಆದೀಹಿ ಚತೂಹಿಪಿ ಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ **ಹರನ್ತೋಪಿ** ತಥಾ ಪರಾಜಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ ಸೀಸಾದೀಹಿ ಪರಸನ್ತಕಂ ಭಣ್ಡಂ ಹರನ್ತೋ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಆಮಸನೇ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಫನ್ದಾಪನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸೀಸತೋ ಖನ್ಧೋಹರಣಾದಿಪಯೋಗಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ತಥಾ ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ **ಅವಹರನ್ತೋಪಿ** ತಥಾ ಪರಾಜಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ – ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಙ್ಗೋಪನಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅತ್ತನಿ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡಂ "ದೇಹಿ ಮೇ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ಚೋದಿಯಮಾನೋ "ನ ಮಯಾ ಗಹಿತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಮುಸಾ ವತ್ವಾ

ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಮತುಪ್ಪಾದನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ। "ನಾಹಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅವಜಾನಿತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹರನ್ತೋ "ಅವಹರನ್ತೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ।

ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ **ಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಕೋಪೇನ್ತೋಪಿ** ತಥಾ ಪರಾಜಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಣ್ಡಹರಣಕಮನುಸ್ಸಾದೀನಮಞ್ಞತರಂ "ತೇನ ಭಣ್ಡೇನ ಸಹ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಭಣ್ಡಂ ಹರನ್ತಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಇಚ್ಛಿತದಿಸಾಭಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಕತಿಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಕೋಪೇನ್ತೋಪಿ ಪಠಮಪಾದುದ್ಧಾರೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದುತಿಯಪದವಾರಾತಿಕ್ಕಮೇನ ತಥೇವ ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ **ಠಾನಾ ಚಾವೇನ್ತೋಪಿ** ತಥಾ ಪರಾಜಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಥಲಾದೀಸು ಠಿತಂ ಭಣ್ಡಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಅವಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪನೇನ್ತೋಪಿ ದುತಿಯಪರಿಯೇಸನಾದೀಸು ಆಮಸನಾವಸಾನೇಸು ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಚ ಫನ್ದಾಪನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನಪ್ಪಕಾರೇಸು ವಿಯ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನೇನ್ತೋ ತಥೇವ ಪರಾಜಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಮೇತಾಯ ಗಾಥಾಯ "ಆದಿಯೇಯ್ಯ ಹರೇಯ್ಯ ಅವಹರೇಯ್ಯ ಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಕೋಪೇಯ್ಯ ಠಾನಾಚಾವೇಯ್ಯ ಸಙ್ಕೇತಂ ವೀತಿನಾಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೨) ಪದಭಾಜನಾಗತೇಸು ಛಸು ಪದೇಸು ಆದೋ ಪಞ್ಚ ಪದಾನಿ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಛಟ್ಠಂ ಪದಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಚೇ? ಅಯಂ ಗಾಥಾ ನ ತಂಪದಭಾಜನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಾ, ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಪದಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸನ್ಧಾಯ **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೨) ವುತ್ತಪಞ್ಚವೀಸತಿಅವಹಾರೇ ದಸ್ಸೇತುಂ ತದವಯವಭೂತಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೇನ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಛಟ್ಠಂ ಪದಂ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ವಕ್ಖಮಾನೇ ತತಿಯಪಞ್ಚಕೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾವಹಾರಪದೇನ, ಪಞ್ಚಮಪಞ್ಚಕೇ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರಪದೇನ ಚ ಸಙ್ಗಯ್ಹಮಾನತ್ತಾ ಏತ್ಥ ನಾನೇಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕದ್ವಯಂ ಅಸಙ್ಕರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ ಛಟ್ಠಂ ಪದಂ ನ ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೪೦. ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಾರಾಜಿಕೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಓತಿಣ್ಣೇ ಕತ್ತಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಅವಹಾರಾನಂ ಅಙ್ಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಚ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಪಞ್ಚಕನ್ತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕಭೇದಾ, ತತ್ಥ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ನಾನೇಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕದ್ವಯಪ್ಪಭೇದೇ ದಸ ಅವಹಾರೇ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಪಞ್ಚಕತ್ತಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತತ್ಥಾ"**ತಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾತಿ** ತಿಸ್ಸಂ ಗಾಥಾಯಂ। **ನಾನೇಕಭಣ್ಡಾನನ್ತಿ** ನಾನಾ, ಏಕೋ ಚ ಭಣ್ಡೋ ಯೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಅವಿಞ್ಞಾಣಕಭಣ್ಡವಸೇನ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಞ್ಚ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಭಣ್ಡವಸೇನೇವ ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪಞ್ಚ ಪರಿಮಾಣಾ ಯೇಸನ್ತೇ **ಪಞ್ಚಕಾ,** ತೇಸಂ। **ಅವಹಾರಾತಿ** ಅವಹರಣಾನಿ, ಚೋರಕಮ್ಮಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಏತೇತಿ** ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ "ಆದಿಯನ್ತೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಆದಿಯನ್ತಾದಯೋ। ಪಟಿಪತ್ತಿಸನ್ತಾನೇ ವಿಸೇಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಭಾವೇತಿ ಉಪ್ಪಾದೇತೀತಿ ವಿಭಾವೀ, ವಿನಯಧರೋ, ತೇನ **ವಿಭಾವಿನಾ। ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾತಿ** ಪರೇಸಂ ಆರಾಮಾದಿಸವಿಞ್ಞಾಣಕವತ್ಥೂನಿ ವಾ ದಾಸಮಯೂರಾದಿಂ ಕೇವಲಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕವತ್ಥುಮತ್ತಂ ವಾ ಅವಹರಿತುಂ ಕತಾ ಯಥಾವುತ್ತಸರೂಪಾ ಆದಿಯನಾದಯೋ ಠಾನಾಚಾವನಪರಿಯೋಸಾನಾ ಪಞ್ಚ ಅವಹಾರಾ ಯಥಾವುತ್ತನಾನಾಭಣ್ಡಏಕಭಣ್ಡವಿಸಯಾ ಹುತ್ವಾ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕನ್ತಿ ದಸ ಅವಹಾರಾ ಭವನ್ತೀತಿ ವಿನಯಧರೇನ ಓತಿಣ್ಣಸ್ಸ ವತ್ಥುನೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋಪಕಾರಕತ್ತಾ ತಥತೋ ಞಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧. ಏವಂ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರೇ ದಸ್ಸೇತುಂ ವತ್ತಬ್ಬೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು ನಾನೇಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಾನಿ ದ್ವೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅವಸೇಸಪಞ್ಚಕತ್ತಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಾಹತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಾಹತ್ಥೋತಿ** ಸಕೋ ಹತ್ಥೋ, ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೀತಿ ಸಾಹತ್ಥೋ, ಅವಹಾರೋ, ಚೋರೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಕತೋ ಅವಹಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಣತ್ತಿಕೋ ಚೇವಾತಿ** ಆಣತ್ತಿಯಾ

ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಆಣತ್ತಿಕೋ, ಅವಹಾರೋ, ಚೋರಸ್ಸ “ಇಮಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಆಣಾಪನೇನ ಸಿದ್ಧೋ ಅವಹಾರೋ ಚ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಅವಹಾರೋ, ಸುಙ್ಕಘಾತಟ್ಠಾನೇ, ಪರಿಕಪ್ಪಿತೋಕಾಸೇ ವಾ ಠತ್ವಾ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಬಹಿ ಪಾತನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅತ್ಥಸಾಧಕೋತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಅತ್ಥಂ ಸಾಧೇತೀತಿ ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ, ಸೋ ಅವಹಾರೋ ಚ ಯಥಾಣತ್ತಿಕಂ ಅವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಏಕಂಸೇನ ಅವಹರನ್ತಸ್ಸ “ಅಸುಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ”ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವಾ ಅವಹರಿತಬ್ಬವತ್ಥುವಿಸೇಸೋ ಗಹಣಕಾಲೋ ಗಹಣದೇಸೋ ಗಹಣಾಕಾರೋ ಚಾತಿ ಏವಮಾದಿವಿಸೇಸಾನಮಞ್ಞತರೇನ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವಾ ಆಣಾಪನಞ್ಚ ಏಕಂಸೇನ ಪಾದಗ್ಘನಕತೇಲಪಿವನಕಂ ಉಪಾಹನಾದಿಕಿಞ್ಚಿವತ್ಥುಂ ತೇಲಭಾಜನಾದೀಸು ಪಾತನಾದಿಪ್ಪಯೋಗೋ ಚಾತಿ ಏವಮಾದಿಪ್ಪಯೋಗೋ ಚ ಕಿರಿಯಾಸಿದ್ಧಿಯಾ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಾಧನತೋ ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ ಅವಹಾರೋ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನಞ್ಚಾತಿ ಧುರಸ್ಸ ನಿಕ್ಖೇಪನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನಂ, ತಞ್ಚ ಅವಹಾರೋ, ಪರಸನ್ತಕಾನಂ ಆರಾಮಾದೀನಂ ಅಭಿಯೋಗವಿಸಯೇ ಚ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಾದಿನೋ ವಿಸಯೇ ಚ ಚೋರಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ಚ ಸಾಮಿನೋ ಚ, ಯದಾ ಕದಾಚಿ ಯಥಾಕಥಞ್ಚಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಗಹಣೇ ನಿರುಸ್ಸಾಹಭಾವಸಙ್ಖಾತೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಾವಹಾರೋ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಇದಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನಞ್ಚ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಸಾಹತ್ಥಾದಿಚತುಕ್ಕಞ್ಚ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅವಹಾರಾನಂ ಸಮೂಹೋ **ಪಞ್ಚಕಂ,** ಸಾಹತ್ಥಾದಿಪಞ್ಚಕಂ **“ಸಾಹತ್ಥಪಞ್ಚಕ”**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೪೨. ಪುಬ್ಬಸಹಪಯೋಗಾ ಚಾತಿ ಏತ್ಥ “ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ ಸಹಪಯೋಗೋ”ತಿ ಪಯೋಗ-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। “ಆಣತ್ತಿವಸೇನ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೨) ಯಥಾಣತ್ತಿಕಮವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ “ಅಸುಕಸ್ಸ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ”ತಿ ಆಣಾಪನಂ **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ** ನಾಮ ಅವಹಾರೋ। ಕಾಯೇನ, ವಾಚಾಯ ವಾ ಪಯುಜ್ಜನಂ ಆಣಾಪನಂ **ಪಯೋಗೋ,** ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಗ್ಗಹಣತೋ ಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಪುಬ್ಬೋ ಚ ಸೋ ಪಯೋಗೋ ಚಾತಿ **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ** ಅವಹಾರೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। “ಠಾನಾಚಾವನವಸೇನ ಸಹಪಯೋಗೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣಪದತ್ತಾ ಠಾನಾಚಾವನಞ್ಚ ಪರಾಯತ್ತಭೂಮಿಗಹಣೇ ಖೀಲಸಙ್ಕಮನಾದಿಕಞ್ಚ ಸಹಪಯೋಗೋ ಅವಹಾರೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಸಂವಿದಾಹರಣನ್ತಿ ಬಹೂಹಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ “ಇದಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ, ಏಕತೋ ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕೇನ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಸನ್ತಕಸ್ಸ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಹರಣಸಙ್ಖಾತೋ ಸಂವಿದಾವಹಾರೋ ಚ। ಸಮಂ ಏಕೀ ಹುತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಏಕೇನಾಪಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪಾದೇ ವಾ ಪಾದಾರಹೇ ವಾ ಗಹಿತೇ ಕತಮನ್ತನಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ । ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅವಹರಣಂ **ಸಂವಿದಾಹರಣಂ**। ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ ಸದ್ದಸಿದ್ಧಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। “ಸಂವಿದಾಹರಣ”ನ್ತಿ “ಸಂವಿದಾವಹಾರೋ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವೇವಚನಂ। “ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಏಕೋ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೮) ವಚನತೋ ಏವಂ ಸಹಕತಮನ್ತನೇಸು ಏಕೇನಾಪಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪಾದೇ ವಾ ಪಾದಾರಹೇ ವಾ ಗಹಿತೇ ಕತಮನ್ತನಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮನ್ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದಿಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸಞ್ಜಾನನಂ **ಸಙ್ಕೇತೋ,** ತೇನ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅವಹರಣಂ ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಾಮ। ತಂ ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಾದೀಸು ಕಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಾಲೇ ತಂಯೇವ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರತಿ ಚೇ, ಸಙ್ಕೇತಕಾರಕಸ್ಸ ಸಙ್ಕೇತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ನೇಮಿತ್ತನ್ತಿ ಪರಭಣ್ಡಾವಹಾರಸ್ಸ ಹೇತುತ್ತಾ ಅಕ್ಖಿನಿಖಣನಾದಿ **ನಿಮಿತ್ತಂ** ನಾಮ, ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ನೇಮಿತ್ತಂ, ಅವಹರಣಸಞ್ಞಾತಕಮ್ಮಂ ಅವಹಾರೋ। "ಮಯಾ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ನಿಖಣಿತೇ ವಾ ಭಮುಮ್ಹಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತೇ ವಾ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ಆಣತ್ತೇನ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವುತ್ತಮೇವ ಭಣ್ಡಂ ವುತ್ತನಿಯಾಮಮವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ಚೇ, ನಿಮಿತ್ತಕಾರಕಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಕರಣಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತನಿಯಾಮಂ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ಚೇ, ನಿಮಿತ್ತಕಾರಕೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅವಹಾರಕಸ್ಸೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ತಂ **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಾದಿ,** ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಾದಿ ಚ ತಂ ಪಞ್ಚಕಞ್ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

೪೩. ಥೇಯ್ಯಞ್ಚ ಪಸಯ್ಹಞ್ಚ ಪರಿಕಪ್ಪೋ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಚ ಕುಸೋ ಚ **ಥೇಯ್ಯಪಸಯ್ಹಪರಿಕಪ್ಪಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕುಸಾ,** ತೇ ಆದೀ ಉಪಪದಭೂತಾ ಯೇಸಂ ಅವಹಾರಾನಂ ತೇ **ಥೇಯ್ಯ...ಪೇ॰... ಕುಸಾದಿಕಾ** , ಅವಹಾರಾ, ಇಮಿನಾ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ ಚ...ಪೇ॰... ಕುಸಾವಹಾರೋ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ **ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋತಿ ಥೇನೋ** ವುಚ್ಚತಿ ಚೋರೋ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಥೇಯ್ಯಂ,** ಏತ್ಥ ನ-ಕಾರಲೋಪೋ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ತೇನ ಅವಹರಣಂ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ, ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದಿವಸೇನ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಗಹಣಞ್ಚ ಕೂಟಮಾನಕೂಟಕಹಾಪಣಾದೀಹಿ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಗಹಣಞ್ಚ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ।

ಪಸಯ್ಹ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅವಹರಣಂ **ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ,** ಗಾಮವಿಲೋಪಕಾ ವಿಯ ಸಾಮಿಕೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಗಹಣಞ್ಚ ರಾಜಭಟಾದಯೋ ವಿಯ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ನಿಬದ್ಧಕರಗ್ಗಹಣೇ ಅಧಿಕಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ।

ವತ್ಥಸುತ್ತಾದಿಕಂ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅವಹರಣಂ **ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ,** ಸೋ ಚ ಭಣ್ಡೋಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪವಸೇನ ದುವಿಧೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡಂ ಅನ್ಧಕಾರಪ್ಪದೇಸಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸುತ್ತಾದಿಭಣ್ಡಾನಿ ತತ್ಥ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ, ತೇ ಪೇಳಾದಯೋ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ "ವತ್ಥಾನಿ ಚೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸುತ್ತಾನಿ ಚೇ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪನಂ ಭಣ್ಡಪರಿಕಪ್ಪಪುಬ್ಬಕತ್ತಾ **ಭಣ್ಡಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ** ನಾಮ। ಆರಾಮಪರಿವೇಣಾದೀನಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಲೋಭನೀಯಂ ಭಣ್ಡಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಬ್ಭಪಾಸಾದತಲಪಮುಖಮಾಳಕಪಾಕಾರದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಠಾನಂ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ "ಏತ್ಥನ್ತರೇ ದಿಟ್ಠೋ ಚೇ, ಓಲೋಕೇತುಂ ಗಹಿತಂ ವಿಯ ದಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಚೇ, ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಾತಿಕ್ಕಮೋ ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪಪುಬ್ಬಕತ್ತಾ **ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ** ನಾಮಾತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ತಿಣಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅವಹರಣಂ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋ,** ಉಯ್ಯಾನಾದೀಸು ಕೀಳಮಾನೇಹಿ ವಾ ಸಜ್ಝಪರಿವಿಸನ್ತೇಹಿ ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾದಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಣ್ಡಂ ದಿಸ್ವಾ "ಓಣಮಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಆಸಙ್ಕನ್ತೀ"ತಿ ಠತ್ವಾ ತಿಣಪಣ್ಣಪಂಸುವಾಲುಕಾದೀಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇಸು ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಸಾಲಯೇಸು ಗತೇಸು ಪಚ್ಛಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಹಣಞ್ಚ ತದೇವ ಭಣ್ಡಂ ಕದ್ದಮಾದೀಸು ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಅಙ್ಗುಟ್ಠಾದೀಹಿ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಓಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಅತಿಕ್ಕಮನಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಕುಸೇನ ಅವಹಾರೋ **ಕುಸಾವಹಾರೋ,** ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಕುಸಂ ಸಙ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸ ಅಗ್ಘೇನ ಮಹನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸಮಸಮಸ್ಸ ವಾ ಗಹಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಕುಸಪಾತನೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚೀವರೇಸು ಭಾಜಿಯಮಾನೇಸು ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ಸಮಂ ವಾ ಅಧಿಕಂ ವಾ ಊನಕಂ ವಾ ಅಗ್ಘೇನ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅಗ್ಘನಕಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅವಹರಿತುಕಾಮೋ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪತಿತಂ ಕುಸಂ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತೇತುಕಾಮೋ ಉದ್ಧರತಿ, ತಙ್ಖಣೇ ಚ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತಿತಕ್ಖಣೇ ಚ ನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಪರನಾಮಲಿಖಿತಂ ಕುಸಂ ಉಕ್ಖಿಪೇನ್ತೋ ತತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನಾಮೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಪಠಮಂ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಕುಸಂ

ಉದ್ಧರತಿ, ಉದ್ಧಟಕ್ಖಣೇ ಚ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತಿತಕ್ಖಣೇ ಚ ಸಕನಾಮಲಿಖಿತಂ ಕುಸಂ ಉದ್ಧರಣಕ್ಖಣೇ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತನಕ್ಖಣೇ ಹತ್ಥತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮುತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ।

ಯದಿ ದ್ವೇಪಿ ಕುಸೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸಕಸಕಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಆದಾಯ ಗತೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಕುಸಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಕುಸೋ ಕಸ್ಮಾ ನ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚೋರೋ "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಕುಸೋ ನ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಿಯ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಿವದಿತ್ವಾ ವಾ ಅವಿವದಿತ್ವಾ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೇ ಇತರಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಉದ್ಧರತಿ ಚೇ, ಉದ್ಧಟಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಪರೋ "ಮಯ್ಹಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ತುಯ್ಹಂ ನ ದೇಮಿ, ತ್ವಂ ತುಯ್ಹಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವದತಿ, ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋಪಿ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಉದ್ಧರತಿ, ಉದ್ಧಟಕ್ಖಣೇ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಪರೋ ವಿವಾದಭೀರುಕತ್ತಾ "ಕಿಂ ವಿವಾದೇನಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಪತ್ತಂ ಹೋತು ತುಯ್ಹಂ ವಾ, ವರಕೋಟ್ಠಾಸಂ ತ್ವಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ದಿನ್ನಕಂ ನಾಮ ಗಹಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ। ಯದಿ "ತವ ರುಚ್ಚನಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ವಿವಾದಭಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಂ ವರಭಾಗಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಲಾಮಕಭಾಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ, ಚೋರೋ ಪಚ್ಛಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಿಚಿತಾವಸೇಸಂ ನಾಮ ಅಗ್ಗಹೇಸೀತಿ ಪಾರಾಜಿಕೋ ನ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಕುಸಾವಹಾರವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಅವಹಾರೇಸು ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ** ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೪೪. ಏತ್ತಾವತಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಾವಯವರೂಪೇನ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸಹಸಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಅನಾರೋಪೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾನಿ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವತ್ಥುಕಾಲಗ್ಘದೇಸೇ ಚಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ।

ತತ್ಥ **ವತ್ಥು** ನಾಮ ಅವಹಟಭಣ್ಡಂ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅವಹಾರಕೇನ "ಮಯಾ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹಟ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಚೇ, ಅವಹಾರಕಾಲೇ ತೇಸಂ ಸಾಲಯಭಾವಂ ವಾ ನಿರಾಲಯಭಾವಂ ವಾ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಸಾಲಯಕಾಲೇ ಚೇ ಗಹಿತಂ, ಭಣ್ಡಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಮಾಸಕಂ ವಾ ಊನಮಾಸಕಂ ವಾ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಕಟೇನ, ಅತಿರೇಕಮಾಸಕಂ ವಾ ಊನಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೇನ, ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಾಮಿಕಾನಂ ನಿರಾಲಯಕಾಲೇ ಚೇ ಗಹಿತಂ, ನತ್ಥಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕೇ ಪನ ಭಣ್ಡಂ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇ ತಂ ವಾ ಭಣ್ಡಂ ತದಗ್ಘನಕಂ ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಕಾಲೋ ನಾಮ ಅವಹಾರಕಾಲೋ। ಭಣ್ಡಂ ನಾಮೇತಂ ಕದಾಚಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ಕದಾಚಿ ಸಮಗ್ಘಂ। ತಸ್ಮಾ ಅವಹಟಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೇಹಿ ಅವಹಟಕಾಲಾನುರೂಪಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನತ್ಥಂ ಕಾಲವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಗ್ಘೋ ನಾಮ ಅವಹಟಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಸಬ್ಬದಾ ಭಣ್ಡಾನಂ ಅಗ್ಘೋ ಸಮಾನರೂಪೋ ನ ಹೋತಿ, ನವಭಣ್ಡಂ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ಪುರಾಣಂ ಚೇ ಸಮಗ್ಘಂ। ತಸ್ಮಾ ಅವಹಾರಕಾಲೇ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ನವಭಾವಂ ವಾ ಪುರಾಣಭಾವಂ ವಾ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಅಗ್ಘೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ದೇಸೋ ಚಾತಿ ಭಣ್ಡಾವಹಾರದೇಸೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾನದೇಸೇ ಸಮಗ್ಘಂ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಮಹಗ್ಘತ್ತಾ ಅವಹಟಭಣ್ಡೇ ಅಗ್ಘಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತದನುರೂಪಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ನಿಯಮನ್ತೇಹಿ ಅಗ್ಘಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನತ್ಥಾಯ ಅವಹಾರದೇಸಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಅಗ್ಘವಸೇನ ತದನುರೂಪಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಕಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ ಅವಹಟಭಣ್ಡೇ ಅವಹಾರತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪರೇಹಿ ಕತಪರಿಭೋಗೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೇನ ಅಗ್ಘೋ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಭಣ್ಡೇ ನವೇಪಿ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಕಾರೇನ ಪರಿಭುತ್ತೇ ಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಘೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಏತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಞ್ಚಪಿ ಞತ್ವಾ ಏತಾನಿ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಪಣ್ಡಿತೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"**ತಿ।

೪೫. ಏತ್ತಾವತಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನವಿನಿಚ್ಛಯಾವಯವಭೂತೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರೇ ಚ ಪಞ್ಚಟ್ಠಾನಾವಲೋಕನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅನಾಗತೇ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲೇಸೋಕಾಸಪಿದಹನತ್ಥಂ ಪರಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಂ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಕಾರೇನ ಗಣ್ಹತೋ ಮೋಕ್ಖಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೇನ ತಥಾಗತೇನ ಯಾ ಪನೇತಾ -

ಭೂಮಟ್ಠಞ್ಚ ಥಲಟ್ಠಞ್ಚ।
ಆಕಾಸಟ್ಠ ಮಥಾಪರಂ।
ವೇಹಾಸಟ್ಠೋ ದಕಟ್ಠಞ್ಚ।
ನಾವಾ ಯಾನಟ್ಠಮೇವ ಚ॥

ಭಾರಾ ರಾಮ ವಿಹಾರಟ್ಠಂ।
ಖೇತ್ತ ವತ್ಥುಟ್ಠಮೇವ ಚ।
ಗಾಮಾ ರಞ್ಞಟ್ಠ ಮುದಕಂ।
ದನ್ತಪೋನೋ ವನಪ್ಪತಿ॥

ಹರಣಕೋ ಪನಿಧಿ ಚೇವ।
ಸುಙ್ಕಘಾತಕಂ ಪಾಣಕಾ।
ಅಪದಂ ದ್ವಿಪದಞ್ಚೇವ।
ಚತುಪ್ಪದಂ ಬಹುಪ್ಪದಂ॥

ಓಚರಕೋಣಿರಕ್ಖೋ ಚ।
ಸಂವಿದಾಹರಣಮ್ಪಿ ಚ।
ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಿಮಿತ್ತ-
ಮಿತಿ ತಿಂ ಸೇತ್ಥ ಮಾತಿಕಾ॥ -

ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ , ತಾಸಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ **ಪದಭಾಜನೇ, ತದಟ್ಠಕಥಾಯ** ಚ ಆಗತನಯೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೋ ಪಠಮಂ ತಾವ ಭೂಮಟ್ಠೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದುತಿಯಂ ವಾಪೀ"**ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ ದುತಿಯಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಯೇಸತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬಪದೇಸು। ಉಪರಿ ಸಞ್ಜಾತಾಹಿ ರುಕ್ಖಲತಾಹಿ, ಇಟ್ಠಕಪಾಸಾಣಾದೀಹಿ ಚ ಸಞ್ಛನ್ನಂ ಮಹಾನಿಧಿಂ ಉದ್ಧರಿತುಕಾಮೇನ "ಮಯಾ ಏಕೇನೇವ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಞ್ಞಂ ಸಹಾಯಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಸಯಿತಟ್ಠಾನಾ ಉಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುದಾಲಂ** ಭೂಮಿಖಣನತ್ಥಾಯ **ಪಿಟಕಂ ವಾಪಿ** ಪಂಸುಉದ್ಧರಣತ್ಥಾಯ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಾಜನಂ। ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಕುದಾಲಸ್ಸ

ಚೇ ದಣ್ಡೋ ನತ್ಥಿ, ದಣ್ಡತ್ಥಾಯ ರುಕ್ಖತೋ ದಣ್ಡಂ ಛಿನ್ದತೋ ಚ ಕುದಾಲೋ ಚೇ ನ ಹೋತಿ, ಕುದಾಲಕರಣತ್ಥಾಯ ಅಯೋಬೀಜಂ ಉದ್ಧರಣತ್ಥಾಯ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ ಖಣನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪಚ್ಛಿಕರಣತ್ಥಾಯ ಪಣ್ಣಾನಿ ಛಿನ್ದತೋಪಿ ಪಿಟಕವಾಯನತ್ಥಾಯ ವಲ್ಲಿಂ ಛಿನ್ದತೋಪಿ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಪರಿಯೇಸನೇ ಮುಸಾ ಭಣತೋಪಿ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ, ಇತರಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಗಚ್ಛತೋತಿ ದುತಿಯಾದಿಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಾ ವಾ ಅಲದ್ಧಾ ವಾ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪದೇ ಪದೇ **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸತೀ"ತಿಆದಿ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ೯೪) "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಇಧ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ ವಚನತೋ "ಇಮಂ ನಿಧಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪೂಜಂ ವಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ವಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಕುಸಲಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಿಯಾ ಸತಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಪುಬ್ಬಯೋಗತೋತಿ** ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಭಾವತೋ, ದುತಿಯಪರಿಯೇಸನಾದೀಸು ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಹೋತಿ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ಸಹಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ಅನಾಮಾಸದುಕ್ಕಟಂ ದುರುಪಚಿಣ್ಣದುಕ್ಕಟಂ ವಿನಯದುಕ್ಕಟಂ ಞಾತದುಕ್ಕಟಂ ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಂ ಪಟಿಸ್ಸವದುಕ್ಕಟನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ವಾ ಕುದಾಲಂ ವಾ ಪಿಟಕಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸತಿ ಗಚ್ಛತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ** ನಾಮ। ಇಧ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಇತರೇಸು ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ। "ತತ್ಥಜಾತಕಂ ಕಟ್ಠಂ ವಾ ಲತಂ ವಾ ಛಿನ್ದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ **ಸಹಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ**। ಇಧ ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಹಿತಪಯೋಗತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥುಮ್ಹಿ, ಇತರತ್ರ ಚ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ। ಮುತ್ತಾಮಣಿಆದೀಸು ದಸಸು ರತನೇಸು, ಸಾಲಿಆದೀಸು ಸತ್ತಸು ಧಞ್ಞೇಸು, ಸಬ್ಬೇಸು ಚ ಆವುಧಭಣ್ಡಾದೀಸು ಆಮಸನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ **ಅನಾಮಾಸದುಕ್ಕಟಂ**। ಕದಲಿನಾಳಿಕೇರಪನಸಾದಿರುಕ್ಖಟ್ಠಮೇವ ಫಲಂ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ **ದುರುಪಚಿಣ್ಣದುಕ್ಕಟಂ**। ಉಪಚರಣಂ **ಉಪಚಿಣ್ಣಂ,** ಪರಾಮಸನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದುಟ್ಠು ಉಪಚಿಣ್ಣಂ ದುರುಪಚಿಣ್ಣಂ, ದುರುಪಚಿಣ್ಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ ದುರುಪಚಿಣ್ಣದುಕ್ಕಟಂ। ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲೇ ಪತ್ತೇ ರಜಸ್ಮಿಂ ಪತಿತೇ ಪತ್ತಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಅಧೋವಿತ್ವಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ದುಕ್ಕಟಂ **ವಿನಯದುಕ್ಕಟಂ,** ವಿನಯೇ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವಿನಯದುಕ್ಕಟಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅವಸೇಸದುಕ್ಕಟಾನಿಪಿ ವಿನಯೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾನೇವ, ತಥಾಪಿ ರುಳ್ಹಿಯಾ ಮಯೂರಾದಿಸದ್ದೇಹಿ ಮೋರಾದಯೋ ವಿಯ ಇದಮೇವ ತಥಾ ವುಚ್ಚತಿ। "ಸುತ್ವಾ ನ ವದನ್ತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ **ಞಾತದುಕ್ಕಟಂ** ನಾಮ। ಏಕಾದಸಸು ಸಮನುಭಾಸನಾಸು "ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ **ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಂ**। "ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖವೇ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರಿಮಿಕಾ ಚ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಚ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೭) ವುತ್ತಂ **ಪಟಿಸ್ಸವದುಕ್ಕಟಂ** ನಾಮ। ಇಮೇಸು ಅಟ್ಠಸು ದುಕ್ಕಟೇಸು ಇಧ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ನಾಮ। ತೇನಾಹ "ಪುಬ್ಬಯೋಗತೋ"ತಿ। ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಉಪಸಗ್ಗಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ "ಪುಬ್ಬಪಯೋಗತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಪುಬ್ಬಯೋಗತೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಇಮೇಸು ದುಕ್ಕಟೇಸು ಅಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಾಗತಾನಿ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಾದಿದುಕ್ಕಟಾನಿ ಚೇವ ಖನ್ಧಕಾಗತಾನಿ ಚ ಬಹೂನಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಸನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪನೇತ್ಥ ವಿನಯದುಕ್ಕಟೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಬ್ಬಾನಿ। "ವಿನಯೇ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವಿನಯದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಹಿ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೯೪) ವುತ್ತನ್ತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೪) ಪನ ರಜೋಕಿಣ್ಣದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ "ವಿನಯದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಗಹಣಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ಇತರಥಾ ಅಟ್ಠ ದುಕ್ಕಟಾನೀತಿ ಗಣನಾಪರಿಚ್ಛೇದೋಯೇವ ನಿರತ್ಥಕೋ ಸಿಯಾತಿ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಾದೀನಮ್ಪಿ ವಿನಯದುಕ್ಕಟೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಭಾವೇಪಿ ಕತಿಪಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇತರೇಸಮೇಕತೋ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ತೇಸಂ ವಿಸುಂ ಗಹಣಂ ಸುತ್ತಙ್ಗಸಙ್ಗಹಿತತ್ತೇಪಿ ಗೇಯ್ಯಗಾಥಾದೀನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ವಿಸುಂ ದಸ್ಸನಂ ವಿಯಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೪೬. ತತ್ಥಜಾತಕಂ ಕಟ್ಠಂ ವಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಚಿರನಿಹಿತನಿಧೂಪರಿ ಜಾತಂ ಅಲ್ಲಂ ಸುಕ್ಖಂ ಕಟ್ಠಂ ವಾ। **ಲತಂ ವಾ**ತಿ ತಾದಿಸಂ ವಲ್ಲಿಂ ವಾ। ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ತಿಣಾದೀನಂ ಖುದ್ದಕಗಚ್ಛಾನಞ್ಚ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಉಭಯತ್ಥಾಪೀ**ತಿ ಅಲ್ಲೇ ಚ ಸುಕ್ಖೇ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಲ್ಲರುಕ್ಖಾದೀನಿ ಛಿನ್ದತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಅಹುತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಮತ್ತಸ್ಸ ಭವನೇ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ "**ಸಹಪಯೋಗತೋ**"ತಿ। ಅವಹಾರೇನ ಸಹಿತಪಯೋಗತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಸಹಪಯೋಗತೋ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವದನ್ತೋ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ದಸ್ಸಿತಪುಬ್ಬಪಯೋಗತೋ ಇಮಾಯ ದಸ್ಸಿತಸಹಪಯೋಗಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೭. ಪಥವಿನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಪಥವಿಂ। ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ ಖಣತೋ ಸಹಪಯೋಗತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। **ಬ್ಯೂಹತೋ**ತಿ ಪಂಸುಂ ಏಕತೋ ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। "ವಿಯೂಹತಿ ಏಕಪಸ್ಸೇ ರಾಸಿಂ ಕರೋತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಊಹ-ಇಚ್ಚೇತಸ್ಸ ಧಾತುನೋ ವಿತಕ್ಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತೇಪಿ ಧಾತೂನಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ವಿ-ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಇಧ ರಾಸಿಕರಣೇ ವತ್ತತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ರಾಸಿಭೂತಂ ಪಂಸುಂ ಕುದಾಲೇನ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಪಚ್ಛಿಯಾ ವಾ ಉದ್ಧರನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಪನೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ **ಪಂಸುಮೇವ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಆಮಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಂ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸನ್ತಸ್ಸ। **ವಾ**ತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೇ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ದುಟ್ಠು ಕತಂ ಕಿರಿಯಂ ಸತ್ಥಾರಾ ವುತ್ತಂ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಖಲಿತ್ವಾ ಕತತ್ತಾತಿ ದುಕ್ಕಟಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪರಿವಾರೇ** (ಪರಿ॰ ೩೩೯) –

> "ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಹಿ ಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಸುಣೋಹಿ ಯಥಾತಥಂ।
> ಅಪರದ್ಧಂ ವಿರದ್ಧಞ್ಚ, ಖಲಿತಂ ಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ॥

ದುಟ್ಠು ವಾ ವಿರೂಪಂ ಕತಂ ಕಿರಿಯಾತಿ ದುಕ್ಕಟಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ **ಪರಿವಾರೇ** (ಪರಿ॰ ೩೩೯) –

> "ಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ಕರೇ ಪಾಪಂ, ಆವಿ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಹೋ।
> 'ದುಕ್ಕಟ'ನ್ತಿ ಪವೇದೇನ್ತಿ, ತೇನೇತಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ಏವಂ "ತತ್ಥಜಾತಕ"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾದ್ವಯಾಗತಂ ಛೇದನದುಕ್ಕಟಂ ಖಣನದುಕ್ಕಟಂ ಬ್ಯೂಹನದುಕ್ಕಟಂ ಉದ್ಧರಣದುಕ್ಕಟಂ ಆಮಸನದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಸಹಪಯೋಗದುಕ್ಕಟೇಸು ಪುರಿಮಪುರಿಮಪಯೋಗೇಹಿ ಆಪನ್ನಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಪತ್ವಾ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತಿ, ತಂತಂಪಯೋಗಾವಸಾನೇ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಓರಮತಿ ಚೇ, ತಂತಂದುಕ್ಕಟಮತ್ತಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಮಕತ್ವಾ ಫನ್ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಪತ್ವಾ ಆಮಸನದುಕ್ಕಟಂ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೪) ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಪಾಳಿಯಾ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಪುರಿಮಪುರಿಮಾಪತ್ತೀನಂ ಪಟಿಪಸ್ಸದ್ಧಿ "ಇತ್ಥಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ೪೧೪, ೪೨೧, ೪೨೮, ೪೩೯) ಆಗತತ್ತಾ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಏವ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಅನುಲೋಮವಸೇನ **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಪಟಿಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಪಮಾಣನ್ತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

೪೮. "ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೪) ವುತ್ತಂ ಠಾನಾಚಾವನೇ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ತಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾಪತ್ತಿಭೂತಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಠಾನಭೇದವಿಞ್ಞಾಪನಮುಖೇನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಾನಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಮುಖೇಪಾಸ**"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಮುಖೇ** ಕುಮ್ಭಿಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ। **ಪಾಸಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಬನ್ಧನಂ ಪಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಖಾಣುಕೇ**ತಿ ಅಯೋಖಾಣುಮ್ಹಿ, ಖದಿರಖಾಣುಕೇ ವಾ। ಬದ್ಧಕುಮ್ಭಿಯಾ ಠಾನಭೇದೋ ಬನ್ಧನಾನಂ ವಸಾ ಞೇಯ್ಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯. ಇದಾನಿ ಠಾನಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತಿ "**ದ್ವೇ**"ತಿಆದಿನಾ। "**ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಾಣುಕೇ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ದ್ವೀಸು ದಿಸಾಸು ವಾ ತೀಸು ಚತೂಸು ವಾ ದಿಸಾಸು ಖಾಣುಕೇ ಖಣಿತ್ವಾ ಬದ್ಧಖಾಣುಗಣನಾಯ ಸಮ್ಭವನ್ತೋ ಠಾನಭೇದೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ। ವಲಯಂ...

ಪೇ॰… ಕತಾಯ ವಾ ದ್ವೇ ಠಾನಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾ**ತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೇ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ।

೫೦. ಏವಂ ಠಾನಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಠಾನವಸೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉದ್ಧರನ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ಸಙ್ಖಲಿ**ನ್ತಿ ದಾಮಂ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ದೇಸೇತಬ್ಬಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು ಥೂಲತ್ತಾ, ಅಚ್ಚಯತ್ತಾ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ನಾಮ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪರಿವಾರೇ** –

"ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಯಂ ವುತ್ತಂ।
ತಂ ಸುಣೋಹಿ ಯಥಾತಥಂ।
ಏಕಸ್ಸ ಮೂಲೇ ಯೋ ದೇಸೇತಿ।
ಯೋ ಚ ತಂ ಪಟಿಗಣ್ಹತಿ।
ಅಚ್ಚಯೋ ತೇನ ಸಮೋ ನತ್ಥಿ।
ತೇನೇತಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೩೩೯)।

ಏತ್ಥ ಚ ಥೂಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೪೯) ಸುಗ್ಗತಿ, ತಂ ಹೋತಿ ಕಟುಕಪ್ಫಲ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಪ॰ ೬೬) ವಿಯ ಲಕಾರಸ್ಸ ದ್ವಿತ್ತಂ, ಸಂಯೋಗೇ ಊಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ತತೋ** ಸಙ್ಖಲಿಕಭೇದತೋ ಪರಂ। **ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀ**ತಿ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ನಾವಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಉದ್ಧಂ ವಾ ಅಧೋ ವಾ ತಿರಿಯಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಕಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೯) ವುತ್ತನಯೇನ "ತಿರಿಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಾ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ, ಉದ್ಧಮಧೋ ಚಾತಿ ಛಟ್ಠಾನಾನಿ। ತಾಸು ಏಕಂ ದಿಸಂ ಅಪನೀಯಮಾನಾಯ ಕುಮ್ಭಿಯಾ ತಂದಿಸಾಭಿಮುಖಂ ಇತರದಿಸಾಯಂ ಠಿತಪಸ್ಸೇ ಓರಿಮದಿಸಾಯ ಠಿತಪಸ್ಸೇನ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಸ್ಸ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಫನ್ದಾಪನವಸೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತಿ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಠಾನಾ ಚಾವಿತತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮಮೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ ಚೇ ಚುತೋ"**ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಫನ್ದನರಹಿತಾಯ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯಾ ಠಾನಾಚಾವನೇಪಿ।

೫೧. ಏವಂ ಪಠಮಂ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕುಮ್ಭಿಗ್ಗಹಣೇ ನಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಠಮಂ ಕುಮ್ಭಿಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಬನ್ಧನಾಪನಯನೇ ನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಠಮ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಸೋ ನಯೋ**ತಿ "ಪಠಮುದ್ಧಾರೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುತಿಯುದ್ಧಾರೇ ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ ತಮೇವತ್ಥಮತಿದಿಸತಿ।

೫೨. **ವಲಯ**ನ್ತಿ ಕುಮ್ಭಿಯಾ ಬದ್ಧಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಮೂಲೇ ಪವೇಸಿತಂ ವಲಯಂ। ಮೂಲೇ ಘಂಸನ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಾರೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಘಂಸನ್ತೋ**ತಿ ಫುಸಾಪೇನ್ತೋ। **ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಾರೇತೀ**ತಿ ಓರತೋ ಚ ಪಾರತೋ ಚ ಸಞ್ಚಾಲೇತಿ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸೀಲಂ ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮೂಲೇ। **ಖೇಗತಂ ಕರೋನ್ತೋವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಪಸ್ಸತೋ ಮೂಲಂ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋನ್ತೋವ। **ಪರಾಜಿತೋ**ತಿ ಠಾನಾಚಾವನಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

೫೩. ಕುಮ್ಭಿಮತ್ಥಕೇ ಜಾತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಚಿರಕಾಲಂ ನಿಹಿತತ್ತಾ ಮೂಲೇಹಿ ಕುಮ್ಭಿಂ ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮೀಪೇ ಜಾತಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ "ತತ್ಥಜಾತಕಂ ಕಟ್ಠಂ ವಾ"ತಿಆದಿಕಾಯ ಗಾಥಾಯ ನಿಧಿಮತ್ಥಕೇ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತರುಕ್ಖಲತಾದಿಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ, ಇಮಾಯ ಪನ ಗಾಥಾಯ ಭೂಮಿಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಓತಿಣ್ಣಕಾಲೇ ನಿಧಿಂ ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಿತಮೂಲಂ ಅಲ್ಲರುಕ್ಖಂ, ಖಾಣುಕಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹಾತಿ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸಾಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **"ಅತತ್ಥಜ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹಪಯೋಗಾಭಾವಮಾಹ। ಇಮಿನಾವ ಪುರಿಮಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಂ ಕಟ್ಠಲತಾದೀನಿ ನಿಧಿಸಮ್ಬನ್ಧಾನಿ ಚೇ, ಯಥಾವುತ್ತದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವತ್ಥೂನಿ, ಸಮೀಪಾನಿ ಚೇ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸೇವ ವತ್ಥೂನೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೫೪. ಇದಾನಿ ಏವಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠನಿಧಿಭಾಜನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಠಿತಂ ಭಣ್ಡಮತ್ತಂ ಗಣ್ಹತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನ್ತೋಕುಮ್ಭಿಗತ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಫನ್ದಾಪೇತೀ**ತಿ ಅನ್ತೋಚಾಟಿಯಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ರಾಸಿಕರಣಾದಿವಸೇನ ಫನ್ದಾಪೇತಿ। **ಅಪಬ್ಯೂಹತಿ ವಾ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಿತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಉಪರಿ ಠಿತಾನಿ ಅಪನೇನ್ತೋ ವಿಯೂಹತಿ ವಾ। ಅಥ ವಾ ಅಪಬ್ಯೂಹನ್ತೋತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೪) ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ದ್ವಿಧಾ ಕರೋನ್ತೋತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋತಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಕುಮ್ಭಿಯಮೇವ।

೫೫. **ಹರನ್ತೋ**ತಿ ಅವಹರನ್ತೋ। **ಮುಟ್ಠಿಂ ಛಿನ್ದತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋ ಅನ್ತೋಕುಮ್ಭಿಮ್ಹಿ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಿಗತಭಣ್ಡೇನ ಯಥಾ ಅಬದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಮುಟ್ಠಿಯಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಕುಮ್ಭಿಗತಂ ಮುಟ್ಠಿಯಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕುಮ್ಭಿಗತೇನ ಮುಟ್ಠಿಗತಂ ಯಥಾ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದಗ್ಘನಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಾದಗ್ಘನಕಂ ವಾ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನೇ ಗತಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಛಿನ್ದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಗತಂ ಕತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಿಗತೇನ ಯಥಾ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಸಚೇ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಗತಂ ಹುತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಿಗತೇನ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅಗ್ಘತಿ, ಪಾರಾಜಿಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೬. **ಹಾರಂ ವಾ**ತಿ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ವಾ। **ಪಾಮಙ್ಗಂ ವಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ, ರಜತಮಯಂ ವಾ ಪಾಮಙ್ಗಂ ದಾಮಂ। **ಸುತ್ತಾರು**ಳ್ಹನ್ತಿ ಸುತ್ತೇ ಆರುಳ್ಹಂ ಸುತ್ತಾರುಳ್ಹಂ, ಸುತ್ತಞ್ಚ ಸುತ್ತಾರುಳ್ಹಞ್ಚ ಸುತ್ತಾರುಳ್ಹನ್ತಿ ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಸುತ್ತೇನ ಆವುತಸ್ಸಾಪಿ ಸುತ್ತಮಯಸ್ಸಾಪಿ ಏತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೪) ಪರಮಮುತ್ತಾಹಾರಂ ವಿನಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಪವಾಳಾದಿಮಣಿಕಂ ವಾ ಸುತ್ತೇಸು ಆವುಣಿತ್ವಾ ಕತಾ ನಾನಾವಲಿಯೋ ಚೇವ ಸುತ್ತಮಯಾನಿ ಚ ಭಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಕುಮ್ಭಿಯಾ ಠಿತನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಫನ್ದಾಪೇತೀ**ತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ ಚಾಲೇತಿ। **ಯಥಾವತ್ಥು**ನ್ತಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಾನುರೂಪಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀ**ತಿ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ । **ಚುತೋ**ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಾ ಪರಿಹೀನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಪರಿಪುಣ್ಣಾಯ ಕುಮ್ಭಿಯಾಏಕದೇಸಟ್ಠಂ ಭಣ್ಡಂ ತತೋ ತತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತೋಕುಮ್ಭಿಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ನೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ತತ್ಥೇವ ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಚ "ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಗತಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ಮುಟ್ಠಿಂ ವಾ ಛಿನ್ದತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೪) ಏತೇಹಿ ಸದಿಸತ್ತಾ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಪಾದಂ ಅಗ್ಘನ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಹೋತೀತಿ **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೪) ಇದಂ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ। ಭಾಜನತಲೇ ಕೋಟಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಮೇನ ಸಕಲಭಾಜನಕುಚ್ಛಿಂ ತೇನೇವ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಏಕಾ ಕೋಟಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಚೇ, ತಥಾಠಪಿತಸ್ಸ ಹಾರಾದಿನೋ ಸಕಲಭಾಜನಂ ಅಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಕೋಟಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಜುಕಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಓಸಾನಕೋಟಿ ಭಾಜನತಲತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋತೋ ಚ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ಸಕಲಭಾಜನೋದರಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಠಪಿತಕೋಟಿಯಾ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಅಪರಾಯ ಕೋಟಿಯಾ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಚ ಭಾಜನಕುಚ್ಛಿಯಾ ಉಪಡ್ಢಂ ವತ್ಥಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೋಪರಿ ಠಪಿತಹಾರಾದಿಸುತ್ತಾರುಳ್ಹಸ್ಸ ಠಿತೋಕಾಸಮೇವ ಠಾನನ್ತಿ ತತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಂ ಅಪನೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೭. **ಸಪ್ಪಿಆದೀಸೂ**ತಿ ಭಾಜನಗತೇಸು ಸಪ್ಪಿಆದಿದ್ರವವತ್ಥೂಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ। **ಪಾದಪೂರಣ**ನ್ತಿ ಪಾದಂ ಪೂರೇತೀತಿ ಪಾದಪೂರಣಂ, ಪಾದಗ್ಘನಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಿವತೋ ಪರಾಜಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕದಾತಿ ಚೇ? ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ಪೀತಮತ್ತೇ ಪಾದಪೂರಣೇತಿ ಯೋಜನಾ। "ಮುಖಗತಂ ವಿನಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ತತ್ಥ **ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನಾ**ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಮಕತ್ವಾ ಏಕಾಬದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಿವನಪಯೋಗೇನ। "ಮುಖಗತಂ ವಿನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಗಲಗತೇನೇವ ಪಾದೋ ಪೂರತಿ,

ಅನ್ತೋಗಲಂ ಪವಿಟ್ಠೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಮುಖಗತೇನ ಪೂರತಿ, ಮುಖಗತಂ ಭಾಜನಗತೇನ ವಿಯೋಜೇತ್ವಾ ಓಟ್ಠೇಸು ಪಿಹಿತೇಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವೇಳುನಳಾದೀಹಿ ಆಕಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ನಾಳಗತೇನ ಪೂರತಿ, ನಾಳಗತಂ ಭಾಜನಗತೇನ ವಿಯೋಜೇತ್ವಾ ನಾಳಿಕೋಟಿಯಂ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಿಹಿತಾಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇದಂ "ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಗತಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ಮುಟ್ಠಿಂ ವಾ ಭಿನ್ದತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೪) ವುತ್ತನಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮವಸೇನ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೪) ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತನಯೇನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

"ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ಪೀತಮತ್ತೇ ಪರಾಜಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಪ್ಪಿಆದೀಸು ಮಹಗ್ಘೇಸು ತತ್ತಕೇನೇವ ಪಾದಪೂರಣಙ್ಚೇ ಹೋತಿ, ಏಕವಾರಮೇವ ಮುಖೇನ ವಾ ಸಪ್ಪಿಆದಿನಾ ವಾ ಭಾಜನಗತೇನ ಏಕಾಬದ್ಧಭಾವೇ ಭಿನ್ನಮತ್ತೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನೇ ಕುಮ್ಭಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇನ ಕುಮ್ಭಿಗತೇ ಭಿನ್ನಮತ್ತೇಪಿ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೫೮. "ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ನ ಪರಾಜಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಮಕತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಿವತೋ ಪರಾಜಯೋತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮುಖೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಪುಟಾದೀಹಿ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾದಪೂರಣಮತ್ತಂ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೫೯-೬೦. ಸಚೇ ಖಿಪತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಣ್ಡಕನ್ತಿ** ತೇಲಪಿವನಾರಹಂ ದುಕೂಲಸಾಟಕಚಮ್ಮಖಣ್ಡಾದಿಕಂ ಭಣ್ಡಂ। **ತೇಲಕುಮ್ಭಿಯಂ** ಪರಸ್ಸಾತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **ತಂ** ನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡಂ। **ಧುವನ್ತಿ** ಏಕಂಸೇನ। ತಾವದೇ ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾವದೇತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇಯೇವ। ಕತರಸ್ಮಿಂ ಖಣೇತಿ ಆಹ **"ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ"**ತಿ, ತೇಲಸ್ಸ ಪೀತಕಾಲಂ ಅನಾಗಮ್ಮ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗತ್ತಾ ಪರಮಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವಿನಸ್ಸತೀತಿ** ಸೀಲವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಆವಿಞ್ಛೇತ್ವಾತಿ** ಪಣಾಮೇತ್ವಾ। **ಗಾಳೇತೀತಿ** ಪಗ್ಘರಾಪೇತಿ। "ಸಾಳೇತೀ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ। ಸಾಳ ಸವನೇತಿ ಧಾತು। **ತಥಾತಿ** "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ವಿನಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ, ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೬೧. **ತನ್ತಿ** ತೇಲಸ್ಸ ಓಕಿರಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಠಮಮೇವ ತುಚ್ಛಭಾಜನೇ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪಾದಗ್ಘನಕತೇಲಪಿವನಕಂ ತಂ ವತ್ಥಾದಿಭಣ್ಡಂ। **"ಉದ್ಧರನ್ತೋವಾ"**ತಿ ಸಾವಧಾರಣವಚನೇನ "ಪೀತಮತ್ತೇ ಪರಾಜಯೋ"ತಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಮತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಧಂಸಿತೋತಿ** "ಸಾಸನಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಪಾತಿತೋ, ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನೋ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ"ತಿ ಆಕಡ್ಢನತ್ಥಂ "ತಥಾ"ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗೋಪನತ್ಥಾಯ ತುಚ್ಛಭಾಜನೇ ವತ್ಥಾದಿಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ತಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಲೇ ಆಸಿತ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನೇವ ಉದ್ಧರತೋ ನ ದೋಸೋತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ।

೬೨. **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಠಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಭಿನ್ದತೋತಿ** ಠಾನಾ ಅಚಾವೇತ್ವಾ ತಿಣಜ್ಝಾಪಕಸ್ಸ ವಿಯ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಠಾನಾಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ಪಾಸಾಣಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಭಿನ್ದತೋ। "ಮನ್ತೋಸಧಾನುಭಾವೇನ ಭಿನ್ದತೋ"ತಿ ಚ ವದನ್ತಿ। **ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಛಡ್ಡೇತುಕಾಮಸ್ಸಾಪಿ ಸತೋ ಪರಿಪುಣ್ಣತೇಲಘಟಾದೀಸು ಚಾಪಲ್ಲೇನ ವಾಲುಕಂ ವಾ ಉದಕಂ ವಾ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಉದಕಮಾತಿಕಂ ಘಟಾಭಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಓಪಿಲಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಠಾನಾಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಸತಿಪಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಾಭಾವೇನ ಪಾರಾಜಿಕಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಪನ ಹೋತೀತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ। **ಝಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಕಟ್ಠಾನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಝಾಪೇನ್ತಸ್ಸ। **ಅಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಾದಿಮೋಕಿರಿತ್ವಾ ಅಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಏತೇಸು ಭಿನ್ದನಾದೀಸು ಚತೂಸುಪಿ ಠಾನೇಸು **ಪದಭಾಜನಿಯಂ** ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಆಗತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ।

ಭೂಮಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೩. ಇದಾನಿ ಥಲಟ್ಠೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಠಪಿತ**"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ। ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ತೇನ ಥಲೇ ರಾಸಿಕತಧಞ್ಞಾದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ನಿಮಿಕುಮ್ಭಿಯಾ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಾನುಸಾರೇನ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ತಂ ಸರೂಪತೋ ಅವುತ್ತಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಅತ್ಥರಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿಕಂ। **ವೇಠೇತ್ವಾ ಉದ್ಧರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಿಲಞ್ಜಸಂಹರಣನಿಯಾಮೇನ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಉದ್ಧರನ್ತಸ್ಸ। **ಮುತ್ತೇ ಠಾನಾ**ತಿ ಕಮೇನ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮುತ್ತೇ ಸತಿ। **ಪರಾಭವೋ**ತಿ ಸಾಸನತೋ ಪರಿಹೀನೋ।

೬೪. ಏವಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಪಿತವತ್ಥಾದೀನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಗಹಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಿರಿಯತೋ ಆಕಡ್ಢನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಓರಿಮನ್ತೇನಾ**"ತಿಆದಿ। **ಪಿ, ವಾ**ತಿ ಪಕಾರನ್ತರಮೇವ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಉಜುಕಂ ಕಡ್ಢತೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಪಿತವತ್ಥಾದಿಕಂ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಏಕಂ ದಿಸಂ ಉಜುಕಮಾಕಡ್ಢತೋ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತಿ। ಕದಾತಿ ಚೇ? ಏತ್ಥಾಪಿ ಓರಿಮನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಮೋಕಾಸಂ ಪಾರಿಮನ್ತತೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓರಿಮನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಮೋಕಾಸ**ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಠಿತದಿಸಾಗತಪರಿಯನ್ತೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಪಾರಿಮನ್ತತೋ**ತಿ ಪಾರಿಮನ್ತೇನ, ಕರಣತ್ಥೇ ತೋ-ಪಚ್ಚಯೋ।

ಥಲಂ ನಾಮ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭೂಮಿಪಾಸಾದಪಬ್ಬತತಲಾದೀನಿ, ತತ್ರಟ್ಠಂ ಧಞ್ಞಾದಿಭಣ್ಡಂ **ಥಲಟ್ಠಂ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಥಲಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೫-೬. **ಪರಿಚ್ಛೇದಾ**ತಿ ಠಾನಪರಿಚ್ಛೇದಾ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೬೭-೮. **ಖೇಗತ**ನ್ತಿ ಆಕಾಸಗತಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಮೋರಸ್ಸ। **ತ**ನ್ತಿ ಮೋರಂ।

೬೯. **ಠಾನಾ**ತಿ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಛಬ್ಬಿಧಾ ಠಾನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮೋರಸ್ಸ ಫನ್ದಾಪನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮುದೀರಿತಂ।

೭೦. ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಲೇಡ್ಡುಖಿಪನಾದಿಪಯೋಗೇನ ಮೋರಂ ತಾಸೇತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪನೇತಿ। **ಅತ್ತನೋ ಠಾನಾ**ತಿ ಮೋರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಛಪ್ಪಕಾರಟ್ಠಾನಾ। **ಸಯಂ ಠಾನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸಕಟ್ಠಾನಾ, ಸಮಣಭಾವತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೧-೨. ಇದಾನಿ "ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ ಚೇ ಮೋರ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಠಾನಾಚಾವನಂ ವಿಭಾವೇತುಮಾಹ "**ಫುಟ್ಠೋಕಾಸ**"ನ್ತಿಆದಿ।

೭೩. **ಕರೇ ನಿಲೀಯತೀ**ತಿ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥತಲೇ ನಿಸೀದತಿ।

೭೫. **ಉಡ್ಡೇತ್ವಾ**ತಿ ಆಕಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ।

೭೬. **ಅಙ್ಗೇ ನಿಲೀನ**ನ್ತಿ ಅಂಸಕೂಟಾದಿಸರೀರಾವಯವೇ ನಿಲೀನಂ। **ಪಾದೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಠಮುದ್ಧಾರಪಾದೇ। **ದುತಿಯೇ** ಪಾದೇ।

೭೭. **ಪಾದಾನ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ। **ಕಲಾಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಫುಸಿಯಮಾನಸ್ಸ ಕಲಾಪಗ್ಗಸ್ಸ।

೭೮. **ತತೋ ಪಥವಿತೋತಿ** ತೇಹಿ ಅವಯವೇಹಿ ಪತಿಟ್ಠಿತಪಥವಿಪ್ಪದೇಸತೋ, ನ ಪಠಮತೋ ತತ್ಥ ದುಕ್ಕಟತ್ತಾ, ನ ದುತಿಯತೋ ತತ್ಥ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯತ್ತಾ, ತತಿಯಾ ಪನ ಠಾನಾ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಚಾವಯತೋ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏತ್ತಾವತಾ -

> “ಪಞ್ಜರೇ ಠಿತಂ ಮೋರಂ ಸಹ ಪಞ್ಜರೇನ ಉದ್ಧರತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಯದಿ ಪನ ಪಾದಂ ನಗ್ಘತಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಅನ್ತೋವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಚರನ್ತಂ ಮೋರಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಪದಸಾ ಬಹಿವತ್ಥುಂ ನೀಹರನ್ತೋ ದ್ವಾರಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ವಜೇ ಠಿತಬಲಿಬದ್ದಸ್ಸ ಹಿ ವಜೋ ವಿಯ ಅನ್ತೋವತ್ಥು ತಸ್ಸ ಠಾನಂ। ಹತ್ಥೇನ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋವತ್ಥುಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವ। ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಚರನ್ತಮ್ಪಿ ಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಸಯಮೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾಮೂಪಚಾರೇ ವಾ ವತ್ಥೂಪಚಾರೇ ವಾ ಚರನ್ತಂ ಪನ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಕಥಲಾಯ ವಾ ಉತ್ರಾಸೇತ್ವಾ ಅಟವೀಭಿಮುಖಂ ಕರೋತಿ, ಮೋರೋ ಉಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ವಾ ಅನ್ತೋವತ್ಥುಮ್ಹಿ ವಾ ಛದನಪಿಟ್ಠೇ ವಾ ನಿಲೀಯತಿ, ರಕ್ಖತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಅಟವೀಭಿಮುಖೋ ಉಡ್ಡೇತಿ ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ವಾ, ‘ಅಟವಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇ ಅಸತಿ ಪಥವಿತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪತಿತಮತ್ತೇ ವಾ ದುತಿಯಪದವಾರೇ ವಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಮೇವ ಠಾನಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೭) -

ಅಟ್ಠಕಥಾಗತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕಪಿಞ್ಜರಾದಿಪರಸನ್ತಕಸಕುಣೇಸು ಚ ಏಸೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೭೯. **ಪತ್ತೇತಿ** ದ್ವಾರೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಠಿತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹತ್ಥಗತೇ ಪತ್ತೇ। **ತಸ್ಸ** ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಸ್ಸ।

೮೦. **ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾವಾತಿ** ಪತ್ತೇ ಪತಿತಂ ಸುವಣ್ಣಾದಿಂ ಹತ್ಥೇನ ಅನುಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾವ ಪಠಮಪದವಾರೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಗಮ್ಮಮಾನತ್ತಾ ನ ವುತ್ತಂ।

೮೧. **ಹತ್ಥೇತಿ** ಹತ್ಥತಲೇ। **ವತ್ಥೇತಿ** ಚೀವರೇ। **ಮತ್ಥಕೇತಿ** ಸಿರಸಿ। ಗಾಥಾಛನ್ದವಸೇನ ವಾ-ಸದ್ದೇ ಆಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸತ್ತಂ। **ಪತಿಟ್ಠಿತನ್ತಿ** ಪತಿತಂ। **ತನ್ತಿ** ಛಿಜ್ಜಮಾನಂ ತಂ ಸುವಣ್ಣಖಣ್ಡಾದಿ। ಯದಿ ಆಕಾಸೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ, ಪತನ್ತಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಗಹಿತಹತ್ಥೇ ಠಿತಟ್ಠಾನಮೇವ ಠಾನಂ, ತತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ತಥಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಚ್ಛತೋ ದುತಿಯಪಾದುದ್ಧಾರೇ। ವತ್ಥಾದೀಸು ಪತಿತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಆಕಾಸಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೨. **ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀಸೂತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಞ್ಚಪೀಠಸದಿಸೇ ವೇಹಾಸಭೂತೇ ಅಟ್ಟವಿತಾನಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಆಮಾಸಮ್ಪೀತಿ** ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ಆಮಸಿತಬ್ಬಂ ವತ್ಥಾದಿಞ್ಚ। **ಅನಾಮಾಸಮ್ಪೀತಿ** ತಥಾ ಅಪರಾಮಸಿತಬ್ಬಂ ಸುವಣ್ಣಾದಿಂ। **ಆಮಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಹತ್ಥಾದೀಹಿ ಪರಾಮಸನ್ತಸ್ಸ। “**ದುಕ್ಕಟ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಫನ್ದಾಪನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಠಾನಾಚಾವನೇ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ಥಲಟ್ಠೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅತಿದಿಸತಿ। ಠಾನಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಪನ ಮಞ್ಚಾದೀಹಿ ಏವ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ವಸೇನ, ತತ್ರಟ್ಠಮೇವ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಚತೂಸು ಪಾದಸೀಸೇಸು ಫುಸಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಅಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಖಲಿಮಕ್ಖಿತಥದ್ಧಸಾಟಕಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಸೀಸಾನಂ ವಸೇನ, ಅಟನೀಸು ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಅಟನೀನಂ ವಸೇನ ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೮೩. **ವಂಸೇತಿ** ಚೀವರವಂಸೇ, ಇಮಿನಾ ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪನತ್ಥಾಯ ಠಪಿತರುಕ್ಖದಣ್ಡಸಲಾಕಾರಜ್ಜುಆದಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ। **ಓರತೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಠಿತದಿಸಾಭಿಮುಖತೋ। **ಭೋಗನ್ತಿ** ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ತಸ್ಸ ನಾಮೇತ್ವಾ ಠಪಿತಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ। **ಅನ್ತನ್ತಿ**

ನಾಮೇತ್ವಾ ಏಕತೋ ಕತಂ, ಉಭಯಾನಂ ವಾ ಅನ್ತಂ। **ಪಾರತೋ ಕತ್ವಾ**ತಿ ವಂಸತೋ ಪರಭಾಗೇ ಕತ್ವಾ।

೮೪. **ಚೀವರೇನ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸೋ**ತಿ ಚೀವರೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಥಾ ಠಪಿತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ। **ಸೋ ಸಕಲೋ** ಚೀವರವಂಸೋ ಠಾನಂ ನ ತು ಹೋತೀತಿ ಮತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೫-೬. ಓರಿಮನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಂ ವಾ ತಂ ಓಕಾಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚೀವರಭೋಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಮುಖಂ ಆಕಡ್ಢತೋ ಅತ್ತನೋ ಠಿತದಿಸಾಯ ಚೀವರವಂಸೇ ಚೀವರೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನಪರಿಯನ್ತಂ ಇತರೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಚುತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರೇನ** ಪಾರಿಮನ್ತೇನ ಭಿತ್ತಿದಿಸಾಯ ಚೀವರಸ್ಸ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಪರಿಯನ್ತಂ ಇತರೇನ ಫುಟ್ಠಂ ತಂ ಓಕಾಸಂ ಓರಿಮನ್ತೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ವಾ ಚುತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತರೇನಾ**ತಿ ಪಾರಿಮನ್ತೇನ ಭಿತ್ತಿಪಸ್ಸೇ ಚೀವರವಂಸೇ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಚೀವರಪರಿಯನ್ತೇನ। **ಫುಟ್ಠಂ** ಚೀವರವಂಸೋಕಾಸಂ। **ಓರಿಮನ್ತೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಠಿತದಿಸಾಯ ಚೀವರವಂಸೇ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಪಿತಚೀವರಪ್ಪದೇಸೇನ। **ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ**ತಿ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸ।

ಏವಂ ದೀಘನ್ತಾಕಡ್ಢನೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಿರಿಯನ್ತೇನ ಅತಿಕ್ಕಮನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದಕ್ಖಿಣನ್ತೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಪುನಾ**ತಿ ಅಥ ವಾ। ದಕ್ಖಿಣನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ವಾಮನ್ತೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಚುತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಚೀವರಂ ಹರಿತುಂ ಚೀವರಾಭಿಮುಖಂ ಠಿತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ಚೀವರಕೋಟಿಯಾ ಫುಟ್ಠಂ ಚೀವರಟ್ಠಿತಪ್ಪದೇಸಂ ವಾಮಪಸ್ಸೇ ಚೀವರನ್ತೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಾಮನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಇತರೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ವಾ ಚುತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾಮನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಚೀವರಾಭಿಮುಖಂ ಠಿತಸ್ಸ ವಾಮಪಸ್ಸೇ ಚೀವರನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಂ ಚೀವರಟ್ಠಿತಪ್ಪದೇಸಂ। **ಇತರೇನ** ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ಚೀವರನ್ತೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ವಾ **ಚುತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೭. **ವಂಸತೋ**ತಿ ಚೀವರೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತಚೀವರವಂಸಪ್ಪದೇಸತೋ। "ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತ"ನ್ತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **"ಉಕ್ಖಿತ್ತೇ"**ತಿ ಭುಮ್ಮೇಕವಚನನ್ತೇನ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ತಾ ಪಚ್ಚತ್ತೇಕವಚನನ್ತತಾ ನ ಯುಜ್ಜತೀತಿ। "ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತೇ"ತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಚ ಪಮಾಣಂ।

೮೮. ವಿಮೋಚೇನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಫುಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಚೀವರವಂಸೇ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ, ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಚೀವರಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಬನ್ಧನಂ ಮೋಚೇನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮುತ್ತೇ**ತಿ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ। ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ ಠಾನಾ ಚುತಭಾವತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೮೯. **ವೇಠೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ವಂಸಮೇವಾ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಚೀವರವಂಸಂ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಠಪಿತಚೀವರಂ ನಿಬ್ಬೇಠೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ ಅಯಂ ನಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿಬ್ಬೇಠೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿನಿವೇಠೇನ್ತಸ್ಸ। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ "ನಿಬ್ಬೇಠೇನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ನಿಬ್ಬೇಠಿತೇ ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯಮತಿದಿಸತಿ । ವಲಯಂ ಛಿನ್ದತೋ ವಾಪಿ ಅಯಂ ನಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಭಿಕ್ಖುನೋ, ವಂಸೇ, ಠಪಿತಂ, ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಚ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಚೀವರವಂಸೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಚೀವರವಲಯಂ ಯಥಾ ಛಿನ್ನಮತ್ತೇ ಠಾನಾ ಚವತಿ, ತಥಾ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಛೇದನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಛಿನ್ನೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾಪ್ಯಯಂ ನಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ವಲಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ "ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿಆದಿಪದಾನಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। ಚೀವರವಂಸೇ ಠಪಿತಂ ಚೀವರಂ ವಲಯಂ ಮೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯಾನೇವ।

ಇಹ ಪುರಿಮೇನ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಯಥಾವುತ್ತಪಕಾರದ್ವಯೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತೇ ಇತರೇನ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನಮನ್ತರೇನ ಅತ್ಥವಿಸೇಸಾಭಾವತೋ ಅವುತ್ತಮತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ, ತೇನ "ಆಕಾಸಗತಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ನೀಹರತಿ ವಾ"ತಿ ಪಕಾರದ್ವಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಠಪಿತನಿಧಿಸಙ್ಖಲಿಕವಲಯಮಿವ ಚೀವರವಂಸೇ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಹಿಪಿ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ

ಚೀವರವಲಯಂ ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಚೀವರವಂಸಕೋಟಿಯಾ ಬಹಿ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಞಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಏತೇಯೇವ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ವಲಯಂ ಛಿನ್ದತೋ ವಾಪಿ, ಮೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ವಾಪಿ, ವಲಯಂ ಆಕಾಸಗತಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ನೀಹರತಿ ವಾ"ತಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ಚೀವರವಲಯಂ ಚೀವರವಂಸೇ ಘಂಸೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಞ್ಚಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಚೀವರವಲಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಚೀವರವಂಸೋ ಠಾನನ್ತಿ "ಠಾನಾಚಾವನಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೯೦. **ಠಪಿತಸ್ಸ ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಸಿದ್ಧಿಸೂಚಕಂ **ಹಿ**-ಸದ್ದಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಚೀವರೇ ವಿಯ ಹೀ"ತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕಂ **ತು**-ಸದ್ದಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಠಪಿತಸ್ಸ ತೂ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ನಿಪಾತಾನಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ಯಥಾಠಾನೇ ಠಿತಾನಮೇವ ವಿಸೇಸತ್ಥೇ **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ, ಪಸಿದ್ಧಿಯಂ **ತು**-ಸದ್ದೋ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ದೀಘತೋ ವಾ ತಿರಿಯತೋ ವಾ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಚೀವರವಂಸೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪನ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಚೀವರವಂಸೇ ಠಪಿತಚೀವರವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವಿಯ ವುತ್ತೋ, "ಓರಿಮನ್ತೇನ…ಪೇ॰… ಪಾರಾಜಿಕಂ ಭವೇ"ತಿ ಗಾಥಾತ್ತಯೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೧. **ಸಿಕ್ಕಾಯಾ**ತಿ ಓಲಮ್ಬಿಕಾಧಾರೇ। ಯಂ ಭಣ್ಡಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ನಿವೇಸೇತ್ವಾ। **ಲಗ್ಗಿತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಓಲಮ್ಬಿತಂ ಹೋತಿ। **"ಸಿಕ್ಕಾತೋ ತಂ ಹರನ್ತೋ ವಾ ಚುತೋ"**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಕಪ್ಪೇ ಸಿಕ್ಕಾಯ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನವಸೇನ ಠಾನಾಚಾವನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ದುತಿಯವಿಕಪ್ಪೇ ಸಿಕ್ಕಾಯ, ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಚ ಭಿತ್ತಿಪಸ್ಸೇ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಯದಿ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಸ ಚ ವಸೇನ ಠಾನಾಚಾವನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೯೨-೩. **ಕುನ್ತಾದೀ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭಿನ್ದಿವಾಲಾದಿ ದೀಘವತ್ಥು ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಟ್ಟಿಕಾಖಾಣುಕಾ ವಿಯ ಭಿತ್ತಿಯಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ನಿವೇಸಿತಾನಿ ಮಿಗಸಿಙ್ಗಾನಿ ವಾ ಸೂಲಾನಿ ವಾ **ನಾಗದನ್ತಾ** ನಾಮ। **ಅಗ್ಗೇ ವಾ**ತಿ ಕುನ್ತಫಲಕೋಟಿಯಂ ವಾ। **ಬುನ್ದೇ ವಾ**ತಿ ಕುನ್ತದನ್ತಮೂಲೇ ವಾ। **ಪರಿಕಡ್ಢತೋ**ತಿ ಉಜುಕಂ ಆಕಡ್ಢತೋ।

ಫುಟ್ಠೋಕಾಸನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ನಾಗದನ್ತೇ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೇನ ಪರಾಜಯೋ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಠಪಿತಟ್ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ವಿಹಾಯ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಸಗ್ಗೇನ ಅನ್ತರೇನ ಹೇತುನಾ ಪರಾಜಯೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನಯನಹೇತು ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೪-೫. ಏವಂ ದೀಘತೋ ಆಕಡ್ಢನೇ, ಉಕ್ಖಿಪನೇ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಿರಿಯಂ ಆಕಡ್ಢನೇ, ಪರತೋ ನಯನೇ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಾಕಾರಾಭಿಮುಖೋ"**ತಿಆದಿ। **ಆಕಡ್ಢತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಂ ಆವಿಞ್ಛತಿ। **ಓರಿಮನ್ತಫುಟ್ಠೋಕಾಸ**ನ್ತಿ ಓರಿಮನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಂ, ಅತ್ತನೋ ದಿಸಾಯ ಕುನ್ತದಣ್ಡೇನ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಅಚ್ಚಯನಕಿರಿಯಾಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಾಮಿವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। "ಸಕಮ್ಮಕಧಾತುಪ್ಪಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಸ್ಸ ಮಾಗಧಿಕವೋಹಾರೇ ದಸ್ಸನತೋ ಕಮ್ಮತ್ಥೇಯೇವ ಉಪಯೋಗವಚನ"ನ್ತಿ ಏಕೇ ವದನ್ತಿ, ಏತಂ ಕಚ್ಚಾಯನಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮಾನಂ। **ಇತರನ್ತಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಇತರನ್ತೇನ ಕತೋ ಅಚ್ಚಯೋತಿ ಇತರನ್ತಚ್ಚಯೋ, ಮಜ್ಝೇಪದಲೋಪಸಮಾಸೋ, ಪಾರಿಮನ್ತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಾತಿಕ್ಕಮೇ ಕತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಸಗ್ಗೇನ ಚುತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾವುತ್ತೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ।

ಪರತೋ ಪೇಲ್ಲನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಪರತೋ ಕತ್ವಾ ಪೇಲ್ಲನ್ತಸ್ಸ, ಭಿತ್ತಿಪಸ್ಸಾಭಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪ್ಪೀಳೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥೇವಾ**ತಿ "ಕೇಸಗ್ಗೇನ ಚುತೋ"ತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ। **ಠಪಿತೇಪಿ ಚ** ಕುನ್ತಾದಿಮ್ಹಿ ಅಯಂ ನಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಕೇಸಗ್ಗೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯನಯೋ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೭. ತಾಲಸ್ಸ ಫಲಂ ಚಾಲೇನ್ತಸ್ಸ **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ **ಯೇನ** ಫಲೇನ **ವತ್ಥು** ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ಪೂರತಿ, **ತಸ್ಮಿಂ** ಫಲೇ ಬನ್ಧನಾ ಮುತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಭವೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೭. ತಾಲಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಿಂ ಛಿನ್ದತೀತಿ ತಾಲಫಲಕಣ್ಣಿಕಂ ಛಿನ್ದತಿ। ಯಾಯ ವತ್ಥು ಪೂರತಿ, ತಸ್ಸಾ ಛಿನ್ನಮತ್ತಾಯ "ಅಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಿಯಾ"ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೋ ಇಧಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ತಾಲಪಿಣ್ಡಿ ಸಚೇ ಆಕಾಸಗತಾ ಹೋತಿ, ಪಿಣ್ಡಿಮೂಲಮೇವ ಠಾನಂ। ಪಣ್ಣದಣ್ಡೇ ವಾ ಪಣ್ಣೇ ವಾ ಅಪಸ್ಸಾಯ ಠಿತಾ ಚೇ, ಠಿತಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಹ ಪಿಣ್ಡಿಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಾನಭೇದಂ ಞತ್ವಾ ಠಾನಾಚಾವನೇನ ಪಾರಾಜಿಕಮ್ಪಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** "ಯೇನ ವತ್ಥು ಪೂರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧನಾ ಮುತ್ತೇ ಅಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಿಯಾ"ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೋ ಏವ ನಯೋ। ಏತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು ಪಾರಾಜಿಕವೀತಿಕ್ಕಮತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗಾನನ್ತರಪ್ಪಯೋಗೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಸಹಪಯೋಗೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ತತೋಪಿ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಗಮನದುತಿಯಪರಿಯೇಸನಾದಿಅವಸೇಸಪಯೋಗೇಸು ಅದಿನ್ನಾದಾನಪುಬ್ಬಕತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಅಸಮ್ಮುಯ್ಹನ್ತೇಹಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ವೇಹಾಸಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೮. ಉದಕೇ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಗಮ್ಭೀರೋದಕೇ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪದವಾರೇನ ಗಚ್ಛತೋ ಪದೇ ಪದೇ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ **ದುಕ್ಕಟಂ** ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಮ್ಭೀರೇ ಪನ ತಥಾತಿ** "ಪದವಾರೇನ ಗಚ್ಛತೋ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಮತಿದಿಸತಿ। **ಗಚ್ಛತೋತಿ** ತರತೋ, ಹತ್ಥಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ ತರನ್ತಸ್ಸ ಪದವಾರಗಣನಾಯ, ಹತ್ಥೇನ ಚ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ "ಪದವಾರೇನಾ"ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥವಾರಗಣನಾಯ ಪದವಾರಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಗಮ್ಭೀರೇ ಹತ್ಥೇಹಿ ವಾ ಪಾದೇಹಿ ವಾ ಪಯೋಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥವಾರೇಹಿ ವಾ ಪದವಾರೇಹಿ ವಾ ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೮)।

ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಾದಿಸೂತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಮುಜ್ಜನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏತ್ಥಾಪಿ "ತಥಾ"ತಿ ಅನುವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ನಿಹಿತಕುಮ್ಭಿಯಾ ಗಹಣತ್ಥಂ ನಿಮುಜ್ಜನುಮ್ಮುಜ್ಜನೇಸುಪಿ ಹತ್ಥವಾರೇನ, ಪದವಾರೇನ, ಹತ್ಥಪದವಾರೇಹಿ ಚ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏಸೇವ ನಯೋ ಕುಮ್ಭಿಗಹಣತ್ಥಂ ನಿಮುಜ್ಜನುಮ್ಮುಜ್ಜನೇಸೂ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೮)।

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ "ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತೋ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ತಥಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಉದಕಸಪ್ಪಚಣ್ಡಮಚ್ಛದಸ್ಸನೇನ ಭಾಯಿತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಸ್ಸ ಗಮನಸ್ಸ ಅತದತ್ಥತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏತ್ಥ ದುತಿಯಪರಿಯೇಸನಾದಿಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸಹ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಅವಸೇಸಪಯೋಗೇಸು ಸುದ್ಧದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಸಹಪಯೋಗೇ ಭಾಜನಾಮಸನೇ ಅನಾಮಾಸದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಫನ್ದಾಪನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಠಾನಾಚಾವನೇ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯಾ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಠಾನಭೇದೋ ಪಞ್ಚಧಾ ಹೋತಿ, ಇಧ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಓಸಾರೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಧೋದಿಸಾಯ ಸಹ ಛಬ್ಬಿಧಂ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ।

೯೯. ತತ್ಥ ಜಾತಕಪುಪ್ಫೇಸೂತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಜಲೇ ರುಳ್ಹೇಸು ಉಪ್ಪಲಾದಿಕುಸುಮೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಯೇನ ಪುಪ್ಫೇನಾತಿ** ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬಂ। **ಛಿನ್ದತೋತಿ** ಏತ್ಥ ವತ್ತಮಾನಕಾಲವಸೇನ ಅತ್ಥಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಛಿನ್ನವತೋ"ತಿ ಭೂತವಸೇನ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಅಗ್ಗಹಿತೇ ಅನ್ತಿಮಸ್ಸ ಪಯೋಗಸ್ಸ ಯಾವ ಅನುಪರಮೋ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾರಹತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕವಚನಸ್ಸ ವತ್ಥುವಿರೋಧಿತಾಯ ಚ ಇಮಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಛಿಮಕುಸುಮಸ್ಸ ಕನ್ತನಕಾಲೇ ಪುಪ್ಫನಾಳಪಸ್ಸೇ ತಚಮತ್ತೇಪಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಏಕನಾಳ...

ಪೇ… ಪರಿರಕ್ಖತೀ"ತಿ ಏತ್ಥೇವ ಅನನ್ತರೇ ವುಚ್ಚಮಾನನಯಸ್ಸ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ಚ ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಲಿಖಿತಸ್ಸ "ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ ವತ್ಥು ಪೂರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಛಿನ್ನಮತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನಸ್ಸ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ಚ ವತ್ತಮಾನಕಾಲಮಗಹೇತ್ವಾ ಭೂತಕಾಲಸ್ಸೇವ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ "ಕದಾ ದೇವದತ್ತ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ "ಏಸೋಹಮಾಗಚ್ಛಾಮಿ, ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಮಾ ಮಂ ವಿಜ್ಝಾ"ತಿ ಉತ್ತರೇ ವಿಯ ವತ್ತಮಾನಸಮೀಪೇ ವತ್ತಮಾನೇವಾತಿ ಭೂತೇ ವತ್ತಮಾನಬ್ಯಪದೇಸತೋ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೦೦. **"ಉಪ್ಪಲಜಾತಿಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪದುಮಜಾತಿಯಾ"ತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಪದುಮಜಾತಿಕಾನಂ ಪನ ದಣ್ಡೇ ಛಿನ್ನೇ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಸುತ್ತಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಮ್ಪಿ ರಕ್ಖತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ನಯೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏಕನಾಳಸ್ಸ ವಾ ಪಸ್ಸೇ**ತಿ "ನಾಳಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತತೋ**ತಿ ನಾಳತೋ।

೧೦೧. ಭಾರಬದ್ಧಕುಸುಮೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಪಿತೇಸೂ**ತಿ ಅಬದ್ಧಕುಸುಮವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನಾ**ತಿ ತತ್ರಜಾತಕಕುಸುಮೇಸು ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಾನುಸಾರೇನ। "ಯೇನ ಪುಪ್ಫೇನ ಪೂರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಛಿನ್ನಮತ್ತೇ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಗಹಿತಮತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ ಚೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ।

೧೦೨. ಭಾರಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಾನಿ **ಭಾರಬದ್ಧಾನೀ**ತಿ ಮಜ್ಝೆಪದಲೋಪೀಸಮಾಸೋ। **ಪುಪ್ಫಾನೀ**ತಿ ಪಾದಗ್ಘನಕಾನಿ ಉಪ್ಪಲಾದಿಕುಸುಮಾನಿ। **ಛಸ್ವಾಕಾರೇಸೂ**ತಿ ಉದಕೇ ಓಸೀದಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಧೋದಿಸಾಯ ಸಹ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ, ಉದ್ಧನ್ತಿ ಇಮಾಸು ಛಸು ದಿಸಾಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನಾ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರೇತಬ್ಬದಸ್ಸನಂ। ಠಾನಾಚಾವನಸ್ಸ ಸಾಧಕತಮತ್ತಾ ಕರಣೇಯೇವ ಕರಣವಚನಂ। **ನಸ್ಸತೀ**ತಿ ಪಾದಗ್ಘನಕಪುಪ್ಫಾನಂ ಠಾನಾಚಾವನೇನ ಪಾರಾಜಿಕಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಾನಂ ಅನವಸೇಸಗುಣಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಗುಣಮರಣೇನ ಮೀಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೩. **ಪುಪ್ಫಾನಂ ಕಲಾಪ**ನ್ತಿ ಪಾದಗ್ಘನಕಉಪ್ಪಲಾದಿಕುಸುಮಕಲಾಪಂ। **ಉದಕಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾ ವೀಚಿ ಉಟ್ಠಾತಿ, ತಥಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ। **ಪುಪ್ಫಟ್ಠಾನಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಾ। **ಚಾವೇತೀ**ತಿ ಕಲಾಪಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನೇತಿ। "ಪುಪ್ಫಂ ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀ"ತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ। ಪುಪ್ಫಕಲಾಪಸ್ಸೇವ ಗಹಿತತ್ತಾ ಪುರಿಮೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೦೪. **"ಏತ್ಥ ಗತಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"**ತಿ ಸಹ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಕಪ್ಪೇತೀ**ತಿ "ಏತ್ಥ ಗತಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಠಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಕ್ಕೇತಿ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ಠಾನಾಚಾವನೇಪಿ ಸತಿ ಸೋ ಪರಿಕಪ್ಪೋ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿತೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ರಕ್ಖತಿ। **ಗತಟ್ಠಾನಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫಕಲಾಪೇನ ಗತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಞ್ಚ ತಂ ಠಾನಞ್ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **"ಉದ್ಧರನ್ತೋ"**ತಿ ಏತೇನ "ಪುಪ್ಫಾನಂ ಕಲಾಪ"ನ್ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **"ಕತಟ್ಠಾನಾ"**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಕತಾ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಠಾನಾ ಉದ್ಧರನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉದಕಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ವೀಚಿಯೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವೀಚಿಪ್ಪಹಾರೇನ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇನ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಪುಪ್ಫಕಲಾಪಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಾ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಾ ಚಾವೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಠಾನಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಭಟ್ಠೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಭಟ್ಠೋ ನಾಮ ಪವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಸಮಾದಾಯ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸಙ್ಖಾತಸಬ್ಬಗುಣರತನಙ್ಕುರಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಾ ಪತಿತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ।

೧೦೫. **ಜಲತೋ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪುಪ್ಫಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಜಲಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಸ್ಸ ಸಕಲಜಲಂ ಠಾನಂ, ಕದ್ದಮಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉದಕಪಿಟ್ಠಿಪರಿಯನ್ತಂ ಪುಪ್ಫದಣ್ಡೇನ ಫರಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಸಬ್ಬಮುದಕಂ ಠಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫಗ್ಗಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ। **ತತೋ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಪುಪ್ಫಟ್ಠಾನಭೂತಸಕಲಜಲರಾಸಿತೋ। **ಉಜು**ನ್ತಿ ಉಜುಂ ಕತ್ವಾ। **ಉದ್ಧರತೋ**ತಿ ಉಪ್ಪಾಟೇನ್ತಸ್ಸ।

೧೦೬. **ನಾಳನ್ತೇ**ತಿ ಉಪ್ಪಾಟಿತಪುಪ್ಫನಾಳಸ್ಸ ಮೂಲಕೋಟಿಯಾ। **ಜಲತೋ**ತಿ ಉದಕಪಿಟ್ಠಿತೋ। ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಂ ದೂರಂ ಕತ್ವಾತಿ ಪಾಠಸೇಸಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। "ಜಲತೋ"ತಿ ಪಠಮತತಿಯಪಾದೇಸು ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಚನಂ ಅತ್ಥಾವಿಸೇಸೇಪಿ ಪದಾವುತ್ತಿಅಲಙ್ಕಾರೇ ಅದ್ಧಯಮಕವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸೋ ನ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। "ಮುತ್ತಮತ್ತೇ, ಅಮುತ್ತೇ"ತಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಅತ್ಥಾನಂ ವಾ ವಿಸೇಸತೋ ಉಭಯತ್ಥ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಿಂ ನಾಳನ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೭. **ತಸ್ಸ** ನಾಮೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾಟಿತಸ್ಸ। ಸಹ ಗಚ್ಛೇನ ಉಪ್ಪಾಟಿತಸ್ಸಾಪಿ ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಇಧ ಪನ ಸಬ್ಬಪುಪ್ಫಪಣ್ಣನಾಳಾನಿ ಮೂಲತೋ ಪಭುತಿ ಪಠಮಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪನಾಮನವಸೇನ ಠಾನಾಚಾವನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇನ್ತಸ್ಸ ಭೂತಗಾಮವಿಕೋಪನಾಪತ್ತಿಯಾ ಠಾನೇ ಸಹಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೦೮-೯. ಬಳಿಸಾದಿಮಚ್ಛಗ್ಗಹಣೋಪಕರಣಾನಂ ವಚನತೋ, ಜಲೇ ಠಿತಮತಮಚ್ಛಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಚ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಮಚ್ಛೇ**ತಿ ಜೀವಮಾನಕಮಚ್ಛಾನಂ ಗಹಣಂ। ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವಾ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ವಾ ಖಿಪಕಾದೀನಿ ಮಚ್ಛವಧೋಪಕರಣಾನಿ ವುತ್ತಾನೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ವತ್ಥೂ**ತಿ ಪಾದೋ। **ತಸ್ಮಿಂ** ಮಚ್ಛೇ। ಉದ್ಧಟೋಯೇವ **ಉದ್ಧಟಮತ್ತೋ,** ಮಚ್ಛೋ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಜಲಾ**ತಿ ಉದಕತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೧೦. ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಿಯ ಮಚ್ಛಾನಮ್ಪಿ ಠಿತಟ್ಠಾನಮೇವ ಠಾನನ್ತಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲಜಲಂ ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಠಾನಂ ಸಲಿಲಜಾನಂ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ಸಲಿಲೇ ಜಾತಾ **ಸಲಿಲಜಾ,** ಇತಿ ಪಕರಣತೋ ಮಚ್ಛಾಯೇವ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಅತ್ಥಪ್ಪಕರಣಸದ್ದನ್ತರಸನ್ನಿಧಾನಾದೀಹಿ ಸದ್ದಾ ವಿಸೇಸತ್ಥಂ ವದನ್ತೀತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಪಸಿದ್ಧಿಯಂ। **ಕೇವಲ**ನ್ತಿ ಅವಧಾರಣೇ, ಜಲಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಿನಾ ಬಹಿಉದಕಂ ನಿವತ್ತಿತಂ ಹೋತಿ। ಸಕಲಂ ಜಲಮೇವ ಠಾನಂ ಯಸ್ಮಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಲಿಲಟ್ಠಂ ಜಲಾ ವಿಮೋಚೇನ್ತೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ಹೇತುಹೇತುಮನ್ತಭಾವೇನ ಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಆಪನ್ನಂ ಪರಾಜೇತೀತಿ **ಪಾರಾಜಿಕಾ,** ಆಪತ್ತಿ, ಸಾ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಾರಾಜಿಕೋ,** ಪುಗ್ಗಲೋ।

೧೧೧. **ನೀರಂ** ಉದಕಂ। ವಾರಿಮ್ಹಿ ಜಲೇ ಜಾತೋ **ವಾರಿಜೋ,** ಇತಿ ಪಕರಣತೋ ಮಚ್ಛೋವ ಗಯ್ಹತಿ। ಏತೇನೇವ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತಮಚ್ಛೋ , ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಚ ಥಲಮುಗ್ಗತಕುಮ್ಮಾದಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇಸಂ ಗಹಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಆಕಾಸಟ್ಠಥಲಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ವಿನಿದ್ದಿಸೇ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಾದಿವತ್ಥುನೋ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘವಸೇನ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯೋ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೨. **ತಳಾಕೇ**ತಿ ಸರಸ್ಮಿಂ, ಇಮಿನಾ ಚ ವಾಪಿಪೋಕ್ಖರಣಿಸೋಬ್ಭಾದಿಜಲಾಸಯಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ನದಿಯಾ**ತಿ ನಿನ್ನಗಾಯ, ಇಮಿನಾ ಚ ಕನ್ದರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ನಿನ್ನೇ**ತಿ ಆವಾಟೇ। **ಮಚ್ಛವಿಸಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ನಾಮ**-ಸದ್ದೋ ಸಞ್ಞಾಯಂ। ಮಚ್ಛವಿಸನಾಮಕಂ ಮದನಫಲಾದಿಕಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಗತೇ**ತಿ ವಿಸಪಕ್ಖಿಪಕೇ ಮಚ್ಛಘಾತಕೇ ಗತೇ।

೧೧೪. **ಸಾಮಿಕೇಸೂ**ತಿ ವಿಸಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗತೇಸು ಮಚ್ಛಸಾಮಿಕೇಸು। **ಆಹರನ್ತೇಸೂ**ತಿ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇಸು। **ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಞ್ಚ ತಂ ದೇಯ್ಯಞ್ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತವತ್ಥುಂ ವಾ ತದಗ್ಘನಕಂ ವಾ ಭಣ್ಡಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫. **ಮಚ್ಛೇ**ತಿ ಮತಮಚ್ಛೇ। **ಸೇಸೇ**ತಿ ನಮತಮಚ್ಛೇ।

೧೧೬. **ಅಮತೇಸು** ಗಹಿತೇಸೂತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವದನ್ತೀ**ತಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾಪತ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವದನ್ತಿ, ಮಾರಣಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೇವ। ಅಯಞ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅರಕ್ಖಿತಅಗೋಪಿತೇಸು ಅಸ್ಸಾಮಿಕತಳಾಕಾದೀಸು ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಉದಕಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೭. **ನಾವನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ನಾವಾ ನಾಮ ಯಾಯ ತರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೯) ವಚನತೋ ಜಲತಾರಣಾರಹಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಏಕಮ್ಪಿ ವಹನ್ತಂ ರಜನದೋಣಿವೇಣುಕಲಾಪಾದಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ನಾವಟ್ಠಂ** ನಾಮ **ಭಣ್ಡಂ** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಬದ್ಧಂ ವಾ ಅನಿನ್ದ್ರಿಯಬದ್ಧಂ ವಾ। **"ಥೇನೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ। **ಪಾದುದ್ಧಾರೇತಿ** ದುತಿಯಪರಿಯೇಸನಾದಿಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪದೇ ಪದೇ। **ದೋಸಾತಿ** ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೋ। **ವುತ್ತಾತಿ** "ನಾವಟ್ಠಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸತಿ ಗಚ್ಛತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೯) **ಪದಭಾಜನಿಯಂ** ಭಗವತಾ ವುತ್ತಾ, ಇಮಿನಾ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಸಹಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಾನಿ, ಫನ್ದಾಪನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಠಾನಾಚಾವನೇ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೧೮. **ಚಣ್ಡಸೋತೇತಿ** ವೇಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಉದಕಪ್ಪವಾಹೇ, "ಚಣ್ಡಸೋತೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬನ್ಧನಂ ವಿನಾ ಸಭಾವೇನ ಅಟ್ಠಿತಭಾವಸ್ಸ ಸೂಚನತೋ **"ಬನ್ಧನಮೇವ ಠಾನ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಮಾ ಚಣ್ಡಸೋತೇ ಬದ್ಧಾ, ತಸ್ಮಾ ಬನ್ಧನಮೇಕಮೇವ ಠಾನಂ ಮತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಬನ್ಧನೇ। **ಧೀರಾ** ವಿನಯಧರಾ।

೧೧೯-೧೨೦. **"ನಿಚ್ಚಲೇ ಉದಕೇ ನಾವ-ಮಬನ್ಧನಮವಟ್ಠಿತ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಛಧಾ ಠಾನಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಲಬ್ಭಮಾನತ್ತೇ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನಾವಂ ಕಡ್ಢತೋ ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುನಪಿ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಆಹ **"ಏಕೇನನ್ತೇನ ಸಮ್ಫುಟ್ಠ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತಂ ನಾವಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥಾಪಿ "ಕಡ್ಢಿತವತೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತವತೋ"ತಿ ಭೂತವಸೇನ ಅತ್ಥೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಯಮೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೧೨೧. ಏವಂ ಚತುಪಸ್ಸಾಕಡ್ಢನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಉದ್ಧಂ, ಅಧೋ ಚ ಉಕ್ಖಿಪನಓಸೀದಾಪನೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಥಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಥಾತಿ** "ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ। ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇತಿ ಆಹ **"ಉದ್ಧಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪೀ"**ತಿಆದಿ। **ಅಧೋನಾವಾತಲ**ನ್ತಿ ನಾವಾತಲಸ್ಸ ಅಧೋ ಅಧೋನಾವಾತಲಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಉದ್ಧಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉದಕಮ್ಹಾ ವಿಮೋಚಿತೇತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇನ ಫುಟ್ಠಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ವಿಮೋಚಿತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾತಿ** ಅಧೋನಾವಾತಲೇನ ಫುಟ್ಠೇ ಉದಕೇ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಕರಣಭೂತಾಯ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ವಿಮೋಚಿತೇತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೨. ತೀರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪನ ನಿಚ್ಚಲೇ ಜಲೇ ಠಪಿತಾ **ಯಾ** ನಾವಾ, **ತಸ್ಸಾ** ನಾವಾಯ **ಠಾನಂ** ಬನ್ಧನಞ್ಚ ಠಿತೋಕಾಸೋ ಚಾತಿ ದ್ವಿಧಾ ಮತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೩. **ಪುಬ್ಬಂ** ಪಠಮಂ ಬನ್ಧನಸ್ಸ ವಿಮೋಚನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೇನಚುಪಾಯೇನಾತಿ** "ಪುರತೋ ಪಚ್ಛತೋ ವಾಪೀ"ತಿಆದಿಕ್ಕಮೇನ ಯಥಾವುತ್ತೋಪಾಯಛಕ್ಕೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ** ನಾವಂ।

೧೨೪. **ಪಠಮಂ ಠಾನಾ ಚಾವೇತ್ವಾತಿ** "ಪುರತೋ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಛಸು ಆಕಾರೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಆಕಾರೇನ ನಾವಂ ಠಪಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪಠಮಂ ಚಾವೇತ್ವಾ। **ಏಸೇವ ಚ ನಯೋತಿ** ನಾವಾಯ ಪಠಮಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಚಾವನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಪಚ್ಛಾ ಬನ್ಧನಮೋಚನೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಏಸೇವ ನಯೋ ನೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ತೀರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲೇ ಉದಕೇ ಠಪಿತನಾವಾಯ ಬನ್ಧನಞ್ಚ ಠಿತೋಕಾಸೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಠಾನಾನಿ, ತಂ ಪಠಮಂ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಚೇತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಪಚ್ಛಾ ಛನ್ನಂ ಆಕಾರಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಪಠಮಂ ಠಾನಾ ಚಾವೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಬನ್ಧನಮೋಚನೇಪಿ ಏಸೇವ

ನಯೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। ಆಮಸನಫನ್ದಾಪನೇಸು ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾನಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಕುಮ್ಭಿಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ನ ವುತ್ತಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏವಮುಪರಿಪಿ।

೧೨೫. **ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಉದಕತೋ ಥಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ। **ನಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಧೋಮುಖಂ ಕತ್ವಾ। ಥಲೇ ಠಪಿತಾಯ ನಾವಾಯ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸೋ ಏವ ಠಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ವಿಸೇಸೋ, ತೇನ ಜಲಟ್ಠತೋ ಥಲಟ್ಠಾಯ ನಾವಾಯ ವುತ್ತಂ ವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತಿ।

೧೨೬. ಏತ್ಥ ಅಧೋ ಓಸೀದಾಪನಸ್ಸ ಅಲಬ್ಭಮಾನತಾಯ ತಂ ವಿನಾ ಇತರೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಆಕಾರಾನಂ ವಸೇನ ಠಾನಾಚಾವನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಞೇಯ್ಯೋ"**ತಿಆದಿ। **ಯತೋ ಕುತೋಚೀ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಚತಸ್ಸನ್ನಂ, ಉಪರಿದಿಸಾಯ ಚ ವಸೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಸಾಭಿಮುಖಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮೇನ್ತೋ।

೧೨೭. **ಉಕ್ಕುಜ್ಜಿತಾಯಪೀ**ತಿ ಉದ್ಧಂಮುಖಂ ಠಪಿತಾಯಪಿ। **ಘಟಿಕಾನ**ನ್ತಿ ದಾರುಖಣ್ಡಾನಂ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಞೇಯ್ಯೋ ಠಾನಪರಿಚ್ಛೇದೋ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಸೋ ಪನ ಉಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತನಾವಾಯ ಯುಜ್ಜತಿ। ಘಟಿಕಾನಂ ಉಪರಿ ಠಪಿತಾಯ ಪನ ನಾಗದನ್ತೇಸು ಠಪಿತಕುನ್ತೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಯುಜ್ಜತಿ।

೧೨೮. **"ಥೇಯ್ಯಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಪಾಜೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವಿಸೇಸನಂ। **ತಿತ್ಥೇ**ತಿ ತಿತ್ಥಾಸನ್ನಜಲೇ। **ಅರಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಕೇನಿಪಾತೇನ। **ಫಿಯೇನಾ**ತಿ ಪಾಜನಫಲಕೇನ। **ಪಾಜೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪೇಸೇನ್ತಸ್ಸ। **"ತಂ ಪಾಜೇತೀ"**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, **ತಂ** ನಾವಂ ಯೋ **ಪಾಜೇತಿ,** ತಸ್ಸ **ಪರಾಜಯೋ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೯-೩೦. **ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ಆತಪವಾರಣಂ। **ಪಣಾಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾ ವಾತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಥಾ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ। **ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾವ ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ ಉದ್ಧಂ ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾ ವಾ। ಗಾಥಾಛನ್ದವಸೇನ 'ವ'ಇತಿ ರಸ್ಸತ್ತಂ। **ಲಙ್ಕಾರಸದಿಸ**ನ್ತಿ ಪಸಾರಿತಪಟಸರಿಕ್ಖಕಂ। **ಸಮೀರಣ**ನ್ತಿ ಮಾಲುತಂ। **ನ ದೋಸೋ ತಸ್ಸ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಇದಂ ವಾತಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಕ್ಖಣೇ ಏವಂ ಕರೋತೋ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೇನ ವಾತೇನ ನೀತನಾವಾಯ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ವಾಯಮಾನೇ ಪನ ವಾತೇ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೩೦-೧. ಸಯಮೇವ ಉಪಾಗತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗಾಮಸಮೀಪೇ ತಿತ್ಥಂ **ಗಾಮತಿತ್ಥಂ। ತ**ನ್ತಿ ನಾವಂ। **ಠಾನಾ**ತಿ ಛತ್ತೇನ ವಾ ಚೀವರೇನ ವಾ ಗಹಿತವಾತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಮತಿತ್ಥೇ ಠಿತಟ್ಠಾನಾ। **ಅಚಾಲೇನ್ತೋ**ತಿ ಫನ್ದಾಪನಮ್ಪಿ ಅಕರೋನ್ತೋ, ಇಮಿನಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಅಚಾವೇನ್ತೋ"**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನಪನೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಇಮಿನಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಿಣಿತ್ವಾ**ತಿ ಮೂಲೇನ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ। **ಸಯಮೇವ ಚ ಗಚ್ಛನ್ತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಕಾರೋ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತರಸಮುಚ್ಚಯೇ। ತಥಾ ಪಣಾಮಿತಛತ್ತೇನ ವಾ ಉಸ್ಸಾಪಿತಚೀವರೇನ ವಾ ಗಹಿತವಾತೇನ ಅತ್ತನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಂ। **ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಇಚ್ಛಿತದಿಸಾಭಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಜನವಸೇನ ಗಮನಟ್ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ।

ನಾವಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೩೨-೪. ಯನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ಯಾನಂ**। ರಮಯತೀತಿ **ರಥೋ**। ವಹತಿ, ವುಯ್ಹತಿ, ವಹನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ ವಾ **ವಯ್ಹಂ**। "ಉಪರಿ ಮಣ್ಡಪಸದಿಸಂ ಪದರಚ್ಛನ್ನಂ, ಸಬ್ಬಪಾಲಿಗುಣ್ಠಿಮಂ ವಾ ಛಾದೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಕತಂ ಸಕಟಂ ವಯ್ಹಂ ನಾಮ। **ಸನ್ದಮಾನಿಕಾ**ತಿ "ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿಮಯಾ ಗೋಪಾನಸಿಯೋ ದತ್ವಾ ಗರುಳಪಕ್ಖಕನಯೇನ ಕತಾ ಸನ್ದಮಾನಿಕಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಕತಯಾನವಿಸೇಸೋ। **ಠಾನಾ ಚಾವನಯೋಗಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಠಾನಾ ಚಾವನಪ್ಪಯೋಗೇ।

೧೩೫-೭. ದಸಟ್ಠಾನಾಚಾವನವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವದನ್ತೇಹಿ ಪಠಮಂ ಠಾನಭೇದಸ್ಸ ಞಾತಬ್ಬತ್ತಾ ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಯಾನಸ್ಸ ದುಕಯುತ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ದುಕಯುತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ದುಕಂ ಗೋಯುಗಂ ಯುತ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸಾತಿ, ಯುತ್ತೇ ಯಸ್ಮಿನ್ತಿ ವಾ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ದಸ ಠಾನಾನೀ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೋಣಾನಂ ಅಟ್ಠ ಪಾದಾ, ದ್ವೇ ಚ ಚಕ್ಕಾನೀತಿ ಏತೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಟ್ಠಾನಾನಂ ವಸೇನ ದಸ ಠಾನಾನಿ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ಚತುಯುತ್ತಾದಿಯಾನೇ ಅಟ್ಠಾರಸಾತಿ ಠಾನಭೇದಸ್ಸ ನಯೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ। **ಯಾನಂ ಪಾಜಯತೋ**ತಿ ಸಕಟಾದಿಯಾನಂ ಪೇಸಯತೋ। "ಧುರೇತಿ ಯುಗಾಸನ್ನೇ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। ರಥೀಸಾಯ ಯುಗೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಾಸನ್ನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಧುರ"**ನ್ತಿ ಚ ಯುಗಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ। "ಧುರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ, ಧುರಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ತಂಸಹಚರಿಯಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಧುರಂ ನಾಮ। ಇಧ ಪನ ಗಙ್ಗಾ-ಸದ್ದೋ ವಿಯ ಗಙ್ಗಾಸಮೀಪೇ ಧುರಸಮೀಪೇ ಪಾಜಕಸ್ಸ ನಿಸಜ್ಜಾರಹಟ್ಠಾನೇ ಧುರಸ್ಸ ವತ್ತಮಾನತಾ ಲಬ್ಭತಿ।

ಗೋಣಾನಂ ಪಾದುದ್ಧಾರೇ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಇದಞ್ಚ ಗೋಣಾನಂ ಅವಿಲೋಮಕಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವಿಲೋಮಕಾಲೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತುಂ **"ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ತು"** ಇಚ್ಚತ್ರ **ತು**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಪನ ಗೋಣಾ 'ನಾಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕೋ'ತಿ ಞತ್ವಾ ಧುರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ವಾ ಫನ್ದನ್ತಿ ವಾ, ರಕ್ಖತಿ ತಾವ। ಗೋಣೇ ಪುನ ಉಜುಕಂ ಪಟಿಪಾದೇತ್ವಾ ಧುರಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಾಚನೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ತೇಸಂ ಪಾದುದ್ಧಾರೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತವಿಸೇಸೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಚಕ್ಕಾನಂ ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಕೇನ **ಹಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಸಚೇಪಿ ಸಕದ್ದಮೇ ಮಗ್ಗೇ ಏಕಂ ಚಕ್ಕಂ ಕದ್ದಮೇ ಲಗ್ಗಂ ಹೋತಿ, ದುತಿಯಂ ಚಕ್ಕಂ ಗೋಣಾ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಾ ಪವತ್ತೇನ್ತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಪನ ಠಿತತ್ತಾ ನ ತಾವ ಅವಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಗೋಣೇ ಪನ ಪುನ ಉಜುಕಂ ಪಟಿಪಾದೇತ್ವಾ ಪಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ಠಿತಚಕ್ಕೇ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಂ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತವಿಸೇಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೩೭-೯. ಏತ್ತಾವತಾ ಯುತ್ತಯಾನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಯುತ್ತಯಾನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಯುತ್ತಕಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। ಧುರೇನ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಿಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಅಯುತ್ತಕಸ್ಸಾಪಿ ಚ ಯಾನಕಸ್ಸ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಿಚಕ್ಕಕಾನಂ ವಸೇನ ತೀಣೇವ ಠಾನಾನಿ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅಯುತ್ತಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಗೋಣೇಹಿ ಅಯುತ್ತಕಸ್ಸ। **ಧುರೇನಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಧುರಯುತ್ತಟ್ಠಾನಸಮೀಪಪದೇಸೇನ, ಸಕಟಸೀಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಿಯ**ನ್ತಿ ಸಕಟಸೀಸೋಪತ್ಥಮ್ಭನಿಯಾ ಉಪರಿ ಠಿತಸ್ಸ। ಉಪತ್ಥಮ್ಭಯತಿ ಧುರನ್ತಿ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನೀ। ಸಕಟಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗೋಪತ್ಥಮ್ಭನತ್ಥಂ ದೀಯಮಾನಂ ದಣ್ಡದ್ವಯಂ ಪಚ್ಛಿಮೋಪತ್ಥಮ್ಭನೀ ನಾಮ, ಪುರಿಮಭಾಗಸ್ಸ ದೀಯಮಾನಸ್ಸ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನೀ ಪುರಿಮೋಪತ್ಥಮ್ಭನೀ ನಾಮಾತಿ ಅಯಮುಪತ್ಥಮ್ಭನೀನಂ ವಿಸೇಸೋ। ಇಧ ಪುರಿಮೋಪತ್ಥಮ್ಭನೀ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। **"ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಿಚಕ್ಕಕಾನಂ ವಸೇನ ತೀಣೇವ ಠಾನಾನೀ"**ತಿ ಇದಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಕಪ್ಪಕತಾಯ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಿಯಾ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಕಪ್ಪಕತಾಯ ಪನ ವಸೇನ "ಚತ್ತಾರೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

"ತಥಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಠಾನಾನಿ ತೀಣೇವಾ"ತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ, ದಾರುಚಕ್ಕದ್ವಯವಸೇನ ತೀಣಿ ಠಾನಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ದಾರೂನ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಹುವಚನನಿದ್ದೇಸೇನ ರಾಸಿಕತದಾರೂನಂ ದಾರುಕಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಫಲಕಸ್ಸಾಪಿ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **"ಭೂಮಿಯಮ್ಪಿ ಧುರೇನೇವ, ತಥೇವ ಠಪಿತಸ್ಸ ಚಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತೀಣಿಯೇವ ಠಾನಾನೀತಿ ಅತಿದಿಸತಿ। ಏತ್ಥ ಧುರಚಕ್ಕಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಿತೋಕಾಸವಸೇನ ತೀಣಿ ಠಾನಾನಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಉಪರಿಟ್ಠಪಿತಸ್ಸ ಚಾತಿ ಚ**-ಕಾರಂ "ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಮುಚ್ಚಯಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ। ತತ್ಥ ಅಧಿಕವಚನೇನ ಚ-ಕಾರೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಂ ಪನ ಅಯುತ್ತಕಂ ಧುರೇ ಏಕಾಯ, ಪಚ್ಛತೋ ಚ ದ್ವೀಹಿ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನೀಹಿ ಉಪತ್ಥಮ್ಭೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ, ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನೀನಂ, ಚಕ್ಕಾನಞ್ಚ ವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ। ಸಚೇ ಧುರೇ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನೀ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ಕಪ್ಪಕತಾ ಹೋತಿ, ಛ ಠಾನಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೦) ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಪುರತೋ ಪಚ್ಛತೋ ವಾಪೀತಿ ಏತ್ಥ "ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪೀ"ತಿ ಅವುತ್ತಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಪುರತೋ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಯೋ ವಾ ಪನ ಪಚ್ಛತೋ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಯೋ ವಾ ಪನ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಿಣ್ಣನ್ತಿ** ಇಮೇ ತಯೋ ಗಹಿತಾ, "ತೇಸ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ತೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪುಗ್ಗಲಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕದಾ ಕಿಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ತು...ಪೇ°... ಪರಾಜಯೋ"**ತಿ। **"ಠಾನಾ ಚಾವೇ"**ತಿ ಇದಂ "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ತು**-ಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸೇಸಜೋತನತ್ಥಂ ಉಪಾತ್ತತ್ತಾ ಸಾವಸೇಸಟ್ಠಾನಾಚಾವನೇ ಫನ್ದಾಪನಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ನಿರವಸೇಸಟ್ಠಾನಾಚಾವನೇ ಪನ ಕತೇ ಠಾನಾಚಾವನಪಾರಾಜಿಕಾ ವುತ್ತಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೪೦. **ಅಕ್ಖಾನಂ ಸೀಸಕೇಹೀ**ತಿ ಅಕ್ಖಸ್ಸ ಉಭಯಕೋಟೀಹಿ। "ಜಾತ್ಯಾಖ್ಯಾಯಮೇಕಸ್ಮಿಂ ಬಹುವಚನಮಞ್ಞತರಾಯ"ಮಿತಿ ವಚನತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಬಹುವಚನಂ ಯುಜ್ಜತಿ। **"ರಿತಸ್ಸಾ"**ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಸ್ಸ "ಯಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಂ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। "ಠಾನಾನಿ ದ್ವೇ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಥಾ ಸಕಟಧುರಂ ಭೂಮಿಂ ನ ಫುಸತಿ, ಏವಂ ಉಚ್ಚತರೇಸು ದ್ವೀಸು ತುಲಾದಿದಾರೂಸು ದ್ವೇ ಅಕ್ಖಸೀಸೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಯಾನಮೇವ ಗಯ್ಹತಿ।

೧೪೧. **ಕಡ್ಢನ್ತೋ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಕ್ಖಸೀಸಾನಂ ಆಧಾರಭೂತೇಸು ದಾರೂಸು ಘಂಸಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಕಡ್ಢನ್ತೋ। **ಉಕ್ಖಿಪನ್ತೋ**ತಿ ಉಜುಂ ರಿತಟ್ಠಾನತೋ ಉಚ್ಚಾರೇನ್ತೋ। **ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಾತಿಕ್ಕಮೇ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರತೋ ಇತರಸ್ಸ। **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ** ರಥಾದಿಕಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ।

೧೪೨. **ಅಕ್ಖುದ್ಧೀನ**ನ್ತಿ ಚತುನ್ನಂ ಅಕ್ಖರುದ್ಧನಕಆಣೀನಂ। ಅಕ್ಖಸ್ಸ ಉಭಯಕೋಟೀಸು ಚಕ್ಕಾವುಣನಟ್ಠಾನತೋ ಅನ್ತೋ ದ್ವೀಸು ಸಕಟಬಾಹಾಸು ಅಕ್ಖರುದ್ಧನತ್ಥಾಯ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ವಿಯ ಆಕೋಟಿತಾ ಚತಸ್ಸೋ ಆಣಿಯೋ ಅಕ್ಖುದ್ಧಿ ನಾಮ। **ಧುರಸ್ಸಾ**ತಿ ಧುರಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಾಸನ್ನಸ್ಸ ರಥಸೀಸಗ್ಗಸ್ಸ। **ತಂ** ಯಾನಂ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಪಸ್ಸೇ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತೋ, ಮಜ್ಝೇ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪೇನ್ತೋತಿ ಕಿರಿಯನ್ತರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಡ್ಢನ್ತೋ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀತಿ ಉದ್ಧೀಸು** ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ದಿಸಾಯ ಉದ್ಧಿಅನ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಇತರೇನ ಉದ್ಧಿಪರಿಯನ್ತೇನ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ।

"ಉದ್ಧೀಸು ವಾ"ತಿ ಸಾಸಙ್ಕವಚನೇನ ಅನುದ್ಧಿಕಯಾನಸ್ಸಾಪಿ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಂ ಸೂಚಿತಂ ಹೋತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಥ ಉದ್ಧಿಖಾಣುಕಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮಮೇವ ಬಾಹಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖಸೀಸಾನಿ ಪವೇಸಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಥವಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ತತ್ಥ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು, ಉದ್ಧಞ್ಚ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಾತಿಕ್ಕಮವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ° ಅಟ್ಠ° ೧.೧೦೦) ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೪೩. **ನಾಭಿಯಾ**ತಿ ನಾಭಿಮುಖೇನ। **ಏಕಮೇವ ಸಿಯಾ ಠಾನ**ನ್ತಿ ಏಕಂ ನಾಭಿಯಾ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಮೇವ ಠಾನಂ ಭವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಏಕಮಸ್ಸ ಸಿಯಾ ಠಾನ"ನ್ತಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಪುರಿಮಪಾಠೋವ ಸುನ್ದರತರೋ। **ಪರಿಚ್ಛೇದೋಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ, ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಪನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಚಧಾ**ತಿ ನಾಭಿಯಾ ಚತುಪಸ್ಸಪರಿಯನ್ತಂ, ಉದ್ಧಞ್ಚ ಪಞ್ಚಧಾ, ಠಾನಾಚಾವನಾಕಾರೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೪. **ಠಾನಾನಿ ದ್ವೇ**ತಿ ನೇಮಿಯಾ, ನಾಭಿಯಾ ಚ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನವಸೇನ ದ್ವೇ ಠಾನಾನಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಚಕ್ಕಸ್ಸ। **ತೇಸಂ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಠಾನಾನಂ। ಭಿತ್ತಿಆದಿಂ ಅಪಸ್ಸಾಯ ಠಪಿತಚಕ್ಕಸ್ಸಾಪಿ ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತೋ ಅಯಮ್ಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋ, ಯೋಪಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಪಾಠೇನ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ।

೧೪೫. **ಅನಾರಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಸಾಮಿಕೇನ ಅಸಂವಿಹಿತಾರಕ್ಖಂ। **ಅಧೋದೇತ್ವಾ**ತಿ ಗೋಣೇ ಅಪೇಸೇತ್ವಾ। **ವಟ್ಟತಿ,** ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಸಾಮಿಕೇ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇ ಪನ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

ಯಾನಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೪೬. ಭಾರಟ್ಠಕಥಾಯ **ಸೀಸಕ್ಖನ್ಧಕಟೋಲಮ್ಬವಸಾತಿ** ಏವಂನಾಮಕಾನಂ ಸರೀರಾವಯವಾನಂ ವಸೇನ ಭಾರೋ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಸೀಸಭಾರಾದೀಸು ಅಸಮ್ಮೋಹತ್ಥಂ ಸೀಸಾದೀನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೀಸಸ್ಸ ತಾವ ಪುರಿಮಗಲೇ ಗಲವಾಟಕೋ ಪಿಟ್ಠಿಗಲೇ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಕೇಸನ್ತೇ ಆವಟ್ಟೋ ಹೋತಿ, ಗಲಸ್ಸೇವ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಕೇಸಞ್ಚಿ ಕೇಸಾವಟ್ಟಾ ಓರುಯ್ಹ ಜಾಯನ್ತಿ, ಯೇ "ಕಣ್ಣಚೂಳಿಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅಧೋಭಾಗೋ ಚಾತಿ ಅಯಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ತತೋ ಉಪರಿ **ಸೀಸಂ,** ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಠಿತಭಾರೋ **ಸೀಸಭಾರೋ** ನಾಮ।

ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಕಣ್ಣಚೂಳಿಕಾಹಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ, ಕಪ್ಪರೇಹಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪರಿ, ಪಿಟ್ಠಿಗಲಾವಟ್ಟತೋ ಚ ಗಲವಾಟಕತೋ ಚ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ, ಪಿಟ್ಠಿವೇಮಜ್ಝಾವಟ್ಟತೋ ಚ ಉರಪರಿಚ್ಛೇದಮಜ್ಝೇ ಹದಯಆವಾಟತೋ ಚ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪರಿ **ಖನ್ಧೋ,** ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಠಿತಭಾರೋ **ಖನ್ಧಭಾರೋ** ನಾಮ।

ಪಿಟ್ಠಿವೇಮಜ್ಝಾವಟ್ಟತೋ , ಪನ ಹದಯಆವಾಟತೋ ಚ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ಯಾವ ಪಾದನಖಸಿಖಾ, ಅಯಂ **ಕಟಿ**ಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಸಮನ್ತತೋ ಸರೀರೇ ಠಿತಭಾರೋ **ಕಟಿಭಾರೋ** ನಾಮ।

ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ಯಾವ ಹತ್ಥನಖಸಿಖಾ, ಅಯಂ **ಓಲಮ್ಬಕ**ಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಠಿತಭಾರೋ **ಓಲಮ್ಬಕೋ** ನಾಮ।

ಭರತೀತಿ **ಭಾರೋ,** ಭರತಿ ಏತೇನ, ಏತಸ್ಮಿನ್ತಿ ವಾ **ಭಾರೋ,** ಇತಿ ಯಥಾವುತ್ತಸೀಸಾದಯೋ ಅವಯವಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಭಾರೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಭಾರಟ್ಠಂ**। ಇತಿ ಸೀಸಾದೀಸು ಠಿತಂ ಭಣ್ಡಂ ವುಚ್ಚತಿ। "ಭಾರೋಯೇವ ಭಾರಟ್ಠ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಭರೀಯತೀತಿ **ಭಾರೋ,** ಕಮ್ಮನಿ ಸಿದ್ಧೇನ ಭಾರ-ಸದ್ದೇನ ಭಣ್ಡಮೇವ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೪೭. **ಸಿರಸ್ಮಿಂಯೇವಾತಿ** ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಸಿರಸಿ ಏವ। **ಸಾರೇತೀತಿ** ಅನುಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಾರೇತಿ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾತಿ** ಫನ್ದಾಪನಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಭವೇಯ್ಯ।

೧೪೮. **ಖನ್ಧನ್ತಿ** ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಮೇವ ಖನ್ಧಂ। **ಓರೋಪಿತೇತಿ** ಓಹಾರಿತೇ। **ಸೀಸತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಉದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪಾರಸೇಸೋ, ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಸೀಸತೋ ಉಪರೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪೀತಿ** ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಂ ದೂರಂ ಕತ್ವಾ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ತತೋ ಅಧಿಕನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಮೋಚೇನ್ತೋಪೀತಿ** ಕೇಸಗ್ಗೇನ ಅಫುಸನ್ತಂ ಅಪನೇನ್ತೋ। ಏತ್ಥಾಪಿ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಖನ್ಧಂ ಓರೋಪೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಮೋಚೇನ್ತೋಪಿ ಪರಾಜಿತೋತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮಪೇಕ್ಖತಿ। ಪಸಿಬ್ಬಕಾದಿಯಮಕಭಾರಂ ಪನ ಸೀಸೇ ಚ ಪಿಟ್ಠಿಯಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಠಿತತ್ತಾ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಪನಯನೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ "**ಸೀಸತೋ ಮೋಚೇನ್ತೋ**"ತಿ ಇಮಿನಾವ ಏಕದೇಸವಸೇನ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೪೯-೫೦. ಏವಂ ಸೀಸಭಾರೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತದನನ್ತರಂ ಉದ್ದೇಸಕ್ಕಮೇಸು ಖನ್ಧಭಾರಾದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬೇಪಿ ಅವಸಾನೇ ವುತ್ತಓಲಮ್ಬಕಭಾರೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆದ್ಯನ್ತಭಾರಾನಂ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ಸೇಸೇಸುಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅತಿದಿಸಿತುಮಾಹ "**ಭಾರ**"ನ್ತಿಆದಿ। **ಸುದ್ಧಮಾನಸೋತಿ** ಪಾತರಾಸಾದಿಕಾರಣೇನ ಅಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ, ಹತ್ಥಗತಭಾರಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪನನಿಸ್ಸಜ್ಜನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಇದಮೇತೇನ ಉಪಲಕ್ಖಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ ಸೀಸಭಾರಓಲಮ್ಬಕಭಾರೇಸು ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ। **ಸೇಸೇಸುಪಿ ಭಾರೇಸೂ**ತಿ ಖನ್ಧಭಾರಾದಿಕೇಸುಪಿ। **ಮತಿಸಾರೇನ** ಸಾರಮತಿನಾ। **ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇಸು ಠಾನೇಸು ಠಿತಂ ಪಾದಗ್ಘನಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ "ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ಠಾನಾ ಅಚಾವೇತ್ವಾ ಫನ್ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನಾತಿಕ್ಕಮನವಸೇನ ವಾ ಉದ್ಧಂಉಕ್ಖಿಪನವಸೇನ ವಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಭಾರಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೧-೩. ಇದಾನಿ ಆರಾಮಟ್ಠವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಆರಾಮ**ನ್ತಿ ಚಮ್ಪಕಾದಿಪುಪ್ಫಾರಾಮಞ್ಚ ಅಮ್ಬಾದಿಫಲಾರಾಮಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೀಸು ಆರಾಮೇಸು ಯಂ ಕಞ್ಚಿ ಆರಾಮಂ। ಆರಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಪ್ಫಾದಿಕಾಮಿನೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತಂ **ಆರಾಮಂ, ಅಭಿ**-ಸದ್ದಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಅಭಿಯುಞ್ಜತೋ**ತಿ ಪರಾಯತ್ತಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ "ಮಮ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಟಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಸಹಾಯಾದಿಭಾವತ್ಥಂ ದುತಿಯಕಪರಿಯೇಸನಾದಿವಸೇನ ಅಭಿಯುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಮುನಿನಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗತ್ತಾ ಸಹಪಯೋಗಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಭಗವತಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮಂ ಚರನ್ತೋ**ತಿ ಅಟ್ಟಂ ಕರೋನ್ತೋ। **ಪರಂ** ಸಾಮಿಕಂ **ಪರಾಜೇತಿ ಚೇ,** ಸಯಂ ಸಾಸನತೋ **ಪರಾಜಿತೋ**ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಭಣ್ಡಸಾಮಿನೋ। **ವಿಮತಿಂ ಜನಯನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಇಮಿನಾ ಸಹ ಅಟ್ಟಂ ಕತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ, ನ ವಾ"ತಿ ಸಂಸಯಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ। ಯೋಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಚರನ್ತೋ ಸಯಂ ಪರಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಾಮಿನೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇತಿ "ಅಯಂ ಥದ್ಧೋ ಕಕ್ಖಳೋ ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಮ್ಪಿ ಮೇ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಲಂ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ಆರಾಮೇನಾ"ತಿ ಸಾಮಿನೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಸತಿ, ಅತ್ತನೋ "ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಭಿಯುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ। **ಸಬ್ಬೇಸಂ ಕೂಟಸಕ್ಖೀನಞ್ಚಾ**ತಿ **ಚ**-ಕಾರೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಚೋರಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾಪಿ ತದಾಯತ್ತಕರಣತ್ಥಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವದನ್ತಾ ಕೂಟಸಕ್ಖಿನೋ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಆರಾಮಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೪. ವಿಹಾರಟ್ಠಕಥಾಯಂ **ವಿಹಾರ**ನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ "ಪರಿವೇಣಂ ವಾ, ಆವಾಸಂ ವಾ"ತಿ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಸಙ್ಘಿಕ**ನ್ತಿ ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ। **ಕಞ್ಚೀ**ತಿ ಖುದ್ದಕಂ, ಮಹನ್ತಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾನ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಾ ನ ಸಿಜ್ಝತೀತಿಪಿ ಪಾಠಸೇಸಯೋಜನಾ। ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವತೋ"**ತಿ, ಸಬ್ಬಸ್ಸೇವ ಚಾತುದ್ದಿಸಿಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಿಹಾರ"ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಅವತ್ವಾ "ಸಙ್ಘಿಕ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸನೇನ ದೀಘಭಾಣಕಾದಿಭೇದಸ್ಸ ಗಣಸ್ಸ, ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ದಿನ್ನವಿಹಾರಾದಿಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮ್ಭವಾ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಆರಾಮೇ ವಿಯ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮೇಸು ತತ್ರಟ್ಠಭಣ್ಡೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಭೂಮಟ್ಠಥಲಟ್ಠಆಕಾಸಟ್ಠವೇಹಾಸಟ್ಠೇಸು ವುತ್ತನಯೇನ ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ನ ವುತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ವಿಹಾರಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೫-೬. ಖೇತ್ತಟ್ಠೇ **ಸೀಸಾನೀ**ತಿ ವಲ್ಲಿಯೋ। **ನಿದಮ್ಪಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಯಥಾ ಧಞ್ಞಮತ್ತಂ ಹತ್ಥಗತಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಕತ್ವಾ। **ಅಸಿತೇನಾ**ತಿ ದಾತ್ತೇನ। **ಲಾಯಿತ್ವಾ**ತಿ ದಾಯಿತ್ವಾ। ಸಬ್ಬಕಿರಿಯಾಪದೇಸು **"ಸಾಲಿಆದೀನಂ ಸೀಸಾನೀ"**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। ಸಾಲಿಆದೀನಂ ಸೀಸಾನಿ ನಿದಮ್ಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಬೀಜೇ ಗಹಿತೇ ವತ್ಥು ಪೂರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಚಿತೇ ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಭವೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಸಿತೇನ ಲಾಯಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಸೀಸೇ ಗಹಿತೇ...ಪೇ॰... ಭವೇ, ಕರೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ಯಸ್ಸಂ ಮುಟ್ಠಿಯಂ ಗಹಿತಾಯಂ...ಪೇ॰... ಭವೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬೀಜೇ**ತಿ ವೀಹಾದಿಫಲೇ। **ವತ್ಥು ಪೂರತೀ**ತಿ ಪಾದಗ್ಘನಕಂ ಹೋತೀತಿ। **ಮುಟ್ಠಿಯ**ನ್ತಿ ಸೀಸಮುಟ್ಠಿಯಂ, ಬೀಜಮುಟ್ಠಿಯಂ ವಾ। **ಬನ್ಧನಾ ಮೋಚಿತೇ**ತಿ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನತೋ ಮೋಚಿತೇ।

೧೫೭. **ದಣ್ಡೋ ವಾ**ತಿ ವತ್ಥುಪೂರಕವೀಹಿದಣ್ಡೋ ವಾ। ಅಚ್ಛಿನ್ನೋ ರಕ್ಖತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಚೋ ವಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ದಣ್ಡಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಛಲ್ಲಿ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನೋ ರಕ್ಖತಿಚ್ಚೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಾ**-ಗ್ಗಹಣೇನ ಇಧಾವುತ್ತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೪) "ವಾಕೋ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಾಕೋ** ನಾಮ ದಣ್ಡೇ ವಾ ತಚೇ ವಾ ಬಾಹಿರಂ। ಇಧಾಪಿ ತಚೋ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನೋ ರಕ್ಖತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವೀಹಿನಾಳಮ್ಪಿ ವಾ**ತಿ ಗಹಿತಧಞ್ಞಸಾಲಿಸೀಸೇನ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ವೀಹಿಕುದ್ರೂಸಾದಿಗಚ್ಛಾನಂ ನಾಳಂ, ತಚಗಬ್ಭೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದೀಘ**ನ್ತಿ ದೀಘಂ ಚೇ ಹೋತಿ। **"ಅನಿಕ್ಖನ್ತೋವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ದಣ್ಡೋ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತತೋ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ತತೋ ದೀಘವೀಹಿನಾಳತೋ ಸಬೀಜವೀಹಿಸೀಸದಣ್ಡೋ ಸಬ್ಬಸೋ ಛಿನ್ನೋ ಛಿನ್ನಕೋಟಿಯಾ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಬಹಿ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥೂನಂ ಅನುರೂಪಾಪತ್ತಿತೋ ಪಾಲೇತಿ। ಮುತ್ತೋ ಚೇ, ನ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವುತ್ತಞ್ಚೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ವೀಹಿನಾಳಂ ದೀಘಮ್ಪಿ ಹೋತಿ, ಯಾವ ಅನ್ತೋನಾಳತೋ ವೀಹಿಸೀಸದಣ್ಡಕೋ ನ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ತಾವ ರಕ್ಖತಿ। ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಳತೋ ದಣ್ಡಕಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೇ ಭಣ್ಡಗ್ಘವಸೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧.೧೦೪)। ತಥಾ ಇಮಿನಾವ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಲಾಯಿತಬ್ಬವತ್ಥುಪೂರಕವೀಹಿಸೀಸಮುಟ್ಠಿಯಾ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ನೇಪಿ ಸೀಸೇಸು ಅಚ್ಛಿನ್ನವೀಹಿಸೀಸಗ್ಗೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಜಟೇತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ರಕ್ಖತಿ, ಜಟಂ ವಿಜಟೇತ್ವಾ ವಿಯೋಜಿತೇಸು ಯಥಾವುತ್ತಪಾರಾಜಿಕಾದಿಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿಕೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ ಸೂಚಿತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೫೮. **ಮದ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ವೀಹಿಸೀಸಾನಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ। **ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ**ತಿ ಭುಸಾದೀನಿ ಓಪುನಿತ್ವಾ। ಇತೋ ಸಾರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೋ**ತಿ ವೀಹಿಸೀಸತೋ। **ಸಾರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಸಾರಭಾಗಂ ಆದಿಯಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಪರಿಕಪ್ಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ವತ್ಥುಪಹೋನಕಪ್ಪಮಾಣಂ ದಾತ್ತೇನ ಲಾಯಿತ್ವಾ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತ್ವಾ ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಯಾವ ಪರಿಕಪ್ಪೋ ನ ನಿಟ್ಠಾತಿ, ತಾವ ಆಪತ್ತಿತೋ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೯. **ಮದ್ದನೇಪೀ**ತಿ ವೀಹಿಸೀಸಮದ್ದನೇಪಿ। **ಉದ್ಧರಣೇಪೀ**ತಿ ಪಲಾಲಾಪನಯನೇಪಿ। **ಪಪ್ಫೋಟನೇಪೀ**ತಿ ಭುಸಾದಿಕಚವರಾಪನಯನೇಪಿ । **ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಆಪತ್ತಿಯೋ ನ ಭವನ್ತಿ, ಸಹಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ಪನ ಹೋತೇವ। **ಅತ್ತನೋ...ಪೇ॰... ಪರಾಜಯೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಠಮಂ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಾಕಾರೇನ ಸಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಸಾರಭಾಗಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ಯಥಾವುತ್ತಪಾರಾಜಿಕಾದಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೦. ಏತ್ತಾವತಾ "ಖೇತ್ತಟ್ಠಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಖೇತ್ತೇ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಭೂಮಟ್ಠಂ ಥಲಟ್ಠಂ ಆಕಾಸಟ್ಠಂ ವೇಹಾಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೪) ವುತ್ತಾನಿ ಖೇತ್ತಟ್ಠಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಯಥಾವುತ್ತಸದಿಸಾನೀತಿ ತಾನಿ ಪಹಾಯ "ತತ್ಥಜಾತಕ"ನ್ತಿಆದಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತೇ ತತ್ರಜಾತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ "ಖೇತ್ತಂ ನಾಮ ಯತ್ಥ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಂ ವಾ ಅಪರಣ್ಣಂ ವಾ ಜಾಯತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೪) ಏವಮಾಗತೇ ಖೇತ್ತೇಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಜಾನ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಜಾನ**ನ್ತಿ ಪರಸನ್ತಕಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ। **ಖೀಲ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಿತಕ್ಖರಂ ವಾ ಇತರಂ ವಾ ಪಾಸಾಣಾದಿಖೀಲಂ। **ಸಙ್ಕಾಮೇತೀ**ತಿ ಪರಾಯತ್ತಭೂಮಿಂ ಸಾಮಿಕಾ ಯಥಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾ

ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕಾತುಕಾಮತಾಯ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಂ ಯಥಾ ಸಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ನಿಖಣತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೧. ತಂ ಪಾರಾಜಿಕತ್ತಂ ತಸ್ಸ ಕದಾ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಸಾಮಿಕಾನಂ ತು ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನೇ ಸತೀ"**ತಿ। "ಹೋತೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ತು**-ಸದ್ದೇನ "ಅತ್ತನೋ ವಾ"ತಿ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಾಮಿನೋ ನಿರಾಲಯಭಾವಸಙ್ಖಾತಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಚ "ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಚ ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಮುದೀರಿತನ್ತಿ** "ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ ಏವಂ ನಿಯಮಿತಂ ಕಥಿತಂ।

೧೯೨. **ಯಾ ಪನಾತಿ** ಯಾ ಭೂಮಿ ಪನ। **ತೇಸು** ದ್ವೀಸು ಖೀಲೇಸು। **ಆದೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ** ಪಠಮೇ ಖೀಲೇ ಸಙ್ಕಾಮಿತೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ದುತಿಯೇತಿ** ದುತಿಯೇ ಖೀಲೇ ಸಙ್ಕಾಮಿತೇ ಪರಾಜಯೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಹೂಹಿ ಖೀಲೇಹಿ ಗಹೇತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಯನ್ತಖೀಲೇಸು ದ್ವೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ ಏತೇನೇವ ವುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಪನ ಅನ್ತೇ ಖೀಲದ್ವಯಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸಖೀಲನಿಖಣನೇ ಚ ಇತರೇಸು ತದತ್ಥೇಸು ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ವಿಸೇಸೋ।

೧೯೩-೪. "ಮಮೇದಂ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಞಾಪೇತುಕಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಸನ್ತಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಪರಾಯತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾವ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ "ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ಮಮ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಯಟ್ಠಿಯಾ ವಾ ಮಿನಿತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಞಾಪೇತುಕಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಪಯೋಗೇಹೀತಿ** ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಕೇಹಿ ರಜ್ಜುಪಸಾರಣಯಟ್ಠಿಪಾತನಾನಮಞ್ಞತರೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಪಯೋಗೇಹಿ। **ತೇಸೂತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ।

ಇಧ **ರಜ್ಜುಂ ವಾಪೀತಿ** ವಿಕಪ್ಪತ್ಥ**ವಾ**-ಸದ್ದೇನ "ಯಟ್ಠಿಂ ವಾ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೇಪಿ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥಂ ಅಧಿಕವಚನಭಾವೇನ ವುತ್ತ**ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಇಧಾವುತ್ತಮರಿಯಾದವತೀನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಞಾಪಿತತ್ತಾ ಯಥಾವುತ್ತರಜ್ಜುಯಟ್ಠಿವಿನಿಚ್ಛಯೇಸು ವಿಯ ಪರಸನ್ತಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಠಾನಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ ವತಿಪಾದೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ವಾ ಸಾಖಾಮತ್ತೇನ ವಾ ವತಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮರಿಯಾದಂ ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಸ್ಸ ಪಾಕಾರಂ ವಾ ಚಿನನ್ತಸ್ಸ ಪಂಸುಮತ್ತಿಕಾ ವಾ ವಡ್ಢೇನ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಸಹಪಯೋಗೇ ಕೇವಲದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಮಪಯೋಗೇಸು ದ್ವೀಸು ಪಠಮಪಯೋಗೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಅವಸಾನಪಯೋಗೇ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಖೇತ್ತಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೯೫. ವತ್ಥಟ್ಠಾದೀಸು **ವತ್ಥಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ವತ್ಥು ನಾಮ ಆರಾಮವತ್ಥು ವಿಹಾರವತ್ಥೂ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೫) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಪ್ಫಾದಿಆರಾಮೇ ಕಾತುಂ ಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಠಪಿತಭೂಮಿ ಚ ಪುಬ್ಬಕತಾರಾಮಾನಂ ವಿನಾಸೇ ತುಚ್ಛಭೂಮಿ ಚ ವಿಹಾರಂ ಕಾತುಂ ಅಭಿಸಙ್ಖತಾ ಭೂಮಿ ಚ ನಟ್ಠವಿಹಾರಭೂಮಿ ಚಾತಿ ಏವಂ ವಿಭಾಗವತಿ ವಸತಿ ಏತ್ಥ ಉಪರೋಪೋ ವಾ ವಿಹಾರೋ ವಾತಿ "ವತ್ಥೂ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಇಚ್ಚೇವಂ ದುವಿಧಂ ವತ್ಥುಞ್ಚ "ವತ್ಥುಟ್ಠಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಭೂಮಟ್ಠಂ ಥಲಟ್ಠಂ ಆಕಾಸಟ್ಠಂ ವೇಹಾಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೫) ವಚನತೋ ಏವಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಭಣ್ಡಞ್ಚಾತಿ ಇದಂ ದ್ವಯಂ ವತ್ಥು ಚ ವತ್ಥುಟ್ಠಞ್ಚ ವತ್ಥುವತ್ಥುಟ್ಠನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸವಸೇನ ಸಮಾಸೇತ್ವಾ, ಉ-ಕಾರಸ್ಸ ಚ ಅಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ವತ್ಥಟ್ಠಸ್ಸಾ"ತಿ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾವುತ್ತದುವಿಧವತ್ಥುನೋ, ವತ್ಥಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಭಣ್ಡಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖೇತ್ತಟ್ಠೇತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಅಯಮೇವ ಸಮಾಸೋತಿ ಖೇತ್ತೇ ಚ ಖೇತ್ತಟ್ಠೇ ಚಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನಾವಟ್ಠಾದಿವೋಹಾರೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಗಾಮಟ್ಠೇಪಿ ಚಾತಿ** "ಗಾಮಟ್ಠಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಗಾಮೇ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಭೂಮಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ವೇಹಾಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೬) ವುತ್ತೇ ಚತುಬ್ಬಿಧೇ ಗಾಮಟ್ಠಭಣ್ಡೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವತ್ಥಟ್ಠಗಾಮಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೯೬. ಅರಞ್ಞಟ್ಠಕಥಾಯಂ **“ತಿಣಂ ವಾ”**ತಿಆದಿಪದಾನಂ “ತತ್ಥಜಾತಕ”ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಜಾತಕ**ನ್ತಿ “ಅರಞ್ಞಂ ನಾಮ ಯಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೭) ವಚನತೋ ತತ್ಥಜಾತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನುಸ್ಸಸನ್ತಕಂ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಅಕಾಮಾ ಅಗಹೇತಬ್ಬತೋ ಸಾರಕ್ಖೇ ಅರಞ್ಞೇ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಣಂ ವಾ**ತಿ ಪರೇಹಿ ಲಾಯಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ವಾ ಅತ್ತನಾ ಲಾಯಿತಬ್ಬಂ ವಾ ಗೇಹಚ್ಛಾದನಾರಹಂ ತಿಣಂ ವಾ। **ಪಣ್ಣಂ ವಾ**ತಿ ಏವರೂಪಮೇವ ಗೇಹಚ್ಛಾದನಾರಹಂ ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಪಣ್ಣಂ ವಾ। **ಲತಂ ವಾ**ತಿ ತಥಾರೂಪಮೇವ ವೇತ್ತಲತಾದಿಕಂ ವಲ್ಲಿಂ ವಾ। ಯಾ ಪನ ದೀಘಾ ಹೋತಿ , ಮಹಾರುಕ್ಖೇ ಚ ಗಚ್ಛೇ ಚ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಾ ವೇಠೇತ್ವಾ ವಾ ಗತಾ, ಸಾ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ನಾಪಿ ಅವಹಾರಂ ನ ಜನೇತಿ, ಅಗ್ಗೇ ಛಿನ್ನಾಪಿ। ಯದಾ ಪನ ಅಗ್ಗೇಪಿ ಮೂಲೇಪಿ ಛಿನ್ನಾ ಹೋತಿ, ತದಾ ಅವಹಾರಂ ಜನೇತಿ। ಸಚೇ ಪನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಹೋತಿ, ವೇಠೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಪನ ರುಕ್ಖತೋ ಮೋಚಿತಮತ್ತಾ ಅವಹಾರಂ ಜನೇತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ। ಸಾಮಿಕೇನ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾಲಯಂ ಛಲ್ಲಿವಾಕಾದಿಅವಸೇಸಭಣ್ಡಞ್ಚ ಇಮಿನಾವ ಉಪಲಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಕಟ್ಠಮೇವ ವಾ**ತಿ ದಾರುಂ ವಾ। **ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತೋಭೂತಹೇತುತ್ಥವಸೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಅವಹಟತಿಣಾದಿಭಣ್ಡೇಸು ಅಗ್ಘವಸೇನ ಮಾಸಕಂ ವಾ ಊನಮಾಸಕಂ ವಾ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಅತಿರೇಕಮಾಸಕಂ ವಾ ಊನಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಪಾರಾಜಿಕಂ ಚೇ ಅನಾಪನ್ನೋ, ಆಮಸನದುಕ್ಕಟಂ, ಫನ್ದಾಪನಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಣ್ಹನ್ತೋ**ತಿ ಅವಹರನ್ತೋ।

೧೯೭-೭೪. ಇದಾನಿ “ಕಟ್ಠಮೇವ ವಾ”ತಿ ವುತ್ತರುಕ್ಖದಾರೂಸು ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಮಹಗ್ಘೇ”**ತಿಆದಿ। **ಮಹಗ್ಘೇ**ತಿ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅಗ್ಘಕಂ ಹುತ್ವಾ ಮಹಗ್ಘೇ। **ನಸ್ಸತೀ**ತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗೀ ಹುತ್ವಾ ಛಿನ್ನಮತ್ತೇಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ। **“ಕೋಚಿಪೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅದ್ಧಗತೋಪಿ ಅಲ್ಲಂ ವಾ ಹೋತು ಪುರಾಣಂ ವಾ, ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮೂಲೇತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। “ಅಗ್ಗೇ ಚ ಮೂಲೇ ಚ ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಮೂಲಞ್ಚ ಅಗ್ಗಞ್ಚ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಅದ್ಧಗತ**ನ್ತಿ ಜಿಣ್ಣಗಳಿತಪತಿತತಚಂ, ಚಿರಕಾಲಂ ಠಿತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಲಕ್ಖಣೇತಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಞಾಪೇತುಂ ರುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧೇ ತಚಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಸಲ್ಲಕ್ಖಣೇ। **ಛಲ್ಲಿಯೋನದ್ಧೇ**ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ಅಭಿನವುಪ್ಪನ್ನಾಹಿ ಛಲ್ಲೀಹಿ ಪರಿಯೋನನ್ಧಿತ್ವಾ ಅದಸ್ಸನಂ ಗಮಿತೇ। **ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಗೇಹ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಗೇಹಂ ಕತಞ್ಚ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಗೇಹಂ ಕಾತುಂ ಅರಞ್ಞಸಾಮಿಕಾನಂ ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಛಿನ್ನದಾರೂಹಿ ತಂ ಗೇಹಂ ಕತಞ್ಚ ಪರಿಭುತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಸ್ಸನ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ “ಅವಸಿಟ್ಠಂ ದಾರು”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ತಂ ಗೇಹಂ ಕತ್ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ವಸ್ಸಾತಪಾದೀಹಿ ವಿವಿಧಾ ಜೀರಿತ್ವಾ ವಿನಸ್ಸಮಾನಂ, ವಿಪನ್ನದಾರುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಗಣ್ಹತೋ ನ ದೋಸೋ ಕೋಚೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಸಾಮಿಕಾ ನಿರಾಲಯಾ”ತಿ ಗಣ್ಹತೋ ಕಾಚಿಪಿ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂಕಾರಣನ್ತಿ ಚೇ? ಅರಞ್ಞಸಾಮಿಕೇಹಿ ಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಿನ್ನತ್ತಾ, ತೇಸಞ್ಚ ನಿರಾಲಯಂ ಛಡ್ಡಿತತ್ತಾತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ।

ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಗೇಹಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ರುಕ್ಖೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯದಾ ತಾನಿ ಕತಾನಿ, ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ದಾರೂನಿಪಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಸ್ಸೇನ ಚ ಆತಪೇನ ಚ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ಈದಿಸಾನಿಪಿ ದಿಸ್ವಾ ‘ಛಡ್ಡಿತಾನೀ’ತಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞಸಾಮಿಕಾ ಏತೇಸಂ ಅನಿಸ್ಸರಾ। ಯೇಹಿ ಅರಞ್ಞಸಾಮಿಕಾನಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದತ್ವಾ ಛಿನ್ನಾನಿ, ತೇ ಏವ ಇಸ್ಸರಾ, ತೇಹಿ ಚ

ತಾನಿ ಛಡ್ಡಿತಾನಿ, ನಿರಾಲಯಾ ತತ್ಥ ಜಾತಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೭)। ಏವಮ್ಪಿ ಸತಿ ಪಚ್ಛಾ ಸಾಮಿಕೇಸು ಆಹರಾಪೇನ್ತೇಸು ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಯೋ ಚಾತಿ ಅರಞ್ಞಸಾಮಿಕಾನಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಅದತ್ವಾ "ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರುಕ್ಖೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಯೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು। **ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾತಿ** ಅರಞ್ಞಪಾಲಕಾ ಯತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಾ ಅರಞ್ಞಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ। **"ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ"**ತಿ ಕಿರಿಯನ್ತರಸಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ "ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ತಸ್ಮಾ **ಚಿತ್ತೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಕಾರತ್ಥೇನ ಕುಸಲಪಕ್ಖಿಯಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಅಞ್ಞಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ವಾ ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾಯೇವ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ವಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಿತೋ ವಾ, ಇಮಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತವಿತಕ್ಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಕಿತಯೋಗೇ ಕತ್ತರಿ ಸಾಮಿವಚನತ್ತಾ ಅನೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ಯೋಚಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಅರಞ್ಞಪವಿಸನಕಾಲೇ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಮೂಲಂ ಅದತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ "ಅರಞ್ಞಪಾಲಕಾ ಸಚೇ ಯಾಚನ್ತಿ, ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಯಾಚಿತತ್ತಾ ಅದತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ತಥೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಕೇಸು ಕೀಳಾಪಸುತೇಸು ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೇಸು ವಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇಸು ವಾ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಕೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ತಥೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಯುತ್ತಇಸ್ಸರಜನೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥತೋ ದಾತಬ್ಬಂ ದತ್ವಾ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಪಾಲಕೇ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪಾಲಕೇ ಓಕಾಸಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ದಿನ್ನೋಕಾಸೋ ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪೀತಿ ಏತ್ತಕಾ ವುತ್ತೇನ ಸದಿಸತ್ತಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ವರಾಹಾತಿ ಸೂಕರಾ। **ವಗ್ಘಾತಿ** ಬ್ಯಗ್ಘಾ। **ಅಚ್ಛಾತಿ** ಇಸ್ಸಾ। **ತರಚ್ಛಾತಿ** ಕಾಳಸೀಹಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದೀಪಿಮತ್ತಹತ್ಥಿಸೀಹಾದಯೋ ವಾಳಮಿಗಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಏತೇಯೇವ ವರಾಹಾದಯೋ ಸಮಾಗಮವಸೇನ ಮರಣಾದಿಅನಿಟ್ಠಸಮೀಪಚಾರಿತಾಯ ಉಪ ಅನಿಟ್ಠಸಮೀಪೇ ದವನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ **"ಉಪದ್ದವಾ"**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ದಿಟ್ಠವರಾಹಾದಿಉಪದ್ದವತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮತಾಯಾತಿ** ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ। **"ತಥೇವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಅದತ್ವಾ "ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಾರುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋತಿ ಪುರಿಮಗಾಥಾಯ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಲಬ್ಭಮಾನೋಯೇವತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ತಂ ಠಾನನ್ತಿ** ತಂ ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ। **ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತೀತಿ** "ಇದಂ ತಂ ಠಾನ"ನ್ತಿಪಿ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖಣಮತ್ತಭಯುಪದ್ದವೋ ಹುತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಪನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸುಙ್ಕಘಾತತೋತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಸುಙ್ಕಗಹಣಟ್ಠಾನತೋಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುಙ್ಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ದಾತಬ್ಬಭಾಗಸ್ಸ ಘಾತೋ ಮುಸಿತ್ವಾ ಗಹಣಮತ್ತೋ, ಸುಙ್ಕೋ ಹಞ್ಞತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಾ ಸುಙ್ಕಘಾತೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಸುಙ್ಕಘಾತಸರೂಪಂ ಪರತೋ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಸುಙ್ಕಘಾತತೋ ತಸ್ಸ ಗರುಕತ್ತಾ ಏವ। **ತನ್ತಿ** ತಂ ಸುಙ್ಕಘಾತಟ್ಠಾನಂ। **ಅನೋಕ್ಕಮ್ಮ ಗಚ್ಛತೋತಿ** ಅಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ। **ದುಕ್ಕಟಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ** "ಸುಙ್ಕಂ ಪರಿಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೩)।

ಏತನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ। **ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ದೂರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ। ಆಕಾಸೇನಪಿ ಗಚ್ಛತೋ ಪಾರಾಜಿಕಮನುದ್ದಿಟ್ಠಂ ಸತ್ಥುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ನನು ಚ "ಇದಂ ಪನ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛತೋಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತವಚನಂ ವಿನಾ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಅರಞ್ಞಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಮಾತಿಕಾಪದಸ್ಸ **ವಿಭಙ್ಗೇ** "ತತ್ಥಜಾತಕಂ ಕಟ್ಠಂ ವಾ ಲತಂ ವಾ ತಿಣಂ ವಾ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅಗ್ಘನಕಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೮) ಸಾಮಞ್ಞವಚನತೋ ಸುಙ್ಕಘಾತೇ "ಸುಙ್ಕಂ ಪರಿಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಿಯ ಏತ್ಥ ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವುತ್ತಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿವಚನೇ ಅಸತಿಪಿ

“ಅಟ್ಠಕಥಾಯ”ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಸತ್ಥುನಾ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಆಹಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ ತಥೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ “ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ನ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮ, ಪಞ್ಞತ್ತಂ ನ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೬೫) ಪಾಳಿಪಾಠಂ ಜಾನನ್ತೇನಪಿ ಪಾಳಿಯಂ ಅವುತ್ತಪಾರಾಜಿಕಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ? ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪುಟ್ಠೇನ ಭಗವತಾ ವುತ್ತನಯಸ್ಸ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಆಗತತ್ತಾ ತಸ್ಸೇವ ನಯಸ್ಸ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೇನ ಇಮಿನಾಪಿ ಆಚರಿಯೇನ ಇಧ “ಸತ್ಥುನಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಅಥ ವಾ “ಸುಙ್ಕಂ ಪರಿಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಅವಚನಂ ಯಥಾವುತ್ತವಿಸಯಸ್ಸ ಅದಿಟ್ಠಭಾವೇನ ವಾ ಸಿಯಾ, ಇಮಸ್ಸ ತಥಾ ಅನವಜ್ಜತಾ ವಾ ಸಿಯಾ, ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತಾ ವಾ ಸಿಯಾತಿ ತಯೋ ವಿಕಪ್ಪಾ। ತೇಸು ಪಠಮವಿಕಪ್ಪೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಭಾವಬಾಧನತೋ ದುಬ್ಬಿಕಪ್ಪಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ದುತಿಯವಿಕಪ್ಪೋ ಲೋಕವಜ್ಜಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ಅನವಜ್ಜಭಾವೋ ನಾಮ ಅನುಪಪನ್ನೋತಿ ಅನಾದಾತಬ್ಬೋ। ಪಾರಿಸೇಸತೋ ತತಿಯವಿಕಪ್ಪೋ ಯುಜ್ಜತಿ।

ತತ್ಥ “ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನಾ”ತಿ ಕಿಮೇತ್ಥ ವುತ್ತಂ ನಾಮ, ತದನುಸಾರೇನ ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತಾ ಕಥನ್ತಿ ಚೇ? ಪಠಮನಿದ್ದಿಟ್ಠೇ ಅರಞ್ಞಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೇ ಸಾಮಞ್ಞೇನ “ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೦೭) ಇದಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಪನ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನಪರಿಹರಣಞ್ಚ। “ಗಮನಕಾಲೇ ‘ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಪುಬ್ಬಪರಿಕಪ್ಪಿತನಿಯಾಮೇನ ಅದತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೋ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋವ ಹೋತೀ”ತಿ ಚ “ತಂ ಪನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಗಮನಂ ಠಾನಾಚಾವನಂ ನಾಮ ಹೋತೇವಾತಿ ತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವ ಹೋತೀ”ತಿ ಚ “ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ’ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾತತ್ಥಮೇವ ಹೋತೀ”ತಿ ಚ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಂ। ಸುಙ್ಕಟ್ಠಾನಪರಿಹರಣಂ ಪನ ಠಾನಪರಿಹರಣಸಭಾವತ್ತಾ ಸಭಾವತೋ ಈದಿಸಂವ ಸನ್ತಮ್ಪಿ ಇದಂ ವಿಯ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಂ ನ ಹೋತೀತಿ ವಕ್ಖಮಾನರಾಜಸಮ್ಮತಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾನಮ್ಪಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತುಪ್ಪತ್ತಿಮತ್ತೇನ ತಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ಪಾರಾಜಿಕಾಯ ಅವತ್ಥುತಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ವತ್ಥುಭಾವಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ “ಸುಙ್ಕಂ ಪರಿಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಞುನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ “ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೭) ವುತ್ತತ್ತಾ ತೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನೀಹಾರಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ ಅಯಮಾಚರಿಯೋಪಿ “ಸತ್ಥುನಾ ಪಾರಾಜಿಕಮನುದ್ದಿಟ್ಠ”ನ್ತಿ ಆಹಾತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

ತಸ್ಮಾತಿ ಯಸ್ಮಾ ಏವಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ದೂರತೋ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪಹೋನಕತಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಭಾರಿಯಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾರಕ್ಖಟ್ಠಾನೇ। **“ವಿಸೇಸೇನಾ”**ತಿ ಇದಂ “**ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಹೋತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಹೇತುಭಾವೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಚೇತಸಾ**ತಿ ಚ **ಪಿಯಸೀಲೇನಾ**ತಿ ಚ “ಭಿಕ್ಖುನಾ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಅಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಸ್ಸ ಓವಾದಸ್ಸ ಅಭಾಜನತಾಯ ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತುಮಾಹ **“ಪಿಯಸೀಲೇನಾ”**ತಿ। ಪಿಯಸೀಲಸ್ಸಾಪಿ ಸತಿವಿರಹಿತಸ್ಸ ಪಮತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸರಣಾಸಮ್ಭವಾ ಇಮಸ್ಸ ಅಭಾಜನತಾಯ ತಂ ವಜ್ಜೇತುಮಾಹ **“ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಚೇತಸಾ”**ತಿ।

ಅರಞ್ಞಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೫-೬. **ತೋಯದುಲ್ಲಭಕಾಲಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ತೋಯಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಸೋ ತೋಯದುಲ್ಲಭೋ, ತೋಯದುಲ್ಲಭೋ ಚ ಸೋ ಕಾಲೋ ಚಾತಿ ತೋಯದುಲ್ಲಭಕಾಲೋ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಉದಕಭಾಜನಂ ನಾಮೇತ್ವಾ ವಾ। **ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾ। **ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾಪಿ ವಾ**ತಿ ಉದಕಭಾಜನೇ ಓಮಟ್ಠಾದಿಭೇದಂ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ।

ತಥಾತಿ ಯಥಾ ತೋಯದುಲ್ಲಭಕಾಲಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಂ ಉದಕಂ ಅವಹರನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವುತ್ತಂ, ತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ। **ವಾಪಿಯಂ ವಾತಿ** ಪರಸನ್ತಕಾಯ ಸಾರಕ್ಖಾಯ ವಾಪಿಯಂ ವಾ। **ತಳಾಕೇ ವಾತಿ** ತಾದಿಸೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ। ಏವಂ ಸಾರಕ್ಖಾನಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಆದೀನಂ ಏತೇಹಿ ವಾ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ವಾ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣಪದನ್ತಿ ಭಾಜನಗತಜಲೇ ಚ ಇಧ ಚ ತೇಲಭಾಜನೇ ವಿಯ ಮುಖೇನ ವಾ ವಂಸಾದೀಹಿ ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾವತ್ಥುಕಮಾಪತ್ತಿವಿಧಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೭೭. **ಮರಿಯಾದ**ನ್ತಿ ವಾಪಿಆದೀನಂ ಪಾಳಿವಟ್ಟಬನ್ಧಂ। **ಭಿನ್ದತೋತಿ** ಕುದಾಲಾದೀಹಿ ಪಂಸುಆದೀನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ದ್ವಿಧಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। ವಿಸೇಸತ್ಥಾವಜೋತಕೇನ **ತು**-ಸದ್ದೇನ "ಮರಿಯಾದಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿನ್ದನತ್ಥಾಯ ವೀಚಿಯೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಉದಕಂ ಸಯಂ ಓತರಿತ್ವಾ ವಾ ಗೋಮಹಿಂಸೇ ವಾ ಅಞ್ಞೇ ಮನುಸ್ಸೇ ವಾ ಕೀಳನ್ತೇ ದಾರಕೇ ವಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಓತಿಣ್ಣೇ ತಾಸೇತ್ವಾ ವಾ ಉದಕೇ ಠಿತಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಛೇದಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ ವಾ ಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಜಲಂ ಖೋಭೇತಿ, ತತೋ ಉಟ್ಠಿತಾಹಿ ವೀಚೀಹಿ ಮರಿಯಾದೇ ಭಿನ್ನೇಪಿ ತೇನೇವ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಏವಮೇವ ಗೋಮಹಿಂಸಾದಯೋ ಮರಿಯಾದಂ ಆರೋಹನ್ತೇನಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಆರೋಹಾಪೇನ್ತೇನಾಪಿ ತೇಸಂ ಖುರೇಹಿ ಮರಿಯಾದೇ ಭಿನ್ನೇಪಿ, ಉದಕನಿದ್ಧಮನಾದಿಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ವಾ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ವಾಪಿಮರಿಯಾದಾಯ ನೀಚಟ್ಠಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಾ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅತಿರೇಕಜಲಾಪಗಮನಮಗ್ಗತೋ ನೀಹರಿತಬ್ಬೋದಕಂ ವಾರೇತ್ವಾ ವಾ ಬಾಹಿರತೋ ಉದಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವಾ ಪೂರೇತಿ, ಓಘೇನ ಮರಿಯಾದೇ ಭಿನ್ನೇಪಿ ತೇನೇವ ಭಿನ್ನಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೮ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ಏವಮಾದಿಕಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತವಿಸೇಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅದಿನ್ನಾದಾನಪುಬ್ಬತೋತಿ** ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗತ್ತಾ। **ಭೂತಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಮ್ಪೀತಿ** ಭೂತಗಾಮೇನಪಿ ಸದ್ಧಿಂ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಥವಿಖಣನಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಮರಿಯಾದಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ತತ್ಥಜಾತಂ ತಿಣಾದಿಂ ಛಿನ್ದತಿ, ಭೂತಗಾಮಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದುಕ್ಕಟಂ। ಜಾತಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದತಿ, ಪಥವಿಖಣನಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೭೮. **ಕಾತಬ್ಬೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಅನ್ತೋಭೂತಹೇತ್ವತ್ಥವಸೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಬಹಿಅನ್ತೇನ, ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಅನ್ತೋಅನ್ತೇನ, ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಠತ್ವಾ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಮಜ್ಝತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಅನ್ತೋವಾಪಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಮರಿಯಾದಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತೇ ನಿಕ್ಖನ್ತಉದಕಗ್ಘೇನ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾಸು ಯಥಾಪನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ಮರಿಯಾದಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಾಪಿಯಂ ಪವಿಸನ್ತೋದಕಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಚಾವಿತಕ್ಖಣೇ ನಿಕ್ಖನ್ತಉದಕಗ್ಘೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಕದಾಚಿ ಅನ್ತೋ ಕದಾಚಿ ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ಮರಿಯಾದಂ ಮಜ್ಝೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ನೀಹಟಕ್ಖಣೇ ನೀಹಟಉದಕಸ್ಸ ಅಗ್ಘೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಉದಕಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೯-೮೦. **ವಾರೇನಾತಿ** ವಾರೇನ ವಾರೇನ ಸಾಮಣೇರಾ ಅರಞ್ಞತೋ ಯಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಆನೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಆಚರಿಯಾನಮ್ಪಿ ಆಹರನ್ತಿ, ಯಾವ ತೇ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಪಮಾಣೇನ **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ,** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಆಚರಿಯಾನಞ್ಚ **ನ ನಿಯ್ಯಾದೇನ್ತಿ,** ತಾವ ಅರಞ್ಞತೋ ಆಭತತ್ತಾ **ತಂ ಸಬ್ಬಂ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಸಕಸಕಆಚರಿಯಾನಞ್ಚ **ಆಭತಂ** ದನ್ತಕಟ್ಠಂ **ತೇಸಮೇವ ಚ** ದನ್ತಕಟ್ಠಹಾರಕಾನಂ ಸಾಮಣೇರಾನಂ **ಸನ್ತಕಂ** ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ।

೧೮೧. **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ತೇಸಮೇವ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತಂ** ಅರಞ್ಞತೋ ಆಭತಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡಞ್ಚ ದನ್ತಕಟ್ಠನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಙ್ಘಿಕಾಯ ಭೂಮಿಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತತ್ತಾ ಗರುಭಣ್ಡಭೂತಂ

ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಞಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಅಧಿಕಚ-ಕಾರೇನ ಇಹಾವುತ್ತಸ್ಸ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಸ್ಸ ಗಣಪುಗ್ಗಲಗಿಹಿಪರಿಬದ್ಧ ಆರಾಮುಯ್ಯಾನಸಞ್ಞಿತಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಸಮುಚ್ಚಿತತ್ತಾ ತಞ್ಚ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅವಹಟದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದೀಪಿತೋ ಹೋತಿ।

೧೮೨. **ತೇಹಿ** ದನ್ತಕಟ್ಠಹಾರಕೇಹಿ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ। **ನಿಯ್ಯಾದಿತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಟಿಪಾದಿತಂ।

೧೮೩. ಸಙ್ಘಿಕಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹತೋಪಿ ಅವಹಾರಾಭಾವೇ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅರಕ್ಖತ್ತಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅರಕ್ಖತ್ತಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಭಾವೇನ ಲದ್ಧೇಪಿ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತದನ್ತಕಟ್ಠೇ ವಿಯ ಸಙ್ಘೇನ ಕತಾರಕ್ಖಾಯಾಭಾವಾ। **ಯಥಾವುಡ್ಢಮಭಾಜೇತಬ್ಬತೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಸತೋ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಪಟಿಪಾಟಿಮನತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಭಾಜೇತಬ್ಬಫಲಪುಪ್ಫಾದೀನಂ ವಿಯ ಭಾಜೇತಬ್ಬತಾಭಾವತೋ। **ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಚಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮೇವ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ।

ಇದನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದಿತದನ್ತಕಟ್ಠಂ। **ಅಞ್ಞಂ ವಿಯಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಗಣಪುಗ್ಗಲಾದಿಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತದನ್ತಕಟ್ಠಂ ವಿಯ। ಏವಂ ಚೋರಿಕಾಯ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರಾಭಾವೇ ಕಾರಣೇನ ಸಾಧಿತೇಪಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಸಕಪರಿಕ್ಖಾರಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹತೋ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಥಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವತ್ತಂ ಪನ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ - ಸಙ್ಘಿಕದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಪಧಾನಘರಾದೀಸು ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚಿರೇನ ಓಸರನ್ತೇನ ಬಹಿ ವೀತಿನಾಮೇತಬ್ಬದಿವಸೇ ಗಣೇತ್ವಾ ತಂಪಮಾಣೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಏಕಂ ದ್ವೇ ದನ್ತಕಟ್ಠಾನಿ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ತತ್ಥೇವ ವಸನ್ತೇನ ದಿವಸೇ ಖಾದಿತಬ್ಬದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

ದನ್ತಕಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೪. **"ಅಗ್ಗಿಂ ವಾ ದೇತೀ"**ತಿಆದೀಸು "ರುಕ್ಖೇ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ "ರುಕ್ಖೋ ವಿನಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ, ರುಕ್ಖೋ ಚ "ವನಪ್ಪತಿ ನಾಮ ಯೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ ರುಕ್ಖೋ ಪರಿಭೋಗೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೦) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತತ್ತಾ ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೧೦) ಚ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಮ್ಬಲಬುಜಪನಸಾದಿಕೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿಭೋಗಾರಹೋ ಮನುಸ್ಸಾಯತ್ತೋ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಅಗ್ಗಿಂ ವಾ ದೇತೀ**ತಿ ಚೋರಿಕಾಯ ಅಗ್ಗಿಂ ಆಲಿಮ್ಪೇತಿ ವಾ। **ಸತ್ಥೇನ** ರುಕ್ಖೇ **ಸಮನ್ತತೋ ಆಕೋಟೇತೀ**ತಿ ವಾಸಿಫರಸುಆದಿಸತ್ಥೇನ ರುಕ್ಖತಚಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಸಮನ್ತತೋ ಆವಾಟಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಣ್ಡೂಕಕಣ್ಟಕನಾಮಕಂ ವಿಸಂ ವಾ** ರುಕ್ಖೇ **ಆಕೋಟೇತೀ**ತಿ ಚೋರಿಕಾಯ ರುಕ್ಖಂ ನಾಸೇತುಕಾಮೋ ರುಕ್ಖೇ ಮಣ್ಡೂಕಕಣ್ಟಕನಾಮಕಂ ವಿಸಂ ಪವೇಸೇತಿ।

೧೮೫. **ಯೇನ ವಾ ತೇನ ವಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ವಾ ಅವುತ್ತೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ। **ರುಕ್ಖೋ ವಿನಸ್ಸತೀ**ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಝಾಪಿತೋ ಥಞ್ಞಕಲಾಪೋ ವಿಯ, ತೇಲಕುಮ್ಭೀ ವಿಯ ಚ ಠಾನಾಚಾವನೇನ ಯಥಾಟ್ಠಿತಮೇವನಸ್ಸತಿ। **"ಡಯ್ಹತೀ"**ತಿ ಇದಂ "ಅಗ್ಗಿಂ ದೇತೀ"ತಿ ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ವಿನಸ್ಸತೀ**ತಿ ಮಣ್ಡೂಕಕಣ್ಟಕಾಕೋಟನಾದಿಅವಸೇಸಪಯೋಗಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಛಿನ್ದತಿ, ಪಹಾರೇ ಪಹಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ಏಕಂ ಪಹಾರಂ ಅನಾಗತೇ ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಹಾರೇ ಆಗತೇ ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೦) ಠಾನಾಚಾವನೇನ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಆಗತತ್ತಾ। **ಪಕಾಸಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಟ್ಠಕಥಾಯ"ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಪಾಠಾಗತಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಪನ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಚ ಸೂಚೇಯತೀತಿ ತಬ್ಬಾಚಕಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ವಾ ವಚನಸ್ಸ ಇಹಾವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ತತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪಾಸಂಸಿಕೋಪಿ ಇಹಾವುತ್ತೋ।

ವನಪ್ಪತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೬-೭. “ಹರಣಕಂ ನಾಮ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹರಣಕಂ ಭಣ್ಡಂ। ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೧) ವುತ್ತಹರಣಕನಿದ್ದೇಸೇ “ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೧) ಪಾಠೇ “ಠಾನ”ನ್ತಿ ಗಹಿತಸೀಸಾದಿಟ್ಠಾನಪ್ಪಭೇದವಸೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೧೦) ಆಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ”**ತಿ। ಕಿರಿಯಾನಂ ಸಕಮ್ಮಕತ್ತಾ “ಅಲಙ್ಕಾರ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಗೀವೇಯ್ಯಕಾದಿಂ। **ಮೋಚೇತ್ವಾ**ತಿ ಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನಾದಿಂ।

ಸೀಸಾದೀಹಿ ಮೋಚಿತಮತ್ತಸ್ಮಿನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬದಸ್ಸನತ್ಥಂ “ಅಲಙ್ಕಾರಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ ತಮೇವ ಭುಮ್ಮೇಕವಚನನ್ತವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಆಕಡ್ಢನವಿಕಡ್ಢನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿಮುಖಂ ಕಡ್ಢನಂ ಆಕಡ್ಢನನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪಮಾವಿಞ್ಛನಂ **ಆಕಡ್ಢನಂ,** ವಿಪರೀತಂ ಕಡ್ಢನಂ ವಿಕಡ್ಢನನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ತಬ್ಬಿಪರೀತಂ **ವಿಕಡ್ಢನಂ**।

೧೮೮-೯. **ವಲಯ**ನ್ತಿ ಅವಙ್ಕಂ ಮಟ್ಠಹತ್ಥೂಪಗಂ। **ಕಟಕಮ್ಪಿ ವಾ**ತಿ ಅನೇಕವಙ್ಕೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬುಬ್ಬುಳಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾ ಕತಂ ಹತ್ಥೂಪಗಂ। **ಅಗ್ಗಬಾಹು**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಗ್ಗಹತ್ಥಂ। **ಅಪರಾಪರಂ ಚಾರೇತೀ**ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಞ್ಚಾರೇತಿ। **“ಸಾರೇತೀ”**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ** ವಲಯಂ ವಾ ಕಟಕಂ ವಾ। **ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋತೀ**ತಿ ಸಬ್ಬದಿಸಾಹಿ ಯಥಾ ಹತ್ಥಂ ನ ಫುಸತಿ, ತಥಾ ಆಕಾಸಗತಂ ಕರೋತಿ। ನಿಧಿವಲಯಸ್ಸ ಪವೇಸಿತರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾಹಿ ಅಫುಸನ್ತಂ ಆಕಾಸಗತಕರಣೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತಿ, ಇಧ “ರಕ್ಖತೀ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **“ಸವಿಞ್ಞಾಣಕತೋ”**ತಿಆದಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವಲಯಂ ಕಟಕಞ್ಚ।

೧೯೦. **“ನಿವತ್ಥಂ ವತ್ಥ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೀವರಮ್ಪಿ ಗಯ್ಹತಿ। **ಪರಸ್ಸ** ವತ್ಥಸಾಮಿಕಸ್ಸ। **ಪರೋಪೀ**ತಿ ವತ್ಥಸಾಮಿಕೋಪಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಚೋರೇನ ಅಚ್ಛಿಜ್ಜಮಾನಂ ಅತ್ತನಾ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಂ। **ಲಜ್ಜಾಯ ಸಹಸಾ ನ ಮುಞ್ಚತೀ**ತಿ ಲಜ್ಜಾಯ ಸೀಘತರಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜತಿ।

೧೯೧. ಚೋರೋಪಿ ಆಕಡ್ಢತಿ, ಸೋ ಪರೋಪಿ ಆಕಡ್ಢತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ ಪರೋ** ಚೋರತೋ ಅಞ್ಞೋ, ವತ್ಥಸಾಮಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಸ್ಸಾ**ತಿ ವತ್ಥಸಾಮಿಕಸ್ಸ।

೧೯೨. “ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಪಾಠೇ **ಠಾನ**-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಸೀಸಾದಿಟ್ಠಾನತೋ ಹರೀಯತೇತಿ ಹರಣಕನ್ತಿ ವುತ್ತಾಲಙ್ಕಾರಾದಿಭಣ್ಡಸ್ಸ ಚಾವನೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದೇವ ಹರಣಕಂ ಹಾರಕೇನ ಸಹ ಹರನ್ತಸ್ಸ ಹಾರಕಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪನಯನೇನ ಠಾನಾಚಾವನಞ್ಚ “ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಙ್ಗಯ್ಹತೀತಿ ತತ್ಥಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸಭಣ್ಡಹಾರಕ”**ನ್ತಿಆದಿ। ಭಣ್ಡಂ ಹರತಿ ನೇತೀತಿ **ಭಣ್ಡಹಾರಕೋ,** ಪುರಿಸಾದಿಕೋ, ತೇನ ಸಹಾತಿ **ಸಭಣ್ಡಹಾರಕಂ,** ಅಲಙ್ಕಾರವತ್ಥಾದೀನಿ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾದಿಪಾಣೇಹಿ ಸಹೇವ। **ಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ತೇಹಿ ಹರಿಯಮಾನತ್ತಾ ಹರಣಕಸಙ್ಖಾತವತ್ಥಾಭರಣಾದಿಭಣ್ಡಂ । **ನೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ “ನೇನ್ತೋ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ನೇನ್ತೋ**ತಿ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಚಾವೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಇಚ್ಛಿತದಿಸಾಭಿಮುಖಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ। ಅಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಪಾದೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ ಪಾಠಸೇಸಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಭಣ್ಡಹಾರಕಸ್ಸ। ಪಠಮಪಾದೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಅತ್ತನಾ ಪಠಮಂ ಗನ್ತಬ್ಬದಿಸತೋ ಚೋರಸ್ಸಾಭಿಮತದಿಸಂ ಗತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದುತಿಯೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಚುತೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೩. ಥೇಯ್ಯಚೇತನೋ ಸಚೇ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಭಣ್ಡಂ ಪಾತಾಪೇತಿ, ಪರಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಭಣ್ಡೇ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಾತಾಪಕಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಣ್ಡೇ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ**ತಿ ಭಣ್ಡೇ ಹತ್ಥತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮುತ್ತಕ್ಖಣೇ।

೧೯೪. **ಅಥಾಪೀ**ತಿ ಅಥ ವಾ। **ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪಾತಾಪೇತಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಯಂ ಮಯ್ಹಂ ರುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಾ “ಏವರೂಪಂ ಚೇ ಹೋತಿ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವಾ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಾತೇತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಏವಂ ಪಾತಿತಂ ಭಣ್ಡಂ

ತಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ಆಮಸನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೫. **ಯಥಾವತ್ಥುನ್ತಿ** ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘಾನುರೂಪಂ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಛಡ್ಡಿತೇಪೀತಿ** ತಸ್ಸ ಚೋರಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಭೀತತಸಿತೇನ ಅತ್ತನಾ ನೀಯಮಾನೇ ಭಣ್ಡೇ ಛಡ್ಡಿತೇಪಿ ಸತಿ। ತೇನೇವ ಠಾನಾಚಾವನಂ ಕಾರಾಪಿತನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ನ ದೋಸೋ"**ತಿ। "ತಿಟ್ಠ ತಿಟ್ಠಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಉತ್ತಸಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡನಂ ತಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಾ ವಿನಾ ಹೋತೀತಿ ತತ್ಥ ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತಥಾ ವದತೋ ಪನ ಅದಿನ್ನಾದಾನಪುಬ್ಬಪಯೋಗತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

೧೯೬. **ತನ್ತಿ** ತಂ ಛಡ್ಡಿತಂ ಭಣ್ಡಂ। **ತದುದ್ಧಾರೇತಿ** ತಸ್ಸ ಛಡ್ಡಿತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಉದ್ಧಾರೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಪಾರಾಜಿಕಂ ಕದಾ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಸಾಮಿಕೇ ಸಾಲಯೇ ಗತೇ"**ತಿ। ನಿರಾಲಯಂ ಛಡ್ಡಿತಂ ಪನ ಗಣ್ಹತೋ ಅಸತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇ ನ ದೋಸೋತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೯೭. ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸಾಲಯಕಾಲೇ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಭಾವಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಗಣ್ಹತೋ"**ತಿ। ಪುಬ್ಬಗಾಥಾಯ "ತ"ನ್ತಿ ಇಧಾನುವತ್ತತೇ। **ಸಕಸಞ್ಞಾಯಗಣ್ಹತೋತಿ** "ತಿಟ್ಠ ತಿಟ್ಠಾ"ತಿ ವಚನತೋ ಉತ್ತಸಿತ್ವಾ ಸಾಲಯಂ ಛಡ್ಡಿತಂ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ। **ಗಹಣೇತಿ** ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಗಹಣಹೇತು, ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಗಹಿತಭಣ್ಡಂ ಅತ್ತನೋ ಗಹಣಕಾರಣಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅವಹಾರಾಪತ್ತಿತೋ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ । ತೇನಾಹ **"ಗಹಣೇ ಪನ ರಕ್ಖತೀ"**ತಿ। ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಪನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಹಣೇ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅತಿದಿಸತಿ।

೧೯೮-೯. **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾತಿ** "ಮಯ್ಹಂ ಕಿಮೇತೇನ ಭಣ್ಡೇನ, ಜೀವಿತರಕ್ಖನಮೇವ ವರತರ"ನ್ತಿ ನಿರಾಲಯೋ ಹುತ್ವಾ। ತೇನಾಹ **"ಭೀತೋ ಚೋರಾ ಪಲಾಯತೀ"**ತಿ। **ಚೋರಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚ ಹೇತುಮ್ಹಿ ನಿಸ್ಸಕ್ಕಂ। **ಗಣ್ಹತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ತಥಾ ಛಡ್ಡಿತಂ ತಂ ಭಣ್ಡನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದ್ಧಾರೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಅನವಜ್ಜೇಪಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತವಸೇನ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ, ಅಸತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇ ದುಕ್ಕಟಮ್ಪಿ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆಹರಾಪೇನ್ತೇತಿ** ಏತ್ಥ ಭಾವಲಕ್ಖಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಭಣ್ಡಸಾಮಿನಿ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦೦. ನಿರಾಲಯೇನ ಛಡ್ಡಿತವತ್ಥುನೋ ಗಹಣೇ ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಞ್ಚ ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ ಚ ಕಸ್ಮಾತಿ ಆಹ **"ತಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ಅಞ್ಞಾಸೂತಿ** ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದೀಸು ಇತರಾಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಸು।

ಹರಣಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೦೧. ಉಪನಿಧಿಕಥಾಯ "ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ಭಾಸತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ರಹಸಿ "ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ನಿಯ್ಯಾದಿತಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಚ್ಛಾ ಸಾಮಿಕೇನ "ದೇಹಿ ಮೇ ತಂ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತುಮುಪಗನ್ತುಂ "ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ಭಾಸತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ** ಅಗ್ಗಹೇಸಿಂ। ಅಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೇಸೋ ಅತೀತೇ ವತ್ತಮಾನಪ್ಪಯೋಗೋಯಂ। "ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧) ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವಿಸಯೇ ಕಸ್ಮಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಅದಿನ್ನಾದಾನಪುಬ್ಬಕತ್ತಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅದಿನ್ನಾದಾನಪುಬ್ಬಕತ್ತಾತಿ** ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಸಹಪಯೋಗವಸೇನ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮತ್ತಾ, ನ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗತ್ತಾ। ನ ಹಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ದುಕ್ಕಟಮತ್ಥೀತಿ। ತೇನೇವಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಪಯೋಗತ್ತಾ"ತಿ।

೨೦೨. **ಏತಸ್ಸಾತಿ** ಏತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ। **ಕಿಂ ನು ದಸ್ಸತೀತಿ** ದಸ್ಸತಿ ಕಿಂ ನು। **ವಿಮತುಪ್ಪಾದೇತಿ** ಹೇತುಮ್ಹಿ ಭುಮ್ಮಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಸ।

೧೦೩. **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ। **ದಾನೇ ನಿರುಸ್ಸಾಹೇತಿ** ಅತ್ತನಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದಾನವಿಸಯೇ ಉಸ್ಸಾಹರಹಿತೇ ಸತಿ, "ನ ದಾನಿ ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಕತೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನೇವಾಹ **"ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ"**ತಿ। **ಪರೋತಿ** ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕೋ। **ಧುರನ್ತಿ** "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಂ। **ನಿಕ್ಖಿಪೇತಿ** ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ।

೧೦೪. **ಚಿತ್ತೇನಾದಾತುಕಾಮೋವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಯೋ ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಚೇತಿ** ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೇ। ಯೋ ಚೋರೋ ಚಿತ್ತೇನ ಅದಾತುಕಾಮೋವ, ತಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ "ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮುಖೇನ ವದತೋಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ **ಅದಾತುಕಾಮೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಚೇತಿ** ವುತ್ತತ್ಥೋ। **ಏವಾತಿ** "ಪರಾಜಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಚಿತ್ತೇನ ಅದಾತುಕಾಮೋ** ಹುತ್ವಾ ಮುಖೇನ "ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವದತೋಪಿ **ಸಾಮಿನೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ** ಸತಿ **ಪರಾಜಯೋ** ಹೋತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಪನಿಧಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೫. **ಸುಙ್ಕಘಾತಸ್ಸಾತಿ** "ಸುಙ್ಕಘಾತಂ ನಾಮ ರಞ್ಞಾ ಠಪಿತಂ ಹೋತಿ ಪಬ್ಬತಖಣ್ಡೇ ವಾ ನದೀತಿತ್ಥೇ ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೩) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತಸ್ಸ "ಸುಙ್ಕಂ ತತೋ ಹನನ್ತಿ…ಪೇ॰… ವಿನಾಸೇನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೧೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ನಿರುತ್ತಸ್ಸ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನೀಯಮಾನೇ ಭಣ್ಡೇ ಏತ್ತಕತೋ ಏತ್ತಕಂ ರಾಜಭಾಗಂ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ರಾಜಾದೀಹಿ ತಂತಂಪದೇಸಸಾಮಿಕೇಹಿ ನಿಯಮಿತಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಖಣ್ಡಾದಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ। **ಬಹೀತಿ** ಸುಙ್ಕಗಹಣತ್ಥಾಯ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಸೀಮತೋ ಬಹಿ। **ಪಾತೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। "ರಾಜಾರಹಂ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಯತೋ ಕುತೋಚಿ ಭಣ್ಡತೋ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅಗ್ಘನಕೋ ಭಾಗೋ ರಾಜಾದಿದೇಸಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಭಣ್ಡಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಯಥಾ ಬಹಿ ಪತತಿ, ಏವಂ ಖಿಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧುವಂ ಪತತೀತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ "ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, "ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಯಥಾ ಖಿತ್ತಂ ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಏಕನ್ತೇನ ಬಹಿ ಪತತೀತಿ। ಹತ್ಥತೋ **ಮುತ್ತಮತ್ತೇ** ತಸ್ಮಿಂ ಭಣ್ಡೇ।

೧೦೬. "ಧುವಂ ಪತತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯತಿರೇಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಂ ರುಕ್ಖೇ"**ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಥೇಯ್ಯಾಯ ಬಹಿ ಪಾತೇತುಂ ಖಿತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಟಿಹತಂ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾತಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ವಾತಿ** ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। "ವಾತಕ್ಖಿತ್ತೋ"ತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ವಾ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೧೦೭. **ಪಚ್ಛಾತಿ** ಪತಿತಟ್ಠಾನೇ ಥೋಕಂ ಚಿರಾಯಿತ್ವಾ, ಇಮಿನಾ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಚಿರಾಯಿತಮತ್ತೇ ಪಯೋಗಸಾಧಿಯಂ ಕಾರಿಯಂ ಸಿದ್ಧಮೇವಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಸಮ್ಪುನ್ನಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ **"ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಿಯಾ"**ತಿ।

೧೦೮. **"ಠತ್ವಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಪತಿತಟ್ಠಾನೇ ಅಚಿರಾಯಿತ್ವಾ ಗತೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಬಹಿ ಪತಿತಟ್ಠಾನತೋ ಇತರತ್ರಾಪಿ ಚಿರಾಯಿತೇನ ಬಹಿ ಪಾತನಪ್ಪಯೋಗೇನ ಸಾಧಿಯಂ ಕಾರಿಯಂ ಸಿದ್ಧಮೇವಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಕಾರಣಸ್ಸ ಸಿದ್ಧತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನೇವಾಹ **"ಪರಾಜಯೋ"**ತಿ। **"ಅತಿಟ್ಠಮಾನ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅಚಿರಾಯನೇನ ಪಯೋಗಸ್ಸ ನಿರತ್ಥಕತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನೇವಾಹ **"ರಕ್ಖತೀ"**ತಿ।

೧೦೯. **ತನ್ತಿ** ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ।

೧೧೦. **ಸಯಂ ವಾ ವಟ್ಟೇತೀತಿ** ಅನ್ತೋ ಠಿತೋ ಸಯಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಪಾದೇನ ವಾ ಯಟ್ಠಿಯಾ ವಾ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪರಿವಟ್ಟೇತಿ। **ಅಟ್ಠತ್ವಾತಿ** ಪವಟ್ಟಿತಮತ್ತೇ ಅನ್ತೋ ಕತ್ಥಚಿಪಿ ಅಟ್ಠತ್ವಾ। **ವಟ್ಟಮಾನನ್ತಿ** ಪವಟ್ಟನ್ತಂ। **ಗತನ್ತಿ** ಬಹಿಸೀಮಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಮತಿಕ್ಕಮಮತ್ತಂ।

೨೧೧. ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಸಚೇ ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ಠತ್ವಾ ಬಹಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯದಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಠತ್ವಾ ಬಹಿಸೀಮಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಕ್ಖತೀತಿ** ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಪಠಮಗತಿನಿವತ್ತನೇನೇವ ಏತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಯೋಗವೇಗಸ್ಸ ನಿವತ್ತತ್ತಾ, ತತೋ ಉಪರಿ ನಿವತ್ತನಾರಹಕಾರಣಸ್ಸ ಅಲದ್ಧಭಾವೇನ ಅತ್ತನಾ ಚ ಗತತ್ತಾ ತಥಾ ಬಹಿಸೀಮಪ್ಪತ್ತಂ ತಂ ಭಣ್ಡಂ ತಂಮೂಲಕಪಯೋಜಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಠಪಿತೇತಿ** "ಏವಂ ಠಪಿತೇ ವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ವಿನಾ "ಕೇವಲಂ ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಬಹಿಸೀಮಾಭಿಮುಖಂ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಠಪಿತೇ। **ಸಯಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಭಣ್ಡಂ ಸಯಮೇವ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ನಿನ್ನಂ ಹುತ್ವಾ ಬಹಿಸೀಮಂ ಚೇ ಪವಟ್ಟನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ವಟ್ಟತೀತಿ** ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಕರಣತೋ ವಟ್ಟತಿ।

೨೧೨. **ಗಚ್ಛನ್ತೇತಿ** ಚೋರಸ್ಸ ಪಯೋಗಂ ವಿನಾ ಅತ್ತನಾವ ಗಚ್ಛನ್ತೇ। **ತನ್ತಿ** ರಾಜದೇಯ್ಯಪಞ್ಚಮಾಸಕಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಮತ್ತಂ ಸುಙ್ಕವನ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ। ನೀಹಟೇಪಿ ನಾವಹಾರೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕೇವಲಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅನಙ್ಗಭಾವತೋ, ಯಾನಾದಿಪಯೋಜಕಕಾಯವಚೀಪಯೋಗಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ, ಭಣ್ಡಟ್ಠಪಿತಯಾನಾದಿನೋ ಅತ್ತನಾವ ಬಹಿಸೀಮಪ್ಪತ್ತತ್ತಾ, ತೇನೇವ ಭಣ್ಡಸ್ಸಾಪಿ ಗತತ್ತಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅವಹಾರೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೩. **ಪಯೋಗೇನ ವಿನಾತಿ** ಚೋರಸ್ಸ ಸಕಪಯೋಗಮನ್ತರೇನ। **ಅವಹಾರೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಯುತ್ತಿ ವುತ್ತನಯಾವ।

೨೧೪. **ಮಣಿನ್ತಿ** ಪಾದಾರಹಂ ಸುಙ್ಕದಾತಬ್ಬಮಣಿರತನಂ, ಏತೇನೇವ ಉಪಲಕ್ಖಣಪದತ್ತಾ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಭಣ್ಡಂ ಸಙ್ಗಹಿತಮೇವ। **ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಿಯಾತಿ** ಯಾನಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಪಾಜಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮನೇತಿ** ಸುಙ್ಕಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ನಿಯಮಿತಟ್ಠಾನಾತಿಕ್ಕಮನೇ।

೨೧೫. **ಮತನ್ತಿ** "ಏತ್ತಕಭಣ್ಡತೋ ಏತ್ತಕಂ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ರಾಜೂಹಿ ಅನುಮತಂ। **ಸೇಸೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋತಿ** "ಸುಙ್ಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಸುಙ್ಕಿಕೇಸು ನಿದ್ದಾಯಮಾನೇಸು, ಕೀಳನ್ತೇಸು, ಬಹಿಗತೇಸು ವಾ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಗಚ್ಛತೋ ನ ದೋಸೋ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿಕೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಮಗ್ಗೋ। **ಅರಞ್ಞಟ್ಠಕಥಾಸಮೋತಿ** "ಯೋ ಚಾರಕ್ಖಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೧೭೦) ಯಥಾವುತ್ತಅರಞ್ಞಟ್ಠಕಥಾಯ ಸದಿಸೋ,

> "ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಚಿತ್ತೇ ಕತ್ವಾ।
> ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ।
> ಸುಙ್ಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇ।
> ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಹೋತೇವಸ್ಸಾ"ತಿ॥ -

ಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಸದಿಸೋಯೇವ। ತೇನೇವ ಗತತ್ಥತಾಯ ಇದಾನಿ ನ ವಿಚಾರೀಯತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಸುಙ್ಕಘಾತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೧೬. "ಪಾಣೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಪಾಣೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೪) **ಪಾಳಿತೋ** ಚ "ತಮ್ಪಿ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಹರನ್ತಸ್ಸ ಅವಹಾರೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೧೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಚ ಪರದಾಸಮನುಸ್ಸೋಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ತಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನ್ತೋಜಾತ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಗೇಹದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ದಾಸಸ್ಸ ಜಾತೋ **ಅನ್ತೋಜಾತೋ** ನಾಮ, ತಂ ವಾ। ಧನೇನ ಕೀತೋ **ಧನಕ್ಕೀತೋ,** ತಂ ವಾ। **ದಿನ್ನಂ ವಾ ಪನ ಕೇನಚೀತಿ** ಮಾತುಲಅಯ್ಯಕಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದಾಸಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ವಾ।

ದಾಸನ್ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಕರಮರಾನೀತಂ ವಾ ದಾಸನ್ತಿ** ಪರವಿಸಯಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ದಾಸಭಾವಾಯ ಗಹಿತಸಞ್ಞಿತಂ ಕರಮರಾನೀತದಾಸಂ ವಾ। **ಹರನ್ತಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಚೋರಿಕಾಯ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಮಸನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಫನ್ದಾಪನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೦೭. **ಭುಜಿಸ್ಸಂ ವಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಅದಾಸಭೂತಂ। **ಮಾನುಸನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಂ ಸತ್ತಂ। **ಆಠಪಿತನ್ತಿ** ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ।

೧೦೮. **ತನ್ತಿ** ಅನ್ತೋಜಾತಾದೀಸು ದಾಸೇಸು ಯಂ ಕಞ್ಚಿ ದಾಸಂ। **ಪಲಾಯಿತುಕಾಮೋವಾತಿ** ಪಲಾಪೇತುಕಾಮೋ ನೀಹರಿತುಕಾಮೋ। ಅಥ ವಾ ತಂ ದಾಸಂ ಭುಜೇಹಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಯಂ ಪಲಾಯಿತುಕಾಮೋತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಭುಜೇಹೀತಿ** ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ। **ತಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋತಿ** ತಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ತಂಠಿತಟ್ಠಾನಂ, ತತೋ ತಂಠಿತಟ್ಠಾನತೋ, ಚೋರೇನ ಅತ್ತನಾ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋತಿ ಅತ್ಥೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಮೇವಂ ವುತ್ತಂ। **ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಕಾಮೇತೀತಿ** ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ಪಾಪೇತಿ। **ಭುಜೇಹಿ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ವಕ್ಖಮಾನಪಕಾರನ್ತರಾಪೇಕ್ಖೋ, "ಸಙ್ಕಾಮೇತಿ ವಾ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೦೯. **ತಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ** ಭಯಕರೇನ ವಚನೇನ ಲೇಸೇನ, ಇಙ್ಗಿತೇನ ವಾ ತಾಸೇತ್ವಾ ನೇನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪದವಾರತೋತಿ** ಪದವಾರೇನ ಯುತ್ತಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಯೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಠಮಪದವಾರಯುತ್ತಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿ, ದುತಿಯಪದವಾರಯುತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೦. **ಹತ್ಥಾದೀಸೂತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕೇಸವತ್ಥಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತನ್ತಿ** ದಾಸಂ। **ಕಡ್ಢತೋಪೀತಿ** ಆಕಡ್ಢತೋಪಿ। **ಪರಾಜಯೋತಿ** "ಪದವಾರತೋ"ತಿ ಅನುವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಪಠಮಪದವಾರೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುತಿಯಪದವಾರೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಯಂ ನಯೋತಿ** "ಪದವಾರತೋ ಯುತ್ತಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಯೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತನಯೋ।

೧೧೧. **ವೇಗಸಾವಾತಿ** ವೇಗೇನೇವ, ಚೋರಸ್ಸ ವಚನೇನ ಕಾತಬ್ಬವಿಸೇಸರಹಿತೇನ ಬಲವಗಮನವೇಗೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಿನಾ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೨. **ಸಣಿಕನ್ತಿ** ಮನ್ದಗತಿಯಾ। **ವದತೀತಿ** "ಗಚ್ಛ, ಯಾಹಿ, ಪಲಾಯಾ"ತಿಆದಿಕಂ ವಚನಂ ಕಥೇತಿ। **ಸೋಪಿ ಚಾತಿ** ಯೋ ಮನ್ದಗತಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏವಂ ವುತ್ತೋ, ಸೋಪಿ ಚ।

೧೧೩. **ಪಲಾಯಿತ್ವಾತಿ** ಸಾಮಿಕಂ ಪಹಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ಸಾಮಿಕಾಯತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ। ಸಾಪಣಂ ವೀಥಿಸನ್ನಿವೇಸಯುತ್ತಂ **ನಿಗಮಮ್ಪಿ ವಾ**। **ತತೋತಿ** ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠಗಾಮಾದಿತೋ। **ತನ್ತಿ** ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠಂ ತಂ ದಾಸಂ।

ಪಾಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೪. **ಥೇಯ್ಯಾತಿ** ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ। **ಸಪ್ಪಕರಣ್ಡನ್ತಿ** ಸಪ್ಪಸಯನಪೇಳಂ। **ಯಥಾವತ್ಥುನ್ತಿ** ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮಾಹ। **ಠಾನತೋತಿ** ಸಪ್ಪಪೇಳಾಯ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ। **ಚಾವನೇತಿ** ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಾತಿಕ್ಕಮೇ।

೧೧೫. **ಕರಣ್ಡನ್ತಿ** ಸಪ್ಪಪೇಳಂ। **ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾತಿ** ವಿವರಿತ್ವಾ। **ಕರಣ್ಡತಲತೋತಿ** ಅನ್ತೋಪೇಳಾಯ ತಲತೋ। **ನಙ್ಗುಟ್ಠೇತಿ** ನಙ್ಗುಟ್ಠಪರಿಯನ್ತೇ।

೧೧೬. **ಘಂಸಿತ್ವಾತಿ** ಪೇಳಾಪಸ್ಸೇ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ। **ಸಪ್ಪಕರಣ್ಡಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿತೋತಿ** ಕರಣ್ಡಪುಟಮುಖವಟ್ಟಿತೋ। ತಸ್ಸ ನಬ್ಭುಟ್ಠೇ ಮುತ್ತಮತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೭. **ನಾಮತೋತಿ** ನಾಮೇನ, ನಾಮಂ ವತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅವ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಕ್ಕೋಸಕಸ್ಸ।

೧೧೮. **ತಥಾತಿ** ಕರಣ್ಡಂ ವಿವರಿತ್ವಾ। ಮಣ್ಡೂಕಮೂಸಿಕಾನಂ ರವಂ ಕತ್ವಾ ನಾಮೇನ ಪಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಲಾಜಾವಿಕಿರಣಅಚ್ಛರಪಹಾರಾದಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೧೯. **ಮುಖನ್ತಿ** ಸಪ್ಪಕರಣ್ಡಸ್ಸ ಮುಖಂ। **ಏವಮೇವ ಚ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಮಣ್ಡೂಕಸಞ್ಞಂ, ಮೂಸಿಕಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಲಾಜಾ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ವಾ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ವಾ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ। **ಯೇನ ಕೇನಚೀತಿ** ವುತ್ತನೀಹಾರತೋ ಯೇನ ವಾ ತೇನ ವಾ।

೧೨೦. **ನ ಪಕ್ಕೋಸತಿ ಚೇತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ನ ಪಕ್ಕೋಸತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಕರಣ್ಡಮುಖವಿವರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

ಅಪದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೨೧. **ಹತ್ಥಿನ್ತಿ** ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಏವ ಉಪಯೋಗವಚನಂ।

೧೨೨. **ಸಾಲಾಯನ್ತಿ** ಹತ್ಥಿಸಾಲಾಯಂ। ವಸತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವತ್ಥು,** ರಾಜಾಗಾರಂ, ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ **ಅನ್ತೋವತ್ಥು,** ಅನ್ತೋರಾಜಗೇಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಙ್ಗಣೇತಿ** ಅನ್ತೋರಾಜಙ್ಗಣೇ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ "ಅನ್ತೋನಗರೇ"ತಿ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ವತ್ಥು ಚಾತಿ ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಅಙ್ಗಣಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಸಕಲಂ ಅಙ್ಗಣಂ ಠಾನನ್ತಿ** ಹತ್ಥಿನೋ ವಿಚರಣಯೋಗ್ಗಂ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ, ಸಕಲಸಾಲಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೩. **ಅಬದ್ಧಸ್ಸಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಸಾಲಾರಾಜವತ್ಥಙ್ಗಣಾಪೇಕ್ಖಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅಬದ್ಧಸ್ಸ ಹಿ ಹತ್ಥಿನೋ ಸಕಲಸಾಲಾದಯೋ ಠಾನಂ, ತದತಿಕ್ಕಮೇ ಠಾನಾಚಾವನಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀತಿ** ಅವಧಾರಣೇ ವಾ। **"ಬದ್ಧಸ್ಸ ಹೀ"**ತಿ ಯೋಜನಾಯ ವಿಸೇಸತ್ಥೋವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಬದ್ಧಸ್ಸ ಪನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಬದ್ಧಸ್ಸ ಪನಾತಿ** ಸಾಲಾದೀಸು ಸನ್ನಿಹಿತಸ್ಸ ಪನ। **ಠಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚಾತಿ** ಸಾಲಾದೀಸು ಠಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ, ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಬನ್ಧನಞ್ಚಾತಿ** ಗೀವಾಯ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಾದದ್ವಯಬನ್ಧನವಲಯೇ ವಾ ಉಭಯತ್ಥ ವಾ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಞ್ಚ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಠಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಬನ್ಧನಞ್ಚ ಠಾನನ್ತಿ ಛ ವಾ ಪಞ್ಚ ವಾ ಠಾನಾನಿ ಲಬ್ಭನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತೇಸಂ** ಠಾನಾನಂ। **ಕಾರಯೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತೀತಿ। **ಹರತೋತಿ** ಹತ್ಥಿಸಾಲಾದಿತೋ ಚೋರಿಕಾಯ ಹರನ್ತಸ್ಸ । **ಕಾರಯೇತಿ** ಆಮಸನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಠಾನಭೇದಗಣನಾಯ ಯಾವ ಪಚ್ಛಿಮಟ್ಠಾನಾ ಪುರಿಮೇಸು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾನಿ, ಅನ್ತಿಮಟ್ಠಾನಾ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಚಾವನೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೪. **ಠಿತಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನಂ, ಇದಞ್ಚ ಅಬದ್ಧಹತ್ಥಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಬದ್ಧಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಾಲಾದೀಸು ಬದ್ಧಸ್ಸ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಸದಿಸೋತಿ ಗತತ್ಥತಾಯ ನ ವುತ್ತೋ।

೧೨೫. **ಏಕಂ ಠಾನನ್ತಿ** ಸಯಿತಟ್ಠಾನಮತ್ತಂ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಗಜೇ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ತುರಙ್ಗಮಹಿಸಾದೀಸು ದ್ವಿಪದೇ ಚ ಬಹುಪ್ಪದೇ ಚ।

೧೩೬. ಏಸೇವ ನಯೋ ಇಇೇಯ್ಯೋ, ವತ್ತಬ್ಬಂ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ತುರಙ್ಗಾ** ಅಸ್ಸಾ। **ಮಹಿಸಾ** ಲುಲಾಯಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗೋಗದ್ರಭಓಟ್ಠಾದಿಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ವತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಸ್ಸಸಾಲಾರಾಜಾಗಾರಙ್ಗಣಬಹಿನಗರಾದೀಸು ಅಬನ್ಧಿತಸಯನಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಠಾನಭೇದೋ ಯಥಾವುತ್ತಸದಿಸತ್ತಾ ನ ವುತ್ತೋ।

ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಅಸ್ಸಸ್ಸ ಪನ ಸಚೇ ಸೋ ಚತೂಸು ಪಾದೇಸು ಬದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಬನ್ಧನಾನಂ, ಖುರಾನಞ್ಚ ಗಣನಾಯ ಅಟ್ಠ ಠಾನಾನಿ, ಸಚೇ ಮುಖೇ ಚ ಬದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ನವ ಠಾನಾನಿ, ಮುಖೇಯೇವ ಬದ್ಧೋ, ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನೀತಿ ಠಾನಭೇದೋ ಚ ತಥೇವ ಸಸಮಿಗಸೂಕರಾದಿಚತುಪ್ಪದೇಸು ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತೇಸು ಬದ್ಧಬದ್ಧಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಹ ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನವಸೇನ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ಠಾನಭೇದೋ ಚ ಗೋಮಹಿಸೇಸು ಬದ್ಧೇಸು ಏವಮೇವ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ಠಾನಭೇದೋ ಚ ವಜಾದೀಸು ಪದೇಸೇಸು ಪವೇಸಿತೇಸು ದ್ವಾರೇಸು ರುಕ್ಖಸೂಚಿಯೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ವಾ ಅನಪನೇತ್ವಾ ವಾ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ವಾ ಅವತ್ವಾ ವಾ ಪಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ, ಸಾಖಾಭಙ್ಗತಿಣಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ವಾ ಪಲೋಭೇನ್ತಸ್ಸ ತಾಸೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪಕರಣ್ಡಕೇ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ವುತ್ತನಯೇನ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ವಿಸೇಸೋ ಚ ನೇತಬ್ಬೋ। ಇಹ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಠಾನಭೇದೇಸು ಬಹುಕೇಸುಪಿ ಉಪನ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಅನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವುತ್ತಸದಿಸನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ “ಏಸೇವ ನಯೋ”ತಿ ಇಮಿನಾವ ಗತತ್ತಾ, ಆಹಟತೋ ಅವಿಞ್ಞಾಯಮಾನಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ವಿಸೇಸಸ್ಸಾಭಾವಾ ಚ ವುತ್ತಂ “ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ವತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ।

ದ್ವಿಪದೇಪೀತಿ “ದ್ವಿಪದಂ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಕ್ಖಜಾತಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೫) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಮಯೂರಾದಿಲೋಮಪಕ್ಖಾ ಚ ವಗ್ಗುಲಿಆದಿಚಮ್ಮಪಕ್ಖಾ ಚ ಭಮರಾದಿಅಟ್ಠಿಪಕ್ಖಾ ಚಾತಿ ಏವಮಾದಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಚ। **ಬಹುಪ್ಪದೇ**ತಿ “ಬಹುಪ್ಪದಂ ನಾಮ ವಿಚ್ಛಿಕಾ ಸತಪದೀ ಉಚ್ಚಾಲಿಙ್ಗಪಾಣಕಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೭) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಬಹುಪ್ಪದಸತ್ತೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲೇಸೋಕಾಸಪಿದಹನತ್ಥಂ ಪದಭಾಜನೇ ವುತ್ತಭೂಮಟ್ಠಾದಿತಿಂಸವಿನಿಚ್ಛಯಮಾತಿಕಾಕಥಾಸು ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಮಾತಿಕಾಕಥಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠಾಸು ಪಞ್ಚಮಾತಿಕಾಕಥಾಸು ಸಂವಿದಾವಹಾರೋ, ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ, ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮನ್ತಿ ಮಾತಿಕತ್ತಯಕಥಾ ಪಠಮಮೇವ ಅದಿನ್ನಾದಾನವಿನಿಚ್ಛಯಸಮ್ಭಾರಭೂತಾನಂ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಅವಹಾರಾನಂ ದಸ್ಸನಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ -

> “ಪುಬ್ಬಸಹಪಯೋಗೋ ಚ, ಸಂವಿದಾಹರಣಮ್ಪಿ ಚ।
> ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನೇಮಿತ್ತಂ, ಪುಬ್ಬಯೋಗಾದಿಪಞ್ಚಕ”ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೪೧) -

ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ತಂ ಪಹಾಯ ಅವಸೇಸೇ ಓಚರಕೋ, ಓಣಿರಕ್ಖಕೋತಿ ಕಥಾದ್ವಯೇ ಓಚರಣಕಕಥಾಯ ಆಣತ್ತಿಕಪ್ಪಯೋಗತ್ತಾ, ತಞ್ಚ ಓಣಿರಕ್ಖಕೇನ ಕರಿಯಮಾನಂ ಠಾನಾಚಾವನಂ ಸಾಹತ್ಥಿಕೇನ ವಾ ಆಣತ್ತಿಕೇನ ವಾ ಪಯೋಗೇನ ಹೋತೀತಿ ತಸ್ಸಾಪಿ “ಸಾಹತ್ಥಾಣತ್ತಿಕೋ ಚೇವಾ”ತಿ ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕೇ ಪಠಮಮೇವ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಚ ಥಲಟ್ಠವೇಹಾಸಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಚ ತಞ್ಚ ದ್ವಯಂ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ “ಓಚರಕೋ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಓಚರಿತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೮) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತೋ ಚೋರಾಪನಪುರಿಸೋ “ಓಚರಕೋ”ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಓಚರತೀತಿ **ಓಚರಕೋ,** ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಅನುಪವಿಸತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ। “ಓಣಿರಕ್ಖೋ ನಾಮ ಆಹಟಂ ಭಣ್ಡಂ ಗೋಪೇನ್ತೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೮) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ಅತ್ತನಿ ಠಪಿತಸ್ಸ ಪರಭಣ್ಡಸ್ಸ ರಕ್ಖಕೋ “ಓಣಿರಕ್ಖೋ”ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಓಣಿತಂ ರಕ್ಖತೀತಿ **ಓಣಿರಕ್ಖೋ,** ಯೋ ಪರೇನ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಆಭತಂ ಭಣ್ಡಂ “ಇದಂ ತಾವ ಭನ್ತೇ ಮುಹುತ್ತಂ ಓಲೋಕೇಥ, ಯಾವಾಹಂ ಇದಂ ನಾಮ ಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ।

ದ್ವಿಚತುಬಹುಪ್ಪದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೩೭. “ಪಞ್ಚಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅದಿನ್ನಂ ಆದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೧೨೨) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತಾನಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನಿ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **“ಪರೇಸ”**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **“ಪರೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಧನ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಮನುಸ್ಸಸನ್ತಕತಾ, **“ಪರೇಸನ್ತಿ ವಿಜಾನಿತ್ವಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಾಯತ್ತಭಾವಸ್ಸ ಜಾನನಂ, **“ಗರುಕ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾದಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಾದಂ ವಾ ಅಗ್ಘನಕತಾ, **“ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತತಾ, **“ಠಾನಾ ಚಾವೇತೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಅವಹಾರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಸಮಙ್ಗಿತಾತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಙ್ಗಹೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೩೮. ಏತ್ತಾವತಾ ತಿಂಸಮಾತಿಕಾಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇ ತಾವಕಾಲಿಕೇ ಪೇತಪರಿಗ್ಗಹೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೧೩೧) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತಂ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **“ಅನಾಪತ್ತೀ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಸನ್ತಕಮ್ಪಿ “ಸಸನ್ತಕ”ನ್ತಿ ಸುದ್ಧಸಞ್ಞಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಗಹಿತಂ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ದಿಸ್ವಾ ಯಾಚಿತೇ ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ।

ತಿರಚ್ಛಾನಪರಿಗ್ಗಹೇತಿ ತಿರಚ್ಛಾನೇಹಿ ಪರಿಗ್ಗಹಿತವತ್ಥುಮ್ಹಿ। ಸಚೇಪಿ ಹಿ ನಾಗಗರುಳಮಾಣವಕಮಾಣವಿಕಾಪಿ ಮನುಸ್ಸವೇಸೇನ ಆಪಣಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಚ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘದೀಪಿಪಭುತೀಹಿ ವಾಳಮಿಗೇಹಿ ಗಹಿತಗೋಚರಂ ಪಠಮಂ ಮೋಚಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋಪಿ ಹಿಂಸನತೋ ಥೋಕಂ ಖಾಯಿತೇ ವಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಸೇನಾದೀಸು ತಿರಚ್ಛಾನೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಗಹಿತಂ ಗೋಚರಂ ಮೋಚಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸೇನಾದಯೋಪಿ ಆಮಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೩೧)। ಏವಮೇವ ಧಮ್ಮನಿದೇಡ್ಡುಭಾದೀಹಿ ಗಹಿತಮಣ್ಡೂಕಾದಯೋ ಜೀವಿತರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಮೋಚಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತಾವಕಾಲಿಕಗ್ಗಾಹೇತಿ “ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ಗಹಿತಂ ಸಚೇ ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ ಗಣೋ ವಾ “ತುಮ್ಹೇವ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ವಟ್ಟತಿ। ನಾನುಜಾನೇಯ್ಯ, ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ದಾತಬ್ಬಂ। ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ। “ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ ಪನ ಪಟಿದಾತುಮೇವ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇತಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗಹೇತುಂ, ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಭತ್ತೋ ಚ, ಆಲಪಿತೋ ಚ, ಜೀವತಿ ಚ, ಗಹಿತೇ ಚ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೬) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತಂ ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಗಹಣೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಯಥಾವುತ್ತಸುತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ** -

> ತತ್ಥ ಸನ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಕಮಿತ್ತೋ। ಸಮ್ಭತ್ತೋತಿ ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। ಆಲಪಿತೋತಿ “ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸಿ, ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಹಣೇ ಕಾರಣಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ। ಜೀವತೀತಿ ಅನುಟ್ಠಾನಸೇಯ್ಯಾಯ ಸಯಿತೋಪಿ ಯಾವ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಗಹಿತೇ ಚ ಅತ್ತಮನೋತಿ ಗಹಿತೇ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ “ಗಹಿತೇ ಮೇ ಅತ್ತಮನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಜಾನನ್ತೇನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅನವಸೇಸಪರಿಯಾದಾನವಸೇನ ಚೇತಾನಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ, ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೋ ಪನ ತೀಹಙ್ಗೇಹಿ ರುಹತಿ - ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ, ಜೀವತಿ, ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋ, ಸಮ್ಭತ್ತೋ, ಜೀವತಿ, ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋ, ಆಲಪಿತೋ, ಜೀವತಿ, ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋತಿ।

ಯೋ ಪನ ಜೀವತಿ, ನ ಚ ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇನ ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಪುನ ದಾತಬ್ಬಂ। ದದಮಾನೇನ ಚ ಮತಕಧನಂ ತಾವ ಯೇ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ, ತೇಸಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಅನತ್ತಮನಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ತಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಪನ ಪಠಮಂಯೇವ "ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ತಯಾ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನಾ"ತಿ ವಚೀಭೇದೇನ ವಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ಕುಪಿತೋ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಯೋಪಿ ಅದಾತುಕಾಮೋವ, ಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಅಧಿವಾಸೇತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತಿ, ಸೋಪಿ ಪುನ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಯೋ ಪನ "ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಹಿತಂ ವಾ ಪರಿಭುತ್ತಂ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಗಹಿತಂ ವಾ ಹೋತು ಪರಿಭುತ್ತಂ ವಾ, ಮಯಾ ಪನ ತಂ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಠಪಿತಂ, ತಂ ಪಾಕತಿಕಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದತಿ, ಅಯಂ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ಲಭತೀತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೩೧)।

ಪೇತಪರಿಗ್ಗಹೇತಿ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯುಪ್ಪನ್ನಾ ಚ ಮರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಚ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾದಯೋ ದೇವಾ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಪೇತಾ ನಾಮ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇಪಿ ಹಿ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆಪಣಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಞತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಮ್ಪಿ ವತ್ಥಂ ತಸ್ಸ ವಿರವನ್ತಸ್ಸೇವ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ದೇವಪೂಜತ್ಥಂ ರುಕ್ಖಾದೀಸು ಮಟ್ಠವತ್ಥಾದೀನಿ ಗಣ್ಹತೋ ನಿದ್ದೋಸತಾಯ ಕಿಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಾಯ ಗಣ್ಹತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ತಥಾ ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಿಕೇ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೩೯. **ಏತ್ಥಾತಿ** ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ ಅವಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ** ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ವಿಯ ಅವಸಾನೇ ಕಥೇತಬ್ಬೋ। **ಪಾಳಿಮುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿಕೋ ತಂತಂಸಿಕ್ಖಾಪದಪಾಳಿಯಂ ಅನಾಗತೋ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಾದೀಹಿ ಠಪಿತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

೧೪೦. **ಪರಾಜಿತಾನೇಕಮಲೇನಾತಿ** ಅಪರಿಮೇಯ್ಯಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸೋಪಚಿತಪಾರಮಿತಾಸಮ್ಭೂತೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪದಟ್ಠಾನೇನ ಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣೇನ ಸಹ ವಾಸನಾಯ ಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನೇನ ಪರಾಜಿತಾ ರಾಗಾದಯೋ ಅನೇಕಕಿಲೇಸಮಲಾ ಯೇನ ಸೋ ಪರಾಜಿತಾನೇಕಮಲೋ, ತೇನ ಪರಾಜಿತಾನೇಕಮಲೇನ । ಜಿನೇನ ಯಂ ದುತಿಯಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವುತ್ತಂ, **ಅಸ್ಸ** ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥೋ ಮಯಾ ಸಮಾಸೇನ ವುತ್ತೋ। **ಅಸೇಸೇನ** ಅತಿವಿತ್ಥಾರನಯೇನ **ವತ್ತುಂ** ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇತುಂ ಕೋ ಹಿ ಸಮತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ, ತೇನ ಅಸೇಸೇನ ತದತ್ಥಂ ವತ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೪೧-೨. ಏವಮತಿಸುಖುಮನಯಸಮಾಕುಲಂ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಮನುಸ್ಸಜಾತಿ**"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಮನುಸ್ಸಜಾತಿನ್ತಿ** ಜಾಯತೀತಿ ಜಾತಿ, ರೂಪಾರೂಪಪಟಿಸನ್ಧಿ, ಮನುಸ್ಸೇಸು ಜಾತಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿ, ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಂ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಮನುಸ್ಸೇಸೂ**ತಿ ಕುಸಲಾಕುಸಲಮನಸ್ಸ ಉಸ್ಸನ್ನತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಸಙ್ಖಾತೇಸು ನರೇಸು। "ಯಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಠಮಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತಞ್ಚ ತಂಸಮ್ಪಯುತ್ತವೇದನಾಸಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾರಸಙ್ಖಾತಖನ್ಧತ್ತಯಞ್ಚ ತಂಸಹಜಾತಾನಿ –

> "ತಿಲತೇಲಸ್ಸ ಯಥಾ ಬಿನ್ದು, ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋ ಅನಾವಿಲೋ।
> ಏವಂ ವಣ್ಣಪ್ಪಟಿಭಾಗಂ, 'ಕಲಲ'ನ್ತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೭೨; ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬) –

ವುತ್ತಾನಿ ಜಾತಿಉಣ್ಣಂಸುಮ್ಹಿ ಪಸನ್ನತಿಲತೇಲೇ ವಾ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೇ ವಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಧುನಿತೇ ಅಗ್ಗೇ ಲಮ್ಬಮಾನಬಿನ್ದುಪ್ಪಮಾಣಕಲಲಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಸಭಾವಕಾನಂ ಕಾಯಭಾವವತ್ಥುದಸಕವಸೇನ ತಿಂಸ ರೂಪಾನಿ ಚ ಅಭಾವಕಾನಂ ಕಾಯವತ್ಥುದಸಕವಸೇನ ವೀಸತಿ ರೂಪಾನಿ ಚಾತಿ ಅಯಂ ನಾಮರೂಪಪಟಿಸನ್ಧಿ ಇಧ **"ಜಾತೀ"**ತಿ ಗಹಿತಾ। **"ಯಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಪದೇನ "ಯಾವ ಮರಣಕಾಲಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಏಸೋ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೋ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪಠಮಭವಙ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚುತಿಚಿತ್ತಾಸನ್ನಭವಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಸನ್ತಾನಸಙ್ಖಾತಸತ್ತೋ ಗಹಿತೋ। ಇಮಿನಾ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಜಾನನ್ತೋತಿ "ಸತ್ತೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ಜೀವಿತಾ ಯೋ ವಿಯೋಜಯೇ**ತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ವಿಯೋಜೇಯ್ಯ ವೋರೋಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ ಉಪರೋಧೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಯ್ಯಾತಿ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ ಉಪರೋಧೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨)।

ತಞ್ಚ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ರೂಪಾರೂಪವಸೇನ ದುವಿಧಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಅರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಗ್ಗಹತ್ತಾ ಉಪಕ್ಕಮವಿಸಯಂ ನ ಹೋತಿ। ರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದೇನ ಪನ ತದಾಯತ್ತವುತ್ತಿತಾಯ ತಂಸಮಕಾಲಮೇವ ಓಚ್ಛಿಜ್ಜಮಾನತಾಯ ಏತ್ಥ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇದಞ್ಚ ಅತೀತಾನಾಗತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ತಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ। ಉಪಕ್ಕಮವಿಸಯಾರಹಂ ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖಣಸನ್ತತಿಅದ್ಧಾವಸೇನ ತಿವಿಧಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ ಉಪ್ಪಾದಟ್ಠಿತಿಭಙ್ಗವಸೇನ ಖಣತ್ತಯಪರಿಯಾಪನ್ನೋ ಭಾವೋ **ಖಣಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ** ನಾಮ। ತಂ ಸರಸಭಙ್ಗಭೂತತ್ತಾ ಸಯಂ ಭಿಜ್ಜಮಾನಂ ಉಪಕ್ಕಮಸಾಧಿಯಂ ವಿನಾಸವನ್ತಂ ನ ಹೋತಿ। ಆತಪೇ ಠತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅನ್ಧಕಾರವಿಗಮನ್ತರಞ್ಚ ಸೀತೇನ ಓವರಕಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಉತುಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ಸೀತಪನೂದನ್ತರಞ್ಚ ರೂಪಸನ್ತತಿ **ಸನ್ತತಿಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ** ನಾಮ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಚುತೀನಮನ್ತರಾಳಪ್ಪವತ್ತಿ ಖನ್ಧಸನ್ತತಿ **ಅದ್ಧಾಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ** ನಾಮ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ದ್ವಯೇ ಉಪಕ್ಕಮಸಮ್ಭವೋ, ತಂವಸೇನ ಉಪಚ್ಛಿಜ್ಜಮಾನಂ ಜೀವಿತಂ ಸನ್ತಾನಪರಿಹಾನಿಪಚ್ಚಯಭಾವತೋ ಸನ್ತತಿಅದ್ಧಾಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನದ್ವಯಂ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಾಲಮಪ್ಪತ್ವಾ ಉಪಕ್ಕಮವಸೇನ ಅನ್ತರಾಯೇವ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸನ್ತತಿಅದ್ಧಾಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಞ್ಚ ತಂನಿರೋಧೇನ ನಿರುಜ್ಝಮಾನಅರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಞ್ಚಾತಿ ಉಭಯಂ ಏತ್ಥ "ಜೀವಿತಾ"ತಿ ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇದಮೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಸನ್ತತಿಂ ವಿಕೋಪೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨)।

ಇಮಿಸ್ಸಾವ ಪಾಣಾತಿಪಾತಭಾವೇ ಆಪತ್ತಿಭಾವತೋ ಏತ್ಥ ಠತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೭೨) ಪಾಣಪಾಣಾತಿಪಾತಪಾಣಾತಿಪಾತೀಪಾಣಾತಿಪಾತಪ್ಪಯೋಗಾನಂ ವಿಭಾಗೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ತತ್ಥ **ಪಾಣೋ**ತಿ ವೋಹಾರತೋ ಸತ್ತೋ, ಪರಮತ್ಥತೋ ಉಪಚ್ಛಿಜ್ಜಮಾನಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ತಂ "ಜೀವಿತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಂ। **ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ** ನಾಮ ವಧಕಚೇತನಾ, ಸೋ ಚ "ವಿಯೋಜಯೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ। **ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ** ನಾಮ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಸೋ ಚ "ಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ। **ಪಾಣಾತಿಪಾತಪ್ಪಯೋಗೋ** ಪನ –

“ವುತ್ತಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ।
ಪಯೋಗಾ ಛ ಮಹೇಸಿನಾ”ತಿ –

ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಇಧೇವ ವಕ್ಖಮಾನವಿಭಾಗತ್ತಾ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಅಸ್ಸ ಸತ್ಥಂ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಸ್ಸ। “ಹತ್ಥಪಾಸೇ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಹತ್ಥಪಾಸೋ** ನಾಮ ಸಮೀಪೋತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಮೀಪಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಸತ್ಥನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಜೀವಿತವಿಹಿಂ ಸನುಪಕರಣಭಾವೇನ ಸಮ್ಮತಾ ಧಾರಾವನ್ತಅಸಿಆದಿ ಚ ಧಾರಾರಹಿತಯಟ್ಠಿಭಿನ್ದಿವಾಲಲಗುಳಾದಿ ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಸಸತಿ ಹಿಂಸತೀತಿ ಸತ್ಥಂ। ತೇನೇವಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** “ಅಸಿಂ ವಾ ಸತ್ತಿಂ ವಾ ಭಿನ್ದಿವಾಲಂ ವಾ ಲಗುಳಂ ವಾ ಪಾಸಾಣಂ ವಾ ಸತ್ಥಂ ವಾ ವಿಸಂ ವಾ ರಜ್ಜುಂ ವಾ”ತಿ। ಇಧಾವುತ್ತಂ ಕರಪಾಲಿಕಾಛುರಿಕಾದಿ ಸಮುಖಂ “ಸತ್ಥಂ ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾತಿ** ಯಥಾ ಭೋಗಹೇತುಂ ಲಭತಿ, ತಥಾ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ, ಅತ್ತವಧಾಯ ಇಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇ ಯಥಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಥಾ ಸಮೀಪೇ ತೇನೇವ ಚಿತ್ತೇನ ಠಪೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಿನಾ ಥಾವರಪ್ಪಯೋಗೋ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ।

ಮರಣೇ ಗುಣಂ ವಾ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಮರಣತ್ಥಾಯ ಮರಣೇ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಜೀವಿತೇ ಆದೀನವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಮರಣೇ ಗುಣಂ ಭಣತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ “ಕಿಂ ತುಯ್ಹಿಮಿನಾ ಪಾಪಕೇನ ದುಜ್ಜೀವಿತೇನ, ಯೋ ತ್ವಂ ನ ಲಭಸಿ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತು”ಮಿಚ್ಚಾದಿನಾ ನಯೇನ ಮರಣತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತೇ ಅವಣ್ಣಂ ವದನ್ತೋ ಚ “ತ್ವಂ ಖೋಸಿ ಉಪಾಸಕ ಕತಕಲ್ಯಾಣೋ ಅಕತಪಾಪೋ, ಮತಂ ತೇ ಜೀವಿತಾ ಸೇಯ್ಯೋ, ಇತೋ ತ್ವಂ ಕಾಲಕತೋ ವಿವಿಧವಿಹಙ್ಗಮವಿಕೂಜಿತೇ ಪರಮಸುರಭಿಕುಸುಮಭೂಸಿತತರುವರನಿಚಿತೇ ಪರಮರತಿಕರಲಳಿತಗತಿಭಾಸಿತವಿಲಪಿತಸುರಯುವತಿಗಣವಿಚರಿತೇ ವರನನ್ದನೇ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಪರಿವಾರಿತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮರಣತ್ಥಾಯ ಮರಣಾನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಚ “ಮರಣೇ ಗುಣಂ ವದೇಯ್ಯ”ಇಚ್ಚೇವ ವುಚ್ಚತಿ।

ಮರಣೂಪಾಯಂ ದೇಸೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವ “ಸತ್ಥಂ ವಾ ಆಹರ, ವಿಸಂ ವಾ ಖಾದ, ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಉಬ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕರೋಹೀ”ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಸತ್ಥಹರಣಾನಿ ಚ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಸೋಬ್ಭನರಕಪಪಾತಾದೀಸು ಪಪತನಞ್ಚಾತಿ ಏವಮಾದಿಕಂ ಮರಣೂಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ। “ಹೋತಿ ಅಯಮ್ಪೀ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, **ಅಪೀತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತದ್ವಯಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ದ್ವೇಧಾ ಭಿನ್ನಸಿಲಾ ವಿಯ ಅಸನ್ಧೇಯ್ಯೋವ ಸೋ ಇತೀಯ್ಯೋತಿ** ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ನಪಾಸಾಣೋ ವಿಯ ಭಗವತೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧಸಾಸನದ್ವಯೇನ ಸೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಸನ್ಧಾತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋವಾತಿ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೩. **ಥಾವರಾದಯೋತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಿಜ್ಜಾಮಯಇದ್ಧಿಮಯಪಯೋಗದ್ವಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

೧೪೪. **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ಛಸು ಪಯೋಗೇಸು। ಸಕೋ ಹತ್ಥೋ **ಸಹತ್ಥೋ,** ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ,** ಪಯೋಗೋ। ಇಧ **ಹತ್ಥ**ಗ್ಗಹಣಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಹತ್ಥಾದಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇನ ನಿಪ್ಫಾದಿತೋ ವಧಪ್ಪಯೋಗೋ ಸಾಹತ್ಥಿಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೪೫. “ತ್ವಂ ತಂ ಏವಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಸ್ಸ ಯಂ ಆಣಾಪನಂ, ಅಯಮಾಣತ್ತಿಕೋ ನಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಣತ್ತಿಕೋ ನಯೋತಿ** ಆಣತ್ತಿಯೇವ ಆಣತ್ತಿಕೋ। ನೇತಿ ಪವತ್ತೇತೀತಿ ನಯೋ, ಪಯೋಗಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ।

೧೪೬. **ದೂರನ್ತಿ** ದೂರಟ್ಠಂ। **ಕಾಯೇನ ಪಟಿಬದ್ಧೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಾಯೇಕದೇಸೋ ಹತ್ಥಾದಿ ಕಾಯೋ ಅವಯವೇ ಸಮುದಾಯೋಪಚಾರತೋ “ಗಾಮೋ ದಡ್ಢೋ”ತಿ ಯಥಾ। ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಂ ಚಾಪಾದಿಕಂ ಪಟಿಬದ್ಧಂ ನಾಮ ಪುಬ್ಬಪದಲೋಪೇನ

“ದೇವದತ್ತೋ ದತ್ತೋ”ತಿ ಯಥಾ। ವಾ-ಸದ್ದೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, “ಉಸುಆದಿನಿಪಾತನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿಧಾನಂ **ವಿಧಿ,** ಪಯೋಗೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೭. **ಅಸಞ್ಚಾರಿಮುಪಾಯೇನಾ**ತಿ ಅಸಞ್ಚಾರಿಮೇನ ನಿಚ್ಚಲೇನ ಉಪಾಯೇನ। ಓಪತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಓಪಾತೋ,** ಸೋ ಆದಿ ಯೇಸಂ ಅಪಸ್ಸೇನವಿಸಭೇಸಜ್ಜಸಂವಿಧಾನಾದೀನಂ ತೇ **ಓಪಾತಾದಯೋ,** ತೇಸಂ ವಿಧಾನಂ **ಓಪಾತಾದಿವಿಧಾನಂ,** ಓಪಾತಕ್ಖಣನಾದಿಕಿರಿಯಾ।

೧೪೮. **ವಿಜ್ಜಾಯಾ**ತಿ ಆಥಬ್ಬನವೇದಾಗತಮರಣಮನ್ತಸಙ್ಖಾತವಿಜ್ಜಾಯ। **ಜಪ್ಪನ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಪರೋ ನ ಸುಣಾತಿ, ತಥಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಚನಂ।

೧೪೯. ಮಾರಣೇ ಸಮತ್ಥಾ ಯಾ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಇದ್ಧಿ, ಅಯಂ ಇದ್ಧಿಮಯೋ ಪಯೋಗೋ ನಾಮಾತಿ ಸಮುದೀರಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇ ಜಾತಾ **ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ,** ಇದ್ಧಿ, ಯಾ “ನಾಗಾನಂ ನಾಗಿದ್ಧಿ ಸುಪಣ್ಣಾನಂ ಸುಪಣ್ಣಿದ್ಧಿ ಯಕ್ಖಾನಂ ಯಕ್ಖಿದ್ಧೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೭೨) ಬಹುಧಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾ। ತತ್ಥ ದಿಟ್ಠದಟ್ಠಫುಟ್ಠವಿಸಾನಂ ನಾಗಾನಂ ದಿಸ್ವಾ, ಡಂಸಿತ್ವಾ, ಫುಸಿತ್ವಾ ಚ ಪರೂಪಘಾತಕರಣೇ **ನಾಗಿದ್ಧಿ** ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ಸೇಸಾನಮ್ಪಿ। ಇದ್ಧಿಯೇವ **ಇದ್ಧಿಮಯೋ,** ಭಾವನಾಮಯೋ ಇದ್ಧಿಪ್ಪಯೋಗೋ ಪನೇತ್ಥ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> “ಕೇಚಿ ಪನ ಭಾವನಾಮಯಿದ್ಧಿಯಾಪಿ ಪರೂಪಘಾತಕರಣಂ ವದನ್ತಿ। ಸಹ ಪರೂಪಘಾತಕರಣೇನ ಚ ಆದಿತ್ತಘರೂಪರಿ ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಉದಕಘಟಸ್ಸ ಭೇದನಂ ವಿಯ ಇದ್ಧಿವಿನಾಸಞ್ಚ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಇಚ್ಛಾಮತ್ತಮೇವ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ತಂ ಕುಸಲವೇದನಾವಿತಕ್ಕಪರಿತ್ತತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ನ ಸಮೇತಿ। ಕಥಂ? ಅಯಞ್ಹಿ ಭಾವನಾಮಯಿದ್ಧಿ ನಾಮ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಮಯಾ ಕುಸಲತ್ತಿಕೇ ಕುಸಲಾ ಚೇವ ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಚ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಅಕುಸಲೋ। ವೇದನಾತ್ತಿಕೇ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ದುಕ್ಖಸಮ್ಪಯುತ್ತೋ। ವಿತಕ್ಕತ್ತಿಕೇ ಅವಿತಕ್ಕಅವಿಚಾರಾ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಸವಿತಕ್ಕಸವಿಚಾರೋ। ಪರಿತ್ತತ್ತಿಕೇ ಮಹಗ್ಗತಾ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಪರಿತ್ತೋಯೇವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೭೨)।

೧೫೦. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಛಬ್ಬಿಧೇಸು ಪಯೋಗೇಸು। **ಉದ್ದೇಸೋಪೀ**ತಿ ಉದ್ದಿಸನಂ ಉದ್ದೇಸೋ, ತಂಸಹಿತೋ ಪಯೋಗೋಪಿ ಉದ್ದೇಸೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ “ಕುನ್ತೇ ಪವೇಸೇಹೀ”ತಿ ಯಥಾ। ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬತಾಯ ಚ **ಅನುದ್ದೇಸೋ**ತಿ ತಬ್ಬಿಪರೀತವಚನಮೇವ ಞಾಪಕನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಏಕೇಕೋ ಉದ್ದೇಸೋಪಿ ಅನುದ್ದೇಸೋಪಿ ಹೋತೀತಿ ತೇಸಮಯಂ ಭೇದೋ ಪನ ದುವಿಧೋ ಹೋತೀತಿ ಪರಿದೀಪಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮೇಸು ಛಸು ಪಯೋಗೇಸ್ವೇವ ಏಕೇಕಸ್ಸೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸಾನುದ್ದಿಸ್ಸಕಿರಿಯಮಾನತಾಯ ದುವಿಧಭಾವತೋ ತೇಸಂ ದ್ವಾದಸವಿಧೋ ಭೇದೋ **ಪದಭಾಜನೇ** ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಚ ದೀಪಿತೋ, ತತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಿದಾನಿ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೫೧. **ಬಹೂಸುಪೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಬಹೂಸುಪಿ। **ತೇನ ಕಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಪಹಾರದಾನಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಮ್ಮೇನ। **ಬಜ್ಝತೀ**ತಿ ಅಪಾಯಂ ನೇತುಂ ಕಮ್ಮಪಾಸೇನ ಕಮ್ಮನ್ತರಂ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಬಜ್ಝತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೨. **ಪಹಾರೇಪೀ**ತಿ ಪಹರಣೇಪಿ। **ದೇಹಿನೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಹಟಸ್ಸ।

೧೫೩. **ಪಹಟಮತ್ತೇ ವಾ**ತಿ ಪಹಟಕ್ಖಣೇ ವಾ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಕಾಲನ್ತರೇ ವಾ। **ಉಭಯಥಾಪಿ ಚ ಮತೇ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆಕಾರಾನಮಞ್ಞತರೇನ ಮತೇಪಿ। **ಹನ್ತಾ** ವಧಕೋ। **ಪಹಟಮತ್ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮರಣಾರಹಪಹಾರಸ್ಸ ಲದ್ಧಕ್ಖಣೇಯೇವ, ಮರಣತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇಯೇವಾತಿ ಮತ್ತಸದ್ದೇನ ದೀಪೇತಿ। ಮರಣತ್ಥಾಯ ಚ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಯ ಚ ದಿನ್ನೇಸು ಅನೇಕೇಸು ಪಹಾರೇಸು ಮರಣತ್ಥಾಯ

ದಿನ್ನಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಯದಾ ಕದಾಚಿ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಪಹಾರದಾನಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತಿ। ಅಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ದಿನ್ನಪ್ಪಹಾರಬಲೇನ ಚೇ ಮರೇಯ್ಯ, ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ।

೧೭೪. **ದ್ವೇ ಪಯೋಗಾತಿ** ಉದ್ದಿಸ್ಸಾನುದ್ದಿಸ್ಸಕಿರಿಯಾಭೇದಭಿನ್ನಾ ಸಾಹತ್ಥಿಕಾಣತ್ತಿಕಾ ದ್ವೇ ಪಯೋಗಾ।

೧೭೫. **ಕರಣಸ್ಸಾತಿ** ಕಿರಿಯಾಯ। **ವಿಸೇಸೋತಿ** ನಾನತ್ತಂ। **ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮಕಾತಿ** ಆಣತ್ತಿಂ ನಿಯಾಮೇನ್ತಿ ವವತ್ಥಾಪೇನ್ತೀತಿ ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮಕಾ।

೧೭೬. **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮಕೇಸು ಛಸು ಆಕಾರೇಸು। **ಯೋಬ್ಬನಾದಿ ಚಾತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಥಾವರಿಯಮನ್ದಖಿಡ್ಡವುದ್ಧಾದಿಅವತ್ಥಾವಿಸೇಸೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ।

೧೭೭. ಯಂ ಮಾತಿಕಾಯ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ **ಸತ್ಥಂ, ತಂ** ಕತಮಂ?। **ಸತ್ತಮಾರಣ**ನ್ತಿ ಸತ್ತೇ ಮಾರೇನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ ಸತ್ತಮಾರಣಂ, ಅಸಿಆದಿವಧೋಪಕರಣಂ।

೧೭೮. **ವಿಜ್ಝನ**ನ್ತಿ ಉಸುಆದೀಹಿ ವಿಜ್ಝನಂ। **ಭೇದನ**ನ್ತಿ ಕಕಚಾದೀಹಿ ದ್ವಿಧಾಕರಣಂ। **ಭೇದನ**ನ್ತಿ ಖಗ್ಗಾದೀಹಿ ದ್ವಿಧಾಕರಣಂ। **ತಾಳನ**ನ್ತಿ ಮುಗ್ಗರಾದೀಹಿ ಆಘಾತನಂ। **ಏವಮಾದಿವಿಧೋತಿ** ಏವಮಾದಿಪ್ಪಕಾರೋ। **ಅನೇಕೋತಿ** ಬಹುಕೋ ಭೇದೋ। **ಕರಣಸ್ಸ ವಿಸೇಸೋ** ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೯-೮೦. "ಪುರತೋ ಪಹರಿತ್ವಾನ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ಯೋ **ಭಾಸಿತೋ** ಆಣಾಪಕೇನ, ತೇನ ಆಣತ್ತೇನ ಪಚ್ಛತೋ…ಪೇ॰… ಮಾರಿತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತ್ಥಾಣತ್ತಿ ವಿಸಙ್ಕೇತಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಯಂ 'ಮಾರೇಹೀ'ತಿ…ಪೇ॰… ತತೋ"ತಿ ವತ್ಥುವಿಸಙ್ಕೇತೋ ದಸ್ಸಿತೋ। "ಪುರತೋ…ಪೇ॰… ಮಾರಿತೇ"ತಿ ಆಣತ್ತಿವಿಸಙ್ಕೇತೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಮೂಲಟ್ಠೋತಿ** ಆಣಾಪಕೋ। **ಮೂಲ**ನ್ತಿ ಹಿ ಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾನುರೂಪಂ ಆಣಾಪನಂ, ತತ್ಥ ಠಿತೋತಿ **ಮೂಲಟ್ಠೋ**।

೧೮೧. ಇಮಿನಾ ವಿಸಙ್ಕೇತೇ ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕೇತೇ ಅವಿರಾಧಿತೇ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವತ್ಥು"**ನ್ತಿಆದಿ। ತಂ ವತ್ಥುಂ ಅವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಾರಿತೇ ಉಭಯೇಸಂ…ಪೇ॰… ಉದೀರಿತೋ, ಯಥಾಣತ್ತಿ ಚ ಮಾರಿತೇ…ಪೇ॰… ಉದೀರಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಾರಿತೇ** ವತ್ಥುಸ್ಮಿನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **ಉಭಯೇಸ**ನ್ತಿ ಆಣಾಪಕಆಣತ್ತಾನಂ। **ಯಥಾಕಾಲ**ನ್ತಿ ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣಂ, ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಮಾರಣಕ್ಖಣಞ್ಚ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। ಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧೋ, ಕಮ್ಮುನಾ ಬನ್ಧೋ **ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋ**। ಅಥ ವಾ ಬಜ್ಝತಿ ಏತೇನಾತಿ ಬನ್ಧೋ, ಕಮ್ಮಮೇವ ಬನ್ಧೋ **ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋ**।

೧೮೪. **ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ನಾತಿ** ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ನತ್ಥಿ, ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಯಥಾಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೫. **ಸಬ್ಬಸೋತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಕಾಲಭೇದೇಸು, ಸಬ್ಬಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಸೋತಿ** ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ। **ವಿಭಾವಿನಾತಿ** ಪಣ್ಡಿತೇನ। ಸೋ ಹಿ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತೀತಿ ತಥಾ ವುತ್ತೋ।

೧೮೬-೭-೮. **"ಇಮಂ ಗಾಮೇ ಠಿತ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ತಂ ಸಞ್ಜಾನಿತುಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಮಾರಣಕ್ಖಣಟ್ಠಾನನಿಯಮತ್ಥಾಯಾತಿ "ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾಪಿ **"ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ"**ತಿ ಆಹ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಆಣಾಪಕಸ್ಸ। **"ತತ್ಥಾ"**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸಂ ಆಣತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಗಾಮೇಯೇವ** ಠಿತಂ ವೇರಿಂ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ಸಾವಧಾರಣಂ ಆಣತ್ತೋ ವನೇ ಚೇ ಠಿತಂ ಮಾರೇತಿ ವಾ **"ವನೇಯೇವ** ಠಿತಂ ವೇರಿಂ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ಸಾವಧಾರಣಂ ವುತ್ತೋ ಗಾಮೇ ಠಿತಂ ಚೇ ಮಾರೇತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಾವಧಾರಣ"ನ್ತಿ

ಚ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ “**ವನೇ ವಾ ಸಾವಧಾರಣ**”ನ್ತಿ ಪಾಠೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ವಿಗತೋ ಸಙ್ಕೇತೋ ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ವಿಸಙ್ಕೇತೋ**।

೧೭೯. **ಸಬ್ಬದೇಸೇಸೂತಿ** ಗಾಮವನಅಙ್ಗಣಗೇಹಾದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು। **ಭೇದತೋತಿ** ನಾನತ್ತತೋ।

೧೮೦. “ಸತ್ಥೇನ ಪನ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಯೋ **ಆಣತ್ತೋ,** ತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸತ್ಥೇನ ಮಾರಿತೇ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೧-೨. **ಇಮಿನಾ ವಾಸಿನಾ ಹೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಹೀತಿ** ಪದಪೂರಣೇ। **“ಇಮಿನಾ ಅಸಿನಾ** ಮಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೋ **ಅಞ್ಞೇನ ಅಸಿನಾ** ಮಾರೇತಿ ವಾ “ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಸ ಅಸಿಸ್ಸ ಏತಾಯ ಧಾರಾಯ ಮಾರಯ” ಇತಿ ವುತ್ತೋ ತಂ **ವೇರಿಂ** ಸಚೇ **ಇತರಾಯ ಧಾರಾಯ** ಮಾರೇತಿ **ವಾ ಥರುನಾ** ಮಾರೇತಿ **ವಾ ತುಣ್ಡೇನ** ಮಾರೇತಿ **ವಾ,** ತಥಾ ಮಾರಿತೇ ವಿಸಙ್ಕೇತೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಥರುನಾತಿ** ಖಗ್ಗಮುಟ್ಠಿನಾ। **ತುಣ್ಡೇನಾತಿ** ಖಗ್ಗತುಣ್ಡೇನ। **“ವಿಸಙ್ಕೇತೋವಾ”**ತಿ ಸಙ್ಕೇತವಿರಾಧೇನೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸನಪದಮೇತಂ।

೧೮೩. **ಸಬ್ಬಾವುಧಕಜಾತಿಸೂತಿ** ಇಧಾವುತ್ತಕರಪಾಲಿಕಾಛುರಿಕಾದಿಸಬ್ಬಪಹರಣಸಾಮಞ್ಞೇಸು। **ವಿಸೇಸತೋತಿ** ಭೇದತೋ।

೧೮೪. **ಪರೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಸೋತಿ** ಆಣತ್ತೋ। **ನಿಸಿನ್ನಂ ನಂ ಮಾರೇತಿ, ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** “ಗಚ್ಛನ್ತಮೇವ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ಸಾವಧಾರಣಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾ “ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಸೋಯೇವಾ”ತಿ ತಂ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ನ ಹೋತಿ, ಅವಧಾರಣಂ ಅನ್ತರೇನ ಕಥನಂ ತಂ ಸಞ್ಞಾನಾಪೇತುಂ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಇರಿಯಾಪಥನಿಯಾಮಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೮೫-೬. ಅಸತಿ ಸಾವಧಾರಣೇ ವಿಸಙ್ಕೇತಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಾವಧಾರಣೇ ಇರಿಯಾಪಥನ್ತರೇಸು ವಿಸಙ್ಕೇತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನಿಸಿನ್ನಂಯೇವಾ”**ತಿಆದಿ। “ನಿಸಿನ್ನಂಯೇವ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಮಾರೇತಿ, ವಿಸಙ್ಕೇತನ್ತಿ ಞಾತಬ್ಬಂ। “ಗಚ್ಛನ್ತಂಯೇವ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಂ ಮಾರೇತಿ, ವಿಸಙ್ಕೇತನ್ತಿ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಮೇವ ಯೋಜನಾಕ್ಕಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ಯಥಾಕ್ಕಮ”**ನ್ತಿ।

೧೮೭. **ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾತಿ** ಸರಾದೀಹಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ।

೧೮೮. **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಅಸಿಆದೀಹಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। ಪುನ **ಸೋತಿ** ಪಯೋಗೋ।

೧೮೯. **ಕರಣೇಸೂತಿ** ವಿಜ್ಝನಾದಿಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸೇಸು।

೧೯೦-೧. ಏತ್ತಾವತಾ ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮಕನಿದ್ದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ದೀಘಾದಿಲಿಙ್ಗವಸೇನಾಪಿ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ವಿಸಙ್ಕೇತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದೀಘ”**ನ್ತಿಆದಿ। “ದೀಘಂ…ಪೇ॰… ಥೂಲಂ ಮಾರೇಹೀತಿ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಆಣಾಪೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೭೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಏವ-ಕಾರಂ ವಿನಾ “ದೀಘಂ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಯೋ **ಆಣತ್ತೋ** ಹೋತಿ, ಸೋಪಿ ಆಣತ್ತೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಾದಿಸಂ ಸಚೇ ಮಾರೇತಿ, ನತ್ಥಿ ತತ್ಥ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪರಾಜಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ **“ರಸ್ಸ”**ನ್ತಿಆದಿಸಬ್ಬಪದೇಹಿಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಅನಿಯಮೇತ್ವಾತಿ** ವಿಸಙ್ಕೇತಾಭಾವಸ್ಸ ಹೇತುದಸ್ಸನಂ। **ಏವಕಾರೋ** ವಾಕ್ಯಾಲಙ್ಕಾರೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆಣತ್ತಿಕಪ್ಪಯೋಗೇ। “ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪರಾಜಯೋ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಣಾಪಕಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞಂ ಯಥಾವುತ್ತಕ್ಖಣಂ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಂ **“ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಾದಿಸ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಚೇ ಆಣಾಪಕೋ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಮಾರೇತಿ, ಆಣಾಪಕೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮರತಿ, ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಆಣಾಪಕೇನ ಅತ್ತಾನಮುದ್ದಿಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಕತಾಯ ಆಣತ್ತೋ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ತಾದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಾರೇತಿ, ಓಕಾಸಸ್ಸ ಅನಿಯಮಿತತ್ತಾ ಆಣಾಪಕೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಇತರೋ ಕಮ್ಮುನಾ ಬಜ್ಝತಿ। ಯದಿ "ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ವಾ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಈದಿಸಂ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ಓಕಾಸಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಆಣಾಪೇತಿ, ತತ್ಥ ಆಣಾಪಕತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಮಾರಿತೇ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ತತೋ ಬಹಿ ಮಾರಿತೇ ವಧಕಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋ। ಆಣಾಪಕೋ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಆಣಾಪೇತಿ, ಇತರೋ ಚ ತಮೇವ ತತ್ಥ ಮಾರೇತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಮಾರೇತಿ, ಮೂಲಟ್ಠೋ ಮುಚ್ಚತಿ। ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ಥ ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಾ ಮಾರೇತಿ, ವಧಕೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಮೂಲಟ್ಠೋ ಮುಚ್ಚತಿ। ಆನನ್ತರಿಯವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಆನನ್ತರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೮೧. ಯೋ ಮನುಸ್ಸಂ ಕಞ್ಚಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಸಚೇ ಓಪಾತಂ ಖಣತಿ, ತಥಾ ಓಪಾತಂ ಖಣನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ। ಯೋಜನಾ ಚ ನಾಮೇಸಾ ಯಥಾರುತಯೋಜನಾ, ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾತಿ ದುವಿಧಾ। ತತ್ಥ ಪಾಠಾಗತಪದಾನಮೇವ ಯೋಜನಾ **ಯಥಾರುತಯೋಜನಾ,** ಊನಪೂರಣತ್ಥಮಜ್ಝಾಹಾರಪದೇಹಿ ಸಹ ಪಾಠಾಗತಪದಾನಂ ಯೋಜನಾ **ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। "**ಖಣನ್ತಸ್ಸ ಚ ಓಪಾತ**"ನ್ತಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ। "**ಖಣನ್ತಸ್ಸ ತಥೋಪಾತ'ನ್ತಿ** ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರೋ"ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತಂ। "**ಆವಾಟ**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ 'ಓಪಾತ'ನ್ತಿ ಪರಿಯಾಯೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ತತೋಪಿ –

> "ಮನುಸ್ಸಂ ಕಞ್ಚಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ।
> ಯೋ ಚೇ ಖಣತಿವಾಟಕಂ।
> ಖಣತೋ ತಂ ತಥಾ ತಸ್ಸ।
> ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ॥ –

ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರತರೋ। ಜಾತಪಥವಿಂ ಖಣನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಪಯೋಗತ್ತಾ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ।

೧೮೩. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಟೇ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪತಿತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ। **ದುಕ್ಖಸ್ಸುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ದುಕ್ಖುಪ್ಪತ್ತಿಹೇತು। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೇನ ಆವಾಟೋ ಖತೋ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಪತಿತ್ವಾ** ಸೋ ಚೇ ಮರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಮತೇ ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಭವೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೪. **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಯಂ ಸಮುದ್ದಿಸ್ಸ ಆವಾಟೋ ಖತೋ, ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ। **ಅನುದ್ದಿಸ್ಸಕ**ನ್ತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ, ಅನುದ್ದಿಸ್ಸಕಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಓಪಾತವಿಸೇಸನಂ ಚೇ, "ಅನುದ್ದಿಸ್ಸಕೋ ಓಪಾತೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। "ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೩೯; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪; ೧೦.೧೫; ಇತಿವು॰ ೯೦; ನೇತ್ತಿ॰ ೧೭೦) ವಿಯ ಓ-ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಅ-ಕಾರೋ, ಮ-ಕಾರಾಗಮೋ ಚ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಅನೋದಿಸ್ಸಕೋ ಓಪಾತೋ ಖತೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೫. "ಏತ್ಥ ಪತಿತ್ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಮರತೂ"ತಿ ಅನೋದಿಸ್ಸಕೋ ಓಪಾತೋ ಸಚೇ ಖತೋ ಹೋತಿ, ಯತ್ತಕಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮರನ್ತಿ ಚೇ, ಅಸ್ಸ ತತ್ತಕಾ ದೋಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "**ಯೋ ಕೋಚೀ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ದೋಸಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಬನ್ಧದೋಸಾ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ಪನ ಏಕಮೇವ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೇನ ಅನೋದಿಸ್ಸ ಓಪಾತೋ ಖತೋ, ತಸ್ಸ।

೧೮೬. **ಆನನ್ತರಿಯವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ** ಮತೇತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, "ತತ್ಥ ಪತಿತ್ವಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರೋ, ಅರಹನ್ತೇ, ಮಾತರಿ, ಪಿತರಿ ಚ ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿತ್ವಾ ಮತೇ ಕಾಲಕತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆನನ್ತರಿಯಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕತ್ಥೇ, ಕುಚ್ಛಿತೇ , ಸಞ್ಞಾಯಂ ವಾ ಕ-ಪಚ್ಚಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

“ತಥಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಆನನ್ತರಿಯವತ್ಥುಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಸಪದೇ ಅವಯವಭೂತಮ್ಪಿ “ವತ್ಥುಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ ಇದಞ್ಚ “ತತ್ಥ ಪತಿತ್ವಾ ಮತೇ”ತಿ ಇದಞ್ಚ ಆಕಡ್ಢತಿ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀನಂ** ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ತತ್ಥ ಪತಿತ್ವಾ ಮತೇ **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಯೋ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಟೇ ಪತಿತ್ವಾ ಯಕ್ಖಾದೀಸು ಮತೇಸು, ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುನೋ ದುಕ್ಖುಪ್ಪತ್ತಿಯಞ್ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೇ ಮತೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ತಿರಚ್ಛಾನೇ ಮತೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೮೭. **ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ದ್ವೇ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮತತ್ತಾ ದ್ವೇ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ, ಏಕೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಇತರೇನ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋಯೇವ। **ಏಕೋವೇಕೇಕಧಂಸನೇ**ತಿ ಮಾತು ವಾ ದಾರಕಸ್ಸ ವಾ ಮರಣೇ ಏಕೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋವ।

೧೮೮. ಚೋರೇಹಿ ಅನುಬದ್ಧೋ **ಏತ್ಥ** ಆವಾಟೇ ಪತಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸತಿ ಚೇ, ಓಪಾತಖಣಕಸ್ಸೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿರಾ**ತಿ ಅನುಸ್ಸವನೇ ಅರುಚಿಸೂಚಕಂ।

೧೮೯-೯೦. **ವೇರಿನೋ** ಭಿಕ್ಖುತೋ ಅಞ್ಞೇ ವೇರಿಪುಗ್ಗಲಾ। **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಓಪಾತೇ ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಂ **ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಾರೇನ್ತಿ,** ತಥಾ ವೇರಿನೋ ತತ್ಥ ಸಯಮೇವ ಪತಿತಂ ಮನುಸ್ಸಂ ಬಹಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಮಾರೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ **ಓಪಪಾತಿಕಾ** ಮನುಸ್ಸಾ ಓಪಾತೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ **ನಿಕ್ಖನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮತಾ ಚೇ** ಸಿಯುಂ, **ಸಬ್ಬತ್ಥ ಚ** ಯಥಾವುತ್ತಸಬ್ಬವಾರೇಸು ಓಪಾತಖಣಕಸ್ಸೇವ ಪರಾಜಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಹೀ**ತಿ ಪದಪೂರಣೇ। ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ನಿಪಾತಸದ್ದಾನಂ ಅತ್ಥೋ ನ ದಸ್ಸಿತೋ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪದಪೂರಣಮತ್ತತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೧೯೧. **ಯಕ್ಖಾದಯೋತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ವತ್ಥುವಸಾ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಂ ವತ್ಥುಭೂತಯಕ್ಖತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ವಸಾ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಯೋತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಙ್ಗಹೋ।

೧೯೩. **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ “ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೋ ನಯೋ।

೧೯೪-೫. **ಬಜ್ಝನ್ತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಅವಸ್ಸಂ ಬಜ್ಝನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸೇ। **“ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತಸ್ಮಿ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಯೋಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಸಾಧಕತಂ ದೀಪೇತಿ।

೧೯೬. ಯಂ ಪನ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಾಸೋ **ಓಡ್ಡಿತೋ,** ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಬನ್ಧನೇ ತು ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭. **ಮುಧಾ ವಾಪೀ**ತಿ ಅಮೂಲೇನ ವಾಪಿ। **ಮೂಲಟ್ಠಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಪಾಸಕಾರಕಸ್ಸೇವ। **ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋ**ತಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ। ಬಜ್ಝತಿ ಏತೇನಾತಿ ಬನ್ಧೋ, ಕಮ್ಮಮೇವ ಬನ್ಧೋ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋ। ಪಾರಾಜಿಕಮತ್ತೇ ವತ್ತಬ್ಬೇಪಿ ಯಾವ ಸೋ ವತ್ತತಿ, ತಾವ ತತ್ಥ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮತಸತ್ತೇಸು ಪಠಮಮತಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಅವಸೇಸಾನಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಕುಸಲರಾಸಿನೋ ಸಮ್ಭವತೋ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ದ್ವಯಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “ಕಮ್ಮಬನ್ಧೋ”ತಿ।

೧೯೮. “ಸಚೇ ಯೇನ ಲದ್ಧೋ, ಸೋ ಉಗ್ಗಳಿತಂ ವಾ ಪಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇನ ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ವತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪವೇಸೇತಿ, ಥದ್ಧತರಂ ವಾ ಪಾಸಯಟ್ಠಿಂ ಠಪೇತಿ, ದಳ್ಹತರಂ ವಾ ಪಾಸರಜ್ಜುಂ ಬನ್ಧತಿ, ಥಿರತರಂ ವಾ ಖಾಣುಕಂ ಆಕೋಟೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೭೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತುಮಾಹ **“ಪಾಸಮುಗ್ಗಳಿತಮ್ಪಿ ವಾ”**ತಿ। ಏತ್ಥ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಸಣ್ಠಪೇತೀ”ತಿಆದಿಕಾ “ಬನ್ಧತೀ”ತಿ ದಸ್ಸಿತಕಿರಿಯಾವಸಾನಾ ಪಯೋಗಾ ದಸ್ಸಿತಾ। **ಥಿರಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಅವಸಿಟ್ಠಂ “ಖಾಣುಕಂ ಆಕೋಟೇತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ ಉಭಯತ್ಥಪಿ ಪಕಾರನ್ತರವಿಕಪ್ಪತ್ಥತ್ತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಸತಿ। ಯೇನ ಪಾಸೋ ಲದ್ಧೋ, ತೇನಾಪಿ ಏವಂ ಪಾಸೇ ಕತವಿಸೇಸೇ ಸತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಭಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಪಾಸಕಾರಕಸ್ಸ ಚ ಇದಾನಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿ ಉಭಯೇಸಂ।

೧೯೯-೨೦೦. **ಯೋ**ತಿ ಪಾಸಕಾರಕೋ, ಲದ್ಧಪಾಸಕೋತಿ ಇಮೇಸಂ ಯೋ ಕೋಚಿ। **ಉಗ್ಗಳಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿಘಾಟೇತ್ವಾ, ಯಥಾ ತತ್ಥ ಪಾಣಿನೋ ನ ಬಜ್ಝನ್ತಿ, ಏವಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ಪುನ ಸಣ್ಠಪಿತೇ ಪಾಸೇ ಚ। ಕೋ ವಿಮುಚ್ಚತಿ? ಯೇನ ಲದ್ಧೋ, ಸೋ।

೨೦೧-೨. **ಗೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಗೋಪನಹೇತು ಮೋಕ್ಖೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸೀಹಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಯಂ ಹೋತೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಹೇತುಮ್ಹಿ ತ್ವಾ-ಪಚ್ಚಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತಮಞ್ಞೋ...ಪೇ॰... ನ ಚ ಮುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ನ ಚಾ**ತಿ ನೇವ। **ನಾಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೋ ವಾ**ತಿ ಸೋ ಯಥಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸತ್ತಸ್ಸ ವಿನಾಸೋಪಕರಣಂ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಛಿನ್ದನಾದೀಹಿ ನಾಸೇತ್ವಾ। **ತಂ** ಪಾಸಯಟ್ಠಿಂ। ಕೋ ವಿಮುಚ್ಚತಿ? ಪಾಸಕಾರಕೋ।

೨೦೩. **ಸೂಲಂ ರೋಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೂಲಂ ನಿಖಣನ್ತಸ್ಸ। **ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಣ್ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ।

೨೦೪. **ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕತೇನ ಪಯೋಗೇನಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, "ಮತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಏತೇಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಇಮಿನಾಹಂ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಇಮಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಚೇತೇತ್ವಾ ಅಪಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅವಧಕಚೇತನೋ ಹುತ್ವಾ ಕತೇನ ಅಞ್ಞತ್ಥಿಕೇನಪಿ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರೇ ಮತೇಪಿ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ, **ಮುಸಲುಸ್ಸಾಪನಾದಿವತ್ಥೂಸು** (ಪಾರಾ॰ ೧೮೦) ವಿಯ ಅಯಂ ಸತ್ತೋತಿಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಇಮಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಸಮುಟ್ಠಾಪಕಚೇತನಾಸಮ್ಪಯುತ್ತವಿಕಪ್ಪರಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥಿಕೇನ ಪಯೋಗೇನ ಮನುಸ್ಸೇ ಮತೇಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನತ್ಥೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾತಿ "ಇಮಿನಾ ಅಯಂ ಮರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರೇ ಮತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, **ವಿಸಗತಪಿಣ್ಡಪಾತವತ್ಥುಮ್ಹಿ** (ಪಾರಾ॰ ೧೮೧) ವಿಯ "ಇದಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಕತೇನ ಮನುಸ್ಸೇ ಮತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "**ತಥಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ। **ಅಮರಣಚಿತ್ತಸ್ಸ** ಅಮರಣಿಚ್ಛಾಸಹಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರೇ ಮತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ **ವುದ್ಧಪಬ್ಬಜಿತಾದಿವತ್ಥೂಸು** (ಪಾರಾ॰ ೧೮೦) ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಯೋ ವುತ್ತಸರೂಪಾಯೇವ।

೨೦೫. "**ಮನುಸ್ಸಪಾಣಿಮ್ಹೀ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮನುಸ್ಸಭಾವೋ ಅಙ್ಗಭಾವೇನ ದಸ್ಸಿತೋ। "**ಸಚಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಮರಣೂಪಸಂಹಿತ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಮರಣೂಪಸಂಹಿತಚಿತ್ತತಾ ದಸ್ಸಿತಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೦೬-೭. ಏವಂ ನಾತಿಸಙ್ಖೇಪವಿತ್ಥಾರನಯೇನ ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಅಸನ್ತ**"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಅಸನ್ತ"ನ್ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಅತ್ತನೀ"ತಿ ಚ "ಝಾನಾದಿಭೇದ"ನ್ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಚ "ಸಮುದಾಚರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಚ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ "ಅತ್ತನಿ ಅಸನ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಅತ್ತನಿ ಅಸನ್ತನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಾನೇ ಅನುಪ್ಪಾದಿತತಾಯ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂ। **ಅತ್ತಸ್ಸಿತಮೇವ ಕತ್ವಾತಿ** ಅತ್ತುಪನಾಯಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ತಂ ಉಪನೇತ್ವಾ । **ಭವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಚ ವತ್ತಮಾನನ್ತಿ** ಪಟಿಸನ್ಧಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ವತ್ತನ್ತಂ ಭವಂ ಚಿತ್ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ, ಚಿತ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಞ್ಚ ವಿನಾತಿ** "ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತೀಧ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಪರಿಯಾಯಕಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಅಧಿಮಾನಞ್ಚ ವಿನಾತಿ** ಅದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠಸಞ್ಞಿತಾದಿಸಭಾವಂ ಅಧಿಗತಮಾನಸಙ್ಖಾತಂ "ಅಧಿಗತಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ ಅಹಮ್ಹೀ"ತಿ ಅಧಿಮಾನಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಝಾನಾದಿಭೇದನ್ತಿ** ಝಾನಾದಯೋ ಭೇದಾ ವಿಸೇಸಾ ಯಸ್ಸ ತಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ, "ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಝಾನಂ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿ ಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ ಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ವಿನೀವರಣತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ ಅಭಿರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೯೮, ೧೯೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ ಝಾನಾದಿಧಮ್ಮವಿಸೇಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಾನಂ ಝಾಯೀನಞ್ಚೇವ ಅರಿಯಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೯೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ ಝಾನಲಾಭೀಹಿ ಚೇವ ಅಟ್ಠಹಿ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಚ ಅಧಿಗತತ್ತಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತಂ **ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ**।

ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ ಠಿತಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮುದಾಚರೇಯ್ಯಾತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ ಠಿತಸ್ಸಾತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಪದೇಸೇ ಠಿತಸ್ಸ "ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೯೮) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ। **ಕಾಯೇನ ವಾತಿ** ಹತ್ಥಮುದ್ದಾದಿವಸೇನ ಕಾಯೇನ ವಾ। "ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯ ಸೀಸಂ ನ ಓತರತಿ, ಇದಂ ಅಭೂತಾರೋಚನಂ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯಪಿ ಓತರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೦೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾದಿಹತ್ಥವಿಕಾರೋ ಚ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಚೋಪನಞ್ಚ "ಕಾಯೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ವಾಚಾಯ ವಾತಿ** ಯೋ ಸವನೂಪಚಾರೇ ಠಿತೋ ತೇನ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವೋಹಾರೇನ ವಾ। **ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಥೇರೋ ವಾ ನವೋ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೋ ವಾ। **ಸಮುದಾಚರೇಯ್ಯಾತಿ** "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿಆದಿವಚನಪ್ಪಕಾರೇಸು ಯಂ ಕಞ್ಚಿ ಪಕಾರಂ ವದೇಯ್ಯ। **ತದತ್ಥೇತಿ** ತೇನ ವುತ್ತವಾಕ್ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥೇ। **ಞಾತೇವಾತಿ** ಞಾತೇ ಏವ। ಮಾತುಗಾಮಂ ವಾ ಪುರಿಸಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವುತ್ತೇ, ತೇನೇವ ವಾ ಅನುದ್ದಿಸ್ಸ ವುತ್ತೇ ಸವನೂಪಚಾರೇ ಠಿತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಮನುಸ್ಸಭೂತೇನ ವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ "ಅಯಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಲಾಭೀ"ತಿಆದಿಕೇ ಯಥಾವುತ್ತೇ ಅತ್ಥಪ್ಪಕಾರೇ ಞಾತೇಯೇವ। "ಸೋ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ "ಸೋ ಪುನ ರುಳ್ಹಿಭಾವೇ ಅಭಬ್ಬೋ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಅತ್ತನಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಗುಣಂ ಸನ್ತಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ಇಚ್ಛಾಚಾರೇ ಠತ್ವಾ ಏವಂ ಕಥಿತಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉಪರೂಪರಿ ಲಬ್ಭಮಾನಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಗುಣೇಹಿ ಬುದ್ಧಿಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಸನೇ ಬುದ್ಧಿಮಧಿಗನ್ತುಂ ಅನರಹೋತಿ ಅತ್ಥೋ । ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಯಥೇವ...ಪೇ॰... ರುಳಿಭಾವೇ"**ತಿ। **"ಯಥಾ"**ತಿ ಏತೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ "ತಥಾ"ತಿ, ಯಥಾ ತಾಲೋ ಮತ್ಥಕಚ್ಛಿನ್ನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಪುನ ವಿರುಳ್ಹಿಯಾ, ಸೋಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋ ತಥೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೮-೯. ಇದಾನಿ "ಞಾತೇವ ಅಭಬ್ಬೋ"ತಿ ಚ "ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಞ್ಚ ವಿನಾ"ತಿ ಚ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಾಕ್ಯದ್ವಯೇ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥವಸೇನ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಸನ್ತಮೇವಾ"**ತಿಆದಿ।

ಅನನ್ತರನ್ತಿ "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿಆದಿವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ। **ಸೋತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಠತ್ವಾ ಯೇನ ತಂ ವಚನಂ ಸುತಂ, ಸೋ ಪರೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಜಾನಾತಿ ಚೇತಿ** "ಅಯಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಲಾಭೀ"ತಿಆದಿವಸೇನ ತೇನ ವುತ್ತವಚನಪ್ಪಕಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಅಚಿರೇನೇವ ಸಚೇ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಪನ ಝಾನಾದೀನಂ ಅತ್ತನಾ ಅಲದ್ಧಭಾವೇನ ವಾ ಆಗಮೇ ಉಗ್ಗಹಪರಿಪುಚ್ಛಾದಿವಸೇನ ಅಪರಿಚಿತತ್ತಾ ವಾ ಝಾನಾದಿಸರೂಪಂ ಅಜಾನನ್ತೋಪಿ ಕೇವಲಂ "ಝಾನಂ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿ ಸಮಾಪತ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನಾನಂ ಸುತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ತೇನ "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ ವುತ್ತೇ "ಝಾನಂ ಕಿರ ಏಸ ಸಮಾಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಯದಿ ಏತ್ತಕಮತ್ಥಮ್ಪಿ ಜಾನಾತಿ, ಸೋಪಿ "ಜಾನಾತಿ"ಚ್ಚೇವ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೦೭) ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಚುತೋ ಹೀತಿ ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ,

ಅತ್ತನಾ ವುತ್ತೇ ತೇನ ತತ್ತಕೇಯೇವ ಞಾತೇ ಸೋ ಅಸನ್ತಗುಣದೀಪಕೋ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ಫಲಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಇಮಂ ಸಾಸನಾಮತಮಹಾಪಾದಪಂ ಆರುಯ್ಹಾಪಿ ಫಲಂ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಪತಿತ್ವಾ ಮತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಸೇವತ್ಥಸ್ಸ "ಅಸನ್ತ"ಮಿಚ್ಚಾದಿನಾ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಸ್ಸಪಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಅನುವಾದವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸೋ ನ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇದಾನಿ ತಂ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನೋ ಚೇ...ಪೇ॰... ಹೋತೀ"**ತಿ। ಯಸ್ಸ ಸೋ ಆರೋಚೇತಿ, ಸೋ **ಚೇ** ನ **ಜಾನಾತಿ, ಅಸ್ಸ** ಅಸನ್ತಗುಣದೀಪಕಸ್ಸ ಮುಸಾವಾದಿನೋ।

"ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಞ್ಚ ವಿನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದಸ್ಸಿತಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥಸ್ಸ ಭಾವಾಭಾವೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಯೋ ತೇ"**ತಿಆದಿ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ತೇ** ತವ **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೀಪಿತೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಪಕಾಸಿತೇ। **ಜಾನಾತಿ ಚೇ**ತಿ ಯೋ ತಥಾ ವುತ್ತವಚನಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ, ಸೋ "ಏಸ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಝಾನಲಾಭಿತಂ ದೀಪೇತೀ"ತಿ ವಾ "ಏಸೋ ಝಾನಲಾಭೀ"ತಿ ವಾ ವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ ಸಚೇ ಜಾನಾತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಏವಂ ಕಥಿತವಚನವತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತಂ** ತೇನ ವುತ್ತವಚನಂ। **ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತಿ,** ನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ತನೋ ಆವಾಸಕಾರಾನಂ ದಾಯಕಾನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ಅತ್ತನೋಯೇವ ಅಸನ್ತಗುಣಂ ಸನ್ತಮಿವ ಕತ್ವಾ ಕಥನಾಕಾರೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥತೋ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಝಾನಲಾಭೀತಿ ಚಾ**ತಿ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ೨೨೦) ಆಗತಾ ಅವಸೇಸಪರಿಯಾಯವಾರಾ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತಥಾ **ಝಾನಲಾಭೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಝಾನ**ಗ್ಗಹಣೇನ ವಿಮೋಕ್ಖಾದೀನಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಿತತ್ತಾ ಝಾನಾದಿದಸವಿಧಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮವಿಸಯಪರಿಯಾಯಕಥಂ ಸುತವತಾ ತಙ್ಖಣೇ ತದತ್ಥೇ ಞಾತೇ ಪರಿಯಾಯಸಮುಲ್ಲಾಪಕೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಅವಿಞ್ಞಾತೇ ವಾ ಚಿರೇನ ವಿಞ್ಞಾತೇ ವಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥತೋ ದಸ್ಸಿತಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೩೦೦. ಏತನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ। **ಅಧಿಮಾನಾ**ತಿ "ಅಧಿಗತೋಹ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನಮಾನಾ, ಅಧಿಕಮಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, "ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಯಾ ಅಧಿಗತೋ"ತಿ ದಳ್ಹಮುಪ್ಪನ್ನೇನ ಮಾನೇನ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವುತ್ತೋ ಅನಾಪತ್ತಿನಯೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವೋ **ಅನಾಪತ್ತಿ,** ಸಾ ಏವ ನಯೋ ನೇತಬ್ಬೋ ಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬೋತಿ ಕತ್ವಾ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಅಧಿಮಾನೇನಾ"ತಿ **ಏವಂ ವುತ್ತೋ** ಭಗವತಾತಿ ಅತ್ಥೋ, "ಅಧಿಗತಧಮ್ಮೋಹ"ನ್ತಿ ಅಧಿಮಾನೇನ "ಅಹಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಲಾಭೀ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಯಮಧಿಮಾನೋ ಕಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಕಸ್ಸ ನ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ಅರಿಯಾನಂ ನ ಹೋತಿ ಮಗ್ಗಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಹಿ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸಾನಂ ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖತ್ತಾ। ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸಾಪಿ ನ ಹೋತಿ ತಸ್ಸ ಅರಿಯಗುಣಾಧಿಗಮೇ ನಿರುಸ್ಸಾಹತ್ತಾ। ಸುಸೀಲಸ್ಸಾಪಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗರಹಿತಸ್ಸ ನಿದ್ದಾರಾಮತಾದಿಮನುಯುತ್ತಸ್ಸ ನ ಹೋತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಭಾವನಾಭಿಯೋಗತ್ತಾ। ಸುಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಸೀಲಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸಮಥಭಾವನಾಮನುಯುತ್ತಸ್ಸ ರೂಪಾರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯಂ ಪತ್ತಾಸಿನೋ ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಭಿಯುತ್ತಸ್ಸ ಸೋಪಕ್ಕಿಲೇಸೋದಯಬ್ಬಯಞಾಣಲಾಭಿನೋ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಭಾವನಾಹಿ ಕಿಲೇಸಸಮುದಾಚಾರಸ್ಸ ಅಭಾವೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತೇ ವಿಸೇಸಭಾಗಿನೋ ಭವಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಠಿತಿಭಾಗಿನೋ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಪನಾತಿ ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೋ। **"ಏವ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನಾಪತ್ತಿನಯೋ ವುತ್ತೋ"ತಿ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **"ಅವತ್ತುಕಾಮಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇದಞ್ಚ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತಂ "ಅನುಲ್ಲಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೨೨, ೨೨೫) ಇದಞ್ಚ ಅನತ್ಥನ್ತರಂ। ಅವತ್ತುಕಾಮಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ

ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕೋಹಞ್ಞೇನ ಪಾಪಿಚ್ಛಾಪಕತಸ್ಸ "ಝಾನಾದೀನಂ ಲಾಭಿಮ್ಹೀ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಉಲ್ಲಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ನಾಮ, ತಥಾ ಅಹುತ್ವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಏವಮೇವ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿಕಸ್ಸಾಪಿ** ಏವಂ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅನಾಪತ್ತಿ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೨೨) ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾ। ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ತಥಾ**-ಸದ್ದೇನ ಇಧ ಅವುತ್ತಉಮ್ಮತ್ತಕಖಿತ್ತಚಿತ್ತವೇದನಟ್ಟಾ ಗಹಿತಾ।

೩೧೧. **ಪಾಪಿಚ್ಛತಾತಿ** "ಏವಂ ಮಂ ಜನೋ ಸಮ್ಭಾವೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಝಾನಲಾಭಿತಾದಿಹೇತುಕಾಯ ಸಮ್ಭಾವನಾಯ ಸಮ್ಭಾವನಾನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪಾಪಿಕಾಯ ಲಾಮಿಕಾಯ ಇಚ್ಛಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಭಾವೋ ಚ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಯಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಭಿನ್ನಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ ಸಮುಲ್ಲಪಿ, ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ। **ಅಸನ್ತಭಾವೋತಿ** ಅತ್ತಸನ್ತಾನೇ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಜಾತಿಯಂ ಅನುಪ್ಪಾದಿತಭಾವೇನ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಭಾವೋ। **ಮನುಸ್ಸಕಸ್ಸ ಆರೋಚನಞ್ಚೇವಾತಿ** ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ತಙ್ಖಣೇ ಜಾನನಕಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಸ್ಸ "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸವನೂಪಚಾರೇ ಠತ್ವಾ ಆರೋಚನಞ್ಚ। ನಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ಆರೋಚನಞ್ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೨೨೦) ನಯೇನ ಪವತ್ತಅಞ್ಞಾಪದೇಸಂ ವಿನಾ ಉಜುಕಮೇವ ಆರೋಚನಞ್ಚ। **ತದೇವ ಞಾಣನ್ತಿ** ತದಾ ಏವ ಞಾಣಂ, ಅಚಿರಾಯಿತ್ವಾ ವುತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಜಾನನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯಂ। **ಧೀರಾ** ವಿನಯಧರಾ।

೩೧೨. **ಪಠಮೇ ದುತಿಯೇ ಚನ್ತೇತಿ** ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕವಜ್ಜಿತೇ ಯಥಾವುತ್ತಪಾರಾಜಿಕತ್ತಯೇ। **ಪರಿಯಾಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಪಥಂ ಪರಿಯಾಯವಚನಂ ನ ಲಭತಿ। "ನ ಪನೇತರೇ"ತಿ ಇದಂ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಇತರೇ ಪನ ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕೇ ಪರಿಯಾಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಮರಣವಣ್ಣಂ ವಾ ಸಂವಣ್ಣೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨) ಚ "ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ ಕಿಂ ತುಯ್ಹಿಮಿನಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೧) ಚ "ಯೋ ಏವಂ ಮರತಿ, ಸೋ ಧನಂ ವಾ ಲಭತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೪) ಚ ಪರಿಯಾಯೇನ ವದನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆಣತ್ತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಹೇತುಆಣತ್ತಿಕಪ್ಪಯೋಗೋ। **ನ ಪನೇತರೇತಿ** ಪಠಮಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕದ್ವಯೇ ಪನ ಪಾರಾಜಿಕಹೇತುಭೂತಾ ಆಣತ್ತಿ ನ ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೩. **ಆದೀತಿ** ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಏಕಕಾರಣಂ। ಸಮುಟ್ಠಾತಿ ಆಪತ್ತಿ ಏತಸ್ಮಾತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ, ಕಾರಣಂ ಕಾಯಾದಿ। ತಂ ಪನ ಛಬ್ಬಿಧಂ ಕಾಯೋ, ವಾಚಾ, ಕಾಯವಾಚಾ, ಕಾಯಚಿತ್ತಂ, ವಾಚಾಚಿತ್ತಂ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತನ್ತಿ। ತೇಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ **ಉತ್ತರೇ** (ಉ॰ ವಿ॰ ೩೨೪ ಆದಯೋ) ಯಥಾಗತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಚ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ। ತತ್ರಿದಂ ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಏಕಂ ಕಾಯಚಿತ್ತಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಕತ್ವಾ। ತೇನಾಹ **"ದುವಙ್ಗಂ ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ"**ತಿ। "ತಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರೋ। ಯೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂಸಮುಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತಂ ಕಾರಣಂ। ಅಙ್ಗಜಾತಸಙ್ಖಾತಂ ಕಾಯಞ್ಚ ಸೇವನಚಿತ್ತಞ್ಚಾತಿ ದ್ವಯಂ ಅಙ್ಗಂ ಅವಯವಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದುವಙ್ಗಂ,** ತದುಭಯಸಭಾವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಯಥಾ "ದುವಙ್ಗಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನ"ನ್ತಿ। **ಸೇಸಾತಿ** ಅವಸಿಟ್ಠಾನಿ ತೀಣಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ** ಕಾಯಚಿತ್ತಂ, ವಾಚಾಚಿತ್ತಂ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತನ್ತಿ ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ ತೀಣಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಏತೇಸನ್ತಿ ಕತ್ವಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ತೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಂ। **ಅಙ್ಗಾನೀತಿ** ಅವಯವಾನಿ। **ಸತ್ತ** ಕಾಯೋ, ಚಿತ್ತಂ, ವಾಚಾ, ಚಿತ್ತಂ, ಕಾಯೋ, ವಾಚಾ, ಚಿತ್ತನ್ತಿ, ತಂಸಭಾವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೧೪. **ಆದೀತಿ** ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಟಿಸೇವನಚಿತ್ತಸಮ್ಪಯುತ್ತಚೇತನಾಸಭಾವಂ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ। ಸುಖೋಪೇಕ್ಖಾಯುತಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಟ್ಠಾಲಮ್ಬಣಪಟಿಲಾಭಾದಿಸೋಮನಸ್ಸಹೇತುಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸುಖವೇದನಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಉಪೇಕ್ಖಾವೇದನಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತಿಯಂ ದುಕ್ಖವೇದನನ್ತಿ ತತಿಯಂ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕಂ ದೋಸಚಿತ್ತಸಮ್ಪಯುತ್ತಚೇತನಾಸಭಾವತ್ತಾ ದುಕ್ಖವೇದನಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯನ್ತಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನಚೇತನಾಲಕ್ಖಣಂ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ। ಲೋಭೇನ ಪರಸನ್ತಕಂ ಚೋರಿಕಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಕೋಧೇನ ಅಭಿಭೂತಸ್ಸ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ವಾ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ದೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ದೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ವಿನಾ ಅಗ್ಗಹೇತುಕಾಮೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉದಾಸೀನಸ್ಸ ಗಣ್ಹತೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ **"ತಿವೇದನಮುದೀರಿತ"**ನ್ತಿ ಆಹ।

ಚತುತ್ಥಞ್ಚಾತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸಮುಲ್ಲಪನಚೇತನಾಲಕ್ಖಣಂ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ। ಸಮ್ಭಾವನಿಚ್ಛಾಯ ಪಚ್ಚಯಾಸಾಯ ವಾ ತುಟ್ಠತುಟ್ಠಸ್ಸೇವ "ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಲಾಭಿತಂ ವದನ್ತಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಟಿಹತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಕಲಹಪುರೇಕ್ಖಾರತಾಯ ವದತೋ ದೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಚಯಾಲಾಭೇನ ಜಿಘಚ್ಛಾದಿದುಕ್ಖಂ ಸಹಿತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ಉದಾಸೀನಸ್ಸ ವದತೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ **"ತಿವೇದನಮುದೀರಿತ"**ನ್ತಿ ಆಹ।

೩೧೫. ಅಟ್ಠ ಚಿತ್ತಾನೀತಿ ಲೋಭಸಹಗತಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚಿತ್ತಾನಿ ಲಬ್ಭರೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಚೇತನಾಸಭಾವೇನ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕೇನ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। **ದುವೇ**ತಿ ಪಟಿಘಸಮ್ಪಯುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ಚಿತ್ತಾನಿ। **ದಸ ಚಿತ್ತಾನೀ**ತಿ ಲೋಭಸಹಗತಾನಿ ಅಟ್ಠ, ದ್ವೇ ಪಟಿಘಸಮ್ಪಯುತ್ತಾನೀತಿ। **ಲಬ್ಭರೇ**ತಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಭಾವೇನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ।

೩೧೬. ತಸ್ಮಾತಿ ಯಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಚಿತ್ತೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ, ತೇನ ಹೇತುನಾ। **ಕ್ರಿಯಾ**ತಿ ಕರಣೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಕಿರಿಯಾ। ವೀತಿಕ್ಕಮಸಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವೇನ ಮುಚ್ಚನತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ। ಲೋಕವಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಲೋಕೇನ ಅಕುಸಲಭಾವತೋ ವಜ್ಜನೀಯನ್ತಿ **ದೀಪಿತಂ** ಪಕಾಸಿತಂ।

೩೧೭. ಆಪತ್ತಿಯಂಯೇವಾತಿ **ಏವ**ಕಾರೇನ ನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದಂ ವಿಧಾನ**ನ್ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿಕಂ ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತಂ ವಿಧಾನಂ। **ವಿಭಾವಿನಾ**ತಿ ಪಞ್ಞವತಾ ವಿನಯಧರೇನ।

೩೧೮-೯. ಮುದುಪಿಟ್ಠಿ ಚಾತಿ ಲತಾ ವಿಯ ನಮಿತ್ವಾ ಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಚ್ಚಿತುಂ ಸಮವಾಹಿತ್ವಾ ಮುದುಕತಪಿಟ್ಠಿಕೋ ಚ। **ಲಮ್ಬೀ ಚಾ**ತಿ ಪಲಮ್ಬಮಾನೇನ ದೀಘೇನ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಯುತ್ತೋ। ಲಮ್ಬತೀತಿ **ಲಮ್ಬಂ,** ಅಙ್ಗಜಾತಂ, ತಂ ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ ಸೋ ಲಮ್ಬೀ। ಇಮೇ ದ್ವೇಪಿ ಕಾಮಪರಿಳಾಹಾತುರಭಾವೇ ಸತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ, ವಚ್ಚಮಗ್ಗಞ್ಚ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಿತುಮರಹತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಸದಿಸತ್ತಾ ಪರಿವಜ್ಜಿತಾ। **ಮುಖಗ್ಗಾಹೀ**ತಿ ಮುಖೇನ ಗಹಣಂ **ಮುಖಗ್ಗಾಹೋ,** ಸೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಮುಖಗ್ಗಾಹೀ, ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸೀದಕೋ**ತಿ ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇನ ನಿಸೀದನ್ತೋ। ಇಮೇ ದ್ವೇ ಸಹವಾಸಿಕಾನಂ ಸೀಲವಿನಾಸನತೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಂವಸಿತುಂ ಅನರಹಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಸದಿಸತ್ತಾ ವಿವಜ್ಜಿತಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅಸಂವಾಸತಾಸಾಮಞ್ಞೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ತೇಸಞ್ಚ ಮಗ್ಗೇನಮಗ್ಗಪಟಿಪತ್ತಿಸಾಮಞ್ಞೇನ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಅನುಲೋಮಿಕಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ" ಇಚ್ಚೇವಂ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಚ ಅಕತವೀತಿಕ್ಕಮಾನಮ್ಪಿ ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಆದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅನುಲೋಮಪಾರಾಜಿಕಭಾವೋ ವುತ್ತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ಪನ -

“ಅಪರಾನಿಪಿ ಲಮ್ಬೀ, ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕೋ, ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅಭಿನಿಸೀದತೀತಿ ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಅನುಲೋಮಪಾರಾಜಿಕಾನೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಏತಾನಿ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಉಭಿನ್ನಂ ರಾಗವಸೇನ ಸದಿಸಭಾವೂಪಗತಾನಂ ಧಮ್ಮೋ 'ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ'ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏತೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಸೇವಿತ್ವಾಯೇವ ಕೇವಲಂ ಮಗ್ಗೇನ ಮಗ್ಗಪ್ಪವೇಸನವಸೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಅನುಲೋಮೇನ್ತೀತಿ 'ಅನುಲೋಮಪಾರಾಜಿಕಾನೀ'ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೩೩) -

ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ತಬ್ಬಣ್ಣನಾಯ ಚ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** -

“ಲಮ್ಬಂದೀಘತಾಯ ಪಲಮ್ಬಮಾನಂ ಅಙ್ಗಜಾತಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಲಮ್ಬೀ। ಸೋ ಏತ್ತಾವತಾ ನ ಪಾರಾಜಿಕೋ, ಅಥ ಖೋ ಯದಾ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇ ವಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ ವಾ ಪವೇಸೇತಿ, ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಮುದುಕಾ ಪಿಟ್ಠಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕೋ, ಕತಪರಿಕಮ್ಮಾಯ ಮುದುಕಾಯ ಪಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಸೋಪಿ ಯದಾ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇ ಪವೇಸೇತಿ ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಪರಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಮತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಅಭಿನಿಸೀದತೀತಿ ಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇನ ತಸ್ಸೂಪರಿ ಅಭಿನಿಸೀದತಿ, ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಂ ಪವೇಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲಮ್ಬೀಆದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಉಭಿನ್ನಂ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಾನಸಞ್ಚಾತೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಸೇವಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸುಂ ವುತ್ತಾ”ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೩೩) -

ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಕತವೀತಿಕ್ಕಮಾಯೇವೇತೇ “ಪಾರಾಜಿಕಾ”ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಏತ್ಥ “ಅಸಾಧಾರಣಾನೀ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಮೇವ ನಿಯತಾನಿ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕಾ, ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾ, ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಚ। **ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ತೇಸಂ ಅನುಲೋಮಿಕಾ”ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ತೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಅನುಲೋಮಿಕಾ ಸಯಂ ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಚಿತ್ತವಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ನಿವತ್ಥಚೀವರಮ್ಪಿ ಹಿ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ನಿವಾಸನನೀಹಾರೇನ ಸಯಮೇವ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಗಿಹಿವೇಸಂ ರೋಚೇತ್ವಾ ಗಹಿತಮತ್ತೇ ಸಾಸನತೋ ಚುತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂಕರಣೇನ ಗಿಹಿಭಾವಾಪನ್ನತಾಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಂವಾಸಾರಹಾ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಅನುಲೋಮಿಕಾ ಜಾತಾ।

ತಥಾತಿ ಯಥಾ ಇಮೇ ದಸ್ಸಿತಾ ತೇನ ಅಸಂವಾಸಾರಹತಾಯ, ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ ಅಭಬ್ಬತಾಯ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾವ, ತಥಾ ಏಕಾದಸ ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಾಪಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಾದಸಾಭಬ್ಬಾತಿ** ಮಾತುಘಾತಕೋ, ಪಿತುಘಾತಕೋ, ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ, ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ, ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ, ಪಣ್ಡಕೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ, ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋತಿ ಏಕಾದಸ। **ಸಬ್ಬೇತೇ ಚತುವೀಸತಿ** ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಚತುವೀಸತಿ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಮೋಧಾನತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೦. ಇಮೇ ಚತುವೀಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸೀಸಚ್ಛಿನ್ನೋವ ಜೀವಿತುಂ ಇಧ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ ಅಭಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೧೧. ಇಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಅಭಬ್ಬತಾಯ ಹೇತುದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **“ಪಣ್ಡಕೋ ಚಾ”**ತಿಆದಿ। **ಪಣ್ಡಕೋ ಚಾತಿ** ಆಸಿತ್ತಪಣ್ಡಕೋ, ಉಸೂಯಪಣ್ಡಕೋ, ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ, ಓಪಕ್ಕಮಿಕಪಣ್ಡಕೋ, ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕೋತಿ ವುತ್ತೋ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಪಣ್ಡಕೋ ಚ। **ತಿರಚ್ಛಾನೋ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಅಞ್ಚತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ “ತಿರಚ್ಛಾನೋ”ತಿ ಗಹಿತೋ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದಿಕೋ ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಕೋ ಚ। ಯಕ್ಖಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ಅಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಇಧ ತಿರಚ್ಛಾನೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೋಪಿ ಚಾತಿ** ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನಸಾಧಕೇಹಿ ಉಭತೋ ಕಮ್ಮತೋ ಜಾತಾನಿ ಥನಾದಿಕಾನಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ನಿರುತ್ತೋ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೋ , ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೋತಿ ದುವಿಧೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೋ ಚ। **ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾ**ತಿ ತಬ್ಭಾವಭಾವಿತಾಯ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ವಸತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವತ್ಥು,** ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾರಹತಾ, ಸಾ ಪನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕ್ಖನ್ಧಕಾಗತಸಬ್ಬದೋಸವಿರಹಿತಗುಣಸಮ್ಪಯುತ್ತತಾ, ತಂ ವಿಪನ್ನಂ ಪಣ್ಡಕಭಾವಾದಿಯೋಗೇನ ಯೇಸಂ ತೇ “ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾ”ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ। ಯಸ್ಮಾ ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅಭಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **“ಅಹೇತುಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾ”**ತಿ ವಚನೇನ ಇಮೇಸಂ ವಿಪಾಕಾವರಣಯುತ್ತಭಾವಮಾಹ, ಇಮಿನಾ ಏತೇಸಂ ಮಗ್ಗಾಧಿಗಮಸ್ಸ ವಾರಿತಭಾವೋ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೨೧೨. **ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಕಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಾವರಣೇನ ಯುತ್ತತಾಯ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸಮ್ಪತ್ತಿತೋ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ಮರಣಾನನ್ತರಂ ಅಪಾಯಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ ನಿಯತಾ ಮಾತುಘಾತಕಾದಯೋ ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಕಾ ಚ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ, ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ, ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋತಿ ತಿವಿಧೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಚ। **ದೂಸಕೋ**ತಿ ಪಕತತ್ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಮೇಥುನಂ ಪಟಿಸೇವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದೂಸಿತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ದೂಸೇತೀತಿ “ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ”ತಿ ವುತ್ತೋ ಚ। **ತಿತ್ಥಿಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಚಾ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಲದ್ಧಿಂ, ವೇಸಞ್ಚ ರೋಚೇತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಸಮನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಚ। ಇತಿ ಅಟ್ಠ ಪನ ಕಿರಿಯಾನಟ್ಠಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀ**ತಿ ಇದಮತ್ಥತ್ತಾ ಇಮೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇ ಇಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಪನ ಮಾತುವಧಾದಿಕಿರಿಯಾಯ ಇಹತ್ತಭಾವೇ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ ಅನರಹಾ ಹುತ್ವಾ ನಟ್ಠಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ತಾವತಾ ಏಕಾದಸಅಭಬ್ಬಾನಂ ಅಭಬ್ಬತಾಯ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

೨೧೩. ಮಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಸಾರಭೂತೋ ಯೋ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋ, **ತಸ್ಸ** ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ **ಅನುಸಾರೇನ** ಅನುಗಮನೇನ **ಸೇಸೋಪಿ** ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಬುಧೇನ** ಪಣ್ಡಿತೇನ ಅಸೇಸತೋವ ವಿಞ್ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೧೪. ಪಟುಭಾವಕರೇ ಪರಮೇ ವಿವಿಧೇಹಿ ನಯೇಹಿ ಯುತ್ತೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪರಮತ್ಥನಯಂ ಅಭಿಪತ್ಥಯತಾ ಅಯಂ ಸತತಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ವಿವಿಧೇಹಿ** ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ। **ನಯೇಹೀ**ತಿ ನೀಯನ್ತಿ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಉದೀರಿಯನ್ತೀತಿ “ನಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ಚಕ್ಕಪೇಯ್ಯಾಲಾದೀಹಿ ನಯೇಹಿ। **ಪರಮತ್ಥನಯ**ನ್ತಿ ಪರಮೋ ಚ ಸೋ ಅತ್ಥೋ ಚಾತಿ **ಪರಮತ್ಥೋ,** ಪರಮೋ ವಾ ವಿಸೇಸೇನ ನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ **ಪರಮತ್ಥೋ,** ಸೋಯೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯತ್ಥಿಕಾನಂ ಬುದ್ಧಿಯಾ ನೇತಬ್ಬೋತಿ ಪರಮತ್ಥನಯೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯೂಪಾಯೋ ನೀಯತಿ ಏತೇನಾತಿ ಕತ್ವಾ “ಪರಮತ್ಥನಯೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಪರಮತ್ಥನಯಂ। **ಅಭಿಪತ್ಥಯತಾ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಾ ತದುಪಾಯಂ ವಾ ಪತ್ಥಯತಾ, ಇಚ್ಛನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬೋ ಅಯ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಮ-ಕಾರೋ ಆಗಮಸನ್ಧಿಜೋ, ಓ-ಕಾರಸ್ಸ ಅ-ಕಾರಾದೇಸೋ। **ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ಪರಿತಬ್ಬೋ, ಸೋತಬ್ಬೋ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬೋ ಧಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೩೭. ಏವಂ ನಾನಾನಯಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದನನ್ತರಮುದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ತೇರಸಕಣ್ಡಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ"**ತಿಆದಿ। ಮೋಚೇತುಂ ಕಾಮೇತೀತಿ **ಮೋಚೇತುಕಾಮೋ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ,** ತಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ **ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತಂ**। ಏತ್ಥ "ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಾದಸಸು ರಾಗೇಸು "ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಮೂಲಕಾರಣಂ ಸುಕ್ಕಮೋಚನವಿಸಯಂ ರಾಗಮಾಹ।

ಏಕಾದಸ ರಾಗಾ ನಾಮ "ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ, ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೋ, ಮುತ್ತಸ್ಸಾದೋ, ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೋ, ಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೋ, ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೋ, ದಸ್ಸನಸ್ಸಾದೋ, ನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೋ, ವಾಚಸ್ಸಾದೋ, ಗೇಹಸ್ಸಿತಪೇಮಂ, ವನಭಙ್ಗಿಯ"ನ್ತಿ ಏವಮಾಗತಾ। ಇಧ **ಮೋಚನಂ** ನಾಮ ಸಮ್ಭವಧಾತುಮೋಚನಂ, ತದತ್ಥಾಯ ತಬ್ಬಿಸಯರಾಗಸಮ್ಪಯುತ್ತವೇದನಾ **ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ** ನಾಮ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಮೋಚೇತುಂ ಅಸ್ಸಾದೋ ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ"ತಿ। ಮುಚ್ಚಮಾನೇ ಅಸ್ಸಾದೋ ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೋ, ಸಮ್ಭವಧಾತುಮ್ಹಿ ಮುಚ್ಚಮಾನೇ ತಂರಾಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ವೇದನಾ **ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೋ** ನಾಮ। ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ಮುತ್ತಸ್ಸಾದಾದಿವಾಚಸ್ಸಾದಾವಸಾನೇಸು ಪದೇಸು ಅತ್ಥಕ್ಕಮೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಿ ಪದೇಹಿ ಅಸ್ಸಾದಸೀಸೇನ ಕುನ್ತಯಟ್ಠಿಞಾಯೇನ ತಂಸಹಚರಿತೋ ರಾಗೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ನವಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಅಸ್ಸಾದಸೀಸೇನ ರಾಗೋ ವುತ್ತೋ"ತಿ।

ಗೇಹಸ್ಸಿತಪೇಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗೇಹಟ್ಠಾ ಮಾತುಆದಯೋ ಆಧೇಯ್ಯಆಧಾರವೋಹಾರೇನ **"ಗೇಹಾ"**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। "ಮಞ್ಚಾ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ತನ್ನಿಸ್ಸಿತೋ ಸಿನೇಹಪರಿಯಾಯೋ ರಾಗೋ "ಗೇಹಸ್ಸಿತಪೇಮ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ಇಮಿನಾ ಪದೇನ ರಾಗಸ್ಸ ಸಭಾವೋ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ। ವನತೋ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಭತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಫಲಪುಪ್ಫಾದಿ **ವನಭಙ್ಗಿಯಂ** ನಾಮ। ಇಧ ಪನ ರಾಗವಸೇನ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಂ ಮಾತುಗಾಮೇಹಿ ವಿರಹದುಕ್ಖಾಪನಯನತ್ಥಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೪೦) ತೇಸಂ ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಸ್ಸನಫುಸನವಸೇನ ವಿನ್ದಿತುಂ ರಾಗೀಹಿ ಗಹೇತಬ್ಬತೋ ತೇಹಿ ಪಿಳನ್ಧಿತಮಾಲಸಹಿತಂ ತಮ್ಬೂಲನ್ತಿ ಏವಮಾದಿ "ವನಭಙ್ಗಿಯ"ನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಇಮಿನಾ ಪತ್ಥಿತವಿಸಯಗೋಚರೋ ರಾಗೋ ತದಾಯತ್ತವತ್ಥುವಸೇನ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏಕೇನ ಪದೇನ ಸರೂಪೇನೇವ ರಾಗೋ, ಏಕೇನ ಪದೇನ ವತ್ಥುನಾ ವುತ್ತೋ। ವನಭಙ್ಗೋ ಹಿ ರಾಗಸ್ಸ ವತ್ಥು, ನ ರಾಗೋಯೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೪೦)।

"ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ"ತಿ ಇದಮೇವ ಅವತ್ವಾ "ಚೇತ"ನ್ತಿ ವಚನೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮಸಾಧಿಕಾಯ ಕಾಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಸಮುಟ್ಠಾಪಕಂ ರಾಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ **"ವಾಯಾಮೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಾಯಾಮೋ** ನಾಮ ತಂಚಿತ್ತಸಮ್ಪಯುತ್ತವೀರಿಯಂ। ಏತ್ಥ ಪನ "ಸೇಮ್ಹೋ ಗುಳೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಫಲೇ ಹೇತೂಪಚಾರಞಾಯೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸಹೇತುಭೂತವೀರಿಯವಾಚಕೇನ ಚ ಪದೇನ ವೀತಿಕ್ಕಮೋವ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಜ್ಝತ್ತಬಾಹಿರವತ್ಥುಘಟ್ಟನಂ, ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಕಮ್ಪನನ್ತಿ ಸುಕ್ಕಮೋಚನತ್ಥೋ ವಾಯಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುಕ್ಕಸ್ಸ ಮೋಚನಂ ಸುಕ್ಕಮೋಚನಂ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಸುಕ್ಕಸ್ಸಾ**ತಿ "ಸುಕ್ಕನ್ತಿ ದಸ ಸುಕ್ಕಾನಿ ನೀಲಂ ಪೀತಕಂ ಲೋಹಿತಕಂ ಓದಾತಂ ತಕ್ಕವಣ್ಣಂ ದಕವಣ್ಣಂ ತೇಲವಣ್ಣಂ ಖೀರವಣ್ಣಂ ದಧಿವಣ್ಣಂ ಸಪ್ಪಿವಣ್ಣ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೮) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಾನಿ ಸತ್ತಾನಂ ಪಿತ್ತಾದಿಆಸಯಭೇದೇನ, ಪಥವಿಧಾತುಆದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ವಾ ರಸಸೋಣಿತಮಂಸಮೇದಅಟ್ಠಿಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಾನಂ ಛನ್ನಂ ದೇಹಧಾತೂನಂ ವಾ ಭೇದೇನ ಅನೇಕಧಾ ಭಿನ್ನೇ ದಸವಿಧೇ ಸುಕ್ಕೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಸುಕ್ಕಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮೋಚನಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೀತಿ ಪರಿಯಾಯಂ, ಪಕತಿಯಾ

ಠಿತಸಕಟ್ಠಾನತೋ ಮೋಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** “ವಿಸ್ಸಟ್ಠೀತಿ ಠಾನತೋ ಚಾವನಾ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭)। ಇಹ “ಠಾನಂ ನಾಮ ವತ್ಥಿಸೀಸಸಙ್ಖಾತಂ ಮುತ್ತಕರಣಮೂಲ”ನ್ತಿ ಕೇಚಿ। “ಕಟೀ”ತಿ ಅಪರೇ। “ಸಕಲಕಾಯೋ”ತಿ ಅಞ್ಞೇ। ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಚನೇಸು “ತತಿಯಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಸುಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೩೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ತತಿಯವಾದಸ್ಸ ಕತಪಾಸಂಸತ್ತಾ ಕೇಸಲೋಮನಖದನ್ತಾನಂ ಮಂಸವಿನಿಮುತ್ತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಮುತ್ತಕರೀಸಖೇಳಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾಥದ್ಧಸುಕ್ಖಚಮ್ಮಞ್ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸಕಲಸರೀರಂ ಕಾಯಪ್ಪಸಾದಭಾವಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಅಬದ್ಧಪಿತ್ತಾನಂ ವಿಯ ಸಮ್ಭವಧಾತುಯಾ ಚ ಠಾನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

“ಸುಕ್ಕಮೋಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ? “ಆರೋಗ್ಯತ್ಥಾಯ, ಸುಖತ್ಥಾಯ, ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ, ದಾನತ್ಥಾಯ, ಪುಞ್ಞತ್ಥಾಯ, ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ, ಸಗ್ಗತ್ಥಾಯ, ಬೀಜತ್ಥಾಯ, ವೀಮಂಸತ್ಥಾಯ, ದವತ್ಥಾಯ ಮೋಚೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭) ವುತ್ತದಸವಿಧಅಧಿಪ್ಪಾಯನ್ತೋಗಧಅಞ್ಞತರಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಹುತ್ವಾ “ರಾಗೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ, ವಚ್ಚೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ, ಪಸ್ಸಾವೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ, ವಾತೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ, ಉಚ್ಚಾಲಿಙ್ಗಪಾಣಕದಟ್ಠೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ ಮೋಚೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭) ವುತ್ತಪಞ್ಚವಿಧಕಾಲಾನಮಞ್ಞತರಕಾಲೇ “ಅಜ್ಝತ್ತರೂಪೇ, ಬಹಿದ್ಧಾರೂಪೇ, ಅಜ್ಝತ್ತಬಹಿದ್ಧಾರೂಪೇ, ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತೋ ಮೋಚೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭) ವುತ್ತಚತುರುಪಾಯಾನಮಞ್ಞತರೇನ ಉಪಾಯೇನ ಯಥಾವುತ್ತರಾಗಪಿಸಾಚವಸೇನ ವಿವಸೋ ಹುತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತನೀಲಾದಿದಸವಿಧಸಮ್ಭವಧಾತೂನಮಞ್ಞತರಂ ಯಥಾವುತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾಯ ಪಿವನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಮೋಚೇತೀತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಉಚ್ಚಾಲಿಙ್ಗಪಾಣಕಾ** ನಾಮ ಲೋಮಸಪಾಣಾ, ಯೇಸಂ ಲೋಮೇ ಅಲ್ಲಿನೇ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಹೋತಿ।

ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನನ್ತೇನಾತಿ ಸುಪಿನೋ ಏವ ಸುಪಿನನ್ತೋ, ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಕರಣವಚನತೋ ಸುಪಿನನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಪಿನಾ** ನಾಮ “ವಾತಾದಿಧಾತುಕ್ಖೋಭವಸೇನ ವಾ ಪುಬ್ಬಾನುಭೂತಇತ್ಥಿರೂಪಾದಿವಿಸಯವಸೇನ ವಾ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠದೇವತಾನುಭಾವೇನ ವಾ ಪುಞ್ಞೇನ ಪಟಿಲಭಿತಬ್ಬಅತ್ಥಸ್ಸ, ಅಪುಞ್ಞೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಾನತ್ಥಸ್ಸ ಚ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತವಸೇನ ವಾ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೩೭) ವುತ್ತೇಸು ಚತೂಸು ಕಾರಣೇಸು ಏಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಕಪಿನಿದ್ದಾಯ ಸುಪಿನೇ ದಿಸ್ಸಮಾನಾರಮ್ಮಣತೋ ಯಂ ಸುಕ್ಕಮೋಚನಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಅವಿಸಯಂ ಸುಕ್ಕಮೋಚನಂ ವಿನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಾ**। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾತುಕಾಮಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಆದಿಮ್ಹಿ ಪರಿವಾಸದಾನತ್ಥಂ , ಮಜ್ಝೇ ಚ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನೇನ ವಿನಾ ವಾ ಸಹ ವಾ ಮಾನತ್ತದಾನತ್ಥಂ, ಅವಸಾನೇ ಅಬ್ಭಾನತ್ಥಞ್ಚ ಸಙ್ಘೋ ಏಸಿತಬ್ಬೋತಿ “ಸಙ್ಘೋ ಆದಿಮ್ಹಿ ಚೇವ ಸೇಸೇ ಚ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೩೭; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ನಾಮ, ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** “ಸಙ್ಘೋವ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸಂ ದೇತಿ, ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸತಿ, ಮಾನತ್ತಂ ದೇತಿ, ಅಬ್ಭೇತಿ, ನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ, ನ ಏಕಪುಗ್ಗಲೋ, ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ ‘ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ’ತಿ। ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿನಿಕಾಯಸ್ಸ ನಾಮಂ ನಾಮಕಮ್ಮಂ ಅಧಿವಚನಂ, ತೇನಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ‘ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭)। ಏತ್ಥ ಚ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಥಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾವಸಾನೇ ಆಗತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

೨೨೯. ಏತ್ತಾವತಾ ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾಪದಾಗತಂ ಅತ್ತೂಪಕ್ಕಮಮೂಲಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯಾ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನಪಿ ಆಪಜ್ಜನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಪರೇನಾ”**ತಿಆದಿ। **ಉಪಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಅಙ್ಗಜಾತಸ್ಸ ಗಹಣಂ ವಾ ಘಟ್ಟನಂ ವಾ ಕಾರೇತ್ವಾ।

೨೩೦. **ಸಞ್ಚೆಚ್ಚಾತಿ** “ಉಪಕ್ಕಮಾಮಿ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚೇತೇತ್ವಾ ಪಕಪ್ಪೇತ್ವಾ। **ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಜ್ಝತ್ತರೂಪಾದೀಸು ತೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಘಟ್ಟೇನ್ತಸ್ಸ। **ಸಮುದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ** “ಚೇತೇತಿ ಉಪಕ್ಕಮತಿ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೨)

ಪದಭಾಜನೇ ಭಗವತಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೮. ಇಮಿಸ್ಸಂ ಗಾಥಾಯಂ "ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಜ್ಝತ್ತರೂಪೇ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾರೂಪೇ ವಾ ಅಜ್ಝತ್ತಬಹಿದ್ಧಾರೂಪೇ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಘಟ್ಟೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಙ್ಗಜಾತಘಟ್ಟನೇನ ವಿನಾಭಾವತೋ ಇಮಿನಾ ಅಸಙ್ಗಯ್ಹಮಾನಸ್ಸಾಪಿ ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಕಮ್ಪನೇನ ಸುಕ್ಕಮೋಚನೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಪಠಮಗಾಥಾಯಂ "ವಾಯಾಮೋ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚಿ…ಪೇ॰… ಅಸುಚಿ ನ ಮುಚ್ಚಿ। ತಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ…ಪೇ॰… ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ **ಆಕಾಸೇಕಟಿಕಮ್ಪನವತ್ಥುಮ್ಹಿ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಮುತ್ತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **"ಸಞ್ಚೇಚ್ಚಾ"**ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ **ಸಞ್ಚೇಚ್ಚಾ**ತಿ "ಉಪಕ್ಕಮಾಮಿ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ತಂ ವಿಸೇಸೇತುಂ **"ಆಕಾಸೇ ಕಮ್ಪನೇನಪೀ"**ತಿ ಆಹ, ಕಟಿಕಮ್ಪನೇನಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕಥಮಿದಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಚೇ? ಇಮಾಯ ಕಥಾಯ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬವತ್ಥುಮ್ಹಿ "ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೬) ಪಾಠೇ "ಕಟಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವಚನಸಹಚರಸ್ಸ "ಆಕಾಸೇ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಸನ್ನಿಧಾನಬಲೇನ ಲಬ್ಭತಿ ಅತ್ಥಪ್ಪಕರಣಸದ್ದನ್ತರಸನ್ನಿಧಾನಾ ಸದ್ದಾನಂ ವಿಸೇಸತ್ಥದೀಪನತೋ।

೩೧೯. **ವತ್ಥಿನ್ತಿ** ಮುತ್ತವತ್ಥಿಂ, ಮುತ್ತಕರಣಸ್ಸ ವತ್ಥಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೀಳಾಯ ಪೂರೇತ್ವಾ**ತಿ ಗಾಮದಾರಕೋ ವಿಯ ಕೀಳಿತುಕಾಮತಾಯ ಮುತ್ತವತ್ಥಿಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ವತ್ಥಿವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ಥಿಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಾ ಗಾಮದಾರಕಾವಿಯ ಪಸ್ಸಾವಮಕಂಸೂ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೬೪)। "ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಸುಕ್ಕೇ ಮುತ್ತೇ ಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಚೇತೇತಿ, ಉಪಕ್ಕಮತಿ, ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ , ಅಮುತ್ತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ ಉಭಯಸಙ್ಗಹತ್ಥಮಾಹ।

೩೨೦. **ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನವತ್ಥುಮ್ಹಿ** "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಾರತ್ತೇನ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೬) **ಪಾಳಿಯಂ** "ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ **"ತಿಸ್ಸನ್ನ"**ನ್ತಿ ವದತಿ। **ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಪನ ಇತ್ಥೀನ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತವಸೇನ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಇತ್ಥೀನಂ। "ಅಙ್ಗಜಾತ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ **"ನಿಮಿತ್ತ"**ನ್ತಿ ಮುತ್ತಕರಣಮೇವ ವುಚ್ಚತಿ, ಪಟಸತೇನಾಪಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಂ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಂ ವಾ ಯೋನಿಮಗ್ಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇಪಿ ಪಟಸತಂ ನಿವತ್ಥಾ ಹೋತಿ, ಪುರತೋ ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ ಠತ್ವಾ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಓಕಾಸೇ ನಿಮಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। ಅನಿವತ್ಥಾನಂ ಗಾಮದಾರಿಕಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಕಿಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೬೬)। **ಪುರತೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಠತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

೩೨೧. ಏಕೇನ…ಪೇ॰… ಪಸ್ಸತೋ **ಏಕಂ** ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಏಕೇನ ಪಯೋಗೇನ ಏಕಂ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಅನೇಕೇಹಿ ಪಯೋಗೇಹಿ ಅನೇಕಾನಿ ದುಕ್ಕಟಾನೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೬೬)। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ "ಇತೋ ಚಿತೋ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **ಉಮ್ಮೀಲನನಿಮೀಲನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ವಿವಿಧಾ ತಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

೩೩೨. ಅಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣತ್ಥಂ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಭೇಸಜ್ಜಲೇಪಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನೇವ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಇದಂ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಸುಪಿನನ್ತೇನ ನಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೩) ನಯೇನ **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** ವುತ್ತಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾಠೇ "ಅನುಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಾಠಸ್ಸ ಪುರತೋ "ಚೇತೇತಿ ನ ಉಪಕ್ಕಮತಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೨) ಚ "ನ ಚೇತೇತಿ ನ ಉಪಕ್ಕಮತಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೨) ಚ ವಚನತೋ ತಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **"ಅನುಪಕ್ಕಮತೋಪಿ ಚ ಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ"**ತಿ। ಮೋಚನಸ್ಸಾದರಾಗೇನ ಪೀಳಿತೋ ಹುತ್ವಾ "ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ಏವರೂಪಮೋಚನಸ್ಸಾದರಾಗಪೀಳಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಚಿತ್ತೇ ಅಸತಿಪಿ ಕೇವಲಂ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಮತ್ತೇನ ಉಪಹತೋ ಹುತ್ವಾ ತಾದಿಸಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರವತ್ಥೂಸು ಘಟ್ಟನವಸೇನ ವಾ ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಕಮ್ಪನವಸೇನ ವಾ ಉಪಕ್ಕಮಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ತಾದಿಸಚಿನ್ತಾಬಲೇನ ವಾ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಬಲೇನ ವಾ ಸುಕ್ಕೇ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತಪಾಠವಸೇನ ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸುಪಿನನ್ತೇನ ಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ, ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಾಭಾವತೋ ಸುಪಿನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುಪಿನೇ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಮಾತುಗಾಮೇಹಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸುಕ್ಕೇ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅವಿಸಯತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸುಪಿನನ್ತೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೬೩) ಇಮಿನಾ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ ಠತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸುಪಿನೇ ಪನ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಅಸ್ಸಾದಚೇತನಾಯ ಸಚಸ್ಸ ವಿಸಯೋ ಹೋತಿ, ನಿಚ್ಚಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ನ ಹತ್ಥೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕೀಳಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಕಾಸಾವಪಚ್ಚತ್ಥರಣರಕ್ಖನತ್ಥಂ ಪನ ಹತ್ಥಪುಟೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಜಗ್ಗನತ್ಥಾಯ ಉದಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೬೨) ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಣ್ಡಪಾಲಿಕಾ ಕಿಕೀಸಕುಣಾ ವಿಯ, ವಾಲಪಾಲಿಕಾ ಚಮರೀ ವಿಯ, ಏಕನೇತ್ತಪಾಲಕೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಚ ಕಾಯಜೀವಿತೇಪಿ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಪಹಾಯ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತುಕಾಮೇನ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೇನ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಿಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪೂರೇತುಕಾಮೇನ ಕುಲಪುತ್ತೇನ "ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನನ್ತಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೮) ವದತೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾನುಕೂಲಂ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ಞತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಮತ್ರಾನುಸಾಸನೀ।

ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೩೩೩. **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಂ ಇತ್ಥಿಂ, "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ನ ಯಕ್ಖೀ, ನ ಪೇತೀ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ತದಹುಜಾತಾಪಿ ದಾರಿಕಾ, ಪಗೇವ ಮಹತ್ತರೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೭೦) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ತದಹುಜಾತಕುಮಾರಿಕಾಭಾವೇನಪಿ ಠಿತಂ ಜೀವಮಾನಕಮನುಸ್ಸಮಾತುಗಾಮನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ಜೀವಮಾನಕಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿನ್ತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ? **ವಿನೀತವತ್ಥುಮ್ಹಿ** (ಪಾರಾ॰ ೨೮೧ ಆದಯೋ) ಮತಿತ್ಥಿಯಾ ಕಾಯಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವಚನತೋ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಆಮಸನ್ತೋತಿ** "ಹತ್ಥಗ್ಗಾಹಂ ವಾ ವೇಣಿಗ್ಗಾಹಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಸ್ಸ ಪರಾಮಸನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೭೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಹತ್ಥಾದಿಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಫುಸನಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಪಕಾರೇನ ಆಮಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ತನೋ ಕಾಯೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಸಂಸಗ್ಗೇ ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೇ ರಾಗೋ **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೋ**। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಿಕೋ,** ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೩೪. ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಲೋಮಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರೇ **ಲೋಮೇನ** ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೭೪) "ಲೋಮಗಣನಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ

ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಮತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಿತತ್ತಾ, “ಕೋಟ್ಠಾಸಗಣನಾಯ ನ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿಗಣನಾಯ ಹೋತೀ”ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಮತಸ್ಸ ಠಿತತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸನ್ತಕೇ ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತೇ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ಲೋಮಗಣನಾಯ ಅಹುತ್ವಾ ಫುಟ್ಠಲೋಮಾನಂ ಬಹುತ್ತೇಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಯೋಗೇ ಏಕಾ ಏವ ಆಪತ್ತಿ, ಬಹೂಸು ಪಯೋಗೇಸು ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ।

೩೩೫. **ಇತ್ಥಿಯಾತಿ** ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ। **ಸಮ್ಫುಟ್ಠೋತಿ** ಹತ್ಥಾದಿಸರೀರಾವಯವೇ ಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ। ಸೇವನಚೇತನೋ **ವಾಯಮಿತ್ವಾ** ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯಂ ಚಾಲೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಕತ್ಥೇ ತದ್ಧಿತಪ್ಪಚ್ಚಯೋ। **“ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಿತಾ”**ತಿ ಪನ ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರೋ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಭಾವೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಭಾವಸಙ್ಖಾತಾ ಅತ್ಥಿತಾ ಈಪಚ್ಚಯತ್ಥೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೀಸದ್ದಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಭಾವಪಚ್ಚಯೋ ತಂಅತ್ಥವಸೇನ ಲಬ್ಭತಿ। ಯಥಾಹು “ಯಸ್ಸ ಗುಣಸ್ಸ ಹಿ ಭಾವಾ ದಬ್ಬೇ ಸದ್ದನಿವೇಸೋ, ತದಭಿಧಾನೇ ತ್ತತಾದಯೋ”ತಿ।

೩೩೬. **ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾತಿ** (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಏತ್ಥ “ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನಾ”ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। “ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿ”ನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರೋ। **ತಂ** ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ಇತ್ಥಿಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸರೀರಾವಯವೇ। **“ಏಕಾವಾಪತ್ತೀ”**ತಿ ಪರಮಂ ಗಹಿತಹತ್ಥಸ್ಸ ಅನಪನೀತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಗಹಿತಹತ್ಥಂ ಪನ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೩೩೭. ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ **ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ** ಸೀಸತೋ ಯಾವ ಪಾದಂ, ಪಾದತೋ ಯಾವ ಸೀಸಞ್ಚ ಕಾಯಾ ಹತ್ಥಂ ಅಮೋಚೇತ್ವಾ ದಿವಸಮ್ಪಿ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಏಕಾವಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥಾಪಿ “ಅಮೋಚೇತ್ವಾ”ತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಅನೇಕಾಪತ್ತಿಯೋತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

೩೩೮. ಏಕತೋ ಗಹಿತಪಞ್ಚಙ್ಗುಲೀನಂ ಗಣನಾಯ ಸಚೇ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ಏಕಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸರೀರಂ ರಾಗಚಿತ್ತೇನ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಕಲಾಪಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಬ್ಯತಿರೇಕಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸಾಭಾವಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಕಲಾಪಕೋಟ್ಠಾಸಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ಅಭಾವತೋ ಇದಮ್ಪಿ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ **“ನ ಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಸಿಯಾ”**ತಿ ಆಹ।

೩೪೦-೧. **ಇತ್ಥಿಯಾ ವಿಮತಿಸ್ಸಾಪಿ** ಅತ್ತನೋ **ಕಾಯೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ** ಕಾಯಂ ಫುಸತೋ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಪಣ್ಡಕಾದಿಸಞ್ಞಿನೋಪಿ ಅತ್ತನೋಪಿ **ಕಾಯೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ** ಕಾಯಂ ಫುಸತೋ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। ಇತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿನೋ ಅತ್ತನೋ **ಕಾಯೇನ** ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾಯಸಮ್ಬದ್ಧಂ ಫುಸತೋ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ। **ಪಣ್ಡಕೇ** ಪಣ್ಡಕಸಞ್ಞಿನೋ ಅತ್ತನೋ **ಕಾಯೇನ** ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಕಾಯಂ ಫುಸತೋ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ। **ಯಕ್ಖಿಪೇತೀಸು** ಯಕ್ಖಿಪೇತಿಸಞ್ಞಿನೋ ಅತ್ತನೋ **ಕಾಯೇನ** ತಾಸಂ ಕಾಯಂ ಫುಸತೋ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ “ಪಣ್ಡಕಗ್ಗಹಣೇನ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋಪಿ ಗಯ್ಹತೀ”ತಿ **ವಜಿರಬುದ್ಧಿಟೀಕಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। “ಇತ್ಥಿಯಾ ವೇಮತಿಕಸ್ಸಾಪಿ ಪಣ್ಡಕಾದಿಸಞ್ಞಿನೋಪಿ ಅತ್ತನೋ **ಕಾಯೇನ** ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾಯಸಮ್ಬದ್ಧಂ ಫುಸತೋ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ”ತಿ ನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ತಥಾ ಯೋಜನಾಯಂ ಪಾಳಿಯಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅನಿಟ್ಠಪ್ಪಸಙ್ಗತೋ।

“ದುಕ್ಕಟಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿನೀತವತ್ಥುಮ್ಹಿ** ಆಗತನಯೇ ಸಙ್ಗಹಿತೇಪಿ ತೇನೇವ ನಯೇನ ಪಣ್ಡಕೇ ವಿಮತಿಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾದಿಅಞ್ಞಮತಿಪಕ್ಖೇ ಚ ಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತೇಸು ಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಸಞ್ಞಿವಿಮತಿಪಣ್ಡಕಾದಿಅಞ್ಞಮತಿಪಕ್ಖೇ ಚ ಇತಿ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾಮಸನಾದೀಸು ಚ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಸಬ್ಬದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೩೪೨. ಅತ್ತನೋ **ಕಾಯೇನ ಪಟಿಬದ್ಧೇನ** ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ವುತ್ತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಪನ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ "ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ಕಾಯಂ ಆಮಸತಿ। ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಂ ಆಮಸತಿ। ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೭೯) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೩೪೩-೪. ನ ಕೇವಲಂ ಪದಭಾಜನಾಗತಇತ್ಥಿಸರೀರಾದಿಕಮೇವ ಅನಾಮಾಸಂ, **ವಿನೀತವತ್ಥೂಸು** ದಾರುಧೀತಲಿಕವತ್ಥುಅನುಲೋಮತೋ ಪೋತ್ಥಲಿಕಾದಿಇತ್ಥಿರೂಪಕಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವಾರಾನುಲೋಮತೋ ಅಸರೀರಟ್ಠಂ ಮಾತುಗಾಮೇಹಿ ಪರಿಭುತ್ತವತ್ಥಾಭರಣಾದಿಞ್ಚ ವಿಭಙ್ಗಕ್ಖನ್ಧಕಾದೀಸು ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ ಅವಸೇಸಂ ಅನಾಮಾಸವತ್ಥುಞ್ಚ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **"ಇತ್ಥೀನ"**ನ್ತಿಆದಿ।

"ಇತ್ಥೀನಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಞ್ಚಾ"ತಿ ಇದಂ "ಇತ್ಥಿಕಾಯ ಇತ್ಥಿಧನಂ (ಪಾರಾ॰ ೩೪), ಸದ್ಧಾನಂ ಸದ್ಧಾಪರಾಯನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಇತ್ಥೀನಂ ದಾರುಲೋಹಮಯಾದಿಕಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಮತ್ತಿಕಾಯ, ಪಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಕತಂ ಮಾತುಗಾಮರೂಪಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಮಾತುಗಾಮರೂಪಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದಿನ್ನಂ ಸಬ್ಬರತನಮಯಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸಂ ಸಾದಿಯಿತ್ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಕಾರಾಪೇತುಂ, ಅಫುಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬೇ ವಾ ಯೋಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

"ವತ್ಥ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನದ್ವಯಮ್ಪಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಗಹಿತಂ। ಇದಞ್ಚ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಠಪಿತಮ್ಪಿ ಅನಾಮಾಸಮೇವ, ಚೀವರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ತಿಣಚುಮ್ಬಟಕಂ, ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಣ್ಣಮುದ್ದಿಕಂ ಉಪಾದಾಯ **ಅಲಙ್ಕಾರಮೇವ**। ಏತ್ಥ ಚ ವಾಲಕೇಸವಟ್ಟಕೇಸೇಸು ಪವೇಸನಕದನ್ತಸೂಚಿಆದಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥಜಾತಫಲಂ ಖಜ್ಜನ್ತಿ ರುಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಖಾದಿತಬ್ಬಂ ಪನಸನಾಳಿಕೇರಾದಿಫಲಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ರಾಸಿಕತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಫಲಞ್ಚ "ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ರಾಸಿಕತೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನಾಮಾಸನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ಇಮಿನಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅರಞ್ಞೇ ರುಕ್ಖತೋ ಪತಿತಂ ಫಲಂ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **"ಮುಗ್ಗಾದಿಂ ತತ್ಥಜಾತಕ"**ನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಪದತ್ತಾ ಗಚ್ಛತೋ ವಿಯುತ್ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಮುಗ್ಗಾದಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಪರಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

ಸಬ್ಬಾನಿ ಧಞ್ಞಾನೀತಿ "ಸಾಲಿ ವೀಹಿ ಯವೋ ಕಙ್ಗು, ಕುದ್ರೂಸವರಕಗೋಧುಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಾನಿ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ। ಖೇತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛತಾ ಸಾಲಿಸೀಸೇ ಹತ್ಥೇನ ಅಫುಸನ್ತೇನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಬಾಧೋ ಹೋತಿ, ಸರೀರೇ ಧಞ್ಞಂ ಫುಸನ್ತೇಪಿ ಮಗ್ಗತ್ತಾ ನ ದೋಸೋ। ವೀಥಿಯಂ, ಗೇಹಙ್ಗಣೇ ವಾ ಧಞ್ಞೇಸು ಪಸಾರಿತೇಸು ಅಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಚೇ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, "ಮಗ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ "ಇಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಕುಲಗೇಹೇ ಧಞ್ಞಮತ್ಥಕೇ ಚೇ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೧ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। "ಆಸನಸಾಲಾಯಂ ಧಞ್ಞೇ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣೇ ಅನುಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಪೀಠಕಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಧಞ್ಞಮತ್ಥಕೇ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೧ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನಾ ತತ್ಥ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೩೪೫. ಧಮನಸಙ್ಖಾದಿಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗತುರಿಯಮ್ಪಿ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧಮನಸಙ್ಖೋ** ನಾಮ ಸದ್ದಕರಣಸಙ್ಖೋ । **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಂಸಸಿಙ್ಗತಾಳಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಪಞ್ಚಙ್ಗತುರಿಯ**ನ್ತಿ ಆತತಂ, ವಿತತಂ, ಆತತವಿತತಂ, ಘನಂ, ಸುಸಿರನ್ತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಙ್ಖಾತಂ ತುರಿಯಂ। ತತ್ಥ **ಆತತಂ** ನಾಮ ಚಮ್ಮಪರಿಯೋನದ್ಧೇಸು ಭೇರಿಆದೀಸು ಏಕತೋ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಓನದ್ಧಂ

ಏಕತಲತುರಿಯಂ। **ವಿತತಂ** ನಾಮ ಉಭತೋ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಓನದ್ಧಂ ಉಭಯತಲತುರಿಯಂ। **ಆತತವಿತತಂ** ನಾಮ ಉಭಯತೋ ಚ ಮಜ್ಝತೋ ಚ ಸಬ್ಬತೋ ಪರಿಯೋನನ್ಧಿತಂ। **ಘನಂ** ಸಮ್ಮಾದಿ। **ಸಮ್ಮನ್ತಿ** ತಾಳಂ, ಘಣ್ಟಾಕಿಙ್ಕಣಿಆದೀನಮ್ಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಸುಸಿರನ್ತಿ** ವಂಸಾದಿ।

ಇಧ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೮೧) **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಭೇರಿಪೋಕ್ಖರಞ್ಚ ಭೇರಿತಲಚಮ್ಮಞ್ಚ ವೀಣಾ ಚ ವೀಣಾಪೋಕ್ಖರಚಮ್ಮಞ್ಚ ದಣ್ಡೋ ಚ ಅನಾಮಾಸಂ। "ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದೀಸು ಠಪಿತಭೇರಿಯೋ ಅಚಾಲೇನ್ತೇನ ಅವಸೇಸಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಕಚವರಛಡ್ಡನಕಾಲೇ ಕಚವರಂ ವಿಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। ತುರಿಯಭಣ್ಡೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ತನೋ ದೀಯಮಾನಂ ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಗಹೇತುಂ ಅಧಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ। ದೋಣಿ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಂ ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠನಿಕ್ಖಿಪನತ್ಥಾಯ, ಚಮ್ಮಞ್ಚ ಸತ್ಥಕೋಸಕರಣತ್ಥಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ರತನಾನಿ ಚ ಸಬ್ಬಾನೀತಿ ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೮೧) ವುತ್ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ರತನಾನಿ ಚ। ಏತ್ಥ ಚ ವಿದ್ಧಾ, ಅವಿದ್ಧಾ ವಾ ಸಾಮುದ್ದಿಕಾದೀ ಸಬ್ಬಾಪಿ **ಮುತ್ತಾ** ಅನಾಮಾಸಾ। ಭಣ್ಡಮೂಲತ್ಥಞ್ಚ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅನ್ತಮಸೋ ಜಾತಿಫಲಿಕಂ ಉಪಾದಾಯ ನೀಲಪೀತಾದಿಭೇದೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ **ಮಣಿ** ಧೋತವಿದ್ಧೋ ಅನಾಮಾಸೋ। ಆಹತಾಕಾರೇನೇವ ಠಿತೋ ಅವಿದ್ಧಾಧೋತೋ ಮಣಿ ಪತ್ತಾದಿ ಭಣ್ಡಮೂಲತ್ಥಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ಪಚಿತ್ವಾ ಕತೋ ಕಾಚಮಣಿಯೇವೇಕೋ ವಟ್ಟತಿ। **ವೇಳುರಿಯೇ** ಚ ಮಣಿಸದಿಸೋಯೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಧಮನಸಙ್ಖೋ "ಸಬ್ಬಂ ಧಮನಸಙ್ಖಾದಿ"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ತುರಿಯೇಸು ಗಹಿತೋ। ರತನಖಚಿತೋ ಸಙ್ಖೋ ಅನಾಮಾಸೋ। ಪಾನೀಯಸಙ್ಖೋ ಧೋತೋಪಿ ಅಧೋತೋಪಿ ಆಮಾಸೋ। ಅವಸೇಸಸಙ್ಖೋ ಪನ ಅಞ್ಜನಾದಿಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಂ, ಪತ್ತಾದಿಭಣ್ಡಮೂಲಭಾವೇನ ಚ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸುವಣ್ಣೇನ ಏಕತೋ ವಿಲಿಯಾಪೇತ್ವಾ ಕತಾ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಾ **ಸಿಲಾ** ಅನಾಮಾಸಾ। ಸೇಸಾ ಸಿಲಾ ಖುದ್ದಕನಿಸಾನಾದಿಕಮ್ಮತ್ಥಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **"ಪವಾಳಂ** ಧೋತಮಧೋತಞ್ಚ ವಿದ್ಧಮವಿದ್ಧಞ್ಚ ಸಬ್ಬಥಾ ಅನಾಮಾಸಂ, ನಾಪಿ ಅಧಿವಾಸೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ **ಪವಾಳ**ಪಟಿಮಾಚೇತಿಯಾನಿ ಚೇವ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪವೇಸೇತಬ್ಬಆಣಿಯಾ ಮೂಲೇ, ಅಗ್ಗೇಚ ಪವೇಸೇತಬ್ಬಂ ಪದುಮಾದಿಆಕಾರೇನ ಕತಂ ವಟ್ಟಞ್ಚ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ನ ಫುಸಿತಬ್ಬಂ।

ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ರಜತಂ, ಜಾತರೂಪಞ್ಚ** ಕತಂ ವಾ ಹೋತು ಅಕತಂ ವಾ, ಸಬ್ಬಸೋ ಅನಾಮಾಸಂ, ನ ಚ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ಕತಂ ಪಟಿಮಾದಿಕಞ್ಚ ಆರಕೂಟಲೋಹಞ್ಚ ಅನಾಮಾಸನ್ತಿ ವಕ್ಖತಿ। ಕತಾಕತಸುವಣ್ಣರಜತಾನಂ ಅಸಾದಿಯಿತಬ್ಬತಾಯ ಇಧ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಆಗತತ್ತಾ ಉತ್ತರೇನ ರಾಜಪುತ್ತೇನ ಕಾರೇತ್ವಾ ಆಹಟಂ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೇನ** ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾಚೇತಿಯಪೋತ್ಥಕಾವಚ್ಛಾದಕಮಣಿಪದುಮವಟ್ಟಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಮೇವ, ನ ಚ ಆಮಸಿತಬ್ಬಂ। ಏತೇನ ಕತಂ ಸೇನಾಸನೋಪಕರಣಂ ಪನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಧಮ್ಮಮಣ್ಡಪೇ ಕತಮ್ಪಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಲೋಹಿತವಣ್ಣೋ ಮಣಿ, **ಮಸಾರಗಲ್ಲ**ಮಣಿ ಚ ಸಬ್ಬಥಾ ಅನಾಮಾಸೋ, ನ ಚ ಅಧಿವಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೩೪೬. ಸಬ್ಬಮಾವುಧಭಣ್ಡನ್ತಿ ಖಗ್ಗಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಆವುಧೋಪಕರಣಂ ಪತ್ತಾದಿಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರಮೂಲತ್ಥಾಯ ದೀಯಮಾನಂ ಸತ್ಥವಾಣಿಜಾಯ ಅಕಾತಬ್ಬತ್ತಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, "ಇಮಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ "ಖುರಾದಿಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಙ್ಗಾಮಭೂಮಿಯಂ ಮಗ್ಗೇ ಪತಿತಖಗ್ಗಾದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾಸಾಣೇನ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಖುರಾದಿಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಾನಿ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉಸುಸತ್ತಿಆದಿಕಂ ಫಲತೋ ದಣ್ಡಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರಕಾರಾಪನತ್ಥಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಜಿಯಾತಿ ಧನುಗುಣೋ। **ಚ**-ಕಾರೇನ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅವುತ್ತಂ ಅಙ್ಕುಸತೋಮರಾದಿಂ ಪರಹಿಂ ಸೋಪಕರಣಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಧನುದಣ್ಡಕೋತಿ** ಜಿಯಾವಿರಹಿತೋ ಧನುದಣ್ಡಕೋ। ಇದಂ ಪರಹಿಂಸೋಪಕರಣಭಣ್ಡಾದಿಕಂ ವಿಹಾರೇ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಂ ಚೇ, ಸಾಮಿಕಾನಂ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಗ್ಗಹಿತಂ ಚೇ, ಅಚಾಲೇನ್ತೇನ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

ಜಾಲಞ್ಚಾತಿ ಮಚ್ಛಜಾಲಪಕ್ಖಿಜಾಲಾದಿಜಾಲಞ್ಚ। ಜಾಲಂ ದೀಯಮಾನಂ ಛತ್ತವೇಠನತ್ಥಂ, ಆಸನಚೇತಿಯಾದಿಮತ್ಥಕೇ ಬನ್ಧನಾದಿಪಯೋಜನೇ ಸತಿ ತದತ್ಥಞ್ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಸರವಾರಣಂ** ನಾಮ ಫಲಕಾದಿಕಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಜ್ಝನತ್ಥಾಯ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಸರನಿವಾರಣಂ ವಿನಾಸನೋಪರೋಧಕಾರಣಂ ಹೋತೀತಿ ಭಣ್ಡಮೂಲತ್ಥಂ ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ದನ್ತಕಟ್ಠಾಧಾರಫಲಕಾದಿ ಯದಿಚ್ಛಿತಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಮುಟ್ಠಿಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೩೪೭. ಚೇತಿಯನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯ"ನ್ತಿ ಇದಂ "ಸುವಣ್ಣಪಟಿಬಿಮ್ಬಾದೀ"ತಿ ಅನನ್ತರಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಸುವಣ್ಣಗ್ಗಹಣಞ್ಚುಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ರಜತಮಯಞ್ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಆರಕೂಟಕನ್ತಿ** ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಲೋಹವಿಸೇಸಮಾಹ । **"ಅನಾಮಾಸ"ನ್ತಿ** ಇದಂ "ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಯಂ ವಾ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ।

೩೪೮. ಸಬ್ಬಂ ವಾದಿತಮಿತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓನಹಿತುನ್ತಿ** ಚಮ್ಮವರತ್ತತನ್ತೀಹಿ ಬನ್ಧಿತುಂ। **ಓನಹಾಪೇತುನ್ತಿ** ತಥೇವ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತುಂ। **ವಾದಾಪೇತುನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾದಾಪೇತುಂ। **ವಾದೇತುನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ವಾದೇತುಂ। **ವಾದಿತನ್ತಿ** ವಾದನೀಯಂ ಯಥಾ "ಕರಣೀಯಂ ಕಾರಿತ"ನ್ತಿ, ವಾದನಾರಹಂ ತುರಿಯಭಣ್ಡನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಞ್ಚ ಓನಹನಾದಿಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಂ।

೩೪೯. ಉಪಹಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ। ಇತಿ ಅನುಮತಿಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ। **ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ** ತೇ ವತ್ತಾರೋ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೫೦-೧. ಧುತ್ತಿಯಾ ಇತ್ಥಿಯಾತಿ ವಿಪನ್ನಾಚಾರಾಯ ಲೋಳಿತ್ಥಿಯಾ। **ಸಯಂ ಫುಸಿಯಮಾನಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಯೋಗಂ ವಿನಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅತ್ತನಾವ ಫುಸಿಯಮಾನಸ್ಸ। **ಕಾಯೇನ ಅವಾಯಮಿತ್ವಾತಿ** ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಸಮ್ಫಸ್ಸಾನುಭವನತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ। **ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿವಿಜಾನತೋತಿ** ಫಸ್ಸಂ ಅನುಭವನ್ತಸ್ಸ।

ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾತಿ ಏತ್ಥ "ಫುಸನೇ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, "ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಇಮಂ ಫುಸಾಮೀ"ತಿ ಅಚೇತೇತ್ವಾ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? "ಇಮಿನಾ ಪತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಏತಿಸ್ಸಾ ಸರೀರಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪತ್ತಥಾಲಕತಟ್ಟಕಪಣ್ಣಪುಟಭೇಸಜ್ಜಾದಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇನ ಫುಸನಾದೀಸು ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಅಸ್ಸತಿಯಾ"ತಿ ಇದಂ ಪನ ಇಮಿನಾವ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಇಧ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಂ, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಫುಸನಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸತಿಂ ಅನುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಪಸಾರಣಾದೀಸು ಫುಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾತಿ ದಾರಕಾಕಾರಂ ದಾರಿಕಂ "ಮಾತುಗಾಮೋ"ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ । **ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯಿನೋ ಚಾತಿ** "ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಕಾಯೇನ ವಾಯಮತಿ, ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿವಿಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಕಾಯೇನ ವಾಯಮತಿ, ನ ಚ ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿವಿಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ನ ಚ ಕಾಯೇನ ವಾಯಮತಿ, ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿವಿಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ನ ಚ ಕಾಯೇನ ವಾಯಮತಿ, ನ ಚ ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿವಿಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೭೯) ವುತ್ತಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯವತೋ ಚತುಬ್ಬಿಧಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇಮೇಸು ಯೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಆಲಿಙ್ಗನಾದಿಪಯೋಗೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಯಮಾನೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಹತ್ಥಚಾಲೇನ, ಮುಟ್ಠಿಆದೀಹಿ ವಾ ಪಟಿಪಣಾಮನಂ, ಪಹರಣಾದಿಕಞ್ಚ ಪಯೋಗಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ **ಪಠಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ।** ಅತ್ತಾನಮಜ್ಝೋತ್ಥರಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಹರಣಾಕಾರಾದಿಸಬ್ಬಪಯೋಗಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಂ ಫುಸಿತುಂ ಅದೇನ್ತೋ **ದುತಿಯೋ।** ಇತ್ಥಿಯಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಆಲಿಙ್ಗಿತೋ ಚೋಪನರಹಿತಂ ಮಂ "ಅನತ್ಥಿಕೋ"ತಿ ಮನ್ತ್ವಾ "ಸಯಮೇವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ, "ಅಚೋಪನಮೇವ ಮೋಕ್ಖೋಪಾಯೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಹುತ್ವಾ ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿವಿಜಾನನ್ತೋ **ತತಿಯೋ।** ಅತ್ತಾನಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತುಮಾಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ದುತಿಯೋ ವಿಯ ತಾಸೇತುಂ ಕಾಯಪ್ಪಯೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ "ಅಗತೇ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಹರಿತ್ವಾ ತಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ **ಚತುತ್ಥೋ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೩೫೧. **ಪಠಮೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಾರಾಜಿಕೇನಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಧ ಚಿತ್ತಂ ನಾಮ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಮ್ಹಿ ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ।

ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೩೫೩-೪. **ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೇನಾ**ತಿ ದುಟ್ಠು ಕುಚ್ಛಿತಭಾವಂ ಉಲತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ,** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ಚ ಸಾ ವಾಚಾ ಚಾತಿ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾ,** ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೇ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ವಾಚಾ, ಯಥಾಹ "ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ನಾಮ ವಾಚಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ವಾಚಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೮೫), ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಯ ಅಸ್ಸಾದೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೋ, ತಥಾಪವತ್ತವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಕಚಿತ್ತಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚೇತನಾ, ತೇನ ಸಮ್ಪಯುತ್ತೋ ರಾಗೋ ಇಧ ಸಹಚರಿಯೇನ "ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ತೇನ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದಸಮ್ಪಯುತ್ತೇನ ರಾಗೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ "ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಓಭಾಸನಸ್ಸ ಹೇತು ದಸ್ಸಿತೋ।

ಇತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿನೋ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿನೋ**ತಿ "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ನ ಯಕ್ಖೀ, ನ ಪೇತೀ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ, ವಿಞ್ಞೂ ಪಟಿಬಲಾ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಜಾನಿತು"ನ್ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ನಿದ್ದಿಟ್ಠಸರೂಪಾಯ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಜಾನನ್ತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿನೋ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನ"**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧೀವಸೇನ "ಇತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಾಮಿವಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಯಥಾವುತ್ತಸರೂಪಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಣ್ಣಾವಣ್ಣವಸೇನ ಚಾ**ತಿ "ವಣ್ಣಂ ಭಣತಿ ನಾಮ ದ್ವೇ ಮಗ್ಗೇ ಥೋಮೇತಿ ವಣ್ಣೇತಿ ಪಸಂಸತಿ। ಅವಣ್ಣಂ ಭಣತಿ ನಾಮ ದ್ವೇ ಮಗ್ಗೇ ಖುಂಸೇತಿ ವಮ್ಭೇತಿ ಗರಹತೀ"ತಿ ನಿದ್ದೇಸೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಥೋಮನಗರಹಣವಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಮೇಥುನಸ್ಸ ಯಾಚನಾದಯೋ ಮೇಥುನಯಾಚನಾದಯೋ, ತೇಹಿ **ಮೇಥುನಯಾಚನಾದೀಹಿ,** "ಯಾಚತಿಪಿ ಆಯಾಚತಿಪಿ ಪುಚ್ಛತಿಪಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛತಿಪಿ ಆಚಿಕ್ಖತಿಪಿ ಅನುಸಾಸತಿಪಿ ಅಕ್ಕೋಸತಿಪೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೮೫) ಉದ್ದೇಸೇ ವುತ್ತಮೇಥುನಯಾಚನಾದಿವಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ "ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಓಭಾಸನಾ ದಸ್ಸಿತಾ। **ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಯನ್ತಸ್ಸ, ಪಕಾಸೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ವಿಞ್ಞು"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓಭಾಸನಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮಮಾಹ, ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಂ "ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಯಥಾದಸ್ಸಿತಪದಭಾಜನಾಗತಸರೂಪಂ ವಿಞ್ಞುಂ ಪಟಿಬಲಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅನ್ತಮಸೋ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯಪೀ**ತಿ ಓಭಾಸನೇ ಅನ್ತಿಮಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಂ। ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಚನಸ್ಸಾದಭಾವೇ ಸತಿ ಯೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಪಟಿಬದ್ಧಂ ಗುಣದೋಸಂ ವಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಯಾಚನಾದಿವಸೇನ ವಾ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಜಾನನ್ತಿಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯಪಿ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಥಾದ್ವಯೇ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿನೋ ವಿಞ್ಞುಂ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಣ್ಣವಸೇನ ಅನ್ತಮಸೋ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯಪಿ ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗರುಕಂ ಸಿಯಾತಿ ಏಕಂ ವಾಕ್ಯಂ, ತಥಾ "ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಅವಣ್ಣವಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ "ಮೇಥುನಯಾಚನಾದೀಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಯೋಜನಾಯ ವಾಕ್ಯದ್ವಯನ್ತಿ ಏವಂ ಯೋಜನಾವಸೇನ ತೀಣಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಪಠಮವಾಕ್ಯೇ **ವಣ್ಣ**ವಚನೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಥೋಮನಾದಿಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। "ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣೇನ ಸುಭಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾಸೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಥೋಮನತ್ಥಂ ವದತೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ನ ಹೋತಿ, "ತವ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೋ ಚ ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೋ ಚ ಈದಿಸೋ ಸುಭೋ ಸುಸಣ್ಠಾನೋ, ತೇನ ನಾಮ ಈದಿಸೇನ ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣೇನ ಸುಭಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾಸೀ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಹೋತಿ। "ವಣ್ಣೇತಿ, ಪಸಂಸತೀ"ತಿ ಪದದ್ವಯಞ್ಚ "ಥೋಮೇತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯೋ।

ದುತಿಯವಾಕ್ಯೇ **ಅವಣ್ಣ**ಪದಸಙ್ಗಹಿತಂ ಖುಂಸನಾದಿತ್ತಯೇ **ಖುಂಸನಂ** ನಾಮ ಪತೋದೋಪಮೇಹಿ ಫರುಸವಚನೇಹಿ ತುದನಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಖುಂಸೇತೀತಿ ವಾಚಾಪತೋದೇನ ಘಟ್ಟೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೫)। ಪತುಜ್ಜತೇನೇನಾತಿ "**ಪತೋದೋ**"ತಿಅಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅಸ್ಸಾದಯೋ ಪವತ್ತೇತುಂ ವಿಜ್ಝನಕಪಾಚನದಣ್ಡೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಮ್ಭನಂ** ನಾಮ ಅಪಸಾದನಂ। **ಅಪಸಾದನಂ** ನಾಮ ಗುಣತೋ ಪರಿಹಾಪನಂ। ಯಥಾಹ "ವಮ್ಭೇತೀತಿ ಅಪಸಾದೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೫)। **ಗರಹಾ** ನಾಮ ದೋಸಾರೋಪನಂ। ಯಥಾಹ "ಗರಹತೀತಿ ದೋಸಂ ದೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೫)। ಇಮಂ ಖುಂಸನಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತವಚನಂ ವಕ್ಖಮಾನೇಸು "ಸಿಖರಣೀಸಿ, ಸಮ್ಭಿನ್ನಾಸಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಾಸೀ"ತಿ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಪದೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ನ ಇತರಸ್ಸ।

ತತಿಯವಾಕ್ಯೇ **ಮೇಥುನಯಾಚನಾ**ದಿವಚನೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಆಯಾಚನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। "ಯಾಚತಿ ನಾಮ ದೇಹಿ ಮೇ ಅರಹಸಿ ಮೇ ದಾತು"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೨೮೫) ನಯೇನ ಏಕೇಕಂ ಪದಂ "ದೇಹಿ ಮೇ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದಿವಸೇನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪದೇನ ಸಹ ಘಟೇತ್ವಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ।

"ಕದಾ ತೇ ಮಾತಾ ಪಸೀದಿಸ್ಸತಿ, ಕದಾ ತೇ ಪಿತಾ ಪಸೀದಿಸ್ಸತಿ, ಕದಾ ತೇ ದೇವತಾಯೋ ಪಸೀದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕದಾ ತೇ ಸುಖಣೋ ಸುಲಯೋ ಸುಮುಹುತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿಆಯಾಚನಪದನಿದ್ದೇಸೇ ಏಕೇಕಂ ಪದಂ ತತ್ಥೇವ ಓಸಾನೇ ವುತ್ತೇನ "ಕದಾ ತೇ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪದೇನ ಘಟೇತ್ವಾ ಮೇಥುನಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ।

"ಕಥಂ ತ್ವಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದೇಸಿ, ಕಥಂ ಜಾರಸ್ಸ ದೇಸೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೮೫) ಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸವಚನೇಸು ಚ ಅಞ್ಞತರಂ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪದೇನ ಘಟೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ।

"ಏವಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದೇಸಿ, ಏವಂ ಜಾರಸ್ಸ ದೇಸೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೮೫) ಪಟಿಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸವಚನೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪದೇನ ಘಟೇತ್ವಾ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಪಟಿಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ।

"ಕಥಂ ದದಮಾನಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛತೋ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ "ಏವಂ ದೇಹಿ, ಏವಂ ದೇನ್ತೀ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮನಾಪಾ ಚಾ"ತಿ ಆಣತ್ತಿವಚನೇ, ಅನುಸಾಸನಿವಚನೇ ಚ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೩೫೫. ಅಕ್ಕೋಸನಿದ್ದೇಸಾಗತೇಸು "ಅನಿಮಿತ್ತಾಸಿ ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಾಸಿ ಅಲೋಹಿತಾಸಿ ಧುವಲೋಹಿತಾಸಿ ಧುವಚೋಳಾಸಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೀಸಿ ಸಿಖರಣೀಸಿ ಇತ್ಥಿಪಣ್ಡಕಾಸಿ ವೇಪುರಿಸಿಕಾಸಿ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾಸಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಾಸೀ"ತಿ ಏಕಾದಸಸು ಪದೇಸು "ಸಿಖರಣೀಸಿ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾಸಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಾಸೀ"ತಿ ಪದತ್ತಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಆಪತ್ತಿಕರಂ, ಇಮಿನಾ ಪದತ್ತಯೇನ ಸಹ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಾನಿ

ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಮೇಥುನಧಮ್ಮಪದಾನಿ ತೀಣಿ ಚಾತಿ ಛಪ್ಪದಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಆಪತ್ತಿಕರತ್ತಾ ಇತೋ ಪರಾನಿ ಅನಿಮಿತ್ತಾದೀನಿ ಅಟ್ಠ ಪದಾನಿ "ಅನಿಮಿತ್ತಾಸಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ದೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪದೇನ ಸಹ ಘಟೇತ್ವಾ ವುತ್ತಾನೇವ ಆಪತ್ತಿಕರಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ, "ಮೇಥುನಯಾಚನಾದೀಹೀ"ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದಸಙ್ಗಹಿತೇಸು "ಅನಿಮಿತ್ತಾಸೀ"ತಿಆದೀಸು ಏಕಾದಸಸು ಅಕ್ಕೋಸಪದೇಸು ಅನ್ತೋಗಧತ್ತೇಪಿ ಕೇವಲಂ ಆಪತ್ತಿಕರತ್ತಾ ಗರುತರಂ ಪದತ್ತಯಂ ವಿಸುಂ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಞಾಪೇತುಮಾಹ **"ಸಿಖರಣೀಸೀ"**ತಿಆದಿ।

ಸಿಖರಣೀಸೀತಿ ಏತ್ಥ "ಸಿಖರಣೀ ಅಸೀ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। "ಅಸೀ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ಕೇವಲಯುತ್ತಮ್ಪಿ ಆಪತ್ತಿಕರಂ ಹೋತೀತಿ ವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತಿ। ಕೇವಲೇನಾಪಿ ಅಕ್ಕೋಸವಚನೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಿಖರಣೀಸೀ**ತಿ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಆಣಿಮಂಸಾ ಭವಸಿ। **ಸಮ್ಭಿನ್ನಾಸೀ**ತಿ ಮಿಸ್ಸೀಭೂತವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾ। **ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಾಸೀ**ತಿ ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತೇನ, ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತೇನ ಚಾತಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। "ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ, ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜಯತೀತಿ **ಬ್ಯಞ್ಜನಂ,** ಮುತ್ತಕರಣಾನಿ। **ಸುಣನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ವಿಞ್ಞುಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಇಮಿನಾ ಅಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬವತ್ಥು ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ। ಭಾಸಿತಂ **ಸುಣನ್ತಿಯಾ** ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಜಾನನ್ತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ವಿಸಯೇ ಪವತ್ತಅಕ್ಕೋಸವಚನೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೬. ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾನಂ ಗಣನಾಯ ಗರುಕಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ "ಏಕಂ ಇತ್ಥಿ"ನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। ಏಕವಾಚಾಯ ಬಹೂ ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಚ ಇತ್ಥೀನಂ ಗಣನಾಯ ಗರುಕಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥಾಪಿ "ಇತ್ಥಿಯೋಪೀ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

೩೫೭. ಸಾ ಚೇ ನಪ್ಪಟಿಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ "ಯಂ ಸುಣನ್ತಿಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಣ್ಣಾವಣ್ಣವಸೇನ ಓಭಾಸತಿ, ಸಾ ಚೇ ನ ಪಟಿಜಾನಾತೀ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಆದಾಯ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಅತ್ತನೋ ಭಾಸಿತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ವುತ್ತಸಮನನ್ತರಮೇವ ಅತ್ಥವಸೇನ ಸಚೇ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಭಾಸಿತಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ಉಬ್ಭಜಾಣುಂ, ಅಧಕ್ಖಕಂ ವಾ ಆದಿಸ್ಸ ಭಣನೇ ಚಾಪಿ ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಣನೇ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಣ್ಣಾದಿಕಥನೇ, "ಭಣತೋ"ತಿಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ, ಭಣನ್ತಸ್ಸ, ಭಣನಹೇತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಹೇತುಮ್ಹಿ ಅಯಮನ್ತಪಚ್ಚಯೋ "ಅಸಮ್ಬುಧ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ) ವಿಯ। **ಉಬ್ಭಜಾಣು**ನ್ತಿ ಜಾಣುತೋ ಉದ್ಧಂ। **ಅಕ್ಖೇಕ**ನ್ತಿ ಅಕ್ಖಕತೋ ಹೇಟ್ಠಾ।

೩೫೮. ಉಬ್ಭಕ್ಖಕನ್ತಿ ಅಕ್ಖಕತೋ ಉದ್ಧಂ। **ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲತೋ ಅಧೋ। **ಉದ್ದಿಸ**ನ್ತಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ। "ಉದ್ದಿಸ್ಸುಬ್ಭಕ್ಖಂ ವಾ ತಥಾ, ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿ ಚ ಲಿಖನ್ತಿ, ಸೋ ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರೋ। ವಣ್ಣಾದಿಭಣನೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ವಿಞ್ಞುಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇ ವಣ್ಣಾದಿಭಣನೇ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕ್ಖೇತ್ತಂ, ಅಧಕ್ಖಕಂ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಕ್ಖೇತ್ತಂ, ಉದ್ಧಕ್ಖಕಂ ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತನ್ತಿ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಖೇತ್ತೇಸು ಅಕ್ಖಕಞ್ಚೇವ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅವಧಿಭೂತಂ ಕತ್ಥ ಸಙ್ಗಯ್ಹತೀತಿ? ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇಯೇವ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಕ್ಖಕಂ, ಪನ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಏತ್ಥೇವ ದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೬)।

೩೫೯. ಪಣ್ಡಕೇ ಯಕ್ಖಿಪೇತೀಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಣ್ಣಾದಿಭಣನೇ **ತಸ್ಸ** ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಭವೇತಿ ಅಧಿಕಾರವಸೇನ ಆಗತಪದೇಹಿ ಸಹ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪಣ್ಡಕಾದೀಸೂ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಯಕ್ಖಿಪೇತೀನಂ ಗಹಣಂ।

೩೬೦. ಉಬ್ಭಕ್ಖಕ...ಪೇ॰... ಅಯಂ ನಯೋತಿ "ಪಣ್ಡಕಾದೀಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ "ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ನಯೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಕ್ಖೇತ್ತವಸೇನ ಸಬ್ಬೇಸು ಖೇತ್ತೇಸು।

೩೯೧. ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಓಭಾಸತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಾತುಗಾಮಾನಂ “ಅನಿಮಿತ್ತಾಸೀ”ತಿಆದೀಸು ಪದೇಸು ಅತ್ಥಕಥನಂ ಪುರೇಕ್ಖತ್ವಾ “ಅನಿಮಿತ್ತಾಸೀ”ತಿಆದಿಪದಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಮಾತುಗಾಮೇಹಿ ಸಹ ಅಟ್ಠಕಥಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಾನಂ ವಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಧಮ್ಮಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಓಭಾಸತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾಳಿಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ತಾಸಂ ಸುಣನ್ತೀನಂ ಸಜ್ಝಾಯನಂ ವಾ ಪುರೇಕ್ಖತ್ವಾ “ಅನಿಮಿತ್ತಾಸೀ”ತಿಆದೀಸು ಪದೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಇತರಸ್ಸ ವಾ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ। **ಪುರೇಕ್ಖತ್ವಾನುಸಾಸನಿನ್ತಿ** “ಇದಾನಿ ಅನಿಮಿತ್ತಾಸಿ…ಪೇ॰… ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಾಸಿ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ದಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಯಥಾ ಆಯತಿಮ್ಪಿ ಏವರೂಪಾ ನಾಹೋಸೀ”ತಿ ಅನುಸಾಸನಿಂ ಪುರೇಕ್ಖತ್ವಾ।

೩೯೨. **ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನನ್ತಿ** ಪಿತ್ತುಮ್ಮತ್ತಕಯಕ್ಖುಮ್ಮತ್ತಕವಸೇನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾನಞ್ಚ **ಆದಿ**-ಸದ್ದಸಙ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಉದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। “ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ ಚ ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಕಿರಿಯಂ, ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ, ಸಚಿತ್ತಕಂ, ಲೋಕವಜ್ಜಂ, ಕಾಯಕಮ್ಮಂ, ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ… ಪೇ… ತುಲ್ಯಾವಾ”**ತಿ। ವೇದನಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇನ ಅಸಮತ್ತಾ **“ವೇದನೇತ್ಥ ದ್ವಿಧಾ ಮತಾ”**ತಿ ಆಹ, ಸುಖೋಪೇಕ್ಖಾವೇದನಾವಸೇನ ದ್ವಿಧಾ ಮತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೩೯೩. **ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯಾತಿ** ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಾಮೇನ ಪಾರಿಚರಿಯಾಯ, ಮೇಥುನಧಮ್ಮೇನ ಪಾರಿಚರಿಯಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಕಾಮಿತಾ ಪತ್ಥಿತಾತಿ **ಕಾಮಾ,** ಮೇಥುನರಾಗವಸೇನ ಪತ್ಥಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಕಾಮಾ ಚ ಸಾ ಪಾರಿಚರಿಯಾ ಚಾತಿ ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾ, ತಸ್ಸಾ **ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯಾತಿ**ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಮೇಥುನರಾಗಚಿತ್ತೇನ ಅಭಿಪತ್ಥಿತಪಾರಿಚರಿಯಾಯಾತಿಅತ್ಥೋ। “ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, “ಏತದಗ್ಗಂ ಭಗಿನಿ ಪಾರಿಚರಿಯಾನಂ ಯಾ ಮಾದಿಸಂ ಸೀಲವನ್ತಂ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಏತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಪರಿಚರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೇನ ಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ಗುಣಂ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಭಣಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ। **ಸಾ ಚೇ ಜಾನಾತೀತಿ** ಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅಭಾಸಿ, ಸಚೇ ಸಾ ವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ ಜಾನಾತಿ।

೩೯೪. **ಸಾ** ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ ನೋ ಜಾನಾತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಕ್ಖಿಪೇತಿದೇವೀಸು** ಜಾನನ್ತೀಸು, ಪಣ್ಡಕೇ ಚ ಜಾನನ್ತೇ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೋ **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸೇತಿ** ಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತವಿಸಯೇ, ಯಕ್ಖಿಆದೀನಂ ಅಜಾನನವಿಸಯೇ ಚ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೋ ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೯೫. **ಚೀವರಾದೀಹೀತಿ** ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀಹಿ। **ವತ್ಥುಕಾಮೇಹೀತಿ** ತಣ್ಹಾಯ ವತ್ಥುಭಾವೇನ ವತ್ಥೂ ಚ ಕಾಮಿತತ್ತಾ ಕಾಮಾತಿ ಚ ಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ।

೩೯೬. ರಾಗೋ ಏವ **ರಾಗತಾ।** **“ರಾಗಿತಾ”**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ರಾಗೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ರಾಗೀ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ರಾಗಿತಾ,** ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ರಾಗೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಭಾಸೋತಿ** ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ಗುಣಭಣನಂ। **ತೇನ ರಾಗೇನಾತಿ** ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ರಾಗೇನ। **ಖಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಭಣಿತಕ್ಖಣೇ। **ವಿಜಾನನನ್ತಿ** ಯಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಣತಿ, ತಾಯ ತಸ್ಸ ವಚನತ್ಥಸ್ಸ ವಿಜಾನನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೯೭. ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನೀತಿ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿತಾ, ತಂಸಞ್ಞಿತಾ, ಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ರಾಗಿತಾ, ತೇನ ರಾಗೇನ ಓಭಾಸನಂ, ಖಣೇ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಜಾನನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ **ಏತ್ಥ** ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ , ಪಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಕಾರಣಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ।

ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೩೯೮. "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿಆದಿಕಿರಿಯಾತ್ತಯೋಪಾದಾನಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಪಾದನಕಂ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಚ "ಗರು ಹೋತೀ"ತಿ ಪದಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಚ ಲಬ್ಭಮಾನತ್ತಾ ತಿವಿಧೇಹಿ ಸಹ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸನ್ದೇಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ವೀಮಂಸತಿ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸ ಗರು ಹೋತೀ"ತಿ ಏಕಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ "ಇತ್ಥಿಯಾಪಿ ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜನಾಯಪಿ ಏಕಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹೋತೀತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ವಾಕ್ಯದ್ವಯಂ ಯುಜ್ಜತಿ।

ಇಧ ಸನ್ದೇಸಕ್ಕಮಞ್ಚ ಯೋಜನಾಕ್ಕಮಞ್ಚ ಜಾನನತ್ಥಂ ಪಠಮಂ ತಾವ ಇತ್ಥೀನಞ್ಚ ಭರಿಯಾನಞ್ಚ ಪಭೇದೋ ಚ ಸರೂಪಞ್ಚ ವಿಭಾವೀಯತಿ - ತೇಸು **ಇತ್ಥಿಯೋ** ದಸವಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ದಸ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಗಿನಿರಕ್ಖಿತಾ ಞಾತಿರಕ್ಖಿತಾ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ಸಾರಕ್ಖಾ ಸಪರಿದಣ್ಡಾ"ತಿ। **ಭರಿಯಾ ಚ** ದಸವಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ದಸ ಭರಿಯಾಯೋ ಧನಕ್ಕೀತಾ ಛನ್ದವಾಸಿನೀ ಭೋಗವಾಸಿನೀ ಓದಪತ್ತಕಿನೀ ಓಭಟಚುಮ್ಬಟಾ ದಾಸೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಕಮ್ಮಕಾರೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಧಜಾಹಟಾ ಮುಹುತ್ತಿಕಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೩)। ಇಮಾಸಂ ಪಭೇದೋ ಚ ಸರೂಪಾನಿ ಚ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ -

ಪುರಿಸೇಹಿ ಸಹ ಯಥಾ ಸಂವಾಸಂ ನ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ಮಾತರಾ ರಕ್ಖಿತಾ **ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ**। ಯಥಾಹ "ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ನಾಮ ಮಾತಾ ರಕ್ಖತಿ ಗೋಪೇತಿ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕಾರೇತಿ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀ"ತಿ। **ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾದೀ**ಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಾದಿಗೋತ್ತೇ ಜಾತಾ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗೋತ್ತೇ ಜಾತೇಹಿ ರಕ್ಖಿತಾ **ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ**। ಯಥಾಹ "ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ ನಾಮ ಸಗೋತ್ತಾ ರಕ್ಖನ್ತೀ"ತಿಆದಿ। ಏಕಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ವಾ ಏಕಗಣಪರಿಯಾಪನ್ನೇಹಿ ವಾ ರಕ್ಖಿತಾ **ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ** ನಾಮ। ಯಥಾಹ "ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ನಾಮ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ ರಕ್ಖನ್ತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪)। **ಸಾರಕ್ಖಾ** ನಾಮ "ಗಬ್ಭೇಪಿ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ ಹೋತಿ 'ಮಯ್ಹಂ ಏಸಾ'ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪೀ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಸರೂಪಾ। **ಸಪರಿದಣ್ಡಾ** ನಾಮ "ಕೇಹಿಚಿ ದಣ್ಡೋ ಠಪಿತೋ ಹೋತಿ 'ಯೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಇತ್ಥಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ದಣ್ಡೋ"ತಿ ವುತ್ತಸರೂಪಾತಿ ಅಯಂ ದಸನ್ನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಸರೂಪಸಙ್ಖೇಪೋ। ಇಮಾಸು ದಸಸು ಸಾರಕ್ಖಸಪರಿದಣ್ಡಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಪುರಿಸಸೇವಾಯಂ ಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ ಹೋತಿ, ಇತರಾಸಂ ನ ಹೋತಿ। ಇಮಾ ದಸಪಿ ಪಞ್ಚಸೀಲಂ ರಕ್ಖನ್ತೇಹಿ ಅಗಮನೀಯಾ।

ದಸಸು ಭರಿಯಾಸು "ಧನಕ್ಕೀತಾ ನಾಮ ಧನೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ವಾಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭರಿಯಭಾವಾಯ ಅಪ್ಪಕಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಗಹಿತಾ **ಧನಕ್ಕೀತಾ** ನಾಮ। "ಛನ್ದವಾಸಿನೀ ನಾಮ ಪಿಯೋ ಪಿಯಂ ವಾಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತರುಚಿಯಾ ಸಂವಸಿತೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಾ **ಛನ್ದವಾಸಿನೀ** ನಾಮ। "ಭೋಗವಾಸಿನೀ ನಾಮ ಭೋಗಂ ದತ್ವಾ ವಾಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉದುಕ್ಖಲಮುಸಲಾದಿಗೇಹೋಪಕರಣಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಭರಿಯಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಜನಪದಿತ್ಥೀ **ಭೋಗವಾಸಿನೀ** ನಾಮ। "ಪಟವಾಸಿನೀ ನಾಮ ಪಟಂ ದತ್ವಾ ವಾಸೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನಿವಾಸನಮತ್ತಂ ವಾ ಪಾರುಪನಮತ್ತಂ ವಾ ಲದ್ಧಾ ಭರಿಯಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ದಲಿದ್ದಿತ್ಥೀ **ಪಟವಾಸಿನೀ** ನಾಮ। **ಓದಪತ್ತಕಿನೀ** ನಾಮ "ಉದಕಪತ್ತಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ವಾಸೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪) ವುತ್ತತ್ತಾ "ಇದಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಸಂಸಟ್ಠಾ ಅಭೇಜ್ಜಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದಕಪತ್ತೇ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಭರಿಯಭಾವಂ ನೀತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ವುಚ್ಚತಿ। "ಓಭಟಚುಮ್ಬಟಾ ನಾಮ ಚುಮ್ಬಟಂ ಓರೋಪೇತ್ವಾ ವಾಸೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೀಸತೋ ಚುಮ್ಬಟಂ ಓರೋಪೇತ್ವಾ ಭರಿಯಭಾವಮುಪನೀತಾ ಕಟ್ಠಹಾರಿಕಾದಿಇತ್ಥೀ **ಓಭಟಚುಮ್ಬಟಾ** ನಾಮ। **ದಾಸೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ** ನಾಮ

“ದಾಸೀ ಚೇವ ಹೋತಿ ಭರಿಯಾ ಚಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಭರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ವಾಸಿತಾ “ತಸ್ಸೇವ ದಾಸೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ। **ಕಮ್ಮಕಾರೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ** ನಾಮ “ಕಮ್ಮಕಾರೀ ಚೇವ ಹೋತಿ ಭರಿಯಾ ಚಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಧಾನಿತ್ಥಿನಿರಪೇಕ್ಖೇನ ಕುಟುಮ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭರಿಯಭಾವಂ ನೀತಾ ಭರಿಯಾ ಕತಕಮ್ಮಾ “ಕಮ್ಮಕಾರೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ। “ಧಜಾಹಟಾ ನಾಮ ಕರಮರಾನೀತಾ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಧಜಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಮಹಾಸೇನಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರವಿಸಯಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೇನ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ಭರಿಯಭಾವಮುಪನೀತಾ ಇತ್ಥೀ **ಧಜಾಹಟಾ** ನಾಮ। “ಮುಹುತ್ತಿಕಾ ನಾಮ ತಙ್ಖಣಿಕಾ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಚಿರಕಾಲಂ ಸಂವಾಸತ್ಥಾಯ ಗಹಿತಾ ಇತ್ಥೀ **ಮುಹುತ್ತಿಕಾ** ನಾಮಾತಿ ಅಯಂ ದಸನ್ನಂ ಭರಿಯಾನಂ ಸರೂಪಸಙ್ಖೇಪೋ। ಯಥಾವುತ್ತಾಸು ದಸಸು ಇತ್ಥೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ದಸನ್ನಂ ಭರಿಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರಟ್ಠಾನೇ ಠಪನತ್ಥಮಧಿಪ್ಪೇತಭಾವಂ ವತ್ತುಂ ಪುರಿಸೇನ “ಗಚ್ಛ ಭನ್ತೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಂ ಬ್ರೂಹಿ ‘ಹೋಹಿ ಕಿರ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ’ತಿ”ಆದಿನಾ ನಯೇನ ದಿನ್ನಸನ್ದೇಸಂ “ಸಾಧು ಉಪಾಸಕಾ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಸೀಸಕಮ್ಪನಾದಿವಸೇನ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಆಹ **“ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಸನ್ದೇಸಂ ಪುರಿಸಸ್ಸಾ”**ತಿ।

ಏತ್ಥ **ಪುರಿಸಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ “ಪುರಿಸಸ್ಸ ಮಾತಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೩೧೧) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಪುರಿಸಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತುಆದಯೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ವೀಮಂಸತೀ**ತಿ ಏವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಾಸನಂ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಏಕಂಸೇನ ಅವಿರಾಧೇತ್ವಾ ವದನ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತುಆದೀನಮಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಾ ಆರೋಚೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥಾಪಿ **ವೀಮಂಸತೀ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ “ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಂ ವೀಮಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೩೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ವೀಮಂಸಾಪೇತೀತಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪಚ್ಚಾಹರತೀ**ತಿ ತಥಾ ಆಹಟಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ಚ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ಚ ಲಜ್ಜಾಯ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾಯ ಚ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚಾಹರಿತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಧಾಪಿ **ಪಚ್ಚಾಹರತೀ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ “ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವೀಮಂಸತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಂ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೩೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತೀತಿ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

“ಇತ್ಥಿಯಾಪಿ ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗಹಿತದುತಿಯವಾಕ್ಯೇ ಚ ಏವಮೇವ ಅತ್ಥೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಸನ್ದೇಸಕ್ಕಮೋ ಪನ “ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣತಿ ‘ಗಚ್ಛ ಭನ್ತೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಬ್ರೂಹಿ ‘ಹೋಮಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ’ತಿ”ಆದಿಪಾಳಿನಯೇನ (ಪಾರಾ॰ ೩೩೦) ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥಾಪಿ “ವೀಮಂಸಾಪೇತಿ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತೀ”ತಿ ಇದಞ್ಚ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ದಸನ್ನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ನಾಮಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ವತ್ವಾ ದಸನ್ನಂ ಭರಿಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರತ್ಥಾಯ ದೀಯಮಾನಸನ್ದೇಸಕ್ಕಮೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಇಧಾಪಿ **ಇತ್ಥಿಯಾಪಿ ವಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ “ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾಯ ಮಾತಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣತಿ ‘ಗಚ್ಛ ಭನ್ತೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಬ್ರೂಹಿ ‘ಹೋತು ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ”ತಿಆದಿಪಾಳಿವಸೇನ (ಪಾರಾ॰ ೩೧೪) ಇತ್ಥಿಯಾ ಮಾತುಪಿತುಆದೀನಞ್ಚ ಸನ್ದೇಸಕ್ಕಮೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೩೭೦. **ತಂ** ಪವತ್ತಿಂ। **ಸಞ್ಚರಿತ್ತಾ** ಸಞ್ಚರಣಹೇತು। **ನ ಮುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಞ್ಚರಣಹೇತು ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತೋ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೧. **ಅಞ್ಞಂ ವಾ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ। **“ಭಾಸತೋ”**ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ। “ಪೇಸಿತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ತಂ ಪಹಾಯ “ಭಾಸತೀ”ತಿ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಪಾಠಸೇಸೋ ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ। “ಯೋ ಅಞ್ಞಂ ಭಾಸತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸ ಭಾಸತೋತಿ ಯೋಜನಾ”ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತಂ। “ಮಾತರಾ ರಕ್ಖಿತಂ ಇತ್ಥಿಂ ‘ಗಚ್ಛ ಬ್ರೂಹೀ’ತಿ ಯೋ ಪೇಸಿತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಭಾಸತೋ ವಿಸಙ್ಕೇತೋವಾ”ತಿ, “ಮಾತರಾ…ಪೇ॰… ಬ್ರೂಹೀ’ತಿ ಪೇಸಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಭಾಸತೋ ವಿಸಙ್ಕೇತೋವಾ”ತಿ ಯೋಜನಾ ಯುತ್ತತರಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

೩೭೨. **ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನತಾದೀಹೀ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನಮೇವ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನತಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವೀಮಂಸನಪಚ್ಚಾಹರಣಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ। **ಸಞ್ಚರಿತ್ತೇ**ತಿ ಸಞ್ಚರಣೇ। **ಸಮಾಪನ್ನೇ**ತಿ ಗತೇ ಸತಿ। **ಗರುಕಾಪತ್ತಿಮಾದಿಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಆದಿಸೇ**ತಿ ಕಥೇಯ್ಯ।

೩೭೩. **ದ್ವೀಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವೀಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತೇ ಸಮಾಪನ್ನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವೀಮಂಸತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ನ ವೀಮಂಸತಿ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವೀಮಂಸತಿ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೩೮) ದ್ವೀಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಡಕಾದೀಸೂ**ತಿ ಪಣ್ಡಕಯಕ್ಖಿಪೇತೀಸು। **ತೀಹಿಪಿ** ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತೇ ಸಮಾಪನ್ನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏಕೇನೇವಾತಿ ಏಕೇನೇವ ಅಙ್ಗೇನ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾದೀಸು ಸಬ್ಬಮಾತುಗಾಮೇಸು ಚ **ವಿನೀತವತ್ಥುಮ್ಹಿ** "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಣಾಪೇಸಿ 'ಗಚ್ಛ ಭನ್ತೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಇತ್ಥಿಂ ವೀಮಂಸಾ'ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ 'ಕಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾ'ತಿ। ಸುತ್ತಾ ಭನ್ತೇತಿ…ಪೇ॰… ಮತಾ ಭನ್ತೇತಿ। ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಭನ್ತೇತಿ। ಅನಿತ್ಥೀ ಭನ್ತೇತಿ। ಇತ್ಥಿಪಣ್ಡಕಾ ಭನ್ತೇತಿ। ತಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ। ಅನಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೧) ಆಗತಾಸು ಸುತ್ತಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಚ।

೩೭೪. **ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಾದೀಸು ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ, ಪುರಿಸೇನ ಚ ಇತ್ಥಿಯಾ ದಿನ್ನಸಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಹರಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೋ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ವಾ ಕರಣೀಯೇನ ಗಚ್ಛತಿ, ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೦) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೫. **ತಥಾ ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಾಯ ತಸ್ಸಾ। **ನನಾಲಂವಚನೀಯತಾ**ತಿ "ಮಮಾಯ"ನ್ತಿ ವಾ ನಿಗ್ಗಹಪಗ್ಗಹೇ ವಾ ನಿರಾಸಙ್ಕಂ ವತ್ತುಂ ನಾಹರತೀತಿ **ಅಲಂವಚನೀಯಾ,** ಅಸ್ಸಾಮಿಕಾ, ಸಾ ಹಿ ಕೇನಚಿ "ಮಯ್ಹಂ ಏಸಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ವಾ ನಿರಾಸಙ್ಕೇನ ನಿಗ್ಗಹಪಗ್ಗಹವಚನಂ ವಾ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ, ಅಲಂವಚನೀಯಾ ನ ಭವತೀತಿ **ನಾಲಂವಚನೀಯಾ,** ಸಸ್ಸಾಮಿಕಾ, ಸಾ ಹಿ ಸಾಮಿಕೇನ ತಥಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ **ನಾಲಂವಚನೀಯಾ,** ನಾಲಂವಚನೀಯಾ ನ ಭವತೀತಿ **ನನಾಲಂವಚನೀಯಾ,** ಅಲಂವಚನೀಯಪದೇನ ವುತ್ತಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಏವ, ಪಟಿಸೇಧಾ ದ್ವೇ ಪಕತಿಮತ್ಥಂ ಗಮಯನ್ತೀತಿ, ನನಾಲಂವಚನೀಯಾಯ ಭಾವೋ ನನಾಲಂವಚನೀಯತಾ, ನಿರಾಸಙ್ಕೇನ ಅವಚನೀಯತಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಞ್ಚರಿತ್ತವಸೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಚನೀಯಾ ನ ಹೋತೀತಿ ವಾ "ಅಲಂವಚನೀಯಾ"ತಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ। **ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನತಾದೀನಂ ವಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕಾರೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ತತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನವೀಮಂಸನಪಚ್ಚಾಹರಣಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿತಾ ನನಾಲಂವಚನೀಯತಾತಿ ವುತ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ಚ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಆಪತ್ತಿಕಾರಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೬. **ಇದಂ** ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ಅಥ ವಾ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ಚ ಅಯಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಕಾಯತೋ, ವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ **ಛಸಮುಟ್ಠಾನಂ**। ತತೋ ಏವ **ಅಚಿತ್ತಕಮುದೀರಿತಂ**। ಮಿಸ್ಸಕಸಮುಟ್ಠಾನಞ್ಹಿ ಅಚಿತ್ತಕಂ। ಅವಸೇಸಚಿತ್ತೇಸುಪಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತೇ ಅಸತಿ ಅಚಿತ್ತಕಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಲಂವಚನಿಯತ್ತಂ ವಾ"**ತಿಆದಿ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ, "ಅಲಂವಚನೀಯತ್ತ"ನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಸನ್ದೇಸಂ ಪೇಸೇತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಭಾವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ವಾ**ತಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಸಙ್ಖಾತಂ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ವಾ ಅಜಾನತೋ ಅಚಿತ್ತಕಮುದೀರಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೭೭. **ಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಸಾಸನಂ। **ಕಾಯವಿಕಾರೇನಾ**ತಿ ಸೀಸಕಮ್ಪನಾದಿನಾ ಕಾಯವಿಕಾರೇನ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। **ತಂ ಉಪಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಾಸನಂ ಯಸ್ಸ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ, ಪುರಿಸಂ ವಾ

ಉಪಗಮ್ಮ. **ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ**ತಿ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ತೀರೇತ್ವಾ. **ಹರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಚ್ಚಾಹರನ್ತಸ್ಸ. **ಕಾಯತೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ವಿನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದೀನಂ ಕಾಯೇನೇವ ಕತತ್ತಾ ಕಾಯಸಮುಟ್ಠಾನತೋವ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ.

೩೭೮. ಇತ್ಥಿಯಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ. **ಯಥಾ ನಿಸಿನ್ನೋವಾ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ. **ತಂ** ವಚನಂ. **ತತ್ಥೇವಾಗತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಯತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿ, ತಮೇವ ಆಸನಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಮೇವ ಆಗತಸ್ಸ ಸನ್ನಿಸಿತಬ್ಬಪುರಿಸಸ್ಸೇವ, ಏತ್ಥ "ಆರೋಚೇತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ. ಪುನ **"ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇದಂ ತತ್ಥೇವಾಗತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಇತ್ಥಿಯಾ ಏವಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ. ಸಾಸನಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ತತ್ಥೇವ ಆಗತಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸೇವ ಞಾತಮನನ್ತರಂ ಕಾಯಿಕಕಿರಿಯಂ ವಿನಾ ವಚನೇನೇವ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ. ಇದಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿವಸೇನ ವುತ್ತಂ.

ಅಥ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ತಂ ವಚನಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪುನ ತತ್ಥೇವಾಗತಸ್ಸೇವ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಪುರಿಸಸನ್ದೇಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿವಸೇನಾಪಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ. ಏತ್ಥ ಚ **ತತ್ಥೇವಾಗತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ. ಸಾಸನವಚನಮತ್ತೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, ಕಿಚ್ಚನ್ತರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಯದಿಚ್ಛಾವಸೇನ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ವಾ ವತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತತ್ಥೇವ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಪುನ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ವಚನೇನೇವ ಸಮುಟ್ಠಾನಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ.

೩೭೯. "ಅಲಂ...ಪೇ॰... ಅಜಾನತೋ"ತಿ ಅಚಿತ್ತಕತ್ತಕಾರಣಂ ವುತ್ತಮೇವ, ಕಸ್ಮಾ ಪುನ "ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣತ್ತಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೇ? ತದುಭಯಸ್ಸಾಪಿ ವಿಸುಂ ಕಾರಣಾಭಾವಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ. **ನಂ ವಿಧಿ**ನ್ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಹರಿತ್ವಾ ಆರೋಚನಸಙ್ಖಾತಂ ವಿಧಾನಂ. **ಅರಹತೋಪೀ**ತಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸಪಿ, ಸೇಖಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಪಗೇವಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೇನ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಜೋತಿತೋ.

೩೮೦. **ಜಾನಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಲಂವಚನೀಯಭಾವಂ ವಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ವಾ ಉಭಯಮೇವ ವಾ ಜಾನಿತ್ವಾ. **ತಥಾ**ತಿ ಕಾಯವಾಚತೋ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ. **ಸಚಿತ್ತಕೇಹೀ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ. **ತೇಹೇವಾ**ತಿ ಕಾಯಾದೀಹಿ ತೇಹಿ ಏವ, **"ತೀಹೇವಾ"**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ.

ಸಞ್ಚರಿತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ.

೩೮೧-೨. **ಸಯಂಯಾಚಿತಕೇಹೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಉಪಕರಣೇಹೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, "ಪುರಿಸಂ ದೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅತ್ತನಾವ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇಹಿ ಉಪಕರಣೇಹೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ. ಯಥಾಹ "ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾ ನಾಮ ಸಯಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪುರಿಸಮ್ಪಿ ಪುರಿಸತ್ತಕರಮ್ಪಿ ಗೋಣಮ್ಪಿ ಸಕಟಮ್ಪಿ ವಾಸಿಮ್ಪಿ ಪರಸುಮ್ಪಿ ಕುಠಾರಿಮ್ಪಿ ಕುದಾಲಮ್ಪಿ ನಿಖಾದನಮ್ಪೀ"ತಿ । ಏತ್ಥ ಏವ-ಕಾರೇನ ಅಯಾಚಿತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ. ತೇನ ಅಸ್ಸಾಮಿಕನ್ತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ. **"ಕುಟಿಕ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕುಟಿ ನಾಮ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾ ವಾ ಹೋತಿ ಅವಲಿತ್ತಾ ವಾ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಾ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಭೂಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿತ್ತಿಚ್ಛದನಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ಸುಧಾಯ ವಾ ದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಿಅಲೇಪೋಕಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಲಿತ್ತಭಾವೇನ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾನಾಮಕಂ ವಾ ತಥಾ ಬಹಿ ಲಿತ್ತಭಾವೇನ ಅವಲಿತ್ತಾನಾಮಕಂ ವಾ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಲಿತ್ತಭಾವೇನ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಾನಾಮಕಂ ವಾ ಕುಟಿನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ.

ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕನ್ತಿ "ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ದ್ವಾದಸವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ಸತ್ತನ್ತರಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೮) ದೀಘಪುಥುಲಾನಂ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅತಿರೇಕತ್ತಾ ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ.

ಏತ್ಥ ಚ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಕಿಲೇಸಮೂಲಾನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಕಾಲತ್ತಯವತ್ತ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಿಭುವನೇಕಪಟಿಸರಣಭೂತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮರಾಜಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲಂ ಪಮಾಣಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲತೋ ತಿವಙ್ಗುಲಂ ಹೋತಿ, ಏಕಾ ವಿದತ್ಥಿ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕಂ ರತನಂ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಏವಂ ನಿಯಮಿತಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ಚ ವಡ್ಢಕಿರತನೇನ ದಿಯಡ್ಢರತನಪ್ಪಮಾಣಾ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ನಾಮ ಇದಾನಿ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ದಿಯಡ್ಢೋ ಹತ್ಥೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೮-೩೪೯)। ತಸ್ಮಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ ದ್ವಾದಸ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ಅಟ್ಠಾರಸ ಹತ್ಥಾ ಹೋನ್ತಿ। "ದೀಘಸೋ ದ್ವಾದಸ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾತಿ ಬಾಹಿರಿಮೇನ ಮಾನೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನ್ತಿಮಂ ಸುಧಾಲೇಪಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಥುಸಮತ್ತಿಕಪರಿಯನ್ತೇನ ವಾ ಮಹಾಮತ್ತಿಕಪರಿಯನ್ತೇನ ವಾ ಬಾಹಿರನ್ತತೋ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ, "ತಿರಿಯಂ ಸತ್ತನ್ತರಾತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಮೇನ ಮಾನೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಮೇನ ಪುಥುಲತೋ ದ್ವಾದಸಙ್ಗುಲಾಧಿಕದಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಞ್ಚ ಕುಟಿಯಾ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಠಿತಪಮಾಣತೋ ದೀಘತೋ ಪುಥುಲತೋ ವಾ ಉಭತೋ ವಾ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಾಧಿಕಾಪಿ ಕುಟಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕ"ನ್ತಿ ಆಹಾತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅತ್ತುದ್ದೇಸನ್ತಿ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋತಿ **ಉದ್ದೇಸೋ,** ಅತ್ತಾ ಉದ್ದೇಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಾ, ಕುಟಿ, ತಂ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ। "ಅತ್ತುದ್ದೇಸನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯಾ"ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ "ಮಯ್ಹಂ ಏಸಾ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಕಾರಯಮಾನೇನಾತಿ ಕರೋನ್ತೋ ವಾ ಕಾರಾಪೇನ್ತೋ ವಾ"ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪಯೋಜಕಕತ್ತುನೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ತಥಾತಿ** ತೇನೇವ ಪಕಾರೇನ, ಯೇಹಿ ಅಸ್ಸಾಮಿಕತಾದೀಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ಯುತ್ತಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಕುಟಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ, ತೇಹೇವ ಪಕಾರೇಹಿ ಯುತ್ತಂ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಮ್ಪಿ ಕುಟಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕಂ ವಿಯ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಮ್ಪಿ ವಿಸುಂಯೇವ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪಧಾನಙ್ಗನ್ತಿ। ವಸತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವತ್ಥು,** ಭೂಮಿ, ಸಾ ಅದೇಸಿತಾ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಾ, ಕುಟಿ, ತಂ **ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ।**

ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ತೇನ ಕುಟಿಕಾರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕುಟಿವತ್ಥುಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಮತಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾಯ ಕುಟಿಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಕುಟಿವತ್ಥುಓಲೋಕನಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಯಾಚಿತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮತೇಹಿ ಬ್ಯತ್ತೇಹಿ ಪಟಿಬಲೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟಿವತ್ಥುಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಾರಮ್ಭಭಾವಂ ವಾ ಅಪರಿಕ್ಕಮನಭಾವಂ ವಾ ಉಭಯಮೇವ ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತೇಹಿ "ಮಾಯಿಧ ಕರೀ"ತಿ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಅನಾರಮ್ಭಂ ಚೇ ಹೋತಿ ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚಿತೇ ಕುಟಿಕಾರಕೇನೇವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾಯ ಕುಟಿಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಕುಟಿವತ್ಥುದೇಸನಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಯಾಚಿತೇ ವುಡ್ಢಾನುಮತೇನ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದೇಸೇತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾದಿತಕುಟಿವತ್ಥುಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ, ತೇನೇವ ಅಸ್ಸಾಮಿಕತಾದಿಪಕಾರೇನ ಯುತ್ತಂ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಕುಟಿಕಂ ಅತ್ತನಾ ಯಾಚಿತೇಹಿ ಉಪಕರಣೇಹಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ದ್ವೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ "ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಅನಭಿನೇಯ್ಯ ವತ್ಥುದೇಸನಾಯ, ಪಮಾಣಂ ವಾ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೮) ತುಲ್ಯಬಲತಾಸೂಚಕೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ವುತ್ತಅಙ್ಗದ್ವಯಸಹಿತತ್ತಾ ದ್ವೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖು ಕುಟಿಂ ಕರೋತಿ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಅನಾರಮ್ಭಂ ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೫) ಚ "ಭಿಕ್ಖುಕುಟಿಂ ಕರೋತಿ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಅನಾರಮ್ಭಂ

ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೪) ಚ "ಭಿಕ್ಖು ಕುಟಿಂ ಕರೋತಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಅನಾರಮ್ಭಂ ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೫) ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ದ್ವೀಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಏಕಂ ಚೇ, ಏಕೋವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀತಿ। ತಂ ಪನ "ಸಚೇ ಏಕವಿಪನ್ನಾ ಸಾ, ಗರುಕಂ ಏಕಕಂ ಸಿಯಾ"ತಿ ವಕ್ಖತಿ।

ಸಾರಮ್ಭಾದೀಸೂತಿ ಏತ್ಥ **ಸಾರಮ್ಭ**-ಸದ್ದೋ ಸೋಪದ್ದವಪರಿಯಾಯೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಾರಮ್ಭಂ ಅನಾರಮ್ಭನ್ತಿ ಸಉಪದ್ದವಂ ಅನುಪದ್ದವ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೮-೩೪೯)। ಏತ್ಥ "ಸೇತಂ ಭಾಗಮಾರಭೇಥ ಯಜಮಾನೋ"ತಿ ಪಯೋಗೇ ವಿಯ ಆ-ಪುಬ್ಬಸ್ಸ ರಭಸ್ಸ ಹಿಂಸತ್ಥೇಪಿ ದಿಸ್ಸಮಾನತ್ತಾ ಕತ್ತುಸಾಧನೋ **ಆರಮ್ಭ**-ಸದ್ದೋ ಹಿಂಸಕಾನಂ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾದಿಸತ್ತಾನಂ ವಾಚಕೋ ಭವತೀತಿ ತಂಸಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಾರಮ್ಭಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ **ಪದಭಾಜನೇಪಿ** ವುತ್ತಂ "ಸಾರಮ್ಭಂ ನಾಮ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾನಂ ವಾ ಆಸಯೋ ಹೋತಿ, ಉಪಚಿಕಾನಂ ವಾ, ಉನ್ದೂರಾನಂ ವಾ, ಅಹೀನಂ ವಾ, ವಿಚ್ಛಿಕಾನಂ ವಾ, ಸತಪದೀನಂ ವಾ, ಹತ್ಥೀನಂ ವಾ, ಅಸ್ಸಾನಂ ವಾ, ಸೀಹಾನಂ ವಾ, ಬ್ಯಗ್ಘಾನಂ ವಾ...ಪೇ॰... ಆಸಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೩)।

ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಅಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ ನಾಮ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಯಥಾಯುತ್ತೇನ ಸಕಟೇನ ಅನುಪರಿಗನ್ತುಂ, ಸಮನ್ತಾ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಅನುಪರಿಗನ್ತುಂ, ಏತಂ ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೩) ವುತ್ತಲಕ್ಖಣವಿಪರಿಯಾಯತೋ ನಿಬ್ಬಕೋಸಸ್ಸ ಉದಕಪಾತಟ್ಠಾನೇ ಏಕಂ ಚಕ್ಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತರಂ ಚಕ್ಕಂ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಕುಟಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆವಜ್ಜಿಯಮಾನಸ್ಸ ಗೋಯುತ್ತಸಕಟಸ್ಸ ವಾ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಕುಟಿಂ ಛಾದಯಮಾನಾನಂ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ವಾ ಪರತೋ ಗಮಿತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಪರಿಕ್ಕಮನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ವುತ್ತಸಾರಮ್ಭಅಪರಿಕ್ಕಮನಸಙ್ಖಾತಅಙ್ಗದ್ವಯೇನ ಯುತ್ತಂ ಚೇ, ದ್ವೇ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖು ಕುಟಿಂ ಕರೋತಿ ದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಿಕಂ ಸಾರಮ್ಭಂ ಅಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೫)। ಏಕಂ ಚೇ, ಏಕಮೇವ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖು ಕುಟಿಂ ಕರೋತಿ ದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಿಕಂ ಸಾರಮ್ಭಂ ಸಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಭಿಕ್ಖು ಕುಟಿಂ ಕರೋತಿ ದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಿಕಂ ಅನಾರಮ್ಭಂ ಅಪರಿಕ್ಕಮನಂ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೫) ಏತಂ ತಯಮ್ಪಿ "ಸಾರಮ್ಭಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಏಕಂ ಅಙ್ಗಂ ಪಮಾಣಿಕತ್ತಂ ವಾ ದೇಸಿತವತ್ಥುಕತ್ತಂ ವಾ ವಿಪನ್ನಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಏಕವಿಪನ್ನಾ**। ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತತ್ಥಾನಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾದಿಪದಾನಮತ್ಥೋ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣಕುಟಿ।

೩೮೩. ಇದಾನಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ "ತೇ ಯಾಚನಬಹುಲಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಬಹುಲಾ ವಿಹರನ್ತಿ 'ಪುರಿಸಂ ದೇಥ ಪುರಿಸತ್ತಕರಂ ದೇಥಾ"ತಿಆದಿ**ಪಾಳಿಯಾ** (ಪಾರಾ॰ ೩೪೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೨) ಆಗತಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪುರಿಸ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಕಮ್ಮಸಹಾಯತ್ಥಾಯಾತಿ** ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮೇ ಸಹಾಯಭಾವಾಯ, ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಪುರಿಸಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಯಾಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ 'ಪುರಿಸಂ ದೇಥಾ'ತಿ ಯಾಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೨)। **ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನಾತಿ** ಸಾಮಿಕಾನಂ ಆಯತ್ತಭಾವಸಙ್ಖಾತಮೂಲಸ್ಸ ಛಿನ್ದನವಸೇನ, ಅತ್ತನೋ ಆಯತ್ತಭಾವಕರಣವಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೮೪. **ಅವಜ್ಜನ್ತಿ** ವಜ್ಜರಹಿತಂ, ನಿದ್ದೋಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಿಗಲುದ್ದಕಮಚ್ಛಬನ್ಧಕಾದೀನಂ ಸಕಕಮ್ಮಂ ವಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಮಿಗಲುದ್ದಕಾದಯೋ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚನ್ತೇನ ಪನ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ದೇಥಾ"ತಿ, "ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಅವತ್ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಕಮ್ಮಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾಯೇವ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ। ಲುದ್ದಕೇ ವಾ ಇತರೇ ವಾ ನಿಕ್ಕಮ್ಮೇ ಅಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಯಥಾರುಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಹತ್ಥಕಮ್ಮಯಾಚನಾಯ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ದೀಪೇತುಂ ತಂತಂಸಿಪ್ಪಿಕೇ

ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೇನ ಹತ್ಥಕಮ್ಮೇ ಯಾಚಿತೇ ಅತ್ತನೋ ಅನೋಕಾಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಮೂಲಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೧ ಅತ್ಥತೋಸಮಾನಂ) ವುತ್ತತ್ತಾ ಕುಸಲಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಅಪರಿಹಾಪೇನ್ತೇನ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಸಾರುಪ್ಪೇನ ಪಯೋಗೇನ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ। ಯಾಚಿತಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥೇಹಿ ಕರೋನ್ತಾನಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಮೂಲಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಕಾರಕೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಯಾಚನಾಯ ಅನವಜ್ಜಭಾವೇ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಹತ್ಥಕಮ್ಮಮ್ಪೀ"**ತಿಆದಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ, ಪದಪೂರಣೇ ವಾ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ। ಯಸ್ಮಾ ಇದಂ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥು ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನವಜ್ಜಮೇವ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚಿತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೩೮೫. **ಞಾತಕಾದಿಕೇತಿ** ಞಾತಕಪವಾರಿತೇ। **ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ವಜ್ಜೇತ್ವಾ। **ಗೋಣಮಾಯಾಚಮಾನಸ್ಸಾತಿ** ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ವಿನಾ ಕೇವಲಂ ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ ಗೋಣಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ। **ತೇಸುಪೀತಿ** ಞಾತಕಾದೀಸುಪಿ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜೇನ ಗೋಣಮಾಯಾಚನಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ತಾವಕಾಲಿಕನಯೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಯಾವ ಕಮ್ಮಕರಣಕಾಲಂ, ತಾವ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಞಾತಕಅಞ್ಞಾತಕಪವಾರಿತಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಯಾಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಥಾ ಯಾಚಿತ್ವಾ ವಾ ಅಯಾಚಿತ್ವಾ ವಾ ಗಹಿತೋ ಚೇ, ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತಬ್ಬೋ, ಗೋಣೇ ವಾ ನಟ್ಠೇ ವಿಸಾಣೇ ವಾ ಭಿನ್ನೇ ಸಾಮಿಕೇಸು ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೇಸು ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ।

೩೮೬. **ದೇಮಾತಿ** ಏತ್ಥ "ತುಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। "ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ 'ಆರಾಮಿಕಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಥ ಪಟಿಜಗ್ಗನತ್ಥಾಯಾ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಸಕಟವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸಾಪಿ ಗೋಣವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಸಮಾನತ್ತಾ ತಂ ಅವತ್ವಾ ವಿಸೇಸಮತ್ತಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಕಟಂ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೇಮಾತಿ ವುತ್ತೇ"ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ದೇಮಾತಿ ವುತ್ತೇ ದಾರುಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೧)।

೩೮೭. **ಕುಠಾರಾದೀಸೂತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಖಾದನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಯಂ ನಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। "ಸಕಟಂ ಗೋಣೋ ವಿಯ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ನ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ, ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ನ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ, ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ "ಸಕಟಂ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಿಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚಾತಿ ಅಯಂ ನಯೋ ವಾಸಿಆದೀಸು ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಕ**ನ್ತಿ ಕೇನಚಿ "ಮಮೇತ"ನ್ತಿ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ, "ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಹಿ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ನಾಮ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಅರಕ್ಖಿತಾಗೋಪಿತಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವಲ್ಲಿಆದಿವಿನಿಚ್ಛಯಮ್ಪಿ ವತ್ವಾ "ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಕಂ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೧) ವುತ್ತತ್ತಾ **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಧ ವುತ್ತಗೋಣಾದಿಕಞ್ಚ ವಕ್ಖಮಾನವಲ್ಲಿಆದಿಕಞ್ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತವಿಸಯತ್ತಂ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ಹರಾಪೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಕೇನಚಿ ಹರಿತ್ವಾ ದಿನ್ನನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

೩೮೮. **ವಲ್ಲಿಆದಿಮ್ಹೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವೇತ್ತಮುಞ್ಜತಿಣಮತ್ತಿಕಾ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏತ್ಥ ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜತಿಣಂ ವಿನಾ ಗೇಹಚ್ಛಾದನತಿಣಂ **ತಿಣಂ** ನಾಮ। **ಗರುಭಣ್ಡಪ್ಪಹೋನಕೇತಿ** "ವಲ್ಲಿ ಅಡ್ಢಬಾಹುಮತ್ತಾಪೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇ ಗರುಭಣ್ಡಪ್ಪಹೋನಕೇ। **ಪರೇಸಂ ಸನ್ತಕೇಯೇವಾತಿ** ಅವಧಾರಣೇನ ನ ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಕೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದೀಪೇತಿ।

೩೮೯. **ಪಚ್ಚಯೇಸೂತಿ** ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತೇಸು ತೀಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು। ಏವ-ಕಾರೇನ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಸಙ್ಖಾತೇ ಚತುತ್ಥಪಚ್ಚಯೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ವಿಞ್ಞತ್ತಿ** ನಾಮ "ಆಹರ, ದೇಹೀ"ತಿ ಇಚ್ಛಿತಪಚ್ಚಯೇ ನಾಮಂ

ವತ್ವಾ ಯಾಚನಾ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ "ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೨) ಸಾವಧಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಅಲಬ್ಭಮಾನಭಾವೇನ ಸಮತ್ತಾ ಪಚ್ಚಯೇಸು ತೀಸು ಅನನ್ತರಂ ಸಹನಿದ್ದಿಟ್ಠಪಚ್ಚಯತ್ತಯತೋ ತತಿಯಪಚ್ಚಯೇಯೇವ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತತಿಯೇ ಪರಿಕಥೋಭಾಸ**ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಚ ಲಬ್ಭರೇ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅವಸಿಟ್ಠದ್ವಯೇ ಪನ ಪರಿಕಥಾದಯೋ ನ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅವುತ್ತೇ ಚತುತ್ಥಪಚ್ಚಯೇಪಿ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ ಚ-ಕಾರೇನ ಪರಿಕಥಾದಿತ್ತಯಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಿದ್ಧತ್ತಾ "ತೀಸ್ವೇವಾ"ತಿ ಏವ-ಕಾರೇನ ಬ್ಯತಿರೇಕಮುಖೇನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಚ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚತುತ್ಥೇ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಕಥೋಭಾಸನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮವಿಞ್ಞತ್ತಿಯೋ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಏತ್ತಾವತಾ ಚತುತ್ಥೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಕಥಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ತತಿಯಪಚ್ಚಯೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ವಿನಾ ಸೇಸತ್ತಯಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪುರಿಮಪಚ್ಚಯದ್ವಯೇ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯೇ **ಪರಿಕಥಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದಿಕರಣಾರಹಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಸುಣನ್ತಾನಂ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ ಓಕಾಸೇ ಏವರೂಪಂ ಸೇನಾಸನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಾ "ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಅನುರೂಪ"ನ್ತಿ ವಾ ಪವತ್ತಾ ಕಥಾ **ಪರಿಕಥಾ** ನಾಮ। "ಉಪಾಸಕಾ ತುಮ್ಹೇ ಕತ್ಥ ವಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಾಸಾದೇ ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನ ಉಪಾಸಕಾ ಪಾಸಾದೋ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪವತ್ತಾ ಕಥಾ **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ। ಉಪಾಸಕೇಸು ಪಸ್ಸಮಾನೇಸು ಭೂಮಿಯಂ ರಜ್ಜುಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾಣುಕೇ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ "ಕಿಮಿದಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏತ್ಥ ಆವಾಸಂ ಕರೋಮ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿಆದಿಕಾ ಕಥಾ **ನಿಮಿತ್ತಕಥಾ** ನಾಮ। ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ ಚ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಯಥಾರಹಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಮೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೪೨) ವುತ್ತಂ।

೩೬೦-೩. ಇದಾನಿ ಕುಟಿಕಾರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **"ಅದೇಸಿತೇ"**ತಿಆದಿ। ತಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। **ನಿಸೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾಸಾಣೇ ಘಂಸಿತ್ವಾ ತಿಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ಸಹಾ**ತಿ "ಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೦) ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ।

ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚೇವ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಇತರತ್ರ ಸುದ್ಧಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಞ್ಚಾತಿ ಆಪತ್ತಿಂ।

ಯಾ ಪನಾತಿ ಯಾ ಕುಟಿ। **ಪಠಮೇ ದುತಿಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಿಣ್ಡೇಹೀ"ತಿ ಕರಣಬಹುವಚನಂ ವಿಭತ್ತಿವಚನವಿಪರಿಣಾಮವಸೇನ "ಪಿಣ್ಡೇ"ತಿ ಭುಮ್ಮೇಕವಚನನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, "ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ, ಭಾವಲಕ್ಖಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೪. "ಸಚೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ವಿಪ್ಪಕತ**ನ್ತಿ ಆರದ್ಧಮನಿಟ್ಠಿತಂ। **"ಅನಾಪತ್ತೀ"**ತಿ ಇದಂ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಮತ್ತೇನ ಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಿಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪನ ದೇಸೇತಬ್ಬಾನಿ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ, ತೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಆಪನ್ನಾನಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಂ ದೇಸೇತಬ್ಬತಾ ಚ ದೀಪಿತಾ ಹೋತಿ। **ತಂ ಕುಟಿ**ನ್ತಿ ತಂ ವಿಪ್ಪಕತಕುಟಿಂ।

೩೬೫. **ಅಞ್ಞಂ** ಭೋಜನಸಾಲಾದಿಂ। **ತಥಾ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಮಾಹ।

೩೬೭. **"ಕರೋತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕಾರಾಪಯತೋ"ತಿಪಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಉಭಯೇನಾಪಿ **"ಕ್ರಿಯತೋ"**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೯೭. ತನ್ತಿ "ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **"ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯತೋ"**ತಿ ಇದಂ ಕುಟಿಯಾ ಕರಣಞ್ಚ ವತ್ಥುದೇಸನಾಯ ಅಕರಣಞ್ಚ ಉಪಾದಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ।

೩೯೮. ವತ್ಥುಂ ಅದೇಸೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, "ತೇನ ವಿಹಾರಕಾರಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಿಹಾರವತ್ಥುಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೩೬೭) **ಪದಭಾಜನೇ** ಆಗತನಯೇನ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಿಹಾರವತ್ಥುಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಮತಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಮಹಲ್ಲಕಂ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ವಿಹಾರವತ್ಥುಓಲೋಕನಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೇ ವುಡ್ಢೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನೇತ್ವಾ ಕತಪರಿಕಮ್ಮಂ ವಿಹಾರವತ್ಥುಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕುಟಿವತ್ಥುಓಲೋಕನೇ ವಿಯ ಗತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಾರಮ್ಭಾದಿಭಾವಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅನಾರಮ್ಭಸಪರಿಕ್ಕಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚಿತೇ ಪುನ ತೇನ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಮಹಲ್ಲಕಂ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ವಿಹಾರವತ್ಥುದೇಸನಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಿಹಾರವತ್ಥು ದೇಸೇತಬ್ಬಂ , ತಥಾ ಅಕತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಹ ಸಾರಮ್ಭಾದಿ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಮಹಲ್ಲಕನ್ತಿ "ಸಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವೇನ ಸಞ್ಞಾಚಿಕಕುಟಿತೋ ಮಹನ್ತಭಾವೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ। ಯಸ್ಮಾ ವಾ ವತ್ಥುಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಮಾಣಮಹನ್ತತಾಯಪಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೬೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಮಹನ್ತಭಾವೇನ ಯುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಹಾರ**ನ್ತಿ "ವಿಹಾರೋ ನಾಮ ಉಲ್ಲಿತ್ತೋ ವಾ ಹೋತಿ ಅವಲಿತ್ತೋ ವಾ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತೋ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೭೧) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಸೇನಾಸನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಹರನ್ತಿ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಉಲ್ಲಿತ್ತಾದಿಸರೂಪಂ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ತಂ ವಿಹಾರಂ ಯೋ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕರೇಯ್ಯ ವಾ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಅತ್ತವಾಸತ್ಥ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಾಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ, ಇಮಿನಾ ಪರಸ್ಸ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕರೋತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **"ಗರುಕ"**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವತ್ಥುದೇಸನಾಯ ಅಕಾರಾಪನೇನ "ಏಕೋವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತವಿಕಪ್ಪತ್ತಯಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇದಞ್ಚ ವಕ್ಖತಿ "ಪಮಾಣಾ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಾ"ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೩೯೯ ಆದಯೋ)।

೩೯೯. ಕ್ರಿಯಾಸಮುಟ್ಠಾನಾಭಾವನ್ತಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಕಿರಿಯಾಸಮುಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಇಧ ಅಭಾವೋ ಞಾತಬ್ಬೋ। **ಕ್ರಿಯ...ಪೇ॰... ಲಕ್ಖಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕತಾಯ ಅಕಿರಿಯಾಸಮುಟ್ಠಾನತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ।

ಮಹಲ್ಲಕವಿಹಾರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೦೧-೩. ತೇಸೂತಿ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕೇಸು। **ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುರೂಪಾನಿ ಏಕೂನವೀಸತೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಟಿನಿಯತಾ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ತದನುಲೋಮಾಯ ವಿಬ್ಭನ್ತಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಹ ಪಞ್ಚ ಪಾರಾಜಿಕೇ ವಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುರೂಪಾ ಸೇಸಾ ಏಕೂನವೀಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಧಮ್ಮೇನಾತಿ ಚತುನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೮೯) ವುತ್ತನಯಸ್ಸ ಇಧ "ಏಕೂನವೀಸತೀ"ತಿ ವಚನಂ ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ ಚೇ? ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ಪದಭಾಜನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾಗತಮತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪವತ್ತಂ, ಇದಂ ಪನ ಬುದ್ಧಾನುಮತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಪವತ್ತಕಾನಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಮತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪವತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಆಚರಿಯೋ ಸಬ್ಬಪಾರಾಜಿಕಾನಂ "ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೮೫) ವುತ್ತಅನುದ್ಧಂಸನಸ್ಸ ಏಕನ್ತಸಾಧನತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಟಿನಿಯತಸಾನುಲೋಮಪಾರಾಜಿಕಪಞ್ಚಕಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿ, ತೇನೇವ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ **ಗಣ್ಠಿಪದವಿವರಣೇ** "ಚತುನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಏವ ಆಗತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಇತರೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೇನಾಪಿ ಅನುದ್ಧಂಸೇನ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ "ಅನುದ್ಧಂಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೮೪) ಪಾಠೇ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಇಮೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಮತಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ತೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ "ಏಕೂನವೀಸತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಾನೀ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

ಅಞ್ಞತರೇನ ಅಮೂಲಕೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಮೂಲಕೇನಾ**ತಿ ಚೋದಕಸ್ಸ ದಸ್ಸನಾದೀಹಿ ಚೋದನಾಮೂಲೇಹಿ ವಿರಹಿತತ್ತಾ ಅಮೂಲಕಂ, ಪಾರಾಜಿಕಂ, ತೇನ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಚೋದಕೇನ ಚುದಿತಕಮ್ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ನೇವ ದಿಟ್ಠಂ ನ ಸುತಂ ನ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ, ಇದಂ ಏತೇಸಂ ದಸ್ಸನಸವನಪರಿಸಙ್ಕಾಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಮೂಲಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಅಮೂಲಕಂ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೮೫-೩೮೬)। ಏತ್ಥ ಚ ಮಂಸಚಕ್ಖುನಾ ವಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ವಾ ದಿಟ್ಠಂ **ದಿಟ್ಠಂ** ನಾಮ । ಪಕತಿಸೋತೇನ ವಾ ದಿಬ್ಬಸೋತೇನ ವಾ ಸುತಂ **ಸುತಂ** ನಾಮ। ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ **ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ತಂ ತಿವಿಧಂ ದಿಟ್ಠಸುತಮುತಪರಿಸಙ್ಕಿತವಸೇನ।

ತತ್ಥ ತಾದಿಸೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಓಕಾಸೇ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಞ್ಞಥಿಯಂ ಪಯೋಗಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಗಹೇತ್ವಾ "ವೀತಿಕ್ಕಮನಂ ನು ಖೋಯಮಕಾಸೀ"ತಿ ಗಹಣಂ **ದಿಟ್ಠಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಕುಟ್ಟತಿರೋಹಿತೇ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಿಞ್ಞುಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಬ್ಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ "ವೀತಿಕ್ಕಮನಂ ನು ಖೋಯಮಕಾಸೀ"ತಿ ಏವಂ ಗಹಣಂ **ಸುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ವಿಹಾರಪರಿಯನ್ತೇ ತರುಣಮಾತುಗಾಮಪುರಿಸಾನಂ ದಿವಸಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, ಮಂಸಸುರಗನ್ಧಞ್ಚ ಘಾಯಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಿಯಪೂಜಿತಮಾಲಾಗನ್ಧಸ್ಸ ಪೀತಾರಿಟ್ಠಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸರೀರಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ "ತಂ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಕಿರಿಯಮಾನಸಂಸಯೋ **ಮುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಏವರೂಪಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಸುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಮೂಲಕಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ಅಮೂಲಕೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನಾತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೮೫-೩೮೬) ವುತ್ತನಯೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಚೋದೇತೀತಿ "ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋಸೀ"ತಿಆದಿವಚನೇನ ಸಯಂ ಚೋದೇತಿ। ಚೋದಾಪನಂ ಪನ ವಕ್ಖತಿ। **ಚಾವನಚೇತನೋ ಹುತ್ವಾ**ತಿ "ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ನಂ ಇಮಮ್ಹಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಪರಂ ಸಾಸನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾ। **"ಸುದ್ಧಂ ವಾ ಅಸುದ್ಧಂ ವಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಚೋದೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಚೋದನಾಕಿರಿಯಾಯ ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸೋ, "ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಪಾರಾಜಿಕಮನಾಪನ್ನಂ ವಾ ಆಪನ್ನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ**ತಿ ಮಾತಿಕಾಗತಭಿಕ್ಖು, "ದುಟ್ಠೋ ದೋಸೋ ಅಪ್ಪತೀತೋ"ತಿ ಇದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ, ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ದೋಸಲೇಸೇನ ಸಯಂ ದೂಸಿತೋ, ಪರಞ್ಚ ದೂಸೇನ್ತೋ ಪೀತಿಸುಖಾದೀಹಿ ಅಪಗತೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಕ್ಖಮಾನೇನ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಕತೇ ಓಕಾಸಮ್ಹೀ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಓಕಾಸಂ "ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೮೯) ಪಾಠತೋ ಅನ್ತೋನೀತಹೇತ್ವತ್ಥತಾಯ **"ಕತೇ"**ತಿ "ಕಾರಿತೇ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯೋ ಹೋತಿ, "ಓಕಾಸಂ ಮೇ ಕರೋಹಿ, ಅಹಂ ತಂ ವತ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ ಓಕಾಸೇ

ಕಾರಾಪಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಕತೇ ಓಕಾಸೇ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ , ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೋಯೇವತ್ಥೋ। **ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಹಾ**ತಿ ಓಕಾಸಸ್ಸ ಅಕಾರಾಪಿತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ।

೪೦೪-೫. ಕೋಣ್ಠೋಸೀತಿ ಧುತ್ತೋಸಿ। **ಜೇಟ್ಠಬ್ಬತಿಕೋಸೀ**ತಿ ಕಾಲೀದೇವೀವತನಿಯುತ್ತೋಸಿ। ಕಾಲೀದೇವೀ ಕಿರ ಸಿರಿದೇವಿಯಾ ಜೇಟ್ಠಾ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸಾ ವತಧರೋ ಜೇಟ್ಠಬ್ಬತಿಕೋ ವುಚ್ಚತಿ। ತಂ ಪನ ವತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪೂರೇನ್ತೋ ಸಕಲಸರೀರೇ ಮಸಿಂ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಕಾಕಪತ್ತಾನಿ ಮುಟ್ಠಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಲೀದೇವಿಂ ಫಲಕೇ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾಜಕೋಟಿಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋದಕಾದಿಅಸುಚಿಸನ್ನಿಚಿತಓಲಿಗಲ್ಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ “ದುಸ್ಸೀಲೋಸಿ ನಿಸ್ಸೀಲೋಸಿ ಸೀಲವಿರಹಿತೋಸೀ”ತಿ ಘೋಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತೀತಿ।

ದುಸ್ಸೀಲತ್ತಾ ಏವ ಹೀನಜ್ಝಾಸಯತಾಯ **ಪಾಪಧಮ್ಮೋ** ಲಾಮಕಸಭಾವೋಸಿ। ಪೂತಿನಾ ಕಮ್ಮೇನ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ **ಅನ್ತೋಪೂತಿ**। ಛಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸಾನುಸ್ಸವನೇನ ತಿನ್ತತ್ತಾ **ಅವಸ್ಸುತೋ**। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। **ಗರುಕಂ ನಿದ್ದಿಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಕತೋಕಾಸಮ್ಹೀ”ತಿ ಚ “ತಥೇವ ಅಕತೋಕಾಸೇ, ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಹಾ”ತಿ ಚ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಏವಮುತ್ತರತ್ರಾಪಿ।

೪೦೬. ಸಮ್ಮುಖಾತಿ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ, ಅವಿದೂರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯಾ**ತಿ ಮುತ್ತಪಾಣಾದಿವಸೇನ। **ತಂ** ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯ ಕಥಿತಂ। **ಪರೋ**ತಿ ಯಂ ಚೋದೇಸಿ, ಸೋ ಚುದಿತಕೋ ಪರೋ। **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಚೋದಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

೪೦೭. ಸಮ್ಮುಖೇ ಠತ್ವಾತಿ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಆಸನ್ನೇ ಠತ್ವಾ। **“ಚೋದಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”**ತಿ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಭಾವತೋ ಪರೋತಿ ಇದಂ ಉಪಯೋಗನ್ತವಸೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಏವಮುತ್ತರತ್ರ। **ಕೇನಚೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ಪುಗ್ಗಲೇನ। **ತಸ್ಸ** ಚೋದಕಸ್ಸ। **“ಚೋದಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”**ತಿ ಪುನ ವಚನಂ ನಿಯಮತ್ಥಂ।

೪೦೮. ಸೋಪೀತಿ ಉಗ್ಗಹಾಪಿತತ್ತಾ ಚೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇತರೋ ಪಯೋಜ್ಜಕಪುಗ್ಗಲೋಪಿ। **ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಯೋಜಕಪಯೋಜ್ಜಕಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ।

೪೦೯. ವುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪಣ್ಣಂ ವಾ ಸನ್ದೇಸಂ ವಾ ಹರನ್ತೋ ದೂತೋ ನಾಮ, ಸೋ **“ಪಣ್ಣಂ ವಾ ಸಾಸನಂ ವಾ ಪೇಸೇತ್ವಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹತೀತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಸುಂ ಅವತ್ತಬ್ಬೇಪಿ **“ದುತ”**ನ್ತಿ ವಚನೇನ ನಿಸ್ಸಟ್ಠದೂತಮಾಹ । ಪಣ್ಣಂ ವಾ ಅದತ್ವಾ “ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ವದಾ”ತಿ ಸಾಸನಞ್ಚ ಅದತ್ವಾ “ತಂ ಚೋದೇಹೀ”ತಿ ಅತ್ಥಮತ್ತಮೇವ ದತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು ಇಧ “ನಿಸ್ಸಟ್ಠದೂತೋ”ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಅಥ ವಾ **“ದೂತ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೋದೇತುಂ ಉಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ, ತಮನುಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ನಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು ದೂತೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **“ಪಣ್ಣ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಹತ್ಥೇ ಚೋದನಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಪಣ್ಣಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಸಾಸನ**ನ್ತಿ “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವತ್ವಾ ಪೇಸಿಯಮಾನಂ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ತಯಮ್ಪಿ ದೂರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಾರಾಪನತೋ **“ಚೋದಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”**ತಿ ಆಹ। “ಪರ”ನ್ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಓಕಾಸಕಾರಾಪನಂ ನತ್ಥಿ।

೪೧೦. ತಥಾತಿ ಯಥಾ ಅಮೂಲಕೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಸಮ್ಮುಖಾ ಓಕಾಸೇ ಕಾರಿತೇ, ಅಕಾರಿತೇ ಚ, ತಥಾ ಅಮೂಲಕೇಹಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇಹೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। “ವುತ್ತೇ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪರೇ”ತಿ ಭುಮ್ಮವಸೇನ ಅಧಿಕತೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಚೋದೇತಿ ಚೋದಾಪೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಓಕಾಸೇ ಕಾರಿತೇ ಕೇವಲಾ, ಅಕಾರಿತೇ ದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹಾತಿ

ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಮ್ಮುಖಾ ಸೇಸಾಪತ್ತೀಹಿ ಪರೇ ವುತ್ತೇ ಚಾವನಸಞ್ಞಿನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಓಕಾಸಾಕಾರಾಪನೇನಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತಿ।

೪೧೧. **ಅಕ್ಕೋಸನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಖುಂಸನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ। **ಅಕತೋಕಾಸ**ನ್ತಿ ಅಕಾರಿತೋಕಾಸಂ, "ಪರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅತ್ತನಾ**ತಿ ಚೋದಕೇನ, "ಸಯಂ ಅಕಾರಿತೋಕಾಸ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಹ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನಾ**ತಿ "ಓಮಸವಾದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೪) ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸಹ। **ವದನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಚೋದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ, ಏತ್ಥ "ಸಮ್ಮುಖಾ"ತಿ ಇದಂ ವಕ್ಖಮಾನಸ್ಸ "ಅಸಮ್ಮುಖಾ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಪರಿಯಾಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಚ-ಕಾರೇನ ಕಾರಿತೋಕಾಸಪಕ್ಖೇ ದುಕ್ಕಟೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೧೨. **ಅಸಮ್ಮುಖಾ ವದನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಕ್ಕೋಸನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಅಕತೋಕಾಸಮತ್ತನಾ"ತಿ ನಾನುವತ್ತತಿ। **ಸತ್ತಹಿ ಆಪತ್ತೀಹೀ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯದುಕ್ಕಟದುಬ್ಭಾಸಿತಸಙ್ಖಾತೇಸು ಸತ್ತಸು ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಸಮ್ಮುಖಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಸತ್ತವಿಧಂ ಕಮ್ಮಂ।

೪೧೩. **ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಸುದ್ಧೇ ಅಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ ಅಸುದ್ಧೇ ಅಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೯೦) ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಂಯುತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಚೋದೇತಿ, ತಸ್ಸ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯುಪಗಮನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಸುದ್ಧಸಞ್ಞಿತಾ, ಯೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಚೋದೇತಿ, ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಾದಿವಸೇನ ಅಮೂಲಕತಾ, ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಸಮ್ಮುಖಾ ಚೋದನಾ, ತಸ್ಸ ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೧೪. **ಇದ**ನ್ತಿ "ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, "ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ ಚ ಇಮಿನಾ ತಪ್ಪಟಿಪಾದನೀಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೇವ ಗಯ್ಹತಿ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋತಿ ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ। ತೇನೇವಾಹ **"ಸಚಿತ್ತ"**ನ್ತಿ। ಪಟಿಘಚಿತ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಸಹಿತತ್ತಾ ಸಚಿತ್ತಕಂ। ತಂಸಮ್ಪಯುತ್ತಾಯ ದೋಮನಸ್ಸವೇದನಾಯ ವಸೇನ **ದುಕ್ಖವೇದನಂ**।

ದುಟ್ಠದೋಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೧೬. **ಲೇಸಮತ್ತ**ನ್ತಿ "ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವತ್ಥುಂ ಲಿಸ್ಸತಿ ಸಿಲಿಸ್ಸತಿ ವೋಹಾರಮತ್ತೇನೇವ ಈಸಕಂ ಅಲ್ಲೀಯತೀತಿ ಲೇಸೋ, ಜಾತಿಆದೀನಂಯೇವ ಅಞ್ಞತರಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೯೧) ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ದಸ್ಸಿತನಿಬ್ಬಚನೇಸು "ಲೇಸೋ ನಾಮ ದಸ ಲೇಸಾ ಜಾತಿಲೇಸೋ ನಾಮಲೇಸೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೯೪) ನಯೇನ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತೇಸು ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತಾದೀಸು ದಸಸು ಲೇಸೇಸು ಅಞ್ಞತರಲೇಸಮತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ **ಜಾತಿ** ನಾಮ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಜಾತಿ। **ನಾಮಂ** ನಾಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಛಗಲಕೋ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ ನಾಮ, ಛಗಲಿಕಾ ಮೇತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ನಾಮಾ"ತಿ ಠಪಿತಂ ನಾಮಂ ವಿಯ ಚೋದಕೇಹಿ ಠಪಿತನಾಮಞ್ಚ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಾದಿಸಕನಾಮಞ್ಚಾತಿ ದುವಿಧಂ ನಾಮಂ। **ಗೋತ್ತಂ** ನಾಮ ಗೋತಮಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾದಿಗೋತ್ತಂ। **ಲಿಙ್ಗಂ** ನಾಮ ದೀಘತಾದಿಸಣ್ಠಾನನಾನತ್ತಞ್ಚ ಕಣ್ಹತಾದಿವಣ್ಣನಾನತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಇದಂ ದುವಿಧಲಿಙ್ಗಂ। **ಆಪತ್ತಿಲೇಸೋ** ನಾಮ ಲಹುಕಾದಿರೂಪೇನ ಠಿತಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಆಪತ್ತಿ। **ಪತ್ತೋ** ನಾಮ ಲೋಹಪತ್ತಾದಿ। **ಚೀವರಂ** ನಾಮ ಪಂಸುಕೂಲಾದಿ। **ಉಪಜ್ಝಾಯೋ** ನಾಮ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। **ಆಚರಿಯೋ** ನಾಮ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯಾದಿಕೋ। **ಸೇನಾಸನಂ** ನಾಮ ಚುದಿತಕಸ್ಸೇವ ನಿವಾಸಪಾಸಾದಾದಿಕಂ।

ಚೋದೇಯ್ಯಾತಿ ಅಞ್ಞಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವೇರಿಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಂ ಪುಗ್ಗಲಂ "ಖತ್ತಿಯೋ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೋ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಚೋದೇತಿ। **ಗರುಕಾಪತ್ತಿ** ನಾಮ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। **ಸಚೇ ಚಾವನಚೇತನೋ**ತಿ "ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ನಂ ಇಮಮ್ಹಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೯೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಚೇ ಇಮಂ ಸಾಸನಾ ಚಾವೇಯ್ಯಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಚೋದೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಇಮಿನಾ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ನ ಅಞ್ಞಾಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ ದಸ್ಸಿತೇಸು "ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೯) ಏವಮಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರಾಧಿಪ್ಪಾಯೇಸು ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಭೂತಂ ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೇಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ।

೪೧೭. **ತಥಾಸಞ್ಞೀ**ತಿ ಅಯಂ ಪಾರಾಜಿಕಮಜ್ಝಾಪನ್ನೋಯೇವಾತಿ ತಥಾಸಞ್ಞೀ। "ಚೋದೇತಿ ವಾ ಚೋದಾಪೇತಿ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ತಥಾಸಞ್ಞೀ"ತಿ ಇದಂ "ಚೋದಾಪೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸೇಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ವುತ್ತಾನೀ"ತಿಆದಿಂ ಕತ್ವಾ "ಸಚಿತ್ತಂ ದುಕ್ಖವೇದನ"ನ್ತಿ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯಸಙ್ಗಾಹಕಕಥಾಪಬನ್ಧೇನ ವುತ್ತಸಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯೇಸು ತಂಸಿಕ್ಖಾಪದನಿಯತಂ "ಅಮೂಲಕೇನಾ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಭಿಕ್ಖುಮನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ…ಪೇ॰… ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಮತ್ಥಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠಸಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನನ್ತರಸಮೋ ಮತೋ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅನನ್ತರಂ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನೇವ ಸದಿಸೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ದುತಿಯದುಟ್ಠದೋಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೧೮. **ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ**ತಿ "ಸಮಗ್ಗೋ ನಾಮ ಸಙ್ಘೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕೋ ಸಮಾನಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೋ"ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಚಿತ್ತೇನ ಚ ಕಾಯೇನ ಚ ಏಕೀಭೂತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಚ**-ಕಾರೋ ಪದಪೂರಣೋ, ಏವ-ಕಾರತ್ಥೋ ವಾ, ನಸಮಗ್ಗಸ್ಸಾತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಭೇದತ್ಥಂ ವಾಯಮೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಇಮೇ ಕಥಂ ಕದಾ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಾಯಂ ಗವೇಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖಪರಿಯೇಸನಾದಿಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾತಿ ಕಥಂ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅಸ್ಸು ವಿನಾ ಅಸ್ಸು ವಗ್ಗಾ ಅಸ್ಸೂತಿ ಪಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸತಿ ಗಣಂ ಬನ್ಧತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೨)।

ಭೇದಹೇತುನ್ತಿ "ಇಧುಪಾಲಿ ಭಿಕ್ಖು ಅಧಮ್ಮಂ 'ಧಮ್ಮೋ'ತಿ ದೀಪೇತಿ, ಧಮ್ಮಂ 'ಅಧಮ್ಮೋ'ತಿ ದೀಪೇತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ೪೫೯) ನಯೇನ **ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತಂ ಸಙ್ಘಭೇದಕಾರಣಮಾಹ । ಇದಮೇವ ಹಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ "ಭೇದನಸಂವತ್ತನಿಕಂ ವಾ ಅಧಿಕರಣನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥೂನೀ"ತಿ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಗ್ಗಯ್ಹ। **ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ। **ಪರಿದೀಪಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿದೀಪೇನ್ತೋ, ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

೪೧೯. **ಭಿಕ್ಖೂಹೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಭೇದಕಸ್ಸ ಪರಕ್ಕಮನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೇಹಿ ವಾ ದೂರೇ ಚೇ, ಠಿತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುಣನ್ತೇಹಿ ವಾ ಲಜ್ಜೀಹಿ ಸುಪೇಸಲೇಹಿ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂಹಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। ಯೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ಯೇ ಸುಣನ್ತಿ, ತೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೨)। ತಸ್ಸ ವದನ್ತೇಹಿ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ವಚನಾಕಾರದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ "ಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮಿ, ಭೇದನಸಂವತ್ತನಿಕಂ ವಾ ಅಧಿಕರಣಂ ಸಮಾದಾಯ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಸಮೇತಾಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘೇನ, ಸಮಗ್ಗೋ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಮೋದಮಾನೋ ಅವಿವದಮಾನೋ ಏಕುದ್ದೇಸೋ ಫಾಸು ವಿಹರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೧) ಪಾಠಂ, ತಂ ಏಕದೇಸಸಙ್ಗಹವಸೇನ ಉಪಲಕ್ಖೇತುಮಾಹ **"ಭೇದತ್ಥಂ…ಪೇ॰… ಭೇದಕಾರಣ"**ನ್ತಿ। ಇತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೨೦. **ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೋ। **"ಪೀ"**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ತೇಹಿ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಮಾಯಸ್ಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಿಸುಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೋಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ ನ ಚೇವ** ನನ್ತಿ ತಂ ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮನಂ

ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ “ನೋ ಚೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೨)। ತಥಾ ಹಿ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಹತ್ಥೇಸು, ಪಾದೇಸು ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಆನೇತ್ವಾ ತಥೇವ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೋಪಿ ತಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ “ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಮ್ಪಿ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೋ ‘ಮಾಯಸ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಫಾಸು ವಿಹರತೀ’ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ। ಇದಂ ಉಭಯತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವಕ್ಖತಿ “ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪನ ವುತ್ತಸ್ಸ, ಅಪರಿಚ್ಚಜತೋಪಿ ತ”ನ್ತಿ।

ಸಮನುಭಾಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ “ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, “ಯಾವತತಿಯ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಯಥಾಹ “ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾವತತಿಯಂ ಸಮನುಭಾಸಿತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೧), ತಥಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಪಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ನೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪನ್ನೋ ಸೋ ಆಧಾನಗ್ಗಾಹೀ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘೇನ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾ ಸಮನುಭಾಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಯಾವತತಿಯಂ ಸಮನುಭಾಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಯಾವ ತತಿಯಂ ಸಮನುಭಾಸನಂ, ತಾವ ಸಮನುಭಾಸಿತಬ್ಬೋ, ತೀಹಿ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೧೧)। **ತನ್ತಿ** ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮನಂ, ಭೇದನಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಾನಞ್ಚ। **ಅಚ್ಚಜನ್ತಿ**, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವುಚ್ಚಮಾನಾಯಪಿ ಅಚ್ಚಜನ್ತೋ। **ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ** ತತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ “ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ **ಯ್ಯ**ಕಾರಪ್ಪತ್ತಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

೪೨೧. ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸುತ್ವಾ, ಞತ್ವಾ ಚ ಅವದನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೨೨. ಕೀವದೂರೇ ವಸನ್ತೇಹಿ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **“ಗನ್ತ್ವಾ”**ತಿಆದಿ। ಅದ್ಧಯೋಜನಮೇವ **ಅದ್ಧಯೋಜನತಾ,** ತತೋ ಅಧಿಕಂ ವಾ। ಗಿಲಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ವುತ್ತಂ, ಇತರಂ ಪಟಿಚ್ಚ **“ಅಧಿಕಂ ದೂರಮ್ಪಿ ಪನ ಗನ್ತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ **“ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋತೀ”**ತಿ। **ತಾವದೇತಿ** ತದಾ ಏವ, ಅಚಿರಾಯಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೨೩. ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪನ ವುತ್ತಸ್ಸಾತಿ “ಮಾಯಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಿಸುಞ್ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಚ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಸ್ಸ। **ತಂ** ಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮಾದಿಕಂ। ಭೇದಪ್ಪವತ್ತಿಯಾ ಸುತಕ್ಖಣೇ ಸಯಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ವಾ ಸಾಸನಂ ವಾ ಪೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದೂತಂ ವಾ”**ತಿಆದಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೧೧) “ದೂತಂ ವಾ ಪಣ್ಣಂ ವಾ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವದತೋಪಿ ಆಪತ್ತಿಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥೀ”ತಿಆದಿ।

೪೨೪. ಯ್ಯಕಾರೇ ಪನ ಸಮ್ಪತ್ತೇತಿ “ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೩) ತತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನ್ತೇ **ಯ್ಯ**ಕಾರೇ ಉಚ್ಚಾರಿತೇ। **ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀತಿ** ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತಿ, ವೂಪಸಮನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಕ್ಕಟಾದಯೋತಿ** ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ದ್ವೇ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾ। ಯಥಾಹ “ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೪)। ತಸ್ಮಾ ಞತ್ತಿಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಬಹಿ ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಚ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಆಪನ್ನಾನಿ ದ್ವೇ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ದೇಸೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಿಂ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತಿ, ಉದಾಹು ಅನಾಪನ್ನಾತಿ ವಿಚಾರಣಾಯ “ಯೋ ಅವಸಾನೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ನ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನಾಪನ್ನಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೧೪) **ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರಸ್ಸ** ವಾದಂ “ಕಿಮನಾಪನ್ನಾನಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ”ತಿ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ “ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇ ಅಸಾಧಾರಣಾಪತ್ತಿಯೋ ವಿಯ ಆಪನ್ನಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀ”ತಿ **ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರಸ್ಸ** ವಾದೋ ಠಿತೋ।

೪೧೬. ಅಕತೇ ಪನ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮೇ ಅಕತೇ। **ಅಪರಿಚ್ಚಜತೋಪಿ ಚಾತಿ** ತಂ ಸಙ್ಘಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮನಂ ಅಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಸ್ಸಾಪಿ। **“ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಚ ಬಹಿ ಚ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ದುಕ್ಕಟಂ ಪನ ಹೋತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋವ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೧೭. ಪುಬ್ಬೇ ವಾತಿ ಇತ್ತಿಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಸುಂ, ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನೇಪಿ। **ತಙ್ಖಣೇಪೀತಿ** ಇತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ವಾ। ಇತ್ತಿಯಾ ಅನಿಟ್ಠಿತಾಯಪಿ **ಪಚ್ಛಾಪಿ,** ಇಮಸ್ಸ ಅವಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಅಸಮ್ಪತ್ತೇ ಯ್ಯಕಾರಸ್ಮಿ”**ನ್ತಿ। **ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತೋಪಿ ಚ** ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಡ್ಢಂ ಇಧಾನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೪೧೮. ಏತ್ತಾವತಾ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಅಸಮನುಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೇದನಾಟ್ಟಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೬) ಪಾಠೇ “ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದೇನ ಗಹಿತೇಸು “ಞತ್ತಿತೋ”ತಿಆದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಂ ನಿಗಮೇತುಂ **“ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತೋ ವಾಪಿ ತ”**ನ್ತಿ ಆಹ। ನಿಗಮನತ್ಥಜೋತಕೋ ಏವಂ-ಸದ್ದೋ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ಏವಂ “ಞತ್ತಿತೋ”ತಿಆದಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಭೇದಪ್ಪಯೋಗಂ। **ಅಸಮನುಭಾಸತೋ ವಾತಿ** ಅಸಮನುಭಾಸಿಯಮಾನಸ್ಸ। “ಅಸಮನುಭಾಸಿಯತೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಿಕರಣಪಚ್ಚಯಲೋಪೇನ “ಅಸಮನುಭಾಸತೋ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅಸಮನುಭಾಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅಸಮನುಭಾಸಿಯಮಾನಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೧೬)। “ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ”ತಿ ಅನುವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಇಚ್ಛಿತತ್ಥೇ ಸಿದ್ಧೇಪಿ ಪುನ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ”ತಿ ವಚನೇ ಪುನರುತ್ತತಾ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ? ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಪದಾವುತ್ತಿ ನಾಮ ಅಲಂಕಾರೋ ಹೋತೀತಿ।

೪೧೯. ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ಸಙ್ಘಭೇದತ್ಥಂ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಯಾಚನ್ತೇನ ದೇವದತ್ತೇನ “ಸಾಧು ಭನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಾವಜೀವಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯುಂ, ಯೋ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಖಾದೇಯ್ಯ, ವಜ್ಜಂ ನಂ ಫುಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೦೯) ವುತ್ತೇ “ಅಲಂ ದೇವದತ್ತ ಮಯಾ ತಿಕೋಟಿಪರಿಸುದ್ಧಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಸುತಂ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೦೯) ಅನುಞ್ಞಾತೇಸು ಮಚ್ಛಮಂಸೇಸು ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅನೋಕಾಸಾಭಾವೇನ ಅವತ್ವಾ ಪಕತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪತ್ತಾವಸೇಸಂ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಯಞ್ಚೇ”**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ । “ತಂ ತಸ್ಸಾ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **“ಯ”**ನ್ತಿ ಇದಂ “ಭಿಕ್ಖು”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ “ಮಚ್ಛಮಂಸ”ನ್ತಿ ಏತೇನ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಮಚ್ಛನ್ತಿ** ಓದಕಂ। **ಮಂಸನ್ತಿ** ಥಲಜಾನಂ ಮಂಸಂ। **ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋತಿ** “ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತ”ನ್ತಿ ವಾ “ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತ”ನ್ತಿ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ವಿಮತಿಯಾ ವಿರಹಿತೋ।

೪೨೦. ಸಮುದ್ದಿಸ್ಸ ಕತನ್ತಿ ಸಙ್ಘಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಂ। **“ಞತ್ವಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಮಾಹ।

೪೨೧. ಹತ್ಥೀನಂ ಅಸ್ಸಾನಂ ಅಚ್ಛಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಹೀನಂ ಕುಕ್ಕುರಾನಂ ದೀಪೀನಂ ಸೀಹಾನಂ ಬ್ಯಗ್ಘಾನಂ ತರಚ್ಛಾನಂ ಮಂಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೨೨. ಸಚಿತ್ತಕತಾ ಆಪತ್ತಿಯಾಯೇವ ಯುಜ್ಜತಿ, ಇಧ ಪನ ತಂಹೇತುಕಂ ಮಂಸಮೇವ ಹೇತುಮ್ಹಿ ಫಲೂಪಚಾರೇನ **ಸಚಿತ್ತಕನ್ತಿ** ಗಹಿತಂ। ಏತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ನಾಮ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಭಾವಜಾನನಚಿತ್ತಂ। **ಸೇಸನ್ತಿ** ಅನುದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ। **ಅಚಿತ್ತಕನ್ತಿ** ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೪೨೩. ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಯೇವಾತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ದಸಸು ಮಂಸೇಸು ನಾಮಞ್ಚ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಸ್ಸ ಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಉಭಯಸ್ಸಾಪಿ ಪಟಿಲದ್ಧಾಕಾರಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಓದಕೇಸು ಮಚ್ಛೇಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಾಭಾವತೋ ಲದ್ಧಾಕಾರೋವ

ಞಾತಬ್ಬೋ। ಮಂಸೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇಯೇವ "ಇದಂ ಅಸುಕಮಂಸ"ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತಿ ಚೇ, ಅಪುಚ್ಛಿತೇಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ದಾಯಕೇಸು ಮಂಸಸ್ಸಾಭಾವೇ ಲದ್ಧನಿಯಾಮೇ ಅಪುಚ್ಛಿತೇಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾ ವಿಮತಿಯಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಾಹೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ "ಕಸ್ಮಾ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ವಿಮತಿಯಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾಕಾರಂ ವತ್ವಾ "ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇ ವಾ ಇತರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನ ಕರಿಮ್ಹಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಕತಂ, ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ಕತಂ, ಅತಿಥೀನಂ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ಕತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಪ್ಪಕಾರಂ ವತ್ವಾ "ಸಂಸಯಂ ಅಕತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯುಂ ಚೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಬ್ಬಮಿದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ।

ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತಂ ವತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತ್ತಟ್ಠಾ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಮಹಾಕರುಣಾಯ ದೇಸಿತಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। **"ವಿನಯಞ್ಞುನೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿನಯಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಉಪದೇಸಪ್ಪಮಾಣೇನೇವ ವತ್ತಂ ಪೂರೇನ್ತೇಹಿ ವತ್ತಸ್ಸ ವಿರೋಧೋಪಿ ಸಿಯಾತಿ ತೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **"ವತ್ತಟ್ಠಾ"**ತಿ ವಿಸೇಸನೇನ ವಿನಯಂ ಞತ್ವಾಪಿ ಅಪೂರಣೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಉಭಯೇನಪಿ ಅತ್ತನಾ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

೪೩೪. ಇದಂ ಸಮನುಭಾಸನನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಮಾಹ। ಸಮನುಭಾಸನೇನ ಸಾಧೇತಬ್ಬಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಮನುಭಾಸನಾ ಕಾರಣೂಪಚಾರೇನ। ಅಞ್ಞಥಾ ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿಭಾವೋ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಂ** ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಕತ್ವಾ। **ಕಾಯಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾವಸೇನ ಕಾಯೇನ ಕಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ। **ವಚೀಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಚಸಾ ಕಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ವಚೀಕಮ್ಮಂ। **ಅಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ "ಸಙ್ಘಭೇದೋಪಕ್ಕಮನಿವಾರಣಾಯ ಪರಕ್ಕಮನಂ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ಕಾಯವಿಕಾರೇನ ವಾ ವಚೀಭೇದೇನ ವಾ ಅವಿಞ್ಞಾಪನತೋ ಅಕಿರಿಯಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಸಙ್ಘಭೇದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೩೫. ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ "ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ'ತಿ ವುತ್ತಸಙ್ಘಭೇದಾನುವತ್ತಕಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸನ್ತೇಹಿ ಸುಣನ್ತೇಹಿ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿಸುಞ್ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಚ ನೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂಯೇವ ಸಙ್ಘಭೇದಾನುವತ್ತನಸ್ಸ ಅಕತ್ತಬ್ಬತಂ ವತ್ವಾ ತತೋ ಅನೋರಮನ್ತಾನಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇದಞ್ಚ "ತತಿಯಾನುಸ್ಸಾವನಾಯ **ಯ್ಯ**-ಕಾರಪ್ಪತ್ತಾಯ ಆಪಜ್ಜನಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಪನ್ನಾ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತೀ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಅನಾಪತ್ತಿಪಕಾರೋ ಚಾತಿ ಇಮಂ ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ವಚನಪ್ಪಕಾರಭೇದೋ ಪನ ಅತ್ಥೇವ, ಸೋ ಸಙ್ಖೇಪತೋ **ಮಾತಿಕಾಯ** (ಪಾರಾ॰ ೪೧೮-೪೧೯) ವಿತ್ಥಾರತೋ **ಪದಭಾಜನೇ** (ಪಾರಾ॰ ೪೧೮-೪೧೯) ಆಗತನಯೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ದುತಿಯಸಙ್ಘಭೇದಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। **"ಸಮುಟ್ಠಾನಾ...ಪೇ॰... ಮತಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅತಿದಿಟ್ಠೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ದುತಿಯಸಙ್ಘಭೇದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೩೬. ಉದ್ದೇಸಪರಿಯಾಪನ್ನೇತಿ ಏತ್ಥ "ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ"ತಿ ಸೇಸೋ, ನಿದಾನಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಅನಿಯತವಿತ್ಥಾರಸಙ್ಖಾತೇ ಪಞ್ಚವಿಧಉದ್ದೇಸಲಕ್ಖಣಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಅನ್ತೋಗಧಸಿಕ್ಖಾಪದವಿಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಉದ್ದೇಸಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅವಚನೀಯಮತ್ತಾನಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚಜಾತಿಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯೋ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರೋ। "ದುಬ್ಬಚಜಾತಿಕೋತಿ ದುಬ್ಬಚಸಭಾವೋ, ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೨೫-೪೨೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತದೋವಚಸ್ಸತಾಯ ಹೇತುಭೂತಪಾಪಿಚ್ಛತಾದೀಹಿ ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನಿ ವುತ್ತಂ ಅನುಸಿಟ್ಠಿಂ ಸಾದರಮಗ್ಗಹಣೇನ ನಾಸನತಾ ದೋವಚಸ್ಸಸಭಾವೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪದಭಾಜನೇ** "ದುಬ್ಬಚಜಾತಿಕೋ

ಹೋತೀತಿ ದುಬ್ಬಚೋ ಹೋತಿ ದೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಕ್ಖಮೋ ಅಪ್ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೨೬)।

ಅವಚನೀಯಮತ್ತಾನಂ ಕರೋತೀತಿ "ಮಾ ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಚುತ್ಥ ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಾ, ಅಹಮ್ಪಾಯಸ್ಮನ್ತೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಕ್ಖಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಾ, ವಿರಮಥಾಯಸ್ಮನ್ತೋ ಮಮ ವಚನಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೨೫) ವುತ್ತನಯೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಅವಚನೀಯಂ ಕರೋತಿ। **ಗರುಕಂ ಸಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಅಜ್ಝಾಹಾರನಯಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಲಬ್ಭತಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ - ದುಬ್ಬಚಜಾತಿಕೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉದ್ದೇಸಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅತ್ತಾನಂ ಅವಚನೀಯಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಗರುಕಂ ಸಿಯಾತಿ।

ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಸ್ಸನ್ತೇಹಿ, ಸುಣನ್ತೇಹಿ ಚ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಮಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅವಚನೀಯಂ ಅಕಾಸಿ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವುಟ್ಠಾಪನೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೨೫) ವುತ್ತನಯೇನ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೋಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, "ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಮ್ಪಿ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೨೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾಪಿ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ ನೇತ್ವಾ ತಥೇವ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ತಸ್ಸ ದುಬ್ಬಚಜಾತಿಕಸ್ಸ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕರಿಯಮಾನೇ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮೇ ತತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ **ಯ್ಯ**ಕಾರಪ್ಪತ್ತಾಯ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೇ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಮಾನೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೩೭. ದುಬ್ಬಚೇತಿ ಏತ್ಥ "ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ"ತಿ ಸೇಸೋ, ತಥಾ **ಸಙ್ಘಭೇದಕವಣ್ಣನೇತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ। ಸಙ್ಘಭೇದೋ ಏವ **ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ,** ತಂ ವಣ್ಣೇತಿ ಕಥೇತೀತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಕವಣ್ಣನಂ, ಕಿಂ ತಂ? ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ತಞ್ಚ ಪಠಮಮೇವ ಸಙ್ಘಭೇದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತನಯೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಪಠಮಸಙ್ಘಭೇದಸದಿಸಾನೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೨೫-೪೨೬)। **"ಸಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"**ತಿ ಏತೇನ ಇಧ ದಸ್ಸಿತೇನ "ಗರುಕಂ ಸಿಯಾ"ತಿ ಏತೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾವಸಾನವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಅಕತೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾತ್ತಯೇನ ವುತ್ತಅನಾಪತ್ತಿಪ್ಪಕಾರೇ ಚ "ಇದಮೇಕಸಮುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿಕೇ ಚ ಅತಿದಿಸತಿ।

ದುಬ್ಬಚಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೩೮. ಯೋ ಕುಲದೂಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಛನ್ದಗಾಮಿತಾದೀಹಿ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ **ಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ತಂ** ಛನ್ದಗಾಮಿತಾದೀಹಿ ಪಾಪನಂ ಅಚ್ಚಜನ್ತೋ **ಗರುಕಂ ಫುಸೇ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಕುಲದೂಸಕೋತಿ ಕುಲಾನಿ ದೂಸೇತಿ ಪುಪ್ಫೇನ ವಾ ಫಲೇನ ವಾ ಚುಣ್ಣೇನ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ವಾ ವೇಳುಯಾ ವಾ ವೇಜ್ಜಿಕಾಯ ವಾ ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೩೭) ವಚನತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಕುಲಾನಿ ಲಾಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಪ್ಫದಾನಾದೀಹಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕರೋನ್ತೇಸು ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂಸು ಕುಲಾನಂ ಸದ್ಧಾದೂಸನತೋ **ಕುಲದೂಸಕೋ,** ಭಿಕ್ಖು।

ಛನ್ದಗಾಮಿತಾದೀಹಿ ಪಾಪೇನ್ತೋತಿ ಕುಲದೂಸನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ಸುತ್ವಾ ವಾ ಅವಚನತೋ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬದುಕ್ಕಟತೋ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯ "ಆಯಸ್ಮಾ ಖೋ...ಪೇ॰... ಅಲನ್ತೇ ಇಧ ವಾಸೇನಾ"ತಿ ವದನ್ತೇ ಲಜ್ಜೀ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ಛನ್ದಗಾಮಿನೋ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ...ಪೇ॰... ಏಕಚ್ಚಂ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀ"ತಿ ಛನ್ದಗಾಮಿತಾದೀಹಿ ಚತೂಹಿ ಅಗತಿಗಮನೇಹಿ ಯೋಜೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಗರಹನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕರಿಯಮಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸನಞ್ಚ ಪರಿಭಾಸನಞ್ಚ ಯೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಯೇ ಚ ಸುಣನ್ತಿ, ತೇಹಿ "ಮಾಯಸ್ಮಾ ಏವಂ ಅವಚ, ನ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಛನ್ದಗಾಮಿನೋ...ಪೇ॰... ಅಲನ್ತೇ ಇಧ ವಾಸೇನಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ

ಆನೇತ್ವಾ “ಮಾಯಸ್ಮಾ ಏವಂ ಅವಚಾ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನೇವ ಪುನಪಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ** ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೇ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ತತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನ್ತೇ **ಯ್ಯ**ಕಾರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೩೯-೪೦. “ಕುಲಾನಿ ದೂಸೇತಿ ಪುಪ್ಫೇನ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೩೭) ನಯೇನ ವುತ್ತಕುಲದೂಸನೋಪಕರಣಭೂತಚುಣ್ಣಪಣ್ಣಾದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಚುಣ್ಣ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಚುಣ್ಣನ್ತಿ** ಸಿರೀಸಪಣ್ಣಾದಿಚುಣ್ಣಂ। **ಪಣ್ಣನ್ತಿ** ತಮ್ಬೂಲಪಣ್ಣತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಖಾದಿತಬ್ಬಾಖಾದಿತಬ್ಬಪಣ್ಣಂ। **ಫಲನ್ತಿ** ತಾಲಪನಸಾದಿಫಲಂ। **ಪುಪ್ಫನ್ತಿ** ಚಮ್ಪಕಾದಿಪುಪ್ಫಂ। **ವೇಳುನ್ತಿ** ಅನ್ದೋಳಿಕಾಪಾಟಂ ಕಿರಣ್ಡಾದಿಕಂ ವೇಳುಂ। **ಕಟ್ಠನ್ತಿ** ಗೇಹದಾರುಂ, ಇನ್ಧನಞ್ಚ। **ಮತ್ತಿಕನ್ತಿ** ಪಾಕತಿಕಂ, ಪಞ್ಚವಣ್ಣಂ ವಾ ಮತ್ತಿಕಂ।

ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ, ತಾವಕಾಲಿಕಾದಿವಸೇನ ಗಹಿತಂ ವಾ ಚುಣ್ಣಂ…ಪೇ॰… ಮತ್ತಿಕಂ ಕುಲಸಙ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ದದತೋ ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಥೇಯ್ಯಾತಿ** ಚೋರಿಕಾ। **“ದದತೋ”**ತಿ ಇದಂ ಸಾಮಿವಚನಂ **“ಕಾತಬ್ಬೋ”**ತಿ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನನ್ತಂ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ದದನ್ತೋ”ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನನ್ತಂ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। **ಕಾತಬ್ಬೋತಿ** ಏತ್ಥ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ, ಗಣಸನ್ತಕಂ, ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸನ್ತಕಞ್ಚ ಚುಣ್ಣಾದಿಂ ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಂ ಚೋರಿಕಾಯ ದೇನ್ತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಙ್ಘಞ್ಞಸನ್ತಕೇತಿ** ಸಙ್ಘಞ್ಞಸನ್ತಕಚುಣ್ಣಾದಿಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ **ಅಞ್ಞ**-ಸದ್ದೇನ ಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಗಹಣಂ।

೪೪೦. **ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ವಾತಿ** ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಪಹೋನಕಂ ವಾ ಪಣ್ಣಾದಿಕಂ। **ಸೇನಾಸನನಿಯಾಮಿತನ್ತಿ** “ಏತ್ತಕಾ ಫಲರುಕ್ಖಾದಯೋ ಸೇನಾಸನೇ ನವಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ಏವಂ ನಿಯಮಿತಂ ವಾ। **ಇಸ್ಸರವತಾಯೇ ವಾತಿ ಏವ**ಕಾರೇನ “ಥೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಇದಂ ನಿವತ್ತಿತಂ।

೪೪೧. **ಹರಿತ್ವಾ ವಾತಿ** ಅತ್ತನಾಯೇವ ಹರಿತ್ವಾ ವಾ। “ಪುಪ್ಫಂ ದೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಸ ನಯೋ ಉಪರಿಪಿ। **ಹರಾಪೇತ್ವಾ ವಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವಾ। **ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ವಾತಿ** ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಆಗತಸ್ಸ ವಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಏವ ಆಗತಸ್ಸ ವಾ। **“ಕುಲಸಙ್ಗಹಣತ್ಥಾಯಾ”**ತಿ ವಚನೇನ “ಏವರೂಪೇ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಅಸತಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ “ಚೇತಿಯಂ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ‘ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಚೇತಿಯಪೂಜನತ್ಥಾಯ ದೇನ್ತಿ, ಏತಮ್ಪಿ ಪುಪ್ಫದಾನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ”ತಿಆದಿಕಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೬-೪೩೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ಸಬ್ಬಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

೪೪೩. ಏವಂ ಉಸ್ಸಗ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಪವಾದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಹರಿತ್ವಾ ವಾ”**ತಿಆದಿ। **“ಹರಾಪೇತ್ವಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಸ್ಸ **ವಾ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥತಾಯ “ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ, ಆಗತಾನಂ ವಾ”ತಿ ಚ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ಆಗತಸ್ಸೇವಾತಿ ಏವ**ಕಾರೇನ ಹರಿತ್ವಾ ದಾನಾದಿಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

೪೪೪. **ತಞ್ಚಾತಿ** ಮಾತಾಪಿತುಆದೀನಂ ತಂ ಪುಪ್ಫದಾನಞ್ಚ। **ವತ್ಥುಪೂಜತ್ಥನ್ತಿ** ರತನತ್ತಯಪೂಜನತ್ಥಂ। **ನ ಪನಞ್ಞಥಾತಿ** ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕೋಯಂ ಪಕಾರೋತಿ ಆಹ **“ಸಿವಾದೀ”**ತಿಆದಿ। **ಸಿವಾದಿಪೂಜನತ್ಥನ್ತಿ** ಮಹಿಸ್ಸರಾದಿದೇವತಾಪೂಜನತ್ಥಞ್ಚ। **ಮಣ್ಡನತ್ಥನ್ತಿ** ಪಿಳನ್ಧನತ್ಥಂ। ಏವಂ ಅದಾತಬ್ಬಪ್ಪಕಾರನಿಯಮನೇನ “ಇಮಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಮಾತಾಪಿತುಆದೀನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೪೪೫. **“ಫಲಾದೀಸು ...ಪೇ॰... ವಿನಿಚ್ಛಯೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಫಲಪಣ್ಣಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಮಾನೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೪೬. **“ಪುಪ್ಫಾದಿಭಾಜನೇ”**ತಿ ಪುಪ್ಫಫಲಾದೀನಂ ಭಾಜನಕಾಲೇ। **ಸಮ್ಮತೇನಾತಿ** ಪುಪ್ಫಾದಿಭಾಜನತ್ಥಂ **ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಾಜನಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಸ್ಸ। **ಇತರೇನಾತಿ** ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿಂ ವಿನಾ ಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಭಾಜಾಪೇನ್ತೇನ। **ಇಙ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ।

೪೪೭. **ಉಪಡ್ಢಭಾಗನ್ತಿ** ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಲದ್ಧಬ್ಬಭಾಗತೋ ಉಪಡ್ಢಂ। **“ಥೋಕಂ ಥೋಕ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಡ್ಢತೋಪಿ ಅಪ್ಪತರಂ ಗಹಿತಂ।

೪೪೮. **ಪರಿಬ್ಬಯವಿಹೀನಸ್ಸಾತಿ** ತಣ್ಡುಲಾದಿಜೀವಿತವುತ್ತಿವಯಮೂಲರಹಿತಸ್ಸ। **ಸಮ್ಪತ್ತಿಸ್ಸರಿಯಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪಮುಪಗತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಸ್ಸ ಚ। “ದಾತಬ್ಬಂ ತು ಸಕಂ ಫಲ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಪರಿಬ್ಬಯವಿಹೀನಾನಂ, ದಾತುಂ ಸಪರಸನ್ತಕ”ನ್ತಿ **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯ** ಆಗತಂ, ಇಧ “ಸಕಂ ಫಲ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಪರವಚನೇನ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾನಂ ಗಹಣಂ, ಇಧ ಪನ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ದೀಯಮಾನಮ್ಪಿ ಸಸನ್ತಕಮೇವಾತಿ “ಸಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೪೪೯-೫೦. ಯತ್ರ ಸಙ್ಘಾರಾಮೇ ಸಙ್ಘೇನ ಫಲರುಕ್ಖಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಕತಿಕಾ ಕತಾತಿ ಯೋಜನಾ, “ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಏತ್ತಕಂ ಫಲಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಫಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ “ಏತ್ತಕೇಸು ರುಕ್ಖೇಸು ಫಲಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಕತಿಕಾ ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ಕತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ರಾಗತಸ್ಸಪೀತಿ** ಏವಂ ಠಪಿತಕತಿಕವತ್ತಂ ತಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಫಲತ್ಥಾಯ ಆಗತಸ್ಸಾಪಿ।

ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದನ್ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ತಥಾಕತಫಲರುಕ್ಖಪರಿಚ್ಛೇದಮನತಿಕ್ಕಮ್ಮ। **ದದತೋತಿ** ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಠಪಿತಫಲಂ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹಿ ಓಚಿನಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ। ಓಚಿತಫಲೇ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ಚ ಅಸತಿ ಫಲತ್ಥಾಯ ಆಗತೇಸು ವತ್ತಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾಪಿ ವಾ”**ತಿಆದಿ। “ವತ್ವಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಚ**-ಕಾರಂ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ “ಅಪಿಚಾ”ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನರುಕ್ಖಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾತಿ ಇಮಿನಾ “ಇಧ ಫಲಾನಿ ಸುನ್ದರಾನಿ, ಇತೋ ಗಣ್ಹಥಾ’ತಿ ಏವಂ ಪನ ನ ವತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೭-೪೩೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ** ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸಿತಾ ಹೋತಿ।

೪೫೧. **“ಖಣಿತ್ವಾ”**ತಿ ಏತೇನ “ಖಣಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ, “ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ”ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಪಥವಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ “ಅಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ತೇನೇವಾಹ **“ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನಾ”**ತಿ। **“ಮಾಲಾಗಚ್ಛ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುಪ್ಫೂಪಗೇ ತರುಣಗಚ್ಛೇ ಚ ಮಲ್ಲಿಕಾಸುಮನಾದಿಗುಮ್ಬಗಾಗಚ್ಛೇ ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** “ತರುಣಕಾ ಹಿ ಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾಪಿ ಪುಪ್ಫಗಚ್ಛಾಪಿ ‘ಮಾಲಾವಚ್ಛಾ’ತ್ವೇವ ವುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧)। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಫಲೂಪಗರುಕ್ಖೇ ಚ ಭೇಸಜ್ಜರಸೇ ಓಸಧಗಚ್ಛೇ ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। “ರೋಪಾಪನೇ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **“ಸಯ”**ನ್ತಿ ಇದಂ “ರೋಪನೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಯುಜ್ಜತಿ।

“ಸಯಂ ಖಣಿತ್ವಾ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ನ ಯುಜ್ಜತೀತಿ? “ಖಣಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಚ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಪಥವಿಂ ಖಣೇಯ್ಯ ವಾ ಖಣಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೫) ವಚನತೋ ಖಣಾಪನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಚ “ಖಣಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಖಣನಖಣಾಪನಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಕುಲದೂಸನೇತಿ** ಕುಲದೂಸನನಿಮಿತ್ತಂ। ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ, ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಚ ಸಯಂ ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದಿರೋಪನೇ ಕತೇ **ಅಸ್ಸ** ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದಿರೋಪಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವೀಖಣನಪಚ್ಚಯೇನ **ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ** ಸದ್ಧಿಂ **ಕುಲದೂಸನೇ** ಕುಲದೂಸನನಿಮಿತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೫೧. **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸಯಂ ರೋಪನೇ”ತಿ ಇದಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸಪ್ಪಕಾರಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **“ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ವಾಕ್ಯೇನಾ”**ತಿ ಇದಂ “ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ “ರೋಪಾಪನೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಯುಜ್ಜತಿ। “ಇಮಂ ಭೂಮಿಂ ಖಣ, ಇಮಂ ಗಚ್ಛಂ ರೋಪೇಹೀ”ತಿಆದಿಕಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವೋಹಾರಂ ವತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದಿರೋಪನಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ತಥೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಖಣನರೋಪನೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಿ ಅವಸಿಟ್ಠೇಹಿ ತದತ್ಥಿಕೇಹಿ ಸಬ್ಬವೋಹಾರಪಯೋಗಭೇದೇಹಿ ಕಿಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಸಬ್ಬತ್ಥಾ”**ತಿಆದಿ। **ಕುಲದೂಸನೇತಿ** ನಿಮಿತ್ತೇ, ವಿಸಯೇ ವಾ ಭುಮ್ಮಂ। ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಪನ ಪಥವಿಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ರೋಪಾಪನೇಪಿ ತಥಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸಹ ಕುಲದೂಸನೇ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಇತೋ ಪರೇಸುಪಿ ತದತ್ಥಿಕೇನ ಸಬ್ಬವೋಹಾರಬ್ಯಾಪಾರೇಸು ಕುಲದೂಸನನಿಮಿತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೫೩. ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಾ ಅತ್ತನಾ ಖಣನೇ, ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಖಣಾಪನೇ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಭಾವತೋ ದುಕ್ಕಟಂಯೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **“ಉಭಯತ್ಥ ಚಾ”**ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ “ಏವ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಸೋ ಯಥಾವುತ್ತಮತ್ಥಂ ನಿಗಮೇತಿ। ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಮ್ಪಿ ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದಿರೋಪನರೋಪಾಪನಸಙ್ಖಾತೇಸು ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೫೪. **ಸದುಕ್ಕಟಾ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ** “ಆವಾಟಂ ಖಣ, ಗಚ್ಛಂ ರೋಪೇಹೀ”ತಿ ಏಕವಾರಂ ಆಣತ್ತೇ ಬಹೂ ಆವಾಟೇ ಖಣಿತ್ವಾ ಬಹೂಸು ಗಚ್ಛೇಸು ರೋಪಿತೇಸುಪಿ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಏಕತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೋ। **“ಸುದ್ಧಂ ವಾ ದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ವೋಹಾರೇನ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪಕಸ್ಸ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪಕಸ್ಸ ಚ “ಇಮಂ ಗಚ್ಛಂ ರೋಪೇಹೀ”ತಿ ಏಕವಾರಾಣತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೪೫೫. **ಕಪ್ಪಿಯೇನೇವ ವಾಕ್ಯೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಕಪ್ಪಿಯವಾಕ್ಯಂ** ನಾಮ “ಏತ್ಥ ಆವಾಟಂ ಜಾನ, ಏತ್ಥ ಆವಾಟಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ, ಏತ್ಥ ಆವಾಟೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ವಾಕ್ಯಞ್ಚ “ಇಮಂ ಗಚ್ಛಂ ಏತ್ಥ ಜಾನ, ಅಯಂ ಗಚ್ಛೋ ಏತ್ಥ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿವಾಕ್ಯಞ್ಚ। **ಏವಕಾರೇನ** ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಮಿಸ್ಸಕವೋಹಾರಞ್ಚ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಪರಿಯಾಯೋಭಾಸನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ಪನ “ಇತರತ್ತಯಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ವಟ್ಟತಿ। **ಉಭಯತ್ಥ ಚ ಭೂಮಿಯಾತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಭೂಮೀಸು ದ್ವೀಸು। **ರೋಪನೇತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧತೋ, ಪಕರಣತೋ ಚ “ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದೀನ”ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

“ವಾಕ್ಯೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ “ರೋಪಾಪನೇ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, “ರೋಪನೇ”ತಿ ಕಿಮತ್ಥಮಾಹಾತಿ ಚೇ? ಸುದ್ಧಕತ್ತುನಿದ್ದೇಸೇನ ಪಯೋಜಕಸ್ಸಾಪಿ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬತೋ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಉಪರಿಗಾಥಾಯ “ಸಯಂ ರೋಪೇತು”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಸಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ “ರೋಪಾಪೇತು”ನ್ತಿ ಇದಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। “ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ರೋಪಾಪನೇ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ** ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಕೋಚಿ ದೋಸೋತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚಾತಿ ವುತ್ತದೋಸೇಸು ಏಕೋಪಿ ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫೬-೭. **“ಸಯಂ ರೋಪೇತು”**ನ್ತಿ ಇದಂ “ಆರಾಮಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ವನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಯಂ ರೋಪಿತಸ್ಸ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ “ರೋಪಾಪಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನತ್ಥಂ “ಕಪ್ಪಿಯೇನ ವೋಹಾರೇನಾ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಅಯಂ ಪನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ “ಆರಾಮತ್ಥಾಯ ಪನ ವನತ್ಥಾಯ

ಚ ಛಾಯತ್ಥಾಯ ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಮತ್ತಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅನ್ತೋ ಆರಾಮಭೂಸನತ್ಥಾಯ, ಬಹಿ ಅರಞ್ಞತ್ಥಾಯ ವಿಯ ಛಾಯತ್ಥಾಯ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ "ಇಮಂ ಜಾನಾ"ತಿಆದಿಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ರೋಪಾಪಿತರುಕ್ಖೇ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಞ್ಚ ಅತ್ತನಾ ಕತೇ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಕಾರಾಪಿತೇ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಅತ್ತನಾ ಕಾರಾಪಿತೇ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕತೇ ವಾ ಆವಾಟೇ ಅತ್ತನಾ ರೋಪಿತೇ ರುಕ್ಖೇ ಚ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ ಚೇ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಆರಾಮಾದೀನಮತ್ಥಾಯ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಯಂ ರೋಪಿತಸ್ಸ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ರೋಪಾಪಿತಸ್ಸ ವಾ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಯಞ್ಚ ಫಲಂ, ತಂ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಆರಾಮಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಗಾಥಾಯ ಲಿಖಿತಟ್ಠಾನೇ "ಕುಲಸಙ್ಗಹಣತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾ ದಿಸ್ಸತಿ। ಸಾ ಪಾಳಿಕ್ಕಮವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತಾ, "ಪುಪ್ಫಾನ"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ಪುರತೋ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ಪನ ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋತಿ।

೪೫೮. ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ ಆರಾಮಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಅತ್ತನಾ ರೋಪಿತೇಸು, ರೋಪಾಪಿತೇಸು ಚ ಸಬ್ಬೇಸು ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದೀಸು। **ಅಕಪ್ಪಿಯೋದಕೇನೇವ ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ತಿಣಂ ವಾ ಮತ್ತಿಕಂ ವಾ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೪೦) ವುತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಏವ, ನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫೯. ಇದಾನಿ ದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಕುಲ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। **ಸಿಞ್ಚತೋ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯೋದಕೇನೇವ ಸಿಞ್ಚತೋ, ಸಿಞ್ಚಾಪಯತೋ ಚ।

೪೬೦. ತೇಸಂಯೇವ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪನ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಕುಲದೂಸನಪರಿಭೋಗಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಮತ್ಥಾಯ। **ಸಿಞ್ಚನೇ ಸಿಞ್ಚಾಪನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದೀನ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಕೇವಲ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ।

೪೬೧. ಓಚಿನಾಪನೇತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಓಚಿನಾಪನೇ। **ಸಯಮೋಚಿನನೇ ಚಾಪೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಓಚಿನನೇ ಚ। **ಸಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ "ಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಪ್ಫೋಚಿನನಹೇತು ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೬೨. ಪೂಜಾದಿಅತ್ಥಾಯ, ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಚ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಓಚಿನನಓಚಿನಾಪನಾನಿ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಪಜ್ಜನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪುಪ್ಫಾನ"**ನ್ತಿ। "ಪುಪ್ಫಾನಂ ಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **ಪುಪ್ಫಮೋಚಿನತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ವಿಸುಂ ವಿಸು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಏಕೇಕಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನನ್ತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಏಕೇನ ಪಯೋಗೇನ ಬಹೂನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಹೋತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ ಇಧ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **"ಓಚಿನತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಓಚಿನಾಪಯತೋ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಕಿರಿಯಾಸಾಮಞ್ಞೇ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಧಭಾವತೋ ವಾ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ವಾ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಚ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ವತ್ವಾ ಓಚಿನಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಗಣನಾಯ ಹೋತೀತಿ ಇದಮೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಏಕವಾರಮಾಣತ್ತೇನ ಬಹೂನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಬಹೂಸು ಚ ವಾರೇಸು ಓಚಿತೇಸು ಆಣತ್ತಿಗಣನಾಯ ಹೋತೀತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರಂ ಅನನ್ತರವುತ್ತಗಾಥಾಯ ದಸ್ಸಿತವಿಧಿಮ್ಹಿ ಚ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಞಾಪೇತುಮಾಹ **"ಕುಲತ್ಥಂ ಚೇ ಸದುಕ್ಕಟಾ"**ತಿ। **ಕುಲತ್ಥ**ನ್ತಿ ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಂ। "ಸದುಕ್ಕಟಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಗಣನಾಯ ಹೋತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪುಪ್ಫಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧)।

೪೬೩. ಗನ್ಥನಂ **ಗನ್ಥೋ,** ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ **ಗನ್ಥಿಮಂ**। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಗನ್ಥಿಮಾದಿಸರೂಪಂ ಸಯಮೇವ ವಕ್ಖತಿ। ಸಙ್ಗಹಣಂ **ಸಙ್ಗಹೋ,** ಪುಪ್ಫಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

೪೬೪. ಇಮಾನಿ ಗನ್ಥಿಮಾದೀನಿ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತತ್ಥ ದಣ್ಡೇನ ದಣ್ಡಂ ವಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಛಸು ಪುಪ್ಫಸಙ್ಗಹೇಸು। **"ದಣ್ಡೇನ ದಣ್ಡಂ ವಾ"**ತಿ ಇದಂ ಸದಣ್ಡಉಪ್ಪಲಾದಿಕುಸುಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **"ವಣ್ಟೇನಪಿ ಚ ವಣ್ಟಕ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸವಣ್ಟಕರತ್ತಕುಸುಮಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಕರಣಂ ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕತಂ ಸಬ್ಬಂ। ಇಧ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯವಿಧಿವಿಭಾಗಂ "ಸಬ್ಬಮೇತ"ಮಿಚ್ಚಾದಿಗಾಥಾಯಂ ವಕ್ಖತಿ।

೪೬೫. **ಸುತ್ತಾದೀಹಿ ಗೋಪ್ಫೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ವಸ್ಸಿಕಪುಪ್ಫಾದೀನೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಸುತ್ತೇನ ವಾ ಕದಲಿವಾಕಾದೀಹಿ ವಾ ವಸ್ಸಿಕಾದಿಪುಪ್ಫೇ ಗನ್ಥಿತ್ವಾ ಕತಪುಪ್ಫವಿಕಾರೋ **ಗೋಪ್ಫಿಮಂ** ನಾಮ। ಏಕತೋ ವಣ್ಟಾನಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಉಭತೋವಣ್ಟಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅಪ್ಪತ್ಥೇ ವಾ ಸಕತ್ಥೇ ವಾ **ಕ**-ಕಾರೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಿಸಯೇ **ಕ**-ಕಾರತೋ ಪುಬ್ಬಾಕಾರಸ್ಸ **ಇ**-ಕಾರಾದೇಸೋ।

ಸಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಂ ವಣ್ಟಾನಿ ಏಕದಿಸಾಯ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಥಿತಪುಪ್ಫಾವಲಿ **ಏಕತೋವಣ್ಟಿಕಾ** ನಾಮ, ವಣ್ಟಾನಿ ಉಭಯದಿಸಾಯ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಥಿತಪುಪ್ಫಾವಲಿ **ಉಭತೋವಣ್ಟಿಕಾ** ನಾಮಾತಿ **ತಂ** ಗೋಪ್ಫಿಮಂ ಏವಂ ದುವಿಧಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಾಕಂ ವಾ ವಲ್ಲಿಂ ವಾ ರಜ್ಜುಂ ವಾ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ನೀಪಕದಮ್ಬಾದಿವಣ್ಟರಹಿತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವೇಠೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ ಗೋಪ್ಫಿಮಂ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ।

೪೬೬. **ಬುನ್ದೇಸೂ**ತಿ ಮೂಲೇಸು। **ಮಕುಲಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಣ್ಟರಹಿತಮಧುಕಾದಿಪುಪ್ಫಞ್ಚ ವಣ್ಟಸಹಿತಮಲ್ಲಿಕಾದಿಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಸೂಚಿಆದೀಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಾಲಹೀರಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ । **ಮಾಲಾವಿಕತೀ**ತಿ ಪುಪ್ಫಮಾಲಾವಿಕತಿ। ಸೂಚಿಆದೀಹಿ **ಮಕುಲಾದಿಕಂ** ಪುಪ್ಫಂ ಬುನ್ದೇಸು ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆವುತಾ ಮಾಲಾವಿಕತಿ **ವೇಧಿಮಂ** ನಾಮಾತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೬೭. **"ವೇಠಿಮಂ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫದಾಮಪುಪ್ಫಹತ್ಥಕೇಸು ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ದಸ್ಸಿತಪ್ಪಕಾರೇಸು ಪಠಮಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ ಮಾಲಾಗುಣೇಹಿ ವಾ"**ತಿ। ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ವಾ ಪಟಿಮಾಯ ವಾ ಧಾತುಯಾ ವಾ ಪೂಜಂ ಕತ್ತುಕಾಮಾ ಮುದ್ಧನಿ ಉಜುಕಂ ಕತ್ವಾ ಮಾಲಾದಾಮಕಲಾಪಂ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗೇ ಘಟಿಕಾಕಾರದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಮಾಲಾವಲಿಯೋ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ವೇಠೇನ್ತಿ, ಇದಂ ಏವರೂಪಂ ಮಾಲಾಗುಣಕರಣಮ್ಪಿ ವೇಠಿಮಂ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಞ್ಞಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ವಾಕಾದೀಹಿ ಚ ಬದ್ಧಂ ವಾ"**ತಿ, "ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, "ಕತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪಲಾದಿದೀಘದಣ್ಡಕುಸುಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ವಾ ನವ ವಾ ದಸ ವಾ ಕಲಾಪಂ ಕತ್ವಾ ತೇಸಮೇವ ದಣ್ಡಾನಂ ವಾಕೇಹಿ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದಣ್ಡಕಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ವಿಸುಂ ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಲಹತ್ಥಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಞ್ಚ ವೇಠಿಮಂ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತಂ ದ್ವಯಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಠಪಿತಪುಪ್ಫಾನಿ ಸಾಟಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತೇಸುಯೇವ ಪುಪ್ಫೇಸು ಅಚ್ಛಿನ್ನೇನ ದಣ್ಡೇನ ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ದಣ್ಡೇ ಅಚ್ಛಿನ್ನವಾಕೇನ ವಾ ಕಲಾಪಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ, ಅಂಸಭಣ್ಡಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತೇಸಂಯೇವ ಪನ ವಾಕೇನ ವಾ ದಣ್ಡೇನ ಬನ್ಧಿತುಂ ಅಂಸಭಣ್ಡಿಕಂ ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ವಾಕೇನ ವಾ ದಣ್ಡೇನ ವಾ'ತಿ ಚ ಇದಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬನ್ಧನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದನ್ತೀ"ತಿ **ಸೀಹಳಗಣ್ಠಿಪದೇ**

ವುತ್ತಂ। ಪದುಮಾದಿಪುಪ್ಫಾನಿ ಪದುಮಾದಿಪಣ್ಣೇಸು ನಾಳೇಹಿ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ನಾಳೇಹಿ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಗ್ಗೇ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ದಣ್ಡೇ ಪನ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೩೧) ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ**ಮೇವ ವುತ್ತಂ।

೪೨೮. **ಪುಪ್ಫಮಾಲಾಹಿ ಪೂರಣೇ**ತಿ ಪುಪ್ಫಾವಲೀಹಿ ಪೂರಣೇ। ಇದಂ ಕತ್ಥ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಆಹ **"ಬೋಧಿ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಪುಪ್ಫಪಟಂ** ನಾಮ ಮಾಲಾವಲಿಯೋ ತನ್ತಂ ವಿಯ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ವತ್ಥಂ ವಾಯನ್ತೇಹಿ ವಿಯ ತಿರಿಯಞ್ಚ ಮಾಲಾವಲೀಹಿ ವಾಯಿತಪಟಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಇದಂ ಪುಪ್ಫಪಟಂ ಮಾಲಾವಲೀಹಿ ದೀಘಸೋ ಪೂರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪುರಿಮೇ ಗಹಿತಂ, ತಿರಿಯತೋ ವಾಯನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವಕ್ಖಮಾನೇ ವಾಯಿಮೇಪಿ ಗಹಿತನ್ತಿ ಪುನರುತ್ತಾಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಪಟಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಚೇತಿಯಧಾತುಕರಣ್ಡಕವೇದಿಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

ಪರಿಕ್ಖೇಪೇಸು ಲಬ್ಭತೀತಿ ಬೋಧಿಕ್ಖನ್ಧಾದೀನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನೇಸು ಲಬ್ಭತಿ। ಬೋಧಿಕ್ಖನ್ಧಾದಯೋ ಪುಪ್ಫಾವಲೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇಹಿ ಪಠಮವದ್ಧಟ್ಠಾನೇ ಪುಪ್ಫಾವಲಿಯಾ ಅನತಿಕ್ಕಾಮಿತೇ ಪುರಿಮಂ ನಾಮ ಠಾನಂ ಯಾವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವ ಅಞ್ಞೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪತ್ತೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾನವಸೇನ ಬೋಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ, ಚೇತಿಯಂ, ಧಾತುಕರಣ್ಡಕಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಕಞ್ಚುಕೇನ ಛಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ। ಸಚೇಪಿ ದ್ವೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಠತ್ವಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಹರನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಪುಪ್ಫಪಟವಾಯನತ್ಥಂ ಪಸಾರಿಯಮಾನಪುಪ್ಫಾವಲೀಸು ಚ ಏಸೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ದೀಘಪುಪ್ಫಾವಲಿಂ ನಾಗದನ್ತೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। "ನಾಗದನ್ತೇಸು ಪನ ಪುಪ್ಫವಲಯಂ ಪವೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಲಯಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನಪುಪ್ಫಾವಲಿವಲಯಂ ಧಾತುಕರಣ್ಡಥುಪಿಕಾಯ ಪವೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಮಾಲಾಗುಣೇಹಿ ಪನ ಬಹೂಹಿಪಿ ಕತಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಸನಮತ್ಥಕಾದೀಸು ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಪ್ಫದಾಮಪುಪ್ಫಾವಲೀನಂ ಪುಪ್ಫರಹಿತಾಯ ಸುತ್ತಕೋಟಿಯಾ ರಜ್ಜುದಣ್ಡಾದೀಸು ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೪೨೯. **ಪುಪ್ಫರೂಪಂ** ನಾಮ "ಗೋಪ್ಫಿಮಪುಪ್ಫೇಹೇವ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಿರೂಪಕಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾನಿಪಿ ವಾಯಿಮಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೩೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ತಂತಂರೂಪಸಣ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾವಲಿಯೋ ನಿವೇಸೇತ್ವಾ ಕರಿಯಮಾನಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಿರೂಪಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಪಾಠೇ "ತಾನಿಪಿ ವಾಯಿಮಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ "ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕತಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಪನ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಠಪೇನ್ತೇನ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಿರೂಪಕಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಪಾಠಸ್ಸ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** "ಪುಪ್ಫಾನಿ ಠಪೇನ್ತೇನಾತಿ ಅಗನ್ಥಿತಾನಿ ಪಾಕತಿಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಠಪೇನ್ತೇನ। ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಪನ ಪೂಜನತ್ಥಾಯ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇನ್ತೇನ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೩೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಇಮಂ ಹತ್ಥಿಆದಿರೂಪಂ ಪೂರೇನ್ತೇನ ಮಾಲಾವಲಿಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕತಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಆಸನಮಞ್ಚಪೀಠಹತ್ಥಿರೂಪಾದಿಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೂಜನಪ್ಪಕಾರೋ **ವಾಯಿಮ**ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಪುಪ್ಫಪಟನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪುಪ್ಫಪಟಂ ಪೂರೇನ್ತೇನ ಏಕಾಪಿ ಪುಪ್ಫಾವಲಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ನ ಠಪೇತಬ್ಬಾ, ವಾಯನ್ತೇನ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪೂರಿತೇಪಿ ಏಕಾಪಿ ಪುಪ್ಫಾವಲಿ ನ ಪಾತೇತಬ್ಬಾ, ಇದಂ ಪೂರಿಮವಾಯಿಮಾನಂ ನಾನಾಕರಣಂ। **ಆದಿ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಪುಪ್ಫಜಾಲಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಜಾಲಚ್ಛಿದ್ದಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। "ಭಿತ್ತಿಚ್ಛತ್ತಬೋಧಿತ್ಥಮ್ಭಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಛತ್ತಾದೀಸು ಚ ಪುಪ್ಫಜಾಲಂ ನ ದಾತಬ್ಬಂ।

೪೩೦. ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ **"ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚಾ"**ತಿ ಆಹ। **ಬುದ್ಧಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ, "ಪೂಜತ್ಥ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪೂಜತ್ಥಾಯಪಿ ಕಾತುಂ ವಾ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಧಮ್ಮಸಙ್ಘರತನಾನಿಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಸೇಸೇ ಕಿಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥೋ।

೪೭೧. **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸಯಂ ಪರೇಹಿ ವಾ ಕಾರಾಪೇತುಂ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಬುದ್ಧಸ್ಸಪೀ”ತಿ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಮತಿದಿಸತಿ। **ಕಲಮ್ಬಕ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಧನುಕಾನಮನ್ತರೇ ಓಲಮ್ಬಕದಾಮಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಕಲಮ್ಬಕೋತಿ ಅಡ್ಢಚನ್ದನಾಗದನ್ತನ್ತರೇ ಘಟಿಕಾದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ ವುತ್ತೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧)। ಏತ್ಥ ಚ **ಘಟಿಕಾದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ** ನಾಮ ಅನ್ತೇ ಘಟಿಕಾಕಾರಯುತ್ತೋ ಯಮಕದಾಮಓಲಮ್ಬಕೋ। **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕೇಕಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಪನ ನಿಕ್ಖನ್ತಸುತ್ತಕೋಟಿಯಾ ಪಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪುಪ್ಫದಾಮದ್ವಯಂ ಸಙ್ಘಟಿತುಕಾಮೇನಪಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಸುತ್ತಕೋಟಿಯಾವ ಸುತ್ತಕೋಟಿ ಸಙ್ಘಟಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಡ್ಢಚನ್ದಕಮೇವ ವಾ**ತಿ “ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಾಲಾಗುಣಪರಿಕ್ಖೇಪೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಸರೂಪಂ ವಾ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಾಲಾಗುಣಪರಿಕ್ಖೇಪೋ** ನಾಮ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಾಲಾಗುಣಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣವಸೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪನಂ। ತೇನೇವ ತಂ ಪೂರಿಮೇ ಪವಿಟ್ಠಂ। ತಸ್ಮಾ ಏತಮ್ಪಿ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣವಸೇನ ಪೂರಿತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏಕವಾರಂ ಪನ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಾಲಾಗುಣಂ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಪೂರಿಮೇಯೇವ ಪವಿಟ್ಠ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪೂರಿತ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಆಯತಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಪೂರಿತಂ ಪುಪ್ಫಪಟಂ। **ವಾಯಿತುಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಏಕಪುಪ್ಫಾವಲಿಮ್ಪಿ ವಾಯಿತುಂ “ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೭೨. **ಪಿಟ್ಠಕಾಚಮಯ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲಪಿಟ್ಠಾದೀಹಿ ಕತಞ್ಚೇವ ಕಾಚಮತ್ತಿಕಾಯ ಚ ಕತಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ। **ಭೇಣ್ಡುಪುಪ್ಫಮಯಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ಭೇಣ್ಡುದಣ್ಡಕೇಹಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಸುಮನಚಮ್ಪಕಾದಿಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಭಿದ್ದೇಹಿ ಕತದಾಮಞ್ಚ। “ಗೇಣ್ಡುಪುಪ್ಫಮಯ”ನ್ತಿಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ। **ಖರಪತ್ತಮಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಖರಪತ್ತಂ** ನಾಮ ಕುಙ್ಕುಟ್ಠಖಚಿತಂ ಪುಪ್ಫಪಟನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಗನ್ಧನಗನ್ಧಾಪನಾದೀನಿ ಕಾತುಂ। ಭೇಣ್ಡುಖರಪತ್ತದಾಮಾನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಚೇಲಾದೀಹಿ ಕತದಾಮಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ।

೪೭೩. **ಹೀರಾದೀಹೀ**ತಿ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಹೀರಾದೀಹಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಿಣಸಲಾಕಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಟಾಕತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪಟಾಕಾಕಾರೇನ ಪೂಜನತ್ಥಂ। **“ವಿಜ್ಝನ್ತಸ್ಸಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಣ್ಟಕೇಹಿ ವಿಜ್ಝನಂ, ಹೀರಾದೀಹಿ ಆವುಣನಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

೪೭೫. **ಅಸೋಕಪಿಣ್ಡಿಆದೀನ**ನ್ತಿ ಅಸೋಕಪುಪ್ಫಮಞ್ಜರಿಕಾದೀನಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) ಏತೇಹೇವ ಸದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಜಾಲವಿತಾನಂ, ಭಿದ್ದಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತವೇದಿಕಾ, ನಾಗದನ್ತಕಂ, ಪುಪ್ಫಚಙ್ಕೋಟಕಾಪಿಧಾನಂ, ತಾಲಪಣ್ಣವಲಯಾದಿಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಧಮ್ಮರಜ್ಜುಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** “ಧಮ್ಮರಜ್ಜು ನಾಮ ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಬೋಧಿಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಪವೇಸನತ್ಥ ಆವಜ್ಝಿತ್ವಾ ಬದ್ಧರಜ್ಜೂ”ತಿ **ಮಹಾಗಣ್ಠಿಪದೇ, ಮಜ್ಝಿಮಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಚ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಥಾ ಬದ್ಧಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪವೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಪನ **‘ಧಮ್ಮರಜ್ಜು**ನ್ತಿ ಸಿಥಿಲವಟ್ಟಿತಂ ರಜ್ಜುಂ ಕತ್ವಾ ಬೋಧಿಂ ವಾ ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ವಾ ಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪವೇಸೇನ್ತೀ’ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಿಥಿಲವಟ್ಟಿತಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ಅನ್ತರೇಪಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪವೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಯುತ್ತತರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಪನೇತ್ಥ ನೇವತ್ಥಿ ವಿರೋಧೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತೀ”ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೩೧) ಲಿಖಿತಂ।

೪೭೬. **ವಿಜ್ಝನ್ತಸ್ಸಪೀ**ತಿ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಧಮ್ಮಾಸನವಿತಾನಾದೀಸು ಪುಪ್ಫಪೂಜನತ್ಥಂ ಸಯಂ ಕಣ್ಟಕಹೀರಾದಿಪ್ಪವೇಸನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। “ವಿತಾನಾದೀಸು ಪುಪ್ಫಪೂಜನತ್ಥಂ ಕಣ್ಟಕಹೀರಾದಿಪ್ಪವೇಸನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಪ್ಪಮಾಣತೋ ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೪೭೭. **ಕಪ್ಪಿಯವಚನಂ** ನಾಮ “ಏವಂ ಜಾನ, ಏವಂ ಕತೇ ಸೋಭೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಏತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ನ ವಿಕಿರಿಯನ್ತಿ, ತಥಾ ಕರೋಹೀ”ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ಕಪ್ಪಿಯವಚನಂ। **ವತ್ಥುಪೂಜನೇ**ತಿ ರತನತ್ತಯಪೂಜನೇ।

ನಿಮಿತ್ತಾದೀಸು **ನಿಮಿತ್ತಂ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಗನ್ಥನವಾಕೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ಥಿತುಂ ಜಾನನ್ತಾನಂ ಸಮೀಪೇ ಠಪನಂ। **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪಿಳನ್ಧಿತಕುಸುಮಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ನ ವಿಕಿರನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಗನ್ಥಿತತ್ತಾ"ತಿ ಚೇ ವದತಿ, ನನು ಪೂಜನಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಗನ್ಥಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿಆದಿವಚನಾನಿ। **ಪರಿಯಾಯೋ** ನಾಮ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಯಥಾ ನ ವಿಕಿರಿಯನ್ತಿ, ತಥಾ ಗನ್ಥಿತ್ವಾ ಪೂಜೇತುಂ ಮನಾಪನ್ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಪಕಾಸಿತಾ** ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ।

೪೭೮. "ಕುಲಾನಿ ದೂಸೇತಿ ಪುಪ್ಫೇನ ವಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ (ಪಾರಾ॰ ೪೩೭) "ವೇಜ್ಜಿಕಾಯ ವಾ ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೩೭) ವುತ್ತಂ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಾದಿಂ ಕುಲದೂಸನತೋ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ "ನ ಕೇವಲಂ…ಪೇ॰… ಕುದಾಚನ"ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ವಿಸುಂ ಕಾತುಂ ನ ವುತ್ತಂ। ಯೋಜನಾ ಪನೇತ್ಥ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ "ನ ಕೇವಲಮಿದಮೇವ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪುಪ್ಫದಾನಾದಿಕುಲದೂಸನಂ ಕುದಾಚನಂ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಖೋ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಾದಿ ಕುಲದೂಸನಮ್ಪಿ ಕುದಾಚನಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಾದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಕ್ಖಮಾನಪರಿತ್ತೋದಕಸುತ್ತದಾನಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡದಾನದೂತೇಯ್ಯಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೪೭೯. "ಕುದಾಚನಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ **"ಕತ್ತಬ್ಬ"**ಮಿಚ್ಚಾದಿನಾ ಅಪವಾದವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹ ಸದ್ಧಿಂ ಚರಿತಬ್ಬೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಾಸನಧಮ್ಮೋ ಏತೇಸಂ ಅತ್ಥೀತಿ "ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ"ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಾನಂ। **ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ "ವದೇಯ್ಯಾಥ ಭನ್ತೇ ಯೇನತ್ಥೋ"ತಿ ಏವಂ ಅಕತಟ್ಠಾನೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ **ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿ**। **ಅತ್ತನೋ ಧನೇ**ತಿ ಸಸನ್ತಕವಿಸಯೇ।

೪೮೦. **"ತಥಾ"**ತಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ವುತ್ತಮತಿದಿಸತಿ। **ತದುಪಟ್ಠಾಕಜನ್ತುನೋ**ತಿ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸ। **ಭಣ್ಡುಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸಾಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। **ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಕರಸ್ಸಪಿ। ಏತ್ತಕಾನಞ್ಚ ಜನಾನಂ ಪಞ್ಚಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ವಿಯ ಅಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾಪಿ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೮೧. **ಜೇಟ್ಠಭಾತಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಜೋ ಭಾತಾ। **ಕನಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಅನುಜೋ ಭಾತಾ। **ತಥಾ ಭಗಿನಿಯೋ ದುವೇ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠಾ ದ್ವೇ ಭಗಿನಿಯೋ। **ಚೂಳಮಾತಾ**ತಿ ಮಾತು ಕನಿಟ್ಠಾ। **ಚೂಳಪಿತಾ**ತಿ ಪಿತು ಕನಿಟ್ಠೋ। **ಮಹಾಮಾತಾ**ತಿ ಮಾತು ಜೇಟ್ಠಾ। **ಮಹಾಪಿತಾ** ಪಿತು ಜೇಟ್ಠಭಾತಾ।

೪೮೨. **ಪಿತುಚ್ಛಾ**ತಿ ಪಿತುಭಗಿನೀ ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠಾ। **ಮಾತುಲೋ**ತಿ ಮಾತು ಭಾತಾ। ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠೇ ದ್ವೇ ಪಿತುಚ್ಛಾ , ದ್ವೇ ಮಾತುಲೇ ಚ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ **"ದಸಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೮೪. "ದಸ್ಸನ್ತಿ ಮೇ ಇಮೇ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೮೫. **ಏತೇಸಂ** ದಸನ್ನಂ ಞಾತೀನಂ। **ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕುಲಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಥಂ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ? "ಸಪುತ್ತದಾರಂ ಭಾತು ಕುಟುಮ್ಬಂ ಏಕಂ ಕುಲಂ, ಏವಂ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಧೀತು ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಏಕಂ ಕುಲ"ನ್ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। "ಸಪುತ್ತಪತಿಭಗಿನಿಯಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಏಕಂ ಕುಲಂ, ತಥಾ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಧೀತು ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಏಕಂ ಕುಲ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಚೂಳಮಾತಾದೀನಮ್ಪಿ ಕುಲಪರಮ್ಪರಾ ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕುಲದೂಸನಂ ನ ರೂಹತೀ**ತಿ "ದಾತುಂ ಪುಪ್ಫಂ ಪನಞ್ಞಸ್ಸ, ಆಗತಸ್ಸೇವ ಞಾತಿನೋ"ತಿಆದಿನಾ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೪೪೩) ನಯೇನ ಕಥಿತವಿಧಿನಾ ಏತೇಸು ಪವತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಕುಲದೂಸನಂ ನ ರುಹತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೮೬. ಭಾತುಜಾಯಾತಿ ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಭಾತು ಭರಿಯಾ। **ಭಗಿನಿಸಾಮಿಕೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಾಯ ವಾ ಕನಿಟ್ಠಾಯ ವಾ ಭಗಿನಿಯಾ ಸಾಮಿಕೋ।

೪೮೭. ಭಾತುನೋತಿ ಜೇಟ್ಠಸ್ಸ, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಭಾತುನೋ। ಅನು ಪಚ್ಛಾ ಜಾತಾತಿ **ಅನುಜಾ,** ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ। "ಅನುಜಾ"ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಜೇಟ್ಠಾಯಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ। ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠಭಾತೂನಂ ಭರಿಯಾ ಚ ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀನಂ ಸಾಮಿಕಾ ಚ ಸಚೇ ಅಞ್ಞಾತಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಇಮಂ ಭೇಸಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

೪೮೮. ತೇಸಮ್ಪಿ ಭಾತುಭಗಿನೀನಂ। **"ಪುತ್ತಾನ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಧೀತೂನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಕತ್ವಾತಿ** ವತ್ವಾ। **ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ "ಇಮಂ ಭೇಸಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಮಾತಾಪಿತೂನ**ನ್ತಿ ಉಭಯಸಙ್ಗಾಹಕವಚನತೋ "ತುಯ್ಹಂ ಮಾತು ವಾ, ತುಯ್ಹಂ ಪಿತು ವಾ"ತಿ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಞ್ಚ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಚ **ತುಮ್ಹಾಕ**ನ್ತಿ ಚ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಪುತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಚ **ಮಾತಾಪಿತೂನ**ನ್ತಿ ಚ ಸಮ್ಪದಾನವಚನಂ।

೪೮೯. ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಾರಹಾನಂ ವತ್ತಬ್ಬತಾಯ **"ಅಕಲ್ಲಕೋ"**ತಿ ಇದಂ ಇಸ್ಸರಾದಿಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅಕಲ್ಲಕೋತಿ** ಆತುರೋ। **ಕಲ್ಲಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಸುಖಂ, ತಂ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಕಲ್ಲಕೋ,** ನ ಕಲ್ಲಕೋ ಅಕಲ್ಲಕೋ। **ಞಾತಿಜನುಜ್ಝಿತೋ ವಾತಿ** ಞಾತಿಜನೇನ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ ವಾ।

೪೯೦. ಏತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ ಇಸ್ಸರಾದಿಆತುರಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮೇತೇಸಂ ಜನಾನಂ। **"ಸಾಧುನಾ"**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸತಾ ಸತಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಸತಾತಿ** ಕಿರಿಯಾಪದಂ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕತೇ ಇಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪಂ ದಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನಂ ಅಕರೋನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಕಾರತಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋತಿ** ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ, ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋತಿ ದುವಿಧೋ ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ। ಏತ್ಥ ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಗಯ್ಹತಿ। ಭೇಸಜ್ಜಂ ಆಮಿಸೇನಪಿ ಹೋತೀತಿ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಸಙ್ಗಹೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಪಟಿಸನ್ಥರಣಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ। ಪಟಿಲದ್ಧಾಮಿಸಸ್ಸ ಚ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ತೇಸು ಚ ಅತ್ತನಿ ಚ ಪತಿರೂಪೇನಾಕಾರೇನ ಸಮಂ ಅತ್ಥರಣಂ ಪವತ್ತನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಪರೋ ನಯೋ - ಆಮಿಸಸ್ಸ ಚ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಅಲಾಭೇನ ಅತ್ತನೋ, ಪರಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ಸಮ್ಭವನ್ತಸ್ಸ ಛಿದ್ದಸ್ಸ ವಿವರಸ್ಸ ಭೇದಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಥರಣಂ ಪಿದಹನಂ ಸಙ್ಗಹಣಂ **ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ।** ಅಯಞ್ಹಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಅಲಬ್ಭಮಾನೇನ ಆಮಿಸೇನ ಚ ಧಮ್ಮೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಛಿದ್ದೋ, ತಸ್ಸ ತಂ ಛಿದ್ದಂ ಯಥಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ಪೀಠಸ್ಸ ವಿಯ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇನ ಆಮಿಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಚ ಪಟಿಸನ್ಥರಣಂ "ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ, ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ। **ಸಾಧುನಾತಿ** ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನತಾದಿಅರಿಯಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತುಕಾಮೇನ ಅರಿಯಾಚಾರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಅಧುನಾ"**ತಿ ಇದಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತಾಯಪಿ ಪಾಪಜನಕಣ್ಟಕಸಂಗಾಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಪನ್ನಕಾಲೇ ವಿಸೇಸೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಪವತ್ತೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತಂ।

೪೯೧-೨. ಕೇನಚೀತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಉಪಾಸಕೇನ ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹತ್ಥೇನಾತಿ** ಹತ್ಥಾವಯವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ವುತ್ತಾ ಸಮುದಾಯೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ವೋಹಾರಸ್ಸ ಅವಯವೇ ಪವತ್ತನತೋ। **ಕತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪರಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ಕರೋತಿಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಸಾಮಞ್ಞೇ ವತ್ತನತೋ ಭಣಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸಮೇವ ಚ ಸನ್ತಕ**ನ್ತಿ ಪರಿತ್ತಂ ಭಣಾಪೇನ್ತಾನಮೇವ ಸನ್ತಕಂ ಸುತ್ತೋದಕಂ। ಏವಂ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತೋದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಞತ್ಥಾಯ ಇದಂ ಹತ್ಥೇನ ಚಾಲೇತ್ವಾ, ಆಮಸಿತ್ವಾ ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ಭಣಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಕೇನಚಿ ಪರಿತ್ತೋದಕಂ ಸುತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕೇನಚಿ "ಪರಿತ್ತೋದಕಸುತ್ತಾನಿ ದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಮೇವ ಸನ್ತಕಂ ಜಲಂ ಹತ್ಥೇನ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಕಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೯೩. ಅನಾಮಟ್ಠೋಪೀತಿ ಹತ್ಥೇನ ಅನಾಮಸಿತೋಪಿ, ಅಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಲದ್ಧಾ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಗಹಿತಗ್ಗೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೪೯೪. ಚೋರದಾಮರಿಕಸ್ಸ ಚಾತಿ ಗಾಮವಿಲೋಪಕಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ಚ।

೪೯೫. ಪಣ್ಡುಪಲಾಸಸ್ಸಾತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಭಣ್ಡುಕಸ್ಸ, ಪಣ್ಡುವಣ್ಣೋ ಪಲಾಸೋ **ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ,** ಸೋ ವಿಯಾತಿ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ, ತಂಸದಿಸೇ ತಬ್ಬೋಹಾರೋ “ಸೀಹೋಯಂ ಮಾಣವಕೋ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। ಯಥಾ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ ರುಕ್ಖಾ ಪತನಾಭಿಮುಖೋ ತಿಟ್ಠತಿ ನಿಯತಪಾತೋ, ಏವಮಯಮ್ಪಿ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗತೋ ಅಪಗಮಾಭಿಮುಖೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಗಮನೇ ನಿಯತೋವ ತಿಟ್ಠತೀತಿ “ಪಣ್ಡುಪಲಾಸಸದಿಸೋ”ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಥಾಲಕೇಪಿ ಚಾತಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗಥಾಲಕೇಪಿ। ಇದಞ್ಚ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ಪತ್ತೋಪಿ ಗಹಿತೋಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಪಿಣ್ಡಪಾತ”ನ್ತಿ ಉಪಯೋಗವಸೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗಥಾಲಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ। “ಮಾತಾಪಿತೂನ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೬-೪೩೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಏತ್ಥ “ಪಿತುನೋ”ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಏಕಸೇಸೋ ಇಚ್ಛಿತೋ, “ಪಿತೂನಮ್ಪೀ”ತಿ ಪಾಠೋ ಯುಜ್ಜತಿ।

೪೯೬. ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯನ್ತಿ ಗಿಹೀನಂ ದೂತೇಯ್ಯಸಾಸನಹರಣಕಮ್ಮಂ “ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಪಿ ಚಾತಿ** ವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯೋ।

೪೯೭. ಏತ್ತಾವತಾ ಸಾಮಞ್ಞವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಪವಾದವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಭಣ್ಡು”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಾಸನನ್ತಿ** ಸನ್ದೇಸಂ। **ಹರಿತುನ್ತಿ** ವುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ನೇತುಂ।

೪೯೮. ಅಟ್ಠವಿಧೇನಪೀತಿ ಪುಪ್ಫದಾನಾದಿಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯಾವಸಾನೇನ ಅಟ್ಠಪ್ಪಕಾರೇನಪಿ। **ಕುಲದೂಸನಕಮ್ಮೇನಾತಿ** ಕುಲಾನಂ ಸದ್ಧಾವಿನಾಸಕೇನ ಅನಾಚಾರಕಮ್ಮೇನ। **ಲದ್ಧನ್ತಿ** ಏತ್ಥ “ಭೋಜನ”ನ್ತಿ ಇದಂ “ಭುಞ್ಜಿತು”ನ್ತಿ ಚ “ಅಜ್ಝೋಹಾರೇಸೂ”ತಿ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ, “ಸೇಸೇಸುಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ ಲಬ್ಭತಿ। ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಏಕೇನಾಪಿ ಕುಲದೂಸನೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪಾದಿತಪಚ್ಚಯೋ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ **“ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮೀನಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ಸಬ್ಬಪಟಿಸೇಧೋ ಕತೋ।

೪೯೯. ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ “ಅಜ್ಝೋಹಾರೇಸೂ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ, ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **“ಅಜ್ಝೋಹಾರೇಸೂ”**ತಿ ಇದಂ ಪರಗಲಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಆಮಿಸಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಸೇಸಪಚ್ಚಯೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಪರಿಭೋಗವಸೇನೇವ **“ಸೇಸೇಸೂ”**ತಿ ಆಹ, ಅನಜ್ಝೋಹರಣೀಯೇಸು ಸೇಸಪಚ್ಚಯೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಚೀವರಪಚ್ಚಯೇ ಸರೀರತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗಗಣನಾಯ, ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯೇ ನಿಬ್ಬಕೋಸೇ ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನತೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠವಾರಗಣನಾಯ, ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಸೇನಾಸನೇ ನಿಸೀದನಸಯನಾದಿಪರಿಭೋಗಗಣನಾಯ, ಅನಜ್ಝೋಹರಿತ್ವಾ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಾಲೇಪನಾದಿವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಭೇಸಜ್ಜೇ ಸರೀರತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ವಾರಗಣನಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಯಂ ನಯೋತಿ** “ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ ನಯೋ।

೫೦೦. “ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಾ”ತಿ ಇದಂ “ಅಭೂತಾರೋಚನೇನಾ”ತಿ ಇದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **“ಕತ್ವಾ ರೂಪಿಯವೋಹಾರ”**ನ್ತಿ ಇದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಉಪ್ಪಾದಿತಪಚ್ಚಯಾ”ತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ರೂಪಿಯವೋಹಾರವಿನಿಚ್ಛಯೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅಭೂತಾರೋಚನವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕೇ ವುತ್ತೋ। **ಸಮಾನಾತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ** ಕುಲದೂಸನಕಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪಾದಿತಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸದಿಸಾತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ತತ್ಥಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏತ್ತಕೋಯೇವಾತಿ ಅತಿದಿಸತಿ।

೫೦೧. “ಸಂಸಾರವಾಸೋ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮೇ ಮಾನಸಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸಾಸನಾವತಿಣ್ಣೇನ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೇನ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ಸೇವಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಜೀವಿತಹರಣಸಮತ್ಥವಿಸಮಿಸ್ಸಪೂತಿಮುತ್ತಂ ವಿಯ ವಜ್ಜನೀಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚಯಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಕರಿಯಮಾನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯೋಪಾಯಪ್ಪಕಾರಂ ಏಕತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ವಿಞ್ಞತ್ತೀ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ವಿಞ್ಞತ್ತಿ** ಯಾಚನಾ। **ಅನುಪ್ಪದಾನ**ನ್ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಟಿಪಿಣ್ಡದಾನಂ। **ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ** ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಅನೇಸನಂ** ನಾಮ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ ಅನನುರೂಪೇನ ಪಯೋಗೇನ ಪಚ್ಚಯಪರಿಯೇಸನಂ।

ಪಾರಿಭಟ್ಯತಾ ನಾಮ ಇಸ್ಸರೇ ಸೇವಿತುಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ವಿಲಪನ್ತಾನಂ ಪರಿಭಟಾನಂ ಸೇವಕಜನಾನಂ ವಿಯ ಲಾಭತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕೇಸು ಪವತ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪರಿ ಸಮನ್ತತೋ ಭಟತಿ ಸೇವತೀತಿ **ಪರಿಭಟೋ,** ಇಸ್ಸರಜನಾನಂ ಸಮೀಪಾವಚರೋ ಸೇವಕಜನೋ, ಪರಿಭಟೋ ವಿಯಾತಿ **ಪರಿಭಟೋ,** ಭಿಕ್ಖು, ಪರಿಭಟಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ **ಪಾರಿಭಟ್ಯಂ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಪಾರಿಭಟ್ಯತಾ। ಅಥ ವಾ ಪರಿಭಟತಿ ಧಾತಿ ವಿಯ ಕುಲದಾರಕೇ ಅಙ್ಕೇ ಕರಣಾದಿವಸೇನ ಧಾರೇತೀತಿ **ಪರಿಭಟೋ,** ಪರಿಭಟಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ **ಪಾರಿಭಟ್ಯಂ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಪಾರಿಭಟ್ಯತಾತಿ ಲಾಭಾಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕುಲದಾರಕೇಸು ಅನನುಲೋಮಿಕಾ ಪವತ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಮುಗ್ಗಸೂಪತಾ ನಾಮ ಪಕ್ಕಮುಗ್ಗಾ ವಿಯ ಪಕ್ಕಾಪಕ್ಕಬೀಜಮಿಸ್ಸಾ ಲಾಭಾಸಾಯ ದಾಯಕಾನಂ ಚಿತ್ತಾರಾಧನತ್ಥಾಯ ಸಚ್ಚಾಲೀಕಮಿಸ್ಸಕತಾ। ಯಥಾ ಮುಗ್ಗೇಸು ಪಚ್ಚಮಾನೇಸು ಕೋಚಿದೇವ ನ ಪಚ್ಚತಿ, ಬಹವೋ ಪಚ್ಚನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಯಸ್ಸ ದಾಯಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಸಚ್ಚಂ ಹೋತಿ, ಅಸಚ್ಚಮೇವ ಬಹುಕಂ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಮುಗ್ಗಸೂಪಸದಿಸತ್ತಾ **“ಮುಗ್ಗಸೂಪೋ”**ತಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ **ಮುಗ್ಗಸೂಪಂ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಮುಗ್ಗಸೂಪತಾ। **ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಕಂ** ನಾಮ ಕೂಪವತ್ಥುಗೇಹವತ್ಥುಆದೀನಂ ಆಚಿಕ್ಖನಂ। ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾಯಕಾನಂ ಕತಂ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಕಂ।

೫೦೨. **ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯಂ, ದೂತಕಮ್ಮಞ್ಚ** ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಕುಲದೂಸನ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಾವಸೇಸಂ। **ಅಭೂತಾರೋಚನಞ್ಚ** ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಬುದ್ಧಪಟಿಕುಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಂ ಗರಹಿತಂ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಞ್ಚ ಅವುತ್ತಞ್ಚ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾನಕ್ಖತ್ತವಿಜ್ಜಾಉಕ್ಕಾಪಾತದಿಸಾಡಾಹಭೂಮಿಚಾಲಾದಿಭೇದಂ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವನೂಪಾಯಂ ಸಬ್ಬಂ। **ವಿವಜ್ಜಯೇ**ತಿ ವಿಸಮಿವ, ಗೂಥಮುತ್ತಂ ವಿಯ ಚ ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ”ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

೫೦೩. **ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತೋಪಿ ತ**ನ್ತಿ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಾ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಸು ಕಮ್ಮವಾಚಾಸು ಅನ್ತಕಮ್ಮವಾಚಾಯ **ಯ್ಯ**-ಕಾರಂ ಅಪ್ಪತ್ತಾಯ ವಾ ಕುಲದೂಸನಕಮ್ಮಂ ಪಜಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸಙ್ಘಭೇದಸಮ**ನ್ತಿ ಪಠಮಸಙ್ಘಭೇದೇನ ಸಮನ್ತಿ।

ಕುಲದೂಸನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೫೦೪. **“ಜಾನ”**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ “ಭಿಕ್ಖುನಾ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನತ್ತಾ ಜಾನತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಾ ಲಿಖಿತೇ **ಸೀಹಳಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಪನ ಏವರೂಪಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋಸ್ಮೀತಿ ಇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ। **ಯಾವತೀಹ**ನ್ತಿ ಯತ್ತಕಾನಿ ಅಹಾನಿ, “ಛಾದಿತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಛಾದನಕಿರಿಯಾಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಛಾದಿತಾ**ತಿ “ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಅನಾರೋಚನದಿವಸೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾ। **ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ। **ಅಕಾಮಾ**ತಿ ಅರುಚಿಯಾವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಕತಪಟಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಾನಂ ಅನ್ತರಾಯಕರತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪರಿವತ್ಥಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾಸಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಕಿತ್ತಕಂ ಕಾಲನ್ತಿ ಆಹ **“ತಾವತೀಹ”**ನ್ತಿ, ತತ್ತಕಾನಿ ಅಹಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯತ್ತಕಾನಿ ಅಹಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತತ್ತಕಾನೇವ ಅಹಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦೫-೭. ಆಪತ್ತಿ ಕಿತ್ತಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಆಪತ್ತಿ ಚಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಆಪತ್ತಿ ಚಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಚ। **ಅನುಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇನ ಸಯಂ ಅನಿಸ್ಸಾರಿತೋ ಚ। **ಪಹೂ ಚಾ**ತಿ ಸಯಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತುಂ ಪಹೋತಿ ಚ। **ಅನನ್ತರಾಯಿಕೋ ಚಾ**ತಿ ಗಮನವಿಬನ್ಧಕೇನ ರಾಜಚೋರಾದಿಅನ್ತರಾಯೇನ ವಿರಹಿತೋ ಚ। **ಚತುಸ್ವ ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಏತೇಸೂ”ತಿ ಸೇಸೋ, ಏತೇಸು ಚತೂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂಸಞ್ಞೀ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಸಞ್ಞೀ ಪಹುಸಞ್ಞೀ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸ** ಏವಂಸಞ್ಞಿನೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ತಥಾಸಞ್ಞಿನೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ಛಾದೇತುಕಾಮತಾ**ತಿ ಆಚರಿಯಾದೀಸು ಗಾರವೇನ ವಾ ಗರಹಾದಿಭಯಾ ವಾ “ನ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಕಾಮತಾ ಚ। **ಛಾದನ**ನ್ತಿ ತಥಾ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿ ಅವತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ। **“ಭಿಕ್ಖುನಾ”**ತಿ ಕತ್ತುನಿದ್ದೇಸತ್ತಾ **ಛನ್ನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಛಾದಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಾಲವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇನಾ”**ತಿ, ಆಪತ್ತಿಆಪನ್ನದಿವಸಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಛನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದ್ವೇಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫೦೭. ಏವಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಪಟಿಕಮ್ಮತ್ಥಂ “ಅಕಾಮಾ ಪರಿವತ್ಥಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಿಹಿತಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಸ್ಸ ಕೋ ಭೇದೋ, ಕೋ ಪವತ್ತಿಕ್ಕಮೋತಿ ಆಹ **“ತಿವಿಧೋ”**ತಿಆದಿ। ಸೋ ಪರಿವಾಸೋ ತಿವಿಧೋ ದೀಪಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೇನಾತಿ ಆಹ **“ತಿವಿಧಾಪೇತಚೇತಸಾ”**ತಿ। “ತಿಸ್ಸೋ ವಿಧಾ, ಸೇಯ್ಯೋಹಮಸ್ಮೀತಿ ವಿಧಾ, ಸದಿಸೋಹಮಸ್ಮೀತಿ ವಿಧಾ, ಹೀನೋಹಮಸ್ಮೀತಿ ವಿಧಾ”ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೦೫) ವುತ್ತವಿಧಾಯ ಮಾನನಾಮಧೇಯ್ಯತೋ ತಿವಿಧಮಾನತೋ ಅಪಗತಚಿತ್ತೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಆಪತ್ತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ**। ಅರಿಸಾದೀನಂ ಆಗತಿಗಣತ್ತಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪನೇನ ಅ-ಕಾರಪಚ್ಚಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿ।

ಸುದ್ಧನ್ತೋತಿ “ಉಭೋ ಕೋಟಿಯೋ ಸೋಧೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ ಸುದ್ಧನ್ತೋ ನಾಮಾ”ತಿ **ಪಾಳಿಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಾಲಸಙ್ಖಾತೋ ಸುದ್ಧೋ ಪುಬ್ಬನ್ತೋ, ಆರೋಚಿತಕಾಲಸಙ್ಖಾತೋ ಸುದ್ಧೋ ಅಪರನ್ತೋ ಚ ಪರಿವಾಸಸಮಾದಾನಕಾಲೇ ವಾ ಪರಿವಸನಕಾಲೇ ವಾ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಾ ಸುದ್ಧಾ ಅನ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿಕಾಲಸಙ್ಖಾತಾ ಉಭೋ ಕೋಟಿಯೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಕತ್ವಾ **ಸುದ್ಧನ್ತ**ನಾಮಕೋ ಪರಿವಾಸೋ ಚ। ಏತ್ಥ ಚ ಭೇದಾದಿಂ ವಕ್ಖತಿ।

ಸಮ್ಮಾ ದಿವಸಾದೀನಂ ಓಧಾನಂ ಪಕ್ಖೇಪೋ ಯತ್ಥ ಸೋ **ಸಮೋಧಾನೋ,** ಪರಿವಾಸೋ। ದಿವಸೇಸು ದಿವಸೇ ವಾ ಆಪತ್ತೀಸು ಆಪತ್ತಿಯೋ ವಾ ಸಬ್ಬಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಓಧಾಯ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಭೇದಾದಿಂ ವಕ್ಖತಿ।

೫೦೮. **ತತ್ರಾ**ತಿ ತೇಸು ತೀಸು ಪರಿವಾಸೇಸು। “ಯೋ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ, ಅಯನ್ತಿ ಏವಂ ಪಕಾಸಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦೯-೧೦. ಪರಿವಾಸದಾನಕಾಲೇ ವುಚ್ಚಮಾನಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪಧಾನಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ವತ್ಥುಗೋತ್ತವಸೇನಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **“ವತ್ಥೂ”**ತಿ ಸುಕ್ಕಮೋಚನಾದಿಕೋ ವೀತಿಕ್ಕಮೋ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಯಮೇವ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಿಕಂ ಗಂ ವಾಚಂ ಸಞ್ಞಞ್ಚ ತಾಯತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ ಕತ್ವಾ “ಗೋತ್ತ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಞ್ಹಿ ಸಜಾತಿಯಸಾಧಾರಣವಿಜಾತಿಯವಿನಿವತ್ತನವಸೇನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ವಾಚಂ ಸದ್ದಂ, ತಬ್ಬಿಸಯಂ ಸಞ್ಞಞ್ಚ ರಕ್ಖತಿ। ಇದಂ ವತ್ಥುಗೋತ್ತದ್ವಯವಾಚಕಂ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಕಾಯಸಂಸಗ್ಗವಿಸೇಸವಚನಞ್ಚ “ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನಞ್ಚಾತಿ ಇಮಿನಾ ವಚನದ್ವಯೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ

ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗ’ನ್ತಿಆದಿವಚನೇನಾಪಿ ‘ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ’ತಿಆದಿವಚನೇನಾಪಿ ವತ್ಥುಚೇವ ಗೋತ್ತಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)। **ನಾಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ ಸಜಾತಿಸಾಧಾರಣನಾಮಂ, ಆಪತ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣನಾಮನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ನಾಮೇಹಿ ತಂತಂವೀತಿಕ್ಕಮವಸೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ ತದೇವ ಆಪತ್ತೀತಿ ಏವಮುಭಿನ್ನಂ ನಾಮಾಪತ್ತೀನಂ ವಸೇನ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಹಿ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ “ವತ್ಥುಗೋತ್ತವಸೇನಾಪೀ”ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ “ನಾಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ ಸಜಾತಿಸಾಧಾರಣನಾಮಂ, ಆಪತ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣನಾಮನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ನಾಮೇಹೀತಿ ಇದಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತೀತಿ ಉಭಯಂ ಏಕತೋ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ। “ನಾಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಕಪ್ಪತ್ಥೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ, “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ’ತಿ ಏವಂ ನಾಮಮತ್ತವಸೇನ ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತವಿಸೇಸನಿವತ್ತನತ್ಥಮತ್ತಸದ್ದವಸೇನ ಚ ವತ್ಥುಗೋತ್ತವಿರಹಿತೇನ ಕೇವಲೇನ ನಾಮಾಪತ್ತಿಮತ್ತೇನ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ ಪನ **ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ** ಆಗತನಯೇನ ಆಪನ್ನಪುಗ್ಗಲನಾಮೇನ ಚ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾದಿವಚನೇನ ಚ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಪರಿವಾಸೋ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇನ ಚಾತಿ ಲದ್ಧಪರಿವಾಸೇನ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಪಗ್ಗಹಿತಞ್ಜಲಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಚ। **ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ “ವತ್ತ”ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। “ಸಮಾದಾನೇಪ್ಯಯಂ ನಯೋ”ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೫೧೪) ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ “ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಾಮಿ, ಪರಿವಾಸಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ”ತಿ ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ದ್ವಯಮೇವ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ **ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತವತ್ತಪೂರಣತ್ಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಆದಿತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತಥಾ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಪಠಮಂ **ಸಙ್ಘಸ್ಸ** “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಸಞ್ಚೇತನಿಕಂ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ, ಸೋಹಂ ಸಙ್ಘಂ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಯ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಯಾ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಏಕಾಹಪರಿವಾಸಂ ಯಾಚಿಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಸಙ್ಘೋ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಯ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಯಾ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಏಕಾಹಪರಿವಾಸಂ ಅದಾಸಿ, ಸೋಹಂ ಪರಿವಸಾಮಿ, ವೇದಯಾಮಾಹಂ ಭನ್ತೇ, ವೇದಯತೀತಿ ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂ”ತಿ ಏವಂ **ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ**।

“ಇಮಞ್ಚ ಪನತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವಾಚಾಯ ಆರೋಚೇತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯಪಿ ಆರೋಚೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೫೧೧. **ಪುನಪ್ಪುನಾಗತಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ “ಭಿಕ್ಖೂನ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಪುಬ್ಬೇ ಆರೋಚನಟ್ಠಾನಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ। **ಆರೋಚೇನ್ತೋವಾತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಆರೋಚನೇ ಸೋ ಚೇ ವುಡ್ಢತರೋ ಹೋತಿ, “ಭನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ವಾ, ನವಕೋ ಚೇ, “ಆವುಸೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅವಸಾನೇ “ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಧಾರೇತೂ”ತಿ, ದ್ವೇ ಚೇ ಹೋನ್ತಿ, “ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಧಾರೇನ್ತೂ”ತಿ, ತಯೋ ಚೇ, “ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಧಾರೇನ್ತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತೋವ। **ರತ್ತಿಯಾ ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾತಿ** “ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ”ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೮೧) ನಯೇನ ವುತ್ತಏಕಸೇನಾಸನೇ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನವಸೇನ ಕರಿಯಮಾನೇನ ಸಹವಾಸೇನ ವಾ “ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿನಾ ಏಕಕೇನ ವಾಸೋ”ತಿ ವುತ್ತವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ವಾ “ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಆರೋಚನಾಯ ಅಕರಣ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಅನಾರೋಚನೇನ ವಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಮಕತ್ವಾ। **ವತ್ತಭೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ವಾ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತವತ್ತತೋ ಏಕಮ್ಪಿ ಅಹಾಪೇತ್ವಾ ಚ। **ಸದಾ ವಸೇತಿ** ಪರಿವಾಸಂ ವಸಿತುಂ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಾ ಸಬ್ಬದಿವಸಾ ಯಾವ ಖಿಣನ್ತಿ, ತಾವ ವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೧. ತತ್ಥ ಪರಿವಾಸೋ ವಿಸೋಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಚೇತಿ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಮಹನ್ತತ್ತಾ ಆಗತೇ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿವಾಸಂ ಸೋಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಚೇ ಹೋತಿ। **ತಂ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾನಾತಿ** ತಥಾ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ವತ್ತಂ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ।

೫೧೩. ಕತ್ಥ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ **"ತತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥೇವ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಯಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವಾ। **ಪುಗ್ಗಲೇ ವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಸು ಉಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗತೇಸು ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯಯೇವ ಓಹೀನೇ ಏಕಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ವಾ ಅಸತಿಯಾ ಬಹಿಸೀಮಂ ಗತೇನ ಸರಿತಕ್ಖಣೇ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವಾಸದಾನೇ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ವಾ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖು ಚೇ, ತಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಥಂ ನಿಕ್ಖಿಪೇ'ತಿ ಆಹ **"ನಿಕ್ಖಿಪಾಮೀ"**ತಿಆದಿ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಿಕ್ಖಿಪಾಮೀ"ತಿ ಏತಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ತಂ ವತ್ತನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ತಂ ವತ್ತಂ।

೫೧೪. **ಅಯಂ ನಯೋತಿ** "ಏಕಪದೇನಾಪಿ ದ್ವೀಹಿ ಪದೇಹಿ ವಾ ಪನಾ"ತಿ ಏವಂ ಅನನ್ತರೋದಿತನಯೋ।

೫೧೫-೧೦. **ಪಕತತ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ** ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಾವರಣಾಭಾವೇನ ಪಕತೋ ಪುಬ್ಬಸರೂಪೇನೇವ ಠಿತೋ ಅತ್ತಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ "ಪಕತತ್ತೋ"ತಿ ಕಥೀಯತಿ। **ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅರುಣತೋ ಪುರಿಮಕಾಲೇ।

ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಾಕಾರಾದೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಸೇನಾಸನಂ ವಿಹರನ್ತಿ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ತಥಾ ವುಚ್ಚತಿ। ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಲೇಡ್ಡುಪಾತದ್ವಯಸ್ಸ ಅವಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ಬಹೀ"**ತಿ, **"ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತತೋ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಾ ಬಹೀ"**ತಿ ಚ।

ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಕತಮನ್ತಿ? **ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ** (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೩೧) ಧುತಙ್ಗನಿದ್ದೇಸೇ "ಮಜ್ಝಿಮಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಪಿ ಗಾಮಸ್ಸೇವ ಉಪಚಾರಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಮಿನಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಮೇತ್ಥಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪಠಮಲೇಡ್ಡುಪಾತಂ ಹೋತಿ, ಗಾಮೇ ವುತ್ತೇನ ವಿಧಿನಾ ವಿಹಾರಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಭತ್ತಸಾಲಗಿಲಾನಸಾಲಾದಿಸೇನಾಸನೇ ಚೇ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ವಾ, ನತ್ಥಿ ಚೇ, ನಿಬ್ಬಕೋಸಸ್ಸ ಉದಕಪಾತಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೇನ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಛಡ್ಡಿತಭಾಜನಧೋವನೋದಕಪತನಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಸೇನಾಸನತೋ ದೂರೇ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣೇ, ಬೋಧಿಯಙ್ಗಣೇ ವಾ ಠತ್ವಾ ಬಲಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಮುಟ್ಠಿಯಾ ಗಹಿತಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಪತನಟ್ಠಾನಂ ವಿಹಾರೂಪಚಾರೋ ನಾಮ, ತದೇವ ಪಾಕಾರಾದೀಹಿ **ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ। ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ತಥೇವ ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಪತನಟ್ಠಾನಂ ಏಕೋ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೋ, ತತ್ಥಾಪಿ ಠತ್ವಾ ತಥೇವ ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಪತನಟ್ಠಾನಂ ಏಕೋ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೋತಿ ಏವಂ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

ಮಗ್ಗತೋ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಮಗ್ಗತೋ ಅಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾ। **ಗುಮ್ಬೇನಾತಿ** ರುಕ್ಖಗಹನೇನ ವಾ ಲತಾಗಹನೇನ ವಾ। **ವತಿಯಾತಿ** ಕಣ್ಟಕಸಾಖಾದೀಹಿ ಕತಾಯ ವತಿಯಾ।

ವತ್ತಮಾದಾಯಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ। **ಆರೋಚೇತ್ವಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಆರೋಚೇತ್ವಾ।

ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಹತ್ಥಪಾಸದಾನತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ ಸೇಸೋ।

ಆರೋಚೇತ್ವಾ ವಾತಿ ಅತ್ತನೋ ನವಕತರೋ ಚೇ, “ಆವುಸೋ”ತಿ, ವುಡ್ಢೋ ಚೇ, “ಭನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನೇವ ಆರೋಚೇತ್ವಾ। **ಸೇಸನ್ತಿ** ಅವಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ। **ಸಮುಚ್ಚಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೂಳವಗ್ಗಾಗತಸ್ಸ ತತಿಯಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕಸ್ಸ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಚಾ**ತಿ “ಸಚೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತವಿನಿಚ್ಛಯೇನಾಪಿ।

ವಿಭಾವಯೇತಿ “ಸಚೇ ಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ತತ್ಥ ಆಗತಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ, ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ವತ್ತಭೇದೋ ಚ ಹೋತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ದ್ವಾದಸರತನಬ್ಭನ್ತರಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ವತ್ತಭೇದೋ । ಸಚೇ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಗತೋ ಹೋತಿ, ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಂ ಪಠಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಪರಿಕಪ್ಪಿತದಿವಸೇ ಪುಣ್ಣೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವಿನೋದನತ್ಥಂ ಅತಿರೇಕೇ ಚ ದಿವಸೇ ವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ವತ್ತೇ ಅಸಮಾದಿನ್ನೇ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ **ಖನ್ಧಕೇ** ಆಗತನಯೇನೇವ ಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ। ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ಚರಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಪುನ ವತ್ತಸಮಾದಾನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕೋ ವಿಸೇಸೋ, ಇಮಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪಕಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೫೨೧. **ನ ಜಾನತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಛನ್ದವಸೇನ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ। **ಆಪತ್ತೀನಞ್ಚ ರತ್ತೀನಂ, ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ನ ಜಾನತೀ**ತಿ ಬಹೂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ “ಏತ್ತಕಾಹಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆಪನ್ನಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತೀನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ನ ಜಾನಾತಿ, “ಮಯಾ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿ ಏತ್ತಕೇ ದಿವಸೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ”ತಿ ದಿವಸಪರಿಚ್ಛೇದಂ ನ ಜಾನಾತಿ।

೫೨೨. ಇದಾನಿ ತಸ್ಸ ಪಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಏಸೇವಾ”**ತಿಆದಿ। **ಪರಿಸುದ್ಧೇಹೀ**ತಿ ಸಕಲಸಂಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಸನ್ತಾನೇಹಿ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಾದಿಪುಬ್ಬಾಚರಿಯೇಹಿ। **ಏಸೋವ ಸುದ್ಧನ್ತೋ**ತಿ ಏಸೋ ಯಥಾವುತ್ತಸರೂಪೋ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ। **ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತನಾಮೋ ಚಾ**ತಿ “ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಲೋಮಕ್ಕಮೇನ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಲೋಮವಸೇನ ವಾ ಆರೋಚಿತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ವಾ ಸರನ್ತೇ “ಕಿತ್ತಕಾನಿ ದಿವಸಾನಿ ಪರಿಸುದ್ಧೋತಿ ಸರಸೀ”ತಿ ವಿನಯಧರೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ “ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಪರಿಸುದ್ಧೋಸ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತವತೋ ತೇನ ವುತ್ತಸುದ್ಧದಿನಾನಿ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನೋ ಯಾವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನದಿವಸೋ, ತಾವ ಬಹುದಿವಸೇಸು ನೇತಬ್ಬಂ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಇತರದಿನಾನಂ ಪೂರೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತೋ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

“ಅಯಞ್ಹಿ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ನಾಮ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಆರೋಹತಿ, ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಓರೋಹತಿ, ಇದಮಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಂ ಪರಿವಾಸಂ ಪರಿವಸನತೋ ಪಚ್ಛಾ ದಿವಸಂ ಸರನ್ತೋ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗಹಿತದಿವಸತೋ ವಡ್ಢೇತಿ ವಾ ಹಾಪೇತಿ ವಾ, ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ “ಪುನ ಪರಿವಾಸದಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ವಚನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ದಿನ್ನಪರಿವಾಸೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ । “ಏತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ‘ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ’ತಿ ವಾ ಅಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ‘ಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ’ತಿ ವಾ ಅಸಮ್ಬಹುಲಮ್ಪಿ ‘ಸಮ್ಬಹುಲಾ’ತಿ ವಾ ವಿಪರೀತತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ‘ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ’ತಿಆದಿವಿಪರಿಯಾಯೇನ ನ ಹೋತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತನಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತನಾಮಕೋತಿ "ಯೋ ಪನ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮನಯೇನ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋಪಿ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ನೇವ ಸರತಿ, ವೇಮತಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ನಿದ್ದಿಟ್ಠಸರೂಪೋ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತೋ ನಾಮ। "ಅಯಂ ಉದ್ಧಂ ನಾರೋಹತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪನ ಓರೋಹತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಯಂ ಪರಿವಾಸೋ ಯಾವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನದಿವಸೋ, ತಾವ ಪೂರೇತಬ್ಬತೋ ತತೋ ಉದ್ಧಂ ನಾರೋಹತಿ। ಅನ್ತರಾಳೇ ಅತ್ತನೋ ಸುದ್ಧಕಾಲಂ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸರತಿ ಚೇ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿವತ್ತನತೋ ದಿವಸಹಾನಂ ಪನ ಹೋತೇವ।

೫೨೩. "ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೧೫೬) ಆಗತವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಇಮಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಂ "ಆಪತ್ತೀನಂ ಚಾ"ತಿಆದಿಂ ವತ್ವಾಪಿ "ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಪನ 'ಏತ್ತಕಾ ಅಹಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ'ತಿ ಜಾನಾತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಅಕಾರಣಮೇತ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಪಟಿಸೇಧೇತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪಧಾನಭಾವೇನ ವುತ್ತರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಸ್ಸ ಅಪರಿಜಾನನಮತ್ತಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದುವಿಧೋಪೀ"**ತಿಆದಿ। **ದುವಿಧೋಪಿ ಅಯಂ** ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ಏಕಚ್ಚಂ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದಂ, ಸಕಲಂ ವಾ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅಜಾನತೋ ವಾ ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೫೨೪. ಇತರೋಪಿ ಸೋ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ತಿಧಾ ಮತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಧಾತುಸದ್ದಾನಂ ಅನೇಕತ್ಥತ್ತಾ "ಓಧಾನ"ನ್ತಿ ಮಕ್ಖನಂ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಓಧುನಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)। **"ಸಮೋಧಾನ"**ನ್ತಿ ಪಕ್ಖೇಪೋ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಮೋದಹಿತ್ವಾ"ತಿ। ಓಧಾನಞ್ಚ ಸಮೋಧಾನಞ್ಚ **ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಂ,** ತಂ ಯತ್ಥ ಸೋ ಪರಿವಾಸೋ **"ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ"**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅರಿಸಾದಿಗಣೇ ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ಹೇತ್ಥ, ಉಪರಿ ಚ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ಅ-ಕಾರಪಚ್ಚಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ । ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸಾನಂ ಮಕ್ಖನಞ್ಚ ಮೂಲಾಪತ್ತಿಯಂ ಅನ್ತರಾಪತ್ತೀನಂ ಪಕ್ಖಿಪನಞ್ಚ ಯಸ್ಮಿಂ ಸೋ ಪರಿವಾಸೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನೇವೇತ್ಥ "ದಿವಸೇ ಪರಿವುತ್ಥೇ ತು, ಓಧುನಿತ್ವಾ ಪದೀಯತೇ"ತಿ ವಕ್ಖತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸೇ ಓಧುನಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮೂಲದಿವಸಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಪನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಮೋದಹಿತ್ವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)।

ಅಗ್ಘಪುಬ್ಬಕೋ ಮಿಸ್ಸಕಪುಬ್ಬಕೋ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಗ್ಘೋ ಚ ಮಿಸ್ಸಕೋ ಚ **ಅಗ್ಘಮಿಸ್ಸಕಾ,** ತೇ ಪುಬ್ಬಕಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಗ್ಘಮಿಸ್ಸಕಪುಬ್ಬಕೋ,** ಸಮೋಧಾನೋ। ಅಗ್ಘೇನ ಸಮೋಧಾನಂ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಂ,** ತಂ ಯತ್ಥ ಸೋ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ,** ಆಪನ್ನಾಸು ಬಹೂಸು ಸಬ್ಬಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತೀನಂ ದಿವಸಗಣನಗ್ಘೇನೇವ ಪಚ್ಛಾ ಆಪನ್ನಆಪತ್ತೀನಂ ಪಕ್ಖೇಪಯುತ್ತಪರಿವಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬಹುಲಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು ಯಾ ಏಕಾ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ವಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಬ್ಬಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ, ತಾಸಂ ಅಗ್ಘೇನ ಸಮೋಧಾಯ ತಾಸಂ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಅವಸೇಸಾನಂ ಊನತರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಪರಿವಾಸೋ ದಿಯ್ಯತಿ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)। ಮಿಸ್ಸಕಾನಂ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸಮೋಧಾನಂ **ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಂ,** ತಂ ಯತ್ಥ ಸೋ ಪರಿವಾಸೋ **ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ**। ಮಿಸ್ಸಕಾನಂ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಏಕತೋ ಪಕ್ಖೇಪಯುತ್ತೋ ಪರಿವಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ ನಾಮ ಯೋ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದಿಯ್ಯತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)।

೫೧೫-೭. ಏವಂ ತಿವಿಧೇ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೇ ಪಠಮಪರಿವಾಸಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಭೂತತಾಯ ಅವಯವಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಸದ್ದಾನಂ ಅತ್ಥಾನುವಾದೇನ ತದುಭಯಓಧಾನಸಮೋಧಾನಸರೂಪಂ ವಿಧಾತುಮಾಹ **"ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಪಕಾಸಿತೋ"**ತಿ। ತತ್ಥ ಪಠಮಸ್ಸ ಓಧಾನ-ಸದ್ದಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅವಯವಸ್ಸ ಅತ್ಥಸರೂಪಾನುವಾದಮಾಹ **"ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಪದೀಯತೇ"**ತಿ। ದುತಿಯಾವಯವಸಙ್ಖಾತಸಮೋಧಾನ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಸರೂಪಾನುವಾದಮಾಹ **"ಪುರಿಮಾಪತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖುನೋ"**ತಿ। ತೇನೇವ ಉಭಯತ್ಥಾನುವಾದೇ **"ಭಿಕ್ಖುನೋ"**ತಿ ಪದದ್ವಯಸ್ಸ, **"ಪದೀಯತೇ ದಾತಬ್ಬೋ"**ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದದ್ವಯಸ್ಸ ಚ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸಾಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಅವಯವತ್ಥಾನುವಾದೇನ ವಿಧಾತಬ್ಬಸಮುದಾಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏಸೋಧಾನಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ಪಕಾಸಿತೋ"**ತಿ। ಏತ್ಥ **ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಹೀತಿ ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ। **ಏಸೋಧಾನಸಮೋಧಾನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತ-ಸದ್ದಸಮ್ಬನ್ಧೇನ "ಯೋ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ - ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಓಧುನಿತ್ವಾ ಯೋ ಯಸ್ಮಾ ಪದೀಯತೇ, ಪುರಿಮಾಪತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ಯೋ ಯಸ್ಮಾ ದಾತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ಏಸೋಧಾನಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ಪಕಾಸಿತೋತಿ।

ತತ್ಥ **ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಸನ್ತೋ ವಾ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ವಾ ಮಾನತ್ತಂ ಚರನ್ತೋ ವಾ ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಕದಾಚಿ ಅಞ್ಞಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ। **ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿಯಾಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಕಾಲೇನ ಸಮಂ ವಾ ಊನಂ ವಾ ಕಾಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ। "ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನೇನ ತೇ ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸೇ ಚ ಮಾನತ್ತಚಿಣ್ಣದಿವಸೇ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಓಧುನಿತ್ವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಏತ್ಥ **"ಪರಿವುತ್ಥೇ"**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ "ಮಾನತ್ತಚಿಣ್ಣೇ ಚಾ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಓಧುನಿತ್ವಾ**ತಿ ಚ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನವಸೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ, ಅದಿವಸೇ ಕತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಯೋ ಯಸ್ಮಾ ಪದೀಯತೇ, ಸೋ ಪರಿವಾಸೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತೇ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನೇನ ತೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬೇ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಾನೇವ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾನಿ ಪುನಪಿ ಯಸ್ಮಾ ಪದೀಯತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿವಸಿತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಹಿ ಏಕದಿವಸಂ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)।

ಪುರಿಮಾಪತ್ತಿಯಾತಿ ತೇನ ಆಪನ್ನಾಸು ಸಮ್ಬಹುಲಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು ಸಬ್ಬಾಪತ್ತೀನಂ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ। **ಮೂಲದಿವಸೇ**ತಿ ಪಠಮಂ ವೀತಿಕ್ಕಮದಿವಸೇ। **ವಿನಿಚ್ಛಿತೇ**ತಿ "ಅಸುಕಸಂವಚ್ಛರೇ ಅಸುಕಮಾಸೇ ಅಸುಕದಿವಸೇ"ತಿ ನಿಯಮಿತೇ। **ಸಮೋಧಾಯ** ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಧಾನತೋ ಯಾಚಮಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಧಾನತೋ ಸಙ್ಘೇನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, **ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತೇನ ವಿಧಿನಾ ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತವಿಧಿನಾ ಸಙ್ಘೇನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಏಸೋ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೫೧೮-೯. ತಥಾ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾಸಂ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಹೀತಿ ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ। **"ಸೋ**ತಿ ತಂಸದ್ದಸಮ್ಬನ್ಧೇನ "ಯೋ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ - ಸಮ್ಬಹುಲಾ...ಪೇ॰... ತಾಸಂ ಅಗ್ಘವಸೇನ ತತೋ ಊನಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸಮೋಧಾಯ ಯೋ ಯಸ್ಮಾ ಪದಾತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಯಥಾ ಅವಯವತ್ಥವಸೇನ "ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ"ತಿ ಪರಿವಾಸೋ ವುತ್ತೋ, ತಥಾ "ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ।

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಬಹುಲಾಸೂ**ತಿ ಯಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಪರಿವಸಿತುಕಾಮೋ, ತಾಸು ಸಮ್ಬಹುಲಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **"ಏಕಾ ವಾ"**ತಿಆದಿ ನಿದ್ಧಾರಿಯನಿದ್ದೇಸೋ। **ತಾಸಂ** ಆಪತ್ತೀನಂ। **ಅಗ್ಘವಸೇನಾ**ತಿ ಗಣನವಸೇನ, ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಾಸಂ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨)। "ಪದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ

ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತಿತೋ। **ಊನಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಂ ಆಪತ್ತೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಊನಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಮೋಧಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೩೦. ನಾನಾ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದೀನಿ ವತ್ಥೂನಿ ಯಾಸಂ ತಾ **ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ,** ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಯಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ತಾ **ನಾನಾವತ್ಥುಕಸಞ್ಞಾಯೋ। ಸಬ್ಬಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಿಕುಲದೂಸನಾವಸಾನಾ ಯಾ ಸಬ್ಬಾ ತೇರಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಾ ಸಬ್ಬಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ। **ದಾತಬ್ಬೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಪರಿವಾಸೋ"ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಸ ತೇರಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯೋಪಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಂ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ...ಪೇ॰... ಏಕಂ ಕುಲದೂಸಕಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ತಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚನಾಯ ಚ ತದನುರೂಪಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸು ಚ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ **ಮಿಸ್ಸಕೋ ಮತೋ** "ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ"ತಿ ಞಾತೋ। ದ್ವೇ, ತಿಸ್ಸೋ, ಚತಸ್ಸೋ, ಅತಿರೇಕಾ ಚ ಆಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಪರಿವಾಸಂ ದೇನ್ತೇನ ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ವತ್ಥುಂ, ನಾಮಂ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೫೩೧. **ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸಸ್ಸಾತಿ** ತಿವಿಧೇ ಪರಿವಾಸೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಸೇನ ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸಸ್ಸ। **ಉತ್ತರಿ ಛ ರತ್ತಿಯೋತಿ** ಪರಿವಾಸತೋ ಉತ್ತರಿ ಛ ರತ್ತಿಯೋ, ಛ ದಿವಸೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, "ಚರಿತು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಚರಣಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಮಾನತ್ತಂ ದೇಯ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, "ಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಛಾರತ್ತಞ್ಚ ದಾತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖುಮಾನನವಿಧಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ ಪಕತಂ, ತತ್ಥ ಪಭೇದೇ ಅಸತಿ ಕಸ್ಮಾ "ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪಟಿಚ್ಛನ್ನವಸಾ ದುವೇ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಪಕತಭೇದಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಛಾರತ್ತಮಾನತ್ತೇ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸಯಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮೋಧಾನಮಾನತ್ತೇ ಚ "ಛಾರತ್ತಂ ಮಾನತ್ತಂ ದೇತೂ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೧೨೮) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ "ತಿಧಾ"ತಿ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ? ತಮ್ಪಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬಮಾನತ್ತನ್ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತವಚನೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವ ಚತುಬ್ಬಿಧೇ ಮಾನತ್ತೇ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ವಿನಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬೇಸು ದ್ವೀಸು ಮಾನತ್ತೇಸು ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಮತ್ತಂ "ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮೋಧಾನಮಾನತ್ತಂ ವಿಸುಂ ನ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೫೩೪-೮. **ವಿನಿದ್ದಿಟ್ಠಪ್ಪಕಾರನ್ತಿ** "ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತವಿಹಾರಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತಗಾಥಾದ್ವಯೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಪ್ಪಕಾರಂ। **ಆದಿಯಿತ್ವಾನ ತಂ ತೇಸನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ತೇಸಂ** ಚತುನ್ನಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತಂ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ ಇದಂ "ಆರೋಚೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ತೇಸಮೇವ ಸಮ್ಮುಖಾ ನಿಸಿನ್ನೇನ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಸಞ್ಚೇತನಿಕಂ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ **ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕಾ**ಗತಂ ಆರೋಚನಂ ಕತ್ವಾ। ಇಮಿನಾ ಅನ್ತೋಅರುಣೇ ದಿಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಆರೋಚನಂ ಉಪಲಕ್ಖಿತಂ।

ನಿಕ್ಖಿಪೇ ಸನ್ತಿಕೇ ತೇಸಂ ವತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ಮಾನತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಮೀ"ತಿ ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಏಕಂ ವಾ ದ್ವಯಮೇವ ವಾ ವತ್ವಾ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪೇ।

೫೩೭. ತಸ್ಸ ಮಾನತ್ತಸ್ಸ। **ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾದಿಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವತ್ತಭೇದೋ ಗಹಿತೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾವಸೇನ ಪಾಳಿವಸೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೩೮. ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಗ್ಗೋ ಸಮೂಹೋ **ವೀಸತಿವಗ್ಗೋ,** ಸೋ ಏವ **ವೀಸತಿವಗ್ಗಿಕೋ। ಅಬ್ಭೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಓಸಾರೇಯ್ಯ, ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಧಿನಾ**ತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕಾಗತಕ್ಕಮೇನ। **ಅಬ್ಭಿತೋ**ತಿ ಸಂವಾಸೇನ ಅನ್ತೋ ಕತೋ, **ಪಕತತ್ತೋ**ತಿ ಪಕತಿಸಭಾವೋ, ಆಪತ್ತಿಂ ಅನಾಪನ್ನಕಾಲಸದಿಸೋ **ಹೋ**ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩೯. ಆಪತ್ತಿಂ ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, ‘‘ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ’’ತಿ ಸೇಸೋ, ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ‘‘ಆಪತ್ತಿ ಚಾ’’ತಿಆದಿನಾ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೫೦೫) ನಯೇನ ಪುಬ್ಬೇ ದಸ್ಸಿತೇಹಿ ದಸಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ನ ಚ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **‘‘ಅತ್ತನೋ’’**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾಸಙ್ಖಾತಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **‘‘ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ’’**ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

೫೪೦. ವಿರುದ್ಧಮತ್ಥಂ ನಯತಿ ಪಜಹತೀತಿ **ವಿನಯೋ,** ವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತಂ ವಿನಯಪಿಟಕತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸವಿಸಯಂ ಸಮ್ಮೋಹಸಙ್ಖಾತಂ ವಿರುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಂ ತದಙ್ಗವಸೇನ ಪಜಹನತೋ **ವಿನಯನಯ**ಸಙ್ಖಾತಂ ತತೋ ಏವ ಅತಿಬುದ್ಧಿದೀಪನಂ, ಅತಿಸಯೇನ ಬುದ್ಧಿಂ ದೀಪೇತೀತಿ **ಅತಿಬುದ್ಧಿದೀಪನಂ,** ತಂ ವಿನಯತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಕಂ ಞಾಣಪದೀಪಂ ವಿಸೇಸೇನ ಜಾಲೇನ್ತಂ। ವಿವಿಧೇಹಿ ನಯೇಹಿ ಯುತ್ತತಾಯ **ವಿವಿಧನಯಯುತಂ। ವಿನಯನಯೇ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಸ್ಸ ಪರಸನ್ತಾನಪಾಪನೇ, ವಿನಯವಣ್ಣನಾಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅನಿಯತಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೫೪೨-೩. ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಥಾನನ್ತರಂ ಅನಿಯತಕಥಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ರಹಸಿ ನಿಸಜ್ಜಾ **ರಹೋನಿಸಜ್ಜಾ,** ತಸ್ಸಾ ಅಸ್ಸಾದೋ ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೋ, ತೇನ **ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೇನ,** ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೇನ ಕಿಲೇಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೋತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಕಿಲೇಸೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೫೧)। "ರಹೋ ನಾಮ ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹೋ ಸೋತಸ್ಸ ರಹೋ। ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹೋ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಅಕ್ಖಿಂ ವಾ ನಿಖಣಿಯಮಾನೇ ಭಮುಕಂ ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿಯಮಾನೇ ಸೀಸಂ ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿಯಮಾನೇ ಪಸ್ಸಿತುಂ। ಸೋತಸ್ಸ ರಹೋ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಪಕತಿಕಥಾ ಸೋತು"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೫) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತರಹೇಸು ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹೋ ಏವ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ 'ಸೋತಸ್ಸ ರಹೋ'ತಿ ಆಗತಂ, ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹೇನೇವ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೪೪-೪೪೫)।

ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹತ್ತಾ "ಪಟಿಚ್ಛನ್ನ"ನ್ತಿ ಇಮಮ್ಪಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ಏವ "ಅಲಂಕಮ್ಮನಿಯ"ನ್ತಿ ಇಮಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ನಿಸಜ್ಜಸದ್ದೋಪಾದಾನೇನ "ಆಸನೇ"ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಗಹಿತಮೇವ। **"ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿ"ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಗಹಿತಮೇವ। ಏವಂ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭಮಾನಪದೋಪಾದಾನೇನ ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕೋ ಏಕಾಯ ರಹೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಆಸನೇ ಅಲಂಕಮ್ಮನಿಯೇ ನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹಭಾವೇನ ಕುಟ್ಟಾದಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ತೇನೇವ ಮೇಥುನಸೇವನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುರೂಪೇ ಆಸನೇ ತದಹುಜಾತಾಯಪಿ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಸಹ ನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದರಾಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ "ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸಾ"ತಿ ತದಹುಜಾತಮ್ಪಿ ಇತ್ಥಿಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಕುತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ? "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ನ ಯಕ್ಖೀ, ನ ಪೇತೀ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ತದಹುಜಾತಾಪಿ ದಾರಿಕಾ, ಪಗೇವ ಮಹತ್ತರೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೫) **ಪದಭಾಜನತೋ** ಲಬ್ಭತಿ।

"ನಿವಾಸೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧತಿ, ಚೀವರಂ ಪಾರುಪತೀ"ತಿ ಇದಂ ಲಕ್ಖೀಯತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಪಯೋಗತೋ ಪುಬ್ಬಾಪರಪಯೋಗೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನೇವ **"ಪಯೋಗೇ ಚ ಪಯೋಗೇ ಚಾ"**ತಿ ವಿಚ್ಛಾಪಯೋಗೋ ಕತೋ। ನಿಸೀದತೋ ಚಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏಕಕಸ್ಸ ನಿಸೀದತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೫೪೪. ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪೀತಿ ಏತ್ಥ "ಸಕಿ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಉಭಿನ್ನಂ ನಿಸಜ್ಜಾಪೂರಣವಸೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರೇ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ವಾ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಏಕವಾರಂ ನಿಸಜ್ಜಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಮಾತುಗಾಮೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖು ಉಪನಿಸಿನ್ನೋ ವಾ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೫)। ಹೋತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ವಾ ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪನಿಸೀದನಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆಪತ್ತೀಹಿಪಿ ತೀಹಿಪೀ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ಗ್ಗಹಣಂ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ಹೋತಿ, ತೀಸು ಏಕಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ **"ಪಯೋಗಗಣನಾಯಾ"**ತಿ ಇದಂ ಪಾರಾಜಿಕಾಯ ನ ಲಬ್ಭತಿ ಏಕಪಯೋಗೇನೇವ ಸಿಜ್ಝನತೋ। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಪನ ಸರೀರತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಿಯುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಫುಸನೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನೇವ ಲಬ್ಭತಿ।

ಬಹೂಸುಪಿ ಮಾತುಗಾಮೇಸು **ಬಹುಕಾನಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಹೂಸು ಮಾತುಗಾಮೇಸು ನಿಸಿನ್ನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಗಣನಾಯ ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ಬಹೂನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ। "ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಚಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯುಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ತಾಸು ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಸೀದನ್ತೀಸು, ಸಯಞ್ಚ

ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಸೀದತೋ ತಾಸಂ ಗಣನಾಯ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಚ ಬಹೂ ಹೋನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಲಬ್ಭತಿ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಪನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಲಬ್ಭತಿ।

೫೪೫. ಸಮೀಪೇ ಠಿತೋಪಿ ಅನ್ಧೋ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ನ ಕರೋತೀತಿ ಸೋತಸ್ಸ ರಹಭಾವೇ ಅಸತಿಪಿ ಪಧಾನಭೂತಸ್ಸ "ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ರಹೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಙ್ಗಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **"ಅನ್ಧೋ‌ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಕೇ"**ತಿ, ಇಮಿನಾ ಸವನೂಪಚಾರೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇತ್ಥೀನಂ ತು ಸತಮ್ಪಿ ಚ ನ ಕರೋತಿ ಅನಾಪತ್ತಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ವಿಞ್ಞುನೋ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಸನ್ನಿಹಿತಭಾವೇನಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **"ಇತ್ಥೀನಮ್ಪಿ ಸತಮ್ಪಿ ಚಾ"**ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ, ತತೋಪಿ ಅಯಮೇವ ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರೋ। ಪಿ-ಸದ್ದೋ ವಾ ತು-ಸದ್ದತ್ಥೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೫೪೬. **ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಮೀಪೇ"ತಿ ಸೇಸೋ, "ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋಪೀ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸಕೇನ **"ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋತಿ ಇಮಸ್ಸ ನಿವತ್ತಿತತ್ತಾ ಸಮೀಪೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋಪಿ ಅನನ್ಧೋ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೋ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಕರೋತೀತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **"ಕೇವಲ"**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸನೇನ ಬಲವನಿದ್ದೂಪಗತೋ ಗಹಿತೋತಿ ತಥಾ ಅಹುತ್ವಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಆಪನ್ನಾಪನ್ನೇ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಮಾನಾಯ ಕಪಿನಿದ್ದಾಯ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಕರೋತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಲಬ್ಭತಿ। "ಪಿಹಿತದ್ವಾರಗಬ್ಭಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಮಜ್ಝಪದಲೋಪೀಸಮಾಸವಸೇನ **"ಪಿಹಿತಗಬ್ಭಸ್ಸಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **"ದ್ವಾರೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ದ್ವಾರೇಕದೇಸಭೂತಂ ಉಮ್ಮಾರಂ ವಾ ತಂಸಮೀಪಂ ವಾ ಉಪಚಾರೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಗಬ್ಭೋ ಪಿಹಿತದ್ವಾರೋ ನ ಹೋತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸಿತಂ।

೫೪೭. ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅನಿಯತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ **ಪಾಳಿಯಂ** ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ ಅಸತಿಪಿ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಹೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಆಸನೇ ನಿಸಜ್ಜಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೮೫) ಪಞ್ಚಮಸ್ಸ ಅಚೇಲಕವಗ್ಗಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ವಿಞ್ಞೂ ಪುರಿಸೋ ದುತಿಯೋ ಹೋತಿ, ತಿಟ್ಠತಿ ನ ನಿಸೀದತಿ, ಅರಹೋಪೇಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ನಿಸೀದತಿ, ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೮೮) ವುತ್ತೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **"ಅನನ್ಧೇ ಸತೀ"**ತಿಆದಿ। "ಏತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಇಧ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗನಿದ್ದೇಸೇನ ಪುರಿಸೋ ಲಬ್ಭತಿ, "ತೇನಾಪಿ ಅಬಾಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇದಞ್ಚ **"ವಿಞ್ಞುಸ್ಮಿ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಅನ್ಧಸದಿಸನಿದ್ದೂಪಗತಪಟಿಪಕ್ಖವಾಚಿಅನನ್ಧಪದೇನ "ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತೇ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ, ಮನಾಪಾಮನಾಪಂ ಜಾನನ್ತೇ ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತೇ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೇ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ವಿಜ್ಜಮಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ನಿಸಜ್ಜಪಚ್ಚಯಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಏವರೂಪೇ ರಹೋ ಆಸನೇ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಿನ್ನಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಠಿತಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ತದೇವ ಪದಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ವಿಞ್ಞುಮ್ಹಿ ಪಟಿಬಲೇ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೇ ಅಸನ್ನಿಹಿತೇಪಿ ತಥಾವಿಧೇ ರಹೋ ಆಸನೇ ಮಾತುಗಾಮೇ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೇಪಿ ಸಯಾನೇಪಿ ಠಿತೇಪಿ ಸಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಅಭಾವಾ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅರಹಸಞ್ಞಿನೋ ನಿಸಜ್ಜಪಚ್ಚಯಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ** ರಹೋ ಆಸನೇ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸಾಪಿ "ರಹೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾರಹಿತಸ್ಸ ನಿಸೀದತೋ ನಿಸಜ್ಜಪಚ್ಚಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚೇತಸೋ ನಿಸಜ್ಜಪಚ್ಚಯಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೪೮. ಏತ್ತಾವತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಮತ್ತತೋ ಅನಾಪತ್ತಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅನಿಯತವೋಹಾರಹೇತುಭೂತಾಹಿ ತೀಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ಅನಾಪತ್ತಿಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನ ದೋಸೋ"**ತಿಆದಿ। **ಆಪತ್ತೀಹಿಪಿ ತೀಹಿಪೀತಿ** "ನಿಸಜ್ಜಂ ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಜಾನಮಾನೋ ತಿಣ್ಣಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ವಾ

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೪) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಾಹಿ "ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಇಮಾಹಿ ತೀಹಿಪಿ ಆಪತ್ತೀಹೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ।

ಪಠಮಾನಿಯತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೫೪೯. ವತ್ತಬ್ಬಾಭಾವೇನಾಧಿಕತದುತಿಯಾನಿಯತವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಪಠಮಾನಿಯತೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೇಹಿ ಸಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪಹಾಯ ತತ್ಥ ಅವುತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನನ್ಧಾ"**ತಿಆದಿ। ಇಧ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾಪಿ ಗಹಿತತ್ತಾ ತತೋ ಅನಾಪತ್ತಿಕರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಬಧಿರೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅನನ್ಧೋ ಅಬಧಿರೋ**ತಿ "ಪುರಿಸೋ"ತಿ ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಇತ್ಥೀ"ತಿ ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಅನನ್ಧಾಬಧಿರಾ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। ತೇನಾಪಿ ಸವನೂಪಚಾರನ್ತೋಗಧೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅನ್ತೋದ್ವಾದಸಹತ್ಥಟ್ಠೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೫೫೦. **"ಅನ್ಧೋ ಅಬಧಿರೋ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ನ ಕರೋತೀ"**ತಿ ಇದಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **"ಬಧಿರೋ ವಾಪಿ ಚಕ್ಖುಮಾ, ನ ಕರೋತಿ ಅನಾಪತ್ತಿ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಪುರಿಮಾನಿಯತಕಥಾಯ ಅವುತ್ತವಿಸೇಸಸ್ಸ ದುತಿಯಾನಿಯತಕಥಾಯ ವತ್ತುಮಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಅಯಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸೋ ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಕೋಯಂ ವಿಸೇಸೋ, ಯೋ ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಚೇ? ತತ್ಥ "ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಆಸನೇ ಅಲಂಕಮ್ಮನಿಯೇ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೪) ವುತ್ತಂ ಆಸನಙ್ಗದ್ವಯಂ ಇಧ "ನ ಹೇವ ಖೋ ಪನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಆಸನಂ ಹೋತಿ ನಾಲಂಕಮ್ಮನಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೫೩) ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ "ಅಲಞ್ಚ ಖೋ ಹೋತಿ ಮಾತುಗಾಮಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಓಭಾಸಿತು"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೫೩) ಇದಂ ಅಪುಬ್ಬಙ್ಗಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ರ ಮಾತುಗಾಮೋತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ತದಹುಜಾತಾಪಿ ದಾರಿಕಾ ಗಹಿತಾ, ಇಧ "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ನ ಯಕ್ಖೀ, ನ ಪೇತೀ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ, ವಿಞ್ಞೂ ಪಟಿಬಲಾ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಜಾನಿತು"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೫೪) ವಿಞ್ಞೂ ಪಟಿಬಲೋ ಮಾತುಗಾಮೋವ ವುತ್ತೋ। ತತ್ಥ "ಪಾರಾಜಿಕೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೪) ತಿಸ್ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವುತ್ತಾ, ಇಧ "ನಿಸಜ್ಜಂ ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಜಾನಮಾನೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೫೩) ದ್ವೇಯೇವ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವುತ್ತಾ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇಸು ಚ ತತ್ಥ "ಸಾ ಚೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ 'ಅಯ್ಯೋ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತೋ'ತಿ, ಸೋ ಚ ತಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೪೮) ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಸೋ ಚ ವುತ್ತೋ, "ಸಾ ಚೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ 'ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಮಯಾ ಸುತಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಓಭಾಸೇನ್ತಸ್ಸಾ'ತಿ, ಸೋ ಚ ತಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೫೫) ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಚ ವುತ್ತೋ। ಏತ್ತಕೋ ಉಭಿನ್ನಮನಿಯತಾನಂ ವಿಸೇಸೋ।

ಅಯಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತೋತಿ? ಅಯಂ ಸಮ್ಬೋಧವತ್ಥುವಿಸೇಸೋ ವತ್ತುಮಿಚ್ಛಿತೋ ಪನ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸತೋತಿ ತಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಮೇವಿದಂ** ಕಾಯಚಿತ್ತವಾಚಾಚಿತ್ತಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತವಸೇನ ತೀಣಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಕತ್ವಾ।

ಇಮೇಹಿಪಿ ದ್ವೀಹಿ ಅನಿಯತಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತರೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತಾಯೇವ ಆಪತ್ತಿಯೋ, ಅನಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ದಸ್ಸಿತಾ, ನ ಕೋಚಿ ಆಪತ್ತಿವಿಸೇಸೋ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಕಿಮೇತೇಸಂ ವಚನೇನಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಲಕ್ಖಣಂ ಠಪೇತುಂ ಭಗವತಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ದ್ವೇ ಅನಿಯತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ। ಕಥಂ? ಏವರೂಪಾಯಪಿ ಸದ್ಧೇಯ್ಯವಚನಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಪಟಿಜಾನಮಾನೋವ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ಅಪ್ಪಟಿಜಾನಮಾನೋ, ತಸ್ಮಾ "ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ

ಚೋದಿತೇ ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣಂಯೇವಙ್ಗಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಲಕ್ಖಣಂ ಠಪಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅನಿಯತಂ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಇದಮೇವ ಲಕ್ಖಣಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನುಗತನ್ತಿ ನ ವುತ್ತಂ।

ದುತಿಯಾನಿಯತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಅನಿಯತಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೫೫೧. ಏವಂ ಅನಿಯತಕಥಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಥಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಖೋಮ"**ನ್ತಿಆದಿ । **ಖೋಮ**ನ್ತಿ ಏವಂನಾಮಕಂ ಚೀವರಂ। **ಖೋಮ**ನ್ತಿ ಗಚ್ಛವಿಸೇಸಸ್ಸ ನಾಮಂ, ತಸ್ಸ ವಾಕೇಹಿ ಕತಚೀವರಂ ಕಾರಣೋಪಚಾರವೋಹಾರವಸೇನ "ಖೋಮ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕಪ್ಪಾಸ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಾಸಸುತ್ತಮಯಂ ಚೀವರಂ, ಇದಮ್ಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ "ಕಪ್ಪಾಸ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕೋಸೇಯ್ಯಂ** ನಾಮ ಕೋಸಕಾರಕಿಮಿಕೋಸಂ, ಕೋಸೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಸುತ್ತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ। ಇಧ ಪನ ತೇನ ಕೋಸೇಯ್ಯಸುತ್ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಚೀವರಂ "ಕೋಸೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಾಣ**ನ್ತಿ ಸಾಣವಾಕಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। ಇದಞ್ಚ ಖೋಮಂ ವಿಯ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಭಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಖೋಮಸುತ್ತಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಚ್ಚಾನಿ ವಾ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। ಇದಮ್ಪಿ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೇನ ಲದ್ಧನಾಮಕಂ। "ಭಙ್ಗಂ ನಾಮ ಏಕಾ ಗಚ್ಛಜಾತಿ, ತಸ್ಸಾ ವಾಕಮಯಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಕೇಚಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಖೋಮಂ ವಿಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಮವಾಳಲೋಮಂ ವಿನಾ ಸೇಸಲೋಮೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಇದಂ "ಚೀವರಂ ನಾಮ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೩) **ಪದಭಾಜನೇ** ಚ "ಖೋಮಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಸಾಣಂ ಭಙ್ಗ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೨-೪೬೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಚ ವುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **"ಜಾತಿತೋ"**ತಿ ಇದಂ ಪಮಾಣಾದಿಭೇದಸ್ಸ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಜಾತಿತೋ**ತಿ ಖೋಮಾದಿಸಾಮಞ್ಞತೋ। ಸಾಮಞ್ಞಞ್ಹಿ "ಜಾತೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ದೀಘರಸ್ಸಥೂಲಸುಖುಮನೀಲಪೀತಾದಿಭೇದಭಿನ್ನಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವತ್ಥಾವಯವಾನಂ ಸಙ್ಗಾಹಿಕಖೋಮಸುತ್ತಮಯತಾಸಾಮಞ್ಞಂ ಜಾತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ।

೫೫೨. **ದುಕೂಲ**ನ್ತಿ ಏವಂನಾಮಕಂ ರುಕ್ಖವಾಕಮಯಚೀವರಂ। **ಪತ್ತುಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಪತ್ತುಣ್ಣದೇಸೇ ಸಞ್ಜಾತವತ್ಥಂ। "ಪತ್ತುಣ್ಣಂ ಕೋಸೇಯ್ಯವಿಸೇಸೋ"ತಿ **ಅಭಿಧಾನಕೋಸೇ** ವುತ್ತಂ। **ಚೀನ**ನ್ತಿ ಚೀನದೇಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನವತ್ಥಂ। **ಸೋಮಾರಪಟ್ಟಕ**ನ್ತಿ ಸೋಮಾರದೇಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನವತ್ಥಂ। **"ಸೋಮಾರಚೀನಪಟಕ"**ನ್ತಿಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। **ಇದ್ಧಿಜ**ನ್ತಿ ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಚೀವರಂ। **ದೇವದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ದೇವತಾಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ। ತಞ್ಹಿ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ, ಜಾಲಿನಿಯಾ ದೇವಕಞ್ಞಾಯ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನವತ್ಥಸದಿಸಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಜಾತಿತೋ ಛಬ್ಬಿಧಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಸ್ಸ। **ಇದಂ** ಛಬ್ಬಿಧಚೀವರಂ ಯಥಾರಹಂ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದುಕೂಲಞ್ಹಿ ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ ವಾಕಮಯತ್ತಾ, ಪತ್ತುಣ್ಣಾದೀನಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯತ್ತಾ, ಇದ್ಧಿಜಮ್ಪಿ ಖೋಮಾದೀನಂಯೇವ ಅಞ್ಞತರಂ ಹೋತೀತಿ ತೇಸಂ ಅನುಲೋಮಂ, ದೇವದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಖೋಮಾದೀನಂಯೇವ ಅನುಲೋಮಂ ಹೋತಿ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರಭಾವತೋ। ಯಥಾಹ -

"ಸಾಣಸ್ಸ ತು ದುಕೂಲಞ್ಹಿ, ಇದ್ಧಿಜಂ ದೇವದಿನ್ನಕಂ।
ಖೋಮಾದೀನಂವಸಿಟ್ಠಂತು, ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸಾನುಲೋಮಿಕ"ನ್ತಿ॥

೫೫೩. ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಸೇವ ನಾಮತ್ತಾ ತದೇವ ವುಚ್ಚತಿ। ಗಣನವಸೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರತ್ತಯಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಮುದ್ದೇಕದೇಸೋಪಿ ಯಥಾ "ಸಮುದ್ದೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತೇಸು ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ "ತಿಚೀವರ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿವಿಸಿಟ್ಠನಾಮೇಹಿ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಯಾಮೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥತಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೫೮) ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕತಾಕತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಚೀವರಸ್ಸ ರುಳ್ಹಿಸಞ್ಞಾ।

ಮುಖಂ ಸನ್ದಮಾನಲಾಲಂ ಪುಞ್ಛತಿ ಏತೇನಾತಿ **ಮುಖಪುಞ್ಛನ**ನ್ತಿ ಕಪೋಲತೋ ನಿಚ್ಚಂ ಸನ್ದಮಾನಲಾಲಾನಂ ಪುಞ್ಛನತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಚೀವರವಿಸೇಸಸ್ಸ ನಾಮಂ। ನಿಸೀದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ನಿಸೀದನ**ನ್ತಿ ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತಸ್ಸ

ಚೀವರಸ್ಸ ನಾಮಂ। **ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಇಮಂ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೫೮೫) ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮೇವ ಚಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ಸರೀರಸಮ್ಫುಸನೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮೋಚನತ್ಥಾಯ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಚೀವರಞ್ಚ।

೫೫೪. **ಏಕಾಹ**ನ್ತಿ ವಸನಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಿಚೀವರೇನ। **ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕದೇಸೇ ಸಮುದಾಯೋಪಚಾರವಸೇನ ಅವಯವಸ್ಸ ವಚನತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿಪಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "**ತಥಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಿನಾ"ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ಅಧಿಟ್ಠಾ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨, ೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೮) ಯಥಾ, ಏತ್ಥ "ವಳಞ್ಜಿಯಮಾನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ವಳಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ನಿಸೀದನಂ ತಥಾ ವಿನಾ ಚತುಮಾಸಂ ನ ವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೫೫. **ಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಣಂ ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಭೇದಕರಣಂ। **ಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಚ ಕಾರಣೇ ಕಾರಿಯೂಪಚಾರೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಬಿನ್ದುಂ ದತ್ವಾ**ತಿ "ನೀಲಂ ವಾ ಕದ್ದಮಂ ವಾ ಕಾಳಸಾಮಂ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೮) ವುತ್ತಲೋಹಮಲಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿಪಿ ಮಙ್ಗುಲಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಾದಿಕಂ ಬಿನ್ದುಂ ದತ್ವಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೇಸು ತಿಚೀವರಾದೀಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬಂ। **ಉಪಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಯುತ್ತಂ। **ಪಮಾಣೇನಾ**ತಿ ಅನನ್ತರಂ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ಪಮಾಣೇನ। **ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। **ಏವ**ಕಾರೇನ ಪನ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಸೇಸಚೀವರೇಸುಪಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ನ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮)। ತಸ್ಮಾ ತಿಚೀವರಾದೀನಿ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತೇನ ಪನ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಂ। ತಿಚೀವರಂ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞಂ ವಾ, ಯದಿ ತಂ ತಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ, ಅವಿಕಪ್ಪಿತಂ ಹೋತಿ ಅತಿರೇಕಚೀವರಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತಿ। ತಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೫೬-೭. "ಉಪಪನ್ನಂ ಪಮಾಣೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಪಚ್ಛಿಮನ್ತೇನಾ**"ತಿಆದಿ। ಸಙ್ಘಟಿತತ್ತೇನ **ಸಙ್ಘಾಟಿ**। ವತ್ಥಖಣ್ಡಾನಿ ಸಿಬ್ಬನಕಮ್ಮೇನ ಸಙ್ಘಟೇತ್ವಾ ಕತತ್ತಾ "ಸಙ್ಘಾಟೀ"ತಿ ಚೀವರಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞನಾಮಂ। ಇಧ ಪನ ರುಳ್ಹಿಯಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಾದಿವಿಸೇಸನಾಮಬ್ಯತಿರಿತ್ತೇ ಚೀವರವಿಸೇಸೇ ವತ್ತತಿ। **ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಾದೀನಮಟ್ಠಾರಸನ್ತಾನಂ ಸಙ್ಖ್ಯಾಸದ್ದಾನಂ ಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ ವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಪಞ್ಚಸದ್ದೋ ಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಪ್ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭಮಾನಹತ್ಥಸಙ್ಖಾತರತನೇಯೇವ ಪವತ್ತತಿ, ತೇನೇವ ಮುಟ್ಠಿಸದ್ದೋಪಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ಮುಟ್ಠಿರತನೇ ವತ್ತತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪೂರಣೋ **ಪಞ್ಚಮೋ,** ಮುಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಮೋ **ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಮೋ**। ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಮೋ ಪರಿಮಾಣಮೇತಿಸ್ಸಾತಿ "ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಮಕಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಮ-ಕಾರಲೋಪೇನ "ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾ"ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿ ವುತ್ತಾ।

ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕಾತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ ವತ್ತಮಾನೋ **ತಿ**-ಸದ್ದೋ ಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಪ್ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭಮಾನಹತ್ಥಸಙ್ಖಾತರತನೇಯೇವ ವತ್ತತಿ, ತೇನೇವ ಮುಟ್ಠಿಸದ್ದೋಪಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ಮುಟ್ಠಿರತನೇ ವತ್ತತಿ। ತಿಣ್ಣಂ ಪೂರಣೋ **ತತಿಯೋ,** ಮುಟ್ಠಿಯಾ ತತಿಯೋ **ಮುಟ್ಠಿತತಿಯೋ,** ಮುಟ್ಠಿತತಿಯೋ ಪರಿಮಾಣಮೇತಿಸ್ಸಾತಿ "ಮುಟ್ಠಿತತಿಯಕಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ತಿಯ-ಪಚ್ಚಯಲೋಪೇನ "ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕಾ"ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಯೇವ ವುಚ್ಚತಿ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। **ತಿರಿಯ**ನ್ತಿ ತಿರಿಯತೋ।

ಉತ್ತಮನ್ತೇನಾತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಮಾಣನ್ತೇನ। **ಸತ್ಥುನೋ ಚೀವರೂನಾಪೀ**ತಿ "ತತ್ರಿದಂ ಸುಗತಸ್ಸ ಸುಗತಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ನವ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ಛ ವಿದತ್ಥಿಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪೮) ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಸುಗತಚೀವರತೋ

ಊನಾಪಿ। ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ, ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ತತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ತತೋ ಚೇ ಊನಂ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನ್ತದ್ವಯಸನ್ದಸ್ಸನೇನ ಉಭಯಮಜ್ಝೇ ಯಂ ಪಹೋನಕರುಚ್ಚನಕಪ್ಪಮಾಣಂ, ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೫೫೮. **ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕ**ಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನಿಧ ದೀಘನ್ತೇ ವತ್ತತಿ। ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕೋ ದೀಘನ್ತೋ ಯಸ್ಸ, ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ಪಮಾಣೇತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ದೀಘನ್ತತೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಪ್ಪಮಾಣೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಮ"**ನ್ತಿಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ। **ತಿರಿಯನ್ತತೋ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರನ್ತತೋ। ಅಡ್ಢಹತ್ಥೋ **ಅಡ್ಢೋ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ, ಸೋ ತೇಯ್ಯೋ ತತಿಯೋ ಯಸ್ಸ ಪಮಾಣಸ್ಸಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ತಂ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯರತನಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವಿಹತ್ಥಂ ವಾ**ತಿ ದ್ವೇ ಹತ್ಥಾ ಯಸ್ಸ ಪಮಾಣಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ದ್ವಿರತನಪ್ಪಮಾಣಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಞ್ಚ "ತಿರಿಯಂ ದ್ವಿಹತ್ಥೋಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಪಾರುಪನೇನಪಿ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ನಾಭಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತು"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **"ಸೇಸೇ ಅನ್ತರವಾಸಕೇ"**ತಿ ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತಪರಿಮಾಣೇನ ಪರಿಮಿತಚೀವರನಿದಸ್ಸನಂ।

೫೫೯. **ಅಹತಾಹತಕಪ್ಪಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ವತ್ಥಾನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಹತಾನಂ ವತ್ಥಾನ**ನ್ತಿ ನವವತ್ಥಾನಂ। ಅಹತತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಊನಾನಿ **ಅಹತಕಪ್ಪಾನಿ,** ತೇಸಂ ನವವೋಹಾರೂಪಗಾನಂ ಕತಿಪಯಧೋತಾನಂ ವತ್ಥಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸಙ್ಘಾಟೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿನಾಮಕಚೀವರಂ। **ದಿಗುಣಾ**ತಿ ದುಪಟ್ಟಕತಾ।

೫೬೦. **ಉತುದ್ಧಟಾನ**ನ್ತಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತದಿವಸಾನಂ, ಬಹುಕಾಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ವಾ ಯಾನಿ ಉತುತೋ ಉದ್ಧಟಾನಿ, ತೇಸಂ ವತ್ಥಾನನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಮಞ್ಞತರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಾನಂ ಪುರಾಣವತ್ಥಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಚೀವರಾನ**ನ್ತಿ ಚೀವರತ್ಥಾನಿ ವತ್ಥಾನೇವ ಗಹಿತಾನಿ। **ಚತುಗ್ಗುಣಾ**ತಿ ಚತುಪಟ್ಟಾ। **ಸೇಸಾ ದುವೇ**ತಿ ಅನ್ತರವಾಸಕಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾ ದ್ವೇ। **ಯಥಾಸುಖ**ನ್ತಿ ಯಥಾರುಚಿ। **ಪಂಸುಕೂಲ**ನ್ತಿ ಸುಸಾನಾದೀಸು ಪತಿತಪಿಲೋತಿಕಚೀವರಂ।

೫೬೧. **"ತೀಣಿಪೀ"**ತಿಆದೀಸು "ತಿಚೀವರೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಸಬ್ಬಂ ಛಿನ್ನಕಂ ನಪ್ಪಹೋತೀ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತವತ್ಥುಮ್ಹಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ದ್ವೇ ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಏಕಂ ಅಛಿನ್ನಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೦) ಆದಿವಚನತೋ "ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವತ್ಥಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಪಹೋತಿ ಚೇ**ತಿ ವತ್ಥಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕರಣೇ ಯದಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಪಹೋತಿ। **ಸಬ್ಬೇಸೂ**ತಿ ತೀಸು ಚೀವರೇಸು। **ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸೂ**ತಿ ವತ್ಥಾನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬನೇನ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು। **ಅನ್ವಾಧಿಕ**ನ್ತಿ ವತ್ಥೇ ಊನಾತಿರೇಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕಪತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ಅನುವಾತಂ ಚೀವರಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ, ಮಜ್ಝೇ ಚ ಯಥಾರಹಂ ದೀಘರಸ್ಸಪರಿಮಾಣಯುತ್ತಂ ಅಲ್ಲಿಯಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೬೨. **ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ವಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ವಾ। **ಅನಾದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಅನಾದಿನ್ನಆಗನ್ತುಕಪತ್ತಂ । **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಏಕೇಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದುಬ್ಭೋಗೇನಾ**ತಿ ದುಟ್ಠು ಪರಿಭೋಗೇನ । ಯಥಾ ಪರಿಭುತ್ತಂ ನಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಕಿಲಿಟ್ಠಾನಂ ಧೋವನಾದಿಮಕತ್ವಾ ನಿವಾಸನಾದಿನಾ ಪರಿಭೋಗೇನ।

೫೬೩-೪. **ಕುಸಿ**ನ್ತಿ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಅನುವಾತಂ ಚೀವರಮಜ್ಝೇ ತಾದಿಸಮೇವ ದೀಘಪತ್ತಞ್ಚ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕುಸೀತಿ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಅನುವಾತಾದೀನಂ ದೀಘಪತ್ತಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ಅಡ್ಢಕುಸಿ**ನ್ತಿ ಅನುವಾತಸದಿಸಂ ಚೀವರಮಜ್ಝೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ರಸ್ಸಪತ್ತಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ "ಅಡ್ಢಕುಸೀತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ರಸ್ಸಪತ್ತಾನಂ ನಾಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಖಣ್ಡೇ ಮಹಾಮಣ್ಡಲಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ "ಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ಪಞ್ಚಖಣ್ಡಿಕಚೀವರಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಖಣ್ಡೇ ಮಹಾಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನಿವೇಸಿಯಮಾನಂ ಖುದ್ದಕಮಣ್ಡಲಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ "ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ಖುದ್ದಕಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ವಿವಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಮಣ್ಡಲಂ, ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ವೇಮಜ್ಝೇ ಖಣ್ಡಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ "ವಿವಟ್ಟನ್ತಿ ಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಮಜ್ಝಿಮಖಣ್ಡ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ಅನುವಿವಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಮಜ್ಝಿಮಖಣ್ಡಸ್ಸ ಉಭೋಸು

ಪಸ್ಸೇಸು ಸಿಬ್ಬಿತಂ ತಥೇವ ದ್ವಿಮಣ್ಡಲಪತ್ತಂ ಖಣ್ಡದ್ವಯಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ “ಅನುವಿವಟ್ಟನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ದ್ವೇ ಖಣ್ಡಾನೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ಬಾಹನ್ತನ್ತಿ** ತೇಸಂ ಅನುವಿವಟ್ಟಾನಂ ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಬಾಹಿರಖಣ್ಡದ್ವಯಂ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ “ಬಾಹನ್ತನ್ತಿ ತೇಸಂ ಅನುವಿವಟ್ಟಾನಂ ಬಹಿ ಏಕೇಕಂ ಖಣ್ಡ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)।

ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ಪಞ್ಚಕಂ,** ದಸ್ಸಿತಪ್ಪಕಾರಪಞ್ಚಖಣ್ಡೇಹಿ ಸಿಬ್ಬಿತಚೀವರಂ ಪಞ್ಚಕಂ ನಾಮ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸತ್ತಖಣ್ಡಾದೀಹಿ ಸಿಬ್ಬಿತಚೀವರಾನಂ ಗಹಣಂ। ತೇನೇವೇತ್ಥಾಹ **“ಕತ್ತಬ್ಬಂ ತು ತಿಚೀವರ”**ನ್ತಿ। ಸತ್ತಖಣ್ಡಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಏಕಂ ಮಜ್ಝಿಮಖಣ್ಡಂ ವಿವಟ್ಟನಾಮಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಖಣ್ಡಾನಿ ಚೂಳಾನುವಿವಟ್ಟಮಹಾನುವಿವಟ್ಟಸಞ್ಞಾತಾನಿ ಅನುವಿವಟ್ಟನಾಮಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಚೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅಥ ವಾ ಅನುವಿವಟ್ಟನ್ತಿ ವಿವಟ್ಟಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ, ಏಕಪಸ್ಸತೋ ದ್ವಿನ್ನನ್ತಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಖಣ್ಡಾನಮೇತಂ ನಾಮ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। **ಬಾಹನ್ತನ್ತಿ** ದ್ವೀಸು ಪರಿಯನ್ತೇಸು ಸಿಬ್ಬನೀಯಂ ಬಾಹಿರಖಣ್ಡದ್ವಯಂ, ತಞ್ಚ ಸಙ್ಘಟೇತ್ವಾ ಬಾಹಮತ್ಥಕೇ ಠಪಿಯಮಾನತ್ತಾ “ಮಞ್ಚಾ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಕರೋನ್ತೀ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಆಧೇಯ್ಯೇ ಆಧಾರೋಪಚಾರವಸೇನ ಬಾಹಾತಿ ಚ ಚೀವರಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತಾವಯವತ್ತಾ “ಅನ್ತ”ನ್ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ “ಬಾಹನ್ತನ್ತಿ ಸುಪ್ಪಮಾಣಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತೇನ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಬಾಹಾಯ ಉಪರಿ ಠಪಿತಾ ಉಭೋ ಅನ್ತಾ ಬಹಿಮುಖಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಏತಂ ನಾಮ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೫)। ಇದಂ ಸತ್ತಖಣ್ಡಚೀವರಮೇವ **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವಿಹಿತನ್ತಿ ಇದಾನಿಪಿ ತದೇವ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ “ಅಯಮೇವ ಹಿ ನಯೋ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೋ”ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕುಸಿಂ…ಪೇ॰… ಬಾಹನ್ತಮ್ಪಿಚಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ಛಿನ್ನಂ ಪಞ್ಚಕಾದಿಪ್ಪಭೇದಕಂ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಂ ತಿಚೀವರಂ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೭೫-೭. ಯಥಾವುತ್ತವಿಧಿಂ ಅವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ದತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕಥಂ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ ಆಹ **“ದಾನೇನಾ”**ತಿಆದಿ। **ದಾನೇನಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾನೇನ। **ಅಚ್ಛಿಜ್ಜಗಾಹೇನಾತಿ** ಅಞ್ಞೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಣೇನ। **ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಹಣೇನ ಚಾತಿ** ಅತ್ತನಿ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಗಹಣೇನ। **ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾತಿ** ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾನೇ ವಿಯ ಚೀವರೇ ನಿರಾಲಯಭಾವೇನೇವ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ।

ಕೇಚಿ ಪನ **“ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನಾತಿ ಏವಮತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖು ಪನ ವಿಬ್ಭನ್ತೋಪಿ ಯಾವ ಸಿಕ್ಖಂ ನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ತಾವ ಭಿಕ್ಖುಯೇವಾತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾ”ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ವಿಸುಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸಾ ವಿಬ್ಭಮನೇನೇವ ಅಸ್ಸಮಣಿಭಾವತೋ।

ಸಿಕ್ಖಾಯಾತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಿಕ್ಖಾಯ। **ಪಹಾನೇನಾತಿ** ಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ। ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತೋ ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ತಸ್ಸ ಕಾಯಲಗ್ಗಮ್ಪಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಗಹಿತಂ। **“ಸಿಕ್ಖಾಯ ಚ ಪಹಾನತೋ”**ತಿ ಚ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ “ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾಪಿ, ಸಿಕ್ಖಾಯ ಚ ಪಹಾನತೋ”ತಿ ಪಾಠಕ್ಕಮೇ ಸತಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ಯಥಾವುತ್ತೋ ಪನ ಪಾಠೋ “ಸಿಕ್ಖಾಯ ಚ ಪಹಾನೇನ, ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಪೀ”ತಿ ಪಾಠಕ್ಕಮೇ ಯುಜ್ಜತಿ। ಯಥಾ ತಥಾ ವಾ ಹೋತು, ನ ಕೋಚಿ ವಿರೋಧೋ।

ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇನಾತಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣೇನ। “ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **ವಿನಾಸೇನಾತಿ** ಚೀವರಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಜೀವಿತವಿನಾಸೋವ ವುಚ್ಚತೀತಿ। **ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಪರಿವತ್ತನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನಾ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನಾತಿ ಏವಂ ಉಭಯಥಾ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಪರಿವತ್ತನೇನ। **ಸಬ್ಬಂ** ನವವಿಧಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ। **ಅಧಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ “ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ವುತ್ತೋವಾಯಮತ್ಥೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ತತ್ಥ ಪುರಿಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಸಬ್ಬಚೀವರಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೬೯)। **ಭಿಜ್ಜತೀತಿ** ಪಜಹತಿ। ಛಿದ್ದಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಛಿದ್ದಭಾವೋ,** ತಸ್ಮಿಂ, ಛಿದ್ದೇ ಸತಿ ಛಿದ್ದೇ ಜಾತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಿಚೀವರನ್ತಿ**

ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಅಞ್ಞತರನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಿಚೀವರಮೇವ ವಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಚ "ಛಿದ್ದಭಾವೇನ ಪನ ತಿಚೀವರಸ್ಸೇವಾ"ತಿ।

೫೮೭. ಕೀವಪ್ಪಮಾಣೇ ಛಿದ್ದೇ ಜಾತೇತಿ ಆಹ **"ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **"ಕನಿಟ್ಠ...ಪೇ॰... ಮಾಣಕ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೫೮೮. **ಏಕೋ ತನ್ತುಪೀ**ತಿ ದೀಘತೋ ವಾ ತಿರಿಯತೋ ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಸುತ್ತಂ।

೫೮೯. ಜಿಣ್ಣಟ್ಠಾನೇ ಅಗ್ಗಳಂ ದೇನ್ತೇನ ತೇಚೀವರಿಕೇನ ವತ್ತಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಠಮ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಪಠಮ**ನ್ತಿ ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಛಿನ್ದನತೋ ಪುಬ್ಬೇಯೇವ। **ಅಗ್ಗಳಂ ದತ್ವಾ**ತಿ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ಅಲ್ಲಿಯಾಪೇತ್ವಾ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಧಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಅನುವತ್ತತೇ, "ತೇಚೀವರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ, ಏವಂ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ಅಲ್ಲಿಯಾಪೇನ್ತೋ ತೇಚೀವರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ರಕ್ಖತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಿಪರಿಯಾಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತೀತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಪಠಮಂ ದ್ವೇ ಕೋಟಿಯೋ ಘಟೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಜ್ಝೇ ಜಿಣ್ಣಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಂ ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ದ್ವೇ ಕೋಟಿಯೋ ಏಕತೋ ಘಟೇತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಕೋಟಿಘಟನತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ಛಿನ್ದತೀ**ತಿ ಮಜ್ಝಂ ಉಭಯಕೋಟಿಂ ಕಾತುಂ ಛಿನ್ದತಿ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಮೇವ।

೫೯೦. ತಿಚೀವರೇ ಕತ್ಥ ಜಾತಂ ಛಿದ್ದಮಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತೀತಿ ಆಹ **"ಚತುರಙ್ಗುಲಾ"**ತಿಆದಿ। ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಅಟ್ಠ ಚ **ಚತುರಟ್ಠಂ,** ಚತುನ್ನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ವಾ ಅಙ್ಗುಲಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ಚತುರಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ,** ತಸ್ಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಚತುರಙ್ಗುಲಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓರ**ನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ। ಏಕಞ್ಚ ದ್ವೇ ಚ ಏಕದ್ವೇ, ತೇಸಂ **ಏಕದ್ವಿನ್ನಂ,** "ಚೀವರಾನ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ, ದ್ವಿನ್ನಞ್ಚ ಚೀವರಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಸಙ್ಖ್ಯಾನುದ್ದೇಸವಸೇನ ಏಕಸ್ಸ ತಿರಿಯತೋ ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಓರಂ, ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿರಿಯತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಓರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ವಾಕ್ಯದ್ವಯೇಪಿ "ಛಿದ್ದಂ ಭಿನ್ದತೇವಾ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಏಕಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸಾತಿ ಅನ್ತರವಾಸಕಚೀವರಸ್ಸ। **ತಿರಿಯತೋ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ। **ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಓರ**ನ್ತಿ ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತಿ। **ದ್ವಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸಙ್ಘಾಟೀನಂ। **ತಿರಿಯತೋ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಓರ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ। ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ದೀಘತೋ ವಿದತ್ಥಿಯಾ ಓರಂ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ವಿದತ್ಥಿ** ವಡ್ಢಕಿವಿದತ್ಥಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ವುತ್ತಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಛಿದ್ದೇ ಜಾತೇ ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಅತಿರೇಕಚೀವರತ್ತಾ ದಸಾಹಮನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಅಕರೋನ್ತೇನ ಪನ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ।

೫೯೧. **"ನಿಸೀದನಸ್ಸಾ"**ತಿ "ನಿಸೀದನಚೀವರಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ದಿಯಡ್ಢಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಾ ವಿದತ್ಥಿ "ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ"ತಿ ಚ "ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಅಡ್ಢೇನ ದುತಿಯಾ **ದಿಯಡ್ಢಾ,** ದುತಿಯಂ ಅಡ್ಢಮೇತಸ್ಸಾತಿ "ದುತಿಯಡ್ಢಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ತಿಯ-ಪಚ್ಚಯಲೋಪೇನ **"ದಿಯಡ್ಢಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅಡ್ಢದುತಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ"**ತಿ ಪಮಾಣನಿಯಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ವಡ್ಢಕಿವಿದತ್ಥಿಯಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಏಕಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ಹೋತಿ। ಇದಂ ನಿಸೀದನಚೀವರಂ ದೀಘತೋ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ತಿಹತ್ಥಂ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಛಳಙ್ಗುಲಾಧಿಕದ್ವಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ। "ದಸಾ ವಿದತ್ಥೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥಾ ದಸಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೫೯೨. **ಚತಸ್ಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ವಿದತ್ಥಿಯೋ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾವ ಲಬ್ಭತಿ। "ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯಾ"ತಿ ವಿಭತ್ತಿಪರಿಣಾಮೇನ ದೀಘತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೯೩. ಅಡ್ಢಂ ತೇಯ್ಯಂ ತತಿಯಂ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾ,** ಅಡ್ಢತತಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೭೪. ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ **ತದುತ್ತರಿಂ,** ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅತಿರೇಕಂ। **ಅಧಿಕಚ್ಛೇದನ**ನ್ತಿ ಅಧಿಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಾತಿರಿತ್ತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಛೇದನಂ ಅಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ದೇಸನಾಯಾತಿ ಅಧಿಕಚ್ಛೇದನಂ, ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಟ್ಠಾನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇಸೇತಬ್ಬಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **ಉದೀರಿತಂ** ವುತ್ತಂ ಪಾಳಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೫. **ಅಪ್ಪಮಾಣೇನಾ**ತಿ ಗುಣವಸೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ।

೫೭೬. ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ಸಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಆಗತಂ ನೀಲಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಮಹನ್ತಾದಿಭೇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಚೀವರಂ ವಟ್ಟತಿ।

೫೭೭. "ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಂ ಏಕ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಏಕಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಯಾವ ಸುಕ್ಖಾಪೀಯತಿ, ತಾವ ಅಞ್ಞೇನ ಮುಖಪುಞ್ಛನೇನ ಭವಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಆಹ **"ದ್ವೇಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಸಬ್ಬಥಾ"**ತಿ।

೫೭೮. ಪಮಾಣತೋ, ಗಣನತೋ ಚ ಅತೀತಾತಿ **ಪಮಾಣಗಣನಾತೀತಾ।** "ಪಮಾಣಾತೀತಾ"ತಿ ವಚನೇನ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಗುಣತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಗಣನಾತೀತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಗಣನತಂ। ಪಕತಂ ವಿನಯೇ ಪಠಮಂ ಕತಂ ಬುದ್ಧೇನ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಜಾನನ್ತೀತಿ ಪಕತಞ್ಞೂ, ವಿನಯಧರಾ, ತೇ **ಪಕತಞ್ಞುನೋ।** ಅಪರಿಮಾಣಗುಣಮಣಿಗಣಭೂಸಿತಉಪಾಲಿದಾಸಕಾದಿಮಹಾಥೇರಾಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾಗತಾ ಸಙ್ಖ್ಯಾಪಥಾತೀತಾ ವಿನಯಧರಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೮೦. **ಸುಗತಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯಾಮ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢಕಿರತನಪ್ಪಮಾಣದೀಘಂ। **ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥತ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢಕಿವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣವಿತ್ಥಾರಂ। ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನಪಟಾದೀನಂ ವಿಸೇಸನಂ, ಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೮೧. **ಪರಿಸ್ಸಾವಪಟ**ನ್ತಿ ಉದಕಪರಿಸ್ಸಾವನತ್ಥಂ ಪಟಂ। **ಪತ್ತತ್ಥವಿಕ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಕಞ್ಚುಕಂ। **ಪೋತ್ಥಕತ್ಥವಿಕ**ನ್ತಿ ಪೋತ್ಥಕಕಞ್ಚುಕಂ । **ಆದಿ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಂ, ದಣ್ಡಪಟಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೫೮೨. **ಅಧಿಟ್ಠಾತು**ನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ। **ಠಪಿತೇ**ತಿ ಅನಧಿಟ್ಠಾಯ ಠಪಿತೇ। **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ಪನ "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ಆಹ। **ನತ್ಥಿ ದೋಸತಾ**ತಿ ದೋಸೋ ಏವ ದೋಸತಾ। "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಭಾವತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। "ಇಮಿನಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಚೇತಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಂ ಮಾತುಯಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಠಪೇನ್ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। "ಇದಂ ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸ, ಮಾತುಯಾ"ತಿ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಸಸನ್ತಕಭಾವತೋ ಮೋಚಿತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಹೋತಿ ಚೇತ್ಥ –

> "ಯಂ ವತ್ಥಂ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಲದ್ಧಂ, ಕತಂ ಮಾತಾದಿಸನ್ತಕಂ।
> ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತೀತಿ, ತಮಾಹು ವಿನಯಞ್ಞುನೋ"ತಿ॥

೫೮೩. **ವಸ್ಸಮಾಸೇ ಚತುರೋ**ತಿ ವಸ್ಸಾನೇ ಚತುರೋ ಮಾಸೇ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಕಿರಿಯಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅವಿಚ್ಛೇದೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ವಸ್ಸಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಾ ಸಾಟಿಕಾ **ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ।**

೫೮೪. ಕಣ್ಡುಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತೀತಿ **ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ,** ಕಣ್ಡುರೋಗಾತುರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥಮನುಞ್ಞಾತಚೀವರಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನಂ। ಹೋನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ –

“**ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಸ್ಸಾ**, ಕಣ್ಡುಚ್ಛಾದಿಕಸಾಟಿಯಾ।
ನ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕಮೇ ವುತ್ತಂ, ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನಂ॥

ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಹಾನಙ್ಗೇ-ಸು ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಸೇಸತೋ।
ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಂ ವಿಞ್ಞೂಹಿ, ತತ್ಥ ಯಂ ಕಾರಣಂ ಸಿಯಾ”ತಿ॥

೫೮೯. “**ಅಸಮ್ಮುಖೇ ಏತನ್ತಿ ಚಾ**”ತಿ ವಚನೇನೇವ ಸಮ್ಮುಖೇ “ಇಮ”ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ವಿಚಕ್ಖಣೋ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೮೭. ಅಧಿಟ್ಠಿತನ್ತಿ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ**।

೫೮೮. **ಇತಿ ಸಬ್ಬಮಿದ**ನ್ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಇದಂ ತಿಚೀವರಾದೀನಂ ಪಮಾಣಾದಿಸಬ್ಬವಿಧಾನಂ। **ತೇಚೀವರಿಕಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸ ವಿನಯತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸ। ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ತಿಚೀವರಂ,** ತಿಣ್ಣಂ ತಿಚೀವರಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋತಿ “ತಿತಿಚೀವರ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸನಯೇನ “ತಿಚೀವರ”ನ್ತಿ ನವಚೀವರಾನಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ, ತಿಚೀವರೇ ನಿಯುತ್ತೋ ತೇಚೀವರಿಕೋತಿ ವಿನಯತೇಚೀವರಿಕೋ ವುಚ್ಚತಿ। ಧುತಙ್ಗತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸಾಪಿ ತಿಚೀವರೇ ಇದಮೇವ ವಿಧಾನನ್ತಿ ಸೋಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ಅಞ್ಞೇಸು ವಾ ಪನ ಛಸು ಚೀವರೇಸು ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಏಕಂ ಅಂಸಕಾಸಾವಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। **ತಥಾ ವತ್ವಾವಾ**ತಿ “ಇಮಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವತ್ವಾ। **ತಂ** ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ। ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ವಾ ನಿಯುತ್ತೋತಿ **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಿಕೋ**।

೫೮೯. “ತಿಚೀವರಂ ಪನ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅನುಯೋಗಂ ಕತ್ವಾ “ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧ **“ತಿಚೀವರ”**ನ್ತಿ ಚೀವರತ್ತಯಮೇವ ವುತ್ತಂ। “ಸುಖಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಏಕಮ್ಪಿ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಏಕದೇಸೇ ಸಮುದಾಯೋಪಚಾರವಸೇನ ಏಕಮ್ಪಿ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಮೇವ ಹೋತಿ।

ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಕಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಬದ್ಧಸೀಮತೋ ಬಹಿ ವಸನ್ತೇನ ಏಕಕೇನ ತೇಚೀವರಿಕೇನ ಅನ್ತೋಅರುಣೇ ಅಸತಿಯಾ ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಅಕತೇಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ, ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲಾನಂ ದುಲ್ಲಭತ್ತಾ ಚ ಸುಖಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ತೀಸು ಏಕಂ ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಏವ ವಾ ತಿಚೀವರನಾಮೇನ ಕತಾಧಿಟ್ಠಾನಾನಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ “ಸಚೇ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭೇಯ್ಯ, ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪರಿಹಾರೋ ನಿರತ್ಥಕೋ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ವುತ್ತಂ ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಏವಂ ಚುದೋಸಿತೇ”**ತಿಆದಿ। **ಏವಂ ಚೇ**ತಿ ಏವಂ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಚೇ। **ಉದೋಸಿತೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅನನ್ತರೇ ದುತಿಯಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ವುತ್ತೋ ಪರಿಹಾರೋ**ತಿ “ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ। ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ವತ್ಥಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೮) ನಯೇನ **ಪದಭಾಜನಾ**ವಸಾನೇ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಚ “ಗಾಮಾದೀಸು ಪದೇಸೇಸೂ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅನನ್ತರಂ ವಕ್ಖಮಾನೋ ತಿಚೀವರಸ್ಸ ಪರಿಹರಣವಿಧಿ। **ನಿರತ್ಥಕೋ**ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಸ ತೇನ ವಿಧಿನಾ ತಿಚೀವರಂ ಅಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವತೋ ನಿಪ್ಪಯೋಜನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೦. ತಪ್ಪರಿಹರಿತುಮಾಹ **“ನ”**ಇಚ್ಚಾದಿ। ನ ನಿರತ್ಥಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸೇವಾ”**ತಿಆದಿ। ಯೋ ತಿಚೀವರನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಅರುಣೇ ಚೀವರಂ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಅಮೋಚೇತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಾದಿಸಸ್ಸ **ತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸೇವ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಉದೋಸಿತಪರಿಹಾರಸ್ಸ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಸ್ಮಾ ತಾದಿಸಸ್ಸೇವ ತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸ ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪರಿಹಾರೋ ವುತ್ತೋ, **ತಸ್ಮಾ। ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪೀ**ತಿ ತಂ ನವವಿಧಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ। **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ **ವಟ್ಟತಿ।**

೫೯೧. ಇಮಿನಾ ಉದೋಸಿತಪರಿಹಾರಸ್ಸ ಅನಿರತ್ಥಕಭಾವಂ ಸಾಧೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ “ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಧಿಕತ್ಥಸ್ಸ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಭಾವೇ ಕಿರಿಯನ್ತರಾನುಜಾನನಸಙ್ಖಾತಅಧಿಕವಚನಸ್ಸ ಞಾಪಕಹೇತುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ”**ತಿಆದಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಅನ್ತೋದಸಾಹಂ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ, ವಿಕಪ್ಪೇತೀ”ತಿ ಪಾಠೇ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೇ “ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ”ತಿ ಏತ್ತಕೇನೇವ ಪರಿಯತ್ತೇ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೯) “ವಿಕಪ್ಪೇತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯನ್ತರಾನುಜಾನನೇನ ಪಕಾರನ್ತರೇನಾಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪಿತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೨. **ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಿಚೀವರನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ। ಇದಾನಿ ಅತಿಪ್ಪಸಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮಸ್ಸ ಚೋದಕಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಏವ”**ನ್ತಿಆದಿ। ಮೂಲಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಕಾತಬ್ಬಪ್ಪಕಾರನ್ತರಸ್ಸಾಪಿ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ತಿಚೀವರಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಮುಖಪುಞ್ಛನಾದಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಹತೋಪಿ ದೋಸೋ ನ ಸಿಯಾತಿ ಕಸ್ಮಾ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಇತಿ ಅತಿಪ್ಪಸಙ್ಗನಿವಾರಣೇ।

೫೯೩. **ಕಿಚ್ಚವಿಧಾನತೋ**ತಿ ತೇಸಂ ಮುಖಪುಞ್ಛನಾದೀನಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಸಾಧನತೋ, ತಾದಿಸಂ ಕಿಚ್ಚವಿಸೇಸಾಪೇಕ್ಖಂ ವಿನಾ ತಂತಂನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಕಿಚ್ಚಸ್ಸಾ**ತಿ ಮುಖಪುಞ್ಛನಾದಿಕಿಚ್ಚರಹಿತಸ್ಸ। **ಅಧಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ವಿಜಹಿತತ್ತಾ ಅತಿರೇಕಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ತಿಚೀವರಸ್ಸ। **ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ತು ಯುಜ್ಜತೀ**ತಿ ದಸಾಹಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಯುಜ್ಜತಿ।

೫೯೪. ನಿಧಾನಸ್ಸ ಮುಖಂ ಉಪಾಯೋತಿ **ನಿಧಾನಮುಖಂ,** ಅನ್ತರವಾಸಕಾದಿತಂತಂಚೀವರನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರಂ ಯಥಾ ಠಪಿತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಕರೋತಿ, ತಥಾ ನಿಧಾನಸ್ಸ ಉಪಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತಂ** ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನಂ। **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತಿಸ್ಸಭಯೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ನೇತುಂ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಾ ವಿಸುಕಮ್ಮೇನ ನಿಮ್ಮಿತಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಲಿಖಿತತ್ತಾ ತಂನಾಮಕಾಯಂ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ, “ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದಿಸೂ”ತಿಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ।

೫೯೫. ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಧಾನಸ್ಸ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಂ ಕತಮನ್ತಿ ಆಹ **“ಚೀವರ”**ನ್ತಿಆದಿ। “ನಿದಾನೇ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **“ಚೀವರಂ ಪರಿಪುಣ್ಣ”**ನ್ತಿ **ನಿದಾನೇ** “ತಿಚೀವರಂ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಂ ವಿಜ್ಜತಿ, ಇದಮತಿರೇಕಚೀವರಂ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಗವತೋ ಆರೋಚಿತವತ್ಥುಮ್ಹಿ । **ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ**ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ, ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ ತಿಚೀವರಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ಹೋತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನೇಹಿಪಿ ಥವಿಕಾಹಿಪಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಕ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ಏತ್ಥ **ಪಾಳಿಯಂ** ಏವಂ ವಿಪ್ಪವಾಸಸುಖತ್ಥಂ ನಾಮೇನಾಧಿಟ್ಠಿತತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಾಧನೇನ ತದೇಕಸಾಧನತ್ತಾ ಏವ ಏಕಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ।

ತೇನೇವಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಯೋ ತಿಚೀವರೇ ಏಕೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸಸುಖತ್ಥಂ ವಿಕಪ್ಪನಾಯ ಓಕಾಸೋ ದಿನ್ನೋ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯)।

೫೯೭-೮. ಏತ್ತಾವತಾ ಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಞ್ಚ ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಕುಸವಾಕಾದೀ”**ತಿಆದಿ। **ಕುಸನ್ತಿ** ದಬ್ಬತಿಣಂ। **ವಾಕನ್ತಿ** ರುಕ್ಖಾದೀನಂ ವಾಕಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಫಲಕಂ ಗಹಿತಂ, **ಚೀರ**-ಸದ್ದೋ ಚೀವರಪರಿಯಾಯೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಸಾದಯೋ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತೇ ಚೀವರೇಯೇವ ವತ್ತತಿ। **ಕೇಸಜಂ ಕಮ್ಬಲನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಕೇಸೇಹಿ ವೀತಕಮ್ಬಲಞ್ಚ। **ವಾಲಜಂ ಕಮ್ಬಲನ್ತಿ** ಅಸ್ಸವಾಲಚಮರವಾಲೇಹಿ ವೀತಕಮ್ಬಲಞ್ಚ। **ಉಲೂಕಪಕ್ಖನ್ತಿ** ಕೋಸಿಯಸಕುಣಪತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ ತಂ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಚೀವರಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅಜಿನಕ್ಖಿಪೇತಿ** ಅಜಿನದೀಪಿಚಮ್ಮೇ। “ಧಾರಯತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ”ನ್ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕದಲಿದುಸ್ಸೇತಿ ಕದಲಿವಾಕಮಯವತ್ಥೇ। **ಏರಕದುಸ್ಸೇತಿ** ಏರಕಮಯವತ್ಥೇ। **ಅಕ್ಕದುಸ್ಸೇತಿ** ಅಕ್ಕದಣ್ಡೇ ವಾ ತೇಸಂ ಸುತ್ತಾನಿ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಕತವತ್ಥೇ। **ಪೋತ್ಥಕೇತಿ** ಮಕಚಿವಾಕಮಯವತ್ಥೇ। **ತಿರೀಟೇ ವಾತಿ** ಏವಂನಾಮಕೇ ರುಕ್ಖತಚೇ। **ವೇಠನೇತಿ** ಸೀಸವೇಠನೇ। **ಕಞ್ಚುಕೇತಿ** ಕವಚೇ।

ಸಬ್ಬನೀಲಕೇತಿ ಕೇವಲನೀಲಕೇ। ಏಸ ನಯೋ **ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಾ**ದೀಸು। **ಮಹಾನಾಮರತ್ತೇತಿ** ತನುಪದುಮದಲವಣ್ಣರತ್ತೇ। **ಮಹಾರಙ್ಗರತ್ತೇತಿ** ಸತಪದಿವಣ್ಣರತ್ತೇ।

೫೯೯. **ಅಚ್ಛಿನ್ನದಸಕೇತಿ** ಅಚ್ಛಿನ್ನಾ ದಸಾ ಯಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ। ಏಸ ನಯೋ **ದೀಘದಸೇ**ಪಿ। **ಫಲದಸೇತಿ** ಫಲಸದಿಸಗನ್ಥಿತಾ ದಸಾ ಯಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಪುಪ್ಫದಸೇತಿ** ಕಣ್ಣಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಿಕಾಸೇತ್ವಾ ಕತಾ ದಸಾ ಯಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸಾತಿ** ನಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಚೋರೇಹಿ ವಿಲುತ್ತಚೀವರಸ್ಸ । **ಏತ್ಥಾತಿ** ಕುಸವಾಕಾದೀಸು, ಸಬ್ಬನೀಲಾದೀಸು ಚ। **ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಏಕಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನತ್ಥಿ ಅನನುಲೋಮಿಕಂ ನತ್ಥಿ। “ನಗ್ಗೇನ ಏತೇಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಲದ್ಧಂ, ತೇನ ಹಿರಿಕೋಪಿನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕಪ್ಪಿಯಚೀವರೇ ಲದ್ಧೇ ತಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಇದಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬನೀಲಕಾದಿವತ್ಥೇಸು ಲದ್ಧೇಸು ಕಪ್ಪಿಯರಜನೇನ ರಜಿತ್ವಾ, ತಂ ವಣ್ಣಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥಾನಿ ಉಭಯಪಸ್ಸೇಸು ಅಲ್ಲಿಯಾಪೇತ್ವಾ, ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ವಾ ನಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೬೦೦. **“ಅನ್ತೋದಸಾಹ”**ನ್ತಿ ಇದಂ “ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ”ತಿಆದೀಹಿ ಸಬ್ಬಪದೇಹಿಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇತಿ। ಇಧ ದಾನಂ ದುವಿಧಂ ಸಮ್ಮುಖಾದಾನಂ, ಪರಮ್ಮುಖಾದಾನನ್ತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದಾನಂ **ಸಮ್ಮುಖಾದಾನಂ** ನಾಮ। ಪರಮ್ಮುಖಾ “ಇದಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದಿನ್ನಂ **ಪರಮ್ಮುಖಾದಾನಂ।** “ಇದಂ ತ್ವಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವಾ “ತುಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ “ಮಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ಸಚೇ ವದತಿ, ದಾನಗಹಣದ್ವಯಮ್ಪಿ ಸುದ್ಧಂ। “ಇದಂ ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹಿ, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತು, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀ”ತಿ ದಾಯಕೇನ ವುತ್ತೇ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ “ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಮಿ, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತು, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀ”ತಿ ವದತಿ ಚೇ, ದಾನಂ, ಗಹಣಞ್ಚ ಅಸುದ್ಧಂ ಹೋತಿ। “ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ “ಸಾಧು ಭನ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಗಹಣಂ ಸುದ್ಧಂ। “ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಹಂ ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ಪುನ “ದಿನ್ನಂ ಮಯಾ, ತುಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಇತರೋಪಿ ಪುನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತಂ ಚೀವರಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಸನ್ತಕತ್ತಾ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಪಚ್ಛಾ ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಯೋ ಇಚ್ಛತಿ, ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಬ್ಬಮಿದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ।

ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ವೇಮತಿಕೇನ ಅತ್ತನೋ ವಿಮತಿಂ ಪರಮಂ ಆವಿ ಕತ್ವಾ “ಸಚೇ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ, ಏವಂ ಕತೇ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮುಸಾವಾದದೋಸೋ ನಾಪಜ್ಜತಿ। ಯಥಾಹ

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ನ ಹಿ ಏವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮುಸಾವಾದೋ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೬೯)। “ಕೇಚಿ ‘ತಥಾ ವೇಮತಿಕಚೀವರಂ ಅಞ್ಞೇನ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ದಾತಬ್ಬ’ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೬೯ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ) ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತಂ।

ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ಚೋರಾದೀಹಿ ವಿನಸ್ಸತಿ। “ನಸ್ಸತಿ, ಡಯ್ಹತಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಾನಿಪಿ ವಿನಾಸಪ್ಪಕಾರತ್ತಾ “ವಿನಸ್ಸತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ತತ್ಥ **“ನಸ್ಸತೀ”**ತಿ ಇದಂ ಚೋರಾದೀಹಿ ಹಟಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, **“ವಿನಸ್ಸತೀ”**ತಿ ಇದಂ ಉನ್ದೂರಖಾಯಿತಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, **“ಡಯ್ಹತೀ”**ತಿ ಅಗ್ಗಿನಾ ದಡ್ಢಂ ಸನ್ಧಾಯ। **ವಿಸ್ಸಾಸೇತಿ** ಏತ್ಥ ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ಚ ಸಮ್ಭತ್ತೋ ಚ ಆಲಪಿತೋ ಚ ಜೀವತಿ ಚ ಗಹಿತೇ ಚತ್ತಮನೋ ಹೋತೀತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಅತ್ತನಿ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಅಞ್ಞೇನ ಗಹಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಕಾಸಿತಾತಿ** “ಅನಾಪತ್ತಿ ಅನ್ತೋದಸಾಹಂ ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೯) ನಯೇನ ವುತ್ತಾ।

೭೦೧. ಇದಂ ಪನ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮೇನ ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಕಾಯವಾಚತೋ ಚ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಅತಿರೇಕಚೀವರಭಾವಸ್ಸ ಜಾನನಚಿತ್ತೇನ ಪಣ್ಣತ್ತಿಜಾನನಚಿತ್ತೇ ಅಸತಿಪಿ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವತೋ **ಅಚಿತ್ತಂ**। ಅನಧಿಟ್ಠಾನತೋ, ಅವಿಕಪ್ಪನತೋ ಚ **ಅಕ್ರಿಯಂ**। ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನುಯುಞ್ಜನ್ತೋ ವಾ ಚೇತಿಯಾದಿಂ ವನ್ದನ್ತೋ ವಾ ಏಕಾದಸಮಂ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಕುಸಲಚಿತ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಕಲಹಾದಿಪಸುತೋ ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಜಾನನ್ತೋ ವಾ ಉಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಖೀಣಾಸವೋ ಪನ ಅಸತಿಯಾ ವಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಾ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ **ತಿಚಿತ್ತಂ**। ವುತ್ತನಯೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾದಿಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗಿನೋ ಸುಖವೇದನಾ, ಉಪೇಕ್ಖಾಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗಿನೋ ಉಪೇಕ್ಖಾವೇದನಾ, ಕಲಹಾದಿಪಸುತಸ್ಸ ದೋಮನಸ್ಸಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗಿನೋ ದುಕ್ಖವೇದನಾ ಹೋತೀತಿ **ತಿವೇದನಂ**। ಏಸ ನಯೋ ಉಪರಿಪಿ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

ಪಠಮಕಥಿನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೦೨. **ಗಾಮಾದೀಸು ಪದೇಸೇಸು ತಿಪಞ್ಚಸೂತಿ** ತಿಚೀವರಾನಿ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ದೋಸಂ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನಟ್ಠಾನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಗಾಮೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೭) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಗಾಮನಿವೇಸನಉದೋಸಿತಅಟ್ಟಮಾಳಪಾಸಾದಹಮ್ಮಿಯನಾವಾಸತ್ಥಖೇತ್ತಧಞ್ಞಕರ-ಣಆರಾಮವಿಹಾರರುಕ್ಖಮೂಲಅಜ್ಝೋಕಾಸಸಙ್ಖಾತೇಸು ಪನ್ನರಸಸು ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಾನೇಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ **ಗಾಮೋ** ನಾಮ ಏಕಕುಟಿಕಾದಿಗಾಮೋ।

ನಿವೇಸನಂ ನಾಮ ಗಾಮತೋ ಬಹಿ ಚತುಸಾಲಾದಿಕೋ ಗೇಹೋ। ತೇನಾಹ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** “ಗಾಮನಿವೇಸನಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ವದನ್ತಾ ‘ಪುನ ಏಕಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ನಿವೇಸಿತಾ ಬಹುಗೇಹಾ ನಿವೇಸನಂ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಂ ನಿವೇಸನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ‘ಗಾಮತೋ ಬಹೀ’ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಇದಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತಂ “ನಿವೇಸನಾದಿಕಂ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಚೇ ಹೋತಿ, ಗಾಮೇ ವುತ್ತಪರಿಹಾರಸ್ಸೇವ ಲಬ್ಭನತೋ ಅನ್ತೋಗಾಮತೋ ಬಹೀ’ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ “ಉದೋಸಿತೋತಿ ಯಾನಾದೀನಂ ಭಣ್ಡಾನಂ ಸಾಲಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೭೧-೪೭೭) ವುತ್ತಸರೂಪಂ **ಉದೋಸಿತಂ** ನಾಮ। “ಅಟ್ಟೋತಿ ಪಟಿರಾಜಾದಿಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ ಇಟ್ಠಕಾಹಿ ಕತೋ ಬಹಲಭಿತ್ತಿಕೋ ಚತುಪಞ್ಚಭೂಮಿಕೋ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಸೇಸೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೭೧-೪೭೭) ವುತ್ತಸರೂಪೋ **ಅಟ್ಟೋ** ನಾಮ। “ಮಾಳೋತಿ ಏಕಕೂಟಸಙ್ಗಹಿತೋ ಚತುರಸ್ಸಪಾಸಾದೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೭೧-೪೭೭) ವುತ್ತೋ ಏಕಕಣ್ಣಿಕಸಙ್ಗಹಿತೋ ಚತುರಸ್ಸಗೇಹೋ **ಮಾಳೋ** ನಾಮ। **ಪಾಸಾದೋತಿ** ದೀಘಪಾಸಾದೋ। **ಹಮ್ಮಿಯನ್ತಿ** ಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಪಾಸಾದೋ। **ನಾವಾತಿ** ಯಾನಪತ್ತಿ। **ಸತ್ಥನ್ತಿ** ಜಙ್ಘಸತ್ಥಸಕಟಸತ್ಥವಸೇನ

ದುವಿಧೋ ಜನಸಮೂಹೋ, ಸೋ ಚ ನಿವಿಟ್ಠಾನಿವಿಟ್ಠವಸೇನ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದುವಿಧೋ। ತತ್ಥ ನಿವಿಟ್ಠೇ ವತಿಆದಿಪರಿಕ್ಖೇಪೋಪಿ ಹೋತೇವ।

ಖೇತ್ತನ್ತಿ ಯವಖೇತ್ತಾದಿಖೇತ್ತಂ। **ಧಞ್ಞಕರಣಂ** ಖಲಂ। **ಆರಾಮೋ** ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ, ಫಲಾರಾಮೋ ಚ। **ವಿಹಾರೋ**ತಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಸೇನಾಸನಂ ವುಚ್ಚತಿ। "ರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಯಂ ಮಜ್ಝನ್ತಿಕೇ ಕಾಲೇ ಸಮನ್ತಾ ಛಾಯಾ ಫರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೯೪) ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಪರಿಚ್ಛನ್ನೋ **ರುಕ್ಖೋ**। **ಅಜ್ಝೋಕಾಸೋ** ನಾಮ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರೋ, ಸೋ ವಿಞ್ಝಾಟವಿಆದಿಅಗಾಮಕಾರಞ್ಞೇ ಚ ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ ಅಗಮನಪಥೇ ಸಮುದ್ದದೀಪೇ ಚ ಲಬ್ಭತಿ। **ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ ಅಗಮನಪಥೋ** ನಾಮ ಉದಕಪಿಟ್ಠಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ತದಹೇವ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ದೂರೋ ಸಮುದ್ದಪ್ಪದೇಸೋ ವುಚ್ಚತಿ।

ಅಯಂ ಗಾಮಾದಿಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಏಕೂಪಚಾರೋ, ನಾನೂಪಚಾರೋತಿ ದುವಿಧೋ। ತತ್ಥ ಅಜ್ಝೋಕಾಸಂ ವಿನಾ ಗಾಮಾದಿಕೋ ತಂತಂರಾಜಾದಿಸಾಮಿಕಕುಲಾನಂ ಏಕತ್ಥನಾನತ್ಥವಸೇನ ಏಕಕುಲಸನ್ತಕೋ ಚೇ ಹೋತಿ, ಏಕೂಪಚಾರೋ। ನಾನಾಕುಲಸನ್ತಕೋ ಚೇ, ನಾನೂಪಚಾರೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ಗಾಮೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ ನಾಮ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೮)। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ** ವುತ್ತಂ "ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋತಿ ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ವಾ ಭೋಜಕಸ್ಸ ವಾ ಗಾಮೋ"ತಿ ಚ "ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋತಿ ನಾನಾರಾಜೂನಂ ವಾ ಭೋಜಕಾನಂ ವಾ ಗಾಮೋ ವೇಸಾಲೀಕುಸಿನಾರಾದಿಸದಿಸೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೭೯) ಚ।

ಏಕಕುಲೇನ ಕಾರಾಪಿತೋ ವಿಹಾರೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ, ನಾನಾಕುಲೇಹಿ ಕಾರಾಪಿತೋ ನಾನೂಪಚಾರೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** "ವಿಹಾರೇ ಏಕಕುಲನಾನಾಕುಲವೋಹಾರೋ ಕಾರಾಪಕಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತೋ"ತಿ। ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಪನ ಉಪಚಾರಭೇದೋ ಅಬ್ಭನ್ತರವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಅಜ್ಝೋಕಾಸೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ ನಾಮ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ಏಕೂಪಚಾರೋ। ತತೋ ಪರಂ ನಾನೂಪಚಾರೋ"ತಿ। ಇಧ ಏಕಂ **ಅಬ್ಭನ್ತರಂ** ಅಟ್ಠವೀಸತಿರತನಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏಕಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೮೯)। ಏವಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವುತ್ತಸರೂಪಪ್ಪಭೇದಾನಿ ಪನ್ನರಸ ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "ಗಾಮಾದೀಸು ಪದೇಸೇಸು ತಿಪಞ್ಚಸೂ"ತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

"ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನ ವಾ। ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೯, ೪೭೮) ವಚನತೋ ಏತ್ಥ **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಮಞ್ಞತರಮೇವ ಚೀವರಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಏಕರತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಪ್ಪವಾಸಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಿಂ ಪನ ದಿರತ್ತಾದಿಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿಯಾ ವಿನಾತಿ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥೇನ ಗಿಲಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಙ್ಘಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಗಿಲಾನೋ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ತಿಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮಿತುಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಿತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ತಸ್ಸ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಿನ್ನಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಂ ವಿನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಲಞ್ಞೇ ಅವೂಪಸನ್ತೇ ವಾ ವೂಪಸನ್ತೇಪಿ ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಮನಕಾಲೇ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ ರೋಗೇ ಅವೂಪಸನ್ತೇ ತಾಯಯೇವ ಸಮ್ಮುತಿಯಾ ನ ದೋಸೋ।

೭೦೩. **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತೇನ** ಚೀವರೇನ। **ವಿಪ್ಪವತ್ಥುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? "ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ, ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ, ಯಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ ಸಭಾಯೇ ವಾ ದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ, ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೮) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಾ** ವುತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಬಹಿ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾಠೇ **"ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ"**ತಿ ಇದಂ ಪಾಕಾರೇನ ವಾ ವತಿಯಾ ವಾ ಪರಿಖಾಯ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಹತ್ಥಪಾಸಾ** ನಾಮ ಅಡ್ಢತಿಯರತನಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಂ ಘರಂ ಸಮನ್ತತೋ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯರತನಪ್ಪಮಾಣಾ ಪದೇಸಾ ಉದ್ಧಂ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೭೭-೪೭೮)।

ವಿಪ್ಪವಸನ್ತಸ್ಸ ಕೋ ದೋಸೋತಿ ಆಹ **"ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅರುಣುಗ್ಗಮೇ"**ತಿ। ಅನುಞ್ಞಾತಟ್ಠಾನತೋ ಹಿ ಬಹಿ ಚೀವರೇನ ವಿನಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಚೀವರಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ತಂಹೇತುಕಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಪಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞುನಾ"ತಿ।

೭೦೪. ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸೇವಾತಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ದೂರೇ ನಹಾಯನ್ತಸ್ಸೇವ, ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ।

೭೦೬. ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ವಿಲುತ್ತಂ ಚೀವರಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋ,** ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ ಠಾನಂ **ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಟ್ಠಾನಂ,** ತಸ್ಮಿಂ।

೭೦೭. ನಿವಾಸೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಅನ್ತರವಾಸಕ"ನ್ತಿ ಚ **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಇತರಾನೀ"ತಿ ಚ ಸೇಸೋ। ಇದಞ್ಚ ಗನ್ತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ, ಆಸನ್ನೇ ಮಗ್ಗೇ ಚ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಬಾಧೇ ಅಸತಿ ಕತ್ತಬ್ಬದಸ್ಸನಂ। ಇತರತ್ಥ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ, ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಂಸೇ ಕತ್ವಾವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ವಿಹಾರೇ ಸಭಾಗೇಸು ಅಲಬ್ಭಮಾನೇಸು ಆಸನಸಾಲಮ್ಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಭಾಗಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೯೫ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ। **"ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಇದಂ ಮೇ ಭನ್ತೇ ಚೀವರಂ ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವುತ್ಥಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಇಮಾಹಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ಸಙ್ಘೇ ವಾ "ಇದಂ ಮೇ ಭನ್ತೇ ಚೀವರಂ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ತಿಣ್ಣಂ, ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ "ಇದಂ ಮೇ ಆವುಸೋ…ಪೇ॰… ಇಮಾಹಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ ವತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವಿಞ್ಞುನಾ**ತಿ ಏವಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುನಿಸ್ಸಜ್ಜನಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರವಿಧಿಜಾನನಕೇನ ಞಾಣವತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೦೮. ತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಚೀವರಂ।

೭೦೯. "ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಆಪತ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮಂ ವಿಧಿಂ ಜಾನನತಾಯ **ಬ್ಯತ್ತೇನ** ಯಥಾವಿಧಿಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥತಾಯ **ಪಟಿಬಲೇನ ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೧೩೯) ಆಗತನಯೇನ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಹೋತಿ, "ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇದಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸಚೇ ತಯೋ ಹೋನ್ತಿ, "ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಇದಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ, ಸಚೇ ಏಕಕೋ ಹೋತಿ, "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಾತಬ್ಬಂ, ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಂ "ಅತ್ತನೋಯೇವ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಸುದ್ಧಸಞ್ಞಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಲೇಸೇನ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಭಣ್ಡಗ್ಘವಸೇನ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಭಾವಂ ಪನ ಞತ್ವಾ ಲೇಸೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಭಣ್ಡಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೭೯)। **ಪರಿಯಾಪುತ**ನ್ತಿ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಂ ನ ದಾತಬ್ಬಂ, ಯೋ ನ ದದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೦) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೧೦-೧. ಥೇರೇ ದಹರೇ ಚಾತಿ ಏತೇಸು ಉಭೋಸುಪಿ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಥೇರೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನಿಸ್ಸಿತಭಾವಮಾಹ, **"ದಹರೇ ಚಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಿತಭಾವಂ। **ಓಹೀನೇ**ತಿ ಓಸಕ್ಕಿತೇ। ಸಚೇ ಸೋ ಥೇರೋ ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನಾಹ **"ಗರು"**ನ್ತಿ। **ತಸ್ಮಿಂ** ದಹರೇ। **ವತ್ಥ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತಚೀವರಂ। **ನ ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀ**ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಗಮನೇ ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನೇವ "ಮುಹುತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

೬೧೪. ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇ ಅನ್ತೋಯೇವಾರುಣೇತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ದಹರಭಿಕ್ಖುನೋ ದೂರಭಾವಞ್ಚ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ಚೀವರಸ್ಸ ಅನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯತ್ಥಂ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುರಾರುಣಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇತಿ। **ವಿನಸ್ಸತೀ**ತಿ ಚೋರಾದೀಹಿ ನಸ್ಸತಿ।

ದುತಿಯಕಥಿನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೧೬. **ಅಕಾಲಚೀವರ**ನ್ತಿ "ಅಕಾಲಚೀವರಂ ನಾಮ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಾದಸಮಾಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಸತ್ತಮಾಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಕಾಲೇಪಿ ಆದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ವಚನತೋ ಅನತ್ಥತಕಥಿನೇ ವಿಹಾರೇ "ಚೀವರಮಾಸೋ"ತಿ ಯೋ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಪರಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮೀ, ತಾವ ಮಾಸೋ ವುಚ್ಚತಿ, ತತೋ ಪರೇಸು ಏಕಾದಸಸು ಮಾಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಅತ್ಥತಕಥಿನೇ ವಿಹಾರೇ ಯೋ ಚೀವರಮಾಸೋ, ಹೇಮನ್ತಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾತಿ ಪಞ್ಚಮಾಸತೋ ಬಹಿ ಸತ್ತಸು ಮಾಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಅತ್ಥತಕಥಿನೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ "ಇದಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಚ "ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಞ್ಚೇತಿ ಇದಂ ಅಕಾಲಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, "ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಸಙ್ಘತೋ ವಾ ಗಣತೋ ವಾ ಞಾತಿತೋ ವಾ ಮಿತ್ತತೋ ವಾ ಪಂಸುಕೂಲತೋ ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಧನೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ವಚನತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ "ಇದಂ ಸುತ್ತನ್ತಿಕಗಣಸ್ಸ ದೇಮ, ಇದಂ ಆಭಿಧಮ್ಮಿಕಗಣಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ದಿನ್ನತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ವಾ ಞಾತಿಆದಿತೋ ವಾ ಸುಸಾನಾದಿಪಂಸುಕೂಲಖೇತ್ತತೋ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ಸುತ್ತಕಪ್ಪಾಸಾದಿಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುತೋ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮಾಸಪರಮಂ ನಿಕ್ಖಿಪೇತಿ ಮಾಸೋ ಪರಮಂ ಪಮಾಣಂ ಏತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಸ್ಸಾತಿ ಮಾಸಪರಮಂ, ನಿಕ್ಖಿಪನನ್ತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಮಾಸಪರಮಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ, ನೋ ಚಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರೀ, ಮಾಸಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಊನಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ವಚನತೋ ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಚೀವರಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಪಹೋತಿ, ದಸಾಹಮನತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಊನಸ್ಸ ಪರಿಪೂರಣತ್ಥಂ ಮಾಸಪರಮಂ ಠಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕದಾ ಏವಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ಸತಿ ಪಚ್ಚಾಸಾಯಾ"**ತಿ, "ಪಚ್ಚಾಸಾ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘತೋ ವಾ ಗಣತೋ ವಾ ಞಾತಿತೋ ವಾ ಮಿತ್ತತೋ ವಾ ಪಂಸುಕೂಲತೋ ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಧನೇನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ವುತ್ತಸಙ್ಘಾದಿತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗಾದಿತೋ ಲಭೇಯ್ಯ, ತೇನ "ಇಮಸ್ಸ ಊನೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಸತಿ ಏವಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ಉದ್ಧಂ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮಾಸತೋ ಅತಿರೇಕಕಾಲಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯದಿ ಏವಂ “ತದಹುಪ್ಪನ್ನೇ ಮೂಲಚೀವರೇ ಪಚ್ಚಾಸಾಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ದಸಾಹಾ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ...ಪೇ॰... ವೀಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮೂಲಚೀವರೇ ಪಚ್ಚಾಸಾಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ದಸಾಹಾ ಕಾರೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ಕಸ್ಮಾ ಆಹಾತಿ? ಪಚ್ಚಾಸಾಚೀವರಸ್ಸ ದಸದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಠಪೇತುಂ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ, ಮೂಲಚೀವರಸ್ಸ ತಗ್ಗತಿಕತ್ತಾ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಮೂಲಚೀವರಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನದಿವಸತೋ ಯಾವ ವೀಸತಿಮೋ ದಿವಸೋ, ತಾವ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಚ್ಚಾಸಾಚೀವರಂ ಮೂಲಚೀವರಂ ಅತ್ತನೋ ಗತಿಕಂ ಕರೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೦೦)।

ತತಿಯಕಥಿನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೧೮-೯. ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಯೋ ಧೋವಾಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಭಿಕ್ಖುನೀ ನಾಮ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ವಚನತೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾತಿ ಅಟ್ಠವಾಚಿಕಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ **ಭಿಕ್ಖುನೀ** ನಾಮ। **ಭುತ್ತ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುತ್ತಂ ರಜಿತಂ ಆದಿನ್ನಕಪ್ಪಂ, “ಪರಿಭೋಗಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯನಮತ್ತೇನಾಪಿ ಪುರಾಣಭೂತಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ರಜಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಂ ಕತ್ವಾ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ನಿವತ್ಥಂ ವಾ ಪಾರುತಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಪರಿಭೋಗಸೀಸೇನ ಅಂಸೇ ವಾ ಮತ್ಥಕೇ ವಾ ಕತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಉಸ್ಸೀಸಕಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಏತಮ್ಪಿ ಪುರಾಣಚೀವರಮೇವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೦೩-೫೦೫)। **ವತ್ಥ**ನ್ತಿ ಕಾರಿಯೇ ಕಾರಣೋಪಚಾರವಸೇನ ಚೀವರಮೇವ ಆಹ।

ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯಾತಿ “ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ ನಾಮ ಮಾತಿತೋ ವಾ ಪಿತಿತೋ ವಾ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಸಮ್ಬದ್ಧಾ”ತಿ ವಚನತೋ ಅತ್ತನೋ ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಾ ಮಾತು ವಾ ಪಿತು ವಾ ಪರಮ್ಪರಾಯ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಯುಗಾ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಞಾತಕೇನ ಅಸಮ್ಬದ್ಧಭಾವೇನ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಚಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಪಿತಾಮಹೋಯೇವ ಪಿತಾಮಹಯುಗಂ। ತತೋ ಉದ್ಧಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸಾ ಪಿತಾಮಹಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಗಹಿತಾ। ಏವಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮೋ ಪುರಿಸೋ, ತಾವ ಯಾ ಅಸಮ್ಬದ್ಧಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೦೩-೫೦೫)। **ಆಕೋಟಾಪೇತೀ**ತಿ ಪಹರಾಪೇತಿ।

ತತೋ ಧೋವಾಪನಾದಿತೋ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತೀ**ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ನಾಮೇನ ವಿಸಿಟ್ಠಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಞ್ಚ ತಿಣ್ಣಂ ಪಯೋಗಾನಂ ಅನ್ತೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ದಸ್ಸನಂ। ತಸ್ಸ ನಿಯೋಗೇನ ಧೋವನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತದತ್ಥಂ ಸಬ್ಬಪುಬ್ಬಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಯಾವ ನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪತಿ, ತಾವ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೦೩-೫೦೫)। **ಪಠಮೇನಾ**ತಿ ತೀಣಿಪಿ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಯಂ ಪಠಮಂ ಕಾರಾಪೇತಿ, ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೀಪಿತ**ನ್ತಿ “ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಅಞ್ಞಾತಿಕಸಞ್ಞೀ ಪುರಾಣಚೀವರಂ ಧೋವಾಪೇತಿ ರಜಾಪೇತಿ ಆಕೋಟಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ಆಪತ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ದುಕ್ಕಟಾನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೫೦೭) ದೇಸಿತಂ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ದ್ವೇ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತಿ, ದುತಿಯೇನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ।

೭೨೦. **“ಧೋವನತ್ಥಾಯ ದೇತೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಭುತ್ತಂ ವತ್ಥ”ನ್ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೭೨೧. **ಸಾಮಣೇರನಿದ್ದೇಸೇಪೀ**ತಿ “ಸಾಮಣೇರಾ”ತಿ ನಿದ್ದೇಸೋ ನಾಮ ಯಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ, ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುತ್ತಂ ವತ್ಥಂ ಧೋವನತ್ಥಾಯ ದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭುತ್ತಂ ಚೀವರಂ ಧೋವನತ್ಥಾಯ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। **ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾಯ “ಧೋವತೀ”ತಿ ಅಪರಕಿರಿಯಾ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

೭೧೨. **ದಹರಾನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ನವಕತರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ನಿಯ್ಯಾದಿತೇ** ದಿನ್ನೇ। **ಏಸ ನಯೋತಿ** "ಏಕೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅವಸಿಟ್ಠೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ಏಕೇನ ವಾ ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀ"ತಿ ನಯೋ।

೭೧೩. **ಚೀವರೇತಿ** ಪರಿಭುತ್ತಚೀವರೇ।

೭೧೪. **"ಧೋವನಪ್ಪಚ್ಚಯಾಯೇವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಇತರದ್ವಯಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಅನಾಣತ್ತಿಯಾ ಕತತ್ತಾ ತತೋ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಮಾಹ।

೭೧೬. **ಞಾತಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಟಿಸಞ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨-೨೩, ೪೨೨; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೮; ೮.೯; ಮಹಾನಿ॰ ೨೦೬; ಧ॰ ಸ॰ ೧೩೫೫; ವಿಭ॰ ೫೧೮) ವಿಯ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಯ-ಕಾರಲೋಪೋ, ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಞಾತಿಕಾ ಅಞ್ಞಾತಿಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣನ್ತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಚೀವರಞ್ಚ।

೭೧೭. **"ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸೇನಾ"**ತಿ ಇದಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇಪಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚೇ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಮ್ಭವಾ ವುತ್ತಂ । ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಪನ ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೦೬)। ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಪಠಮಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚೇ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ನ ವುಚ್ಚತೀತಿ ತಾ ಭಗವತಿ ಧರಮಾನೇ ಪಠಮಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಸಾಕಿಯಾನಿಯೋ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ನಾಮ ಪಞ್ಚಸತಾ ಸಾಕಿಯಾನಿಯೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೦೬)। ಭಿಕ್ಖುನೋ ಲಿಙ್ಗೇ ಪರಿವತ್ತೇ ತಸ್ಸೇವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಸೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋಯೇವ।

೭೧೮. **ಅವುತ್ತಾ ಧೋವತೀತಿ** "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಧೋವಾ"ತಿ ಅವುತ್ತಾ ಚೀವರಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ಅವತ್ವಾ ಠಪಿತಟ್ಠಾನತೋ ಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಸಯಮೇವ ವತ್ವಾ ಯಾಚನಾದಿನಯೇನ ವಾ ಅನಾಣತ್ತಿಯಾ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೀವರಧೋವನಾದಿಂ ಕರೇಯ್ಯ ಚೇ। **ಅಪರಿಭುತ್ತಂ ವಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಪರಿಭುತ್ತಂ ಚೀವರಂ। **ಅಞ್ಞಂ ವಾತಿ** ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಪತ್ತತ್ಥವಿಕಪೋತ್ಥಕತ್ಥವಿಕಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ।

ಪುರಾಣಚೀವರಧೋವಾಪನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೧೯. ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಉಪಾದಾಯ ಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರಂ ಗಣ್ಹತೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಏತ್ಥ "ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ"ತಿ ಚ "ಞಾತಿಕಾಯ ಅಞ್ಞಾತಿಕಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಚ "ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಹತ್ಥತೋ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಚ ವಕ್ಖಮಾನವಚನಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭಮಾನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗರತನವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣವತ್ಥತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಆಪತ್ತೀ"**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ "ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಚ "ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತೋ ಚ ಲಬ್ಭತಿ। **ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾರಿವತ್ತಕನ್ತಿ** "ಪಾರಿವತ್ತಕಂ ಪರಿತ್ತೇನ ವಾ ವಿಪುಲಂ, ವಿಪುಲೇನ ವಾ ಪರಿತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೪) ವಚನತೋ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** "ಅನ್ತಮಸೋ ಹರೀತಕಖಣ್ಡೇನಾಪೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೧೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಹರೀತಕಖಣ್ಡಮ್ಪಿ ದತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪಾರಿವತ್ತಕಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪರಿವತ್ತನಂ **ಪರಿವತ್ತಂ,** ತಂ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಾರಿವತ್ತಕಂ,** ಕಯವಿಕ್ಕಯೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೨೦. **ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಪಯೋಗೇತಿ** ಗಣ್ಹಿತುಂ ಹತ್ಥಪಸಾರಣಾದಿಪ್ಪಯೋಗೇ। **ಪರಿಯಾಪುತನ್ತಿ** "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೨) ದೇಸಿತಂ।

೩೩೧. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಹತ್ಥೇತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿತೋ ಅಞ್ಞೇ ಸಬ್ಬೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಗಹಿತಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಪನ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಉಪಾಸಕಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಪೇಸಿತಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೧೨)।

೩೩೨. ಏಕತೋತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಪನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೧೩)।

೩೩೩. "ಪಾರಿವತ್ತಕಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೩೪. ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ ಥವಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಾದಿ ಅವಿಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಅವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ ಪನ ಪಟಪರಿಸ್ಸಾವನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೧೪)। ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನಂ ಕಿರಿಯಾ, ಪಾರಿವತ್ತಕಸ್ಸ ಅದಾನಂ ಅಕಿರಿಯಾತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಚ ಅಕಿರಿಯಾಯ ಚ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯಂ**।

ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೩೩೫. "ಅಞ್ಞಾತಕಂ ಅಪ್ಪವಾರಿತ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। "ಗಹಪತಿಂ ವಾ ಗಹಪತಾನಿಂ ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ "ಅಞ್ಞಾತಕಂ ಗಹಪತಿಂ ವಾ ಗಹಪತಾನಿಂ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೬, ೫೧೮)। ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಸಮ್ಬದ್ಧಞಾತಿಕತಾಯ ಅಭಾವತೋ **ಅಞ್ಞಾತಕಂ**। "ಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಪವಾರೇಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ **ಅಪ್ಪವಾರಿತಂ**। "ಗಹಪತಿ ನಾಮ ಯೋ ಕೋಚಿ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೯) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಂ **ಗಹಪತಿಂ ವಾ**। "ಗಹಪತಾನೀ ನಾಮ ಯಾ ಕಾಚಿ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೯) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಂ ಘರಣಿಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಹೋತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತೀತಿ "ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೯) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾತಿ** "ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋ ವಾ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ನಟ್ಠಚೀವರೋ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೮) **ಮಾತಿಕಾಯ,** "ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ರಾಜೂಹಿ ವಾ ಚೋರೇಹಿ ವಾ ಧುತ್ತೇಹಿ ವಾ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ಹೋತಿ। ನಟ್ಠಚೀವರೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ವಾ ದಡ್ಢಂ ಹೋತಿ, ಉದಕೇನ ವಾ ವೂಳ್ಹಂ ಹೋತಿ, ಉನ್ದೂರೇಹಿ ವಾ ಉಪಚಿಕಾಹಿ ವಾ ಖಾಯಿತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ಚ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಸರೂಪಕಾಲತೋ ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩೬. ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ "ಅಞ್ಞಾತಕೇ ಅಞ್ಞಾತಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಞಾತಕಸಞ್ಞೀ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೦) ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ। "ಞಾತಕೇ ಅಞ್ಞಾತಿಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಞಾತಕೇ। **ವೇಮತಿಕಸ್ಸಾತಿ** "ಞಾತಕೋ ನು ಖೋ, ಅಞ್ಞಾತಕೋ"ತಿ ವೇಮತಿಕಸ್ಸ। ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ ತಥೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ತಥೇವಾ"**ತಿ "ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಆಕಡ್ಢತಿ, "ಞಾತಕೇ ಅಞ್ಞಾತಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೦) ದೇಸಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩೭-೮. ಸಮಯೇ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ "ಚೀವರಂ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತ"ನ್ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಾಲದ್ವಯತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತಂ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ

ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಞಾತಕೇ ವಾ ಪವಾರಿತೇತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ “ಅತ್ತನೋ”ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರೋ, “ಸಮಯೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕಪವಾರಿತೇ ಅಸಮಯೇಪಿ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಅತ್ತನೋ”ತಿ ಸೇಸೋ, ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕೇ, ಪವಾರಿತೇ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕೇ ವಾ ಪವಾರಿತೇ ವಾ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇತರಂ ಪಕ್ಖಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ತಸ್ಸ ಞಾತಕೇ ವಾ ಪವಾರಿತೇ ವಾ**”ತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** “ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಸ್ಸ, “ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಾತಿ** ಪುರಿಮವಿಕಪ್ಪಾಪೇಕ್ಖಂ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಞಾತಕೇ ವಾ ಪವಾರಿತೇ ವಾ ತಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

“ಅತ್ತನೋ ವಾ ಧನೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ ಅನಾಪತ್ತಿಅಙ್ಗಂ **ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಿನೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ , ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಸುತ್ತಕಪ್ಪಾಸಾದಿಕಂ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೩೯. ಅಪ್ಪವಾರಿತಮಞ್ಞಾತಿನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಗಹಪತಿಂ ವಾ ಗಹಪತಾನಿಂ ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **ತತುತ್ತರಿನ್ತಿ** ತತೋ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮತೋ ಉತ್ತರಿನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, “ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೇನ ಸಾದಿತಬ್ಬಅನ್ತರವಾಸಕಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಮತ್ತೇನ ಅಧಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

“ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೩) ವಚನತೋ “ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಚೀವರವಿಞ್ಞಾಪನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ “ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ ಮೋಘಪುರಿಸಾ ನ ಮತ್ತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಥಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೨) ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ “ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತೇನೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ **ಪದಭಾಜನೇ** “ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾತಿ ತತುತ್ತರಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೪) ಚ **ಆಪತ್ತಿಭೇದಸನ್ದಸ್ಸನಟ್ಠಾನೇ** “ಅಞ್ಞಾತಕೇ ಅಞ್ಞಾತಕಸಞ್ಞೀ ತತುತ್ತರಿ ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೫) ಚ ವುತ್ತಂ। ಯದಿ ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಯೇವ “ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚ ಉಭಯತ್ಥ “ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಂ, ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅವಿಞ್ಞಾಪಿತೇಪಿ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ದಿಯ್ಯಮಾನಮ್ಪಿ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೇನ ಏವಮೇವ ಸಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ವುತ್ತಂ। ಇಮಸ್ಸೇವ ಚ ಅಧಿಕವಿಞ್ಞಾಪನನಿಸೇಧನತ್ಥಂ ವದನ್ತೇನಾಪಿ “ತಞ್ಚೇ ಅಞ್ಞಾತಕೋ ಗಹಪತಿ ವಾ ಗಹಪತಾನೀ ವಾ ಬಹೂಹಿ ಚೀವರೇಹಿ ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬನಿಯಮಪ್ಪಧಾನಂ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೇನ ಅತ್ತನಾ ವಾ ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತೇನಪಿ ಅವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತೇಪಿ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನಾಪಿ ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮತಂ ನಾತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತತ್ಥೋತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಞಾಪೇತುಂ “ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾಭಿಸನ್ಧಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೬೪೦. ಇದಾನಿ ವಿಞ್ಞಾಪನೇ ಚ ಅಧಿವಾಸನೇ ಚ ಉಭಯತ್ಥೇವ ನಿಯಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಸಚೇ ತೀಣಿ ನಟ್ಠಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ದ್ವೇ ನಟ್ಠಾನಿ, ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಏಕಂ ನಟ್ಠಂ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೪) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಯಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿ। “ಯಸ್ಸ ತೀಣಿಪಿ ನಟ್ಠಾನಿ, ದ್ವೇ ವಾ ನಟ್ಠಾನಿ, ಏಕಂ ವಾ ನಟ್ಠ”ನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ “ತೇನ ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಸಾದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಯಸ್ಸ ತೀಣಿಪಿ ಚೀವರಾನಿ ನಟ್ಠಾನಿ, ಬಹು ಚ ದಿಯ್ಯತಿ, ತೇನ ದ್ವೇಯೇವ ಚೀವರಾನಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ನಟ್ಠಾನಿ, ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ।

ಏಕಞ್ಚೇ ನಟ್ಠಂ, ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಪಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಲದ್ಧನೀಹಾರೇನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸೇಸಂ ಸಭಾಗಟ್ಠಾನತೋ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪನ ಪಞ್ಚಸುಪಿ ನಟ್ಠೇಸು ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಚತೂಸು ನಟ್ಠೇಸು ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ತೀಸು ನಟ್ಠೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೨೨-೫೨೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೬೪೧-೨. ಸೇಸಕಂ ಆಹರನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಚೀವರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತಿರೇಕಂ ವತ್ಥಂ ಪಚ್ಚಾಹರಿತ್ವಾ "ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಹುಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ದಿನ್ನಂ ಗಣ್ಹತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ನ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾರಣಾ ದಿನ್ನೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಭಾವಂ ಅನುದ್ದಿಸ್ಸ ಬಹೂನಂ ಚೀವರಾನಂ ಗಹಣನಿಮಿತ್ತೇನಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಮೇವ "ನ ನಟ್ಠಕಾರಣಾ ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ದಸ್ಸಿತಮೇವ। ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ತತುತ್ತರಿಚೀವರವಿಞ್ಞಾಪನವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** "ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ನ ಗಹಿತಂ।

ತತುತ್ತರಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೪೩. **ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಯತಾಹೇತೂ**ತಿ ಸುನ್ದರಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘಸ್ಸ ಕಾಮತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಚೀವರೇ ವಿಕಪ್ಪನಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, "ಕೀದಿಸೇನ ತೇ ಭನ್ತೇ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ "ಆಯತಂ ವಾ ಹೋತು ವಿತ್ಥತಂ ವಾ ಅಪ್ಪಿತಂ ವಾ ಸಣ್ಹಂ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೮) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತವಿಸಿಟ್ಠಕಪ್ಪಂ ಅಧಿಕವಿಧಾನಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸ ಲಾಭಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಭವೇ**ತಿ ತಥಾ ಅಪ್ಪವಾರಿತೇನ ಹುತ್ವಾ ಕತೇನ ಅಧಿಕವಿಧಾನೇನ ನಿಪ್ಫನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಲಾಭಪ್ಪಯೋಗೇನ ದುಕ್ಕಟನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ।

೬೪೪. **ಮಹಗ್ಘಂ ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀ**ತಿ ವೀಸತಿಅಗ್ಘನಕಂ ಚೀವರಂ ದಾತುಕಾಮಮ್ಹಿ ಉಪಾಸಕೇ, "ಅಲಂ ಮಯ್ಹಂ ಏತೇನ, ದಸಗ್ಘನಕಂ ವಾ ಅಪ್ಪಗ್ಘನಕಂ ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ವದತಿ।

೬೪೫. "ಞಾತಕೇ ಅಞ್ಞಾತಿಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಪಠಮೋಪಕ್ಖಟಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೪೬. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಏಕೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಪೀಳಾ ಲದ್ಧಾ, ಇಧ ದ್ವೀಹೀತಿ ಏತ್ತಕಂ ನಾನಾಕರಣಂ। ಸೇಸಂ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಸದಿಸಮೇವಾತಿ ಆಹ **"ದುತಿಯೋ...ಪೇ॰... ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"**ತಿ। ಉಪಕ್ಖಟಪದೇನ ಲಕ್ಖಿತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ **ಉಪಕ್ಖಟಂ,** ದುತಿಯಞ್ಚ ತಂ ಉಪಕ್ಖಟಞ್ಚಾತಿ ದುತಿಯೋಪಕ್ಖಟಂ, ತಸ್ಮಿಂ **ದುತಿಯೋಪಕ್ಖಟೇ। ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ದುತಿಯೋಪಕ್ಖಟಸ್ಸ।

ದುತಿಯೋಪಕ್ಖಟಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೪೭. **ರಞ್ಞಾ ವಾ**ತಿ ರಾಜತೋ ವಾ। ರಾಜತೋ ಭೋಗ್ಗಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **"ರಾಜಭೋಗ್ಗೋ"**ತಿ ವುತ್ತೋ, ರಾಜತೋ ಭತ್ತವೇತ್ತನಲಾಭಿತೋ ಯತೋ ಕುತೋಚಿ ದಾಯಕಾ ಆಭತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಭಾವತೋ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯಂ "ತಿಕಪ್ಪತ್ತು"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೬೭೧) ವಕ್ಖತಿ।

೬೪೮. ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನವಸೇನ ಅಧಿಗತರಜತಾದಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನಾಪಿ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ರಜತಂ ವಾ"**ತಿಆದಿ। ಧವಲಸಭಾವತಾಯ ರಾಜತೀತಿ **ರಜತಂ,** ಸಜ್ಝು। ಜಾತಂ ರೂಪಂ ವಣ್ಣಾಯತನಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಜಾತರೂಪಂ,**

ಸುವಣ್ಣಂ। **ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ। ಅತ್ತನೋ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಸ್ಸ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೪೯. ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಆಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಿಯಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಗಹಣೇ ಆಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **"ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ, ಗಣಸ್ಸ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಚೇತಿಯಸ್ಸ, ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ। **ನಿದ್ದಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ರಜತಂ, ಜಾತರೂಪಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೫೦-೧. ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಸರೂಪತೋ ವಿಭಾವೇತುಮಾಹ **"ನೇತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ನೇತ್ವಾ**ತಿ ಆನೇತ್ವಾ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ "ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ"ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಮೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ। **ಇತ್ಥ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಪ್ಪಕಾರೇನ। **ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚ-ಕಾರೇನ ವಟ್ಟತಿ ಚಾತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಕತನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> "ಸಚೇ ಪನ 'ನಯಿದಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇ 'ವಡ್ಢಕೀನಂ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾನಂ ವಾ ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಂ ಜಾನಾಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಅಥಾಪಿ 'ಮಮ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಮೇವ ವಾ ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇ ಯಂ ಯಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ, ತದತ್ಥಾಯ ಪೇಸೇಯ್ಯಾಥಾ'ತಿ ವದತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯)।

೬೫೨. **ವಿಹಾರಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ನವಕಮ್ಮಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನ ವುತ್ತಂ।

೬೫೪. **ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾತಿ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಪನ ಕೋಚಿ ಬಹುಮ್ಪಿ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಆನೇತ್ವಾ 'ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ'ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಪರಿಭೋಗೇಪಿ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯)। ಏವಂ ಆಭತಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು "ನಯಿದಂ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಸಚೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, "ಅಯಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯೋ ಹಿ ತಂ ಚೋದೇತಿ, ಸ್ವೇವ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ಪನ ಏಕೇನ ಬಹೂ ಅನಾಪತ್ತಿಕಾ ಕತಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯)। ಇಧ **ಸ್ವೇವ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ **"ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"**ತಿ ಅಲಿಖಿತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ ಚ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ। ಇದಾನಿ ದಸ್ಸಿತಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೇ "ಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) ವುತ್ತತ್ತಾ "ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರೋ।

೬೫೫. **ತಳಾಕಸ್ಸಾ**ತಿ ವಾಪಿಯಾ। ಸಸ್ಸುಪ್ಪತ್ತಿನಿದಾನತೋ ತಳಾಕಂ ಖೇತ್ತಂ, ತತೋ ತಸ್ಸ ಗಹಣಂ ವಾ ಪರಿಭೋಗೋ ವಾ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಳಾಕಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಕಾರೇನ ಖೇತ್ತವತ್ಥು ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕಾರೇನ ವಟ್ಟತಿ ಚಾತಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

೬೫೭. ತಂ ಕತಮನ್ತಿ ಆಹ **"ಚತ್ತಾರೋ"**ತಿಆದಿ। **ಸಬ್ಬಮ್ಪೀ**ತಿ ತಳಾಕಪೋಕ್ಖರಣಿಖೇತ್ತಾದಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ।

೬೫೮-೯. **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಏತ್ತಕೋ ಭಾಗೋ ದೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಿಯಮಿತಆಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ। ಅಕತಪುಬ್ಬಂ **ನವಸಸ್ಸಂ** ನಾಮ। **ಏತ್ತಕಂ ಭಾಗಂ ದೇಥಾ**ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಕಹಾಪಣಭಾಗಂ ದೇಥ।

ಉಟ್ಠಾಪೇತೀತಿ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ।

“ಕಸಥ ವಪಥಾ”ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾಚಂ ವತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಪಥಾತಿ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಇಧ ಅವುತ್ತಂ ತಂಕತ್ತುಯೋಗಕಾಲೇ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯವಚನನ್ತರಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಉಪ್ಪಾದಿತಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಕಹಾಪಣಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಥಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಕಹಾಪಣಞ್ಚ ಏವಂ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಉಪ್ಪಾದಿತಞ್ಚಾತಿ ಸಬ್ಬಂ।

೬೬೦. ಕಸಥಾದಿಕಂ ವಚನಂ ಅವತ್ವಾ “ಏತ್ತಿಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಏತ್ತಕೋ ನಾಮ ಭಾಗೋ”ತಿ ಭೂಮಿಂ ಯೋ ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ “ಯೋ ಪನಾ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಪುಗ್ಗಲನ್ತರಾಪೇಕ್ಖೋ।

೬೬೧-೨. ಭೂಮಿಯಾ ಸಯಮೇವ ಪಮಾಣಸ್ಸ ಜಾನನತ್ಥಂ ತೂತಿ ಯೋಜನಾ, “ಏತ್ತಕೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಸ್ಸಂ ಕತಂ, ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಭಾಗಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಕಸಕೇಹಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಅಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಖೇತ್ತಭೂಮಿಯಾ ಪಮಾಣಂ ಞಾತುಕಾಮತಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ಇಮಮೇವ ವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತಿ। ಯೋ ಪನ ಮಿನಾತಿ, ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ರಜ್ಜುಯಾಪಿ ಚ ದಣ್ಡೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾದೇನಾಪಿ ಮಿನಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। “ರಕ್ಖತೀ”ತಿಆದಿಕಿರಿಯಾಪದೇಹಿಪಿ ಏವಮೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಖಲೇ ಠತ್ವಾ ರಕ್ಖತೀತಿ ಧಞ್ಞಕರಣೇ ಠತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಪಾಲೇತಿ। ಕಥಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಥಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ? ತಂ ಪನ ವೀಹಿಂ “ಇದಂ ವಾ ಏತ್ತಕಂ ವಾ ಮಾ ಗಣ್ಹ, ಇದಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ವಾ “ಇತೋ ಅಪನೇಹಿ, ಇಧ ಪುಞ್ಜಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ ವಾ ಏವಮಾದಿನಾ ಪಯೋಗೇನ ಚೇ ರಕ್ಖತಿ, ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ಸಚೇ “ಮಯಿ ಠಿತೇ ರಕ್ಖಿತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ರಕ್ಖತಿ, ಗಣ್ಹನ್ತೇ ವಾ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಭಣತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತೇನ ವಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ “ಥೇನೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಸತಿ ಏತಂ ಭೋ ಪವತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಿಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ। **ನೀಹರಾಪೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಸಚೇ ಪರಿಯಾಯೇನ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಖೇತ್ತಮಿನನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಲದ್ಧಬ್ಬತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭಿನವುಪ್ಪಾದಿತಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದ್ವೀಸು **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ।

೬೬೩. “ಏತ್ತಕೇಹಿ ವೀಹೀಹಿ ಇದಂ ಆಹರಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ ಸಚೇ ಆಹರನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **“ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿ ಇದಂ ಧಞ್ಞಸ್ಸ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ತಸ್ಸೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಧಞ್ಞಸ್ಸ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯)।

೬೬೪. **ಹಿರಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ಕಹಾಪಣೇನ। **“ತಮಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿ ಇದಂ ಕಹಾಪಣಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಕಹಾಪಣಾನಂ ವಿಚಾರಿತತ್ತಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯)।

೬೬೫. **ಪೇಸಕಾರಕದಾಸಂ ವಾ**ತಿ ಪೇಸಕಾರಕಸಙ್ಖಾತಂ ದಾಸಂ ವಾ, **ಪೇಸಕಾರೋ** ತನ್ತವಾಯೋ। **ಆರಾಮಿಕಾನಂ ನಾಮೇನ ದೇನ್ತೇ**ತಿ “ಆರಾಮಿಕಂ ದಮ್ಮಿ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ದೇನ್ತೇ।

೬೬೬. ಖೀರಂ ದಧಿ ತಕ್ಕಂ ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತನ್ತಿ **ಪಞ್ಚಗೋರಸಾ**।

೬೬೭. **ಅಜಿಕಾದೀಸೂ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಹಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೭೭೯. ಪಟಿಸಿದ್ಧೇಪೀತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇಪಿ। **ಮೂಲಂ ದತ್ವಾತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಮೂಲಂ ದತ್ವಾ। ಕುಕ್ಕುಟಾದಯೋ ಪನ "ಸುಖೇನ ವಸನ್ತೂ"ತಿ ಅರಞ್ಞೇಯೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರೇ 'ಸುಖಂ ಜೀವನ್ತೂ'ತಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯)। ಸೂಕರಮಯೂರಾದೀಸುಪಿ ಲದ್ಧೇಸು ತೇಸಂ ಅನುರೂಪೇಯೇವ ವಿಸಯೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ।

೭೭೧. "ತಿಕ್ಖತ್ತು"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ಕೋ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ? "ರಞ್ಞಾ ವಾ ರಾಜಭೋಗ್ಗೇನಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ಸಙ್ಗಹಿತನಯೇನ ರಾಜರಾಜಾಮಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನೇನ ಚೀವರಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೀವರೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಸಙ್ಖಾತಂ ಚೀವರಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ಪಹಿತದೂತೇನ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಖೋ ಭನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಆಭತಂ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ಆಯಸ್ಮಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಯದಿ ವುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ಭಿಕ್ಖುನಾ "ನ ಖೋ ಮಯಂ ಆವುಸೋ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ, ಚೀವರಞ್ಚ ಖೋ ಮಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ತೇನ "ಅತ್ಥಿ ಪನಾಯಸ್ಮತೋ ಕೋಚಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚೀವರತ್ಥಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಏಸೋ ಖೋ ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ"ತಿ ಆರಾಮಿಕೇ ವಾ ಉಪಾಸಕೇ ವಾ ದಸ್ಸಿತೇ ಯದಿ ಸೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಇಮಿನಾ ಚೀವರಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ಅಚ್ಛಾದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಯಂ ಖೋ ಭನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ ನಿದ್ದಿಸಿ, ಸಞ್ಞತ್ತೋ ಸೋ ಮಯಾ, ಉಪಸಙ್ಕಮತು ಆಯಸ್ಮಾ ಕಾಲೇನ, ಚೀವರೇನ ತಂ ಅಚ್ಛಾದೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಯದಿ ವದೇಯ್ಯ, ತೇನ ಚೀವರತ್ಥಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಭಗವತಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹಾತಿ ಅಯಮಿಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದನಾ ವುತ್ತಾತಿ "ಚೀವರತ್ಥಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ ಸಾರೇತಬ್ಬೋ 'ಅತ್ಥೋ ಮೇ ಆವುಸೋ ಚೀವರೇನಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದನಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಾ।

ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾನಮಬ್ರವೀತಿ "ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದಯಮಾನೋ ಸಾರಯಮಾನೋ ತಂ ಚೀವರಂ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ, ನೋ ಚೇ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ, ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಠಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೩೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಅತ್ಥೋ ಮೇ ಆವುಸೋ ಚೀವರೇನಾ"ತಿ ಕತಾಯ ಚೋದನಾಯ ನ ನಿಪ್ಫಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತೇನ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ "ನ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನ ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೩೯) ವಚನತೋ ಠಾನಭಞ್ಜನಕಂ ನಿಸಜ್ಜಾದಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ "ಜಾನಾಹಿ , ಆವುಸೋ"ತಿ ಏತ್ತಕಮತ್ತಂ ವತ್ವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾನಂ ಸದ್ಧಮ್ಮವರಚಕ್ಕವತ್ತಿನಾ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಯದಿ ಚೋದೇತಿಯೇವಾತಿ ಸಚೇ ಠಾನಂ ಅಕತ್ವಾ ಚೋದನಾಮತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ಛ ಅಬ್ರವೀತಿ ಯೋಜನಾ, "ಚೋದನಾ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ಸಕಿಮ್ಪಿ ನ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಛಚೋದನಂ ಅಕತ್ವಾ ಯೋ ಠಾನಮೇವ ಕರೋತಿ, ತೇನ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ **"ಚೋದನಾದಿಗುಣಾ ಠಿತೀ"**ತಿ, "ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, "ಅಬ್ರವೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, "ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ನ ಠಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೩೯) ವಚನತೋ, "ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೩೯) ವಚನತೋ ಚ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದನಾಯ ದಿಗುಣಾ ದ್ವಾದಸಕ್ಖತ್ತುಕಾ ಠಿತಿ ಹೋತೀತಿ ಸಿದ್ಧತ್ತಾ ಚೋದನಮೇವ ಅಕತ್ವಾ ಠಾನಮತ್ತಮೇವ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಠಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತೋ ಪರಂ ಕಾತಬ್ಬಂ

ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏತ್ತಕೇನೇವ ನಿವತ್ತೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಞಾಪೇನ್ತೋ “ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ವಾಯಮಮಾನೋ ತಂ ಚೀವರಂ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇತಿ, ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೩೯) ವುತ್ತನಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೬೭೧. **“ಅಚೋದೇತ್ವಾ ಲದ್ಧೇ”**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ “ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಲದ್ಧೇ”ತಿ ಚ ಗಯ್ಹಮಾನತ್ತಾ।

ರಾಜಸಿಕ್ಖಾಪದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಚೀವರವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

೬೭೩. **“ಏಕೇನಾಪೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿಂ ಪನ ದ್ವೀಹಿ, ಬಹೂಹಿ ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ವಾತೇನ ಆಹಟೇನಾಪಿ ಕೋಸಿಯಂಸುನಾ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ। **ಸನ್ಥತ**ನ್ತಿ “ಸನ್ಥತಂ ನಾಮ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತಂ ಹೋತಿ ಅವಾಯಿಮ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೪) **ಪದಭಾಜನೇ** ಚ “ಸಮೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಕೋಸಿಯಂಸೂನಿ ಉಪರೂಪರಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಕಞ್ಜಿಕಾದೀಹಿ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕತಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೪೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಚ ವುತ್ತಸರೂಪಂ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕೋಸಿಯಂಸೂನಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಯಾವ ಬಹಲಮಿಚ್ಛತಿ, ತಾವ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಿಸೀದನನಿಪಜ್ಜನಾದಿಅತ್ಥಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಸನ್ಥತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋಸಿಯಂಸುನಾ**ತಿ ಕೋಸಿಯಕಿಮಿಕೋಸಿಯಸ್ಸ ಇದನ್ತಿ **ಕೋಸಿಯಂ,** ಸುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಅಂಸು, ತೇನ ಕೋಸಿಯಂಸುನಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ “ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ “ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಏಕೇನಾಪಿ ಕೋಸಿಯಂಸುನಾ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ ಕಾರಾಪೇತಿ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೪)। ತೇನೇವಾಹ “ಪರತ್ಥಾಯ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ।

೬೭೫. **ಭೂಮತ್ಥರಣ**ನ್ತಿ ಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಛವಿರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥರಣಂ। **ಭಿಸಿ** ನಾಮ ಮಞ್ಚಭಿಸಿ, ಪೀಠಭಿಸೀತಿ ದ್ವಯಂ। **ಬಿಬ್ಬೋಹನಂ** ಉಪಧಾನಂ।

ಕೋಸಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೭೬. **ಕಾಳಕೇಳಕಲೋಮಾನ**ನ್ತಿ “ಕಾಳಕಂ ನಾಮ ದ್ವೇ ಕಾಳಕಾನಿ ಜಾತಿಯಾ ಕಾಳಕಂ ವಾ ರಜನಕಾಳಕಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೯) ವಚನತೋ ಏವಂ ಕಾಳಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಾನಂ। **ಸುದ್ಧಾನ**ನ್ತಿ ಇತರವಣ್ಣೇಹಿ ಏಳಕಲೋಮೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಾನಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನನ್ತಿ ಸುದ್ಧಾನಂ ಕಾಳಕಾನಂ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತಕಾಳಕಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೪೭)। **ಕರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ “ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಕರೋತಿ ವಾ ಕಾರಾಪೇತಿ ವಾ”ತಿ। **ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀ**ತಿ “ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ”ನ್ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಆಹ।

ಸುದ್ಧಕಾಳಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೭೭. ಓದಾತಂ ತುಲಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ಸಬ್ಬಮೇವ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಪಿಲಮ್ಪಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏವಮೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ **ಸಬ್ಬಮೇವ ವಾ**ತಿ ಸನ್ಥತಸ್ಸ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಸಬ್ಬಮೇವ ವಾ ಲೋಮಂ। **ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸನ್ಥತ”ನ್ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ। “ನವ”ನ್ತಿ ಇದಂ “ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಸಾಮತ್ಥಿಯೇನ ಲಬ್ಭತಿ, ನವಂ ಸನ್ಥತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ, “ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಪಿಲಮ್ಪಿ ವಾ**ತಿ **ವಾ**ಕಾರೇನ ಪಕಾರನ್ತರೇನಾಪಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? “ನವಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸನ್ಥತಂ ಕಾರಯಮಾನೇನ ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಾನಂ ಆದಾತಬ್ಬಾ ತತಿಯಂ ಓದಾತಾನಂ ಚತುತ್ಥಂ ಗೋಚರಿಯಾನ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೫೩) **ಮಾತಿಕಾಯ** ಅನುಞ್ಞಾತಪ್ಪಕಾರೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ **“ಓದಾತಂ ಕಪಿಲಮ್ಪಿ ವಾ”**ತಿ ಏತಸ್ಸ “ಬಹುಂ ವಾ”ತಿ ವಿಸೇಸನೇನ ಕಾಳಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಾನಂ ಯಥಾವುತ್ತಭಾಗದ್ವಯತೋ ಅಧಿಕಂ ಏಳಕಲೋಮಮ್ಪಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ ಕೇವಲಾನಂ ಕಾಳಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಾನಂ ಅಗ್ಗಹೇತಬ್ಬತಾಯ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ। **“ಸಬ್ಬಮೇವ ವಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಿಯ ಇಮೇ ಓದಾತಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ಕೇವಲಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ। **“ಅನಾಪತ್ತೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಏವಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ।

ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ “ಅನಾದಾ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ದ್ವೇ ಭಾಗೇ ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಾನಂ ತತಿಯಂ ಓದಾತಾನಂ ಚತುತ್ಥಂ ಗೋಚರಿಯಾನಂ ನವಂ ಸನ್ಥತಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ। ಯತ್ತಕಪ್ಪಮಾಣೇಹಿ ಏಳಕಲೋಮೇಹಿ ನವಂ ಸನ್ಥತಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತೇ ಲೋಮೇ ಚತುಭಾಗಂ ತುಲಯಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ತುಲೇ ವಾ ಊನೇ ವಾ ಕಾಳಕಲೋಮೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ತುಲಂ ಓದಾತೇಹಿ ವಾ ಏಕಂ ತುಲಂ ಗೋಚರಿಯೇಹಿ ವಾ ಕಾಳಕೇಹಿ ವಾ ಊನೇ ಕತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಅಧಿಕೇ ವಾ ಕತ್ವಾ ಕಾಳಕಲೋಮೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ಏವ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾತುಞ್ಚ ಕಾರಾಪೇತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ । ಏವಂ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನೇನ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ಥೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೬೭೮. **“ಅನುಕ್ಕಮೇನಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಇಮಮೇವ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಾನನ್ತರಂ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಾನಿಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅಪೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಅಞ್ಞೇನ ಕತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೫೫) ವುತ್ತದುಕ್ಕಟಞ್ಚ “ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಚೀವರಂ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೮) ಪಠಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಇಹಾಪಿ “ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸನ್ಥತಂ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಹಕಾರಕೇಹಿ ಪೇಯ್ಯಾಲವಸೇನ ಸಂಖಿತ್ತಂ ತಂ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚಾತಿ ಇದಂ ದ್ವಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೬೭೯. **ತತಿಯಂ ತು ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಇದಂ ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪನ “ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೫೫೪) ವುತ್ತನಯೇನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಳಕಾನಂ ಅತಿರೇಕಗ್ಗಹಣವಸೇನ ಅನನುಞ್ಞಾತಪ್ಪಕಾರೇನ ಕರಣತೋ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಂ ನಾಮ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಆದಾಯ ಚ ಅನಾದಾಯ ಚ ಕರಣತೋ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೫೨)।

ದ್ವೇಭಾಗಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೮೦. **ಛನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಓರೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸನ್ಥತಸ್ಸ ಕತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪರಿ ಛನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೋತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸನ್ತರೇ ಕತಸನ್ಥತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ, ಕಾರಕಸ್ಸ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಸನ್ಥತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸ “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಗಿಲಾನೋ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಸನ್ಥತಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮಿತುಂ, ಸೋಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಸನ್ಥತಸಮ್ಮುತಿಂ ಯಾಚಾಮೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೫೯) ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸಜ್ಜ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಿತೇ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತೋಪಿ ಸನ್ಥತಂ ಕಾತುಂ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನಸಮ್ಮುತಿಂ ವಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೮೨. **ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಯದಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ, ತದಾ”ತಿ ಸೇಸೋ, ಛಬ್ಬಸ್ಸೇಸು ಪರಿಪುಣ್ಣೇಸು ಸನ್ಥತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಯದಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತದಾ ಸನ್ಥತಂ ಕರೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೫೭)। **ತದುದ್ಧಮ್ಪೀ**ತಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸತೋ ಉಪರಿಪಿ। **ವಿತಾನೇ**ತಿ ವಿತಾನನಿಮಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ಸಾಣಿಪಾಕಾರೇ**ತಿ ಪಾಕಾರಸದಿಸತಿರೋಕರಣೀಯನಿಮಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕತೇಪಿ ಚಾ**ತಿ ಪುರಾಣಸನ್ಥತೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಸನ್ಥತೇ ಓರತೋ ಛನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಕತೇಪಿ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಮನಾಪತ್ತಿವಾರೋ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು

ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾಭತೋ ಆಚರಿಯೇನ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪನ "ಅನನ್ತರಸ್ಸಿಮಸ್ಸಾಪಿ, ವಿಸೇಸೋ ನುಪಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ವಕ್ಖತಿ।

ಛಬ್ಬಸ್ಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೮೩. **ಅನಾದಾಯಾ**ತಿ ನವಂ ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಸ್ಸ ವಿವಣ್ಣಕರಣತ್ಥಾಯ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಪುರಾಣಸನ್ಥತಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ಆದಾತಬ್ಬಾ ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೬೭) ಯಾ ಆದಾತುಂ ವುತ್ತಾ, ತಂ ಪುರಾಣಸನ್ಥತಸ್ಸ ಛಿನ್ನಮುಖಾವತ್ತತೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಂ ಅದತ್ವಾ। ಏವಮೇತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಕಥಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? "ಅನಾದಾನವಸೇನಸ್ಸ, ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **ಸನ್ಥತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪುರಾಣೇ"ಇತಿ ಚ **ಕಾರೇತುಂ ಕತಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ನವಂ ನಿಸೀದನಂ ಸನ್ಥತ"ನ್ತಿ ಚ ಸೇಸೋ , ಪುರಾಣೇ ಸನ್ಥತೇ ಅಸನ್ತೇ ಸಾಮನ್ತಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಂ ಅನಾದಾಯ ನವಂ ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ನವಂ ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಂ ಕಾರೇತುಂ, ನವಂ ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಞ್ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕಾರೇತು"ನ್ತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನೇವ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಾ "ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕರೋತಿ ವಾ ಕಾರಾಪೇತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೬೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ,** ತಬ್ಬಣ್ಣನಾಸು ಚ ಅದಿಸ್ಸಮಾನತ್ತಾ ವಾ ತಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। "ಅನಾಪತ್ತಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಕರೋತಿ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕರೋತಿ ವಾ ಕಾರಾಪೇತಿ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೬೪) ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಮೋಲೋಕೇತ್ವಾ ವಾ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಚ ವಿಹಿತತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ಲಿಖಿತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **ಕತಞ್ಚ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಞ್ಞೇನಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಇಮಿನಾ "ಅಞ್ಞೇನ ಕತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪಾಠೋವ ದಸ್ಸಿತೋ।

೯೮೪. ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ ಅನಾದಾನವಸೇನ ಚ **ಅಸ್ಸ** ಸನ್ಥತಸ್ಸ ಕರಣೇನ ಚ ಸತ್ಥಾರಾ **ಏತಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೮೫. ನನು ಚ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** "ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯತ್ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ದ್ವೇಭಾಗಸಿಕ್ಖಾಪದಸದಿಸಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೬೭) ವುತ್ತಾನಿ, ಇಹ "ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮಾ"ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಾನೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ದ್ವೇಭಾಗಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀನಿಪಿ ಕೋಸಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಸದಿಸಾನೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೫೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಾನಿ, ಕೋಸಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀನಂ ಸಞ್ಚರಿತ್ತೇನ ಸಮಭಾವಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಮೂಲಮೇವ ಸರಿತ್ವಾ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಸಞ್ಞಾತವಿಸೇಸಸ್ಸ ವಿಸುಂ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಅವಸಿಟ್ಠವಿನಿಚ್ಛಯಮತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಮಂ ವಿಸೇಸಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ದ್ವೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಅವಿಸೇಸತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನನ್ತರಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ।

ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೮೯-೭. **ಗಚ್ಛನ್ತೇ**ತಿ ತಿಯೋಜನಪೂರಣಟ್ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಗಚ್ಛನ್ತೇ। **ಯಾನೇ**ತಿ ಸಕಟಾದಿಕೇ। **ಲೋಮಾನೀ**ತಿ ಏಳಕಲೋಮಾನಿ। **ಸಾಮಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಾನಾದಿಸಾಮಿನೋ। **ಅಜಾನತೋ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೋ ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಏಳಕಲೋಮಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ತಿಯೋಜನಪರಮಂ ಸಹತ್ಥಾ ಹಾರೇತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೭೩) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಿಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಹತ್ಥೇನಾಪಿ ಹರಿತ್ವಾ ತಿಯೋಜನಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪರೇಸಂ ಯಾನಾದೀಸು ಸಾಮಿಕೇಸು ಅಜಾನನ್ತೇಸು "ಏತೇ ಹರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಯದಿ ಠಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಯೇಸು ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ಠಪಿತಾನಿ, ತೇಸು ಯಾನಾದೀಸು

ತಿಯೋಜನಮತೀತೇಸು ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಯೋಗಂ ವಿನಾಪಿ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇಸು ತಸ್ಸ **ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿ** ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ "ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ದುತಿಯಂ ಪಾದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೭೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಯಂ ನಯೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಯೋಗಂ ವಿನಾ ಯತ್ಥ ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ಠಪಿತಾನಿ, **ತೇಸು** ಯಾನಾದೀಸು ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತೇಸು ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೮೮. **ಅಗಚ್ಛನ್ತೇ**ತಿ ತಿಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತೇ। **"ಅಭಿರೂಹಿತ್ವಾ"**ತಿ ಇದಂ ಅನಾಪತ್ತಿಕಾರಣೇಸು ಏಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ। "ಭೂಮಿಯಞ್ಞೇ ಠತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ, ಅವ್ಹಾಯನ್ತೋ ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಏಸೇವನಯೋ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ "ಅಞ್ಞಂ ಹರಾಪೇತೀ"ತಿ ವಚನತೋ ಅತ್ತನಾ ಪೇಸಿತೇ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಹರನ್ತೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ ಸಾರೇತಿ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ। ತೇನೇವಾಹ "ತಂ ಪನಞ್ಞಂ ಹರಾಪೇತಿ, ವಚನೇನ ವಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ।

೬೯೦. **ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದೇಸೂ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಣ್ಣಬಿಲೇಸು।

೬೯೧. ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ "ಕತಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತತ್ಥ ಅನ್ತಮಸೋ ಸುತ್ತಕೇನ ಬದ್ಧಮತ್ತಮ್ಪಿ ಕತಭಣ್ಡಮೇವಾತಿ ಆಹ **"ಸುತ್ತಕೇನ ಚ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"**ತಿ। **ವೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಕುದ್ರೂಸಸೀಸಪಲಾಲವೇಣಿಸದಿಸಂ ವೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ। **ಆಪತ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾ**ತಿ "ವೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ ಹರತಿ, ಇದಂ ನಿಧಾನಮುಖಂ ನಾಮ, ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೭೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೬೯೨. **ಸುಙ್ಕಘಾತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ತಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಯದಿ ತಂ ಠಾನಂ ಸುಙ್ಕಘಾತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ತಿಯೋಜನೋಸಾನಟ್ಠಾನಂ ಯದಿ ಸುಙ್ಕಘಾತಟ್ಠಾನಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಪ್ಪತ್ವಾ**ತಿ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ। ಚೋರಾದೀಹಿ ಉಪದ್ದುತೋ ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಯೋ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ವಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಏತ್ಥ **"ಆಪತ್ತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿಮಾಹ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಚಿತ್ತಕತಾಯ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಹೋತಿ। ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಾರಾಜಿಕಂ ಪನ ಸಚಿತ್ತಕತಾಯ ಏತೇಸಂ ನ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಾ ಹಿ ತತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ, ಸಾ ಇಧ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಯಾ ಇಧ ಆಪತ್ತಿ, ಸಾ ತತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೭೨)। ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಹರತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟೇಸು ಏಕಂ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಪನ ಸುಙ್ಕಘಾತೇ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೭೨)।

೬೯೩. **ತಿಯೋಜನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಹರಣಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **"ಹರನ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮದೀಪಕಂ "ಲೋಮಾನೀ"ತಿ ಇದಂ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। "ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। ತಾನಿಯೇವ ಪಚ್ಚಾಹರನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಿಯೋಜನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಂಯೇವ ತಿಯೋಜನನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಅತ್ತನಾ ಗತಂ ತಿಯೋಜನಂ ಪುನ ತಾನೇವ ಲೋಮಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೯೪. **ನಿವಾಸತ್ಥಾಯ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ**ತಿ ತಿಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ವಾ ಸೀಮಾಯ ವಾ ಆವಾಸೇ ವಸಿತುಕಾಮತಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ। **ತತೋ ಪರಂ ಹರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ಉದ್ದೇಸಾದಿಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತತೋ ಪರಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸಿತುಕಾಮತಾಯ ಪುನಪಿ ತಿಯೋಜನಂ ಹರನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ತತೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ, ತತೋಪಿ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗತಗತಟ್ಠಾನತೋ ಪುನಪಿ ಪರಮ್ಪರಂ ಠಾನಂ ಗಮನವಸೇನ ಯೋಜನಸತಮ್ಪಿ ಹರತೋ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಇದಮ್ಪಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏವಂ ಯೋಜನಸತಮ್ಪಿ ಹರನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೭೫)। **ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ವಾಪಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಹರತೋಪೀ**ತಿ "ಚೋರಾವಹಟಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಹರನ್ತಸ್ಸ। ಇಧ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ "ನಿವಾಸತ್ಥಾಯ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ತಿಆದಿಕೇ

ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ ಪಠಮಲದ್ಧಟ್ಠಾನತೋ ಪಭುತಿ ಅತಿರೇಕತಿಯೋಜನಮ್ಪಿ ಹರನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಲಭಿತ್ವಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಲಭಿತ್ವಾ।

೬೬೫. **ಅಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ತಾನಿ ಹಾರಿನಾ ಅಞ್ಞೇನ। **ಕತಭಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ "ಕಮ್ಬಲಕೋಜವಸನ್ಥತಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಸುತ್ತಕೇನ ಬದ್ಧಮತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೭೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಏಳಕಲೋಮೇಹಿ ಕತಭಣ್ಡಕಂ।

೬೬೬. **ಇದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಏಳಕಲೋಮಸಮುಟ್ಠಾನಂ। ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಅಜಾನನತಾಯ ವಾ ಇತ್ವಾಪಿ ಚೀವರಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ಲೋಮಸ್ಸ ಅಲ್ಲಿನಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ವಾ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸ ಅರಹತೋಪಿ ಇಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಭವತೋ **"ಅಚಿತ್ತ"**ನ್ತಿ ಆಹ।

ಏಳಕಲೋಮಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೬೭. ಏಳಕಲೋಮಧೋವಾಪನಕಥಾ ಉತ್ತಾನಾಯೇವ।

ಏಳಕಲೋಮಧೋವಾಪನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೬೮. **ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯೋ"ತಿ ಸೇಸೋ। **"ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾ ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ತತ್ಥತ್ತನೋ ಪನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ "ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿವಚನತೋ ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವಾ**ಕಾರೇನ "ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, "ಇದಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಹೋತೂ"ತಿ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚೇ ಸಾದಿಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ರಜತನ್ತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸಜ್ಝು ವುಚ್ಚತಿ, ಇಧ ಪನ ವೋಹಾರೂಪಗಕಹಾಪಣಾದಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪಾಳಿಯಂ** "ರಜತಂ ನಾಮ ಕಹಾಪಣೋ ಲೋಹಮಾಸಕೋ ದಾರುಮಾಸಕೋ ಜತುಮಾಸಕೋ, ಯೇ ವೋಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪)। ಇಧ ಕಹಾಪಣಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> "ತತ್ಥ ಕಹಾಪಣೋತಿ ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ವಾ ರೂಪಿಯಮಯೋ ವಾ ಪಾಕತಿಕೋ ವಾ। ಲೋಹಮಾಸಕೋತಿ ತಮ್ಬಲೋಹಾದೀಹಿ ಕತಮಾಸಕೋ। ದಾರುಮಾಸಕೋತಿ ಸಾರದಾರುನಾ ವಾ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾಯ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ತಾಲಪಣ್ಣೇಪಿ ರೂಪಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಮಾಸಕೋ। ಜತುಮಾಸಕೋತಿ ಲಾಖಾಯ ವಾ ನಿಯ್ಯಾಸೇನ ವಾ ರೂಪಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕತಮಾಸಕೋ। 'ಯೇ ವೋಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ ಪದೇನ ಯೋ ಯೋ ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಜನಪದೇ ಯದಾ ಯದಾ ವೋಹಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನ್ತಮಸೋ ಅಟ್ಠಿಮಯೋಪಿ ಚಮ್ಮಮಯೋಪಿ ರುಕ್ಖಫಲಬೀಜಮಯೋಪಿ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿತರೂಪೋಪಿ ಅಸಮುಟ್ಠಾಪಿತರೂಪೋಪಿ ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪) –

ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಪಾಕತಿಕೋ** ನಾಮ ಏತರಹಿ ಪಕತಿಕಹಾಪಣೋ। **ರುಕ್ಖಫಲಬೀಜಮಯೋ**ತಿ ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿರುಕ್ಖಾನಂ ಫಲಬೀಜೇನ ಕತೋ।

ಜಾತರೂಪಕಂ ಸುವಣ್ಣಂ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಜಾತರೂಪಂ ನಾಮ ಸತ್ಥುವಣ್ಣೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪)। **ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತೇನಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ, "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯುಜ್ಜತಿ, ಏವಂ ಸಾದಿತಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ

ಉಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಪರೇನ ಉಗ್ಗಹಾಪಿತಂ ವಾ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿತಸ್ಸ ಸಾದಿಯನವಸೇನ ಸಾದಿತಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ "ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪) ವಚನತೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿಂ, ಇದಂ ಮೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಇಮಾಹಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಆಪತ್ತಿ ದೇಸೇತಬ್ಬಾವಾತಿ ಅತ್ತನಾ ಏವ ಆಪನ್ನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಏವಮೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ದೇಸೇತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ದೇಸಿತಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾನುಮತೇನ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಪಟಿಬಲೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಆಪತ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪)।

೧೯೯. **ರಜತ**ನ್ತಿ ರೂಪಿಯಂ। **ಜಾತರೂಪ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಂ। ಇಮಿನಾ ಪದದ್ವಯೇನ ಕತಾಕತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಉಭಿನ್ನಂ ಮಾಸಕೋ**ತಿ ಜಾತರೂಪಮಾಸಕೋ, ರಜತಮಾಸಕೋಪಿ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಧ **ರಜತಮಾಸಕೋ**ತಿ "ರಜತ"ನ್ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪) ವುತ್ತಕಹಾಪಣಾದಿ ಪಞ್ಚಪ್ಪಕಾರೋ ಮಾಸಕೋ ಗಹಿತೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ ರಜತಮಾಸಕೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪)। ಇಧ "ಜಾತರೂಪಮಾಸಕೋ"ತಿ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಕಹಾಪಣಪದೇನ ಸುವಣ್ಣಕಹಾಪಣಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇತರದ್ವಯಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **"ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾವಹ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹನಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪನಸಾದಿಯನಾನಿ ಕರೋನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ದುಕ್ಕಟಾವಹಞ್ಚ ಹೋತೇವ।

೨೦೦-೧. **ಮುತ್ತಾದೀನಂ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿಭಙ್ಗೇ ಅವುತ್ತತ್ತೇಪಿ **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಣ್ಡೇ ನವಮವಗ್ಗೇ** ದುತಿಯಸ್ಸ ರತನಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ **ಪದಭಾಜನೇ** "ರತನಂ ನಾಮ ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಲಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೦೬) ವುತ್ತಾನಂ ದಸನ್ನಂ ರತನಾನಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ರಜತಂ, ಜಾತರೂಪಞ್ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಸಿಟ್ಠಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ರತನಾನಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಭಾವೋ ಇಮಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವವತ್ಥಾಪಿತೋತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **"ಮುತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಮಸಾರಗಲ್ಲ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ವೇಳುರಿಯೋ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನ ವುತ್ತೋ , ಸೋ ಏಕಯೋಗನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ರತನಾನಂ ಗಹಣೇನೇವ ಗಯ್ಹತಿ। **ಮುತ್ತಾ**ದಯೋ ಯಥಾದಸ್ಸಿತಸರೂಪಾಯೇವ। ಬ್ರಹ್ಮಜಾಲಾದಿಸುತ್ತನ್ತವಸೇನಾಪಿ "ಅಕಪ್ಪಿಯಾ"ತಿ ಸಿದ್ಧಾನಂ ಸತ್ತಧಞ್ಞಾದೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಧಞ್ಞಾನೀ"**ತಿಆದಿ।

೨೦೨. **ರತನಸಿಕ್ಖಾಪದೇಯೇವ** "ರತನಸಮ್ಮತ"ನ್ತಿ ಆಗತಂ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಮುಗ್ಗಮಾಸಾದಿಕ"**ನ್ತಿಆದಿ।

೨೦೩-೪. ಏವಂ ತಿಪ್ಪಕಾರೇನ ಠಿತಂ ವತ್ಥುಂ ಗಣ್ಹತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯನಾನತ್ತೇನ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಪ್ಪಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ತೀಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾದಿವತ್ಥೂಸು। **ಸಙ್ಘಾದೀನ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಚೇತಿಯಾದೀನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಚ ಸಙ್ಘಾದೀನಮತ್ಥಾಯ ಚ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯೇನೇತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ "ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನತ್ಥಾಯ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸೀಸೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತೋ ಉಪರಿ ರತನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆಗತವಸೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೋ ಕತೋ।

೭೦೫. **ಕಹಾಪಣಾದೀನನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸುವಣ್ಣಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **"ಸಹಸ್ಸ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ, ಸಹಸ್ಸಮ್ಪೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೦೬. **ಥವಿಕಾದೀಸೂತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಿಥಿಲಪೂರಿತಾನಿ ಭಾಜನಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ। **"ಸಿಥಿಲಬದ್ಧೇಸೂ"**ತಿ ವಿಸೇಸನೇನ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ "ಘನಬದ್ಧೇ, ಪನ ಘನಪೂರಿತೇ ವಾ ಏಕಾವ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಸೇಸಂ ದೀಪೇತಿ।

೭೦೭. ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಾದಿಯನಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಇದ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋಪೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಹೋತೂ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ನಿಸೇಧೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ** ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ "ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಮೇವ, ಏವಂ ಸತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಮತ್ಥೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ 'ನಯಿದಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಪ್ಪತೀ'ತಿ ನ ಸಾದಿಯತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪) ಆಗತೋಯೇವ।

೭೦೮. **ತಂ ವತ್ಥುನ್ತಿ** ತಥಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವತ್ಥುಂ। **ಠಪೇತ್ವಾ ಯದಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ** "ತುಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹಥ ವಾ, ಮಾ ವಾ, ದಿನ್ನಂ ದಿನ್ನಮೇವಾ"ತಿ ಸಚೇ ಸೋ ಠಪೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಥಾ ತಂ ನ ವಿನಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ತಂ ಗೋಪಯಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಞ್ಞೋ ತತ್ಥ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛತೀ"ತಿಆದಿನಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತನಯೇನ ತತ್ಥಾಗತೇನ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇನ "ಕಿಮಿದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಸರೂಪಂ ಆವಿ ಕತ್ವಾ "ಗೋಪಯಿಸ್ಸಾಮಹಂ ಭನ್ತೇ, ಗುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಮ್ಪಿ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ಇಧ ಠಪೇಹೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಇದಂ ಗುತ್ತಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಸುರಕ್ಖಿತಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಠಪಿತೇ ಅಗ್ಗಳಂ ದತ್ವಾ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೦೯. ಗುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಸ್ಸ ಅವತ್ತಬ್ಬವೋಹಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಆಹರೇದಮಿದ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ವಚನ"ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಏವಂ ಅಕಪ್ಪಿಯವಚನಂ ಅವತ್ವಾ ಸುರಕ್ಖಿತಟ್ಠಾನೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ವಿಕ್ಕಾಯಿಕೇ ಪತ್ತಚೀವರಾದಿಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇ ಆಹಟೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ, ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಂ ಮೂಲಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ಏವ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ "ಅಹಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ, ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ರುಚ್ಚತಿ, ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಏತ್ಥ ಠಪಿತ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಘಪ್ಪಮಾಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇನ್ತೇ ಅಧಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ। ಅತಿರೇಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇ "ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಣ್ಡಂ ನ ಗಣ್ಹಾಮ, ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಳಂ ದತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ಲದ್ಧೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏವರೂಪೇನ ಅತ್ಥೋ, ಇದಂ ನಾಮ ಮೂಲಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಅಧಿವಾಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೭೧೦. **ಠಪೇತ್ವಾ ರೂಪಿಯಗ್ಗಾಹನ್ತಿ** ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಕ್ಖಮಾನಸರೂಪಂ ಸುವಣ್ಣಾದಿರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ದೇಸಿತಾಪತ್ತಿಕಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪರಿವತ್ತಿತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ದೇಸಿತಾಯ "ಸಚೇ ತತ್ಥ ಆಗಚ್ಛತಿ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಉಪಾಸಕೋ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ತತ್ಥಾಗತಂ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ "ಆವುಸೋ ಇಮಂ ಜಾನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಕಿಂ ಆಹರಿಯ್ಯತೂ"ತಿ ತೇನ ವುತ್ತೇ "ಇಮಂ ವಾ ಇಮಂ ವಾ ಆಹರಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಸಪ್ಪಿ ವಾ ತೇಲಂ ವಾ ಮಧು ವಾ ಫಾಣಿತಂ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಮತ್ತೇ ಆಚಿಕ್ಖಿತೇ ತೇನ ನಿಸ್ಸಟ್ಠವತ್ಥುಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಹಟಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೧೧. **ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಭಾಗಮ್ಪೀತಿ** ತಥಾ ಆಹಟೇ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಾಜಿಯಮಾನೇ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಕೋಟ್ಠಾಸಮ್ಪಿ। **ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ದೇಸಿತಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ

ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞತೋ**ತಿ ಅತ್ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ ಅಞ್ಞತರತೋ। **ಲದ್ಧ**ನ್ತಿ ತೇಹಿ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ದಿನ್ನವಸೇನಪಿ ಲದ್ಧಂ ತಂ ವತ್ಥುಂ।

೭೧೨. **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಹಿತೇಸು ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಯಂ। ಅನ್ತಮಸೋ ಪಥವಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾದಿತೋದಕಮ್ಪಿ ದಾರೂಹಿ ಆದಿತ್ತಅಗ್ಗಿಮ್ಪಿ ತೇಲೇನ ಜಲಿತಪದೀಪಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖೇ ವಾ ಗೇಹೇ ವಾ ಪಕತಿಛಾಯಮ್ಪಿ ತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪಿ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಾರಹಂ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತನಯಂ ಇಮಿನಾವ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನ್ತಮಸೋ ಮಕ್ಕಟಾದೀಹಿ ತತೋ ಹರಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಠಪಿತಂ ವಾ ತೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಗಳಿತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಪರಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಪಂಸುಕೂಲಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೫೮೪), "ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಪನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗೋ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೫) ಚಾತಿ। **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

೭೧೩. **ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ವಾ**ತಿ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ವಾ। **ತಂ** ರೂಪಿಯಂ, "ಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಜ್ಝಾವಸಥೇಪಿ ವಾ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣೇ ಅನ್ತೋಆವಾಸೇ ಚ। **ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಯಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಹರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಠಾನೇ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಗಣನಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ।

೭೧೪. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ರೂಪಿಯೇ ರೂಪಿಯಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅರೂಪಿಯಸಞ್ಞೀ ರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೬) ಭಗವತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

೭೧೫. **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಗಹಣೇನ ಆಪಜ್ಜನತೋ ಕಿರಿಯಂ। ಪಟಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅಕರಣತೋ ಅಕಿರಿಯನ್ತಿ।

ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೧೬-೭. **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸಾಪಿ ವತ್ಥು**ನ್ತಿ "ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ವತ್ಥೂ"ತಿ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇಸು ರಜತಾದೀಸು ಚತೂಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವತ್ಥುಂ। **ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಚ ವತ್ಥುಂ ವಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸಿತಮುತ್ತಾದಿದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ, ಇಹೋಭಯತ್ಥ ಹೇತುಫಲಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಚ ವತ್ಥುಂ ವಾ**ತಿ ಯಥಾದಸ್ಸಿತೇಸು ಏವ ಮುಗ್ಗಮಾಸಾದಿಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥೂಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ, ಇಹ ಅವಯವಾವಯವಿಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಅವಯವಾವಯವೀನಂ ಅಭೇದೇಪಿ ಭೇದೂಪಚಾರವಸೇನ ಯಥಾ "ಸಿಲಾಪುತ್ತಕಸ್ಸ ಸರೀರ"ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ "ಕಪ್ಪಿಯೇನ ವತ್ಥುನಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ। ಇದಾನೇತ್ಥ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುನೋ, ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನೋ ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುನಾ ಪರಿವತ್ತಿತತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುನಾ ಯೋ ಪರಿವತ್ತೇತಿ, ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವತ್ಥುನಾ, ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಚ ವತ್ಥುನಾ ವತ್ಥುಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸ ಪರಿವತ್ತೇತಿ, ಆಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಧ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಪರಿವತ್ತಿತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಏವಂ ತೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸು "ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೭೧೮. ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ವತ್ಥುನಾ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಚ ವತ್ಥುಂ ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **"ವತ್ಥುಂ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ, ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನೋಪಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುನಾ ಪರಿವತ್ತಿತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೭೧೯. **“ವತ್ಥುನಾ ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸಾ”**ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾಪಿ ಪರಿವತ್ತಿತೇ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುವಸೇನ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ತಥಾ”**ತಿ।

೭೨೦. “ತಥಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ವತ್ಥುನೋ”ತಿ ಇದಂ ಆಕಡ್ಢತಿ। **“ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮಾಹ। **ಪುಬ್ಬನ್ತಿ** ಪರಮಂ, ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಇಮಿನಾತಿ** ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। ಪರಿವತ್ತನಂ ವಾರಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭೨೧. **ರೂಪಿಯನ್ತಿ ಚ ಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ** “ರೂಪಿಯಂ ನಾಮ ಸತ್ಥುವಣ್ಣೋ ಕಹಾಪಣೋ ಲೋಹಮಾಸಕೋ ದಾರುಮಾಸಕೋ ಜತುಮಾಸಕೋ, ಯೇ ವೋಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತೇಸು ರೂಪಿಯಸಞ್ಞಿತೇಸು ವತ್ಥೂಸು “ಅಞ್ಞತರ”ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿಸ್ಸ। **ಅರೂಪಿಯೇತಿ** ಖರಪತ್ತಾದಿಮ್ಹಿ। **ತೇನ** ಅರೂಪಿಯೇನ। “ಚೇತಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅರೂಪಿಯ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। “ಅರೂಪಿಯೇ ರೂಪಿಯಸಞ್ಞೀ ರೂಪಿಯಂ ಚೇತಾಪೇತಿ , ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೯೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ರೂಪಿಯಪರಿವತ್ತನೇ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ಚ ಸಮ್ಭವತೋ ರೂಪಿಯಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅರೂಪಿಯೇ ರೂಪಿಯಂ ಇತಿ ಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಚ ವಿಮತಿಸ್ಸ ಚ ಅರೂಪಿಯಂ ಚೇತಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತೇನ ದ್ವೇ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೨೨. **ಅರೂಪಿಯೇ ಅರೂಪಿಯನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಅರೂಪಿಯಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಪಞ್ಚಹೀತಿ** ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ, “ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹೀ”ತಿ ಸೇಸೋ, ಪಞ್ಚಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವದತೋತಿ** ವೋಹರತೋ, ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಸಿಕ್ಖಮಾನಾಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹಿ ಅರೂಪಿಯಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೨೩. ಸಂವೋಹಾರೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಕ್ರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಂ**।

ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೨೪. **ಕಪ್ಪಿಯಂ** ನಾಮ “ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಚುಣ್ಣಪಿಣ್ಡೋಪಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಮ್ಪಿ ದಸಿಕಸುತ್ತಮ್ಪೀ”ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥೂನಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಚೀವರಾದೀನಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಾನಂ ವಸೇನ ಅನೇಕವಿಧ”ನ್ತಿ। **ಕಪ್ಪಿಯೇನೇವಾತಿ** ತೇನೇವ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ವತ್ಥುನಾ। “ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ‘ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ದೇಹಿ, ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ಆಹರ, ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ಪರಿವತ್ತೇಹಿ, ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ಚೇತಾಪೇಹೀ’ತಿ ಅಜ್ಝಾಚರತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೯೫) ವಚನತೋ **“ಪರಿವತ್ತಯತೋ”**ತಿ ಇಮಸ್ಸ “ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತೋ”ತಿ ಪರಿಯಾಯೋ।

ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ **ಕಯೋ** ನಾಮ। ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥತೋ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ದಾನಂ **ವಿಕ್ಕಯೋ**। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ದೇಹೀ’ತಿಆದಿನಾ ಹಿ ನಯೇನ ಪರಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕಯಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಅತ್ತನೋ ಕಪ್ಪಿಯಂ ದೇನ್ತೋ ವಿಕ್ಕಯ”ನ್ತಿ। “ಠಪೇತ್ವಾ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **ಪರಿವತ್ತಯತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಏತ್ಥ **ಅಞ್ಞೇ** ನಾಮ ಗಿಹಿನೋ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾ, ಸಾಸನತೋ ಬಾಹಿರಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಚ। ತಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿಪಿ ನ ಕಾತಬ್ಬೋಯೇವ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅಯಞ್ಹಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಅವಸೇಸೇಹಿ ಗಿಹಿಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೯೫)।

೨೧೫. **ಅಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಚೀವರಾದಿಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಸ್ಸ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾಯೇವ। "ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಚಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ತೇನೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ವತ್ಥುನಾ ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಪರಿವತ್ತನಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಞ್ಹಿ ಪಾಠಸೇಸೇ ಅಕತೇ ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ವತ್ಥುನಾ ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಪರಿವತ್ತನಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯೇ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ತಂ ನ ಯುಜ್ಜತಿ ತಸ್ಸ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ, ಇಧ ಚ "ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಸ್ಸೇವ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾ ಪರಿವತ್ತನಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ"ತಿ ನಿಯಮಿತತ್ತಾ। **ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ** "ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಪರಿವತ್ತನಞ್ಹಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಙ್ಗಹಂ ನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೯೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೬. **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಸ್ಸಾಪಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ, ಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಚ ವತ್ಥುನೋ ಅಕಪ್ಪಿಯೇನೇವ ವತ್ಥುನಾ ಪರಿವತ್ತನಞ್ಚ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರೇ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಕಯವಿಕ್ಕಯಸಙ್ಗಹಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ।

೨೧೯. **ಇದಂ ನಾಮಾತಿ** ಓದನಾದಿಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಮೇವ ಆಹ।

೨೨೦-೧. "ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ವತ್ಥುಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಉದಾಹರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಿಘಾಸಾದ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಛಲ್ಲಿನ್ತಿ** ರುಕ್ಖತಚಂ। **ವಲ್ಲಿನ್ತಿ** ಲತಂ। **ಕಟ್ಠನ್ತಿ** ಇನ್ಧನದಾರುಂ। **ದಾರುನ್ತಿ** ಗೇಹಸಮ್ಭಾರಾದಿದಾರುಂ। ವಿಪಲ್ಲಾಸೇನಾಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ "ವಲ್ಲಿಂ ವಾ ಪನ ಛಲ್ಲಿಂ ವಾ, ದಾರುಂ ವಾ ಕಟ್ಠಮೇವ ವಾ"ತಿ। **ವತ್ಥೂನನ್ತಿ** ತಥಾ ವತ್ವಾ ಆಹರಾಪಿತಾನಂ ಛಲ್ಲಿಆದಿವತ್ಥೂನಂ। ಕಯವಿಕ್ಕಯೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೨೨೨. "ಇತಿ ಏವಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, "ಪಿವಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪುಬ್ಬಕಾಲೇ ವಿಹಿತಪಚ್ಚಯನ್ತಂ ಅಕತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೩. **ಭೂಮಿಯಾ ಲಿಮ್ಪನೇತಿ** ಯೋಜನಾಯಂ ಪನ ಸೇನಾಸನಭೂಮಿಯಂ ಪರಿಭಣ್ಡಕರಣಕಾಳಕಾದಿವಣ್ಣಕರಣವಸೇನ ಲೇಪನೇ। **ವತ್ಥುಧೋವನೇತಿ** ಚೀವರಾದಿವತ್ಥೂನಂ ಧೋವನೇ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಸು। ಏತೇಸಂ ಗಹಣಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಏವರೂಪೇಸು ಅಞ್ಞೇಸು ಠಾನೇಸು।

೨೨೪. **ಅಯನ್ತಿ** ಭೂಮಿಸೋಧನಾದಿವಸೇನ ಆಪನ್ನಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ।

೨೨೫. **ಠಪೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಸ್ಸಾತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

೨೨೬. ಭಾಸತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

ಕಯವಿಕ್ಕಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಕೋಸಿಯವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

೨೨೭. ಕಪ್ಪಿಯಾ ಪತ್ತಾ ಮತ್ತಿಕಾಯೋಮಯಾ ಜಾತಿತೋ ದುವೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಣ್ಣಾತಿ** ಪಮಾಣಾನಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಯೋ ಪತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಾತಿ ತೀಣಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಪಮಾಣಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೨)। ತೇನಾಹ **"ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಮಜ್ಝಿಮೋಮಕೋ"**ತಿ।

೭೩೮. **ದ್ವಿನ್ನಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳೀನ**ನ್ತಿ ಸುಕೋಟ್ಟಿತಾನಂ ಅಖಣ್ಡಾನಂ ಪುರಾಣಸಾಲಿತಣ್ಡುಲಾನಂ ದ್ವೇ ನಾಳಿಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನುಪಹತಪುರಾಣಸಾಲಿತಣ್ಡುಲಾನಂ ಸುಕೋಟ್ಟಿತಪರಿಸುದ್ಧಾನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೦೧)। **ಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಅವಸ್ಸಾವಿತಂ ಅನುತ್ತಣ್ಡುಲಂ ಅಕಿಲಿನ್ನಂ ಅಪಿಣ್ಡಿತಂ ಸುವಿಸದಂ ಕುನ್ದಮಕುಲರಾಸಿಸದಿಸಂ ಸುಪಕ್ಕೋದನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನುತ್ತಣ್ಡುಲಂ ಅಕಿಲಿನ್ನಂ ಅಪಿಣ್ಡಿತಂ ಸುವಿಸದಂ ಕುನ್ದಮಕುಲರಾಸಿಸದಿಸಂ ಅವಸ್ಸಾವಿತೋದನ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೦೧)। **ಮಗಧನಾಳಿಯಾ**ತಿ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ನಾಳಿಯಾ, ಸಾ ನಾಳಿ ತಿಲಾನಂ ಅಟ್ಠಪಸತಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ –

> "ಖಾರಿದಸದ್ವಯಂ ವಾಹೋ, ಖಾರೀ ದೋಣಟ್ಠಕದ್ವಯಂ।
> ದ್ವಿಅಟ್ಠನಾಳಿಯೋ ದೋಣೋ, ನಾಳೇಕಾ ಪಸತಟ್ಠಕಂ।
> ಲಕ್ಖಂ ತಿಲಾನಂ ಪಸತಂ, ಏತಂ ವುತ್ತಂ ಪಮಾಣತೋ"ತಿ॥

"ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಾ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೦೧) **ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ತಬ್ಬಣ್ಣನಾಯ "ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಾನಿ ಮಾಸೇಹಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನಾಹು –

> "ಚತುಪ್ಪಸತಿಕಾ ಮುಟ್ಠಿ, ಪಲಞ್ಚೇತಂ ಚತುಗ್ಗುಣಂ।
> ಕುಡುವಪ್ಪಸತಞ್ಚೇವ, ಚತ್ತಾರಿ ಚೇವ ನಾಳಿ ತು॥

> "ಸೋಯೇವ ಪತ್ಥೋ ಚತ್ತಾರೋ, ಪತ್ಥಾ ಅಳ್ಹಕಮುಚ್ಚತೇ।
> ಅಳ್ಹಕಾನಮ್ಪಿ ಚತ್ತಾರಿ, 'ದೋಣೋ'ತಿ ಪರಿಕಿತ್ತಿತೋ"ತಿ॥

ಆಚರಿಯಾ ಪನ "ಅಟ್ಠಪಸತಾ ಮಾಗಧನಾಳೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬಪಕ್ಖಮೇವ ರೋಚಯನ್ತಿ।

ಖಾದನಞ್ಚ ಚತುಬ್ಭಾಗನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭತ್ತೇ ಚತುಧಾ ವಿಭತ್ತೇ ಏಕಭಾಗಮತ್ತಂ ಹತ್ಥಹಾರಿಯಘನಮುಗ್ಗಸೂಪನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಸ್ಸ ಓದನಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣೋ ನಾತಿಘನೋ ನಾತಿತನುಕೋ ಹತ್ಥಹಾರಿಯೋ ಸಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಸಙ್ಖತೋ ಮುಗ್ಗಸೂಪೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೦೧)।

ಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ತದೂಪಿಯನ್ತಿ ಯಾವ ಚರಿಮಾಲೋಪಂ, ತಾವ ಸಬ್ಬಾಲೋಪಾನುರೂಪಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಆಲೋಪಸ್ಸ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಯಾವಚರಿಮಾಲೋಪಪ್ಪಹೋನಕಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಆಲೋಪಸ್ಸ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಅನುರೂಪ**ನ್ತಿ "ಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಮತ್ತಾ ನಾಮ ಓದನಚತುತ್ಥಭಾಗೋ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೮೭) **ಬ್ರಹ್ಮಾಯುಸುತ್ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಅನುರೂಪನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ ಸೂಪಸ್ಸೇವ ಓದನಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಇತರಸ್ಸಾಪಿ ದಸ್ಸಿತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ತಥಾ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಂ ನ ದಸ್ಸಿತಂ। ಓದನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಾನಿ ಸಪ್ಪಿತೇಲತಕ್ಕರಸಕಞ್ಜಿಕಾದೀನಿ ಗಣನೂಪಗಾನಿ ನ ಹೋನ್ತಿ।

೭೩೯. **ತಂ ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಭತ್ತಾದಿನಿರವಸೇಸಂ। **ಗಣ್ಹತೀ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇಹಿ ತೀಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ। **ಉಪಡ್ಢೋ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತೇ ಗಣ್ಹನಕದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಗಾಹೀ ಪತ್ತೋ ತಂಸಹಚರಿಯೇನ "ಉಪಡ್ಢೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ। **ತದುಪಡ್ಢೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢೋ ತದುಪಡ್ಢೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೭೪೦. ಇಮೇಸು ತೀಸು ಪತ್ತೇಸು ಉಕ್ಕಟ್ಠಸ್ಸ ವುತ್ತಂ ಓದನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಮತ್ಥಕೇ ಪುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ಹೀರಕಂ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ಫುಸತಿ, ಸೋ **ಉಕ್ಕಟ್ಠಮಜ್ಝಿಮೋ** ನಾಮ, ಹೀರತೋ ಅತಿರೇಕಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋಮಕೋ** ನಾಮ, ಅನ್ತೋಪತ್ತೇ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ **ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ, ಏವಂ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಚ ಓಮಕೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಂ ತಿವಿಧೋ ಹೋತೀತಿ ಸಬ್ಬೇ ನವ ಪತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉಕ್ಕಟ್ಠಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಸ್ಸೇವ। ಓಮಕೋ ಚ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಚಾತಿ **ಓಮಕಮಜ್ಝಿಮಾ**। ಇಧ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಚ ಓಮಕೋ ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠಸ್ಸೇವ ಭೇದೋ। ಏಸ ನಯೋ ಇತರದ್ವಯೇಪಿ। "ಏವ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಥಾ "ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋಮಕೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಮಜ್ಝಿಮೋ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಮಜ್ಝಿಮೋಮಕಾನಮ್ಪಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಯೋಜನಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಮಜ್ಝಿಮೋ ಮಜ್ಝಿಮುಕ್ಕಟ್ಠೋ ಮಜ್ಝಿಮೋಮಕೋ, ಓಮಕುಕ್ಕಟ್ಠೋ ಓಮಕಮಜ್ಝಿಮೋ ಓಮಕೋಮಕೋ ಚಾ"ತಿ।

೭೪೧. **ತೇಸೂ**ತಿ ನವಸು ಪತ್ತೇಸು। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಅಪತ್ತಭಾವತೋ। **ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠಞ್ಚ ಓಮಕೋಮಕಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಹುವಚನಂ ಕತಂ। ಏತೇ ಭಾಜನಸಙ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಸ್ಮಾ ಏತೇ ಭಾಜನಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೨)।

೭೪೨. **ಪತ್ತಲಕ್ಖಣಸಂಯುತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಪತ್ತಲಕ್ಖಣಂ** ನಾಮ ಯಥಾವುತ್ತಪಮಾಣಯುತ್ತತಾ, "ಅಯೋಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಪಕ್ಕೋ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ದ್ವೀಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಪಕ್ಕೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೮) ವುತ್ತಾ ಪಾಕಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಮೂಲಸ್ಸ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಭಾವೋ, ಛಿದ್ದಾಭಾವೋ, ಛಿನ್ನರಾಜೀನಂ ಅಭಾವೋತಿ ಪಞ್ಚವಿಧಂ। ಹೋತಿ ಚೇತ್ಥ –

> "ಪಮಾಣಯುತ್ತತಾ ಪಾಕ-ಸಮ್ಪತ್ತಿ ದಿನ್ನಮೂಲತಾ।
> ಅಚ್ಛಿದ್ದಾರಾಜಿತಾ ಚೇತಿ, ಪತ್ತಲಕ್ಖಣಪಞ್ಚಕ"ನ್ತಿ॥

"ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅಧಿಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ಪರಿಭುತ್ತೇ ಪತ್ತೇ ಸತಿ ತಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಪತ್ತೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಚೇ ಹೋತಿ, ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವಚೀಭೇದಕರಣವಸೇನ ವಾಚಾಯ ವಾ ವಚೀಭೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ಏವಮೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಫನ್ದಾಪೇನ್ತೇನ ಕಾಯೇನ ವಾ ದೂರೇ ಚೇ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ಹೋತಿ, ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏತಂ ಪತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೮ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತನಯೇನ ಏಕಕೇನ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸೇ ಸರಾಪೇತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸನ್ನಿಧಾನೇ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಅಯಮಾನಿಸಂಸೋ – ಸಚಸ್ಸ 'ಅಧಿಟ್ಠಿತೋ ನು ಖೋ ಮೇ, ನೋ'ತಿ ವಿಮತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಇತರೋ ಸಾರೇತ್ವಾ ವಿಮತಿಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೮) ಅಯಮತ್ಥೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತೋ। "ದ್ವೇ ಪತ್ತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಲಭತೀ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೩; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ವಿಕಪ್ಪನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ತ್ಥ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ ಏಕತ್ತಬಹುತ್ತಂ, ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತತ್ತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಚೇ ಸನ್ನಿಹಿತಂ, "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಾ "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಾ ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಏಕಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ "ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, "ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಹಿ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ತೇನ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಟೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ "ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧಟವಿಸೇಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೭೪೩. **ಧಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅನಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ, ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಚ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬೋ। **ತಂ** ಕಾಲಂ ಪತ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **"ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ "ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಪತ್ತ**-ಸದ್ದೋ ಮಾಗಧಿಕಾನಂ ದ್ವಿಲಿಙ್ಗಿಕೋ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ

ವುತ್ತೋ।

೭೪೪. ಅಧಿಟ್ಠಿತವಿಕಪ್ಪಿತೇಸು ಅನನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ಅತಿರೇಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಯಂ ಪತ್ತ”**ನ್ತಿಆದಿ।

೭೪೫. **ಸಮ್ಮುಖೇ**ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪದೇಸತೋ ಅನ್ತೋ ಠಿತಂ ಪತ್ತಂ। **ದೂರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯರತನತೋ ಪರಭಾಗೇ “ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ವಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ವಾ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇ ವಾ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ದೂರೇಪಿ। ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಿಕಪ್ಪನಕಾಲೇಪಿ ಸನ್ತಿಕದೂರವಚನಭೇದಾ ಏವಮೇವ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ। “ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ಪನ ಬಹೂನಿಪಿ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ “ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ”ತಿಆದಿನಯೋ।

೭೪೬. ವಾಚಾಕಾಯವಸೇನ ದುವಿಧೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ವಾಚಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಆಭೋಗ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಆಭೋಗ**ನ್ತಿ “ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ। **“ಮನಸಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ವಚಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಾಯವಿಕಾರೋವ **ಕಾಯವಿಕಾರಕಂ,** ಹತ್ಥೇನ ಫನ್ದಾಪನಾದಿಕಾಯಕಿರಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇನೇವ ಕಾಯಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಹತ್ಥೇನ ಅಪತ್ತಬ್ಬೇ ದೂರೇ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೪೭-೮. “ಜಹತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ದಾನತೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾನೇನ। **ಭೇದಕತೋ**ತಿ ಭಿಜ್ಜನೇನ। **ನಾಸತೋ**ತಿ ಪತ್ತಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ। **ವಿಬ್ಭಮತೋ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನ। **ಉದ್ಧಾರತೋ**ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣೇನ। **ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ। **ಪರಿವತ್ತನತೋ**ತಿ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇನ। **ಗಾಹತೋ**ತಿ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಹಣೇನ, ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಣೇನ ಚ।

ಕಙ್ಗುಸಿತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೇನಾತಿ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಖುದ್ದಕತರಸ್ಸ ಕಙ್ಗುನೋ ಸಿತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೇನ। **ಖೇನಾ**ತಿ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ದ್ವಙ್ಗುಲತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸಪರಿಯಾಯೇನ ಛಿದ್ದೇನ। **ಆಣಿಯಾ ವಾ**ತಿ ಅಯೋಮಯಾಯ ಆಣಿಯಾ ವಾ।

೭೫೦-೧. **ಮಣಿಪತ್ತೋ**ತಿ ಮಣಿನಾ ಕತೋ। **ವೇಳುರಿಯುಬ್ಭವೋ**ತಿ ಮರಕತಮಣಿಮಯೋ। **ಫಲಿಕುಬ್ಭವೋ**ತಿ ಫಲಿಕಪಾಸಾಣೇನ ಕತೋ। **ಕಾಚಮಯೋ**ತಿ ಕಾಚಮತ್ತಿಕಾಮಯೋ। **ಕಂಸಮಯೋ**ತಿ ಕಂಸಲೋಹೇನ ಕತೋ। **ತಿಪುಮಯೋ**ತಿ ಕಾಳತಿಪುಮಯೋ। **ಸೀಸಮಯೋ**ತಿ ಸೇತತಿಪುಮಯೋ। ವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ಚ ವದನ್ತಿ। **ಸಜ್ಝುಮಯೋ**ತಿ ರಜತಮಯೋ।

೭೫೨. **ಘಟಕಟಾಹೋ**ತಿ ಘಟಕಪಾಲಂ। **ಸೀಸಕಟಾಹೋ**ತಿ ಛವಸೀಸಕಪಾಲಂ। **ತುಮ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಲಾಬು। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಏಕಾದಸವಿಧಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ। **ಅನುಲೋಮಿಕ**ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವಸೇನ ಅನುಲೋಮಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಏಕಾದಸವಿಧೇ। ತಮ್ಬಮಯಂ ಲೋಹಮಯಂ ಥಾಲಕಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಪತ್ತೋಯೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಮ್ಬಲೋಹಮಯಾ ಥಾಲಕಾ ಪನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೫೩. **ತಟ್ಟಿಕಾದೀನೀ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಟ್ಟಕಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ವಟ್ಟಕ**ನ್ತಿ ಚ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೋ ಲೋಹಾದಿಮಯೋ ಭಾಜನಿಯವಿಸೇಸೋ। **ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ಗಿಹೀ ಚ ಸಜ್ಝೋ ಚ **ಗಿಹಿಸಜ್ಝಾ,** ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಾ **ಗಿಹಿಸಜ್ಝಿಕಾ।**

೭೫೪. **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಸು ಪತ್ತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪತ್ತಂ। **ವೋದಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ವಿಗತೋದಕಂ ಕತ್ವಾ। **ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇ ನಿಕ್ಖಿಪನವಸೇನ, ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬನ್ಧನವಸೇನ ವಾ ಸಙ್ಗೋಪೇಯ್ಯ।

೭೫೫. **ಓತಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಆತಪೇ, ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ವಾ ತಾಪೇತುಂ। **ಉಣ್ಹೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಉಣ್ಹೇ। **ನ ನಿದಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ನ ಝಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಾಪನಯನಮೇವ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ನ ನಿದಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ ಅಧಿಕನಿವಾರಣೇನೇವ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೭೫೬. ಮಿಡ್ಢನ್ತೇತಿ ಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಅನ್ತೇ। **ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇತಿ** ಪಮುಖೇ ಮಹಾಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಅನ್ತೇ। **“ವಿತ್ಥಿಣ್ಣೇತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ದ್ವಿಪತ್ತಮತ್ತೋಕಾಸವಿತ್ಥಾರೇ”ತಿ ಕೇಚಿ। ಠಪೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ವಲಯಾದಿಆಧಾರೇನ ವಿನಾಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಪಮುಖೇ ಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಚ ಖರಭೂಮಿಪದೇಸಾದೀಸು ಚ ವಲಯಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ।

೭೫೭. ದಾರುಆಧಾರಕೇತಿ ಉದುಕ್ಖಲಸದಿಸೇ ದಾರುಮಯೇ ಆಧಾರೇ। **ದ್ವೇ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪತ್ತಮತ್ಥಕೇ ಅಪರಸ್ಸಾಪಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಠಪನವಸೇನ ದ್ವೇ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಯಮೇವ ನಯೋತಿ** “ದ್ವೇಪಿ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ। **ದಣ್ಡಭೂಮಿಆಧಾರಕೇಸೂತಿ** ಏತ್ಥ **ದಣ್ಡಾಧಾರೋ** ನಾಮ ಬಹೂಹಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಕತೋ। **ಭೂಮಿಆಧಾರಕೋ** ನಾಮ ಭೂಮಿಯಂ ಕತೋ ಆಲವಾಲವಲಯಾಕಾರೋ ಸಿಲಿಟ್ಠಾಧಾರೋ। “ದನ್ತವೇತ್ತಲತಾದಿಮಯೋ ಭೂಮಿಆಧಾರಕೋ”ತಿ ಕೇಚಿ।

೭೫೮-೯. ತಟ್ಟಿಕಾಯಾತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಕತತಟ್ಟಿಕಾಯ। **ಪೋತ್ಥಕೇತಿ** ಮಕಚಿವಾಕಮಯೇ ವಾ ರುಕ್ಖವಾಕಮಯೇ ವಾ ಅತ್ಥರಣೇ। **ಕಟಸಾರಕೇತಿ** ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ವೀತೇ ಅತ್ಥರಣೇ। **ಪರಿಭಣ್ಡಕತಾಯಾತಿ** ಕತಗೋಮಯಪರಿಭಣ್ಡಾಯ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸುಧಾಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಸಾಣೇನ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಮಟ್ಠಕತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಾಲುಕಾಸು ವಾತಿ** ಲೇಡ್ಡುಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಕಪಾಲಾದಿಅಮಿಸ್ಸಾಸು ಸಣ್ಹಸುಖುಮವಾಲುಕಾಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನೇವಾಹ **“ತಥಾರೂಪಾಸೂ”**ತಿಆದಿ। ರಜಮ್ಹಿ ಸನ್ತೇಪಿ ಅಸನ್ತೇಪಿ ವಿಸುಂಯೇವ “ಖರಭೂಮಿಯಾ ನ ಠಪೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಸರಜಾಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ರಜೋಕಿಣ್ಣಂ ಸಣ್ಹಭೂಮಿಮಾಹ। **ಖರಭೂಮಿಯಾತಿ** ಫರುಸಭೂಮಿಯಾ।

೭೬೦. ಲಗ್ಗೇತುನ್ತಿ ಓಲಮ್ಬೇತುಂ। ದಣ್ಡಕೋಟಿಯಾ, ನಾಗದನ್ತಕೋಟಿಯಾ ಚ ಪತ್ತಮುಖೇನ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪನಮ್ಪಿ **ಲಗ್ಗನಂ** ನಾಮ। **ಛತ್ತಙ್ಕಮಞ್ಚಪೀಠೇಸೂತಿ** ಛತ್ತೇ, ಅಙ್ಕೇ, ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ಚ।

೭೬೧. ಅಟನೀಸೂತಿ ಅಙ್ಗೇಸು। **ಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ** ಥವಿಕಾಯ ಅಂಸವದ್ಧನಕಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ। **ಓಲಮ್ಬೇತುಮ್ಪೀತಿ** ಲಗ್ಗೇತುಮ್ಪಿ। “ಠಪೇತುಂ ಉಪರೀ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೭೬೨. ಮಞ್ಚಪೀಠಟ್ಟಕೇತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಠಪಿತಪತ್ತಾ ಯಥಾ ನ ಪತನ್ತಿ, ತಥಾ ಅಟನಿಮತ್ಥಕೇ ದಾರುನಾ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇ ಕತೇ ಮಞ್ಚಪೀಠಟ್ಟಕಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ಮಞ್ಚಪೀಠಟ್ಟಕೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭತ್ತಪೂರೋಪೀತಿ** ಭತ್ತಸ್ಸ ಪೂರೋಪಿ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಯಾಗುತೇಲಪರಿಪೂರಿತಸ್ಸಾಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ। ತುಚ್ಛಪತ್ತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಯಥಾವುತ್ತೋಯೇವ। ಪೂರಣಂ ಪೂರೋ, ಭತ್ತಸ್ಸ ಪೂರೋ ಭತ್ತಪೂರೋ।

ತಿಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭೬೩. ಕವಾಟನ್ತಿ ದ್ವಾರಕವಾಟಫಲಕಂ। “ಸೇನಾಸನೇ ದ್ವಾರಕವಾಟವಾತಪಾನಕವಾಟಾದೀ”ತಿಆದೀಸು ದ್ವಾರಫಲಕಂ “ಕವಾಟ”ನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ನ ಪಣಾಮೇಯ್ಯಾತಿ** ನ ನಾಮೇಯ್ಯ ನ ಚಾಲೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪಿದಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪತ್ತಂ ಹತ್ಥೇ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಪತ್ತಹತ್ಥೋತಿ** ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣೋಯಂ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ “ವಜಿರಪಾಣೀ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। “ಪಣಾಮೇಯ್ಯ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೭೬೪. ನ ನೀಹರೇಯ್ಯ ಪತ್ತೇನ ಚಲಕಾನೀತಿ ರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಾತಿತಮಧುಕಫಲಟ್ಠಿಕಾದಿ ಛಡ್ಡಿತಾನಿ ಬಹಿ ಛಡ್ಡೇತುಂ ಪತ್ತೇನ ನ ನೀಹರೇಯ್ಯ। **ಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ವಾತಿ** ಪನಸಟ್ಠಿಕೋಲಟ್ಠಿಆದಿಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ವಾ। **ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಮುದಕನ್ತಿ** ಮುಖಧೋವನಾದಿಕಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಮುದಕಂ।

ಪತ್ತೇನ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಬಹಿ ಧ್ವಂಸನೇತುಂ ತಂ ಪತ್ತೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಹರನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇತರಥಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಪತ್ತಧೋವನೋದಕಮ್ಪಿ ತೇನೇವ ಪತ್ತೇನ ಬಹಿ ನ ನೀಹರಿತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ।

೭೯೫. ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಿ ಮುಖಧೋವನೋದಕನ್ತಿ **ಪಟಿಗ್ಗಹೋ,** ಖೇಳಮಲ್ಲಕೋವ। **ಮುಖತೋ ನೀಹಟ**ನ್ತಿ ಮುಖೇನ ಛಡ್ಡಿತಂ ಮಂಸಖಣ್ಡಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ।

೭೯೬. **ವಿನಸ್ಸತೀತಿ** ವಿಬ್ಭಮೇನ ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ ವಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ವಾ ವಿನಸ್ಸತಿ। ಅಥ ವಾ **ಯೋತಿ** ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ "ಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮಿವಸೇನ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪತ್ತೋ ಭೇದೇನ ವಾ ಅಚ್ಛೇದೇನ ವಾ ಚೋರಿಕಾಯ ಹರಣೇನ ವಾ ನಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೯೭. **ಪಠಮಸ್ಸಾತಿ** ಪತ್ತವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಪಠಮಸ್ಸ। **ಪತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। **ಪಠಮೇನಾತಿ** ಚೀವರವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಪಠಮೇನ ಕಥಿನೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಹೇಸಿನಾತಿ** ಮಹನ್ತೇ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದಯೋ ಗುಣೇ ಏಸಿ ಗವೇಸೀತಿ ಮಹೇಸಿ। ಪಠಮಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ **ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ** ಇಧ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠವಿನಿಚ್ಛಯಾ ಪಠಮೇನ ಕಥಿನೇನ **ಸಮಾ** ಸದಿಸಾ ಇತಿ ಮಹೇಸಿನಾ **ಮತಾ** ಅನುಮತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಠಮಪತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೯೮. ಪಞ್ಚ ಬನ್ಧನಾನಿ ಊನಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಪಞ್ಚಬನ್ಧನಊನೋ,** ಪತ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ, ಅಬನ್ಧನಞ್ಚ ಏಕದ್ವಿತಿಚತುಬನ್ಧನಞ್ಚ "ಪಞ್ಚಬನ್ಧನಊನ"ನ್ತಿ ಗಹಿತಂ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ ಅಬನ್ಧನೋ ವಾ ಏಕಬನ್ಧನೋ ವಾ ದ್ವಿಬನ್ಧನೋ ವಾ ತಿಬನ್ಧನೋ ವಾ ಚತುಬನ್ಧನೋ ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೩)। ಬನ್ಧನೇ ಅಕತೇಪಿ ಬನ್ಧನಾರಹೋ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣರಾಜಿಯುತ್ತೋಪಿ "ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋಯೇವಾ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ **ಅಬನ್ಧನೋ** ನಾಮ ಯಸ್ಸ ಬನ್ಧನಮೇವ ನತ್ಥಿ, ಸೋ। ತೇನೇವಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಸ್ಮಾ ಅಬನ್ಧನಸ್ಸಪಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಬನ್ಧನಾನಿ ನ ಪೂರೇನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ನತ್ಥಿತಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೨-೬೧೩)। ದ್ವಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣತೋ ಊನರಾಜಿಯುತ್ತೋ ಅಬನ್ಧನೋಕಾಸೋಪಿ "ಅಬನ್ಧನೋಯೇವಾ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಅಬನ್ಧನೋಕಾಸೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ ಯಸ್ಸ ದ್ವಙ್ಗುಲಾ ರಾಜಿ ನ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೩)।

೭೯೯. **ಉದ್ದಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ "ಬನ್ಧನೋಕಾಸೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ ಯಸ್ಸ ದ್ವಙ್ಗುಲಾ ರಾಜಿ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೩) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ। ದ್ವಙ್ಗುಲಾಯ ರಾಜಿಯಾ ಏಕಞ್ಚ ಬನ್ಧನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಭಟ್ಠಾ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೨-೬೧೩) "ಸಬ್ಬಾಪಿ ರಾಜಿಯೋ ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ಭಟ್ಠಾಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ"ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತಂ। ಮುಖವಟ್ಟಿಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪಿ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇ ವಾ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋಕಾಸೇ ವಾ ಸತಿ ಸೋಪಿ ಪತ್ತೋ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋ ನ ಹೋತೀತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ, ತಸ್ಮಾ "ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೨-೬೧೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವಚನಂ ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ ತಥಾ ನಿಯಮೋ ನ ದಸ್ಸಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಸಂಸನ್ದತಿ ಸಮೇತಿ। **ಚ**-ಕಾರಸ್ಸ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥತ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲದ್ವಙ್ಗುಲಾಹಿ ದ್ವೀಹಿ ದ್ವೇ ಬನ್ಧನಾನಿ ಚ ತೀಣಿ ಬನ್ಧನಾನಿ ಚಾತಿ ಇದಮ್ಪಿ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಸ್ಸ ಪನ ದ್ವೇ ರಾಜಿಯೋ, ಏಕಾಯೇವ ವಾ ಚತುರಙ್ಗುಲಾ, ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಬನ್ಧನಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ಯಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ, ಏಕಾಯೇವ ವಾ ಛಳಙ್ಗುಲಾ, ತಸ್ಸ ತೀಣಿ ಬನ್ಧನಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೨-೬೧೩)।

ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನಪತ್ತೇಸು ಅನ್ತಿಮಪತ್ತಸ್ಸ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಬನ್ಧನಾನಿ ಚಾ"**ತಿಆದಿ। ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ರಾಜೀನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಬನ್ಧನಾನಿ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಚಕಾರೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಸ್ಸೇವ ಸಮುಚ್ಚಯಂ

ಕರೋತಿ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲರಾಜಿಯಾ ತಥಾ**ತಿ ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯಾಮಂ ಭಟ್ಠಾಯ ರಾಜಿಯಾ ದ್ವಙ್ಗುಲದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ಬದ್ಧಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಬನ್ಧನಾನಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೭೦. ಏವಂ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನಪತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಞ್ಚಬನ್ಧನಪತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಞ್ಚ ವಾ"**ತಿಆದಿ। ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ದ್ವಙ್ಗುಲದ್ವಙ್ಗುಲಾಯಾಮಂ ಓತಿಣ್ಣಾ ಪಞ್ಚ ರಾಜಿಯೋ ಚ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನವಿಕಪ್ಪಾ ದಸ್ಸಿತಾ। **ಏಕಾ ವಾಪಿ ದಸಙ್ಗುಲಾ**ತಿ ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ದಸಙ್ಗುಲಾಯಾಮಾ ಏಕಾ ವಾ ರಾಜಿ ಹೋತಿ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಸ್ಸಾ ರಾಜಿಯಾ ಬನ್ಧನೋ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನಪಕ್ಖೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಅಯಂ ಪತ್ತೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ರಾಜಿಯೋ ವಾ ತತ್ಥ ಬನ್ಧನಾನಿ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನಾನಿ ವಾ, ದಸಙ್ಗುಲಾ ಏಕಾ ರಾಜಿ ವಾ ತತ್ಥ ಬನ್ಧನಾನಿ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನಾನಿ ವಾ ಸನ್ತಿ, ಅಯಂ ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋ ನಾಮ।

೭೭೧. ಏತ್ತಾವತಾ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಯೋಪತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಯೋಪತ್ತೋ"**ತಿಆದಿ। ಛಿದ್ದಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾನಿ ಅಯೋಪಟ್ಟಾನಿ **ಲೋಹಮಣ್ಡಲಕಾನಿ** ನಾಮ। "ಭಣ್ಡೇ"ತಿಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಪರಿಯಾಯೋ। ಭಣ್ಡಿತಬ್ಬಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಛಿದ್ದೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತೇಪಿ ಯತ್ಥ ಅಸಣ್ಠಿತಾಯ ಆಮಿಸಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಾದಿಸೋಪಿ ಅಪತ್ತೋಯೇವಾತಿ ಆಹ **"ಮಟ್ಠೋ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ। **ಅಯೋಚುಣ್ಣೇನ ವಾಣಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಮಟ್ಠೋ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ।

೭೭೨. ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ತಂ ಪತ್ತಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಅಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ, "ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೩) ವಚನತೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ತಸ್ಸ ತಂ ಪತ್ತಂ **ತಸ್ಮಿಂ** ಪತ್ತನಿಸ್ಸಜ್ಜಕೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಅಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ।

೭೭೩. **ದೀಯಮಾನೇ ತು ಪತ್ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇನ ಪತ್ತೇನ ವಿಞ್ಞಾಪಿತನವಪತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ತಂ ಪತ್ತಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಚತಸ್ಸೋ ಅಗತಿಯೋ ಅಗಮನಂ, ಗಹಿತಾಗಹಿತಜಾನನನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಠಮಂ ಸಙ್ಘಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ಪತ್ತಗಾಹಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತೇನ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪತ್ತಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘೇ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನಂ ಗುಣಂ ವತ್ವಾ ಪಣಾಮಿತೇ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ರೋಚನತ್ಥಯೋಗೇ ಸಮ್ಪದಾನವಚನಂ। **ಸೋ** ದೀಯಮಾನೋ ಪತ್ತೋ। **ತಂ** ದೀಯಮಾನಂ ಪತ್ತಂ।

೭೭೪. **ದೀಪಿತೋ**ತಿ "ಅಪತ್ತಕಸ್ಸ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೫) ವುತ್ತೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಸಾಯಂ। **ಪತ್ತಪರಿಯನ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಏವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಪತ್ತೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ತೇನ ಪತ್ತಪರಿವತ್ತನೇನ ಆಗತೋ ವಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಆಗತೋ ಸೋ ಏವ ವಾ ಪತ್ತೋ ಪರಿಯನ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಪತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

೭೭೫. **ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ದಿನ್ನಂ ತಂ ಪರಿಯನ್ತಪತ್ತಂ। **ಅಪ್ಪದೇಸೇ**ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಅಟ್ಠಾನೇ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಮಞ್ಚಪೀಠಛತ್ತನಾಗದನ್ತಾದಿಕೇ ಅದೇಸೇ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೫)। **ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇತಿ। ಅತ್ತನಾ ಅದಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ತಂ ಪತ್ತಂ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅನುರೂಪಂ ಪತ್ತಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಅಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ**ತಿ ಯಾಗುರನ್ಧನಾದಿವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಭೋಗೇನಾತಿ ಯಾಗುರನ್ಧನರಜನಪಚನಾದಿನಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೫)। "ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪನ ಬ್ಯಾಧಿಮ್ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಅಸತಿ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ವಾ ಪಚಿತುಂ ಉದಕಂ ವಾ ತಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೧೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ತಾದಿಸೇ ಠಾನೇ ತಥಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ।

೭೭೬. **ನಟ್ಠೇತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನೇ ಪತ್ತೇ ಚೋರಗ್ಗಹಣಾದಿನಾ ನಟ್ಠೇ। **ಭಿನ್ನೇತಿ** ಭೇದಮುಪಗತೇ। **ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಪತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಪಕಾಸಿತಾತಿ** "ಅನಾಪತ್ತಿ ನಟ್ಠಪತ್ತಸ್ಸ ಭಿನ್ನಪತ್ತಸ್ಸ ಞಾತಕಾನಂ ಪವಾರಿತಾನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅತ್ತನೋ ಧನೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೭) ನಯೇನ **ಪಾಳಿಯಂ** ದೇಸಿತಾ। ಇಧ "ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ವಳಞ್ಜಿಯಮಾನೇ ಪತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಪತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಞಾತಕಾದೀನಂ ಗಣ್ಹತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಅತ್ತನೋ ಧನೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಧನಂ ನಾಮ ಸುತ್ತವತ್ಥಾದಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು।

೭೭೭. ಏತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಪನಂ **ಕ್ರಿಯಂ**।

ದುತಿಯಪತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೭೮. **ಸಪ್ಪಿಆದಿಂ ಭೇಸಜ್ಜನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ "ಸಪ್ಪಿ ನಾಮ ಗೋಸಪ್ಪಿ ವಾ ಅಜಿಕಾಸಪ್ಪಿ ವಾ ಮಹಿಂಸಸಪ್ಪಿ ವಾ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಘತಞ್ಚ "ತೇಸಂಯೇವ ನವನೀತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ನವನೀತಞ್ಚ "ತಿಲತೇಲಂ ಸಾಸಪತೇಲಂ ಮಧುಕತೇಲಂ ಏರಣ್ಡಕತೇಲಂ ವಸಾತೇಲ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ತೇಲಞ್ಚ "ಮಧು ನಾಮ ಮಕ್ಖಿಕಾಮಧೂ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಮಧುಞ್ಚ "ಫಾಣಿತಂ ನಾಮ ಉಚ್ಛುಮ್ಹಾ ನಿಬ್ಬತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಗುಳಾದಿಫಾಣಿತಞ್ಚಾತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಚಭೇಸಜ್ಜರಾಸಿಮ್ಹಿ ಯಂ ಯಂ ಭೇಸಜ್ಜನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುರೇಭತ್ತನ್ತಿ** ಪುರೇಭತ್ತೇ। **ಪಟಿಗಯ್ಹಾತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ।

೭೭೯. **ತಂ** ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ। **ಸತ್ತಾಹನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। "ಸತ್ತಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **"ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ತಸ್ಸಾ"**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ। ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮೋ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೋ, ತಸ್ಮಿಂ **ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ। ತಸ್ಸಾತಿ** ಭೇಸಜ್ಜಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **"ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ ದಸ್ಸಿತಂ। ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥು ಭಾಜನಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಕರೋತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇಪಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಠಪಿತಾನಿ ನವನೀತಪಿಣ್ಡಗುಳಪಿಣ್ಡಸಕ್ಕರಮಧುಪಟಲಾನಿಪಿ ಅತ್ತನೋ ಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಕರೋನ್ತಿ।

೭೮೦. **ಗಣ್ಹಿತ್ವಾತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। ಸನ್ನಿಧೀಯತೀತಿ **ಸನ್ನಿಧಿ,** ಸನ್ನಿಹಿತವತ್ಥು, ತಸ್ಸ **ಕಾರಕಂ** ಕರಣಂ ಅಪರಾಪರದಿವಸತ್ಥಾಯ ಠಪನಂ, ತಂ ಕತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಥಾ ಅಪರಂ ದಿವಸಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಥಾ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿರಾಮಿಸಂ ಸಾಯತೋತಿ** ಆಮಿಸೇನ ಅಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ।

೭೮೧. **ಉಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಿತಂ। **ಸರೀರಭೋಗೇತಿ** ಬಹಿ ಸರೀರಪರಿಭೋಗೇನೇವ।

೭೮೨. **ಗಹಿತಂ** ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। **ತಾಪೇತ್ವಾತಿ** ವಿಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ।

೭೮೩. **"ಸಯಂ ತಾಪೇತಿ...ಪೇ॰... ನ ಹೋತಿ ಸೋ"**ತಿ ಇದಂ ಸುಧೋತನವನೀತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ದುದ್ಧೋತೇನ ಪನ ದಧಿಗುಳಿಕಾದಿಸಹಿತೇನ ಸಾಮಂಪಾಕೋ ಹೋತೇವ। ನವನೀತಸ್ಸ ಯಂ ಸಯಂ ತಾಪನಂ, ಸೋ ಸಾಮಂಪಾಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೮೪. **ಯೇನ ಕೇನಚೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ವಾ।

೭೮೫. **"ಸಯಂ ಕರೋತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ತೇನ ಕತಂ ಪನ ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಖೀರೇನ ವಾ ದಧಿನಾ ವಾ ಕತಸಪ್ಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಕತಂ

ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೨)।

೭೮೬. **ಸವತ್ಥುಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವತ್ಥು ನಾಮ ಖೀರದಧಿ।

೭೮೭. **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಖೀರದಧೀಹಿ ಕತಸಪ್ಪಿಮಾಹ। **"ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ**ತಿ ಇದಂ "ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸಾಯನೀಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ಇಮಸ್ಮಿಂ **ಮಾತಿಕಾಪಾಠೇ** "ಯಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಸಪ್ಪಿಆದೀನಮೇವ "ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಖೀರದಧೀನಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೭೮೮. **ಕಪ್ಪಿಯಸಪ್ಪಿಮ್ಹೀ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಘತೇ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಸಪ್ಪಿಮ್ಹೀ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಘತೇ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೮೯. ತೇನ ಸಪ್ಪಿನಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಕಥಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಸಬ್ಬಾ"**ತಿಆದಿ। ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಮಂಸಂ ಯೇಸಂ ತೇ **ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾ,** ಮನುಸ್ಸಾದಯೋ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ತೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾ ಚಾತಿ **ಸಬ್ಬಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾ,** ತೇಸಂ।

೭೯೦-೧. ಏವಂ ಚೇ ವಟ್ಟತಿ, "ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪೀ"ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೋದನಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪರಿಹರಿತುಮಾಹ **"ಯೇಸ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಯೇಸಞ್ಹಿ ಕಪ್ಪತಿ ಮಂಸಂ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪೀ"ತಿ **ಇದಂ** ವಚನಂ **ಕಿಂ** ಪಯೋಜನಂ ಸಾಧೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇದಾನಿ ಪರಿಚ್ಛೇದನಿಯಮನಸಙ್ಖಾತಂ ತಂಪಯೋಜನಞ್ಚ ತಬ್ಬಿಸಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಣೀತಭೋಜನಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। ಪಣೀತಭೋಜನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದನಿಯಾಮನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ ಪಞ್ಚವಿಧೇ ಭೇಸಜ್ಜೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸ ವತ್ಥೂನ**ನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬದಸ್ಸನಂ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಂಹೇತುಕಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವತ್ಥೂನ**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪಿನವನೀತದ್ವಯಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ವತ್ಥು ನಾಮ ಏತೇಸಮೇವ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಾನಿ, ಪಣೀತಭೋಜನಞ್ಚ ತೇಸಮೇವ ಖೀರದಧಿಸಪ್ಪಿನವನೀತಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ತಥಾ ವುತ್ತಂ, ನ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸತ್ತಾನಂ ಸಪ್ಪಿಆದಿನಿವಾರಣತ್ಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಯಂ ಪಾಳಿಯಂ ತಥಾಗತಾ ಧಿಪ್ಪೇತೋ ಅತ್ಥೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೯೨. **ಗಹಿತುಗ್ಗಹಿತಾದಿಕೇ** ಉಗ್ಗಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾದಿಕೇ ನವನೀತೇಪಿ ಸಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಪ್ಪಿಮ್ಹಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪುರೇಭತ್ತಂ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಖೀರದಧೀಹಿ, ಉಗ್ಗಹಿತಖೀರದಧೀಹಿ ಚ ಕತಂ ನವನೀತಂ, ತಾದಿಸಮೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸನವನೀತಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಸಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಆದಿಕಂ ಸಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಬ್ಬೋ ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿಪರಿಭೋಗಾಪರಿಭೋಗನಯೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೨)।

೭೯೩-೪. **ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಕಿರನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪತ್ತೇ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **ಆದಿಚ್ಚಪಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಆತಪೇ ವಿಲೀನಂ। **ಸಂಸಟ್ಠಂ** ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ।

೭೯೫-೭. ತಿಲತೇಲಂ ಸಾಸಪತೇಲಂ ಮಧುಕತೇಲಂ ಏರಣ್ಡಕತೇಲಂ। **ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ನಿರಾಮಿಸಮ್ಪಿ ಸಾಯಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸಂ ವಸಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ತೇಸಂ ತೇಲಾನಂ ವಸೇನ, ತೇಲಭಾಜನಗಣನಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೯೮. **ತೇಸಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪೀ**ತಿ ಏರಣ್ಡಮಧುಕಸಾಸಪಬೀಜಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ।

೭೯೯. **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೮೦೦. **ಸಾಸಪಾದೀನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಟಿಲೋಮೇನ ಮಧುಕೇರಣ್ಡಕಾನಂ ಗಹಣಂ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಲತ್ಥಾಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾನಂ ಸಾಸಪಾದೀನಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೦೧-೨. ನಾಳಿಕೇರಞ್ಚ ಕರಞ್ಜಞ್ಚ **ನಾಳಿಕೇರಕರಞ್ಜಾನಿ,** ತೇಸಂ, ನಾಳಿಕೇರಫಲಾನಂ, ನತ್ತಮಾಲಟ್ಠೀನಞ್ಚ ತೇಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕುರುವಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತಸಿಬೀಜಸ್ಸ। ನಿಮ್ಬಞ್ಚ ಕೋಸಮ್ಬಕಞ್ಚ **ನಿಮ್ಬಕೋಸಮ್ಬಕಾನಿ,** ತೇಸಂ, ಪುಚಿಮನ್ದಬೀಜಸ್ಸ ಚ ಫನ್ದನಬೀಜಸ್ಸ ಚ ತೇಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಲ್ಲಾತಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಏವಂನಾಮಕಸ್ಸ ರುಕ್ಖಬೀಜಸ್ಸ। **ಸಮಯಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ।

೮೦೩. **ಯಾವಕಾಲಿಕಭೇದಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಾವಕಾಲಿಕ"ನ್ತಿ ಭೇದೋ ವಿಸೇಸನಂ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, "ಇದಂ ವತ್ಥು"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। **ಯಾವಜೀವಿಕ**ನ್ತಿಪಿ ತಸ್ಸೇವ ವಿಸೇಸನಂ। **ಸೇಸ**ನ್ತಿ "ಸಾಮಂಪಾಕಸವತ್ಥುಕ ಪುರೇಭತ್ತಪಚ್ಛಾಭತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಉಗ್ಗಹಿತಕವತ್ಥುವಿಧಾನಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ದಸ್ಸಿತಂ ಸೇಸಂ ವಿಸೇಸಪ್ಪಕಾರಜಾತಮಾಹ। **ಏತ್ಥಾಪೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ತೇಲವಿನಿಚ್ಛಯೇಪಿ।

೮೦೪. **ಅಚ್ಛಸ್ಸ** ಇಸಸ್ಸ। **ಮಚ್ಛಸ್ಸ** ಜಲಜಸ್ಸ। **ವರಾಹಸ್ಸ** ಸೂಕರಸ್ಸ। **ಸುಸುಕಾ**ಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಮಕರಸ್ಸ। ಮಚ್ಛವಚನೇನೇವ ಮಕರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತೇಪಿ ವಾಳಮಚ್ಛಭಾವೇನ ವಿಸುಂ ಗಹಣನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಗದ್ರಭಸ್ಸ** ಖರಸ್ಸ। ಇಮೇಸಂ **ಪಞ್ಚನ್ನಂ** ಸತ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಪಞ್ಚವಿಧಾನಂ **ವಸಾನಂ** ತೇಲಞ್ಚ ಪಞ್ಚಪ್ಪಕಾರಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೦೫. **ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಮೇವ ವಸಾತೇಲಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಸಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅಚ್ಛವಸಂ ಮಚ್ಛವಸಂ ಸುಸುಕಾವಸಂ ಸೂಕರವಸಂ ಗದ್ರಭವಸ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨) ಅನುಞ್ಞಾತಪಾಠೇ **ಅಚ್ಛವಸಾ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಬ್ಬಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸತ್ತಾನಂ ವಸಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಂ **ಅಕಪ್ಪಿಯ**ಗ್ಗಹಣಂ ಕತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಚ್ಛವಸ'ನ್ತಿ ವಚನೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸವಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನಂ ವಸಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩)। ಏತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸತ್ತಾನಂ ಮಂಸಾನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವೋ "ಮಂಸೇಸು ಹಿ ದಸ ಮನುಸ್ಸಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಸುನಖಅಹಿಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘದೀಪಿಅಚ್ಛತರಚ್ಛಾನಂ ಮಂಸಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನಿ। ವಸಾಸು ಏಕಾ ಮನುಸ್ಸವಸಾವ। ಖೀರಾದೀಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ಮನುಸ್ಸವಸಾಯಪಿ ಗಯ್ಹಮಾನತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ನೀಹರಿತುಮಾಹ **"ಠಪೇತ್ವಾ"**ತಿ।

೮೦೬. **ಪುರೇಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಪುರೇಭತ್ತೇ। **ಸಂಸಟ್ಠಂ** ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ। "ಪುರೇಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಇದಂ "ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾನ, ಪಕ್ಕಂ, ಸಂಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨)।

೮೦೭. **ತಂ ಕತ್ವಾ ದೇತೀ**ತಿ ಅಪಟಿಗ್ಗಹಿತವಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ತೇಲಂ ದೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಕತಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಿತವಸಾತೇಲಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩)। ತತೋ ಉದ್ಧಂ ಸತ್ತಾಹಮನತಿಕ್ಕಮ್ಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩)। ಇಧ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಕಾಲೇ, ವಿಕಾಲೇ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸವಸಾನಂ ತೇಲಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಸುಖುಮಮಂಸಚುಣ್ಣಾದಿಕಂ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಂ ಪನ ತತ್ಥ

ಸುಖುಮರಜಸದಿಸಂ ಮಂಸಂ ವಾ ನ್ಹಾರು ವಾ ಅಟ್ಠಿ ವಾ ಲೋಹಿತಂ ವಾ ಹೋತಿ, ತಂ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕ''ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೨೩)।

೮೦೮. **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ''ವಸ''ನ್ತಿ ಚ **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ''ತೇಲ''ನ್ತಿ ಚ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಚಿತುಂ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತುನ್ತಿ ಉಭಯಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **''ನ ವಟ್ಟತೀ''**ತಿ ಇದಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿಪಯೋಗತ್ತಯೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ದುಕ್ಕಟತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** ''ವಿಕಾಲೇ ಚೇ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಿಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ವಿಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ತಂ ಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ದುಕ್ಕಟಾನ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨)। ಇಮಾನಿ ಹಿ ತೀಹಿ ಪಯೋಗೇಹಿ ತೀಣಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ಸೇಸೋ**ತಿ ಉಗ್ಗಹಿತಕಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಸವತ್ಥುಕವಿಸಯೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ ಭಾಜನಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಭೇದೋ ಚಾತಿ ಏವಂಪಕಾರೋ ವತ್ತಬ್ಬವಿಸೇಸೋ।

೮೦೯. **ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। **ಮಧುಕರೀಕತ**ನ್ತಿ ಮಧುಮಕ್ಖಿಕಾಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾಭಮರಮಕ್ಖಿಕಾಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ತೀಹಿ ಮಧುಕರೀಹಿ ಕತಂ।

೮೧೦. **ವತ್ಥೂನಂ ಗಣನಾ**ತಿ ಮಧುಪಟಲೇನ ಠಿತಂ ಚೇ, ಪಟಲಗಣನಾಯ, ಪೀಳೇತ್ವಾ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಚೇ, ಭಾಜನಗಣನಾಯ, ಸಿಲೇಸಮಿವ ಪತ್ಥಿನ್ನಂ ಚೇ, ಮಹಾಭಮರಮಧುಖಣ್ಡಪಿಣ್ಡವಸೇನ, ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕತೇ ತೇಸಂ ಗಣನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೧೧. **ಘನಾಘನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗುಳಞ್ಚ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಸಕ್ಕರಾ ಚ ಘನಪಕ್ಕಂ ನಾಮ। ಪಕ್ಕತನುಕಂ ಫಾಣಿತಂ ಅಘನಪಕ್ಕಂ ನಾಮ। ಉಚ್ಛುಸಿಲೇಸೋ ಅಪಕ್ಕಘನಂ ನಾಮ। ಉಚ್ಛುದಣ್ಡತೋ ಪೀಳಿತರಸೋ ಅಪಕ್ಕಾಘನಂ ನಾಮ। ''ಫಾಣಿತಂ ನಾಮ ಉಚ್ಛುಮ್ಹಾ ನಿಬ್ಬತ್ತ''ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ಸಾಧಾರಣಪಾಳಿವಚನತೋ, ''ಫಾಣಿತಂ ನಾಮ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಉಪಾದಾಯಾ''ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ ಅಟ್ಠ॰ ೯೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಚ ಇಹ ರಸಾದೀಹಿ ಉಚ್ಛುಪಾನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಕೇಚಿ ಉಚ್ಛುನೋ ಚತುಕಾಲಿಕತ್ತಂ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ।

೮೧೨. **ಫಾಣಿತ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ತಸ್ಮಿಂ ಫಾಣಿತೇ ಅಞ್ಞತರಂ। **ಗಹಿತಂ** ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ।

೮೧೩. **ಅಸಂಸಟ್ಠೇನಾ**ತಿ ಅಪರಿಸ್ಸಾವಿತೇನ। **ಕತಫಾಣಿತ**ನ್ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಫಾಣಿತಂ। **ಪುರೇಭತ್ತಂ ಗಹಿತೇನಾ**ತಿ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ। ''ಸಯಂ ಕತ''ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) ವುತ್ತತ್ತಾ **ಕತ**ನ್ತಿ ಉಚ್ಛುರಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೮೧೬. **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಪಚಿತ್ವಾ ಫಾಣಿತಂ ಕತ್ವಾ।

೮೧೭. **ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಕತಞ್ಚಾಪೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಅತ್ತನಾ ಚ ಕತಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಚ ಕತಂ ಫಾಣಿತಮ್ಪಿ।

೮೧೮. **ಕತಂ ...ಪೇ॰... ಸೀತವಾರಿನಾ**ತಿ ಸೀತುದಕೇ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತರಸೇನ ಕತಂ ಮಧುಕಫಾಣಿತಂ।

೮೧೯. **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಧುಕಫಾಣಿತಸ್ಸ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ತದಾಧಾರಭಾಜನಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ। ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಂ ಮಧುಕಫಾಣಿತಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಚೇ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಖಣ್ಡಸಕ್ಕರಾಕತಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ವಿಚಾರಣಾಯಂ ಖೀರಜಲ್ಲಿಕಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗಯ್ಹಮಾನತ್ತಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪರಿಹರನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ''ಖಣ್ಡಸಕ್ಕರಂ ಪನ ಖೀರಜಲ್ಲಿಕಂ

ಅಪನೇತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸೋಧೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೨೩)। "ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮಧುಕಪುಪ್ಫಮೇರಯಂ ವಿನಾ ಆಮಕಞ್ಚ ಪಕ್ಕಞ್ಚ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೮೨೦. **ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪನ ಫಲಾನನ್ತಿ** ಕದಲಿಖಜ್ಜೂರಿಆದಿಫಲಾನಂ।

೮೨೧. ಸಾಮಞ್ಞಜೋತನಾಯ ವಿಸೇಸೇಪಿ ಅವಟ್ಠಾನತೋ **"ಕಾಲಿಕಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ"ತಿ ವಚನಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಯಾವಕಾಲಿಕವಜ್ಜಾ ತಯೋ ಕಾಲಿಕಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ , "ಪುರೇಭತ್ತಂ ಯಥಾಸುಖ"ನ್ತಿ ವಚನಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಯಾವಕಾಲಿಕವಜ್ಜಾ ತಯೋ **ಕಾಲಿಕಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ** ವಿಕಾಲೇ **ಪಚ್ಚಯೇ** ಪಿಪಾಸಾದಿಕಾರಣೇ ಸತಿ ಕೇವಲಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಮ್ಪಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಕಾಲಿಕಾ** ಚತ್ತಾರೋಪಿ **ಪುರೇಭತ್ತಂ** ಕಾಲೇ ಯಾವಮಜ್ಝನ್ಹಾ ಕೇವಲಮ್ಪಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾಪಿ ಯಥಾಸುಖಂ ಅಸತಿಪಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೨೨. **ಅರುಆದೀನೀತಿ** ವಣಾದೀನಿ। **"ಮಕ್ಖೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗೋಪಿ ನಿವಾರಿತೋ।

೮೨೩. **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** "ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹ"ನ್ತಿ ಅಧಿಕಾರೇ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚತ್ತೇನ ವನ್ತೇನ ಮುತ್ತೇನ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ದತ್ವಾ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೫) ವುತ್ತತ್ತಾ **ಚಜಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಲಭಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಪೀ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ತೇನಾಹ **ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೋ** "ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ದಿನ್ನಸ್ಸ ಹಿ ಪುನ ಪರಿಭೋಗೇ ಆಪತ್ತಿಯೇವ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಭೋಗೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಮಿದಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। **ಲಭಿತ್ವಾತಿ** ಗಹಿತತೇಲೇನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ, ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ವಾ ದಿನ್ನಂ ಲಭಿತ್ವಾ। **ಸಾಯಿತುನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಲಭತೀ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೮೨೪. **"ಅನಾಪತ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ"**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಅನ್ತರೇ "ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಸಬ್ಬಪದೇಹಿಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಅಧಿಟ್ಠೇತೀತಿ** ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಪ್ಪಿಞ್ಚ ತೇಲಞ್ಚ ವಸಞ್ಚ ಮುದ್ಧನಿ ತೇಲಂ ವಾ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಂ ವಾ, ಮಧುಂ ಅರುಮಕ್ಖನಂ, ಫಾಣಿತಂ ಘರಧೂಪನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ। ಅಧಿಟ್ಠಿತೇನ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ ಚೇ ಮಿಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ಪುನಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। **ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀತಿ** ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದೇತಿ। ಸಚೇ ತಥಾ ದಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ , ತೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಇತರಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ತೇಸಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೨೫ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ।

ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಯಥಾ ಅಪರಿಭೋಗಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಚೋರಿಕಾಯ ಹರಣಾದಿವಸೇನ ನಸ್ಸತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ಅಪರಿಭೋಗಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೨೫)। **ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೀತಿ** ಅಞ್ಞೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗಣ್ಹತೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಞ್ಞೋ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗಣ್ಹಾತಿ।

೮೨೫. ಅಕಥಿನಚಿತ್ತೇನ ಸತ್ಥುನಾ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇವ ಪರಮೇನ ಕಥಿನೇನ ಸಮಾ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಕಥಿನಚಿತ್ತೇನಾತಿ** ಮಹಾಕರುಣಾರಸೇನ ತಿನ್ತತಾಯ ಅಕಕ್ಕಸಚಿತ್ತೇನ, ಅವಿಹಿಂಸಾಭಿರತಚಿತ್ತೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸತ್ಥುನಾತಿ** ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಾದೀಹಿ ಅತ್ಥೇಹಿ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ಅನುಸಾಸತೀತಿ ಸತ್ಥಾ, ತೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುನಾ ದಸಬಲೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ।

ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೨೬. **ಗಿಮ್ಹಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಮಾಸಾನ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಗಿಮ್ಹೇಸು ಚತೂಸು ಮಾಸೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಮಾಸೋ ಸೇಸೋ"**ತಿ, ಏತ್ಥ "ವತ್ತಬ್ಬೇ ಕಾಲೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಫಗ್ಗುನಮಾಸಕಣ್ಹಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ

ಪಟ್ಠಾಯ ಜೇಟ್ಠಮಾಸಪುಣ್ಣಮಿಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ತೀಸು ಮಾಸೇಸು ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸಮಾಸೋ** ನಾಮ ಜೇಟ್ಠಮಾಸಸ್ಸ ಕಣ್ಹಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಮಾಸಪುಣ್ಣಮಿಪರಿಯೋಸಾನೋ। ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಮಾಸೋ ಸೇಸೋತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಗಿಮ್ಹಮಾಸೇ ಜೇಟ್ಠಮಾಸಸ್ಸ ಕಣ್ಹಪಕ್ಖೋ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ಚೇ ನ ಲದ್ಧಾ, ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ಲದ್ಧಂ ಕಾತುಂ ಖೇತ್ತಂ, ಅಧಿಟ್ಠಾನನಿವಾಸನಾನಂ ಅಖೇತ್ತಂ। ಆಸಾಳ್ಹಿಪುರಿಮಪಕ್ಖೋ ಪರಿಯೇಸನಕರಣನಿವಾಸನಾನಂ ಖೇತ್ತಂ, ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಅಖೇತ್ತಂ। ಆಸಾಳ್ಹಿಕಣ್ಹಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಯಾವ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮೀ, ಇದಂ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತನ್ತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ।

ಪರಿಯೇಸೇಯ್ಯಾತಿ "ಯೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ದೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೮) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪುಬ್ಬೇ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕದಾಯಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ "ದೇಥ ಮೇ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಚನೇನ ಅವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ "ಕಾಲೋ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾಯ ಸಮಯೋ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾಯ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಏವಂ ಸತುಪ್ಪಾದಮತ್ತಕರಣೇನ ಪರಿಯೇಸೇಯ್ಯ।

ಸಾಟಿಕನ್ತಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ। **"ಅದ್ಧಮಾಸೋ ಸೇಸೋ"**ತಿ ಇದಂ "ಗಿಮ್ಹಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾವ ಯುಜ್ಜತಿ। ತತ್ಥ "ವತ್ತಬ್ಬೇ ಕಾಲೇ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ, ಆಸಾಳ್ಹಿಮಾಸಸ್ಸ ಪುರಿಮಪಕ್ಖೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಸತುಪ್ಪಾದೇನ ವಾ ಅವಸೇಸಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಕುಲಾನಂ ವಾ ಸನ್ತಿಕಾ ಲದ್ಧಂ ಸಿಬ್ಬನರಜನಕಪ್ಪಬಿನ್ದುದಾನವಸೇನ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪರಿದಹೇ**ತಿ ನಿವಾಸೇಯ್ಯ।

೮೨೭-೮. **ಪಿಟ್ಠಿಸಮ್ಮತೇ ಸಮಯೇ**ತಿ "ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮಪಾಟಿಪದದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಜೇಟ್ಠಮೂಲಪುಣ್ಣಮಾ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಮಾಸಾ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೋ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೮) ಏವಂ ದಸ್ಸಿತೇಸು ಸತ್ತಸು ಮಾಸೇಸು। ಞಾತಕಾಞ್ಞಾತಕಾದಿನೋ ಸತುಪ್ಪಾದಂ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪವಾರಿತಾಪವಾರಿತಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ"ತಿ।

ತೇಸುಯೇವಾತಿ ಞಾತಕಅಞ್ಞಾತಕಪವಾರಿತಅಪ್ಪವಾರಿತೇಸು। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಹೋತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಇದಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇಸು ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ದೇಥ ಮೇ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರ'ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೮)। ಞಾತಕಪವಾರಿತೇಸು ತೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತೇಸು ಚ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೮೨೯-೩೦. ಅಞ್ಞಾತಕಾದಿನೋ ಕತ್ವಾ ಪನ ಸತುಪ್ಪಾದನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಪ್ಪವಾರಿತಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಕುಚ್ಛಿಸಞ್ಞಿತೇ ಸಮಯೇ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ ಸತ್ತಮಾಸೇ ವಿನಾ ಇತರೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ವುತ್ತಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಜೇಟ್ಠಮೂಲಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮಪಾಟಿಪದದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಕುಚ್ಛಿಸಮಯೋ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೮)। **ವತ್ಥ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ। **ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬೇಸೂ**ತಿ ಯೇಹಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ನ ದಿನ್ನಪುಬ್ಬಾ, ತೇಸು, ಇಮಿನಾ ವತ್ತಭೇದಸ್ಸ ಕಾರಣಮಾಹ। ಇಹ **ವತ್ತಭೇದೋ** ನಾಮ "ಯೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರಂ ದೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೮) ದಿನ್ನಪುಬ್ಬೇಸು ಕಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಸತುಪ್ಪಾದಸ್ಸ ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬೇಸು ಕರಣಂ। ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಿನ್ನಪುಬ್ಬೇಸು ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ರಾತಿ ಅಞ್ಞಾತಕಾದಿಮ್ಹಿ। **“ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಹ। ಯಥಾಹ ಕುಚ್ಛಿಸಮಯಚತುಕ್ಕೇ “ವಿಞ್ಞತ್ತಿಮ್ಪಿ ಕತ್ವಾ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ। ಅಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಪಕತಿಯಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕದಾಯಕೇಸುಪಿ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಇದಂ ಪನ ಪಕತಿಯಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕದಾಯಕೇಸುಪಿ ಹೋತಿಯೇವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೨೮) ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೮೩೧. ಓವಸ್ಸಾಪೇತೀತಿ ಆಕಾಸತೋ ಪತಿತಉದಕೇನೇವ ಕಾಯಂ ತೇಮೇತಿ, ಇಮಿನಾ “ಘಟಾದೀಹಿ ಓಸಿಞ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। “ನಿಬ್ಬಕೋಸಮ್ಬುನಾ ನಹಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ। **ಸತಿಪಿ ಚೀವರೇತಿ** ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾಯ ಸತಿಯಾಪಿ। **“ಪರಿಯೋಸಾನೇ ದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಿನ್ದುಗಣನಾಯಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ವಿವಟಙ್ಗಣೇತಿ** ರುಕ್ಖಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಅನಾವಟಟ್ಠಾನೇ।

೮೩೨. ಮಾಸಸ್ಮಿನ್ತಿ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸಸ್ಮಿಂ।

೮೩೩. “ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸಾತಿ ಏತಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೩೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ನಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಚೋರುಪದ್ದವೋ **ಆಪದಾ** ನಾಮ। **ನ್ಹಾನಕೋಟ್ಠಕ**ನ್ತಿ ನಹಾನತ್ಥಾಯ ಕತಕೋಟ್ಠಕಂ। **“ವಾಪೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಜಾತಸ್ಸರಾದಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ। **ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ನಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ನಹಾಯನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। “ಆಕಾಸತೋ ಪತಿತಉದಕೇನೇವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೨೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ** ವುತ್ತಂ।

೮೩೪. ಕ್ರಿಯನ್ತಿ ಅಕಾಲೇ ಪರಿಯೇಸನಕರಣಅಧಿಟ್ಠಾನನಿವಾಸನೇಹಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ ಕಿರಿಯಂ। ಕಾಯೇನ ಚ ವಾಚಾಯ ಚ ವಿಞ್ಞಾಪನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ **ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ** ಹೋತಿ।

ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೩೫. “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಾಮಂ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೩೧) ವಚನತೋ **ಸಾಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಚ **ದತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ”ಇತಿ ಚ ಲಬ್ಭತಿ। **ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ। “ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಅಚ್ಛಿನ್ದೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೩೧) ವಚನತೋ **ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಕುಪಿತಸ್ಸ ಅನತ್ತಮನಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ, ಕುಪಿತಸ್ಸ ಅನತ್ತಮನಸ್ಸ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ದಿನ್ನಚೀವರಂ। **“ಸಕಸಞ್ಞಾಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಯ ಅವತ್ಥುಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

೮೩೬. ತಥಾತಿ ಏಕಾಯೇವ ಆಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೮೩೭. ವತ್ಥಾನನ್ತಿ ಚೀವರಾನಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

೮೪೧. ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಗಣ್ಹ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೨. ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಚೀವರ”ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಆಯಾಮತೋ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥಂ ತಿರಿಯಂ ತಥಾ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ನಾಮ। ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಸುಚಿಮ್ಪೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪರಂ** ಪುಗ್ಗಲಂ। **ಛಿನ್ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ। ಕಾರಿತನ್ತಸ್ಸ ದ್ವಿಕಮ್ಮಕತ್ತಾ “ಪರ”ನ್ತಿ ಚ “ಪರಿಕ್ಖಾರ”ನ್ತಿ ಚ ಕಮ್ಮದ್ವಯಗಹಣಂ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರವಿಸೇಸನಂ। **ದುಕ್ಕಟಂ** ವತ್ಥುಗಣನಾಯ, ವಚನಗಣನಾಯ ಚ।

೮೪೪. **ಏವನ್ತಿ** ಯಥಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿನೋ ದುಕ್ಕಟಂ, ಏವಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ…ಪೇ॰… ವೇಮತಿಕಸ್ಸಾಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಯಥಾವುತ್ತಂ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ"ತಿ ಇದಂ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ ಸಾಮಿವಚನಂ ಕತ್ವಾ "ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರೇನ ಸಹ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, "ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೮೪೫. **ಸೋ ವಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ, ಸೋ ಏವ ವಾ ಭಿಕ್ಖು। ತುಟ್ಠೋ ವಾ ದುಟ್ಠೋ ವಾ ಸೋ ದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸ್ಸಾಸಮೇವ ವಾತಿ** ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೬. **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

ಚೀವರಚ್ಛಿನ್ದನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೪೭. **ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾತಿ** ವತ್ಥವಾಯಾಪನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಯಾಚಿತ್ವಾ। **ಛಬ್ಬಿಧಂ ಸುತ್ತನ್ತಿ ಪದಭಾಜನೇ** "ಖೋಮಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಸಾಣಂ ಭಙ್ಗ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೩೮) ಆಗತಂ ಛಪ್ಪಕಾರಂ ಸುತ್ತಂ। **ಕಮ್ಬಲನ್ತಿ** ಏಳಕಲೋಮಸುತ್ತಂ। ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಛಪ್ಪಕಾರಸುತ್ತಾನಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಚೀವರವಿನಿಚ್ಛಯೇ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಚೀವರತ್ಥಂ ವತ್ಥಂ **"ಚೀವರ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತನ್ತವಾಯೇಹೀತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೇಹಿ ಪೇಸಕಾರೇಹಿ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು **"ವಾಯಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, "ಸಚೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಯುಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಸೋ ಅಪಾಠೋ। **"ವಾಯಾಪೇತಿ ನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಪಾಠೋ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ಸಚೇ ವಾಯಾಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಯದಿ ವಾಯಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೪೮. **ತಥಾ** ಅಕಪ್ಪಿಯೋ। ಕೀದಿಸೋತಿ ಆಹ **"ಅಞ್ಞಾತಕಾದಿಕೋ"**ತಿ। **ಅಞ್ಞಾತಕಾದಿಕೋತಿ** ಅಞ್ಞಾತಕೋ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಅಞ್ಞಾತಕಾದಿಕೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ ಗಹಿತೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ತನ್ತವಾಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಕೋ, ತೇನ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ ಚ, ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಕಾದಿಕೋ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಿಞ್ಞತ್ತೋ ಸೋ ತನ್ತವಾಯೋ ಅಕಪ್ಪಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೪೯. **ಅಕಪ್ಪಿಯೇನಾತಿ** ವಿಞ್ಞಾಪಿತೇನ। **ವಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಟಿಲಾಭೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ವಾಯಾಪೇತಿ, ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೩೮)।

೮೫೦. ಕಿತ್ತಕೇ ವೀತೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತೇ"**ತಿಆದಿ। **ಹತ್ಥಮತ್ತೇತಿ** ರತನಮತ್ತೇ। **ಪದಭಾಜನೇ** "ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇಧ "ವೀತೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ"ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಆಹಾತಿ? **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ। ತತ್ಥಾಪಿ ತಥಾ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ತದನನ್ತರಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ವೀತವೀತಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಮೇವ ಹೋತಿ, **ಪದಭಾಜನೇಪಿ** ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಾವ ಚೀವರಂ ವಡ್ಢತಿ, ತಾವ ಇಮಿನಾ ಪಮಾಣೇನ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವಡ್ಢನ್ತಿ। **ಫಲಕೇಪಿ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಫಲಕಂ** ನಾಮ ತುರಿವೀತಟ್ಠಾನಂ, ಯತ್ಥ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ। ಫಲಕೇ ಫಲಕೇಪಿ ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೫೧. **ತೇನೇವಾತಿ** ವಿಞ್ಞತ್ತತನ್ತವಾಯೇನೇವ। **ಕಪ್ಪಿಯಂ ಸುತ್ತನ್ತಿ** ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧಸುತ್ತಂ। ಕಪ್ಪಿಯೇನ ತನ್ತವಾಯೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ ವಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಥೇವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೫೨. ಏಕನ್ತರಿಕತೋ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೇಹೇವ ಸುತ್ತೇಹಿ ವೀತೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಾನಂ ಪಸಾರಣೇನ, ವಾಯನೇನ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದೀಘತೋ ವಾ ತಿರಿಯತೋ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೇಹೇವ ಸುತ್ತೇಹಿ ವೀತೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ದೀಘತೋ ಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ತಿರಿಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತೇನ ವೀತೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ

ಅತ್ಥೋ। **ವಾಗ್ಗಹಣೇನ** ವುತ್ತವಿಪರಿಯಾಯತೋಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ದೀಘತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ತಿರಿಯತೋ ಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತೇನ ವೀತೇತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಪರಿಯಾಯೋ। **ವೀತೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಫಲಕೇ ಫಲಕೇ"ತಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ।

೮೫೩. ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೇಹಿ ತನ್ತವಾಯೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ **ಕತೇ** ವೀತೇ ಫಲಕೇ ಫಲಕೇ **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವೇತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಅಥ ವಾ ವೇ ತಸ್ಮಿಂ **ಕತೇ** ವೀತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೫೪-೫. ತೇ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯತನ್ತವಾಯಾ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾರೇನೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ ಸಚೇ ವಿನನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ತನ್ತವಾಯೇನ ವೀತೇ। ಛನ್ದಾನುರಕ್ಖನತ್ಥಂ **"ವಿತೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಮಾಣಸ್ಮಿನ್ತಿ** ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಸ್ಮಿಂ। **ತದೂನೇತಿ** ತತೋ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣತೋ ಊನೇ। **ಇತರೇನಾತಿ** ಕಪ್ಪಿಯತನ್ತವಾಯೇನ। **ಉಭಯತ್ಥಾತಿ** ಪಮಾಣಸ್ಮಿಂ, ತದೂನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೫೬. ಸಚೇ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯತನ್ತವಾಯಾ **ದ್ವೇಪಿ** ವೇಮಂ ಉಭಯಕೋಟಿಯಾ **ಗಹೇತ್ವಾ** ಏಕತೋವ ವಿನನ್ತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಿರಿಯಂ ಸುತ್ತಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಆಕೋಟೇನ್ತೋ ಘನಭಾವಂ ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ತಂ **ವೇಮಂ** ವುಚ್ಚತಿ।

೮೫೭. ಸಬ್ಬತ್ಥ ಭೇದೇತಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತತನ್ತವಾಯೇಹಿ ಕತೇ ಪಮಾಣತದೂನಏಕನ್ತರಿಕದೀಘತಿರಿಯಪ್ಪಕಾರೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಾರಭೇದೇ। **ಆಪತ್ತಿಭೇದೋತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಸುತ್ತೇಹಿ ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯತನ್ತವಾಯೇನ ವೀತಪ್ಪದೇಸೇ ಪಮಾಣಯುತ್ತೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಇತರತ್ರ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಭೇದೋ।

೮೫೮. ಕಪ್ಪಿಯೋ ತನ್ತವಾಯೋ ನಾಮ ಞಾತಕೋ ವಾ ಪವಾರಿತೋ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಮೂಲೇನ ಪಯೋಜಿತೋ ವಾ।

೮೫೯. "ಅನಾಪತ್ತಿ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತುಂ, ಆಯೋಗೇ, ಕಾಯಬನ್ಧನೇ, ಅಂಸಬದ್ಧಕೇ, ಪತ್ತತ್ಥವಿಕಾಯ, ಪರಿಸ್ಸಾವನೇ, ಞಾತಕಾನಂ, ಪವಾರಿತಾನಂ, ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ, ಅತ್ತನೋ ಧನೇನಾ"ತಿಆದಿಕಂ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೦) ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನಾಪತ್ತೀ"**ತಿಆದಿ। ಇಧ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋವ ಲಕ್ಖಣೇನ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠಮ್ಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತುಂ ಸುತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಧನಂ** ನಾಮ ತಣ್ಡುಲಾದಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು। **"ಪರಿಸ್ಸಾವನೇ"**ತಿಆದೀಸು ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಪರಿಸ್ಸಾವನಾದಿನಿಮಿತ್ತಂ ಸುತ್ತಞ್ಚ ತನ್ತವಾಯೇ ಚ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಸುತ್ತವಿಞ್ಞತ್ತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೬೦. ಅಪ್ಪವಾರಿತಞ್ಞಾತೀನನ್ತಿ ಅಪ್ಪವಾರಿತಾನಂ ಅಞ್ಞಾತೀನಂ, "ಕೀದಿಸೇನ ತೇ ಭನ್ತೇ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೋ, ಕೀದಿಸಂ ತೇ ಚೀವರಂ ವಾಯಾಪೇಮೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೩) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಅಪ್ಪವಾರಿತಾನಂ ಅಞ್ಞಾತೀನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮೇಚ್ಚಾತಿ** ಉಪಗನ್ತ್ವಾ। **ವಿಕಪ್ಪನ್ತಿ** ವಿಸಿಟ್ಠಂ ಕಪ್ಪಂ ಅಧಿಕವಿಧಾನಂ। **ಆಪಜ್ಜತೀತಿ** ಕರೋತಿ, "ಇದಂ ಖೋ ಆವುಸೋ ಚೀವರಂ ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಯ್ಯತಿ, ಆಯತಞ್ಚ ಕರೋಥ, ವಿತ್ಥತಞ್ಚ ಅಪ್ಪಿತಞ್ಚ ಸುವೀತಞ್ಚ ಸುಪ್ಪವಾಯಿತಞ್ಚ ಸುವಿಲೇಖಿತಞ್ಚ ಸುವಿತಚ್ಛಿತಞ್ಚ ಕರೋಥಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೧) ನಯೇನ ದಾಯಕಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತೋ ಅಧಿಕತರಆಯತಾದಿಕರಣತ್ಥಂ ವಿಧಾನಂ ಕರೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ **ಆಯತ**ನ್ತಿ ದೀಘಂ। **ವಿತ್ಥತ**ನ್ತಿ ಪುಥುಲಂ। **ಅಪ್ಪಿತ**ನ್ತಿ ಘನಂ। **ಸುವೀತ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ವೀತಂ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ವೀತಂ। **ಸುಪ್ಪವಾಯಿತ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ಪವಾಯಿತಂ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ತನ್ತೇ ಪಸಾರಿತಂ। **ಸುವಿಲೇಖಿತ**ನ್ತಿ ಲೇಖನಿಯಾ ಸುಟ್ಠು ವಿಲಿಖಿತಂ। **ಸುವಿತಚ್ಛಿತ**ನ್ತಿ ಕೋಚ್ಛೇನ ಸುಟ್ಠು ವಿತಚ್ಛಿತಂ, ಸುವಿನಿದ್ಧೋತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೯೧. ಸುತ್ತವಡ್ಢನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದೀಘಾಯತಪ್ಪಿತತ್ಥಾಯಾ”**ತಿ। ತೇನ ಚ **ಪದಭಾಜನೇ** “ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಆಯತಂ ವಾ ವಿತ್ಥತಂ ವಾ ಅಪ್ಪಿತಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೩) ಏತಂ ಆಯತಾದಿತ್ತಯಮೇವ ವುತ್ತಂ। **ಸುತ್ತವಡ್ಢನಕೇ ಕತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನನ್ತರಂ ವತ್ತಬ್ಬೇನ “ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಪಟಿಲಾಭೇನಾ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಸಹ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ದಾಯಕೇಹಿ ತುಲಯಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಪ್ಪಮಾಣತೋ ಸುತ್ತಂ ವಡ್ಢಿತುಂ ತೇನ ಕತೇನ ಸಬ್ಬೇನಾಪಿ ಪಯೋಗೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಪಟಿಲಾಭೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೯೨. ಞಾತಕಾದೀನಂ ತನ್ತವಾಯೇಸು ಚೀವರೇ ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅತ್ತನೋ ಧನೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಯೋಜಿತೇಸೂ”ತಿ ಸೇಸೋ, **ತನ್ತವಾಯೇಸೂ**ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಪಯೋಜಿತೇಸು ತನ್ತವಾಯೇಸು ಚೀವರೇ ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನನ್ತೇಸು ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿನನ್ತೇಸು ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಹ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜನಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

೮೯೩. ಮಹಗ್ಘಂ ಕತ್ತುಕಾಮಿನೋ ತನ್ತವಾಯೇಹಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ ವಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವಿನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪೇಸಕಾರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೯೪. **ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ। ಪವಾರಣಾಯ ಪುಬ್ಬೇವ ಯಂ ಚೀವರಂ ದೀಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - “ದಸಾಹಾನಾಗತಂ ಕತ್ತಿಕತೇಮಾಸಿಕಪುಣ್ಣಮ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೮) ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಂ ಮಹಾಪವಾರಣಾಉಪೋಸಥದಿವಸಸ್ಸ ಪುರೇತರಮೇವ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಪಞ್ಚಮಿಯಂ ಯಂ ಚೀವರಂ “ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರಂ ನಾಮ ಸೇನಾಯ ವಾ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೯) **ಪದಭಾಜನಾ**ಗತೇಸು ಗಮಿಕಗಿಲಾನಗಬ್ಭಿನಿಅಭಿನವುಪ್ಪನ್ನಸದ್ಧಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ದೂತಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವಾ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ದಿಯ್ಯತೀತಿ। **ತಂ ಹೋತಚ್ಚೇಕಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಚೀವರಂ ನಾಮ ಹೋತಿ।

೮೯೫. **ಪುರೇ ಪವಾರಣಾಯೇವಾ**ತಿ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಞ್ಚಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ದಿವಸೇ। **ಭಾಜೇತ್ವಾ ಯದಿ ಗಯ್ಹತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಯೇನಾ”ತಿ ಚ **ನ ಕಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ “ತೇನಾ”ತಿ ಚ **ಕರೋತಿ ಚೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸೋ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದ”ನ್ತಿ ಚ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಭಾಜೇತ್ವಾ ಯದಿ ಯೇನ ಗಯ್ಹತಿ, ತೇನ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸೋ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ಕರೋತಿ ಚೇ, ತಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಹಿತಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೇನ ತಂ ಚೀವರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೮೯೬. **“ಅನ್ತೋಸಮಯಮೇವಾ”**ತಿ ಇದಂ “ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ”ತಿಆದೀಹಿ ಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪದಭಾಜನೇ** “ಚೀವರಕಾಲಸಮಯೋ ನಾಮ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಮಾಸೋ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಪಞ್ಚಮಾಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಸಮಯಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ತಂ ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರಂ।

೮೯೭. **ಕಥಿನೇ ತು ಅನತ್ಥತೇ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನಂ ಅನತ್ಥತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ। ಅನಧಿಟ್ಠಾಯ ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಹರೀಯತಿ ಏತ್ಥ ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರನ್ತಿ **ಪರಿಹಾರೋ,** ಮಾಸೋ, ಏಕೋ ಚ ಸೋ ಮಾಸೋ ಚಾತಿ **ಏಕಮಾಸೋ,** ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಪಾಟಿಪದದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಪರಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಪುಣ್ಣಮೀ, ಅಯಂ ಚೀವರಕಾಲಸಮಯೋತಿ ವುತ್ತೋ ಮಾಸೋ। ದಸನ್ನಂ ಅಹಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ದಸಾಹಂ,** ತಂ ಪರಮಂ ಅಧಿಕಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದಸಾಹಪರಮೋ,** ಮಾಸೋ। “ದಸಾಹಾನಾಗತಂ ಕತ್ತಿಕತೇಮಾಸಿಕಪುಣ್ಣಮ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೮) **ಪಾಳಿಯಂ**

ವುತ್ತಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಿಪರಿಯನ್ತದಸಾಹಾಧಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಿನೇ ಅನತ್ಥತೇ ತು ದಸಾಹಪರಮೋ ಏಕಮಾಸೋವ ತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಾಯಿಕವತ್ಥಸ್ಸ ಪರಿಹಾರೋ ಮತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೬೮. **ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ**ತಿ ಕಥಿನತ್ಥತವಿಹಾರೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಾಯಿಕವತ್ಥಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದಸಾಹಪರಮಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನತ್ಥತಕಥಿನೇ ವಿಹಾರೇ ಯಥಾವುತ್ತಚೀವರಕಾಲಸಮಯಸಙ್ಖಾತವಸ್ಸಾನಾವಸಾನಮಾಸೋ ಚ ಕಥಿನುದ್ಧಾರದಿವಸಸಙ್ಖಾತಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಯಾವ ಫಗ್ಗುನಮಾಸಪುಣ್ಣಮೀ, ತಾವ ಹೇಮನ್ತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಚಾತಿ **ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ। ಪಕಾಸಿತಾ**ತಿ "ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಮಾಸೋ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೯) ದೀಪಿತಾ। **ದಸಾಹಪರಮಾ**ತಿ ವುತ್ತತ್ಥೋಯೇವ। ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ದಸಾಹಪರಮಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ **ತಸ್ಸ** ಅಚ್ಚಾಯಿಕವತ್ಥಸ್ಸ **ಪರಿಹಾರೋ** ಕಾಲೋತಿ ಮುನಿನ್ದೇನ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಯಮುಭಯತ್ಥ ವುತ್ತಾ ದಸಾಹಪರಮತಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಾದಸದಿವಸಾಧಿಕೋ ಮಾಸೋ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಾದಸದಿವಸಾಧಿಕಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೦) ವುತ್ತಪಾಠೇನ ಯಥಾ ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಥಾ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಏವಞ್ಹಿ ಪಾಠೇ ಸತಿ ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ -

"ತಸ್ಸಚ್ಚಾಯಿಕವತ್ಥಸ್ಸ , ಕಥಿನೇ ತು ಅನತ್ಥತೇ।
ಪರಿಹಾರೇಕಮಾಸೇಕಾ-ದಸಾಹಪರಮೋ ಮತೋ॥

ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ತಸ್ಸ, ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಪಕಾಸಿತಾ।
ಪರಿಹಾರೋ ದಿನೇನೇಕಾ-ದಸಾಹಪರಮಾ ಪನಾ"ತಿ॥

೮೬೯. ಪಠಮೇನ ಕಥಿನೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಕ್ರಿಯಂ ಅಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಅಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋಸಮಯೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾದಿಅಕರಣಂ।

ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೭೦-೧. **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಮಾಹ। ಯಥಾಹ "ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಆರಞ್ಞಕಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತಾನಿ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಾನಿ, ತಥಾರೂಪೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸೇನಾಸನೇಸು ವಿಹರನ್ತೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೩)। ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಂ ವಸಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ** ನಾಮ ಅಸ್ಸಯುಜಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಪನ್ನರಸೀ, ಏತ್ಥ ಪನ ಸಹಚರಿಯನಯೇನ ತದುಪಲಕ್ಖಿತಾ ಪುರಿಮಿಕಾ ತಯೋ ವಸ್ಸಾನಮಾಸಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಪುಣ್ಣಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ತಯೋ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಯೋ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಯಾವ ಪಠಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಂ ವಸತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೩-೬೫೪)।

"ಚೀವರ"ನ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಗಾಮೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಏತ್ಥ "ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮ"ನ್ತಿ ಚ "ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ"ತಿ ಚ ಸೇಸೋ, ಅಪರಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಕತ್ತಿಕಚೋರಭಯೇನ ಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತುಕಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಗೋಚರಗಾಮೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಉಪವಸ್ಸಂ ಖೋ ಪನ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಂ... ಪೇ॰... ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ಅನ್ತರಘರೇ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೩)।

“ಸಮನ್ತಾ ಗೋಚರಗಾಮೇ”ತಿ ಇದಂ “ಅನ್ತರಘರೇ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮನ್ತಾ ಗೋಚರಗಾಮೇ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೪) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **“ಅಪರಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ”**ತಿ ಚ “ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮನ್ತಿ ಕತ್ತಿಕಚಾತುಮಾಸಿನೀ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೪) **ಪದಭಾಜನಿಯ**ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಇಧಾಪಿ ಹಿ “ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮ”ನ್ತಿ ಅಪರಕತ್ತಿಕಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಪನ್ನರಸಿಯಾ ವುಚ್ಚಮಾನಾಯಾಪಿ ಸಹಚರಿಯನಯೇನ ತಂಸಹಚರಿತೋ ಚತುತ್ಥೋ ಮಾಸೋ ವುತ್ತೋ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರೇತ್ವಾ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಕತ್ತಿಕಚೋರಭಯೇ ಸತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗೋಚರಗಾಮೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಕಙ್ಗಂ ಪೂರಯತೋ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಮಾಸೇ ನ ಹೋತೀತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಭಾವೋ ದೀಪಿತೋ। ತದೇವ ಪಕಾಸೇತುಂ ನಿಕ್ಖೇಪೋಪಾಯಸನ್ದಸ್ಸನಮುಖೇನ ವಕ್ಖತಿ “ಕತ್ತಿಕೇಯೇವ ಮಾಸಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟತೀ”ತಿ।

ಇದಾನಿ ಅಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮಾಸೇ ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಗಚ್ಛತೋ ಗಾಮೇ ಠಪಿತೇನ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸತೋ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಅನುಜಾನನ್ತೇನ ಭಗವತಾ “ಸಿಯಾ ಚ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ…ಪೇ॰… ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೩) ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಪಚ್ಚಯೇ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮುತಿ”**ನ್ತಿ। **ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ತಾದಿಸೇ**ತಿ “ಸಿಯಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ಸಿಯಾ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೪) ವಚನತೋ ತಾದಿಸೇ ಕಿಚ್ಚೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛಾರತ್ತಪರಮ**ನ್ತಿ ಛ ರತ್ತಿಯೋ ಪರಮಾ ಯಸ್ಸ ವಾಸಕಮ್ಮಸ್ಸ ತಂ ಛಾರತ್ತಪರಮಂ, ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ, ಛಾರತ್ತಪರಮಂ ವಾಸಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇನ ವಿನಾ ವಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಗಾಮೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇನ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿನಾ ತಮ್ಹಾ ಆವಾಸಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ತದೇವ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ ವಕ್ಖತಿ “ಅಞ್ಞತ್ಥೇವ ವಸನ್ತಸ್ಸ, ಛಾರತ್ತಪರಮಂ ಮತ”ನ್ತಿ।

ತತೋತಿ ಛಾರತ್ತತೋ। **ಉತ್ತರಿ ವಸತೋ**ತಿ ಸತ್ತಮಂ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ “ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸತ್ತಮೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೪)। **ದೋಸೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **“ವಿನಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಮ್ಮುತಿ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಗಿಲಾನಭಿಕ್ಖುನೋ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಂ ದಾತು”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೩) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪುರಿಮಮೇವ ಯಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿ ದಿನ್ನಾ, ತಂ ವಿನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೇನ ಯಾವ ರೋಗೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ತಾವ ಚಿರಮ್ಪಿ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾತಿ ಯಾ ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಕೋಸಮ್ಬಕಸಮ್ಮುತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಅಞ್ಞತ್ರ। ಸಚೇ ಸಾ ಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಛಾರತ್ತಾತಿರೇಕಮ್ಪಿ ವಿಪ್ಪವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೩-೬೫೪)।

೮೭೨-೩. ಚೀವರನಿಕ್ಖೇಪಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಕತ್ತಿಕೇಯೇವ…ಪೇ॰… ಪಕಾಸಿತೋ”**ತಿ। **ಕತ್ತಿಕೇಯೇವ ಮಾಸಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಚತುನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಾನಂ ಮಾಸಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇಯೇವ ಇದಮೇಕಙ್ಗಂ। **ಪಠಮಾಯ ಪವಾರಿತೋ**ತಿ ದುತಿಯಮಙ್ಗಂ, ಇಧ ಪಠಮಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪವಾರಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತೋ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೩-೬೫೪)। **ಪಚ್ಛಿಮೇನ ಪಮಾಣೇನ ಯುತ್ತೇ**ತಿ ತತಿಯಮಙ್ಗಂ। **ಸೇನಾಸನೇ**ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಇಹ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ **ಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಂ** ನಾಮ ಪಾಕಾರೇನ ವಾ ವತಿಯಾ ವಾ ಪರಿಖಾಯ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಇನ್ದಖೀಲಸಙ್ಖಾತಗಾಮದ್ವಾರಕೋಟ್ಟಕುಮ್ಮಾರತೋ ವಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಪರಿಯನ್ತಗೇಹಸ್ಸ ಉಪಚಾರೇ ಠಿತಸ್ಸ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಬಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಲೇಡ್ಡುಪಾತದ್ವಯತೋ ವಾ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ವಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಗಾಮೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಗಾಮಪರಿಯನ್ತಸೇನಾಸನಂ ವಾ

ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಬೋಧಿಂ ವಾ ಅವಧಿಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಗಮನೀಯೇನ ಪಕತಿಮಗ್ಗೇನ ವಿದತ್ಥಿಗಮ್ಭೀರಂ ಆರೋಪಿತೇನ ಆಚರಿಯಧನುನಾ ಪಮಿತಪಞ್ಚಧನುಸತಪಮಾಣದೂರನ್ತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇತಿ ಚತುತ್ಥಮಙ್ಗಂ, "ಇಹ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। "ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತಾನಿ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೩) ಹಿ ಪಾಳಿ। ಇದಂ ದ್ವಯಮ್ಪಿ "ಸೇನಾಸನೇ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಆರಾಮಆರಾಮೂಪಚಾರೇಸು ಚೋರಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಸಯಿತಟ್ಠಿತಭುತ್ತಪೀತಟ್ಠಾನಾದೀನಂ ದಿಸ್ಸಮಾನತಾಯ ಆಸಙ್ಕಾಸಹಿತೇ ತತ್ಥೇವ ಆರಾಮಾದೀಸು ಪಹಟಮಾರಿತವಿಲುತ್ತಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಿಸ್ಸಮಾನತಾಯ ವಿಸೇಸೇನ ಸಹಭಯತಾಯ **ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ** ಆರಞ್ಞಕೇ ಸೇನಾಸನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಸನ್ತೋ** ಭಿಕ್ಖು। **ವಸನ್ತೋವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಏವಕಾರೋ** ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ। ತಸ್ಮಾ ತತೋ ಆನೇತ್ವಾ ಚತುರಙ್ಗಸಮಾಯೋಗೇ ಏವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಚತುರಙ್ಗಸಮಾಯೋಗೇ ಏವಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಮಾಯೋಗೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸತಿ ಏವ। ಏತ್ಥ **ಏವಕಾರೇನ** ತಸ್ಸ ಅಙ್ಗಸ್ಸ ಅಭಾವೇ ಅಲಬ್ಭಮಾನತಂ ದೀಪೇತಿ। **ಪಕಾಸಿತೋತಿ** "ತತ್ರಾಯಂ ಅಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿಆದಿಕಾಯ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೩-೬೫೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತೋ।

೮೭೪. ತಂ ಚೀವರಂ। **ಮಾಸಮೇಕ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸಸಙ್ಖಾತಂ ಏಕಂ ಮಾಸಂ। ಯೋ ಗಾಮೋ ಸಚೇ ಪುರಿಮಬದ್ಧಾಯ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಮಾಸತೋ ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕ ೬೫೩ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) **ವಜಿರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರೇನ** ವುತ್ತಂ।

೮೭೫. ಅಞ್ಞತ್ಥೇವಾತಿ ಯಸ್ಸ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಗೋಚರಗಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತತೋ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನತೋ ಬಹಿ ಏವ। **ಅಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** "ಯಂ ಗಾಮ"ನ್ತಿಆದಿಕಾಯ ದಿಯಡ್ಢಗಾಥಾಯ ಪಟಿಪಾದಿತತ್ಥದ್ವಯಸಙ್ಖಾತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಸಙ್ಕಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। ಏವಂ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ "ಚೀವರೇನ ವಿನಾ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಅರಞ್ಞೇ ವಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ "ಛಾರತ್ತಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೩) ಇಮಿನಾ ಗೋಚರಗಾಮೇ ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆರಞ್ಞಕಾವಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ತತೋ ಆವಾಸತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿ ವಸತೋ ದಿವಸಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನತ್ತಾಯೇವಾಹ **"ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಪಕಾಸಿತೋ"**ತಿ।

೮೭೬. "ಸಚೇ ಗೋಚರಗಾಮತೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸೇನಾಸನಂ, ಅಯಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸಂ ಗತೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸೇನಾಸನಮಥಾಗನ್ತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ಸೇನಾಸನನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ನಿವುತ್ಥಂ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಂ। **ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ** ಬಹಿ ಗತಟ್ಠಾನತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ। ಗೋಚರಗಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನೇ ವಿಹರತೋ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ತತೋ ಗೋಚರಗಾಮತೋ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಯ ದೂರಟ್ಠಾನಂ ಗತಸ್ಸ ಆಗತಟ್ಠಾನತೋ ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿದೂರತ್ತಾ ಸತ್ತಮಂ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಂ ವಿಹಿತನ್ತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ।

೮೭೭. ಗಾಮಸೀಮಮ್ಪಿ ವಾಗನ್ತ್ವಾತಿ ಯತ್ಥ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಂ ಗಾಮಸೀಮಮ್ಪಿ ಪುರಾರುಣಾಯೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀತಿ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೬) ಸಭಾದೇವಾಲಯದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಟ್ಠಾನೇ। "ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಸ್ಸಾ ಗಾಮಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಆರಞ್ಞಕಙ್ಗಾರಕ್ಖನಾರಹಂ ದೂರಟ್ಠಾನಂ ಲದ್ಧಂ ಚೇ, ಅಙ್ಗಭೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಧುತಙ್ಗೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಅನಾಪಜ್ಜಿತುಂ ಅನ್ತೋಗಾಮೇಪಿ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಚೀವರಪವತ್ತಿಯೇವ ಞಾತಬ್ಬಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಗಾಮಸೀಮಮ್ಪಿ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಭಾಯಂ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಾ ವಸಿತ್ವಾ ಚೀವರಪ್ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೬)।

೮೭೮. ಏವಞ್ಚಾಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋತಿ ಅಙ್ಗಭೇದಂ ಅಕತ್ವಾ, ಕತ್ವಾ ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮಸೀಮಾಯ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಮ್ಪಿ ಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ। **ಇತ್ವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಚೀವರಸ್ಸ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಠಿತೋ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **ಖಿಪ್ಪನ್ತಿ** ಸೀಘಂ, ಪುರಾರುಣಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅತಿರೇಕೇ ಠಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅತಿರೇಕಚೀವರಟ್ಠಾನೇ ಠಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೬), "ಅತಿರೇಕಚೀವರಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೭೯. ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀತಿ ಸತ್ತಮಅರುಣುಟ್ಠಾನತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇತಿ। ಉಪರಿಪಿ ಏವಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೮೮೦. ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇ ಏವಂನಾಮಕೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ತೇನ ದುತಿಯೇನ ಕಥಿನೇನ ಸಮಾ ಇತಿ ಮುನಿನ್ದೇನ **ಮತಾ** ಅನುಮತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಾಸಙ್ಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೮೧. ಜಾನನ್ತಿ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ವಚನೇನ ಪರಿಣಾಮಿತಭಾವಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಜಾನನ್ತೋ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಸಾಮಂ ವಾ ಜಾನಾತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೯)। **ಪರಿಣತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಪರಿಣತಂ ನಾಮ 'ದಸ್ಸಾಮ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ನಾ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲಾಭನ್ತಿ** ಲಭಿತಬ್ಬಂ ಚೀವರಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ। ಯಥಾಹ "ಲಾಭೋ ನಾಮ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಚುಣ್ಣಪಿಣ್ಡೋಪಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಮ್ಪಿ ದಸಿಕಸುತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ। **ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯಾತಿ** "ಬಹೂ ಆವುಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾಯಕಾ, ಬಹೂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭತ್ತಾ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಸಮ್ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಇಧ ವಿಹರಾಮ। ತುಮ್ಹೇ ಚೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನ ದಸ್ಸಥ, ಅಥ ಕೋ ಚರಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸತಿ। ದೇಥಾವುಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೭) ಪಾಳಿಯಾ ಆಗತನಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಟಿಲಾಭೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನ್ತಿ** ಇದಂ ಪರಿಣತೇ ಪರಿಣತಸಞ್ಞಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವೇಮತಿಕಸ್ಸ ಪನ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಪರಿಣತೇ ವೇಮತಿಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ। ಅಪರಿಣತಸಞ್ಞಿನೋ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಯಥಾಹ "ಪರಿಣತೇ ಅಪರಿಣತಸಞ್ಞೀ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ।

೮೮೨. "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ಸಚೇ ಪರಿಣಾಮೇತೀತಿ ತಥಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ಯದಿ ಪರಿಣಾಮೇತಿ। **ಸುದ್ಧಿಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ** ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬವತ್ಥುರಹಿತಂ ಕೇವಲಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನಾತಿ** ಸವಾಸನಾನವಸೇಸಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಭಗವತಾ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತನ್ತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇಸು ಅಟ್ಠಮಸ್ಸ **ಸಹಧಮ್ಮಿಕವಗ್ಗಸ್ಸ** ಅವಸಾನೇ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೯೦) ದೇಸಿತಂ।

೮೮೩. ಏಕಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಚೀವರತೋ ಏಕಂ ಚೀವರಂ। **ಚೀವರಂ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚಯನ್ತರವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। **ವಾ ಪನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। ಏಕಂ ಚೀವರಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಪಚ್ಚಯಂ ಪರಸ್ಸ, ಏಕಂ ಪನ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ ಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಏಕತೋ, ಏಕಕ್ಖಣೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ದ್ವೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಸದ್ಧಿಂ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮನೇನ ಸುದ್ಧಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮನೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೮೪. ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **"ಪರಾಜಯೋ"**ತಿ ಇದಂ ಪಾದಪ್ಪಹೋನಕಂ ವತ್ಥುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾವತ್ಥುವಸೇನ ಪನ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ।

೮೮೫. ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ **ಪೋಣಂ** ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾಪಿ ಪನ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಪದದ್ವಯೇಪಿ ಏವಮೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅಞ್ಞಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ , ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೯೧)। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪೋಣಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯಾತಿ।

೮೮೬. ಇಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸತ್ತವಿಸಯತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಯೋ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ।

೮೮೭. ಇದಂ ಪರಿಣತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತವಾಚಾಚಿತ್ತಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ। ಪರಿಣಾಮನಪಚ್ಚಯಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಸಙ್ಘಾದೀನಂ ಪರಿಣತನ್ತಿಸಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವೇನ ವಿಮುಚ್ಚನತೋ **ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ**। ಕಾಯವಿಞ್ಞತ್ತಿವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತೀಹಿ ಪರಿಣಾಮೇತಬ್ಬತೋ **ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ**।

ಪರಿಣತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಪತ್ತವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

೮೮೮. ಯೇ ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ತರನ್ತಿ, ತೇ ಪಞ್ಞತ್ತಿಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ತರನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಞ್ಞತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ವಿನಯಪಿಟಕಮೇವ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ವಿಯಾತಿ **ಪಞ್ಞತ್ತಿಮಹಾಸಮುದ್ದೋ,** ತಂ। ಏವಂ ಸಮುದಾಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತದವಯವೇ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನೇಕಾ"**ತಿಆದಿ। ನೇಕಾನಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ವತ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನವತ್ತಾದೀನಿ ಖನ್ಧಕಾಗತಾನಿ ಉಗ್ಗಾ ಉತ್ತುಙ್ಗಾ ತರಙ್ಗಮಾಲಾ ಮಹಾವೀಚಿಪರಮ್ಪರಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ನಾನಪ್ಪಕಾರಖನ್ಧಕವತ್ತಸಙ್ಖಾತಮಹಾತರಙ್ಗಪರಮ್ಪರಾಯ ಸಜ್ಜಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೀಲಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಾದಿಕಮೇವ ಅನ್ತೋ ವೇಲಾವಲಯೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಸೀಲನ್ತೋ,** ತಂ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಾದಿಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಮೇವ ಪಟಿಪಾದೇತಬ್ಬತಾಯ ಅನ್ತಂ ವೇಲಾವಲಯಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸತ್ತಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ, ಸೀಲಾಚಾರದಿಟ್ಠಿಆಜೀವವಿಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಗಾಹಕಾ ಮಕರಾದಯೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಸೀಲಾಚಾರಾಜೀವದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಮುದುಸತ್ತನಾಸಕಆಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾ- ತಮಾತಙ್ಗಮಕರಾದಿಚಣ್ಡಸತ್ತವನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಸಮುದಾಯಾವಯವಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಮೇವ ರೂಪಕಾಲಙ್ಕಾರೇನ ವಿರಚಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೮೮೯. ಏವಂ ನಾತಿವಿತ್ಥಾರಸಙ್ಖೇಪತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದನನ್ತರಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಣ್ಡಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ**"ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। **ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಚನಸ್ಸ ಮುಸಾಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, ಅದಿಟ್ಠಂ "ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮುಸಾವಾದೇ ಸಮ್ಪಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಮುಸಾಭಣನೇತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಜಾನಿತ್ವಾ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಚ ಮುಸಾಭಣನೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧)। "ಮುಸಾವಾದೇ"ತಿ ಹಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಮುಸಾವಾದನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದವಾ ಭಣನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ದಿಟ್ಠಮ್ಪಿ "ಅದಿಟ್ಠಂ ಮೇ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ದವಾ ಭಣತಿ ನಾಮ ಸಹಸಾ ಭಣತೀ"ತಿ ಪದಭಾಜನೀ**ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಹಸಾ ಭಣತೀತಿ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ದಿಟ್ಠಮ್ಪಿ 'ಅದಿಟ್ಠಂ ಮೇ'ತಿ ಭಣತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧)। **ರವಾ ಭಣನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಚೀವರ"ನ್ತಿ ವತ್ತುಕಾಮಸ್ಸ "ಚೀರ"ನ್ತಿ ವಚನಂ ವಿಯ ಮನ್ದತ್ತಾ ಮೋಮೂಹತ್ತಾ "ಅಞ್ಞಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ। ಯಥಾಹ "ರವಾ ಭಣತಿ ನಾಮ 'ಅಞ್ಞಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಭಣತೀ"ತಿ।

೮೯೦. **ಅಞ್ಞತ್ಥಾ**ತಿ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಾದೀಸು। ಅತ್ತನಾ ಅಲದ್ಧಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ "ಲದ್ಧಂ ಮಯಾ"ತಿ ಮುಸಾ ಯಸ್ಸ ಭಣತಿ, ತೇನ ತಙ್ಖಣಮೇವ ಸುತ್ವಾ ತದತ್ಥೇ ಞಾತೇ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ, ಅಞ್ಞಾತೇ ಕಾಲನ್ತರೇನ ಞಾತೇ ಚ ಪರಿಯಾಯವಚನೇ ಚ ಞಾತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ, ಪರಿಯಾಯವಚನೇ ಅವಿಞ್ಞಾತೇ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ದುಟ್ಠದೋಸಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಾಪನ್ನಸ್ಸ "ಆಪನ್ನೋ"ತಿ ಮುಸಾಭಣನೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ, ಓಮಸವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ದುಬ್ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ "**ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಪಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಯೋ**"ತಿ। ಇಮಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಛ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೯೧-೩. ವುತ್ತೇಸು ಜಾತಿಆದೀಸು ದಸಸು ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಸೂತಿ ಯೋಜನಾ, **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತೇಸು ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತಕಮ್ಮಸಿಪ್ಪಆಬಾಧಲಿಙ್ಗಕಿಲೇಸಆಪತ್ತಿಅಕ್ಕೋಸಾನಂ ವಸೇನ ದಸಸು ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ । ತೇಸು ಕಿಲೇಸಂ ವಿನಾ ಸಬ್ಬೇತೇ ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ದ್ವಿಪ್ಪಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಜಾತಿ ನಾಮ ದ್ವೇ ಜಾತಿಯೋ ಹೀನಾ ಚ ಜಾತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾ ಚ ಜಾತೀ"ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ ಚಣ್ಡಾಲಾದಿಜಾತಿ ಹೀನಾ, ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾ। ನಾಮೇಸು ಅವಕಣ್ಣಕಜವಕಣ್ಣಕಾದಿನಾಮಾನಿ ದಾಸನಾಮತ್ತಾ ಹೀನಾನಿ, ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಾದಿನಾಮಾನಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾನಿ। ಕೋಸಿಯಾದಿಗೋತ್ತಂ ಹೀನಂ, ಗೋತಮಾದಿಗೋತ್ತಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ। ಕಮ್ಮೇಸು ವಡ್ಢಕಿಮಣಿಕಾರಾದಿಕಮ್ಮಾನಿ ಹೀನಾನಿ, ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾಗೋರಕ್ಖಕಮ್ಮಾನಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾನಿ। ಸಿಪ್ಪೇಸು ನಳಕಾರಕುಮ್ಭಕಾರಾದಿಸಿಪ್ಪಂ ಹೀನಂ, ಮುದ್ದಾಗಣನಾದಿಸಿಪ್ಪಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ। ಆಬಾಧೇಸು ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆಬಾಧಾ ಹೀನಾ, ಅಪಿಚ ಮಧುಮೇಹೋ ಪೀಳಾಜನಕತ್ತಾಭಾವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ। ಲಿಙ್ಗೇಸು ಅತಿದೀಘತಾದಯೋ ಹೀನಾ, ನಾತಿದೀಘತಾದಯೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಿಲೇಸಾ ಹೀನಾ। ಸಬ್ಬಾಪತ್ತಿಯೋಪಿ ಹೀನಾ, ಅಪಿಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಸಮಾಪತ್ತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾ। ಅಕ್ಕೋಸೇಸು "ಓಟ್ಠೋಸಿ ಮೇಣ್ಡೋಸಿ ಗೋಣೋಸೀ"ತಿಆದಿಕೋ ಹೀನೋ, "ಪಣ್ಡಿತೋಸಿ ಬ್ಯತ್ತೋಸೀ"ತಿಆದಿಕೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ।

ಅಞ್ಞತ್ರಞ್ಞಾಪದೇಸೇನಾತಿ ಪರಿಯಾಯಕಥನೇನ ವಿನಾ। **ಓಮಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಚನಪತೋದೇನ ಓವಿಜ್ಝನ್ತಸ್ಸ। **ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪಕಾಸಿತಾ**ತಿ "ಚಣ್ಡಾಲೋಸಿ ವೇನೋಸಿ ನೇಸಾದೋಸಿ ರಥಕಾರೋಸಿ ಪುಕ್ಕುಸೋಸೀ'ತಿ ಭಣತಿ, ಆಪತ್ತಿ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮಂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾವಬೋಧತೋ "ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾತೇನ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಾ।

೮೯೪. **ತೇಹೇವಾತಿ** ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹೇವ। ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ಭೂತೇನ ವಾ...ಪೇ॰... ಆಪನ್ನಮೇವ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಧ ಭೂತಾಭೂತಪದಾನಿ **ತೇಹೀತಿ** ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಹುವಚನನ್ತಾನಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। ಏತೇನ "ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ"ತಿಆದಿದುತಿಯವಾರತ್ಥಂ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬) ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ದುಕ್ಕಟಸಾಧನತ್ಥೇನ ತದೇಕಕಾರಿಯಂ ತತಿಯಂ **ಯೇನೂನವಾರಞ್ಚ** ಚತುತ್ಥಂ **ನ ಮಯ**ನ್ತಿಆದಿವಾರಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ'ತಿ ವಾರೇ ಪನ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ವುತ್ತಭಾವೇನ ದುಕ್ಕಟಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ **'ಯೇನೂನ... ಪೇ॰... ನ ಮಯ'**ನ್ತಿ ವಾರೇಸುಪೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬)।

ಪಾಳಿಮುತ್ತಪದೇಹಿಪೀತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ತಥೇವ "ಭೂತೇನ ವಾ"ತಿಆದೀನಿ ಪದಾನಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾನಿ। "ಚೋರೋಸಿ, ಗಣ್ಠಿಭೇದಕೋಸೀ"ತಿಆದಿ **ಪಾಳಿಮುತ್ತಪದಂ** ನಾಮ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಚತೂಸು ವಾರೇಸು, ಪಾಳಿಮುತ್ತಪದೇಸು ಚ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪನ ಚತೂಸುಪಿ ವಾರೇಸು ದುಕ್ಕಟಮೇವ। 'ಚೋರೋಸಿ, ಗಣ್ಠಿಭೇದಕೋಸೀ'ತಿಆದಿವಚನೇಹಿ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಪಿ ಸಬ್ಬವಾರೇಸು ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬)। **"ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಆದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ತೇನೇವೇತ್ಥಾಪಿ ವಕ್ಖತಿ "ಪವಿಟ್ಠಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಇಧ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ।

೮೯೫. **ದವಕಮ್ಯತಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨, ೨೩, ೪೨೨; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೮; ೮.೯; ಮಹಾನಿ॰ ೨೦೬; ವಿಭ॰ ೫೧೮) ವಿಯ ಯ-ಕಾರಲೋಪೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥೂಸು ಚ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂಸು ಚಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ। **ದುಬ್ಭಾಸಿತಮುದೀರಿತ**ನ್ತಿ "ಚಣ್ಡಾಲೋಸಿ...ಪೇ॰... ಪುಕ್ಕುಸೋಸೀ'ತಿ ಭಣತಿ, ಆಪತ್ತಿ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ದುಬ್ಭಾಸಿತಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨) ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಮ್ಮುಖಾ ಪನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥೂಹಿ ಚ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂಹಿ ಚ ಅಕ್ಕೋಸನೇ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। ತಥಾ ದವಕಮ್ಯತಾಯ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಬ್ಭಾಸಿತಮೇವಾತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ।

೮೯೬-೭. ಅತ್ಥಂ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ವದತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ "ಚಣ್ಡಾಲೋಸೀ"ತಿಆದಿಪಾಳಿಯೇವ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಾಳಿಂ ವಾಚೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಪುರೇಕ್ಖಾರೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫)। **ಅನುಸಾಸನೀ** ನಾಮ "ಇದಾನಿಪಿ ಚಣ್ಡಾಲೋಸಿ, ಮಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ, ಮಾ ತಮೋ ತಮಪರಾಯನೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫) ನಯೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಸರೂಪಾಯೇವ ಅನುಸಾಸನೀಪುರೇಕ್ಖತಾಯ ಠತ್ವಾ ವದನ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಲಹುಪರಿವತ್ತಿತಭಾವತೋ ಅನ್ತರಾ ಕೋಧೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಓಮಸವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಪಟಿಘಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತೇನೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಮಾನಸಿಕದುಕ್ಖವೇದನಾವ ಹೋತಿ।

ಓಮಸವಾದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೮೯೮. ದುವಿಧಾಕಾರತೋ ಭಿಕ್ಖುಪೇಸುಞ್ಞೇ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಿಸತೀತಿ **ಪಿಸುಣಾ,** ವಾಚಾ , ಸಮಗ್ಗೇ ಸತ್ತೇ ಅವಯವಭೂತೇ ವಗ್ಗೇ ಭಿನ್ನೇ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಿಸುಣಾ ಏವ **ಪೇಸುಞ್ಞಂ,** ತಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಹಚರಿಯನಯೇನ **ಪಿಸುಣೋ,** ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ **ಪೇಸುಞ್ಞಂ,** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪೇಸುಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಪೇಸುಞ್ಞಂ, ತಸ್ಮಿಂ **ಭಿಕ್ಖುಪೇಸುಞ್ಞೇ**। **ಪದಭಾಜನೇ** "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪೇಸುಞ್ಞಂ ಉಪಸಂಹರತಿ 'ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ತಂ 'ಚಣ್ಡಾಲೋ...ಪೇ॰... ಪುಕ್ಕುಸೋ'ತಿ ಭಣತೀ'ತಿ ಆಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಯಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ

ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಜಾತಿಆದೀಸು ದಸಸು ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಅಞ್ಞಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಕ್ಖಮಾನಸರೂಪೇಸು ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಕಾಮತಾಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯಸಙ್ಖಾತೇಸು ದ್ವೀಸು ಕಾರಣೇಸು ಅಞ್ಞತರಕಾರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ "ಅಸುಕೋ ತುಯ್ಹಂ ಏವಂ ವದತೀ"ತಿ ಪೇಸುಞ್ಞಂ ಹರತಿ, ತಸ್ಸ ಪೇಸುಞ್ಞಕಥನನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುವಿಧಾಕಾರತೋತಿ ಏತ್ಥ **ಆಕಾರ**-ಸದ್ದೋ ಕಾರಣಪರಿಯಾಯೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹೀತಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮)। ಏತ್ಥ **ಕಾರಣಂ** ನಾಮ ಅಧಿಪ್ಪಾಯವಿಸೇಸೋ। ತಂ ಕಾರಣಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಮುಖೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅತ್ತನೋ"**ತಿಆದಿ। **ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಕಾಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಭಾವಕಾಮಸ್ಸ ಪೇಸುಞ್ಞಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ, ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಭಾವಂ ಕಾಮಯನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಾದಿಸೇನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏವಂ ಅಹಂ ಏತಸ್ಸ ಪಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಭಾವಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮)। **ಪರಭೇದತ್ಥಿನೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಕಸ್ಸ ಚ ಅತ್ತನೋ ಪೇಸುಞ್ಞವಚನಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಭೇದಂ ಇಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪರಸ್ಸ ಪರೇನ ಭೇದಂ ಇಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮)।

೮೯೯. ಪರಿಯಾಯನಯೇನ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಪರಿಯಾಯಅಕ್ಕೋಸವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವದನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಚಣ್ಡಾಲಾ... ಪೇ॰... ಭಣತಿ, ನ ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಭಣತಿ, ತಂಯೇವ ಭಣತೀತಿ ಆಪತ್ತಿ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೧)। ಪಾಳಿಮುತ್ತನಯೇನ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ "ಚೋರೋಸಿ, ಗಣ್ಠಿಭೇದಕೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ದಸ್ಸಿತೋ **ಪಾಳಿಮುತ್ತನಯೋ** ನಾಮ।

೯೦೦. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹರತೋಪಿ ಚ ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹರತೋಪಿ ಚ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹರತೋಪಿ ಚ ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯಞ್ಚ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। "ಇಧಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **"ಭಿಕ್ಖುನೀ"**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ।

೯೦೧. **ನ ಚೇವ ಪಿಯಕಾಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಿಯಭಾವಂ ಅಕಾಮಯನ್ತಸ್ಸ ಚ। **ನ ಭೇದತ್ಥಿನೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ಭೇದಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಚ। **ಪಾಪಾನಂ ಗರಹತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕೇವಲ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏಕಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಂ, ಏಕಞ್ಚ ಖಮನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಅಹೋ ನಿಲ್ಲಜ್ಜೋ, ಈದಿಸಮ್ಪಿ ನಾಮ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪುನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಏವಂ ಕೇವಲಂ ಪಾಪಗರಹಿತಾಯ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮)।

ಪೇಸುಞ್ಞಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೦೨. **ಅಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಾದಿನಾ। "ಯಞ್ಚ ಪದಂ ಯಞ್ಚ ಅನುಪದಂ ಯಞ್ಚ ಅನ್ವಕ್ಖರಂ ಯಞ್ಚ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಪದಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೬) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅವಯವೇ ಸಮುದಾಯೋಪಚಾರವಸೇನ **"ಪಿಟಕತ್ತಯ"**ನ್ತಿ ತದೇಕದೇಸಪದಾದಿ ಏವ ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ ಪದಾದಿಸರೂಪಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ "ಪದನ್ತಿ ಏಕೋ ಗಾಥಾಪಾದೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಅನುಪದನ್ತಿ ದುತಿಯೋ ಪಾದೋ। ಅನ್ವಕ್ಖರನ್ತಿ ಏಕೇಕಮಕ್ಖರಂ। ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನನ್ತಿ ಪುರಿಮಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಸದಿಸಂ ಪಚ್ಛಾಬ್ಯಞ್ಜನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫)। ಇದಂ ಗಾಥಾಮಯದೇಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾ ಏಕಮಕ್ಖರಂ ಅನ್ವಕ್ಖರಂ, ಅಕ್ಖರಸಮೂಹೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಅಕ್ಖರಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಸಮೂಹೋ ಪದಂ, ಪಠಮಪದಂ ಪದಮೇವ,

ದುತಿಯಂ ಅನುಪದನ್ತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ನಾನಾಕರಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬ''ನ್ತಿಪಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫) ವುತ್ತಂ। ಇದಂ ಚುಣ್ಣಿಯದೇಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಧಮ್ಮನ್ತಿ ಬುದ್ಧಭಾಸಿತಾದಿಪಾಳಿಧಮ್ಮಂ। **ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ**ಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮಪಞ್ಚಕೇ ಪಾಳಿಪಿ ಧಮ್ಮೋತಿ ವುತ್ತಾ। **ಧಮ್ಮಪಞ್ಚಕಂ** ನಾಮ ಫಲನಿಬ್ಬತ್ತಕೋ ಹೇತು, ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ, ಭಾಸಿತಂ, ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಚೇತಿ ಏತೇ ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಿತಾತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ। ಏತ್ಥ ಹಿ **ಭಾಸಿತ**ನ್ತಿ ಪಾಳಿ ವುತ್ತಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾನಿಸ್ಸಿತೋಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ಮಗಧಭಾಸಾಯ ಠಿತೋ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

''ಸಹ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ ''ಏಕತೋ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕತೋ ಓಸಾಪೇನ್ತೀ''ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೪೬) **ಪದಭಾಜನಾ**ಗತನಯೇನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಏಕತೋ ಉಚ್ಚಾರಣವಸೇನ ಪದಂ ವಾ ಅನುಪದಂ ವಾ ಅನ್ವಕ್ಖರಂ ವಾ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಂ ವಾ ವದತೋ ಪದಾದಿಗಣನಾವಸೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೯೦೪. **ಸಙ್ಗೀತಿಂ ಅನಾರುಳ್ಹೇಸು** ಧಮ್ಮೇಸು **ರಾಜೋವಾದಾದಯೋ** ಸುತ್ತನ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಜನಕಾಯೇವಾತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದಿಸು ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ರಾಜೋವಾದೋ** ನಾಮ ಏಕೋ ಸುತ್ತನ್ತೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಾದಿಸುತ್ತನ್ತಾ ಗಹಿತಾ।

೯೦೫. ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಪಿ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿನೋ, ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ತಥಾ ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೦೬-೭. **ಏಕತೋ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತೀ**ತಿ ಏಕತೋ ಉದ್ದೇಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇಹಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಚ್ಚಾರಣವಸೇನ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತಿ। **ಸಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಕರೋತೀ**ತಿ ತಥಾ ಏಕತೋ ಸಜ್ಝಾಯತಿ।

''ಸಚೇ ಏಕಗಾಥಾಯ ಏಕೋ ಪಾದೋ ನ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಸಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಗುಣಗನ್ಥೋ ನಾಮ। ಏಸ ನಯೋ ಸುತ್ತೇಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ''ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **ಪಗುಣಗನ್ಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ''ಯೇಭುಯ್ಯೇನಾ''ತಿ ಸೇಸೋ। **ಓಪಾತೇತೀ**ತಿ ''ಏವಂ ಭಣಾಹೀ''ತಿ ಏಕತೋ ಭಣತಿ। **ಉದ್ದೇಸ**ನ್ತಿ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ।

೯೦೮. ಯಸ್ಮಾ ಇದಂ ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವಾಚತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ವಾಚಾಚಿತ್ತದ್ವಯಾಪಿ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಞ್ಞಿತನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪದಸೋಧಮ್ಮಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೦೯-೧೦. ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಸೇನಾಸನೇ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಪನ ರತ್ತೀನಂ **ಯೋ ಪನ** ಭಿಕ್ಖು ರತ್ತಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಞ್ಞೇನ ಸಚೇ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ''ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಸಮತ್ಥಂ ಇಧ ಛದನಞ್ಚ ಪರಿಚ್ಛನ್ನಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬ''ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಛದನಾರಹಂ ಇಟ್ಠಕಾಸಿಲಾಸುಧಾತಿಣಪಣ್ಣಾದೀನಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಛಾದಿತಂ ಸೇನಾಸನಂ **ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಂ**। ''ಭೂಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಛದನಂ ಆಹಚ್ಚ ಪಾಕಾರೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ಅನ್ತಮಸೋ ವತ್ಥೇನಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತ''ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಸೇನಾಸನಂ **ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಂ**। ''ಛದನಂ ಅನಾಹಚ್ಚ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನ ಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಾಯೇವಾ''ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ, ತಂ ''ದಿಯಡ್ಢಾ''ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖತಿ।

ಏವಂ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಏಕೇನ ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ವಾ ತಿರತ್ತಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥರತ್ತಿಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತೀಸು ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲರತ್ತಿಯಂ ಪಠಮಂ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಅಪುಬ್ಬಾಚರಿಮಂ ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಏಕಸೇನಾಸನೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ದೇವಸಿಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ ವಿಧಾನಂ "ಅಪಿಚೇತ್ಥ ಏಕಾವಾಸಾದಿಕಮ್ಪಿ ಚತುಕ್ಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

"ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಛನ್ನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಏವಮೇವ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। "ಯಸ್ಸಾ ಪನ ಉಪರಿ ಬಹುತರಂ ಠಾನಂ ಛನ್ನಂ, ಅಪ್ಪಂ ಅಚ್ಛನ್ನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ಚ ಬಹುತರಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಅಪ್ಪಂ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಅಯಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಛನ್ನಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛನ್ನಾ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತನಯೋಯೇವ। "ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಂಸುಕಾ"ತಿ ಏತಸ್ಸ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬) ತೀಸು ದ್ವೇ ಯೇಭುಯ್ಯಂ ನಾಮ, ಇಧ ಪನ ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ "ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಗುಣಂ ಗನ್ಥ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮) "ಏಕಗಾಥಾಯಾ"ತಿಆದಿವಿವರಣೇ ವಿಯ ಚತೂಸು ತಯೋಪಿ ಭಾಗಾ ಯೇಭುಯ್ಯಂ ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೬೧೧. ಮೇಥುನಸ್ಸ ಪಹೋನಕಂ ಯಂ ಪನ ವತ್ಥು ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾಯ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನಪಿ, **ತೇನ** ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುನಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸಹ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ **ಆಪತ್ತಿ** ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೧೨-೩. "ಉಭೋ ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪಸ್ಸ ಪಠಮಗಾಥಾದ್ವಯೇನೇವ ಅತ್ಥತೋ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಾಪರಿಯವಸೇನಪಿ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೫೨-೫೪) ನಯೇನ ದಸ್ಸಿತಪಕ್ಖದ್ವಯಂ ನಿದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನಿಪನ್ನೇ"**ತಿಆದಿ। **"ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ"**ತಿ ಇದಂ ವಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಗಣನಾಯಪಿ ವಾ**ತಿ ಬಹೂಸು ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಸು ತೇಸಂ ಗಣನಾಯ ಚ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಸು ಬಹೂಸು ತೇಸಂ ಗಣನಾಯ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಹೂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಏವಂ ದಸ್ಸನೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇಸು ಬಹೂಸು ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸತಿ ತೇಸಞ್ಚ ತಸ್ಸ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ ಬಹೂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಭೋಸುಪಿ ಬಹೂಸು ಏಕೇಕಸ್ಸೇವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಗಣನಾಯ ಬಹೂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಹೋನ್ತೀತಿಪಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

೬೧೪. ಏಕೇನೇವ ದ್ವಾರೇನ ವಳಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ ಏಕೂಪಚಾರೇ ಸತಗಬ್ಭೇಪಿ ಸೇನಾಸನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ವಸನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಸಯನಗಬ್ಭೇ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪಿದಹಿತ್ವಾ ವಾ ಚತುತ್ಥರತ್ತಿಯಂ ಸಯತಿ ಚೇ, ಉಪರಿಮತಲೇ, ಅವಸೇಸಗಬ್ಭೇಸು ಚ ಸಯನ್ತೇಹಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಆಪತ್ತಿನಿಯಮೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **"ಸಚೇ ಪಿಧಾಯಾ"**ತಿಆದಿ। ಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ **"ಗಬ್ಭ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಚತುತ್ಥದಿವಸೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಹಾ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಆಪತ್ತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೬೧೫. **ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನಾ**ತಿ ವಡ್ಢಕಿರತನೇನ ದಿಯಡ್ಢರತನುಬ್ಬೇಧೇನ। **ಪಾಕಾರೋ** ನಾಮ ನಿಟ್ಠಿತೋ। **ಚಯನಂ** ನಾಮ ವಿಪ್ಪಕತಪಾಕಾರೋತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಚ ಆಳಿನ್ದಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ "ದಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಾಪಿ ಜಗತಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೧) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಪಮಾಣನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಜಗತೀ**ತಿ ಆಳಿನ್ದಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭಿತ್ತಿಪಣ್ಣಾವರಣಾದಿಗಹಣಂ।

೬೧೬. **ದುಸ್ಸಕುಟಿಯ**ನ್ತಿ ವತ್ಥಕುಟಿಯಂ।

೬೧೭. "ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನಾದಿಪ್ಪಭೇದತೋ ಯೇಭುಯ್ಯಾದಿಪ್ಪಭೇದತೋ"ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಪಠಮೇನ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಯೇಭುಯ್ಯಪರಿಚ್ಛನ್ನಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಯೇಭುಯ್ಯಚ್ಛನ್ನ-

ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ। **ಗಾಥಾಯ** ಸರೂಪೇನ ವುತ್ತಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚ ಸೇನಾಸನಾನಿ ದಸ್ಸಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ದುತಿಯೇನ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಯೇಭುಯ್ಯಚ್ಛನ್ನಯೇಭುಯ್ಯಪರಿಚ್ಛನ್ನ ಯೇಭುಯ್ಯಚ್ಛನ್ನಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನ ಯೇಭುಯ್ಯಪರಿಚ್ಛನ್ನಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನಸಙ್ಖಾತಾನಿ ತೀಣಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ವಿಕಪ್ಪಾ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಸತ್ತ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ"ತಿ? **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ। ಯಥಾಹ **"ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನ 'ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನೇ ಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನೇ ಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ , ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩)।

ಕಸ್ಮಾ ಪನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಟ್ಠ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸತ್ತಾ"ತಿ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕತೋತಿ? **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ತಾವ "ಸೇಯ್ಯಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛನ್ನಾ'ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೧) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತೇಸು ದ್ವೀಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ 'ಸತ್ತಾ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪರಿಹಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಞ್ಚ** "ಸತ್ತ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ'ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಏಕತ್ತೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ವಿಸುಂ ಪನ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನೇ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅಟ್ಠೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೫೩) ಪರಿಹಾರೋ ವುತ್ತೋ।

ಸಬ್ಬಯೇಭುಯ್ಯಉಪಡ್ಢಪದೇಸು ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನಪದೇಹಿ ಯೋಜಿತೇಸು ನವ ವಿಕಪ್ಪಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ತೇಸು ನವಮೇ ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನವಿಕಪ್ಪೇ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಇತರೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಅಟ್ಠ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೇವ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನ ಅಪ್ಪಕಂ ಊನಮಧಿಕಂ ವಾ ಗುಣನೂಪಗಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ "ಸತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೯೧೮. "ಅಡ್ಢಚ್ಛನ್ನೇ ಅಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ"ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಚ್ಛನ್ನೇ"ತಿ ಯಥಾಕ್ಕಮೇನ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ತತಿಯವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾದಯೋ ಸೇಸವಿಕಪ್ಪಾ ಗಹಿತಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಕಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಕಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಕಚ್ಛನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಕಚ್ಛನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹ ಪಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಾನೀಹಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩)। **ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತದುಕ್ಕಟಂ** ನಾಮ ಇಮಿಸ್ಸಾಯೇವ ಗಾಥಾಯ ಆದಿಮ್ಹಿಯೇವ ವುತ್ತದುಕ್ಕಟಂ। ಯಥಾಹ "ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನೇ ಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩)।

ಚೂಳಚ್ಛನ್ನಾದೀನಿ ಚೇತ್ಥ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ - ಯಸ್ಸ ಚತೂಸು ಭಾಗೇಸು ಏಕೋ ಛನ್ನೋ, ಸೇಸಾ ಅಚ್ಛನ್ನಾ, ಇದಂ **ಚೂಳಕಚ್ಛನ್ನಂ**। ಯಸ್ಸ ತೀಸು ಭಾಗೇಸು ದ್ವೇ ಛನ್ನಾ, ಏಕೋ ಅಚ್ಛನ್ನೋ, ಇದಂ **ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನಂ**। ಯಸ್ಸ ದ್ವೀಸು ಭಾಗೇಸು ಏಕೋ ಛನ್ನೋ, ಏಕೋ ಅಚ್ಛನ್ನೋ, ಇದಂ **ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನಂ** ನಾಮ ಸೇನಾಸನಂ। **ಚೂಳಪರಿಚ್ಛನ್ನಾ**ದೀನಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। **ಛನ್ನಾದೀಹಿಪೀತಿ** ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬಚೂಳಪರಿಚ್ಛನ್ನಛನ್ನಾದೀಹಿ ಚತೂಹಿಪಿ ಸಹ ಅಡ್ಢಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪಞ್ಚಧಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೧೦. **ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾದಿಕೇತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಸಬ್ಬಅಚ್ಛನ್ನೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಅಚ್ಛನ್ನೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಅಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಸೇಸಾ ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾ "ಉಪಡ್ಢಚ್ಛನ್ನೇ

ಚೂಳಕಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ, ಉಪಡ್ಢಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಕಚ್ಛನ್ನೇ , ಚೂಳಕಚ್ಛನ್ನೇ ಚೂಳಕಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩) ತಯೋ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಾ ಚ ಗಹಿತಾ।

೬೨೧. **ನಿಪನ್ನೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಭಿಕ್ಖು ನಿಪನ್ನೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಿಸೀದತಿ, ಉಭೋ ವಾ ನಿಸೀದನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಪಕಾರನ್ತರೇ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ।

ಸಹಸೇಯ್ಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೨೨. **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಮಹತ್ತರಿಯಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಪಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಾದಿಸೇನಾಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನೇವ ಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಸಾರಣಲಕ್ಖಣಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ।

೬೨೩-೪. **ದೇವಿಯಾ**ತಿ ದೇವಿತ್ಥಿಯಾ। **ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ**ತಿ ಗೋಧಾದಿಕಾಯ। **"ಮೇಥುನವತ್ಥುಭೂತಾಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವತ್ಥುಭೂತಾಯ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ ದೋಸಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವತ್ಥೂನಂ ಗಣನಾಯಾ**ತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಗಣನಾಯ ಚ ತಾಸಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಚ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ಮಾತುಗಾಮೇನ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥದಿವಸೇ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಏತ್ಥ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಭೂತಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ತತ್ಥೇವ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥದಿವಸೇ ರತ್ತಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದುತಿಯಸಹಸೇಯ್ಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೨೬. ಛಪ್ಪಞ್ಚವಾಚಾಹಿ ಉದ್ಧಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತ್ಥಿಯಾ**ತಿ "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ನ ಯಕ್ಖೀ, ನ ಪೇತೀ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ, ವಿಞ್ಞೂ ಪಟಿಬಲಾ ಹೋತಿ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಜಾನಿತು"ನ್ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ। **ಭಣನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣಂ ಧಮ್ಮಂ ಛಹಿ ಪದೇಹಿ ಉತ್ತರಿ ಭಣನ್ತಸ್ಸ। **ವಿಞ್ಞುಂ ಪುರಿಸವಿಗ್ಗಹಂ ವಿನಾ**ತಿ "ವಿಞ್ಞೂ ನಾಮ ಪುರಿಸವಿಗ್ಗಹೋ ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಜಾನಿತು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಸವನೂಪಚಾರಗತಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಂ ವಿನಾ। **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಪ್ಪಕಾರಸರೂಪಂ ದೇಸನಾಧಮ್ಮಂ।

೬೨೭. ಗಾಥಾಮಯಾ, ಚುಣ್ಣಿಯಗನ್ಥಮಯಾತಿ ದುವಿಧಾ ದೇಸನಾ, ತತ್ಥ **ಗಾಥಾಮಯದೇಸನಾಯ** ವಾಚಾ ನಾಮ ಗಾಥಾಪಾದಲಕ್ಖಣಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಗಾಥಾಪಾದೋ"**ತಿಆದಿ। ಚುಣ್ಣಿಯದೇಸನಾಯಂ ಪನ ವಾಚಾಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವಿಭತ್ಯನ್ತವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತೇನಾಹ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** "ಏಕೋ ಗಾಥಾಪಾದೋ'ತಿ ಇದಂ ಗಾಥಾಬನ್ಧಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ ವಿಭತ್ತಿಅನ್ತಪದಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಪದಸೋಧಮ್ಮಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ। **"ಅಟ್ಠಕಥ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹಂ ಪೋರಾಣಟ್ಠಕಥಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ "ಅಟ್ಠಕಥಂ ಧಮ್ಮಪದಜಾತಕಾದಿವತ್ಥುಞ್ಚಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಪೋರಾಣಕಂ ಸಙ್ಗೀತಿಆರುಳ್ಹಮೇವ ಅಟ್ಠಕಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾದಿಪಾಠಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದಮಿಳಾದಿಭಾಸನ್ತರೇನ ಯಥಾರುಚಿ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೯೨೮. ಪದಾದೀನಂ ವಸಾ ಛನ್ನಂ ವಾಚಾನಂ ಉಪರಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಪದಾದಿಸರೂಪಾಹಿ ಛಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಉತ್ತರಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ। **ಪದಾದಿಗಣನಾಯಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣಪದಅನುಪದಅನ್ವಕ್ಖರಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಗಣನಾಯ।

೯೨೯. **ಪುರಿಸವಿಗ್ಗಹನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸವೇಸಂ। ಏತ್ಥ **ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ** ನಾಮ ವೇಸನಿಮ್ಮಾನಾರಹಾ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಾ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾ।

೯೩೦. **ವದತೋತಿ** ಅಧಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತೋ।

೯೩೧. **ಇತ್ಥಿರೂಪನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿವೇಸಂ। **ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾತಿ** ವುತ್ತಸರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ।

೯೩೩. ಸಯಂ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪುನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ತಥಾತಿ** ಏತ್ಥ **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಪುನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಉಟ್ಠಾಯಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಇರಿಯಾಪಥಪರಿವತ್ತನದಸ್ಸನೇನ ನಾನಾಇರಿಯಾಪಥೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ದೀಪೇತಿ।

೯೩೪. **ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಪುನ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಆಗತಾಗತಾಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸಾತಿ ಏಕಿಸ್ಸಾ ದೇಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಗತಾಗತಾಯ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾಪಿ ದೇಸೇತೀತಿ ಏವಂ ಏಕಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಾತುಗಾಮಸತಸಹಸ್ಸನ್ನಮ್ಪಿ ದೇಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೬)। ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ "ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಕಥೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೬) ಇದಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। "ದೀಘನಿಕಾಯೋ ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತೋ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ದೀಘನಿಕಾಯಂ ವದತೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಕಥೇತೀತಿ ಮಾತುಗಾಮೋ 'ದೀಘನಿಕಾಯೋ ನಾಮ ಭನ್ತೇ ಕಿಮತ್ಥಂ ದೀಪೇತೀ'ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಂ ಚೇಪಿ ದೀಘನಿಕಾಯಂ ಕಥೇತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೬)। ಏತ್ಥ ಚ **ಸಬ್ಬಂ ಚೇಪಿ ದೀಘನಿಕಾಯಂ ಕಥೇತೀತಿ** ಯಾವ ನ ನಿಟ್ಠಾತಿ, ತಾವ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಕಥೇತಿ।

೯೩೫. ಧಮ್ಮಸ್ಸ ದೇಸನಾಯ, ವಿಞ್ಞುಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಸನ್ನಿಹಿತಕರಣೇನ ಚ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯಂ**।

ಧಮ್ಮದೇಸನಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೩೬. **ಮಹಗ್ಗತಂ** ರೂಪಾರೂಪಜ್ಝಾನಂ। **ಪಣೀತಂ** ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ। ಪಧಾನಭಾವಂ ನೀತನ್ತಿ ಪಣೀತಂ। **ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೨೦೧) ನಯೇನ **ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ವದನ್ತಸ್ಸ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ಚ ಪುಟ್ಠಕಾಲೇ ಚ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬತ್ತಾ **"ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಭಿಕ್ಖು"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭೂತಂ ಆರೋಚೇತೀತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ, ಹಿ ಅನ್ತರಾ ವಾ ಅತಿಕಡ್ಢಿಯಮಾನೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭೂತಂ ಆರೋಚೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೭)। **ಭೂತೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೇ ಆರೋಚಿತೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಾನೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಸಿದ್ಧಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಆರೋಚನನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೩೭. **ನೋ ಚೇ ಜಾನಾತಿ ಸೋ ವುತ್ತನ್ತಿ** ಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಸುತಕ್ಖಣೇಯೇವ ವುತ್ತನಯೇನೇವ "ಏಸ ಪಠಮಜ್ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತಂ ನೋ ಜಾನಾತಿ। **ಪರಿಯಾಯವಚನೇತಿ** "ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ

ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿಪರಿಯಾಯವಚನೇ। ಯಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ ಆರೋಚೇತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಸುತಸಮನನ್ತರಂ "ಏಸ ಏವಂ ವದತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ನೋ ಜಾನಾತಿ, ತಾದಿಸಸ್ಸ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸ** ಭೂತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯವಚನೇ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೩೮. **ತಥಾರೂಪೇ ಕಾರಣೇ ಸತೀತಿ** ಪರಸ್ಸ ಕಾರಣಭಾವಂ ಇತ್ವಾಪಿ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಅಮೋಘಭಾವದಸ್ಸನಸಮುತ್ತೇಜನಸಮ್ಪಹಂಸನಾದಿಕರಸಙ್ಖಾತೇ ಕಾರಣೇ ಸತಿ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸ। **ಸೀಲಾದಿ**ನ್ತಿ ಸೀಲಸುತಪರಿಯತ್ತಿಗುಣಂ। **ವದತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೯೩೯. **ತದಸಮ್ಭವಾತಿ** ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಮ್ಮಾದಾದೀನಂ ಅಸಮ್ಭವಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಉಮ್ಮಾದಸ್ಸ ವಾ ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ವಾ ಅಭಾವಾತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಮ್ಪಿ ಹಿ ವಿಚಾರಿತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೭)। ಉಮ್ಮತ್ತಕಪದಸ್ಸ ಅವಚನೇ ಕಾರಣಂ ವದನ್ತೇನೇವ ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾದಿಪದಾನಂ ಅವಚನೇ ಕಾರಣಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ದಸ್ಸಿತಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಮಗ್ಗಫಲದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾನಂ ಅರಿಯಾನಮೇವ ಹಿ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಿಭಾವೋ ನತ್ಥಿ। ಝಾನಲಾಭಿನೋ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಝಾನಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅಭೂತಾರೋಚನಪಚ್ಚಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ, ನ ಭೂತಾರೋಚನಪಚ್ಚಯಾ।

೯೪೦. ಇಮಿಸ್ಸಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಝಾನಮಗ್ಗಾದಿಲಾಭೀನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವಾ **"ಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತೇಹೇವ ದ್ವಿಚಿತ್ತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಞ್ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲೇಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಪನ ಝಾನಲಾಭೀ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ನಾನಾವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಲೋಭವಸೇನ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತೇನಾಪಿ ನ ಆರೋಚೇನ್ತೀತಿ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ "ತಿಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ತಥಾಪಿ ಬಹುಲೇನ ಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಾನಮೇವ ಸಮ್ಭವೋತಿ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ದ್ವಿವೇದನಂ** ಸುಖೋಪೇಕ್ಖಾವಸೇನ। ಇದಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಣ್ಣತ್ತಿಅಜಾನನವಸೇನ ಅಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। ಅರಿಯಾ ಚೇತ್ಥ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಜಾನನ್ತಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಪನ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇ ಚ ಸತ್ಥುನೋ ಆಣಾವೀತಿಕ್ಕಮಚೇತನಾಯ ಬಲವಅಕುಸಲಭಾವತೋ ಝಾನಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಭೂತಾರೋಚನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೪೧. ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। ನನು ಚ "ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ತೇರಸ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ದಸ್ಸಿತಾ, ಕಸ್ಮಾ ಇಧ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ ಗಹಿತೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಪಾರಾಜಿಕಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸದ್ದತ್ಥದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಇಧ ಪನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋಯೇವ ಭಗವತಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವಿಚಾರಿತಮೇತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ "ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸದ್ದತ್ಥದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಾನಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪನ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೮)। ವಕ್ಖತಿ ಚ "ಇಧ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾವ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಪತ್ತಿಯೋ ಮತಾ"ತಿ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇತಿ** "ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೦) **ಪದಭಾಜನೇ** ನಿದ್ದಿಟ್ಠಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿನ್ತಿ "ಅತ್ಥಿ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿ ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಾ ನ ಕುಲಪರಿಯನ್ತಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೮೦) **ಪದಭಾಜನೇ** ದಸ್ಸಿತಂ ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಯತಿಂ ಸಂವರತ್ಥಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಜನನತ್ಥಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವಾ ಉಪಾಸಕಕುಲಾನಿ ವಾ ಉಭಯಮೇವ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆರೋಚೇತುಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತಸಮ್ಮುತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಏವಮೇಸ ಪರೇಸು

ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೇನಾಪಿ ಆಯತಿಂ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹಿತೇಸಿತಾಯ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೦)।

೯೪೧. **ಘಟೇತ್ವಾ ವದನ್ತಸ್ಸೇವಾತಿ ಏವಕಾರೋ** ಯಥಾಠಾನೇ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಏವಕಾರೇನ** ಬ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನಮತ್ಥಂ ವಕ್ಖತಿ “ವತ್ಥು”ನ್ತಿಆದಿನಾ। **“ಅಸುಚಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ವತ್ಥುಮಾಹ, **“ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಪತ್ತಿಂ। ವಜ್ಜಮೇವ **ವಜ್ಜತಾ**। “ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಸಾಯಂ ಪರಿಯಾಯೋ। “ಅಯಂ ಅಸುಚಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿ ವತ್ಥುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ವದನ್ತಸ್ಸ **ವಜ್ಜತಾ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೪೩. **ಸುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಮನಾಪನ್ನಸ್ಸ। **ವದನ್ತಿ** ವದನಹೇತು, ವತ್ಥುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಕಥನತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೪೪. **ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಯಾತಿ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತೋ ಅಞ್ಞಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ। **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಞ್ಞಿನೋತಿ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಞ್ಞಿನೋ। **ಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋಪಿ ವಾತಿ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ವಿನಾ ಸೇಸೇ ಛಳಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ।

೯೪೫. **ತಥಾತಿ** ದುಕ್ಕಟಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಪಞ್ಚಧಾ ಮತಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪಞ್ಚಧಾ ಮತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರನ್ತಿ** ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದವೀತಿಕ್ಕಮಾ ಗಹಿತಾ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಯೋ ಪಞ್ಚಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಹಿ ದಸೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ। ತೇಸಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸುಯೇವ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲವಿಚಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ನ ಚ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದೀನಿ ವಿಸುಂ ತೇಸಂ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಅತ್ಥೀತಿ।

ಅಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದೀನಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕಿಂ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ? ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೨)। ಇಮಿನಾಪಿ ಚೇತಂ ಸಿದ್ಧಂ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ”ತಿ। “ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮಾ”ತಿ ಹಿ ವದನ್ತೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಿ ಕೇವಲಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನ ಪನ ದುಟ್ಠುಲ್ಲೋ ನಾಮ ಅಜ್ಝಾಚಾರೋತಿ ದೀಪೇತಿ। “ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮಾ”ತಿ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಕತ್ತಬ್ಬರೂಪತ್ತಾ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದೀನಿ ದಣ್ಡಕಮ್ಮವತ್ಥುಪಕ್ಖಂ ಭಜನ್ತಿ। ತಾನಿ ಚ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಕಾಮತಾಯ ಆರೋಚೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಇಧ ಪನ **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಸಿಕ್ಖಮಾನಾನಂ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾ”ತಿ ಚ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಾನಿ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾದಿಂ **ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ** ವಾ। ಯಥಾಹ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ವಾ ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ವಾ ಅಜ್ಝಾಚಾರ”ನ್ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨)।

೯೪೬. **ಕೇವಲಂ ವತ್ಥುಂ ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** “ಅಯಂ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವತ್ಥುಮತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ। **ಕೇವಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** “ಅಯಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋ, ಅಯಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಆಪತ್ತಿಮತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಚ। **ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ವತ್ಥುನಾ ಘಟೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಏತಂ ಪರಾಮಸತಿ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾರೋಚನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೪೮. ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಥವಿನ್ತಿ ಪದಭಾಜನೇ "ದ್ವೇ ಪಥವಿಯೋ ಜಾತಾ ಚ ಪಥವೀ ಅಜಾತಾ ಚ ಪಥವೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬) ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ -

> "ಜಾತಾ ನಾಮ ಪಥವೀ ಸುದ್ಧಪಂಸು ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಾ ಅಪ್ಪಪಾಸಾಣಾ ಅಪ್ಪಸಕ್ಖರಾ ಅಪ್ಪಕಥಲಾ ಅಪ್ಪಮರುಮ್ಬಾ ಅಪ್ಪವಾಲಿಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾ, ಅದಡ್ಢಾಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ಜಾತಾ ಪಥವೀ। ಯೋಪಿ ಪಂಸುಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಅತಿರೇಕಚಾತುಮಾಸಂ ಓವಟ್ಠೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ಜಾತಾ ಪಥವೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬) ಚ,

> "ಅಜಾತಾ ನಾಮ ಪಥವೀ ಸುದ್ಧಪಾಸಾಣಾ ಸುದ್ಧಸಕ್ಖರಾ ಸುದ್ಧಕಥಲಾ ಸುದ್ಧಮರುಮ್ಬಾ ಸುದ್ಧವಾಲಿಕಾ ಅಪ್ಪಪಂಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತಿಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಾಸಾಣಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಸಕ್ಖರಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಕಥಲಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮರುಮ್ಬಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನವಾಲಿಕಾ, ದಡ್ಢಾಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ಅಜಾತಾ ಪಥವೀ। ಯೋಪಿ ಪಂಸುಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಊನಚಾತುಮಾಸಂ ಓವಟ್ಠೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ಅಜಾತಾ ಪಥವೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬) ಚ -

ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾಸು ದ್ವೀಸು ಪಥವೀಸು ಜಾತಪಥವಿಸಙ್ಖಾತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ।

ಏತ್ಥ ಪಾಸಾಣಾದೀನಂ ಲಕ್ಖಣಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಮುಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಉಪರಿ ಪಾಸಾಣಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ಮುಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಾ ಸಕ್ಖರಾ। ಕಥಲಾತಿ ಕಪಾಲಖಣ್ಡಾನಿ। ಮರುಮ್ಬಾತಿ ಕಟಸಕ್ಖರಾ। ವಾಲಿಕಾತಿ ವಾಲುಕಾಯೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾದೀನಂ ಲಕ್ಖಣಂ "ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾತಿ ತೀಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಪಂಸು, ಏಕೋ ಪಾಸಾಣಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬) ಚ "ಅದಡ್ಢಾಪೀತಿ ಉದ್ಧನಪತ್ತಪಚನಕುಮ್ಭಕಾರಾವಾಪಾದಿವಸೇನ ತಥಾ ತಥಾ ಅದಡ್ಢಾ"ತಿಆದಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ತೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **"ಅಪ್ಪಪಂಸುಅಪ್ಪಮತ್ತಿಕಾ"**ತಿ ದ್ವೀಸುಪಿ ಪದೇಸು ನಿದ್ದೇಸರೂಪೇನ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಾಸಾಣಾದಿಪದಪಞ್ಚಕಂ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥಾಪಿ ಅತ್ಥೋ **ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಪದಾ**ದೀಸು ವುತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತೇಸಂಯೇವ ಹಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಭೇದದಸ್ಸನಮೇತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬)।

ಖಣೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಏವರೂಪಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಪದೇಸಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನಾಪಿ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾಯಪಿ ಸಯಂ ವಾ ಖಣತಿ। **ಖಣಾಪೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ "ಇದಂ ಖಣಾಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಖಣಾಪೇಯ್ಯ। **ಭೇದಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ತಥೇವ ಭೇದಾಪೇಯ್ಯ। **ಭಿನ್ದೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ಪಸ್ಸಾವಧಾರಾದೀಹಿಪಿ ಭಿನ್ದೇಯ್ಯ। ಅಧಿಕಾರವಸೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕಿರಿಯಾಪದೇಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ **ಭೇದಾಪೇಯ್ಯ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಇಧ ಅವುತ್ತಸ್ಸ "ದಹತಿ ವಾ, ದಹಾಪೇತಿ ವಾ"ತಿ ಪದದ್ವಯಸ್ಸ ಸಮುಚ್ಚಯಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅನ್ತಮಸೋ ಪತ್ತಮ್ಪಿ ಪಚನ್ತೋ ಸಯಂ ವಾ ದಹತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ದಹಾಪೇತೀತಿಆದಿ ಇಮೇಸಂ ಪದಾನಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಸೇನ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೭) ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ**ತಿ ಖಣನ್ತಸ್ಸ, ಭಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಚ ಪಹಾರೇ ಪಹಾರೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೯೪೯. ಆಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಗಣನಾಯ, ದಹನ್ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿಪಾತಗಣನಾಯ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ "ಪಹಾರೇ ಪಹಾರೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿಆದಿಅಟ್ಠಕಥಾವಚನವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಯಮೇವಾ"**ತಿಆದಿ।

೯೫೦. ಆಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಕಿಂ ಆಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ।

೯೫೧. “ಖಣಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನಸ್ಸ ಅಪವಾದದಸ್ಸನತ್ಥಂ **“ಖಣ ಪೋಕ್ಖರಣಿ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಕೋಚಿ ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪೋಕ್ಖರಣಿಆವಾಟಾದಿಸದ್ದಾನಂ ಪಥವಿಪರಿಯಾಯತ್ತಾಭಾವತೋ ಏವಂವಚನೇನ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೯೫೨. “ಇಮಂ ಇಧಾ”ತಿಆದೀನಂ ಪದಾನಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಭೂತಾಧಿಪ್ಪೇತಭೂಮಿವಾಚಕತ್ತಾ ತೇಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವುತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಪಯೋಗಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಕರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಇಮ”**ನ್ತಿಆದಿ।

೯೫೩. **ಕನ್ದ**ನ್ತಿ ತಾಲಾದಿಕನ್ದಂ। **ಕುರುನ್ದ**ನ್ತಿ ಕುಲಚೋಚರುಕ್ಖಂ। **ಥೂಣ**ನ್ತಿ ಥಮ್ಭಂ। **ಖಾಣುಕ**ನ್ತಿ ಸಾಖಾವಿಟಪರಹಿತಂ ರುಕ್ಖಾವಯವಂ। **ಮೂಲ**ನ್ತಿ ಪಥವಿಯಾ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಕರಂ ರುಕ್ಖಾವಯವಂ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ವಚನೇನ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವತೋ ವಟ್ಟತಿ।

೯೫೪. **ಇಮ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಪರಾಮಾಸಪದೇನ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವಚನತೋ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ನಿಯಮೇತ್ವಾನ ವತ್ತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ।

೯೫೫. **ಘಟೇಹಿ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತು**ನ್ತಿ ಘಟೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸಿಞ್ಚಿತುಂ। **ತನುಕದ್ದಮೋ**ತಿ ಜಮ್ಬಾಲೋ। **ಬಹಲಂ** ಕದ್ದಮಂ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಪನೇತುಂ **ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೯೫೬. **ನದಿಯಾದೀನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಙ್ಗಾಕನ್ದರಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। “ತಟ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವುಟ್ಠೇಹಿ ಓವಟ್ಠಞ್ಚ। **ಚಾತುಮಾಸ**ನ್ತಿ ವಿಕೋಪನಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಚಾತುಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ವಿಕೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೫೭. ಸಚೇ ತೋಯಸ್ಮಿಂ ಪತತಿ ತಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಸಚೇ ಕೂಲಂ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಉದಕೇ ಪತತೀತಿ। **ದೇವೇ ವುಟ್ಠೇಪೀ**ತಿ ಪಜ್ಜುನ್ನದೇವೇ ವುಟ್ಠೇಪಿ। ವುಟ್ಠ-ಸದ್ದೋ ಕತ್ತುಸಾಧನೋ। ಚಾತುಮಾಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೇಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಹೇತುದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **“ತೋಯೇ ದೇವೋ ಹಿ ವಸ್ಸತೀ”**ತಿ।

೯೫೮. **ಸೋಣ್ಡಿ**ನ್ತಿ ಪಾಸಾಣಪೋಕ್ಖರಣಿಂ। **ತತ್ಥ ತೂ**ತಿ ಉದಕರಹಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಸೋಣ್ಡಿಆವಾಟೇ।

೯೫೯. ಅನ್ತೋಚಾತುಮಾಸಂ ಸೋಧೇತುಂ ಭಿನ್ದಿತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **“ಸೋಧೇತುಂ ಭಿನ್ದಿತುಂ ವಿಕೋಪೇತು”**ನ್ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದೇಹಿ “ರಜ”ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ತಂ ರಜೋರಾಸಿಂ ದೇವೇ ವುಟ್ಠೇ ಪಚ್ಛಾ ಉದಕಸ್ಸ ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಬಹಲಭೂಮಿಸುಕ್ಖಮ್ಪಿ ವುಟ್ಠಿಪಾತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನ್ತೋಚಾತುಮಾಸೇ ಕೋಪೇತುಂ ಭಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೬೦. **ಪುಣ್ಣೇ ಸೋಣ್ಡಿಮ್ಹಿ ತಂ ರಜಂ** ವಿಕೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಚಾತುಮಾಸತೋ ಉದ್ಧನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೬೧. **“ಫುಸಾಯನ್ತೇ”**ತಿ ಏತೇನ “ದೇವೋ”ತಿ ಇದಂ ಭುಮ್ಮವಸೇನ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ “ದೇವೇ ಫುಸಾಯನ್ತೇ”ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಪಜ್ಜುನ್ನದೇವೇ ವುಟ್ಠಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಕೇ**ತಿ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ತಥಾ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ಲಗ್ಗಂ ತಮ್ಪಿ ರಜಂ।

೯೬೨. **ಅಕತಪಬ್ಭಾರೋ** ನಾಮ ಯಥಾ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೋ ವುಟ್ಠಿಫುಸಿತೇಹಿ ನ ತೇಮೀಯತಿ, ತಥಾ ನಮಿತ್ವಾ ಠಿತಪಬ್ಬತಪ್ಪದೇಸೋ। ಇದಂ ಅನೋವಸ್ಸಕಟ್ಠಾನೇ ಉಟ್ಠಿತವಮ್ಮಿಕಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ।

೯೬೩. ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವುಟ್ಠಿತೋ ವಮ್ಮಿಕೋ ಸಚೇ ಓವಟ್ಠೋ, ಕಂ ಚಾತುಮಾಸಂ ವಿಕೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚಾತುಮಾಸ**ನ್ತಿ ವಿಕೋಪನಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ರುಕ್ಖೇ**ತಿ ಚ ಥಮ್ಭಪಾಸಾಣಾದೀನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। **ಉಪಚಿಕಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಾಳಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಸೋ ನಯೋ**ತಿ "ಓವಟ್ಠದಿವಸತೋ ಉತ್ತರಿ ಚಾತುಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಕೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೋ ನಯೋ।

೯೬೪. **ಮೂಸಿಕುಕ್ಕಿರಂ** ನಾಮ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಉದ್ಧಟಪಂಸು। ಮೂಸಿಕಾನಂ ಉಕ್ಕಿರೋ ಮೂಸಿಕುಕ್ಕಿರೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಗೋಕಣ್ಟಕಂ** ನಾಮ ಗುನ್ನಂ ಖುರಾನಂ ಉಟ್ಠಿತಮತ್ತಿಕಾ। **ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಮಲಂ** ನಾಮ ಭೂಲತಾಯ ಮಲಮತ್ತಿಕಾ। ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಪನ ಪಕತಿಭೂಮಿಂ ಅಕೋಪೇನ್ತೇನ ಮತ್ಥಕತೋ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೯೬೫. **ಕಸೀ**ತಿ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ, ತತ್ಥ ನಙ್ಗಲೇನ ಉದ್ಧಟಮತ್ತಿಕಾ **ಕಸಿನಙ್ಗಲಮತ್ತಿಕಾ**। **"ಅಚ್ಛಿನ್ನಾ"**ತಿಇಮಿನಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಆಯತಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಮತ್ತಿಕಾಪಟಲಮ್ಪಿ ಅಜಾತಪಥವೀ ಸಿಯಾತಿ ಆಸಙ್ಕಾನಿವತ್ತನತ್ಥಮಾಹ **"ಭೂಮಿಸಮ್ಬನ್ಧಾ"**ತಿ। **ಸಾ**ತಿ ಕಸಿನಙ್ಗಲಮತ್ತಿಕಾ।

೯೬೬. **ಸೇನಾಸನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಪುರಾಣ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಓವಟ್ಠಂ ಚಾತುಮಾಸತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ವಿಕೋಪಯೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೬೭. **ತತೋ**ತಿ ಓವಟ್ಠದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚಾತುಮಾಸಾತಿಕ್ಕನ್ತಗೇಹತೋ। **"ಗೋಪಾನಸಿ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗೋಪಾನಸಿಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಉಪಚಿಕಾಪಂಸುಮ್ಪಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **"ಭಿತ್ತಿ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತದೇಕದೇಸಂ ಭಿತ್ತಿಪಾದಾದಿದಾರುಮಾಹ। ಇದಮ್ಪಿ ಭಿತ್ತಿಮತ್ತಿಕಂ ಉಪಚಿಕಾಮತ್ತಿಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **"ಥಮ್ಭ"**ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ತಂಸಮ್ಬನ್ಧಪಾಕಾರಭೂಮಿಮತ್ತಿಕಾಉಪಚಿಕಾದಿಪಂಸುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪದರತ್ಥರ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥತಪದರಂ। ಇದಮ್ಪಿ ಪದರಾನಂ ಉಪರಿ ಮತ್ತಿಕಾಉಪಚಿಕಾಪಂಸುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **"ಗೋಪಾನಸಿ"**ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಪದೇಹಿ "ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜನೀಯಂ। **"ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಕೋಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

೯೬೮. **ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, "ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಇಟ್ಠಕಾ**ತಿ ಛದನಿಟ್ಠಕಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾಸಾಣಸಮುದ್ದಫೇಣಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಪತತೀ**ತಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಸಚೇ ಮತ್ತಿಕಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪತತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮತ್ತಿಕ**ನ್ತಿ ಭಿತ್ತಿಯಂ, ಛದನೇ ಚ ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಮತ್ತಿಕಂ, ಅನೋವಟ್ಠಂ ಚೇ, ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಯಾ ಯಾ ಅತಿನ್ತಾ, ತಂ ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬)। ಯದಿ ಗಣ್ಹತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೬೯. **ಅತಿನ್ತೋ**ತಿ ವಸ್ಸೋದಕೇನ ಅತಿನ್ತೋ, ಇಮಿನಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬವತ್ಥುಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಚ ಬಹಿ ಚ ಸಮ್ಭವತೋ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಠಿತಸ್ಸ ತಾವ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಸಚೇ ಸಿಯಾ"**ತಿ। ವಸ್ಸೋದಕೇನ ತಿನ್ತಾತಿನ್ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇಸು ಅತಿನ್ತಂ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನೋವಟ್ಠೋ ಚಾ"**ತಿ।

೯೭೦. ವಸ್ಸೋದಕೇನ ತಿನ್ತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವುಟ್ಠೇ ಪುನ ಚಾ"**ತಿಆದಿ। **"ವುಟ್ಠೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ"ತಿ ಪದಂ ಭುಮ್ಮವಸೇನ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ವುಟ್ಠೇ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, "ಏಕದಿವಸಮ್ಪೀ"ತಿ ಸೇಸೋ, **ಗೇಹಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಠಿತೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಗೇಹಸ್ಮಿಂ ಠಿತೇ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ ವಸ್ಸೋದಕೇನ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ತಿನ್ತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಹರಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇನ ತೇನ ಅತೇಮಿತ್ವಾ ಉಜುಕಂ ಪತಿತೇಹಿ ವಸ್ಸಫುಸಿತೇಹಿ ತಿನ್ತೇತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸಬ್ಬೋ ತಿನ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯೭೧. “ಸಬ್ಬೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸನೇನ ಬ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಏಕದೇಸತಿನ್ತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಯತ್ತಕ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ಇಮಮೇವ ವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತಿ। **ಯತ್ತಕನ್ತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ಮತ್ಥಕತೋ, ಪರಿಯನ್ತಕತೋ ಚ ಯತ್ತಕಪ್ಪಮಾಣಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ। **“ಅಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ “ಚಾತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನಾ”ತಿ ಅನುವತ್ತತಿ। **“ಅತಿನ್ತಂ…ಪೇ॰… ಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅತಿನ್ತಂ ಠಾನಂ ಯಥಾಕಾಮಂ ವಳಞ್ಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹೀ”ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬)।

೯೭೨. **ವಾರಿನಾತಿ** ಉಜುಕಂ ಆಕಾಸತೋ ಪತಿತವಸ್ಸೋದಕೇನ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪತಿತ್ವಾ ತೇಮಿತೇ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೋ** ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ। **ತತೋ ಪರನ್ತಿ** ಏಕಾಬದ್ಧಕಾಲತೋ ಉತ್ತರಿಂ **ಸೋ** ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ ವಾರಿನಾ ತೇಮಿತೋ ಭೂಮಿಯಾ ಏಕಾಬದ್ಧೋ ಚೇ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪರಂ ಸಾ ಜಾತಾ ಪಥವೀ ಏವ, ಕೋಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೭೩. **“ಓವಟ್ಠೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನೋವಟ್ಠಪಾಕಾರೋ ಕಪ್ಪಿಯೋತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। **“ಮತ್ತಿಕಾಮಯೋ”**ತಿ ವಿಸೇಸನೇನ ಇಟ್ಠಕಪಾಕಾರಾದಿಂ ಬ್ಯವಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ವಕ್ಖತಿ “ಸಚೇ ಇಟ್ಠಕಪಾಕಾರೋ”ತಿಆದಿನಾ। **“ಚಾತುಮಾಸಚ್ಚಯೇ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ತತೋ ಅನ್ತೋ ವಿಕೋಪನೀಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೯೭೪. **ತತ್ಥಾತಿ** ಓವಟ್ಠೇ ಮತ್ತಿಕಪಾಕಾರೇ। **ಅಘಂಸನ್ತೋವಾತಿ** ಪಾಕಾರಮತ್ತಿಕಂ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ। **ಮತ್ತಸೋ ಛುಪಿತ್ವಾತಿ** ಪಮಾಣತೋ ಮುದುಕಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥತಲಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಅಲ್ಲಹತ್ಥೇನಾತಿ** ಉದಕತಿನ್ತೇನ ಹತ್ಥತಲೇನ। ಹತ್ಥೇಕದೇಸೋ **ಹತ್ಥೋ** ನಾಮ।

೯೭೫. **ಯೇಭುಯ್ಯಕಥಲೇ ಠಾನೇತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಯಸ್ಸಾ ತೀಸು ಭಾಗೇಸು ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಕಥಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಟ್ಠಾನೇ।

೯೭೬. **ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇಪಿ ಥಮ್ಭಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಜಾತಪಥವಿಂ ವಿಕೋಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ದ್ವೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಯಥಾವುತ್ತೇನ “ಥಮ್ಭಂ ವಾ ಪದರತ್ಥರಂ। ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ, ಗಹೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನಾಹ। **ಪಥವಿನ್ತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ।

೯೭೭. ಉಜುಮುದ್ಧರತೋ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೭೮. **ಉಚ್ಚಾಲೇತ್ವಾತಿ** ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ। **ಪವಟ್ಟತೀತಿ** ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ನೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ** “ಭೂಮಿ ಭಿಜ್ಜತೀ”ತಿ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ “ಪಾಸಾಣಂ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತವತೋ।

೯೭೯. ಭೂಮಿಯಂ ದಾರೂನಿ ಫಾಲೇನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಭೂಮಿಯಂ ಸಾಖಾದೀನಿ ಕಡ್ಢತೋ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೮೦. **ಕಣ್ಟಕನ್ತಿ** ರುಕ್ಖಕಣ್ಟಕಂ, ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಞ್ಚ। **ಸೂಚಿ** ನಾಮ ಅಯೋಮಯದನ್ತಮಯತಮ್ಬಮಯಕಟ್ಠಮಯಾದಿಸೂಚೀನಂ ಅಞ್ಞತರಾ। **ಅಟ್ಠಿಂ ವಾತಿ** ಗೋಮಹಿಂಸಾದೀನಂ ಅಟ್ಠಿಂ ವಾ। **ಹೀರಂ ವಾತಿ** ನಾಳಿಕೇರಾದಿಹೀರಂ ವಾ। **ಆಕೋಟೇತುನ್ತಿ** ಯಥಾ ಏಕಕೋಟಿ ಭೂಮಿಂ ಪವಿಸತಿ, ತಥಾ ತಾಳೇತುಂ। **ಪವೇಸೇತುನ್ತಿ** ಭೂಮಿಂ ಗಮಯಿತುಂ।

೯೮೧. **ಪಸ್ಸಾವಂ** ಮುತ್ತಂ। **ಮೇದನಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಮಾಹ। **ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀತಿ** ಏತ್ಥ “ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ”ತಿ ಸೇಸೋ।

೯೮೨. **ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಪಸ್ಸಾವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **"ಸಮ್ಮಜ್ಜತೋ"**ತಿ ಇದಂ "ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೇನಾ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ , "ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಅನನ್ತರಂ ಮೇದನೀಪದಂ ಉಪಯೋಗವಸೇನ "ಮೇದನಿ"ನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, **"ವಿಸಮ"**ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, **"ಸಮಂ ಕಾತು"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೇನ ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ, ಆವಾಟಟ್ಠಾನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಮಂ ಕಾತುಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಯಾ ಘಂಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ವಿಸಮಂ ಭೂಮಿಂ ಸಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಯಾ ಘಂಸಿತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬)।

೯೮೩. **ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ "ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಯಾ ಭೂಮಿಂ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೀ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಲಿಖಿತುಮ್ಪೀತಿ** ರಾಜಿಂ ಕಾತುಮ್ಪಿ ಭೂಮಿಂ ಭಿನ್ದನ್ತೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಾದೇಹೀತಿ** ಪಾದತಲೇಹಿ।

೯೮೪. **ಭೂಮಿನ್ತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಂ। **ದಹತಿ ದಹಾಪೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಯೋ"ತಿ ಚ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಲಬ್ಭತಿ। **ಪತ್ತಂ ದಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಛವಿಯಾ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಧೂಮಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತಿಣುಕ್ಕಾದೀಹಿ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ।

೯೮೬. **ತತ್ತಕಾನೇವಾತಿ** ಠಾನಪ್ಪಮಾಣಾನೇವ। ಇಧಾಪಿ "ಯೋ"ತಿ ಚ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಚ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

೯೮೭. **ಭೂಮಿಯನ್ತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ। ಪತ್ತಂ ಪಚೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪತ್ತಪಚನಂ,** ಕಪಾಲಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಪಾಲೇ।

೯೮೮. **ಸೋ** ಅಗ್ಗಿ **ತಾನಿ** ದಾರೂನಿ ದಹನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ **ಚೇ** ಏಕಂಸೇನ ಭೂಮಿಂ ದಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ದಾರೂನಂ ಉಪರಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೮೯. ಇಟ್ಠಕಾ ಆವಪೀಯನ್ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಇಟ್ಠಕಾವಾಪೋ,** ಸೋ ಏವ **ಇಟ್ಠಕಾವಾಪಕೋ,** ಇಟ್ಠಕಾಪಚನಟ್ಠಾನಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕುಮ್ಭಕಾರಾವಾಪಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೯೯೦. ಉಪಾದೀಯತೀತಿ **ಉಪಾದಾನಂ,** ಇನ್ಧನಂ, ನ ಉಪಾದಾನಂ ಅನುಪಾದಾನಂ, ಇನ್ಧನತೋ ಅಞ್ಞಂ, ತತೋ **ಅನುಪಾದಾನತೋತಿ** ಅತ್ಥೋ। **ಖಾಣುಕೇತಿ** ಮತಖಾಣುಕೇ ಚ ಸುಕ್ಖರುಕ್ಖೇ ಚ ಭೂಮಿಗತಂ ಅದತ್ವಾ "ನಿಬ್ಬಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಗ್ಗಿದಾನಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪಚ್ಛಾ ಉಸ್ಸಾಹೇ ಕತೇಪಿ ನ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ನ ದೋಸೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಪನ ಭೂಮಿಂ ಅಪ್ಪತ್ತಮೇವಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೭)।

೯೯೧. **ತಿಣುಕ್ಕನ್ತಿ** ತಿಣೇನ ಬದ್ಧಉಕ್ಕಂ। **ತಿಣುಕ್ಕನ್ತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ನಾಳಿಕೇರಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಬದ್ಧಾಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ।

೯೯೨. **ತಸ್ಸ** ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಪತಿತಟ್ಠಾನೇ ಇನ್ಧನಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ **ರುತಂ** ಕಥಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೯೩. "ತಸ್ಸ ಅಪಥವಿಯ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ವಿಮತಿಸ್ಸುಭಯತ್ಥಾಪೀತಿ** ಪಥವಿಅಪಥವಿದ್ವಯೇಪಿ ವೇಮತಿಕಸ್ಸ। ತತ್ಥ ಜಾತಾ **ಪಥವೀ,** ಇತರಾ **ಅಪಥವೀ।**

೯೯೪. **ಇಮನ್ತಿ** ಆವಾಟಂ, ಮತ್ತಿಕಂ, ಪಂಸುಂ ವಾ।

ಪಥವೀಖಣನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

೯೯೫. **ಭವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಜಾಯನ್ತಸ್ಸ, ವಡ್ಢಮಾನಸ್ಸ ಚ। **ಭೂತಸ್ಸಾ**ತಿ ಜಾತಸ್ಸ, ವಡ್ಢಿತಸ್ಸ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭವನ್ತಿ ಅಹುವುಞ್ಚಾತಿ ಭೂತಾ, ಜಾಯನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಜಾತಾ ವಡ್ಢಿತಾ ಚಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೦)। ಏತ್ಥ ಚ **"ಭವನ್ತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿರುಳ್ಹಮೂಲೇ ನೀಲಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಮಾನಕೇ ತರುಣಗಚ್ಛೇ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಅಹುವು"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಮಹನ್ತೇ ರುಕ್ಖಗಚ್ಛಾದಿಕೇ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಭವನ್ತೀ"**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿವರಣಂ "ಜಯನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ, **"ಅಹುವು"**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ "ಜಾತಾ ವಡ್ಢಿತಾ"ತಿ। ಏವಂ ಭೂತ-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾತೀತವಿಸಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಭವನ್ತಸ್ಸ ಭೂತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪದದ್ವಯೇನ **"ಭೂತಗಾಮಸ್ಸಾ"**ತಿ ಪದಸ್ಸ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣತಾದಸ್ಸನೇನ ಗಾಮ-ಸದ್ದಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಿಗತವನನ್ತಾದಿಸದ್ದಾನಂ ದಿಟ್ಠಿವನಾದಿಸದ್ದತ್ಥೇ ವಿಯ ಭೂತಸದ್ದತ್ಥೇ ವುತ್ತಿಪಕ್ಖಮಾಹ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೦) "ಭೂತಾ ಏವ ವಾ ಗಾಮೋ ಭೂತಗಾಮೋ, ಪತಿಟ್ಠಿತಹರಿತತಿಣರುಕ್ಖಾದೀನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ। ಭೂತಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಗಾಮೋ ನಿವಾಸೋತಿ ವಾ **ಭೂತಗಾಮೋ**। ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಹಿ ಹರಿತಭಾವಮಾಪನ್ನಾ ತಿಣರುಕ್ಖಗಚ್ಛಾದಯೋ ದೇವತಾಹಿ ಪರಿಗಯ್ಹನ್ತೀತಿ। ಜಾಯನ್ತಸ್ಸ ವಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತವುದ್ಧಿಮರಿಯಾದಸ್ಸ ವಾ ರುಕ್ಖಾದಿನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಾತಬ್ಯತಾನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾತಬ್ಯಭಾವೋ **ಪಾತಬ್ಯತಾ,** "ಛೇದನಭೇದನಾದೀಹಿ ಯಥಾರುಚಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಪಾತಬ್ಯತಾ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತಾತಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಸಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೇತು ಯಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ತಂ ಪಾತಬ್ಯತಾನಿಮಿತ್ತಂ। ರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಛೇದನಫಾಲನಾದಿವಸೇನ ವಿಕೋಪನೀಯತಾಸಙ್ಖಾತಪಾತಬ್ಯತಾನಿಮಿತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತಾಹೇತು ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ **ಉದೀರಿತಂ** ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೬-೭. **ಸೋ**ತಿ ಭೂತಗಾಮೋ। **ತಿಲಬೀಜಾದಿಕೋ**ತಿ ತಿಲಬೀಜಮೇತ್ಥ ಸುಖುಮಪಣ್ಣಸೇವಾಲಾದಿಕೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಚ ತಾದಿಸಾ ಇತರಾ ಸೇವಾಲಜಾತಿ ಗಹಿತಾ। "ಉಪರಿ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಪಣ್ಣಙ್ಕುರೋ, ಹೇಟ್ಠಾ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಮೂಲಙ್ಕುರೋ ಸೇವಾಲೋ ತಿಲಬೀಜಂ ನಾಮಾ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತನ್ತಿ। **ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉದಕೇ ಜಾಯಮಾನಕಸೇವಾಲಾದಿಂ ಭೂಮಿಯಾ ಉಪ್ಪಾಟನಚ್ಛೇದನವಸೇನ ಜಲೇ ಏವ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಸುಖುಮಪಣ್ಣನೀಲಿಕಾದಿಂ ಉದಕತೋ ಉದ್ಧರಣಚ್ಛೇದನವಸೇನ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸೇವಾಲಂ ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೮. **ಹತ್ಥೇನ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಜಲತೋ ಅಮೋಚೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ದೂರತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ। **"ಹೋತೀ"**ತಿಆದಿ ತಸ್ಸ ಹೇತುಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ। **ಸಕಲಂ** ಅನವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಲಂ ತಸ್ಸ ಯಸ್ಮಾ ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೯. **ಚೇಚ್ಚಾ**ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ತಂ** ಸೇವಾಲಜಾತಿಕಂ ಜಲಾ ಉದ್ಧರಿತುಂ ಉದಕೇನ ವಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಠಾನಸಙ್ಕಮನಞ್ಚ ತ**ನ್ತಿ ಹೇತುದಸ್ಸನಂ। **ತಂ** ತಥಾಕರಣಂ ಯಸ್ಮಾ ಠಾನಸಙ್ಕಮನಂ ಠಾನತೋ ಚಾವನಂ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೦೦. ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಬ್ಯತಿರೇಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉದಕೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಉದಕೇನಾ**ತಿ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। **ತಂ** ಸೇವಾಲಜಾತಿಕಂ। **ವಾರಿಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸಂ ವಾರಯನ್ತೀತಿ ವಾರೀ, ತೇಸು।

೧೦೦೧. **ಜಲೇ ವಲ್ಲಿತಿಣಾದೀನೀ**ತಿ ಜಲಮತ್ಥಕೇ ವಲ್ಲಿಞ್ಚ ಜಾಯಮಾನಕರವಲ್ಲಿತಿಣಾದೀನಿ ಚ। **ಉದ್ಧರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಭೂಮಿತೋ, ಉದಕೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಉದಕತೋ ಚ ಉದ್ಧರನ್ತಸ್ಸ। ತತ್ಥ ಅನ್ತಪಕ್ಖಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತೋಯತೋ"**ತಿ। **ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಖಣ್ಡನಾದಿವಸೇನ ಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಉದಕೇ, ಏವ-ಕಾರೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ "ತತ್ಥೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ।

೧೦೦೨. ಏತ್ಥಾತಿ ಉದಕೇ ಏವ। **ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಛೇದನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ತಾನೀ**ತಿ ತಥಾ ಪರೇಹಿ ಉಪ್ಪಾಟಿತತ್ತಾ ಭೂತಗಾಮಭಾವತೋ ಮುತ್ತಾನಿ ವಲ್ಲಿತಿಣಾದೀನಿ। **ಬೀಜಗಾಮೇನಾ**ತಿ ಮೂಲಬೀಜಗಾಮಾದಿವಸೇನ।

೧೦೦೩. ಏವಂ ಉದಕಟ್ಠೇ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಇತರತ್ರಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಥಲಟ್ಠೇ"**ತಿಆದಿ। **ಹರಿತಖಾಣುಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯೋ"ತಿ ಸೇಸೋ। "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಕಕುಧಕರಞ್ಜಾದೀನಂ ಛಿನ್ನಾವಸಿಟ್ಠಖಾಣುಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಭೂತಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಂವಿಕೋಪನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ಏವಮುಪರಿಪಿ।

೧೦೦೪. **ನಾಳಿಕೇರಾದಿಕಾನಂ ಖಾಣೂ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಉಪರಿಹರಿತೋ"ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। **"ಬೀಜಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುತಮಾಹ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದೀನಂ ಖಾಣು ಉದ್ಧಂ ಅವಡ್ಢನಕೋ ಭೂತಗಾಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಪಿ ಭೂತಗಾಮಸಙ್ಖಾತನಿಬ್ಬತ್ತಪಣ್ಣಮೂಲಬೀಜತೋ ಸಮ್ಭೂತತ್ತಾ ಭೂತಗಾಮತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಬೀಜಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ।

೧೦೦೫. **ತಥಾಪಕಾಸಿತೋ**ತಿ "ಬೀಜಗಾಮೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ।

೧೦೦೬. ಫಲಿತಾ ಕದಲೀ ಯಾವ ನೀಲಪಣ್ಣಾ, ತಾವ ಸಾ ಚ ಭೂತಗಾಮೋತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕದಲೀ ಪನ ಫಲಿತಾ ಯಾವ ನೀಲಪಣ್ಣಾ, ತಾವ ಭೂತಗಾಮೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೨)। **ನಳ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕವೇಳು। **ವೇಳೂ**ತಿ ಮಹಾವೇಳು। **ತಿಣಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಸ್ಸಾದಯೋ ಗಹಿತಾ।

೧೦೦೭. ಯೋ ಅಯಂ ಪನ ವೇಳು ಅಗ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯದಾ ಸುಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಸೋ ಬೀಜಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬೀಜಗಾಮೇನಾ**ತಿ ಫಳುಬೀಜಗಾಮೇನ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕತರಬೀಜಗಾಮೇನ? ಫಳುಬೀಜಗಾಮೇನಾ"ತಿ।

೧೦೦೮. **ಇನ್ದಸಾಲೋ** ಸಲ್ಲಕೀ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸೋಭಞ್ಜನಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ತು**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ರಾಸಿಕತದಣ್ಡಕೇಹಿ ರತನಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಸಾಖಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೨) ವುತ್ತವಿಸೇಸಂ ಜೋತೇತಿ। ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಪಿತದಣ್ಡಕೇಸು ರತನಮತ್ತಾಸುಪಿ ಸಾಖಾಸು ಉಟ್ಠಿತಾಸು ಭೂತಗಾಮಂ ಅಹುತ್ವಾ ಬೀಜಗಾಮಮೇವ ಹೋತಿ ಅವಿರುಳ್ಹಮೂಲಕತ್ತಾತಿ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವಿನಯಞ್ಞುನಾ ಞಾತೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಾನಮುಪಕಾರಾಯ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ವಿನಯಞ್ಞುನಾ"**ತಿ। ಇಮಮೇವತ್ಥಂ "ಮೂಲಮತ್ತೇಪಿ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖತಿ।

೧೦೦೯. **ಮಣ್ಡಪಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಮಣ್ಡಪವತಿಪಾಕಾರಾದೀನಮತ್ಥಾಯ। **ಸಚೇ ತೇ ನಿಕ್ಖಣನ್ತೀ**ತಿ ಯದಿ ತೇ ಇನ್ದಸಾಲಾದಿದಣ್ಡಕೇ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಣನ್ತಿ। **ನಿಗ್ಗತೇ ಮೂಲಪಣ್ಣಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ತಥಾ ನಿಖಾತದಣ್ಡತೋ ಮೂಲೇ ಚ ಪಣ್ಣೇ ಚ ಜಾತೇ। **ಭೂತಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತೇಸ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, "ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಅಧಿಕಾರೋ।

೧೦೧೦. **ನಿಗ್ಗತೇಪೀ**ತಿ ತತಿಯೇನ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅತಿಖುದ್ದಕತಂ ಸೂಚೇತಿ।

೧೦೧೧. **ಸಕನ್ದಾ ತಾಲಟ್ಠೀ**ತಿ ಸಕನ್ದತಾಲಬೀಜಂ। **ಪತ್ತವಟ್ಟೀ**ತಿ ಸೂಚಿಸಣ್ಠಾನಾ ಅಙ್ಕುರಪತ್ತವಟ್ಟಿ। ನ ಚ ಬೀಜಗಾಮೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಭೂತಗಾಮೋ"ತಿ ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೦೧೨. **ನಾಳಿಕೇರತಚ**ನ್ತಿ ನಾಳಿಕೇರಫಲಭಲ್ಲಿಂ। **ದನ್ತಸೂಚೀವಾ**ತಿ ದನ್ತಮಯಸೂಚಿ ಇವ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ನಾಳಿಕೇರೋಪಿ। ರುಕ್ಖತಚಸದ್ದಾನಂ ಫಲೇಸು ವತ್ತಮಾನಕಾಲೇಸುಪಿ ತಂಲಿಙ್ಗತಾ ನ ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ “**ಸೋ**”ತಿ ಆಹಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೦೧೩. **ಮಿಗಸಿಙ್ಗಸಮಾನಾಯಾ**ತಿ ಹರಿತವಿಸಾಣಸದಿಸಾಯ। **ಪತ್ತವಟ್ಟಿಯಾ**ತಿ ಅಙ್ಕುರಪತ್ತವಟ್ಟಿಯಾ। **ಸತಿಯಾ**ತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ। **ಭೂತಗಾಮೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಅಮೂಲಕಭೂತಗಾಮೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇದಂ ನಾಳಿಕೇರಸ್ಸ ಆವೇಣಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ।

ಚತುಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೧೫-೬. **ಅಮ್ಬಟ್ಠೀ**ತಿ ಅಮ್ಬಬೀಜಂ। **ಜಮ್ಬುಟ್ಠೀ**ತಿ ಜಮ್ಬುಬೀಜಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಧುಕಪನಸಾದಿಬೀಜಾನಂ ಗಹಣಂ। **ವನ್ದಾಕಾ**ತಿ ರುಕ್ಖಾದನೀ। **ಅಞ್ಞಂ ವಾ**ತಿ **ಭಣ್ಡಕದಲಿಮನೋರಹಂ ವಾ**। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ವನ್ದಾಕಾದಿನೋ। **ಅಮೂಲವಲ್ಲೀ**ತಿ ಏವಂನಾಮಿಕಾ ವಲ್ಲಿ।

೧೦೧೭. ಸೋ ಸೇವಾಲೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೧೮. **ಘಂಸಿತ್ವಾ**ತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಘಂಸಿತ್ವಾ। **ತಂ** ಸೇವಾಲಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಪಾಕಾರಾ।

೧೦೧೯. **ಸೇವಾಲೇ** ಅಪನೀತೇ। **ಅನ್ತೋ**ತಿ ಪಾನೀಯಘಟಾದೀನಂ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ। ಕಣ್ಣಕಂ ಅಬ್ಬೋಹಾರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾನೀಯಘಟಾದೀನಂ ಬಹಿ ಸೇವಾಲೋ ಉದಕೇ ಅಟ್ಠಿತತ್ತಾ, ಬೀಜಗಾಮಾನುಲೋಮತ್ತಾ ಚ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂತಿ ವದನ್ತಿ। ಕಣ್ಣಕಂ ನೀಲವಣ್ಣಮ್ಪಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಮೇವ।

೧೦೨೦. **ಪಾಸಾಣದದ್ದೂ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಸರೀರೇ ರೋಗಾಕಾರೇನ ಪಾಸಾಣೇ ಜಾಯಮಾನಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ಸೇವಾಲ**ನ್ತಿ ಪಾಸಾಣಸೇವಾಲಂ। **ಸೇಲೇಯ್ಯಕಾ** ನಾಮ ಸಿಲಾಯ ಸಮ್ಭೂತಾ ಏಕಾ ಸುಗನ್ಧಜಾತಿ। **ಅಪತ್ತಾನೀ**ತಿ ಪಣ್ಣರಹಿತಾನಿ।

೧೦೨೧. **ಪುಪ್ಫಿತ**ನ್ತಿ ವಿಕಸಿತಂ। **ತಂ** ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಂ। **ಮಕುಲ**ನ್ತಿ ಅವಿಕಸಿತಂ।

೧೦೨೨. ಅಲ್ಲಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ತಚಂ ವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾ ಪಪ್ಪಟಿಕಮ್ಪಿ ನಿಯ್ಯಾಸಮ್ಪಿ ವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪಪ್ಪಟಿಕಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಲ್ಲತಚಮತ್ಥಕೇ ಸುಕ್ಖತಚಪಟಲಮ್ಪಿ। “**ಅಲ್ಲಸ್ಮಿ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯತಿರೇಕೇನ ಮತರುಕ್ಖೇ ದೋಸಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। “**ತಚಂ ವಿಕೋಪೇತ್ವಾ**”ತಿ ವಚನತೋ ರುಕ್ಖತಚಮ್ಪಿ ಪಪ್ಪಟಿಕಮ್ಪಿ ಸಾಲಕಪಿತ್ಥಾದಿನಿಯ್ಯಾಸಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖೇ ಅಲ್ಲತಚಂ ಅವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕತೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೦೨೩. ಅಕ್ಖರಚ್ಛಿನ್ದನಾರಹೇಸು ನುಹಿಕದಲಿಆದೀಸು ರುಕ್ಖೇಸು, ತತ್ಥಜಾತೇಸು ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಕೇಸು ವಾ ಅಕ್ಖರಂ ಲಿಖತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಯೇತಿ ಯೋಜನಾ। “**ತತ್ಥಜಾತೇಸೂ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ರುಕ್ಖತೋ ಅಪನೀತಪಣ್ಣೇಸು ಲಿಖಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದೀಪೇತಿ।

೧೦೨೪. “**ಪಕ್ಕಮೇವ ವಾ**”ತಿ ವಿಸುಂ ವಚನತೋ “**ಫಲಂ ವಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಪಕ್ಕಂ ಫಲಂ ಗಹಿತಂ।

೧೦೨೫. **ಫಲಿನಿಂಸಾಖ**ನ್ತಿ ಖಾದನಾರಹಫಲವತಿಂ ಜಮ್ಬುಸಾಖಾದಿಕಂ ಸಾಖಂ। **ಗಣ್ಹತೋ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಸಯಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಚೇ**ತಿ ತಥಾ ಓನಮಿತ್ವಾ ಸಾಖತೋ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಫಲಂ ಸಚೇ ಸಯಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। **ಏವಂ ದಾತು**ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ನಾಮೇತ್ವಾ ದಾತುಂ।

೧೦೧೯. **ಪರಂ ಕಞ್ಛೆ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಕಞ್ಛೆ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನನ್ತೇಸೂತಿ** ಕುಸುಮಾನಿ ಲುನನ್ತೇಸು। **ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೇಪಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ನಾಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಸಾಖಾಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಾನೀಯವಾಸತ್ಥಾಯ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನಾಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತೇಹಿ ಪನ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪಾನೀಯಂ ನ ವಾಸೇತಬ್ಬಂ। ಪಾನೀಯವಾಸತ್ಥಿಕೇನ ಸಾಮಣೇರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಓಚಿನಾಪೇತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧)।

೧೦೧೭. **"ಸಾಖಾ"**ತಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಮೋಚಿತಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸಾಖೀನನ್ತಿ** ರುಕ್ಖಾನಂ। **ತನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತರುಕ್ಖತೋ ಮೋಚಿತಸಾಖಂ। ಯೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಸಾಖಾ ರುಹತಿ, ತೇಸಂ ಸಾಖೀನಂ **ತಂ** ಸಾಖಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಯೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಸಾಖಾ ರುಹತೀ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯೇಸಂ ಸಾಖಾ ನ ರುಹತಿ, ತೇಸಂ ತಸ್ಸಾ ಕಪ್ಪಿಯಕರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೦೧೮. **ಅಲ್ಲಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದಿಕೇಸುಪೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಚಲಸುಣಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

೧೦೧೯. ಅನಿಯಾಮತೋ ವಟ್ಟತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ನಿಯಾಮಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಇಮಂ ರುಕ್ಖ"ನ್ತಿಆದಿವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಅನಿಯಾಮತೋತಿ** ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೇ "ಇಮ"ನ್ತಿ ನಿಯಾಮವಚನಾಭಾವತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೦೨೧. **ಉಚ್ಛುಖಣ್ಡಾನನ್ತಿ** ಪೂರಣಯೋಗೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಉಚ್ಛುಖಣ್ಡೇಹೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸಬ್ಬಮೇವಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಯಂ ಠಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಖಣ್ಡಂ। **ಕತಂ ಹೋತೀತಿ** ಕತಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ। **ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಕತೇತಿ** ಪಚ್ಛಿಯಂ ಸಬ್ಬಖಣ್ಡೇಸು ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣ್ಡೇ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಕತೇ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹಿ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಂ ಸತ್ಥಪರಿಜಿತಂ ನಖಪರಿಜಿತಂ ಅಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಂಯೇವ ಪಞ್ಚಮ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೦) ಇತಿ ವುತ್ತೇಸು ಅಗ್ಗಿಸತ್ಥನಖೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ತತ್ಥ ಅಯೋಖಣ್ಡೇನ ವಾ ಜಲಿತಗ್ಗಿನಾ ವಾ ಸೂಚಿಮುಖೇನ ವಾ ನಖಚ್ಛೇದನೇನ ವಾ ಸತ್ಥಕಧಾರಾಯ ವಾ ಮನುಸ್ಸಸೀಹಾದೀನಂ ಉಪ್ಪಾಟಿತಾನುಪ್ಪಾಟಿತಅಪೂತಿನಖೇನ ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕರೋನ್ತೇನ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಯೇವ "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ಪಠಮಂ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಾದಿ ಕಾಕಬ್ಬನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವಕ್ಖತಿ ಚ "ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವಚನಂ ಪನ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವಾಚಾಯ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಪಠಮಂ ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಖಾದೀಹಿ ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕರೋನ್ತೇನ ಚ ತಂ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾವ "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಉದ್ಧರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ, "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ತುಕಾಮೋ "ಕಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಚೇ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಕೇಚಿ।

೧೦೨೨. **ದಾರುನ್ತಿ** ಉಚ್ಛೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋಬದ್ಧದಾರುಂ। **ದಾರುಂ ವಿಜ್ಝತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ವಿಜ್ಝತಿ ವಾ ವಿಜ್ಝಾಪೇತಿ ವಾ, ವಟ್ಟತಿಯೇವ। "ಏಕಸಿತ್ಥೇಪೀ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೧೦೨೪. **ತಾನಿ** ಉಚ್ಛುದಾರೂನಿ। **ತನ್ತಿ** ವಲ್ಲಿಂ, ರಜ್ಜುಂ ವಾ।

೧೦೨೫. **ಮರಿಚಪಕ್ಕೇಹೀತಿ** ಪರಿಣತೇಹಿ ಮರಿಚಪಕ್ಕೇಹಿ। ಅಪರಿಣತಾನಂ ಪನ ಅಬೀಜತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಅಕತೇಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಞ್ಚ ಸೇತಲಸುಣತಚಲಸುಣಾದೀಹಿ ಮಿಸ್ಸಭತ್ತಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಭತ್ತಸಿತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಏಕಾಬದ್ಧತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಫಲಾದೀನಮೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ।

೧೦೩೬. **ತಿಲತಣ್ಡುಲಕಾದಿಸೂ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತಬ್ಬತಿಲೇಹಿ ಮಿಸ್ಸತಣ್ಡುಲಾದೀಸು। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತಬ್ಬವತ್ಥೂಹಿ ಮಿಸ್ಸಿತಾನಿ ಇತರವತ್ಥೂನಿ ಗಹಿತಾನಿ। **ಏಕಾಬದ್ಧೇ ಕಪಿತ್ಥೇಪೀ**ತಿ ಕಟಾಹೇನ ಬದ್ಧಬೀಜೇ ಪರಿಣತಕಪಿತ್ಥಫಲೇಪಿ। **ಕಟಾಹೇ**ತಿ ಬದ್ಧಮಿಞ್ಜೇ ಕಪಾಲೇ।

೧೦೩೭. **ಕಟಾಹಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಸುಕ್ಖತ್ತಾ ಸಮನ್ತತೋ ಕಟಾಹಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ। **ಮಿಞ್ಜಕ**ನ್ತಿ ಪರಿಣತಕಪಿತ್ಥಫಲಮಿಞ್ಜಂ। **ತಂ ಕಪಿತ್ಥಂ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಕಪಿತ್ಥಕಟಾಹಂ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ, ಇದಂ ಬೀಜತೋ ಮುತ್ತಸ್ಸ ಕಟಾಹಸ್ಸ ಭಾಜನಗತಿಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ।

೧೦೩೮. "ಅಭೂತಗಾಮಅಬೀಜೇಸೂ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಅಭೂತಗಾಮೇ ಚ ಅಬೀಜೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನನು ಚ "ಅಬೀಜೇ ಬೀಜಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೨) ಪಾಠಂ ವಿನಾ "ಅಭೂತಗಾಮೇ ಭೂತಗಾಮಸಞ್ಞೀ"ತಿ ಪಾಠೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಭೂತಗಾಮಗ್ಗಹಣಂ ಕಸ್ಮಾ ಕತನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಠೇ ಬೀಜಂ ಭೂತಗಾಮಞ್ಚ ಬೀಜಗಾಮಂ ಬೀಜಞ್ಚ ಬೀಜಬೀಜನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಏಕಸೇಸನಯೇನ "ಬೀಜ"ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತನ್ತಿ ಉಭಯಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಅಭೂತಗಾಮಅಬೀಜಗಾಮದ್ವಯೇ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ "ಅಭೂತಗಾಮೇ ಭೂತಗಾಮಸಞ್ಞಿನೋ ದುಕ್ಕಟಂ, ವೇಮತಿಕಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ಅಬೀಜಗಾಮೇ ಬೀಜಗಾಮಸಞ್ಞಿನೋ ದುಕ್ಕಟಂ, ವೇಮತಿಕಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ದಸ್ಸಿತಾನಿ। ತತ್ಥ **ಅಭೂತಗಾಮ**ನ್ತಿ ಬೀಜಗಾಮಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅಬೀಜಗಾಮ**ನ್ತಿ ನೋ ಬೀಜಂ।

೧೦೩೯. **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಭೂತಗಾಮಬೀಜಗಾಮದ್ವಯೇ। **"ಅತಥಾಸಞ್ಞಿನೋ"**ತಿಆದೀಸು "ಭೂತಗಾಮಂ ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅಭೂತಗಾಮಂ, ಅಬೀಜನ್ತಿ ವಾ ಸಞ್ಞಿನೋ ಭೂತಗಾಮಂ ಬೀಜಮ್ಪಿ ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಬೀಜೇ ಅಬೀಜಸಞ್ಞೀ ಛಿನ್ದತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ।

ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಭೂತಗಾಮಂ ವಿಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಆಲಮ್ಬಣಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಯಾ ಘಂಸಿತ್ವಾ ವಾ ತಿಣಾದೀಸು ಛಿಜ್ಜೇಸುಪಿ "ಇಮಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಮನಸಿಕತತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞವಿಹಿತಸತಿಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಕಥಯತೋ ವಾ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠಾದೀಹಿ ತಿಣಾದೀನಿ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ। **ಚ**-ಕಾರೇನ ಇಧ ಅವುತ್ತಂ "ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಮುಚ್ಚಿತಂ। "ಇಮಂ ಭೂತಗಾಮ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪತಿತೇ ಇಮಂ ಡಯ್ಹತೀ"ತಿ ವಾ "ಇಮಿನಾ ಇದಂ ಛಿಜ್ಜತಿ ಛಿಜ್ಜತೀ"ತಿಆದಿಂ ವಾ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೪೦. **ಇದಂ ಚಾ**ತಿ ಇದಂ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತವಾಚಾಚಿತ್ತಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತವಸೇನ ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ। ಭೇದನಾದಿಕಿರಿಯಾಯ ಆಪಜ್ಜನತೋ **ಕ್ರಿಯಂ**। **ತಿಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯಾದೀಸು ತಿಣಗಹನಾದಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಕುಸಲಂ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ, ಫಲಪುಪ್ಫಾದಿಲೋಭೇನ ವಿಕೋಪೇನ್ತಾನಂ ಸೇಖಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಅಕುಸಲನ್ತಿ ತಿಚಿತ್ತಂ।

ಭೂತಗಾಮಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೪೧. ಅಞ್ಞವಾದವಿಹೇಸಕೇ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘೇನ ಕತೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಞ್ಞವಾದಕವಿಹೇಸಕಾರೋಪನಕಮ್ಮೇ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸಙ್ಘೇನ ಕತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಞ್ಞಂ ವದತೀತಿ ಅಞ್ಞವಾದಕಂ, ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರಣಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ವಿಹೇಸೇತೀತಿ ವಿಹೇಸಕಂ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಸ್ಸೇತಂ ನಾಮ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೮) ವಚನತೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವತ್ಥುನಾ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ಚೋದನಾಯ ಕತಾಯ ತಂ ಅವತ್ತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ಕೋ ಆಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೯೪) **ಪದಭಾಜನಾ**ನುಕ್ಕಮೇನ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅವಚನಂ ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರಣಂ, ತಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಅಞ್ಞವಾದಕೋ**। ಇಧ ಪನ ಭಾವಪ್ಪಧಾನವಸೇನ ಕಿರಿಯಾ ಗಹಿತಾ।

ತಥೇವ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಅವತ್ತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಭೀರುಕತಾಯ ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರಣಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವಿಹೇಸೇತುಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ **ವಿಹೇಸಕೋ** ನಾಮ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಭಾವಪ್ಪಧಾನವಸೇನ ಕಿರಿಯಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಇಧ ಪನ ತಬ್ಭಾವಾರೋಪನಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಂಖೇಪೋ। **ಪುನ ತಥಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುನಪಿ ತೇನೇವ ಪಕಾರೇನ ಅಞ್ಞವಾದಕವಿಹೇಸಕಾನಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯಂ ಹೋತೀತಿ ಪದಭಾಜನೇ** "ರೋಪಿತೇ ಅಞ್ಞವಾದಕೇ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೦) ನಯೇನ ಚ "ರೋಪಿತೇ ವಿಹೇಸಕೇ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೦) ನಯೇನ ಚ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಏಕೇಕಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಭವತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯಂ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೦೪೨. **ಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಮ್ಮೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀತಿ ತೀಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು। **ಅಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಕಮ್ಮೇ ಅರೋಪಿತೇ**ತಿ ಅಞ್ಞವಾದಕಕಮ್ಮಾರೋಪನೇ ಅಕತೇ। **ಏವಂ ವದನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಕೋ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಸ್ಸ। **ವದನ್ತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕಾರೇನ ಕಮ್ಮೇ ಅರೋಪಿತೇ ಏವಂ ವಿಹೇಸನ್ತಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ **ಕಮ್ಮೇ ಅರೋಪಿತೇ**ತಿ ವಿಹೇಸಕಕಾಲಮಾಹ।

೧೦೪೩. **ಆಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಆಪನ್ನಂ। **ಭಣ್ಡನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಣ್ಡನಕಲಹಾದಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತುಣ್ಹೀ ಭವನ್ತಸ್ಸ। **ಗಿಲಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಮುಖರೋಗಾದಿಯುತ್ತಸ್ಸ।

೧೦೪೪. **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಪಟಿಚರಣಂ ಕ್ರಿಯಂ। ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ ಅಕ್ರಿಯಂ।

ಅಞ್ಞವಾದಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೪೫-೬. **ಸಮ್ಮತಸ್ಸಾ**ತಿ ಖನ್ಧಕಾಗತಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಸಮ್ಮುತಿಆದೀಸು ತೇರಸಸು ಸಮ್ಮುತೀಸು ಏಕಂ ವಾ ಕತಿಪಯಾ ವಾ ಸಬ್ಬಾ ವಾ ದಾತುಂ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ। "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೬) ವಚನತೋ **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಮಾಹ, ಅಯಸಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವದನ್ತೋ**ತಿ "ಛನ್ದೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಛನ್ದೇನ ಭತ್ತಾನಿ ಉದ್ದಿಸತೀ"ತಿಆದಿಂ ಭಣನ್ತೋ। **"ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ"**ತಿ ಇದಂ **"ಉಜ್ಝಾಪೇತೀ"**ತಿ ಕಿರಿಯಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನಿ ಉಪಯೋಗಬಹುವಚನಂ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - **ಉಜ್ಝಾಪೇತಿ** ಅವಞ್ಞಾಯ ಓಲೋಕಾಪೇತಿ, ಲಾಮಕತೋ ವಾ ಚಿನ್ತಾಪೇತಿ, ಖೀಯತೀತಿ "ಛನ್ದೇನ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀ"ತಿಆದಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಪಕಾಸೇತೀತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಸೇನ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಕಾಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಇದಂ "ಉಜ್ಝಾಪನಕೇ ಖಿಯ್ಯನಕೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೫) ದ್ವಿನ್ನಂ ವತ್ಥೂನಂ ಏಕತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧಾಪಿ ಏಕತೋ ವುತ್ತಂ, ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಮ್ಮೇ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮ್ಮತಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ ಸಚೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೧೦೪೭-೮. **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಸಮ್ಮತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। ಅಸಮ್ಮತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಸಮ್ಮತಂ ಪಚ್ಛಾ ಸಾಮಣೇರಭಾವಂ ಉಪಗತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಸಮ್ಮತಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅವಣ್ಣಂ ವದತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೪೯. **ಕರೋನ್ತಂ** ಸಮ್ಮತಂ। **ಭಣತೋತಿ** ಉಜ್ಝಾಪಯತೋ, ಖೀಯತೋ। ಅತ್ಥೋ ಪನ ವುತ್ತನಯೋವ। ಉಜ್ಝಾಪನಖೀಯನಕಿರಿಯಾಹಿ ಆಪಜ್ಜನತೋ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಯಸ್ಮಾ ಉಜ್ಝಾಪನಂ, ಖೀಯನಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದವಸೇನೇವ ಪವತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ "ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಟ್ಠಾನೇ, ದುಕ್ಕಟಟ್ಠಾನೇ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ಉಜ್ಝಾಪೇನ್ತಸ್ಸ, ಖೀಯನ್ತಸ್ಸ ಚ ಏಕಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಪನ್ನಂ।

ಉಜ್ಝಾಪನಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೫೦. ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಞ್ಚಾದಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಙ್ಘಿಕಂ ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ ಭಿಸಿಂ ವಾ ಕೋಚ್ಛಂ ವಾ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತಂ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಂ ಮಞ್ಚಾದಿಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಮಞ್ಚೋ** ನಾಮ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಚತ್ತಾರೋ ಮಞ್ಚಾ ಮಸಾರಕೋ ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋ ಕುಳೀರಪಾದಕೋ ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೧) ಚ ದಸ್ಸಿತೋ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಮಞ್ಚೋ। ತತ್ಥ **ಮಸಾರಕೋ** ನಾಮ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಟನಿಸಿಖಾಹಿ ಆವುಣಿತ್ವಾ ಕತಮಞ್ಚೋ। ಸೋ ಇದಾನಿ ವತ್ತಮಾನೋ ವೇತ್ತಮಞ್ಚೋ। **ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋ** ನಾಮ ಅಟನಿಸೀಸೇಸು ಬುನ್ದಿಕರನ್ತರತೋ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಕತೋ ವೇತ್ತಮಞ್ಚಪದರಮಞ್ಚೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಕುಳೀರಪಾದಕೋ** ನಾಮ ಪಾದಬುನ್ದೇ ಅಸ್ಸಖುರಾದಿಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಕ್ಕಟಪಾದೇಹಿ ವಿಯ ವಙ್ಕಪಾದೇಹಿ ಯೋಜಿತಮಞ್ಚೋ। **ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋ** ನಾಮ ಅಟನಿಯೋ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಟನಿಛಿದ್ದೇ ಪಾದಸೀಸೇ ಸಿಖಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅಟನಿಯಾ ಉಪರಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಾದಸಿಖಾಮತ್ಥಕೇ ತಿರಿಯಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆಣಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಕತಮಞ್ಚೋ।

ಪೀಠಂ ನಾಮ ಏವಮೇವ ಕತಂ ತನ್ನಾಮಕಮೇವ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ।

ಭಿಸಿ ನಾಮ "ಪಞ್ಚ ಭಿಸಿಯೋ ಉಣ್ಣಭಿಸಿ ಚೋಳಭಿಸಿ ವಾಕಭಿಸಿ ತಿಣಭಿಸಿ ಪಣ್ಣಭಿಸೀ"ತಿ ಗಬ್ಭವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಚ ಭಿಸಿಯೋ। ತತ್ಥ **ಉಣ್ಣಾ** ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಲೋಮಾನಿ। **ಚೋಳಾ** ನಾಮ ಪಿಲೋತಿಕಾ। **ವಾಕಂ** ನಾಮ ಮಕಚಿವಾಕಾದಿಕಂ। **ತಿಣಂ** ನಾಮ ದಬ್ಬತಿಣಾದಿ। **ಪಣ್ಣಂ** ನಾಮ ತಮಾಲಪಣ್ಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಪಣ್ಣಂ।

ಕೋಚ್ಛನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ "ಕೋಚ್ಛಂ ನಾಮ ವಾಕಮಯಂ ವಾ ಉಸೀರಮಯಂ ವಾ ಮುಞ್ಜಮಯಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಮಯಂ ವಾ ಅನ್ತೋ ಸಂವೇಠೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೧) ದಸ್ಸಿತಂ ವಾಕಂ ವಾ ಉಸೀರಂ ವಾ ಮುಞ್ಜತಿಣಂ ವಾ ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ವಾ ಪಬ್ಬಜತಿಣಂ ವಾ ಆದಾಯ ಉಭೋಹಿ ಕೋಟೀಹಿ ವಿತ್ಥತಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕುಚಿತ್ವಾ ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸೀಹಚಮ್ಮಾದೀಹಿ ವೇಠನಬನ್ಧನಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಾದಪುಞ್ಛನೀ ವಿಯ ನಿಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಆಸನನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉಪರಿ ಚ ವಿತ್ಥತಂ, ಮಜ್ಝೇ ಸಂಖಿತ್ತಂ, ಪಣವಸಣ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಕಿರ ಮಜ್ಝೇ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ ನಾಮೇತ್ಥ ನತ್ಥೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೧)। **ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ। ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಕ್ಖತಿ। **ಸನ್ಥರಿತ್ವಾತಿ** ಸಯಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ।

೧೦೫೧. **ನೇವುದ್ಧರೇಯ್ಯಾತಿ** ಪಞ್ಞತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ನ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ। **ನ ಉದ್ಧರಾಪೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ತಥಾ ನ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ। **ತನ್ತಿ** ಮಞ್ಚಾದಿಂ। **ಪಕ್ಕಮನ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ, ಮಞ್ಚಾದೀನಂ ಅತ್ಥತಟ್ಠಾನತೋ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಥಾಮಪ್ಪಮಾಣೇನ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಖಿತ್ತಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಪತನಟ್ಠಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಗಚ್ಛನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ।

೧೦೫೨. **ವಸ್ಸಿಕೇ ಚತುರೋ ಮಾಸೇತಿ** ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ಚಾತುಮಾಸೇ। **ಸಚೇ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಕತ್ಥಚಿ ಜನಪದೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ತೇನೇವ **"ಸಚೇ"**ತಿ ಸಾಸಙ್ಕಮಾಹ। "ಯೇಸು ಜನಪದೇಸು ವಸ್ಸಕಾಲೇ ನ ವಸ್ಸತಿ, ತೇಸುಪಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ

ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ತಥಾ ಚಾಪೀತಿ** ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇಪಿ।

೧೦೫೩. **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಲಙ್ಕಾದೀಪಸದಿಸೇ ದೇಸೇ। ಯತ್ಥ ಅಪರೇಪಿ ಹೇಮನ್ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಮಞ್ಚಾದಿಂ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಗಿಮ್ಹಾನೇ ಪನ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಬಹಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೦೫೪. **ನಿವಾಸಸ್ಮಿನ್ತಿ** ರುಕ್ಖೇ ಕುಲಾವಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿರನ್ತರವಾಸೇ ಸತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಧುವನಿವಾಸೇನ ಕುಲಾವಕೇ ಕತ್ವಾ ವಸನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦)। **ಕದಾಚಿಪೀತಿ** ಅನೋವಸ್ಸಕಾಲೇಪಿ।

೧೦೫೫-೬. ಸಙ್ಘಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಞ್ಚಾದೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸನ್ಥತಂ ಯದೀತಿ** ಅನಾಣತ್ತೇನ ಯದಿ ಅತ್ಥತಂ, ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಾನೇತಿ** ರುಕ್ಖಮೂಲಮಣ್ಡಪಅಬ್ಭೋಕಾಸಾದಿಮ್ಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಾನೇ। **ಯೇನ ಕೇನಚೀತಿ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ। **ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ। **ಸೋತಿ** ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು।

೧೦೫೭. **ತನ್ತಿ** ತಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವೇತ್ತಮಞ್ಚಾದಿಂ। **ಸನ್ಥರಾಪಿತ**-ಸದ್ದೋ ಕತ್ತುಸಾಧನೋ, ಸನ್ಥರಿತುಂ ನಿಯೋಜಕಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೫೮. **ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಆಣಾಪಕೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಆಣತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಆಣತ್ತಿಯಾ ಆಸನಪಞ್ಞಾಪಕಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **"ನಿಸೀದತೀ"**ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥವಿಕಂ ವಾ ಚೀವರಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಠಪೇತಿ, "ಮಯ್ಹಮೇವ ಭಾರೋ"ತಿ ವಾ ವದತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಕೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೦೫೯-೬೦. **ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಲಜ್ಜೀ ಹೋತಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಲಿಬೋಧಂ ವಿಯ ಮಞ್ಞತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಸರೂಪಂ ಯಂ ಕಞ್ಚಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಲಜ್ಜೀ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಲಜ್ಜಿಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। "ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮತಿಗಹಣಂ ಆಪುಚ್ಛನಂ ನಾಮ, ತಂ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾ ಕಥಂ ಅಙ್ಗಂ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ಗಮನಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಲದ್ಧತ್ತಾ। "ಕಪ್ಪಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಅನುಮತಿದಾಯಕೇನ ವತ್ತಾವತ್ತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಂ ವಿಯ ಹೋತೀತಿ ಲದ್ಧಕಪ್ಪತ್ತಾ ಏವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಚೇ, ವಟ್ಟತಿ। **ಅನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾತಿ** ನಿಯ್ಯಾತನಂ ಅಕತ್ವಾ ವತ್ತಾವತ್ತಂ ಅಪ್ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ, ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವಾರೇತಿ** ಪದವಾರೇ।

೧೦೬೧. **ತಸ್ಮಾ ಠಾನಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಠತ್ವಾ ಆಣಾಪಿತಭೋಜನಸಾಲತೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭೋಜನಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೧)।

೧೦೬೩. ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ**। **ತಿಕಾತೀತೇನಾತಿ** ಅಕುಸಲಮೂಲತ್ತಿಕಾದಿತೋ ಸವಾಸನಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನವಸೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇನ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** "ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭) ವಚನತೋ ದುಕ್ಕಟತ್ತಯಂ ಹೋತಿ।

೧೦೬೪-೫. **ಚಿಮಿಲಿಕಂ** ನಾಮ ಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಛವಿರಕ್ಖನತ್ಥಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಪಿಲೋತಿಕಂ। **ತಟ್ಟಿಕಾ** ನಾಮ ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಕತತಟ್ಟಿಕಾ। **ಚಮ್ಮಂ** ಸೀಹಚಮ್ಮಾದಿ। ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯಥಾಹ

“**ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ಹಿ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಚಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಹಚಮ್ಮಾದೀನಂ ಪರಿಹರಣೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೨)। ಇಮಸ್ಸ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠಸ್ಸ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಾ** (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೧೨) ಏವಂ ಅತ್ಥೋ ವಣ್ಣಿತೋ -

“ಸೀಹಚಮ್ಮಾದೀನಂ ಪರಿಹರಣೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಹಾಚಮ್ಮಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ ಸೀಹಚಮ್ಮಂ ಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮಂ ದೀಪಿಚಮ್ಮಂ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾಯ **ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಯಾ** ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿಭಾವೇತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - “ಅನ್ತೋಪಿ ಮಞ್ಚೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹಿಪಿ ಮಞ್ಚೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೫) ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೋಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಭೂಮತ್ಥರಣವಸೇನ ಪರಿಭೋಗೋ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋತಿ। ಯದಿ ಏವಂ “ಪರಿಹರಣೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ”ತಿ ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ಯಥಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦) ವಚನತೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇಪಿ ಸೇನಾಸನೇ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗವಸೇನ ನಿಯಮಿತಂ ಸುವಣ್ಣಘಟಾದಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟಮಾನಮ್ಪಿ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಮಿದಂ ಭೂಮತ್ಥರಣವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ “ಪರಿಹರಣೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ।

“**ಫಲಕ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಾಗತಂ ಫಲಕಪೀಠಮೇವ ದಸ್ಸಿತಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಫಲಕಪೀಠಂ ನಾಮ ಫಲಕಮಯಂ ಪೀಠ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೨)। **ಪಾದಪುಞ್ಛನಿ**ನ್ತಿ ಕದಲಿವಾಕಾದೀಹಿ ಕತಂ ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಕಂ। **ಭೂಮತ್ಥರಣಂ** ನಾಮ ಚಿಮಿಲಿಕಾಯ ಸತಿ ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ, ಅಸತಿ ಸುದ್ಧಭೂಮಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಾ ಕಟಸಾರಕಾದಿವಿಕತಿ। **ಉತ್ತರತ್ಥರಣಂ** ನಾಮ ಸಜ್ಜಿಕಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಂ ಉಪರಿ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ।

ಪತ್ತಾಧಾರಕನ್ತಿ ಪತ್ತವಲಯಾಧಾರಕಂ। ತಂ ಯಥಾವುತ್ತಪರಿಕ್ಖಾರಂ। **ಗಚ್ಛತೋತಿ** ಲೇಡ್ಡುಪಾತಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಗಚ್ಛತೋ। ಸಚೇ ಪನ ದಾಯಕೇಹಿ ದಾನಕಾಲೇಯೇವ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಬಲಂ “ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ದಿನ್ನಂ, ತಥೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ “ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇಪಿ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚೇ, ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾಲೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೦೬೨. ಆರಞ್ಞಕೇನಾಪಿ ಸಚೇ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಅನೋವಸ್ಸಕೇ ನೋಸತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ ರುಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೬೭. **ಉಪಚಿಕಾದೀಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮೂಸಿಕಾ ಗಹಿತಾ। **ನ ಲುಜ್ಜತೀ**ತಿ ನ ನಸ್ಸತಿ। **ತಂ ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಾದಿಕಂ ಸಕಲಂ।

೧೦೬೮. **ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಮಞ್ಚಾದಿವಿಸಯೇ। **ರುದ್ಧೇ**ತಿ ವುಡ್ಢಭಿಕ್ಖುನಾ ವಾ ಇಸ್ಸರಾದೀಹಿ ವಾ ಯಕ್ಖಸೀಹಾದೀಹಿ ವಾ ಮಞ್ಚಾದಿಕೇ ರುದ್ಧೇ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥೇ, ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಆಪದಾಸುಪೀ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಾದೀಸು ಚ ಸನ್ತೇಸು। ಗಚ್ಛತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೬೯. ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ। ಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಅನುದ್ಧರನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ಹೋತಿ, ಅನಾಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾಯ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸಚಿತ್ತಕೇನ ತೇನೇವ ದ್ವಯೇನ ಸಮುಟ್ಠಾತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾತಿಕ್ಕಮೋ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಮಞ್ಚಾದೀನಂ ಅನುದ್ಧರಣಾದಿ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ಪಠಮಸೇನಾಸನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೭೦-೩. **ಭಿಸೀತಿ** ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಪಞ್ಚಪ್ಪಕಾರಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** "ಮಞ್ಚಕಭಿಸಿ ವಾ ಪೀಠಕಭಿಸಿ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) ಏವಂ ದಸ್ಸಿತಭಿಸಿ ಚ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ** ನಾಮ ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋ ವಾ। "ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ವುತ್ತಂ। 'ಇದಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ತಥಾವುತ್ತಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತಾದಿಸಂ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮೇವಾ'ತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೧೬) **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಾ** ಲಿಖಿತಂ। **ನಿಸೀದನನ್ತಿ** ನಿಸೀದನಚೀವರಂ।

ತಿಣಸನ್ಥಾರೋ ಏರಕಾದೀನಿ ತಿಣಾನಿ ದ್ವೀಸು ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಗೋಪೇತ್ವಾ ಕತಸನ್ಥಾರೋ। **ಪಣ್ಣಸನ್ಥಾರೋ** ನಾಮ ನಾಳಿಕೇರಾದಿಪಣ್ಣೇ ತಥೇವ ಗೋಪೇತ್ವಾ ಕತಸನ್ಥಾರೋ। ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸೇಯ್ಯಾ**। **"ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ"**ತಿ ಇದಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಕಥಾಯ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

ದಸವಿಧಂ ಸೇಯ್ಯನ್ತಿ ದಸವಿಧಾಸು ಸೇಯ್ಯಾಸು ಅಞ್ಞತರನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸನ್ಥರಿತ್ವಾಪಿ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ಸೋ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾಪೀತಿ ಇಮಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ವಾ**-ಸದ್ದಂ "ಸಯಂ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಾ"ತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ "ಅನುದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿ ಅಯಂ ವಿಕಪ್ಪೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ತಂ** ಸೇಯ್ಯಂ।

ಆರಾಮಸ್ಸೂಪಚಾರನ್ತಿ "ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋ ನಾಮ ಸೇನಾಸನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ ಉಪಚಾರಮಾಹ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ।

೧೦೭೪. **ಉಭಯೇಸನ್ತಿ** ಸೇನಾಸನಸೇಯ್ಯಾನಂ। ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೭೫. **ಉಪಚಾರೇ ವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭಾದಿಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಗುತ್ತಸೇನಾಸನಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ವಿಹಾರೋತಿ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೋ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನಂ ಗುತ್ತಸೇನಾಸನಂ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೭)। ತತ್ಥ **ಉಪಚಾರೋ** ನಾಮ ತಂಸಮೀಪಂ ಠಾನಂ। ಯಥಾಹ "ಉಪಚಾರೇತಿ ತಸ್ಸ ಬಹಿ ಆಸನ್ನೇ ಓಕಾಸೇ"ತಿ। **ಮಣ್ಡಪೋ** ನಾಮ ಪರಿಚ್ಛನ್ನಾಪರಿಚ್ಛನ್ನಸನ್ನಿಪಾತಮಣ್ಡಪೋ। ಯಥಾಹ "ಮಣ್ಡಪೇ ವಾತಿ ಅಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಾಪಿ ಬಹೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಮಣ್ಡಪೇ"ತಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾರುಕ್ಖಮೂಲಾನಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। **ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ** ನಾಮ ಅಗುತ್ತಾ ಭೋಜನಸಾಲಾ। ಯಥಾಹ "ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ವಾತಿ ಭೋಜನಸಾಲಾಯಂ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೭)। **ಅಗುತ್ತತಾ** ಚ "ಠಾನಸ್ಸ ಅಗುತ್ತತಾಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೭) ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ।

೧೦೭೬. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ** "ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ"ತಿ ವಾರತ್ತಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ವುತ್ತಂ। ದಸವತ್ಥೂಸು ಭವಂ ತದನ್ತೋಗಧತ್ತಾತಿ **ದಸವತ್ಥುಕಂ,** ದಸನ್ನಂ ವಾ ವತ್ಥು ದಸವತ್ಥು, ತಂಯೇವ **ದಸವತ್ಥುಕನ್ತಿ** ಭಿಸಿಆದಿಕಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಸೇಯ್ಯಾಭಣ್ಡಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸನ್ಥಾರಕಸ್ಸ। "ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭) **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ದೀಪಿತಂ।**

೧೦೭೭. **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾತಿ** ಅತ್ಥತಸೇಯ್ಯಂ ಯಥಾ ಉಪಚಿಕಾಹಿ ನ ಖಜ್ಜತಿ, ತಥಾ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞೇನ** ವುಡ್ಢಭಿಕ್ಖುಇಸ್ಸರಾದಿನಾ। **ಪಲಿಬುದ್ಧೇತಿ** ಸೇನಾಸನೇ ಪರಿಬುದ್ಧೇ ನಿವಾರಿತೇ।

೧೦೭೮. **ಸಾಪೇಕ್ಖೋವ ಚ ಗನ್ತ್ವಾತಿ** "ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಇದಂ ಪಟಿಸಾಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಾಸಹಿತೋವ ಗಾಮನ್ತರಾದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ। ಯಥಾಹ "ಅಜ್ಜೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏವಂ ಸಾಪೇಕ್ಖೋ ನದೀಪಾರಂ ವಾ ಗಾಮನ್ತರಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰

ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೮)। **ತತ್ಥ ರತ್ವಾತಿ** ಗತಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ, ತತೋ ಬಹಿ ಗಚ್ಛಾಮೀತಿ ಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಯತ್ಥಸ್ಸ ಗಮನಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತತ್ಥೇವ ಠಿತೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೮)। ತಂ ಪುಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂ** ಸೇಯ್ಯಂ ಕಞ್ಚಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಕಞ್ಚಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೮)। ಏತ್ಥ ಚ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಮಞ್ಚಾದೀನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ವಾ ಹೋತು ಬಹಿ ವಾ, ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾತಿಕ್ಕಮೇನ, ಇಧ ಉಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

> ಅಬ್ಭೋಕಾಸಮ್ಹಿ ಮಞ್ಚಾದಿಂ, ವಿಹಾರೇ ಸೇಯ್ಯಮತ್ತಕಂ।
> ಹಿತ್ವಾ ವಜನ್ತಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಲೇಡ್ಡುಪಾತೂಪಚಾರತೋತಿ॥

ದುತಿಯಸೇನಾಸನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೭೯. **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಿಕಾವಾಸೇ ಪುಬ್ಬುಪಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಜಾನಂ ಅನುಪಖಜ್ಜ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ ಚೇ, **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪುಬ್ಬುಪಗತೋ** ನಾಮ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪಾಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸೇನಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ। **ಜಾನ**ನ್ತಿ "ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ** ನಾಮ ವುಡ್ಢದಯೋ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಜಾನಾತಿ ನಾಮ ವುಡ್ಢೋತಿ, ಗಿಲಾನೋತಿ, ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೋತಿ ಜಾನಾತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೧)। **ಅನುಪಖಜ್ಜಾತಿ** ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ, ತಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಮಞ್ಚಾದೀನಂ ಆಸನ್ನತರಂ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣಂ ಉಪಚಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾತಿ** ದಸವಿಧಾಸು ಸೇಯ್ಯಾಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಯನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಚ "ದಸಸ್ವಞ್ಞತರಂ ಸೇಯ್ಯ"ನ್ತಿಆದಿ। "ನಿಸಜ್ಜಂ ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಅಭಿನಿಸೀದತಿ ವಾ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜತಿ ವಾ"ತಿ।

೧೦೮೦-೨. ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ಥಂ ನಿದ್ದಿಸಿತುಕಾಮೋ ಪಠಮಂ "ಅನುಪಖಜ್ಜಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಾದಧೋವನಪಾಸಾಣಾ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। ಸೇನಾಸನಂ ಪವಿಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದಧೋವನಪಾಸಾಣಾ ಯಾವ ತಂ ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮಞ್ಚಪೀಠತೋ ಯಾವ ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಂ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ತು ಯಂ ಠಾನಂ, ಇದಮೇವ ಉಪಚಾರೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಉಪಚಾರೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬಾಧೇತುಕಾಮಸ್ಸಾತಿ** "ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಬಾಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತಸ್ಸ। ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಥಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

೧೯೮೩. "ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಉದ್ದೇಸತೋ ವುತ್ತಂ ನಿದ್ದಿಸಿತುಮಾಹ **"ನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಥಾ ಅನುಪಖಜ್ಜ ಅತ್ಥತಾಯ ಸೇಯ್ಯಾಯ। **"ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯ"**ನ್ತಿ ಇದಂ "ದ್ವೇಪಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಂ ಪಚ್ಛಿಮವಿಕಪ್ಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪುರಿಮವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ ಪನ "ನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಕಪ್ಪತ್ತಯೇ ಪಚ್ಚೇಕಂ "ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ತಿಕದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಉಭಯಸ್ಸಾಪಿ ವತ್ತಬ್ಬತಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾ। ಕಥಂ? ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ ನಿಸಜ್ಜಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಏವಂ ಸೇಯ್ಯಾಯ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಉಭಯತ್ಥ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯನ್ತಿ ಏವಂ ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ ದ್ವಾದಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ। ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ನಿಸಜ್ಜಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ, ಏವಂ ಸೇಯ್ಯಾಯ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ, ಉಭಯತ್ಥ ತಿಕದುಕ್ಕಟದ್ವಯನ್ತಿ ದ್ವಾದಸ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

೧೦೮೪. **ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ನಿಸೀದನಾದಿ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪತ್ತಯೇ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೨) ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇಪಿ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **"ಪುಗ್ಗಲೇ ತಿಕದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ತಿಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೦೮೫-೬. **“ವುತ್ತೂಪಚಾರ”**ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾದ್ವಯೇ ವಿಹಾರಸ್ಸ ವುತ್ತೂಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉಪಚಾರೇ ವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇಪಿ ವಾ ಸನ್ಥರತೋಪಿ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪಯತೋಪಿ ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸೀದತೋ ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ತಸ್ಸ ನಿವಾಸೋ ವಾರಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ವಿಹಾರಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಸೇನಾಸನಸ್ಸ। **ಉಪಚಾರೇ**ತಿ ಅವಿದೂರೇ। **ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ನಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಅಙ್ಗಣಪ್ಪದೇಸೇ।

ನಿಸೀದತೋ ವಾತಿ **ವಾ**ಗ್ಗಹಣೇನ ನಿಪಜ್ಜತೋ ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾತಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** “ಅಭಿನಿಸೀದತಿ ವಾ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೨)। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಬ್ಬೂಪಗತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಸೇನಾಸನೇ। **ಸಬ್ಬತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೂಪಚಾರತೋ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಅನ್ತಮಸೋ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇಪೀತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನತ್ತಮನಸ್ಸ ಅನುಪಖಜ್ಜ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಯತೋ ತಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ನಿವಾಸೋ ವಾರಿತೋ** ಪರವಿಹೇಠಕೇನ ಸಹವಾಸಸ್ಸ ಮಹಾನತ್ಥಕರತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಏವರೂಪೇನ ಹಿ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೇನ ಏಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಏಕಙ್ಗಣೇ ವಾ ವಸನ್ತೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವಸ್ಸ ನಿವಾಸೋ ವಾರಿತೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೨)।

೧೦೮೭. “ಸೀತಾದಿಉಪಪೀಳಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಸೀತಾದೀಹಿ ಉಪಪೀಳಿತಸ್ಸ ಬಾಧಿತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಉಣ್ಹೇನ ವಾ”ತಿಆದಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ “ಸೀತೇನ ವಾ ಉಣ್ಹೇನ ವಾ ಪೀಳಿತೋ ಪವಿಸತೀ”ತಿ। ಏತ್ಥ **ಆಪದಾ** ನಾಮ ಬಹಿ ಸಯನ್ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಾಪಜ್ಜನಂ।

೧೦೮೮. **ಇದಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ದುಕ್ಖವೇದನಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅನುಪಖಜ್ಜಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೮೯. **ನಿಕ್ಕಡ್ಢೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನೀಹರೇಯ್ಯ। **ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ನೀಹರಾಪೇಯ್ಯ ವಾ।

೧೦೯೦. ಬಹೂ ಭೂಮಿಯೋ ವಾಲಿಕಾತಲಸಙ್ಖಾತಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಬಹುಭೂಮೋ,** ಪಾಸಾದೋ। ಸಮಾಸನ್ತವಿಧಿವಸೇನ “ಬಹುಭೂಮೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೦೯೧. **ಠಪೇತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಗತಿನಿವತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಕತ್ವಾ।

೧೦೯೨. **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ “ನಿಕ್ಖಮಾ’ತಿ ಏಕವಚನೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅನೇಕೇಪಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಏಕಾವ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಠತ್ವಾ ಠತ್ವಾ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಗಣನಾಯ ಹೋತೀ”ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ। **ಆಣತ್ತಿಯಾ ಖಣೇಯೇವಾ**ತಿ “ಇಮಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ”ತಿ ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ।

೧೦೯೩. **ಏಕಾವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। **ಬಹುಕಾನಿ ಚೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ದ್ವಾರಾನೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಏತ್ತಕೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅತಿಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ”ತಿ ಚ “ಯಾವ ಪರಿಯನ್ತದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ”ತಿ ಚ “ಬಹೂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ”ತಿ ಚ ಆಣತ್ತತ್ತಾ ಬಹೂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಸಚೇ ನಿಕ್ಕಡ್ಢತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸಚೇ ಪನ ಏತ್ತಕಾನಿ ದ್ವಾರಾನಿ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ’ತಿ ವಾ ‘ಯಾವ ಮಹಾದ್ವಾರಂ, ತಾವ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ’ತಿ ವಾ ಏವಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಆಣತ್ತೋ ಹೋತಿ, ದ್ವಾರಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೬)। ಬಹೂನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೯೪. **ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾದಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **"ಉಪಚಾರತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ತಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾದಿತೋ ಉಪಚಾರತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** "ಉಪಚಾರೋ ನಾಮ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾದಿಮತ್ತಮೇವಾ"ತಿ। ಕಾಯೇನಪಿ ವಾಚಾಯಪಿ ತಥಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ಸಹ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಣ್ಡಪಾದಯೋ ಗಹಿತಾ। ಯಥಾಹ "ವಿಹಾರಸ್ಸ ಉಪಚಾರಾ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯ ವಾ ಮಣ್ಡಪಾ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಾ ವಾ ಅಜ್ಝೋಕಾಸಾ ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢತಿ ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೭)। **"ವಾಚಾಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಿಕ್ಖಮಾ"ತಿ ಚ "ಇಮಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಹೀ"ತಿ ಆಣಾಪನಞ್ಚ ಗಹಿತಂ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಪಯೋಗೇನ ಏಕಾಪತ್ತಿ, ನಾನಾಪಯೋಗೇಸು ಪಯೋಗಗಣನಾಯ, ದ್ವಾರಗಣನಾಯ ವಾ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಪಕಾರಂ ಉಪಸಂಹರತಿ।

೧೦೯೫. "ತಥಾ"ತಿ ಇದಂ "ಇತರಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ವಿಹಾರೂಪಚಾರತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾದಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ, ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಹಾರತೋ ಚ ವಿಹಾರೂಪಚಾರತೋ ಚ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ ವಿಹಾರಸ್ಸೂಪಚಾರಾ ವಾ ವಿಹಾರಾ ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। **ಪರಿಕ್ಖಾರ**ನ್ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ರಜನಛಲ್ಲಿಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನ್ತಮಸೋ ರಜನಛಲ್ಲಿಮ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೬)।

೧೦೯೬. **"ಅಸಮ್ಬದ್ಧೇಸೂ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಅಸಿಥಿಲಬದ್ಧೇಸು ಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ಏಕಿಸ್ಸಾಯೇವ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಭವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಗಾಳ್ಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತೇಸು ಪನ ಏಕಾವ ಆಪತ್ತೀ'ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೬)। ಸಿಥಿಲಬನ್ಧನಂ ಪನ ಸಮ್ಮಾ ಬನ್ಧನಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಸಮ್ಬದ್ಧವಚನೇನ ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವತ್ಥೂನಂ ಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಯೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ, ನೀಹರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೦೯೭-೮. **ಅನ್ತೇವಾಸಿ**ನ್ತಿ ಚ **ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕ**ನ್ತಿ ಚ ಏತ್ಥ "ಅಸಮ್ಮಾವತ್ತನ್ತ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** "ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ವಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ವಾ ನ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತನ್ತಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೮)। **ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಅಸಮ್ಮಾವತ್ತನ್ತಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಂ ವಾ ಅಲಜ್ಜಿಂ ವಾ ತಥಾ ಅಸಮ್ಮಾವತ್ತನ್ತಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ವಾ ಉಮ್ಮತ್ತಕಂ ವಾ **ತೇಸಂ** ಅನ್ತೇವಾಸಿಆದೀನಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ವಾ ತಥಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ, ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ಸಯಂ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಅಲಜ್ಜೀಆದಯೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನತೋಯೇವ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೮) ವುತ್ತಂ, **ಪಾಳಿಯಞ್ಚ** "ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೭) ವುತ್ತಂ, "ಅತ್ತನೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಾ"ತಿ ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೇ? ಇಮಸ್ಸೇವ ಪಾಠಸ್ಸ ಅನುಲೋಮತೋ ವುತ್ತಂ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕನ್ತಿಆದೀಸು ಪರಮಂ ಅಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾದಿಭಾವೇನ "ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಲಹುಪರಿವತ್ತಿತಾಯ ಕೋಪೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೦೯೯. **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಚ ತತ್ಥೇವ ಸೇಸಂ "ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೬) ಚ "ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ವಾ"ತಿ ಚ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ। **"ಸಙ್ಘಾರಾಮಾಪಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಾ"**ತಿ ಇದಂ ಕಲಹಕಾರಕೇನೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭಣ್ಡನಕಾರಕಕಲಹಕಾರಕಮೇವ ಸಕಲಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತುಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಹಿ ಪಕ್ಖಂ ಲಭಿತ್ವಾ

ಸಙ್ಘಮ್ಪಿ ಭಿನ್ದೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೮)। **ಇದಂ ತೂತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೇನ **ತು**-ಸದ್ದೇನ ವುತ್ತವಿಸೇಸನಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅನನ್ತರಸದಿಸೋಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ** ಕಾಯಚಿತ್ತವಾಚಾಚಿತ್ತಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋತಿ।

ನಿಕ್ಕಡ್ಢನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೦೦-೧. **ಮಜ್ಝಿಮಾಸೀಸಘಟ್ಟಾಯಾತಿ** ಸೀಸಂ ನ ಘಟ್ಟೇತೀತಿ **ಅಸೀಸಘಟ್ಟಾ,** ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಅಸೀಸಘಟ್ಟಾ ಮಜ್ಝಿಮಾಸೀಸಘಟ್ಟಾ, ತಾಯ, ಪಮಾಣಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೀಸಾಘಟ್ಟನಪ್ಪಮಾಣುಬ್ಬೇಧಹೇಟ್ಠಿಮತಲಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇಹಾಸಕುಟಿಯಾತಿ** ಪದರಾದೀಹಿ ಉಪರಿ ಅಚ್ಛನ್ನತಲಾಯ ದ್ವಿಭೂಮಿಕಾದಿಭೇದಾಯ ಕುಟಿಯಾ। **ಉಪರೀತಿ** ಮತ್ಥಕೇ, ಅಕತಪದರಾದಿಅತ್ಥರಣಾಯ ತುಲಾಮತ್ತಯುತ್ತಾಯ ಉಪರಿಮತಲೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಾಹಿ ಕಾಹಿಚಿ ಉಪರಿ ಅಚ್ಛನ್ನತಲಾ ದ್ವಿಭೂಮಿಕಕುಟಿ ವಾ ತಿಭೂಮಿಕಾದಿಕುಟಿ ವಾ 'ವೇಹಾಸಕುಟೀ'ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಇಧ ಪನ ಅಸೀಸಘಟ್ಟಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೧)। **ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೇ ಮಞ್ಚೇತಿ** "ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋ ನಾಮ ಮಞ್ಚೋ ಅಙ್ಗೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಹೋತೀ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತೇ ಅಟನಿಸೀಸಾನಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾದಸಿಖಂ ಆವುಣಿತ್ವಾ ಉಪರಿಸಿಖಾಯ ಅನಾಕೋಟಿತಆಣಿಮ್ಹಿ ಠಿತಮಞ್ಚೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೇ ಪೀಠೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಆಹಚ್ಚಪಾದಕಂ ನಾಮ ಪೀಠಂ ಅಙ್ಗೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೧)। ಸೋಯೇವತ್ಥೋ।

ತಸ್ಮಿಂ ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೇ ಮಞ್ಚೇ ವಾ ಪೀಠೇ ವಾ ನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೦೨-೩. ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಪುಗ್ಗಲೇತಿ** ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ವಿಹಾರೇ। ವೇಹಾಸಕುಟಿಯಾ...ಪೇ॰... ಗಣನಾಯೇವ ತಸ್ಸ ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಸಙ್ಘಿಕಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಿಕಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ।**

ಹೇಟ್ಠಾ ಅಪರಿಭೋಗೇ ವಾತಿ ದಾರುಸಮ್ಭಾರಾದೀನಂ ವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ಅವಲಞ್ಜೇ ವಾ। **ಸೀಸಘಟ್ಟಾಯ ವಾತಿ** ಸೀಸಘಟ್ಟನಪ್ಪಮಾಣತಲಾಯ ಕುಟಿಯಾ ವಾ। **ಅವೇಹಾಸವಿಹಾರೇ ವಾತಿ** ಅವೇಹಾಸಕುಟಿಯಾ ಭೂಮಿಯಂ ಕತಪಣ್ಣಸಾಲಾದೀಸು। ಏತ್ಥಾಪಿ **"ವಿಸ್ಸಾಸಿಕವಿಹಾರೇ"**ತಿ ಇದಂ "ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೨) ಇಮಸ್ಸ ಅನುಲೋಮನತೋ ವುತ್ತಂ।

೧೧೦೪. **ಯತ್ಥ ಪಟಾಣಿ ವಾ ದಿನ್ನಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚೇ ಪಾದಸೀಸಾನಂ ಉಪರಿ ಅಟನಿಮತ್ಥಕತೋ ತಿರಿಯಂ ಆಣಿ ಪವೇಸಿತಾ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಅಭಿನಿಸೀದತೋ, ಅಭಿನಿಪಜ್ಜತೋ ವಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಅಪವೇಸಿತಪಟಾಣಿಮ್ಹಿ ಮಞ್ಚೇ ವಾ ಪೀಠೇ ವಾ। **"ಠತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಪಜ್ಜನಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಲಗೇತೀತಿ** ಉಪರಿಬದ್ಧಅಙ್ಕುಸಸಿಕ್ಕಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಲಗೇತಿ। **ಇದಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಏಳಕಲೋಮೇನ** ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮಂ ಮತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ವೇಹಾಸಕುಟಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೦೫. **ಯಾವ ದ್ವಾರಸ್ಸ ಕೋಸಮ್ಹಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, "ಮಹಲ್ಲಕೋ ನಾಮ ವಿಹಾರೋ ಸಸ್ಸಾಮಿಕೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೫) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಾರಾಪೇತಾನಂ ದಾಯಕಾನಂ ಸಮ್ಭವತೋ ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ "ವಿಹಾರೋ ನಾಮ ಉಲ್ಲಿತ್ತೋ ವಾ ಹೋತಿ ಅವಲಿತ್ತೋ ವಾ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತೋ ವಾ"ತಿ ದಸ್ಸಿತಭೇದಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ

ದ್ವಾರಕೋಸಸಙ್ಖಾತಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟಸ್ಸ “ಸಮನ್ತಾ ಹತ್ಥಪಾಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೬) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತದ್ವಾರಕವಾಟಪುಥುಲಪ್ಪಮಾಣದ್ವಾರಬಾಹಸಮೀಪಂ ಅವಧಿಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ದ್ವಾರಕೋಸೋ ನಾಮ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಕವಾಟವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣೋ ಓಕಾಸೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)।

ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಅಗ್ಗಳಸಹಚರಿಯೇನ ತಂಸಹಿತದ್ವಾರಕವಾಟೇನ ಯುತ್ತದ್ವಾರಬಾಹಾನಮೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ದ್ವಾರಬಾಹಾನಂ ನಿಚ್ಚಲತ್ಥಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸಕವಾಟಸ್ಸ ದ್ವಾರಬನ್ಧಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಲಭಾವತ್ಥಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)। **ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಪುನಪ್ಪುನ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬೋ ವಾ ಲೇಪಾಪೇತಬ್ಬೋ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)। ತಿಣಮತ್ತಿಕಾನಂ ಉಪರಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮತ್ತಿಕಾಲೇಪೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೦೬-೭. ಯೋ ಇಧೇಯ್ಯೋ, ಅಯಂ ನಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, “ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬಂ ವಾ ಲೇಪಾಪೇತಬ್ಬಮೇವ ವಾ”ತಿ ಯೋ ವುತ್ತೋ, **ಅಯಂ ನಯೋ** ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಲೋಕಂ ಸನ್ಧೇತಿ ಪಿಧೇತೀತಿ **ಆಲೋಕಸನ್ಧಿ,** ವಾತಪಾನಕವಾಟಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಯಥಾಹ “ಆಲೋಕಸನ್ಧೀತಿ ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾ ವುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)। ಏತ್ಥ ಕವಾಟಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಕವಾಟದ್ವಾರಫಲಕವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣಂ ಲೇಪಟ್ಠಾನಂ। ಯಥಾಹ “ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಕವಾಟವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣೋ ಓಕಾಸೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)।

ಏತ್ಥಾಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ವಾತಪಾನಕವಾಟಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಾರಫಲಕವಿತ್ಥಾರಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ತಿಣ್ಣಂ ಮತ್ತಿಕಾನಂ ಉಪರಿಪಿ ಯತ್ತಕಂ ಬಹಲಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಆಲೋಕಸನ್ಧಿ ಪರಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬೋ ವಾ ಲೇಪಾಪೇತಬ್ಬೋ ವಾತಿ। “ಪುನಪ್ಪುನಂ ಛಾದಾಪೇಸಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲೇಪಾಪೇಸೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೪) ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನದೋಸೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಲೇಪಂ ಅನುಜಾನನ್ತೇನ ಚ ದ್ವಾರಬನ್ಧನಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೇಯೇವ ಪದೇಸೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲೇಪಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲಿಮ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಲಿಮ್ಪಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಭಿತ್ತಿಯಂ ಮತ್ತಿಕಾಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಚತುತ್ಥಲೇಪೇ ದಿನ್ನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ಪನ ತೀಸುಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲೇಪದಾನಸ್ಸ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಅನುರೂಪನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಛದನಸ್ಸಾತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಾನಂ ಇಟ್ಠಕಾಸಿಲಾಸುಧಾತಿಣಪಣ್ಣಚ್ಛದನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ। **ದ್ವತ್ತಿಪರಿಯಾಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಪರಿಯಾಯೇನಾತಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇನ, ಏವಂ ಛದನಂ ಪನ ತಿಣಪಣ್ಣೇಹಿ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೬) ವುತ್ತತ್ತಾ **ಪರಿಯಾಯ**ನ್ತಿ ತಿಣೇಹಿ ವಾ ಪಣ್ಣೇಹಿ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಛದನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಟ್ಠಕಾಯ ವಾ ಸಿಲಾಯ ವಾ ಸುಧಾಯ ವಾ ಛದನೇ ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಮಗ್ಗೇನ ಛದನಂ ಪನ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಲಬ್ಭತಿ। ದ್ವತ್ತಿಪರಿಯಾಯೇನ ಛದನಞ್ಚ “ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಛದನಂ ಛದನೂಪರಿ ವೇದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಉಪರೂಪರಿ ಛದನವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಹರಿತಂ** ನಾಮ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾದಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಹರಿತನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ ಸತ್ತಧಞ್ಞಭೇದಂ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಂ, ಮುಗ್ಗಮಾಸತಿಲಕುಲತ್ಥಅಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಾದಿಭೇದಞ್ಚ ಅಪರಣ್ಣಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)। ಇಮೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಾಭಾವೇನ ಅಹರಿತಂ ನಾಮ।

ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಧಾತಬ್ಬಂ। **ತತೋ ಉದ್ಧ**ನ್ತಿ ತೀಹಿ ಪರಿಯಾಯೇಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ವಾ ಉದ್ಧಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಾ ಪರಿಯಾಯಾನಂ ವಾ ಉಪರೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೬)। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನದೂರತಾಯ ಯುತ್ತೇ ಅಹರಿತಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಛಾದಾಪೇತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ “ಏವಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। ಅಪಕ್ಕಮನ್ತೇನ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಠಾತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಚತುತ್ಥವಾರೇ ಛದನತ್ಥಂ ವಿದಹನ್ತಸ್ಸ

ಇಟ್ಠಕಾದಿಗಣನಾಯ, ತಿಣೇಸು ತಿಣಗಣನಾಯ, ಪಣ್ಣೇಸು ಪಣ್ಣಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಮಗ್ಗೇನ ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಮಗ್ಗೇ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತತಿಯಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೯)। **ತತಿಯಾಯ ಮಗ್ಗನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ತತಿಯಾಯಾ**ತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಮ್ಪದಾನವಚನಂ, ತತಿಯಂ ಮಗ್ಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಹರಿತೇ, "ಸಚೇ ಹರಿತೇ ಠಿತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೭) ವಚನತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ತಿಟ್ಠತೋತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಬೀಜರೋಪನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸಸ್ಸಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಾವ **ಹರಿತಂ** ನಾಮ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತೇ ವುತ್ತಂ ಬೀಜಂ ನ ತಾವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ವಸ್ಸೇ ಪನ ಪತಿತೇ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫)।

೧೧೦೮-೯. ಅಹರಿತಟ್ಠಾನೇಪಿ ತಿಟ್ಠತೋ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಿಟ್ಠಿವಂಸೇ"**ತಿಆದಿ। **"ಪಿಟ್ಠಿವಂಸೇ"**ತಿ ಇದಂ ವಂಸಯುತ್ತಸೇನಾಸನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಕಣ್ಣಿಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಕತಸೇನಾಸನಸ್ಸಾಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ಹೋತಿ। **ಪಿಟ್ಠಿವಂಸೇ**ತಿ ಚ "ಗಙ್ಗಾಯಂ ಘೋಸೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಸಾಮೀಪಿಕಾಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಕುತೋಯಂ ವಿಸೇಸೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ? **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಸ್ಸ ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಕಣ್ಣಿಕಾಯ ವಾ ಉಪರಿ, ಥುಪಿಕಾಯ ವಾ ಪಸ್ಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೫) ವುತ್ತವಿಧಾನತೋ ಲಬ್ಭತಿ। "ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **ಠಿತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗತಿನಿವತ್ತಿಸಾಮಞ್ಞೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚ ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಹರಿತೇ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **"ಠಾತು"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಕರಣತ್ಥಾಯ ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ "ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಅಹರಿತೇಪಿ ಠತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಪತನೋಕಾಸತೋತಿ ಏತ್ಥ ಪಠಮತ್ಥೇ ತೋ-ಪಚ್ಚಯೋ। **ತಞ್ಹಿ** ಠಾನಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪತನೋಕಾಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಹೇತುಅತ್ಥೇ ವತ್ತಮಾನತೋ ಯಸ್ಮಾ ಅಹರಿತೇ ಪತನ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸೇತಂ ಠಾನಂ ಪತನೋಕಾಸೋ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಠಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೧೧೧. ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆದೋ ತಾವ ವಿಹಾರಪದಸ್ಸ **ಪದಭಾಜನೇ** "ವಿಹಾರೋ ನಾಮ ಉಲ್ಲಿತ್ತೋ ವಾ"ತಿಆದಿವುತ್ತತ್ತಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೯) ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯತೋ ತಿಣೇಹೇವ ಕತಛದನಭಿತ್ತಿಕಾ ಕುಟಿ ತಿಣಕುಟಿಕಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ತಿಣಛದನಾ ಕುಟಿಕಾ **ತಿಣಕುಟಿಕಾ**।

ದ್ವತ್ತಿಪರಿಯಾಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೧೨. **ಜಾನನ್ತಿ** ತೋಯಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಣಕಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ। **ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತೇನ ಉದಕೇನಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತೇನ ಉದಕೇನ ಸಯಂ ವಾ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೦)।

೧೧೧೩. ಯೋ ಪನ ಧಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಮತ್ತಿಕಂ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸಿಞ್ಚತೋ ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೧೪-೫. **ಸನ್ದಮಾನಕನ್ತಿ** ತೋಯವಾಹಿನಿಂ। **ಮಾತಿಕಂ** ಆಳಿಂ। **ಸಮ್ಮುಖಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದಕಂ ನ್ಹಾಯಿತುಮಿಚ್ಛಿತಂ ಯದಿ, ಸಯಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಬನ್ಧತೋ **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಯೋಗಗಣನಾ**ತಿ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ, ಉದಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಯಥಿಚ್ಛಿತದಿಸಾಭಿಮುಖಕರಣಪಯೋಗಾನಂ ಗಣನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೧೬-೭. ಯಂ ಜಲಂ ತಿಣಾದಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ಸಚೇ ಖಯಂ ವಾ ಆವಿಲತ್ತಂ ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಾದಿಸೇ ಉದಕೇ ಮತ್ತಿಕಂ, ತಿಣಮೇವ ವಾ ಸಚೇ ಸಕಟಪುಣ್ಣಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಪಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಏಕಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ। **ಏಕೇಕಂ** ಮತ್ತಿಕಂ, ತಿಣಮೇವ ವಾ।

ವಾ-ಸದ್ದೇನ ಕಟ್ಠಗೋಮಯಾದಿಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆವಿಲತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಾಣಕಾ ಯಥಾ ನಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾ ಆಲುಳಿತಭಾವಂ। ಇಮಿನಾ ಏವಂ ಅವಿನಸ್ಸಮಾನಪಾಣಕೇ ಮಹಾಉದಕೇ ತಿಣಾದಿಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಇದಂ ಪನ ಮಹಾಉದಕಂ…ಪೇ॰… ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೦)।

೧೧೧೮. **ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ** ಆಣಾಪನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। **ಏಕಾ** ಪಾಚಿತ್ತಿ।

೧೧೧೯. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕೇ ಚ ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ಚ। **ವಿಮತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಹಚರಿಯೇನ ವಿಮತಿಸಹಿತಮಾಹ।

೧೧೨೦. **"ಸಬ್ಬತ್ಥಪಾಣಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ"**ತಿಆದೀಸು ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭಮಾನಂ "ಸಿಞ್ಚನಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕೇ, ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ಚ। **ಅಪಾಣಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಏವಂ ಕತೇನ ಪಯೋಗೇನ ನಸ್ಸಮಾನಾ ಪಾಣಕಾ ನ ಸನ್ತೀತಿಸಞ್ಞಿಸ್ಸ। **ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಯಥಾ ಪಾಣಕಾ ನ ನಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಘಟಾದೀಹಿ ಗಹಿತಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಉದಕಂ ಉದಕೇಯೇವ ಓಸಿಞ್ಚನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಓಸಿಞ್ಚಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ವಟ್ಟಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉದಕೇ ತಿಣಾದಿಮ್ಹಿ ಪತಿತೇ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಕತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಅಸತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಸತಿಯಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ಅಜಾನತೋ**ತಿ ಪಾಣಕಾನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ।

೧೧೨೧-೨. ವಧಕಚಿತ್ತೇ ಸತಿ ಸತ್ತಮೇ ಸಪ್ಪಾಣಕವಗ್ಗೇ **ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ** ವಿಸಯಭಾವತೋ ತತೋ ವಿಸೇಸೇತುಮಾಹ **"ವಿನಾ ವಧಕಚಿತ್ತೇನಾ"**ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೧೪೦) "ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ಪಠಮಙ್ಗಞ್ಚ "ಜಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದುತಿಯಙ್ಗಞ್ಚ "ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚತುತ್ಥಙ್ಗಞ್ಚ ವುತ್ತಂ, ನ ವುತ್ತಂ ತತಿಯಙ್ಗಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ವಧಕಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಮವಗ್ಗೇ **ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯವಚನತೋ ಏತ್ಥ ತದಭಾವಲಕ್ಖಣಂ ತತಿಯಙ್ಗಂ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತೀತಿಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ವಿನಾ ವಧಕಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ। ತೇನೇವಾಹ **"ಚತ್ತಾರೇವಸ್ಸ ಅಙ್ಗಾನಿ, ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಿ ಮಹೇಸಿನಾ"**ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ।

೧೧೨೩. ಸಪ್ಪಾಣಕಸಞ್ಞಿಸ್ಸ "ಪರಿಭೋಗೇನ ಪಾಣಕಾ ಮರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಜಾನನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಸಿಞ್ಚನಸಿಞ್ಚಾಪನಂ "ಪದೀಪೇ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಟಙ್ಗಾದಿಪಾಣಕಾ ಮರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಂ ವಿಯ ವಿನಾಪಿ ವಧಕಚೇತನಾಯ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂ ತಿಚಿತ್ತ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕುಪಿತಸ್ಸ ವಾ ಕೀಳಾಪಸುತಸ್ಸ ವಾ ಸಿಞ್ಚತೋ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ಮಾಲಾಗಚ್ಛಾದಿಂ ಸಿಞ್ಚತೋ ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಅಜಾನತೋ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಅಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತನ್ತಿ ತಿಚಿತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸತ್ತಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಞ್ಚನಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಚ। **ಇದಂ ವಿಸೇಸನ**ನ್ತಿ ಇದಂ ನಾನಾಕರಣಂ। **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕರಣೇ **ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ** ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಲೋಕವಜ್ಜಂ, ಇದಂ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂ। ತಂ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ಇದಂ ತಿಚಿತ್ತಂ। ತಂ ದುಕ್ಖವೇದನಂ, ಇದಂ ತಿವೇದನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಸತ್ತಮವಗ್ಗೇ ದುತಿಯಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ಚ ಕೋ ವಿಸೇಸೋತಿ ಚೇ? ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ "ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ"ತಿ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗವಸೇನ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ "ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೮೮) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅತ್ತನೋ ನಹಾನಪಾನಾದಿಪರಿಭೋಗವಸೇನ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗವಸೇನೇವ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಪುನ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗವಸೇನ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸಪ್ಪಾಣಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಸೇನಾಸನವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

೧೧೨೪-೬. **ಅಟ್ಠಙ್ಗಯುತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸೀಲವಾ"ತಿಆದಿ ಏಕಮಙ್ಗಂ, "ಬಹುಸ್ಸುತೋ"ತಿಆದಿ ದುತಿಯಂ, "ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ ತತಿಯಂ, "ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ ಚತುತ್ಥಂ, "ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ"ತಿ ಪಞ್ಚಮಂ, "ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದಿತು"ನ್ತಿ ಛಟ್ಠಂ, "ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ ಸತ್ತಮಂ, "ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ವಾ ಹೋತಿ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ವಾ"ತಿ ಅಟ್ಠಮನ್ತಿ ಏತಾನಿ ಪಾಠಾಗತಾನಿ ಅಟ್ಠ ಅಙ್ಗಾನಿ ನಾಮ। ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಓವಾದೋ, ತದತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಮುತೀತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಞತ್ತಿ ಚತುತ್ಥೀ ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। "ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

ಅಟ್ಠಙ್ಗಯುತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನಾ **ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ** ಕಮ್ಮೇನ ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿ ಇಧ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಾಯ ಅಸಮ್ಮತೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹೀತಿ "ವಸ್ಸಸತೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತದಹುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿವಾದನಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೪೯) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ। **ಏಕಂ** ಭಿಕ್ಖುನಿಂ, **ಸಮ್ಬಹುಲಾ** ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋತಿ ಇದಂ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಓಸಾರೇನ್ತೋವಾ**ತಿ ಪಾಳಿಂ ಉಚ್ಚಾರೇನ್ತೋವ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಓಸಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಪಾಳಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೯)। **ತೇ ಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇ ತೇ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ। **ಓವದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಪಾಳಿಭಾಸನಸಙ್ಖಾತಂ ಓವಾದಂ ಕರೇಯ್ಯ।

ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪಾಟಿಪದೇ ಓವಾದತ್ಥಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ "ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪಾಠಾಗತನಯೇನ "ಸಮಗ್ಗತ್ಥ ಭಗಿನಿಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಮಗ್ಗಮ್ಹಯ್ಯಾ"ತಿ ಯದಿ ವದೇಯ್ಯುಂ, "ವತ್ತನ್ತಿ ಭಗಿನಿಯೋ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮಾ"ತಿ ಪುನಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವತ್ತನ್ತಯ್ಯಾ"ತಿ ಯದಿ ವದೇಯ್ಯುಂ, "ಏಸೋ ಭಗಿನಿಯೋ ಓವಾದೋ"ತಿ ನಿಯ್ಯಾದೇಯ್ಯ। "ನ ವತ್ತನ್ತಯ್ಯಾ"ತಿ ಯದಿ ವದೇಯ್ಯುಂ, "ವಸ್ಸಸತೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಪಾಳಿಭಾಸನವಸೇನ ಓವಾದಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಓಸಾರೇನ್ತೋವ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಓವದೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

೧೧೨೭. **ಅಞ್ಞೇನ ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಸುತ್ತನ್ತೇನ ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮೇನ ವಾ। **ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇಯೇವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯಾ"ತಿ। **ತಥಾ**ತಿ ಓವದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೨೮. **ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಗೋತಮಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಸಾಕಿಯಾನಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುನೋ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇ ಸತಿ ತಥಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಏವ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೨೯. **ಓವಾದಂ ಅನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ**ತಿ "ವತ್ತನ್ತಿ ಭಗಿನಿಯೋ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವತ್ತನ್ತಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಸೋಯೇವತ್ಥೋ।

೧೧೩೦. ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಓವದತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೩೧. **ಅಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಓವಾದ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಓವಾದತ್ಥಂ ಯಾಚನಸನ್ದೇಸೋ ತದತ್ಥತಾಯ ಓವಾದೋತಿ ಗಹಿತೋತಿ ಓವಾದಸಾಸನಂ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪಚ್ಚಾಹರತೋಪಿ** ತನ್ತಿ ತಂ ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಂ ಓವಾದಸಾಸನಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ

ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ದಿನ್ನಂ ಪಟಿಸಾಸನಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ನೇತ್ವಾ ಅವದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ। **ಬಾಲನ್ತಿ** ಸಾಸನಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಞ್ಚ ಉಪೋಸಥಗ್ಗಂ ನೇತ್ವಾ ಆರೋಚನಞ್ಚ ಪಟಿಸಾಸನಂ ಹರಿತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಯಥಾನುರೂಪಂ ಪಚ್ಚಾರೋಚನಞ್ಚ ಕಾತುಂ ಅಜಾನನತಾಯ ಬಾಲಂ। **ಗಿಲಾನನ್ತಿ** ಉಪೋಸಥಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಆರೋಚನಸ್ಸ ಬಾಧಕೇನ ಗೇಲಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಗಿಲಾನಂ। **ಗಮಿಕನ್ತಿ** ಪಾಟಿಪದಂ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಗಮನಂ ಗಮಿಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೩೧. **ಕಮ್ಮಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಕಮ್ಮ**-ಸದ್ದೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸ್ಸ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ದಿನ್ನಂ ಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಞತ್ತಿಂ, ಕಮ್ಮವಾಚಞ್ಚ ಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ, ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ವಾ ಕತಂ ಚೇ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ನಾಮ। **ವಗ್ಗೇತಿ** ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅನಾಹರಣೇನ ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಉಕ್ಕೋಟೇನ ವಾ ವಗ್ಗೇ ಸತಿ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ** "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ವೇಮತಿಕೋ ಓವದತಿ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೦) ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಿಪಕ್ಖೇ ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ಹೋತಿ।

೧೧೩೨. ಅಧಮ್ಮೇ ಪನ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ವೇಮತಿಕಸ್ಸಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಗ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಮಿಂ, ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕಪಕ್ಖೇ "ವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೦) ಅಧಮ್ಮಿಕಕಮ್ಮೇಯೇವ ವಿಮತಿವಾರೇ ವುತ್ತತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಧಮ್ಮಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ "ಅಧಮ್ಮೇ ಪನ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, "ತಥಾ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ತೇನ "ವಗ್ಗೇ"ತಿಆದಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೦) ವುತ್ತಂ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತಿ। ಏವಮೇತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ನವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ವುತ್ತಾ"**ತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಯ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮವಾರೇ "ಸಮಗ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇ ಚ ಏವಮೇವ ನವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ **"ಸಮಗ್ಗೇಪಿ ಚ ತತ್ತಕಾ"**ತಿ ಆಹ। ಯಥಾಹ "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕೋ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೦)।

೧೧೩೪. **ದ್ವಿನ್ನಂ ನವಕಾನಂ ವಸಾತಿ** ಯಥಾದಸ್ಸಿತಂ ವಗ್ಗನವಕಂ, ಸಮಗ್ಗನವಕನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ನವಕಾನಂ ವಸೇನ। **ತಾತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ।

"ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕೋ ವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ **ವಗ್ಗಪಕ್ಖೇ** ನವ ದುಕ್ಕಟಾನಿ। "ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕೋ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಗ್ಗಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞೀ ಓವದತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೧) ಏತ್ಥ ಅನ್ತೇ ವುತ್ತಂ

ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸೇಸು ಅಟ್ಠಸು ವಾರೇಸು **ಸಮಗ್ಗಪಕ್ಖೇ** ಅಟ್ಠ ದುಕ್ಕಟಾನಿ। ಏವಂ ಪುರಿಮಾನಿ ನವ, ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಾತಿ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಪಕ್ಖೇ ಸತ್ತರಸ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ದುಕ್ಕಟಂ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇಪಿ, ಸತ್ತರಸವಿಧಂ ಸಿಯಾ"**ತಿ।

೧೧೩೫. "ಓಸಾರೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಕಥೇತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ತಂ ಕಥೇತಿ ವಾ। **ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಕಥೇತಿ ವಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ತಮೇವ ವದತಿ ವಾ। ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಕಥೇತಿ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮೇ ಕಥೇತಿ ವಾ, ನೇವ ದೋಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಿನೋ ಕಥಯತೋ ನೇವ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೩೬. ಇದಾನಿ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾನಂ ಲಕ್ಖಣೇ ಏಕತ್ಥ ದಸ್ಸಿತೇ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಾಚುಗ್ಗತಾವ ಕಾತಬ್ಬಾ"**ತಿಆದಿ। ದ್ವೇ ಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ ಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾವ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಾ ಕತ್ವಾ ತಾಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಳಿತೋ, ಅತ್ಥತೋ ಚ ವಚನಪಥಾರುಳ್ಹಾ ವೋಹಾರಕ್ಖಮಾಯೇವ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಚತ್ತಾರೋ ಭಾಣವಾರಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾವ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಪಗುಣಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ ಪಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಧಾರೇತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ವಾಚುಗ್ಗತಾವ ಕಾತಬ್ಬಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತದತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ಧಾರೇತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೩೭. **ಪರಿಕಥತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥನತ್ಥಾಯ। **ಕಥಾಮಗ್ಗೋ**ತಿ ಮಹಾಸುದಸ್ಸನಕಥಾಮಗ್ಗೋ। **ಮಙ್ಗಲ... ಪೇ॰... ಅನುಮೋದನಾ**ತಿ ಅಗ್ಗಸ್ಸ ದಾನಾದಿಮಙ್ಗಲೇಸು ಭತ್ತಾನುಮೋದನಾಸಙ್ಖಾತಾ ದಾನಕಥಾ ಚ, ಕುಮಾರಮಙ್ಗಲಾದೀಸು ಮಹಾಮಙ್ಗಲಸುತ್ತಾದಿಮಙ್ಗಲಾನುಮೋದನಾ ಚ, **ಅಮಙ್ಗಲಂ** ನಾಮ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ, ತತ್ಥ ಮತಕಭತ್ತಾದೀಸು ತಿರೋಕುಟ್ಟಾದಿಕಥಾ ಚಾತಿ ಏವಂ ತಿಸ್ಸೋಯೇವಾನುಮೋದನಾ।

೧೧೩೮. **ಉಪೋಸಥಾದಿಅತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪವಾರಣಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ಪರಿವಾರೇ ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ ಆಗತಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಉತ್ತಮತ್ಥಸ್ಸ ಪಾಪಕ"ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮಾಹ। ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಚ ಧಾತುವವತ್ಥಾನಮುಖೇನ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ। **ಉತ್ತಮತ್ಥಸ್ಸಾ**ತಿ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ।

೧೧೩೯. **ಏತ್ತಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾನ ಬಹುಸ್ಸುತೋ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಧಮ್ಮಾನಂ ಉಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಬಹುಸ್ಸುತೋ। **ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಞ್ಚಸಂವಚ್ಛರೋ। "ದಸವಸ್ಸೋ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಂವಚ್ಛರವಸೇನ ಪಞ್ಚವಸ್ಸೇಸು ಪರಿಪುಣ್ಣೇಸು ವುತ್ಥವಸ್ಸವಸೇನ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೇಸುಪಿ ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋಯೇವ। ಇತರಥಾ ಊನಪಞ್ಚವಸ್ಸೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೂಪಸಮ್ಪದಾದೀಸು ವಿಯ ಕೇಚಿ ಸಂವಚ್ಛರಗಣನಂ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ "ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ"ತಿವಚನಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ಥವಸ್ಸಗಣನಮೇವ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ। ತಥಾ ಗಹಣೇಸು ಯುತ್ತಿ ವಾ ಮಗ್ಗಿತಬ್ಬಾ। **ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಯವಾಸಂ ಜಹಿತ್ವಾ। **ಇಸ್ಸರೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯವಿರಹೇನ ಇಸ್ಸರೋ, ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಯಮುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ।

೧೧೪೦. **ದ್ವೇ ವಿಭಙ್ಗಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗದ್ವಯಂ। ಇಧ **"ವಾಚುಗ್ಗತಾ"**ತಿ ಇದಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯಾಹಾತಿಪಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** "'ದ್ವೇ ವಿಭಙ್ಗಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಕಾತಬ್ಬಾ'ತಿಇದಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಾವಸೇನ ಉಗ್ಗಹಣಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ'ನ್ತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೧೪೫-೧೪೭)। **ಬ್ಯಞ್ಜನಾದಿತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಬ್ಯಞ್ಜನಂ** ನಾಮ ಪದಂ, **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಂ **ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಂ** ನಾಮ ಅಕ್ಖರಂ, ಪದಕ್ಖರಾನಿ ಅಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಚತೂಸ್ವಪಿ ನಿಕಾಯೇಸೂ**ತಿ

ದೀಘಮಜ್ಝಿಮಸಂಯುತ್ತ ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಏಕೋ ವಾ ನಿಕಾಯೋ ಪೋತ್ಥಕೋಪಿ ಚ ಏಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯಸ್ಸಾಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **"ಪಿ ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ ಜಾತಕಭಾಣಕೇನ ಸಾಟ್ಠಕಥಂ ಜಾತಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಧಮ್ಮಪದಂ ಸಹ ವತ್ಥುನಾ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸಿತೇ ದ್ವೇ ಪೋತ್ಥಕೇ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಿ ವಾ।

೧೧೪೨. **ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ** ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ವಸತಿ, ತಸ್ಸಾ ತಸ್ಸಾದಿಸಾಯ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಪಧಾನೋ। **ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋತಿ** ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ದಿಸಾಭಾಗೇ ಯಥಾಕಾಮಂ ವುತ್ತಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ । ಪರಿಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಕಾಮಂ ಲಭತೇ ಇಸ್ಸರೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಸ್ಸರೋ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಸಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಿಸೂಪಟ್ಠಾಪಕಲಕ್ಖಣಂ ವುತ್ತಂ।

೧೧೪೩. **ವಾಚುಗ್ಗನ್ತಿ** ವಾಚುಗ್ಗತಂ। ಏತ್ಥ ಚ "ಇದಾನಿ ಅಯಂ ಭಣ್ಡಪಾಥಾವಿಧಿ ನ ಹೋತೀತಿ ಮಿಹಕಪರಿಪುಚ್ಛನಕಥಾನುರೂಪತೋ ಅತ್ಥಕರಣಂ ನ ವಾಚುಗ್ಗತಕರಣಂ ನಾಮಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತಂ ದುತಿಯಙ್ಗಮೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

೧೧೪೪. **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। **ಅಸಮ್ಮತತಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅಸಮ್ಮತತಾ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಪುಣ್ಣೂಪಸಮ್ಪನ್ನತಾ, ಓವಾದವಸೇನ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಭಣನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ।

ಓವಾದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೪೮. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ** "ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅನತ್ಥಙ್ಗತಸಞ್ಞೀ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪತ್ತಯೇ। **ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ। "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪನ ಓವದತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೧೧೪೮. **ಉದ್ದೇಸಾದಿನಯೇನಾತಿ** "ಅನಾಪತ್ತಿ ಉದ್ದೇಸಂ ದೇನ್ತೋ, ಪರಿಪುಚ್ಛಂ ದೇನ್ತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರನಯೇನ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

ಅತ್ಥಙ್ಗತಸೂರಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೪೯. "ಸಚೇ ಅಸಮ್ಮತೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಓವದನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಮ್ಮತಸ್ಸಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಹಾರಂ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಕಾಲಾತಿ** "ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ , ಗಿಲಾನಾ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ವುತ್ತಕಾಲತೋ ಅಞ್ಞತ್ರ। "ಗಿಲಾನಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನೀ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಓವಾದಾಯ ವಾ ಸಂವಾಸಾಯ ವಾ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೬೧) ದಸ್ಸಿತೇ ಗಿಲಾನಕಾಲೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೧೫೦. **ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯಂ ಹೋತೀತಿ** ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ, ಇಮಿನಾ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ದ್ವೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ। "ತೀಣಿಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ, ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ತೀಣಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫೧. **ಅಞ್ಞೇನ ಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ಗರುಧಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಬುದ್ಧವಚನೇನ। **ದುಕ್ಕಟದ್ವಯನ್ತಿ** ಅಸಮ್ಮತಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಗಮನಮೂಲಕಂ ದುಕ್ಕಟದ್ವಯಂ। **ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ಅಸಮ್ಮತಸ್ಸ "ಸಮ್ಮತಸ್ಸಾಪೀ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ।

“ಅಟ್ಠಹಿ ವಾ ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೫) **ಅತ್ಥಙ್ಗತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ **“ರತ್ತಿಹೇತುಕ”**ನ್ತಿ ಆಹ, ರತ್ತಿಓವಾದನಮೂಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫೨. **ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯ**ನ್ತಿ ದುತಿಯತತಿಯಮೂಲಕಂ। ಗರುಧಮ್ಮೇನ ಓವಾದೋ **ಗರುಧಮ್ಮೋ,** ಸೋ ನಿದಾನಂ ಯಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಸಮ್ಮತತ್ತಾ ಗರುಧಮ್ಮನಿದಾನಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ಅಭಾವತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೫೩. **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಸಮ್ಮತಸ್ಸೇವ। **ದುಕ್ಕಟಂ** ಇಮಿನಾ ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। **ಅನಾಪತ್ತಿ** ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ, ತೇನೇವಾಹ **“ಸಮ್ಮತತ್ತಾ”**ತಿ। **ಪಾಚಿತ್ತಿ** ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ, ತೇನೇವಾಹ **“ರತ್ತಿಯ”**ನ್ತಿ।

೧೧೫೪. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ಓವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೬೨) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಇತರದ್ವಯೇ**ತಿ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ವೇಮತಿಕೋ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೬೨) ದಸ್ಸಿತೇ ಇತರದ್ವಯೇ। **ಓವದನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಓವದನ್ತಸ್ಸ।

೧೧೫೫. ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ದುಕ್ಕಟಟ್ಠಾನೇ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ತಥಾ”**ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಓವದನ್ತಸ್ಸ ತಥಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೫೬. **ಚೀವರಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದಿಇತರಪಚ್ಚಯತ್ತಯಞ್ಚ ಸಕ್ಕಾರಗರುಕಾರಮಾನನವನ್ದನಪೂಜನಾನಿ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। **ಸಮ್ಮತೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಸಮ್ಮತೇ।

೧೧೫೭. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಏವಂ ವದತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೬೭) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತಮೇವ। ಇಧ **ಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ। ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ**। ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ವಾ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ವಾತಿ ಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಅಙ್ಗಾನಿ।

೧೧೫೮. “ಸಮ್ಮತಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ ಕಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹಾತಿ ಚೇ? ಸಮ್ಮತೇನ ಹುತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಸಾಮಣೇರಭಾವಮುಪಗತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಆಮಿಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಚೀವರಾದೀನಮತ್ಥಾಯ।

ಆಮಿಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೬೨. **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿ ಸೇಸೋ । **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಸೂಚಿತಾ**ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ।

ಚೀವರದಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೬೩. ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೭೪. **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೧೧೭೫. ಸೂಚಿಂ ಚೀವರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೂಚಿನೀಹರಣೇತಿ** ಚೀವರತೋ।

೧೧೭೬. **ಪಯೋಗಸ್ಸ ವಸಾತಿ** ಏಕಕ್ಖಣೇ ಬಹೂ ಆವುಣಿತ್ವಾ ಸೂಚಿಯಾ ನೀಹರಣಪಯೋಗಗಣನಾಯ। ಬಹೂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಪಯೋಗಪ್ಪಮಾಣಾಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೭೯. ಅನೇಕಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತೀ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆರಪಥೇತಿ** ಸೂಚಿಮಗ್ಗೇ। ದುತಿಯೇ **ಪಥೇತಿ** ಏತ್ಥ ಆರ-ಸದ್ದೋ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಲುತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೧೮೦. **ಕಾ ಹಿ ನಾಮ ಕಥಾತಿ** "ಅನೇಕಾಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ "ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಅಞ್ಞಾತಿಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಞಾತಿಕಸಞ್ಞೀ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬತಿ ವಾ ಸಿಬ್ಬಾಪೇತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೭೮) ವುತ್ತಂ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೧೧೮೧. **ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖಾರ**ನ್ತಿ ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಾದಿಂ। **ಸಿಬ್ಬತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಿಬ್ಬಾಪಯತೋ"ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಿಯೋ **ಸಿಕ್ಖಮಾನಾದಿಕಾ** ನಾಮ।

೧೧೮೩. ಸಿಬ್ಬನಕಿರಿಯಾಯ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಕ್ರಿಯಂ**।

ಚೀವರಸಿಬ್ಬನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೮೪-೫. **ಸಂವಿಧಾಯಾತಿ** "ಅಜ್ಜ ಯಾಮ, ಸ್ವೇ ಯಾಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ। ಯಥಾಹ "ಅಜ್ಜ ವಾ ಹಿಯ್ಯೋ ವಾ ಪರೇ ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಾತಿ ಸಂವಿದಹತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೩)। **ಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ, ಅನ್ತಮಸೋ ಗಾಮನ್ತರಮ್ಪಿ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾತಿ** "ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ, ಸತ್ಥಗಮನೀಯೋ ಹೋತಿ ಮಗ್ಗೋ ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೋ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೧) ವುತ್ತಕಾಲವಿಸೇಸಾ ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸತ್ಥವಾಹೇಹಿ ವಿನಾ ಅಗಮನೀಯೋ ಮಗ್ಗೋ **ಸತ್ಥಗಮನೀಯೋ** ನಾಮ। ಚೋರಾನಂ ಸಯಿತನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಿತಖಾದಿತಪೀತಟ್ಠಾನಾನಿ ಯತ್ಥ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಾದಿಸೋ ಮಗ್ಗೋ **ಸಾಸಙ್ಕೋ** ನಾಮ। ಚೋರೇಹಿ ಹತಮಾರಿತಘಾತವಿಲುತ್ತಮನುಸ್ಸಾ ಯತ್ಥ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಸೋ **ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ** ನಾಮ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಸಂವಿಧಾನಂ ಅವಿರಾಧೇತ್ವಾ ತಾಯ ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಞ್ಞೋ ಗಾಮೋ **ಗಾಮನ್ತರಂ,** ತತ್ಥ ಓಕ್ಕಮನಂ ಉಪಗಮನಂ **ಗಾಮನ್ತರೋಕ್ಕಮೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಕತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಅದ್ಧಯೋಜನಾತಿಕ್ಕಮೇ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಗಾಮರಹಿತಂ ಅರಞ್ಞಮಗ್ಗಮ್ಪಿ ದ್ವಿಗಾವುತಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೮೬. "ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ದಸ್ಸಿತಆಪತ್ತಿಯಾ ಭೇದಾಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯೇ, ಪಕರಣೇ ವಾ। ದುಕ್ಕಟಂ ದೀಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಟ್ಠೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಕಪ್ಪಿಯಾ ಭೂಮಿ** ನಾಮ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋತಿ ಏವಮಾದಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಪನ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯದ್ವಾರೇ ರಥಿಕಾಯ, ಅಞ್ಞೇಸು ವಾ ಚತುಕ್ಕಸಿಙ್ಘಾಟಕಹತ್ಥಿಸಾಲಾದೀಸು ಸಂವಿದಹನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೧-೧೮೩)। ಏತ್ಥ ಚ ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಟ್ಠಾನಂ **ಚತುಕ್ಕಂ**। ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಟ್ಠಾನಂ **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ**।

೧೧೭೭. **ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ** ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಾದಿ। ಯಥಾಹ “ಸಚೇ ಉಭೋಪಿ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯೇ ವಾ ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ವಾ ಆಸನಸಾಲಾಯ ವಾ ತಿತ್ಥಿಯಸೇಯ್ಯಾಯ ವಾ ಠತ್ವಾ ಸಂವಿದಹನ್ತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ ಕಿರಾಯಂ। ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಸಂವಿದಹನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ನ ವದನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೨-೧೮೩)। ತೇನೇವಾಹ **“ನ ವದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ। “ನ ವದನ್ತಿ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೧೧೭೮. **ಉಭಯತ್ಥಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಸಂವಿಧಾಯ ಗಮನೇ, ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಸಂವಿಧಾಯ ಗಮನೇ ಚಾತಿ ಉಭಯವಿಕಪ್ಪೇ। **ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ **ಏವ**ಕಾರೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಜೋತಕಂ। ಯಥಾಹ “ನಿಕ್ಖಮನೇ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ। **“ಭಿಕ್ಖುನೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ಆಪತ್ತಿಖೇತ್ತನಿಯಮನತ್ಥಮಾಹ **“ಅನನ್ತರಸ್ಸಾ”**ತಿಆದಿ।

೧೧೭೯. **ತತ್ರಾಪೀ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮನೇಪಿ। **ಉದೀರಿತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ। ಯಥಾಹ “ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ।

೧೧೮೦. **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಗಾಮಸ್ಸ, ಅನನ್ತರಗಾಮಸ್ಸ ಚ ವೇಮಜ್ಝೇ। ಯಥಾಹ “ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪನ ಯಾವ ಅನನ್ತರಗಾಮಸ್ಸ ಉಪಚಾರಂ ನ ಓಕ್ಕಮತಿ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಸಂವಿದಹಿತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೨-೧೮೩)। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಕಾಲದ್ವಾರಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ತಯೋ ಸಙ್ಕೇತವಿಸಙ್ಕೇತಾತಿ ತೇಸು ಮಗ್ಗದ್ವಾರವಿಸಙ್ಕೇತೇಪಿ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದ್ವಾರ...ಪೇ॰... ವುಚ್ಚತೀ”**ತಿ। ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೇ ಪನ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ವಕ್ಖತಿ। **ಆಪತ್ತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿ।

೧೧೮೧. **ಅಸಂವಿದಹಿತೇ ಕಾಲೇ**ತಿ “ಪುರೇಭತ್ತಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿಆದಿನಾ ಕತಸಂವಿಧಾನಾನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಾದಿ ಅಸಂವಿದಹಿತಕಾಲಂ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ ವಿಧಾನಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಂವಿಧಾನಂ ವಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ ವಿಧಾನೇ ಸತಿ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ।

೧೧೮೨. ಸಮಯೇ ವಿದಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೋ ವಾ ಅಸಮಯೇ ವಿದಹಿತ್ವಾ ವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ಗಚ್ಛತೋ ವಾ ಆಪದಾಸು ವಿದಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೋ ವಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾ**ತಿ “ವಿದಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೋ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಇದಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

ತತ್ಥ **ಸಮಯೋ** ನಾಮ ಯಥಾವುತ್ತಕಾಲವಿಸೇಸೋ। **ವಿಸಙ್ಕೇತೋ** ನಾಮ ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೋ, “ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಅಸುಕವೇಲಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಕಾಲಸಙ್ಕೇತಸ್ಸ ವಿಭವನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ “ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೇಯೇವ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪)। **ಆಪದಾ** ನಾಮ ರಟ್ಠಭೇದೇ ಜನಪದಾನಂ ಪಲಾಯನಕಾಲೋ। ಯಥಾಹ “ರಟ್ಠಭೇದೇ ಚಕ್ಕಸಮಾರುಳ್ಹಾ ಜನಪದಾ ಪರಿಯಾಯನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸೂ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪)। ಏತ್ಥ ಚ **ರಟ್ಠಭೇದೇ**ತಿ ರಟ್ಠವಿಲೋಪೇ। **ಚಕ್ಕಸಮಾರುಳ್ಹಾ**ತಿ ಇರಿಯಾಪಥಚಕ್ಕಂ, ಸಕಟಚಕ್ಕಂ ವಾ ಸಮಾರುಳ್ಹಾ। **ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಿನೋ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾದಯೋ ಗಹಿತಾ।

೧೧೮೩. **ಕಾಯವಾಚಾದಿಕತ್ತಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಚಿತ್ತಂ ಗಹಿತಂ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಸಂವಿಧಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೮೪. ಉದ್ಧಂ ಜವತೀತಿ **ಉಜ್ಜವನೀ,** ಪಟಿಸೋತಗಾಮಿನೀ ನಾವಾ, ತಂ। ಅಧೋ ಜವನತೋ **ಓಜವನೀ,** ಅನುಸೋತಗಾಮಿನೀ ನಾವಾ, ತಂ। **ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸಂವಿಧಾಯಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಏಕಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೮)। **ಲೋಕಸ್ಸಾದಸಞ್ಞಾತಮಿತ್ತಸನ್ಥವೇನ** ತಂ

ನಾವಂ ಆರುಯ್ಹ ಕೀಳನಚಿತ್ತಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಂವಿಧಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಲೋಕಸ್ಸಾದಮಿತ್ತಸನ್ಥವವಸೇನ ಕೀಳಾಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೮)।

೧೧೮೫. ಸಗಾಮತೀರಪಸ್ಸೇನ ಗಮನೇ ಗಾಮನ್ತರವಸೇನ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಅಗಾಮತೀರಪಸ್ಸೇನ ಗಮನೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಅದ್ಧಯೋಜನಾತಿರೇಕೇ ಠಾನೇ ಗಾಮೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ।

೧೧೮೬. ಯೋಜನಪುಥುಲಾಯ ನದಿಯಾ ಮಜ್ಝೇನ ಗಚ್ಛತೋ ಅದ್ಧಯೋಜನವಸೇನ ಆಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **"ತಥಾ"**ತಿಆದಿ। "ಊನಯೋಜನಪುಥುಲಾಯ ನದಿಯಾ ಮಜ್ಝಂ ಉಭಯಭಾಗಂ ಭಜತೀತಿ ತಾದಿಸಿಕಾಯ ನದಿಯಾ ಮಜ್ಝೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಗಾಮನ್ತರಗಣನಾಯ, ಅದ್ಧಯೋಜನಗಣನಾಯ ಚ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೧೮೭. **ಯಥಾಸುಖಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **"ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸೂ"**ತಿಆದಿನಾ ಯಥಾಸುಖಗಮನಾನುಞ್ಞಾಯ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾವ ಅಸನ್ದಮಾನೋದಕೇಸು ವಾಪಿತಳಾಕಾದೀಸು ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೧೮೮. **ತಿತ್ಥಸಮ್ಪಾದನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಪರತಿತ್ಥಂ ಪಾಪೇತುಂ। **ತಂ** ನಾವಂ। **ಯುತ್ತಾ**ತಿ ನಾವಾಪಾಜಕಾ।

೧೧೮೯. **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ"ತಿ ಇಮಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯ ವಾ, **ತಿರಿಯಂ ತರಣಾಯ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾಪಿ ಏಕಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯ ವಾ, ಆಪದಾಸು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾಪಿ ಏಕಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯ ವಾ, ತಥಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಅನನ್ತರಸಮೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಸಂವಿದಹಿತೇ ಕಾಲೇ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಇಧಾಪಿ ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೇ ಅನಾಪತ್ತಿ, ತಿತ್ಥನಾವಾವಿಸಙ್ಕೇತೇ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ಯಥಾಹ "ಇಧಾಪಿ ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೇನೇವ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೧)। "ಲೋಕಸ್ಸಾದಮಿತ್ತಸನ್ಥವವಸೇನ ಕೀಳಾಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೮) ವಚನತೋ ಕೇಚಿ "ಇಮಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಲೋಕವಜ್ಜ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕೀಳಾಪುರೇಕ್ಖಾರತಾಯ ಹಿ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಗಾಮನ್ತರೋಕ್ಕಮನೇ, ಅದ್ಧಯೋಜನಾತಿಕ್ಕಮೇ ವಾ ಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗೀಪಿ ಹುತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಸೋ ಸಂವೇಗಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರೇಯ್ಯ, ನಿದ್ದಂ ವಾ ಓಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕುತೋ ತಸ್ಸ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗಿತಾ, ಯೇನಿದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ "ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ಲೋಕವಜ್ಜ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂ, ತಿಚಿತ್ತನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ।

ನಾವಾಭಿರುಹನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೯೦. ಗಿಹಿಸಮಾರಮ್ಭಂ ಹಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಪಾಚಿತಂ ಭತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಪಾಚಿತಂ** ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೀಲಸುತಾದಿಗುಣಂ ಕುಲಾನಂ ವತ್ವಾ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಪಾಚಿತಂ, ಗುಣಪ್ಪಕಾಸನೇನ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ಲದ್ಧಬ್ಬಂ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೪)। **ಗಿಹಿಸಮಾರಮ್ಭ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಪಾಚನತೋ ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ಗಿಹಿಪಟಿಯತ್ತಂ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಪಾಚನತೋ ಪಠಮಮೇವ ಯಂ ಗಿಹೀನಂ ಪಟಿಯಾದಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೪)। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಗಿಹಿಸಮ್ಪಾದಿತಮ್ಪಿ ವಾ ವಿನಾ"ತಿ।

೧೧೯೧. "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ "ಯಂ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಧಾ ವುತ್ತಸ್ಸ ಭೋಜನಸ್ಸ। **ಸಬ್ಬೇಸು ಅಜ್ಝೋಹಾರೇಸೂ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪರಗಲಕರಣಪ್ಪಯೋಗೇಸು।

೧೧೯೨. ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಪಾಚಿತಂ ಭುಞ್ಜತೋ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೩. **ಉಭೋಸೂತಿ** ಪರಿಪಾಚಿತೇಪಿ ಅಪರಿಪಾಚಿತೇಪಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಅಜ್ಝೋಹಾರವಸೇನೇವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೫. ಪಞ್ಚಭೋಜನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾಗುಖಜ್ಜಫಲಾದಿಕಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪರಿಪಾಚಿತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೧೯೭. ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ದಸಮಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನನಯಾದಿನಾ ದುತಿಯಾನಿಯತೇನೇವ ಸದಿಸಂ ಮತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತಿ** "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕೋ ಏಕಾಯ ರಹೋ ನಿಸಜ್ಜಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೯೯) ವುತ್ತಂ ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

ರಹೋನಿಸಜ್ಜಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

೧೧೯೮. **ಏಕೋತಿ** ಏಕದಿವಸಿಕೋ। **ಆವಸಥೋ ಪಿಣ್ಡೋತಿ** ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೇಹಿ ಏಕಂ ಪಾಸಣ್ಡಂ ಅನುದ್ದಿಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ದಾತುಂ ಸಾಲಾದೀಸು ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ। ಯಥಾಹ "ಆವಸಥಪಿಣ್ಡೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ ಸಾಲಾಯ ವಾ ಮಣ್ಡಪೇ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಾ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವಾ ಅನೋದಿಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೦೮)। **ಅಗಿಲಾನೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಅಗಿಲಾನೋ ನಾಮ ಸಕ್ಕೋತಿ ತಮ್ಹಾ ಆವಸಥಾ ಪಕ್ಕಮಿತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತ **ಪದಭಾಜನಿಯಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ವಾ ಯೋಜನಂ ವಾ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ತಮ್ಹಾ ಆವಸಥಾ ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ವಾ ಯೋಜನಂ ವಾ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೇನ ಅಗಿಲಾನೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ಉದ್ಧನ್ತಿ** ದುತಿಯದಿವಸತೋ ಉತ್ತರಿ।

೧೧೯೯. ಅನೋದಿಸ್ಸೇವ **ಪಞ್ಞತ್ತೇ** ಪಿಣ್ಡೇತಿ ಯೋಜನಾ, "ಇಮೇಸಂಯೇವ ವಾ"ತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಾಸಣ್ಡಂ ವಾ "ಏತ್ತಕಾನಂಯೇವ ವಾ"ತಿ ತತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ವಾ ಅಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆವಸಥಪಿಣ್ಡೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾವದತ್ಥೇ** ಏವ ಪಿಣ್ಡೇ ಪಞ್ಞತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಯಾವತಾ ಅತ್ಥೋ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಣಾದಿಕಂ ಪಯೋಜನಮೇತ್ಥ ಪಿಣ್ಡೇತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, "ಏತ್ತಕಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಯಾವದತ್ಥಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಪಿಣ್ಡೇ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಸಾಧನಂ ವಾ ಭಾವಸಾಧನಂ ವಾ। "ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಣೀಯಂ। **ಸಕಿನ್ತಿ** ಏಕವಾರಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆವಸಥೇ।

೧೨೦೦. **ತಸ್ಸ** ಪಿಣ್ಡಸ್ಸ। **ಅಜ್ಝೋಹಾರೇಸು ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಅಜ್ಝೋಹಾರಪ್ಪಯೋಗೇಸು ಕತೇಸು। **ತಸ್ಸ** ಅಜ್ಝೋಹಾರಕಸ್ಸ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ** ಪಯೋಗಗಣನಾಯ।

೧೨೦೧. "ಏಕೇನ ಕುಲೇನ ನಾನೇಕಟ್ಠಾನಭೇದೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತೇ"ತಿ, "ನಾನಾಕುಲೇಹಿ ವಾ ನಾನೇಕಟ್ಠಾನಭೇದೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತೇ"ತಿ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪಿಣ್ಡೇ"ತಿ ಅಧಿಕಾರೋ। ನಾನಾ ಚ ಏಕೋ ಚ **ನಾನೇಕಾ,** ಠಾನಾನಂ ಭೇದಾ **ಠಾನಭೇದಾ,** ನಾನೇಕಾ ಚ ತೇ ಠಾನಭೇದಾ ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತೇಸು। **ಏಕಭೋಗೋತಿ** ಏಕಪಿಣ್ಡಪರಿಭೋಗೋ। **ಏವಕಾರೇನ** ದುತಿಯದಿವಸಾದಿಪರಿಭೋಗಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

೧೨೦೪. **ಗಿಲಾನಸ್ಸಾತಿ** ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಗಿಲಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಅದ್ಧಯೋಜನಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛತೋ, ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತೋ ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕದಿವಸಂ, ಗತಟ್ಠಾನೇ ಚ ಏಕದಿವಸಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೮)। **ಓದಿಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೮)। **ಪರಿತ್ತೇತಿ** ಉದರಪೂರಣಾಯ ಅಪ್ಪಹೋನಕೇ ಥೋಕೇ ಭೋಜನೇ। ಯಥಾಹ "ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ನ ಹೋತಿ, ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಲಬ್ಭತಿ, ತಾದಿಸಂ ನಿಚ್ಚಮ್ಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೮)। **ಸಕಿನ್ತಿ** ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಏಕವಾರಂ ಭುಞ್ಜತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೨೦೫. **ಯಾಗುಆದೀನೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಞ್ಚಭೋಜನತೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಾನಂ ಗಹಣಂ।

ಆವಸಥಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೨೦೬. ವುತ್ತಾ ಸಮಯಾ ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ ಯೋಜನಾ, "ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ, ಗಿಲಾನಸಮಯೋ ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋ ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ ನಾವಾಭಿರುಹನಸಮಯೋ ಮಹಾಸಮಯೋ ಸಮಣಭತ್ತಸಮಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೧೭) ವುತ್ತಾ ಸತ್ತವಿಧಕಾಲಾ ಅಞ್ಞತ್ರ।

ತತ್ಥ ಯದಾ ಪಾದಾನಂ ಫಲಿತತ್ತಾ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ, ಅಯಂ **ಗಿಲಾನಸಮಯೋ**। ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ, ಇತರೇಸಂ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೋತಿ ಅಯಂ **ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ**। ಯದಾ ಚೀವರೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಚೀವರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ **ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋ**। ಯದಾ ಅದ್ಧಯೋಜನಮ್ಪಿ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಗಚ್ಛತಿ ವಾ, ಗತೋ ವಾ, ಅಯಂ **ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ**। **ನಾವಾಭಿರುಹನಸಮಯೇ**ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಯದಾ ಗೋಚರಗಾಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ನ ಯಾಪೇನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಮಹಾಸಮಯೋ**। ಯದಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇತಿ, ಅಯಂ **ಸಮಣಭತ್ತಸಮಯೋ**। ಗಣೋ ಕತಮೋತಿ ಆಹ **"ಗಣೋ"**ತಿಆದಿ।

೧೨೦೭. ಗಣಭೋಜನಂ ನಾಮ ಕಿನ್ತಿ ಆಹ **"ಯ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಯಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನಿಮನ್ತನತೋ, ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋ ವಾ ಲದ್ಧಂ, ತಂ ಇಧ ಭೋಜನನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಮನ್ತನತೋತಿ** "ಭೋಜನಾನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಕತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನಮಾಹ। **ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋಪಿ ವಾತಿ** "ಸಚೇಪೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಕತಮಕಪ್ಪಿಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಮಾಹ।

೧೨೦೮-೧೧. **ಭೋಜನಾನನ್ತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, "ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, "ಓದನೋ ಸತ್ತು ಕುಮ್ಮಾಸೋ, ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸಞ್ಚ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ। **ನಾಮನ್ತಿ** ವಕ್ಖಮಾನಂ ಓದನಾದಿನಾಮಂ। **ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಏಕತೋ, ನಾನತೋ ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಏಕತೋ ನಿಮನ್ತಿತಾ। ನಾನತೋ ನಿಮನ್ತಿತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೭-೨೧೮)। **ಏಕತೋ ನಿಮನ್ತನಂ** ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏಕತೋ ಠಿತಾನಂ ನಿಮನ್ತನಂ। **ನಾನತೋ ನಿಮನ್ತನಂ** ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಏಕತೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ನಿಮನ್ತನಂ। ಯಥಾಹ "ಚತ್ತಾರಿ ಪರಿವೇಣಾನಿ ವಾ ವಿಹಾರೇ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾನತೋ ನಿಮನ್ತಿತಾ, ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೇಸುಯೇವ ವಾ ಏಕೋ ಪುತ್ತೇನ, ಏಕೋ ಪಿತರಾತಿ ಏವಮ್ಪಿ ನಾನತೋ ನಿಮನ್ತಿತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೭-೨೧೮)।

ವೇವಚನಂ ನಾಮ ಓದನಾದಿಸಬ್ಬಪದಾನಂ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಥಾತಿಆದಿಕಿರಿಯಾಪದಾನಞ್ಚ ಪರಿಯಾಯವಚನಂ। **ಭಾಸನ್ತರಂ** ನಾಮ ಮಾಗಧವಚನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಸೀಹಳದಮಿಳಾದಿವೋಹಾರನ್ತರಂ। ವೇವಚನೇಹಿ ಏವ ವಾ ಭಾಸನ್ತರೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತೇತೀತಿ

ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತೋ ನಿಮನ್ತನಾನನ್ತರಂ। **ನಿಮನ್ತನನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನಂ। **ಏಕತೋ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ವಾ ಏಕತೋ ಗಣ್ಹನ್ತಿ।

"ಗಣಭೋಜನಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಭೋಜನಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಏವಂ ಗಹಣಮನ್ತರೇನ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೨೧೨. ಏಕತೋ, ನಾನತೋ ವಾಪಿ ಯಂ ಗಮನಂ, ಭೋಜನಮ್ಪಿ ವಾ, ತಂ ಗಣಭೋಜನೇ ನ ಕಾರಣನ್ತಿಪಿ ವಿಞ್ಞೂ ಭಣನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕತೋ ನಾನತೋ ವಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಠಿತಾ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೨೧೩-೪. **ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾತಿ** "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಏಕತೋ ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ದೇಹಿ, ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ। **ಏವಮ್ಪೀತಿ** ವಿಞ್ಞತ್ತಿತೋಪಿ।

೧೨೧೫. **ದುವಿಧಸ್ಸಾತಿ** ನಿಮನ್ತಕಸ್ಸ, ವಿಞ್ಞಾಪಕಸ್ಸ ಚ।

೧೨೧೬. ಸತ್ತಸುಪಿ ಸಮಯೇಸು ಭುಞ್ಜತಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ, "ಗಣಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಗಿಲಾನಾದೀಸು ಸತ್ತಸು ಕಾಲೇಸು ಲೇಸಂ ವಿನಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಏಕತೋ"**ತಿ ಇದಂ "ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಭುಞ್ಜತನ್ತಿ** ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ। **ತಥಾತಿ** "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ।

೧೨೧೭. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಚಾರೀ ಚ ಪತ್ತೋ ಚ ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ಚ **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ...ಪೇ॰... ನಿಮನ್ತಿತಾ,** ತೇ ಚತುತ್ಥೇ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ , ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಂ ವಾ ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನಿಮನ್ತಿತಂ ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ಏಕತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಗಣಭೇದೋ ಮುನಿನಾ ಪಕಾಸಿತೋ, ಗಣಸ್ಸ ಅಪರಿಪುಣ್ಣತಾ ದೀಪಿತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ ಪಿಣ್ಡಚಾರೀ, ಸೋ ಇಧ ಪುಬ್ಬಪದಲೋಪೇನ **"ಚಾರೀ"**ತಿ ವುತ್ತೋ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ। ಸೋ ಹಿ ನಿಮನ್ತನಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತೋ ಗಣಭೋಜನಕೋ ಗಣಖಾದಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪತ್ತೋ** ನಾಮ ವಿಹಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇನ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಬ್ಬಭೋಜನತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ ಪತ್ತೋ। **ಅನಿಮನ್ತಿತೋ** ನಾಮ ಪಠಮಂ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನಾಯ ನಿಮನ್ತಿತೇ ಅನನ್ತೋಗಧೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದಸ್ಸಿತಂ ದ್ವಿನ್ನಂ, ತಿಣ್ಣಂ ವಾ ವಸೇನ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

೧೨೧೮. **ಸಮಯಲದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಗಿಲಾನಾದಯೋ ಸತ್ತಸಮಯಾ ಲದ್ಧಾ ಯೇಹಿ ತೇ ಸಮಯಲದ್ಧಾ, ತೇಸಂ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। "ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, **"ವಸೇನಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನೇವ ಗಣಭೇದೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮಯಲದ್ಧಕಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಮನ್ತರೇನ ತಂ ಚತುತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ಗಣಭೋಜನಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಪನ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವತೋ ಆಹ **"ಆಪತ್ತಿ ಪನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ"**ತಿ। ಯಥಾಹ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** "ಸಮಯಲದ್ಧಕೋ ಸಯಮೇವ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸೇಸಾನಂ ಗಣಪೂರಕತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಕರೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೨೦)।

೧೨೧೯. ಪಞ್ಚಭೋಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸುಯೇವ ಅಞ್ಞಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ವಿಸಙ್ಕೇತಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಭೋಜನಾನಞ್ಚಾ"**ತಿಆದಿ। **ಭೋಜನಾನನ್ತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಂ** ವಿಸಙ್ಕೇತಂ, ಓದನಾದೀನಂ ನಾಮೇನ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಯಾಗುಆದಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಗಣಭೋಜನಂ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೨೧೧. **“ನಿಚ್ಚಭತ್ತ”**ನ್ತಿ ಧುವಭತ್ತಂ ವುಚ್ಚತಿ। “ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಗಣಭೋಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೨೧೩-೪. **ಬಹೂಹಿ ಮನುಸ್ಸಕೇಹೀ**ತಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ನಿಮನ್ತಿತೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ। **ಪಞ್ಚಸು ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸೂ”ತಿ ಸೇಸೋ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **“ಹಿತ್ವಾ”**ತಿಆದಿನಾ ಕಿಮಾಹಾತಿ? ಯಸ್ಸ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸನ್ನಿಹಿತೇ “ಮಯ್ಹಂ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಕಪ್ಪನವಸೇನ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸನ್ನಿಹಿತೇ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಅಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಕಪ್ಪನವಸೇನ ವಾ ಪಠಮನಿಮನ್ತನಾಯ ವಿಕಪ್ಪನಂ ಹಿತ್ವಾ, ತಂ ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಭತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಯೋ ಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ನಿಮನ್ತಿತೋ ಯೋ ಪಚ್ಛಾ ನಿಮನ್ತಿತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಏಕಸಿತ್ಥಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜತೋ ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪಚ್ಛಾ ನಿಮನ್ತಿತಾನಂ ಭೋಜನಂ ಪಠಮಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತಿತಾನಂ ಭೋಜನಂ ಪಚ್ಛಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಚ ಏಕಪತ್ತೇಯೇವ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತಿತಾನಂ ಭೋಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಇತರಂ ಉಪರಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಿತಭೋಜನೇ ಏಕಸಿತ್ಥಮ್ಪಿ ಪಠಮಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಠಿತಂ ಪಠಮಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ ಯಥಾ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಮಿಸ್ಸೀಕತಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ನ ದೋಸೋತಿ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ “ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಕುಲಾನಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಆಕಿರನ್ತಿ, ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಆಕಿರನ್ತಿ, ಏಕಮಿಸ್ಸಕಂ ಹೋತಿ, ಏತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೨೯)।

೧೨೧೫-೬. ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಸ್ಸ ಸರೂಪಂ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಭೋಜನಾನಮ್ಪೀ”**ತಿಆದಿ। ತೇಸಮೇವ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಹೇಸಿನಾ ಪರಿದೀಪಿತ**ನ್ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** “ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ ನಾಮ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೨೨೮) ನಯೇನ ವುತ್ತಂ।

೧೨೧೭. **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಏಕಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಭೋಜನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ ಏಕೇನೇವ ದಿನ್ನೇ ವಿಚಾರಣಾಭಾವಾ। **ಸಬ್ಬಮೇಕರಸಂ ಸಿಯಾ**ತಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನರಸಂ ಅಹುತ್ವಾ ಏಕರಸಮೇವ ಹೋತಿ।

೧೨೨೦. **“ಗಾಮೇನಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಾಮಟ್ಠಾಯೇವ ವುತ್ತಾ। **“ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ”**ತಿ ಇದಂ ಗಾಮಪೂಗನಿಗಮೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಗಾಮ**-ಸದ್ದೇನ “ಗಾಮಾ ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೧) ಏತ್ಥ ವಿಯ ನಗರಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಪೂಗೋ** ನಾಮ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಸಮೂಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕಾರಿನೋ ಧಮ್ಮಿಕಮನುಸ್ಸಾ। **ನಿಗಮೋ** ನಾಮ ಸಾಪಣೋ ಮಹಾಗಾಮೋ। ಸಕಲಗಾಮೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಗೇಹೇ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೂಗಾ**ದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಯಥಾಹ “ಸಕಲೇನ ಗಾಮೇನ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸೇವ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಭುಞ್ಜತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಪೂಗೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೨೯)। **ನಿಚ್ಚಭತ್ತೇ ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಅನೇಕಟ್ಠಾನತೋ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ನ ದೋಸೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೨೨೧. ಕಾಯೋ ವಾಚಾ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಆಪಜ್ಜನಂ ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ। **ಇಧ ಕ್ರಿಯಂ** ನಾಮ ಭೋಜನಂ, **ಅಕ್ರಿಯಂ** ನಾಮ ಪಠಮನಿಮನ್ತನಸ್ಸ ಅವಿಕಪ್ಪನಂ, ಇದಂ ದ್ವಯಮೇವಾಹ **“ಭೋಜನಞ್ಚಾವಿಕಪ್ಪನ”**ನ್ತಿ।

ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೨೩೧-೩. **ಪೂವಾತಿ** ಅತಿರಸಾದಯೋ ರಸಾ। **ಪಹೇಣಕತ್ಥಾಯಾತಿ** ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ। **ಪಟಿಯತ್ತಾತಿ** ಸಮ್ಪಾದಿತಾ। **ಪಾಥೇಯ್ಯತ್ಥಾಯಾತಿ** ಗಮಿಕಸ್ಸ ಸಮ್ಬಲತ್ಥಾಯ। ಪಟಿಯತ್ತಾ ಮನ್ಥಾ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮನ್ಥಾ** ನಾಮ ಬದ್ಧಸತ್ತುಅಬದ್ಧಸತ್ತುತಿಲತಣ್ಡುಲಾದಯೋ। ಯಥಾಹ "ಬದ್ಧಸತ್ತುಅಬದ್ಧಸತ್ತುತಿಲತಣ್ಡುಲಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಇಧ ಮನ್ಥೋತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೩)। ಯೇ ಪೂವಾ, ಮನ್ಥಾ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ತತ್ಥ** ಪಟಿಯತ್ತೇಸು ತೇಸು ಪೂವೇಸು ವಾ ಮನ್ಥೇಸು ವಾ। **ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಾತಿ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಪತ್ತಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಪೂರಾತಿ** ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮರಾಜಿಸಮಂ ಪುಣ್ಣಾ। ಯಥಾಹ "ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಲೇಖಾಯ ಸಮಪೂರೇ ಪತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೩)। "ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಾ ಪೂರಾ"ತಿ ಚೇತ್ಥ ಪರಿಮಾಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ಪರಿಮಾಣಪರಿಮೇಯ್ಯಾನಂ ಅಭೇದೋಪಚಾರೇನ ಪೂವಮನ್ಥಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ಯಥಾ "ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಯೋ"ತಿ। ಪೂವೇಹಿ ವಾ ಸತ್ತೂಹಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸತ್ತೂತಿ** ಬದ್ಧಸತ್ತುಅಬದ್ಧಸತ್ತೂನಂ ಗಹಣಂ, ಇಮಿನಾವ ತಿಲಾದೀನಿ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾನಿ। ತತಿಯಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಾರಾಜಿಯಾ ಉದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಞ್ಚೇತಂ **"ತತೋ ಉತ್ತರಿ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಗಯ್ಹತಿ। ಯಥಾಹ "ಸಚೇ ತತಿಯಂ ಪತ್ತಂ ಥೂಪೀಕತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪೂವಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೩)।

೧೨೩೭. **ತತ್ಥ** ತೇಸು ಪೂವೇಸು ವಾ ಮನ್ಥೇಸು ವಾ ದ್ವೇ ಚೇ ಪತ್ತಪೂರಾ ಲದ್ಧಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕೋ ಪತ್ತಪೂರೋ ಪದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕತೋತಿ** ಏಕಪತ್ತಪೂರತೋ ನ ಪದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಅಕಾಮಾ ನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಯೇನ ಏಕೋ ಗಹಿತೋ, ನ ತೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಯಥಾರುಚಿ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೩)। ಏವಂ ದದನ್ತೇನ ಆಸನಸಾಲಾಯ ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಬದ್ಧವಾಸಟ್ಠಾನೇ ವಾ ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಮನ್ತರೇನ ನ ಮಿತ್ತಾನಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಯಥಾಮಿತ್ತಂ ಪನ ದಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೩)।

೧೨೩೮-೯. ಅಪಹೇಣಕಂ ಅಪಾಥೇಯ್ಯಂ ದೇನ್ತಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ "ನ ಪಹೇಣಕತ್ಥಾಯ ನ ಪಾಥೇಯ್ಯತ್ಥಾಯ ಪಟಿಯತ್ತಂ ದೇನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೪)। **ತತೋತಿ** ಪಹೇಣಕಪಾಥೇಯ್ಯತೋ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಇಧ ಅವುತ್ತಂ "ಗಮನೇ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೇ ದೇನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೪) **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** ವುತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತದೂನಕನ್ತಿ** ತತೋ ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತತೋ ಊನಕಂ। ಯಥಾಹ "ಊನಕದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಪೂರೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೪)। ಅಪಾಥೇಯ್ಯಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಯಾದಿತನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಪಾಥೇಯ್ಯಾದಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ ಅಚಿತ್ತಕತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। ಅತ್ತನೋಯೇವ ಗಹಣತ್ಥಂ "ಇಮಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದೇಹೀ"ತಿ ವಚನೇನಾಪಿ ಆಪಜ್ಜನತೋ ವಚೀಕಮ್ಮಂ।

ಕಾಣಮಾತುಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೨೪೦. **ಅಞ್ಞೇನಾತಿ** ತದ್ಧಿತಲೋಪೇನ ನಿದ್ದೇಸೋ, ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಪವಾರಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೋಜನಾನನ್ತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಪವಾರಿತೋತಿ** "ಗಣ್ಹಥ ಭನ್ತೇ ಯಾವ ಇಚ್ಛಥಾ'ತಿ ಏವಂ ಯಾವದತ್ಥಪವಾರಣಾಯ, ಸಯಞ್ಚ 'ಅಲಂ ಆವುಸೋ ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ದೇಹೀ'ತಿ ಏವಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾಯಾ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರದ್ವಯೇನ ಪವಾರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ । ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ ಪಕಾರದ್ವಯೇ ಪವಾರಿತ-ಸದ್ದೇ ವರ-ಧಾತುಸ್ಸ ಪತ್ಥನವಾರಣತ್ಥವಸೇನಾಯಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, "ಪಾಚಿತ್ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **"ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಭೋಜನ"**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ **"ಅಞ್ಞೇನಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಭತ್ತಿಂ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ವಕ್ಖಮಾನೇ ಅನತಿರಿತ್ತಕತಭೋಜನನಿದ್ದೇಸೇ ವುತ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಖಾದನೀಯಂ ವಾ

ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೯, ೨೩೮) ಸಹ ದೇಸಿತತ್ತಾ ಏಕಯೋಗಙ್ಞಾಯೇನ "ಖಾದನೀಯಂ ವಾ"ತಿ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಞ್ಚ ಭೋಜನಾನಿ, ಕಾಲಿಕತ್ತಯಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಖಾದನೀಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೨೪೧. **ಅಸನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನಂ ದಿಸ್ಸತಿ, ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಚೇ ಪುಗ್ಗಲೋ ಹೋತಿ, ಭೋಜನಕಿರಿಯಾನುಪಚ್ಛಿನ್ನಾ ವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭೋಜನನ್ತಿ** ಪವಾರಣಪಹೋನಕಓದನಾದಿ ಹತ್ಥಾದೀಸು ದಿಸ್ಸತಿ। **ಹತ್ಥಪಾಸೋತಿ** ಪವಾರಣಪಹೋನಕಂ ಭೋಜನಂ ದಾತುಂ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ಠಿತೋಕಾಸೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಭಿಹರಣಂ **ಅಭಿಹಾರೋ,** ಸೋ ಏವ **ಅಭಿಹಾರತಾ,** ತಥಾ ದಾತುಂ ಠಿತಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ಕತೋ ಅಭಿಹಾರೋ ದಿಸ್ಸತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಕಾಯವಾಚಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೋತಿ** ತಥಾ ಅಭಿಹಟೇ ಭೋಜನೇ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಹತ್ಥವಿಕಾರಾದಿಕೋ ಕಾಯಿಕೋ ವಾ "ಅಲ"ನ್ತಿಆದಿಕೋ ವಾಚಸಿಕೋ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೪೨. **ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚೇನಾತಿ** ಸಹ ವಾಸನಾಯ ಪಹೀನತಣ್ಹಾದಿಪಪಞ್ಚತ್ತಯರಹಿತೇನ ತಥಾಗತೇನ।

೧೨೪೩. **ತತ್ಥಾತಿ** ಓದನಾದೀಸು। **ಸತ್ತನ್ನನ್ತಿ** "ಸಾಲೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನಾನುರೂಪಾನಂ।

೧೨೪೪. **ಓದಕೋತಿ** ಉದಕೇ ಭವೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಞ್ಚಙ್ಗಪವಾರಣಾಯ। **ಅಯಂನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ವಕ್ಖಮಾನವಿಧಿಪ್ಪಕಾರಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೨೪೫. **ಸಾಲೀತಿ** ಸಬ್ಬಸಾಲಿಜಾತಿ। **ವೀಹೀತಿ** ಸಬ್ಬವೀಹಿಜಾತಿ। **ಕಙ್ಗೂತಿ** ಸೇತರತ್ತಕಾಳಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾ ಕಙ್ಗುಜಾತಿ। **ವರಕೋ** ಸೇತವರಕೋ। **ಧಞ್ಞೇನ** ಸಮ್ಭುತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇನ ಭಗವತಾ।

೧೨೪೬. **ತಿಣನ್ತಿ** ತಿಣಬೀಜಮೇವ ವುತ್ತಂ। **ದೀಪಿತಂ** ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ವರಕಚೋರಕೋತಿ** ಸುಖುಮವರಕೋ।

೧೨೪೮. ಅಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಹತ್ಥೇನಾ"**ತಿಆದಿ।

೧೨೪೯. **ತನೂತಿ** ತನುಕಾ।

೧೨೫೦. **ನ ರಕ್ಖತಿ** ಪವಾರಣಂ।

೧೨೫೧-೨. **ಧಞ್ಞರಸಾದೀನೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದಧಿಆದಯೋ ಗಹಿತಾ। **ಆರೋಪೇತ್ವಾತಿ** ಉದ್ಧನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ। **ಫಲನ್ತಿ** ಏಲಾಳುಕಾದಿಫಲಂ। **ಪಣ್ಣನ್ತಿ** ಸೂಪಸಾಕಂ। **ಕಳೀರನ್ತಿ** ವೇಳುಆದೀನಂ ಕಳೀರಂ। **ಬಹೂನೀತಿ** ತೇಸಮೇವ ವಿಸೇಸನಂ। **ತತ್ಥ ಚಾತಿ** ಪಕ್ಖಿತ್ತಪಣ್ಣಾದಿಮ್ಹಿ ತಕ್ಕಾದಿಕೇ। **ಓಧಿಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸಞ್ಚನೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಫಲಾದಿಯಾಗೂ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೨೫೩-೪. **ರಸೇತಿ** ಮಂಸಾದಿರಸೇ। "ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವಾ "ಯಾಗು"ನ್ತಿ ವಾ ವತ್ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ। **ಯಾಗು ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಓಧಿಪಞ್ಞಾಯನಅಪಞ್ಞಾಯನವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ ಯಾಗುಯಾ ಸಮೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೨೫೫. **ಛುಪನ್ತೀತಿ** ಸಮ್ಮುಸನ್ತಿ। ಛುಪ ಸಮ್ಫಸ್ಸೇತಿ ಧಾತು, ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಯತ್ಥ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯)। ಸಾಸಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ವಾ ಸಚೇ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪವಾರಣನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಜನೇತೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಯಾಗುಯಾತಿ** ಪದಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಸೇನ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಯಾಗು ಜನೇತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೫೬. **ಸಂಸಟ್ಠೋ**ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತೋ ನ ಸಞ್ಜನೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೫೭. ಸಬ್ಬಸೋ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಂಸಾದಿಪಕ್ಖಿತ್ತಓದನಾದಿಪ್ಪಕರಣಾವಸೇಸತೋ ಅಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಬ್ಬಸೋ"**ತಿ। ಸಬ್ಬಸೋ ನ ಪವಾರೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವೇಳುತಣ್ಡುಲ**ನ್ತಿ ವೇಳುವೀಹೀನಂ ತಣ್ಡುಲಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕನ್ದಮೂಲಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಯಥಾಹ "ವೇಣುತಣ್ಡುಲಾದೀಹಿ ವಾ ಕನ್ದಮೂಲಫಲೇಹಿ ವಾ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ಕತಭತ್ತ"ನ್ತಿ।

೧೨೫೮. **ತತೋ**ತಿ ಸಾಲಿಆದಿತೋ, ವೇಳುಆದಿತೋ ಚ, ತತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಪುಥುಕಾ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಾಹೀ**ತಿ ಪುಥುಕಾಹಿ। **ಸುದ್ಧಾ**ತಿ ಪುಥುಕಾದೀಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಾ ನ ಪವಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೫೯. **ಭಟ್ಠಾ**ನನ್ತಿ ಭಜ್ಜಿತಾನಂ। ಸತ್ತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ **ಸತ್ತುಸಙ್ಗಹಿತಂ**।

೧೨೬೦. **ಸತ್ತೂನಂ ಮೋದಕೋ**ತಿ ಸತ್ತುಬದ್ಧಂ, ಬದ್ಧಸತ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೬೨. **ತೇಹೇವಾ**ತಿ ಲಾಜೇಹಿ ಏವ। **ಸುದ್ಧಂ ಖಜ್ಜಕಂ ವಾ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಮಚ್ಛಾದೀಹಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಖಜ್ಜಕಂ।

೧೨೬೪. **"ಪೂರಿತ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಕುಣ್ಡಕಾದಿ।

೧೨೬೬. **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ** ಮಂಸಂ। **ಅವತ್ಥುತ್ತಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನಂ ವಾರೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಪವಾರಣಾಯ ಅವತ್ಥುತ್ತಾ।

೧೨೬೭. **ವತ್ಥುಕತ್ತಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸ್ಸ ಪವಾರಣಾಯ ವತ್ಥುಭೂತತ್ತಾ। **ಪವಾರೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಖಾದಿಯಮಾನಸ್ಸ ಚ ಮಂಸತ್ತಾ"ತಿ ಸೇಸೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ "ಯಂ ಪನ ಖಾದತಿ, ತಂ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಂ, ಖಾದಿಯಮಾನಂ ಪನ ಮಂಸಭಾವಂ ನ ಜಹತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯)।

೧೨೬೮. **ಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ।

೧೨೬೯. **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಮಂಸಂ ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸತೋ ಅವಸೇಸಂ ಕುಲದೂಸನಾದಿವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಭೋಜನಂ ಗಹಿತಂ। ಯಥಾಹ "ಕುಲದೂಸನವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾರೋಚನಸಾದಿತರೂಪಿಯಾದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಬುದ್ಧಪಟಿಕುಟ್ಠಂ ಅನೇಸನಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತೀ"ತಿ।

೧೨೭೦-೧. ಅಸನಂ ಭೋಜನನ್ತಿ ಅಙ್ಗದ್ವಯೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ ಅಜ್ಝೋಹಟ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಅಜ್ಝೋಹಟ**ನ್ತಿ ಪರಗಲಗತಂ ಹೋತಿ। **"ಪತ್ತೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಥಾಲಕಾದಿಭಾಜನಞ್ಚ ಗಹಿತಂ। ಕತ್ಥಚಿ ಭೋಜನಂ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪತ್ತೇ, ಹತ್ಥೇ, ಮುಖೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ಗನ್ಧಮತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೨೭೧. **ಆದಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಞ್ಞತ್ರ ಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। "ಯೋಪಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಮುಖೇ ಭತ್ತಂ ಗಿಲಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಆದಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಪಮಾಣತ್ತಾ ಆಹ **"ನ ಪವಾರೇತೀ"**ತಿ।

೧೨೭೨. "ಮುಖೇ ಭತ್ತಂ ಗಿಲಿತಂ, ಹತ್ಥೇ ಭತ್ತಂ ವಿಘಾಸಾದಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ, ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ, ಸಚೇ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಏವಮಾಗತಂ **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಂ** ಸಙ್ಗಹೇತುಂ "ಮುಖೇ ಚ

ಭತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ ಚ "ಅಸನಸ್ಸ ಉಪಚ್ಛೇದಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನಾಯ ಯುತ್ತಿಯಾ ಅಸನಾವಸಾನೇ ಯುಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಚ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ "ಭೋತ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ ಪಾಠಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ **"ದಾತುಕಾಮೋ"**ತಿ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೨೭೪. **"ಅಸನಸ್ಸ ಉಪಚ್ಛೇದಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬೇ ಅಸನೇ ಆಸಾವಚ್ಛೇದೋ ದೀಪಿತೋ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಆಸನೇ ನ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ, ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ದಾತುಕಾಮೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯)। **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ತಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ **"ಮಹಾಪಞ್ಞಾ"**ತಿ ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಕಾರಣಾಕಾರಣಞ್ಞುನೋ**ತಿ "ಪವಾರಣಸ್ಸ ಇದಂ ಕಾರಣಂ, ಇದಂ ಅಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತಾ। "ಕಾರಣಾಕಾರಣಞ್ಞುನಾ"ತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇ ಲಿಖನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಮಹಾಪಞ್ಞಾ ಕಾರಣಾಕಾರಣಞ್ಞುನೋ ಆಚರಿಯಾ ಅಸನಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಸೋತಿ ಹಿ ಕಾರಣಂ ಕಥಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೭೫. ಹತ್ಥಪಾಸಙ್ಗೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಗಣ್ಹತೋ…ಪೇ॰… ಪಸಾರಿತ"**ನ್ತಿ। **ಗಣ್ಹತೋ**ತಿ ಯೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಂ ಗಣ್ಹತೋ। **ಪಚ್ಛಿಮಂ ಅಙ್ಗ**ನ್ತಿ ದಾಯಕೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಯೋ ಅವಯವೋ ಪರಭಾಗೇ ಹೋತಿ , ತಂ ಠಾನಾದಿಇರಿಯಾಪಥಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಪಣ್ಹಿಆದಿಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಅಙ್ಗಂ। ದದತೋ ಪಸಾರಿತಂ ಹತ್ಥಂ ವಿನಾ ಪುರಿಮಂ ಅಙ್ಗನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಸಾರಿತಂ ಹತ್ಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ದಾತು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಉಭಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅನ್ತರೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕದಾಯಕಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮಪುರಿಮಾನಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಓಕಾಸೇ। ಅಡ್ಢಂ ಉಪಡ್ಢಂ ಹತ್ಥಂ ತೇಯ್ಯಂ ತತಿಯಂ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಅತಿರೇಕವಿದತ್ಥಿದ್ವಿರತನಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೭೬. ಅಭಿಹಾರಙ್ಗೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಸ್ಮಿ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೇ **ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ** ಠತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ದ್ವಿರತನವಿದತ್ಥಿಪಮಾಣೇ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಭಿಹಟ**ನ್ತಿ ಉಪನೀತಂ। **ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಅಭಿಹಟಸದಿಸಂ, ಪವಾರಣಪಹೋನಕಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೭೭-೮. **ಆಧಾರಕೇ ವಾಪೀ**ತಿ ವಲಯಾದಿಪತ್ತಾಧಾರಕೇಪಿ। **ಊರೂಸೂ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಊರೂನಂ ಮಜ್ಝೇ, ಅಙ್ಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ। **ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಇತೋ"ತಿ ಸೇಸೋ, "ಇತೋ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಅನನ್ತರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚ ಭಾಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ, ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತ**ನ್ತಿ ತಥಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವುತ್ತಭತ್ತಾದಿಭೋಜನಂ। **ಅಭಿಹಾರಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಪದಪೂರಣತ್ಥೋ, ಏವಕಾರತ್ಥೋ ವಾ, ಅಭಾವಾ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೭೯. **"ಭತ್ತಪಚ್ಛಿ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ।

೧೨೮೦. **ದೀಯಮಾನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಭೋಜನೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಇತರೋ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ। ಅಭಿಹಾರಙ್ಗಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಸೋ **ನ ಪವಾರಿತೋ**ತಿ।

೧೨೮೧. ಪಟಿಕ್ಖೇಪಙ್ಗೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಕಾಯೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ವಾಚಾಭಿಹಾರಸ್ಸ ಅನಙ್ಗತ್ತಾ ಆಹ **"ಕಾಯೇನಾಭಿಹಟ"**ನ್ತಿ। ಯಥಾಹ "ವಾಚಾಯ ಅಭಿಹಟಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯)। ಅಭಿಹಟಭೋಜನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ವಾ ಹತ್ಥಂ ವಾ ಹತ್ಥಗತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಚಲನಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಯವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ, ಭಮುಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತೋ, ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಾ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಅಲ"ನ್ತಿ ವಾ "ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಆಗಮೇಹೀ"ತಿ ವಾ "ಅಧಿವಾಸೇಹೀ"ತಿ ವಾ "ಮಾ ಆಕಿರಾ"ತಿ ವಾ "ಅಪಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ವಾ ಏವಮಾದಿಕಂ ವದನ್ತೋ ವಾಚಾಯ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೨೮೨-೩. **ಆಕಿರಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ “ಇತಿ ಚಾ”ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ವದನ್ತಸ್ಸ ನಿವಾರೇತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ನಿವಾರಣವಚನೇನ ಹೋನ್ತಂ ಪವಾರಣಂ ಆಕಿರಾತಿಆದಿವಿಧಿವಚನೇ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ನ ಪನ’ನ್ತಿ ಪವಾರಣಾ”**ತಿ। ಪವಾರಣಾ ಪನ ನ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೮೪. “ರಸಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವದೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂ ಸುತ್ವಾತಿ** ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ।

೧೨೮೫. **“ಸಾರ”**ನ್ತಿ ಇದಂ ವಣ್ಣಭಣನಮತ್ತಂ। **“ಇದ”**ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ವದತಿ, ಪವಾರಣಙ್ಗಂ ಹೋತಿ। **ಮಚ್ಛರಸಂ ಮಂಸರಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವನ್ದಸಮಾಸಸ್ಸಪಿ ಸಮ್ಭವತೋ “ಮಚ್ಛಂ, ಮಂಸಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ ಅಙ್ಗಂ ಹೋತಿ।

೧೨೮೬. “ರಸಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನಸ್ಸ ವಿಕಪ್ಪಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಪವಾರಣಸ್ಸ ಅಙ್ಗಂ ನ ಹೋತಿ। ತೇನೇವಾಹ **“ಅತ್ಥಿ ಚ ಮಂಸಂ ಚೇ”**ತಿ।

೧೨೮೭. **ಮುಹುತ್ತಂ ಆಗಮೇಹೀತಿ** ಕಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ಓಲೋಕೇಹಿ।

೧೨೮೮. **ಪನಸಾದೀಹೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವೇತ್ತಙ್ಕುರಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

೧೨೯೦. **ಮಚ್ಛಸೂಪಂ ಮಂಸಸೂಪ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮಾಸವಿಕಪ್ಪಾ “ಮಚ್ಛರಸಂ ಮಂಸರಸ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಯ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

೧೨೯೧. **ಕರಮ್ಬಕ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛಮಂಸೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಮಿಸ್ಸಸ್ಸೇವ ಸೂಪವಿಸೇಸಸ್ಸ ನಾಮಂ। ತೇನೇವ ಚ “ಮಂಸಕರಮ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಥ, ಮಚ್ಛಕರಮ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿಸೇಧೇನ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ, “ಕರಮ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಅನಿಯತವಚನತ್ತಾ ನ ಹೋತಿ। ಕಳೀರಸೂಪಾದೀಹಿ ಸಮಾನವಿನಿಚ್ಛಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಏಸೇವ ನಯೋ ವುತ್ತೋ”**ತಿ।

೧೨೯೨. **ವುತ್ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ।

೧೨೯೩. **ಯೇನಾತಿ** ಭತ್ತೇನ। **ಆಪುಚ್ಛಿತೋತಿ** “ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೋ। **ತಸ್ಸ** ಭತ್ತಸ್ಸ। **ಅತ್ಥಿತಾಯ** ಯಾಗುಯಾ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ। **ಇತಿ ಕಾರಣ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪವಾರಣಕಾರಣಂ।

೧೨೯೪. “ಯಾಗುಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾ ಯಾಗು **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಅಭಿಹಟೇ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಭತ್ತೇನ ಸಮಾ ವಾ ಬಹುತರಾ ವಾ ಚೇ ಹೋತಿ, **ಸೋ** ಏವಂ ವತ್ವಾ ಅಭಿಹಟಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಂ ಭಿಕ್ಖು ನ ಪವಾರೇತಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿರಾತಿ** ಅರುಚಿಂ ಸೂಚೇತಿ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಕಾರಣಂ ಪನ ದುದ್ದಸ”ನ್ತಿ।

೧೨೯೫. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು।

೧೨೯೬. **ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಏಕಸಿತ್ಥಮ್ಪಿ ಯಥಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ರಸಂ ವಾ ಖೀರಂ ವಾ ಭತ್ತತೋ ವಿಯೋಜೇತ್ವಾ।

೧೨೯೭. **ಗಚ್ಛನ್ತೇನೇವಾತಿ** ಯಾವ ಭೋಜನನಿಟ್ಠಾನಂ, ತಾವ ಗಚ್ಛನ್ತೇನೇವ। ಯಥಾಹ “ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ನದಿಪೂರಂ ಪತ್ತೇನಪಿ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ನದಿತೀರೇ ಗುಮ್ಬಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೇನ ನಾವಂ ವಾ ಸೇತುಂ ವಾ ಆರುಳ್ಹೇನ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೇನಾ”ತಿ।

೧೨೯೮. **ಸೋತಿ** ಗಚ್ಛನ್ತೋ। **ತತೋತಿ** ಠಾನತೋ, ಗಮನಇರಿಯಾಪಥಸ್ಸ ವಿಕೋಪಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೨೯೯. **ಆಸನಂ ಅವಿಚಾಲೇತ್ವಾತಿ** ನಿಸಜ್ಜಾವಸೇನ ಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಅಚಾಲೇತ್ವಾ, ಅನುಟ್ಠಹಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ವಿಯ ಠಾನಾಚಾವನಂ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

೧೩೦೦. **ತತೋತಿ** ಪವಾರಿತಕಾಲತೋ ಉದ್ಧಂ, **ತತೋ** ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ವಾ। ಇತೋ, ಏತ್ತೋ ವಾ। **ಈಸಕಮ್ಪಿ ಸಂಸರಿತು**ನ್ತಿ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಸಂಸರಿತುಂ, ಅಪಗನ್ತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೦೧. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಪೀಠಕಾದಿಸಂಹಾರಿಮೇ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಆಸನೇ। **"ವಿನಯಞ್ಞುನಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಚೇ ಪನ ನಂ ಸಹ ಮಞ್ಚೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ನೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪೀಠಕಾದೀಸುಪಿ ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೦೨. **ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪರಿವತ್ತನ್ತೇನ ಯೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಠಾನಂ ನಾತಿಕ್ಕಮೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪುಬ್ಬಸಯಿತಟ್ಠಾನಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸಯಿತ್ವಾಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥೇವಾತಿ** ಉಕ್ಕುಟಿಕೋ ಹುತ್ವಾವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ತಸ್ಸ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಲಾಲಪೀಠಂ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾ ನಿಸೀದನಕಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೧೩೦೩. ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಸಿಕ್ಖುನಾ ಭಾಜನಂ ಓನಮೇತ್ವಾನ ಭೋಜನೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಅಥ "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನಾತಿ** "ಅತಿರಿತ್ತಂ ನಾಮ ಕಪ್ಪಿಯಕತಂ ಹೋತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕತಂ ಹೋತಿ, ಉಚ್ಚಾರಿತಕತಂ ಹೋತಿ, ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ಅವುಟ್ಠಿತೇನ ಕತಂ ಹೋತಿ, 'ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೯) ವುತ್ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಆಕಾರೇಸು ಅನ್ತಂ ವಿನಾ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇಹಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇಹಿ ಯಂ ಅತಿರಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯)।

ಇಧ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಅಭಿಹಟಭೋಜನಂ ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕತೇನ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಲಸುಣಾದಿವತ್ಥುನಾ ಯುತ್ತತಾಯ ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾಭಾವೇನ ಚ ಕುಲದೂಸನಾದೀಹಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಭಾವೇನ ಚ ಕತಞ್ಚ ನಾಮ ಹೋತಿ। "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಕತಭಾವತೋ ಏವಂ ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ತಂ ಕತಂ ಚಾತಿ **ಕಪ್ಪಿಯಕತ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಮುಪರಿಪಿ **ಕತ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಚ ಸಮಾಸವಿಗ್ಗಹೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ । ಅವಸಿಟ್ಠಪದೇಸು ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ **ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ** ನಾಮ। ತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಥೋಕಂ ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾ, ಓತಾರೇತ್ವಾ ವಾ ದಸ್ಸಿತಂ **ಉಚ್ಚಾರಿತಕತಂ** ನಾಮ। ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತುಮಾಗತಸ್ಸ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಹತ್ಥಪಾಸಬ್ಭನ್ತರಗತೇನ ಅತಿರಿತ್ತಕತಂ **"ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅನ್ತಮಸೋ ಪವಾರಣಜನಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಜನಂ ಕುಸಗ್ಗೇನಾಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುತ್ತತ್ತಾ **ಭುತ್ತಾವಿನಾ**। ಯಥಾಹ "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಸಗ್ಗೇನಾಪಿ ಭುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಪವಾರಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಯೋ ಆಸನಂ ನ ಕೋಪೇತಿ, ಸೋ ಭುತ್ತಾವೀ ಪವಾರಿತೋ "ಆಸನಾ ಅವುಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತೇನ ಕತಂ **"ಭುತ್ತಾವಿನಾ...ಪೇ॰... ಅವುಟ್ಠಿತೇನ ಕತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ **"ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ"**ತಿ ದಸ್ಸಿತಂ। ಅಯಂ ಸತ್ತವಿಧೋ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೋ ನಾಮ।

ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಕಂ ಪನ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಅನತಿರಿತ್ತಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವಕ್ಖಮಾನಾಯ "ಕತ"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ "ನ ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಞ್ಚಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿಪರಿಯಾಯತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಗಿಲಾನತೋ ಅತಿರಿತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞದಿನೇಸು ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಮ್ಪಿ **ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಂ** ನಾಮ।

“**ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಭುತ್ತಾವಿನಾ”ತಿ ಚ “ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಿತೇನಾ”ತಿ ಚ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ವಿಸಿಟ್ಠಂ ತೇನೇವ ಪಾಕಟಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪರಾಮಸತಿ, ಪವಾರಣಜನಕಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಭುತ್ತಾವಿನಾ, ಭುತ್ತಾವೀ ಪವಾರಿತೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಆಸನಾ ಅವುಟ್ಠಿತೇನ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಓನಮಿತ್ವಾನ ಭಾಜನೇತಿ** ಏತ್ಥ “ದಸ್ಸಿತೇ ಭೋಜನೇ”ತಿ ಸೇಸೋ, “ಅಥಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಪ್ಪಿಯಕರಣಾರಹಾನಿ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದೀನಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಪತ್ವಾ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಭಾಜನಂ ಥೋಕಂ ಓನಾಮೇತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಕಾಲಾನನ್ತರಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಉತ್ತರಿ ಕಾತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “**ಅಲ**”ನ್ತಿಆದಿ।

ಏತ್ತಾವತಾ “**ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಕತಂ, ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ಅವುಟ್ಠಿತೇನ ಕತ”ನ್ತಿ ಅಙ್ಗದ್ವಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। “**ಓನಮೇತ್ವಾನ ಭಾಜನ**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಉಚ್ಚಾರಿತಕತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। “ಕಪ್ಪಿಯಕತಂ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕತಂ, ಹತ್ಥಪಾಸೇಕತ”ನ್ತಿ ಇದಂ ತಯಂ ಅನನ್ತರಿಯವಾಚಿನಾ **ಅಥ**-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। “ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನೇತ್ಥ ಸರೂಪೇನೇವ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೩೦೪. ಪತ್ತೇ ಠಿತಭೋಜನಮೇವ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ನತ್ಥಿ, ಪಚ್ಛಿಆದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಭಾಜನೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “**ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪನಾ**”ತಿ। **ಕುಣ್ಡೇತಿ** ಭಣ್ಡುಕ್ಖಲಿಯಂ। **ಭಾಜನೇತಿ** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಾಜನಂ ಗಹಿತಂ।

೧೩೦೫. ಏತನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಕತಂ ಏತಂ ಭೋಜನಂ। ತಂ ಏಕಮೇವ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ವಟ್ಟತೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಬ್ಭಙ್ಗಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾತಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಆಹ “**ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ, ತಮೇಕಂ ವಿನಾ ಪರೇಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೦೬-೭. **ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ। **ಆಕಿರನ್ತಿ ಚೇತಿ** ಯದಿ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ಪುನ ತಥಾ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತಂ ಕೇನ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “**ಯೇನಾ**”ತಿಆದಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಕತಂ ಭೋಜನಂ। **ಯೇನ ಅಕತ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಠಮಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕತಂ, ತೇನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ “ಯೇನ ಅಕತನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯೇನ ಪಠಮಂ ನ ಕತಂ, ತೇನ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯)। ಯಂ ವಾ ಅಕತಂ, ತಂ ವಿಸುಂ ತೇನ ವಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಂ ವಾ ಅಕತ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತಿರಿತ್ತಕತಭೋಜನೇ ಅಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಯಂ ಭೋಜನಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕತಂ। **ತಂ ವಿಸುಂ ತೇನ ವಾ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭೋಜನಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕತೇನ ಯಥಾ ಅಮಿಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಾಜನಸ್ಸ ಗಹಣವಸೇನ ವಿಸುಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತೇನ ಪಠಮಂ ಕತಾತಿರಿತ್ತೇನಾಪಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ - “ಯಞ್ಚ ಅಕತನ್ತಿ ಯೇನ ಪಠಮಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತಂ, ತೇನಾಪಿ ಯಂ ಅಕತಂ, ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಠಮಭಾಜನೇ ಪನ ಕಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪಠಮಂ ಕತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ”ತಿ।

೧೩೦೮. **ಅಕಪ್ಪಿಯಾದೀಹಿ ಸತ್ತಹೀತಿ** “ಅನತಿರಿತ್ತಂ ನಾಮ ಅಕಪ್ಪಿಯಕತಂ ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕತಂ ಹೋತಿ, ಅನುಚ್ಚಾರಿತಕತಂ ಹೋತಿ, ಅಹತ್ಥಪಾಸೇ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಅಭುತ್ತಾವಿನಾ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಚ ಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಿತೇನ ಕತಂ ಹೋತಿ, ‘ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ’ನ್ತಿ ಅವುತ್ತಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೯) ವುತ್ತೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇಹಿ। ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಹೋತಿ ಅನತಿರಿತ್ತಕ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೧೩೦೯. ಉಪಕಟ್ಠವೇಲಾಯಪಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನ “ಅಹಂ ಪಾತೋವ ಭುಞ್ಜಿ”ನ್ತಿ ವಾ “ಥೋಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ”ನ್ತಿ ವಾ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “**ಯೋಪೀ**”ತಿಆದಿ। **ಉಪಕಟ್ಠೂಪನೀತಮ್ಪೀತಿ** ಉಪಕಟ್ಠವೇಲಾಯ ಉಪನೀತಮ್ಪಿ ಭೋಜನಂ।

೧೩೧೦. **ಯಾಮಾದಿಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ಯಾಮಸತ್ತಾಹಯಾವಜೀವಿಕಕಾಲಿಕಂ। **ಅನಾಮಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಆಮಿಸೇನ ಅಮಿಸ್ಸಂ। **ತಂ** ಯಾಮಾದಿಕಾಲಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೧೧. ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭುತ್ತಾತಿರಿತ್ತಂ ವಿಯ ಕದಾಚಿ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಠಪಿತಮ್ಪಿ ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಂ ನಾಮಾತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ। "ವಿಹಾರಾದೀಸು ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಪಾಪುಣನಕೋಟ್ಠಾಸಮ್ಪಿ ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೩೧೩. **ಕಥಿನೇನಾ**ತಿ ಪಠಮಕಥಿನೇನ।

ಪಠಮಪವಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೩೧೪. **ಅನತಿರಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಖಾದನೀಯೇನ ವಾ ಭೋಜನೀಯೇನ ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಏತ್ಥ "**ಖಾದನೀಯಂ** ನಾಮ ಪಞ್ಚಭೋಜನಾನಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೯) ವುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಭೋಜನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಸಬ್ಬಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಖಾದನೀಯಂ ನಾಮ। "ಭೋಜನೀಯಂ ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಭೋಜನಾನಿ ಓದನೋ ಕುಮ್ಮಾಸೋ ಸತ್ತು ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೯) ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತೋ। **ಪವಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಭಿಹಟ್ಠು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ "ಹನ್ದ ಭಿಕ್ಖು ಯಾವತಕಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಾವತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದ ವಾ ಭುಞ್ಜ ವಾ"ತಿ ಏವಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ। "**ಪವಾರಿತ**"ನ್ತಿಪದಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಜಾನ**ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ವಾ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ತಸ್ಸ ಪವಾರಿತಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ। **ಆಸಾದನಾಪೇಕ್ಖೋ**ತಿ ಆಸಾದನಂ ಚೋದನಂ ಮಙ್ಕುಕರಣಭಾವಂ ಅಪೇಕ್ಖಮಾನೋ। **ಭುತ್ತೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪಯೋಗೇನ ಇತರೇನ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾಪಿತೇ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೋ ತಸ್ಸ ಪವಾರಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಭುಞ್ಜಾ"ತಿ ನಿಯೋಜೇಸಿ, ತಸ್ಸ।

೧೩೧೫-೬. ಏಕಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಕಥಮೇತನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಾಯ ತಥಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪರಿಹರಿತುಮಾಹ "**ದುಕ್ಕಟಂ...ಪೇ॰... ದಸ್ಸಿತ**"ನ್ತಿ। **ಇತರಸ್ಸ ಗಹಣೇ**ತಿ ಪವಾರಿತಭಿಕ್ಖುನೋ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ। **ಅಜ್ಝೋಹಾರಪಯೋಗೇಸು ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಇತರಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಂ** ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ। **ದಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ "ಅಭಿಹರತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ವಚನೇನ 'ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೪೪) ದೇಸಿತಂ ಭಗವತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೧೭. **ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ವಿಮತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಪವಾರಿತೇ ಚ ಅಪವಾರಿತೇ ಚ ವಿಮತಿಸ್ಸ। **ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತ**ನ್ತಿ "ಪವಾರಿತೇ ವೇಮತಿಕೋ। ಅಪ್ಪವಾರಿತೇ ವೇಮತಿಕೋ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೪೫) ದೇಸಿತಂ।

೧೩೧೮. **ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಭುಞ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಭಿಹರನ್ತೋ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೩೧೯. **ಓಮಸವಾದತುಲ್ಯಾವಾ**ತಿ ಇದಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

ದುತಿಯಪವಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೩೨೦. **ಖಾದನೀಯಂ ವಾ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಭೋಜನಾನಿ ಚ ಕಾಲಿಕತ್ತಯಞ್ಚ ವಿನಾ ಅವಸೇಸೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾ। **ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ। **ವಿಕಾಲೇ**ತಿ ವಿಗತೇ ಕಾಲೇ। ಕಾಲೋ ನಾಮ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಯಾವ ಮಜ್ಝನ್ತಿಕಾ, ತದಞ್ಞೋ ವಿಕಾಲೋ। ಯಥಾಹ "ವಿಕಾಲೋ ನಾಮ ಮಜ್ಝನ್ತಿಕೇ ವೀತಿವತ್ತೇ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೪೯)।

ರಿತಮಜ್ಝನ್ತಿಕೋಪಿ ಕಾಲೇಯೇವ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ಯಥಾಹ "ರಿತಮಜ್ಝನ್ತಿಕೋಪಿ ಕಾಲಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಖಾದಿತುಂ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಸಹಸಾ ಪಿವಿತುಂ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ। ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೇನ ಪನ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಜಾನನತ್ಥಞ್ಚ ಕಾಲತ್ಥಮ್ಭೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಕಾಲಬ್ಭನ್ತರೇವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೮-೨೪೯)। **ದೋಸ**ನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೧೩೨೧. "ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಭೋಜನೀಯಸ್ಸ ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ದಸ್ಸಿತಸರೂಪತ್ತಾ ಖಾದನೀಯಂ ತಾವ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಯಮಾಮಿಸಗತ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯೇಸು। ಯಂ ಪನ ವನಮೂಲಫಲಾದಿಕಂ **ಆಮಿಸಗತಂ** ಆಮಿಸೇ ಯಾವಕಾಲಿಕೇ ಪರಿಯಾಪನ್ನಂ, ತಂ ಖಾದನೀಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾಲಿಕೇಸ್ವಸಮೋಹತ್ಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಮ-ಕಾರಲೋಪೋ, ಅಸಮ್ಮೋಹತ್ಥನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

೧೩೨೨. **ಮೂಲ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರುಕ್ಖಲತಾನಂ ಮೂಲಂ। **ಕನ್ದ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಲತಾನಮೇವ ಕನ್ದಂ। **ಮುಳಾಲ**ನ್ತಿ ಪದುಮಗಚ್ಛಮೂಲಕನ್ದಂ। **ಮತ್ಥಕ**ನ್ತಿ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದೀನಂ ಮತ್ಥಕಂ, ವೇಳುಕಳೀರಪಲ್ಲವಙ್ಕುರಾನಞ್ಚ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಖನ್ಧಕ**ನ್ತಿ ಉಚ್ಛುಆದಿಖನ್ಧಕಂ। **ತಚ**ನ್ತಿ ಛಲ್ಲಿ। **ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಂ। **ಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಕುಸುಮಂ। **ಫಲ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಲತಾದೀನಂ ಫಲಂ। **ಅಟ್ಠೀ**ತಿ ರುಕ್ಖಲತಾದಿಬೀಜಂ। **ಪಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಧಞ್ಞಾದಿಪಿಟ್ಠಂ। **ನಿಯ್ಯಾಸ**ನ್ತಿ ಸಿಲೇಸಂ। "ಖಾದನೀಯ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೩೨೩. ಏವಂ ಖಾದನೀಯಾನಂ ಮಾತಿಕಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತೇ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಮೂಲಖಾದನೀಯಾದೀನ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ರುಕ್ಖಮೂಲಮೇವ ಖಾದನೀಯಂ, ತಂ ಆದಿ ಯೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಮುಖಮತ್ತನಿದಸ್ಸನಂ ನಿಬೋಧಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಮಯಾ ಕರಿಯಮಾನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಮುಖಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಪವೇಸದ್ವಾರಮತ್ತಂ, ನಿರವಸೇಸತೋ ದಸ್ಸನೇ ಪಪಞ್ಚಭೀರುಕಾನಂ ಪುಬ್ಬೇ ಭಯಂ ಹೋತೀತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಖಾದನೀಯಾನಿ ದಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾ ದಸ್ಸನೇ ಪಯೋಜನಮಾಹ **"ನಾಮತ್ಥೇಸು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಟವತ್ಥಾಯಾ"**ತಿ, ಮೂಲಖಾದನೀಯಾದೀನಂ ನಾಮೇಸು ಚ ತದತ್ಥೇಸು ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಟವುಪ್ಪಾದನತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೨೪-೫. ಮೂಲಕಮೂಲಾದೀನಿ ಉಪದೇಸತೋಯೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ನ ಹಿ ತಾನಿ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಾನಿಪಿ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುಂ। ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನಪಿ ಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ತಂ ತಂ ನಾಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮೋಹೋಯೇವ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಕ್ಖಾಮ। **ಸಾಕಾನ**ನ್ತಿ ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಾನಂ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಆಹಾರತ್ಥ**ನ್ತಿ ಆಹಾರೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಪಯೋಜನಂ, ಆಹಾರಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಆಮಿಸತ್ಥ"ನ್ತಿಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ। **ಫರನ್ತೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತಿ।

೧೩೨೬. **ಜರಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪುರಾಣಕನ್ದಂ। ಯಂ ತಂ ಜರಟ್ಠನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಾನಂ ಜರಟ್ಠಂ ಯಾವಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸಾನ**ನ್ತಿ ಮೂಲಕಾದೀನಿ ವುತ್ತಾನಿ। ಯಥಾಹ "ಮೂಲಕಖಾರಕಜಜ್ಝರೀಮೂಲಾನಂ ಪನ ಜರಟ್ಠಾನಿಪಿ ಆಮಿಸಗತಿಕಾನೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೮-೨೪೯)।

೧೩೩೦. **ಧೋತೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಪಿಟ್ಠೋ।

೧೩೩೧. ಅಧೋತೋ ಖೀರವಲ್ಲಿಯಾ ಕನ್ದೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾಕ್ಯಪಥಾತೀತಾ**ತಿ "ಅಸುಕೋ ವಾ ಅಸುಕೋ ವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿಯನ್ತಂ ಪಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ವಚನಪಥಾತೀತಾ।

೧೩೩೩. **ಪುಣ್ಡರೀಕಂ** ಸೇತಂ। **ಪದುಮಂ** ರತ್ತಂ।

೧೩೩೪. ಸಮ್ಭವಂ ಜಾತಂ।

೧೩೩೮. ಜರಟ್ಠಬುನ್ದೋತಿ ಕನ್ದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಅತೀವ ಪರಿಣತಟ್ಠಾನಂ।

೧೩೩೯. ಪಥವಿಯಂ ಗತೋತಿ ಅನ್ತೋಪಥವಿಯಂ ಗತೋ, ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತತರುಣದಣ್ಡೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೪೦. ಏವಂ ಅನ್ತೋಭೂಮಿಯಂ ಗತೋ। "ಪಣ್ಣದಣ್ಡೋ ಉಪ್ಪಲಾದೀನ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಸಬ್ಬೋ**ತಿ ತರುಣೋಪಿ ಪರಿಣತೋಪಿ। ಉಪ್ಪಲಾದೀನಂ, ಪದುಮಜಾತಿಯಾ ಚ ಸಬ್ಬೋ ಪಣ್ಣದಣ್ಡೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೪೫. ಪತ್ತಖಾದನೀಯಂನಾಮಾತಿ ಪತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ಖಾದನೀಯಂ ನಾಮ।

೧೩೪೮. ಮೂಲಕಾದೀನನ್ತಿ "ಮೂಲಕಂ ಖಾರಕಞ್ಚೇವಾ"ತಿಆದಿಕಾಯ ಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಮೂಲಕಾದೀನಂ।

೧೩೪೯. ಕಣ್ಣಿಕಾತಿ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ।

೧೩೬೦. ಕೇತಕಾದೀನನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಿಮ್ಬುರುಸಕಂ ಗಹಿತಂ। **ತಾಲಫಲಟ್ಠೀ**ತಿ ತರುಣಫಲಾನಂ ಅಟ್ಠಿ।

೧೩೬೧. "ಪುನ್ನಾಗಮಧುಕಟ್ಠೀನೀ"ತಿ ಚ **"ಪುನ್ನಾಗಮಧುಕಟ್ಠಿಚಾ**"ತಿ ಚ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಉಭಯಥಾ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಅತ್ಥೋ ಪನ ಏಕೋಯೇವ। "ಸೇಲು ಅಟ್ಠೀ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಅನಾಮಿಸೇ**ತಿ ಯಾವಜೀವಿಕೇ।

೧೩೬೩. ಧೋತಂ ತಾಲಪಿಟ್ಠನ್ತಿ ತಾಲಫೇಗ್ಗುಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಕಲಲೇ ಭಾಜನತಲಂ ಓತಿಣ್ಣೇ ಪಸನ್ನೋದಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಗಹಿತತಾಲಪಿಟ್ಠನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಖೀರವಲ್ಲಿಯಾ ಪಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ತಥೇವ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಗಹಿತಖೀರವಲ್ಲಿಯಾ ಪಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೬೪. ಅಧೋತಂ ವುತ್ತವಿಪರಿಯಾಯತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಆಹಾರತ್ಥಮಸಾಧೇನ್ತಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ತೇಸು ತೇಸು ಜನಪದೇಸು ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಅಕರೋನ್ತಂ ಮೂಲಾದಿ ಯಾವಜೀವಿಕಂ, ತದಞ್ಞಂ ಯಾವಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಸಙ್ಖೇಪಲಕ್ಖಣಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ವಿಕಾಲಭೋಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೩೬೯. ಭೋಜನಂ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಖಾದನಂ ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಭೋಜನಖಾದನೀಯಾನಿ ಯಥಾವುತ್ತಭೇದಸರೂಪಾನೇವ। **ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ, ಸನ್ನಿದಹಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ವೀತಿನಾಮಿತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೩)। ತದೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಸಯ"ನ್ತಿಆದಿನಾ। **ಖಾದನ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಸಾಧನೋಯಂ, "ಖಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮಾನತ್ಥೋ।

೧೩೭೧. "ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ನಿದ್ದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಯ**"ನ್ತಿಆದಿ।

೧೩೭೨. "ತಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತತೋ**"ತಿಆದಿ। **ತತೋ**ತಿ ಸನ್ನಿಧಿಕತಭೋಜನತೋ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸವಾಸನಸಕಲಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನತೋ ನಿಮ್ಮಲಚಿತ್ತೇನ। **ತಾದಿನಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಸು ಲೋಕಧಮ್ಮೇಸು ನಿಬ್ಬಿಕಾರಭಾವೇನ ತಾದಿನಾ। ಅಥ ವಾ ಯಾದಿಸಾ ಪುರಿಮಕಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ರೂಪಾರೂಪಗುಣೇಹಿ ಅಹೇಸುಂ, ತಾದಿಸೇನ ಭಗವತಾ।

೧೩೭೩. ಓದನಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ತಾವ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇನ ಸನ್ನಿಧಿವಸೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿವಿಸೇಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಕಪ್ಪಿಯೇಸೂ"**ತಿಆದಿ। **ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಸನ್ನಿಧಿಪಾಚಿತ್ತಿಯಮಾಹ। **ಇತರೇ**ತಿ ಸೀಹಾದಿಮಂಸಮ್ಹಿ। ದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೭೪. **ಯಾಮಕಾಲಿಕಸಞ್ಞಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ । "ದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ **"ಪಾಚಿತ್ತೀ"**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಅಜ್ಝೋಹಾರತೋ ದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೩)।

೧೩೭೫. ಅನ್ನನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಸನ್ನಿಧಿಕತ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಪುರೇ ವಿಯ ಲಬ್ಭತಿ, **"ಪಕತಿ"**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಅನ್ನ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ, ಮನುಸ್ಸಮಂಸಾದೀಹಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ನಾತಿರಿತ್ತಕತಂ ಅನ್ನಮತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ದ್ವೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ।

೧೩೭೬. "ದ್ವೇ , ದ್ವಯ"ನ್ತಿ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಅಯಮೇವತ್ಥೋ।

೧೩೭೭. **ಸಾಮಿಸೇನ ಮುಖೇನ ದ್ವೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಞ್ಚ ಭೋಜನಾನಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಖಾದನೀಯಂ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೫೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಖಾದನೀಯಾಸಙ್ಗಹಿತೇನ ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ ಚ ತೇನ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸತ್ತಾ ಸನ್ನಿಧಿನಾಮೇನ ಮುಖಗತಆಮಿಸಮೂಲಕೇನ ಚ ಸನ್ನಿಧಿಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಮಿಸೇನ ಮುಖೇನಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಯಥಾಕಥಞ್ಚಿ ಆಮಿಸೇ ಮಿಸ್ಸೀಭೂತೇ ಏತ್ತಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ನಿರಾಮಿಸಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಭುಞ್ಜತೋ ಏಕಮೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಏಕಮೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೭೮. **ತಮೇವಾ**ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತಮೇವ ಕಾಲಿಕಂ। **ತೇಸು ದ್ವೀಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸೂ**ತಿ ಸಾಮಿಸನಿರಾಮಿಸವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ। **ಕೇವಲಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವಡ್ಢತೀ**ತಿ ಪಠಮವಿಕಪ್ಪೇ ದ್ವೀಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯವಿಕಪ್ಪೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೭೯. **ಸುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸನ್ನಿಧಿಕತಂ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಇದಂ "ಪಕತಿಭೋಜನೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ,** ಇಧ ಚ "ನ ದೋಸೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕೇ"ತಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಯಾಮಕಾಲಿಕೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಂ ಭೋಜನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೮೦. **ಮಂಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಕಪ್ಪಿಯೇ"ತಿ ಇದಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿವಚನೇನೇವ ಲಬ್ಭತಿ। **ವಡ್ಢತೀ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯದ್ವಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನುಸ್ಸಮಂಸೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ಸೀಹಾದಿಮಂಸೇ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ವಡ್ಢತಿ। ಮನುಸ್ಸಮಂಸೇ ಚ **ಸೇಸೇ** ಸೀಹಮಂಸಾದಿಕೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇ ಚ ಯಥಾನುಕ್ಕಮತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚೇವ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚಾತಿ ದ್ವಯಂ ವಡ್ಢತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೮೧. **ಅನತಿರಿತ್ತಮ್ಪಿ** ಭೋಜನಂ ವಿಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತನ್ನಿಮಿತ್ತಕೋ ದೋಸೋ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು **ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು** ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ವಿಕಾಲ...ಪೇ॰... ಕಾಲಿಕೇ"ತಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ ಅತಿರಿತ್ತಕಾರಾಪನಞ್ಚ ಭೋಜನೇಯೇವ ಸಮ್ಭವತೀತಿ **ಅನತಿರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ನಿಹಿತಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। "ಅನತಿರಿತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಪನ ವಿಕಾಲೇ ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೩) ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನತೋ **ದೋಸೋ**ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮಾಹ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ **"ತನ್ನಿಮಿತ್ತಕೋ"**ತಿ, ಅನತಿರಿತ್ತನಿಮಿತ್ತಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸೂ**ತಿ "ಸುದ್ಧಂ ವಾ

ಮನುಸ್ಸಮಂಸಮಿಸ್ಸಂ ವಾ ಸೀಹಾದಿಮಂಸಮಿಸ್ಸಂ ವಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕಮಿಸ್ಸಂ ವಾ"ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು। **"ತನ್ನಿಮಿತ್ತಕೋ"**ತಿ ವಚನೇನೇವ ವಾರಿತವಿಕಾಲಾದಿನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೩೮೨-೩. **ವಿಕಾಲಪಚ್ಚಯಾ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ "ಅನತಿರಿತ್ತಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಮುಚ್ಚಿತಂ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ "ಯಾಮಕಾಲಿಕೇಪೀ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಆಹಾರಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ಗಹಣೇ, ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕಭೇದೇನ **ದುವಿಧಸ್ಸ ತು** ಅಜ್ಝೋಹಾರಪಯೋಗೇಸು ನಿರಾಮಿಸೇ ವಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ಏವ-ಕಾರತ್ಥೋ।

೧೩೮೪. **ಅಥಾ**ತಿ ವಾಕ್ಯಾರಮ್ಭೇ ನಿಪಾತೋ। **ಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠಂ** ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। **ಠಪಿತ**ನ್ತಿ ಅರುಣಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ। **ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಸನ್ನಿಧಿಪಾಚಿತ್ತಿ।

೧೩೮೫. **ಕಾಲೋ**ತಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾದಿಮಜ್ಝನ್ತಿಕಾವಸಾನೋ ಕಾಲೋ। **ಯಾಮೋ**ತಿ ಮಜ್ಝನ್ತಿಕಾದಿದುತಿಯಅರುಣುಗ್ಗಮನಾವಸಾನೋ। ತಂ ತಂ ಕಾಲಂ ಕಾಲಿಕಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ತು ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥೋ। **ತಂ** ವಾ **ಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೮೬. ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಅತ್ತನಾ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾನಿ ಇತರಾನಿ **ತೀಣಿ** ಕಾಲಿಕಾನಿ ಅತ್ತನೋಯೇವ ಸಭಾವಂ ಉಪನೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಕೋ ಭಾವೋ **ಸಭಾವೋ,** ತಂ।

೧೩೮೭-೮. **ಏವಮೇವ ವಿನಿದ್ದಿಸೇ**ತಿ "ಪುರಿಮಂ ಪುರಿಮಂ ಕಾಲಿಕಂ ಅತ್ತನಾ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಮೇವ ಗಾಹಾಪೇತೀ"ತಿ ಕಥೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಇಮೇಸೂತಿಆದೀಸು ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇನ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಸನ್ನಿಧಿ ಚ ಹೋತೀ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇನ ಸನ್ನಿಧಿ ಚ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು **"ಸನ್ನಿಧಿ"**ನ್ತಿ ಸಾನುನಾಸಿಕೋ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, "ಹೋತೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ **ಸನ್ನಿಧಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಠಮೇಕವಚನನ್ತೋತಿ ಅನುನಾಸಿಕೋ ಆಗಮಸನ್ಧಿಜೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಉಭಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ, ಸನ್ನಿಧಿ ಚಾತಿ ಉಭಯಮ್ಪಿ। **ನ ಹೋತೇವಾ**ತಿ ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯೇನ ಅಮಿಸ್ಸಂ ನ ಹೋತೇವ।

೧೩೮೯. ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿನಾಮೇನ ಅಕತಂ, ಅಸಮ್ಮತಂ, ಅಪರಿಗ್ಗಹಂ, ಪಾಕಾರಾದೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸೇನಾಸನಂ **ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಅನ್ತದ್ವಯೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕೇನ, ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। **"ಮಿಸ್ಸಿತ"**ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। **ತಂ ಪುಬ್ಬಂ ದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಯಾಮಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ। ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯೇ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾಯೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪಿತೇನ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯೇ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೯೦. ಅನ್ತೋವುತ್ಥೇನ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಯದಿದಂ ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ, ಅಯಂ ಮುಖಸನ್ನಿಧಿ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೫ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಹೋತಿ, ನ ಕಪ್ಪತಿ ಇತಿ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ **"ಮುಖಸನ್ನಿಧೀ"**ತಿ ಚ **"ಅನ್ತೋವುತ್ಥ"**ನ್ತಿ ಚ ನಾಮಮತ್ತಮೇವ ನಾನಾಕರಣಂ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಾನಂ ಅನತ್ಥನ್ತರತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಹಿ **ಮುಖ**-ಸದ್ದೋ **ಅನ್ತೋ**-ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ, **ಸನ್ನಿಧಿ**-ಸದ್ದೋ ಪರಿವುತ್ಥ-

ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ। ಮುಖೇ ಸನ್ನಿಧಿ ಮುಖಸನ್ನಿಧೀತಿ ಕಮ್ಮಸಾಧನಂ। ಬಹಿ ಸನ್ನಿಧಿನಿವತ್ತನತ್ಥಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು **ಮುಖ**-ಗ್ಗಹಣಂ, **ಅನ್ತೋ**-ಗಹಣಞ್ಚ ಕತಂ। **ಬಹೀತಿ** ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಬಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪರಿವುತ್ಥಂ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ ಪುರಿಮೇನ ಕಾಲಿಕದ್ವಯೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಮುಖಸನ್ನಿಧಿಅನ್ತೋವುತ್ಥಪದಾನಂ ಅನತ್ಥನ್ತರಭಾವೋ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ** ವುತ್ತೋ।

ಯಥಾಹ "ಸಾಮಣೇರೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ತಣ್ಡುಲಾದಿಕಂ ಆಮಿಸಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಚಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ನ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಪ್ಪಿಆದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ಮುಖಸನ್ನಿಧಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ 'ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಹೋತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ನಾಮಮತ್ತಮೇವ ನಾನಾಕರಣ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೫)। **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ಪನ ಅಞ್ಞಥಾ ವುತ್ತೋ ವಿಯ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಅಯಮೇವ ನಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೩೯೧. **ನ ದೋಸೋತಿ** ಸನ್ನಿಧಿದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ। **ನಿದಹಿತ್ವಾತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸಕಸಕಕಾಲಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ನಿದಹಿತ್ವಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಸನ್ನಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪುನ ತತ್ಥ ಅಚ್ಛೋದಕಂ ವಾ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ವಾ ಘಂಸಿತ್ವಾ ನಿಸ್ನೇಹಭಾವೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಏತೇನ ನಿರಪೇಕ್ಖೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾವ ಸಯಂ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾನ ಸಮ್ಮಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪಿತೇ ಪತ್ತೇ ಲಗ್ಗಮ್ಪಿ ಅವಿಜಹಿತಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ತತ್ಥ ಆಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ। ಏತೇನ ನಿರಪೇಕ್ಖೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೇ ತಾದಿಸೇಪಿ ಪತ್ತೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ।

ಸನ್ನಿಧಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೩೯೩. **ಪಣೀತಾನಿ ಭೋಜನಾನೀತಿ ಪಾಳಿಯಂ** "ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ? ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸಂ ಖೀರಂ ದಧೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೫೯) ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ –

> "ಸಪ್ಪಿ ನಾಮ ಗೋಸಪ್ಪಿ ವಾ ಅಜಿಕಾಸಪ್ಪಿ ವಾ ಮಹಿಂಸಸಪ್ಪಿ ವಾ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿ। ನವನೀತಂ ನಾಮ ತೇಸಞ್ಞೇವ ನವನೀತಂ। ತೇಲಂ ನಾಮ ತಿಲತೇಲಂ ಸಾಸಪತೇಲಂ ಮಧುಕತೇಲಂ ಏರಣ್ಡಕತೇಲಂ ವಸಾತೇಲಂ। ಮಧು ನಾಮ ಮಕ್ಖಿಕಾಮಧು। ಫಾಣಿತಂ ನಾಮ ಉಚ್ಛುಮ್ಹಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। ಮಚ್ಛೋ ನಾಮ ಓದಕೋ ವುಚ್ಚತಿ। ಮಂಸಂ ನಾಮ ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಮಂಸಂ। ಖೀರಂ ನಾಮ ಗೋಖೀರಂ ವಾ ಅಜಿಕಾಖೀರಂ ವಾ ಮಹಿಂಸಖೀರಂ ವಾ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಖೀರಂ। ದಧಿ ನಾಮ ತೇಸಞ್ಞೇವ ದಧೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) –

ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಿ ನವ ಪಣೀತಭೋಜನಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಗಿಲಾನೋತಿ** "ಅಗಿಲಾನೋ ನಾಮ ಯಸ್ಸ ವಿನಾ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಫಾಸು ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) ವುತ್ತೋ। **ಅಗಿಲಾನೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೩೯೪. **ಸಪ್ಪಿನಾ ದೇಹೀತಿ**ಆದಿ ವಿಞ್ಞಾಪನಪ್ಪಕಾರೋ। **ಸಪ್ಪಿಭತ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಪ್ಪಿಸಂಸಟ್ಠಂ ಭತ್ತಂ, ಸಪ್ಪಿ ಚ ಭತ್ತಞ್ಚ ಸಪ್ಪಿಭತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ಪನ "ಸಾಲಿಭತ್ತಂ ವಿಯ ಸಪ್ಪಿಭತ್ತಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯) ಕಾರಣಂ ವತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ದಳ್ಹತರಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಞ್ಞಂ ವತ್ತುಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ** ಏವ ಹಿ ಈದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು ಪಮಾಣಂ।

೧೩೯೫. **ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿಯಾಪುತಾತಿ** "ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) ಏವಂ ಅಜ್ಝೋಹಾರಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾ।

೧೩೯೬. **ಸುದ್ಧಾನೀತಿ** ಅನ್ನೇನ ಅಮಿಸ್ಸಾನಿ। **ಸೇಖಿಯೇಸೂತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಕರಣೀಯೇ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೯೭. ಯಸ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾನಂ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನಂ ದುಕ್ಕಟವಿಸಯಂ, **ತಸ್ಮಾ।** **ಸತ್ತಧಞ್ಞಮಯ**ನ್ತಿ ಸಾಲಿಆದೀನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಿಕಾರಭೂತಂ।

೧೩೯೮. ಸಚೇ ದದಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸಙ್ಕೇತ**ನ್ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೩೯೯. ದೇತಿ ಚೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞತರೇನಾ**ತಿ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। "ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ವಿಸಙ್ಕೇತ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಯಾಚಿತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಙ್ಕೇತಸ್ಸ ವಿರಾಧನೇನ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೪೦೦. **ಯೇನ ಯೇನ ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ತಥೇವ ಕರಣವಚನಂ। **"ವಿಞ್ಞತ್ತ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಧಿಕತಸ್ಸ "ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। **ಯೇನ ಯೇನಾ**ತಿ ಅನಿಯಮೇನ ಪಣೀತೇನ। ತೇನ ಸಪ್ಪಿಆದಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಗಹಿತಮೇವ, ಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ ಗೋಸಪ್ಪಿಆದಿಭೇದೋ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। **ತಸ್ಮಿಂ ಲದ್ಧೇಪೀ**ತಿ ಯಾಚಿತೇಯೇವ ಲದ್ಧೇ ಸತಿ। ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಮೂಲೇಪಿ ಲದ್ಧೇತಿ ವಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಯೋಜನಾ।

ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? "ಸಪ್ಪಿನಾ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಮೇವ ವಾ "ಇಮಿನಾ ಸಪ್ಪಿಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನವನೀತಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಧೇನುಂ ವಾ ಮೂಲಂ ವಾ ದೇತಿ ಚೇ, "ಗೋಸಪ್ಪಿನಾ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವಿಸೇಸಯುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಮೇವ ವಾ ಗೋನವನೀತಾದೀನಿ ವಾ ಗಾವಿಂ ವಾ "ಇದಂ ದತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಮೂಲಂ ವಾ ಸಚೇ ದೇತಿ, ವಿಸಙ್ಕೇತಂ ನ ಹೋತಿ, ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ನ ಅಞ್ಞಥಾತಿ ಸಪ್ಪಿಂ ಯಾಚಿತವತೋ "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಸಪ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಇದಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ವಾ ನವನೀತಾದೀಸು ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ದಿನ್ನೇ ವಿಸೇಸವಿಞ್ಞಾಪಕಸ್ಸ ತದಞ್ಞದಾನೇಪಿ ವಿಸಙ್ಕೇತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾಳಿಯಾ ಅನಾಗತೇಪಿ ದಿನ್ನೇ ವಿಸಙ್ಕೇತಮೇವ ಹೋತಿ। "ಸಚೇ ಪನ ಅಞ್ಞಂ ಪಾಳಿಯಾ ಆಗತಂ ವಾ ಅನಾಗತಂ ವಾ ದೇತಿ, ವಿಸಙ್ಕೇತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೧೪೦೧. **ಪಾಳಿಯ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ದಸ್ಸಿತಂ "ಸಪ್ಪಿ ನಾಮ ಗೋಸಪ್ಪೀ"ತಿಆದಿಂ ನಿದ್ದೇಸಪಾಳಿಮಾಹ। ಯಥಾಹ "ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತನವನೀತಾದೀನಿ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯)। **ಅಞ್ಞೇಹಿ** ನವನೀತಾದೀಹಿ। ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ।

೧೪೦೨. **"ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಭೂತಂ "ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಅಧಿಕತಂ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ। ಏಕತೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, "ನಾನತೋ"ತಿಪಿ ಗಹಿತಮೇವ, ಏಕಟ್ಠಾನತೋ ವಾ ನಾನಟ್ಠಾನತೋ ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಸಚೇ ಪನ ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಾ ನಾನಟ್ಠಾನೇ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯)। ತೇನೇವ **ಭುಞ್ಜತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿಕಪ್ಪಸೂಚಕಂ "ಚೇ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಅವಕಂಸಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ಕುಸಗ್ಗೇನ ಏಕಬಿನ್ದುಮ್ಪೀ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। **ಮತಾ**ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯) ವುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಏಕತೋ ವಾ ನಾನತೋ ವಾ ಠಾನಾ ಭತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಏಕರಸಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಸಗ್ಗೇನ ಏಕಬಿನ್ದುಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜತಿ ಚೇ, ನವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಮತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೦೩. ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ಸಪ್ಪಿನಾ ದೇಹೀತಿ ವುತ್ತೇಪೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। "ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಅಧಿಕತಂ। "ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ವಿಪರಿಯಾಯತೋ **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ** ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತೇನ ಚೇ ದೇತೀ**ತಿ ಯದಿ ತೇನ ಯಾಚಿತೇನ ತೇನೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಓದನಂ ದೇತೀತಿ।

೧೪೦೪. **ತಥಾಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ**ತಿ ತಥಾಸಞ್ಞಿನೋ, ಗಿಲಾನೋಮ್ಹೀತಿಸಞ್ಞಿನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಗಿಲಾನೋ ಗಿಲಾನಸಞ್ಞೀ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೧)।

೧೪೦೫. ಗಿಲಾನಕಾಲೇ ವಿಞ್ಞತ್ತಂ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭುಞ್ಜತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮಿತರೇಹಿಪಿ ದ್ವೀಹಿ ಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಗಿಲಾನೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅಗಿಲಾನೋ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೨)। **ಞಾತಕಾದೀನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಆಯತ್ತ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಪವಾರಿತಾನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ।

೧೪೦೬. ಚತ್ತಾರಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಕಾಯತೋ"**ತಿಆದಿ।

ಪಣೀತಭೋಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೪೦೭. **"ಅದಿನ್ನ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** (ಪಾರಾ॰ ೯೧ ಆದಯೋ) ವಿಯ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಅವತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಅದಿನ್ನಂ ನಾಮ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೫)। **ಮುಖದ್ವಾರ**ನ್ತಿ ಮುಖೇ ದ್ವಾರಂ **ಮುಖದ್ವಾರಂ,** ಗಲನಾಳಿಕಾ, ಇಮಿನಾ ಪನ ವಚನೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ, ತಂ ಮುಖೇನ ವಾ ಪವಿಸತು ನಾಸಿಕಾಯ ವಾ, ಗಲಬಿಲಂ ಪವಿಟ್ಠಮೇವ ಆಪತ್ತಿಕರನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಆಹಾರ**ನ್ತಿ ಉದಕದನ್ತಪೋನೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಾದಿಂ। ಯಥಾಹ "ಆಹಾರೋ ನಾಮ ಉದಕದನ್ತಪೋನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೫)।

ಆಹರೇಯ್ಯಾತಿ ಮುಖದ್ವಾರಂ ಪವೇಸೇಯ್ಯ, ಇಮಿನಾ ಪರಗಲಂ ಅಕತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇಪಿ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ಸೂಚಿತಂ। ತೇನೇವಾಹ **"ದನ್ತಪೋನೋದಕಂ ಹಿತ್ವಾ"**ತಿ। ತೇನೇವ ವುತ್ತಂ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** "ಭಗವತೋ ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಮುಖದ್ವಾರಠಪನೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಚನೇನೇವ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಂ ಪರಗಲಂ ಅಕತ್ವಾ ಮುಖೇ ಠಪನೇ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೋ ವುತ್ತೋ"ತಿ। ಉದಕಞ್ಚ ಯಥಾಸುಖಂ ಪಾತುಂ, ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ದನ್ತಪೋನಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ರಸಂ ಗಿಲಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇಪಿ ದನ್ತಕಟ್ಠರಸೋ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। ದನ್ತೇ ಪುನನ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲೇ ಕರೋನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ದನ್ತಪೋನಂ।**

೧೪೦೮-೯. ಬ್ಯತಿರೇಕಮುಖೇನ ಅದಿನ್ನಲಕ್ಖಣಂ, ಪದಭಾಜನೇ ಚ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಠಮಂ ದಿನ್ನಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಹತ್ಥಪಾಸೋ"**ತಿಆದಿ। **ಹತ್ಥಪಾಸೋ**ತಿ ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ -

> "ಗಣ್ಹತೋ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಅಙ್ಗಂ, ದದತೋ ಪುರಿಮಂ ಪನ।
> ಉಭಿನ್ನಂ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಂ ಚೇ, ವಿನಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರಿತ"ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೧೨೭೫) -

ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೋ ಹತ್ಥಪಾಸೋ। **ಅಭಿನೀಹಾರೋ**ತಿ ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಭಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಹರಣಞ್ಚ। **ಮಜ್ಝಿಮುಚ್ಚಾರಣಕ್ಖಮೋ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಭಾರಸ್ಸ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪನಾರಹತಾ। ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋಯಂ ನಿದ್ದೇಸೋ। ಅವಕಂಸೋ ಪನ "ಅನ್ತಮಸೋ ರಥರೇಣುಮತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಉಚ್ಚಾರಣಂ** ಉಕ್ಖಿಪನಂ। **"ಅಮನುಸ್ಸೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತದಞ್ಞಸತ್ತಸಾಮಞ್ಞೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। "ಪಕ್ಖೀ ವಾ"ತಿಆದಿವಕ್ಖಮಾನೇನ ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಕಾಯಾದಿನಾ**ತಿ ಕಾಯಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ। ತೇನೇವಾಹ **"ತಿಧಾ"**ತಿ।

ದ್ವಿಧಾತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ। **ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಂಯೋಗೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಹತ್ಥಪಾಸೋ"ತಿ ಪಠಮಙ್ಗಂ, "ಅಭಿನೀಹಾರೋ"ತಿ ದುತಿಯಂ, "ಮಜ್ಝಿಮುಚ್ಚಾರಣಕ್ಖಮೋ"ತಿ ತತಿಯಂ, "ಮನುಸ್ಸೋ…ಪೇ॰… ತಿಧಾ"ತಿ ಚತುತ್ಥಂ, "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ…

ಪೇ॰… ದ್ವಿಧಾ”ತಿ ಪಞ್ಚಮನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಂಯೋಗೋ ಸಮಾಗಮೋ ಸನ್ನಿಪಾತೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಂಯೋಗೋ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಗಹಣನ್ತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ। **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ರೂಹತಿ** ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ।

೧೪೧೦-೧೨. **ಇತರೋತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ। **ತಸ್ಸ** ಅಙ್ಗಸ್ಸ। ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ನಗೋ, “ನಗೋ”**ತಿ ರುಕ್ಖೋಪಿ ಪಬ್ಬತೋಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಏವರೂಪೇತಿ** ಈದಿಸೇ ಉಚ್ಚನೀಚಟ್ಠಾನೇ।

೧೪೧೩. **ಸೋಣ್ಡಾಯಾತಿ** ಹತ್ಥೇನ।

೧೪೧೪-೬. **ಈಸಕಂ ಓನತ್ವಾ** ಥೋಕಂ ನಾಮೇತ್ವಾ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಂ ಭಾಜನಂ ಏಕದೇಸೇನಾಪಿ ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೧೭. **ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ** ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾ, ಭಾಜನಾನಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಓರೋಪೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೪೧೮. **ಕಾಜಭತ್ತನ್ತಿ** ಭತ್ತಕಾಜಂ, ಭತ್ತಭರಿತಂ ಪಿಟಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಓನತ್ವಾ ದೇತೀತಿ** ಸಯಂ ಓನಮಿತ್ವಾ ಬ್ಯಾಭಙ್ಗಿಂ ದೇತಿ।

೧೪೧೯. **“ತಿಂಸಹತ್ಥೋ”**ತಿ ಇದಂ ತಿಂಸರತನಮತ್ತೋ ಚೇ ಹೋತಿ, “ದೂರ”ನ್ತಿ ನ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ। **ಗಹಿತೇಕಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಉಭಯಕೋಟೀಸು ಠಪಿತೇ ದ್ವೇ ಘಟೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತುಂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನ ದಾಯಕೇನ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ತಿಂಸಹತ್ಥವೇಣುಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾಯಪ್ಪದೇಸೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ “ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಫುಸಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಘಟೇಸು ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಬ್ಬಮೇವ। **ಗಹಿತಮೇವಾತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ, ದಾಯಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಗತತ್ತಾ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧನ್ತಿ “ದೂರ”ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ **ಏವ**ಕಾರೇನ ದೀಪೇತಿ। “ದ್ವೀಸು ಘಟೇಸು ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತೇಸುಪಿ ತತ್ಥ ಬನ್ಧನವೇಳುಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನಮತ್ತೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಹೋತೀ”ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

೧೪೨೦-೨೪. **“ಕಟಸಾರಕೇ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ದೋಣಿಫಲಕಾದಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ। **“ನಿಸೀದತೀ”**ತಿ ಇದಂ “ತಿಟ್ಠತೀ”ತಿಆದೀನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। **ಮಞ್ಚಾದೀನಿ ಫುಸಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಅಙ್ಗುಲಿಯಾಪೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ “ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಞ್ಞಾಯ ಮಞ್ಚಾದೀನಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾಪಿ ಫುಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇನ ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇನ ವಾ ನಿಪನ್ನೇನ ವಾ”ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)। **ಪತ್ತೇಸೂತಿ** ತಥಾ ಠಪಿತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪತ್ತೇಸುಯೇವ। **ಯಞ್ಚ ದೀಯತೀತಿ** ಏತ್ಥ “ತಥಾ ಠಿತೇನಾ”ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಅಙ್ಗುಲಿಆದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಫುಟ್ಠಮತ್ತೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ರುಹಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದಾರೋಹಣೇನಾಪಿ ಸಿಜ್ಝತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”**ತಿಆದಿ। ಸಚೇ ಪನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮಿಚ್ಚೇವ ಮಞ್ಚಾದೀನಿ ಆರುಹಿತ್ವಾ ನಿಸೀದತಿ, ದಾಯಕೋಪಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠತ್ವಾನ ದೇತಿ ಚೇ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಗಹಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕುಚ್ಛಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಂ ಆಹಚ್ಚ ಯೇ ಪತ್ತಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತಾ, ತೇಸು **ಯಂ ಯಂ** ಪತ್ತಂ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾಪಿ ವಾ ಸೂಚಿಯಾಪಿ ವಾ ಫುಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ದೀಯಮಾನಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೨೫. ಕಟಸಾರಾದಯೋ ಸಚೇ ಮಹನ್ತಾ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹೇಯ್ಯಾತಿ ವಿಕಪ್ಪೋ ಸಿಯಾತಿ ತನ್ನಿವತ್ತನತ್ಥಮಾಹ **“ಕಟಸಾರಕೇ”**ತಿಆದಿ। **“ಮಹನ್ತಸ್ಮಿ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಟಸಾರಕಸ್ಸ ಪುನ ವಚನೇ ಹೇತುಮಾಹ। **ಹತ್ಥತ್ಥರಂ** ನಾಮ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ

ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥರಣಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಸ್ಸತ್ಥರಥತ್ಥರಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಠಿತಪತ್ತೇಸು ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಗಣ್ಹತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಣರುಹಣಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಹತ್ಥಪಾಸಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ತೂ"**ತಿ। **ತು**-ಸದ್ದೋ ವುತ್ತವಿಸೇಸಮೇವ ಜೋತೇತಿ।

೧೪೧೭. **ತತ್ಥಜಾತಕಪಣ್ಣೇಸೂತಿ** ರುಕ್ಖೇಯೇವ ಠಿತೇಸು ಪಣ್ಣೇಸು। **ಗಹೇತುನ್ತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ। **"ನ ಪನೇತಾನೀ"**ತಿಆದಿ ಯೇನ ಹೇತುನಾ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನಂ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಸಿದ್ಧಿಂ ಸೂಚೇತಿ।

೧೪೧೭. ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ **ಅಸಂಹಾರಿಯಂ। ತಾದಿಸೇತಿ** ತಥಾರೂಪೇ, ಅಸಂಹಾರಿಯೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಖಾಣುಬದ್ಧೇತಿ** ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಾತಖಾಣುಕೇ ಬದ್ಧೇ।

೧೪೧೮. **ತಿನ್ತಿಣಿಕಾತಿ** ಚಿಞ್ಚಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಥಾ ಖುದ್ದಕಾನಂ ಕದಮ್ಬಪುಪ್ಫಪಣ್ಣಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। "ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಪಣ್ಣೇಸೂ"ತಿ ವಚನತೋ ಸಾಖಾಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ರುಹತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಭೂಮಿಯಂ ಪತ್ಥಟೇಸೂತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಭೂಮಿಯಂ ಅತ್ಥತೇಸು ಸುಖುಮೇಸು ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಪಣ್ಣೇಸುಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)।

೧೪೧೯. **ಪರಿವೇಸಕೋತಿ** ದಾಯಕೋ।

೧೪೨೦. ಅಸೇಸತೋ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೨೧. **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾವಾತಿ** ಪತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ। ಭಿಕ್ಖಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೨೧. **ಅಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಪತ್ತೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೨೨. **ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾತಿ** ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, ತಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಆದರಂ ಅಕತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೪೨೫. **ಅಞ್ಞಸ್ಸ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ।

೧೪೨೭. ಪುಬ್ಬಾಭೋಗಸ್ಸ ಅನುರೂಪವಸೇನ **"ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ತಂ ದತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಪನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ತಂ "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ಪರಸನ್ತಕಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಅದತ್ವಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೪೨೭-೯. **ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಭತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಕಞ್ಜಿಕಾದಿದ್ರವಮಿಸ್ಸಭತ್ತಮಾಹ। **ಉಪ್ಲವತೀತಿ** ಉಪರಿ ಪ್ಲವತಿ। **ಕಞ್ಜಿಕನ್ತಿ** ಆರನಾಲಂ, ಇಮಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಖೀರತಕ್ಕಾದಿದ್ರವಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಪವಾಹೇತ್ವಾತಿ** ಮತ್ಥಕತೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ। **ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ಸಚೇ ತನ್ತಿ** ತಂ ರಜಂ ಯದಿ ಭತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ಹೋತಿ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಅಸತಿ ಹತ್ಥತೋ ಅಮೋಚೇನ್ತೇನೇವ ಯತ್ಥ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೪೪೦. **ಅಪನೀಯಾವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಥೂಲ"ನ್ತಿ ಇದಂ "ಸುಖುಮಂ ಚೇ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನವಿಪರಿಯಾಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಸಭತ್ತಂ ಅಪನೀಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ "ಉಪರಿಭತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಪನೇತಬ್ಬಂ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)।

೧೪೪೧. **ಥೇವೋತಿ** ಬಿನ್ದು। **ಥೇವೋ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಯಥಾ ಪಠಮತರಂ ಪತಿತಥೇವೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಅಪನೇನ್ತಾನಂ ಪಚ್ಛಾ ಪತಿತಥೇವೇಪಿ ಅಭಿಹಟತ್ತಾ ನೇವತ್ಥಿ ದೋಸೋ।

೧೪೪೨-೪. ಚರುಕೇನಾತಿ ಖುದ್ದಕಉಕ್ಖಲಿಯಾ। **ತತೋ** ಚರುಕತೋ। **ಮಸೀ**ತಿ ಜಲ್ಲಿಕಾಆದಿಕಾ ಭಸ್ಮಾ। **ಭಾಜನೇ**ತಿ ಭಾಜನಪತ್ತಾದಿಭಾಜನೇ। **ತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಮಸಿಆದಿನೋ ಚ।

ಅನನ್ತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೀಯಮಾನಂ ಯಂ ಪತ್ತತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪತ್ತೇ ಸಚೇ ಪತತಿ, ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ದೀಯಮಾನ"**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಭತ್ತಾದಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ವಟ್ಟತೇವಾ ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ವಟ್ಟತೇವ ಅಯ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ "ಅಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ। ತಸ್ಮಾ **ವ**-ಕಾರೋ ಗಾಥಾಭನ್ದವಸೇನ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೪೪೫-೬. ಪಾಯಾಸಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಪೂರಣಯೋಗೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಪಾಯಾಸೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಣ್ಹತೋ**ತಿ ಉಣ್ಹತ್ತಾ। **ನ ಸಕ್ಕತೀ**ತಿ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮುಖವಟ್ಟಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಫುಸಾಪಿತೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಥಾ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಚೇ, ಆಧಾರಕೇನಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೪೭-೮. ಆಹರಿಯಮಾನಂ ವಾ ನೇವ ಜಾನಾತಿ, ದೀಯಮಾನಂ ವಾ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **"ಜಾನತೀ"**ತಿ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ। **ಆಭೋಗ**ನ್ತಿ "ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ। ಯಥಾಹ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** "ಆಭೋಗಮತ್ತಮೇವ ಹಿ ಏತ್ಥ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)। "ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನತ್ತಾ "ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾತಿಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ।

೧೪೪೯. "ಹತ್ಥೇನ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ **"ಆಧಾರಕಮ್ಹಿ ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **"ಪಾದೇನ ಪೇಲ್ಲೇತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ **"ಆಧಾರಕ"**ನ್ತಿ ಇದಮೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಹತ್ಥೇನ ಆಧಾರಕಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಾದೇನ ಪೇಲ್ಲೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)। **ಪೇಲ್ಲೇತ್ವಾ**ತಿ ಪೀಳೇತ್ವಾ, ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೪೫೦. ಕಮಿ-ಧಾತುಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ "ಅಕ್ಕ"ಇತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ ಯತಿಹೀನದೋಸೋತಿ।

"ಸಿಲೋಕೇ ನಿಯತಟ್ಠಾನಂ, ಪದಚ್ಛೇದಂ ಯತಿಂ ವಿದೂ।
ತದಪೇತಂ ಯತಿಬ್ಭಟ್ಠಂ, ಸವನುಬ್ಬೇಜನಂ ಯಥಾ"ತಿ॥ -

ದಣ್ಡಿನಾ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣತೋ ಸಿದ್ಧತಾಯ ದೋಸೋ ಯಥಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನೇತ್ಥ ಇ-ಕಾರಾಗಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಭಾವತ್ತಾ ತಂಸಹಿತೋ ಮ-ಕಾರೋ ತಗ್ಗಹಣೇನ ಸಙ್ಗಯ್ಹತೀತಿ ಉಭಯಪಕ್ಖಭಾಗೀತಿ ಧಾತುಪಚ್ಚಯಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಯತಿಯಾ ಇಚ್ಛಿತತ್ತಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಪರಿಹರನ್ತಿ। **ಜಾಗರಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸಾಪಿ। **ಅನಾದರೋ**ತಿ ಅನಾದರಭಾವೋ।

೧೪೫೧. ತಸ್ಮಾತಿ ತಥಾ ಗಹಣಸ್ಸ ಅನಾದರಭಾವತೋ। **ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಆಧಾರಕಂ ಪಾದೇನ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ। **ದೀಯಮಾನ**ನ್ತಿ ದಾಯಕೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪಿಯಮಾನಂ। **ಪತತೀ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಅಫುಸಿತ್ವಾ ರಜೋರಹಿತಾಯ ಸುದ್ಧಭೂಮಿಯಾ ವಾ ಪದುಮಿನಿಪಣ್ಣಾದೀಸು ವಾ ಪತತಿ। ಯಥಾಹ "ಯಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ದಾಯಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪರಿಗಳಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ವಾ ಪದುಮಿನಿಪಣ್ಣವತ್ಥಕಟಸಾರಕಾದೀಸು ವಾ ಪತತಿ, ತಂ ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)। ಸರಜಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಪತಿತೇ ರಜಂ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನ "ಸರಜಾಯ ಭೂಮಿಯಂ ಪತತೀ"ತಿಆದಿನಾ ದಸ್ಸಿತಂ। **ಗಹೇತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಚ **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ದಾಯಕೇಹೀ"ತಿ ಚ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಯಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಪತತಿ, ತಂ

ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ। ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ತಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ದಾಯಕೇಹೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೧೭೩)। "ಯಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಪತತೀ"ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚತೂಸುಪಿ ಕಾಲಿಕೇಸು ಅಯಂ ನಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೪೫೨. ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಭುಞ್ಜನ್ತಾನ"**ನ್ತಿ।

೧೪೫೩-೪. ತಂ ಮಲಂ। **ತೇಸೂತಿ** ಉಚ್ಛುಆದೀಸು ವತ್ಥೂಸು। **ತನ್ತಿ** ಮಲಮಿಸ್ಸಕಂ ಉಚ್ಛುಆದಿಕಂ ವತ್ಥು। **ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ** ನ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಉಚ್ಛುಆದಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ।

೧೪೫೫. ನಿಸದೋದುಕ್ಖಲಾದೀನನ್ತಿ ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ನಿಸದಪೋತಮುಸಲಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

೧೪೫೬. ವಾಸಿಯಾ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ತಜ್ಜಾತಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸತ್ಥಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಖೀರೇತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ತಾಪಿತಖೀರೇ, ಇದಂ ಉಪರಿ ಆಮಕಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಗಹಣೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। **ನೀಲಿಕಾತಿ** ನೀಲವಣ್ಣಂ। **ಸತ್ಥಕೇ ವಿಯ ನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ಸತ್ಥೇನ ಉಟ್ಠಿತಮಲೇ ಉಚ್ಛುಖಣ್ಡೇ ವಿಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೪೫೭. ತನ್ತಿ ತಂ ಅಗ್ಗಿಸನ್ತತ್ತವಾಸಿಆದಿಂ, ತಾಪವತ್ಥುತೋ ವಾಸಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

೧೪೫೮. ತನ್ತಿ ತಂ ಹತ್ಥಾದಿಕಾಯಾವಯವಂ ವಾ ಚೀವರಂ ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪತಿತಕಿಲಿಟ್ಠಜಲಮಿಸ್ಸಮೋದನಂ। ರುಕ್ಖಮೂಲಾದೀಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಾದೀಸು ರುಕ್ಖಪಣ್ಣಾದಿಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪತಿತಕಿಲಿಟ್ಠೋದಕೇಪಿ ಏಸೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏಸೇವಾ"**ತಿಆದಿ।

೧೪೬೦. ಜಲಂ ಸಚೇ ಸುದ್ಧಂ ಪತತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ, "ರುಕ್ಖತೋ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚ ಸಚೇ ಸುದ್ಧಂ ತೋಯಂ ಪತತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ಥ "ಆಕಾಸತೋ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ರುಕ್ಖಪಣ್ಣೇಸು, ಆಕಾಸೇ ಚ ರಜಸ್ಸ ಪಠಮಮೇವ ವಸ್ಸೋದಕೇನ ಧೋವಿತತ್ತಾ ಆಹ **"ಸುದ್ಧ"**ನ್ತಿ।

೧೪೬೧. ಅಚ್ಛುಪನ್ತೇನಾತಿ ಅಫುಸನ್ತೇನ। **ತಸ್ಸ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ।

೧೪೬೨. ಪತ್ತನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪತ್ತಂ। **ಛುಪಿತ್ವಾತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಪತ್ತಗತೋದನಂ ಫುಸಿತ್ವಾ। **ತಂ** ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ। ಯಥಾಹ "ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಓದನಂ ಛುಪಿತ್ವಾ ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತೇ ಓದನಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಿತಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)।

೧೪೬೪. ಪಚ್ಛಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗಹಿತೇಪಿ ಅಗಹಿತೇಪಿ ಪಚ್ಛಾ। **ತಂ** ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭೋಜನಂ।

೧೪೬೭. ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಗತಸ್ಸ ಭತ್ತಸ್ಸ।

೧೪೬೮. ಪರೇನಾತಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಪತ್ತೇನ।

೧೪೬೯-೭೦. "ಯಾಗುಆದೀನಂ ಪಚನೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಾಜನೇ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಚನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪಚನಂ,** ಭಾಜನಂ। **ಭಾಜನೂಪರಿ ಹತ್ಥೇಸು ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾತಿ** ಭಾಜನಸ್ಸ ಉಪರಿ ಕತೇಸು ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇಸು। **ಪತಿತಂ ಹತ್ಥತೋ ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪರಿಗಳಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಪತಿತಂ।

೧೪೭೧. “ನ ಕರೋತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಮಾಹ **“ಪರಿಚ್ಚತ್ತಞ್ಹಿ ತ”**ನ್ತಿ। ತಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನ ಕರೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಏವಂ ಅಕತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪಕಾರೇನ ಅಕತ್ವಾ। **ಆಕಿರತೇವ ಚೇ**ತಿ ಸಚೇ ಭಾಜನೇ ಆಕಿರತಿ ಏವ। **ತಂ** ತಥಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭತ್ತಭಾಜನಂ। **ನಿರಾಮಿಸಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ತತ್ಥ ಪತಿತಂ ಆಮಿಸಂ ಯಥಾ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೭೨-೩. **ಕುಟ**ನ್ತಿ ಘಟಂ। **ಆವಜ್ಜೇತೀ**ತಿ ಕುಟಂ ನಾಮೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಆಸಿಞ್ಚತಿ।

೧೪೭೪. **ಹತ್ಥೇ**ತಿ ದ್ವೇ ಹತ್ಥೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತತ್ಥ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತೇಸು ದ್ವೀಸು ಹತ್ಥತಲೇಸು।

೧೪೭೫-೬. **ಏಕಸ್ಸ ಗಹಣೂಪಗಂ ಚೇ ಭಾರ**ನ್ತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಏಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪನಪ್ಪಮಾಣಂ ಭಾರಂ ಸಚೇ ಭವೇಯ್ಯ। **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಏಕಸ್ಸ ಗಹಣೂಪಗಂ ಭಾರ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ।

೧೪೭೭. **ಲಗ್ಗೇನ್ತೀ**ತಿ ಓಲಮ್ಬನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚಪೀಠೇ। **ವಟ್ಟತೇವಾ**ತಿ ಉಗ್ಗಹಿತಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೪೭೮. **ಸಮ್ಮುಞ್ಜನ್ತೋ**ತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೋ। **ಘಟ್ಟೇತೀ**ತಿ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಯಾ ಫುಸತಿ।

೧೪೭೯. **ತಂ ಞತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ। **ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ** ಉಗ್ಗಹಿತಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೪೮೦. ತನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಞ್ಞಾಯ ಗಹಿತಂ ತಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। **ಅಞ್ಞಥಾ ಪನ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಪಿಹಿತಂ ಪಿಧಾತುಞ್ಚ ಪಿಹಿತಂ ವಿವರಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೮೧. **ಬಹಿ ಠಪೇತಿ ಚೇ**ತಿ ಯದಿ ಪುಬ್ಬೇ ಠಪಿತಟ್ಠಾನತೋ ಬಹಿ ಠಪೇತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಮುತ್ತಹತ್ಥೇನ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। ತನ್ತಿ ಬಹಿ ಠಪಿತಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಂ। **ಞತ್ವಾ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ। **ತಂ** ತಥಾ ಞತ್ವಾ ಠಪಿತಂ।

೧೪೮೨-೩. **ಉಟ್ಠೇತಿ ಯದಿ ಕಣ್ಣಿಕಾ**ತಿ ಸಚೇ ಕಣ್ಣಿಕಾ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। **ಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದಿಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಿಪ್ಫಲಿಆದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಮೂಲೇ**ತಿ ಪಞ್ಚಮೂಲಾದಿಕೇ ಮೂಲೇ। **ಘುಣಚುಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಘುಣಪಾಣಕೇಹಿ ಉಪ್ಪಾದಿತಚುಣ್ಣಂ। **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಉಟ್ಠೇತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ತಂಸಮುಟ್ಠಾನತೋ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತೇಲಾದೀಸು ಸಮುಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ। **ತಞ್ಞೇವಾತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಪಠಮಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ತಮೇವ ತೇಲಾದಿಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನಾಹ **“ಪಟಿಗ್ಗಹಣ...ಪೇ॰... ನ ವಿಜ್ಜತೀ”**ತಿ।

೧೪೮೪-೫. **ಕೋಚಿ ಪುಗ್ಗಲೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಗಮಿಕಾದೀಸುಪಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಸತ್ತೋ। **ತಾಲಪಿಣ್ಡಿ**ನ್ತಿ ತಾಲಕಣ್ಣಿಕಂ ಫಲಂ। **ಅಞ್ಞೋ ಭೂಮಟ್ಠೋ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತೋ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ।

೧೪೮೬. **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಛಿನ್ದಂ ಕತ್ವಾ। **ವತಿ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸಪ್ಪಹೋನಕಬಹಲವತಿಂ। ಯಥಾಹ “ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಸತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)। **ದಣ್ಡಕೇ ಅಫುಸಿತ್ವಾವಾ**ತಿ ಯತ್ತಕೇನ ಗಮನವೇಗೋ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಏತ್ತಕಂ, ಪಹರಣತೋ ವತಿದಣ್ಡಕೇ ವಾ ಅಪ್ಪಹರಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಹರಿತ್ವಾ ಠತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ಚೇ, ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಮಯಂ ಪನ ‘ಯಂ ಠಾನಂ ಪಹಟಂ, ತತೋ ಸಯಂ ಪತಿತಮಿವ ಹೋತೀ’ತಿ ತಕ್ಕಯಾಮ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಯುಜ್ಜತಿ ಸುಙ್ಕಘಾತಕತೋ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಪತಿತಭಣ್ಡಂ ವಿಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)।

೧೪೮೭-೮. **ಪಾಕಾರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ “ವತಿಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಆಗತತ್ತಾ ಇದಂ ಅಧಿಕಾರತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। “ನ ಪುಥುಲೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪೇತಪ್ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಅನ್ತೋ...ಪೇ॰... ಪಹೋತಿ ಚೇ”**ತಿ। **“ಉದ್ಧಂ ಹತ್ಥಸತಂ**

ಗನ್ತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದಾಯಕಸ್ಸ ದಾತುಮಿಚ್ಛಾಯ ಆಕಾಸಂ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಭಾವಂ ಞಾಪೇತಿ। **ಸಮ್ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಪ್ಪತ್ತಂ। **ಗಣ್ಹತೋ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಞ್ಞಾಯ ಗಣ್ಹತೋ।

೧೪೮೯. "**ಸಾಮಣೇರ**"ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಗಿಹಿನೋಪಿ ಗಹಣಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಖನ್ಧೇ ಏವ। **ನಿಸಿನ್ನೋ** ಸಾಮಣೇರೋ।

೧೪೯೧-೨. **ಫಲಿನಿಂ ಸಾಖ**ನ್ತಿ ಫಲವತಿಂ ಸಾಖಂ। "**ಖಾದಿತು**"ನ್ತಿ ಇದಂ "ಚಿತ್ತೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಫಲಂ ಖಾದತಿ, ಏವಂ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಕ್ಖಿಕಾನಂ ನಿವಾರತ್ಥ**ನ್ತಿ ಮಕ್ಖಿಕಾನಂ ನಿವಾರೇತುಂ।

೧೪೯೩. ಛಾಯತ್ಥಞ್ಚ ಮಕ್ಖಿಕಾ ನಿವಾರೇತುಞ್ಚ ಗಯ್ಹಮಾನಾ ಫಲಸಾಖಾ ಸುಖಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾ ಚೇ, ಖಾದಿತುಮಿಚ್ಛಾಯ ಸತಿ ಪುನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪನ ಕಾರೇತ್ವಾ**"ತಿಆದಿ।

೧೪೯೪-೫. "ತಂ ಸೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ "**ಗಹೇತ್ವಾ**"ತಿ ಇದಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಚೇ ಪುಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೪೯೬-೯. ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಾಥೇಯ್ಯತಣ್ಡುಲೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೋ। **ಇತರೇಹೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಗಹಿತೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ತಣ್ಡುಲೇಹಿ।

ದ್ವೀಸು ಪತ್ತೇಸೂತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ಬಹೂಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದತ್ವಾ ತೇಹಿ ಲದ್ಧಂ ಅತ್ತನಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾನವಸೇನ ಬಹುನ್ನಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ ತಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಯಾಗುಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ**"ತಿಆದಿ। "ಆವುಸೋ ತುಯ್ಹಂ ಯಾಗುಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಏವಂ ಥೇರೇಹಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಪಿವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಕಮೇವ ಭುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪೀತತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಾಗುಯಾ"ತಿಇದಂ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೫೦೦. **ಇಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯತಣ್ಡುಲಹಾರಕಸ್ಸ। "**ನ ವಿಸೇಸತಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸುಂ ಅವತ್ತಬ್ಬತಂ ದೀಪೇತಿ।

೧೫೦೧. **ಅಸ್ಸ ವಿಸೇಸಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವತ್ತಬ್ಬಭಾವೇತಿ ಸೇಸೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರತಣ್ಡುಲಹಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಸಾಲಯಭಾವ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಹಟತಣ್ಡುಲೇಸು ಪರಿಕ್ಖೀಣೇಸು "ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪದಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಾಲಯಭಾವೋ। ಛಾಯಾದೀನಮತ್ಥಾಯ ಗಯ್ಹಮಾನಾಯ ಸಾಖಾಯ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಫಲಂ ಖಾದಿತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ಖಾದನಾರಹನ್ತಿ ಆಲಯಸ್ಸ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಯಮ್ಪಿ ಅವಿಸೇಸೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತತ್ಥ ಸಮ್ಭವನ್ತಂ ಪನ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹಾತಿ ವತ್ತುಂ ಯುಜ್ಜತಿ।

೧೫೦೨-೪. **ನಿಚ್ಛಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ**ತಿ ನಿಚ್ಛಾಲೇತ್ವಾ ಸಕ್ಖರಾ ಅಪನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಚೇಲಕೋ**ತಿ ಚೂಳಸಾಮಣೇರೋ। ಪಕ್ಕಕಾಲಸ್ಮಿಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕತಾ ಞಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಪನ-ಸದ್ದತ್ಥೇ। **ಓರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಉದ್ಧನತೋ ಓರೋಪೇತ್ವಾ। ಪುಬ್ಬತಣ್ಡುಲಧೋವನತ್ಥಾಯ ಕತಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸೇವ ಪಮಾಣತ್ತಾ ಆಹ "**ನ ಪಚ್ಛಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಾರಣ**"ನ್ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭೋಜನಸ್ಸ।

೧೫೦೫. ಕಾರಿತನ್ತಸ್ಸ ದ್ವಿಕಮ್ಮಕತ್ತಾ ಆಹ "**ಉದ್ಧನಂ ಸುದ್ಧಭಾಜನ**"ನ್ತಿ, ಉದ್ಧನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೫೦೬. **ಕೋಚೀತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಉದ್ಧನಂ ಸುದ್ಧಭಾಜನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯೇನ ಅಗ್ಗಿ ಕತೋ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। ಇದಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ನ ಕಾತಬ್ಬತ್ತಾ।

೧೫೦೭. **ಪಚ್ಛಾತಿ** ತಣ್ಡುಲಪಕ್ಖೇಪತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ತಂ** ಯಾಗುಂ। **ಸಚೇ ಪಚತೀತಿ** ಅಗ್ಗಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಚತಿ। **ಸಾಮಪಾಕಾ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ** ತಂ ಯಾಗುಂ ಪಿವನ್ತೋ ಸಾಮಪಾಕದುಕ್ಕಟತೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ।

೧೫೦೮. ವಲ್ಲಿಯಾ ಸಹ **ತತ್ಥ** ವಲ್ಲಿಯಂ ಜಾತಂ ಫಲಂ **ಕಿಞ್ಚಿ** ಈಸಕಮ್ಪಿ ಚಾಲೇತಿ, ತತೋ ಲದ್ಧಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಫಲಂ **ತಸ್ಸೇವ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ದುರುಪಚಿಣ್ಣದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಏವಕಾರೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೫೦೯. **ಪರಾಮಟ್ಠುನ್ತಿ** ಆಮಸಿತುಂ। **ಅಪಸ್ಸಯಿತುನ್ತಿ** ಅವಲಮ್ಬಿತುಂ, ಅಪಸ್ಸನಂ ವಾ ಕಾತುಂ। “**ಕಿರಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೇವಲಂ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) ವುತ್ತಭಾವಂ ಸೂಚೇತಿ।

೧೫೧೦-೧. **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತೇಲೇ। ಹತ್ಥೇನ ಸಣ್ಠಾಸಗ್ಗಹಣಂ **ಅಮುಞ್ಚನ್ತೇನ**। **ತಂ** ತೇಲಂ।

೧೫೧೫-೬. **ಲೋಣಕಿಚ್ಚನ್ತಿ** ಅಲವಣಟ್ಠಾನೇ ಲೋಣೇನ ಕಾತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ। ಸನ್ನಿಹಿತಸೇಸಕಾಲಿಕಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ವಿಯ ಸಮುದ್ದೋದಕಸ್ಸ ಅಸನ್ನಿಧಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಯಾವಜೀವಿಕಸಙ್ಖಾತ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಕಾಲವಿನಿಮ್ಮುತ್ತನ್ತಿ** ಅಕಾಲಿಕಂ, ಚತೂಸು ಕಾಲಿಕೇಸು ಅಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೧೭. **ಹಿಮಸ್ಸ ಕರಕಾತಿ** ಹಿಮೋದಕಸ್ಸ ಮುತ್ತಾ ವಿಯ ಪತ್ಥಿನಸಕ್ಖರಾ। **ಬಹಲಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** ಪಕ್ಖಿತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಮುಖೇ ವಾ ಕದ್ದಮವಣ್ಣಸ್ಸ ಅಪಞ್ಞಾಯನಪ್ಪಮಾಣಬಹಲಂ ಪಾನೀಯಞ್ಚ। ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ **ವಟ್ಟತಿ**। ಸಚೇ ಕದ್ದಮವಣ್ಣಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಯಥಾಹ “ಸಚೇ ಪನ ಮುಖೇ ಚ ಹತ್ಥೇ ಚ ಲಗ್ಗತಿ, ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫)।

೧೫೧೮. **ಕಸಿತಟ್ಠಾನೇತಿ** ಕಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ। **ನ ವಟ್ಟತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ।

೧೫೧೯. **ಸೋಬ್ಭೋ** ದುಕ್ಖೋಗಾಹನಜಲಾಸಯೋ। “ಆವಾಟೋ”ತಿ ಕೇಚಿ। **ಕಕುಧೋತಿ** ಅಜ್ಜುನೋ।

೧೫೨೦. **ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಘಟೇತಿ** ಪಾನೀಯಘಟೇ। **ತಂ** ಪಾನೀಯಘಟಂ।

೧೫೨೧. ವಾಸತ್ಥಾಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ **ವಾಸಪುಪ್ಫಾನಿ**। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಾನೀಯಘಟೇ। **ಕಮಲ್ಲಿಕಾಸೂತಿ** ಪಾಟಲಿಕುಸುಮಾದೀಹಿಪಿ ಸಹ ಕಣ್ಣಕಮಲ್ಲಿಕಾಸು। **ದಿನ್ನಾಸೂತಿ** ಪಾನೀಯೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾಸು।

೧೫೨೨. **ವಿಸತೀತಿ** ಅನ್ತೋಗಲಂ ಪವಿಸತಿ। ತೇನೇವ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) ವುತ್ತಂ। ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ “ಅಞ್ಞತ್ರ ಉದಕದನ್ತಪೋನಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೬೬) **ಪಾಳಿಯಾ** ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ ಚೇ? ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ಸಾ ಹಿ ಕೇವಲಂ ದನ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಾ, ಇದಂ ರಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ। ತೇನೇವ ತದನನ್ತರಂ “ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ರಸೇ ಪವಿಟ್ಠೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ಅಚಿತ್ತಕಞ್ಹಿ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅಚಿತ್ತಕತಾ “ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಞ್ಞೀ”ತಿಆದಿಕಾಯ **ಪಾಳಿಯಾ** ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿನೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಪಸನ್ನೋದಕಸ್ಸ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಪಾತಬ್ಬತಾಯ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ಸದಿಸತ್ತಾ ಏಕಯೋಗನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಸಹೇವ ಪವತ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಉದಕಸ್ಸ ಚ ದನ್ತಪೋನಸ್ಸ ಚ ತುಲ್ಯದೋಸೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

೧೫೧೩. ಮುತ್ತೋದಕಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾದಿದ್ರವಅಸ್ಸುಖೀರಾದಿದ್ರವಸ್ಸ ಆಪೋಧಾತುಪ್ಪಕಾರತ್ತಾ, ಕಣ್ಣಮಲಾದಿನೋ ಘನದಬ್ಬಸ್ಸ ಪಥವಿಧಾತುಪ್ಪಕಾರತ್ತಾ **"ಸರೀರಟ್ಠೇಸು ಭೂತೇಸೂ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಖೀರಾದಿಮಾಹ। **"ಕಿ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪದೇನಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಕಪ್ಪಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸತ್ತಾನ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೫೧೪. **ಲೋಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಏತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ"ತಿ ಇದಂ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೫೧೫. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಕಣ್ಣಮಲಾದೀಸು।

೧೫೧೮. **ಚತ್ತಾರಿ ವಿಕಟಾನೀ**ತಿ ಮಹಾವಿಕಟಂ ನಾಮ ಗೂಥಂ, ಮತ್ತಿಕಾ, ಮುತ್ತಂ, ಛಾರಿಕಾ ಚಾತಿ ವುತ್ತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ವಿಕಟಾನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ವಿರುದ್ಧಾನಿ ಸಪ್ಪವಿಸಾನಿ ಕತಾನಿ ವಿಹತಾನೀತಿ **"ವಿಕಟಾನೀ"**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ನತ್ಥಿ ದಾಯಕೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ನದಾಯಕಂ,** ಠಾನಂ, ತಸ್ಮಿಂ। "ನ ಅ ನೋ ಮಾ ಅಲಂ ಪಟಿಸೇಧೇ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಟಿಸೇಧವಾಚಿನಾ ನ-ಸದ್ದೇನ ಸಮಾಸೋ, "ಅದಾಯಕೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನತ್ಥನ್ತರಂ। ಇಧ ದುಬ್ಬಚೋ ಚ ಅಸಮತ್ಥೋ ಚ ಅಸನ್ತೋ ನಾಮಾತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ದನ್ತಪೋನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ, ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ। ಇದಂ ಕಾಲೋದಿಸ್ಸಂ ನಾಮ।

೧೫೧೯. **ಪಥವಿ**ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಂ। **ತರು**ನ್ತಿ ಅಲ್ಲರುಕ್ಖಂ। ಇಮಿನಾ ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕಾಲೇ ಅಸತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ವಿಕಟತ್ಥಾಯ ಅತ್ತನಾ ಚ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೫೨೦. **ಅಚ್ಛೇದಗಾಹತೋ**ತಿ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನತೋ। **"ತಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಹೇತುಪದೇಹಿ ಯುಜ್ಜತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಪರಸ್ಸ ಅಭಿಕ್ಖುಕಸ್ಸ ದಾನೇನ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಅಭಿಕ್ಖುಕಸ್ಸಾ"**ತಿ ಪನ ವಿಸೇಸನೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಿನ್ನೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ವಿಜಹತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಕಾಯೇನ ಗಹಣಾದಿಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಕಲ್ಯಂ ಗಹಿತಂ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ।

೧೫೨೧. **ದುರುಪಚಿಣ್ಣೇ**ತಿ ದುಟ್ಠು ಉಪಚಿಣ್ಣೇ ದುರಾಮಟ್ಠೇ, ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಆಮಿಸಭತ್ತಭಾಜನಾದಿನೋ ಕೀಳಾವಸೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸನೇ ಚ ತತ್ಥಜಾತಕಫಲಿನಿಂ ಸಾಖಾಯ ವಾ ವಲ್ಲಿಯಾ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲನೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಗಹಣೇ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾವ ಗಹಿತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ವತ್ಥುನೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ। **ಅನ್ತೋವುತ್ಥೇ ಚಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಅನ್ತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪಿತೇ ಚ। **ಸಯಂಪಕ್ಕೇ ಚಾ**ತಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಕ್ಕೇ ಚ। **ಅನ್ತೋಪಕ್ಕೇ ಚಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಅನ್ತೋಯೇವ ಪಕ್ಕೇ ಚ। ದುಕ್ಕಟಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೨೧-೨. ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದನ್ತಪೋನಂ** ದನ್ತಕಟ್ಠಂ।

೧೫೨೪. **ಭಿಕ್ಖುನೀನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ, ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸೋ। **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ನವಮಜ್ಝಿಮಥೇರಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಯತೋ ಅವಿಸೇಸೇನ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಕೋ, **ತತೋ** ತಸ್ಮಾ ಹೇತುನಾ ಸಕಲೋ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅಸಮಾಸತೋ ಮಯಾ ಕಥಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕುಸಲತ್ತಿಕಾದೀಸು ವಿಯ ಅತ್ಥಸಾಕಲ್ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಸಙ್ಖೇಪತೋವ ವತ್ತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ "ಸಕಲೋ"ತಿ ವತ್ವಾಪಿ ಕಥಾಯ ವಿತ್ಥಾರಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಸಮಾಸತೋ"**ತಿ।

ದನ್ತಪೋನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಭೋಜನವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೧೫೩೫. **“ಅಚೇಲಕಾದೀನ”**ನ್ತಿಆದೀಸು “ಅಚೇಲಕೋ ನಾಮ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸಮಾಪನ್ನೋ ನಗ್ಗೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೧) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ, **ತದಟ್ಠಕಥಾಯ** “ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸಮಾಪನ್ನೋತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೯) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಚೇಲಕಪಬ್ಬಜ್ಜಮುಪಗತೋಯೇವೇತ್ಥ ಅಚೇಲಕೋ ನಾಮ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾಯ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೦) **ಮಾತಿಕಾ**-ಗತೇ ದ್ವೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಇಮೇಸು ಚ ದ್ವೀಸು “ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಸಾಮಣೇರಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸಮಾಪನ್ನೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೧) ವುತ್ತೋ **ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ** ನಾಮ। “ಭಿಕ್ಖುನಿಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಮಾನಞ್ಚ ಸಾಮಣೇರಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಾ ಕಾಚಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಸಮಾಪನ್ನಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೧) ವುತ್ತಾ **ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ** ನಾಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಪನೇತ್ಥ ಛನ್ನಾಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ದೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಏತ್ಥ “ಕಾಯಾದಿನಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ “ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ವಾ ದೇತಿ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೧)।

೧೫೩೬. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ತಿತ್ಥಿಯೇ ತಿತ್ಥಿಯಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅತಿತ್ಥಿಯಸಞ್ಞೀತಿ ತಿಕೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ।

೧೫೩೭. ಅತಿತ್ಥಿಯೇ ತಿತ್ಥಿಯಸಞ್ಞಿಸ್ಸ, ವೇಮತಿಕಸ್ಸ ಚ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೩೮-೯. **ತೇಸ**ನ್ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ। **ಬಹಿಲೇಪನ**ನ್ತಿ ಬಹಿಸರೀರೇ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇನ್ತಸ್ಸ। **ತೇಸಂ** ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ **ಸನ್ತಿಕೇ** ಸಮೀಪೇ ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಪತ್ತಾದಿಕಂ **ಭೋಜನಂ** ಠಪೇತ್ವಾ “ಭೋಜನಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಏಳಕೂಪಮ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಅಚೇಲಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೪೦-೧. ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅದಾಪೇತ್ವಾ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? “ಏಹಾವುಸೋ, ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೪) **ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ವಾ ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಖಾದನೀಯಾದಿಭೇದಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅದಾಪೇತ್ವಾ ವಾತಿ।

ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ “ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಏವಂ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತಂ “ಗಚ್ಛಾವುಸೋ, ನ ಮೇ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾ ವಾ ನಿಸಜ್ಜಾ ವಾ ಫಾಸು ಹೋತಿ, ಏಕಕಸ್ಸ ಮೇ ಕಥಾ ವಾ ನಿಸಜ್ಜಾ ವಾ ಫಾಸು ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೪) ವತ್ವಾ **ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ** ತೇಸಂ ಇತ್ಥಿಯಾಸದ್ಧಿಂ ವಚನಾದೀನಂ ಅನಾಚಾರಾನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಗನ್ತುಂ ನಿಯೋಜೇತೀತಿ। **ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ “ಉಯ್ಯೋಜನಮತ್ತಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ ವಿಸೇಸನಂ। **ಪಠಮೇನ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ “ಉಯ್ಯೋಜನಮತ್ತಸ್ಮಿಞ್ಚಾ”ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜಕಸ್ಸ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಸ್ಸ, ಅವಯವಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಉಪಚಾರಸ್ಮಿಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರೇ ವಾ ಸವನೂಪಚಾರೇ ವಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ, ಭಾವಲಕ್ಖಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಪುನ **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಚಾರಸ್ಸ। ದ್ವಾದಸರತನಪರಿಯೋಸಾನಂ, ತದನ್ತೋಗಧಂ ಪಾಕಾರಾದಿ ಏವ ವಾ ಉಪಚಾರಸ್ಸ **ಸೀಮಾ** ನಾಮ।

೧೫೪೩. ತಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದಸ್ಸನೇ”**ತಿಆದಿ। ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ದಸ್ಸನೇ ಉಪಚಾರಸ್ಸ ದ್ವಾದಸ ಹತ್ಥಾ ಪಮಾಣಂ ದೇಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸವನೇ ಚ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಏವಂ ಸವನೂಪಚಾರಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ದ್ವಾದಸ ಹತ್ಥಾ ಪಮಾಣಂ ದೇಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಸವನೇ ಚ ಉಪಚಾರಸ್ಸ ಅವಧಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಮೇವಾತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಚೇತರೇ**ತಿ ಇತರಸ್ಮಿಂ ಅನಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಏವಂ ಉಪಚಾರಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಾ ನ ಚ ದೇಸಿತಾ, ಕಿಂ ನು ಬ್ಯಾವಧಾಕರಾ ಕುಟ್ಟಾದಯೋ

ಉಪಚಾರಸ್ಸ ಪಮಾಣನ್ತಿ ದೇಸಿತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಪನ ಅನ್ತರಾ ಕುಟ್ಟದ್ವಾರಪಾಕಾರಾದಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಅನ್ತರಿತಭಾವೋಯೇವ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೋ, ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೯)। ಇಧ ಉಪಚಾರದ್ವಯೇ ಸಮಾನೇಪಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಮವಧಿಅನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಸವನೂಪಚಾರಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೫೪೪. "**ತಿಕಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀಹಿ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ । **ಇತರೇ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ। "ಇತರೇತಿ ಸಾಮಣೇರೇಯೇವಾ"ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ಲಿಖಿತಂ। ಏತಸ್ಸೇವತ್ಥಸ್ಸ ವಜಿರಬುದ್ಧಿನಾಪಿ ವುತ್ತಭಾವೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ತಥಾದಸ್ಸನಂ ಪಞ್ಚಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಮನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ಚೇ, ಯುಜ್ಜತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ **ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಸು** "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಗಹಟ್ಠಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ತಥಾ ಉಯ್ಯೋಜೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ಪನ "ಭಿಕ್ಖುಸಾಮಣೇರಾನ"ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಕಲಿಸಾಸನಾರೋಪನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಲೀ**ತಿ ಕೋಧೋ, ತಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಆಣಾ **ಕಲಿಸಾಸನಂ,** ತಸ್ಸ ಆರೋಪನಂ ಪವತ್ತನಂ ಕಲಿಸಾಸನಾರೋಪನಂ, ತಸ್ಮಿಂ, ಕೋಧವಸೇನ ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾದೀಸು ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಥ ಭೋ ಇಮಸ್ಸ ಠಾನಂ ನಿಸಜ್ಜಂ ಆಲೋಕಿತಂ ವಿಲೋಕಿತಂ, ಖಾಣುಕೋ ವಿಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸುನಖೋ ವಿಯ ನಿಸೀದತಿ, ಮಕ್ಕಟೋ ವಿಯ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಲೋಕೇತೀ"ತಿ ಏವಂ "ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಇಮಿನಾಪಿ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅಮನಾಪವಚನಸ್ಸ ಭಣನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೫೪೫. **ಉಯ್ಯೋಜೇನ್ತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ವಿಹಾರಪಾಲಕಾದೀನಂ ಭೋಜನಹರಣಾದಿಕಿಚ್ಚೇನ ಪೇಸೇನ್ತಸ್ಸ, ಇಮಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ "ಅನಾಪತ್ತಿ 'ಉಭೋ ಏಕತೋ ನ ಯಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೮) ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಾಗತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಕಾರಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

ಉಯ್ಯೋಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೪೬. **ಖುದ್ದಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಯನಿಘರೇ"ತಿ ಸೇಸೋ ಉಪರಿ "ಅಸಯನಿಘರೇ ತಸ್ಸ, ಸಯನಿಘರಸಞ್ಞಿನೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಲಬ್ಭತಿ। "ಮಹಲ್ಲಕೇ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಪಿಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾಟತೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಯಸ್ಸ ವೇಮಜ್ಝೇ ಹೋತಿ, ಈದಿಸೇ ಖುದ್ದಕೇ ಸಯನಿಘರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಟ್ಠಿವಂಸ**ನ್ತಿ ಪಿಟ್ಠಿವಂಸೇನ ನಿಯಮಿತಂ ಗೇಹಮಜ್ಝಂ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಜ್ಝಾತಿಕ್ಕಮಂ ದಸ್ಸೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೦)। **ಸಭೋಜನೇ**ತಿ ಸಹ ಭೋಜನೇಹೀತಿ ಸಭೋಜನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಭೋಜನೇ। ಅಥ ವಾ **ಸಭೋಜನೇ**ತಿ ಸಭೋಗೇ। ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಇತ್ಥೀ ಭೋಗೋ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಚ ಪುರಿಸೋ, ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಸಾರತ್ತಪುರಿಸಿತ್ಥಿಸಹಿತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಸಭೋಜನಂ ನಾಮ ಕುಲಂ ಇತ್ಥೀ ಚೇವ ಹೋತಿ ಪುರಿಸೋ ಚ, ಇತ್ಥೀ ಚ ಪುರಿಸೋ ಚ ಉಭೋ ಅನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಉಭೋ ಅವೀತರಾಗಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೧)। ಇಮಿನಾ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಮೇಥುನರಾಗಗ್ಗಿನೋ ತಙ್ಖಣೇ ನಿಬ್ಬುತ್ತಭಾವೋ ದೀಪಿತೋ। **ಕುಲೇ**ತಿ ಘರೇ।

೧೫೪೭. **ಹತ್ಥಪಾಸ**ನ್ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯರತನಪ್ಪಮಾಣದೇಸಂ। **ಪಿಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾಟಕಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ದ್ವಾರಸಬನ್ಧಸ್ಸ ಚ। **ಸಯನಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸಯನಂ, ತಸ್ಸ, ಆಸನ್ನೇ ಠಾನೇ ಯೋ ನಿಸೀದತಿ ಸಭೋಜನೇ ಕುಲೇ, "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಸಯನಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಠಾನೇ ಯೋ ನಿಸೀದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಲ್ಲಕೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಮಹನ್ತೇ ಸಯನಿಘರೇ। "ಈದಿಸಞ್ಚ ಸಯನಿಘರಂ ಮಹಾಚತುಸಾಲಾದೀಸು ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೦) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೧೫೪೮. ಸಯನಮೇತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಸಯನೀ,** ಸಯನೀ ಚ ತಂ ಘರಞ್ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಯನಿಘರೇ।

೧೫೪೯-೫೦. **ದುತಿಯೇ ಸತೀತಿ** ದುತಿಯೇ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತಿ। ಯಥಾಹ **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** "ಭಿಕ್ಖು ದುತಿಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೮೩)। **ವೀತರಾಗೇಸೂತಿ** ವೀತರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಸು। **ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಪದೇಸನ್ತಿ** ಖುದ್ದಕಮಹನ್ತಸೇನಾಸನೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಪದೇಸಂ। **ಅನತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾತಿ** ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಸೀದತೋ।

ಸಭೋಜನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೫೧. **ತೇಸನ್ತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನಿಯತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ। **ಏಸನ್ತಿ** ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ರಹೋಪಟಿಚ್ಛನ್ನರಹೋನಿಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ, **ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸೋತಿ** ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಭಾವಸಞ್ಞಾತೋ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ ದೀಪಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ರಹೋಪಟಿಚ್ಛನ್ನರಹೋನಿಸಜ್ಜಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೫೩-೬. **ವುತ್ತೋತಿ** ನಿಮನ್ತಿತೋ। **ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ** "ಕುಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ಕುಲಾನಿ ಪಯಿರುಪಾಸನಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಂ ಪಸ್ಸೇ ವಾ ಅಭಿಮುಖೇ ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಯಸ್ಸ ಚ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಪಕತಿವಚನೇನ ಆರೋಚೇತುಂ, ಅಯಂ ಸನ್ತೋ ನಾಮಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೮)। ಏತ್ಥ ಯಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತೇನ ಸೋತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಂ **ಪಕತಿವಚನಂ** ನಾಮ। **ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ** "ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಘರಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಈದಿಸೇನ ವಚನೇನ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಚೇತಿ** ಯದಿ ಸಞ್ಚರೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾತಿ** "ತತ್ಥಾಯಂ ಸಮಯೋ, ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೯೯) **ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ವುತ್ತಾ ದುವಿಧಾ ಸಮಯಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ।

ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಠಪೇತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **"ಅವೀತಿವತ್ತೇ ಮಜ್ಝನ್ಹೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತನ್ತಿ** ಯೇನ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಭುತ್ತೇ ವಾ ಭುತ್ತೇ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಪುರೇಭತ್ತಂ ನಾಮ ಯೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಂ ಅಭುತ್ತಾವೀ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ನಾಮ ಯೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಸಗ್ಗೇನಪಿ ಭುತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೦೦) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಘರನ್ತಿ** ನಿಮನ್ತಿತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಗೇಹಂ। ಘರೂಪಚಾರೋಕ್ಕಮನೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅತ್ತನಾ ಗತಗೇಹಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮನೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಠಮೇನ ಪಾದೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಘರುಮ್ಮಾರೇತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಗೇಹುಮ್ಮಾರೇ। ಘರೂಪಚಾರೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಅಪರಮ್ಪಿ ಚಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಸಮತಿಕ್ಕಮೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹ "ಘರುಮ್ಮಾರೇ"ತಿ ಪದಂ "ಘರುಮ್ಮಾರಸ್ಸಾ"ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೫೫೭. **ಠಿತಟ್ಠಾನೇತಿ** ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ಗಮನಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೇತಿ ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಓಲೋಕೇತ್ವಾತಿ** ಉಭಯಪಸ್ಸಂ, ಅಭಿಮುಖಞ್ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ। "ಯಂ ಪಸ್ಸೇ ವಾ ಅಭಿಮುಖೇ ವಾ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೧೫೫೮. **ದೂರೇತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥತೋ ದೂರಮೇವಾಹ। ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಗವೇಸಿತ್ವಾ ಆರೋಚನೇ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೫೯. **ನ ದೋಸೋತಿ** ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಸಮಯೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಅನಾಪುಚ್ಛತೋ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಪರಿ ಚ "ನ ದೋಸೋ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯುಜ್ಜತಿ। ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಘರೇನಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಘರೇನ, ಏತ್ಥ "ಘರೂಪಚಾರೇನ ಚಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಆರಾಮಂ ಗಚ್ಛತೋತಿ** ಏತ್ಥ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೫೬೦. "ತೇನ ಮಗ್ಗೇನಾ"ತಿ ಚ "ಗಚ್ಛತೋ"ತಿ ಚ ಪದದ್ವಯಂ "ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪಸ್ಸಯ"ನ್ತಿ ಚ "ಭಿಕ್ಖುನಿಪಸ್ಸಯ"ನ್ತಿ ಚ ಉಭಯತ್ಥ **ತಥಾ**-ಸದ್ದೇನ ಲಬ್ಭತಿ। ತೇನ ಘರೇನ, ಘರೂಪಚಾರೇನ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಮಗ್ಗೇನ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಸ್ಸಯಂ ವಾ ಗಚ್ಛತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಪದಾಯ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಾ **ಆಪದಾ। ಆಸನಸಾಲಂ ವಾತಿ** ಸೀಹಳದೀಪೇ ವಿಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಯತ್ಥ ದಾನಪತೀಹಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೀಯನ್ತಿ, ತಂ ಆಸನಸಾಲಂ ವಾ, ಭೋಜನಸಾಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆಪದಾಯಾಸನಸಾಲ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಯಕಾರಲೋಪೋ। **ಭತ್ತಿಯಸ್ಸ ಘರನ್ತಿ** ನಿಮನ್ತಿತಘರಂ ವಾ ಸಲಾಕಭತ್ತದಾಯಕಾನಂ ವಾ ಘರಂ।

೧೫೬೧. ಪವೇಸನಂ **ಕ್ರಿಯಂ।** ಅನಾಪುಚ್ಛನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ।** ಅಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನಮಿಸ್ಸಕತ್ತಾ **"ಅಚಿತ್ತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕುಸಲಾಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಾನಂ ಅಞ್ಞತರಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗಿನಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ತಿಚಿತ್ತಞ್ಚಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಚಾರಿತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೬೨. **"ಸಬ್ಬಾ"**ತಿ ಇದಂ ವಿವರನ್ತೋ "ಚತುಮಾಸಪವಾರಣಾ ಪುನಪವಾರಣಾ ನಿಚ್ಚಪವಾರಣಾ"ತಿ ಪವಾರಣತ್ತಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ಚತುಮಾಸಪಚ್ಚಯಪವಾರಣಾ ಸಾದಿತಬ್ಬಾತಿ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಪವಾರಣಾ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೦೭) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ। **ಪುನಪವಾರಣಾ** ಚ ಚತ್ತಾರೋಯೇವ ಮಾಸೇ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಪವಾರಣಂ। ತೇನಾಹ **ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ** "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಮಹಾನಾಮ ಸಙ್ಘಂ ಅಪರಮ್ಪಿ ಚತುಮಾಸಂ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಪವಾರೇಹೀ"ತಿ। **ನಿಚ್ಚಪವಾರಣಾ** ನಾಮ ಯಾವಜೀವಂ ಭೇಸಜ್ಜೇಹೇವ ಪವಾರಣಾ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಭಗವತಾ **ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ** "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಮಹಾನಾಮ ಸಙ್ಘಂ ಯಾವಜೀವಂ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಪವಾರೇಹೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೦೩)।

ಸಬ್ಬಾ ಚೇತಾ ಪವಾರಣಾ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯನ್ತರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತತದುಭಯಪರಿಯನ್ತಅಪರಿಯನ್ತವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ –

> "ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯನ್ತಾ ನಾಮ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ 'ಏತ್ತಕೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಪವಾರೇಮೀ'ತಿ। ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಾ ನಾಮ ರತ್ತಿಯೋ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಾಯೋ ಹೋನ್ತಿ 'ಏತ್ತಕಾಸು ರತ್ತೀಸು ಪವಾರೇಮೀ'ತಿ। ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯನ್ತಾ ಚ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಾ ಚ ನಾಮ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ ಚ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಾಯೋ ಹೋನ್ತಿ 'ಏತ್ತಕೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಏತ್ತಕಾಸು ರತ್ತೀಸು ಪವಾರೇಮೀ'ತಿ। ನೇವಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯನ್ತಾ ನರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಾ ನಾಮ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ ಚ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಾಯೋ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೦೭)।

೧೫೬೩. "ಸಾದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾದಿಯನಪ್ಪಕಾರೇ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಿಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"**ತಿಆದಿ। ಭೇಸಜ್ಜಮ್ಪಿ ಸತಿ ಮೇ ಪಚ್ಚಯೇ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ, "ಸಾದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತದೇವ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಾ"**ತಿ। ಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ರೋಗೋದಾನಿ ನ ಮೇತಿ ಚಾ"**ತಿ। **ಸಾ** ತಿವಿಧಾ ಪವಾರಣಾ।

೧೫೬೪. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ** "ತತುತ್ತರಿ ತತುತ್ತರಿಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ನತತುತ್ತರಿಸಞ್ಞೀ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೦೯) ವುತ್ತಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ। ಇಧ **ತತುತ್ತರೀತಿ** ಏತ್ಥ ಯೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಪವಾರಿತೋ,

ಯಾಸು ಚ ರತ್ತೀಸು ಪವಾರಿತೋ, ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ಅಧಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ “ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯನ್ತೇ ಯೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಪವಾರಿತೋ ಹೋತಿ, ತಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ ಚ “ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೇ ಯಾಸು ರತ್ತೀಸು ಪವಾರಿತೋ ಹೋತಿ, ತಾ ರತ್ತಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಸು ರತ್ತೀಸು ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೦೮) ಚ। ತತ್ಥ ವೇಮತಿಕಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೬೫. ತತೋ ಚತುಮಾಸತೋ ಉತ್ತರಿ ಅತಿರೇಕಂ **ತತುತ್ತರಿ,** ತತುತ್ತರಿ ನ ಹೋತೀತಿ **ನತತುತ್ತರಿ,** ನತತುತ್ತರೀತಿ ಸಞ್ಞಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ನತತುತ್ತರಿಸಞ್ಞೀ,** ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೇಹಿ** ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಪವಾರಿತೋ, ತಾನಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಹ ಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಯೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಪವಾರಿತೋ ಹೋತಿ, ತಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೧)। ಯೇನ ವಾ ಯೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಯಾಸು ವಾ ರತ್ತೀಸು ಪವಾರಿತೋ, ತತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಥಾತಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಹ ಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಯಥಾತಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಇಮೇಹಿ ತಯಾ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಪವಾರಿತಮ್ಹ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೋ’ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ‘ಯಾಸು ತಯಾ ರತ್ತೀಸು ಪವಾರಿತಮ್ಹ, ತಾಯೋ ಚ ರತ್ತಿಯೋ ವೀತಿವತ್ತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೋ’ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೧) ವಚನತೋ ಯಥಾತಥಂ ವತ್ವಾ ಅಧಿಕಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೬೬. ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಞಾತಕಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಞಾತಕಾನಂ ಸನ್ತಕಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ತನೋ ವಾ ಧನೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಧನಂ ನಾಮ ತಣ್ಡುಲಾದಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು।

೧೫೬೭. **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನ**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಾನ”ನ್ತಿ ಬಹುವಚನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

ಭೇಸಜ್ಜಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೬೮. **ಉಯ್ಯುತ್ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾಮತ್ಥಾಯ ಕತಉಯ್ಯೋಗಂ, ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ವಾ ಏಕತ್ಥ ಸನ್ನಿವಿಟ್ಠಂ ವಾ। ಯಥಾಹ “ಉಯ್ಯುತ್ತಾ ನಾಮ ಸೇನಾ ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನಿವಿಟ್ಠಾ ವಾ ಹೋತಿ ಪಯಾತಾ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೪)। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಠಪೇತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯಂ।

೧೫೬೯. **ದಸ್ಸನಸ್ಸುಪಚಾರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಂ** ನಾಮ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸೇನಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಂ ಠಾನಂ। ಯಥಾಹ “ಯತ್ಥ ಠಿತೋ ಪಸ್ಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೪)। **ಉಪಚಾರಂ ವಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತದಸ್ಸನೋಪಚಾರಟ್ಠಾನಂ ಏತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತುಂ ನ ಸುಕರನ್ತಿಆದಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಿಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕೇನಚಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹುತ್ವಾ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಮ್ಪಿ ನಿನ್ನಂ ಠಾನಂ ಓತಿಣ್ಣಂ ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನಮ್ಪಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಮ್ಪಿ ಓಲೋಕೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಏವಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ “ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಿತಾ ವಾ ನಿನ್ನಂ ಓರುಳ್ಹಾ ವಾ ನ ದಿಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೪)। **ಪಯೋಗತೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತದಸ್ಸನಪಯೋಗಗಣನಾಯ।

೧೫೭೦. ಇದಾನಿ ಚತುರಙ್ಗಸೇನಾಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಆರೋಹಾ ಪನ ಚತ್ತಾರೋ”**ತಿಆದಿ। **ಆರೋಹಾತಿ** ಏತ್ಥ ಹತ್ಥಾರೋಹಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। **ತಪ್ಪಾದರಕ್ಖಕಾತಿ** ತಸ್ಸ ಪಾದರಕ್ಖಕಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ದ್ವೇ ದ್ವೇತಿ** ಏಕೇಕಂ ಪಾದಂ ರಕ್ಖನ್ತಾ ದ್ವೇ ದ್ವೇ। **ದ್ವಾದಸಪೋಸೋತಿ** ದ್ವಾದಸ ಪೋಸಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ದ್ವಾದಸಪುರಿಸಯುತ್ತೋ ಏಕೋ ಹತ್ಥೀ ನಾಮ।

೧೫೭೧. **ಆರೋಹೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅಸ್ಸಾರೋಹೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ತಿಪುರಿಸೋತಿ** ತಯೋ ಪುರಿಸಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಹಯೋತಿ** ಅಸ್ಸೋ। **ಏಕೋ ಸಾರಥೀತಿ** ರಥಚಾರಿಕೋ। "ಯೋಧೋ ಏಕೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಆಣಿರಕ್ಖಾತಿ** ರಥಚಕ್ಕದ್ವಯಸ್ಸ ಅಗಳನತ್ಥಂ ಅಕ್ಖಕಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಕೋಟೀಸು ಆಕೋಟಿತಾ ದ್ವೇ ಆಣಿಯೋ ರಕ್ಖನಕಾ।

೧೫೭೨. **ಚತುಪೋಸೋತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಪೋಸಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಚತುಸಚ್ಚವಿಭಾವಿನಾತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಂ ದೇಸಕೇನ ಭಗವತಾ। **ಪದಹತ್ಥಾತಿ** ಆವುಧಹತ್ಥಾ। ಪಜ್ಜತೇ ಗಮ್ಯತೇ ಅನೇನ ಪರೇ ಹನಿತುನ್ತಿ **ಪದಂ,** ಆವುಧಂ, ಪದಾನಿ ಹತ್ಥೇಸು ಯೇಸಂ ತೇ ಪದಹತ್ಥಾತಿ ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣೋ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ ಯಥಾ "ವಜಿರಪಾಣೀ"ತಿ। ಪತ್ತಿಪದಾತಿ-ಸದ್ದೋ ಅನತ್ಥನ್ತರಾ, ಮನುಸ್ಸಸೇನಾಯ ಅಧಿವಚನಂ।

೧೫೭೩. **ಚತುರಙ್ಗಸಮಾಯುತ್ತಾತಿ** ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಅವಯವೇಹಿ ಸಮಾಯುತ್ತಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

೧೫೭೪. **ಹತ್ಥಿಆದೀಸೂತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಪದಾತಿನಾಮಕೇಸು ಚತೂಸು ಅಙ್ಗೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಏಕೇಕನ್ತಿ** ಏಕೇಕಂ ಅಙ್ಗಂ। ಏತೇಸು ಅವಕಂಸತೋ ಏಕಂ ಪುರಿಸಾರುಳ್ಹಮಪಿ ಹತ್ಥಿಞ್ಚ ತಥಾ ಅಸ್ಸಞ್ಚ ಏಕಂ ಪದಹತ್ಥಪುರಿಸಞ್ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಆಹ **"ಏಕೇಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛತೋ"**ತಿ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅನ್ತಮಸೋ ಏಕಪುರಿಸಾರುಳ್ಹಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಹತ್ಥಿಮ್ಪೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೫)। **ಅನುಯ್ಯುತ್ತೇಪೀತಿ** ಸಙ್ಗಾಮಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ। ಯಥಾಹ "ಅನುಯ್ಯುತ್ತಾ ನಾಮ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ವಾ ನದಿಂ ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಅನುಯ್ಯುತ್ತಾ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೫)।

೧೫೭೫. **ಸಮ್ಪತ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಸೇನ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ "ಏತ್ಥ ಗತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಚ್ಛತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ತಥಾರೂಪೇ ಪಚ್ಚಯೇ** ಗಿಲಾನಾವಲೋಕನಾದಿಕೇ ಗಮನಾನುರೂಪಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಯ್ಯುತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೭೬-೭. "ಸಿಯಾ ಚ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕೋಚಿದೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಸೇನಂ ಗಮನಾಯ, ದಿರತ್ತತಿರತ್ತಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸೇನಾಯ ವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೮) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಸಙ್ಗಾಮತ್ಥಂ ಉಯ್ಯುತ್ತಾಯ ಸೇನಾಯ ದಿರತ್ತತಿರತ್ತಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವಸಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥರತ್ತಿಯಂ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಚತುತ್ಥೇ"**ತಿಆದಿ। **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** "ಗಿಲಾನೋ ವಸತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **"ಅರೋಗವಾ"**ತಿ। **ಸೇನಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇನ ವಾ ಸಞ್ಚರಣಪರಿಯನ್ತೇನ ವಾ ಸೇನಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ಸೇನಾಯ ಅನ್ತೋವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ "ಅತಿರೇಕತಿರತ್ತೇ ಅತಿರೇಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಊನಕಸಞ್ಞೀ ಸೇನಾಯ ವಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೦) ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ವುತ್ತಂ।

ಸೇನಾವಾಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೮೦. **ಉಯ್ಯೋಧಿಕಂ** ನಾಮ ಸಙ್ಗಾಮಟ್ಠಾನಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಏತ್ಥ ಯುಜ್ಝನ್ತೀತಿ ಉಯ್ಯೋಧಿಕಂ, ಸಮ್ಪಹಾರಟ್ಠಾನಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೨)। **ಬಲಗ್ಗನ್ತಿ** "ಏತ್ತಕಾ ಹತ್ಥೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೪) **ಪದಭಾಜನಾ**ಗತನಯೇನ ಬಲಸ್ಸ ಗಣನಟ್ಠಾನಂ ಬಲಗ್ಗಂ। ಯಥಾಹ "ಬಲಸ್ಸ ಅಗ್ಗಂ ಜಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಬಲಗ್ಗಂ, ಬಲಗಣನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೨)। **ಸೇನಾಬ್ಯೂಹನ್ತಿ** "ಇತೋ ಹತ್ಥೀ ಹೋನ್ತು, ಇತೋ ಅಸ್ಸಾ, ಇತೋ ರಥಾ, ಇತೋ ಪತ್ತೀ

ಹೋನ್ತೂ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೪) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಸೇನಾಸನ್ನಿವೇಸಟ್ಠಾನಂ ಸೇನಾಬ್ಯೂಹಂ। ಯಥಾಹ "ಸೇನಾಯ ವಿಯೂಹಂ ಸೇನಾಬ್ಯೂಹಂ, ಸೇನಾಸನ್ನಿವೇಸಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೨)।

೧೫೮೧. **ಪುರಿಮೇತಿ** ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। "ದ್ವಾದಸಪುರಿಸೋ ಹತ್ಥೀ"ಇತಿ **ಯೋ** ಹತ್ಥೀ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾತಿ** ತೇನ ಹತ್ಥಿನಾ ಹೇತುಭೂತೇನ।

೧೫೮೨. **"ಸೇಸೇಸೂ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸ್ಸಾನೀಕರಥಾನೀಕಪತ್ತಾನೀಕಾ ಗಹಿತಾ। **ಪತ್ತಾನೀಕಂ** ನಾಮ "ಚತ್ತಾರೋ ಪುರಿಸಾ ಪದಹತ್ಥಾ ಪತ್ತೀ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪತ್ತಾನೀಕ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೪) ಸೇನಙ್ಗೇಸು ಪಟಿನಿದ್ದೇಸೇನ ನಿಬ್ಬಿಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ತಿಣ್ಣನ್ತಿ** ಏತೇಸಂ ಉಯ್ಯುತ್ತಾದೀನಂ।

ಉಯ್ಯೋಧಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಅಚೇಲಕವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೧೫೮೩. **ಪಿಟ್ಠಾದೀಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪೂವಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ "ಸುರಾ ನಾಮ ಪಿಟ್ಠಸುರಾ ಪೂವಸುರಾ ಓದನಸುರಾ ಕಿಣ್ಣಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೮)। ಏತ್ಥ ಚ ಪಿಟ್ಠಂ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಜ್ಜಂ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾ **ಪಿಟ್ಠಸುರಾ**। ಏವಂ ಪೂವೇ, ಓದನೇ ಚ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಜ್ಜಂ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಕತಾ **"ಪೂವಸುರಾ, ಓದನಸುರಾ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **"ಕಿಣ್ಣಾ"**ತಿ ಪನ ತಸ್ಸಾ ಸುರಾಯ ಬೀಜಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಯೇ "ಸುರಾಮೋದಕಾ"ತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾ **ಕಿಣ್ಣಪಕ್ಖಿತ್ತಾ**। ಹರೀತಕಿಸಾಸಪಾದಿನಾನಾಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಸಂಯೋಜಿತಾ **ಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತಾ**।

ಪುಪ್ಫಾದೀಹೀತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಫಲಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ಯಥಾಹ "ಮೇರಯೋ ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾಸವೋ ಫಲಾಸವೋ ಮಧ್ವಾಸವೋ ಗುಳಾಸವೋ ಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೮)। ತತ್ಥ ಚ **ಪುಪ್ಫಾಸವೋ** ನಾಮ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಾದೀನಂ ಜಾತಿರಸಕತೋ ಚೇವ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಪುಪ್ಫಾನಞ್ಚ ರಸೋ ಚಿರಪರಿವಾಸಿತೋ। **ಫಲಾಸವೋ** ಪನ ಮುದ್ದಿಕಾಪನಸಫಲಾದೀನಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ರಸೇನ ಕತೋ। **ಮಧ್ವಾಸವೋ** ನಾಮ ಮುದ್ದಿಕಾನಂ ಜಾತಿರಸೇನ ಕತೋ। ಮಕ್ಖಿಕಾಮಧುನಾಪಿ ಕರೀಯತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಉಚ್ಛುರಸೋ **ಗುಳಾಸವೋ**। ಹರೀತಕಾಮಲಕಕಟುಕಭಣ್ಡಾದಿನಾನಾಸಮ್ಭಾರಾನಂ ರಸೋ ಚಿರಪರಿವಾಸಿತೋ **ಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತೋ**। ಆಸವೋ ಮೇರಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೮೪. **ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಸಮ್ಭಾರೇ ಪಟಿಯಾದಿತ್ವಾ ಚಾಟಿಯಂ ಪಕ್ಖಿತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದೀನಂ ಪುಪ್ಫರಸೇ ಪುಪ್ಫತೋ ಗಳಿತಾಭಿನವಕಾಲತೋಯೇವ ಚ ಪಟ್ಠಾಯ। **ಪಿವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕುಸಗ್ಗೇನಾ"ತಿಪಿ ಸೇಸೋ। **ಉಭಯಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ಸುರಂ, ಮೇರಯಞ್ಚಾತಿ ಉಭಯಮ್ಪಿ। ಬೀಜತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ಕುಸಗ್ಗೇನ ಪಿವನ್ತಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಪಯೋಗಬಾಹುಲ್ಲೇನ ಆಪತ್ತಿಬಾಹುಲ್ಲಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಯೋಗೇ ಚ ಪಯೋಗೇ ಚಾ"**ತಿ। ಇದಞ್ಚ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಯೋಗೇ ಚ ಪಯೋಗೇ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಿವತೋ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೮)। ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ಬಹುಮ್ಪಿ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಏಕಂ ಏವ ಆಪತ್ತಿಂ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ "ಏಕೇನ ಪನ ಪಯೋಗೇನ ಬಹುಮ್ಪಿ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಏಕಾ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೮)।

೧೫೮೫. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಮಜ್ಜೇ ಮಜ್ಜಸಞ್ಞೀ, ಮಜ್ಜೇ ವೇಮತಿಕೋ, ಮಜ್ಜೇ ಅಮಜ್ಜಸಞ್ಞೀ ಪಿವತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೮) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ।

೧೫೮೬. “ಅನಾಪತ್ತಿ ನಮಜ್ಜಂ ಹೋತಿ ಮಜ್ಜವಣ್ಣಂ ಮಜ್ಜಗನ್ಧಂ ಮಜ್ಜರಸಂ, ತಂ ಪಿವತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **“ಅಮಜ್ಜಂ ಮಜ್ಜವಣ್ಣ**”ನ್ತಿಆದಿ। **ಅರಿಟ್ಠಂ** ನಾಮ ಆಮಲಕಫಲರಸಾದೀಹಿ ಕತೋ ಆಸವವಿಸೇಸೋ। **ಲೋಣಸೋವೀರಕಂ** ನಾಮ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> “ಹರೀತಕಾಮಲಕವಿಭೀತಕಕಸಾವೇ, ಸಬ್ಬಧಞ್ಞಾನಿ, ಸಬ್ಬಅಪರಣ್ಣಾನಿ, ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ಧಞ್ಞಾನಂ ಓದನಂ, ಕದಲಿಫಲಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಫಲಾನಿ, ವೇತ್ತಕೇತಕಖಜ್ಜೂರಿಕಳೀರಾದಯೋ ಸಬ್ಬಕಳೀರೇ, ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಾನಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಚ ಮಧುಫಾಣಿತಸಿನ್ಧವಲೋಣತಿಕಟುಕಾದೀನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಿಮುಖಂ ಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಠಪೇನ್ತಿ, ತಂ ಪರಿಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಜಮ್ಬುರಸವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। ವಾತಕಾಸಕುಟ್ಠಪಣ್ಡುಭಗನ್ದಲಾದೀನಞ್ಚ ಸಿನಿದ್ಧಭೋಜನಭುತ್ತಾನಞ್ಚ ಉತ್ತರಪಾನಂ ಭತ್ತಜೀರಣಕಭೇಸಜ್ಜಂ ತಾದಿಸಂ ನತ್ಥಿ। ತಂ ಪನೇತಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಗಿಲಾನಾನಂ ಪಾಕತಿಕಮೇವ। ಅಗಿಲಾನಾನಂ ಪನ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಪಾನಪರಿಭೋಗೇನಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೯೨) –

ವಿಭಾವಿತೋ ಭೇಸಜ್ಜವಿಸೇಸೋ। **ಸುತ್ತಂ** ನಾಮ ಅನೇಕೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತೋ ಅಮಜ್ಜಭೂತೋ ಆಸವವಿಸೇಸೋ।

೧೫೮೭. **ವಾಸಗಾಹಾಪನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಸುಗನ್ಧಿಭಾವಗಾಹಾಪನತ್ಥಂ। **ಈಸಕ**ನ್ತಿ ಮಜ್ಜವಣ್ಣಗನ್ಧರಸಾ ಯಥಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ। ಯಥಾಹ “ಅನತಿಕ್ಖಿತ್ತಮಜ್ಜೇಯೇವ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಯಂ ಪನ ಅತಿಕ್ಖಿತ್ತಮಜ್ಜಂ ಹೋತಿ, ಯತ್ಥ ಮಜ್ಜಸ್ಸ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯)। **ಸೂಪಾದೀನಂ ತು ಪಾಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಂಸಪಾಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ಯಥಾಹ “ಸೂಪಸಮ್ಪಾಕೇ ಮಂಸಸಮ್ಪಾಕೇ ತೇಲಸಮ್ಪಾಕೇ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೮)।

೧೫೮೮. ವತ್ಥುಅಜಾನನಾ ಅಚಿತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ “ವತ್ಥುಅಜಾನನತಾಯ ಚೇತ್ಥ ಅಚಿತ್ತಕತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯)। **ವತ್ಥುಅಜಾನನತಾ** ಚ ನಾಮ “ಮಜ್ಜ”ನ್ತಿ ಅಜಾನನಭಾವೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಅಕುಸಲೇನೇವಾ**ತಿ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತೇನೇವ। **ಪಾನತೋ**ತಿ ಪಾತಬ್ಬತೋ। **ಲೋಕವಜ್ಜಕ**ನ್ತಿ ಸಾಧುಲೋಕೇನ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲೋಕವಜ್ಜಮೇವ **ಲೋಕವಜ್ಜಕಂ**।

ನನು ಚೇತ್ಥ ವತ್ಥುಅಜಾನನತಾಯ ಅಚಿತ್ತಕತ್ತೇ ತಂವತ್ಥುಅಜಾನನಂ ಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತಸಮಙ್ಗಿನೋಪಿ ಸಮ್ಭವತಿ, ಕಸ್ಮಾ “ಅಕುಸಲೇನೇವ ಪಾನತೋ ಲೋಕವಜ್ಜಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ – ಯಸ್ಮಾ ಅಮಜ್ಜಸಞ್ಞಾಯ ಪಿವತೋ, ಮಜ್ಜಸಞ್ಞಾಯ ಚ ಪಿವತೋ ಮಜ್ಜಂ ವತ್ಥುನಿಯಾಮೇನ ಕಿಲೇಸುಪ್ಪತ್ತಿಯಾವ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ಯಥಾ ಮಜ್ಜಂ ಪೀತಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಕುಸಲಾನಮೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ನ ಕುಸಲಾನಂ, ತಥಾ ಅಜ್ಝೋಹರಣಕಾಲೇಪಿ ವತ್ಥುನಿಯಾಮೇನ ಅಕುಸಲಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ “ಅಕುಸಲೇನೇವ ಪಾನತೋ ಲೋಕವಜ್ಜಕ”ನ್ತಿ। ಯಥಾ ತಂ **ನಿಳಿನಿಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೧೮.೧ ಆದಯೋ; ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೧೮.೧ ಆದಯೋ) ಭೇಸಜ್ಜಸಞ್ಞಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಮಗ್ಗೇ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪವೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಕುಮಾರಸ್ಸ “ಇತ್ಥೀ”ತಿ ವಾ “ತಸ್ಸಾ ಮಗ್ಗೇ ಮೇಥುನಂ ಪಟಿಸೇವಾಮೀ”ತಿ ವಾ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವೇಪಿ ಕಾಮರಾಗುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸೀಲಾದಿಗುಣಪರಿಹಾನಿ ವತ್ಥುನಿಯಾಮತೋ ಚ ಅಹೋಸಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಕೇಚಿ ಪನ “ಅಕುಸಲೇನೇವ ಪಾನತೋ”ತಿ ಇದಂ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀಸುಪಿ ಅತಿಪ್ಪಸಙ್ಗೋತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಬಹುಕಾರಣಂ, ನಿಯಮನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇಸುಂ। **ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯), ಪನ **ಖುದ್ದಕಪಾಠಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ), **ವಿಭಙ್ಗಟ್ಠಕಥಾದೀಸು** ಚ “ತಿಚಿತ್ತ”ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಅಕುಸಲಚಿತ್ತ”ಮಿಚ್ಚೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಪಕ್ಖನ್ತರಲಕ್ಖಣದಸ್ಸನಸ್ಸ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ಯಥಾರುತವಸೇನೇವ ಅತ್ಥಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಕಸ್ಸಚಿ ವಿರೋಧಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ

ಅಕುಸಲಚಿತ್ತತಾ, ಲೋಕವಜ್ಜತಾ ಚೇತ್ಥ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ। "ವತ್ಥುಂ ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ಮಜ್ಜಂ ಪಿವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪನ ಜಾನಿತ್ವಾವ ಪಿವತೋ ಸೀಲಭೇದೋ, ನ ಅಜಾನಿತ್ವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೮ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ಯಂ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ಮಗ್ಗಿತಬ್ಬಂ। ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಮೇವ ವಿಸಯತ್ತಾ ನ ತಂ ಮಗ್ಗಿತಬ್ಬಂ, ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತೇಯೇವ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ಸುಖೋಪೇಕ್ಖಾವೇದನಾನಂ ವಸೇನ ದುವೇದನಞ್ಚ ಹೋತಿ। **ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯), ಪನ **ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ** (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸುರಾಪಾನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ತಿವೇದನ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, **ಖುದ್ದಕಪಾಠವಣ್ಣನಾಯ** (ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ), **ವಿಭಙ್ಗಟ್ಠಕಥಾದೀಸು** (ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೦೩ ಆದಯೋ) ಚ "ಸುಖಮಜ್ಝತ್ತವೇದನಾವಸೇನ ದುವೇದನ"ನ್ತಿ ಚ "ಲೋಭಮೋಹಮೂಲವಸೇನ ದ್ವಿಮೂಲಕ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೋ "ಪಮಾದಪಾಠೋ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಸುರಾಪಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೮೯. **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಙ್ಗೇನಾತಿ** ಅಙ್ಗುಲಿಆದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ। **ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಿನೋತಿ** ಹಸೇ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ **ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ,** ಸೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತಸ್ಸ, ಇಮಿನಾ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯರಹಿತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದೀಪೇತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಚ "ಅನಾಪತ್ತಿ ನಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸಾ"ತಿ। **ಫುಸತೋ** ಫುಸನ್ತಸ್ಸ।

೧೫೯೦. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಸು। **ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾದಿಕೇ ನಯೇತಿ** "ಕಾಯೇನ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಂ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಏವಮಾದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೨) ದಸ್ಸಿತೇ ನಯೇ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತೀಣಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಆಹ **"ತಥೇವಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ, ದೀಪಿತಂ ತಿಕದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **"ತಥೇವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ವುತ್ತಭಾವೋ ದೀಪಿತೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೀಪಿತಂ, ತಥೇವ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೯೧. **ಏತ್ಥ...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೫೯೨. **ನಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಫುಸತೋತಿ** ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ವನ್ದನಾದೀಸು ಪಾದಾದಿಸರೀರಾವಯವೇನ ಪರಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ। **ಕಿಚ್ಚೇ ಸತೀತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಕಿಚ್ಚೇ ಸತಿ।

ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೯೩. **ಜಲೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ಉದಕೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೮)। **ನಿಮುಜ್ಜನಾದೀನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಪ್ಲವನಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ। ಯಥಾಹ "ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ಉದಕೇ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ನಿಮುಜ್ಜತಿ ವಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜತಿ ವಾ ಪಲವತಿ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೮)। **"ಕೇವಲ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಹಾನಾದಿಕಿಚ್ಚೇನ ಓತರನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೫೯೪. **ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ಜಲೇತಿ** ಗೋಪ್ಫಕಾನಂ ಉಪರಿಭಾಗಪ್ಪಮಾಣೇ ಜಲೇ। **ನಿಮುಜ್ಜೇಯ್ಯಪಿ ವಾತಿ** ಅನ್ತೋಜಲಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ನಿಮುಜ್ಜೇಯ್ಯ ವಾ। **ತರೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ಪ್ಲವೇಯ್ಯ ವಾ।

೧೫೯೫-೬. ಅನ್ತೋಯೇವೋದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛತೋ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾದಪಯೋಗೇಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಪರಿದೀಪಯೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೯೭. ಹತ್ಥಾದಿಸಕಲಸರೀರಾವಯವಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುಂ **“ಯೇನ ಯೇನಾ”**ತಿ ಅನಿಯಮಾಮೇಡಿತಮಾಹ। ಜಲಂ ತರತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಯೇನ ಯೇನ ಪನ ಅಙ್ಗೇನ ತರಣಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೯೮. **ತರುತೋ ವಾಪೀ**ತಿ ರುಕ್ಖತೋಪಿ ವಾ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಉದಕೇ ಹಸಧಮ್ಮೇ ಹಸಧಮ್ಮಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅಹಸಧಮ್ಮಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **“ತಿಕದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, “ಉದಕೇ ಅಹಸಧಮ್ಮೇ ಹಸಧಮ್ಮಸಞ್ಞೀ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಉದಕೇ ಅಹಸಧಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕೋ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೮) ವತ್ವಾ “ಉದಕೇ ಅಹಸಧಮ್ಮೇ ಅಹಸಧಮ್ಮಸಞ್ಞೀ, ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೮) ತತಿಯವಿಕಪ್ಪೇ **ಪಾಳಿಯಂ** ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಸೋ ಪಮಾದಪಾಠೋ, **“ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ ಪಾಠೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೫೯೯. ನಾವಂ ತೀರೇ ಉಸ್ಸಾರೇನ್ತೋಪಿ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಸ್ಸಾರೇನ್ತೋ**ತಿ ತೀರಮಾರೋಪೇನ್ತೋ। **“ಕೀಳತೀ”**ತಿ ಇದಂ “ಪಾಜೇನ್ತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೬೦೦. **ಕಥಲಾಯ ವಾ**ತಿ ಖುದ್ದಕಕಪಾಲಿಕಾಯ ವಾ। **ಉದಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಭಾಜನಗತಂ ವಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। “ಭಾಜನಗತಂ ಉದಕಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೮) ಹಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ।

೧೬೦೧. **ಕಞ್ಜಿಕಂ ವಾ**ತಿ ಧಞ್ಞರಸಂ ವಾ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ “ಖೀರಂ ವಾ ತಕ್ಕಂ ವಾ ರಜನಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೩೮) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಚಿಕ್ಖಲ್ಲಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಉದಕಕದ್ದಮಂ ವಾ। ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸಜೋತಕೇನ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಅಪಿಚ ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ವುತ್ತಾನಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಾದೀನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಉದಕಂ ಓತರಿತ್ವಾ ವಾ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತಂ ಉದಕಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಬಿನ್ದುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಿಪನಕೀಳಾಯಪಿ ಕೀಳನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೩೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ವಿಕ್ಖಿಪ**ನ್ತಿ ವಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ।

೧೬೦೨. ಸತಿ ಕಿಚ್ಚೇ ಜಲಂ ವಿಗಾಹಿತ್ವಾ ನಿಮುಜ್ಜನಾದಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿಚ್ಚಂ** ನಾಮ ನಹಾನಾದಿಕಂ।

೧೬೦೩. **ಅನನ್ತರಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। ವಿಸೇಸೋವ **ವಿಸೇಸತಾ,** ಕೋಚಿ ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಹಸಧಮ್ಮಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೦೪-೫. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಅಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತ್ತುಕಾಮತಾಯ ಆದರಂ ಪನ ಸಚೇ ನ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾದರಿಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಯೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ ವಾಕ್ಯೇನ ಪುಗ್ಗಲಾನಾದರಮೂಲಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ “ಅನಾದರಿಯಂ ನಾಮ ದ್ವೇ ಅನಾದರಿಯಾನಿ ಪುಗ್ಗಲಾನಾದರಿಯಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಾದರಿಯಞ್ಚಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೨), “ಪುಗ್ಗಲಾನಾದರಿಯಂ ನಾಮ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ‘ಅಯಂ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ ವಾ ವಮ್ಭಿತೋ ವಾ ಗರಹಿತೋ ವಾ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಅನಾದರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೨) ಚ।

ಧಮ್ಮಮೇವ ವಾ ಅಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಅಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತ್ತುಕಾಮತಾಯ ಆದರಂ ಪನ ಸಚೇ ನ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾದರಿಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಯೇತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ ಧಮ್ಮಾನಾದರಿಯಮೂಲಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ “ಧಮ್ಮಾನಾದರಿಯಂ ನಾಮ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ

ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಕಥಾಯಂ ನಸ್ಸೇಯ್ಯ ವಾ ವಿನಸ್ಸೇಯ್ಯ ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯೇಯ್ಯ ವಾ, ತಂ ನಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೨)। **ಅನಾದರಿಯೇತಿ** ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ।

೧೬೦೬. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಅನಾದರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೩) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ತಿಕಾತೀತೇನಾತಿ** ಲೋಕತ್ತಿಕಮತಿಕ್ಕನ್ತೇನ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಾದರೇ ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ।

೧೬೦೭. **ಸುತ್ತೇನೇವಾಭಿಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಏವಕಾರೋ** "ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **"ಸುತ್ತೇನ ಅಭಿಧಮ್ಮೇನಾ"**ತಿ ಪದದ್ವಯೇನ ಅಭೇದೋಪಚಾರತೋ ಸುತ್ತಾಭಿಧಮ್ಮಾಗತೋ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ವುತ್ತೋ। **ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನಾತಿ** ಪಞ್ಞತ್ತಸಙ್ಖಾತವಿನಯತೋ ಅಞ್ಞತ್ತಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ। **"ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಸುತ್ತೇನ ಅಭಿಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಪದದ್ವಯವಿಸೇಸನಂ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ವಾ ಧಮ್ಮೇ ವಾ ಅನಾದರಂ ಕರೋತೋ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। ಸಾಮಣೇರೇನ **ಉಭಯೇನಪಿ** ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ವುತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಣೇರೇ ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ವಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇ ವಾ ಧಮ್ಮೇ ಅನಾದರಂ ಕರೋತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೦೮. **ದೋಸೋತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಸಙ್ಖಾತೋ ಕೋಚಿ ದೋಸೋ।

೧೬೦೯. **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಗಾಹೇ। ಗಾರಯ್ಹೋ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋ ನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಾರಯ್ಹೋ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಯಸ್ಮಾ ಉಚ್ಛುರಸೋ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋ, ತಸ್ಸ ಕಸಟೋ ಯಾವಜೀವಿಕೋ, ದ್ವಿನ್ನಂಯೇವ ಸಮವಾಯೋ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಕಾಲೇ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಂ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಗುಳಹರೀತಕೇ ವಿಯಾ"ತಿ ಏವಮಾದಿಕೋ ಸಮ್ಮತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಗಾರಯ್ಹಾಚರಿಯವಾದೋ। ಕತರೋ ಪನ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ? ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತೋ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ "ಲೋಕವಜ್ಜೇ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜೇ ಪನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೪) ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** "ಸುತ್ತಂ, ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಞ್ಚ ಉಗ್ಗಹಿತಕಾನಂಯೇವ ಆಚರಿಯಾನಂ ಉಗ್ಗಹೋ ಪಮಾಣಂ, ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಕಥಾ ಅಪ್ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೪) ವುತ್ತಂ। "ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತೇ ಸಮೋಧಾನಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ **ಲೋಕವಜ್ಜೇ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಲೋಕವಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆಪತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ಯೋ ಆಚರಿಯವಾದೋ, ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಲೋಕವಜ್ಜಮತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಂ** ನಾಮ ಅಟ್ಠಕಥಾ। **ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತೇ ಸಮೋಧಾನಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ** "ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತೋ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪೪) ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅನಾದರಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೧೦-೧. "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುಂ ಭಿಂಸಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೬) **ಮಾತಿಕಾವಚನತೋ ಭಯಸಞ್ಜನನತ್ಥಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಇತರಸ್ಸ ತು ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ"ತಿ। **ರೂಪಾದಿ**ನ್ತಿ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧಾದಿಂ। **ಉಪಸಂಹರೇತಿ** ಉಪಟ್ಠಪೇತಿ , ದಸ್ಸೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭಯಾನಕಂ ಕಥ**ನ್ತಿ ಚೋರಕನ್ತಾರಾದಿಕಥಂ। ಯಥಾಹ "ಚೋರಕನ್ತಾರಂ ವಾ ವಾಳಕನ್ತಾರಂ ವಾ ಪಿಸಾಚಕನ್ತಾರಂ ವಾ ಆಚಿಕ್ಖತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೮)। **ಪರಸನ್ತಿಕೇತಿ** ಏತ್ಥ **"ಪರೋ"**ತಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ದಿಸ್ವಾ ವಾತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ ತಂ ರೂಪಾದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾ। **ಸುತ್ವಾ ವಾತಿ** ತಂ ಭಯಾನಕಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ವಾ। ಯಸ್ಸ ಭಯದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಸೋ **ಭಾಯತು ವಾ ಮಾ ವಾ ಭಾಯತು। ಇತರಸ್ಸಾತಿ** ತದುಪಟ್ಠಾಪಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ತಙ್ಖಣೇತಿ** ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಕ್ಖಣೇ।

೧೬೧೨. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಭಿಂಸಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೪೮) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ। "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭಿಂಸಾಪೇತುಕಾಮೋ"ತಿಆದಿಕೇ **ದುಕ್ಕಟವಾರೇ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಗ್ಗಹಣೇನ ಗಿಹಿನೋಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹಮಾನತ್ತಾ **"ಸಾಮಣೇರಂ ಗಹಟ್ಠಂ ವಾ"**ತಿ ಆಹ। ಸಾಮಣೇರಂ...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥೇವ ಭಿಂಸಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭಿಂಸಾಪನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೧೪. **ಜೋತಿ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ। **ತಪ್ಪೇತುಕಾಮೋತಿ** ವಿಸಿಬ್ಬೇತುಕಾಮೋ। "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಪದೀಪೇಪಿ ಜೋತಿಕೇಪಿ ಜನ್ತಾಘರೇಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೫೨) **ಉಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಮ್ಹಿ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಜೋತಿಂ ಸಮಾದಹಿತುಂ ಸಮಾದಹಾಪೇತು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೫೨) ವುತ್ತತ್ತಾ ಏತ್ಥ **"ತಥಾರೂಪಂ ಪಚ್ಚಯ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಞ್ಚ ಪತ್ತಪಚನಸರೀರಸೇದನಾದಿಕಮ್ಮಞ್ಚ ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಞ್ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಜೋತಿಕೇಪೀತಿ** ಪತ್ತಪಚನಸೇದನಕಮ್ಮಾದೀಸು ಜೋತಿಕರಣೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೧೫. **ಸಯಂಸಮಾದಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಜಾಲೇನ್ತಸ್ಸ।

೧೬೧೬. **ಜಾಲಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಆಣತ್ತಿಯಾ ಜಲಿತೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಪತ್ತಿ "ಜಾಲುಟ್ಠಾನೇ ಪನಾಪತ್ತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿಕಿತ್ತಿತಾ"ತಿ ಅನುವತ್ತಮಾನತ್ತಾ ಸಿದ್ಧಾತಿ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾ।

೧೬೧೭. **ಗಿಲಾನಸ್ಸಾತಿ** "ಗಿಲಾನೋ ನಾಮ ಯಸ್ಸ ವಿನಾ ಅಗ್ಗಿನಾ ನ ಫಾಸು ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೫೪) ವುತ್ತಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸ। **ಅವಿಜ್ಝಾತಂ ಅಲಾತಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಗಹಣೇನ ಭಟ್ಠಂ ಅನಿಬ್ಬುತಾಲಾತಂ ಅಗ್ಗಿನೋ ಸಮೀಪಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, ಯಥಾಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೬೧೮-೯. **ವಿಜ್ಝಾತಂ ಅಲಾತ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬುತಾಲಾತಂ। **ಯಥಾವತ್ಥುಕಂ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕತಂ ವಿಸಿಬ್ಬೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸಿಬ್ಬೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ತಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ। **ಅಙ್ಗಾರ**ನ್ತಿ ವೀತಚ್ಚಿಕಂ ಅಙ್ಗಾರಂ। **ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಾದಿಕೇತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಜೋತಿಕೇ ಜನ್ತಾಘರೇ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೫೨) ಆಗತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಠಪೇತ್ವಾ ಪದೀಪಾದೀನಿ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ತಥಾರೂಪೇನ ಪಚ್ಚಯೇನ।

ಜೋತಿಸಮಾದಹನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೨೦-೧. **ಮಜ್ಝಿಮೇ ದೇಸೇತಿ** ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಯತ್ಥ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಲಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನವಯೋಜನಸತಾವಟ್ಟೇ ಮಜ್ಝಿಮಮಣ್ಡಲೇ, ಇಮಿನಾ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ತತ್ಥೇವ ದೇಸೋದಿಸ್ಸಕತಾಯ ನಿಯತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** "ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಪಿ ವಾ ದೇಸೇ"ತಿ। ಚುಣ್ಣನ್ತಿ ಸಿರೀಸಚುಣ್ಣಾದಿಕಂ ಚುಣ್ಣಂ। **ಅಭಿಸಙ್ಖರತೋತಿ** ಪಟಿಯಾದೇನ್ತಸ್ಸ।

೧೯೧೧-೩. “ಮಾಸೇ ಊನಸಞ್ಞಿನೋ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಅತಿರೇಕದ್ಧಮಾಸೇ ಊನಸಞ್ಞಿನೋ ವಾ ಅತಿರೇಕದ್ಧಮಾಸೇ ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅತಿರೇಕದ್ಧಮಾಸೇ ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಮಯೇಸು ಚ ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಉಣ್ಹಸಮಯೋ ಪರಿಳಾಹಸಮಯೋ ಗಿಲಾನಸಮಯೋ ಕಮ್ಮಸಮಯೋ ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ ವಾತವುಟ್ಠಿಸಮಯೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೩) ದಸ್ಸಿತೇಸು ಛಸು ಸಮಯೇಸು ಅಞ್ಞತರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸಮಯೇ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಊನಮಾಸೇಪಿ ನಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ಥ ಜೇಟ್ಠಮಾಸೋ ಚ ಆಸಾಳ್ಹಿಮಾಸಸ್ಸ ಪುರಿಮಪಕ್ಖೋ ಚಾತಿ ದಿಯಡ್ಢಮಾಸೋ **ಉಣ್ಹಸಮಯೋ** ನಾಮ। ಯಥಾಹ “ಉಣ್ಹಸಮಯೋ ನಾಮ ದಿಯಡ್ಢೋ ಮಾಸೋ ಸೇಸೋ ಗಿಮ್ಹಾನ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೪), ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಠಮೋ ಮಾಸೋ **ಪರಿಳಾಹಸಮಯೋ** ನಾಮ। ಯಥಾಹ “ಪರಿಳಾಹಸಮಯೋ ನಾಮ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಠಮೋ ಮಾಸೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೪)। “ಯಸ್ಸ ವಿನಾ ನಹಾನಾ ನ ಫಾಸು ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೪) ವುತ್ತೋ ಸಮಯೋ **ಗಿಲಾನಸಮಯೋ** ನಾಮ। “ಅನ್ತಮಸೋ ಪರಿವೇಣಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮಟ್ಠಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೪) ವುತ್ತೋ **ಕಮ್ಮಸಮಯೋ** ನಾಮ। “ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ನಹಾಯಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೪) ವುತ್ತೋ **ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ** ನಾಮ। “ಭಿಕ್ಖೂ ಸರಜೇನ ವಾತೇನ ಓಕಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾ ಉದಕಫುಸಿತಾನಿ ಕಾಯೇ ಪತಿತಾನಿ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೪) ವುತ್ತೋ **ವಾತವುಟ್ಠಿಸಮಯೋ** ನಾಮ।

ನದೀಪಾರಂ ಗಚ್ಛತೋಪಿ ಊನಕದ್ಧಮಾಸೇ ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾಲಿಕಂ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ**ನಾತಿ ಏತ್ಥ ಸುಕ್ಖಾಯ ನದಿಯಾ ವಾಲಿಕಂ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ। ಕತಾವಾಟೇಸುಪಿ ಊನಕದ್ಧಮಾಸೇ ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ। **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ।

೧೯೧೪. **ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಪಿ ವಾ ದೇಸೇ**ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಯಥಾವುತ್ತಮಜ್ಝಿಮದೇಸತೋ ಬಹಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು, ಖುದ್ದಕೇಸು ಚ ದೀಪೇಸು। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಲದ್ಧಸಮಯಾನಂ, ಅಲದ್ಧಸಮಯಾನಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಆಪದಾಸೂ**ತಿ ಭಮರಅನುಬನ್ಧಾದಿಆಪದಾಸು। ಯಥಾಹ “ಭಮರಾದೀಹಿ ಅನುಬದ್ಧಸ್ಸ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೬)। ಕಾಯಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ **ಏಳಕಲೋಮಸಮುಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ।

ನ್ಹಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೯೧೫-೭. “ನವಂ ನಾಮ ಅಕತಕಪ್ಪಂ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೯) ಪಾಳಿವಚನತೋ ಚ “ಪಟಿಲದ್ಧನವಚೀವರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಚ **ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ನವ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಕಪ್ಪಿಯಂ ಬಿನ್ದುಂ ಅದತ್ವಾ ನವಂ ಚೀವರಂ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸೇವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಖೋಮಾದೀನಂ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಅಞ್ಞತರಂ ನವಂ ಚೀವರನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರೇತಬ್ಬಂ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ “ಚತೂಸು ವಾ ಕೋಣೇಸು ತೀಸು ವಾ ದ್ವೀಸು ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾ ಕೋಣೇ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಚೀವರಕೋಣೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ।

ಕಂಸನೀಲೇನಾತಿ ಚಮ್ಮಕಾರನೀಲೇನ। **ಚಮ್ಮಕಾರನೀಲಂ** ನಾಮ ಪಕತಿನೀಲಂ। **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಪನ “ಚಮ್ಮಕಾರಾ ಉದಕೇ ತಿಫಲಂ, ಅಯೋಗೂಥಞ್ಚ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಮ್ಮಂ ಕಾಳಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಚಮ್ಮಕಾರನೀಲ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ಪನ “ಅಯೋಮಲಂ ಲೋಹಮಲಂ, ಏತಂ ಕಂಸನೀಲಂ ನಾಮಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೮) ವುತ್ತಂ। **ಪತ್ತನೀಲೇನ ವಾ**ತಿ “ಯೋ ಕೋಚಿ ನೀಲವಣ್ಣೋ ಪಣ್ಣರಸೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತೇನ ನೀಲಪಣ್ಣರಸೇನ। **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾಳೇನಾ**ತಿ ಅಙ್ಗಾರಜಲ್ಲಿಕಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾಳವಣ್ಣೇನ। “ಕದ್ದಮೋ ನಾಮ ಓದಕೋ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೯) ವುತ್ತತ್ತಾ **ಕದ್ದಮೇನಾ**ತಿ ಉದಕಾನುಕದ್ದಮಸುಕ್ಖಕದ್ದಮಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

“ಮಙ್ಗುಲಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಕಂ ಮಯೂರಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿಪ್ಪಮಾಣಕ”ನ್ತಿ ಯಥಾಕ್ಕಮೇನ ಯೋಜನಾ।

೧೬೨೮. “ಪಾಳಿಕಪ್ಪೋ ಕಣ್ಣಿಕಾಕಪ್ಪೋ”ತಿ ಯೋಜನಾ, ಮುತ್ತಾವಲಿ ವಿಯ ಪಾಳಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪಿತಕಪ್ಪೋ ಚ ಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರೇನ ಅಪ್ಪಿತಕಪ್ಪೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತ್ಥಚೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪದೇಸೇ”ತಿ ಸೇಸೋ। “ಚತೂಸು ವಾ ಕೋಣೇಸು ತೀಸು ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೮) ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಅನೇಕಂ ವಾ”**ತಿ ಆಹ। ವಟ್ಟಮೇವ **ವಟ್ಟಕಂ,** ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಕಾರಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾಹ “ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ವಟ್ಟಬಿನ್ದುಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿಪಿ ವಿಕಾರೇನ ಕಪ್ಪೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೮)।

೧೬೨೯. **“ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾ”**ತಿ ಇದಂ “ವಿಮತಿಸ್ಸಚಾ”ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಸಮುಚ್ಚಿತಂ “ಆದಿನ್ನೇ ಆದಿನ್ನಸಞ್ಞಿನೋ”ತಿ ತತಿಯವಿಕಪ್ಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ “ಆದಿನ್ನೇ ಆದಿನ್ನಸಞ್ಞೀ, ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ।

೧೬೩೦. **“ಕಪ್ಪೇ ನಟ್ಠೇಪಿ ವಾ”**ತಿಆದೀಹಿ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಕಪ್ಪಕತೋಕಾಸೇ ಜಿಣ್ಣೇ”ತಿ ಇದಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಯಥಾಹ “ಕಪ್ಪಕತೋಕಾಸೋ ಜಿಣ್ಣೋ ಹೋತೀ”ತಿ। **ತೇನ** ಕಪ್ಪಕತೇನಾತಿ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। **ಸಂಸಿಬ್ಬಿತೇಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಅಕಪ್ಪಕತೇಸೂ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ “ಕಪ್ಪಕತೇನ ಅಕಪ್ಪಕತಂ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತಂ ಹೋತೀ”ತಿ। ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಅನಾದಾನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೩೧-೪. “ವಿಕಪ್ಪನಾ ನಾಮ ದ್ವೇ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಚ ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಚಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೪) ವುತ್ತತ್ತಾ **“ವಿಕಪ್ಪನಾ ದುವೇ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಇತೀ**ತಿ ನಿದಸ್ಸನೇ, ಏವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಸಮ್ಮುಖಾಯ…ಪೇ॰… ನಿದ್ದಿಸೇ”**ತಿ। **ಏಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಇಧ **ಬ್ಯತ್ತೋ** ನಾಮ ವಿಕಪ್ಪನಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಣವಿಧಿಂ ಜಾನನ್ತೋ।

ಯಥಾವಚನಯೋಗತೋತಿ “ಇಮಂ ಚೀವರ’ನ್ತಿ ವಾ, ‘ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನೀ’ತಿ ವಾ, ‘ಏತಂ ಚೀವರ’ನ್ತಿ ವಾ, ‘ಏತಾನಿ ಚೀವರಾನೀ’ತಿ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ ಅನತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ವಚನಸಮ್ಬನ್ಧಕ್ಕಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತದೇಕದೇಸಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಇಮಂ ಚೀವರ”**ನ್ತಿ।

“ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಟತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ನ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೬೩೫. **“ಸನ್ತಕ”**ಮಿಚ್ಚಾದಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣಪ್ಪಕಾರೋ। **ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ಕರೋಹೀ**ತಿ ತುಯ್ಹಂ ರುಚ್ಚನಕಂ ಕರೋಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೩೬. ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನ್ತರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಅಪರಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವುತ್ತಾ”**ತಿಆದಿ। ಅತ್ತನಾ ಅಭಿರುಚಿತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಹಧಮ್ಮಿನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಞ್ಚನ್ನ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ।

೧೬೩೯. **ಏವ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಾಪೇಕ್ಖಂ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಪನ ಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥೇ।

೧೬೪೦. **ಮಿತ್ತೋ**ತಿ ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ, “ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ‘ಕೋ ತೇ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೪) ವಚನತೋ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ಪುನ ತೇನಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೪೧-೨. “ಅಹಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ‘ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ದಮ್ಮೀ’ತಿ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ಸೇಸಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೇನ **“ಇದ”**ಮಿಚ್ಚಾದಿಪಾಠೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೧೬೪೩. **ದ್ವೀಸೂತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಏತ್ಥ “ವಿಕಪ್ಪನಾಸೂ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೬೪೪-೫. **ಇಧ ಪನ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ **ಯೇನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ** ಸಹ ಚೀವರಸಾಮಿಕೇನ ತಂ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ತಸ್ಸ **ಅವಿಸ್ಸಾಸೇನ** ವಿಸ್ಸಾಸಭಾವಂ ವಿನಾ ಸೋ ವಿನಯಕಮ್ಮಕತೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಚೀವರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಛನ್ದಾನುರಕ್ಖನತ್ಥಂ “ವಿನಯಂಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಅನುಸ್ಸಾರಾಗಮೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ವಿನಯಕಮ್ಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೪೬. **ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಕವತ್ಥೇಸೂತಿ** ಪಚ್ಚುದ್ಧಟವತ್ಥೇಸು। **ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಸಞ್ಞಿನೋತಿ** ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಟಸಞ್ಞಿನೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಟವತ್ಥೇಸು। **ವೇಮತಿಕಸ್ಸಾತಿ** “ಪಚ್ಚುದ್ಧಟಾನಿ ನು ಖೋ ಮಯಾ, ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಟಾನೀ”ತಿ ಸಂಸಯಾಪನ್ನಸ್ಸ।

೧೬೪೭. **ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಣಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ** ಪಚ್ಚುದ್ಧಟಮಿದನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿಸ್ಸ। **ವಿಸ್ಸಾಸಾತಿ** ಯಸ್ಸ ವಾ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇಸಿ, ತೇನ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಟಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಚ। ಯಥಾಹ “ತಸ್ಸ ವಾ ವಿಸ್ಸಸನ್ತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೬)।

ವಿಕಪ್ಪನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೪೮-೯. “ಪತ್ತೋ ನಾಮ ದ್ವೇ ಪತ್ತಾ ಅಯೋಪತ್ತೋ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೯) ಜಾತಿಯಾ ಕಪ್ಪಿಯಪತ್ತಾನಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **“ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಂ ಪತ್ತ”**ನ್ತಿ। **ತಾದಿಸನ್ತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಂ। **ಸೂಚಿಘರಂ** ನಾಮ ಸಸೂಚಿಕಂ ವಾ ಅಸೂಚಿಕಂ ವಾ। **ಕಾಯಬನ್ಧನಂ** ನಾಮ ಪಟ್ಟಿಕಾ ವಾ ಸೂಕರನ್ತಕಂ ವಾ। **ನಿಸೀದನಂ** ನಾಮ ಸದಸಂ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಪತ್ತಂ ವಾ”ತಿಆದೀಹಿ ಉಪಯೋಗನ್ತಪದೇಹಿ “ಅಪನೇತ್ವಾ ನಿಧೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ನಿಧೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತಸ್ಸ **“ಹಸಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸಾ”**ತಿ ವಿಸೇಸನಂ। ಯಥಾಹ “ಹಸಾಪೇಕ್ಖೋಪೀತಿ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೯)। **“ಕೇವಲ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸಾಮನಾಧಿಪ್ಪಾಯಾದಿಅಞ್ಞಾಧಿಪ್ಪಾಯಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ವಕ್ಖತಿ ಚ “ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮನಾಪತ್ತಿ, ಪಟಿಸಾಮಯತೋ ಪನಾ”ತಿ।

೧೬೫೦. **ತೇನಾಪೀತಿ** ಆಣತ್ತೇನ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಆಣಾಪಕಸ್ಸ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ, ಇಮಿನಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸನ್ತಕೇ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಇದಞ್ಚ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ।

೧೬೫೧. **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ಪಾಳಿಯಂ ಅನಾಗತಂ ಪತ್ತತ್ಥವಿಕಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರಂ।

೧೬೫೨. **ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತೇಸು ಚ ಅನಾಗತೇಸು ಚ ಸಬ್ಬೇಸು ಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು।

೧೬೫೩. **ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕತ್ವಾತಿ** “ಸಮಣೇನ ನಾಮ ಅನಿಹಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇನ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತನಯೇನ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕತ್ವಾ। **ಅನಿಹಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇನಾತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಸಾಮಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। ನಿಧೇತಿ ಚೇ, ತಥಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅವಿಹೇಸೇತುಕಾಮಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹೇಸಾಧಿಪ್ಪಾಯರಹಿತಸ್ಸ। **ಅಕೀಳಸ್ಸಾತಿ** ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯರಹಿತಸ್ಸ ಕೇವಲಂ ವತ್ತಸೀಸೇನ “ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅಪನಿಧೇನ್ತಸ್ಸ।

೧೬೫೪. ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಮುಟ್ಠಾನಾಪತ್ತೀನಂ ಅಕುಸಲಾದಿವಸೇನಪಿ ಸಚಿತ್ತಕತ್ತಾ ಆಹ **“ಇದಂ ಅಕುಸಲೇನೇವ ಸಚಿತ್ತ”**ನ್ತಿ।

ಚೀವರಾಪನಿಧಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಸುರಾಪಾನವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

೧೬೫೫. **“ತಿರಚ್ಛಾನಗತಂ ಪಾಣ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೮೩) ಇಮಸ್ಮಿಂ **ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ ಪಾಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆಪತ್ತಿನಾನತ್ತಾಭಾವಾ ಆಹ **“ಮಹನ್ತಂ ಖುದ್ದಕಮ್ಪಿ ವಾ”**ತಿ। ಯಥಾಹ “ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಯೇವ ‘ಪಾಣೋ’ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ತಂ ಖುದ್ದಕಮ್ಪಿ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿನಾನಾಕರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಮಹನ್ತೇ ಪನ ಉಪಕ್ಕಮಮಹನ್ತತ್ತಾ ಅಕುಸಲಂ ಮಹನ್ತಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮೨)। “ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **“ಖುದ್ದಕಮ್ಪಿ ವಾ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅನ್ತಮಸೋ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ಮಙ್ಗುಲಬೀಜಕೇಪಿ ಪಾಣಸಞ್ಞೀ ನಿಕ್ಕಾರುಣಿಕತಾಯ ತಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಅಪನೇತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೇಸು ಠಾನೇಸು ಕಾರುಞ್ಞಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ।

೧೬೫೬. **ಉಭಯತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ಪಾಣೇ ವಾ ಅಪಾಣೇ ವಾತಿ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ। ಅವಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪನೇತ್ಥ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಪಾಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೫೮. **ಸಪ್ಪಾಣಕ**ನ್ತಿ ಸಹ ಪಾಣಕೇಹೀತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ। ಯೇ ಪರಿಭೋಗೇನ ಮರನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾ ಇಧ “ಪಾಣಕಾ”ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

೧೬೫೯. **“ಅವಿಚ್ಛೇಜ್ಜಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಚ್ಛೇದೇನೇವ ಪಯೋಗನಾನತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಪತ್ತಪೂರಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಬ್ಯತಿರೇಕೇ।

೧೬೬೦-೧. ಅಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾದಿಸೇನಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕೇನ। **ಆವಿಞ್ಛಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಪರಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ। **ಯಾಗುಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಉಣ್ಹಾ”ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಇದಞ್ಚ ಪಾಣೀನಂ ಮಾರಣತ್ಥಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಣ್ಹವತ್ಥುಂ ಸಪ್ಪಾಣಕೇನ ಉದಕೇನ ಅನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। **ತಂ** ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ। **ನ್ಹಾಯತೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> “ಉದಕಸೋಣ್ಡಿಂ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನತ್ಥಾಯ ವೀಚಿಂ ಉಟ್ಠಾಪಯತೋಪಿ। ಸೋಣ್ಡಿಂ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ವಾ ಸೋಧೇನ್ತೇಹಿ ತತೋ ಗಹಿತಉದಕಂ ಉದಕೇಯೇವ ಆಸಿಞ್ಚಿತಬ್ಬಂ। ಸಮೀಪಮ್ಹಿ ಉದಕೇ ಅಸತಿ ಕಪ್ಪಿಯಉದಕಸ್ಸ ಅಟ್ಠ ವಾ ದಸ ವಾ ಘಟೇ ಉದಕಸಣ್ಠಾನಕಪ್ಪದೇಸೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಆಸಿಞ್ಚಿತಬ್ಬಂ। ‘ಪವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ಪತಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಉಣ್ಹಪಾಸಾಣೇ ಉದಕಂ ನಾಸಿಞ್ಚಿತಬ್ಬಂ। ಕಪ್ಪಿಯಉದಕೇನ ಪನ ಪಾಸಾಣಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ಆಸಿಞ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೮೭) –

ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ।

೧೬೬೨. **ಉಭಯತ್ಥಪೀ**ತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕೇಪಿ ಅಪ್ಪಾಣಕೇಪೀತಿ ಉಭಯತ್ಥೇವ।

೧೬೬೪-೬. ಪಾಣಪಟಿಬದ್ಧತಾಯ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಪತನ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಸಲಭಾದೀನ**ನ್ತಿ ಪಟಙ್ಗಾದೀನಂ । **ಇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। **ಪದೀಪುಜ್ಜಲನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ವಿಯಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಸಪ್ಪಾಣಭಾವೋವ **ಸಪ್ಪಾಣಭಾವತಾ,** ತಂ। **ಭುಞ್ಜತೋ**ತಿ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ।

ಸಲಭಾದೀನಂ ಪತನಂ ಇತ್ವಾಪಿ ಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಂ ವಿಯ ಸಪಾಣಭಾವಂ ಇತ್ವಾಪಿ ಜಲಸಞ್ಞಾಯ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ ಏತ್ಥ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜತಾ ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಿಞ್ಚನಸಪ್ಪಾಣಕಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕೋ ವಿಸೇಸೋತಿ ಆಹ **"ಸಿಞ್ಚನೇ"**ತಿಆದಿ। **ಸಿಞ್ಚನಂ** ಸಿಞ್ಚನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ **ಸಿಞ್ಚನೇ ವುತ್ತಂ** ಸಿಞ್ಚನವಿಸಯೇ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, **ಇದಂ ಪನ** ಸಪ್ಪಾಣಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ **ಪರಿಭೋಗೇ ವುತ್ತಂ** ಅಜ್ಝೋಹಾರವಿಸಯೇ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಅಯಮೇವ ತಸ್ಸ ಚೇವ ಅಸ್ಸ ಚ ವಿಸೇಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಪ್ಪಾಣಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೬೭. **ಯಥಾಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಯೋ ಯಸ್ಸ ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ ವೂಪಸಮನಾಯ ಧಮ್ಮೋ ವುತ್ತೋ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಇತರಾನಿ ಅಧಿಕರಣಾನಿ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾನಿ। ಯಥಾಹ "ಅಧಿಕರಣಂ ನಾಮ ಚತ್ತಾರಿ ಅಧಿಕರಣಾನಿ ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಂ ಅನುವಾದಾಧಿಕರಣಂ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೯೪)। ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ, ತದೇವ ಸಮಥೇಹಿ ಅಧಿಕರಣೀಯತ್ತಾ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಅಧಿಕರಣನ್ತಿ **ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಂ**। **ಪುನ ನೀಹಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪುನ ನೀಹರಿತಬ್ಬಂ, ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ "ಅಕತಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದಿನಾ **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತಾ ದ್ವಾದಸ ಉಕ್ಕೋಟಾ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। **ಉಕ್ಕೋಟೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಕತಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾಲೇನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವೇನ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ದೇನ್ತಸ್ಸ। ಏತ್ಥ ಚ **ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ದೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಆಕಾರದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ಪನ ಧಮ್ಮೇನ ಅಧಿಕರಣಂ ನಿಹಟಂ, ತಂ ಸುನಿಹಟಮೇವ।

೧೬೬೮. "ಅಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ದುಕ್ಕಟಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪುನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ **ವದತಾ** ವದನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಉಚ್ಚಾಲೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೬೯. **ವಿಪ್ಪಕತೇ**ತಿ ಆರದ್ಧಾನಿಟ್ಠಿತೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಂ। **ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನವಜ್ಜಭಾವಂ ಞಾಪೇತ್ವಾ। **ನ ಪನಞ್ಞಥಾ**ತಿ ತಥಾ ಅಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ।

೧೬೭೦. **ಅಧಮ್ಮೇ ಪನ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಯಥಾಪಾಳಿಆಗತೇ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ। **ಉಭಯತ್ಥಾಪೀ**ತಿ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವಾತಿ ಉಭಯತ್ಥ।

೧೬೭೧. **ನ ಚ ಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ "ವಗ್ಗೇನ ಚಾ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ವಾ-ಸದ್ದತ್ಥೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಅಧಮ್ಮೇನ, ವಗ್ಗೇನ ವಾ ನ ಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ವಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಜಾನತೋ ಉಕ್ಕೋಟನೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಕ್ಕೋಟನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೭೩. "ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ತೇರಸ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೯೯) ವಚನತೋ ಪಾರಾಜಿಕಾನಮ್ಪಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲತ್ತಾ, ಇಧ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಅನಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದುಟ್ಠುಲ್ಲ-ಪದಂ ವಿಸೇಸಿತಂ। ಯಥಾಹ "ಏತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಅತ್ಥುದ್ಧಾರವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಾನಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೯೯)। **ಞತ್ವಾ**ತಿ ಸಾಮಂ ವಾ ಅಞ್ಞತೋ ವಾ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಛಾದಯತೋ ತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಪುತಾ**ತಿ "ಇಮಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಚೋದೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ನಾರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಪುತಾ ದೇಸಿತಾ।

೧೬೭೪-೫. ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ “ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸ್ಸ। ಪಟಿಚ್ಛಾದನಂ ಹೇತು ಕಾರಣಂ ಯಸ್ಸ ಆರೋಚನಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಪಟಿಚ್ಛಾದನಹೇತುಕನ್ತಿ** ಆರೋಚನಕಿರಿಯಾಯ ವಿಸೇಸನಂ, “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನ ಆರೋಚೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆರೋಚನಂ ಕರೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಇತೀತಿ** ವುತ್ತನಿದಸ್ಸನೇ, **ಹೀತಿ** ಏವಕಾರತ್ಥೇ, ಏವಮೇವ ವದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯಾವ ಕೋಟಿ ನ ಛಿಜ್ಜತಿ, ತಾವ ಏವಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸತಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೭೬. ಮೂಲೇನಾತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನಪುಗ್ಗಲೇನ। **ಆರೋಚಿತಸ್ಸ ದುತಿಯಸ್ಸಾತಿ** ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಂ। ಮೂಲೇನ “ಮಮ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಭಾವಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನ ಆರೋಚೇಹೀ”ತಿ ಆರೋಚಿತಸ್ಸ **ದುತಿಯ**ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಸುಣನ್ತೇನ **ತತಿಯೇನ** ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ದುತಿಯಸ್ಸ **ಪಕಾಸಿತೇ** ಆರೋಚನಸ್ಸ **ಕೋಟಿ** ಛಿನ್ನಾತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೋಟೀತಿ** ಆರೋಚನಕಿರಿಯಾವಸಾನಂ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೬೭೭. ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಯ ಚ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಞ್ಞೀತಿ ಏತ್ಥ “ಆರೋಚೇನ್ತೋ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಇತರೇಸು ಪನ ದ್ವೀಸೂತಿ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಯ ವೇಮತಿಕೋ, ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಞ್ಞೀತಿ ದ್ವೀಸು।

೧೬೭೮. ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಯಾತಿ ಪಞ್ಚವಿಧಾಯ ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಯಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು। **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ** ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಯ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ದುಕ್ಕಟತ್ತಯಂ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೪೦೦) ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನವಾರೇಸೂತಿ** ತೀಸು ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನವಿಕಪ್ಪೇಸು। **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೭೯-೮೦. “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭೇದನಾದೀನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿಆದೀಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಪದೇಹಿ “ನ ಆರೋಚೇತಿ ಚೇ, ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಭಾಗಂ ವಾ ನ ಪಸ್ಸತೀತಿ** ತಥಾ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ನ ಆರೋಚೇತಿ ಚೇ, ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। ಕಕ್ಖಳೋ ಅಯನ್ತಿ ನ ಆರೋಚೇತಿ ಚೇ, ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ।

೧೬೮೧. ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅನಾರೋಚನೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **“ಅಕ್ರಿಯ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। “ಆರೋಚೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಅನಾರೋಚನಂ ಅನಾದರಮನ್ತರೇನ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ದುಕ್ಖವೇದನ”**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸಮನುಭಾಸನಸದಿಸಾನೇವಾ”ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತಂ, ಇಧ **“ಧುರನಿಕ್ಖೇಪತುಲ್ಯಾವಾ”**ತಿ, ಉಭಯತ್ಥ ನಾಮಮತ್ತಮೇವ ವಿಸೇಸೋ, ಏಕಮೇವ ಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೮೨. ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಜಾನ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, “ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ”ತಿ ಜಾನನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ** ನಾಮ ಪಟಿಸನ್ಧಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿಸಂವಚ್ಛರೋ। **ಯೋತಿ** ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಹುತ್ವಾ। **ಕರೇಯ್ಯಾತಿ** ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ। ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತೀತಿ **ಉಪಸಮ್ಪದೋ,** ತಂ। ಯೋ ಜಾನಂ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಪುಗ್ಗಲಂ **ಉಪಸಮ್ಪದಂ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಕರೇಯ್ಯ, **ತಸ್ಸ** ಏವಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸಾನನ್ತಿ** “ಗಣಸ್ಸ ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೦೪) **ಪಾಳಿಯಂ** ದಸ್ಸಿತಾನಂ ಗಹಣಂ।

೧೬೮೩. ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಭಾವಂ **ಜಾನತಾ ವಾ ಅಜಾನತಾ ವಾ** ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಚೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತೋ, ಸೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋವ ಹೋತಿ, ಪುನ **ಸೋ** ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಸಮಾನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ **ಕಾತಬ್ಬೋ**

ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೮೪. **ದಸವಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ** ಪರಿಪುಣ್ಣದಸವಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸತೋ **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದನೇ ಕೋಚಿ ದೋಸೋ **ಚೇ** ಏಕಂಸೇನ **ನತ್ಥಿ** ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೮೫. **ತಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ** ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣದಸವಸ್ಸೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಂ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಪಟಿಞ್ಞಂ। **ಗಣೋ ಚೇ ಪರಿಪೂರತೀತಿ** ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ದಸವಗ್ಗೋ, ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಞ್ಚವಗ್ಗೋ ಗಣೋ ಸಚೇ ಅನೂನೋ ಹೋತಿ। **ತೇತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತಾ। **ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ।

೧೬೮೬-೭. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಹುತ್ವಾ "ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದಯಿಸ್ಸಾಮಿ"ಇತಿ ಗಣಮ್ಪಿ ವಾ ಆಚರಿಯಮ್ಪಿ ವಾ ಪತ್ತಮ್ಪಿ ವಾ ಪರಿಯೇಸತಿ, **ಮಾಳಕಞ್ಚ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ** ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಬನ್ಧತಿ, ತಸ್ಸ **ಸಬ್ಬೇಸು** ಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ। ತಥಾ ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ। ತಥಾ ದ್ವೀಸು ಕಮ್ಮವಾಚಾಸುಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೮೮-೯. ವೀಸತಿ ಚ ತಾನಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಚಾತಿ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ, ಊನಾನಿ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ, ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋತಿ ಸಞ್ಞಾ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ "ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಸಞ್ಞೀ"ಇತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿಪಾತನಲಕ್ಖಣೇನ ವಸ್ಸ-ಸದ್ದಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಊನವೀಸತಿಸಞ್ಞೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ **ಊನವೀಸತಿಸಞ್ಞಿಸ್ಸ**। ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ "ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿಪಾತನಲಕ್ಖಣೇನ ವೀಸತಿವಸ್ಸ-ಸದ್ದಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಪರಿಪುಣ್ಣೋ"ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಪರಿಪುಣ್ಣೇ,** ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೇ ಪುಗ್ಗಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಭಯತ್ಥಾತಿ** ಊನವೀಸತಿಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೇಸು ಉಭೋಸು ಪುಗ್ಗಲೇಸು।

ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೯೦. **ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೇನ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** "ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೋ ನಾಮ ಚೋರಾ ಕತಕಮ್ಮಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಕತಕಮ್ಮಾ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೪೦೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಸರೂಪೇನ ಸತ್ಥಸಙ್ಖಾತೇನ ಜನಸಮೂಹೇನ ಸಹಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಹಾದಿಯೋಗೇ ಕರಣವಚನಂ। **ಜಾನನ್ತೋತಿ** "ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೋ"ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ಸಂವಿಧಾಯಾತಿ** "ಗಚ್ಛಾಮಾವುಸೋ, ಗಚ್ಛಾಮ ಭನ್ತೇ, ಗಚ್ಛಾಮಾವುಸೋ, ಅಜ್ಜ ವಾ ಹಿಯ್ಯೋ ವಾ ಪರೇ ವಾ ಅಪರೇ ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಗ್ಗನ್ತಿ** ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ, ಏತ್ಥ "ಅನ್ತಮಸೋ ಗಾಮನ್ತರಮ್ಪೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಅನ್ತಮಸೋ ಗಾಮನ್ತರಮ್ಪೀ"ತಿ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ** "ಗಾಮೇ ಗಾಮನ್ತರೇ ಗಾಮನ್ತರೇ ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಭವೇಯ್ಯ।

೧೬೯೧. **ನ ಉದ್ಧಟೋತಿ** ಇಧ ನ ವುತ್ತೋ।

೧೬೯೨-೪. **ಮಗ್ಗಾಟವಿವಿಸಙ್ಕೇತೇತಿ** ಮಗ್ಗವಿಸಙ್ಕೇತೇ, ಅಟವಿವಿಸಙ್ಕೇತೇ ಚ। **ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವಾತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। **ತೇಸೂತಿ** ಸತ್ಥಿಕೇಸು। **ಅಸಂವಿದಹನ್ತೇಸೂತಿ** ಸಂವಿಧಾನಂ ಅಕರೋನ್ತೇಸು। **ಸಯಂ ವಿದಹತೋಪಿ ಚಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಸಂವಿದಹನ್ತಸ್ಸ ಚ। **ಉಭಯತ್ಥಾತಿ** ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೇ ವಾ ಅಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೇ ವಾತಿ ದ್ವೀಸು।

೧೬೯೫. **ಅಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಉಭಯತ್ಥಾ"ತಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಕಾಲಸ್ಸಾಯನ್ತಿ **ಕಾಲಿಕೋ,** ವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ತಸ್ಮಿಂ, ಕಾಲಸಮ್ಬನ್ಧಿನಿ ವಿಸಙ್ಕೇತೇ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಕಾಲಿಕೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸಙ್ಕೇತವಿಸೇಸನೇನ ಮಗ್ಗಾಟವಿವಿಸಙ್ಕೇತೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೬೯೬. ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ , ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಥಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೯೭. **ಸತ್ತಮ**ನ್ತಿ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ४೧೩) ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾನೇನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। **ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ। **ತುಲ್ಯ**ನ್ತಿ ಸದಿಸಂ। **ಕೋಚಿಪೀ**ತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ।

ಸಂವಿಧಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೯೮. ಏತೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ತರಾಯಕರಾತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಧ ಅಯಂ **ಅನ್ತರಾಯಕರ**-ಸದ್ದೋ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತೇನ ಅನ್ತರಾಯಿಕ-ಸದ್ದೇನ ಸಮಾನತ್ಥೋ। ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮನ್ತರಾಯಿಕಾ, ಕಿಲೇಸನ್ತರಾಯಿಕಾ, ವಿಪಾಕನ್ತರಾಯಿಕಾ, ಉಪವಾದನ್ತರಾಯಿಕಾ, ಆಣಾವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತರಾಯಿಕಾತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ ತಂತಂಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿಬನ್ಧನವಸೇನ ಸತ್ತಸನ್ತಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ವೇಮಜ್ಝೇ ಏತಿ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ **ಅನ್ತರಾಯೋ,** ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾದಿಅನತ್ಥೋ, ಅನತಿಕ್ಕಮನಟ್ಠೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರಾಯೇ ನಿಯುತ್ತಾ, ಅನ್ತರಾಯಂ ವಾ ಫಲಂ ಅರಹನ್ತಿ, ಅನ್ತರಾಯಸ್ಸ ವಾ ಕರಣಸೀಲಾತಿ **ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ** (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.४೧೭; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ಅರಿಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)।

ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮಾನೇವ **ಕಮ್ಮನ್ತರಾಯಿಕಾ,** ತಥಾ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕಕಮ್ಮಂ। ತಂ ಪನ ಮೋಕ್ಖಸ್ಸೇವ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ನ ಸಗ್ಗಸ್ಸ। ಇದಞ್ಚ ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ। ನ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಭಾವೋ ಅತ್ಥಿ। ಪಾಕತಿಕಭಿಕ್ಖುನಿವಸೇನ ಚೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಅರಿಯಾಯ ಪನ ಪವತ್ತಂ ಅಪಾಯಸಂವತ್ತನಿಕಮೇವ। ನನ್ದಮಾಣವಕೋ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೭; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೮ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣತ್ಥೇರೀವತ್ಥು; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩.३४) ಚೇತ್ಥ ನಿದಸ್ಸನಂ। ಉಭಿನ್ನಂ ಸಮಾನಚ್ಛನ್ದತಾವಸೇನ ವಾ ನ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯಿಕತಾ, ಮೋಕ್ಖನ್ತರಾಯಿಕತಾ ಪನ ಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ವಿದೂಸನತೋ। ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಪನ ಪವತ್ತಿಯಾ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯಿಕತಾಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ನಿವಾರೇತುನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಅಹೇತುಕದಿಟ್ಠಿಅಕಿರಿಯದಿಟ್ಠಿನತ್ಥಿಕದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಖಾತಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಧಮ್ಮಾ ನಿಯತಭಾವಪ್ಪತ್ತಾ **ಕಿಲೇಸನ್ತರಾಯಿಕಾ** ನಾಮ। ಪಣ್ಡಕತಿರಚ್ಛಾನಗತಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ **ವಿಪಾಕನ್ತರಾಯಿಕಾ** ನಾಮ। ಪಣ್ಡಕಾದಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚೇತ್ಥ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ ಸಬ್ಬಾಯಪಿ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ವಿಪಾಕನ್ತರಾಯಿಕಭಾವತೋ । ಅರಿಯೂಪವಾದಾ **ಉಪವಾದನ್ತರಾಯಿಕಾ** ನಾಮ। ತೇ ಪನ ಯಾವ ಅರಿಯೇ ನ ಖಮಾಪೇನ್ತಿ, ತಾವದೇವ, ನ ತತೋ ಪರಂ। ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪನ್ನಾ ಸತ್ತಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ **ಆಣಾವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತರಾಯಿಕಾ** ನಾಮ। ತೇಪಿ ಯಾವ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ವಾ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ನ ವುಟ್ಠಾತಿ ವಾ ನ ದೇಸೇತಿ ವಾ, ತಾವದೇವ, ನ ತತೋ ಪರಂ।

೧೬೯‘**ಅಬನ್ತರಾ**ಯಿಕಾ ಏತೇ।

ಯಥಾ ಹೋನ್ತಿ ತಥಾ ಅಹಂ।
ದೇಸಿತಂ ಮುನಿನಾ ಧಮ್ಮಂ।
ಆಜಾನಾಮೀತಿ ಯೋ ವದೇ”ತಿ॥ -

ಏವಂ ದುತಿಯಗಾಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಅವುತ್ತೇ “ತಿಕ್ಖತ್ತು”ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಘಟನಾ ಏವ ನ ಸಿಯಾ। ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥಾಯಂ ಗಾಥಾ ಪರಿಹೀನಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಏತೇತಿ “ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ”ತಿ ಭಗವತಾ ಪಕಾಸಿತಾ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ “ಯಥಾ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಾ **ಹೋನ್ತಿ**, ತಥಾ ಅಹಂ ಮುನಿನಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಜಾನಾಮೀ”ತಿ **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ವದೇಯ್ಯ, **ಸೋ ಪನ** ಭಿಕ್ಖು ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೇಹಿ ಕಥಂ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ **“ಯೇ ಪಸ್ಸನ್ತೀ”**ತಿಆದಿ। ಯೇ ತಥಾವಾದಿತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ **ಪಸ್ಸನ್ತಿ,** “ಅಸುಕೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಏವಂವಾದೀ”ತಿ ಪರತೋ **ಸುಣನ್ತಿ ಚ,** ತೇಹಿ। **ಸೋ ಪನ** ಭಿಕ್ಖು “ಮಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಏವಂ ಅವಚಾ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೦೧. **ಅವದನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ಸುತ್ವಾ ವಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಅವದನ್ತಸ್ಸ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಞಾತದುಕ್ಕಟಂ। **ತಂ** ದುಲದ್ಧಿಂ। **ಅನಿಸ್ಸಜತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಅನಿಸ್ಸಜನ್ತಸ್ಸ। ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತಿದಿಸತಿ।

೧೭೦೨. **ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾ**ತಿ ತತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ। **ಓಸಾನೇ**ತಿ ಪರಿಯೋಸಾನೇ, ಯ್ಯಕಾರೇ ಪತ್ತೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕೋ ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೨೧) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಅಧಮ್ಮೇ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ।

೧೭೦೩. “ಅನಾಪತ್ತಿ ಅಕತಕಮ್ಮಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮಂ। ಯಥಾಹ “ಅನಾಪತ್ತಿ ಅಸಮನುಭಾಸನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೨೨)।

ಅರಿಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೦೪. **ಞತ್ವಾ**ತಿ ಅನೋಸಾರಿತಭಾವಂ ಸಯಮೇವ ವಾ ಪರತೋ ವಾ ತಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಿಕಾ ಞತ್ವಾ। **ಅಕತಾನುಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಅಕತೋ ಓಸಾರಣಸಙ್ಖಾತೋ ಅನುಧಮ್ಮೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಅಕತಾನುಧಮ್ಮೋ, ತೇನ, ಸಹಯೋಗೇ ಕರಣವಚನಂ। **ತಥಾವಾದಿಕಭಿಕ್ಖುನಾ**ತಿ “ತಥಾಹಂ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮೀ”ತಿಆದಿಂ ವದನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। “ಅಕತಾನುಧಮ್ಮೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಂ। **ಸಂವಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ। **ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಚಾ**ತಿ ಆಮಿಸಸಮ್ಭೋಗಂ ವಾ ಧಮ್ಮಸಮ್ಭೋಗಂ ವಾ ಕರೇಯ್ಯ। **ಸಹ ಸೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ನಾನೂಪಚಾರೇಪಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ।

೧೭೦೫. ಇದಾನಿ ಯಥಾವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ಖೇತ್ತನಿಯಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಉಪೋಸಥಾದಿಕಂ ಕಮ್ಮ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪವಾರಣಂ ಗಹಿತಂ। ಯಥಾಹ “ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಪವಾರಣಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೨೫)। **ತೇನ ಸಹಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇನ ಸಹ। **“ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ”**ತಿ ಇದಂ ಸಂವಾಸೇನ ಆಪತ್ತಿಖೇತ್ತನಿದಸ್ಸನಂ।

೧೭೦೬. ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ಬಹುಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದಿ**ಆಮಿಸಂ** ಗಣ್ಹತೋ **ಏಕಂ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತಥಾ ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ಬಹುಂ ಆಮಿಸಂ ದದತೋಪಿ **ಏಕಂ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। **ಬಹೂಸು** ಪಯೋಗೇಸು **ಬಹೂನಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಚ ಆಮಿಸಸಮ್ಭೋಗೇನ ತುಲ್ಯಫಲಂ ಧಮ್ಮಸಮ್ಭೋಗಮ್ಪಿ ಸಹಚರಿಯೇನ ಆಹಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಪನ ಪದಾದೀಹಿ ಉದ್ದಿಸನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಉದ್ದಿಸಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೧೭೦೭. **ಇತರೋ**ತಿ ಪಕತತ್ತೋ। **ಇತರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇ। **ಪರೋ**ತಿ ಪಕತತ್ತೋ। **ಉಭೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಪಕತತ್ತಉಕ್ಖಿತ್ತಾ ದ್ವೇಪಿ ವಾ। “ಏಕತ್ಥ ಏಕತೋ ನಿಪಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಇಮೇಸು ತೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸು “ಪಾಚಿತ್ತೀ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೭೦೮. ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ನಿಪಜ್ಜನಪಯೋಗಾನಂ ವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। “ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಮಿ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕತ್ಥ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಏಕನಾನೂಪಚಾರೇಸು, ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ”**ತಿ। **ನಾನೂಪಚಾರೇಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಚ “ವಿನಿಚ್ಛಯೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅಯನ್ತಿ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಏಕೋ ಉಪಚಾರೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಏಕೂಪಚಾರಂ, ನಾನಾ ಉಪಚಾರೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ನಾನೂಪಚಾರಂ, ಏಕೂಪಚಾರಞ್ಚ ನಾನೂಪಚಾರಞ್ಚ **ಏಕನಾನೂಪಚಾರಾನಿ** ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸೇನ, ತೇಸು। ಏಕತೋ ಛನ್ನಾನಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನಾನಿ, ತೇಸು ಏಕಚ್ಛನ್ನೇಸೂತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಣ್ಣಲೋಪೇನ ವಾ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವಾ **“ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏಕನಾನೂಪಚಾರೇಸುಪಿ ಸೇನಾಸನೇಸು ಏಕಚ್ಛನ್ನೇಸು ಅಯಂ ಯಥಾವುತ್ತಆಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೦೯. **ಉಭಯತ್ಥಾಪೀತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುಕ್ಖಿತ್ತೇಸು ದ್ವೀಸುಪಿ।

೧೭೧೦. “ಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಓಸಾರಿತೋತಿ ಚಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೧೧. **ತಥಾ ವಿನಾಸಿತನ್ತಿ** “ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ತೇ ಆವುಸೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸ ನ ಚೇವ ಸೋ ಭಗವಾ ಸತ್ಥಾ ಅಪದಿಸಿತಬ್ಬೋ, ಯಮ್ಪಿ ಚಞ್ಞೇ ಸಮಣುದ್ದೇಸಾ ಲಭನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಿರತ್ತತಿರತ್ತಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ, ಸಾಪಿ ತೇ ನತ್ಥಿ, ಚರ ಪಿರೇ ವಿನಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೨೯) ವುತ್ತನಯೇನ ನಾಸಿತಂ। “ತಥಾ ನಾಸಿತಂ ಸಮಣುದ್ದೇಸ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೨೮) ವಚನತೋ “ಸಮಣುದ್ದೇಸ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಜಾನನ್ತಿ** ವುತ್ತನಯೇನ “ನಾಸಿತೋ ಅಯ”ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ಉಪಲಾಪೇಯ್ಯಾತಿ** “ಉಪಲಾಪೇಯ್ಯ ವಾತಿ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ವಾ ಚೀವರಂ ವಾ ಉದ್ದೇಸಂ ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛಂ ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೩೦) **ಪದಭಾಜನೇ** ಆಗತನಯೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ತೇನಾತಿ** ನಾಸಿತೇನ। **ಉಪಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ತೇನ ದಿಯ್ಯಮಾನಾನಿ ಚುಣ್ಣಮತ್ತಿಕಾದೀನಿ ಸಾದಿಯನ್ತೋ ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ ವಾ। **“ತೇನಾ”**ತಿ ಇದಂ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಸೇನ “ಸಮ್ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದೀಹಿ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ। ಸಮ್ಭೋಗಸಹಸೇಯ್ಯಾ ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯಾ ಏವ। ತಸ್ಮಾ ಆಪತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದೋಪೇತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೭೧೩. ಅತ್ಥುದ್ಧಾರವಸೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೨೮) ವುತ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ನಾಸನಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸಂವಾಸೇನ...ಪೇ॰... ತಿಸ್ಸೋ”**ತಿ। ತತ್ಥ ತೀಸು ಕತಮಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ **“ಏತ್ಥಾ”**ತಿಆದಿ। ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇನ ನಾಸನಾ ಏತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತಾಸಂ ವಿಭಾಗೋ ಚ “ತತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನಾದೀಸು ಉಕ್ಖೇಪನಾ ಸಂವಾಸನಾಸನಾ ನಾಮ। ‘ದೂಸಕೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ, ಮೇತ್ತಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ನಾಸೇಥಾ’ತಿ ಅಯಂ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾ ನಾಮ। ‘ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ತೇ ಆವುಸೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸ ನ ಚೇವ ಸೋ ಭಗವಾ ಸತ್ಥಾ ಅಪದಿಸಿತಬ್ಬೋ’ತಿ ಅಯಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾ ನಾಮಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೨೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತೋ।

೧೭೧೫. “ವುತ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನೇ”ತಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೧೭೦೩) ತತ್ಥ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **“ಅರಿಟ್ಠೇನ ಸಮಾ ಮತಾ”**ತಿ।

ಕಣ್ಟಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಸಪ್ಪಾಣಕವಗ್ಗೋ ಸತ್ತಮೋ।

೧೭೧೬-೭. **ಯೋ ಭಿಕ್ಖು** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತೋ ತಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಯೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಸುಣನ್ತಿ ಚ, ತೇಹಿ **ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ** “ಮಾವುಸೋ ಏವಂ ಅಕಾಸಿ, ನ ಕಪ್ಪತಿ ಏತಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ”ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯೇನ

ವುಚ್ಚಮಾನೋ “ಏತಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಯೇನ ಮಂ ತುಮ್ಹೇ ವದೇಥ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ಥೇ ಯಾವ ಅಞ್ಞಂ ವಿಯತ್ತಂ ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಪಕತಞ್ಞುಂ ವಿನಯಧರಂ ನ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ತಾವ ಅಹಂ ನ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಭಣತಿ, **ತಸ್ಸ** ಏವಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಯೋಜನಾ।

೧೭೦೮-೯. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸತ್ಥುನಾ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ದೀಪಿತ**ನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ಓವದನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನ ಸಲ್ಲೇಖಾಯಿದಂ ಹೋತೀ”**ತಿ। **ಉಭೋಹಿಪಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ । “ಇದಂ ಸಲ್ಲೇಖಾಯ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ “ನ ತಾವಾಹ”ನ್ತಿಆದೀನಿ **ವದತೋ ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ನ ದೋಸೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಸಹಧಮ್ಮಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೧೦. “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಪಾಠತೋ (ಪಾಚಿ॰ ೪೩೯) **ಉದ್ದಿಟ್ಠೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಪಾರಾಜಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಉಪಾದಾಯುಪಾದಾಯ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಾತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ। ಏತ್ಥ **ಕಿ**ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೇ, ಏತೇಹಿ ಕಿಂ, ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಏತೇಹೀ**ತಿ ಸಮೀಪತ್ಥೇ ವಚನಸಾಮಞ್ಞೇನ “ಇಮೇಹೀ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯೋ। “ಕಿಂ ಪನಿಮೇಹೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೩೯) ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಾಠೇ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾದಿನಿದಾನತೋ”**ತಿ। ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಿಹೇಸಾವಿಲೇಖಾ ಗಹಿತಾ। ಏತ್ಥ **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ** ನಾಮ “ಕಪ್ಪತಿ ನು ಖೋ, ನ ಕಪ್ಪತಿ ನು ಖೋ”ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕರಣಂ। **ವಿಹೇಸಾ** ನಾಮ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ। **ವಿಲೇಖಾ** ನಾಮ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸಙ್ಖಾತಾ ಮನೋವಿಲೇಖತಾ ಮನೋವಿಲೇಖಾ, ಇಮೇಹಿ ಸಕಲೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿವಣ್ಣಕಪ್ಪಕಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। “ಇತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿವಣ್ಣನೇ”ತಿ ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ವಿವಣ್ಣನೇ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ।

ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾದಿನಿದಾನತೋ ಏತೇಹಿ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇಹಿ ಕಿಂ ಇತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿವಣ್ಣನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೧೧. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ವಿನಯಂ ವಿವಣ್ಣೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ವೇಮತಿಕೋ…ಪೇ॰… ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ…ಪೇ॰… ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೪೧) ತೀಣಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ। **ತಂ** ವಿನಯಂ ಸಚೇ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿವಣ್ಣೇತಿ, ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೧೨-೪. **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ, “ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಞ್ಞಧಮ್ಮವಿವಣ್ಣನೇ**ತಿ ವಿನಯತೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸುತ್ತಾಭಿಧಮ್ಮಾನಂ ವಿವಣ್ಣನೇ।

ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನವಿವಣ್ಣೇತುಕಾಮಸ್ಸಾ”**ತಿಆದಿ। ನವಿವಣ್ಣೇತುಕಾಮಸ್ಸ “ಹನ್ದ ಸುತ್ತನ್ತಂ ಪರಿಯಾಪುಣ, ಪಚ್ಛಾಪಿ ವಿನಯಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ” ಇತಿ ಏವಂ ವದನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸದಿಸಾ ಏವ **ಸಾದಿಸಾ**।

ವಿಲೇಖನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೧೫. ಮೋಹನಕಥಾಯಂ ತಾವ -

“ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು।
ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಅಸೇಸತೋ।
ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ ಅಞ್ಞಾಣ-
ತಾಯ ಪುಚ್ಛತಿ ಅತ್ತನೋ”ತಿ॥ -

ಪರಮಗಾಥಾಯ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಚಿ ಸತಿ “ಅಞ್ಞಾಣೇನಾ”ತಿಆದಿಗಾಥಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಮ್ಬನ್ಧಾ ಸಿಯಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಅಞ್ಞಾಣೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ವಾ “ಆಪನ್ನತ್ತಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಆಪತ್ತಿಮೋಕ್ಖೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮೋಕ್ಖೋ। ಅಞ್ಞಾಣೇನ ಆಪನ್ನತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಮೋಕ್ಖೋ ನೇವ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **“ಕಾರೇತಬ್ಬೋ”**ತಿಆದಿ। ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಠಿತೋ, ತಥಾ ಭಿಕ್ಖು ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧಮ್ಮ**-ಸದ್ದೋ ಪಾಳಿವಾಚಕೋ, ಪಾಳಿಯಂ ಯಥಾ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ದೇಸನಾಗಾಮಿನೀ ಆಪತ್ತಿ ಚೇ, ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋ, ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನೀ ಚೇ, ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ “ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೪೪)। ಅಞ್ಞಾಣೇನ ಆಪನ್ನತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥಿ। ಯಥಾ ಪನ ಧಮ್ಮೋ ಚ ವಿನಯೋ ಚ ಠಿತೋ, ತಥಾ ಭಿಕ್ಖು ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಂ ಚೇ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋ, ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನಿಂ ಚೇ, ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೨೬. **ಉತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ಯಥಾಧಮ್ಮಕರಣತೋ ಉತ್ತರಿಂ। **ದುತಿಯೇನೇವಾ**ತಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯೇನೇವ। **ನಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ “ತಸ್ಸ ತೇ ಆವುಸೋ ಅಲಾಭಾ”ತಿಆದಿನಾ ಗರಹಿತ್ವಾ।

೧೭೨೭. **ಏವಂ ಆರೋಪಿತೇ ಮೋಹೇ**ತಿ ಯಥಾಧಮ್ಮಕರಣತೋ ಉಪರಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ತಸ್ಸ ಏವಂ ಮೋಹೇ ಆರೋಪಿತೇ। ಪುನ ಯದಿ ಮೋಹೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಮೋಹನಕೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೨೮. **ದೀಪಿತಂ ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ “ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಮೋಹೇತಿ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಮೋಹೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೪೭) ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಏತಸ್ಸ ವಿಪರಿಯಾಯತೋ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ “ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಮೋಹೇತಿ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀ ಮೋಹೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೪೭)। ಏತ್ಥ **ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಮೋಹಾರೋಪನಕಮ್ಮಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಯಥಾಹ “ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇತಿಆದೀಸು ಮೋಹಾರೋಪನಕಮ್ಮಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೪೭)।

೧೭೨೯-೩೦. **“ನ ಚ ಮೋಹೇತುಕಾಮಸ್ಸಾ”**ತಿಆದೀಹಿ “ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। “ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅಸುತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಏತ್ಥ “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ವಿತ್ಥಾರೇನ ಊನಕದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸುತಸ್ಸ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ।

ಮೋಹನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೩೧-೨. **ಕುದ್ಧೋ**ತಿ ಕುಪಿತೋ। **ಪಹಾರಂ ದೇತೀ**ತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತೇನಾಪಿ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ। ಯಥಾಹ “ಪಹಾರಂ ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತೇನಾಪಿ ಪಹಾರಂ ದೇತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೫೧)। ಏತ್ಥ “ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಯೋ”ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸಮ್ಪಹರಿತುಕಾಮೇನಾ”**ತಿಆದಿ, ಇಮಿನಾ ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಪಹಟೇ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೭೩೩. “ಇತಿ ಏವಂ ಕತೇ ಅಯಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇನ ವಿರೋಚತೀ”ತಿ **ವಿರೂಪಕರಣಾಪೇಕ್ಖೋ** ವಿರೂಪಕರಣೇ ಅಪೇಕ್ಖವಾ **ತಸ್ಸ** ಚ ಅಪೇಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಣ್ಣಂ ವಾ ನಾಸಂ ವಾ ಯದಿ ಛಿನ್ದತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೩೪. **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ**ತಿ ಸಾಮಿವಚನತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ। “ಇತ್ಥಿಯಾ”ತಿಆದೀಹಿ ಪದೇಹಿ ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸಾ”ತಿ। **ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಅನ್ತಮಸೋ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ “ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸಪೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫೧)।

೧೭೩೫. “ಸಚೇ ಪಹರತಿ ಇತ್ಥಿಞ್ಚಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ರತ್ತೇನ ಚೇತಸಾ**ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ರತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ। **ವಿನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ**ತಿ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಓತಿಣ್ಣೋ ವಿಪರಿಣತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೨೭೦) ದಸ್ಸಿತಾ।

೧೭೩೬. **ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ತತೋ ಅತ್ತನೋ ಮೋಕ್ಖಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ। **ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಾದಿಕೋಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ।

೧೭೩೭-೯. ಹೇಠೇತುಕಾಮಮಾಯನ್ತಂ ಚೋರಮ್ಪಿ ವಾ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಮ್ಪಿ ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ದಿಸ್ವಾ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **“ಮಾ ಇಧಾಗಚ್ಛುಪಾಸಕಾ”**ತಿಆದಿ, ಆಗಮನಪಟಿಕ್ಖೇಪೇನ ತತ್ಥೇವ ತಿಟ್ಠಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆಯನ್ತ**ನ್ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ಯಥಾಹ “ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫೩)।

ಏಸೇವ ನಯೋತಿ “ಮಾ ಆಗಚ್ಛಾ’ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಹಟೇ ಮತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ।

೧೭೪೦. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೫೧) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸೇ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕೋ , ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೫೧) ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। ಅನಾಣತ್ತಿಕತ್ತಾ ಆಹ **“ಕಾಯಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನ”**ನ್ತಿ। ಕಾಯಚಿತ್ತಾನಂ ಸುಖೋಪೇಕ್ಖಾಪಿ ಸಮ್ಭವನ್ತೀತಿ ತತೋ ವಿಸೇಸೇತುಮಾಹ **“ದುಕ್ಖವೇದನ”**ನ್ತಿ।

ಪಹಾರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೪೧. **ಕಾಯ**ನ್ತಿ ಕಾಯೇಕದೇಸಂ ಹತ್ಥಾದಿಅವಯವಮಾಹ। **ವಾ**ತಿ ದುತಿಯತ್ಥಸಮ್ಪಿಣ್ಡನೇ। **ಕಾಯಬದ್ಧ**ನ್ತಿ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಂ ಪಹರಣಯೋಗ್ಗಾಯೋಗ್ಗೇಸು ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಸತ್ಥಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ। **ಸಚೇ ಉಚ್ಚಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸಚೇ ಪಹರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ, ಇದಂ “ಕಾಯಂ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಂ ವಾ”ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಚ್ಚಾರಿತಕಾಯಾದಿಕಸ್ಸ। **ಉಗ್ಗಿರಣಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಿಪನಕಾರಣಾ।

೧೭೪೨. **ಅಸಮ್ಪಹರಿತುಕಾಮೇನಾ**ತಿ ಪಹಾರದಾನಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೇನ। **ದಿನ್ನತ್ತಾ**ತಿ ಪಹಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ। ಅಪ್ಪಹರಿತುಕಾಮತ್ತಾ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಉಗ್ಗಿರಿತುಕಾಮತಾಯ ಕತಪಯೋಗಸ್ಸ ಉಗ್ಗಿರಣಮತ್ತೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಪಹಾರಸ್ಸ

ದಿನ್ನತ್ತಾ ಇಮಿನಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಜ್ಝಾಸಯಸ್ಸ, ಪಯೋಗಸ್ಸ ಚ ಅಸುದ್ಧತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿಯಾಪಿ ನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ।

೧೭೪೩. ಸಚೇ ತೇನ ಪಹಾರೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹತ್ಥಾದೀಸುಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಙ್ಗಂ ಭಿಜ್ಜತಿ, **ಪಹಟಸ್ಸ** ಪಹಾರದಾಯಕಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭೪೪. **ಸೇಸೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ** "ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿಆದಿಕೋ ಇಧ ಅವುತ್ತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅನನ್ತರೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿನಯಞ್ಞುನಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ತಿರಚ್ಛಾನಾದೀನಂ ವಚ್ಚಕರಣಾದಿಂ ದಿಸ್ವಾನ ಪಲಾಪೇತುಕಾಮತಾಯ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾಪಿ ಉಗ್ಗಿರನ್ತಸ್ಸ ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಏವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

ತಲಸತ್ತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೪೫. **ಅಮೂಲಕೇನಾ**ತಿ ದಿಟ್ಠಾದಿಮೂಲವಿರಹಿತೇನ, ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನಾ**ತಿ ತೇರಸನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ **ಚೋದಕಸ್ಸ**, ಚೋದಾಪಕಸ್ಸ ವಾ ಪಾಪಭಿಕ್ಖುನೋ। ಸಚೇ ಚುದಿತಕೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ "ಏಸ ಮಂ ಚೋದೇತೀ"ತಿ ಜಾನಾತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ "ಸಚೇ ಏವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಚಿರೇನ ವಾ ಜಾನಾತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಸಿದ್ಧಂ।

೧೭೪೬. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಅಮೂಲಕೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ವೇಮತಿಕೋ…ಪೇ॰… ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಅಮೂಲಕೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೬೧) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ । **ದಿಟ್ಠಾಚಾರವಿಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಕೋ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಅಮೂಲಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ಆಚಾರವಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ಅನುದ್ಧಂಸೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸೇ ಚಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತೀಣಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೪೭. "ತಥಾಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ತಥಾಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಮೂಲಕಸಞ್ಞಿಸ್ಸ।

ಅಮೂಲಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೪೮-೯. **ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಾದಿಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ। **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ । **ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ತ್ವಂ ಮಞ್ಞೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **"ಮಞ್ಞೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಕಪ್ಪತ್ಥವಾಚಿನಾ ನಿಪಾತೇನ "ಉದಕಂ ಮಞ್ಞೇ ಆದಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೩೮೩) ವಿಯ ಮುಸಾವಾದಾಪತ್ತಿಯಾ ಅವಿಸಯತಂ ದೀಪೇತಿ। ಹಿತೇಸಿತಾಯ ಅನುಸಿಟ್ಠಿದಾನಾದಿಕೇ ತಥಾರೂಪೇ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ **ಪಚ್ಚಯೇ** ಕಾರಣೇ ಅಸತಿ "ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ತ್ವಂ ಮಞ್ಞೇ" ಇತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ **ಭಿಕ್ಖುನೋ** ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಏವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೫೦. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪದಹತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ವೇಮತಿಕೋ…ಪೇ॰… ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪದಹತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೬೭) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸೇ ಚಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಚ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ। ವಜ್ಜಮೇವ **ವಜ್ಜತಾ**।

೧೬೫೧. ಹಿತೇಸಿತಾಯ ಭಾಸತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಾ ಏವನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಕರೋಹೀ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಪುನಪಿ ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಹಂ ತಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಹ ನಿಸಿನ್ನಂ ಮಞ್ಞೇ, ತಯಾ ವಿಕಾಲೇ ಭುತ್ತಂ ಮಞ್ಞೇ, ಪುನ ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಹಿ" ಇತಿ ಹಿತೇಸಿತಾಯ ಭಾಸತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೫೩. **ಭಣ್ಡನಂ** ನಾಮ ಕಲಹೋ, ಭಣ್ಡನಂ ಜಾತಂ ಯೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಜಾತಭಣ್ಡನಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, "ವಚನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಸೋತುಂ ಉಪಸ್ಸುತಿಂ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪೇಚ್ಚ ಸುಯ್ಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಹಿ **ಉಪಸ್ಸುತಿ,** ಠಾನಂ, ಯಂ ಠಾನಂ ಉಪಗತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಕಥೇನ್ತಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸೋತುಂ, ತತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಚನಂ ಸೋತುಂ ಉಪಸ್ಸುತಿಂ ಸಚೇ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೫೪. ಚೋದೇತುಕಾಮತಾಯ ಗಚ್ಛತೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೫೫. **ಸೋತು**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ ವಚನಂ ಸೋತುಂ। **ಓಹೀಯನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಕತಿಗಮನಂ ಹಾಪೇತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ। ಪುರತೋ **ಗಚ್ಛತೋ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಚ್ಛತೋ ತುರಿತಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ ವಚನಂ ಸೋತುಂ ಪಚ್ಛತೋ ಸೀಘಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ। **ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಅಯಂ ಏವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

೧೬೫೬. ಅತ್ತನೋ ಠಿತೋಕಾಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾಪಿ ವಾ**ತಿ ಉಕ್ಕಾಸಿತಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ। ಏತ್ಥ ಅಹನ್ತಿ ವಾ ವತ್ವಾ ಞಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೫೭. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ। **ಸೇಸೇ ಚಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ।

೧೬೫೮. **ಓರಮಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಮಯಾ ಗಹಿತದುಗ್ಗಾಹತೋ ವಿರಮಿಸ್ಸಾಮಿ।

೧೬೫೯. ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ ಚ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ।** ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯಂ ಸೋತುಕಾಮತಾಯ ಗಮನವಸೇನ, ಸಿಯಾ ಅಕಿರಿಯಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನ್ತಯಮಾನಂ ಅಜಾನಾಪನವಸೇನ, ತೇನಾಹ **"ಇದಂ ಹೋತಿ ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯ"**ನ್ತಿ। ಗಮನೇನ ಸಿಜ್ಝನತೋ **ಕಾಯಕಮ್ಮಂ** । ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ ಸಿಜ್ಝನತೋ **ವಚೀಕಮ್ಮಂ। ಸದೋಸ**ನ್ತಿ ಸಾವಜ್ಜಂ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಉಪಸ್ಸುತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೬೬೦. **ಧಮ್ಮಿಕಾನ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ವಿನಯೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ಕತಾನಂ। **ಕಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ, ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ, ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ। **ಖೀಯತೀ**ತಿ ಅರುಚಿಂ ಪಕಾಸೇತಿ।

೧೬೬೧. **ಉಭಯತ್ಥಾ**ತಿ ಅಧಮ್ಮೇ, ಧಮ್ಮೇ ಚ।

೧೬೬೨. **ಅಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಧಮ್ಮವಿರುದ್ಧೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಕಮ್ಮಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಇದಂ ವಿಭತ್ತಿಂ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ "ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। **ವಗ್ಗೇನಾ**ತಿ "ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹಟೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ ನ

ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೭) ವುತ್ತಸಾಮಗ್ಗಿಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ವಿರುದ್ಧತ್ತಾ ಅಸಮಗ್ಗೇನ, ಏತ್ಥ "ಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। "ತಥಾ ಅಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। "ಅಧಮ್ಮೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಇಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಚ "ಅಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಇಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಚ "ಅಧಮ್ಮೇನ ಕಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಇಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಚ ತಥಾ "ಅಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ಇಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಚ ಞತ್ವಾ ಯೋ ಖೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಮ್ಮಪಟಿಬಾಹನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೯೪-೫. ಆರೋಚಿತಂ ವತ್ಥು ಯಾವ ನ ವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, "ಚೋದಕೇನ ಚ ಚುದಿತಕೇನ ಚ ಅತ್ತನೋ ಕಥಾ ಕಥಿತಾ, ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ಸಮ್ಮತೋ, ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ವತ್ಥುಮೇವ ಆರೋಚಿತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಆರೋಚಿತಂ ವತ್ಥು ಯಾವ ನ ವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಞತ್ತಿ ವಾ ಠಪಿತಾ , ಕಮ್ಮವಾಚಾ ನಿಟ್ಠಂ ಯಾವ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಏತಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰…ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೯೬. ಛನ್ದಂ ಅದತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ **ಜಹಿತೇ** ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೯೭-೯. ಅಧಮ್ಮೇಪಿ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಚ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಿನೋ ಅನಾಪತ್ತಿ ಇಧ ನ ವುತ್ತಾ, ಪಾಳಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ। "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಣ್ಡನಾದೀನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಗಚ್ಛತೋ ಚ ಯೋ ವಾ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋ ಚ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಕರಣೀಯೇ ಸತಿ ಗಚ್ಛತೋ ಚ ಕಮ್ಮಂ ನಕೋಪೇತುಕಾಮಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋ ಚ ಪಸ್ಸಾವನಾದಿನಾ ಪೀಳಿತಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋ ಚ "ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ"ಇತಿ ಏವಂ ಗಚ್ಛತೋಪಿ ನ ದೋಸತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ದೋಸೋ ಏವ **ದೋಸತಾ,** ಆಪತ್ತಿ, **ನದೋಸತಾ** ಅನಾಪತ್ತಿ। ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಗಮನೇನ, ಛನ್ದಸ್ಸ ಅದಾನೇನ ಚ ಆಪಜ್ಜನತೋ **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯಂ।**

ಛನ್ದಂಅದತ್ವಾಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೦೦-೧. **ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕೇನ ಸಮಾನಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಸಮಗ್ಗೋ ನಾಮ ಸಙ್ಘೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕೋ ಸಮಾನಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೮೬)। **ಚೀವರ**ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಮಾಹ। ಯಥಾಹ "ಚೀವರಂ ನಾಮ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಪಚ್ಛಿಮ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೮೬)। **ಸಮ್ಮತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಾದಿಸಮ್ಮುತಿಂ ಪತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ। **ಖೀಯತೀ**ತಿ "ಯೋ ಯೋ ಮಿತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅವಣ್ಣಂ ಭಣತಿ।

ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ।**

೧೮೦೨-೪. ಸಙ್ಘೇನಾಸಮ್ಮತಸ್ಸಾಪಿ ಚೀವರಂ, ಅಞ್ಞಮೇವ ವಾ ತಥೇವ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ದತ್ವಾ ಖೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಥೇವ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೇ **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಚೀವರೇ, ಅಞ್ಞಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ**ತಿ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಭಾವತೋ ಛನ್ದಾದೀನಂ ವಸೇನೇವ ಕರೋನ್ತಂ ಖೀಯನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಯಾ** ವಿನಿಚ್ಛಯಕ್ಕಮಾ।

ದುಬ್ಬಲಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೭೫. ಇದಂ ದ್ವಾದಸಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೯೦) **ಇಮಂ ದ್ವಾದಸಮಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಂಸಕಕಣ್ಡಸ್ಮಿಂ** ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಣ್ಡೇ। **ಅನ್ತಿಮೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನಾ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥೋ। “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೮) ಇಮಿನಾ ಅನ್ತಿಮೇನೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಬ್ಬಥಾ **ಸಬ್ಬಂ** ವತ್ತಬ್ಬಂ ತುಲ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸತಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸೋಯೇವ **ವಿಸೇಸತಾ,** ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೭೬. **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾವಸಾನೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮನಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮನಹೇತು।

ಪರಿಣಾಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಸಹಧಮ್ಮಿಕವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

೧೭೭೭-೮. **ಯೋ** ಪನ ಭಿಕ್ಖು ದೇವಿಯಾ ವಾಪಿ ರಞ್ಞೋ ವಾಪಿ ಅವಿದಿತಾಗಮನೋ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತಾಗಮನೋ ಸಯನೀಯಘರಾ ರಾಜಸ್ಮಿಂ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೇ, ದೇವಿಯಾ ಅನಿಕ್ಖನ್ತಾಯ **ತಸ್ಸ** ಸಯನೀಯಘರಸ್ಸ **ಉಮ್ಮಾರಂ** ಇನ್ದಖೀಲಂ ಸಚೇ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಠಮೇ ಪಾದೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ, ದುತಿಯೇ ಪಾದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೭೯. **ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇತಿ** ಅತ್ತನೋ ಆಗಮನೇ ನಿವೇದಿತೇ। **ನೇವಪಟಿಸಂವಿದಿತಸಞ್ಞಿನೋತಿ** ಅನಿವೇದಿತಸಞ್ಞಿನೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಾಗಮನೇ। **ವೇಮತಿಕಸ್ಸಾತಿ** “ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ ನು ಖೋ, ನ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ ನು ಖೋ”ತಿ ಸಂಸಯಮಾಪನ್ನಸ್ಸ।

೧೭೮೦-೧. ನೇವ ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇಪಿ ವಾ ನ ಖತ್ತಿಯಾಭಿಸೇಕೇನ ಅಭಿಸಿತ್ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇಪಿ ವಾ ಪವಿಸತೋ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಏವರೂಪಾನಂ ಅನಿವೇದಿತೇಪಿ ಪವಿಸನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉಭೋಸು ರಾಜಿನಿ ಚ ದೇವಿಯಾ ಚ ಸಯನಿಘರತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇಸು ಪವಿಸತೋಪಿ ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪವಿಸತೋಪಿ ವಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಥಿನೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಸಮ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿವಸೇನ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಯನೀಯಘರಪ್ಪವೇಸೋ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ಅನ್ತೇಪುರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೮೨. ರಜತಂ , ಜಾತರೂಪಂ ವಾ **ಅತ್ತನೋ** ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ, ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪಯತೋಪಿ ವಾ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೮೩. ಗಣಪುಗ್ಗಲಸಙ್ಘಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಚೇತಿಯೇ ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪಯತೋ, ಉಗ್ಗಣ್ಹತೋಪಿ ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಜಾತರೂಪರಜತಾನಂ ಸರೂಪಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೭೮೪. ಮುತ್ತಾದಿರತನಮ್ಪಿ ವುತ್ತಸರೂಪಮೇವ। **ಸಙ್ಘಾದೀನಮ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಣಪುಗ್ಗಲಚೇತಿಯಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ।

೧೭೮೫-೬. ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ ಸಚೇ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು ವಾ ಹೋತು, ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು ವಾಪಿ ಹೋತು, ಮಾತುಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನಂ ತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪಿ ವಾ ಹೋತು, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸೀಸೇನ ಪಟಿಸಾಮಯತೋ ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೮೭. **ನ ನಿಧೇತಬ್ಬಮೇವಾ**ತಿ ನ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬಮೇವ।

೧೭೮೮. ಏಸೋ **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಪಲಿಬೋಧೋ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಠಪೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೮೯. **ಅನುಞ್ಞಾತೇ ಠಾನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪತಿತ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಏತ್ಥ **ಅನುಞ್ಞಾತಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ ಅಜ್ಝಾರಾಮೋ ವಾ ಅಜ್ಝಾವಸಥೋ ವಾ। ಯಥಾಹ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ರತನಂ ವಾ ರತನಸಮ್ಮತಂ ವಾ ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ವಾ ಅಜ್ಝಾವಸಥೇ ವಾ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಉಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ 'ಯಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಹರಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೦೪)। ಏತ್ಥ ಚ **ಅಜ್ಝಾರಾಮೋ** ನಾಮ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪರಿಕ್ಖೇಪೋ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ ಅನ್ತೋ। **ಅಜ್ಝಾವಸಥೋ** ನಾಮ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪರಿಕ್ಖೇಪೋ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಮುಸಲಪಾತಬ್ಭನ್ತರಂ। **"ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ, ಉಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾತಿಪಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೭೯೦-೧. **ಅನುಞ್ಞಾತೇ ಪನ ಠಾನೇ** ಯಥಾವುತ್ತಅಜ್ಝಾರಾಮಾದಿಕೇ ಠಾನೇ ರತನಂ ವಾ ರತನಸಮ್ಮತಂ ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಂ ವಾ ಸಯನಭಣ್ಡಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ, ರತನಸಮ್ಮತಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಚ ತಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಉಭಯತ್ಥ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನಞ್ಚ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮೋದಯನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮಜಾತಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ರತನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೭೯೨. **ಪುರೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ।

೧೭೯೩-೪. **ಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಚಾರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಸರೂಪಂ। **ಅನಾಪುಚ್ಛಾ**ತಿ "ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ಪಚ್ಚಯಂ ವಿನಾ**ತಿ ತಾದಿಸಂ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಂ ಕರಣೀಯಂ ವಿನಾ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪೋಕ್ಕಮೇ**ತಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪವೇಸೇ। **ಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೧೭೯೫. **ಅಥಾ**ತಿ ವಾಕ್ಯನ್ತರಾರಮ್ಭೇ।

೧೭೯೬. **ತತೋ ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಪಠಮಂ ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತತೋ ಪವಿಟ್ಠಗಾಮತೋ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ। ಪುನ **ತತೋ**ತಿ ದುತಿಯಗಾಮಮಾಹ। ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇ **"ಆಪುಚ್ಛನೇ ಕಿಚ್ಚ"**ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, **"ಆಪುಚ್ಛನಕಿಚ್ಚ"**ನ್ತಿ ಪಾಠೋಯೇವ ಪನ ಯುತ್ತತರೋ। ಯಥಾಆಕಙ್ಖಿತಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಗಾಮಸತೇಪಿ ವಾ"**ತಿ।

೧೭೯೭. **ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಪಟಿವಿನೋದೇತ್ವಾ। ಅನ್ತರಾ **ಅಞ್ಞಂ** ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತಿ ಚೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೯೮-೯. ಕುಲಘರೇ ವಾ **ಅಞ್ಞತ್ಥ** ಆಸನಸಾಲಾಯ ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ಸಪ್ಪಿಭಿಕ್ಖಾಯ ವಾ ತೇಲಭಿಕ್ಖಾಯ ವಾ ಸಚೇ ಚರಿತುಕಾಮೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಸ್ಸೇತಿ ಪಕತಿವಚನಸವನಾರಹೇ ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪೇ, ಏತೇನೇವ ಏತ್ತಕಾ ಠಾನಾ ದೂರೀಭೂತೋ ಅಸನ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸನ್ತೇತಿ** ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ ವಾ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ದೂರೀಭೂತೇ ವಾ। **ನತ್ಥೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೮೦೨. **ಅನೋಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಅನುಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾ। **ಮಗ್ಗಾ**ತಿ ಗನ್ತಬ್ಬಮಗ್ಗಾ।

೧೮೦೩. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ವಿಕಾಲೇ ವಿಕಾಲಸಞ್ಞಿವೇಮತಿಕಕಾಲಸಞ್ಞೀನಂ ವಸೇನ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ।

೧೮೦೪. **ಅಚ್ಚಾಯಿಕೇ ಕಿಚ್ಚೇ ವಾಪೀತಿ** ಸಪ್ಪದಟ್ಠಾದೀನಂ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯೇಸನಾದಿಕೇ ಅಚಿರಾಯಿತಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಸತಿ ಗಚ್ಛತೋ।

೧೮೦೫. **ಅನ್ತರಾರಾಮ**ನ್ತಿ ಗಾಮಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ। **ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಸ್ಸಯ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಹಾರಂ। **ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಉಪಸ್ಸಯ**ನ್ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ।

೧೮೦೬-೭. ಅನ್ತರಾರಾಮಾದಿಗಮನೇ ನ ಕೇವಲಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛತೋಯೇವ, ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಅಬನ್ಧಿತ್ವಾ, ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಆಪದಾಸುಪೀತಿ ಸೀಹೋ ವಾ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಮೇಘೋ ವಾ ಉಟ್ಠೇತಿ, ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಉಪದ್ದವೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸುಪಿ ಬಹಿಗಾಮತೋ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಗಚ್ಛತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವಿಕಾಲಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೦೮. ಅಟ್ಠಿದನ್ತಮಯಂ ವಾಪಿ ವಿಸಾಣಜಂ ವಾಪಿ ಸೂಚಿಘರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಟ್ಠಿ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಟ್ಠಿ। **ದನ್ತೋತಿ** ಹತ್ಥಿದನ್ತೋ। **ವಿಸಾಣಂ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಸಾಣಂ।

೧೮೦೯. **ಲಾಭೇತಿ** ಪಟಿಲಾಭೇ। **ಭೇದನಕ**ನ್ತಿ ಭೇದನಮೇವ ಭೇದನಕಂ, ತಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಭೇದನಕಂ, ಪಠಮಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದೇಸೇತಬ್ಬತ್ತಾ ತಂ ಭೇದನಕಂ ಅಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಭೇದನಕಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅಸ್ಸತ್ಥಿಅತ್ಥೇ ಅ-ಕಾರಪಚ್ಚಯೋ।

೧೮೧೦-೧. "ಅನಾಪತ್ತಿ ಅರಣಿಕೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಅರಣಿಕೇತಿ** ಅರಣಿಧನುಕೇ। **ವಿಧೇತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ವಿಧಕೇ। **ಅಞ್ಜನಿಕಾ**ತಿ ಅಞ್ಜನಿನಾಳಿಕಾ। **ದಕಪುಞ್ಛನಿಯಾ**ತಿ ನಹಾತಸ್ಸ ಗತ್ತೇ ಉದಕಪುಞ್ಛನಪೇಸಿಕಾಯ। **ವಾಸಿಜಟೇತಿ** ವಾಸಿದಣ್ಡಕೇ।

ಸೂಚಿಘರಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೧೨-೩. ಮಞ್ಚಪೀಠಸರೂಪಂ ದುತಿಯೇ ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೇ ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಮೇವ। "ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕಸ್ಸ ಆಗತತ್ತಾ "ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಾದೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ।

ಹೇಟ್ಠಿಮಾಟನಿನ್ತಿ ಅಟನಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲಂ। ಅಟನಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಟನೀ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯ ಅಟನಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ದೇಸನಾಪುಬ್ಬಭಾಗಿಯೇನ ಮಞ್ಚಪಾದಚ್ಛೇದೇನ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ **ಸಚ್ಛೇದಾ**। **ತಂ** ಪಮಾಣಂ। **ಅತಿಕ್ಕಮತೋತಿ** ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ, ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಯ-ಕಾರಲೋಪೋ।

೧೮೧೫. **ಪಮಾಣೇನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಟನಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವಡ್ಢಕಿರತನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಪಾದೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, ಏತೇನೇವ "ಊನಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಿತಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕಸ್ಸ। **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಟನಿತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವಡ್ಢಕಿರತನಾತಿರಿತ್ತಂ ಠಾನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ।

೧೮೧೬. **ಪಮಾಣತೋ ನಿಖಣಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಧಿಕ"ನ್ತಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಂ ಠಾನಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ, ಅನ್ತೋಭೂಮಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉತ್ತಾನಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಉದ್ಧಂ ಪಾದಂ ಕತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ವಾ ದಾರುಘಟಿಕಾಸು ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಅಟ್ಟಂ ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ**ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತುಲಾಸಙ್ಘಾಟೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಟಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಮಞ್ಚಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೧೭. ತೂಲಂ ಓನದ್ಧಮೇತ್ಥಾತಿ **ತೂಲೋನದ್ಧಂ,** ತೂಲಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಚಿಮಿಲಿಕಾಯ ಓನದ್ಧಂ, "ತೂಲಂ ನಾಮ ತೀಣಿ ತೂಲಾನಿ ರುಕ್ಖತೂಲಂ ಲತಾತೂಲಂ ಪೋಟಕಿತೂಲ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೨೮) ವುತ್ತತೂಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಿಲೋತಿಕಾಯ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪೋಟಕಿತೂಲ**ನ್ತಿ ಏರಕತೂಲಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಣಜಾತೀನಂ ತೂಲಂ। ಉದ್ದಾಲನಮೇವ ಉದ್ದಾಲನಕಂ, ತಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಉದ್ದಾಲನಕ**ನ್ತಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಈತಿ ಉಪದ್ದವೋ ಯೇನ ಸೋ ಅನೀತಿ, ಭಗವಾ, ತೇನ **ಅನೀತಿನಾ**।

೧೮೧೮. **ಆಯೋಗೇ**ತಿ ಆಯೋಗಪತ್ತೇ। **ಬನ್ಧನೇ**ತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನೇ। **ಅಂಸಬದ್ಧಕೇ**ತಿ ಅಂಸಬನ್ಧನಕೇ। **ಬಿಬ್ಬೋಹನೇ**ತಿ ಉಪಧಾನೇ। **ಥವಿಕಾ**ತಿ ಪತ್ತಥವಿಕಾ। **ಥವಿಕಾದೀಸೂ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಿಪಾಟಿಕಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। ಥವಿಕಾದೀಸು ತೂಲೋನದ್ಧೇಸು ಪರಿಭುತ್ತೇಸು ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೧೯. **ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಕತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಉದ್ದಾಲೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಿಲೋತಿಕಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ತೂಲಂ ಅಪನೇತ್ವಾ। **ನಯಾ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ।

ತೂಲೋನದ್ಧಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೨೦. **ನಿಸೀದನ**ನ್ತಿ ನಿಸೀದನಚೀವರಂ। **ಪಮಾಣತೋ**ತಿ "ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ದಿಯಡ್ಢಂ , ದಸಾ ವಿದತ್ಥೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೧) ವುತ್ತಪಮಾಣತೋ। ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇ ಪಯೋಗೇ ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೨೧. **ಸಚ್ಛೇದ**ನ್ತಿ ಪಮಾಣತೋ ಅತಿರಿತ್ತಪದೇಸಸ್ಸ ಛೇದನಕಿರಿಯಾಸಹಿತಪಟಿಕಮ್ಮಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಸೀದನಸ್ಸ। ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಫಾಲೇತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ದಸಾ ಕಾತಬ್ಬಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೨೨. **ತದೂನಕ**ನ್ತಿ ತತೋ ಪಮಾಣತೋ ಊನಕಂ। **ವಿತಾನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅತ್ಥರಣಸಾಣಿಪಾಕಾರಭಿಸಿಬಿಬ್ಬೋಹನಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **"ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮಾ ನಯಾ"**ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

ನಿಸೀದನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೨೩. **ರೋಗೇ**ತಿ ಕಣ್ಡುಪಿಳಕಾದಿರೋಗೇ ಸತಿ। ಯಥಾಹ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಯಸ್ಸ ಕಣ್ಡು ವಾ ಪಿಳಕಾವಾ ಅಸ್ಸಾವೋ ವಾ ಥುಲ್ಲಕಚ್ಛು ವಾ ಆಬಾಧೋ, ತಸ್ಸ ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೪)। ಏತ್ಥ **ಕಣ್ಡೂ**ತಿ ಕಚ್ಛು। **ಪಿಳಕಾ**ತಿ ಲೋಹಿತತುಣ್ಡಿಕಾ

ಸುಖುಮಪಿಳಕಾ। **ಅಸ್ಸಾವೋ**ತಿ ಅರಿಸಭಗನ್ದಲಮಧುಮೇಹಾದಿವಸೇನ ಅಸುಚಿಪಗ್ಘರಣಂ। **ಥುಲ್ಲಕಚ್ಛು ವಾ ಆಬಾಧೋ**ತಿ ಮಹಾಪಿಳಕಾಬಾಧೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಮಾಣತೋ**ತಿ "ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ಚತಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೮) ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ।

ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೧೫. **ಪಮಾಣೇನೇವಾ**ತಿ "ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ಛ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪೩) ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇನೇವ। **ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇ**ತಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾಯ ಯಥಾವುತ್ತಪಮಾಣತೋ ಅತಿಕ್ಕಮನೇ, ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ನಯೋ**ತಿ ಭೇದನಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಕೋ ವಿನಿಚ್ಛಯನಯೋ।

ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೧೬. ಸುಗತಸ್ಸ ಚೀವರೇನ ತುಲ್ಯಪ್ಪಮಾಣಂ ಚೀವರಂ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಕಾರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ **ಕರಣೇ** ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ **ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ**ತಿ ಯೋಜನಾ। ತುಲ್ಯಂ ಪಮಾಣಂ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

೧೮೧೭. ಅತ್ತನೋ ವತ್ಥಾನಂ ಕರಣಕಾರಾಪನಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞತೋ ಪಟಿಲಾಭೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸೂಚಿಕಮ್ಮಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚೀವರಸರೂಪಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋಯೇವೇತ್ಥ **ಪಟಿಲಾಭೋ**ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೮೧೮. **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಂ "ಸುಗತಸ್ಸ ಚೀವರೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಸುಗತಚೀವರಸ್ಸ। ದೀಘಸೋ ಪಮಾಣೇನ ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ ನವ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ತಿರಿಯಂ ಪಮಾಣೇನ ಛ ವಿದತ್ಥಿಯೋ **ವಿನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ** ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಯೇವ ಕಥಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ನನ್ದಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ರಾಜವಗ್ಗೋ ನವಮೋ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ವಿನಯಪಿಟಕೇ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯ-ಟೀಕಾ (ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ)

ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೩೦-೧. ಏವಂ ನಾತಿಸಙ್ಖೇಪವಿತ್ಥಾರನಯೇನ ದ್ವೇನವುತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತದನನ್ತರಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಯೋ ಚನ್ತರಘರ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅನ್ತರಘರ**ನ್ತಿ ರಥಿಕಾದಿಮಾಹ। ಯಥಾಹ "ಅನ್ತರಘರಂ ನಾಮ ರಥಿಕಾ ಬ್ಯೂಹಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಘರ"ನ್ತಿ।

ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದನಂ, ಭೋಜನಮ್ಪಿ ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗಹಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ, **ಭೋಗೇ** ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಲಿಖಿತಾ, ತಾಸಂ ಅಯಂ ಪಟಿಪಾಟಿ - "ಏತ್ಥನ್ತರಘರ"ನ್ತಿ ತತಿಯಾ, "ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ"ತಿ ಚತುತ್ಥೀ, "ರಥಿಕಾದೀಸೂ"ತಿ ಪಞ್ಚಮೀ , "ರಥಿಕಾಯಪಿ ವಾ"ತಿ ಛಟ್ಠೀ। ಪಟಿಪಾಟಿ ಪನಾಯಂ ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಕ್ಕಮೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಮಾಯ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ತಾಸಂ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ಹೋತಿ -

೧೮೩೨-೩. ಪುರಿಮಗಾಥಾದ್ವಯೇನ ಪದಭಾಜನಾಗತಸಾಮಞ್ಞವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಠಮಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ವಾಕ್ಯತೋ**ತಿ "ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ ವಚನತೋ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ। ಯಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ನಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೫೩) ವಣ್ಣಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಆರಾಮಾದೀಸು ಠತ್ವಾ ದೇನ್ತಿಯಾ **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ** ಹತ್ಥತೋ ವೀಥಿಆದೀಸು ಠತ್ವಾ ಯೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ಚೇ, ಏವಂ **ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ** ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮೂಲಕತ್ತಾ **ನ ದೋಸೋ**। **"ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಭೋಗೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಭಾವೋ ಚ ದೀಪಿತೋ ಹೋತಿ।

೧೮೩೪. ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುನೀ ರಥಿಕಾದೀಸು ಠತ್ವಾ ಭೋಜನಂ ದೇತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ಠತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **"ಭಿಕ್ಖುನಿ ಭೋಜನ"**ನ್ತಿ ರಸ್ಸತ್ತಂ। **ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪರಿಭೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೧೮೩೫. ರಥಿಕಾದೀಸು ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಭೋಜನಂ ದೇತಿ ಚೇ, ತಂ ರಥಿಕಾಯಪಿ ವಾ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ನಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ರಥಿಕಾ**ತಿ ರಚ್ಛಾ। **ಬ್ಯೂಹ**ನ್ತಿ ಅನಿಬ್ಬಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಗತಪಚ್ಚಾಗತರಚ್ಛಾ। **ಸನ್ಧಿ** ನಾಮ ಘರಸನ್ಧಿ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕ**ನ್ತಿ ಚತುಕ್ಕೋಣಂ ವಾ ತಿಕೋಣಂ ವಾ ಮಗ್ಗಸಮೋಧಾನಟ್ಠಾನಂ। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ "ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ವುತ್ತನಯೋ।

೧೮೩೬. ಆಮಿಸೇನ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ಇದಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಭಾಸಿತಂ। ಆಮಿಸೇನ ಸಮ್ಭಿನ್ನೇ ಏಕರಸೇ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೩೮. ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಹತ್ಥತೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಹತ್ಥತೋ। ಯಥಾಹ "ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೫೩)। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಪನ ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವಾತಿ।

೧೮೩೯. ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಞಾತಿಕಸಞ್ಞಿಸ್ಸ, ತಥೇವ ವಿಮತಿಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೪೦. ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ದಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಭೂಮಿಯಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದದಮಾನಾಯ ವಾ ಅನ್ತರಾರಾಮಾದೀಸು ಠತ್ವಾ ದೇನ್ತಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನ್ತರಾರಾಮಾದೀಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯತಿತ್ಥಿಯಸೇಯ್ಯಾಪಟಿಕ್ಕಮನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಟಿಕ್ಕಮನಂ** ನಾಮ ಭೋಜನಸಾಲಾ।

೧೮೪೧. ಗಾಮತೋ ಬಹಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೪೨. **ಹತ್ಥತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಗಹಣೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ತಥಾ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಏಳಕಲೋಮೇನ ಸಮಂ ಮತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಠಮಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೪೩-೪. **ಅವುತ್ತೇ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಅವುತ್ತೇ। ಏಕೇನಪಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪಸಕ್ಕಾ**ತಿ ಅಪಗಚ್ಛ। ಆದಿ-ಅತ್ಥವಾಚಿನಾ **ಇತಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಅಪಸಕ್ಕ ತಾವ, ಭಗಿನಿ, ಯಾವ ಭಿಕ್ಖೂ ಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ವಾಕ್ಯಸೇಸೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾ ಅಪಸಾದನಾಕಾರೋ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ। **"ಏಕೇನಪಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಕಂಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಉಕ್ಕಂಸೋ ಪನ "ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪಾಳಿತೋಪಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **"ಆಮಿಸ"**ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇಪಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸೇವ ಗಹಣಂ। ಯಥಾಹ "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನಾ"ತಿ। **ಭೋಗೇ**ತಿ ಚ **ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

೧೮೪೫. **ತಥೇವಾ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ।

೧೮೪೬. ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತೇ ದಿನ್ನೇಪಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪನ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಾ **"ನ ದೇತೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ "ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಂ ದಾಪೇತಿ, ನ ದೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಂ ದೇತಿ, ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ, ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೫೮)। **ತಥಾ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಉಭಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪದೇತಿ ಚೇ"**ತಿ। ಯಥಾಹ "ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭತ್ತಂ ದೇತಿ, ನ ದಾಪೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಸಚೇಪಿ ದಾಪೇಯ್ಯ, ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಭವೇಯ್ಯ, ದೇನ್ತಿಯಾ ಪನ ನೇವ ಇಮಿನಾ, ನ ಪುರಿಮೇನ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ।

೧೮೪೭. ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯಂ ನ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ದಾಪೇತಿ, ಯತ್ಥ ವಾ ನ ದಿನ್ನಂ, ತತ್ಥ ದಾಪೇತಿ, ತಮ್ಪಿ **ಸಬ್ಬೇಸಂ** ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಾನಂ ಸಮಂ ದಾಪೇತಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೮೪೮. ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ವಾ ಸಾಮಣೇರಿಕಾ ವಾ "ಇಧ ಸೂಪಂ ದೇಥ, ಓದನಂ ದೇಥಾ"ತಿ **ವೋಸಾಸನ್ತೀ** ವಿಧಾನಂ ಕರೋನ್ತೀ ಠಿತಾ, ತಂ ಅನಪಸಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಪಞ್ಚೇವ ಭೋಜನಾನಿ ವಿನಾ ಅಞ್ಞಂ ವೋಸಾಸನ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಅನಪಸಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅನಪಸಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದಿನೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೪೯. **ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಇಮಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಭೋಜನಂ ಕಿರಿಯಂ, ವೋಸಾಸನ್ತಿಯಾ ಅನಿವಾರಣಂ ಅಕಿರಿಯನ್ತಿ ಏವಮಿದಂ **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯಂ**।

ದುತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೫೦-೧. **ಸೇಕ್ಖನ್ತಿ ಸಮ್ಮತೇತಿ** “ಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮತಂ ನಾಮ ಕುಲಂ ಯಂ ಕುಲಂ ಸದ್ಧಾಯ ವಡ್ಢತಿ, ಭೋಗೇನ ಹಾಯತಿ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಞತ್ತಿದುತಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮುತಿ ದಿನ್ನಾ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೬೭) ವುತ್ತಂ ಇದಂ ಕುಲಂ ಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮತಂ ನಾಮ। ತೇನಾಹ **“ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೇ ಕುಲೇ”**ತಿ। ಲದ್ಧಾ ಸಮ್ಮುತಿ ಯೇನಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಘರೂಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕನ್ತೇ ನಿಮನ್ತಿತೋಪಿ ಅನಿಮನ್ತಿತೋವ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಘರೂಪಚಾರೋಕ್ಕಮನಾ ಪುಬ್ಬೇವಾ”**ತಿ। ಯಥಾಹ “ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ನಾಮ ಅಜ್ಜತನಾಯ ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ವಾ ಅನಿಮನ್ತಿತೋ, ಘರೂಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮನ್ತೇ ನಿಮನ್ತೇತಿ, ಏಸೋ ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ನಾಮಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೬೭)।

“ಅಗಿಲಾನೋ ನಾಮ ಯೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತು”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಅಗಿಲಾನೋ ನಾಮ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಹತ್ಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। **“ಆಮಿಸ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ “ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೬೭)। **ಗಹಣೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಆಹಾರತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೮೫೩. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮತೇ ಕುಲೇ। **ತಥೇವ ಪರಿದೀಪಿತ**ನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತಂ।

೧೮೫೪. **ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಅವಸೇಸಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ “ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ವಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ವಾ ಸೇಸಕಂ ಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ। ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖಾ ತತ್ಥ ದೀಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮತೇ ಕುಲೇ।

೧೮೫೫. **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಆಸನಸಾಲಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ। **ನಿಚ್ಚಭತ್ತಾದಿಕೇ ವಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಲಾಕಭತ್ತಪಕ್ಖಿಕಉಪೋಸಥಿಕಪಾಟಿಪದಿಕಭತ್ತಾನಂ ಗಹಣಂ।

೧೮೫೬. **ದ್ವಾರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಠಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸಮ್ಪತ್ತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಚ್ಛಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ “ಸಚೇಪಿ ಅನಾಗತೇ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಪಠಮಂಯೇವ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೬೯)।

೧೮೫೭. **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾ**(ಪಆಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೬೯) ಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಭಿಕ್ಖು”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಸಮುಟ್ಠಾನೇಳಕೂಪಮ**ನ್ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ಏಳಕಲೋಮಸಿಕ್ಖಾಪದಸದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೫೮-೯. “ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ, ಏತಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವಚನತೋ ಚ ಇಧಾಪಿ “ಸಹಧಮ್ಮಿಕಞಾಪಿತ”ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ **ಅಗಹಟ್ಠ**-ಸದ್ದೇನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಗಹಣಂ। ವುತ್ತಮೇವ ನಯಂ ವೋಹಾರನ್ತರೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ”**ತಿ। “ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಆರಞ್ಞಕಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೩) ವಚನತೋ **ಆರಾಮ**ನ್ತಿ ಆರಞ್ಞಕಾರಾಮಮಾಹ। ಸಚೇ ಏವಮಾರೋಚಿತಂ ಪಟಿಸಂವಿದಿತನ್ತಿ ಹಿ **ವುತ್ತಂ** ಪದಭಾಜನೇತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೩) ಯೋಜನಾ। **ಪಟಿಸಂವಿದಿತ**ನ್ತಿ ಪಗೇವ ನಿವೇದಿತಂ।

೧೮೬೦. ಪಚ್ಛಾ ಯಥಾರೋಚಿತಂ ತಮೇವ ವಾ ತಸ್ಸ ಚ ಪರಿವಾರಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬಹುಂ ವಾ ಆಹರೀಯತು, ತಮ್ಪಿ ಪಟಿಸಂವೇದಿತಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೬೧. **ಯಾಗುಯಾ ವಿದಿತಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ವಿದಿತಂ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೬೨. ಪನಾತಿ ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಕುಲಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ “ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಕುಲಂ ಪಟಿಸಂವೇದಿತಂ ಕತ್ವಾ ಖಾದನೀಯಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸುತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೭೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಸೇಸೋ। **ತೇನಾತಿ** ಕತಪಟಿಸಂವೇದಿತೇನ। ತಮ್ಪಿ ಚ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೬೩. ಏವಂ ಯಂ ಅನಾರೋಚಿತನ್ತಿ “ಆರಾಮಂ ವಾ ಉಪಚಾರಂ ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಯಂ ಪಠಮಂ ಅನಿವೇದಿತಂ। **“ಏವ”**ನ್ತಿ ಇದಂ “ಯಂ ಆರಾಮಮನಾಭತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಏವ**ನ್ತಿ “ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರಂ ಕತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಪಕಾರೇನ। **“ತಂ ಅಸಂವಿದಿತಂ ನಾಮಾ”**ತಿ ಇದಂ “ಸಹಧಮ್ಮಿಕಞಾಪಿತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ “ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ, ಏತಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ ನಾಮಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೩)। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ** “ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಟಿಸಂವಿದಿತನ್ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ‘ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ ಕತಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೭೩) ವುತ್ತಂ।

೧೮೬೪. ಕಾರಾಪೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ “ಪಟಿಸಂವಿದಿತ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೮೬೫. ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವಮಕತ್ವಾ**ತಿ “ಬಹಿಆರಾಮಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತವಿಧಾನಂ ಅಕತ್ವಾ। **ಉಪಚಾರತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ತೋ-ಪಚ್ಚಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೮೬೮. “ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇ”ತಿಆದೀನಂ ಪದಾನಂ “ಅನಾಪತ್ತೇ ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಗಿಲಾನಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತೇಪಿ **ತಸ್ಸ** ಪಟಿಸಂವಿದಿತಸ್ಸ ಅವಸೇಸಕೇ ವಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅವಸೇಸಕೇ ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । ಯಥಾಹ **ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ** “ಪಟಿಸಂವಿದಿತಸ್ಸ ವಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ವಾ ಸೇಸಕಂ ಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೫)। ಬಹಾರಾಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಯೇವ ಭುಞ್ಜತೋ ಅಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ “ತಸ್ಸಾ”ತಿಆದೀಸುಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೧೮೬೯. ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆರಞ್ಞಕಾರಾಮೇ। ಖಾದತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ತತ್ಥ “ಅಞ್ಞೇನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನೀ”ತಿ ಸೇಸೋ।

ಚತುತ್ಥಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸೇಖಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೭೦. ಏವಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತದನನ್ತರಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಸೇಖಿಯಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಯೋ ಅನಾದರಿಯೇನೇವಾ”**ತಿಆದಿ। **ಯೋತಿ** ಥೇರೋ ವಾ ನವೋ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೋ ವಾ। ಏತ್ಥ **ಅನಾದರಿಯಂ** ನಾಮ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಂ, ನಿವಾಸನಾದಿವತ್ಥಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಣೇ ನಿರುಸ್ಸಾಹಞ್ಚ। **ಪಚ್ಛತೋಪಿ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ “ಪಸ್ಸತೋಪಿ ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ವಕ್ಖಮಾನಸಮುಚ್ಚಯೋ।

೧೮೭೧. ನ ಕೇವಲಂ ವುತ್ತನಯೇನ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ, **ಖನ್ಧಕಾ**ಗತಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾದಿಆಕಾರೇನಾಪಿ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾದೀ”**ತಿಆದಿ। ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾದಿನಿವಾಸನಂ ಪರತೋ **ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೨೮೦) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಪರಿಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ಮಣ್ಡಲಂ ಕತ್ವಾ। **ವತ್ಥಬ್ಬ**ನ್ತಿ ನಿವತ್ಥಬ್ಬಂ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೭೨. **ಜಾಣುಮಣ್ಡಲತೋ ಹೇಟ್ಠಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಜಙ್ಘಟ್ಠಿಸೀಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಕ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ। “ಯೋ ಪನ ಸುಕ್ಖಜಙ್ಘೋ ವಾ ಮಹಾಪಿಣ್ಡಿಕಮಂಸೋ ವಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾರುಪ್ಪತ್ಥಾಯ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಧಿಕಮ್ಪಿ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೭೬) **ಅಟ್ಠಕಥಂ** ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುಮಾಹ **“ತತೋ ಊನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ।

೧೮೭೩. ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। **ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾತಿ** “ಅಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಏವಂ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ, ಅಥ ಖೋ “ಪರಿಮಣ್ಡಲಂಯೇವ ನಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಅಸತಿಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಅಞ್ಞವಿಹಿತಸ್ಸಾಪಿ ತಥಾ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಕೇವಲಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅಪಿಚ ನಿವಾಸನವತ್ತಂ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಉಗ್ಗಹಿತವತ್ತೋಪಿ ಸಚೇ “ಆರುಳ್ಹ”ನ್ತಿ ವಾ “ಓರುಳ್ಹ”ನ್ತಿ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ। **ಗಿಲಾನಸ್ಸಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಜಙ್ಘಾಯ ವಾ ಪಾದೇ ವಾ ವಣೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ವಾ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಪಾದೋತಿ** ಚೇತ್ಥ ಪಾದಸಮೀಪಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ವಾಳಾ ವಾ ಚೋರಾ ವಾ ಅನುಬನ್ಧನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಪರಿಮಣ್ಡಲಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೮೭೪. **ಉಭೋ ಕೋಣೇ ಸಮಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಪಾರುಪನಸ್ಸ ಏಕಂಸೇ ಕತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ, ಉದರಪಸ್ಸೇ ಚ ಓಲಮ್ಬಮಾನೇ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ಗಣ್ಡಾ ವಿಯ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ। **ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಏತಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಪದಂ। **ಸಾದರ**ನ್ತಿ ಭಾವನಪುಂಸಕನಿದ್ದೇಸೋ। ಸಾದರಂ ವಾ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಸಾದರಂ ಪಾರುಪನಂ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಾರುಪನವತ್ತೇ ಆದರಂ ಜನೇತ್ವಾ ಏವಂ ಅಪಾರುಪನ್ತಸ್ಸ।

೧೮೭೫. “ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಕರಣೀಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೬) ವಾ “ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಕರಣೀಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೭) ವಾ “ಅನ್ತರಘರೇ”ತಿ ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **“ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತ”**ನ್ತಿ। ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಂ ಯಸ್ಮಾ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಘರೇ, ವಿಹಾರೇ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಘರೇತಿ** ಅನ್ತರಘರೇ। **ವಿಹಾರೇ ವಾತಿ** ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಾದಿಕಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಕತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪರಿಮಣ್ಡಲಮೇವ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಂ।

೧೮೭೬. ಉಭೋ ಕೋಣೇ ಸಮಂ ಕತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗೀವಮೇವ ಚ ಅನುವಾತೇನ ಛಾದೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೭೭. **ತಥಾ ಅಕತ್ವಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತವಿಧಾನಂ ಅಕತ್ವಾ। **ಜತ್ತೂನಿಪೀತಿ** ಉಭೋ ಅಂಸಕೂಟಾನಿಪಿ। **ಉರಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** ಹದಯಮ್ಪಿ। **ವಿವರಿತ್ವಾತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ। **ಯಥಾಕಾಮನ್ತಿ** ಇಚ್ಛಾನುರೂಪಂ। **ಗಚ್ಛತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಅನ್ತರಘರೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅನ್ತರಘರಂ** ನಾಮ ಗಾಮೇ ವಾ ಹೋತು ವಿಹಾರೇ ವಾ, ಪಚಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಿಹೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ।

ತತಿಯಂ।

೧೮೭೮-೯. **"ಮಣಿಬನ್ಧತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ "ಹೇಟ್ಠಾ"ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವಾಸೂಪಗಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಕಾಯಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ನಿಸೀದತೋ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ವಾಸೂಪಗೋ** ನಾಮ ರತ್ತಿವಾಸತ್ಥಾಯ ಉಪಗತೋ, ಏತೇನ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಅನ್ತರಘರಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನೇವ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ, ಏತೇನೇವ ವಾಸೂಪಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತಸ್ಸ ಯಥಾಕಾಮಂ ಗಮನೇ ನ ದೋಸೋತಿ ಚ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** "ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ವಾಸೂಪಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಚತುಪಞ್ಚಾಹಂ ವಾಸಮಧಿಟ್ಠಾಯ ವಸಿತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೮೮೦. **ಸುವಿನೀತೇನಾತಿ** ಹತ್ಥಪಾದಾನಂ ಅಕೀಳಾಪನೇನೇವ ಸುಟ್ಠು ವಿನೀತೇನ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೮೮೧. ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **"ಸತೀಮತಾ"**ತಿ ದೀಘೋ ಕತೋ। **ಅವಿಕಾರೇನಾತಿ** ತಂತದವಲೋಕಾಸಹಿತೇನ । ಯುಗಂ ಮತ್ತಾ ಪಮಾಣಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಯುಗಮತ್ತಂ,** ರಥಯುಗಂ ಚತುಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ, ತತ್ತಕಂ ಪದೇಸಂ। **ಪೇಕ್ಖಿನಾತಿ** ಓಲೋಕೇನ್ತೇನ। "ಭಿಕ್ಖುನಾ ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೧೮೮೨. ಅನ್ತರಘರೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ತಥಾರೂಪೇ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ ಗಚ್ಛತೋಪಿ ಓಲೋಕೇತುಂ ಲಬ್ಭತಿ। **ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತುಂ ಲಬ್ಭತಿಯೇವ। "ತಥಾ ಗಾಮೇ ಪೂಜ"ನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಪನ-ಸದ್ದತ್ಥೋ, ಓಲೋಕೇತುಂ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೮೮೩. **ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಹಂ ತಹನ್ತಿ** ಯೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತಂ ತಂ ದಿಸಾಭಾಗಂ ಪಾಸಾದಂ ಕೂಟಾಗಾರಂ ವೀಥಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೮೮೪. **ಏಕತೋ ವಾಪೀತಿ** ಏಕಅಂಸಕೂಟತೋ ವಾ। **ಉಭತೋ ವಾಪೀತಿ** ಉಭಯಂಸಕೂಟತೋ ವಾ। **ಇನ್ದಖೀಲಕತೋ ಅನ್ತೋತಿ** ಗಾಮದ್ವಾರಿನ್ದಖೀಲತೋ ಅನ್ತೋ, ಘರೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ನವಮಂ।

೧೮೮೫. **ತಥಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇಪೀ**ತಿ ಇನ್ದಖೀಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇಪಿ। ಕುಣ್ಡಿಕಂ ನೀಹರನ್ತೇನ ಚ ಚೀವರಂ **ಅನುಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾ** ಕುಣ್ಡಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕುಣ್ಡಿಕ**ನ್ತಿ ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ಧಮ್ಮಕರಣಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ದಸಮಂ।

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೮೮೬. ಗನ್ತುಞ್ಚೇವ ನಿಸೀದಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಕಿರಿಯಾಸಮುಚ್ಚಯೋ। **ಹಸನೀಯಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಹಾಸಜನಕೇ ಕಾರಣೇ। **ಸಿತಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಮನ್ದಹಾಸಂ।

ಪಠಮದುತಿಯಾನಿ।

೧೮೮೭. **ಅಪ್ಪಸದ್ದೇನಾ**ತಿ "ಕಿತ್ತಾವತಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಹೋತಿ? ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಗೇಹೇ ಆದಿಮ್ಹಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ, ಮಜ್ಝೇ ದುತಿಯತ್ಥೇರೋ, ಅನ್ತೇ ತತಿಯತ್ಥೇರೋತಿ ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇಸುಯಂ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ದುತಿಯತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತಿ, ದುತಿಯತ್ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಞ್ಚೇವ ಸುಣಾತಿ, ಕಥಞ್ಚ ವವತ್ಥಪೇತಿ। ತತಿಯತ್ಥೇರೋ ಪನ ಸದ್ದಮೇವ ಸುಣಾತಿ, ಕಥಂ ನ ವವತ್ಥಪೇತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೮೮) ವುತ್ತಅಪ್ಪಸದ್ದಯುತ್ತೇನ। ಸಚೇ ಪನ ತತಿಯತ್ಥೇರೋ ಕಥಞ್ಚ ವವತ್ಥಪೇತಿ, ಮಹಾಸದ್ದೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ।

ತತಿಯಂ।

೧೮೮೮. **ಕಾಯಪ್ಪಚಾಲಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಕಾಯಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ। ಉಪರಿಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಹತ್ಥಸ್ಸ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣತ್ತಾ "**ಬಾಹೂ**"ತಿ ಮಣಿಬನ್ಧತೋ ಯಾವ ಅಂಸಕೂಟಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

೧೮೮೯. **ಉಜುಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಜುಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಆಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। "ಸಮೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ತೂ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೧೮೯೦. ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೇ ಕರಣವಚನಂ। ಗಮನಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಗಮನಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವೋತಿ ಆಹ "**ನಿಸೀದನೇನ ಯುತ್ತೇಸೂ**"ತಿ।

ಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮಾನಿ।

ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೮೯೧. **ಖಮ್ಭಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಕಟಿಯಾ ಏಕಪಸ್ಸೇ ವಾ ದ್ವೀಸು ವಾ ಪಸ್ಸೇಸು ಕಪ್ಪರಸನ್ಧಿತೋ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ। ಯಥಾಹ – "ಖಮ್ಭಕತೋ ನಾಮ ಕಟಿಯಂ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತಖಮ್ಭೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೯೬)। ಉಕ್ಕುಟಿಕಾಯ ವಾ ಗಚ್ಛತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಕ್ಕುಟಿಕಾ** ವುಚ್ಚತಿ ಪಣ್ಹಿಯೋ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಪಾದೇಹಿ ವಾ ಅಗ್ಗಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಣ್ಹೀಹಿ ಏವ ವಾ ಭೂಮಿಂ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಗಮನಂ।

೧೮೯೨. **ದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯಾ**ತಿ ಆಯೋಗಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ। ಅನ್ತರಘರೇ ನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೯೩. **ದುತಿಯೇ ಚಾತಿ** "ನ ಖಮ್ಭಕತೋ ಅನ್ತರಘರೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೯೭) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚ। **ಚತುತ್ಥೇ ಚಾತಿ** "ನ ಓಗುಣ್ಠಿತೋ ಅನ್ತರಘರೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೯೯) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚ। **ಛಟ್ಠೇತಿ** "ನ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ಅನ್ತರಘರೇ"ಇಚ್ಚಾದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೦೧) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚ। **ಇತಿ** ಏವಂ **ಸಾರುಪ್ಪಾ** ಸಮಣಾಚಾರಾನುಚ್ಛವಿಕಾ **ಛಬ್ಬೀಸತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪಕಾಸಿತಾನಿ।

ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಾನಿ।

೧೮೯೪. ವಿಞ್ಞುನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸತಿಯುತ್ತೇನ, ಪತ್ತಸಞ್ಞಿನಾ ಚ ಹುತ್ವಾ ಸಮಸೂಪೋವ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಏತಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಸಕ್ಕಚ್ಚನ್ತಿ** ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। **"ಸತಿಯುತ್ತೇನಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಸಕ್ಕಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ। "ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೦೨) ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಪತ್ತೇ ಸಞ್ಞಾ **ಪತ್ತಸಞ್ಞಾ,** ಸಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪತ್ತಸಞ್ಞೀ,** ಅನಞ್ಞವಿಹಿತೇನ ಅತ್ತನೋ ಭಾಜನೇಯೇವ ಉಪನಿಬದ್ಧಸಞ್ಞಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೯೫. **ಭತ್ತಚತುಬ್ಭಾಗೋತಿ** ಭತ್ತಸ್ಸ ಚತುಬ್ಭಾಗಪ್ಪಮಾಣೋ। ತತೋ ಅಧಿಕಂ ಗಣ್ಹತೋ ದುಕ್ಕಟಂ।

೧೮೯೬. "ರಸರಸೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ **"ರಸೇರಸೇ"**ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ದ್ವೇ ಸೂಪೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾನಿ ಓಲೋಣಿಸಾಕಸೂಪೇಯ್ಯಮಚ್ಛರಸಮಂಸರಸಾದೀನಿ ರಸರಸಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏತ್ಥ ಚ **"ಓಲೋಣೀತಿ** ದಧಿಕತಂ ಗೋರಸ"ನ್ತಿ ಕೇಚಿ। "ಏಕಾ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತೀ"ತಿ ಅಪರೇ। "ಯೋ ಕೋಚಿ ಸುದ್ಧೋ ಕಞ್ಜಿಕತಕ್ಕಾದಿರಸೋ"ತಿ ಅಞ್ಞೇ। **ಸಾಕಸೂಪೇಯ್ಯ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಯಾ ಕಾಚಿ ಸೂಪೇಯ್ಯಸಾಕೇಹಿ ಕತಾ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತಿ ವುತ್ತಾ। **ಮಂಸರಸಾದೀನೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅವಸೇಸಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಞಾತಕಾದೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಕತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಧನೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ಚ "ಕೀತ"ನ್ತಿ ಚ "ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಚ ಸೇಸೋ। ಞಾತಕಾದೀನಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ, ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಕೀತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮಾನಿ।

೧೮೯೭. ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಅನ್ತೋಲೇಖಾಪಮಾಣೇನ ಪೂರಿತೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೯೮. ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗೇ ಪತ್ತೇ। **ಥೂಪೀಕತಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ದಿಯ್ಯಮಾನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾವುತ್ತಲೇಖಾತಿಕ್ಕಮೋ ಯಥಾ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಥೂಪೀಕತಂ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಗಣ್ಹತೋ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮಂ ಥೂಪೀಕತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಪತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ಪಠಮಪಟಿಗ್ಗಹಿತಪತ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಥೂಪೀಕತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ನಿವಾರಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೮೯೯. ಕಾಲಿಕತ್ತಯಮೇವ ಚ ಥೂಪೀಕತಂ ವಟ್ಟತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸೇತಿ** ಅನಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗೇ ಪತ್ತೇ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಕಾಲಿಕಂ ಥೂಪೀಕತಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೦೦. **ಪೇಸೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯದಿ ಪೇಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ವಿಹಾರಂ ಪೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೦೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಭಿಕ್ಖೂನ"**ನ್ತಿ ವಚನೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಏವ ಪೇಸಿತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ "ಪೂರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೯೦೧. **ಪಕ್ಖಿಪ್ಪಮಾನನ್ತಿ** ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಉಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಪಕ್ಖಿಪಿಯಮಾನಂ। **ಫಲಾದಿಕನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಓದನಾದಿಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾ ಓರೋಹತೀತಿ** ಸಮನ್ತಾ ಓಕಾಸಸಮ್ಭವತೋ ಚಾಲಿಯಮಾನಂ ಮುಖವಟ್ಟಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಭಸ್ಸತಿ।

೧೯೦೨. **ತಕ್ಕೋಲಕಾದೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪೂಗಫಲಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಭತ್ತಮತ್ಥಕೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ವಟಂಸಕನ್ತಿ** ಅವಟಂಸಕಂ।

೧೯೦೩. **ಪೂವಸ್ಸಾತಿ** ವಿಕಾರಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಪೂವವಟಂಸಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪೂವಸ್ಸ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತಾ ಆಹ **"ಇದಂ ಥೂಪೀಕತಂ ಸಿಯಾ"**ತಿ।

೧೯೦೪. ಪಣ್ಣಾನಂ ವಿಸುಂ ಭಾಜನತ್ತಾ ಆಹ **"ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ।

೧೯೦೫. **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ತಂ ತು ಸಬ್ಬನ್ತಿ** "ಥೂಪೀಕತತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ತಂ ಪನ ಸಬ್ಬಂ। **ಗಹಿತಂ ಸುಗಹಿತನ್ತಿ** ವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚೇ, ಸುಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ।

ದಸಮಂ।

ತತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯೦೬. "ಉಪರಿ ಓಧಿ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಉಪರೀತಿ** ಭತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ। **ಓಧಿನ್ತಿ** ಪರಿಚ್ಛೇದಂ। **ಪಟಿಪಾಟಿಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ದಿಸಾಯ ಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಕ್ಕಮೇನ।

೧೯೦೭. **ಅಞ್ಞೇಸನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ದೇನ್ತೋ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಾಜನೇ **ಆಕಿರಂ** ಆಕಿರನ್ತೋ ಪನ ಪಟಿಪಾಟಿಂ ವಿನಾಪಿ ತಹಿಂ ತಹಿಂ ಓಮಸತಿ ಚೇ, ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಕಂ ತಥಾ ಆಕಿರನ್ತೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಓಮಸತಿ, ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ । ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ಚೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬೋ। **ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ** ನಾಮ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ।

ತತಿಯಂ।

೧೯೦೮. ಮತ್ಥಕಂ ಓಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಥೂಪಕತೋತಿ ಮತ್ಥಕತೋ, ವೇಮಜ್ಝತೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೧೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **ಮತ್ಥಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಭತ್ತಮತ್ಥಕಮಾಹ। **ಓಮದ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಹತ್ಥೇನ ಭತ್ತಂ ಅವಮದ್ದಿತ್ವಾ।

೧೯೦೯. **ಸೇಸಕೇ ಪರಿತ್ತೇಪಿ ಚಾತಿ** ಅವಸಿಟ್ಠೇ ಅಪ್ಪಕೇಪಿ ಚ। **ಸಂಕಡ್ಢಿತ್ವಾನಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ। ಏಕತೋ ಪನ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೯೧೦. **ಭಿಯ್ಯೋಕಮ್ಯತಾಹೇತೂತಿ** ಪುನ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಹೇತು। **ಸೂಪಂ ವಾತಿ** ಮುಗ್ಗಾದಿಸೂಪಂ ವಾ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ವಾತಿ** ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ ವಾ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೯೧೧. **ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಂ। “ಞಾತಕಾನಂ ವಾ ಪವಾರಿತಾನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಅನಾಪತ್ತಿಯಂ ಅಧಿಕಂ। ಗಿಲಾನೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ಪತ್ತಂ ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಾಯ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಉಜ್ಝಾನೇ ಗಿಲಾನೋಪಿ ನ ಮುಚ್ಚತೀ”**ತಿ। **ಉಜ್ಝಾನೇ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ।

೧೯೧೨. **ದಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಯಂ ತತ್ಥ ನತ್ಥಿ, ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಾ “ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಾ। ಅವಮಞ್ಞಿತ್ವಾ ಉಜ್ಝಾಯನಚಿತ್ತಂ **ಉಜ್ಝಾನಂ,** ಉಜ್ಝಾನೇ ಸಞ್ಞಾ **ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಾ,** ಸಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ನಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿನೋ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸತ್ತಮಟ್ಠಮಾನಿ।

೧೯೧೩. **“ತೇಸಂ ಮಜ್ಝಪ್ಪಮಾಣೇನಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸಾರುಪ್ಪವಸೇನ ಖುದ್ದಕಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಕತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। “ನಾತಿಮಹನ್ತ”ನ್ತಿ ಚ ಅತಿಮಹನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಖುದ್ದಕೇ ಆಪತ್ತಿ ನ ದಿಸ್ಸತೀತಿ। **ಕಬಳೋ**ತಿ ಆಲೋಪೋ।

೧೯೧೪. ಮೂಲಖಾದನೀಯಾದಿಕೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಖಜ್ಜಕೇ ಪನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಫಲಾಫಲೇ**ತಿ ಖುದ್ದಕೇ, ಮಹನ್ತೇ ಚ ಫಲೇ।

ನವಮಂ।

೧೯೧೫. ದಸಮೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ದಸಮಂ।

ಚತುತ್ಥೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯೧೬. **“ಅನಾಹಟೇ”**ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ “ಮುಖದ್ವಾರಂ ಅಪ್ಪತ್ತೇ”ತಿ। ಯಥಾಹ “ಅನಾಹಟೇತಿ ಅನಾಹರಿತೇ, ಮುಖದ್ವಾರಂ ಅಸಮ್ಪಾಪಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೧೭)। “ಮುಖದ್ವಾರಂ ವಿವರನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಏತ್ತಕೇ ವುತ್ತೇ **ಮುಖದ್ವಾರ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸದ್ದತ್ತಾ ಕಸ್ಸಾತಿ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ “ಮುಖದ್ವಾರಂ ವಿವರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅತ್ತನೋಪದೇಕವಚನೇನ ಬ್ಯಞ್ಜಿತಮೇವತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ **ಅತ್ತನೋ**-ಗಹಣಂ ಕತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥೋ, ಅಪ್ಪತ್ತೇ ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಠಮಂ।

೧೯೧೭. **ಸಕಲಂ ಹತ್ಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಹತ್ಥ**-ಸದ್ದೋ ತದೇಕದೇಸೇಸು ಅಙ್ಗುಲೀಸು ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। “ಹತ್ಥಮುದ್ದಾ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಸಮುದಾಯೇ ಪವತ್ತವೋಹಾರಸ್ಸ ಅವಯವೇಪಿ ಪವತ್ತನತೋ ಏಕಙ್ಗುಲಿಮ್ಪಿ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೧೯೧೮. **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಬ್ಯಾಹರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ।

ದುತಿಯತತಿಯಾನಿ।

೧೯೨೦. **ಪಿಣ್ಡುಕ್ಖೇಪಕ**ನ್ತಿ ಪಿಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। ಇಧಾಪಿ ಖಜ್ಜಕಫಲಾಫಲೇಸು ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಕಬಳಚ್ಛೇದಕಮ್ಪಿ ವಾ**ತಿ ಕಬಳಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। ಇಧ ಖಜ್ಜಕಫಲಾಫಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಗಣ್ಡೇ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಫಲಾಫಲಮತ್ತೇಯೇವ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಾನಿ।

೧೯೨೧-೨. **ಹತ್ಥಂ ನಿದ್ಧುನಿತ್ವಾನಾತಿ** ಹತ್ಥಂ ನಿದ್ಧುನಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತೋತಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿತ್ಥಾವಕಾರಕನ್ತಿ** ಸಿತ್ಥಾನಿ ಅವಕಿರಿತ್ವಾ ಅವಕಿರಿತ್ವಾ। **ಜಿವ್ಹಾನಿಚ್ಛಾರಕಂ ವಾಪೀತಿ** ಜಿವ್ಹಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ। **ಚಪು ಚಪೂತಿ ವಾತಿ** "ಚಪು ಚಪೂ"ತಿ ಏವಂ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ। **ಸತ್ತಮೇತಿ** "ನ ಹತ್ಥನಿದ್ಧುನಕ"ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಅಟ್ಠಮೇತಿ** "ನ ಸಿತ್ಥಾವಕಾರಕ"ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಕಚವರುಜ್ಝನೇತಿ** ಕಚವರಾಪನಯನೇ।

ಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾನಿ।

ಪಞ್ಚಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯೨೩. "ಸುರು ಸುರೂ"ತಿ ಏವಂ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ನ ಭೋತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹತ್ಥನಿಲ್ಲೇಹಕಂ ವಾಪೀತಿ** ಹತ್ಥಂ ನಿಲ್ಲೇಹಿತ್ವಾ ನಿಲ್ಲೇಹಿತ್ವಾ।

೧೯೨೪. ಫಾಣಿತಂ , ಘನಯಾಗುಂ ವಾ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಮುಖೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾಪಿ ತಂ ಭೋತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೨೫. ಏಕಾಯ ಅಙ್ಗುಲಿಕಾಯಪಿ ಪತ್ತೋ ನ ಲೇಹಿತಬ್ಬೋವ। ಜಿವ್ಹಾಯ ಏಕಓಟ್ಠೋಪಿ ನ ನಿಲ್ಲೇಹಿತಬ್ಬಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಹಿ ಓಟ್ಠಞ್ಚ ಜಿವ್ಹಾಯ ನ ಲೇಹಿತಬ್ಬಂ। ಓಟ್ಠೇ ಲಗ್ಗಂ ಸಿತ್ಥಾದಿಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಭೋಹಿ ಓಟ್ಠಮಂಸೇಹಿಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯಚತುತ್ಥಾನಿ।

೧೯೨೬-೮. **ನ** ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಪಟಿಕ್ಕೂಲವಸೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹಿ**-ಇತಿ "ಯಸ್ಮಾ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೇ, ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ತಸ್ಮಾ"ತಿ। **"ಪಾನೀಯಥಾಲಕ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾದೀನಮ್ಪಿ ತಥಾ ನಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಸರಾವಂ ವಾತಿ** ತಟ್ಟಕಂ ವಾ।

ಅನಾಮಿಸೇನ ಹತ್ಥೇನಾತಿ ಆಮಿಸರಹಿತೇನ ಹತ್ಥೇಕದೇಸೇನ। ಯಥಾಹ "ಸಚೇ ಪನ ಹತ್ಥಸ್ಸ

ಏಕದೇಸೋ ಆಮಿಸಮಕ್ಖಿತೋ ನ ಹೋತಿ, ತೇನ ಪದೇಸೇನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೩೧)। ಆಮಿಸಮಕ್ಖಿತೇನೇವ ಹತ್ಥೇನ "ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಧೋವಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೯೨೯. **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾತಿ** ಸಸಿತ್ಥಕಾ ಪತ್ತಧೋವನಾ ಸಿತ್ಥಕಾನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತಂ ಪತ್ತಧೋವನೋದಕಂ ಘರಾ ಬಹಿ ಅನ್ತರಘರೇ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಭಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಸಸಿತ್ಥಕೇ ಪತ್ತಧೋವನೇ ಸಿತ್ಥಕಾನಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಸಮ್ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉದಕಗತಿಕಾನೇವ ಕತ್ವಾ ತಂ ಉದಕಂ ಘರಾ ಬಹಿ ಅನ್ತರಘರೇ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಗಹೇತ್ವಾತಿ** ಸಸಿತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಧೋವನೋದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಸಸಿತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಧೋವನೋದಕಂ ಘರಾ ಬಹಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏತ್ಥ **ಪಟಿಗ್ಗಹೋ** ನಾಮ ಖೇಳಮಲ್ಲಾದಿಕೋ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥಧೋವನಭಾಜನವಿಸೇಸೋ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೯೩೦. **ಛತ್ತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ "ಛತ್ತಂ ನಾಮ ತೀಣಿ ಛತ್ತಾನಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಕಿಲಞ್ಜಚ್ಛತ್ತಂ ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಂ ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಂ ಸಲಾಕಬದ್ಧ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೪) ವುತ್ತೇಸು ತೀಸು ಛತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಸೇತಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವತ್ಥಪಲಿಗುಣ್ಠಿತಂ ಪಣ್ಡರಚ್ಛತ್ತಂ। **ಕಿಲಞ್ಜಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಲೀವಚ್ಛತ್ತಂ। **ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ಕತಂ। **"ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಂ ಸಲಾಕಬದ್ಧ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಛತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಜರದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತಾನಿ ಹಿ ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸಲಾಕಬದ್ಧಾನಿ ಚ। **"ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ"**ತಿ ಅನವಸೇಸಪರಿಗ್ಗಹವಚನೇನ "ಯಮ್ಪಿ ಚ ತತ್ಥಜಾತದಣ್ಡೇನ ಕತಂ ಏಕಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಮ್ಪಿ ಛತ್ತಮೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೩೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ ಛತ್ತವಿಸೇಸಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಹತ್ಥೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸರೀರಾವಯವೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೋ। ಅಂಸಕೂಟಾದಿಸರೀರಾವಯವೇನ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಹತ್ಥೇನ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಚೇ ಪನಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇತಿ, ಛತ್ತಪಾದುಕಾಯ ವಾ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ಪಸ್ಸೇ ವಾ ಠಿತಂ ಹೋತಿ,

ಹತ್ಥತೋ ಅಪಗತಮತ್ತೇ ಛತ್ತಪಾಣಿ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ನ ಛತ್ತಪಾಣಿಸ್ಸ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ವಚನತೋ, ಇಧ "ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ ಏತ್ಥ "ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಧಮ್ಮಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇತ್ಥ ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಏವಮುಪರಿಪಿ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೯೩೧. **ದಣ್ಡಪಾಣಿಮ್ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಣ್ಡೋ ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಕಿತ್ತಕಪ್ಪಮಾಣೋ ದಣ್ಡೋತಿ ಆಹ **"ಚತುಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೋ"**ತಿಆದಿ। **ಮಜ್ಝಿಮಹತ್ಥತೋ**ತಿ ಪಮಾಣಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ, ಯೋ "ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೯೩೨. **ಸತ್ಥಪಾಣಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ವಿಗ್ಗಹೋ ವುತ್ತನಯೋವ। ವಕ್ಖಮಾನಂ ಸಕಲಂ ಧನುವಿಕತಿಂ, ಸರವಿಕತಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಖಗ್ಗಾದಿ **ಸತ್ಥಂ** ನಾಮ। ಖಗ್ಗಂ ಸನ್ನಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಸತ್ಥಪಾಣಿ ನು ಖೋತಿ ಆಸಙ್ಕಾಯ ನಿವತ್ತನತ್ಥಮಾಹ **"ಸತ್ಥಪಾಣೀ"**ತಿಆದಿ। "ನ ಹೋತಿ ಅಸಿ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ನವಮಂ।

೧೯೩೩-೫. ಸರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಧನುಂ ವಾ ಸುದ್ಧಧನುಂ ವಾ ಸುದ್ಧಸರಂ ವಾ ಸಜಿಯಂ ಧನುದಣ್ಡಂ ವಾ ನಿಜಿಯಂ ಧನುದಣ್ಡಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸಾಪಿ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ವಾ ನಿಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ವಾ ಸಚೇ ಯೋ ತಥಾ ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಚೇ ಪನಸ್ಸ ಧನು ಖನ್ಧೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಂ ಹೋತಿ, ಯಾವ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಾವ ವಟ್ಟತಿ। ಜಿಯಾಯ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ **ಸಜಿಯಂ**।

ದಸಮಂ।

ಛಟ್ಠೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯೩೭. **ಪಾದುಕಾರುಳ್ಹಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾದುಕಂ ಆರುಳ್ಹೋ **ಪಾದುಕಾರುಳ್ಹೋ,** ಸೋಯೇವ ಪಾದುಕಾರುಳ್ಹಕೋ, ತಸ್ಸ। ಕಥಂ ಆರುಳ್ಹಸ್ಸಾತಿ ಆಹ **"ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಛತ್ತದಣ್ಡಕೇ ಅಙ್ಗುಲನ್ತರಂ ಅಪ್ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಪಾದುಕಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ। **ಪಟಿಮುಕ್ಕಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ। ಏತಂ ದ್ವಯಮ್ಪಿ "ಪಾದುಕಾರುಳ್ಹಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ। ಯಥಾಹ "ನ ಪಾದುಕಾರುಳ್ಹಸ್ಸ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಟಿಮುಕ್ಕಸ್ಸ ವಾ ಓಮುಕ್ಕಸ್ಸ ವಾ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೮)।

ಪಠಮಂ।

೧೯೩೮-೪೦. **ಉಪಾಹನಗತಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಅಕ್ಕನ್ತಾದಿಆಕಾರೇನ ಉಪಾಹನಾರುಳ್ಹಸ್ಸ ಚ। ಯಥಾಹ "ಅಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಟಿಮುಕ್ಕಸ್ಸ ವಾ"ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಛತ್ತಪಾಣಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। **ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ಇದಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಾನೇ ವಾ ಗತಸ್ಸ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಯಾನೇ ವಾ ಗತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಚೇ ದ್ವೀಹಿ ಜನೇಹಿ ಹತ್ಥಸಙ್ಘಾತೇನ ಗಹಿತೋ, ಸಾಟಕೇ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ವಂಸೇನ ವಯ್ಹತಿ, ಅಯುತ್ತೇ ವಾ ವಯ್ಹಾದಿಕೇ ಯಾನೇ, ವಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ವಾ ಠಪಿತೇ ಚಕ್ಕಮತ್ತೇಪಿ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಯಾನಗತೋತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಸಯನೇಪಿ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕಟಸಾರಕೇ ವಾ ಛಮಾಯ ವಾ ನಿಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ "ಸಯನಗತಸ್ಸಾತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಕಟಸಾರಕೇಪಿ ಪಕತಿಭೂಮಿಯಮ್ಪಿ ನಿಪನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪೧)। ಉಚ್ಚೇ ಪೀಠೇ ವಾ ಉಚ್ಚೇ ಮಞ್ಚೇಪಿ ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇನ, ಠಿತೇನ ವಾ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಠತ್ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಿಸೀದಿತ್ವಾ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಮೇವ। ಸಯನೇಸು ಗತಸ್ಸ ಚ ದೇಸೇನ್ತೇನ ಸಯನೇಸು ಗತೇನಾಪಿ ಸಮಾನೇ ವಾಪಿ ಉಚ್ಚೇ ವಾ ನಿಪನ್ನೇನೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೪೧. **"ತಥೇವ ಚಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಂ ಗಹಿತಂ।

ದುತಿಯತತಿಯಚತುತ್ಥಾನಿ।

೧೯೪೨. "ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಯಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ **"ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಆಯೋಗಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ವಾ ಹತ್ಥಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ವಾ ದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ವಾ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇಠಿತಸೀಸಸ್ಸಾ**ತಿ ದುಸ್ಸವೇಠನೇನ ವಾ ಮೋಲಿಆದೀಹಿ ವಾ ಯಥಾ ಕೇಸನ್ತೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ವೇಠಿತಸೀಸಸ್ಸ।

೧೯೪೩. ಯದಿ ಕೇಸನ್ತಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ದೇಸೇತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸೀಸಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ದೇಸೇತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೋಪಿ ವುತ್ತೋ ಹೋತಿ।

ಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಸತ್ತಮಾನಿ।

೧೯೪೪-೫. ಅಟ್ಠಮೇ "ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ವತ್ಥಮ್ಪಿ ತಿಣಾನಿಪಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪೫) ಇದಞ್ಚ ನವಮೇ "ಉಚ್ಚೇ ಆಸನೇತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೇಪಿ ಉನ್ನತೇ ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪೭) ಇದಞ್ಚ ದಸಮೇ "ಸಚೇಪೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬವಿಸೇಸಾಭಾವಾ ಆಹ **"ಅಟ್ಠಮೇ ನವಮೇ ವಾಪಿ, ದಸಮೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿಪೀ"**ತಿ। ಏತ್ಥ "ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಥೇರುಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಠಿತಂ ದಹರಂ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಥೇರೋ ಚೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ। ಕಥೇತಬ್ಬಮುಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇ ಪನಞ್ಞಸ್ಸ,**

ಕಥೇತಬ್ಬಂ ವಿಜಾನತಾ”ತಿ। ಏತ್ಥ “ಠಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ । ತಸ್ಸ ಸಮೀಪವತ್ತಿನೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಭಾವೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾನಿ।

ಸತ್ತಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯೪೭. ಗಚ್ಛತೋ ಪುರತೋತಿ ಏತ್ಥ “ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇನಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛತೋ ಪಞ್ಹಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಚೇ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “**ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿ।

೧೯೪೮. ಉಗ್ಗಹಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಜ್ಝಾಯತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮಮೇವ ಗಚ್ಛತೋ ಯುಗಗ್ಗಾಹಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯುಗಗ್ಗಾಹ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞ-ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ ಹಿ **ಯುಗಗ್ಗಾಹ**-ಸದ್ದೋ।

ಪಠಮಂ।

೧೯೪೮. ಸಕಟಮಗ್ಗೇ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಚಕ್ಕಸ್ಸ ಪಥೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಚಕ್ಕಸ್ಸ ಪಥೇನ ಸಮಂ ಗಚ್ಛತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉಪ್ಪಥೇನಾಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉಪ್ಪಥೇನ ಸಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ। **ಉಪ್ಪಥೇನಾ**ತಿ ಅಮಗ್ಗೇನ। ಏವಂ ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯೇ ದಸ್ಸಿತೇ ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯತೋ ಆಪತ್ತಿವಿಸಯೋ ದಸ್ಸಿತೋಯೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ದುತಿಯಂ।

೧೯೪೯. ತತಿಯೇ ನತ್ಥಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ “ನ ಠಿತೋ ಅಗಿಲಾನೋ ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೫೧) ಏತಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಯಥಾರುತವಸೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸಾ ಉಚ್ಚಾರೋ ವಾ ಪಸ್ಸಾವೋ ವಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಕತೋ ನಾಮ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾಯ ಖೇಳೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತೇಪಿ ಬಾತ್ತಿಂಸಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ವಿಸುಂಯೇವ ದಸ್ಸಿತೋ ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹ “**ಉಚ್ಚಾರಾದಿಚತುಕ್ಕ**”ನ್ತಿ।

೧೯೫೦. ಏತ್ಥ ಹರಿತಂ ನಾಮ ಇದನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “**ಜೀವರುಕ್ಖಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿ। **ರುಕ್ಖಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ಜೀವಮಾನಕತಿಣಲತಾದೀನಮ್ಪಿ ಹರಿತೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ। “**ದಿಸ್ಸಮಾನಂ ಗಚ್ಛತೀ**”ತಿ ವಚನೇನೇವ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಗತಂ ಅಹರಿತನ್ತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಸಾಖಾ ವಾ ಭೂಮಿಲಗ್ಗಾ ದಿಸ್ಸಮಾನಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹರಿತಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೫೧. ಸಹಸಾ ವಚ್ಚಂ ನಿಕ್ಖಮತೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ವಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸಾವಾದೀನಮ್ಪಿ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಗಿಲಾನಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ”ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೯೫೨. ಪಲಾಲಣ್ಡುಪಕೇ ವಾಪೀತಿ ಪಲಾಲಚುಮ್ಬಟಕೇಪಿ। ಏತ್ಥ “ಅಪ್ಪಹರಿತಂ ಅಲಭನ್ತೇನಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಸುಕ್ಖತಿಣಾದಿಮ್ಹಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ। **ತಂ** ವಚ್ಚಂ ಪಚ್ಛಾ ಹರಿತಂ ಓತ್ಥರತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೫೩. ಏತೀತಿ ಪವಿಸತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। “ಖೇಳೇನ ಏವ ಚಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ತತಿಯಚತುತ್ಥಾನಿ।

೧೯೫೪. **ವಚ್ಚಕುಟಿಸಮುದ್ದಾದಿಉದಕೇಸೂತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಬ್ಬಂ ಅಪರಿಭೋಗಜಲಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನೇವ **"ತೇಸಂ ಅಪರಿಭೋಗತ್ತಾ"**ತಿ ಅಪರಿಭೋಗತ್ತಮೇವ ಕಾರಣಮಾಹ।

೧೯೫೫. **ಉದಕೋಘೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಜಾತೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಜಲನ್ತಿ** ಅಜಲಟ್ಠಾನಂ। **ಜಲೇತಿ** ಪರಿಭೋಗಾರಹಜಲೇ। ಇಧಾಪಿ ಥಲಕತೋ ಉದಕಂ ಓತ್ಥರತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

ಅಟ್ಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯೫೬-೭. ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ"**ತಿಆದಿ। **ಞೇಯ್ಯಾತಿ** ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಏತೇಸು ಸೇಖಿಯೇಸು। ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾ ಆದಿ ಯೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತಗ್ಗುಣಸಂವಿಞ್ಞಾಣೋಯಂ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ, ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾಅಪ್ಪಸದ್ದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಛಮಾ ಚ ನೀಚಾಸನಞ್ಚ ಠಾನಞ್ಚ ಪಚ್ಛಾ ಚ ಉಪ್ಪಥೋ ಚ **ಛಮಾನೀಚಾಸನಟ್ಠಾನಪಚ್ಛಾಉಪ್ಪಥಾ,** ತೇ ಸದ್ದಾ ಏತೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಅತ್ಥೀತಿ ತಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ **ಛಮಾ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪಥವಾ,** ಛಮಾದಿಪದವನ್ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ **ಠಾನ**-ಸದ್ದೇನ ಠಾ-ಧಾತುಸ್ಸೇವ ರೂಪತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾಗತೋ ಠಿತ-ಸದ್ದೋ ಗಹಿತೋ। "ದಸಸೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಣ್ಣಲೋಪೇನ, ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವಾ **"ದಸಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಮನುಭಾಸನೇ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀಹಿ ಏತೇಸು ದಸಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ ತುಲ್ಯಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಇಮಾನಿ ದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ, ಏಕೇಕಮೇತ್ಥ ಕಿರಿಯಂ, ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ, ಸಚಿತ್ತಕಂ, ಲೋಕವಜ್ಜಂ, ಕಾಯಕಮ್ಮಂ, ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ದುಕ್ಖವೇದನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೯೫೮-೯. **"ಛತ್ತ"**ನ್ತಿಆದೀನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಪದಾನಿ। ಏತಾನಿ ಏಕಾದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಪನ ಧಮ್ಮದೇಸನೇನ **ತುಲ್ಯಾವ** ಸದಿಸಾ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಇಮಾನಿ ಏಕಾದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ, ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಾನಿ, ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾನಿ, ಸಚಿತ್ತಕಾನಿ, ಲೋಕವಜ್ಜಾನಿ, ವಚೀಕಮ್ಮಾನಿ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಾನಿ, ದುಕ್ಖವೇದನಾನೀತಿ।

ಸೂಪೋದನೇನ ವಿಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಸೂಪೋದನ-ಸದ್ದೇನ ಲಕ್ಖಿತಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಬಹುತ್ತಾ ಇದಮೇವ ವಿಸೇಸಿತಂ। **ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮಂ ಮತನ್ತಿ** ಸಮುಟ್ಠಾನಾದೀಹಿ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮಾನಂ ಮತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ, ಕಿರಿಯಂ, ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಂ, ಸಚಿತ್ತಕಂ, ಲೋಕವಜ್ಜಂ, ಕಾಯಕಮ್ಮಂ, ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ದುಕ್ಖವೇದನನ್ತಿ।

೧೯೬೦. **ಅವಸೇಸಾ ತಿಪಞ್ಞಾಸಾತಿ** ಅವಸೇಸಾನಿ ತೇಪಞ್ಞಾಸಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ಸಮಾನಾ ಪಠಮೇನ ತೂತಿ** ಪಠಮೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿತೋ ಸಮಾನಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸದಿಸಸಮುಟ್ಠಾನಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಅನಾಪತ್ತಿ ಆಪದಾಸೂ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ, ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚರನ್ತಾನಂ ಚೋರುಪದ್ದವಾದಿ **ಆಪದಾ** ನಾಮ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ನದಿಸನ್ತರಣಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸೇಖಿಯೇಸು ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

೧೯೬೧. "ನ ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞೀ ಪರೇಸಂ ಪತ್ತಂ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದೀನಂ (ಪಾಚಿ॰ ೬೧೪) ಇಮಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ ನ ಪನಾಗತೋತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ನ ವುತ್ತೋ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಯಥಾವತ್ಥುಕಾವ ಆಪತ್ತಿಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಸೇಖಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೯೬೨. ಯೋ ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಸೋ **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ವಿನಯೇ ವಿಸಾರದೋ ಹೋತಿ, ವಿನೀತಮಾನಸೋ ಚ ಹೋತಿ, ಪರೇಹಿ ದುಪ್ಪಧಂಸಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ, **ತತೋ** ತಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ ಸಮಾಹಿತೋ ಸತತಂ ಇಮಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ **ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿನಿದಾನಂ ಇಮಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅತ್ಥತೋ, ಗನ್ಥತೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಚ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಞತ್ವಾ। **ವಿಸಾರದೋ**ತಿ ಸಾರಜ್ಜನಂ **ಸಾರದೋ,** ವಿಗತೋ ಸಾರದೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಿಸಾರದೋ, ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಯಾ, ಆಪತ್ತಾದಿವಿಭಾಗೇ ಚ ನಿಬ್ಭಯೋ ನಿರಾಸಙ್ಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಇಮಸ್ಸ ಜಾನನೇ ಏಸೋವ ಆನಿಸಂಸೋ, ಅಥ ಖೋ **ವಿನೀತಮಾನಸೋ ಚ ಹೋತಿ,** ಸಂಯತಚಿತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ**ತಿ ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಪರೇಹೀ**ತಿ ಇಮಂ ಅಜಾನನ್ತೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ। **ದುಪ್ಪಧಂಸಿಯೋ ಚ ಹೋತೀ**ತಿ ಅನಭಿಭವನೀಯೋ ಚ ಹೋತಿ।

ತತೋತಿ ತಸ್ಮಾ ವಿನಯೇ ವಿಸಾರದತಾದಿಸಬ್ಬಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಹೇತುತ್ತಾ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿಕ್ಖೇ**ತಿ ಸಜ್ಝಾಯನಸವನಾದಿವಸೇನ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಉಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಸತತ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ವಿಯ ಏತ್ಥಾಪಿ ಸತತಾಭಿಯೋಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಯಥಾಭೂತಪಟಿವೇಧಾಭಾವತೋ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಾಯ ಏಕಗ್ಗತಾಯ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಸಮಾಹಿತೋ"**ತಿ, ಸಮ್ಮಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಆಹಿತೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ।

೧೯೬೩. ಏವಂ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಕಾರನ್ತರೇನಾಪಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಇಮ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ತೇ**ತಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಯೇ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಯೇ ಥೇರಾ ವಾ ನವಾ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಾ ವಾ। **ಪರಮ**ನ್ತಿ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮೂಲಕಾರಣಸ್ಸ ಸೀಲಸ್ಸ ಪಕಾಸನತೋ ಉತ್ತಮಂ। **ಅಸಂಕರ**ನ್ತಿ ನಿಕಾಯನ್ತರಲದ್ಧೀಹಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ। **ಸಂಕರ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಗುಣೋಪೇತತ್ತಾ ಕಾಯಚಿತ್ತಸುಖಕಾರಣಂ ಸಮ್ಮುಖಿಂ ಕರೋತೀತಿ ಸಂಕರಂ। **ಸವನಾಮತ**ನ್ತಿ ಸದ್ದರಸಾದಿಯೋಗೇನ ಕಣ್ಣರಸಾಯನಂ। **ಅಮತ**ನ್ತಿ ತತೋಯೇವ ಅಮತಂ ಸುಮಧುರಂ। ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಾವಹತ್ತಾ ವಾ ಫಲೂಪಚಾರೇನ **ಅಮತಂ**। **ಇಮಂ** ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ। **ಅವೇಚ್ಚಾ**ತಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ವಿದಿತ್ವಾ। **ಅಧಿಕೇ**ತಿ ಅಧಿಸೀಲಾದಿಸಿಕ್ಖತ್ತಯಪ್ಪಕಾಸನೇನ ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ। **ಹಿತೇ**ತಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸುಖಹೇತುತ್ತೇನ ಹಿತೇ। ಹಿನೋತಿ ಅತ್ತನೋ ಫಲನ್ತಿ **"ಹಿತ"**ನ್ತಿ ಸುಖಹೇತು ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಲಿಸಾಸನೇ**ತಿ ಲೋಭಾದಿಕಿಲೇಸವಿದ್ಧಂಸನೇ। **ಸಾಸನೇ**ತಿ ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಸಾಸನೇಕದೇಸೇ। **ಪಟುತ್ತ**ನ್ತಿ ಬ್ಯತ್ತಭಾವಂ। **ನ ಯನ್ತಿ** ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಕೇ ತೇ**ತಿ ಕತಮೇ ತೇ। "ನ ಕೇಚಿ ಸನ್ತಿ ಚಾ"ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥೋ ಲಿಖಿತೋ।

ಏವಂ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - **ಪರಮಂ** ಉತ್ತಮಂ **ಅಸಂಕರಂ** ನಿಕಾಯನ್ತರಲದ್ಧೀಹಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ **ಸಂಕರಂ** ಸಕಲಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸುಖಾಭಿನಿಪ್ಫಾದಕಂ **ಸವನಾಮತಂ** ಸೋತರಸಾಯನಂ **ಇಮಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯಪ್ಪಕರಣಂ **ಅವೇಚ್ಚ** ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ

ವಿದಿತ್ವಾ **ಅಧಿಕೇ** ಅಧಿಸೀಲಾದಿಸಿಕ್ಖತ್ತಯಪ್ಪಕಾಸನೇನ ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ **ಹಿತೇ** ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸುಖಹೇತುಭೂತೇ **ಕಲಿಸಾಸನೇ** ಸಕಲಸಂಕಿಲೇಸವಿದ್ಧಂಸಕೇ **ಸಾಸನೇ** ವಿನಯಪಿಟಕಸಙ್ಖಾತೇ ಪರಿಯತ್ತಿಸಾಸನೇ ಯೇ ಪಟುತ್ತಂ ನ ಯನ್ತಿ, ತೇ ಕೇ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಯೇ ಇಮಂ ಪಕರಣಂ ಅವೇಚ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಠಿತಾ, ತೇ ಏಕಂಸತೋ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪಟುತ್ತಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೋ

೧೯೭೪. ಏವಂ ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗಪಾಳಿಯಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಆಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಸಾರಂ ನಾತಿಸಙ್ಖೇಪವಿತ್ಥಾರನಯೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದನನ್ತರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗಪಾಳಿಯಾ, ತದಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಆಗತವಿನಿಚ್ಛಯಸಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾರಭನ್ತೋ ಆಹ **‘‘ಭಿಕ್ಖುನೀನ’’**ನ್ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಮಿಂ ಅಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ವುತ್ತಾಪೇಕ್ಖಾಯಂ। **‘‘ಸಮಾಸೇನಾ’’**ತಿ ಇದಂ ಗನ್ಥವಸೇನ ಸಙ್ಖಿಪನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **‘‘ಕಿಞ್ಚಿಮತ್ತ’’**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ಥವಸೇನಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೬೫. **ಛನ್ದಸೋ**ತಿ ಮೇಥುನಸೇವನರಾಗಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇನ ಛನ್ದೇನ। ಏತೇನ "ಛನ್ದೇ ಪನ ಅಸತಿ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪಧಂಸಿತಾಯ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) **ಅಟ್ಠಕಥಾ** ಸೂಚಿತಾ **ಹೋತಿ**। ಸಾ ಸಮಣೀ ಪಾರಾಜಿಕಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೬೬-೭. "ಸಜೀವಸ್ಸ ಅಪಿ ಅಜೀವಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **"ಸನ್ಥತಂ ವಾ ಅಸನ್ಥತ"**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಅಙ್ಗಜಾತ"ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। **ಅತ್ತನೋ ತಿವಿಧೇ ಮಗ್ಗೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಮುಖಮಗ್ಗಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗೇ। ಏತ್ಥ "ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಅಸನ್ಥತೇ ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, **"ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯೇಭುಯ್ಯಅಕ್ಖಾಯಿತಾದಿಕ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಕ್ಖಾಯಿತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಾದೀನಂ ನವನ್ನಂ ಸಜೀವಸ್ಸಪಿ ಅಜೀವಸ್ಸಪಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸನ್ಥತಂ ವಾ ಅಸನ್ಥತಂ ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯಕ್ಖಾಯಿತಾದಿಕಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಅಸನ್ಥತೇ ವಾ ತಿವಿಧೇ ಮಗ್ಗೇ ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇ ತಿಲಫಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪವೇಸೇನ್ತೀ ಪರಾಜಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೬೮. **ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಚ್ಛಯಂ।

೧೯೬೯-೭೦. **ಅಧಕ್ಖಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕ್ಖಕಾನಂ ಅಧೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಂ ಉಬ್ಭನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಉಬ್ಭ**-ಸದ್ದೋ ಉದ್ಧಂ-ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ। ಇಧ "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ತಿನ್ತಸ್ಸ। **ಅವಸ್ಸುತಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಯಾ**ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಸಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **ಸರೀರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಪರೋಪಕ್ಕಮಮೂಲಕಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಾ"**ತಿ। ಏತ್ಥ "ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಕಾಯೇ"ತಿ ಚ "ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅವಸ್ಸುತಾ ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ **ಸರೀರಂ** ಅತ್ತನೋ **ಅಧಕ್ಖಕಂ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ** ಯಂ ಸರೀರಕಂ, ತೇನ ಸರೀರಕೇನ ಛುಪೇಯ್ಯ, **ತೇನ** ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೇನ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಕಾಯೇ **ಫುಟ್ಠಾ** ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ ವಾ, ಸಾ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೧-೨. **"ಗಹಿತಂ ಉಬ್ಭಜಾಣುನಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಪ್ಪರತೋ ಉದ್ಧಂ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತಮೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಅತ್ತನೋ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಕಾಯೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತ್ತನೋ "ಅಧಕ್ಖಕ"ನ್ತಿಆದಿವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಕಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ ಅವಸ್ಸುತಾಯ ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ **ಪುರಿಸಸ್ಸ** ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಂ ಫುಸನ್ತಿಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತಿ। ಅತ್ತನೋ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ತಥಾ ಅವಸ್ಸುತಾಯ ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಕಾಯಂ ಫುಸನ್ತಿಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತಿ।

೧೯೭೩. ಅತ್ತನೋ ಅವಸೇಸೇನ ಕಾಯೇನ ಅವಸ್ಸುತಾಯ ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ **ಕಾಯಂ** ಫುಸನ್ತಿಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಪಯೋಗೇ ಚ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಯೋಗೇ ಚ ತಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಯೇವ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೪. ಯಕ್ಖಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಪಣ್ಡಕಾನಂ ಕಾಯಂ "ಅಧಕ್ಖಕಂ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ತಥೇವ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯೇನ ಉಭತೋಅವಸ್ಸವೇ ಸತಿ ಫುಸನ್ತಿಯಾ **ಅಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಥೇವ ಯಕ್ಖಾದೀನಂ ಪಯೋಗೇಪಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೫. **ಏಕತೋವಸ್ಸವೇ ಚಾಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಸೇನ ಏಕತೋಅವಸ್ಸವೇ ಚಾಪಿ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮುದೀರಿತ**ನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತಭೂತೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯೇನ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಸ್ಸ ಕಾಯಂ ಫುಸನ್ತಿಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೬೧) ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವಸೇಸೇ ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತತೋ ಅವಸೇಸೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕತೋಅವಸ್ಸವೇ ಸತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾಮಸನಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉಭತೋಅವಸ್ಸವೇ ವಾ ಏಕತೋಅವಸ್ಸವೇ ವಾ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ಹೋತಿ।

೧೯೭೬. **"ಉಬ್ಭಕ್ಖಕಮಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲ"**ನ್ತಿ **ಯಂ** ಅಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತಂ ಇಧ ದಸ್ಸಿತಂ, ಏತ್ಥ ಏಕತೋಅವಸ್ಸವೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। ಕಪ್ಪರಸ್ಸ ಚ ಹೇಟ್ಠಾಪಿ **ಏತ್ಥೇವ** ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೭-೯. ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಚೇ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ **ಕೇಲಾಯತಿ** ಸೇವತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ನಾಸೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ಸೀಲವಿನಾಸೋ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗೇಹಪೇಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಗೇಹಸಿತಪೇಮ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಸಿತ-ಸದ್ದಲೋಪೋ, ಅತ್ಥೋ ಪನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗೇ ವುತ್ತನಯೋವ।

೧೯೮೦. **ಅವಿಸೇಸೇನಾ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ"ತಿ ವಾ "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ"ತಿ ವಾ ವಿಸೇಸಂ ಅಕತ್ವಾ।

೧೯೮೧. **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ವಾ। **ಮನೋಸುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಾದಿರಾಗರಹಿತಂ। **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ **ತತ್ಥ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ವಾ ವಿಸಯೇ **ನದೋಸತಾ** ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೮೨. **ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಸೀಲಭೇದಂ ಕತ್ವಾ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಪಕತತ್ತಾ ಆಹ **"ನೇವ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ"**ತಿ।

೧೯೮೩. **ಅಥಾ**ತಿ ವಾಕ್ಯಾರಮ್ಭೇ। **ನ ಹೋತಾಪತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಮಾಹ।

೧೯೮೪. "ಖೇತ್ತೇ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ "ಫುಟ್ಠಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ **"ಪಾರಾಜಿಕ"**ನ್ತಿಆದೀಹಿ, "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಖೇತ್ತೇ"ತಿಆದೀಹಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಪಾರಾಜಿಕ"ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಫುಟ್ಠಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇ"ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೯೮೫. **ತಥಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಲಾಪಿ ಸಾದಿಯತಿ। **ಖೇತ್ತೇ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀನಂ ಖೇತ್ತೇ। ಕಾಯೇನ ನಿಚ್ಚಲಾಯಪಿ ಚಿತ್ತೇನ ಸಾದಿಯನ್ತಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಾತಿ ಆಹ **"ವುತ್ತತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸತ್ಥುನಾ"**ತಿ , ಭಿಕ್ಖುಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ವಿಯ "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಇಧ "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೯೮೬. **ತಸ್ಸಾ** ಆಪತ್ತಿಯಾ। **ಕ್ರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಏವಂ ಸತೀ**ತಿ ಸಾದಿಯನಮತ್ತೇನೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಭಾವೇ ಸತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ "ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನ"ಮಿತಿವಿಧಾನಂ। **ತಬ್ಬಹುಲೇನೇವ ನಯೇನಾ**ತಿ ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಬಾಹುಲ್ಲೇನ ನಯೇನ ಖದಿರವನಾದಿವೋಹಾರೋ ವಿಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೯೮೭. **ತಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ **ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ** ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆಮಸನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ, "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ವಾ "ಇತ್ಥೀ"ತಿ ವಾ **ಅಜಾನಿತ್ವಾ** ಆಮಸನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಆಮಸನೇ ಸತಿ ಫಸ್ಸಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತಿಯಾ ವಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೮೮. **ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾಯಾ**ತಿ ಯಕ್ಖುಮ್ಮತ್ತಾಯ। **ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ**ತಿ ಪಿತ್ತಕೋಪೇನ ಉಮ್ಮಾದಪ್ಪತ್ತಾಯ। ಇದಞ್ಚ "ಅಸುಚೀ"ತಿ ವಾ "ಚನ್ದನ"ನ್ತಿ ವಾ ವಿಸೇಸತಂ ಅಜಾನನಮೇವ ಪಮಾಣಂ।

ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೯೮೯-೯೦. “**ಪಾರಾಜಿಕತ್ತಂ ಜಾನನ್ತೀ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **ಸಲಿಙ್ಗೇ ತು ಠಿತಾಯಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಲಿಙ್ಗೇಯೇವ ಠಿತಾಯ। ಇತಿ ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತಸ್ಮಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ನಿದಸ್ಸನೇ। ಇತರಾಯ ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ಆಪನ್ನತ್ತಾ ತಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “**ಸಾ ಚಾ**”ತಿ ಆಹ।

೯೯೯೧. ವುತ್ತಾವಸಿಟ್ಠಂ ಸಬ್ಬಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ “**ಸೇಸ**”ನ್ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಪಟಿಚ್ಛಾದನೇ।

ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೯೯೨-೫. **ಸಙ್ಘೇನಾ**ತಿ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನಾದೀಸು ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ। “**ಉಕ್ಖೇಪನೇ ಠಿತೋ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತಸ್ಸ ಅನೋಸಾರಿತಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ಯಾ ದಿಟ್ಠಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಯಂದಿಟ್ಠಿಕೋ,** ಸೋ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ । “**ತಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಗಹಣೇನಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನುವತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ತಂ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಅಞ್ಞಾಹಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ವಿಸುಮ್ಪಿ ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇಪಿ “ಏಸೋ ಖೋ ಅಯ್ಯೇ ಭಿಕ್ಖು ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೬೬೯) ನಯೇನ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಚ್ಚಮಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಂ ವತ್ಥುಂ ಅಚಜನ್ತೀ ಗಹೇತ್ವಾ ಯದಿ ತಥೇವ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ “ಯಾವತತಿಯಂ ಸಮನುಭಾಸಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಓಸಾನೇ**ತಿ ತತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಯ್ಯಕಾರಪ್ಪತ್ತವಸೇನ ಅಸ್ಸ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ। **ಅಸಾಕಿಯಧೀತರಾ**ತಿ ಅಸಾಕಿಯಧೀತಾ, ಪಚ್ಚತ್ತೇ ಕರಣವಚನಂ। “**ಪುನ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧೇಯಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುನ ತೇನೇವ ಚ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಭಿಕ್ಖುನಿಭಾವೇ ಪಟಿಸನ್ಧಾತುಂ ಅನರಹತಾ ವುತ್ತಾ।

೯೯೯೬. **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾತಿ ಏತಾಸಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। ಸಮನುಭಾಸನೇ ವುತ್ತಾ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೯೯೯೭. “ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ ವಾ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಹತ್ಥೋ ನಾಮ ಕಪ್ಪರಂ ಉಪಾದಾಯ ಯಾವ ಅಗ್ಗನಖಾ। ಏತಸ್ಸ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಸೇವನತ್ಥಾಯ ಉಬ್ಭಕ್ಖಕಂ ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಗಹಣಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೭೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ “**ಅಪಾರಾಜಿಕಖೇತ್ತಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿ। “ತ”ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ “ಯ”ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಅಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಙ್ಗಸ್ಸ ಯಂ ಗಹಣಂ, ತಂ ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಹತ್ಥೇ ಗಹಣಂ **ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ**।

೯೯೯೮. **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಯಂ ಗಹಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೯೯೯. ಅಸದ್ಧಮ್ಮ-ಸದ್ದೇನ ಮೇಥುನಸ್ಸಾಪಿ ವುಚ್ಚಮಾನತ್ತಾ ತತೋ ವಿಸೇಸೇತುಮಾಹ “**ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗ ...ಪೇ॰... ಕಾರಣಾ**”ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಸ್ಮಿಂ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೦೦. **ತತೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ। **ಪುರಿಸೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಕತ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ, “ಸಙ್ಕೇತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಆಗಮನಂ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಗಮನಿಚ್ಛಾಮತ್ತೇನ, ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ, ಪುರಿಸೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಓಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇಯೇವ ವತ್ಥುಪೂರಣಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ “ಸಙ್ಕೇತಂ ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಸೇವನತ್ಥಾಯ ಪುರಿಸೇನ ‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಆಗಚ್ಛಾ’ತಿ ವುತ್ತಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಪದೇ ಪದೇ ಆಪತ್ತಿ

ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ. ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಓಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೭೬) ಚ "ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಬ್ಭಾಗಮನಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ. ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಓಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೭೬) ಚ. ಏತ್ಥ ಚ **ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಆಗಚ್ಛಾ**ತಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛಾತಿ ಅತ್ಥೋ.

೧೦೦೧. **ತದತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ತಸ್ಸೇವ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸೇವನತ್ಥಾಯ. **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಞ್ಚಾ**ತಿ ವತ್ಥಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಓಕಾಸಂ. ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಾ ತದತ್ಥಾಯ ಕಾಯಂ ಉಪಸಂಹರೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ.

೧೦೦೨. ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಾದೀನಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ವತ್ಥೂನಂ ಪೂರಣೇನ "**ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾ**"ತಿ ಸಙ್ಖಾತಾ **ಅಯಂ** ಭಿಕ್ಖುನೀ **ವಿನಟ್ಠಾ ಹೋತಿ** ಸೀಲವಿನಾಸೇನ, ತತೋಯೇವ **ಅಸ್ಸಮಣೀ ಹೋತಿ** ಅಭಿಕ್ಖುನೀ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ.

೧೦೦೩. **ಅನುಲೋಮೇನ ವಾ**ತಿ ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಾದಿಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವಾ. **ಪಟಿಲೋಮೇನ ವಾ**ತಿ ತಬ್ಬಿಪರಿಯತೋ ಪಟಿಲೋಮೇನ ವಾ. **ಏಕನ್ತರಿಕಾಯ ವಾ**ತಿ ಏಕಮೇಕಂ ಅನ್ತರಿತ್ವಾ ಪುನ ತಸ್ಸಾಪಿ ಕರಣವಸೇನ ಏಕನ್ತರಿಕಾಯ ವಾ. ಅನುಲೋಮೇನ ವಾ ಪಟಿಲೋಮೇನ ವಾ ತಥೇಕನ್ತರಿಕಾಯ ವಾ ಅಟ್ಠಮಂ ವತ್ಥುಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೀ ಚುತಾತಿ ಯೋಜನಾ.

೧೦೦೪. ಏತದೇವ ಅತ್ಥಂ ಬ್ಯತಿರೇಕಮುಖೇನ ಸಮತ್ಥೇತುಮಾಹ "**ಅಥಾದಿತೋ**"ತಿಆದಿ. **ಸತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪೀ**ತಿ ಬಹುಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ. **ಸತ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಬಹು-ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ. ಪಾರಾಜಿಕಾ ನೇವ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ ತಂತಂವತ್ಥುಮೂಲಕಂ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ.

೧೦೦೫. ಯಾ ಪನ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನಾ, ದೇಸೇತ್ವಾ ತಾಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ. **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ "ನ ಪುನೇವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ. **ದೇಸಿತಾ ಗಣನೂಪಿಕಾ**ತಿ ದೇಸಿತಾ ದೇಸಿತಗಣನಮೇವ ಉಪೇತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಅಙ್ಗಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ. ತಸ್ಮಾ ಯಾ ಏಕಂ ಆಪನ್ನಾ, ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ದೇಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಪುನ ದೇಸೇತಿ, ಏವಂ ಅಟ್ಠ ವತ್ಥೂನಿ ಪೂರೇನ್ತೀಪಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ ನ ಹೋತಿ.

೧೦೦೬. **ಸಉಸ್ಸಾಹಾಯ ದೇಸಿತಾ**ತಿ ಪುನ ಆಪಜ್ಜನೇ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದೇಸಿತಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ ದೇಸನಾಗಣನಂ ನ ಉಪೇತಿ. ಕಿಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "**ದೇಸಿತಾಪಿ ಅದೇಸಿತಾ**"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ.

೧೦೦೭. **ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ**ತಿ "ಅಸದ್ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋ"ತಿ ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ. **ಉದ್ದಿಸಿತೋ**ತಿ ಪಕಾಸಿತೋ.

೧೦೦೮. ಅಯಮತ್ಥೋ ಕೇನ ವಚನೇನ ಉದ್ದಿಸಿತೋತಿ ಆಹ "**ವಿಞ್ಞೂ...ಪೇ॰... ಸಾಧಕಂ ವಚನಂ ಇದ**"ನ್ತಿ. **ಇದಂ ವಚನ**ನ್ತಿ "ವಿಞ್ಞೂ ಪಟಿಬಲೋ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೭೬) ಇದಂ ವಚನಂ. **ಸಾಧಕಂ** ಪಮಾಣಂ.

ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ.

೧೦೦೯. ಅವಸ್ಸುತಾ, ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾ, ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾತಿ ಇಮಾ **ಚತಸ್ಸೋ** ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯೋ ಮಹೇಸಿನಾ ಅಸಾಧಾರಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಮೇವ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ.

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ

ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೦೧೧. ಏವಂ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ ಆಗತಂ ಪಾರಾಜಿಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದನನ್ತರುದ್ದಿಟ್ಠಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ”**ತಿಆದಿ। **ಉಸ್ಸಯವಾದಾತಿ** ಕೋಧುಸ್ಸಯಮಾನುಸ್ಸಯವಸೇನ ವಿವದಮಾನಾ। ತತೋಯೇವ ಅಟ್ಟಂ ಕರೋತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ **ಅಟ್ಟಕಾರೀ**। ಏತ್ಥ ಚ **“ಅಟ್ಟೋ”**ತಿ ವೋಹಾರಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ “ಅಧಿಕರಣ”ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಮುಖಮಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ **ಮುಖರೀ,** ಬಹುಭಾಣೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನರೇನ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** “ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೬೭೯) ದಸ್ಸಿತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಮನುಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ಕಿರಾತಿ** ಪದಪೂರಣೇ, ಅನುಸ್ಸವನೇ ವಾ।

೧೦೧೨. **ಸಕ್ಖಿಂ ವಾತಿ** ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಜಾನನಕಂ ವಾ। ಅಟ್ಟಂ ಕಾತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಪದೇ ಪದೇ ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೧೩. **ವೋಹಾರಿಕೇತಿ** ವಿನಿಚ್ಛಯಾಮಚ್ಚೇ।

೧೦೧೪. **ಅನನ್ತರನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ವಚನಾನನ್ತರಂ।

೧೦೧೫. **ಇತರೋತಿ** ಅಟ್ಟಕಾರಕೋ। **ಪುಬ್ಬಸದಿಸೋವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ಪಠಮಾರೋಚನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯಾರೋಚನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೦೧೬. “ತವ, ಮಮಾಪಿ ಚ ಕಥಂ ತುವಮೇವ ಆರೋಚೇಹೀ”ತಿ ಇತರೇನ **ವುತ್ತಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಥಾಕಾಮನ್ತಿ** ತಸ್ಸಾ ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ವಚನೇ ಯಂ ಪಠಮಂ ವತ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ, ತಂ ಇಚ್ಛಾನುರೂಪಂ ಆರೋಚೇತು।

೧೦೧೮-೯. ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಯಥಾ ತಥಾ ಆರೋಚಿತಕಥಂ ಸುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಥಾ ತಥಾತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಕಾರೇನ। **ತೇಹೀತಿ** ವೋಹಾರಿಕೇಹಿ। **ಅಟ್ಟೇ ಪನ ಚ ನಿಟ್ಠಿತೇತಿ** ಅಟ್ಟಕಾರಕೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಪರಾಜಿತೇ। ಯಥಾಹ “ಪರಾಜಿತೇ ಅಟ್ಟಕಾರಕೇ ಅಟ್ಟಪರಿಯೋಸಾನಂ ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ। **ಅಟ್ಟಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇತಿ** ಏತ್ಥ “ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ತಸ್ಸ ಅಟ್ಟಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೨೦-೨೩. ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ದೂತಂ ವಾಪೀ”**ತಿಆದಿ। ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಮನುಸ್ಸೇಹಿ ದೂತಂ ವಾಪಿ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಯಾ ಪನ ಆಕಡ್ಢೀಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೇಹೀತಿ** ಗಾಮದಾರಕಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ। ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಂ ಅನೋದಿಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಓದಿಸ್ಸ ವುತ್ತೇ ತೇಹಿ ಗಹಿತದಣ್ಡೇ ತಸ್ಸಾ ಚ ಗೀವಾತಿ ಸೂಚಿತಂ ಹೋತಿ। ಯಾ ರಕ್ಖಂ ಯಾಚತಿ , **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ರಕ್ಖಾಯಾಚನೇ ತಸ್ಸಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಞ್ಞತೋ ಸುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾದೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾ ಗಹಿತಾ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಥಿನೇನ ತುಲ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸಕಿರಿಯಂ ಇದ”**ನ್ತಿ। **ಇದಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ಕಿರಿಯಾಯ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ **ಸಕಿರಿಯಂ** ಅಟ್ಟಕರಣೇನ ಆಪಜ್ಜನತೋ। **“ಸಮುಟ್ಠಾನ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಅಟ್ಟಕಾರಿಕಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೧೪-೫. **ಜಾನನ್ತೀ**ತಿ "ಸಾಮಂ ವಾ ಜಾನಾತಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆರೋಚೇನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೮೪) ವುತ್ತನಯೇನ ಜಾನನ್ತೀ। **ಚೋರಿ**ನ್ತಿ ಯಾಯ ಪಞ್ಚಮಾಸಗ್ಘನಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಸನ್ತಕಂ ಅವಹರಿತಂ, ಅಯಂ ಚೋರೀ ನಾಮ। **ವಜ್ಝಂ ವಿದಿತ**ನ್ತಿ "ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ವಧಾರಹಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವಿದಿತಂ। **ಸಙ್ಘ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ। **ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾ**ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ। **ರಾಜಾನಂ ವಾ**ತಿ ರಞ್ಞಾ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ತಂ ರಾಜಾನಂ ವಾ। ಯಥಾಹ "ರಾಜಾ ನಾಮ ಯತ್ಥ ರಾಜಾ ಅನುಸಾಸತಿ, ರಾಜಾ ಅಪಲೋಕೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। **ಗಣಮೇವ ವಾ**ತಿ "ತುಮ್ಹೇವ ತತ್ಥ ಅನುಸಾಸಥಾ"ತಿ ರಾಜೂಹಿ ದಿನ್ನಂ ಗಾಮನಿಗಮಮಲ್ಲಗಣಾದಿಕಂ ಗಣಂ ವಾ। **ಮಲ್ಲಗಣಂ** ನಾಮ ಪಾನೀಯಟ್ಠಪನಪೋಕ್ಖರಣಿಖಣನಾದಿಪುಞ್ಞಕಮ್ಮನಿಯುತ್ತೋ ಜನಸಮೂಹೋ। ಏತೇನೇವ ಏವಮೇವ ದಿನ್ನಗಾಮವರಾ ಪೂಗಾ ಚ ಸೇನಿಯೋ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ। **ಕಪ್ಪ**ನ್ತಿ ಚ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣಂ ಕಪ್ಪಂ। ಸಾ ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಹುತ್ವಾ ಯಾ ಚೋರಿಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

೧೦೧೬. **ಪಞ್ಚಮಾಸಗ್ಘನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಮಾಸಞ್ಚ ಪಞ್ಚಮಾಸಗ್ಘನಕಞ್ಚ ಪಞ್ಚಮಾಸಗ್ಘನನ್ತಿ ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸನಯೇನ ಪಞ್ಚಮಾಸಸ್ಸಾಪಿ ಗಹಣಂ। **ಅತಿರೇಕಗ್ಘನಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೧೦೧೭. ಪಬ್ಬಜಿತಂ ಪುಬ್ಬಂ ಯಾಯ ಸಾ **ಪಬ್ಬಜಿತಪುಬ್ಬಾ**। ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾಪಿ ತಿತ್ಥಾಯತನಾದೀಸು ಯಾ ಪಠಮಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೧೮-೨೦. ಇದಾನಿ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಾದಿಆಪತ್ತಿವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ ಚ ಯಾ ಚೋರಿ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಇಧ "ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಇದಂ ಕಪ್ಪಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ ಚಾ**ತಿ ಅಭಿನವಂ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ, ಬನ್ಧತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭವೇಯ್ಯ। "ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ದ್ವಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಕಮ್ಮನ್ತೇತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ, ತತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಯ್ಯಕಾರಪ್ಪತ್ತಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೦೨೦. **ಅಜಾನನ್ತೀ**ತಿ ಚೋರಿಂ ಅಜಾನನ್ತೀ। (ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।)

೧೦೨೧. **ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ। **ವಾಚಚಿತ್ತತೋ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ವಾಚಾಚಿತ್ತೇಹಿ। **ಕಾಯವಾಚಾದಿತೋ ಚೇವಾ**ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಯಥಾಹ "ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಪಕ್ಕನ್ತಾಸು ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಅಗನ್ತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ವಾ ನದಿಂ ವಾ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಿತಕಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ವಾ ನದಿಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೮೩)। **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾವುಟ್ಠಾಪನವಸೇನ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಂ।

ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೨೨-೪. **ಗಾಮನ್ತರ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ। ಯಾ ಏಕಾ ಸಚೇ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನದೀಪಾರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ನದಿಯಾ ಪಾರಂ **ನದೀಪಾರಂ**। **"ಏಕಾ ವಾ"**ತಿ ಉಪರಿಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಓಹೀಯೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವಿನಾ ಭವೇಯ್ಯ। ಇಧ "ಅರಞ್ಞೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಅರಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ "ಇನ್ದಖೀಲ"ಇಚ್ಚಾದಿನಾ ವಕ್ಖತಿ। "ಏಕಾ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯ, ಏಕಾ ವಾ ಗಣಮ್ಹಾ ಓಹೀಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಕ್ಕಮೋ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **"ರತ್ತಿಂ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯಾ"**ತಿ ಅನ್ತೇ ವುತ್ತಂ । ತೇನೇವ

ವಿಭಾಗವಿನಿಚ್ಛಯೇ ದೇಸನಾರುಳ್ಹಕ್ಕಮೇನೇವ “ಪುರೇರುಣೋದಯಾಯೇವಾ”ತಿಆದಿಂ ವಕ್ಖತಿ। ಸಾ ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕಂ ಗರುಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನಾ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಠಮಂ ಆಪತ್ತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕೋ,** ವೀತಿಕ್ಕಮಕ್ಖಣೇಯೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಗರುಕಂ ಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಕಗಾಮಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿಯಾ।

೧೦೩೫. **ತತೋ** ಸಕಗಾಮತೋ।

೧೦೩೬-೭. ಏಕೇನ ಪದವಾರೇನ ಇತರಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ, ಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮೇ ವಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಓಕ್ಕನ್ತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಪರಿಕ್ಖೇಪೇ ಉಪಚಾರೇ”ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೦೩೮-೯. **ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪವಿಟ್ಠಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ। **ಅಯಮೇವ ನಯೋ**ತಿ “ಏಕೇನ ಪದವಾರೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುತಿಯೇನ ಗರುಕಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ।

ವತಿಚ್ಛಿದ್ದೇನ ವಾ ಖಣ್ಡಪಾಕಾರೇನ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಪಾಕಾರೇನಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ **ವಾ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಭಿಕ್ಖುವಿಹಾರಸ್ಸ ಭೂಮಿ ತಾಸಮಕಪ್ಪಿಯಾ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ವಿಹಾರಸ್ಸ ಭೂಮಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಹಾರಭೂಮಿ ಗಹಿತಾ। **“ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕೋಚಿ ದೋಸೋ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಯೋ ಕೋಚಿ ದೋಸೋ।

೧೦೪೦. **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **“ಅಕಪ್ಪಿಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ತತ್ಥಾಪಿ ಪವಿಟ್ಠಾಯ ಗಾಮನ್ತರಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಮಾಹ।

೧೦೪೧. “ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಿಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೯೨) ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಹತ್ಥಿ...ಪೇ॰... ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾಪತ್ತಿ, ಪದಸಾ ಗಮನೇ ಪನಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೦೪೨. **“ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ...ಪೇ॰... ಆಪತ್ತಿ ಪವಿಸನ್ತಿಯಾ”**ತಿ ವುತ್ತಸ್ಸೇವತ್ಥಸ್ಸ ಉಪಸಂಹಾರತ್ತಾ ನ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸೋ।

೧೦೪೩-೪. **ಲಕ್ಖಣೇನುಪಪನ್ನಾಯಾ**ತಿ “ನದೀ ನಾಮ ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ತೇಮಿಯತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೯೨) ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾಯ ನದಿಯಾ। ಯಾ ಪಾರಂ ತೀರಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾನ ತೀರೇ ಠಪೇನ್ತಿಯಾತಿ “ಇದಾನಿ ಪದವಾರೇನ ಅತಿಕ್ಕಮತೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಕಾಲೇ ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರತೀರೇ ಠಪೇನ್ತಿಯಾ। “ದುತಿಯಪಾದುದ್ಧಾರೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೯೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **“ಅತಿಕ್ಕಮೇ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಉದ್ಧಾರೋ ಗಹಿತೋ।

೧೦೪೫. **ಅನ್ತರನದಿ**ಯನ್ತಿ ನದಿವೇಮಜ್ಝೇ। **ಭಣ್ಡಿತ್ವಾ**ತಿ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ। **ಓರಿಮಂ ತೀರ**ನ್ತಿ ಆಗತದಿಸಾಯ ತೀರಂ। ತಥಾ ಪಠಮೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ , ದುತಿಯೇ ಗರು ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಸಕಲೇನ ವಚನೇನ “ಇತರಿಸ್ಸಾ ಪನ ಅಯಂ ಪಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪರತೀರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಪಿ** ಉಲ್ಲಿಙ್ಗಿತಾ।

೧೦೪೬. **ರಜ್ಜುಯಾ**ತಿ ವಲ್ಲಿಆದಿಕಾಯ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ರಜ್ಜುಯಾ।

೧೦೪೭. **ಪಿವಿತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಾನೀಯ”ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭಣ್ಡಧೋವನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅಥಾ**ತಿ ವಾಕ್ಯಾರಮ್ಭೇ ನಿಪಾತೋ। “ನಹಾನಾದಿಕಿಚ್ಚಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಓರಿಮಮೇವ ತೀರಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಲಯಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಆಹ **“ವಟ್ಟತೀ**”ತಿ।

೧೦೪೮. ಪದಸಾನದಿಂ ಓತರಿತ್ವಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇತುಂ ಆರೋಹಿತ್ವಾ ತಥಾ ಪದಸಾ ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೪೯. **ಗನ್ತ್ವಾ ನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ನದಿ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಉತ್ತರಣಕಾಲೇ ಪದಸಾ ಯಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೫೦. **ವೇಗೇನಾ**ತಿ ಏಕೇನೇವ ವೇಗೇನ, ಅನ್ತರಾ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೫೧. **“ನಿಸೀದಿತ್ವಾ**”ತಿ ಇದಂ “ಖನ್ಧೇ ವಾ”ತಿಆದೀಹಿಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಖನ್ಧಾದಯೋ ಚೇತ್ಥ ಸಭಾಗಾನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಹತ್ಥಸಙ್ಘಾತನೇ ವಾ**ತಿ ಉಭೋಹಿ ಬದ್ಧಹತ್ಥವಲಯೇ ವಾ।

೧೦೫೨-೩. **ಪಾಸ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ। **“ಆಭೋಗಂ ವಿನಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗೇ ಕತೇ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ “ಸಚೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಸವನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಕುರುಮಾನಾ ‘ಪುರೇಅರುಣೇಯೇವ ದುತಿಯಿಕಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕರೋತಿ, ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ ಏವ ಚಸ್ಸಾ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೯೨)। ನಾನಾಗಬ್ಭೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಏಕಗಬ್ಭೇಪಿ ವಾ**”ತಿ। ಏಕಗಬ್ಭೇಪಿ ವಾ ದುತಿಯಿಕಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಪೇನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೫೪. **ದುತಿಯಾಪಾಸ**ನ್ತಿ ದುತಿಯಿಕಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ। “ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಸಚೇ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠೇತಿ, ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೫೫-೬. ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಞ್ಚಧನುಸತಿಕಸ್ಸ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೪) ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ತತೋ ನಿವತ್ತೇತುಮಾಹ **“ಇನ್ದಖೀಲಮತಿಕ್ಕಮ್ಮಾ**”ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ದೀಪಿತ**ನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** “ಅರಞ್ಞೇತಿ ಏತ್ಥ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಇನ್ದಖೀಲಾ ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಅರಞ್ಞ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೯೨) ಏವಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಮೇವ **ಅರಞ್ಞಂ** ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಿಕಾಯ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಂ ವಿಜಹನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **“ಜಹಿತೇ**”ತಿ ಇದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಉಪಚಾರೇ”ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೧೦೫೭. **ಸಾಣಿಪಾಕಾರಪಾಕಾರತರುಅನ್ತರಿತೇ** ಠಾನೇ ಅಸತಿ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರೇ ಸತಿಪಿ ಸವನೂಪಚಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೫೮-೬೦. **ಏತ್ಥ ಕಥ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ದೂರೇಪಿ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ, ಏವರೂಪೇ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಆಪತ್ತಿನಿಯಮೋ ಕಥಂ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನೇಕೇಸು ಠಾನೇಸು “ಸವನೂಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೇ”ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನತ್ತಾ ತತ್ಥ ಲಕ್ಖಣಂ ಠಪೇತುಮಾಹ **“ಮಗ್ಗ... ಪೇ॰... ಏವರೂಪಕೇ**”ತಿ। ಏತ್ಥ “ಠಾನೇ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಕೂಜನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಯಥಾವಣ್ಣವವತ್ಥಾನಂ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಅಬ್ಯತ್ತಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ।

ಏವರೂಪಕೇ ಠಾನೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾರೋಚನೇ ವಿಯ ಚ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ ವಿಯ ಚ "ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಕೂಜನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದಸ್ಸ ಸವನಾತಿಕ್ಕಮೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಗರುಕಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಗರುಕಾ ಹೋತೀ"**ತಿ ಇದಂ "ದುತಿಯಿಕಂ ನ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿರುಸ್ಸಾಹವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಓಹೀಯಿತ್ವಾಥ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಗಣಮ್ಹಾ ಓಹೀಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ।

೧೦೬೧. ಅಥ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಓಹೀಯಿತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಇದಾನಿ ಅಹಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಿ" ಇತಿ ಏವಂ ಸಉಸ್ಸಾಹಾ ಅನುಬನ್ಧತಿ, ವಟ್ಟತಿ, ದುತಿಯೋಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೦೬೨. "ಗಚ್ಛತು ಅಯಂ" ಇತಿ ಉಸ್ಸಾಹಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಓಹೀನಾ ಚೇ, ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ।

೧೦೬೩. ಇತರಾಪೀತಿ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಾಪಿ। **ಓಹೀಯತು ಅಯನ್ತಿ ಚಾತಿ** ನಿರುಸ್ಸಾಹಪ್ಪಕಾರೋ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ। ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ ಸಮತ್ಥಯಿತುಮಾಹ **"ಸಉಸ್ಸಾಹಾ ನ ಹೋತಿ ಚೇ"**ತಿ।

೧೦೬೪-೫. ಪುರಿಮಾ ಏಕಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಯಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕಮೇವ **ಏಕಕಂ। ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಇತರಾ ಪಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಗಣಮ್ಹಾಓಹೀಯನೇ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥೋ। ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೬೬-೭. ಗಾಮನ್ತರಗತಾಯಾತಿ ಗಾಮಸೀಮಗತಾಯ। "ನದಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪತ್ತಿಯೋಚತಸ್ಸೋಪೀತಿ** ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸ ಗಾಮನ್ತರಗಮನ ನದಿಪಾರಗಮನ ಗಣಮ್ಹಾಓಹೀಯನ ಸಙ್ಖಾತಾ ಚತಸ್ಸೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯೋ। ಗಣಮ್ಹಾಓಹೀಯನಮೂಲಕಾಪತ್ತಿಯಾ ಗಾಮತೋ ಬಹಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತೇಪಿ ಗಾಮನ್ತರೋಕ್ಕಮನಮೂಲಕಾಪತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತೇಪಿ **ಏಕಕ್ಖಣೇತಿ** ಗಾಮೂಪಚಾರಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

೧೦೬೮-೯. ಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯಾತಾ ದುತಿಯಿಕಾ, ಸಾ ಚ ಪಕ್ಕನ್ತಾ ವಾ ಸಚೇ ಹೋತಿ, ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ವಾ ಹೋತಿ, ಪೇತಾನಂ ಲೋಕಂ ಯಾತಾ ವಾ ಹೋತಿ, ಕಾಲಕತಾ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತಾ ವಾ ಹೋತಿ, ತಿತ್ಥಾಯತನಸಙ್ಕನ್ತಾ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ನಟ್ಠಾ ವಾ ಹೋತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಾ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವರೂಪೇ ಕಾಲೇ ಗಾಮನ್ತರೋಕ್ಕಮನಾದೀನಿ...ಪೇ○... ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯಪಿ ಏವಂ ಚತ್ತಾರಿಪಿ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೭೦. "ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ"ತಿ ಇದಂ ಗಾಮಾಭಾವೇನ ವುತ್ತಂ, ನ ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸತಾಯ।

೧೦೭೧. ಗಾಮಭಾವತೋ ನದಿಪಾರಗಮನಗಣಮ್ಹಾಓಹೀಯನಾಪತ್ತಿ ನ ಸಮ್ಭವತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಸಕಗಾಮತ್ತಾ ಗಾಮನ್ತರಗಮನಮೂಲಿಕಾಪತ್ತಿ ಚ ದಿವಸಭಾಗತ್ತಾ ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸಮೂಲಿಕಾಪತ್ತಿ ಚ ನ ಸಮ್ಭವತೀತಿ ಆಹ **"ಸಕಗಾಮೇ...ಪೇ○... ನ ವಿಜ್ಜರೇ"**ತಿ। **ಯಥಾಕಾಮ**ನ್ತಿ ಯಥಿಚ್ಛಿತಂ, ದುತಿಯಿಕಾಯ ಅಸನ್ತಿಯಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೭೨. ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಯೋ ಪಠಮನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ ತುಲ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗಾಮನ್ತರಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೦೭೩. **ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಚೇವಾತಿ** "ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಧಮ್ಮೇನ ವಿನಯೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಕಾರಕಸಙ್ಘಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ತಸ್ಸೇವ ಕಾರಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಛನ್ದಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಓಸಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನವಸೀಮಾಸಮ್ಮನ್ನನೇ ಚ। ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ದುವೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೭೪. **ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇತಿ** ಓಸಾರಣಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಸಾನೇ। **ತಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನ್ತಿ** "ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ಓಸಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕಾ, ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ಓಸಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೯೭) ತಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ವುತ್ತಂ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಚ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ। **ಅಧಮ್ಮೇ ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ಓಸಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕಾ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ಓಸಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ।

೧೦೭೫. **ಗಣಸ್ಸಾತಿ** ತಸ್ಸೇವ ಕಾರಕಗಣಸ್ಸ। **ವತ್ತೇ ವಾ ಪನ ವತ್ತನ್ತಿನ್ತಿ** ತೇಚತ್ತಾಲೀಸಪ್ಪಭೇದೇ ನೇತ್ತಾರವತ್ತೇ ವತ್ತಮಾನಂ। ತೇಚತ್ತಾಲೀಸಪ್ಪಭೇದಂ ಪನ **ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೩೭೬) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ನೇತ್ತಾರವತ್ತೇತಿ** ಕಮ್ಮತೋ ನಿತ್ಥರಣಸ್ಸ ಹೇತುಭೂತೇ ವತ್ತೇ।

೧೦೭೭. ಓಸಾರಣಂ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಅನಾಪುಚ್ಛನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೦೭೮-೯. **ಅವಸ್ಸುತಾತಿ** ಮೇಥುನರಾಗೇನ ತಿನ್ತಾ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। **"ಮನುಸ್ಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಕ್ಖಾದೀನಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ। "ಉದಕೇ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **ಆಮಿಸನ್ತಿ** ಅಞ್ಞತ್ರ ದನ್ತಪೋನಾ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಸ್ಸ ಗಹಣಂ। **ಪಯೋಗತೋತಿ** ಪಯೋಗಗಣನಾಯ।

೧೦೮೦. **ಏಕತೋವಸ್ಸುತೇತಿ** ಪುಮಿತ್ಥಿಯಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗನಿದ್ದೇಸೋ। ಕಥಮೇತಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ? "ಏಕತೋಅವಸ್ಸುತೇತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅವಸ್ಸುತಭಾವೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನೇತಂ ನ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪಾಳಿಯಾ ಸಮೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೦೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಏತಂ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ** "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅವಸ್ಸುತಭಾವೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ ಏತಂ ನಿಯಮನಂ ನ ವುತ್ತಂ। **ತನ್ತಿ** ತಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಅವಚನಂ। **ಪಾಳಿಯಾ ಸಮೇತೀತಿ** "ಏಕತೋಅವಸ್ಸುತೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೧-೭೦೨) ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತಪಾಳಿಯಾ, "ಅನವಸ್ಸುತೋತಿ ಜಾನನ್ತೀ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೩) ಇಮಾಯ ಚ ಪಾಳಿಯಾ ಸಮೇತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅವಸ್ಸುತಭಾವೋ ನಪ್ಪಮಾಣಂ, ಕಿಂ "ಅನವಸ್ಸುತೋತಿ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಚನೇನ। "ಅನಾಪತ್ತಿ ಉಭೋ ಅನವಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನವಸ್ಸುತಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ। **ಅಜ್ಝೋಹಾರಪಯೋಗೇಸು** ಬಹೂಸು **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಚಯೋ** ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾನಂ ಸಮೂಹೋ ಸಿಯಾ, ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಬಹೂನಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೦೮೧. ಸಮ್ಭವೇ, ಬ್ಯಭಿಚಾರೇ ಚ ವಿಸೇಸನಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಭವತೀತಿ **"ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಾನ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ವಿಸೇಸನಂ ಯಕ್ಖಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಉಭತೋಅವಸ್ಸುತೇ ಸತಿ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಾನಂ ಯಕ್ಖಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಚ ಪಣ್ಡಕಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಚ ತಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾ**-ಸದ್ದೇನೇತ್ಥ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಜ್ಝೋಹಾರಪಯೋಗೇಸು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಚಯೋ ಸಿಯಾ"ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಮತಿದಿಸತಿ।

೧೦೮೨. ಏತ್ಥಾತಿ ಇಮೇಸು ಯಕ್ಖಾದೀಸು। ಏಕತೋಅವಸ್ಸುತೇ ಸತಿ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸೇಸು ಏಕತೋ, ಉಭತೋ ವಾ ಅನವಸ್ಸುತೇಸು। **ಉದಕೇ ದನ್ತಕಟ್ಠಕೇತಿ** ಉದಕಸ್ಸ, ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಗಹಣೇ। **ಪರಿಭೋಗೇ ಚಾತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚೇವ ಪರಿಭೋಗೇ ಚ।

೧೦೮೩-೪. ಉಭಯಾವಸ್ಸುತಾಭಾವೇತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಚ ಉಭಿನ್ನಂ ಅವಸ್ಸುತತ್ತೇ ಅಸತಿ ಯದಿ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ , ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯಂ** ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ। **ನ ಚ ಅವಸ್ಸುತೋತಿ** ನೇವ ಅವಸ್ಸುತೋತಿ ಞತ್ವಾ। ಯಾ ಪನ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾದೀನಞ್ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಯಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸಾ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾವ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೦೮೫. ಉಯ್ಯೋಜನೇತಿ "ಕಿಂ ತೇ ಅಯ್ಯೇ ಏಸೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ ಕರಿಸ್ಸತಿ ಅವಸ್ಸುತೋ ವಾ ಅನವಸ್ಸುತೋ ವಾ, ಯತೋ ತ್ವಂ ಅನವಸ್ಸುತಾ, ಇಙ್ಘ ಅಯ್ಯೇ ಯಂ ತೇ ಏಸೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ ದೇತಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ, ತಂ ತ್ವಂ ಸಹತ್ಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದ ವಾ ಭುಞ್ಜ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೫) ವುತ್ತನಯೇನ ನಿಯೋಜನೇ। **ಏಕಿಸ್ಸಾತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ। **ಇತರಿಸ್ಸಾತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಿ** ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಆಮಿಸಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ। **ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಚಾತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ದುಕ್ಕಟಾನಿ। **ಭೋಗೇಸೂತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ತಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಆಮಿಸಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೇಸು। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಗಣೋ ಸಿಯಾತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸಮೂಹೋ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೮೬-೭. ಭೋಜನಸ್ಸಾವಸಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಭೋಜನಪರಿಯನ್ತೇ। **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಾತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

ಯಕ್ಖಾದೀನನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪೇತಪಣ್ಡಕತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ಗಹಿತಾ। **ತಥೇವ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಸ್ಸ। "ಗಹಣೇ ಉಯ್ಯೋಜನೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಗಹಣೇತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಗಹಣೇ। **ಉಯ್ಯೋಜನೇತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಅತ್ತನೋ ಉಯ್ಯೋಜನೇ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಉದಕದನ್ತಪೋನಾನಂ। **ಪರಿಭೋಗೇತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಪರಿಭುಞ್ಜನೇ। **ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿಕಿತ್ತಿತನ್ತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ।

೧೦೮೮. ಸೇಸಸ್ಸಾತಿ ಉದಕದನ್ತಪೋನತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾಮಿಸಸ್ಸ। **"ಗಹಣುಯ್ಯೋಜನೇ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೧೦೮೯-೯೦. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಅನವಸ್ಸುತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, "ಕುಪಿತಾ ವಾ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, "ಕುಲಾನುದ್ದಯತಾ ವಾಪಿ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾದೀನಞ್ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ "ಅನಾಪತ್ತಿ 'ಅನವಸ್ಸುತೋ'ತಿ ಜಾನನ್ತೀ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, 'ಕುಪಿತಾ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೀ'ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, 'ಕುಲಾನುದ್ದಯತಾಯ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೀ'ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೮)।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೦೯೧. ಸತ್ತಮನ್ತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕುಪಿತಾ ಅನತ್ತಮನಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ ಬುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀ"ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಂ (ಪಾಚಿ॰ ೭೧೦) ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಟ್ಠಮನ್ತಿ** "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಅಧಿಕರಣೇ ಪಚ್ಚಾಕತಾ"ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಂ (ಪಾಚಿ॰ ೭೧೬) ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

ಸತ್ತಮಟ್ಠಮಾನಿ।

೧೦೯೧. **ನವಮೇ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪನೇವ ಸಂಸಟ್ಠಾ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿಆದಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾಚಿ॰ ೭೨೨) ಚ। **ದಸಮೇ**ತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ ಸಂಸಟ್ಠಾವ ಅಯ್ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ವಿಹರಥ, ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ನಾನಾ ವಿಹರಿತ್ಥಾ"ತಿಆದಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾಚಿ॰ ೭೨೮) ಚ।

ನವಮದಸಮಾನಿ।

೧೦೯೩. ತೇನ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗಾಗತೇನ **ದುಟ್ಠದೋಸದ್ವಯೇನ** ಚ ತತ್ಥೇವ ಆಗತೇನ ತೇನ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಇಧಾಗತಾನಿ ಛ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಏವಂ ನವ ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕಾ । **ಇತೋ** ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗತೋ **ಚತ್ತಾರಿ** ಯಾವತತಿಯಕಾನಿ **ತತೋ** ಮಹಾವಿಭಙ್ಗತೋ **ಚತ್ತಾರಿ** ಯಾವತತಿಯಕಾನೀತಿ ಏವಂ **ಅಟ್ಠ** ಯಾವತತಿಯಕಾನಿ, ಪುರಿಮಾನಿ ನವ ಚಾತಿ ಸತ್ತರಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಮಯಾ ಚೇತ್ಥ ದಸ್ಸಿತಾನೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೦೬೪-೫. ಏವಂ ಸತ್ತರಸಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತದನನ್ತರಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಂ ಪತ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿ। **"ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಂ ಪತ್ತ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪದೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ಅನಧಿಟ್ಠಾನುಪಗೇ ಪತ್ತೇ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ತ-ಸದ್ದಾಪೇಕ್ಖಾಯ **ಭಿಕ್ಖುನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಾ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ। **ಪತ್ತಸನ್ನಿಧಿಕಾರಣಾ**ತಿ ಅನಧಿಟ್ಠಾಯ, ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಕಾರಣಾ।

೧೦೬೬. ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸೇಸೋ ಸಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಅವಸೇಸಸಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಮಗ್ಗೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ**ತಿ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗಪಠಮಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೧೦೬೭. ವಿಸೇಸೋವ **ವಿಸೇಸತಾ**।

ಪಠಮಂ।

೧೦೬೮. ಅಕಾಲೇತಿ "ಅನತ್ಥತಕಥಿನೇ ವಿಹಾರೇ ಏಕಾದಸ ಮಾಸಾ, ಅತ್ಥತಕಥಿನೇ ವಿಹಾರೇ ಸತ್ತ ಮಾಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೪೦ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಕಾಲೇ। ವಿಕಪ್ಪನ್ತರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದಿನ್ನಂ ಕಾಲೇಪಿ ಕೇನಚೀ"**ತಿಆದಿ। ವುತ್ತವಿಪರಿಯಾಯೇನ ಕಾಲನಿಯಮೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕೇನಚಿ ಅಕಾಲೇ ಯಂ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ, ಕಾಲೇಪಿ ಯಂ ಚೀವರಂ ಆದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆದಿಸ್ಸ ದಾನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಭಾಜೇನ್ತೂ"**ತಿ। **ನಿಯಾಮಿತ**ನ್ತಿ "ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಭಾಜೇನ್ತೂ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಞ್ಚ "ಇದಂ ಗಣಸ್ಸ, ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ದಾತುಕಾಮತಾಯ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ದಿನ್ನಞ್ಚ ಆದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಭಾಜೇನ್ತೂ'ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ 'ಇದಂ ಗಣಸ್ಸ, ಇದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ದಾತುಕಮ್ಯತಾಯ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಆದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೪೦)।

೧೦೬೯. ಅಕಾಲಚೀವರನ್ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ।

೧೦೭೦. ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧನ್ತಿ ತತೋ ಯಂ ಚೀವರಂ ಅತ್ತನಾ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಂ। ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಕಾಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಲಭಿತ್ವಾ…ಪೇ॰… ನಿಯೋಜಯೇ"**ತಿ। **ಯಥಾದಾನೇ ನಿಯೋಜಯೇ**ತಿ ಯಥಾ ದಾಯಕೇನ ದಿನ್ನಂ, ತಥಾ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ, ಅಕಾಲಚೀವರಪಕ್ಖೇಯೇವ ಠಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೦೭೧. ತಸ್ಸಾತಿ "ಯಥಾದಾನೇ ನಿಯೋಜಯೇ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ। ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಮ್ಪಿ ತಂ ಪುನ ಸೇವಿತುಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೭೨. ಕಾಲಚೀವರೇ ಅಕಾಲವತ್ಥಸಞ್ಞಾಯ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಭಯತ್ಥಪೀ**ತಿ ಅಕಾಲಚೀವರೇಪಿ ಕಾಲಚೀವರೇಪಿ। ವೇಮತಿಕಾಯ ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೭೩. ಉಭಯತ್ಥಪಿ ಚೀವರೇ ಕಾಲಚೀವರೇ ಚ ಅಕಾಲಚೀವರೇ ಚಾತಿ ಉಭಯಚೀವರೇಪಿ ಕಾಲಚೀವರಸಞ್ಞಾಯ ಭಾಜಾಪೇನ್ತಿಯಾ ನದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನತ್ತಯಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ತಿಸಮುಟ್ಠಾನತಾ"**ತಿ।

ದುತಿಯಂ।

೧೧೦೪. **ಸಚೇ ಸಯಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ** ಅಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚೀವರಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ "ತುಯ್ಹಂ ಚೀವರಂ ತ್ವಮೇವ ಗಣ್ಹ, ಮಯ್ಹಂ ಚೀವರಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಏವಂ ಯದಿ ಸಯಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಏತ್ಥ "ಸಕಸಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಗಹಿತತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ವುತ್ತಂ, ಇತರಥಾ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ।

೧೧೦೫. **ಇತರೇಸೂತಿ** ಅಬನ್ಧನಞ್ಚ ಆಣತ್ತಿಬಹುತ್ತಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನಾಹ **"ವತ್ಥೂನಂ ಪಯೋಗಸ್ಸ ವಸಾ ಸಿಯಾ"**ತಿ।

೧೧೦೬. **"ತಿಕಪಾಚಿತ್ತೀ"**ತಿ ಇದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾತಿ ಏತಾಸಂ ವಸೇನ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪರಿಕ್ಖಾರೇತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ। **ಇತರಿಸ್ಸಾತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾವೇಮತಿಕಾಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾನಂ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ।

೧೧೦೭. **ತಾಯ ವಾ ದೀಯಮಾನಂ** ತಾಯ ಅಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದುಟ್ಠಾಯ ವಾ ತುಟ್ಠಾಯ ವಾ ದೀಯಮಾನಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿಯಾ, ತಸ್ಸಾ ವಿಸ್ಸಾಸಮೇವ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ತಿಸಮುಟ್ಠಾನತಾ ಮತಾ"**ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

ತತಿಯಂ।

೧೧೦೮. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಕಿಂ ತೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಅಫಾಸು, ಕಿಂ ಆಹರೀಯತೂ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆಹಟಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಞ್ಚ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮಾ ಸಚೇ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಂ, ಲಾಭಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಯೋಜನಾ। ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ **ವಿಞ್ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಂ**।

೧೧೦೯-೧೧. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ** "ಅಞ್ಞೇ ಅಞ್ಞಸಞ್ಞಾ, ಅಞ್ಞೇ ವೇಮತಿಕಾ, ಅಞ್ಞೇ ಅನಞ್ಞಸಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೫೧) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಅನಞ್ಞೇ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಅನಞ್ಞೇ ಅಞ್ಞಸಞ್ಞಾಯ, ವೇಮತಿಕಾಯ ಚ ವಸೇನ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ। **"ಅನಞ್ಞೇನಞ್ಞಸಞ್ಞಾಯಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯೋ ದಸ್ಸಿತೋ। "ಅನಞ್ಞೇ ಅನಞ್ಞಸಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಅನಞ್ಞೇ ಅನಞ್ಞಸಞ್ಞಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ತಸ್ಮಿಂ** ಪಠಮವಿಞ್ಞಾಪಿತೇ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ವಾ ತಞ್ಞೇವ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಚೇ ಪಠಮಂ ಸಪ್ಪಿ ವಿಞ್ಞತ್ತಂ, "ಆಮಕಮಂಸಂ ಪಚಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚ ವೇಜ್ಜೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ತೇಲೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತತೋ "ತೇಲೇನಾಪಿ ಮೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಏವಂ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ। ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿಯಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಚೇ ಕಹಾಪಣಸ್ಸ ಸಪ್ಪಿ ಆಭತಂ ಹೋತಿ, ಇಮಿನಾ ಮೂಲೇನ ದಿಗುಣಂ ತೇಲಂ ಲಬ್ಭತಿ, ತೇಲೇನಾಪಿ ಚ ಇದಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಲಮಾಹರಾತಿ ಏವಂ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೧೧೨-೩. ಪುಬ್ಬಂ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತ್ತನೋ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇನ "ಇದಂ ನಾಮ ಆಹರಾ"ತಿ ಪುಬ್ಬಂ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ವುತ್ತೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಧನೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ **ಧಞ್ಞಂ,** ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ನಿಪ್ಫಾದಿತತ್ತಾ ತೇಲಾದಿ ಇಧ "ಧಞ್ಞ"ನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ನ ವೀಹಾದಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞಂ ಧಞ್ಞಂ ಆನೇತ್ವಾ ದೇತಿ ಇತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಪಚ್ಛಾ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, ನ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞಂ ಆಹರಾತಿ ವುತ್ತೇ ಇದಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇತೀತಿ ಸಞ್ಞಾಯ "ನ ಮೇ ಇದಂ ರುಚ್ಚತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿವತ್ತಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚೇತಾಪನಪಯೋಗೇನಾತಿ ಆಣತ್ತಾಯ ಚೇತಾಪನವಸೇನ। **ಮೂಲಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ಆಣಾಪಿಕಾಯ। ತೇನ ಚ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಮೂಲೇನ ಆಭತಂ ಹೋತು, ತಸ್ಸ ಲಾಭೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೧೪. **ಸೇಸನ್ತಿ** ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಕಂ ವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸಂ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೧೧೫-೬. **ಅಞ್ಞದತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೇನಾ**ತಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ''ಏವರೂಪಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ''ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೇನ। **''ಸಙ್ಘಿಕೇನ ಪರಿಕ್ಖಾರೇನಾ''**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಕ್ಖಾರೇನಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇನ। **ಸಙ್ಘಿಕೇನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇನ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಾಯ ಚೇತಾಪಿತಂ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪಟಿಲದ್ಧಂ ಯಥಾದಾನೇ ಉಪನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ ''ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಯಥಾದಾನೇ ಉಪನೇತಬ್ಬ''ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೩೧)। ಇದಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಮೇವ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ''ಅನಞ್ಞದತ್ಥಿಕೇ ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕಸಞ್ಞಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನಞ್ಞದತ್ಥಿಕೇ ವೇಮತಿಕಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ''ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **''ಅನಞ್ಞದತ್ಥಿಕೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟ''**ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಚ ''ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕೇ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ''ನ್ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತಮೇವ। ''ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕೇ ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಅನಞ್ಞದತ್ಥಿಕಸಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ''ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೩೧) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೧೧೧೭. **ಸೇಸಕನ್ತಿ** ಯದತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಮೂಲಂ ಅಞ್ಞದತ್ಥಾಯ ಉಪನೇನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಾಮಿಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ''ತುಮ್ಹೇಹಿ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಚೀವರಂ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ, ತೇಲಾದೀಹಿ ಪನ ಅತ್ಥೋ''ತಿ ಏವಂ ಸಾಮಿಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ತನ್ತಿ** ತಂ ಚೇತಾಪನ್ನಂ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ವಿಹಾರಂ ಪಹಾಯ ಗಮನಾರಹಮುಪದ್ದವೋ ಗಹಿತೋ। ಯಥಾಹ ''ಆಪದಾಸೂತಿ ತಥಾರೂಪೇಸು ಉಪದ್ದವೇಸು ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವಿಹಾರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಚೇತಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೩೨)।

೧೧೧೮. **ಸಯಂ ಯಾಚಿತಕಂ ವಿನಾ**ತಿ ''ಸಂಯಾಚಿತಕ''ನ್ತಿ ಪದಂ ವಿನಾ, ಏತ್ತಕಮೇವ ವಿಸದಿಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಾನಿ।

೧೧೧೯. ಅಧಿಕವಚನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **''ಮಹಾಜನಿಕಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನಾ''**ತಿ। **ಪದತಾಧಿಕಾ**ತಿ ಪದಮೇವ **ಪದತಾ**। **ಮಹಾಜನಿಕೇನಾ**ತಿ ಗಣಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇನ। **ಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನಾ**ತಿ ಸಯಂ ಯಾಚಿತಕೇನ।

೧೧೨೦. **ಅನನ್ತರಸಮಾ ಮತಾ**ತಿ ಇಧ ''ಪುಗ್ಗಲಿಕೇನಾ''ತಿ ಪದಂ ವಿನಾ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಬ್ಬೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಾ ಅನನ್ತರಸಿಕ್ಖಾಪದಸದಿಸಾ ಮತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ''ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕೇನ ಪರಿಕ್ಖಾರೇನ ಅಞ್ಞುದ್ದಿಸಿಕೇನ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇನಾ''ತಿ ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಪುಗ್ಗಲಿಕೇನಾ**ತಿ ಏಕಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇನ। ''ಕಿಞ್ಚಿಪೀ''ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ। **''ಕೋಚಿಪೀ''**ತಿ ಪಾಠೋ ಸುನ್ದರೋ ''ವಿಸೇಸೋ''ತಿ ಇಮಿನಾ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣತ್ತಾ।

ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾನಿ।

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೧೧೧-೨. ಚತ್ತಾರಿ ಕಂಸಾನಿ ಸಮಾಹಟಾನಿ, ಚತುನ್ನಂ ಕಂಸಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ ವಾ **ಚತುಕ್ಕಂಸಂ,** ಚತುಕ್ಕಂಸತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಅತಿರೇಕಚತುಕ್ಕಂಸಂ, ತೇನ ಅತಿರೇಕಚತುಕ್ಕಂಸಗ್ಘನಕಂ ಪಾವುರಣಮಾಹ, ಉಪಚಾರೇನ **"ಅತಿರೇಕಚತುಕ್ಕಂಸ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಂಸಪರಿಮಾಣಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಯಮೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಕಹಾಪಣಚತುಕ್ಕಂ ತು, ಕಂಸೋ ನಾಮ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅತಿರೇಕಸೋಳಸಕಹಾಪಣಗ್ಘನಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗರುಪಾವುರಣ**ನ್ತಿ ಸೀತಕಾಲೇ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಪಾವುರಣಂ। **ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯ। ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸಮಾಹಟಾನಿ, ಚತುನ್ನಂ ವಾ ಸಚ್ಚಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ಚತುಸಚ್ಚಂ,** ತಂ ಪಕಾಸೇತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ **ಚತುಸಚ್ಚಪ್ಪಕಾಸೀ,** ತೇನ, ಚತುನ್ನಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಂ ನಿದ್ದಿಸಕೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ। **ಪಯೋಗೇ**ತಿ "ದೇಹೀ"ತಿ ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಪನಪಯೋಗೇ। **ಲಾಭೇ**ತಿ ಪಟಿಲಾಭೇ।

ಚತುನ್ನಂ ಸಮೂಹೋ **ಚತುಕ್ಕಂ,** ಕಹಾಪಣಾನಂ ಚತುಕ್ಕಂ ಕಹಾಪಣಚತುಕ್ಕಂ। ಕಹಾಪಣೋ ಚೇತ್ಥ ತಂತಂಕಾಲೇ, ತಂತಂಪದೇಸೇ ಚ **ವೋಹಾರೂಪಗೋ** ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾವಸಾನಾಪತ್ತಿಯೋ "ಞಾತಕಾನಞ್ಚ ಸನ್ತಕೇ"ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯೇ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ "ಯದಾ ಯೇನ ಅತ್ಥೋ, ತದಾ ತಂ ವದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಏವಂ ನಿಚ್ಚಪವಾರಣಂ ಅಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಗುಣೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ "ವದೇಯ್ಯಾಥ ಯೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಏವಂ ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇ ಸಮ್ಭವನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

೧೧೧೩-೫. ಊನಕಚತುಕ್ಕಂಸೇ ಅತಿರೇಕಸಞ್ಞೀ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಊನಕಚತುಕ್ಕಂಸೇ ವೇಮತಿಕಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **"ಊನಕೇ ತು ಚತುಕ್ಕಂಸೇ, ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ "ಅತಿರೇಕಚತುಕ್ಕಂಸೇ ಅತಿರೇಕಸಞ್ಞೀ, ವೇಮತಿಕಾ, ಊನಕಸಞ್ಞೀ ಚೇತಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

ಗರುಕನ್ತಿ ಗರುಪಾವುರಣಂ। **ತದೂನಂ ವಾ**ತಿ ಚತುಕ್ಕಂಸತೋ ಊನಕಂ ವಾ। **ಞಾತಕಾನಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಪವಾರಿತಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। ಯಥಾಹ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ "ಞಾತಕಾನಂ, ಪವಾರಿತಾನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೮೭)। ಏತ್ಥ ಚ "ಅತಿರೇಕಚತುಕ್ಕಂಸಮ್ಪೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ **"ತದೂನಂ ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಚತುಕ್ಕಂಸೂನಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ। **"ಅಪ್ಪಮೇವ ವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತಿರೇಕಚತುಕ್ಕಂಸೇಪಿ ಮಹಗ್ಘತರಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೧೧೬-೭. "ಲಹುಪಾವುರಣಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೇತಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಪರಮಂ ಚೇತಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೮೯) ವಚನತೋ **ಲಹುಪಾವುರಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಚೇತಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ"ತಿ ಚ **ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಗ್ಘ**ನನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಚೇತಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚ ಸೇಸೋ। **ಲಹುಪಾವುರಣ**ನ್ತಿ ಉಣ್ಹಕಾಲೇ ಪಾವುರಣಂ। ತಿಣ್ಣಂ ಪೂರಣೋ **ತೇಯ್ಯೋ,** ಅಡ್ಢೋ ತೇಯ್ಯೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ,** ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ ಚ ಸೋ ಕಂಸೋ ಚಾತಿ **ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸೋ,** ತಂ ಅಗ್ಘತೀತಿ **ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಗ್ಘನಂ,** ದಸಕಹಾಪಣಗ್ಘನಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ**ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಗ್ಘನಕತೋ। ಯಂ ಪನ ಪಾವುರಣಂ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಗ್ಘನಕಂ, ತಂ ಲಹುಪಾವುರಣಂ । **ತತೋ** ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಗ್ಘನಕತೋ ಲಹುಪಾವುರಣತೋ। **ಉತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ಅತಿರೇಕಂ। ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಗ್ಘನಕಂ ಯಂ ಪಾವುರಣಂ ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚೇತಾಪೇತಿ , ತಸ್ಸ ಪಾವುರಣಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೇ **ತಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಅನನ್ತರಸಮಂ ಸೇಸ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಮತ್ಥೇತುಮಾಹ **"ನತ್ಥಿ ಕಾಚಿ ವಿಸೇಸತಾ"**ತಿ। ವಿಸೇಸೋಯೇವ **ವಿಸೇಸತಾ।**

ದ್ವಾದಸಮಂ।

೨೧೨೮. ಇದಾನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ ಆಗತೇಸು ಸಮತಿಂಸನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ಕೇಸಞ್ಚಿ ಅತ್ತನೋ ಅವಚನೇ ಕಾರಣಞ್ಚ ಅವುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವುತ್ತಾನಂ ಗಹಣಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಸಾಧಾರಣಾನೀ**"ತಿಆದಿ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ **ಸಾಧಾರಣಾನಿ** ಯಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ **ಸೇಸಾನಿ** ಇಧ ವುತ್ತೇಹಿ ಅಞ್ಞಾನಿ, **ತಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚೇವ ಇಧ ವುತ್ತಸರೂಪಾನಿ ದ್ವಾದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚೇತಿ ಇಚ್ಚೇವಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮತಿಂಸೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೦೧೯-೨೦. ಏವಂ ತಿಂಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸುದ್ಧಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಲಸುಣ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಲಸುಣನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। "ಲಸುಣಂ"ಇತಿ ಭಣ್ಡಿಕಂ **ವುತ್ತಂ** ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೯೨-೭೯೫)। ಚತುಪಞ್ಚಮಿಞ್ಜಾದಿಪ್ಪಭೇದಂ ಭಣ್ಡಿಕಂ **ಲಸುಣಂ** ನಾಮ, ನ ತತೋ ಊನಂ। ತೇನಾಹ **"ನ ಏಕದ್ವಿತಿಮಿಞ್ಜಕ"**ನ್ತಿ। ಪಕ್ಕಲಸುಣತೋ, ಸೀಹಳದೀಪಸಮ್ಭವತೋ ಚ ವಿಸೇಸಮಾಹ **"ಆಮಕಂ ಮಾಗಧಂಯೇವಾ"**ತಿ। ಮಗಧೇಸು ಜಾತಂ **ಮಾಗಧಂ,** "ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ "ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಜಾತಲಸುಣಮೇವ ಹಿ ಇಧ ಲಸುಣನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೯೫)। ತಂ "ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಣ್ಹತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಅಜ್ಝೋಹಾರವಸೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಜ್ಝೋಹಾರವಸೇನೇವ, ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಪರಿದೀಪಯೇ"**ತಿ।

೧೦೨೧. ತದೇವ ವಕ್ಖತಿ **"ದ್ವೇ ತಯೋ"**ತಿಆದಿನಾ। **ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಏಕತೋ। **ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾತಿ** ಗಲಬಿಲಂ ಅಪ್ಪವೇಸೇತ್ವಾ ದನ್ತೇಹಿ ಸಂಚುಣ್ಣಿಯನ್ತೋ ಖಾದಿತ್ವಾ। **ಅಜ್ಝೋಹರತಿ** ಪರಗಲಂ ಕರೋತಿ।

೧೦೨೨. ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭಣ್ಡಿಕಲಸುಣೇ। **"ಮಿಞ್ಜಾನಂ ಗಣನಾಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಜ್ಝೋಹಾರಪಯೋಗಗಣನಾಯೇವ ದೀಪಿತಾ। ಯಥಾಹ "ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕೇಕಂ ಮಿಞ್ಜಂ ಖಾದನ್ತಿಯಾ ಪನ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೯೫)।

೧೦೨೩. ಸಭಾವತೋ ವಟ್ಟನ್ತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೨೪. ಯಥಾವುತ್ತಪಲಣ್ಡುಕಾದೀನಂ ನಾನತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏಕಾ ಮಿಞ್ಜಾ"**ತಿಆದಿ। ಇಧ ಮಿಞ್ಜಾನಂ ವಸೇನೇವ ನಾನತ್ತಂ ದಸ್ಸಿತಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನ ವಣ್ಣವಸೇನಾಪಿ। ಯಥಾಹ "ಪಲಣ್ಡುಕೋ ಪಣ್ಡುವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ। ಭಞ್ಜನಕೋ ಲೋಹಿತವಣ್ಣೋ। ಹರಿತಕೋ ಹರಿತಪಣ್ಣವಣ್ಣೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೯೭)।

೧೦೨೬. "ಸಾಳವೇ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಕೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। "ಬದರಸಾಳವಾದೀಸೂ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೯೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಏತ್ಥ ಬದರ-ಸದ್ದೋ ಸೇಸೋ। **ಬದರಸಾಳವಂ** ನಾಮ ಬದರಫಲಾನಿ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾ ಖಾದನೀಯವಿಕತಿ। **ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾದೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾ ಗಹಿತಾ। ಯಥಾಹ "ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೯೭)।

ಪಠಮಂ।

೧೦೨೭. ಸಮ್ಬಾಧೇತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸೇ। ತಸ್ಸ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉಪಕಚ್ಛೇಸು ಮುತ್ತಸ್ಸ ಕರಣೇಪಿ ವಾ"**ತಿ।

೧೦೨೮. ಅಸ್ಸಾ ತಥಾ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ನ ಲೋಮಗಣನಾಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪಯೋಗಗಣನಾಯಾ"ತಿ ಇದಮೇವ ಸಮತ್ಥಯತಿ।

೧೦೨೯. ಆಬಾಧೇತಿ ಕಣ್ಡುಆದಿಕೇ ರೋಗೇ। ಯಥಾಹ - "ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾತಿ ಕಣ್ಡುಕಚ್ಛುಆದಿಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೦೧)। **ಮಗ್ಗಸಂವಿಧಾನಸಮಾ ಮತಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಂವಿಧಾಯ ಏಕದ್ಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸದಿಸಾ ಮತಾ ಞಾತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಂ।

೧೧೪೦. ಪದುಮಸ್ಸ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕೇಸರೇನಾಪಿ ಕಾಮರಾಗೇನ **ಮುತ್ತಕರಣಸ್ಸ ತಲಘಾತನೇ** ಮುತ್ತಕರಣಮ್ಹಿ ಪಹಾರದಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೇಸರೇನಾಪೀ**ತಿ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಹಾಪದುಮಪಣ್ಣೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ - "ಅನ್ತಮಸೋ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತೇನಾಪೀತಿ ಏತ್ಥ ಪತ್ತಂ ತಾವ ಮಹನ್ತಂ, ಕೇಸರೇನಾಪಿ ಪಹಾರಂ ದೇನ್ತಿಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೦೩)।

೧೧೪೧. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮುತ್ತಕರಣತಲೇ।

ತತಿಯಂ।

೧೧೪೨. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಕಾಮರಾಗಪರೇತಾ** ಕಾಮರಾಗೇನ ಪೀಳಿತಾ ಅತ್ತನೋ **ಬ್ಯಞ್ಜನೇ** ಮುತ್ತಪಥೇ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತಮ್ಪಿ ಪವೇಸೇತಿ, **ನ ವಟ್ಟತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಕೇಸರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಪವೇಸೇನ್ತಿಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾ** ಉಲ್ಲಿಙ್ಗಿತಾ।

೧೧೪೩-೪. ಯದ್ಯೇವಂ "ಜತುಮಟ್ಠಕೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಇದಂ...ಪೇ॰... ಜತುಮಟ್ಠಕ"**ನ್ತಿ। **ಇದಂ ಜತುಮಟ್ಠಕಂ ವತ್ಥುವಸೇನೇವ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಜತುಮಟ್ಠಕಂ ಆದಿಯಿತ್ವಾ ಧೋವಿತುಂ ವಿಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಮಕ್ಖಿಕಾಹಿ ಸಮ್ಪರಿಕಿಣ್ಣಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು 'ಕಸ್ಸಿದಂ ಕಮ್ಮ'ನ್ತಿ। ಸಾ ಏವಮಾಹ 'ಮಯ್ಹಿದಂ ಕಮ್ಮ'ನ್ತಿ। ಯಾ ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಾ, ತಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ 'ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಜತುಮಟ್ಠಕಂ ಆದಿಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೦೬) ಆಗತವತ್ಥುವಸೇನೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ತಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಟ್ಟಕಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಜತುಮಟ್ಠಕಂ** ನಾಮ ಜತುನಾ ಕತೋ ಮಟ್ಠದಣ್ಡಕೋ।

ದಣ್ಡನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಅನ್ತಮಸೋ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತಮ್ಪಿ ಮುತ್ತಕರಣಂ ಪವೇಸೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೦೮)। ಏತಮ್ಪಿ ಚ ಅತಿಮಹನ್ತಂ, ಕೇಸರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಪವೇಸೇನ್ತಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಏವ। **ಏಳಾಲುಕ**ನ್ತಿ ಕಕ್ಕಾರಿಫಲಂ ವಾ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಮುತ್ತಕರಣೇ।

೧೧೪೫. **ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಮುತ್ತಕರಣಪ್ಪದೇಸೇ ಜಾತವಣಾದಿಮ್ಹಿ ವಣಟ್ಠಾನನಿರುಪನಾದಿಪಚ್ಚಯಾ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೧೪೬. **ಅಗ್ಗಪಬ್ಬದ್ವಯಾಧಿಕ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಪಬ್ಬದ್ವಯತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಧಿಕಂ। ಯಥಾಹ "ಅನ್ತಮಸೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೨)। **ದಕಸುದ್ಧಿಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಮುತ್ತಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಧೋವನಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ। ಯಥಾಹ "ಉದಕಸುದ್ಧಿಕಂ ನಾಮ ಮುತ್ತಕರಣಸ್ಸ ಧೋವನಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೨)।

೧೧೪೭. **"ತೀಣೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಬ್ಬದ್ವಯಸ್ಸ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಧೋವನೇ ದೋಸಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **ದೀಘತೋ**ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ದೀಘತೋ। ತೀಣಿ ಪಬ್ಬಾನಿ ಗಮ್ಭೀರತೋ ಮುತ್ತಕರಣೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಉದಕಸುದ್ಧಿಂ ಆದಿಯನ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಭವೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೪೮. ತಿಸ್ಸೋ, ಚತಸ್ಸೋ ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಪವೇಸನೇ ಏಕಪಬ್ಬೇಪಿ ಪವಿಟ್ಠೇ "ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಪರಮ"ನ್ತಿ ನಿಯಮಿತಪ್ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮತೋ ಆಹ **"ಏಕಪಬ್ಬಮ್ಪಿ ಯಾ ಪನಾ"**ತಿ। **ಯಾ ಪನ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚತುನ್ನಂ ವಾಪಿ ಅಙ್ಗುಲೀನಂ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ವಾಪಿ ಅಙ್ಗುಲೀನಂ ಏಕಪಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪವೇಸೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೪೯. ಇತೀತಿ ಏವಂ। **ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನಾತಿ** ಗಮ್ಭೀರಪವೇಸನಾದಿನಾ ಸಬ್ಬೇನ ಪಕಾರೇನ। **ಅಭಿಬ್ಯತ್ತತರಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಸುಪಾಕಟತರಂ ಕತ್ವಾ। **ಅಯಮತ್ಥೋತಿ** "ಏಕಿಸ್ಸಙ್ಗುಲಿಯಾ ತೀಣೀ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೋ ಅಯಮತ್ಥೋ।

೧೧೫೦. ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಉದಕಸುದ್ಧಿಪಚ್ಚಯೇ ಪನ ಸತಿಪಿ ಫಸ್ಸಸಾದಿಯನೇ ಯಥಾವುತ್ತಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಅಧಿಕಮ್ಪೀತಿ** ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬತೋ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ। ಉದಕಸುದ್ಧಿಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೫೧. ತಥಾ ಉದಕಸುದ್ಧಿಂ ಕರೋನ್ತೀನಂ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾದೀನಂ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೧೫೨. ಭುಞ್ಜತೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭುಞ್ಜತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ಯಥಾಹ "ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೭)। **ಪಾನೀಯಂ ವಾ ವಿಧೂಪನಂ ವಾತಿ** ವಕ್ಖಮಾನಂ ಪಾನೀಯಂ, ಬೀಜನೀಯಞ್ಚ। **ಉಪತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ** "ಹತ್ಥಪಾಸೇ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೭) ವಚನತೋ ಏತ್ಥ **ಉಪ**-ಸದ್ದೋ ಹತ್ಥಪಾಸಸಙ್ಖಾತಂ ಸಮೀಪಂ ವದತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೧೫೩. ವತ್ಥಕೋಣಾದಿ ಯಾ ಕಾಚಿ "ಬೀಜನೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ "ಬೀಜನಿಕಿಚ್ಚಂ ಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗಹಿತಚೀವರಕೋಣಪ್ಪಕಾರಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ "ಬೀಜನೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫೪. "ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾನೀಯೇನ ಚ ವಿಧೂಪನೇನ ಚ ಉಪತಿಟ್ಠಿತ್ವಾ ಅಚ್ಚಾವದತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಅಪಸಾದೇತಿ 'ಮಾ, ಭಗಿನಿ, ಏವರೂಪಂ ಅಕಾಸಿ, ನೇತಂ ಕಪ್ಪತೀ'ತಿ। 'ಪುಬ್ಬೇ ಮಂ ತ್ವಂ ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ಕರೋಸಿ, ಇದಾನಿ ಏತ್ತಕಂ ನ ಸಹಸೀ'ತಿ ಪಾನೀಯಥಾಲಕಂ ಮತ್ಥಕೇ ಆಸುಮ್ಭಿತ್ವಾ ವಿಧೂಪನೇನ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೫) ಇಮಸ್ಮಿಂ **ವತ್ಥುಮ್ಹಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆರೋಚಿತೇ "ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೀ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಹಾರಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿಆದೀನಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೫) ವತ್ವಾ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾನೀಯೇನ ವಾ ವಿಧೂಪನೇನ ವಾ ಉಪತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಹಾರಪಚ್ಚಯಾ ನು ಖೋತಿ ಆಸಙ್ಕಂ ನಿವತ್ತೇತುಮಾಹ **"ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಇಧ ಠಾನಪಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿ ದೀಪಿತಾ"**ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಆಸುಮ್ಭಿತ್ವಾತಿ** ಪಾತೇತ್ವಾ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಹಾರೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯಾ ದದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೨೦) **ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹ **"ಪಹಾರಪಚ್ಚಯಾ ವುತ್ತಂ, ಖನ್ಧಕೇ ದುಕ್ಕಟಂ ವಿಸು"**ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಸ್ಸೇವತ್ಥಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

೧೧೫೫. ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಜಹಿತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತೋ"ತಿ ಚ **ಖಾದನಂ ಖಾದತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಹತ್ಥಪಾಸೇ"ತಿ ಚ ವತ್ತಬ್ಬಂ । ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತೋ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಉಪತಿಟ್ಠನ್ತಿಯಾ ವಾ ಖಾದನಂ ಖಾದತೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಉಪತಿಟ್ಠನ್ತಿಯಾ ವಾ ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೫೬. ದೇತೀತಿ ಪಾನೀಯಂ ವಾ ಸೂಪಾದಿಂ ವಾ "ಇಮಂ ಪಿವಥ, ಇಮಿನಾ ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ದೇತಿ। ತಾಲವಣ್ಟಂ "ಇಮಿನಾ ಬೀಜನ್ತಾ ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ದೇತಿ। **ದಾಪೇತೀತಿ** ಅಞ್ಞೇನ ಉಭಯಮ್ಪಿ ದಾಪೇತಿ। **ಇದಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ಏಳಕಲೋಮೇನ ಸಮಂ ಮತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೧೫೭. ವಿಞ್ಞತ್ವಾತಿ ಸಯಂ ವಿಞ್ಞತ್ವಾ, ಅಞ್ಞಾಯ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ। “ವಿಞ್ಞತ್ವಾ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨೧) ಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಆಮಕಂ ಧಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಅಪಕ್ಕಂ ಅಭಟ್ಠಂ ಸಾಲಿಆದಿಕಂ ಸತ್ತವಿಧಂ ಧಞ್ಞಂ। ಯಥಾಹ – “ಆಮಕಧಞ್ಞಂ ನಾಮ ಸಾಲಿ ವೀಹಿ ಯವೋ ಗೋಧುಮೋ ಕಙ್ಗು ವರಕೋ ಕುದ್ರೂಸಕೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨೨)। **ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ**ತಿ ಮುಸಲೇಹಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ। ಯದಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೫೮-೯೦. “ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ನ ಕೇವಲಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಯೇವ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೨೨) **ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ** ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನ ಕೇವಲಂ ತು ಧಞ್ಞಾನ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಪನಾ**ತಿ ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೇ, ಸುಕ್ಖಾಪನೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಜ್ಜನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ವದ್ದಲಿದಿವಸೇ”ತಿ ಸೇಸೋ। “ಕಪಲ್ಲಸಜ್ಜನೇ ಉದ್ಧನಸಜ್ಜನೇ”ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ದಬ್ಬಿಸಜ್ಜನೇ**ತಿ ಕಟಚ್ಛುಸಮ್ಪಾದನೇ। ತತ್ಥ ಕಪಲ್ಲಕೇ ಧಞ್ಞಪಕ್ಖಿಪನೇತಿ ಯೋಜನಾ। “ಘಟ್ಟನಕೋಟ್ಟನೇ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನ-ಕಾರಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ **“ಘಟ್ಟಕೋಟ್ಟನೇ”**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೧೯೧-೩. ಪಮಾಣ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಆವತ್ತಲಿಙ್ಗಸಙ್ಖ್ಯತ್ತಾ ಆಹ **“ಭೋಜನಞ್ಚೇವ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಮಾಣ”**ನ್ತಿ । **ಆವತ್ತಲಿಙ್ಗಸಙ್ಖ್ಯತ್ತಂ** ನಾಮ ನಿಯತಲಿಙ್ಗೇಕತ್ತಬಹುತ್ತಂ। ತಥಾ ಹೇತ್ಥ **ಪಮಾಣ**-ಸದ್ದೋ ನಿಯತನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೇ ನಿಯತೇಕತ್ತಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಭೋಜನಞ್ಚೇವ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ಚಾತಿ ಇದಂ ದ್ವಯಂ **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಪಮಾಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಯಂ ವಿಞ್ಞತ್ವಾ ವಾ ಅಞ್ಞತೋ ಭಜ್ಜನಾದೀನಿ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ಪನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಭಜ್ಜನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ವಾ **ಯಾ ಪನ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಜ್ಝೋಹರತಿ, ತಸ್ಸಾ ಅಜ್ಝೋಹಾರಪಯೋಗೇಸು ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೨೩) ವುತ್ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಮಾತರಂ ವಾ”**ತಿಆದಿ। **ಮಾತರಂ ವಾಪಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥನ್ತರವಿಕಪ್ಪನೇ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ। ಮಾತರಂ ವಾ ಪಿತರಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಞಾತಕಂ ವಾ ಪವಾರಿತಂ ವಾ ಆಮಕಧಞ್ಞಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಯಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೪. ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧಂ ಸಯಂ ವಾ ಭಜ್ಜನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಯಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೫. ಅಞ್ಞಾಯ ಪನ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧಂ ತಾಯ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರನ್ತಿಯಾ ತಥಾ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇದಞ್ಚ **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾ**ಗತನಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನ “ಅಞ್ಞಾಯ ವಿಞ್ಞತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೨೨) ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾಪಿ ಅಞ್ಞಾಯ ಲದ್ಧಂ ಆಮಕಂ ಧಞ್ಞಂ ತಾಯ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೧೯೬-೭. ಸೇದಕಮ್ಮಾದಿಅತ್ಥಾಯಾತಿ ವಾತರೋಗಾದಿನಾ ಆತುರಾನಂ ಸೇದನಾದಿಪಟಿಕಾರತ್ಥಾಯ। ಇಧ “ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇಪೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇ ಸೇಸವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಮುಗ್ಗಮಾಸಅಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಕಾದೀನಂ ವುತ್ತಧಞ್ಞಾವಸೇಸಾನಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ।

ಸಾಲಿಆದೀನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅನಾಮಾಸತ್ತಾ ಚ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಞಾತಕಾನಮ್ಪೀ”**ತಿಆದಿ।

೧೦೬೮. **ಲದ್ಧನ್ತಿ** ಲಬ್ಭಮಾನಂ। **ನವಕಮ್ಮೇಸೂತಿ** ನವಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ, ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಏತ್ಥ "ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತು"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। "ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಪನ ನವಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೧೩) **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತಂ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೦೬೯. **ಸಙ್ಕಾರನ್ತಿ** ಕಚವರಂ। **ವಿಘಾಸಕಂ ವಾತಿ** ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಮಂಸಟ್ಠಿಚಲಕಮುಖಧೋವನಾದಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ। **ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಯ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ "ಛಡ್ಡಾಪೇಯ್ಯ ಪರೇಹೀ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ। ಕುಟ್ಟಸ್ಸ ತಿರೋ **ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ,** ತಸ್ಮಿಂ, ಕುಟ್ಟಸ್ಸ ಪರಭಾಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪಾಕಾರೇಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಕುಟ್ಟನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯತಿರಿತ್ತಾ ಭಿತ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

೧೦೭೦. **ಏಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತೀತಿ ಸೇಸೋ। "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೭೧. **ಛಡ್ಡನೇತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಛಡ್ಡನೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೭೩-೪. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು। ಅನಾಪತ್ತಿವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅವಲಞ್ಜೇಪೀ"**ತಿಆದಿ। ಅವಲಞ್ಜೇ ಠಾನೇ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿಯಾಪಿ ವಾ ವಲಞ್ಜೇ ಠಾನೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾಪಿ ವಾ ಪನ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಛಡ್ಡನಂ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಅನೋಲೋಕನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೦೭೫-೬. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಖೇತ್ತೇ ವಾ ನಾಳಿಕೇರಾದಿಆರಾಮೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ರೋಪಿಮೇ ಹರಿತಟ್ಠಾನೇ **ತಾನಿ** ವಿಘಾಸುಚ್ಚಾರಸಙ್ಕಾರಮುತ್ತಸಙ್ಖಾತಾನಿ **ಚತ್ತಾರಿ ವತ್ಥೂನಿ** ಸಚೇ ಸಯಂ ಛಡ್ಡೇತಿ ವಾ, ತಥಾ ಪರೇ ಛಡ್ಡಾಪೇತಿ ವಾ, ತಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಆಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ವುತ್ತನಯೋ** "ಏಕೇಕ"ಮಿಚ್ಚಾದಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತಪಕಾರೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೭೭-೮. **ಯಾ ಪನ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಹರಿತೇ ಖೇತ್ತೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಮಾನಾ ವಾ ತಥಾ ಹರಿತೇ **ತತ್ಥ** ಖೇತ್ತೇ ಉಚ್ಛುಆದೀನಿ **ಖಾದನ್ತಿ** ಖಾದಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ವಾ ಯದಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಉದಕಂ ವಾ ಚಲಕಾದಿಂ ವಾ ಛಡ್ಡೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚಲಕಂ** ನಾಮ ವಮಿಕರಂ।

೧೦೭೯. **ತಾದಿಸೇ** ಹರಿತೇ ಠಾನೇ ಅನ್ತಮಸೋ ಮತ್ಥಕಛಿನ್ನಂ ನಾಳಿಕೇರಮ್ಪಿ ಜಲಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೮೦. **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ।

೧೦೮೧. ಲಾಯಿತಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತಂ ಪುನ ರೋಹಣತ್ಥಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ ಚೇ, **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಖೇತ್ತೇ ವಿಘಾಸುಚ್ಚಾರಾದೀನಿ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿಯಾ **ಅಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ **ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವ ಹಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಅಸ್ಸಾ ಯಥಾವತ್ಥುಕ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ।

೧೦೮೨. **ಛಡ್ಡಿತೇ ಖೇತ್ತೇತಿ** ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಉದ್ಧಟಸಸ್ಸೇ ಖೇತ್ತೇ। ಯಥಾಹ - "ಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಸ್ಸಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗತೇಸು ಛಡ್ಡಿತಖೇತ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩೦)। ಏವಂ ಅಕತೇಪಿ ಖೇತ್ತೇ ಸಾಮಿಕೇ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ "ಸಾಮಿಕೇ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೩೧)। ಇಧ ಖೇತ್ತಪಾಲಕಾ, ಆರಾಮಾದಿಗೋಪಕಾ ಚ **ಸಾಮಿಕಾ** ಏವ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಖೇತ್ತೇ, ಆರಾಮೇ ಚ ಸಚೇ "ತತ್ಥ ಕಚವರಂ ನ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕತಿಕಾ ನತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ

ಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನತ್ತಾ, ನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। ತಾಸಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ವುತ್ತನಯೇನ ನ ವಟ್ಟತಿ, ನ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಸಾರುಪ್ಪವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಉಚ್ಚಾರಾದಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ।

ನವಮಂ।

೧೧೮೩. ಏತ್ಥ "ನಚ್ಚಂ ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಚ್ಚಂ। ಗೀತಂ ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗೀತಂ। ವಾದಿತಂ ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾದಿತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೩೫) ವಚನತೋ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಚ್ಚಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗೀತಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾದಿತಂ ವಾ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಚ್ಚನ್ತಿ** ನಟಾದಯೋ ವಾ ನಚ್ಚನ್ತು ಸೋಣ್ಡಾ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಮೋರಸುಕಮಕ್ಕಟಾದಯೋಪಿ, ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ನಚ್ಚಮೇವ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗೀತನ್ತಿ** ನಟಾದೀನಂ ವಾ ಗೀತಂ ಹೋತು ಅರಿಯಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ರತನತ್ತಯಗುಣೂಪಸಂಹಿತಂ ಸಾಧುಕೀಳಿತಗೀತಂ ವಾ ಅಸಞ್ಞತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಭಾಣಕಗೀತಂ ವಾ, ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಗೀತಮೇವ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾದಿತನ್ತಿ** ಘನಾದಿವಾದನೀಯಭಣ್ಡವಾದಿತಂ ವಾ ಹೋತು ಕುಟಭೇರಿವಾದಿತಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಉದರಭೇರಿವಾದಿತಮ್ಪಿ , ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ವಾದಿತಮೇವ। "ದಸ್ಸನಸವನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಿರೂಪೇಕಸೇಸನಯೇನ **"ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಿಞ್ಞಾಣಾನಂ ಯಥಾಸಕಂ ವಿಸಯಸ್ಸ ಆಲೋಚನಸಭಾವತಾಯ ವಾ **"ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ"** ಇಚ್ಚೇವ ವುತ್ತಂ।

೧೧೮೪. ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟೇನ ಸಹ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ನಚ್ಚಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ಗೀತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ವಾದಿತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೧೮೫. ಏಕಪಯೋಗೇನಾತಿ ಏಕದಿಸಾವಲೋಕನಪಯೋಗೇನ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ಸಿಯು"ನ್ತಿ। **ಪಸ್ಸತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ನಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಯೇಸಂ ನಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸತಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಾದಿತಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಯಥಾಹ "ತೇಸಂಯೇವ ಗೀತವಾದಿತಂ ಸುಣಾತಿ, ಏಕಮೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩೬)।

೧೧೮೬. ಅಞ್ಞತೋತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ।

೧೧೮೭. "ವಿಸುಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಸಿಯು"ನ್ತಿ ಇದಮೇವ ಪಕಾಸೇತುಮಾಹ **"ಪಯೋಗಗಣನಾಯೇತ್ಥ, ಆಪತ್ತಿಗಣನಾ ಸಿಯಾ"**ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾನಾದಿಸಾಭಾಗೇ। ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಾನಂ ದಸ್ಸನಸವನೇ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನಚ್ಚೆತು"**ನ್ತಿಆದಿ।

೧೧೮೮. "ನಚ್ಚ ಇತೀ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, "ನಚ್ಚಾಹೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಉಪಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಭೇರಿಸದ್ದಪೂಜಂ। **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುನ್ತಿ** "ಸಾಧೂ"ತಿ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ। ಇಮಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ನಚ್ಚಗೀತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೧೧೮೯-೯೦. ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ ನಚ್ಚನಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕರೋಮಾತಿ** ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ನಚ್ಚಾದೀಹಿ ಉಪಹಾರಂ ಕರೋಮಾತಿ। **ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಪಸತ್ಥನ್ತಿ** ಉಪಟ್ಠಾನಕರಣಂ ನಾಮ ಸುನ್ದರನ್ತಿ।

ಯಾ ಆರಾಮೇಯೇವ ಚ ಠತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಸುಣಾತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಧ "ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ವಾ"ತಿಆದಿ ಸೇಸೋ। "ಆರಾಮೇ ಠತ್ವಾ ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ವಾ ಬಹಿಆರಾಮೇ ವಾ ನಚ್ಚಾದೀನಿ ಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಸುಣಾತಿ ವಾ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತಂ। **"ಠತ್ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಲಬ್ಭತಿ। **ಆರಾಮೇ ಠತ್ವಾತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ಠತ್ವಾವ, ತತೋ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಹಿಪಿ ಲಭತಿ। "ಆರಾಮೇ ಠಿತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೩೭) ಪನ ಆರಾಮಪರಿಯಾಪನ್ನದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಇತರಥಾ ನಿಸಿನ್ನಾಪಿ ನ ಲಭೇಯ್ಯಾತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದಾ**ದೀಸು ವುತ್ತಂ। ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೨೧೯೧. ಯಾ ಅತ್ತನೋ ರಿತೋಕಾಸಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಯೋಜಿತಂ ಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಸುಣಾತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ರಿತೋಕಾಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗತಿನಿವತ್ತಿಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಯಿತನಿಸಿನ್ನಮ್ಪಿ ಗಯ್ಹತಿ। ತಥಾರೂಪಾ ಹಿ ಕಾರಣಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ವಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾರಣಂ** ನಾಮ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದಿಕಾರಣಂ। ಯಥಾಹ "ಸತಿ ಕರಣೀಯೇತಿ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಂ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಸುಣಾತಿ ವಾ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩೭)।

೨೧೯೨. ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಪಟಿಪಥೇ ನಚ್ಚಂ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾಪಿ ಚ ತಥಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಯೋಜನಾ। **ಪಟಿಪಥೇ**ತಿ ಗಮನಮಗ್ಗಾಭಿಮುಖೇ। **ಆಪದಾಸುಪೀ**ತಿ ತಾದಿಸೇನ ಉಪದ್ದವೇನ ಉಪದ್ದುತಾ ಸಮಜ್ಜಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಸತಿ, ಏವಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ವಾ ಸುಣನ್ತಿಯಾ ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೨೧೯೩. **ಇದಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ಏಳಕಲೋಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ **ಸಮಂ ಮತಂ** "ಸಮಾನ"ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾತಂ।

ದಸಮಂ।

ಲಸುಣವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

೨೧೯೪-೫. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ರತ್ತನ್ಧಕಾರಸ್ಮಿಂ ಅಪ್ಪದೀಪೇ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಿಕಾ ಸಚೇ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ರತ್ತನ್ಧಕಾರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ರತ್ತಿಯಂ। ರತ್ತಿಪರಿಯಾಯೋ ಹಿ **ರತ್ತನ್ಧಕಾರ**-ಸದ್ದೋ। ಯಥಾಹ **ಪದಭಾಜನೇ** "ರತ್ತನ್ಧಕಾರೇತಿ ಓಗ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೪೦)। **ಅಪ್ಪದೀಪೇ**ತಿ ಪಜ್ಜೋತಚನ್ದಸೂರಿಯಅಗ್ಗೀಸು ಏಕೇನಾಪಿ ಅನೋಭಾಸಿತೇ, ಇಮಿನಾ ರತ್ತಿಕ್ಖೇತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಸನ್ತಿಟ್ಠತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಮನನಿಸಿನ್ನಸಯನಸಙ್ಖಾತಂ ಇರಿಯಾಪಥತ್ತಿಕಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಜಿರಬುದ್ಧಿನಾ "ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಠಾನಾಪದೇಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧೋಪಿ ಇರಿಯಾಪಥೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚಙ್ಕಮನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿಯಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಉಪಲಬ್ಭತೀ"ತಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೮೩೯ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ)। **ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠಿತುಂ, ಸಲ್ಲಪಿತುಞ್ಚ ವಿಞ್ಞುನಾ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ।

ರಹಸ್ಸಾದವಸೇನ ಪುರಿಸಸ್ಸ **ಹತ್ಥಪಾಸಂ** ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ **ಸದ್ಧಿಂ** ಸಲ್ಲಪನ್ತಿಯಾ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೧೯೬-೭. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ಸಲ್ಲಪತಿ ವಾ, ಯಕ್ಖಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ಸಲ್ಲಪತಿ ವಾ, ತಸ್ಸಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ವಿಞ್ಞುಗ್ಗಹಣೇನ ಅವಿಞ್ಞೂ ಪುರಿಸೋ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ನ ಕರೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೨೧೯೮. **ಅಞ್ಞವಿಹಿತಾಯಾ**ತಿ ರಹೋಅಸ್ಸಾದತೋ ಅಞ್ಞಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತಿಯಾ। ಯಥಾಹ "ರಹೋಅಸ್ಸಾದತೋ ಅಞ್ಞವಿಹಿತಾವ ಹುತ್ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೪೧)। ಚತುತ್ಥೇನ, ಛಟ್ಠೇನ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ**। ಸನ್ತಿಟ್ಠನಸಲ್ಲಪನವಸೇನ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಸಞ್ಞಾಯ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಏತಸ್ಮಿನ್ತಿ **ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಕಂ**।

ಪಠಮಂ।

೨೧೯೯. **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಓಕಾಸೇ**ತಿ ಕುಟ್ಟಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಓಕಾಸೇ। **ಇದಂ** ವಚನಂ।

ದುತಿಯಂ।

೧೧೦೦. ತತಿಯೇ “ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ”ತಿ ಚ ಚತುತ್ಥೇ “ರಥಿಕಾಯ, ಬ್ಯೂಹೇ, ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ”ತಿ ಪದಾನಿ ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ “ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿಪೀ”ತಿ। ಏತ್ಥ “ವತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಏತ್ಥ ಚ **ರಥಿಕಾಯಾ**ತಿ ರಚ್ಛಾಯ। **ಬ್ಯೂಹೇ**ತಿ ಅನಿಬ್ಬಿದ್ಧರಚ್ಛಾಯ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ**ತಿ ಚಚ್ಚರೇ ಓಕಾಸೇ, ತಿಕೋಣಂ ವಾ ಚತುಕೋಣಂ ವಾ ಮಗ್ಗಸಮೋಧಾನಟ್ಠಾನೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತಿಯಚತುತ್ಥಾನಿ।

೧೧೦೧-೨. “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೫೫) ವಚನತೋ ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಛದನನ್ತೋ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಅನೋವಸ್ಸಕಪ್ಪದೇಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇತಿ, **ಯಾ** ಚ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಉಪಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಠಮೇ ಪದೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ, ದುತಿಯೇ ಪದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿಯಾಪುತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **“ಆಸನೇ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಮಾಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದನಾರಹಮಾಸನಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಯಥಾಹ - “ಆಸನಂ ನಾಮ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಓಕಾಸೋ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೫೭)। **ಅನೋವಸ್ಸಪ್ಪದೇಸ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಕೋಸಬ್ಭನ್ತರಂ। ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಆಪತ್ತಿಖೇತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಉಪಚಾರಮ್ಪಿ ವಾ ಸಚೇ”**ತಿ। **ಉಪಚಾರ**ನ್ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಪದೇಸಂ। ಯಥಾಹ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** “ಉಪಚಾರೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೋ”ತಿ।

೧೧೦೩. **“ತಥಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ದುಕ್ಕಟಂ ಸಮುದೀರಿತ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। ಆಪುಟ್ಠೇ ಅನಾಪುಟ್ಠಸಞ್ಞಾಯ ಆಪುಟ್ಠೇ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತೋ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾ ತಥಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿನಿಯಾ ಸಮಾನತ್ತಾ “ವಿಚಿಕಿಚ್ಛನ್ತಿಯಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸವಸೇನ **“ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತೋ”**ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೧೦೪. **ಗಿಲಾನಾಯಾ**ತಿ ಯಾ ತಾದಿಸೇನ ಗೇಲಞ್ಞೇನ ಆಪುಚ್ಛಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಆಪದಾಸೂ**ತಿ ಘರೇ ಅಗ್ಗಿ ಉಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ ಚೋರಾ ವಾ, ಏವರೂಪೇ ಉಪದ್ದವೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೧೦೫-೬. **“ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ವಜನ್ತಿಯಾ”**ತಿ ಚ ನಿಸೀದನನಿಪಜ್ಜನಾವಸಾನದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಪನ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಕೇ “ಇಧ ನಿಸೀದಾಮ ವಾ ಸಯಾಮ ವಾ”ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನನಿಪನ್ನಪಚ್ಚಯಾ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಕೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಆಸನೇ **ನಿಸೀದಿತ್ವಾ** ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಏಕಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸ ನಯೋ **“ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ”**ತಿಆದೀಸುಪಿ।

ಯಥಾ ಪನ ತತ್ಥ ಅಸಂಹಾರಿಮೇ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಏವಮಿಧ ಧುವಪಞ್ಞತ್ತೇ ವಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೧೦೭. **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೧೦೮. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅತ್ತಾನಮ್ಪಿ ವಾ ಪರಮ್ಪಿ ವಾ ನಿರಯಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇಹಿ ಅಭಿಸಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾ ವಾಚತೋ ವಾಚತೋ ಸಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅಭಿಸಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸಪಥಂ ಕರೇಯ್ಯ, “ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಮಿ, ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ

ನಿಬ್ಬತ್ತಾಮೀ’’ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ‘‘ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತತು, ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತೂ’’ತಿ ಪರಂ ವಾ ‘‘ಗಿಹಿನೀ ಹೋಮಿ, ಓದಾತವತ್ಥಾ ಹೋಮೀ’’ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ‘‘ಗಿಹಿನೀ ಹೋತು, ಓದಾತವತ್ಥಾ ಹೋತೂ’’ತಿ ಪರಂ ವಾ ಅಭಿಸಪೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೨೨೧೦. ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ಪರಂ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾವೇಮತಿಕಾಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾವಸೇನ। **ಸೇಸಾಯಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ ಅಕ್ಕೋಸತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಏವಂ **ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ**।

೨೨೧೧. ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸನಿಂ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ವದನ್ತೀನಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ‘‘ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರಾಯಾತಿ ಅಟ್ಠಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ। ಧಮ್ಮಪುರೇಕ್ಖಾರಾಯಾತಿ ಪಾಳಿಂ ವಾಚೇನ್ತಿಯಾ। ಅನುಸಾಸನಿಪುರೇಕ್ಖಾರಾಯಾತಿ ‘ಇದಾನಿಪಿ ತ್ವಂ ಏದಿಸಾ, ಸಾಧು ವಿರಮಸ್ಸು, ನೋ ಚೇ ವಿರಮಸಿ, ಅದ್ಧಾ ಪುನ ಏವರೂಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸಸಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸಸೀ’ತಿ ಏವಂ ಅನುಸಾಸನಿಯಂ ಠತ್ವಾ ವದನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀ’’ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೭೮)।

ನವಮಂ।

೨೨೧೨. **ವಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಸತ್ಥಾದೀಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ। **ವಧಿತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ **ಪಾಳಿಯಂ** ‘‘ವಧಿತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ’’ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೮೦) ವುತ್ತಂ ಆಮೇಡಿತಂ ಸೂಚೇತಿ।

೨೨೧೩. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮುಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ, ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿಪಿ ಏತಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ।

ದಸಮಂ।

ಅನ್ಧಕಾರವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

೨೨೧೪. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ನಗ್ಗಾ** ಅನಿವತ್ಥಾ ಅಪಾರುತಾ ಹುತ್ವಾ ನಹಾಯತಿ, ಅಸ್ಸಾ ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ। **ತಸ್ಸ** ನಹಾನಸ್ಸ **ವೋಸಾನೇ** ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಜಿನವುತ್ತಂ** ಜಿನೇನ ಭಗವತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ **ದೋಸಂ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ **ಸಮುಪೇತಿ** ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಿಕ್ಖುನಿ ದೋಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ।

೨೨೧೫. **ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಉದಕಸಾಟಿಕಚೀವರಾ। **ನಟ್ಠಚೀವರಾ**ತಿ ಚೋರಾದೀಹಿ ನಟ್ಠಉದಕಸಾಟಿಕಚೀವರಾ। **ಆಪದಾಸು ವಾ**ತಿ ‘‘ಮಹಗ್ಘಂ ಇಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೋರಾಪಿ ಹರೇಯ್ಯು’’ನ್ತಿ ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ವಾ ನಗ್ಗಾಯ ನಹಾಯನ್ತಿಯಾ ನ ದೋಸೋ।

ಪಠಮಂ।

೨೨೧೬. **ದುತಿಯೇ**ತಿ ‘‘ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಕಾರಯಮಾನಾಯಾ’’ತಿಆದಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾಚಿ॰ ೮೮೮)।

ದುತಿಯಂ।

೧೧೧೭-೮. **ದುಸ್ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಚೀವರನ್ತಿ** ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಸಿಬ್ಬಿತಂ ಚೀವರಂ। **ವಿಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾತಿ** ದುಸ್ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಪುನ ಸಿಬ್ಬನತ್ಥಾಯ ಸಯಂ ವಾ ವಿಗತಸಿಬ್ಬನಂ ಕತ್ವಾ। "ವಿಸಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ವಿಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ವಾ ವಿಸಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೯೩)। **ಅನನ್ತರಾಯಾತಿ** ದಸಸು ಅನ್ತರಾಯೇಸು ಅಞ್ಞತರನ್ತರಾಯರಹಿತಾ। **ತಂ** ವಿಸಿಬ್ಬಿತಂ, ವಿಸಿಬ್ಬಾಪಿತಂ ವಾ ಚೀವರಂ। "ಅನನ್ತರಾಯಾ ತಂ ಪಚ್ಛಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ। **ನ ಸಿಬ್ಬೇಯ್ಯಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ "ನ ಸಿಬ್ಬಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ನೇವ ಸಿಬ್ಬೇಯ್ಯ, ನ ಸಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೯೩)।

ಚತುಪಞ್ಚಾಹನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಪಞ್ಚವಾಚಾಹಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೨-೬೪), ಉತ್ತರಿದಿರತ್ತತಿರತ್ತ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾಚಿ॰ ೫೧-೫೨) ವಿಯ ಅಪ್ಪಸಙ್ಖ್ಯಾಯ ಬಹುಸಙ್ಖ್ಯಾಯಂ ಅನ್ತೋಗಧತ್ತೇಪಿ ಉಭಯವಚನಂ ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ವಚನಸಿಲಿಟ್ಠತಾಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಧುರೇತಿ** ಸಿಬ್ಬನುಸ್ಸಾಹೇ। **ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇತಿ** ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮತ್ತೇ।

೧೧೧೯. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾತಿ ತೀಸು ವಾರೇಸು ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸಾಯಾತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ವಾರತ್ತಯೇ ದುಕ್ಕಟತ್ತಯಂ।

೧೧೨೦. **ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಚೀವರತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ। **ಅನ್ತರಾಯೇಪಿ ವಾ ಸತೀತಿ** ರಾಜಚೋರಾದಿಅನ್ತರಾಯಾನಂ ದಸನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರೇ ಸತಿ।

೧೧೨೧. "**ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನಂ ನಾಮ, ಸಮುಟ್ಠಾನಮಿದಂ ಮತ**"ನ್ತಿ ಇದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** "ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೯೩) ವುತ್ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ತೇರಸಸು ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೇಸು "ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವಿಸುಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ** "ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಚೀವರಸಿಬ್ಬನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ, ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ, ತಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೇಸು ಅನ್ತೋಗಧಮೇವ। ತಸ್ಮಾ "ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನಸ್ಸೇವ ಪರಿಯಾಯೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ತತಿಯಂ।

೧೧೨೨. ಪಞ್ಚ ಅಹಾನಿ **ಪಞ್ಚಾಹಂ,** ಪಞ್ಚಾಹಮೇವ **ಪಞ್ಚಾಹಿಕಂ।** "**ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ**"ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ದ್ವಿಕಮ್ಮಕತ್ತಾ "**ಪಞ್ಚಾಹಿಕ**"ನ್ತಿ ಚ "**ಸಙ್ಘಾಟಿಚಾರ**"ನ್ತಿ ಚ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಏವ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠೇನ **ಸಙ್ಘಾಟಿ,** ಇತಿ ವಕ್ಖಮಾನಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೀವರಾನಮೇವಾಧಿವಚನಂ, ಸಙ್ಘಾಟೀನಂ ಚಾರೋ **ಸಙ್ಘಾಟಿಚಾರೋ,** ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ವಾ ಓತಾಪನವಸೇನ ವಾ ಪರಿವತ್ತನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪಞ್ಚಾಹಿಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾತಿ ಪಞ್ಚಮಂ ದಿವಸಂ ಪಞ್ಚ ಚೀವರಾನಿ ನೇವ ನಿವಾಸೇತಿ ನ ಪಾರುಪತಿ ನ ಓತಾಪೇತಿ ಪಞ್ಚಮಂ ದಿವಸಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೯೯) ವಚನತೋ ಪಞ್ಚದಿವಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಿಯಾ ಚೀವರಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಯಾತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ**"ತಿಆದಿ।

೧೧೨೩. **ತಿಚೀವರನ್ತಿ** ಅನ್ತರವಾಸಕಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸಙ್ಘಾಟಿಸಙ್ಖಾತಂ ತಿಚೀವರಞ್ಚ। **ಸಂಕಚ್ಚೀತಿ** ಥನವೇಠನಸಙ್ಖಾತಂ ಚೀವರಞ್ಚ। **ದಕಸಾಟೀತಿ** ಉತುನಿಕಾಲೇ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಉದಕಸಾಟಿಚೀವರಞ್ಚ। **ಇತಿ** ಇಮೇ ಪಞ್ಚ। **ಪಞ್ಚ ತೂತಿ** ಪಞ್ಚ ಚೀವರಾನಿ ನಾಮ।

೧೧೨೪-೫. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತೀತಿ** ಪಞ್ಚಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಅನತಿಕ್ಕನ್ತಸಞ್ಞಾತಿ ವಿಕಪ್ಪತ್ತಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ಹೋತಿ। **ಪಞ್ಚಾಹಾನತಿಕ್ಕನ್ತೇ** ಅತಿಕ್ಕನ್ತಸಞ್ಞಾವೇಮತಿಕಾನಂ ವಸೇನ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ।

“ಪಞ್ಚಮೇ ದಿವಸೇ”ತಿಆದಿ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಸನ್ದಸ್ಸನಂ। **ನಿಸೇವತೀ**ತಿ ನಿವಾಸೇತಿ ವಾ ಪಾರುಪತಿ ವಾ। **ಓತಾಪೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಾ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಓತಾಪೇತಿ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಪದಾಸುಪೀ**ತಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಚೀವರಂ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಚೋರಭಯಾದೀಸು ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಏವರೂಪೇ ಉಪದ್ದವೇ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೧೧೬. ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸಙ್ಕಮೇತಬ್ಬಚೀವರಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, **ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಸನ್ತಕಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ತಸ್ಸಾ ಅವತ್ವಾ ಆದಾಯ ಪುನ ತಸ್ಸಾ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅದತ್ವಾ **ಯಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಟಿಸೇವತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ **ಹೋತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಸಙ್ಕಮೇತಬ್ಬಚೀವರಂ ಸಙ್ಕಮನೀಯ”ನ್ತಿ ಪರಿಯಾಯಸದ್ದಾ ಏತೇ। ಯಥಾಹ “ಚೀವರಸಙ್ಕಮನೀಯನ್ತಿ ಸಙ್ಕಮೇತಬ್ಬಚೀವರಂ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸನ್ತಕಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಹಿತಂ ಪುನ ಪಟಿದಾತಬ್ಬಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೦೩)।

೧೧೧೭. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ “ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ವೇಮತಿಕಾ …ಪೇ॰… ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ ಚೀವರಸಙ್ಕಮನೀಯಂ ಧಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೦೫) ಏವಂ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸಾಯಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ। **“ತಿಕದುಕ್ಕಟ”**ನ್ತಿ ಇದಞ್ಚ ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಆಪದಾಸೂ**ತಿ ಸಚೇ ಅಪಾರುತಂ ವಾ ಅನಿವತ್ಥಂ ವಾ ಚೋರಾ ಹರನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ವಾ।

೧೧೧೮. ಏತಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಥಿನೇನ ತುಲ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಗಹಣಂ, ಪರಿಭೋಗೋ ಚ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಅನಾಪುಚ್ಛನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೧೧೯. **ಲಭಿತಬ್ಬಂ ತು ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಲಭಿತಬ್ಬಂ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ ಚೀವರಂ। **ನಿವಾರೇತೀ**ತಿ ಯಥಾ ತೇ ದಾತುಕಾಮಾ ನ ದೇನ್ತಿ, ಏವಂ ಅನ್ತರಾಯಂ ಪರಕ್ಕಮತಿ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಪರಿದೀಪಯೇ**ತಿ ಸಚೇ ತಸ್ಸಾ ವಚನೇನ ತೇ ನ ದೇನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೨೦. ಏತ್ಥ ಪಠಮಂ “ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **ಗಣಸ್ಸಾ**ತಿ ದ್ವೇ ತಯೋಏವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಲಾಭೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ನಿವಾರಿತೇ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನಿವಾರೇತಿ, ತಥೇವ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಚೀವರತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ಪರಿಕ್ಖಾರ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಥಾಲಕಾದೀನಂ ವಾ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ।

೧೧೨೧. **ಆನಿಸಂಸಂ ನಿದಸ್ಸೇತ್ವಾ**ತಿ “ಕಿತ್ತಕಂ ಅಗ್ಘನಕಂ ದಾತುಕಾಮತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ, ‘ಏತ್ತಕಂ ನಾಮಾ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ‘ಆಗಮೇಥ ತಾವ, ಇದಾನಿ ವತ್ಥು ಮಹಗ್ಘಂ, ಕತಿಪಾಹೇನ ಕಪ್ಪಾಸೇ ಆಗತೇ ಸಮಗ್ಘಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’”ತಿ ಏವಂ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ। **ನ ದೋಸತಾ**ತಿ ನ ದೋಸೋ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೧೨೨-೩. **ಧಮ್ಮಿಕಂ** ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಕರಿಯಮಾನಂ ಚೀವರಾನಂ **ವಿಭಙ್ಗಂ** ಭಾಜನಂ **ಯಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಪಟಿಸೇಧೇಯ್ಯ** ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, **ತಸ್ಸಾ** ಏವಂ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಭೋ ವೇಮತಿಕಾಯ ವಾ**ತಿ ಉಭೋಸು ವೇಮತಿಕಾಯ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಸು-ಸದ್ದಲೋಪೋ। ಧಮ್ಮಿಕೇ ಅಧಮ್ಮಿಕೇ ಚೀವರವಿಭಙ್ಗೇ ವೇಮತಿಕಾಯ ಪಟಿಬಾಹನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯಥಾಹ “ಧಮ್ಮಿಕೇ ವೇಮತಿಕಾ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅಧಮ್ಮಿಕೇ ವೇಮತಿಕಾ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ। **ಆನಿಸಂಸಂ ನಿದಸ್ಸೇತ್ವಾ**ತಿ “ಏಕಿಸ್ಸಾ ಏಕಂ ಸಾಟಕಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಆಗಮೇಥ ತಾವ, ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಭಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧೪) ಏವಂ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೧೩೫-೭. ನಿವಾಸನುಪಗಂ ವಾ ತಥಾ ಪಾರುಪನುಪಗಂ ವಾ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಕತಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರಂ ಪಞ್ಚ **ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ** ಚ ಮಾತಾ**ಪಿತರೋಪಿ** ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ **ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ** ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ವಾ ಯದಿ ದದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಪರಿಯಾಪುತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ **“ಪಿತರೋ**”ತಿ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಿರೂಪೇಕಸೇಸವಸೇನ ನಿದ್ದೇಸೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೧೧೩೮. **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ತಾ ಪನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಚೀವರಾನಂ ಗಣನಾಯ ವಸೇನ ಗಣೇತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೩೯. ತಾವ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೋ ಕಾಲೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ತಾವಕಾಲಿಕಂ,** ಚೀವರಂ। “ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ”ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಸ್ಸ ದೂರತ್ತಾ ಪುನಪಿ **“ಅಞ್ಞೇಸ**”ನ್ತಿ ಆಹ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೧೩೯. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ “ಸಚೇ ಮಯಂ ಸಕ್ಕೋಮ, ದಸ್ಸಾಮ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಏವಂ ವಾಚಾ ಭಿನ್ನಾ ಹೋತೀ”ತಿ ವುತ್ತಾಯ ದುಬ್ಬಲಾಯ ಚೀವರಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಚೀವರಸ್ಸ ವಿಭಙ್ಗಂ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಚೀವರೇ ಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಅಸ್ಸಾ **ದೋಸತಾ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚೀವರೇ ಕಾಲ**ನ್ತಿ “ಚೀವರಕಾಲಸಮಯೋ ನಾಮ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಮಾಸೋ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಪಞ್ಚಮಾಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧೧) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಂ ಚೀವರಕಾಲಂ। **ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ**ತಿ “ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿವಸಂ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಕಥಿನುದ್ಧಾರದಿವಸಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತವಿಧಿಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಯ್ಯ।

೧೧೪೦. “ಅದುಬ್ಬಲಚೀವರೇ ದುಬ್ಬಲಚೀವರಸಞ್ಞಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ ವಚನತೋ **ಸುದುಬ್ಬಲನ್ತಿ ಚೇತಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಸು**-ಸದ್ದೋ ಪದಪೂರಣೇ। **ಉಭೋಸೂ**ತಿ ದುಬ್ಬಲೇ, ಅದುಬ್ಬಲೇ ಚ। **ಕಙ್ಖಿತಾಯ ವಾ**ತಿ ವೇಮತಿಕಾಯ ವಾ।

೧೧೪೧. ಆನಿಸಂಸಂ ನಿದಸ್ಸೇತ್ವಾತಿ “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ‘ನ ಮಯಂ ಅಯ್ಯೇ ಸಕ್ಕೋಮಾ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇಸಂ ಕಪ್ಪಾಸೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪುರಿಸೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ , ಅದ್ಧಾ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧೧) ಏವಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತನಯೇನ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ।

ನವಮಂ।

೧೧೪೨. ಧಮ್ಮಿಕಂ ಕಥಿನುದ್ಧಾರನ್ತಿ “ಧಮ್ಮಿಕೋ ನಾಮ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ ಸಮಗ್ಗೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉದ್ಧರತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೨೯) ವುತ್ತಂ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ।

೧೧೪೩. ಯಸ್ಸಾತಿ ಯಸ್ಸ ಕಥಿನಸ್ಸ। **ಅತ್ಥಾರಮೂಲಕೋ ಆನಿಸಂಸೋ** ನಾಮ “ಯೋ ಚ ತತ್ಥ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ, ಸೋ ನೇಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೬) ಅನುಞ್ಞಾತೋ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಚೀವರವತ್ಥಾನಿಸಂಸೋ।

ಉದ್ಧಾರಮೂಲಕೋ ನಾಮ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೇಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ದಿಯ್ಯಮಾನಚೀವರವತ್ಥಾನಿಸಂಸೋ।

೨೨೪೫. **ಸಮಾನಿಸಂಸೋಪೀತಿ** ಅತ್ಥಾರಆನಿಸಂಸೇನ ಸಮಾನಿಸಂಸೋಪಿ ಉಬ್ಭಾರೋ। **ಸದ್ಧಾಪಾಲನಕಾರಣಾತಿ** ಪಸಾದಾನುರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆನಿಸಂಸಂ ನಿದಸ್ಸೇತ್ವಾತಿ** "ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ, ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಮೂಲಕೋ ಮಹಾಲಾಭೋ"ತಿ ಏವರೂಪಂ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ।

೨೨೪೬. ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ **ಸೇಸಂ ಪನ** ವಿನಿಚ್ಛಯಜಾತಂ **ಅಸೇಸೇನ** ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ **ಸತ್ತಮೇನ** ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ **ಸಮಂ ಮತಂ** "ಸದಿಸ"ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾತಂ। **ಕಿಞ್ಚಿಪಿ** ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ **ಅಪುಬ್ಬಂ** ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯತೋ ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ದಸಮಂ।

ನಗ್ಗವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

೨೨೪೭. "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ದ್ವೇ ಏಕಮಞ್ಚೇ ತುವಟ್ಟೇಯ್ಯುಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೩೩) ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏಕಾಯಾ"**ತಿಆದಿ। **ಏಕಾಯಾತಿ** ಏಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ಅಪರಾತಿ** ಅಞ್ಞಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯುನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಏಕಮಞ್ಚೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ದ್ವೇತಿ** ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ।

೨೨೪೮-೯. **"ಏಕಾಯ ಚಾ"**ತಿಆದಿ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರನಿದ್ದೇಸೋ। ಉಭೋ ವಾಪಿ ಸಮಂ ನಿಸೀದನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಳಕೇನಾತಿ** ಏಳಕಲೋಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ।

ಪಠಮಂ।

೨೨೫೦-೧. **ಪಾವಾರಕಟಸಾರಾದಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮೇಕವಚನಂ। **"ಸಂಹಾರಿಮೇಸೂ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ತಾ ಬಹುವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೇನೇತ್ಥ ಏಕವಚನನಿದ್ದೇಸೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಪಾವಾರೋ ಚ ಕಟಸಾರೋ ಚ ತೇ ಆದಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ಏಕಕ**ನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬನಿದಸ್ಸನಂ। ಏಕಮೇವ **ಏಕಕಂ**। ಸಂಹಾರಿಮೇಸು ಪಾವಾರಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಪಾವಾರೋತಿ** ಕೋಜವಾದಯೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕಟಸಾರೋತಿ** ಕಟೋಯೇವ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಯನಾರಹಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಯಂ ಅತ್ಥತಂ, ತೇನೇವ। ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಯಾ ಪನ ದ್ವೇ ಸಹೇವ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಾಸಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಅತ್ಥರಣಪಾವುರಣಕಿಚ್ಚೇ ಏಕಸ್ಸೇವ ನಿದ್ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಏಕಸ್ಸ ಅನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥರಣಞ್ಚ ಏಕಸ್ಸ ಅನ್ತಸ್ಸ ಪಾರುಪನಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಯಥಾಹ "ಸಂಹಾರಿಮಾನಂ ಪಾವಾರತ್ಥರಣಕಟಸಾರಕಾದೀನಂ ಏಕಂ ಅನ್ತಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ತುವಟ್ಟೇನ್ತೀನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೩೭)।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಏಕತ್ಥರಣೇ ವಾ ಏಕಪಾವುರಣೇ ವಾ ನಿಪಜ್ಜನೇ ಸತಿ ತಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ನಾನತ್ಥರಣಪಾವುರಣೇ ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ವೇಮತಿಕಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೩೯) ವುತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟದ್ವಯಂ।

೨೨೫೨. **ವವತ್ಥಾನಂ ನಿದಸ್ಸೇತ್ವಾತಿ** ಮಜ್ಝೇ ಕಾಸಾವಂ ವಾ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕಾಯಬನ್ಧನಮ್ಪಿ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿವಿಧಾನಂ। **ಆದಿನಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। **ತುಲ್ಯನ್ತಿ** ಸಮಾನಂ।

ದುತಿಯಂ।

೧೧೫೩. ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ಅಫಾಸುಕಾರಣಾ**ತಿ ಅಫಾಸುಕರಣಹೇತು। **ಅನಾಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। ತಸ್ಸಾ ಪುರತೋ ಚ ಚಙ್ಕಮನಾದಯೋ ಯದಿ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚಙ್ಕಮನಾದಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ ಉದ್ದಿಸತಿ ವಾ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತಿ ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಕರೋತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೪೩) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ।

೧೧೫೪. ನಿವತ್ತನಾನಂ ಗಣನಾಯಾತಿ ಚಙ್ಕಮನ್ತಿಯಾ ಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಉಭಯಕೋಟಿಂ ಪತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತಿಯಾ ನಿವತ್ತನಗಣನಾಯ। **ಪಯೋಗತೋಯೇವಾ**ತಿ ಪಯೋಗಗಣನಾಯೇವ, ಇರಿಯಾಪಥಪರಿವತ್ತನಗಣನಾಯೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದೋಸಾ**ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯೋ।

೧೧೫೫. ಪದಾನಂ ಗಣನಾವಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಯಥಾಹ "ಪದಾದಿಗಣನಾಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೪೩)। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾತಿ ವಿಕಪ್ಪತ್ತಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸಾಯಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ।

೧೧೫೬. ನ ಚ ಅಫಾಸುಕಾಮಾಯಾತಿ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ **ತಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪುರತೋ ಚಙ್ಕಮನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೫೭. ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯನ್ತಿ ಚಙ್ಕಮನಾದಿಕರಣಂ ಕಿರಿಯಂ। ಆಪುಚ್ಛಾಯ ಅಕರಣಂ ಅಕಿರಿಯಂ। **ಪಾಪಮಾನಸ**ನ್ತಿ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ।

ತತಿಯಂ।

೧೧೫೮-೯. ಅನನ್ತರಾಯಾತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇಸು ರಾಜನ್ತರಾಯಾದೀಸು ದಸಸು ಅನ್ತರಾಯೇಸು ಅಞ್ಞತರರಹಿತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ। **ದುಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಂ। ಯಥಾಹ "ದುಕ್ಖಿತಾ ನಾಮ ಗಿಲಾನಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೪೮)। **ಸಹಜೀವಿನಿ**ನ್ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನಿಂ। ಯಥಾಹ "ಸಹಜೀವಿನೀ ನಾಮ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನೀ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। **ಅಞ್ಞಾಯ ವಾ ನುಪಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ, ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ವಾ ಗಿಹಿನಿಯಾ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ। **ನುಪಟ್ಠೇಯ್ಯ ಸಯಮ್ಪಿ ವಾ**ತಿ ಯಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ। **ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ವಾ**ತಿ "ನೇವ ಉಪಟ್ಠೇಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಉಪಟ್ಠಾಪನಾಯ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರೇ ಉಸ್ಸಾಹೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಯ।

ಅನ್ತೇವಾಸಿನಿಯಾ ವಾಪೀತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಧಮ್ಮನಿಸ್ಸಯವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧಾಸು ಅನ್ತೇವಾಸಿನೀಸು ಅಞ್ಞತರಾಯ। **ಇತರಾಯಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ।

೧೧೬೦. ಗಿಲಾನಾಯಾತಿ ಸಯಂ ಗಿಲಾನಾಯ। "ಗವೇಸಿತ್ವಾ ಅಲಭನ್ತಿಯಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಅಞ್ಞಂ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಲಭಮಾನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆಪದಾಸು ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾದೀನ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವಣ್ಣಲೋಪೋಪಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಆಪದಾಸೂ**ತಿ ತಥಾರೂಪೇ ಉಪದ್ದವೇ ಸತಿ। **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನೋದಯ**ನ್ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸಮುಟ್ಠಾನಂ। ಯದೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೧೬೧-೨. ಪುಗ್ಗಲಿಕಸ್ಸ ಅತ್ತಾಯತ್ತಪರಾಯತ್ತವಸೇನ ಅನಿಯಮಿತತ್ತಾ **"ಸಕ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಯಮೇತಿ। **ಸಕಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ। **ದತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸಕವಾಟ**ನ್ತಿ ಪರಿವತ್ತಕದ್ವಾರಕವಾಟಸಹಿತಂ। **ಉಪಸ್ಸಯ**ನ್ತಿ ಗೇಹಂ। **ದ್ವಾರಾದೀಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಬ್ಭಪಮುಖಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ಬಹೂನಿಪೀ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರೇತಬ್ಬನಿದಸ್ಸನಂ। ಬಹೂನಿಪಿ ದ್ವಾರಾನಿ ವಾ ಬಹೂ ಗಬ್ಭೇ ವಾ ಬಹೂನಿ ಪಮುಖಾನಿ ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸಾ ಉಪಸ್ಸಯೋ ದಿನ್ನೋ, ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ। **ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಿಯಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢತಿ, ತಸ್ಸಾ।

೧೧೬೩. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ "ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ದಸ್ಸಿತನಯೋ। ಏತ್ಥ **ಪಯೋಗೋ** ನಾಮ ಆಣಾಪನಂ, ಇಮಿನಾ "ಏಕಾಯಾಣತ್ತಿಯಾ ಅನೇಕೇಸು ದ್ವಾರೇಸು ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತೇಸುಪಿ ಏಕಾವ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿಕಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೪೩, ೯೫೨ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೧೬೪. ತೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೇಸು ಏಕಂ ವಿನಿಚ್ಛಯವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏತ್ತಕಾವ ಇಮಂ ದ್ವಾರಾ"**ತಿಆದಿ। ದ್ವಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ **ದ್ವಾರಗಣನಾಪತ್ತಿಯೋ**।

೧೧೬೫. **ಅಕವಾಟಮ್ಹಾ**ತಿ ಅಕವಾಟಬನ್ಧತೋ ಉಪಸ್ಸಯಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸಾಯಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ। **ತಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾಯ, ವೇಮತಿಕಾಯ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾಯ ಚ ವಸೇನ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ। **ಉಭಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। **ಪರಿಕ್ಖಾರೇಸೂ**ತಿ ಪತ್ತಚೀವರಾದೀಸು ಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು । **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪಯೋಗೇಸು, ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯಮಾನೇಸು, ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪಿಯಮಾನೇಸು ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೧೬೬. **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ **ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿ**ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಸಹ **ಸೇಸಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯಜಾತಂ **ಅಸೇಸೇನ** ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ ಸಙ್ಘಿಕಾ ವಿಹಾರಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ **ಸಮಂ ಮತಂ** "ಸದಿಸ"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೧೬೭. **ಛಟ್ಠೇ**ತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಂಸಟ್ಠಾ ವಿಹರೇಯ್ಯ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ"ತಿಆದಿಮಾತಿಕಾಯ (ಪಾಚಿ॰ ೯೫೬) ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇ ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। **ಅರಿಟ್ಠಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನಾ**ತಿ ಅರಿಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। **ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿಕೋ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೧೬೮. **ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಉಭಯಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಅನ್ತೋರಟ್ಠೇ**ತಿ ಯಸ್ಸ ವಿಜಿತೇ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಸೇವ ರಟ್ಠೇ। ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ ಅನ್ತೋರಟ್ಠೇ ಸತ್ಥೇನ ವಿನಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೬೯. ಏವಂ ಚರನ್ತಿಯಾ ಸಗಾಮಕಟ್ಠಾನೇ ಗಾಮನ್ತರಪ್ಪವೇಸೇ ಚ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಚ ವಿನಯಞ್ಞುನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ **ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಯೋ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿವಿಧಾನಕ್ಕಮೋ ಞೇಯ್ಯೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೭೦. ಸಹ ಸತ್ಥೇನ ಚರನ್ತಿಯಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಖೇಮಟ್ಠಾನೇ ಚರನ್ತಿಯಾ, ಆಪದಾಸು ವಾ ಚರನ್ತಿಯಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೧೭೧. ಅಟ್ಠಮೇ ನವಮೇ ವಾಪೀತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತಿರೋರಟ್ಠೇ"ತಿಆದಿಕೇ (ಪಾಚಿ॰ ೯೬೬) ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೦) ವುತ್ತನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚ। **ಅನುತ್ತಾನಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ,** ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಮಯಾ ನ ವಿಚಾರೀಯತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಟ್ಠಮನವಮಾನಿ।

೧೧೭೨. "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ ಚಾರಿಕಂ ನ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ಅನ್ತಮಸೋ ಛಪ್ಪಞ್ಚಯೋಜನಾನಿಪಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಾಚಿತ್ತೀ"**ತಿಆದಿ। ಅಹಂ **ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ** ನ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ** ಕತೇ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿ।

೧೧೭೩. ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾಯ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಪಞ್ಚ ಯೋಜನಾನಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಛಸೂ"**ತಿಆದಿ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ **ಛಸು** ಯೋಜನೇಸು ಯದತ್ಥಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಕಿನ್ನು ನಾಮ ಸಿಯಾ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪವಾರೇತ್ವಾ ಛ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೋ ಅವುತ್ತಸಿದ್ಧೋವಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೧೭೪. ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಯೇನ ಗತಾ, ತೇನೇವ ಮಗ್ಗೇನ। **ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನಾತಿ** ಗತಮಗ್ಗತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಪಥೇನ।

೧೧೭೫. ದಸವಿಧೇ ಅನ್ತರಾಯಸ್ಮಿಂ ಸತೀತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇಸು ಅನ್ತರಾಯೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸತಿ। ತಸ್ಸಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ಅಟ್ಟಾದಿಕಾರಣೇನ ಕೇನಚಿ ಪಲಿಬುದ್ಧಾದಿಭಾವಸಙ್ಖಾತಾಸು ಆಪದಾಸು। **ಗಿಲಾನಾಯಾತಿ** ಸಯಂ ಗಿಲಾನಾಯ। **ದುತಿಯಾಯ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಲಾಭೇ ವಾ ಅಪಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೧೭೬. ರಾಜಾ ಚ ಚೋರಾ ಚ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಅಗ್ಗಿ ಚ ತೋಯಞ್ಚ ವಾಳಾ ಚ ಸರೀಸಪಾ ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಮನುಸ್ಸೋತಿ** ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಪುಬ್ಬಪದಲೋಪೋ "ಲಾಬೂನಿ ಸೀದನ್ತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೧.೧.೭೭) ವಿಯ। ಜೀವಿತಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚ ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತಿ ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೇ ಸಮಾಸೋ, ತಸ್ಸ **ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ**। ಅನ್ತರಾಯಾ ಏವ **ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ**। ಏತೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಅಪಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಯಥಾಹ "ಅನ್ತರಾಯೇತಿ ದಸವಿಧೇ ಅನ್ತರಾಯೇ। 'ಪರಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ನದಿಪೂರೋ ಪನ ಆಗತೋ, ಚೋರಾ ವಾ ಮಗ್ಗೇ ಹೋನ್ತಿ, ಮೇಘೋ ವಾ ಉಟ್ಠಾತಿ, ನಿವತ್ತಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭೬)।

೧೧೭೭. ಅಪಕ್ಕಮನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**। ಅನಾದರಿಯೇನ ಆಪಜ್ಜನತೋ ಆಹ **"ದುಕ್ಖವೇದನ"**ನ್ತಿ।

ದಸಮಂ।

ತುವಟ್ಟವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೧೧೭೮-೮೦. ರಾಜಾಗಾರನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಕೀಳನಘರಂ। **ಚಿತ್ತಾಗಾರನ್ತಿ** ಕೀಳನಚಿತ್ತಸಾಲಂ। **ಆರಾಮನ್ತಿ** ಕೀಳನಉಪವನಂ। **ಕೀಳುಯ್ಯಾನನ್ತಿ** ಕೀಳನತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಉಯ್ಯಾನಂ। **ಕೀಳಾವಾಪಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೮) ಪೋಕ್ಖರಣೀ ವುತ್ತಾ, ಸಾ ಪನ ಸಬ್ಬಜಲಾಸಯಾನಂ ಕೀಳಾಯ ಕತಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಾತಿ ಆಹ "ಕೀಳಾವಾಪಿ"ನ್ತಿ, ಕೀಳನತ್ಥಾಯ ಕತವಾಪಿನ್ತಿ

ಅತ್ಥೋ। “**ನಾನಾಕಾರ**”ನ್ತಿ ಇದಂ ಯಥಾವುತ್ತಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕವಸೇನ “**ತಾನೀ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। ನಾನಾಕಾರಂ ರಾಜಾಗಾರಂ ಚಿತ್ತಾಗಾರಂ ಆರಾಮಂ ಕೀಳುಯ್ಯಾನಂ ವಾ ಕೀಳಾವಾಪಿಂ **ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀನಂ ತಾನಿ** ಸಬ್ಬಾನಿ ಏಕತೋ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀನಂ **ತಾಸಂ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪದೇ ಪದೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಮುನಿನಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಞ್ಚಪೀತಿ ರಾಜಾಗಾರಾದೀನಿ ಪಞ್ಚಪಿ। ಏಕಾಯೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಆಪತ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಂ ತಂ** ದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ಚೇ, ಪಾಟೇಕ್ಕಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೨೮೧. ಗಮನಬಾಹುಲ್ಲೇನ ಆಪತ್ತಿಬಾಹುಲ್ಲಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಗೀವಾಪರಿವತ್ತನಸಙ್ಖಾತೇನ ಪಯೋಗಬಾಹುಲ್ಲೇನಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಬಾಹುಲ್ಲಂ ಪಕಾಸೇತುಮಾಹ “**ಪಯೋಗಬಹುತಾಯಾಪಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಬಹುತಾ ಸಿಯಾ**”ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥ।

೨೨೮೨. “ಅವಸೇಸೋಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಅನಾಪತ್ತಿ ಚ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ಚ **ಅನಾಪತ್ತಿಕಥಾಮಗ್ಗೋ,** ತೇಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಅನಾಪತ್ತಿಕಥಾಮಗ್ಗವಿನಿಚ್ಛಯೋ,** “ಅನಾಪತ್ತಿ ಆರಾಮೇ ಠಿತಾ ಪಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿಕೋ (ಪಾಚಿ॰ ೯೮೧) ಅನಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತೋ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೮೧) ಅವಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “**ಆರಾಮೇ ಠಿತಾ**”ತಿ ಏತೇನ ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ರಾಜಾಗಾರಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಯಮನಾಪತ್ತಿವಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಏತೇನೇವ ಅನ್ತೋಆರಾಮೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಚ್ಚಾದೀನಿ ವಿಯ ರಾಜಾಗಾರಾದೀನಿಪಿ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಲಭತೀತಿಪಿ ಸಿದ್ಧಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ “ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಮಗ್ಗೇ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಕೇನಚಿ ಉಪದ್ದುತಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಏತೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ನಚ್ಚದಸ್ಸನ...ಪೇ॰... ಸಹಾ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಸಹ ನಚ್ಚದಸ್ಸನಸಿಕ್ಖಾಪದಸದಿಸೋವ।

ಪಠಮಂ।

೨೨೮೩. ಮಾನತೋ ಪಮಾಣತೋ ಅತೀತಾ ಅಪೇತಾ **ಮಾನಾತೀತಾ,** ಆಸನ್ದೀ, ತಂ। ವಾಳೇಹಿ ಉಪೇತೋ **ವಾಳೂಪೇತೋ,** ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ, ತಂ। “ಆಸನ್ದೀ ನಾಮ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪ್ಪಮಾಣಾ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ವಚನತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಟನಿಯಾ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥತೋ ಉಚ್ಚತರಪಾದೋ ಆಯಾಮಚತುರಸ್ಸೋ ಮಞ್ಚಪೀಠವಿಸೇಸೋ ಆಸನ್ದೀ ನಾಮ ಸಮಚತುರಸ್ಸಾನಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪ್ಪಮಾಣಾನಮ್ಪಿ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ। “ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ನಾಮ ಆಹರಿಮೇಹಿ ವಾಳೇಹಿ ಕತೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೮೪) ವಚನತೋ ಪಮಾಣಯುತ್ತೋಪಿ ಏವರೂಪೋ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಆಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾನುರೂಪಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತಬ್ಬವಾಳರೂಪಾನಿ **ಆಹರಿಮವಾಳಾ** ನಾಮ, ಸಂಹರಿಮವಾಳರೂಪಯುತ್ತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಮಾನಾತೀತಂ ಆಸನ್ದಿಂ ವಾ ವಾಳೂಪೇತಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ವಾ **ಸೇವನ್ತೀನಂ** ಅಭಿನಿಸೀದನ್ತೀನಂ, ಅಭಿನಿಪಜ್ಜನ್ತೀನಞ್ಚ **ಯಾಸಂ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ ಆಹ।

೨೨೮೪. ತಾಸಂ ನಿಸೀದನಸ್ಸಾಪಿ ನಿಪಜ್ಜನಸ್ಸಾಪಿ ಪಯೋಗಬಾಹುಲ್ಲವಸೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಂ ಗಣನಾ ಹೋತಿ ಇತಿ ಏವಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ **ಏವಂ** ಅಯಂ ಗಣನಾ **ಅಚ್ಚನ್ತಯಸೇನ** ಅನನ್ತಪರಿವಾರೇನ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ **ಇಚ್ಚೇವನ್ತಿ** ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ, **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ನಿದಸ್ಸನೇ, **ಏವಂ**-ಸದ್ದೋ ಇದಮತ್ಥೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೨೨೮೫. ಪಾದೇ ಆಸನ್ದಿಯಾ ಛೇತ್ವಾತಿ ಆಸನ್ದಿಯಾ ಪಾದೇ ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಟ್ಠಾನಛಿನ್ದನೇನ ಛೇತ್ವಾ। ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಪಾದೇ ವಾಳಕಾ **ಪಲ್ಲಙ್ಕವಾಳಕಾ,** ತೇ **ಹಿತ್ವಾ** ಅಪನೇತ್ವಾ, **ಅನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಸೇವನ್ತೀನಂ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ದುತಿಯಂ।

೧೧೮೬-೭. ಛನ್ನನ್ತಿ ಖೋಮಾದೀನಂ ಛನ್ನಂ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಅಞ್ಞತರಂ ಸುತ್ತನ್ತಿ** ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬನಿದಸ್ಸನಂ। **ಹತ್ಥಾತಿ** ಹತ್ಥೇನ, ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ। **ಅಞ್ಛಿತನ್ತಿ** ಹತ್ಥಾಯಾಮೇನ ಆಕಡ್ಢಿತಂ । **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಛಿತೇ ಸುತ್ತಪ್ಪದೇಸೇ। **ತಕ್ಕಮ್ಹೀತಿ** ಕನ್ತನಸೂಚಿಮ್ಹಿ। **ವೇಠಿತೇತಿ** ಪಲಿವೇಠಿತೇ।

ಸುತ್ತಕನ್ತನತೋ ಸಬ್ಬಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸೂತಿ ಸುತ್ತಕನ್ತನತೋ ಪುಬ್ಬೇಸು ಕಪ್ಪಾಸವಿಚಿನನಾದಿಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು। **ಹತ್ಥವಾರತೋತಿ** ಹತ್ಥವಾರಗಣನಾಯ। ಯಥಾಹ "ಕಪ್ಪಾಸವಿಚಿನನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ಹತ್ಥವಾರಗಣನಾಯ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೮೮)।

೧೧೮೮. ಕನ್ತಿತಂ ಸುತ್ತನ್ತಿ ಪಠಮಮೇವ ಕನ್ತಿತಂ ದಸಿಕಸುತ್ತಾದಿಂ। **ಪುನ ಕನ್ತನ್ತಿಯಾತಿ** ಕೋಟಿಯಾ ಕೋಟಿಂ ಸಙ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಪುನ ಕನ್ತನ್ತಿಯಾ।

ತತಿಯಂ।

೧೧೮೯. ತಣ್ಡುಲಾನಂ ಕೋಟ್ಟನಂ ತು ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಗಿಹೀನಂ **ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ** ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಬಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೦. ಯಾಗುಆದಿಸು ನಿಪ್ಫಾದೇತಬ್ಬೇಸು ತದಾಧಾರಾನಿ **ಭಾಜನಾನಿ** ಗಣೇತ್ವಾವ ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಪರಿದೀಪಯೇ, ಖಜ್ಜಕಾದೀಸು ರೂಪಾನಂ ಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಪರಿದೀಪಯೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಾಗುಆದಿಸೂತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭತ್ತಸೂಪಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಖಜ್ಜಕಾದೀಸೂತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದಿಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ।

೧೧೯೧. "ಸಚೇಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಬೀಜನಿಂ ವಾ ಸಮ್ಮುಜ್ಜನಿದಣ್ಡಂ ವಾ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾವ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ"**ತಿಆದಿ। **ಸಚೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಅತ್ತನೋ ಏವಮಾಗತಾನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾರೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ, ತೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಥಾಯೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೧೯೨-೩. ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಯಾಗುಪಾನೇ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಸಙ್ಘಭತ್ತೇಪೀ"**ತಿಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾಹ "ಯಾಗುಪಾನೇತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕರಿಯಮಾನೇ ಯಾಗುಪಾನೇ ವಾ ಸಙ್ಘಭತ್ತೇ ವಾ ತೇಸಂ ಸಹಾಯಿಕಭಾವೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಚೇತಿಯಪೂಜಾಯ ಸಹಾಯಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಪೂಜೇತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೯೩)।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೧೯೪. "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ 'ಏಹಾಯ್ಯೇ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇಹೀ'ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಸಾ ಪಚ್ಛಾ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಿನೀ ನೇವ ವೂಪಸಮೇಯ್ಯ ನ ವೂಪಸಮಾಯ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೯೫) ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಾಚಿತ್ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ"**ತಿಆದಿ। **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇತಿ** ನ ದಾನಿ ತಂ ವೂಪಸಮೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಞಾಹಿ ವಾ ನ ವೂಪಸಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಧುರಸ್ಸ ಉಸ್ಸಾಹಸ್ಸ ನಿಕ್ಖೇಪೇ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಚೀವರಸಿಬ್ಬನೇ ಯಥಾ ಪಞ್ಚಾಹಪರಿಹಾರೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಇಧ ಪನ ತಥಾ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಪರಿಹಾರೋ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೫. **ಸೇಸನ್ತಿ** "ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೀ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾವ ವಿನಿಚ್ಛಿನಾತೀ"ತಿಆದಿಕಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಜಾತಂ। ತತ್ಥ ಚೀವರಸಿಬ್ಬನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೧೯೬-೭. **ಯಾ ಪನ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಗಿಹೀನಂ ವಾ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ **ಅಞ್ಞೇಸಂ** ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾನಂ ವಾ ದನ್ತಪೋನೋದಕಂ ವಿನಾ ಅಞ್ಞಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ **ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ** ಖಾದನೀಯಂ, ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ವಾ ದದಾತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೮-೯. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಮುನಿನಾ ದನ್ತಕಟ್ಠೋದಕೇ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಾ** ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಸಯಂ **ನ ದೇತಿ** ಅಞ್ಞೇನ **ದಾಪೇತಿ,** ತಸ್ಸಾ ಚ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಅದತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ **ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ** ದೇನ್ತಿಯಾಪಿ ಯಾ ಬಾಹಿರಲೇಪಂ ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ಚ **ನ ದೋಸೋ** ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೨೦೦-೧. **ಆವಸಥಚೀವರ**ನ್ತಿ "ಉತುನಿಯೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೂ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ। **ಯಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯಂ "ಆವಸಥಚೀವರ"ನ್ತಿ ನಿಯಮಿತಂ ಚೀವರಂ, **ತಂ** ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಉತುನಿಯಾ ಸಾಮಣೇರಾಯ ವಾ ಅದತ್ವಾ ಸಚೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ**ತಿ "ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ವೇಮತಿಕಾ…ಪೇ॰… ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಸಞ್ಞಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೦೭) ವುತ್ತಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೦೨-೩. **ತಸ್ಮಿಂ** ಚೀವರೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಸಞ್ಞಾಯ ವಾ ವೇಮತಿಕಾಯ ವಾ **ತಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಞ್ಞಾಸಂ ಉತುನೀನಂ ಅಭಾವೇ ಅದತ್ವಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಪುನ ಪರಿಯಯೇ**ತಿ ಪುನ ಉತುನಿವಾರೇ ಯಥಾಕಾಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾದೀನಞ್ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಯಯೇ**ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸತ್ತಂ । **ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾದೀನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಟ್ಠಚೀವರಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಆಪದಾಸು**ಪೀತಿ ಮಹಗ್ಘಚೀವರಂ ಸರೀರತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಟಿಸಾಮಿತಮ್ಪಿ ಚೋರಾ ಹರನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೨೦೪. **ಸಕವಾಟಕಂ ವಿಹಾರ**ನ್ತಿ ಕವಾಟಬನ್ಧವಿಹಾರಂ, ದ್ವಾರಕವಾಟಯುತ್ತಂ ಸುಗುತ್ತಸೇನಾಸನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಅದತ್ವಾ**ತಿ "ಇಮಂ ಜಗ್ಗೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಏವಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ।

೧೨೦೫-೭. "ಹೋತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ತಸ್ಸಾ, ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಪಕಾಸೇತುಮಾಹ **"ಅತ್ತನೋ ಗಾಮತೋ"**ತಿಆದಿ। **ಅತ್ತನೋ ಗಾಮತೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಕಗಾಮತೋ। **ತಥಾ ಇತರಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ಉಪಚಾರಂ। ತನ್ತಿಆದಿಪದತ್ತಯೇ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇ ಪಠಮೇನ ಪದೇನ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ **ಇತರಸ್ಸ** ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಚಾರೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ದುತಿಯೇನ ಪದೇನ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇ, ಉಪಚಾರೇ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೦೭. **ಅಕವಾಟಬನ್ಧನಸ್ಮಿಂ** ಕವಾಟಬನ್ಧರಹಿತೇ ವಿಹಾರೇ ತಥಾ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತಂ। **ಜಗ್ಗಿಕಂ ಅಲಭನ್ತಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಜಗ್ಗಿಕನ್ತಿ** ವಿಹಾರಪಟಿಜಗ್ಗಿಕಂ।

೧೩೦೮. **ಆಪದಾಸೂತಿ** ರಟ್ಠೇ ಭಿಜ್ಜನ್ತೇ ಆವಾಸೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು। **ಗಿಲಾನಾಯಾತಿ** ವಚೀಭೇದಂ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥಾಯಾತಿ।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೩೦೯-೧೦. ಹತ್ಥೀ ಚ ಅಸ್ಸೋ ಚ ರಥೋ ಚ **ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಾ,** ತೇ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತೇ **ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಾದಯೋ,** ತೇಹಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಧನು ಥರೂತಿ ಪದದ್ವಯಂ ಗಹಿತಂ। **ಸಂಯುತ್ತನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಿಪದೇಹಿ ಸಂಯೋಜಿತಂ, "ಹತ್ಥೀನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಕತಸಮಾಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, "ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಂ ಅಸ್ಸಸಿಪ್ಪಂ ರಥಸಿಪ್ಪಂ ಧನುಸಿಪ್ಪಂ ಥರುಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಹತ್ಥಿಸಿಕ್ಖಾದಿಸಿಪ್ಪಂ ಸನ್ದೀಪಕೋ ಗನ್ಥೋ ವಚ್ಚವಾಚಕಾನಂ ಅಭೇದೋಪಚಾರೇನ ಏವಂ ವುತ್ತೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಪದಾದೀನಂ ವಸೇನಿಧಾ"ತಿ। **ಪರೂಪಘಾತಕಂ ಮನ್ತಾಗದಯೋಗಪ್ಪಭೇದಕಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಪರೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರಂ ಖಿಲನವಸೀಕರಣಸೋಸಾಪನಾದಿಭೇದಂ ಆಥಬ್ಬಣಮನ್ತಞ್ಚ ವಿಸಯೋಗಾದಿಪ್ಪಭೇದಕಞ್ಚ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಖಿಲನಮನ್ತೋ** ನಾಮ ದಾರುಸಾರಖಿಲಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮಾರಣಮನ್ತೋ। **ವಸೀಕರಣಮನ್ತೋ** ನಾಮ ಪರಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತಾಪನಕಮನ್ತೋ। **ಸೋಸಾಪನಕಮನ್ತೋ** ನಾಮ ಪರಸರೀರಂ ರಸಾದಿಧಾತುಕ್ಖಯೇನ ಸುಕ್ಖಭಾವಂ ಪಾಪನಕಮನ್ತೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಿದೇಸ್ಸನಾದಿಮನ್ತಾನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ವಿದೇಸ್ಸನಂ** ನಾಮ ಮಿತ್ತಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ವೇರಿಭಾವಾಪಾದನಂ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಹತ್ಥಿ…ಪೇ॰… ಕಿಞ್ಚಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಪದಾದೀನಂ ವಸೇನ **ಪರಿಯಾಪುಣೇಯ್ಯ** ಅಧೀಯೇಯ್ಯ ಚೇ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೧೧. **ಲೇಖೇತಿ** ಲಿಖಿತಸಿಪ್ಪೇ। **ಧಾರಣಾಯ ಚಾತಿ** ಧಾರಣಸತ್ಥೇ, ಯಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾ ಬಹೂನಿಪಿ ಗನ್ಥಾನಿ ಧಾರೇನ್ತಿ। **ಗುತ್ತಿಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಾ ಪರೇಸಂ ವಾ ಗುತ್ತತ್ಥಾಯ। **ಪರಿತ್ತೇಸು ಚ ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ಯಕ್ಖಪರಿತ್ತಚೋರವಾಳಾದಿಸಬ್ಬೇಸು ಪರಿತ್ತೇಸು ಚ।

ನವಮಂ।

೧೩೧೨. **ದಸಮೇತಿ** "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಂ ವಾಚೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೧೮) ಸಮುದ್ದಿಟ್ಠೇ ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಇದಂ** ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

ದಸಮಂ।

ಚಿತ್ತಾಗಾರವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೧೩೧೩. **ಸಭಿಕ್ಖುಕಂ ಆರಾಮನ್ತಿ** ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇಪಿ ವಸನ್ತಿ, ತಂ ಪದೇಸಂ। **ಜಾನಿತ್ವಾತಿ** "ಸಭಿಕ್ಖುಕ"ನ್ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ವಾ ಆರಾಮಿಕಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ।

೧೩೧೪-೫. “ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ನಾಮ ಆರಾಮೋ ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇಪಿ ವಸನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೨೫) ವಚನತೋ ಆಹ **“ಸಚೇ ಅನ್ತಮಸೋ”**ತಿಆದಿ। ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅನ್ತಮಸೋ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಸಚೇ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಠಮೇ ಪಾದೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮೇ ವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯೇ ಪಾದೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೧೬. **ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ** ಆರಾಮೇ ಸಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಞ್ಞಾಯ **ಉಭೋಸುಪಿ** ಸಭಿಕ್ಖುಕಾಭಿಕ್ಖುಕೇಸು ಆರಾಮೇಸು **ಜಾತಕಙ್ಖಾಯ** ಸಞ್ಜಾತವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ, ವೇಮತಿಕಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೧೭. ಸೀಸಾನುಲೋಕಿಕಾ ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। **ತಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಯತ್ಥ **ಸನ್ನಿಪತಿತಾ** ಹೋನ್ತಿ, ತಾಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ “ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ **ಗಚ್ಛತಿ**। ಯಥಾಹ “ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪಠಮತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಚೇತಿಯವನ್ದನಾದೀನಿ ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತಾಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮೀತಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨೭)।

೧೩೧೮. **“ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ”**ತಿ ವಚನೇನೇವ ಅಭಿಕ್ಖುಕಂ ಆರಾಮಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪವಿಸನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಆರಾಮಮಜ್ಝತೋ ವಾ ಮಗ್ಗೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪಿ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪದ್ದುತಾ ಹೋತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ಪವಿಸನ್ತಿಯಾ।

ಪಠಮಂ।

೧೩೧೦. **ಅಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾತಿ** ದಸನ್ನಂ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಸಮ್ಮುಖಾ, ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಅಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯ ವಾ। **ಪರಿಭಾಸೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ಭಯ'ಮಸ್ಸ ಉಪದಂಸೇಯ್ಯ ವಾ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ “ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ವೇಮತಿಕಾ…ಪೇ॰… ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಞ್ಞಾ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ವಾ ಪರಿಭಾಸತಿ ವಾ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೩೧) ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸೇತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ। ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ತಸ್ಸಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೨೧. **“ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ”**ತಿಆದೀಸು ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ “ಅಭಿಸಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೭೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ದುತಿಯಂ।

೧೩೨೨-೩. **ಸಙ್ಘನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ। **ಪರಿಭಾಸೇಯ್ಯಾತಿ** “ಬಾಲಾ ಏತಾ, ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಏತಾ, ನೇತಾ ಜಾನನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕಮ್ಮದೋಸಂ ವಾ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ವಾ ಕಮ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೩೫) ಆಗತನಯೇನ ಪರಿಭಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತರಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ವಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವಾ ತಥೇವ ಇತರಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತಿಯಂ।

೧೩೨೪-೬. ಯಾ ನಿಮನ್ತನಪವಾರಣಾ ಉಭೋಪಿ **ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** (ಪಾಚಿ॰ ೨೦೭-೨೦೯), **ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಚ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾ, ತಾಹಿ ಉಭೋಹಿ ನಿಮನ್ತನಪವಾರಣಾಹಿ ಯಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಚೇ ನಿಮನ್ತಿತಾಪಿ ವಾ ಪವಾರಿತಾಪಿ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಸಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಯಾಗುಞ್ಚ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದಿ**ಕಾಲಿಕತ್ತಯಞ್ಚ** ಠಪೇತ್ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ **ಆಮಿಸಂ**

ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸಾ ಗಹಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ, ಅಜ್ಝೋಹಾರವಸೇನ **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏತ್ಥ ಚ **ನಿಮನ್ತಿತಾ** ನಾಮ "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಭೋಜನೇನ ನಿಮನ್ತಿತಾ"ತಿ **ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾ। **ಪವಾರಣಾ** ಚ "ಪವಾರಿತೋ ನಾಮ ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಭೋಜನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ ಅಭಿಹರತಿ, ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ **ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೨೩೧೭. ಕಾಲಿಕಾನಿ ಚ ತೀಣೇವಾತಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕಾಲಿಕಾನಿ ಏವ।

೨೩೧೮-೯. ನಿಮನ್ತಿತಪವಾರಿತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಾಧಾರಣಾಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನಿಮನ್ತಿತಾ"**ತಿಆದಿ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ **ಯಾ ಪನ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ನಿಮನ್ತಿತಾ ಅಪ್ಪವಾರಿತಾ ಸಚೇ ಯಾಗುಂ ಪಿವತಿ, **ವಟ್ಟತಿ** ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಮಿಕಸ್ಸಾತಿ** ಯೇನ ನಿಮನ್ತಿತಾ, ತಸ್ಸ ನಿಮನ್ತನಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ। **ಅಞ್ಞಭೋಜನನ್ತಿ** ಯೇನ ನಿಮನ್ತಿತಾ, ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭೋಜನಂ। ಸಚೇ ಸಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಥಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಾಲಿಕಾನಿ ಚ ತೀಣೇವಾತಿ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕಾಲಿಕಾನೇವ। **ಪಚ್ಚಯೇ ಸತೀತಿ** ಪಿಪಾಸಾದಿಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ।

೨೩೨೦. ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಇದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಅದ್ಧಾನೇನ ತುಲ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪವಾರಿತಾಯ, ಅಪ್ಪವಾರಿತಾಯ ವಾ ನಿಮನ್ತಿತಾಯ ವಸೇನ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನಿಮನ್ತಿತಾ"**ತಿಆದಿ। ನಿಮನ್ತಿತಾ ಪನ ಸಾಮಿಕಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಭುಞ್ಜತಿ ಚೇ, ತಸ್ಸಾ ವಸೇನ **ಇದಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಭುಞ್ಜನಂ **ಕ್ರಿಯಂ**। ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಅನಾಪುಚ್ಛನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

೨೩೨೧. "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿಂ ಪವಾರಿತಮೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಯಾ ಯದಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಿಯಾತಿ** ಅವಸ್ಸಂ। **ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಾ ಅಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಭೋಗೇನೇವ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅವಸ್ಸಂ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೨೩೨೨. "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕುಲಮಚ್ಛರಿನೀ ಅಸ್ಸ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೪೩) ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಭಿಕ್ಖುನೀನ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಕುಲಸನ್ತಿಕೇ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅವಣ್ಣಂ ವದನ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಕುಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುಲಸ್ಸಾವಣ್ಣನಂ ವಾಪೀತಿ** "ತಂ ಕುಲಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಸನ್ನ"ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕುಲಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಅಗುಣಂ ವದನ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೩೨೩. ಸನ್ತಂ ಭಾಸನ್ತಿಯಾ ದೋಸನ್ತಿ ಅಮಚ್ಛರಾಯಿತ್ವಾ ಕುಲಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಾ ಸನ್ತಂ ದೋಸಂ ಆದೀನವಂ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೨೩೨೪-೫. ಓವಾದದಾಯಕೋತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಓವಾದಂ ದೇನ್ತೋ। **ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾತಿ** ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತಿಯಾ।

೨೩೨೬. ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಓವಾದದಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೩೩೮. ಯಾ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ವಸ್ಸಂ ವುತ್ಥಾ** ಪುರಿಮಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ ವುತ್ಥಾ **ತತೋ** ಅನನ್ತರಂ **ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚ "ನಾಹಂ ಪವಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ ಚೇತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೩೪೦. ಓವಾದಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾತಿ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾದೀನಮತ್ಥಾಯ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಉಪೋಸಥಪುಚ್ಛನಪವಾರಣಾನಂ ಗಹಣಂ।

೧೩೪೧. ಓವಾದಾದೀನಮತ್ಥಾಯ ಅಗಮನೇನ **ಅಕ್ರಿಯಂ**। **ಕಾಯಿಕ**ನ್ತಿ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೩೪೩. "ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತೋ ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಿತಬ್ಬಾ ಉಪೋಸಥಪುಚ್ಛನಞ್ಚ ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನಞ್ಚ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೫೯) ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ನ ಯಾಚಿಸ್ಸಾಮೀ**"ತಿಆದಿ। ತಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ನವಮಂ।

೧೩೪೬-೭. ಪಸಾಖೋ ನಾಮ ನಾಭಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಾ, ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಂ ಉಪರಿ ಪದೇಸೋ। ತಥಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾ ವಿಯ ಉಭೋ ಊರೂ ಪಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಪಸಾಖೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಸಾಖೇ। **ಸಞ್ಜಾತ**ನ್ತಿ ಉಟ್ಠಿತಂ। **ಗಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಣ್ಡಂ। **ರುಧಿತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಣಂ। **ಸಙ್ಘಂ ವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ವಾ। **ಗಣಂ ವಾ**ತಿ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವಾ। **ಏಕೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಸಹತ್ಥೇ ಇದಂ ಕರಣವಚನಂ। ಯಥಾಹ "ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕೇನೇಕಾ"ತಿ। **ಪುರಿಸೋ**ತಿ ಚ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಧೋವಾತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿ-ಅತ್ಥೇ ವತ್ತಮಾನೇನ **ಇತಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಆಲಿಮ್ಪಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಬನ್ಧಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಮೋಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೬೩) ಸಿಕ್ಖಾಪದಾಗತಾನಂ ಇತರೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನತೋ "ಆಲಿಮ್ಪ ಬನ್ಧ ಮೋಚೇಹೀ"ತಿ ಆಣತ್ತಿತ್ತಯಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ದುಕ್ಕಟಾನಿಛ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಛ ಚಾ"ತಿ।

ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಸಾಖೇ ಜಾತಂ ಗಣ್ಡಂ ವಾ ರುಧಿತಂ ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವಾ ಗಣಂ ವಾ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ **ಏಕೇನ** ಪುರಿಸೇನ ಏಕಿಕಾ "ಭಿನ್ದ ಫಾಲೇಹಿ ಧೋವ ಆಲಿಮ್ಪ ಬನ್ಧ ಮೋಚೇಹೀ"ತಿ **ಸಬ್ಬಾನಿ** ಕಾತಬ್ಬಾನಿ ಆಣಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಛ ದುಕ್ಕಟಾನಿ, **ಕತೇಸು** ಭಿನ್ದನಾದೀಸು ಛಸು ಕಿಚ್ಚೇಸು ತಸ್ಸಾ ಛ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೪೮-೯. ಏತ್ಥಾತಿ ಗಣ್ಡೇ ವಾ ವಣೇ ವಾ। "ಯಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತ್ವಂ ಕರೋಹೀ"ಇತಿ ಸಚೇ ಏವಂ ಯಾ ಆಣಾಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಸಾ ಏಕಾಯ ಆಣಾಪನ**ವಾಚಾಯ** ಛ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಛಕ್ಕಞ್ಚೇತಿ ದ್ವಾದಸಾಪತ್ತಿಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೫೦. ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾತಿ ಸಙ್ಘಂ ವಾ ಗಣಂ ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ದುತಿಯ**ನ್ತಿ ದುತಿಯಿಕಂ। ವಿಞ್ಞುಂ ದುತಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ದಸಮಂ।

ಆರಾಮವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

೧೩೫೩. “ಗಣಪರಿಯೇಸನಾದಿಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಛನ್ದಾನುರಕ್ಖನತ್ಥಂ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ। **ಗಬ್ಭಿನಿನ್ತಿ** ಆಪನ್ನಸತ್ತಂ, ಕುಚ್ಛಿಪವಿಟ್ಠಸತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿಯಾ। **ಕಮ್ಮವಾಚಾಹೀತಿ** ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ।

೧೩೫೪-೫. ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಓಸಾನೇತಿ ತತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನೇ, **ಯ್ಯ**ಕಾರಪ್ಪತ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಬ್ಭಿನಿಸಞ್ಞಾಯ ನ ಚ ಗಬ್ಭಿನಿಯಾತಿ** ಅಗಬ್ಭಿನಿಯಾ ಗಬ್ಭಿನಿಸಞ್ಞಾಯ ಚ। **ಉಭೋ ಸಞ್ಜಾತಕಙ್ಖಾಯಾತಿ** ಉಭೋಸು ಸಮುಪ್ಪನ್ನಸಂಸಯಾಯ, ಗಬ್ಭಿನಿಯಾ, ಅಗಬ್ಭಿನಿಯಾ ಚ ವೇಮತಿಕಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನೇತ್ಥ **ಸು**-ಸದ್ದಲೋಪೋ। ತಥಾ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಯ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಚರಿನಿಯಾ ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಗಬ್ಭಿನಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇನ್ತಿಯಾ ಆಚರಿನಿಯಾ ಚ। **ಗಣಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿನೀಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಗಣಸ್ಸ ಚ। ತಥಾ ದುಕ್ಕಟಂ ದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೫೬. “ದ್ವೀಸು ಅಗಬ್ಭಿನಿಸಞ್ಞಾಯಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ದ್ವೀಸೂತಿ** ಗಬ್ಭಿನಿಯಾ, ಅಗಬ್ಭಿನಿಯಾ ಚ।

ಪಠಮಂ।

೧೩೫೭. ದುತಿಯೇತಿ “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಾಯನ್ತಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೭೩) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪಾಯನ್ತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ ವಾ ಹೋತಿ ಧಾತಿ ವಾತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ।

ದುತಿಯಂ।

೧೩೫೮. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು **ಅಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಂ** ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ಸಚೇ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನೀತಿ** ಪವಾರಣವಸೇನ ದ್ವೇ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ। **ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸೂತಿ** ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಆದೀಸು ವಿಕಾಲಭೋಜನಾವೇರಮಣಿಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು। **ಅಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖನ್ತಿ** “ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಂ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಅವೀತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಮಾದಾನಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೭೯) ನಯೇನ ಅನಾದಿನ್ನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವಾ ಏವಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾಪಿ ಕುಪಿತಸಿಕ್ಖಂ ವಾ। **ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ** ತೇಸು ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಿಕ್ಖನತೋ ವಾ ತೇ ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಸಞ್ಜಾತೇ ಧಮ್ಮೇ ಮಾನನತೋ ಏವಂ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ। **ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ। **ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ** ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೫೯. “ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕಾ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ ಏವಂ **ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಸತ್ಥುನಾ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ**। “ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕಾ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೮೧) ಏವಂ **ಅಧಮ್ಮೇ ಪನ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥುನಾ ತಿಕದುಕ್ಕಟಂ ದೀಪಿತಂ**।

೧೩೬೦. ಅಖಣ್ಡತೋ ಖಣ್ಡಂ ಅಕತ್ವಾ।

೧೨೭೧. ಸಚೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾಪಿ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಇಮಾ ಛ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಅವೀತಿಕ್ಕಮನೀಯಾ ಪದಾತಬ್ಬಾ, ಇಮಾ ಅದತ್ವಾ **ನ ಕಾರಯೇ** ನೇವ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತಿಯಂ।

೧೨೭೨. **ಚತುತ್ಥೇ ನತ್ಥಿ ವತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನವಿಸೇಸತೋ ಅಞ್ಞಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **"ಇಧಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಂ ತಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ **ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೭೩. ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇನ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಠಮಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಯಾ ವುಟ್ಠಾನಸಮ್ಮುತಿ ದಾತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ, ಸಾ ವುಟ್ಠಾನಸಮ್ಮುತಿ **ಸಚೇ ಪಠಮಂ ಅದಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳಕೇಪಿ ಪದಾತಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೭೪. **ತತಿಯಞ್ಚಾ**ತಿ ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಚತುತ್ಥಞ್ಚಾ**ತಿ ಇದಂ ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಠಮೇನ ಸಮಂ ಞೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಪಠಮೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಸಮಾನನ್ತಿ ಞಾತಬ್ಬಂ। **ಚತುತ್ಥಂ** ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವುಟ್ಠಾಪನಸಮ್ಮುತಿಂ ಅದಾಪೇತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಪನವಸೇನ **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯಂ** ಹೋತಿ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೨೭೫. **ಗಿಹಿಗತ**ನ್ತಿ ಪುರಿಸನ್ತರಗತಂ, ಪುರಿಸಸಮಾಗಮಪ್ಪತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ **ಪರಿಪುಣ್ಣಾ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿಯಾ।

೧೨೭೬. **ಸೇಸ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಸೇಸೇನ** ಸಬ್ಬಸೋ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೨೭೮. **ದುಕ್ಖಿತಂ ಸಹಜೀವಿನಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ತುವಟ್ಟಕವಗ್ಗಸ್ಮಿಂ "ದುಕ್ಖಿತಂ ಸಹಜೀವಿನಿ"ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಯುತ್ತಂ **ಯಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವುತ್ತಂ, **ತೇನ** ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅಟ್ಠಮಂ ಸಮಂ ಞೇಯ್ಯಂ, **ನ ವಿಸೇಸತಾ** ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಟ್ಠಮ**ನ್ತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಹಜೀವಿನಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ನೇವ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ನ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೧೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ತತ್ಥ **ಸಹಜೀವಿನಿ**ನ್ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನಿಂ। **ನೇವ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸಯಂ ಉದ್ದೇಸಾದೀಹಿ ನಾನುಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ನ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಯ್ಯೇ ಉದ್ದೇಸಾದೀನಿ ದೇಹೀ"ತಿ ಏವಂ ನ ಅಞ್ಞಾಯ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೨೭೯. **ಯಾ ಕಾಚಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ವುಟ್ಠಾಪಿತಪವತ್ತಿನಿಂ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ನಾನುಬನ್ಧೇಯ್ಯ ಚೇ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ **ಪರಿಯಾಪುತಾ** ಕಥಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ವುಟ್ಠಾಪೇತೀತಿ **ವುಟ್ಠಾಪಿತಾ,** ಪವತ್ತೇತಿ ಸುಸಿಕ್ಖಾಪೇತೀತಿ ಪವತ್ತಿನೀ, ವುಟ್ಠಾಪಿತಾ ಚ ಸಾ ಪವತ್ತಿನೀ ಚಾತಿ **ವುಟ್ಠಾಪಿತಪವತ್ತಿನೀ,** ಉಪಜ್ಝಾಯಾಯೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ, ತಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಂ। **ನಾನುಬನ್ಧೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಚುಣ್ಣೇನ, ಮತ್ತಿಕಾಯ, ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ, ಮುಖೋದಕೇನಾತಿ ಏವಂ ತೇನ ತೇನ ಕರಣೀಯೇನ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯ।

೨೩೭೦. “ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಅಹಂ ನಾನುಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ ಚೇ, ಏವಂ ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೩೭೧. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಬಾಲಂ ವಾ ಅಲಜ್ಜಿಂ ವಾ ನಾನುಬನ್ಧತಿ, ತಸ್ಸಾ, ಗಿಲಾನಾಯ ವಾ ಆಪದಾಸು ವಾ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ನಾನುಬನ್ಧನ್ತಿಯಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೩೭೨. ಅನುಪಟ್ಠಾನೇನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **“ಅಕ್ರಿಯಂ ವುತ್ತ”**ನ್ತಿ।

ನವಮಂ।

೨೩೭೩-೫. ಯಾ ಕಾಚಿ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಸಹಜೀವಿನಿಂ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನಿಂ **ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ** ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಛಪ್ಪಞ್ಚಯೋಜನಾನಿಪಿ **ನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ನ ಚಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇಯ್ಯ** “ಇಮಂ, ಅಯ್ಯೇ, ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ಅಞ್ಞಂ ನ ನಿಯೋಜೇಯ್ಯ ಚೇ, **ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತಸ್ಮಿಂ** “ನ ದಾನಿ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ನಿಯೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಸ್ಸಾಹೇ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮತ್ತೇ ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅನ್ತರಾಯಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ವಾ ದುತಿಯಂ ಅಲಭನ್ತಿಯಾ ವಾ ಆಪದಾಸು ವಾ ಗಿಲಾನಾಯ ವಾ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ದಸಮಂ।

ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೋ ಸತ್ತಮೋ।

೨೩೭೬. **ಗಿಹಿಗತೇಹಿ ತೀಹೇವಾ**ತಿ ಅನನ್ತರೇ ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೇ ಗಿಹಿಗತಪದಯುತ್ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಸತ್ತಮೇಹಿ ತೀಹೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ। **ಸದಿಸಾನೀ**ತಿ ಇಧ ವೀಸತಿವಸ್ಸವಚನಞ್ಚ ಕುಮಾರಿಭೂತವಚನಞ್ಚ ತತ್ಥ ದ್ವಾದಸವಸ್ಸವಚನಞ್ಚ ಗಿಹಿಗತವಚನಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇಹಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೇಹಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಸದಿಸಾನೇವಾತಿ।

೨೩೭೭. **ಮಹೂಪಪದಾ**ತಿ ಮಹಾ ಉಪಪದೋ ಯಾಸಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾನಂ ತಾ ಮಹೂಪಪದಾ। **ಉಪಪದಂ** ನಾಮ ಪದಾನಮೇವ ಯುಜ್ಜತಿ, ನ ಅತ್ಥಾನನ್ತಿ “ಯಾಸ”ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಪದೇನ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾದಿಪದಾನಂ ಗಹಣಂ, ಸದ್ದತ್ಥಾನಮಭೇದೋಪಚಾರಸ್ಸ ಪನ ಇಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಪದಗಹಿತಾನಮೇತ್ಥ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆದಿತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ “ವುತ್ತಾ”ತಿ ಸೇಸೋ, ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೇ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಗಿಹಿಗತಾನಂ ಪುರಿಮೇಸು ತತಿಯಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಆಗತಾ ದ್ವೇ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಿಹಿಗತಾಯ “ಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ”ತಿ ಚ ಕುಮಾರಿಭೂತಾಯ “ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಾ”ತಿ ಚ ವಸ್ಸವಸೇನ ನಾನಾಕರಣಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಾಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ವಸ್ಸವಸೇನೇವ ನಾನಾಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಗತಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾತಿ, ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ ವಿಭಾವಿನಾ”**ತಿ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತವೀಸತಿವಸ್ಸಾ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೩೭೮. **ತಾ** ದ್ವೇ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ಸಚೇ ಗಿಹಿಗತಾ ವಾ ಹೋನ್ತು, ನ ಚ ಪುರಿಸಗತಾ ವಾ ಹೋನ್ತು , **ಸಮ್ಮುತಿಆದಿಸು** ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ “ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ **ಸಮ್ಮುತಿ** ನಾಮ ಇತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಾತಬ್ಬಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಮ್ಮುತಿ ಚೇವ ವುಟ್ಠಾನಸಮ್ಮುತಿ ಚ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಗಹಿತಂ।

೧೩೭೯. ಇಮಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮ್ಮುತಿದಾನಾದೀಸು ಇತ್ತಿಯಾ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ ವತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅವತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನ ತಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಾ ಏತಾ ಉಭೋಪಿ** ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ "ಕುಮಾರಿಭೂತಾ"ತಿ ವಾ ತಥಾ "ಗಿಹಿಗತಾ"ತಿ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ **ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ** ಯಸ್ಮಾ, ತಸ್ಮಾ **ಏವಂ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ। **"ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಥಾ ಚೇ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ವುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಇಧ **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಯಸ್ಮಾ-ಪದತ್ಥೋತಿ ತದತ್ಥವಸೇನ ಯೋಜನಾ ದಸ್ಸಿತಾ।

೧೩೮೦. ಸಮ್ಮುತಿನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಮಾನಸಮ್ಮುತಿಂ। **ದಸವಸ್ಸಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಗಿಹಿಗತಾಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ - "ಗಿಹಿಗತಾಯ ದಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಸಿಕ್ಖಾಸಮ್ಮುತಿಂ ದತ್ವಾ ದ್ವಾದಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೧೯)। **ಸೇಸಾಸುಪೀ**ತಿ ಏಕಾದಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ದತ್ವಾ ತೇರಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಕಾತಬ್ಬಾ, ದ್ವಾದಸ, ತೇರಸ, ಚುದ್ದಸ, ಪನ್ನರಸ, ಸೋಳಸ, ಸತ್ತರಸ, ಅಟ್ಠಾರಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಸಿಕ್ಖಾಸಮ್ಮುತಿಂ ದತ್ವಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಕಾಲೇ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಏವಂ ಅಟ್ಠಾರಸವಸ್ಸಪರಿಯನ್ತಾಸು ಸೇಸಾಸುಪಿ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಸು। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ "ಸಮ್ಮುತಿಯಾ ದಿನ್ನಸಂವಚ್ಛರತೋ ಆಗಾಮಿನಿ ದುತಿಯೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ। ತೇನೇವ ವುತ್ತಂ "ಏಕಾದಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ದತ್ವಾ ತೇರಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿ।

೧೩೮೧. "ಕುಮಾರಿಭೂತಾ"ತಿಪಿ "ಗಿಹಿಗತಾ"ತಿಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ **ವುತ್ತಾ**ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೮೨. ಯಾ ಪನ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಾ **ಸಾಮಣೇರೀ** "ಕುಮಾರಿಭೂತಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ, ಸಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ "ಕುಮಾರಿಭೂತಾ"ಇಚ್ಚೇವ ವತ್ತಬ್ಬಾ, **ಅಞ್ಞಥಾ ಪನ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ** "ಗಿಹಿಗತಾ"ತಿ ವಾ "ಪುರಿಸನ್ತರಗತಾ"ತಿ ವಾ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ "ಕುಮಾರಿಭೂತಾ ಪನ 'ಗಿಹಿಗತಾ'ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ, 'ಕುಮಾರಿಭೂತಾ'ಇಚ್ಚೇವ ವತ್ತಬ್ಬಾ"ತಿ।

೧೩೮೩. ಏತಾ ತು ಪನ ತಿಸ್ಸೋಪೀತಿ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ಗಿಹಿಗತಾ, ಕುಮಾರಿಭೂತಾತಿ ವುತ್ತಾ ಪನ ಏತಾ ತಿಸ್ಸೋಪಿ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಿಹಿಗತಾ ಕುಮಾರಿಭೂತಾ ದ್ವೇ ಸಕಸಕನಾಮೇನಾಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। "ಕುಮಾರಿಭೂತಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯಾ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** ಅವುತ್ತತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕೋಚಿ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ **"ನ ಸಂಸಯೋ"**ತಿ। ತಥಾ ವತ್ತಬ್ಬತಾಹೇತುದಸ್ಸನತ್ಥಮಾಹ **"ಸಿಕ್ಖಾಸಮ್ಮುತಿದಾನತೋ"**ತಿ।

ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯಾನಿ।

೧೩೮೪-೫. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಊನದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾವ** ಉಪಸಮ್ಪದಾವಸೇನ ಅಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ ಏವ ಸಯಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಹುತ್ವಾ ಪರಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ಸಚೇ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗಣಪರಿಯೇಸನಾದಿದುತಿಯಾನುಸ್ಸಾವನಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ಆಪನ್ನಾನಂ **ದುಕ್ಕಟಾನಂ** ಅನನ್ತರಂ **ಕಮ್ಮವಾಚಾನಂ ಓಸಾನೇ** ತತಿಯಾನುಸ್ಸಾವನಾಯ **ಯ್ಯ**ತಾರಪ್ಪತ್ತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೩೮೬. ಪಞ್ಚಮೇತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ ಸಙ್ಘೇನ ಅಸಮ್ಮತಾ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೪೨) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಕಾಯಚಿತ್ತವಾಚಾಚಿತ್ತಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತವಸೇನ **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ**। **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ವುಟ್ಠಾಪನಂ ಕಿರಿಯಂ, ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಅಗ್ಗಹಣಂ ಅಕಿರಿಯಂ।

ಪಞ್ಚಮಂ।

೧೩೮೭. **ಸಜ್ಝೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಜ್ಝೇನ। **ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾತಿ** ಅಲಜ್ಜಿಭಾವಾದಿಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ। **ಅಲಂ ತಾವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ತೇ ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ವಾರಿತಾತಿ ಏತ್ಥ** "ಸಾಧೂತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। "ಅಲಂ ತಾವ ತೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತೇನಾ"ತಿ ವಾರಿತಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ **ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಪವಾರಣೇ **ಪಚ್ಛಾ ಖೀಯತಿ** "ಅಹಮೇವ ನೂನ ಬಾಲಾ, ಅಹಮೇವ ನೂನ ಅಲಜ್ಜಿನೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅವಣ್ಣಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ದೋಸತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ **ಹೋತೀತಿ** ಯೋಜನಾ।

೧೩೮೮. **ಛನ್ದದೋಸಾದೀಹಿ ಕರೋನ್ತಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಕತಿಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಪಕತಿಯಾ **ಛನ್ದದೋಸಾದೀಹಿ** ಅಗತಿಗಮನೇಹಿ ನಿವಾರಣಂ **ಕರೋನ್ತಿಯಾ** ಸಚೇ ಉಜ್ಝಾಯತಿ, ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಛಟ್ಠಂ।

೧೩೮೯-೯೦. **ಲದ್ಧೇ ಚೀವರೇತಿ** ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ "ಸಚೇ ಮೇ ತ್ವಂ, ಅಯ್ಯೇ, ಚೀವರಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಏವಾಹಂ ತಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಾಚಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಲದ್ಧೇ। **ಪಚ್ಛಾತಿ** ಚೀವರಲಾಭತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ಅಸನ್ತೇ ಅನ್ತರಾಯಿಕೇತಿ** ದಸನ್ನಂ ಅನ್ತರಾಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರಾಯೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ। **ವುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮಿನಾಹನ್ತಿ** ಅಹಂ ತಂ ನ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನೇ ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ **ಹೋತೀತಿ** ಯೋಜನಾ।

೧೩೯೧. **ಇದನ್ತಿ** ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ಅವುಟ್ಠಾಪನೇನ **ಅಕ್ರಿಯಂ**।

ಸತ್ತಮಂ।

೧೩೯೨. **ಅಟ್ಠಮನ್ತಿ** "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ 'ಸಚೇ ಮಂ ತ್ವಂ, ಅಯ್ಯೇ, ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಅನುಬನ್ಧಿಸ್ಸಸಿ, ಏವಾಹಂ ತಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೫೩) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ನವಮೇತಿ** "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುರಿಸಸಂಸಟ್ಠಂ ಕುಮಾರಕಸಂಸಟ್ಠಂ ಚಣ್ಡಿಂ ಸೋಕಾವಾಸಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೫೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **"ವತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀ"**ತಿ ಇದಂ ಸದ್ದತ್ಥವಿಸೇಸಮನ್ತರೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ **"ಉತ್ತಾನಮೇವಿದ"**ನ್ತಿ।

ಸದ್ದತ್ಥೋ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - **ಪುರಿಸಸಂಸಟ್ಠನ್ತಿ** ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೇನ ಪುರಿಸೇನ ಅನನುಲೋಮಿಕೇನ ಕಾಯವಚೀಕಮ್ಮೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ। **ಕುಮಾರಕಸಂಸಟ್ಠನ್ತಿ** ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೇನ ಕುಮಾರೇನ ತಥೇವ ಸಂಸಟ್ಠಂ। **ಚಣ್ಡಿನ್ತಿ** ಕೋಧನಂ। **ಸೋಕಾವಾಸನ್ತಿ** ಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಮಾನಾ ಪುರಿಸಾನಂ ಅನ್ತೋ ಸೋಕಂ ಪವೇಸೇತೀತಿ ಸೋಕಾವಾಸಾ, ತಂ ಸೋಕಾವಾಸಂ। ಅಥ ವಾ ಘರಂ ವಿಯ ಘರಸಾಮಿಕಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಸಸಮಾಗಮಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಸೋಕಂ ಆವಿಸತಿ, ಇತಿ ಯಂ ಆವಿಸತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಸಾ ಆವಾಸೋ ಹೋತೀತಿ **ಸೋಕಾವಾಸಾ**। ತೇನೇವಸ್ಸ **ಪದಭಾಜನೇ** "ಸೋಕಾವಾಸಾ ನಾಮ ಪರೇಸಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಸೋಕಂ ಆವಿಸತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೬೦) ದ್ವೇಧಾ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ** ಏವರೂಪಂ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೧೩೯೩. "ನತ್ಥಿ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ"ತಿ ಪಚ್ಛೇದೋ, ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಪುರಿಸಸಂಸಟ್ಠಾದಿಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಟ್ಠಮನವಮಾನಿ।

೧೩೯೪. ವಿಜಾತ**ಮಾತರಾ ವಾ** ಜನಕ**ಪಿತರಾ ವಾ ಸಾಮಿನಾ** ಪರಿಗ್ಗಾಹಕಸಾಮಿನಾ ವಾ **ನಾನುಞ್ಞಾತಂ** ಉಪಸಮ್ಪದತ್ಥಾಯ ಅನನುಞ್ಞಾತಂ **ತಂ** ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೯೫. ನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ಸಕಿಮೇವ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಾಲೇ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಾಲೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನ ಸಕಿಂ ಆಪುಚ್ಛಿತೇಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬೨)।

೧೩೯೬-೭. ಅತ್ಥಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ। ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ಚತ್ತಾರಿ ವಾ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಚತುಸಮುಟ್ಠಾನಂ।** ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾತೀತಿ ಆಹ **"ವಾಚತೋ…ಪೇ॰… ಕಾಯವಾಚಾದಿತೋಪಿ ಚಾ"**ತಿ। ಕಥಂ ವಾಚಾದೀಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ? ಅಬ್ಭಾನಕಮ್ಮಾದೀಸು ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನಾ "ಪಕ್ಕೋಸಥ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ, ಇಧೇವ ನಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಏವಂ ವಾಚತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। "ಉಪಸ್ಸಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಕಾಯವಾಚತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ದ್ವೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಉಪಸಮ್ಪಾದನಂ **ಕ್ರಿಯಂ,** ಅನಾಪುಚ್ಛನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ।**

ದಸಮಂ।

೧೩೯೮. ಏತ್ಥ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಛನ್ದದಾನೇನ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ಸಚೇ ವುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಛನ್ದದಾನೇನಾತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ, ರತ್ತಿಪಾರಿವಾಸಿಯಂ, ಛನ್ದಪಾರಿವಾಸಿಯಂ, ಅಜ್ಝಾಸಯಪಾರಿವಾಸಿಯನ್ತಿ।

ತತ್ಥ **ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ** ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಮೇಘೋ ವಾ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಉಸ್ಸಾರಣಾ ವಾ ಕರೀಯತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ "ಅನೋಕಾಸೋ ಅಯಂ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಛನ್ದಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾವ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಇದಂ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ, ಛನ್ದಸ್ಸ ಪನ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪುನ ಭಿಕ್ಖೂ "ಉಪೋಸಥಾದೀನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರತ್ತಿಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಯಾವ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕಂ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ "ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನಾ, "ಪನ್ನರಸೋ"ತಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ್ನರಸಿಕಂ ಕಾತುಂ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಪಾಟಿಪದೇ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಂ ಪನ ರತ್ತಿಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ನಾಮ।

ಪುನ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಅಬ್ಭಾನಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ರೇಕೋ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ವದತಿ "ಅಜ್ಜ ನಕ್ಖತ್ತಂ ದಾರುಣಂ, ಮಾ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ, ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಛನ್ದಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥಞ್ಞೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ -

> "ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತಂ, ಅತ್ಥೋ ಬಾಲಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೪೯) -

ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ನಕ್ಖತ್ತೇನ, ಕರೋಥಾ"ತಿ ವದತಿ। ಇದಂ ಛನ್ದಪಾರಿವಾಸಿಯಞ್ಚೇವ ಅಜ್ಝಾಸಯಪಾರಿವಾಸಿಯಞ್ಚ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯೇ ಪುನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಅನಾಹರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಛನ್ದದಾನೇನಾ"ತಿ।

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಏವಂ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೯೯. ಛನ್ದಂ **ಅವಿಹಾಯ ವಾ** ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾವ **ಅವುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ತು** ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಾಯ ಪರಿಸಾಯ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥೋ।

ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೪೦೦. ದ್ವಾದಸೇತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅನುವಸ್ಸಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭೧) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ತೇರಸೇತಿ** "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಏಕಂ ವಸ್ಸಂ ದ್ವೇ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭೫) ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

ದ್ವಾದಸಮತೇರಸಮಾನಿ।

ಕುಮಾರಿಭೂತವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

೧೪೦೧. ಅಗಿಲಾನಾತಿ ಛತ್ತುಪಾಹನೇನ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬರೋಗರಹಿತಾ। ಯಥಾಹ "ಅಗಿಲಾನಾ ನಾಮ ಯಸ್ಸಾ ವಿನಾ ಛತ್ತುಪಾಹನಾ ಫಾಸು ಹೋತೀ"ತಿ। ಛತ್ತಞ್ಚ ಉಪಾಹನಾ ಚ **ಛತ್ತುಪಾಹನಂ।** ತತ್ಥ ಛತ್ತಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ, ಉಪಾಹನಾ ವಕ್ಖಮಾನಲಕ್ಖಣಾ। **ಧಾರೇಯ್ಯಾತಿ** ಉಭಯಂ ಏಕತೋ ಧಾರೇಯ್ಯ। ವಿಸುಂ ಧಾರೇನ್ತಿಯಾ ಹಿ ದುಕ್ಕಟಂ ವಕ್ಖತಿ।

೧೪೦೨. ದಿವಸನ್ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಸಚೇ ಧಾರೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೦೩. ಕದ್ದಮಾದೀನೀತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಹಾವಾಲುಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

೧೪೦೪. ಸಚೇ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಿಸ್ವಾ ಗಚ್ಛಾದಿಕನ್ತಿ** ಛತ್ತೇ ಲಗ್ಗನಯೋಗ್ಗಂ ನೀಚತರಂ ಗಚ್ಛಾದಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗುಮ್ಬಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಉಪಾಹನಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಧಾರಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

೧೪೦೫. ಅಪನಾಮೇತ್ವಾತಿ ಸೀಸತೋ ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ। **ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ** ಪಾದತೋ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ। **ಹೋತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ** ಪುನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತಿ।

೧೪೦೬. ಪಯೋಗಗಣನಾಯೇವಾತಿ ಛತ್ತುಪಾಹನಸ್ಸ ಅಪನೇತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಏಕತೋ ಧಾರಣಪಯೋಗಗಣನಾಯ। **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ** "ಅಗಿಲಾನಾ ಅಗಿಲಾನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಗಿಲಾನಸಞ್ಞಾ ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಧಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೮೧) ಏವಂ ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। "ಗಿಲಾನಾ ಅಗಿಲಾನಸಞ್ಞಾ, ಗಿಲಾನಾ ವೇಮತಿಕಾ, ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಧಾರೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೮೨) ಏವಂ **ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ ತಥೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ** ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೦೭. ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವಾ ನಿವಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಆರಾಮೇ ವಾ ಉಪಚಾರೇ ವಾ** ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಾಮಸ್ಸ **ಉಪಚಾರೇ ವಾ। ಆಪದಾಸೂತಿ** ರಟ್ಠಭೇದಾದಿಆಪದಾಸು।

ಪಠಮಂ।

೧೪೦೮. **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಅಗಿಲಾನಾಯಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಪಾದೇನ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಾಯ ಅಗಿಲಾನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ "ಅಗಿಲಾನಾ ನಾಮ ಸಕ್ಕೋತಿ ಪದಸಾ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೮೭)। **ಯಾನಂ** ನಾಮ ರಥಾದಿ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಸರೂಪಮೇವ।

೧೪೦೯. **ಆಪದಾಸೂತಿ** ರಟ್ಠಭೇದಾದಿಆಪದಾಸು। ಛತ್ತುಪಾಹನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆರಾಮೇ, ಆರಾಮೂಪಚಾರೇ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ, ಇಧ ತಥಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ದುತಿಯಂ।

೧೪೧೦. **"ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಕಟೂಪಿಯ"**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಸಞ್ಚಾಣಿ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ। ಯಥಾಹ - "ಸಞ್ಚಾಣಿ ನಾಮ ಯಾ ಕಾಚಿ ಕಟೂಪಗಾ"ತಿ। **ಸಞ್ಚಾಣಿ** ನಾಮ ಮೇಖಲಾದಿಕಟಿಪಿಳನ್ಧನಂ। **ಕಟೂಪಿಯ**ನ್ತಿ ಕಟಿಪ್ಪದೇಸೋಪಗಂ।

೧೪೧೧. **ಕಟಿಸುತ್ತಂ** ನಾಮ ಕಟಿಯಂ ಪಿಳನ್ಧನರಜ್ಜುಸುತ್ತಕಂ।

೧೪೧೩. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚಿತ್ತಂ ಅಕುಸಲಂ, ಇದಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಲೋಕವಜ್ಜಂ, ಇತಿ ಇದಂ ಉಭಯಮೇವ **ವಿಸೇಸತಾ** ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದತೋ ಇಮಸ್ಸ ನಾನಾಕರಣಂ।

ತತಿಯಂ।

೧೪೧೪. ಸೀಸೂಪಗಾದಿಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಚೇ ಯಾ ಧಾರೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೀಸಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ **ಸೀಸೂಪಗಂ,** ಸೀಸೇ ಪಿಳನ್ಧನಾರಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗೀವೂಪಗಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ಯಥಾಹ - "ಇತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೋ ನಾಮ ಸೀಸೂಪಗೋ ಗೀವೂಪಗೋ ಹತ್ಥೂಪಗೋ ಪಾದೂಪಗೋ ಕಟೂಪಗೋ"ತಿ।

೧೪೧೫. ನ ಚ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸದಿಸನ್ತಿ ಪರಿದೀಪಿತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೪೧೬. **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಗನ್ಧೇನಾತಿ** ಚನ್ದನತಗರಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಗನ್ಧಕಕ್ಕೇನ। **ಸವಣ್ಣಾವಣ್ಣಕೇನ ಚಾತಿ** ವಣ್ಣೇನ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ **ಸವಣ್ಣಕಂ,** ಹಲಿದ್ದಿಕಕ್ಕಾದಿ, ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸ ಉಬ್ಬಟ್ಟನಪಚ್ಚಯಾ ದಿಸ್ಸಮಾನೋ ವಣ್ಣವಿಸೇಸೋತಿ **ಅವಣ್ಣಕಂ,** ಸಾಸಪಕಕ್ಕಾದಿ, ಸವಣ್ಣಕಞ್ಚ ಅವಣ್ಣಕಞ್ಚ ಸವಣ್ಣಾವಣ್ಣಕಂ, ತೇನ **ಸವಣ್ಣಾವಣ್ಣಕೇನ ಚ।** ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಯನ್ತಿಯಾ ನ್ಹಾನೋಸಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೧೭. **ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೇ। **ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾತಿ** ದದ್ದುಕುಟ್ಠಾದಿರೋಗಪಚ್ಚಯಾ।

೧೪೧೮. **ಛಟ್ಠ**ನ್ತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಾಸಿತಕೇನ ಪಿಞ್ಞಾಕೇನ ನಹಾಯೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೦೩) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

ಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಾನಿ।

೧೪೧೯. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಚೇ ಉಬ್ಬಟ್ಟಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಸಮ್ಬಾಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸಾ **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ** ತಥಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೨೦. **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಬ್ಬಟ್ಟನೇ, ಸಮ್ಬಾಹನೇ ಚ ಹತ್ಥಂ ಅಮೋಚೇತ್ವಾ ಉಬ್ಬಟ್ಟನೇ **ಏಕಾ** ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ಹತ್ಥಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಉಬ್ಬಟ್ಟನೇ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೨೧. **ಆಪದಾಸೂತಿ** ಚೋರಭಯಾದೀಹಿ ಸರೀರಕಮ್ಪನಾದೀಸು। **ಗಿಲಾನಾಯಾತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಮಗ್ಗಗಮನಪರಿಸ್ಸಮೇನಾಪಿ ಆಬಾಧಿಕಾಯ।

೧೪೨೨. ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯಾ"ತಿ ಚ ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಸಾಮಣೇರಿಯಾ"ತಿ ಚ ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಗಿಹಿನಿಯಾ"ತಿ ಚ ವಿಸೇಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸತ್ತಮೇನೇವ ಸಮಾನೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಟ್ಠಮಾದೀನಿ ತೀಣಿಪೀ"**ತಿ।

ಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾನಿ।

೧೪೨೩. **ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸ್ಮಿನ್ತಿ** ದ್ವಾದಸರತನಬ್ಭನ್ತರೇ। **"ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುರತೋ"**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ತಸ್ಮಾ ಪುರತೋ ವಾ ಹೋತು ಪಚ್ಛತೋ ವಾ ಪಸ್ಸತೋ ವಾ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸರತನಬ್ಭನ್ತರೇತಿ ನಿದಸ್ಸನಪದಮೇತಂ। **ಛಮಾಯಪೀತಿ** ಅನನ್ತರಹಿತಾಯ ಭೂಮಿಯಾಪಿ। ಯಾ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ವಟ್ಟತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೨೪. **ತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ** ಅನಾಪುಚ್ಛಿತೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಆಪುಚ್ಛಿತಸಞ್ಞಾತಿ ತೀಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ಪಾಚಿತ್ತಿಯತ್ತಯಂ ವುತ್ತಂ। ಆಪುಚ್ಛಿತೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುರತೋ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾತಿ ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ **ದುಕ್ಕಟದ್ವಯಂ** ಹೋತಿ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ರಟ್ಠಭೇದಾದಿಆಪದಾಸು। ಆಪುಚ್ಛಿತುಞ್ಚ ಠಾತುಞ್ಚ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಿಯಾ **ಗಿಲಾನಾಯ।**

೧೪೨೫. ನಿಪಜ್ಜನಂ **ಕ್ರಿಯಂ।** ಅನಾಪುಚ್ಛನಂ **ಅಕ್ರಿಯಂ।**

ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೪೨೬. ಓಕಾಸೋ ಕತೋ ಯೇನ ಸೋ **ಓಕಾಸಕತೋ,** ನ ಓಕಾಸಕತೋ **ಅನೋಕಾಸಕತೋ,** ತಂ, ಅಕತೋಕಾಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬವಿನಯಾದೀನಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಓಕಾಸಂ ಕಾರಾಪನಕಾಲೇ ಅಧಿವಾಸನವಸೇನ ಅಕತೋಕಾಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದೋಸತಾತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಿಟಕೇ ಓಕಾಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪಿಟಕೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಿನಯೇ ಚಾ"**ತಿಆದಿ।

ಪುಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪಿ ಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೇನ "ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪೀ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಅನುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ "ಸುತ್ತನ್ತೇ ಓಕಾಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಯಂ ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ವಾ ಪುಚ್ಛತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಓಕಾಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸುತ್ತನ್ತಂ ವಾ ವಿನಯಂ ವಾ ಪುಚ್ಛತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

೧೪೨೭. **ಅನೋದಿಸ್ಸಾತಿ** "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ "ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ।

ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೪೧೮-೯. ಸಂಕಚ್ಚಿಕನ್ತಿ ಥನವೇಠನಚೀವರಂ, ತಂ ಪನ ಪಾರುಪನ್ತಿಯಾ ಅಧಕ್ಖಕಂ ಉಬ್ಭನಾಭಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಿಯಾ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹ **ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಅಸಂಕಚ್ಚಿಕಾತಿ ಅಧಕ್ಖಕಉಬ್ಭನಾಭಿಮಣ್ಡಲಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥಂ ಅನುಞ್ಞಾತಸಂಕಚ್ಚಿಕಚೀವರರಹಿತಾ”ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಅಸಂಕಚ್ಚಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)। “ಸಂಕಚ್ಚಿಕಾಯ ಪಮಾಣಂ ತಿರಿಯಂ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥನ್ತಿ ಪೋರಾಣಗಣ್ಠಿಪದೇ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೧೨೨೪-೧೨೨೬) ವಜಿರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರೋ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪೋಕ್ಕಮೇತಿ** ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪವೇಸನೇ। **ಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮೇಪೀತಿ** ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ದುತಿಯಲೇಡ್ಡುಪಾತಬ್ಭನ್ತರಪವೇಸನೇಪಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** “ಪಠಮೇ ಪಾದೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೋಯೇವ ನಯೋ **ಮತೋ** ವಿಞ್ಞಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೨೦. ಆಪದಾಸುಪೀತಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ ಸಂಕಚ್ಚಿಕಂ, ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಚ ಉಪದ್ದವೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೪೨೧. ಸೇಸನ್ತಿ ಇಧ ಸರೂಪತೋ ಅದಸ್ಸಿತಞ್ಚ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** ಮಾತಿಕಾಪದಭಾಜನಾದೀಸು ವುತ್ತನಯೇನೇವ। ಸುನಿಪುಣಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಜಾತಂ, ಅತ್ಥಜಾತಞ್ಚ ವಿಭಾವೇತಿ ವಿವಿಧೇನಾಕಾರೇನ ಪಕಾಸೇತೀತಿ ವಿಭಾವೀ, ತೇನ **ವಿಭಾವಿನಾ**।

ತೇರಸಮಂ।

ಛತ್ತುಪಾಹನವಗ್ಗೋ ನವಮೋ।

ಏವಂ ನವಹಿ ವಗ್ಗೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಛನ್ನವುತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇತೋ ಪರೇಸು ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗಾದೀಸು ಸತ್ತಸು ವಗ್ಗೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಪಾತಿಮೋಕ್ಖವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ತಾನಿ ಇಧ ನ ದಸ್ಸಿತಾನಿ।

ಸಬ್ಬಾನೇವ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಖುದ್ದಕೇಸು ಛನ್ನವುತಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದ್ವೇನವುತೀತಿ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। ತತೋ ಪರಂ ಸಕಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗಂ, ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ, ಅನತಿರಿತ್ತಭೋಜನಂ, ಅನತಿರಿತ್ತೇನ ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರಣಂ, ಪಣೀತಭೋಜನವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ಅಚೇಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲಪಟಿಚ್ಛಾದನಂ, ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಉಪಸಮ್ಪಾದನಂ, ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಅದ್ಧಾನಗಮನಂ, ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನಂ , ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ, ನಿಸೀದನಂ, ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಬಾವೀಸತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಿ ಸತಞ್ಚ ಛಸಟ್ಠಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಮಗ್ಗೇನ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಅಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಸಮುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜಾ, ಚಿತ್ತಾಗಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ಸಙ್ಘಾಣಿ, ಇತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೋ, ಗನ್ಧವಣ್ಣಕೋ, ವಾಸಿತಕಪಿಞ್ಞಾಕೋ, ಭಿಕ್ಖುನಿಆದೀಹಿ ಉಮ್ಮದ್ದನಪರಿಮದ್ದನಾನೀತಿ ಇಮಾನಿ ದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ, ಲೋಕವಜ್ಜಾನಿ, ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಾನಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ವಿನಾಪಿ ಚಿತ್ತೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ **ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ,** ಚಿತ್ತೇ ಪನ ಸತಿ ಅಕುಸಲೇನೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ **ಲೋಕವಜ್ಜಾನಿ** ಚೇವ **ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಾನಿ** ಚ। ಅವಸೇಸಾನಿ ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾನೇವ। ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಂ, ಗಾಮನ್ತರಂ, ಆರಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೇ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತ, ಕುಮಾರಿಭೂತವಗ್ಗೇ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚ, ಪುರಿಸಸಂಸಟ್ಠಂ, ಪಾರಿವಾಸಿಯಛನ್ದದಾನಂ, ಅನುವಸ್ಸವುಟ್ಠಾಪನಂ, ಏಕನ್ತರಿಕವುಟ್ಠಾಪನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಏಕೂನವೀಸತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಚಿತ್ತಕಾನಿ, ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾನಿ। ಅವಸೇಸಾನಿ ಸಚಿತ್ತಕಾನಿ ಲೋಕವಜ್ಜಾನೇವಾತಿ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೪೩೧. ಏವಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಗಿಲಾನಾ"**ತಿಆದಿ। ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಗಿಲಾನಾ ಸಯಂ ಅತ್ತನಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಸಚೇ "ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಣ್ಹತಿ, ತಸ್ಸಾ ಏವಂ ಗಹಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿದೀಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಸಾ ವಿನಾ ಸಪ್ಪಿನಾ ಫಾಸು ಹೋತಿ, ಸಾ **ಅಗಿಲಾನಾ** ನಾಮ। **ಸಪ್ಪಿ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪಾಳಿಆಗತಂ ಗೋಸಪ್ಪಿಆದಿಕಮೇವ।

೧೪೩೩. **ತಿಪಾಟಿದೇಸನೀಯ**ನ್ತಿ ಅಗಿಲಾನಾ ಅಗಿಲಾನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ, ಗಿಲಾನಸಞ್ಞಾತಿ ತೀಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ತೀಣಿ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾನಿ। **ಗಿಲಾನಾ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಾಯ ದ್ವಿಕದುಕ್ಕಟಂ। ಗಿಲಾನಾ ಅಗಿಲಾನಸಞ್ಞಾ, ವೇಮತಿಕಾ ವಾತಿ ದ್ವೀಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ದ್ವೇ ದುಕ್ಕಟಾನಿ।

೧೪೩೪-೫. ಗಿಲಾನಾ ಹುತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವೂಪಸನ್ತಗೇಲಞ್ಞಾ ಹುತ್ವಾ **ಸೇವನ್ತಿಯಾ** ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾಪಿ ಚ ಗಿಲಾನಾಯ ಅವಸೇಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ವಾ **ಞಾತಕಾದಿತೋ** ಞಾತಕಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಗಹಿತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ವಾ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಠಮಂ।

೧೪೩೬. **ಸೇಸೇಸು ದುತಿಯಾದೀಸೂ**ತಿ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಗಿಲಾನಾ ತೇಲಂ…ಪೇ॰… ಮಧುಂ…ಪೇ॰… ಫಾಣಿತಂ…ಪೇ॰… ಮಚ್ಛಂ…ಪೇ॰… ಮಂಸಂ…ಪೇ॰… ಖೀರಂ…ಪೇ॰… ದಧಿಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿದೇಸೇತಬ್ಬಂ ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಗಾರಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯೇ ಧಮ್ಮಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಅಸಪ್ಪಾಯಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ, ತಂ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೩೬) ಏವಂ ದುತಿಯಾದೀಸು ಸತ್ತಸು ಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇಸು। **ನತ್ಥಿ ಕಾಚಿ ವಿಸೇಸತಾ**ತಿ ತೇಲಾದಿಪದಾನಿ ವಿನಾ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೩೭. ಪಾಳಿಯಂ ಅನಾಗತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಸಪ್ಪಿಆದೀಸು ಅಟ್ಠಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಿಕ್ಖಾಕರಣೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೪೩೮. ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾನನ್ತರಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾನಿ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ ಸೇಖಿಯಾನಿ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಾನೇವಾತಿ ತದೇವ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ ಆಹ **"ಸೇಖಿಯಾ ಪನ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ"**ತಿಆದಿ। ಯೇ ಪನ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ ಸೇಖಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾನನ್ತರಂ **ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ,** ತೇಸಂ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ ವುತ್ತೋವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ತತೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪುನ ಇಧ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಸಿಕ್ಖಾಕರಣೀಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೪೩೯-೪೦. **ಸವಿಭಙ್ಗಾನಂ** ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಸಹಿತಾನಂ **ಉಭತೋಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಂ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಸಾರೋ** ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಥಾನಂ ಸಾರಭೂತೋ ಯೋ ಸೋ ಅತ್ಥೋ ವಿಸೇಸತೋ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ **ವುತ್ತೋ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ** ಸಾರಭೂತಂ ಅತ್ಥಂ ಸಮಾದಾಯ ಯೋ ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಹಿತತ್ಥಾಯ ಮಯಾ **ಕತೋ** ವಿರಚಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೪೪೧. **ನೋ** ಅಮ್ಹಾಕಂ **ಪಟಿಭಾಣಜಂ** ಪಟಿಭಾಣತೋ ಜಾತಂ **ಇಮಂ ತು** ಇಮಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪನ **ಯೇ ಜನ್ತುನೋ** ಸತ್ತಾ ಸುಣನ್ತಿ , **ತೇ** ಜನ್ತುನೋ **ಜನಸ್ಸ** ಸತ್ತಲೋಕಸ್ಸ **ಹಿತೇ** ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾಪಕಾಸಕತ್ತಾ ಉಪಕಾರಕೇ ಸುಮತಸ್ಸ ಸೋಭಣನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಮತಸ್ಸ, ಸೋಭಣೇಹಿ ವಾ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಮತಸ್ಸ ಪಟಿವಿದ್ಧಸ್ಸ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಅಯನೇ ಅಞ್ಜಸಭೂತೇ **ಜನಸ್ಸ ತಾಯನೇ** ಕಾಯಿಕವಾಚಸಿಕವೀತಿಕ್ಕಮಪಟಿಪಕ್ಖತ್ತಾ ಅಪಾಯಭಯನಿವಾರಣಟ್ಠೇನ ತಾಣಭೂತೇ **ವಿನಯೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ **ಪಕತಞ್ಞುನೋ** ಯಥಾಸಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಾ **ತಞ್ಞುನೋ ಭವನ್ತಿ** ತಂ ತಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ಸೇವಿತಬ್ಬಾಸೇವಿತಬ್ಬಂ ಜಾನನ್ತಾ ಭವನ್ತೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೪೪೨. ಬಹವೋ ಸಾರಭೂತಾ ನಯಾ ಏತ್ಥಾತಿ ಬಹುಸಾರನಯೋ, ತಸ್ಮಿಂ **ಬಹುಸಾರನಯೇ। ಪರಮೇ** ಉತ್ತಮೇ **ವಿನಯೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ **ವಿಸಾರದತಂ** ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಅಸಂಹೀರಞಾಣಂ **ಅಭಿಪತ್ಥಯತಾ** ವಿಸೇಸತೋ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ **ಬುದ್ಧಿಮತಾ** ಞಾಣಾತಿಸಯಮನ್ತೇನ **ಯತಿನಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ತಿವಿಧಸಿಕ್ಖಾಪರಿಪೂರಣೇ ಅಸಿಥಿಲಪವತ್ತಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ **ಪರಮಾ** ಉತ್ತರಿತರಾ ಮಹತೀ ಆದರತಾ **ಕರಣೀಯತಮಾ** ವಿಸೇಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೪೪೩. ಇಚ್ಚೇವಂ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಸಾಧನೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ವೇಸಾರಜ್ಜಹೇತುತಾಯ ಇಮಸ್ಸ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಆದಿಸತ್ತವಿಸುದ್ಧಿಪರಮ್ಪರಾಯ ಅಧಿಗನ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾಪಿ ಮೂಲಭೂತತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅವಗಚ್ಛತೀ"**ತಿಆದಿ।

ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥಯುತ್ತಂ ಮಹತಾ ಪಯೋಜನತ್ಥೇನ, ಅಭಿಧೇಯ್ಯತ್ಥೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಂ **ಇಮಂ** ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ **ಅವಗಚ್ಛತಿ** ಅವೇಚ್ಚ ಯಾಥಾವತೋ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ಅಪರಮ್ಪರಂ ಮರಣಾಭಾವಾ **ಅಮರಂ** ಜರಾಯಾಭಾವಾ **ಅಜರಂ** ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸರಜಪಟಿಪಕ್ಖತ್ತಾ **ಅರಜಂ** ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರರೋಗಾನಂ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಹೇತುತ್ತಾ **ಅರುಜಂ ಸನ್ತಿಪದಂ** ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸದರಥಪರಿಳಾಹಾನಂ ವೂಪಸಮಹೇತುತ್ತಾ ಸನ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನಪದಂ **ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ** ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಆದಿಸತ್ತವಿಸುದ್ಧಿಪರಮ್ಪರಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಖನ್ಧಕಕಥಾ

ಮಹಾವಗ್ಗೋ

ಮಹಾಖನ್ಧಕಕಥಾ

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೪೪೪. ಇಚ್ಚೇವಂ ನಾತಿಸಙ್ಖೇಪವಿತ್ಥಾರವಸೇನ ವಿಭಙ್ಗದ್ವಯೇ, ತದಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಆಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಖನ್ಧಕಾಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾರಭನ್ತೋ ಆಹ **“ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದೀ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದಿಯುತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಖನ್ಧೇಹಿ ಗುಣರಾಸೀಹಿ ಯುತ್ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ। **ಸುಭಕ್ಖನ್ಧೇನಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಾಲಿಙ್ಗಸದಿಸವಟ್ಟಕ್ಖನ್ಧತಾಯ ಸುಭೋ ಸುನ್ದರೋ ಖನ್ಧೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸುಭಕ್ಖನ್ಧೋ, ಭಗವಾ, ತೇನ। ಇಮಿನಾ ಬಾತ್ತಿಂಸಲಕ್ಖಣಾನಮೇಕದೇಸಭೂತಸ್ಸ ಸಮವಟ್ಟಕ್ಖನ್ಧತಾಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಪರಿದೀಪಕೇನ ವಚನೇನ ಲಕ್ಖಣಾಹಾರನಯೇನ ಬಾತ್ತಿಂಸಲಕ್ಖಣಾದಿಕಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ರೂಪಕಾಯಸಿರೀ ಸನ್ದಸ್ಸಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಖನ್ಧಕೇತಿ ಖನ್ಧಾನಂ ಸಮೂಹೋ ಖನ್ಧಕೋ, ಖನ್ಧಾನಂ ವಾ ಕಾಯನತೋ ದೀಪನತೋ ಖನ್ಧಕೋ। **“ಖನ್ಧಾ”**ತಿ ಚೇತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಾದಿವಿನಯಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾ, ಚಾರಿತ್ತವಾರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಸಙ್ಖಾತಾ ಚ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾದೀನಿ ಹಿ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ “ಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಞ್ಚ **ಖನ್ಧ**-ಸದ್ದೋ ದಿಸ್ಸತಿ “ದಾರುಕ್ಖನ್ಧೋ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೨೪೧) ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೧೬) ಉದಕಕ್ಖನ್ಧೋ”ತಿಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೩೮) ವಿಯ। ಅಪಿಚ ಭಾಗರಾಸತ್ಥತಾ ಚೇತ್ಥ ಯುಜ್ಜತಿಯೇವ ತಾಸಂ ಪಞ್ಞತ್ತೀನಂ ಭಾಗಸೋ, ರಾಸಿತೋ ಚ ವಿಭತ್ತತ್ತಾ। ತಸ್ಮಿಂ **ಖನ್ಧಕೇ**। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ವುತ್ತಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಪಞ್ಚಸತಿಕಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ದ್ವೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕಾದಿಕೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಖನ್ಧಕಪರಿಯೋಸಾನೇ ವೀಸತಿವಿಧೇ ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಇಧ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ। ತದೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ಖನ್ಧಕೇಪಿ ಪವಕ್ಖಾಮಿ, ಸಮಾಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯ”**ನ್ತಿ।

೧೪೪೫. **“ಮಾತರಾ ಪಿತರಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಜನಕಾಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। “ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಂ, ಸಮಣಕರಣಂ, ಪಬ್ಬಾಜನನ್ತಿ ಚ ಪರಿಯಾಯ-ಸದ್ದಾ”ತಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇತುಂ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೯೮) ಇಮಿಸ್ಸಾ **ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೮) ವುತ್ತಂ। **ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸಙ್ಘ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೪೪೬. **ವಾವಟೋ**ತಿ ಪಸುತೋ, ಯುತ್ತಪಯುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಆನಯ ಇತಿ ಚಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಏತ್ಥ ಚ ತಿಧಾ ಪಬ್ಬಾಜನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ, ಕಾಸಾಯಅಚ್ಛಾದನಂ, ಸರಣದಾನನ್ತಿ, ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಕರೋನ್ತೋ “ಪಬ್ಬಾಜೇತೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇಸು ಏಕಂ, ದ್ವೇ ವಾಪಿ ಕರೋನ್ತೋ ತಥಾ ವೋಹರೀಯತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಾ **“ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾನಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಆನೇಹೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದೀಪಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೧೪೪೭. **ಅವುತ್ತೋ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಅನುಯ್ಯೋಜಿತೋ। ಸೋ ದಹರೋ ಸಚೇ ತಂ ಸಯಮೇವ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನೇಹಿ ಪಬ್ಬಾಜೇತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೪೮. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪೇ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ನೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾರೋಚನಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನ ಸಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುಂ “ಏತಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಾ”ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ।

೧೪೫೦. **“ಪುರಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುತೋ ಅಞ್ಞೋ, ಪಬ್ಬಾಜೇತಿ ನ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ಇದಂ ಸರಣದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ “ಸಾಮಣೇರೋ”ತಿಆದಿ।

೧೪೫೧. **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ** ಥೇರಥೇರೀನಂ “ಇಮೇಹಿ ಚೀವರೇಹಿ ಇಮಂ ಅಚ್ಛಾದೇಹೀ”ತಿ **ಆಣತ್ತಿಯಾ** ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ವಾ ಹೋತು, ತಥಾ ಸಾಮಣೇರೀ ವಾ ಹೋತು, **ತೇ** ಉಭೋ ಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರೀ ಕಾಸಾಯಾನಿ ದಾತುಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೫೨-೪. **ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಏವಞ್ಹಿ ಕತ್ವಾ ಕೇಸಾಪನಯನಸ್ಸ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ “ಆವುಸೋ, ಸುಟ್ಠು ಉಪಧಾರೇಹಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಹೀತಿ ವತ್ವಾ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಚ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಗನ್ಧಾಸಯೋಕಾಸವಸೇನ ಅಸುಚಿಜೇಗುಚ್ಛಪಟಿಕ್ಕೂಲಭಾವಂ, ನಿಜ್ಜೀವನಿಸ್ಸತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿ। ಕಿಮತ್ಥಮೇವಂ ಕರೀಯತೀತಿ ಚೇ? ಸಚೇ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಪಾಪುಣನತ್ಥಂ। ವುತ್ತಞ್ಚೇತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> “ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಖುರಗ್ಗೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಸವನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೇನ ಆಚರಿಯೇನ ದಿನ್ನನಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ನೋ ಅನಿಸ್ಸಾಯ, ತಸ್ಮಾಸ್ಸ ಆದಿತೋವ ಏವರೂಪೀ ಕಥಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪)।

ಏತೇನೇವ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಇತೋ ಅಞ್ಞಾ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಥಾ ನ ಕಥೇತಬ್ಬಾತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ಗೋಮಯಾದಿನಾ**ತಿ ಗೋಮಯಚುಣ್ಣಾದಿನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮತ್ತಿಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಪೀಳಕಾ ವಾ**ತಿ ಥುಲ್ಲಪೀಳಕಾ ವಾ। **ಕಚ್ಛು ವಾ**ತಿ ಸುಖುಮಕಚ್ಛು ವಾ। **ನಿಯಂಪುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ। “ಭಿಕ್ಖುನಾ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ ದೂರತ್ತಾ **“ಯತಿನಾ”**ತಿ ಆಹ।

೧೪೫೫-೬. ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಏವಂ ನಹಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ **“ಏತ್ತಕೇನಾಪೀ”**ತಿಆದಿ। **ಸೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಕಾದಿಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಆಚರಿಯಸಮಾನುಪಜ್ಝಾಯಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಪಾಪುಣನ್ತಿ ಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಯಸ್ಮಾ-ಪದತ್ಥೇ ವತ್ತತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀಸು ಸಗಾರವೋ

ಹೋತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಚ ಏವರೂಪಂ ಉಪಕಾರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಭಿರತಿಂ ಪಟಿವಿನೋದೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ಪರಿಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೋ ಉಪಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೫೮. **ಏಕತೋತಿ** ಸಬ್ಬಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ।

೧೪೫೯. **ಅಥಾತಿ** ಅಧಿಕಾರನ್ತರಾರಮ್ಭೇ ನಿಪಾತೋ। ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅದತ್ವಾಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾಪಿ ಸಯಮೇವ **ತಂ** ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಂ ಅಚ್ಛಾದೇತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೬೦. ಅದಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಆಹ **"ಅಪನೇತ್ವಾ ತತೋ ಸಬ್ಬಂ, ಪುನ ದಾತಬ್ಬಮೇವ ತ"**ನ್ತಿ। **ತತೋತಿ** ತಸ್ಸ ಸರೀರತೋ। **ತನ್ತಿ** ಚೀವರಂ।

೧೪೬೧-೨. ಏತದೇವ ಆಹ **"ಭಿಕ್ಖುನಾ"**ತಿಆದಿನಾ। **ಅದಿನ್ನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ರುಹತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ತಸ್ಸೇವ **ಸನ್ತಕಂ ವಾಪಿ** ಚೀವರಂ ಅದಿನ್ನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ **ಅತ್ತಸನ್ತಕೇ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇ ಚೀವರೇ **ಕಾ ಕಥಾ** ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಯೇ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ। **ಕಾರಾಪೇತ್ವಾನ ಉಕ್ಕುಟಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಧಾತ್ವತ್ಥಾನುಗತೋ ಕರೋತಿ-ಸದ್ದೋ ಗಹಿತೋತಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, "ಉಕ್ಕುಟಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಪಾಠೋ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಇಧ ಕ-ಕಾರಲೋಪೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ।

೧೪೬೪. **ಏಕಪದಂ ವಾಪೀತಿ** ಬುದ್ಧಮಿಚ್ಚಾದಿಕಂ ಏಕಮ್ಪಿ ವಾ ಪದಂ। **ಏಕಕ್ಖರಮ್ಪಿ ವಾತಿ** ಬುಕಾರಾದಿಅಕ್ಖರೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ವಾ ಅಕ್ಖರಂ। **ಪಟಿಪಾಟಿನ್ತಿ** "ಬುದ್ಧ"ಮಿಚ್ಚಾದಿಕಂ ಪದಪನ್ತಿಂ।

೧೪೬೫. ಅಕತ್ತಬ್ಬಪ್ಪಕಾರನ್ತರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯದಿ ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಥಾ ಸೇಸೇಸೂತಿ** ಯದಿ ವಾ "ಧಮ್ಮಂ ಸರಣ"ನ್ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ದೇತಿ, "ಸಙ್ಘಂ ಸರಣ"ನ್ತಿ ಯದಿ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ದೇತಿ, **ಏವಮ್ಪಿ** ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಅದಿನ್ನಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ।

೧೪೬೬. ಅನುನಾಸಿಕನ್ತಾನಿ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನುನಾಸಿಕನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇ ಅನ್ತರಾವಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏಕಾಬದ್ಧಾನಿ ವಾ ಪನಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ** ಪದಪಟಿಪಾಟಿತೋ ಮ-ಕಾರನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಸಮಯೇ ವಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ। **ಮನ್ತಾನೀತಿ** "ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಇಚ್ಚಾದಿನಾ ಮ-ಕಾರನ್ತಾನಿ। "ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತನ್ತಮೇವ ಕತ್ವಾ ನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ **"ಅಥಾ"**ತಿ ಆಹ।

೧೪೬೭. **ಸುದ್ಧಿ** ನಾಮ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಇತ್ತಿಯಾ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಚ ಉಚ್ಚಾರಣವಿಸುದ್ಧಿ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। **ಉಭತೋಸುದ್ಧಿಯಾ ವಿನಾತಿ** ಉಭತೋಸುದ್ಧಿಂ ವಿನಾ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸೀನಂ ಉಭಿನ್ನಂ ತೀಸು ಸರಣತ್ತಯದಾನಗ್ಗಹಣೇಸು ಉಚ್ಚಾರಣಸುದ್ಧಿಂ ವಿನಾ, ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಅಕ್ಖರಸ್ಸ ವಿಪತ್ತಿಸಬ್ಭಾವೇ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೬೮-೯. **"ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗುಣಮಿಚ್ಛತಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಆಚರಿಯೇನ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನಾ"ತಿ ಪದದ್ವಯಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗುಣಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ ಆಚರಿಯೇನ, ಅತ್ತನೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗುಣಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಚ **ಬು-ದ್ಧ-ಕಾರಾದಯೋ ವಣ್ಣಾ** ಬು-ಕಾರ ಧ-ಕಾರಾದಯೋ ವಣ್ಣಾ ಅಕ್ಖರಾ **ಠಾನಕರಣಸಮ್ಪದಂ** ಕಣ್ಠತಾಲುಮುದ್ಧದನ್ತಓಟ್ಠನಾಸಿಕಾಭೇದಂ ಠಾನಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಅಕ್ಖರುಪ್ಪತ್ತಿಸಾಧಕತಮಜಿವ್ಹಾಮಜ್ಝಾದಿಕರಣಸಮ್ಪದಞ್ಚ **ಅಹಾಪೇನ್ತೇನ** ಅಪರಿಹಾಪೇನ್ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಸ್ಮಾ ಇದಮೇವ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಏಕವಣ್ಣವಿನಾಸೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಯಸ್ಮಾ-ಪದತ್ಥೇ, ಯಸ್ಮಾ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ವಣ್ಣಸ್ಸ **ವಿನಾಸೇನ** ಅನುಚ್ಚಾರಣೇನ ವಾ ದುರುಚ್ಚಾರಣೇನ ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ರುಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೪೭೦. **ಯದಿ ಸಿದ್ಧಾತಿ** ಸಾಸಙ್ಕವಚನೇನ ಉಭತೋಉಚ್ಚಾರಣಸುದ್ಧಿಯಾ ದುಕ್ಕರತ್ತಂ ದೀಪೇತ್ವಾ "ಅಪ್ಪಮತ್ತೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುಸಿಟ್ಠಿ ದಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। **ಸರಣಗಮನತೋವಾತಿ** ಅವಧಾರಣೇನ ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ವಿಯ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ನ ಹೋತಿ, ಇದಾನಿಪಿ ಸರಣಗಮನೇನೇವ ಸಿಜ್ಝತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಸಿದ್ಧಿಯಂ। ಯಥಾಹ -

> "ಯಸ್ಮಾ ಸರಣಗಮನೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಪರತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಏತರಹಿ ಸರಣಗಮನಮತ್ತೇನೇವ ನ ರುಹತಿ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಪನ ಯಸ್ಮಾ ಪರತೋಪಿ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜ'ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೫) ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಏವ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಏತರಹಿಪಿ ಸರಣಗಮನಮತ್ತೇನೇವ ರುಹತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೪)।

ಸರಣಗಮನತೋ ಏವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ **ಯದಿಪಿ** ಕಿಞ್ಚಾಪಿ **ಸಿದ್ಧಾ** ನಿಪ್ಫನ್ನಾ, ತಥಾಪಿ ಅಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಮಯಾ ಪೂರೇತಬ್ಬಂ ಸೀಲ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ **ಪರಿಪೂರಣತ್ಥಾಯ** ಭಿಕ್ಖುನಾ ದಸ ಸೀಲಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಮಣೇರಾನಂ ದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ, ತೇಸು ಚ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೬)।

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೪೭೦. **ಉಪಜ್ಝಾಯ**ನ್ತಿ ವಜ್ಜಾವಜ್ಜೇ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತೀತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ತಂ, ಭಗವತಾ ವುತ್ತೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪರಿಪುಣ್ಣದಸವಸ್ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಮುಖೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಆಯಾಚನಾಯ ಕತಾಯ "ಸಾಹು, ಲಹು, ಓಪಾಯಿಕಂ, ಪತಿರೂಪಂ, ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀ"ತಿ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪದೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಉಭಯೇನ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತಜಮಿವ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ದೋಸೇನ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ನಾಮ।

ವಿಜ್ಜಾಸಿಪ್ಪಂ, ಆಚಾರಸಮಾಚಾರಂ ವಾ ಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೇಹಿ ಆದರೇನ ಚರಿತಬ್ಬೋ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೋತಿ **ಆಚರಿಯೋ,** ತಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಸಮನ್ನಾಗತೋಯೇವ ಪುಗ್ಗಲೋ। ವುತ್ತನಯೇನೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಆಚರಿಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹಿ, ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಆಯಾಚನಾಯ ಕತಾಯ "ಸಾಹೂ"ತಿಆದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನಿಯಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತೋ ಆಚರಿಯೋ ನಾಮ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಸಾಹೂತಿ** ಸಾಧು। **ಲಹೂತಿ** ಅಗರು, ಮಮ ತುಯ್ಹಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಭಾವೇ ಭಾರಿಯಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಪಾಯಿಕ**ನ್ತಿ ಉಪಾಯಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣಂ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ತ್ವಂ ಮೇ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಾರೋ ಜಾತೋಸೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪತಿರೂಪ**ನ್ತಿ ಅನುರೂಪಂ ತೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಸಾದಿಕೇನಾತಿ** ಪಸಾದಾವಹೇನ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೇನ। **ಸಮ್ಪಾದೇಹೀತಿ** ತಿವಿಧಂ ಸಿಕ್ಖಂ ನಿಪ್ಫಾದೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಯೇನ ವಾತಿ** ಹತ್ಥಮುದ್ದಾದಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಕಾಯೇನ ವಾ। ನಾಮವಿಸೇಸಂ ವಿನಾ ಪೂರೇತಬ್ಬವತ್ತಾನಂ ಸಮತಾಯ ಉಭೋಪಿ ಏಕತೋ ವುತ್ತಾ।

ಏತಾನಿ ವತ್ತಾನಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನಾಪಿ ಏವಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಾನೇವಾತಿ। **ವಸತಾತಿ** ವಸನ್ತೇನ। **ಪಿಯಸೀಲೇನಾತಿ** ಪಿಯಂ ಸೀಲಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಪಿಯಸೀಲೋ, ತೇನ, ಸೀಲಂ ಪರಿಪೂರಿತುಕಾಮೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೪೭೧-೩. **ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಾಲಸ್ಸೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ಉಪಾಹನಾ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ವುತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ। **ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ಚ ಯಾಗುಪಾನಟ್ಠಾನಾದೀಸುಪಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಾನೇವಾತಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ, ಮಜ್ಝಿಮಂ, ಖುದ್ದಕನ್ತಿ ತೀಣಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಾನಿ ಉಪನೇತ್ವಾ ತತೋ ಯಂ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಚತುತ್ಥದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾದಿಸಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅನಿಯಮಂ ಕತ್ವಾ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಥ ಯಾದಿಸಂ ಲಭತಿ, ತಾದಿಸಂ ದಾತಬ್ಬಂ।

ಮುಖೋದಕಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಮುಖಧೋವನೋದಕಂ ಮುಖೋದಕನ್ತಿ ಮಜ್ಝೇಪದಲೋಪೀಸಮಾಸೋ, ತಂ ದೇನ್ತೇನ ಸೀತಞ್ಚ ಉಣ್ಹಞ್ಚ ಉದಕಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ತತೋ ಯಂ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನಿ ವಳಞ್ಜೇತಿ, ಚತುತ್ಥದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾದಿಸಮೇವ ಮುಖಧೋವನೋದಕಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅನಿಯಮಂ ಕತ್ವಾ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಥ ಯಾದಿಸಂ ಲಭತಿ, ತಾದಿಸಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ವಳಞ್ಜೇತಿ, ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। "ಮುಖೋದಕಂ ಮುಖಧೋವನಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ। ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೇನ ಚ ವಚ್ಚಕುಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಥೇರೇ ವಚ್ಚಕುಟಿಂ ಗತೇ ಪರಿವೇಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಪರಿವೇಣಂ ಅಸುಞ್ಞಂ ಹೋತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಸ್ಸ ಕಾಲೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಾ। **ಕಾಲೇನಾತಿ** ಯಾಗುಪಾನಕಾಲೇ। ಇಧಾಪಿ "ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಥೇರೇ ವಚ್ಚಕುಟಿತೋ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೇಯೇವ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ। ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ 'ಸಚೇ ಯಾಗು ಹೋತೀ'ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತಂ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪)।

ಯಾಗು ತಸ್ಸುಪನೇತಬ್ಬಾತಿ ಏತ್ಥ "ಭಾಜನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ - "ಭಾಜನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಯಾಗು ಉಪನಾಮೇತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬)। **ಸಙ್ಘತೋ ವಾತಿ** ಸಲಾಕಾದಿವಸೇನ ಸಙ್ಘತೋ ಲಬ್ಭಮಾನಾ ವಾ। **ಕುಲತೋಪಿ ವಾತಿ** ಉಪಾಸಕಾದಿಕುಲತೋ ವಾ।

"ಪತ್ತೇ ವತ್ತಞ್ಚ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇದಂ "ಯಾಗುಂ ಪೀತಸ್ಸ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಭಾಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಿ ವುಟ್ಠಿತೇ ಆಸನಂ ಉದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ । ಸಚೇ ಸೋ ದೇಸೋ ಉಕ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ದೇಸೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ಆಗತವತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ದಿವಾ ಭುತ್ತಪತ್ತೇಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂ ಏತೇನೇವ ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ।

ವತ್ತಂ "ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನೇ"ತಿ ಇದಂ "ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ನಿವಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಪಟಿನಿವಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಂ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ವತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **"ಕಾತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೪೭೪. **ಚೀವರೇ ಯಾನಿ ವತ್ತಾನೀತಿ** ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಚೀವರದಾನೇ, ಪಟಿನಿವತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಗ್ಗಹಣಸಙ್ಘರಣಪಟಿಸಾಮನೇಸು ಮಹೇಸಿನಾ ಯಾನಿ ವತ್ತಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ, ತಾನಿ ಚ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ। **ಸೇನಾಸನೇ ತಥಾತಿ** "ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಿಹರತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ವುತ್ತನಯೇನ "ಸೇನಾಸನೇ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಂ ಸೇನಾಸನವತ್ತಞ್ಚ।

ಪಾದಪೀಠಕಥಲಿಕಾದೀಸು ತಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಗಾಮತೋ ಪಟಿನಿವತ್ತೇ ಚ ಜನ್ತಾಘರೇ ಚ "ಪಾದೋದಕಂ ಪಾದಪೀಠಂ ಪಾದಕಥಲಿಕಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ಏವಮಾಗತಂ ವತ್ತಞ್ಚ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿವತ್ತಂ (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೨೪೭೫. ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವತ್ತೇಸು ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ದಸ್ಸಿಯಮಾನೇಸು ಪಪಞ್ಚೋತಿ ಖನ್ಧಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸುಖಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಗಣನಂ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೋ ಆಹ **"ಏವಮಾದೀನೀ"**ತಿಆದಿ। **ರೋಗತೋ ವುಟ್ಠಾನಾಗಮನನ್ತಾನೀ**ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ರೋಗತೋ ವುಟ್ಠಾನಾಗಮನಪರಿಯೋಸಾನಾನಿ। **ಸತ್ತತಿಂಸಸತಂ ಸಿಯು**ನ್ತಿ ಸತ್ತತಿಂಸಾಧಿಕಸತವತ್ತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಾನಿ ಪನ ವತ್ತಾನಿ **ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಯಾ** (ಮಹಾವ॰ ೬೬) ಆಗತಕ್ಕಮೇನ ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತಗಣನಾಯ ಸಮಾನೇತಬ್ಬಾನಿ - ದನ್ತಕಟ್ಠದಾನಂ, ಮುಖೋದಕದಾನಂ, ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಸಚೇ ಯಾಗು ಹೋತಿ, ಭಾಜನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಯಾಗುಯಾ ಉಪನಾಮನಂ, ಯಾಗುಂ ಪೀತಸ್ಸ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಭಾಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಿ ವುಟ್ಠಿತೇ ಆಸನಸ್ಸ ಉದ್ಧರಣಂ, ಸಚೇ ಸೋ ದೇಸೋ ಉಕ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ನಿವಾಸನದಾನಂ, ಪಟಿನಿವಾಸನಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ಕಾಯಬನ್ಧನದಾನಂ, ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿದಾನಂ, ಧೋವಿತ್ವಾ ಸೋದಕಪತ್ತಸ್ಸ ದಾನಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಂ ಆಕಙ್ಖತಿ, ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಯೋ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪರಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಗಮನಂ, ನಾತಿದೂರನಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಗಮನಂ, ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಭಣಮಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕಥಾಓಪಾತನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಸಾಮನ್ತಾ ಭಣಮಾನಸ್ಸ ಚ ನಿವಾರಣಂ, ನಿವತ್ತನ್ತೇನ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಪಾದೋದಕಪಾದಪೀಠಪಾದಕಥಲಿಕಾನಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ಪಟಿನಿವಾಸನದಾನಂ, ನಿವಾಸನಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ಸಚೇ ಚೀವರಂ ಸಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಮುಹುತ್ತಂ ಉಣ್ಹೇ ಓತಾಪನಂ, ನೇವ ಉಣ್ಹೇ ಚೀವರಸ್ಸ ನಿದಹನಂ, ಮಜ್ಝೇ ಯಥಾ ಭಙ್ಗೋ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಕಣ್ಣಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಚೀವರಸ್ಸ ಸಙ್ಘರಣಂ, ಓಭೋಗೇ ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ಕರಣಂ, ಸಚೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಹೋತಿ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಚ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸ್ಸ ಉಪನಾಮನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛನಂ, ಭುತ್ತಾವಿಸ್ಸ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ವೋದಕಂ ಕತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಂ ಉಣ್ಹೇ ಓತಾಪನಂ, ನ ಚ ಉಣ್ಹೇ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿದಹನಂ, ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ -

ಪತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಂ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಪೀಠಂ ವಾ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ನ ಚ ಅನನ್ತರಹಿತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರವಂಸಂ ವಾ ಚೀವರರಜ್ಜುಂ ವಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾರತೋ ಅನ್ತಂ ಓರತೋ ಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಚೀವರಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಿ ವುಟ್ಠಿತೇ ಆಸನಸ್ಸ ಉದ್ಧರಣಂ, ಪಾದೋದಕಪಾದಪೀಠಪಾದಕಥಲಿಕಾನಂ ಪಟಿಸಾಮನಂ, ಸಚೇ ಸೋ ದೇಸೋ ಉಕ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ನ್ಹಾನಸ್ಸ ಪಟಿಯಾದನಂ, ಸಚೇ ಸೀತೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಸೀತಸ್ಸ ಸಚೇ ಉಣ್ಹೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಉಣ್ಹಸ್ಸ ಪಟಿಯಾದನಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಜನ್ತಾಘರಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಚುಣ್ಣಸ್ಸ ಸನ್ನಯನಂ, ಮತ್ತಿಕಾತೇಮನಂ, ಜನ್ತಾಘರಪೀಠಂ ಆದಾಯ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಜನ್ತಾಘರಪೀಠಂ ದತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಚುಣ್ಣದಾನಂ, ಮತ್ತಿಕಾದಾನಂ, ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹತಿ, ಜನ್ತಾಘರಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ -

ಜನ್ತಾಘರಂ ಪವಿಸನ್ತೇನ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಮುಖಂ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಜನ್ತಾಘರಪ್ಪವೇಸೋ, ನ ಥೇರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಪಖಜ್ಜ ನಿಸೀದನಂ, ನ ನವಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಸನೇನ ಪಟಿಬಾಹನಂ, ಜನ್ತಾಘರೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕರಣಂ, ಜನ್ತಾಘರಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನ ಜನ್ತಾಘರಪೀಠಂ ಆದಾಯ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಜನ್ತಾಘರಾ ನಿಕ್ಖಮನಂ, ಉದಕೇಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಕರಣಂ, ನ್ಹಾತೇನ ಪಠಮತರಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗತ್ತಂ ವೋದಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಗತ್ತತೋ ಉದಕಸ್ಸ ಪಮಜ್ಜನಂ, ನಿವಾಸನದಾನಂ, ಸಙ್ಘಾಟಿದಾನಂ, ಜನ್ತಾಘರಪೀಠಂ ಆದಾಯ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಸನಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಪಾದೋದಕಪಾದಪೀಠಪಾದಕಥಲಿಕಾನಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛನಂ, ಸಚೇ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಉದ್ದಿಸಾಪನಂ, ಸಚೇ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪರಿಪುಚ್ಛನಂ, ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಿಹರತಿ, ಸಚೇ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಉಕ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹತಿ, ತಸ್ಸ ಸೋಧನಂ, ವಿಹಾರಂ ಸೋಧೇನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ನಿಸೀದನಪಚ್ಚತ್ಥರಣಸ್ಸ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಭಿಸಿಬಿಬ್ಬೋಹನಸ್ಸ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಮಞ್ಚಸ್ಸ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟೇನ್ತೇನ ಕವಾಟಪೀಠಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಪೀಠಸ್ಸ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟೇನ್ತೇನ ಕವಾಟಪೀಠಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಕಾನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಖೇಳಮಲ್ಲಕಸ್ಸ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಅಪಸ್ಸೇನಫಲಕಸ್ಸ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಭೂಮತ್ಥರಣಸ್ಸ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಸ್ಸ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ , ಸಚೇ ವಿಹಾರೇ ಸನ್ತಾನಕಂ ಹೋತಿ, ಉಲ್ಲೋಕಾ ಪಠಮಂ ಓಹಾರಣಂ, ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಕಣ್ಣಭಾಗಾನಂ ಪಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಗೇರುಕಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ಭಿತ್ತಿ ಕಣ್ಣಕಿತಾ ಹೋತಿ, ಚೋಳಕಂ ತೇಮೇತ್ವಾ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಕಾಳವಣ್ಣಕತಾ ಭೂಮಿ ಕಣ್ಣಕಿತಾ ಹೋತಿ, ಚೋಳಕಂ ತೇಮೇತ್ವಾ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಅಕತಾ ಹೋತಿ ಭೂಮಿ, ಉದಕೇನ ಪರಿಪ್ಫೋಸಿತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜನಂ "ಮಾ ವಿಹಾರೋ ರಜೇನ ಉಹಞ್ಞೀ"ತಿ, ಸಙ್ಕಾರಂ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಛಡ್ಡನಂ, ಭೂಮತ್ಥರಣಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಕಾನಂ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಟ್ಠಾನೇ ಠಪನಂ, ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟೇನ್ತೇನ ಕವಾಟಪೀಠಂ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪನಂ,

ಪೀಠಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟೇನ್ತೇನ ಕವಾಟಪೀಠಂ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಭಿಸಿಬಿಬ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪನಂ, ನಿಸೀದನಪಚ್ಚತ್ಥರಣಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಖೇಳಮಲ್ಲಕಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಟ್ಠಾನೇ ಠಪನಂ, ಅಪಸ್ಸೇನಫಲಕಸ್ಸ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಟ್ಠಾನೇ ಠಪನಂ, ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ -

ಪತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಂ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಪೀಠಂ ವಾ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ನ ಚ ಅನನ್ತರಹಿತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರವಂಸಂ ವಾ ಚೀವರರಜ್ಜುಂ ವಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾರತೋ ಅನ್ತಂ ಓರತೋ ಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಚೀವರಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಸಚೇ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಸರಜಾ ವಾತಾ ವಾಯನ್ತಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಾನಂ ವಾತಪಾನಾನಂ ಥಕನಂ, ತಥಾ ಪಚ್ಛಿಮಾನಂ, ತಥಾ ಉತ್ತರಾನಂ, ತಥಾ ದಕ್ಖಿಣಾನಂ ವಾತಪಾನಾನಂ ಥಕನಂ, ಸಚೇ ಸೀತಕಾಲೋ ಹೋತಿ, ದಿವಾ ವಾತಪಾನಾನಂ ವಿವರಣಂ, ರತ್ತಿಂ ಥಕನಂ, ಸಚೇ ಉಣ್ಹಕಾಲೋ ಹೋತಿ, ದಿವಾ ವಾತಪಾನಾನಂ ಥಕನಂ, ರತ್ತಿಂ ವಿವರಣಂ, ಸಚೇ ಪರಿವೇಣಂ ಉಕ್ಲಾಪಂ ಹೋತಿ, ಪರಿವೇಣಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಕೋಟ್ಠಕೋ ಉಕ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ಕೋಟ್ಠಕಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ ಉಕ್ಲಾಪಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾ ಉಕ್ಲಾಪಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ವಚ್ಚಕುಟಿ ಉಕ್ಲಾಪಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಂ, ಸಚೇ ಪಾನೀಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಪನಂ, ಸಚೇ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಪರಿಭೋಜನೀಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಪನಂ, ಸಚೇ ಆಚಮನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಉದಕಂ ನ ಹೋತಿ, ಆಚಮನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಉದಕಸ್ಸ ಆಸಿಞ್ಚನಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ವೂಪಕಾಸನಂ ವೂಪಕಾಸಾಪನಂ ವಾ, ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ವಾ ತಸ್ಸ ಕರಣಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ವಿನೋದನಂ ವಿನೋದಾಪನಂ ವಾ, ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ವಾ ತಸ್ಸ ಕರಣಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ವಿವೇಚನಂ ವಿವೇಚಾಪನಂ ವಾ, ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ವಾ ತಸ್ಸ ಕರಣಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಂ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಮಾನತ್ತಂ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅಬ್ಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ ತಜ್ಜನೀಯಂ ವಾ ನಿಯಸ್ಸಂ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಂ ವಾ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಂ ವಾ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಂ ವಾ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, ಲಹುಕಾಯ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಕತಂ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ತಜ್ಜನೀಯಂ ವಾ ನಿಯಸ್ಸಂ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಂ ವಾ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಂ ವಾ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಂ ವಾ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತೇಯ್ಯ, ಲೋಮಂ ಪಾತೇಯ್ಯ, ನೇತ್ಥಾರಂ ವತ್ತೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘೋ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಧೋವಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ , ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಧೋವನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ ವಾ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಧೋವಿಯೇಥಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಕರಣಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ ವಾ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಕರಿಯೇಥಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ರಜನಂ ಪಚಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಪಚನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ ವಾ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ರಜನಂ ಪಚಿಯೇಥಾ"ತಿ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ರಜೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ರಜನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಕರಣಂ ವಾ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ರಜಿಯೇಥಾ"ತಿ, ಚೀವರಂ ರಜನ್ತೇನ ಸಾಧುಕಂ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ರಜನಂ, ನ ಚ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇ ಥೇವೇ ಪಕ್ಕಮನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪತ್ತದಾನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಚೀವರದಾನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚೇನ ಕೇಸಾನಂ ಛೇದಾಪನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಕರಣಂ, ನ ಏಕಚ್ಚೇನ ಪರಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಾಪನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಣಂ, ನ ಏಕಚ್ಚೇನ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಸ್ಸ ಕಾರಾಪನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಗಮನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಸ್ಸ ಆದಾನಂ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸ್ಸ ನೀಹರಣಂ, ನ ಏಕಚ್ಚೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತನೀಹರಾಪನಂ, ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ, ನ ಸುಸಾನಗಮನಂ, ನ ದಿಸಾಪಕ್ಕಮನಂ, ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತಿ, ಯಾವಜೀವಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ವುಟ್ಠಾನಮಸ್ಸ ಆಗಮನನ್ತಿ ತೇಸು ಕಾನಿಚಿ ವತ್ತಾನಿ ಸವಿಭತ್ತಿಕಾನಿ, ಕಾನಿಚಿ ಅವಿಭತ್ತಿಕಾನಿ, ತೇಸು ಅವಿಭತ್ತಿಕಾನಂ ವಿಭಾಗೇ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ಯಥಾವುತ್ತಗಣನಾಯ ಅತಿರೇಕತರಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ಪನ ವಿಭಾಗಂ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡವಸೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಅಯಂ ಗಣನಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೨೪೭೯. **ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ವತ್ತ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಅನಾದರವಸೇನೇವ ವತ್ತಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತೇನ **ವತ್ತಭೇದೇನ** ವತ್ತಾಕರಣೇನ **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಸತ್ತತಿಂಸಾಧಿಕಸತಪ್ಪಭೇದಟ್ಠಾನೇ ತತ್ತಕಂಯೇವ **ದುಕ್ಕಟಂ** ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೪೮೭. ಏವಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯವತ್ತಾನಿ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕನ್ತೇವಾಸೀನಂ ಕಾತಬ್ಬವತ್ತಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವತ್ತಾನೀ"**ತಿಆದಿ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವತ್ತಾನೀ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಯುತ್ತಪತ್ತಕಾಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಯತ್ತವತ್ತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ**ತಿ ಯಥಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ, ತಥಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ।

ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯವತ್ತೇಸು ಗಾಮಪ್ಪವೇಸೇ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಹುತ್ವಾ ನಾತಿದೂರನಚ್ಚಾಸನ್ನಗಮನಂ, ನ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕಥಾಓಪಾತನಂ, ಆಪತ್ತಿಸಾಮನ್ತಾ ಭಣಮಾನಸ್ಸ ನಿವಾರಣಂ, ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಪಟಿಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ವತ್ತಾನಿ, ನ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪತ್ತದಾನಾದಿಅನಾಪುಚ್ಛಾದಿಸಾಪಕ್ಕಮನಾವಸಾನಾನಿ ವೀಸತಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾ ಚೇತಿ ಏತಾನಿ ಚತುವೀಸತಿ ವತ್ತಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾನಿ ತೇರಸಾಧಿಕಸತವತ್ತಾನಿ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **"ಸತಂ ತೇರಸ ಹೋನ್ತೇವಾ"**ತಿ, ತೇರಸಾಧಿಕಸತವತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಚರಿಯೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಪಿ ಚ ಕಾತಬ್ಬವತ್ತಾನಿ ತಥಾ ತತ್ತಕಾನೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕನ್ತೇವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೪೭೮. ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಕ್ಕನ್ತೇ ವಾಪೀ"**ತಿಆದಿ। ಪಕ್ಕನ್ತೇ ವಾಪಿ ವಿಬ್ಭನ್ತೇ ವಾಪಿ ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇ ವಾಪಿ ಮತೇ ವಾಪಿ ಆಣತ್ತಿಯಾ ವಾಪಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಧಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಗಹಿತೋ **ನಿಸ್ಸಯೋ** ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಕ್ಕನ್ತೇ**ತಿ ತದಹು ಅಪಚ್ಚಾಗನ್ತುಕಾಮತಾಯ ದಿಸಂ ಗತೇ। **ವಿಬ್ಭನ್ತೇ**ತಿ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪತ್ತೇ। **ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತಕೇ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾಯತನಂ ಗತೇ। **ಮತೇ**ತಿ ಕಾಲಕತೇ। **ಆಣತ್ತಿಯಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನೇನ।

೧೪೭೯-೮೦. ಆಚರಿಯಮ್ಹಾಪಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಗಹಿತನಿಸ್ಸಯಸ್ಸ ಭೇದನಂ **ಛಧಾ** ಛಪ್ಪಕಾರೇನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಥನ್ತಿ ಆಹ **"ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಚಾ"**ತಿಆದಿ। ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ನಿಸ್ಸಯಭೇದೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ವಿಸೇಸಂ ಪನ ಸಯಮೇವ ವಕ್ಖತಿ **"ಆಣತ್ತಿಯ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ। **ಆಣತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ ಪನ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನೇಪಿ ಚಾ**ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನೇ ಪನ ಉಭಿನ್ನಂ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂಯೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞನಿರಾಲಯಭಾವೇ ಸತಿ ನಿಸ್ಸಯಭೇದೋ ಹೋತಿ, ನ ಏಕಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಳ್ಹೀಕರೋತಿ **"ಏಕೇಕಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿನಾ। ಏಕೇಕಸ್ಸ ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ವಾ ಆಲಯೇ ಸತಿ ನ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ -

> "ಆಣತ್ತಿಯಂ ಪನ ಸಚೇಪಿ ಆಚರಿಯೋ ಮುಞ್ಚಿತುಕಾಮೋವ ಹುತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನಾಯ ಪಣಾಮೇತಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ 'ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮಂ ಆಚರಿಯೋ ಪಣಾಮೇತಿ, ಅಥ ಖೋ ಹದಯೇನ ಮುದುಕೋ'ತಿ ಸಾಲಯೋವ ಹೋತಿ, ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿಯೇವ। ಸಚೇಪಿ ಆಚರಿಯೋ ಸಾಲಯೋ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ನಿರಾಲಯೋ 'ನ ದಾನಿ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಉಭಿನ್ನಂ ಸಾಲಯಭಾವೇ ಪನ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿಯೇವ। ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩)।

ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ ಆಚರಿಯಾಣತ್ತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಯಭೇದೇಯೇವ ದಸ್ಸಿತೋ, ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಣತ್ತಿಯಾ। **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** ಪನ "ಸಚೇಪಿ ಆಚರಿಯೋ ಮುಞ್ಚಿತುಕಾಮೋವ ಹುತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನಾಯ ಪಣಾಮೇತೀತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಮ್ಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೪೮೧. ಏವಂ ಪಞ್ಚ ಸಾಧಾರಣಙ್ಗಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಸಾಧಾರಣಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉಪಜ್ಝಾಯಸಮೋಧಾನ-ಗತಸ್ಸಾಪಿ ಚ ಭಿಜ್ಜತೀ"**ತಿ। ತತ್ಥ ಸಮೋಧಾನಗಮನಂ ಸರೂಪತೋ, ಪಭೇದತೋ ಚ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದಸ್ಸನಂ ಸವನಞ್ಚಾತಿ, ಸಮೋಧಾನಂ ದ್ವಿಧಾ ಮತ"**ನ್ತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩) ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಗನ್ಥವಿತ್ಥಾರಭೀರೂನಂ ಅನುಗ್ಗಹಾಯ ಪನ ಇಧ ನ ವಿತ್ಥಾರಿತೋ।

೧೪೮೨-೩. ಸಭಾಗೇ ದಾಯಕೇ ಅಸನ್ತೇ ಅದ್ಧಿಕಸ್ಸ ಚ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಚ "ಗಿಲಾನೇನ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹಾ"ತಿ **ಯಾಚಿತಸ್ಸ** ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಚ ನಿಸ್ಸಯಂ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ । "ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಸಭಾಗೇ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೇ ಸನ್ತೇ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಪರಿಹಾರೋ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅತ್ತನೋ ವನೇ ಫಾಸುವಿಹಾರತಂ ಜಾನತಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ವನೇ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಜಾನನ್ತೇನಪಿ। "ಸಭಾಗೇ ದಾಯಕೇ ಅಸನ್ತೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಸಬ್ಬಮೇತಂ ವಿಧಾನಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ** ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೪೮೪. ಕುಟ್ಠಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಕುಟ್ಠೀ,** ತಂ। **"ಗಣ್ಡಿ"**ನ್ತಿಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ರತ್ತಸೇತಾದಿಭೇದೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕುಟ್ಠೇನ ವೇವಣ್ಣಿಯಂ ಪತ್ತಸರೀರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ -

> "ರತ್ತಕುಟ್ಠಂ ವಾ ಹೋತು ಕಾಳಕುಟ್ಠಂ ವಾ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಟಿಭದದ್ದುಕಚ್ಛುಆದಿಪ್ಪಭೇದಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಕುಟ್ಠಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ। ತಞ್ಚೇ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಮ್ಪಿ ವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪನ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನೇಹಿ ಪಕತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಮುಖೇ, ಪನ ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠೀಸು ವಾ ಸಚೇಪಿ ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ನಖಪಿಟ್ಠಿತೋ ಖುದ್ದಕಪಮಾಣಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ತಂ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೇನಾಪಿ ಪಕತಿವಣ್ಣೇ ಜಾತೇಯೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೮)।

ನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿನಖಪಿಟ್ಠಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ"ತಿ ತೀಸುಪಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ।

ಗಣ್ಡೀನ್ತಿ ಮೇದಗಣ್ಡಾದಿಗಣ್ಡಭೇದವನ್ತಂ। ಯಥಾಹ "ಮೇದಗಣ್ಡೋ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞೋ ವಾ, ಯೋ ಕೋಚಿ ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಕೋಪಿ ಚೇ ವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತೋ ಗಣ್ಡೋ ಹೋತಿ, ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೮)। **ಕೋಲಟ್ಠೀ**ತಿ ಬದರಟ್ಠಿ। **ಕಿಲಾಸೀ**ನ್ತಿ ಕಿಲಾಸವನ್ತಂ। ಯಥಾಹ - "ಕಿಲಾಸೋತಿ ನಭಿಜ್ಜನಕಂ ನಪಗ್ಘರಣಕಂ ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಪತ್ತವಣ್ಣಂ ಕುಟ್ಠಂ, ಯೇನ ಗುನ್ನಂ ವಿಯ ಸಬಲಂ ಸರೀರಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೮)। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಉಪಯೋಗವನ್ತೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಸೋಸೀ**ನ್ತಿ ಖಯರೋಗವನ್ತಂ। ಯಥಾಹ - "ಸೋಸೋತಿ ಸೋಸಬ್ಯಾಧಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೮)। **ಅಪಮಾರಿಕ**ನ್ತಿ ಅಪಮಾರವನ್ತಂ। ಯಥಾಹ - "ಅಪಮಾರೋತಿ ಪಿತ್ತುಮ್ಮಾರೋ ವಾ ಯಕ್ಖುಮ್ಮಾರೋ ವಾ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬವೇರಿಕೇನ ಅಮನುಸ್ಸೇನ ಗಹಿತೋ ದುತ್ತಿಕಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಪಿ ಪನ ಅಪಮಾರೇ ಸತಿ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ।

ರಾಜಭಟನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತವೇತನಭಟಂ ವಾ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ತಂ ವಾ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ರಾಜಪುರಿಸಂ। ಯಥಾಹ - "ಅಮಚ್ಚೋ ವಾ ಹೋತು ಮಹಾಮತ್ತೋ ವಾ ಸೇವಕೋ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ತೋ ವಾ ಅಪ್ಪತ್ತೋ ವಾ, ಯೋ ಕೋಚಿ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತವೇತನಭಟೋ। ಸಬ್ಬೋ 'ರಾಜಭಟೋ'ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। **ಚೋರ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅಪ್ಪಮಾದನಂ ಗಾಮಘಾತಪನ್ಥಘಾತಾದಿಕಮ್ಮೇನ ಪಾಕಟಂ ಚೋರಞ್ಚ। **ಲಿಖಿತಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಞ್ಚಿ ಚೋರಿಕಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಗರುಂ ರಾಜಾಪರಾಧಂ ಕತ್ವಾ ಪಲಾತಂ, ರಾಜಾ ಚ ನಂ ಪಣ್ಣೇ ವಾ ಪೋತ್ಥಕೇ ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಯತ್ಥ ದಿಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಾ "ಹತ್ಥಪಾದಾದೀನಿಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ವಾ "ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ದಣ್ಡಂ ಹರಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಾ ಲಿಖಾಪೇತಿ, ಏವರೂಪಂ ಲಿಖಿತಕಂ।

"**ಕಾರಭೇದಕ**"ನ್ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ। **ಕಾರಭೇದಕ**ನ್ತಿ ದಾತಬ್ಬಕರಸ್ಸ ವಾ ಕತಚೋರಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಕಾರಣಾ ಕಾರಾಘರೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ವಾ ನಿಗಳಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಬದ್ಧೋ ವಾ, ತತೋ ಸೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ಏವರೂಪಂ ಕಾರಾಭೇದಕಞ್ಚ। ಯಥಾಹ - "ಕಾರಾ ವುಚ್ಚತಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ, ಇಧ ಪನ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಂ ವಾ ಹೋತು ಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನಂ ವಾ ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಂ ವಾ ಗಾಮಬನ್ಧನಂ ವಾ ನಿಗಮಬನ್ಧನಂ ವಾ ನಗರಬನ್ಧನಂ ವಾ ಪುರಿಸಗುತ್ತಿ ವಾ ಜನಪದಬನ್ಧನಂ ವಾ ದೀಪಬನ್ಧನಂ ವಾ, ಯೋ ಏತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ವಿವರಿತ್ವಾ ವಾ ಪಸ್ಸಮಾನಾನಂ ವಾ ಅಪಸ್ಸಮಾನಾನಂ ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ಸೋ 'ಕಾರಾಭೇದಕೋ'ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧)।

೧೪೮೫. **ಕಸಾಹತ**ನ್ತಿ ಇಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥತ್ತಾ "ಅಯಮೇವ ತೇ ದಣ್ಡೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಕಸಾದಿನಾ ದಿನ್ನಪ್ಪಹಾರಂ ಅವೂಪಸನ್ತವಣಂ। ಯಥಾಹ -

> "ಯೋ ವಚನಪೇಸನಾದೀನಿ ಅಕರೋನ್ತೋ ಹಞ್ಞತಿ, ನ ಸೋ ಕತದಣ್ಡಕಮ್ಮೋ। ಯೋ ಪನ ಕೇಣಿಯಾ ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುನ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ 'ಅಯಮೇವ ತೇ ದಣ್ಡೋ ಹೋತೂ'ತಿ ಕಸಾಹಿ ಹಞ್ಞತಿ, ಅಯಂ ಕಸಾಹತೋ ಕತದಣ್ಡಕಮ್ಮೋ। ಯೋ ಚ ಕಸಾಹಿ ವಾ ಹತೋ ಹೋತು ಅದ್ಧದಣ್ಡಕಾದೀನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ, ಯಾವ ಅಲ್ಲವಣೋ ಹೋತಿ, ತಾವ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೪)।

ಲಕ್ಖಣಾಹತನ್ತಿ ಏಕಂಸಂ ಕತ್ವಾ ಪಾರುತೇನ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯಟ್ಠಾನೇ ತತ್ತೇನ ಲೋಹೇನ ಆಹತಂ ಅಸಚ್ಛವಿಭೂತಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। ಯಥಾಹ -

> "ಯಸ್ಸ ಪನ ನಲಾಟೇ ವಾ ಉರಾದೀಸು ವಾ ತತ್ತೇನ ಲೋಹೇನ ಲಕ್ಖಣಂ ಆಹತಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಭುಜಿಸ್ಸೋ, ಯಾವ ಅಲ್ಲವಣೋ ಹೋತಿ, ತಾವ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಸಚೇಪಿಸ್ಸ ವಣಾ ರುಳ್ಹಾ ಹೋನ್ತಿ ಛವಿಯಾ ಸಮಪರಿಚ್ಛೇದಾ, ಲಕ್ಖಣಂ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವತ್ಥಸ್ಸ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇ ಕತೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸೇ ಚೇ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸೇ ಚೇ, ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೫)।

ಇಣಾಯಿಕಞ್ಚಾತಿ ಮಾತಾಪಿತುಪಿತಾಮಹಾದೀಹಿ ವಾ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಗಹಿತಇಣಂ। ಯಥಾಹ -

> "ಇಣಾಯಿಕೋ ನಾಮ ಯಸ್ಸ ಪಿತಿಪಿತಾಮಹೇಹಿ ವಾ ಇಣಂ ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ, ಸಯಂ ವಾ ಇಣಂ ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ವಾ ಆಠಪೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ತಂ ಇಣಂ ಪರೇಸಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಇಣಾಯಿಕೋ। ಯಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇ ಞಾತಕಾ ಆಠಪೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸೋ ನ ಇಣಾಯಿಕೋ। ನ ಹಿ ತೇ ತಂ ಆಠಪೇತುಂ ಇಸ್ಸರಾ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೬)।

ದಾಸನ್ತಿ ಅನ್ತೋಜಾತೋ, ಧನಕ್ಕೀತೋ, ಕರಮರಾನೀತೋ, ಸಯಂ ವಾ ದಾಸಬ್ಯಂ ಉಪಗತೋತಿ ಚತುನ್ನಂ ದಾಸಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ। ದಾಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪನೇತ್ಥ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭) ವಿತ್ಥಾರತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ "ಕುಟ್ಠಿ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಉಪಯೋಗವನ್ತಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೪೮೬. **ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥತಲೇ ವಾ ಮಣಿಬನ್ಧೇ ವಾ ಕಪ್ಪರೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಛಿನ್ನಹತ್ಥಂ। **ಅಟ್ಠಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ನಖಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ಚತೂಸು ಅಙ್ಗುಟ್ಠಕೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಸಬ್ಬೇ ವಾ ಯಸ್ಸ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ। **ಪಾದಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಅಗ್ಗಪಾದೇಸು ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ವಾ ಜಙ್ಘಾಯ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಪಾದಾ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಹತ್ಥಪಾದಛಿನ್ನಸ್ಸಾಪಿ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ೧೧೯) ಆಗತತ್ತಾ ಸೋಪಿ ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನೇವ ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುತಾ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ನ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕಣ್ಣನಾಸಙ್ಗುಲಿಚ್ಛಿನ್ನನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಣ್ಣಚ್ಛಿನ್ನಂ ನಾಸಚ್ಛಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣನಾಸಚ್ಛಿನ್ನಂ ಅಙ್ಗುಲಿಚ್ಛಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಣ್ಣಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಣ್ಣಮೂಲೇ ವಾ ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲಿಕಾಯ ವಾ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಕಣ್ಣಾ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಕಣ್ಣಾವಟ್ಟೇ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಕ್ಕಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾಟೇತುಂ, ಸೋ ಕಣ್ಣಂ ಸಙ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ।

ನಾಸಚ್ಛಿನ್ನನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಅಜಪದಕೇ ವಾ ಅಗ್ಗೇ ವಾ ಏಕಪುಟೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ನಾಸಾ ಛಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಸ ಪನ ನಾಸಿಕಾ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಸನ್ಧೇತುಂ, ಸೋ ತಂ ಫಾಸುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। **ಕಣ್ಣನಾಸಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ತದುಭಯಚ್ಛಿನ್ನಂ। **ಅಙ್ಗುಲಿಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ನಖಸೇಸಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏಕಾ ವಾ ಬಹೂ ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಸುತ್ತತನ್ತುಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಖಸೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಕಣ್ಡರಚ್ಛಿನ್ನಮೇವ ವಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಕಣ್ಡರನಾಮಕಾ ಮಹಾನ್ಹಾರೂ ಪುರತೋ ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯೇಸು ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಅಗ್ಗಪಾದೇನ ವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ, ಮೂಲೇನ ವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ, ನ ವಾ ಪಾದಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ।

೧೪೮೭. **ಕಾಣ**ನ್ತಿ ಪಸನ್ನನ್ಧೋ ವಾ ಹೋತು ಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ವಾ ಉಪಹತಪಸಾದೋ, ಯೋ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ಏಕೇನ ವಾ ಅಕ್ಖಿನಾ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕಾಣಂ। **ಕುಣಿ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಕುಣೀ ವಾ ಪಾದಕುಣೀ ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಕುಣೀ ವಾ, ಯಸ್ಸ ಏತೇಸು ಹತ್ಥಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಙ್ಕಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸೋ ಕುಣೀ। **ಖುಜ್ಜಞ್ಚಾತಿ** ಯೋ ಉರಸ್ಸ ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಯಾ ವಾ ಪಸ್ಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತತ್ತಾ ಖುಜ್ಜಸರೀರೋ, ತಂ ಖುಜ್ಜಂ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ ಈಸಕಂ ವಙ್ಕಂ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಏವ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮುಜುಗತ್ತೋ, ಅವಸೇಸೋ ಸತ್ತೋ ಅಖುಜ್ಜೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ವಾಮನನ್ತಿ ಯೋ ಜಙ್ಘವಾಮನೋ ವಾ ಕಟಿವಾಮನೋ ವಾ ಉಭಯವಾಮನೋ ವಾ, ತಂ। ತತ್ಥ ಜಙ್ಘವಾಮನಸ್ಸ ಕಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯೋ ರಸ್ಸೋ ಹೋತಿ, ಉಪರಿಮಕಾಯೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ। ಕಟಿವಾಮನಸ್ಸ ಕಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪರಿಮಕಾಯೋ ರಸ್ಸೋ ಹೋತಿ, ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ ಹೋತಿ। ಉಭಯವಾಮನಸ್ಸ ಉಭೋಪಿ ಕಾಯಾ ರಸ್ಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇಸಂ ಕಾಯರಸ್ಸತ್ತಾ ಭೂತಾನಂ ವಿಯ ಪರಿವಟುಮೋ ಮಹಾಕುಚ್ಛಿಘಟಸದಿಸೋ ಅತ್ತಭಾವೋ ಹೋತಿ। ತಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಫಣಹತ್ಥಕನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ವಗ್ಗುಲಿಪಕ್ಖಕಾ ವಿಯ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಸಮ್ಬದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ। ಏತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಕಾಮೇನ ಅಙ್ಗುಲನ್ತರಿಕಾಯೋ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅನ್ತರಚಮ್ಮಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಫಾಸುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಯಸ್ಸಾಪಿ ಛ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಕಾಮೇನ ಅಧಿಕಂ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಫಾಸುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ।

ಖಞ್ಜನ್ತಿ ಯೋ ನತಜಾಣುಕೋ ವಾ ಭಿನ್ನಜಙ್ಘೋ ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಸಂಕುಟಿತಪಾದತ್ತಾ ಕುಣ್ಡಪಾದಕೋ ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದಮಜ್ಝೇನ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ಸಂಕುಟಿತಪಾದತ್ತಾ ಕುಣ್ಡಪಾದಕೋ ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದಗ್ಗೇನ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅಗ್ಗಪಾದೇನೇವ ಚಙ್ಕಮನಖಞ್ಜೋ ವಾ ಪಣ್ಹಿಕಾಯ ಚಙ್ಕಮನಖಞ್ಜೋ ವಾ ಪಾದಸ್ಸ ಬಾಹಿರನ್ತೇನ ಚಙ್ಕಮನಖಞ್ಜೋ ವಾ ಪಾದಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರನ್ತೇನ ಚಙ್ಕಮನಖಞ್ಜೋ ವಾ ಗೋಪ್ಫಕಾನಂ ಉಪರಿ ಭಗ್ಗತ್ತಾ ಸಕಲೇನ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದೇನ ಚಙ್ಕಮನಖಞ್ಜೋ ವಾ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏತ್ಥ **ನತಜಾಣುಕೋತಿ** ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠಆನತಪಾದೋ। **ಪಕ್ಖಹತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಏಕೋ ಹತ್ಥೋ ವಾ ಪಾದೋ ವಾ ಅಡ್ಢಸರೀರಂ ವಾ ಸುಖಂ ನ ವಹತಿ।

ಸೀಪದಿನ್ತಿ ಭಾರಪಾದಂ। ಯಸ್ಸ ಪಾದೋ ಥೂಲೋ ಹೋತಿ ಸಞ್ಜಾತಪೀಳಕೋ ಖರೋ, ಸೋ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಯಸ್ಸ ಪನ ನ ತಾವ ಖರಭಾವಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಉಪನಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉದಕಆವಾಟೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಉದಕವಾಲಿಕಾಯ ಪೂರೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಸಿರಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಜಙ್ಘಾ ಚ ತೇಲನಾಳಿಕಾ ವಿಯ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಿಲಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಸ ಪಾದಂ ಈದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪುನ ವಡ್ಢತಿ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೇನಾಪಿ ತಥಾ ಕತ್ವಾವ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ। **ಪಾಪರೋಗಿ**ನನ್ತಿ ಯೋ ಅರಿಸಭಗನ್ದರಪಿತ್ತಸೇಮ್ಹಕಾಸಸೋಸಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ರೋಗೇನ ನಿಚ್ಚಾತುರೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛರೋಗೋ ಜೇಗುಚ್ಛೋ ಅಮನಾಪೋ, ತಂ।

೧೪೮೮. **ಜರಾಯ ದುಬ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಯೋ ಜಿಣ್ಣಭಾವೇನ ದುಬ್ಬಲೋ ಅತ್ತನೋ ಚೀವರರಜನಾದಿಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋ, ತಂ। ಯೋ ಪನ ಮಹಲ್ಲಕೋಪಿ ಬಲವಾ ಹೋತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅನ್ಧ**ನ್ತಿ ಜಚ್ಚನ್ಧಂ। **ಪಧಿರಞ್ಚೇವಾತಿ** ಯೋ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ನ ಸುಣಾತಿ, ತಂ। ಯೋ ಪನ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಮಮ್ಮನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ವಚೀಭೇದೋ ವತ್ತತಿ, ಸರಣಗಮನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಭಾಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಾದಿಸಂ ಮಮ್ಮನಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯೋ ಪನ ಸರಣಗಮನಮತ್ತಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಭಾಸಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಥ ವಾ **ಮಮ್ಮನ**ನ್ತಿ ಖಲಿತವಚನಂ, ಯೋ ಏಕಮೇವ ಅಕ್ಖರಂ ಚತುಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ವದತಿ, ತಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನಂ। **ಪೀಠಸಪ್ಪಿ**ನ್ತಿ ಛಿನ್ನಿರಿಯಾಪಥಂ। **ಮೂಗ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ವಚೀಭೇದೋ ನಪ್ಪವತ್ತತಿ।

೧೪೮೯. ಅತ್ತನೋ ವಿರೂಪಭಾವೇನ ಪರಿಸಂ ದೂಸೇನ್ತೇನ ಪರಿಸದೂಸಕೇ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯) ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅತಿದೀಘೋ"**ತಿಆದಿ। **ಅತಿದೀಘೋತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣನಾಭಿಪ್ಪದೇಸೋ। **ಅತಿರಸ್ಸೋತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ಉಭಯವಾಮನೋ ವಿಯ ಅತಿರಸ್ಸೋ। **ಅತಿಕಾಳೋ ವಾತಿ** ಝಾಪಿತಖೇತ್ತೇ ಖಾಣುಕೋ ವಿಯ ಅತಿಕಾಳವಣ್ಣೋ। ಮಟ್ಠತಮ್ಬಲೋಹನಿದಸ್ಸನೋ ಅಚ್ಚೋದಾತೋಪಿ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ದಧಿತಕ್ಕಾದೀಹಿ ಮಜ್ಜಿತಮಟ್ಠತಮ್ಬಲೋಹವಣ್ಣೋ ಅತೀವ ಓದಾತಸರೀರೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೯೦. **ಅತಿಥೂಲೋ ವಾತಿ** ಭಾರಿಯಮಂಸೋ ಮಹೋದರೋ ಮಹಾಭೂತಸದಿಸೋ। **ಅತಿಕಿಸೋತಿ** ಮನ್ದಮಂಸಲೋಹಿತೋ ಅಟ್ಠಿಸಿರಾಚಮ್ಮಸರೀರೋ ವಿಯ। ಅತಿಮಹಾಸೀಸೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅತಿಮಹಾಸೀಸೋ ವಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಂ ಸೀಸೇ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋ ವಿಯ। "ಅತಿಖುದ್ದಕಸೀಸೇನ ಅಸಹಿತೇನಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಅಸಹಿತೇನಾತಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನನುರೂಪೇನ। “**ಅತಿಖುದ್ದಕಸೀಸೇನಾ**”ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಅಸಹಿತೇನ ಅತಿಖುದ್ದಕಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ - “ಅತಿಖುದ್ದಕಸೀಸೋ ವಾ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನನುರೂಪೇನ ಅತಿಖುದ್ದಕೇನ ಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ”ತಿ।

೨೪೯೦. **ಕುಟಕುಟಕಸೀಸೋ**ತಿ ತಾಲಫಲಪಿಣ್ಡಿಸದಿಸೇನ ಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಸಿಖರಸೀಸಕೋ**ತಿ ಉದ್ಧಂ ಅನುಪುಬ್ಬತನುಕೇನ ಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಮತ್ಥಕತೋ ಸಂಕುಟಿಕೋ ಮೂಲತೋ ವಿತ್ಥತೋ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಪಬ್ಬತಸಿಖರಸದಿಸಸೀಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇಳುನಾಳಿಸಮಾನೇನಾ**ತಿ ಮಹಾವೇಳುಪಬ್ಬಸದಿಸೇನ। **ಸೀಸೇನಾ**ತಿ ದೀಘಸೀಸೇನ। ಯಥಾಹ - “ನಾಳಿಸೀಸೋ ವಾ ಮಹಾವೇಳುಪಬ್ಬಸದಿಸೇನ ಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯)।

೨೪೯೧. **ಕಪ್ಪಸೀಸೋಪೀ**ತಿ ಮಜ್ಝೇ ದಿಸ್ಸಮಾನಆವಾಟೇನ ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭಸದಿಸೇನ ದ್ವಿಧಾಭೂತಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಪಬ್ಭಾರಸೀಸೋ ವಾ**ತಿ ಚತೂಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಸ್ಸೇನ ಓಣತೇನ ಸೀಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ವಣಸೀಸಕೋ**ತಿ ವಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸೀಸೋ। **ಕಣ್ಣಿಕಕೇಸೋ ವಾ**ತಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಖಾಯಿತಕೇದಾರೇ ಸಸ್ಸಸದಿಸೇಹಿ ತಹಿಂ ತಹಿಂ ಉಟ್ಠಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಥೂಲಕೇಸೋಪಿ ವಾ**ತಿ ತಾಲಹೀರಸದಿಸೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೪೯೨. **ಪೂತಿಸೀಸೋ**ತಿ ದುಗ್ಗನ್ಧಸೀಸೋ। **ನಿಲ್ಲೋಮಸೀಸೋ ವಾ**ತಿ ಲೋಮರಹಿತಸೀಸೋ। **ಜಾತಿಪಣ್ಡರಕೇಸಕೋ**ತಿ ಜಾತಿಫಲಿತೇಹಿ ಪಣ್ಡರಕೇಸೋ ವಾ। **ಜಾತಿಯಾ ತಮ್ಬಕೇಸೋ ವಾ**ತಿ ಆದಿತ್ತೇಹಿ ವಿಯ ತಮ್ಬವಣ್ಣೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಆವಟ್ಟಸೀಸಕೋ**ತಿ ಗುನ್ನಂ ಸರೀರೇ ಆವಟ್ಟಸದಿಸೇಹಿ ಉದ್ಧಗ್ಗೇಹಿ ಕೇಸಾವಟ್ಟೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೪೯೪. **ಸೀಸಲೋಮೇಕಬದ್ಧೇಹಿ ಭಮುಕೇಹಿ ಯುತೋಪೀ**ತಿ ಸೀಸಲೋಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಬದ್ಧಲೋಮೇಹಿ ಭಮುಕೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಸಮ್ಬದ್ಧಭಮುಕೋ ವಾ**ತಿ ಏಕಾಬದ್ಧಉಭಯಭಮುಕೋ, ಮಜ್ಝೇ ಸಞ್ಜಾತಲೋಮೇಹಿ ಭಮುಕೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಲ್ಲೋಮಭಮುಕೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಭಮುಲೋಮರಹಿತೋ। **ನಿಲ್ಲೋಮಭಮುಕೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಅವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ ಮಕ್ಕಟಭಮುಕೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ।

೨೪೯೫. **ಮಹನ್ತಖುದ್ದನೇತ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ನೇತ್ತ**-ಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತಖುದ್ದ-ಸದ್ದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಮಹನ್ತನೇತ್ತೋ ವಾ ಖುದ್ದಕನೇತ್ತೋ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹನ್ತನೇತ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಅತಿಮಹನ್ತೇಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಖುದ್ದಕನೇತ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಮಹಿಂಸಚಮ್ಮೇ ವಾಸಿಕೋಣೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕತಛಿದ್ದಸದಿಸೇಹಿ ಅತಿಖುದ್ದಕಕ್ಖೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ವಿಸಮಲೋಚನೋ**ತಿ ಏಕೇನ ಮಹನ್ತೇನ, ಏಕೇನ ಖುದ್ದಕೇನ ಅಕ್ಖಿನಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಕೇಕರೋ ವಾಪೀ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ। ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತಕ್ಖಿಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ, ಯಸ್ಸ ಕಕ್ಕಟಕಸ್ಸೇವ ಅಕ್ಖಿತಾರಕಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಗಮ್ಭೀರನೇತ್ತೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರೇ ಉದಪಾನೇ ಉದಕತಾರಕಾ ವಿಯ ಅಕ್ಖಿತಾರಕಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಉದಕತಾರಕಾ** ನಾಮ ಉದಕಪುಬ್ಬುಳಂ। **ಅಕ್ಖಿತಾರಕಾ**ತಿ ಅಕ್ಖಿಗೇಣ್ಡಕಾ। **ವಿಸಮಚಕ್ಕಲೋ**ತಿ ಏಕೇನ ಉದ್ಧಂ, ಏಕೇನ ಅಧೋತಿ ಏವಂ ವಿಸಮಜಾತೇಹಿ ಅಕ್ಖಿಚಕ್ಕೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೪೯೬. **ಜತುಕಣ್ಣೋ ವಾ**ತಿ ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾಹಿ ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಮೂಸಿಕಕಣ್ಣೋ ವಾ**ತಿ ಮೂಸಿಕಾನಂ ಕಣ್ಣಸದಿಸೇಹಿ ಕಣ್ಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಹತ್ಥಿಕಣ್ಣೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಅನನುರೂಪಾಹಿ ಮಹನ್ತಾಹಿ ಹತ್ಥಿಕಣ್ಣಸದಿಸಾಹಿ ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಛಿದ್ದಮತ್ತಕಕಣ್ಣೋ ವಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ವಿನಾ ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲೀಹಿ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಮೇವ ಹೋತಿ। **ಅವಿದ್ಧಕಣ್ಣಕೋ**ತಿ ಕಣ್ಣಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ ಅವಿದ್ಧೇನ ಕಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೪೯೭. **ಟಙ್ಕಿತಕಣ್ಣೋ ವಾ**ತಿ ಗೋಭತ್ತನಾಳಿಕಾಯ ಅಗ್ಗಸದಿಸೇಹಿ ಕಣ್ಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಗೋಹನುಕೋಟಿಸಣ್ಠಾನೇಹಿ ಕಣ್ಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೂತಿಕಣ್ಣೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಸದಾ ಪಗ್ಘರಿತಪುಬ್ಬೇನ ಕಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಪೂತಿಕಣ್ಣೋಪೀ**ತಿ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಣ್ಣಭಗನ್ದರಿಕೋ ಗಹಿತೋ। **ಕಣ್ಣಭಗನ್ದರಿಕೋ**ತಿ ನಿಚ್ಚಪೂತಿನಾ ಕಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಅವಿದ್ಧಕಣ್ಣೋ ಪರಿಸದೂಸಕೋ ವುತ್ತೋ, ಕಥಂ ಯೋನಕಜಾತೀನಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ ಆಹ “**ಯೋನಕಾದಿಪ್ಪಭೇದೋಪಿ, ನಾಯಂ ಪರಿಸದೂಸಕೋ**”ತಿ, ಕಣ್ಣಾವೇಧನಂ ಯೋನಕಾನಂ ಸಭಾವೋ, ಅಯಂ ಯೋನಕಾದಿಪ್ಪಭೇದೋ ಪರಿಸದೂಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೨೪೯೮. **ಅತಿಪಿಙ್ಗಲನೇತ್ತೋ**ತಿ ಅತಿಸಯೇನ ಪಿಙ್ಗಲೇಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಮಧುಪಿಙ್ಗಲಂ ಪನ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ನಿಪ್ಪಖುಮಕ್ಖಿ ವಾ**ತಿ ಅಕ್ಖಿದಲರೋಮೇಹಿ ವಿರಹಿತಅಕ್ಖಿಕೋ। **ಪಖುಮ**-ಸದ್ದೋ ಹಿ ಲೋಕೇ ಅಕ್ಖಿದಲರೋಮೇಸು ನಿರುಳ್ಹೋ। **ಅಸ್ಸುಪಗ್ಘರನೇತ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಪಗ್ಘರಣಸ್ಸೂಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಪಕ್ಕಪುಪ್ಫಿತಲೋಚನೋ**ತಿ ಪಕ್ಕಲೋಚನೋ ಪುಪ್ಫಿತಲೋಚನೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪರಿಪಕ್ಕನೇತ್ತೋ ಸಞ್ಜಾತಪುಪ್ಫನೇತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೪೯೯. **ಮಹಾನಾಸೋ**ತಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನನುರೂಪಾಯ ಮಹತಿಯಾ ನಾಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಅತಿಖುದ್ದಕನಾಸಿಕೋ**ತಿ ತಥಾ ಅತಿಖುದ್ದಿಕಾಯ ನಾಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಚಿಪಿಟನಾಸೋ ವಾ**ತಿ ಚಿಪಿಟಾಯ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಾಯ ವಿಯ ಅಲ್ಲಿನಾಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಚಿಪಿಟನಾಸೋ ವಾ**ತಿ ಅವುತ್ತವಿಕಪ್ಪತ್ಥೇನ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ದೀಘನಾಸಿಕೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। ಸೋ ಚ ಸುಕತುಣ್ಡಸದಿಸಾಯ ಜಿವ್ಹಾಯ ಲೇಹಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾಯ ನಾಸಿಕಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಕುಟಿಲನಾಸಿಕೋ**ತಿ ಮುಖಮಜ್ಝೇ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಠಿತನಾಸಿಕೋ।

೨೫೦೦. **ನಿಚ್ಚವಿಸ್ಸವನಾಸೋ ವಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಪಗ್ಘರಿತಸಿಙ್ಘಾಣಿಕನಾಸೋ ವಾ। **ಮಹಾಮುಖೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪಟಙ್ಗಮಣ್ಡುಕಸ್ಸೇವ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂಯೇವ ಮಹನ್ತಂ ಹೋತಿ, ಮುಖಂ ಪನ ಲಾಬುಸದಿಸಂ ಅತಿಖುದ್ದಕಂ। **ಪಟಙ್ಗಮಣ್ಡುಕೋ** ನಾಮ ಮಹಾಮುಖಮಣ್ಡುಕೋ। **ವಙ್ಕಭಿನ್ನಮುಖೋ ವಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ವಙ್ಕಮುಖೋ ವಾ

ಭಿನ್ನಮುಖೋ ವಾಪೀ"ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಙ್ಕಮುಖೋ**ತಿ ಭಮುಕಸ್ಸ, ನಲಾತಸ್ಸ ವಾ ಏಕಪಸ್ಸೇ ನಿನ್ನತಾಯ ವಙ್ಕಮುಖೋ। **ಭಿನ್ನಮುಖೋ ವಾ**ತಿ ಮಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ಭಿನ್ನಮುಖೋ। **ಮಹಾಓಟ್ಠೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಲಿಮುಖವಟ್ಟಿಸದಿಸೇಹಿ ಓಟ್ಠೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೫೦೦. **ತನುಕಓಟ್ಠೋ ವಾ**ತಿ ಭೇರಿಚಮ್ಮಸದಿಸೇಹಿ ದನ್ತೇ ಪಿದಹಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥೇಹಿ ಓಟ್ಠೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಭೇರಿಚಮ್ಮಸದಿಸೇಹೀ**ತಿ ಭೇರಿಮುಖಚಮ್ಮಸದಿಸೇಹಿ। **ತನುಕಓಟ್ಠೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಮಹಾಧರೋಟ್ಠೋ ವಾ ತನುಕಉತ್ತರೋಟ್ಠೋ ವಾ ತನುಕಅಧರೋಟ್ಠೋ ವಾತಿ ತಯೋ ವಿಕಪ್ಪಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ವಿಪುಲುತ್ತರಓಟ್ಠಕೋ**ತಿ ಮಹಾಉತ್ತರೋಟ್ಠೋ। **ಓಟ್ಠಛಿನ್ನೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಓಟ್ಠಾ ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಉಪ್ಪಕ್ಕಮುಖೋ**ತಿ ಪಕ್ಕಮುಖೋ। **ಏಳಮುಖೋಪಿ ವಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಪಗ್ಘರಣಮುಖೋ।

೨೫೦೧-೨. **ಸಙ್ಖತುಣ್ಡೋಪೀ**ತಿ ಬಹಿ ಸೇತೇಹಿ ಅನ್ತೋ ಅತಿರತ್ತೇಹಿ ಓಟ್ಠೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ದುಗ್ಗನ್ಧಮುಖೋ**ತಿ ದುಗ್ಗನ್ಧಕುಣಪಮುಖೋ। **ಮಹಾದನ್ತೋಪೀ**ತಿ ಅಟ್ಠಕದನ್ತಸದಿಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ । **ಅಚ್ಚನ್ತ**ನ್ತಿ ಅತಿಸಯೇನ। **"ಹೇಟ್ಠಾ ಉಪರಿತೋ ವಾಪಿ, ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತದನ್ತಕೋ"**ತಿ ಇದಂ "ಅಸುರದನ್ತಕೋ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ। **ಅಸುರೋ**ತಿ ದಾನವೋ। "ಸಿಪ್ಪಿದನ್ತೋ ವಾ ಓಟ್ಠದನ್ತೋ ವಾ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಲಿಖಿತೋ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋನ್ತಿ ಓಟ್ಠೇಹಿ ಪಿದಹಿತುಂ, ಕಥೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನೋ ಅಕಥೇನ್ತಸ್ಸ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅದನ್ತೋ**ತಿ ದನ್ತರಹಿತೋ। **ಪೂತಿದನ್ತೋ**ತಿ ಪೂತಿಭೂತೇಹಿ ದನ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೫೦೪. "ಅತಿಖುದ್ದಕದನ್ತಕೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ **"ಯಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ ಅಪವಾದೋ। ಯಸ್ಸ ದನ್ತನ್ತರೇ **ಕಾಳಕದನ್ತಸನ್ನಿಭೋ** ಕಲನ್ದಕದನ್ತಸದಿಸೋ ದನ್ತೋ ಸುಖುಮೋವ ಠಿತೋ ಚೇ, ತಂ ತು ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಬ್ಬಾಜೇತುಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ತು-ಸದ್ದತ್ಥೋ।

೨೫೦೫. ಯೋ ಪೋಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಹಾಹನುಕೋ**ತಿ ಗೋಹನುಸದಿಸೇನ ಹನುನಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **"ರಸ್ಸೇನ ಹನುನಾ ಯುತೋ"**ತಿ ಇದಂ "ಚಿಪಿಟಹನುಕೋ ವಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ। ಯಥಾಹ - "ಚಿಪಿಟಹನುಕೋ ವಾ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೇನ ವಿಯ ಅತಿರಸ್ಸೇನ ಹನುಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯)। **ಚಿಪಿಟಹನುಕೋ ವಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೇನ "ಭಿನ್ನಹನುಕೋ ವಾ ವಙ್ಕಹನುಕೋ ವಾ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೨೫೦೬. **ನಿಮ್ಮಸ್ಸುದಾಠಿಕೋ ವಾಪೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸದಿಸಮುಖೋ। **ಅತಿದೀಘಗಲೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಬಕಗಲಸದಿಸೇನ ಗಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಅತಿರಸ್ಸಗಲೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೇನ ವಿಯ ಗಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಭಿನ್ನಗಲೋ ವಾ ಗಣ್ಡಗಲೋಪಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಭಿನ್ನಗಲಟ್ಠಿಕೋ ವಾ ಗಣ್ಡೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಗಲೋಪಿ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೫೦೭. **ಭಟ್ಠಂಸಕೂಟೋ ವಾ**ತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಿಯ ಭಟ್ಠೇನ ಅಂಸಕೂಟೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಭಿನ್ನಪಿಟ್ಠಿ ವಾ ಭಿನ್ನಉರೋಪಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಸುದೀಘಹತ್ಥೋ ವಾ ಸುರಸ್ಸಹತ್ಥೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಅತಿದೀಘಹತ್ಥೋ ವಾ ಅತಿರಸ್ಸಹತ್ಥೋ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಅಹತ್ಥಏಕಹತ್ಥಾನಂ ಗಹಣಂ। ಕಚ್ಛುಸಮಾಯುತೋ ವಾ ಕಣ್ಡುಸಮಾಯುತೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ "ದದ್ದುಗತ್ತೋ ವಾ ಗೋಧಾಗತ್ತೋ ವಾ"ತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ **ಗೋಧಾಗತ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಗೋಧಾಯ ವಿಯ ಗತ್ತತೋ ಚುಣ್ಣಾನಿ ಪತನ್ತಿ।

೨೫೦೮. **ಮಹಾನಿಸದಮಂಸೋ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ "ಉದ್ಧನಗ್ಗುಪಮಾಯುತೋ"ತಿ। ಯಥಾಹ - "ಮಹಾಆನಿಸದೋ ವಾ ಉದ್ಧನಕೂಟಸದಿಸೇಹಿ ಆನಿಸದಮಂಸೇಹಿ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯)। **ಮಹಾನಿಸದಮಂಸೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಭಟ್ಠಕಟಿಕೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। **ವಾತಣ್ಡಿಕೋ**ತಿ ಅಣ್ಡಕೋಸೇಸು ವುದ್ಧಿರೋಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಮಹಾಊರೂ**ತಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನನುರೂಪೇಹಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಸತ್ಥೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಸಙ್ಘಟ್ಟನಕಜಾಣುಕೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಘಟ್ಟೇಹಿ ಜಾಣೂಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೫೦೯. **ಭಿನ್ನಜಾಣೂ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಜಾಣೂ ಭಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಮಹಾಜಾಣೂ**ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಜಾಣುನಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ದೀಘಜಙ್ಘೋ**ತಿ ಯಟ್ಠಿಸದಿಸಜಙ್ಘೋ। **ವಿಕಟೋ ವಾ**ತಿ ತಿರಿಯಂ ಗಮನಪಾದೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಯಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮತೋ ಜಾಣುಕಾ ಬಹಿ ನಿಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪಣ್ಹೋ ವಾ**ತಿ ಪಚ್ಛತೋ ಪರಿವತ್ತಪಾದೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಯಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮತೋ ಜಾಣುಕಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸನ್ತಿ। "ಪನ್ತೋ"ತಿ ಚ "ಸಣ್ಹೋ"ತಿ ಚ ಏತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಾನಿ। **ಉಬ್ಬದ್ಧಪಿಣ್ಡಿಕೋ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಓರುಳ್ಹಾಹಿ ವಾ ಉಪರಿ ಆರುಳ್ಹಾಹಿ ವಾ ಮಹತೀಹಿ ಜಙ್ಘಪಿಣ್ಡಿಕಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೫೧೦. **ಯಟ್ಠಿಜಙ್ಘೋ**ತಿ ಯಟ್ಠಿಸದಿಸಾಯ ಜಙ್ಘಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಮಹಾಜಙ್ಘೋ**ತಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನನುರೂಪಾಯ ಮಹತಿಯಾ ಜಙ್ಘಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಮಹಾಪಾದೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನನುರೂಪೇಹಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಥೂಲಜಙ್ಘಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ, ಭತ್ತಪುಟಸದಿಸಾಯ ಥೂಲಾಯ ಜಙ್ಘಪಿಣ್ಡಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಟ್ಠಿಕಪಾದೋ ವಾ**ತಿ ಪಾದವೇಮಜ್ಝತೋ ಉಟ್ಠಿತಜಙ್ಘೋ। **ಮಹಾಪಣ್ಹಿಪಿ ವಾ**ತಿ ಅನನುರೂಪೇಹಿ ಅತಿಮಹನ್ತೇಹಿ ಪಣ್ಹೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

೨೫೧೧. **ವಙ್ಕಪಾದೋ**ತಿ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ ಪರಿವತ್ತಪಾದವಸೇನ ದುವಿಧೋ ವಙ್ಕಪಾದೋ। **ಗಣ್ಠಿಕಙ್ಗುಲಿಕೋ**ತಿ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಫಣಸದಿಸಾಹಿ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **"ಅನ್ಧನಖೋ ವಾಪೀ"**ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ "ಕಾಳಪೂತಿನಖೋಪಿ ಚಾ"ತಿ। ಯಥಾಹ - "ಅನ್ಧನಖೋ ವಾ ಕಾಳವಣ್ಣೇಹಿ ಪೂತಿನಖೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೯)।

೧೫೧೨. ಇಚ್ಚೇವನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತವಚನೀಯನಿದಸ್ಸನತ್ಥೋಯಂ ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ। ಅಙ್ಗವೇಕಲ್ಲತಾಯ ಬಹುವಿಧತ್ತಾ ಅನವಸೇಸಂ ವೇಕಲ್ಲಪ್ಪಕಾರಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುಮಾಹ **"ಇಚ್ಚೇವಮಾದಿಕ"**ನ್ತಿ।

ಪರಿಸದೂಸಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೧೪. ಪತ್ತಚೀವರನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಅನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಿಪತೋತಿ** ಓವರಕಾದೀನಂ ಅನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ। **ಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸೂತಿ** ಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸ ಆಮಸನಾದಿಸಬ್ಬಪಯೋಗೇಸು।

೧೫೧೫-೬. ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾತಿ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ। ದಣ್ಡೇನ್ತಿ ವಿನೇನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ದಣ್ಡೋ,** ಸೋಯೇವ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ, ಆವರಣಾದಿ। **ಅನಾಚಾರಸ್ಸ** ದುಬ್ಬಚಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಕೇವಲಂ ಹಿತಕಾಮೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ **ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಪತ್ತಂ ವಾ ಚೀವರಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇ ಆಹಟೇ ತ್ವಂ ಇದಂ ಲಚ್ಛಸಿ" ಇತಿ ಭಾಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿರಾತಿ** ಪದಪೂರಣತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ।

೧೫೧೭. ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ಠಪಿತದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಪರಾಧಾನುರೂಪೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಂ** ಅಪರಾಧಾನುರೂಪದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ವಾಲಿಕಾಸಲಿಲಾದೀನಂ ಆಹರಾಪನಮೇವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದಾರುಆದೀನಂ ಆಹರಾಪನಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ "ಓರಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ, ನ "ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ ವಿಬ್ಭಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತೇನ ಪಾಪಜ್ಝಾಸಯೇನ।

೧೫೧೮-೯. ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸೀಸೇ ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ಸೀಸೇ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **ಪಾಸಾಣಾದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಇಟ್ಠಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ಸಾಮಣೇರಂ ಉಣ್ಹೇ ಪಾಸಾಣೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತುಂ ವಾ ಉಣ್ಹಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತುಂ ವಾ ಉದಕಂ ಪವೇಸೇತುಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಇಧಾ"**ತಿಆದಿ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಾಧಿಕಾರೇ। **ಆವರಣಮತ್ತನ್ತಿ** "ಮಾ ಇಧ ಪಾವಿಸೀ"ತಿ ನಿವಾರಣಮತ್ತಂ। **ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯತ್ಥ ವಾ ವಸತಿ, ಯತ್ಥ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ, ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೭) ಭಾಸಿತಂ।

"ಯತ್ಥ ವಾ ವಸತಿ, ಯತ್ಥ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮತೀತಿ ಯತ್ಥ ವಸತಿ ವಾ ಪವಿಸತಿ ವಾ, ಉಭಯೇನಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಞ್ಚ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸೇನಾಸನಞ್ಚ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಾವ ಯೋಜಿತಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾವ ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿವೇಣಂ ವಾ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸೇನಾಸನಂ ವಾ ಪವಿಸಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ನಿವಾರಣಂ **ಆವರಣಂ** ನಾಮ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ವಚನಂ ಯೇ ಆವರಣಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಕೇಚಿ ಪನೇತ್ಥ "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ಇದಂ ಯಸ್ಸ ಆವರಣಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವದನ್ತಿ। ಕೇಚಿ ಉಭಯಥಾಪಿ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಆವರಣಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಯಮೇತ್ಥ ಯುತ್ತತರಂ, ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ನಿವಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೨೦. ಪಕ್ಖೋ ಚ ಓಪಕ್ಕಮಿಕೋ ಚ ಆಸಿತ್ತೋ ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋತೀ"ತಿಆದೀಸು ಯಥಾ ಉಪೋಸಥದಿನೇ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ "ಉಪೋಸಥೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ ಮಾಸಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕಭಾವಮಾಪಜ್ಜನ್ತೋ **"ಪಕ್ಖೋ"**ತಿ ವುತ್ತೋ। ಅಥ ವಾ ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ **ಪಕ್ಖೋ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ಯಥಾ "ಭೀಮಸೇನೋ ಭೀಮೋ"ತಿ। ಇದಞ್ಚ ಪಾಪಾನುಭಾವೇನ ಕಣ್ಹಪಕ್ಖೇಯೇವ ಪಣ್ಡಕಭಾವಮಾಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅಧಿವಚನಂ। ಯಥಾಹ "ಅಕುಸಲವಿಪಾಕಾನುಭಾವೇನ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕೋ ಹೋತಿ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಪನಸ್ಸ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ಅಯಂ ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೯)।

ಯಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಬೀಜಾನಿ ಅಪನೀತಾನಿ, ಅಯಂ **ಓಪಕ್ಕಮಿಕಪಣ್ಡಕೋ।** ಯಸ್ಸ ಪರೇಸಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸುಚಿನಾ ಆಸಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ಅಯಂ **ಆಸಿತ್ತಪಣ್ಡಕೋ। ಉಸೂಯಕೋತಿ** ಯಸ್ಸ ಪರೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ಪಸ್ಸತೋ ಉಸೂಯಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ಅಯಂ ಉಸೂಯಪಣ್ಡಕೋ। ಯೋ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂಯೇವ ಅಭಾವಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಅಯಂ **ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕೋ।**

೧೫೨೧. ತೇಸೂತಿ ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪಣ್ಡಕೇಸು। "ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಯಸ್ಮಿಂಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೯) ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ **"ತಿಣ್ಣಂ ನಿವಾರಿತಾ"**ತಿ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೫೨೨. "ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇದಂ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ "ಸೋಪಿ ಲಿಙ್ಗನಾಸನೇನೇವ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೯)। ಏಸ ನಯೋ ಉಪರಿಪಿ ಈದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು।

ಪಣ್ಡಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೧೩. ಥೇನೇತೀತಿ **ಥೇನೋ,** ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತವೇಸಸ್ಸ ಥೇನೋ **ಲಿಙ್ಗಥೇನೋ**। ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕಸ್ಸ ಥೇನೋ **ಸಂವಾಸಥೇನೋ**। **ತದುಭಯಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ, ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಚ ಉಭಯಸ್ಸ ಥೇನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಸ ತಿವಿಧೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೧೪-೬. **ತತ್ಥ** ತೇಸು ತೀಸು ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೇಸು ಯೋ ಸಯಮೇವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಾನಿ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಮ್ಪಿ ನೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ, **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಆಸನೇನ ನೇವ ಪಟಿಬಾಹತಿ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾದೀಸು ನೇವ ಸನ್ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹನತೋ ತದುಭಯಮ್ಪಿ ನ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ **ಲಿಙ್ಗಮತ್ತಸ್ಸ** ಪಬ್ಬಜಿತವೇಸಮತ್ತಸ್ಸ **ಥೇನತೋ** **ಚೋರಿಕಾಯ** ಗಹಣತೋ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೋ ಚ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಯಥಾವುಡ್ಢವನ್ದನಾದಿಕಂ **ಸಂವಾಸಂ** ಸಾದಿಯನ್ತೋವ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ ಮತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ – "ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕೋ ಹಿ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಕಿರಿಯಭೇದೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ 'ಸಂವಾಸೋ'ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦)।

ವುತ್ತನಯೋಯೇವಾತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಮೇವ ಏತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ತಿವಿಧೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ, ಪುನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚನ್ತೋಪಿ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ। ಬ್ಯತಿರೇಕಮುಖೇನ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಲಕ್ಖಣಂ ನಿಯಮೇತುಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦) ವುತ್ತಗಾಥಾದ್ವಯಂ ಉದಾಹರನ್ತೋ ಆಹ **"ಯಥಾಹ ಚಾ"**ತಿ। ಯಥಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೋ ರಾಜದುಬ್ಭಿಕ್ಖಾದಿಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ, ತಥಾಯಮತ್ಥೋ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೫೧೭-೮. **ರಾಜದುಬ್ಭಿಕ್ಖಕನ್ತಾರ-ರೋಗವೇರಿಭಯೇಹಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಭಯ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ "ರಾಜಭಯೇನ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಭಯೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ। **ಚೀವರಾಹರಣತ್ಥಂ ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಚೀವರಂ ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಆಹರಣತ್ಥಾಯ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಯಾವ ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋ**ತಿ ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗತಾಯ ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯೋ ಹಿ ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ವಿನಾ ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸಿತುಕಾಮತಾಯ ಲಿಙ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತತಾಯ ಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಪನ ತಾದಿಸೇನ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮತಾಯ ಅಭಾವತೋ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ತಾವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ "ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗಾನಂ 'ಗಿಹೀ ಮಂ ಸಮಣೋತಿ ಜಾನನ್ತೂ'ತಿ ವಞ್ಚನಾಚಿತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮತಾಯ ಅಭಾವಾ ದೋಸೋ ನ ಜಾತೋ"ತಿ ತೀಸುಪಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ।

ಕೇಚಿ ಪನ "ವೂಪಸನ್ತಭಯತಾ ಇಧ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತತಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಸೋ ವೂಪಸನ್ತಭಯೋ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ತಾವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಅವೂಪಸನ್ತಭಯಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸಾದಿಯನೇಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕತಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಚ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಅವೂಪಸನ್ತಭಯಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸಾದಿಯನೇ ಅಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕತಾ ದಸ್ಸಿತಾ। "ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ"ತಿ ಚ ಇಮಿನಾ ಅವೂಪಸನ್ತಭಯೇನಾಪಿ ಸಂವಾಸಂ ಅಸಾದಿಯನ್ತೇನೇವ ವಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇನೇವ ತೀಸುಪಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತಂ "ಯಸ್ಮಾ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಸಂವಾಸಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ದುಕ್ಕರಂ, ತಸ್ಮಾ 'ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ'ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ರಾಜಭಯಾದೀಹಿ ಗಹಿತಲಿಙ್ಗತಾ ಚೇತ್ಥ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತತಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ತಾವ ಏಸ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ ನ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ "ತತ್ರಾಯಂ ವಿತ್ಥಾರನಯೋ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦) ಆಗತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೧೫೧೯-೨೦. ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು "ಅಹಂ ತಿತ್ಥಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ **ಸಲಿಙ್ಗೇನೇವ** ಅತ್ತನೋ ಭಿಕ್ಖುವೇಸೇನೇವ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಉಪಸ್ಸಯಂ ಯಾತಿ ಚೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಿತ್ಥಿಯೇಸು ಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಪವಿಟ್ಠೋ **ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ**। **ತೇಸಂ ಲಿಙ್ಗೇ ನಿಸ್ಸಿತೇ**ತಿ ತೇಸಂ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ವೇಸೇ ಗಹಿತೇ।

೧೫೨೦. "ಅಹಂ ತಿತ್ಥಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಕುಸಚೀರಾದಿಕಂ ಯೋ ಸಯಮೇವ ನಿವಾಸೇತಿ, ಸೋಪಿ **ಪಕ್ಕನ್ತಕೋ** ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೨೧-೪. ನಗ್ಗೋ ತೇಸಂ ಆಜೀವಕಾದೀನಂ ಉಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೇಸೇ ಲುಞ್ಚಾಪೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕೇಸೇ ಲುಞ್ಚಾಪೇತಿ। ತೇಸಂ ವತಾನಿ ಆದಿಯತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತಾನಿ ಆದಿಯತೀ**ತಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಪ್ಪಧಾನಾದೀನಿ ವಾ ವತಾನಿ ಆದಿಯತಿ। **ತೇಸಂ** ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಮೋರಪಿಞ್ಛಾದಿಕಂ **ಲಿಙ್ಗಂ** ಸಞ್ಞಾಣಂ ಸಚೇ ಗಣ್ಹಾತಿ ವಾ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲದ್ಧಿಮೇವ ವಾ ಸಾರತೋ ವಾ **ಏತಿ** ಉಪಗಚ್ಛತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಸೇಟ್ಠಾತಿ ಸೇಟ್ಠಭಾವಂ ವಾ ಉಪಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಕಥಾ) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಏಸ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ **ಹೋತಿ** ಏವ, **ನ ಪನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಭಾವತೋ। **ನಗ್ಗಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋ**ತಿ "ಆಜೀವಕೋ ಭವಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಕಾಸಾಯಾದೀನಿ ಅನಾದಾಯ ನಗ್ಗಸ್ಸ ಆಜೀವಕಾನಂ ಉಪಸಂಗಚ್ಛತೋ।

೧೫೨೫. **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನವಸೇನ ವುತ್ತೋ,** ನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನವಸೇನ। ಇಮಿನಾ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೂಟವಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ಅಸ್ಸಮಣೋ ನ ಹೋತಿ। ಲಿಙ್ಗೇ ಸಉಸ್ಸಾಹೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಾದೀನಿ ಗಣೇನ್ತೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತೀ"ತಿ

ಅಟ್ಠಕಥಾಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದೀಪೇತಿ। ತಥಾ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। "**ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುನಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ತೇನ ಚ "ಸಾಮಣೇರೋ ಸಲಿಙ್ಗೇನ ತಿತ್ಥಾಯತನಂ ಗತೋಪಿ ಪುನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭತೀ"ತಿ **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾ**ಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಸ್ಸ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ? ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ, ಪಬ್ಬಾಜಿತೋಪಿ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತೋ ಚ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸೇತಕಾನಿ ದತ್ವಾ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಉಪನೇತಬ್ಬೋ। ಅಯಮತ್ಥೋ ಚ "ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೦) **ಪಾಳಿತೋ** ಚ "ಸೋ ನ ಕೇವಲಂ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಅಥ ಖೋ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋಪೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಕಥಾ) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೫೩೬. ಇಧಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಾಧಿಕಾರೇ। ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಯಕ್ಖೋ ಸಕ್ಕೋಪಿ ವಾ**"ತಿ। **ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ವುತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। "ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೧) ವಚನತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ನಿವಾರಿತಾಯೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ "**ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**"ತಿ। ತೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಚ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಞೂಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ** ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೧) ವುತ್ತಂ।

ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೫೩೭. ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಕೇ ಪೋಸೇತಿ ಮಾತುಘಾತಕೋ, ಪಿತುಘಾತಕೋ, ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ, ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ, ಸಙ್ಘಭೇದಕೋತಿ ಆನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇ ಪಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೇ।

ತತ್ಥ **ಮಾತುಘಾತಕೋ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೨) ನಾಮ ಯೇನ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ ಜನಿಕಾ ಮಾತಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನೇವ ಸತಾ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿತಾ, ಅಯಂ ಆನನ್ತರಿಯೇನ ಮಾತುಘಾತಕಕಮ್ಮೇನ ಮಾತುಘಾತಕೋ, ಏತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ। ಯೇನ ಪನ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾಪಿ ಅಜನಿಕಾ ಪೋಸಾವನಿಕಮಾತಾ ವಾ ಚೂಳಮಾತಾ ವಾ ಮಹಾಮಾತಾ ವಾ ಜನಿಕಾಪಿ ವಾ ನಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ ಮಾತಾಘಾತಿತಾ, ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ವಾರಿತಾ, ನ ಚ ಆನನ್ತರಿಯೋ ಹೋತಿ। ಯೇನ ಸಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತೇನ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ ಮಾತಾ ಘಾತಿತಾ, ಸೋಪಿ ಆನನ್ತರಿಯೋ ನ ಹೋತಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾವ। **ಪಿತುಘಾತಕೇ**ಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಚೇಪಿ ಹಿ ವೇಸಿಯಾ ಪುತ್ತೋ ಹೋತಿ, "ಅಯಂ ಮೇ ಪಿತಾ"ತಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಸೋ ಚೇ ಅನೇನ ಘಾತಿತೋ, "ಪಿತುಘಾತಕೋ"ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಆನನ್ತರಿಯಞ್ಚ ಫುಸತಿ।

ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋಪಿ ಮನುಸ್ಸಅರಹನ್ತವಸೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯಞ್ಹಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಅಪಬ್ಬಜಿತಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಂ ದಾರಕಂ ವಾ ದಾರಿಕಂ ವಾ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇನ್ತೋ ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋವ ಹೋತಿ, ಆನನ್ತರಿಯಞ್ಚ ಫುಸತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚಸ್ಸ ವಾರಿತಾ। ಅಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಂ ಪನ ಅರಹನ್ತಂ, ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಂ ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಆನನ್ತರಿಯೋ ನ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಿಸ್ಸ ನ ವಾರಿತಾ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಬಲವಂ ಹೋತಿ। ತಿರಚ್ಛಾನೋ ಮನುಸ್ಸಅರಹನ್ತಮ್ಪಿ ಘಾತೇತ್ವಾ ಆನನ್ತರಿಯೋ ನ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಭಾರಿಯಂ।

ಯೋ ದೇವದತ್ತೋ ವಿಯ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತೇನ ವಧಕಚಿತ್ತೇನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಜೀವಮಾನಕಸರೀರೇ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾಯ ಪಿವನಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ಲೋಹಿತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಅಯಂ **ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ** ನಾಮ, ಏತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ವಾರಿತಾ। ಯೋ ಪನ ರೋಗವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ಜೀವಕೋ ವಿಯ ಸತ್ಥೇನ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಪೂತಿಮಂಸಞ್ಚ ಲೋಹಿತಞ್ಚ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಫಾಸುಂ ಕರೋತಿ, ಬಹುಂ ಸೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ।

ಯೋ ದೇವದತ್ತೋ ವಿಯ ಸಾಸನಂ ಉದ್ಧಮ್ಮಂ ಉಬ್ಬಿನಯಂ ಕತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಅಞ್ಞತರವಸೇನ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದತಿ, ಅಯಂ **ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ** ನಾಮ, ಏತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ವಾರಿತಾ। "ಮಾತುಘಾತಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿಕಾಯ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೨) **ಪಾಳಿಯಾ** ಉಪಸಮ್ಪದಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಟಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಆಹ "**ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ**"ನ್ತಿ।

ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕಞ್ಚ ತಥಾ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ಕ-ಕಾರಲೋಪೇನ ನಿದ್ದೇಸೋ। ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತುಪ್ಪಾದನಕಮ್ಮತೋ ಚ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತುಪ್ಪಾದನಕಮ್ಮತೋ ಚ ಉಭತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ**। ಸೋ ದುವಿಧೋ ಹೋತಿ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ, ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ।

ತತ್ಥ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬) ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಇತ್ಥೀಸು ಪುರಿಸತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ। ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಾನಂ ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ। ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಸಯಞ್ಚ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಞ್ಚ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ। ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಸಯಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತೀತಿ ಇದಮೇತೇಸಂ ನಾನಾಕರಣಂ। ಇಮಸ್ಸ ಪನ ದುವಿಧಸ್ಸಾಪಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸನೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಅತ್ಥಿ, ನ ಉಪಸಮ್ಪದಾತಿ ಇದಮಿಧ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಯೋ ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೫) ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ದೂಸೇತಿ, ಅಯಂ **ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ** ನಾಮ, ಏತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ವಾರಿತಾ। ಯೋ ಪನ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇನ ಸೀಲವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ನ ವಾರಿತಾ। ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪನ ಓದಾತವತ್ಥವಸನಂ ಕತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂಯೇವ ದೂಸೇನ್ತೋಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋಯೇವ। ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪನ ಓದಾತವತ್ಥವಸನಂ ಕತ್ವಾ ಇಚ್ಛಮಾನಂ ದೂಸೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ಗಿಹಿಭಾವೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುನೀ ಹೋತಿ। ಸಕಿಂ ಸೀಲವಿಪನ್ನಂ ಪನ ಪಚ್ಛಾ ದೂಸೇನ್ತೋ ನೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಮ್ಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಮ್ಪಿ ಲಭತಿ।

೨೫೩೮. ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾವಿಮುತ್ತಂ ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಾಭತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏಕತೋ"**ತಿಆದಿ। **"ಏಕತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಾಪಿ ಗಹಣಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತುಂ **"ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ತು ಸನ್ತಿಕೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತೇನ ತಂದೂಸಕಸ್ಸ ಭಬ್ಬತಂ ದೀಪೇತಿ। ಸೋ ನೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಸಿಯಾ, "ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭತೇವ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಸಾ ಚ ನೇವ ಪರಾಜಿತಾ"ತಿ ಇದಂ ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ಇಧಾನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವ ವುತ್ತಂ। **"ಸಾ ಚ ನೇವ ಪರಾಜಿತಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸಾ ಚ ಪುನ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಾಯ ಭಬ್ಬತಂ ದೀಪೇತಿ। ಅಯಮತ್ಥೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಗಣ್ಠಿಪದೇಪಿ** ವುತ್ತೋಯೇವ "ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸೇನ ಏಕತೋಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ದೂಸೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾದೀನಿ ಲಭತಿ, ಸಾ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾ ನ ಹೋತೀತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ"ತಿ।

೨೫೩೯. "ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಸಾಮಣೇರೀಸು ಚ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೋ ನೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಮ್ಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಮ್ಪಿ ಲಭತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನದೂಸಕೋ"**ತಿ। **"ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭತೇವ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಯಥಾಠಾನೇಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಾ ಚ ನೇವ ಪರಾಜಿತಾ**ತಿ ಇದಂ ಪನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಅನಾಗತತ್ತಾ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನವಿಕಪ್ಪಾಭಾವಾ ಚ ನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಅಸತಿ ಹಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನವಿಕಪ್ಪೇ ಪರಾಜಿತವಿಕಪ್ಪಾಸಙ್ಗಹೋ ಪಟಿಸೇಧೋ ನಿರತ್ಥಕೋತಿ ಸಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಾನಂ ಭಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಇಮೇ ಪನ ಪಣ್ಡಕಾದಯೋ ಏಕಾದಸ ಪುಗ್ಗಲಾ "ಪಣ್ಡಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೯) ಅಭಬ್ಬಾಯೇವ, ನೇಸಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ನ ರುಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾ। ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೋ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೋ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ಪಬ್ಬಾಜಿತಾ, ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತಾ ಚ ಜಾನಿತ್ವಾ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತಬ್ಬಾ।

ಏಕಾದಸಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೫೪೦. **ನೂಪಸಮ್ಪಾದನೀಯೋವಾ**ತಿ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋವ। **ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ**ತಿ ಅಸನ್ನಿಹಿತಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಅಗ್ಗಹಿತಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣೋ ವಾ। **ಕರೋತೋ**ತಿ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದಯತೋ। **ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಗಣಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। **ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಸಚೇ ಕತ**ನ್ತಿ ಸಚೇ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಅಕುಪ್ಪೇನ ಠಾನಾರಹೇನ ಕತತ್ತಾ।

೨೫೪೧. **ಏಕೇ**ತಿ ಅಭಯಗಿರಿವಾಸಿನೋ। **"ನ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವಾ"**ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ದಳ್ಹಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ತಂ** ವಚನಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಅಸನ್ನಿಹಿತೇಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಗ್ಗಹಣೇ ಅಕತೇಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ ಪನ ಉಪಜ್ಝಾಯಕಿತ್ತನಂ ಕತಂಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಥಾ "ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತಾಯ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಭವತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯ। ತೇನೇವ "ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಉಪಜ್ಝಂ ಅಗ್ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ ಚ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಾಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ "ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಅಸನ್ತಂ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತಾಯಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತಿ, ಏವಂ "ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ಅಸನ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಸನ್ತಪದನೀಹಾರೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕತಾಯ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನೇವಾಹ "ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಸಚೇ ಕತ"ನ್ತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೭) ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ವಾ "ಸೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ, ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಚ ಅಸಮ್ಭವತೋ "ನ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸೇಸೇಸು ಸಬ್ಬತ್ಥಪೀತಿ ಸಙ್ಘಗಣಪಣ್ಡಕಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕತಿರಚ್ಛಾನಗತಮಾತುಪಿತುಅರಹನ್ತಘಾತಕಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕಸಙ್ಘಭೇದಕಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ತೇರಸಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಏತೇಸುಯೇವ ತೇರಸಸು, ಅಥ "ಅಪತ್ತಕಅಚೀವರಕಅಚೀವರಪತ್ತಕಯಾಚಿತಕಪತ್ತಯಾಚಿತಕಚೀವರಯಾಚಿತಕಪತ್ತಚೀವರಕಾ"ತಿ ಏತೇಸು ಛಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು ಅಯಂ ನಯೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋತಿ। **ಸೇಸ**-ಗ್ಗಹಣೇನ ಏತೇಸಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪತ್ತಕೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೧೮)। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ "ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಸಚೇ ಕತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನಯೋ।

೨೫೪೨. **ಪಞ್ಚವೀಸತೀ**ತಿ ಚತುವೀಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ, ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಚಾತಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಾನಂ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೯೯)। **ಓಸಾರೋ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಸಙ್ಖಾತೋ ಓಸಾರೋ। ತೇನೇವ **ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ** "ತಞ್ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಓಸಾರೇತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸೋಸಾರಿತೋ"ತಿಆದಿಪಾಠಸ್ಸ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೬) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಓಸಾರೇತೀತಿ

ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮವಸೇನ ಪವೇಸೇತೀ''ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೯೮) ವುತ್ತಂ। **''ನಾಸನಾರಹೋ''**ತಿ ಇಮಿನಾ ''ಪಣ್ಡಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ''ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೯) ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತಸ್ಸಾಪಿ ಸೇತಕಾನಿ ದತ್ವಾ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪಾಪೇತಬ್ಬತಂ ದೀಪೇತಿ।

೨೫೪೩. ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಿ ಬಾತ್ತಿಂಸಾತಿ ಚಮ್ಮೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ -

> ''ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪತ್ತೋ ಓಸಾರಣಂ, ತಞ್ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಓಸಾರೇತಿ, ಸೋಸಾರಿತೋ। ಪಾದಚ್ಛಿನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಹತ್ಥಪಾದಚ್ಛಿನ್ನೋ… ಕಣ್ಣಚ್ಛಿನ್ನೋ… ನಾಸಚ್ಛಿನ್ನೋ… ಕಣ್ಣನಾಸಚ್ಛಿನ್ನೋ… ಅಙ್ಗುಲಿಚ್ಛಿನ್ನೋ… ಅಳಚ್ಛಿನ್ನೋ… ಕಣ್ಡರಚ್ಛಿನ್ನೋ… ಫಣಹತ್ಥಕೋ… ಖುಜ್ಜೋ… ವಾಮನೋ… ಗಲಗಣ್ಡೀ… ಲಕ್ಖಣಾಹತೋ… ಕಸಾಹತೋ… ಲಿಖಿತಕೋ… ಸೀಪದಿಕೋ… ಪಾಪರೋಗೀ… ಪರಿಸದೂಸಕೋ… ಕಾಣೋ… ಕುಣೀ… ಖಞ್ಜೋ… ಪಕ್ಖಹತೋ… ಛಿನ್ನಿರಿಯಾಪಥೋ… ಜರಾದುಬ್ಬಲೋ… ಅನ್ಧೋ… ಮೂಗೋ… ಪಧಿರೋ… ಅನ್ಧಮೂಗೋ… ಅನ್ಧಪಧಿರೋ… ಮೂಗಪಧಿರೋ… ಅನ್ಧಮೂಗಪಧಿರೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪತ್ತೋ ಓಸಾರಣಂ, ತಞ್ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಓಸಾರೇತಿ, ಸೋಸಾರಿತೋ''ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೬) ಬಾತ್ತಿಂಸ।

ಕುಟ್ಠಿಆದಿ ಚ ತೇರಸಾತಿ ಮಹಾಖನ್ಧಕೇ ಆಗತಾ -

> ''ಕುಟ್ಠಿಂ ಗಣ್ಡಿಂ ಕಿಲಾಸಿಞ್ಚ, ಸೋಸಿಞ್ಚ ಅಪಮಾರಿಕಂ।
> ತಥಾ ರಾಜಭಟಂ ಚೋರಂ, ಲಿಖಿತಂ ಕಾರಭೇದಕಂ॥
>
> ''ಕಸಾಹತಂ ನರಞ್ಚೇವ, ಪುರಿಸಂ ಲಕ್ಖಣಾಹತಂ।
> ಇಣಾಯಿಕಞ್ಚ ದಾಸಞ್ಚ, ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ''ನ್ತಿ॥ -

ಯಥಾವುತ್ತಾ ತೇರಸ।

ಏವಮೇತೇ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸ ವುತ್ತಾ। ತೇಸು ಕಸಾಹತಲಕ್ಖಣಾಹತಲಿಖಿತಕಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಉಭಯತ್ಥ ಆಗತತ್ತಾ ಅಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇನ ದ್ವಾಚತ್ತಾಲೀಸೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

''ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಿಬಾತ್ತಿಂಸ , ಕುಟ್ಠಿಆದಿ ಚ ತೇರಸಾ''ತಿ ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ವುತ್ತಾ, **ತೇಸಂ। ಓಸಾರೋ ಅಪ್ಪತ್ತೋತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಾಅನನುರೂಪಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತೋ ಚೇತಿ** ಅಕತ್ತಬ್ಬಭಾವಮಸಲ್ಲಕ್ಖನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯದಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಸಙ್ಖಾತೋ ಓಸಾರೋ ಕತೋ ಭವೇಯ್ಯ। **ರೂಹತೀತಿ** ಸಿಜ್ಝತಿ, ತೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಆಚರಿಯಾದಯೋ ಪನ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಯಥಾಹ **ಚಮ್ಮೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ** - ''ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಯೋ ಪನ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಸುಓಸಾರಿತಾ, ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ತೇ ಲಬ್ಭಾ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ। ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ, ಪನ ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಚ ಸಾತಿಸಾರಾ, ನ ಕೋಚಿ ಆಪತ್ತಿತೋ ಮುಚ್ಚತೀ''ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೯೬)।

೨೫೪೪-೫. ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ತಯೋ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತುಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಏಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ''ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೩) ವಚನತೋ ಸಚೇ ತಯೋ ಆಚರಿಯಾ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಏಕಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾನಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂಯೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಏಕಕ್ಖಣೇ ವತ್ವಾ ತಯೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **''ಏಕೂಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಹೋತೀ''**ತಿಆದಿ।

''ತಯೋ''ತಿ ಇದಂ **ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ** ''ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಥೇರಾನ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೩) ಆಗತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಏಕತೋತಿ** ಏಕಕ್ಖಣೇ। **ಅನುಸಾವನನ್ತಿ** ಕಮ್ಮವಾಚಂ। **ಓಸಾರೇತ್ವಾತಿ** ವತ್ವಾ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ। **ನ ಚ ಕುಪ್ಪತೀತಿ** ನ ವಿಪಜ್ಜತಿ। **ಕಪ್ಪತೀತಿ** ಅವಿಪಜ್ಜನತೋ ಏವಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೨೫೪೬-೭. ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ತಯೋ ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನೇ ಕಾತು''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೩) ವಚನತೋ ಸಚೇ ಏಕೋ ಆಚರಿಯೋ ''ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ''ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **''ಏಕೂಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಹೋತೀ''**ತಿಆದಿ।

ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖನ್ತೀತಿ **''ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾ''**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜನಕಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ತೇಸಂ ನಾಮನ್ತಿ** ತೇಸಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಾನಞ್ಚೇವ ಉಪಜ್ಝಾಯಾನಞ್ಚ ನಾಮಂ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ''ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ''ತಿಆದಿನಾ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ ಸಕಟ್ಠಾನೇ ವತ್ವಾ ಸಾವೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಏಕೇನ ಆಚರಿಯೇನ। **ಏಕತೋತಿ** ದ್ವೇ ತಯೋ ಜನೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ। **ಅನುಸಾವೇತ್ವಾತಿ** ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾ। **ಕತಂ** ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ।

೨೫೪೮. ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾನುಸಾವೇತ್ವಾತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅನುಸಾವೇತ್ವಾ, ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೨೫೪೯. ತಂ ವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **''ಸುಮನೋ''**ತಿಆದಿ। **ಸುಮನೋತಿ** ಆಚರಿಯೋ। **ತಿಸ್ಸಥೇರಸ್ಸ** ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। **ಸಿಸ್ಸಕಂ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ। **ಅನುಸಾವೇತೀತಿ** ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತಿ। **ತಿಸ್ಸೋತಿ** ಪಠಮಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಭೂತಸ್ಸ ಗಹಣಂ। **ಸುಮನಥೇರಸ್ಸಾತಿ** ಪಠಮಂ ಆಚರಿಯತ್ಥೇರಮಾಹ। ಇಮೇ ದ್ವೇ

ಏಕಸೀಮಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವದನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಆಚರಿಯಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಗಣಪೂರಕಾ ಚ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ -

> "ಸಚೇ ಪನ ನಾನಾಚರಿಯಾ ನಾನಾಉಪಜ್ಝಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ, ಸುಮನತ್ಥೇರೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ , ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚ ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೩)।

೧೫೫೦. **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಧಿಕಾರೇ। **ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ**ತಿ "ನ ತ್ವೇವ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೩) ಪಟಿಸಿದ್ಧಾ। **ಲೋಕಿಯೇಹಿ** ಆದಿಚ್ಚಪುತ್ತೋ ಮನೂತಿ ಯೋ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆದಿರಾಜಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ವಂಸೇ ಜಾತತ್ತಾ ಆದಿಚ್ಚೋ ಬನ್ಧು ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧು,** ಭಗವಾ, ತೇನ।

ಮಹಾಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೩೮೧-೨. ಯಾ ಏಕಾದಸಹಿ ಸೀಮಾವಿಪತ್ತೀಹಿ ವಜ್ಜಿತಾ ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಸಂಯುತಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ, ಸಾ ಅಯಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ನಾಮ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಅತಿಖುದ್ದಕಾ, ಅತಿಮಹತೀ, ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ, ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ, ಅನಿಮಿತ್ತಾ, ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ, ನದಿಯಾ ಸಮ್ಮತಾ, ಸಮುದ್ದೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾತಿ "ಇಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಸೀಮತೋ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೬) ವಚನತೋ ಇಮಾ ಏಕಾದಸ **ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾಯೋ** ನಾಮ, ವಿಪನ್ನಸೀಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ **ಅತಿಖುದ್ದಕಾ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಅತಿಮಹತೀ** ನಾಮ ಯಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೇನಾಪಿ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ। **ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಅಘಟಿತನಿಮಿತ್ತಾ ವುಚ್ಚತಿ। ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ ದಕ್ಖಿಣಾಯ, ಪಚ್ಛಿಮಾಯ, ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪುಬ್ಬಕಿತ್ತಿತಂ ಪಟಿಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಅಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಆಹರಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಠಪೇತಿ, ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಪರಾಪಿ **ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಯಾ ಅನಿಮಿತ್ತುಪಗಂ ತಚಸಾರರುಕ್ಖಂ ವಾ ಖಾಣುಕಂ ವಾ ಪಂಸುಪುಞ್ಜವಾಲಿಕಾಪುಞ್ಜಾನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಅನ್ತರಾ ಏಕಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ। **ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಪಬ್ಬತಚ್ಛಾಯಾದೀನಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಛಾಯಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ। **ಅನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ। **ಬಹಿಸೀಮೇ ಠಿತಸಮ್ಮತಾ** ನಾಮ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಬಹಿ ಠಿತೇನ ಸಮ್ಮತಾ।

ನದಿಯಾ ಸಮುದ್ದೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸಮ್ಮತಾ ನಾಮ ಏತೇಸು ನದಿಆದೀಸು ಸಮ್ಮತಾ। ಸಾ ಹಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮತಾಪಿ "ಸಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನದೀ ಅಸೀಮಾ, ಸಬ್ಬೋ ಸಮುದ್ದೋ ಅಸೀಮೋ, ಸಬ್ಬೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಅಸೀಮೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೮) ವಚನತೋ ಅಸಮ್ಮತಾವ ಹೋತಿ। **ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ** ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ। ಸಚೇ ಹಿ ಪೋರಾಣಕಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಅಮ್ಬೋ ಚೇವ ಜಮ್ಬೂ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ರುಕ್ಖಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಅಮ್ಬಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಜಮ್ಬೂ, ವಿಹಾರಸೀಮಾ ಚ ಜಮ್ಬುಂ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಅಮ್ಬಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿಹಾರೇ ಕತೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಅಮ್ಬಂ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಜಮ್ಬುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। **ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ** ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇನ ಸಮ್ಮತಾ। ಸಚೇ ಹಿ ಪರೇಸಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಸಕಲಂ ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪದೇಸಂ ವಾ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ, ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ। ಇತಿ ಇಮಾಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾಹಿ ವಜ್ಜಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಸಂಯುತಾತಿ ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಪರಿಸಾಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತೀತಿ ಇಮಾಹಿ ತೀಹಿ ಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। ತತ್ಥ **ನಿಮಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ** ನಾಮ "ಪಬ್ಬತನಿಮಿತ್ತಂ, ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತಂ, ವನನಿಮಿತ್ತಂ, ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಂ, ಮಗ್ಗನಿಮಿತ್ತಂ, ವಮ್ಮಿಕನಿಮಿತ್ತಂ, ನದಿನಿಮಿತ್ತಂ, ಉದಕನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೮) ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ ಯಥಾಲದ್ಧಾನಿ ನಿಮಿತ್ತುಪಗಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ? ಪಬ್ಬತೋ, ಭನ್ತೇ, ಏಸೋ ಪಬ್ಬತೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ।

ಪರಿಸಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಯಾವತಿಕಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಖೇತ್ತೇ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ವಾ ನದಿಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಕತ್ವಾ, ಛನ್ದಂ ವಾ

ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ।

ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಾಮ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾವತಾ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತಿತಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೯) ನಯೇನ ವುತ್ತಾಯ ಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮತಾ। ಏವಂ ಏಕಾದಸ ವಿಪತ್ತಿಸೀಮಾಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಿವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ ಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೨೫೫೩-೪. ಖಣ್ಡಸಮಾನಸಂವಾಸಅವಿಪ್ಪವಾಸಾ ಆದಯೋ ಆದಿಭೂತಾ, ಆದಿಮ್ಹಿ ವಾ ಯಾಸಂ ಸೀಮಾನಂ ತಾ **ಖಣ್ಡಸಮಾನಸಂವಾಸಾವಿಪ್ಪವಾಸಾದೀ,** ತಾಸಂ, ತಾಹಿ ವಾ ಪಭೇದೋ ಖಣ್ಡಸಮಾನಸಂವಾಸಾದಿಭೇದೋ, ತತೋ **ಖಣ್ಡಸಮಾನಸಂವಾಸಾದಿಭೇದತೋ,** ಖಣ್ಡಸೀಮಾ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾ, ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾತಿ ಇಮಾಸಂ ಸೀಮಾನಂ ಏತಾಹಿ ವಾ ಕರಣಭೂತಾಹಿ, ಹೇತುಭೂತಾಹಿ ವಾ ಜಾತೇನ ವಿಭಾಗೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಮಾನಸಂವಾಸಾವಿಪ್ಪವಾಸಾನಮನ್ತರೇ ಖಣ್ಡಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ತಾಹಿ ಅಸಙ್ಕರಾ ಸೀಮಾ **ಖಣ್ಡಸೀಮಾ** ನಾಮ। ಸಮಾನಸಂವಾಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕತೋ ಉಪೋಸಥಾದಿಕೋ ಸಂವಾಸೋ ಏತ್ಥ ಕರೀಯತೀತಿ **ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ** ನಾಮ। **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾಯ** ಲಕ್ಖಣಂ "ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖತಿ। **ಇತಿ ಬದ್ಧಾ ತಿಧಾ ವುತ್ತಾ**ತಿ ಏವಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ತಿಪ್ಪಭೇದಾ ವುತ್ತಾ।

ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಹೇತುಮ್ಹಿ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ। ಸತ್ತನ್ನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ಸಮಾಹಾರಾ **ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ,** ತತೋಪಿ ಚ। ಅಬದ್ಧಾಪಿ ತಿವಿಧಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಾಸು ತೀಸು ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸು। **ಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದೋ**ತಿ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಸೀಮಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ಕರೋ"ತಿ ಏವಂ ಕರೇನ ನಿಯಮಿತೋ ಗಾಮಪ್ಪದೇಸೋ। ಯಥಾಹ - "ಯತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಭೋಜಕಾ ಬಲಿಂ ಹರನ್ತಿ , ಸೋ ಪದೇಸೋ ಅಪ್ಪೋ ವಾ ಹೋತು ಮಹನ್ತೋ ವಾ, 'ಗಾಮಸೀಮಾ'ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ 'ಅಯಂ ವಿಸುಂ ಗಾಮೋ ಹೋತೂ'ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತಿ, ಸೋಪಿ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾ ಹೋತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭)।

"ಗಾಮಪರಿಚ್ಛೇದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ನಗರಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। ಯಥಾಹ - "ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನ ಚೇತ್ಥ ನಗರಮ್ಪಿ ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭)। ನಿಗಮಸೀಮಾಯ ವಿಸುಂಯೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಸ್ಸಾ ಇಧ ಸಙ್ಗಹೋ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ **ಪಾಳಿಯಂ** "ಯಂ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ। ಯಾ ತಸ್ಸ ವಾ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಾಮಸೀಮಾ, ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸೀಮಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕುಪೋಸಥಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭)। ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಿಸುಂಯೇವ ಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಾಮಸೀಮಾಲಕ್ಖಣೇನೇವ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ।

೨೫೫೫. **"ಜಾತಸ್ಸರೇ"**ತಿಆದೀಸು ಜಾತಸ್ಸರಾದೀನಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಯೋ ಪನ ಕೇನಚಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಅಕತೋ ಸಯಂಜಾತೋ ಸೋಬ್ಭೋ ಸಮನ್ತತೋ ಆಗತೇನ ಉದಕೇನ ಪೂರಿತೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಯತ್ಥ ನದಿಯಂ ವಕ್ಖಮಾನಪ್ಪಕಾರೇ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಉದಕಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಂ **ಜಾತಸ್ಸರೋ** ನಾಮ। ಯೋಪಿ ನದಿಂ ವಾ ಸಮುದ್ದಂ ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಉದಕೇನ ಖಣಿತೋ ಸೋಬ್ಭೋ ಏತಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ **ಜಾತಸ್ಸರೋ**ಯೇವ। **ಸಮುದ್ದೋ** ಪಾಕಟೋಯೇವ।

ಯಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ರಾಜೂನಂ ಕಾಲೇ ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಅನುದಸಾಹಂ ಅನುಪಞ್ಚಾಹಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ವಲಾಹಕೇಸು ವಿಗತಮತ್ತೇಸು ಸೋತಂ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ, ಅಯಂ ನದಿಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಸಾ ಪನ ಈದಿಸೇ ಸುವುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಚತುಮಾಸೇ ಸೋತಂ ನ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ, ಯತ್ಥ ತಿತ್ಥೇನ ವಾ ಅತಿತ್ಥೇನ ವಾ **ಸಿಕ್ಖಾಕರಣೀಯೇ** ಆಗತಲಕ್ಖಣೇನ ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಅನುಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏಕದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ತೇಮಿಯತಿ, ಅಯಂ ಸಮುದ್ದಂ ವಾ ಪವಿಸತು ತಳಾಕಂ ವಾ, ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ನದೀ** ನಾಮ।

ಸಮನ್ತತೋತಿ ಸಮನ್ತಾ। **ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸಾತಿ** ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ। **ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋತಿ** ವಕ್ಖಮಾನೇನ ನಯೇನ ಥಾಮಪ್ಪಮಾಣೇನ ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ವಾ ವಾಲುಕಾಯ ವಾ ಪತಿತಟ್ಠಾನೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಅನ್ತೋಪದೇಸೋ। ಯಥಾ ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾ ದಾರುಗುಳಂ ಖಿಪನ್ತಿ, ಏವಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲುಕಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ತತ್ಥ ಯತ್ಥ ಏವಂ ಖಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲುಕಾ ವಾ ಪತತಿ, ಅಯಂ **ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ** ನಾಮಾತಿ। **ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸಞ್ಞಿತೋತಿ** "ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತೋ।

೧೫೫೬. **ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇತಿ** ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸೇ ಗಾಮರಹಿತೇ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ। **ಸಮನ್ತತೋ ಸತ್ತೇವಬ್ಭನ್ತರಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸತ್ತೇವ ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಯಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಅಯಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರನಾಮಿಕಾ ಸೀಮಾ ನಾಮ।

೧೫೫೭. **ಗುಳುಕ್ಖೇಪನಯೇನಾತಿ** ಅಕ್ಖಧುತ್ತಕಾನಂ ದಾರುಗುಳುಕ್ಖಿಪನಾಕಾರೇನ। **ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಾತಿ** ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸದಿಸವಸೇನ।

೧೫೫೮. ಇಮಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ವಡ್ಢನಕ್ಕಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಬ್ಭನ್ತರೂದಕುಕ್ಖೇಪಾ, ಠಿತೋಕಾಸಾ ಪರಂ ಸಿಯು"**ನ್ತಿ। **ಠಿತೋಕಾಸಾ ಪರನ್ತಿ** ಪರಿಸಾಯ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪರಂ, ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ಚ ಮಿನಿತಬ್ಬಾ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಚ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೫೯-೬೦. **ಅನ್ತೋಪರಿಚ್ಛೇದೇತಿ** ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ವಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರೇಹಿ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋಕಾಸಸ್ಸ ಅನ್ತೋ। ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಹಾಯ ಠಿತೋ ವಾ ಪರಂ ತತ್ತಕಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಠಿತೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬಂ ಏಕಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಂ ಏವ ವಾ ಅನತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಮ್ಮಂ ವಿಕೋಪೇತೀತಿ ಅನ್ತೋ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಗ್ಗಭಾವಕರಣತೋ, ಬಹಿ ತತ್ತಕಂ ಪದೇಸಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಗಣಪೂರಣಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಕರಭಾವಕರಣೇನ ಕಮ್ಮಂ ವಿಕೋಪೇತಿ। ಇತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾನಯೋ, **ತಸ್ಮಾ ಸೋ** ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋಕಾಸತೋ **ಬಹಿ ವಾ** ಕಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ತಕಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಯಥಾಠಿತೋವ ಸಚೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಗಣಪೂರಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೫೬೧-೨. **ಸಣ್ಠಾನನ್ತಿ** ತಿಕೋಟಿಸಣ್ಠಾನಂ। **ನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ** ಪಬ್ಬತಾದಿನಿಮಿತ್ತಂ। **ದಿಸಕಿತ್ತನನ್ತಿ** "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ದಿಸಾಕಿತ್ತನಂ। **ಪಮಾಣನ್ತಿ** ತಿಯೋಜನಪರಮಂ ಪಮಾಣಂ । **ಸೋಧೇತ್ವಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧತಿ, ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖೂ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೇ ಸೀಮಾಯ ಬಹಿ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ, ಅಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಉಪನೇತಬ್ಬೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ನೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮಗ್ಗೇಸು ಆರಕ್ಖಂ ವಿದಹಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸೀಮನ್ತಿ** ಖಣ್ಡಸೀಮಂ।

ಕೇದಿಸನ್ತಿ ಆಹ **"ತಿಕೋಣ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಪಣವೂಪಮನ್ತಿ** ಪಣವಸಣ್ಠಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಸಂಖಿತ್ತಂ ಉಭಯಕೋಟಿಯಾ ವಿತ್ಥತಂ। "ವಿತಾನಾಕಾರಂ ಧನುಕಾಕಾರ"ನ್ತಿ **ಆಕಾರ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಧನುಕಾಕಾರನ್ತಿ** ಆರೋಪಿತಧನುಸಣ್ಠಾನಂ, "ಮುದಿಙ್ಗೂಪಮಂ ಸಕಟೂಪಮ"ನ್ತಿ **ಉಪಮಾ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಮುದಿಙ್ಗೂಪಮನ್ತಿ** ಮಜ್ಝೇ ವಿತ್ಥತಂ ಉಭಯಕೋಟಿಯಾ ತನುಕಂ ತುರಿಯವಿಸೇಸಂ ಮುದಿಙ್ಗನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಾದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೀಮಂ ಬನ್ಧೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೫೬೩. ಪಬ್ಬತಾದಿನಿಮಿತ್ತುಪಗನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಪಬ್ಬತ”**ನ್ತಿಆದಿ। ಇತಿ ಅಟ್ಠ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದೀಪಯೇತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ರೇವಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ನಿಮಿತ್ತುಪಗತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - ಸುದ್ಧಪಂಸುಸುದ್ಧಪಾಸಾಣಉಭಯಮಿಸ್ಸಕವಸೇನ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) ತಿವಿಧೋಪಿ ಹಿ **ಪಬ್ಬತೋ** ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉದ್ಧಂ ನಿಮಿತ್ತುಪಗೋ, ತತೋ ಓಮಕತರೋ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅನ್ತೋಸಾರೇಹಿ ವಾ ಅನ್ತೋಸಾರಮಿಸ್ಸಕೇಹಿ ವಾ ರುಕ್ಖೇಹಿ ಚತುಪಞ್ಚರುಕ್ಖಮತ್ತಮ್ಪಿ **ವನಂ** ನಿಮಿತ್ತುಪಗಂ, ತತೋ ಊನತರಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತೇ** ಅಯಗುಳಮ್ಪಿ ಪಾಸಾಣಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪಾಸಾಣೋ ಉಕ್ಕಂಸೇನ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣತೋ ಓಮಕತರಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ದ್ವತ್ತಿಂಸಪಲಗುಳಪಿಣ್ಡಪರಿಮಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತುಪಗೋ, ನ ತತೋ ಖುದ್ದಕತರೋ। ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಪನ ಅತಿಮಹನ್ತೋಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ರುಕ್ಖೋ** ಜೀವನ್ತೋಯೇವ ಅನ್ತೋಸಾರೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲೋ ಪರಿಣಾಹತೋ ಸೂಚಿದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣೋಪಿ ನಿಮಿತ್ತುಪಗೋ, ನ ತತೋ ಓರಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಮಗ್ಗೋ** ಜಙ್ಘಮಗ್ಗೋ ವಾ ಹೋತು ಸಕಟಮಗ್ಗೋ ವಾ, ಯೋ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ತಾದಿಸೋ ಜಙ್ಘಸಕಟಸತ್ಥೇಹಿ ವಳಞ್ಜಿಯಮಾನೋಯೇವ ನಿಮಿತ್ತುಪಗೋ, ಅವಳಞ್ಜೋ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ತಂದಿವಸಂ ಜಾತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲುಬ್ಬೇಧೋ ಗೋವಿಸಾಣಮತ್ತೋಪಿ **ವಮ್ಮಿಕೋ** ನಿಮಿತ್ತುಪಗೋ, ತತೋ ಓರಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಉದಕಂ** ಯಂ ಅಸನ್ದಮಾನಂ ಆವಾಟಪೋಕ್ಖರಣಿತಳಾಕಜಾತಸ್ಸರಲೋಣಿಸಮುದ್ದಾದೀಸು ಠಿತಂ, ತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಪಥವಿಯಂ ಖತೇ ಆವಾಟೇ ಘಟೇಹಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪೂರಿತಮ್ಪಿ ಯಾವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನಾ ಸಣ್ಠಹನಕಂ ನಿಮಿತ್ತುಪಗಂ, ಇತರಂ ಸನ್ದಮಾನಕಂ, ವುತ್ತಪರಿಚ್ಛೇದಕಾಲಂ ಅತಿಟ್ಠನ್ತಂ, ಭಾಜನಗತಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಲಕ್ಖಣೇ **ನದೀ** ವುತ್ತಾ, ಸಾ ನಿಮಿತ್ತುಪಗಾ, ಅಞ್ಞಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೨೫೬೪. **ತೇಸೂತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ತೀಣೀತಿ** ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬದಸ್ಸನಂ, ಇಮಿನಾ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾಹ - “ಸಾ ಏವಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಬಜ್ಝಮಾನಾ ಏಕೇನ, ದ್ವೀಹಿ ವಾ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಅಬದ್ಧಾ ಹೋತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮)। **ಸತೇನಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನಾಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ತೇನ ವೀಸತಿಯಾ, ತಿಂಸಾಯ ವಾ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೨೫೬೫. ತಿಯೋಜನಂ ಪರಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ತಿಯೋಜನಪರಾ**। “ವೀಸತೀ”ತಿಆದೀನಂ ಸಙ್ಖ್ಯಾನೇ, ಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ ಚ ವತ್ತನತೋ ಇಧ ಸಙ್ಖ್ಯಾನೇ ವತ್ತಮಾನಂ **ವೀಸತಿ**-ಸದ್ದಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ** ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣನಿದ್ದೇಸೋ ಕತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। “ಏಕವೀಸತಿ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನಿಗ್ಗಹೀತಲೋಪೋ, ವೀಸತಿವಗ್ಗಕರಣೀಯಪರಮತ್ತಾ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏಕವೀಸತಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಇದಞ್ಚ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತತೋ ಹಿ ಯತ್ಥ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೨೫೬೬. ಯಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯಪಿ ಯಾ ಚ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯಪಿ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತತೋಪಿ ಅಧಿಕಾ ವಾ ಊನಾ ವಾ, **ಏತಾ ದ್ವೇಪಿ** ಸೀಮಾಯೋ “ಅಸೀಮಾ”ತಿ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೫೬೭. **ಸಮನ್ತತೋ ಸಬ್ಬಮೇವ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ** ಪುಬ್ಬದಿಸಾನುದಿಸಾದೀಸು ಪರಿತೋ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಯಥಾಲದ್ಧಂ ನಿಮಿತ್ತೋಪಗಂ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ “ವಿನಯಧರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ‘ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತ’ನ್ತಿ? ‘ಪಬ್ಬತೋ, ಭನ್ತೇ’ತಿ। ಪುನ ವಿನಯಧರೇನ ‘ಏಸೋ ಪಬ್ಬತೋ ನಿಮಿತ್ತ’”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ। ಇತ್ತಿ ದುತಿಯಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾವತಾ ಸಮನ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತಿತಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೯) **ಪದಭಾಜನೇ** ವುತ್ತೇನ ಇತ್ತಿದುತಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅರಹತಿ** ಪಹೋತಿ ವಿನಯಧರೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೫೬೮. **ಬನ್ಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣನಯೇನ ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಂ ಪಠಮಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ। **ಅನನ್ತರ**ನ್ತಿ ಕಿಚ್ಚನ್ತರೇನ ಬ್ಯವಹಿತಂ ಅಕತ್ವಾ, ಕಾಲಕ್ಖೇಪಂ ಅಕತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿತುಕಾಮಾನಂ ಪಚ್ಛತ್ತಿಕಾನಂ ಓಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಸಮ್ಮುತಿತೋ ಪಚ್ಛಾ। ಚೀವರಾವಿಪ್ಪವಾಸಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾನ ಯಾ ಬದ್ಧಾ, ಸಾ "ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ **ಚೀವರಾವಿಪ್ಪವಾಸಕಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾನ ಯಾ ಬದ್ಧಾ**ತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯಾ ಸಾ ಸಙ್ಘೇನ ಸೀಮಾ ಸಮ್ಮತಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕುಪೋಸಥಾ...ಪೇ॰... ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೪) ವುತ್ತನಯೇನ ಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ಯಾ ಬದ್ಧಾ। **ಸಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾತಿ ವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ತತ್ಥ ವಸನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸನಿಮಿತ್ತಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ತಥಾ ವುಚ್ಚತಿ, "ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೨೫೬೯. "ಯಾ ಕಾಚಿ ನದಿಲಕ್ಖಣಪ್ಪತ್ತಾ ನದೀ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ 'ಏತಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ ಕರೋಮಾ'ತಿ ಕತಾಪಿ ಅಸೀಮಾವ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿಕಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ನದೀ...ಪೇ॰... ನ ವೋತ್ಥರತೀ"**ತಿ, ನ ಪತ್ಥರತಿ ಸೀಮಾಭಾವೇನ ಬ್ಯಾಪಿನೀ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇನೇವಾ**ತಿ ಯೇನ ನ ವೋತ್ಥರತಿ, ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ। **ಅಬ್ರವೀ**ತಿ "ಸಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನದೀ ಅಸೀಮಾ, ಸಬ್ಬೋ ಸಮುದ್ದೋ ಅಸೀಮೋ, ಸಬ್ಬೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಅಸೀಮೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೭) ಅವೋಚ।

ಸೀಮಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೫೭೦. ಅಟ್ಠಮಿಯಾಪಿ ಉಪೋಸಥವೋಹಾರತ್ತಾ ದಿನವಸೇನ ಉಪೋಸಥಾನಂ ಅತಿರೇಕತ್ತೇಪಿ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೇಯೇವ ಉಪೋಸಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹ **"ನವೇವಾ"**ತಿ।

೨೫೭೧-೩. ತೇ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಚಾತುದ್ದಸೋ...ಪೇ॰... ಕಮ್ಮೇನುಪೋಸಥಾ"**ತಿ। ಚತುದ್ದಸನ್ನಂ ಪೂರಣೋ **ಚಾತುದ್ದಸೋ**। ಪನ್ನರಸನ್ನಂ ಪೂರಣೋ **ಪನ್ನರಸೋ**। ಯದಾ ಪನ **ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಮಹಾವ॰ ೪೫೧ ಆದಯೋ) ಆಗತನಯೇನ ಭಿನ್ನೇ ಸಙ್ಘೇ ಓಸಾರಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘೋ ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸ ವೂಪಸಮಾಯ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಕರೋತಿ, ತದಾ "ತಾವದೇವ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೪೭೫) ವಚನತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಾತುದ್ದಸಪನ್ನರಸೇ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ದಿವಸೋ **ಸಾಮಗ್ಗೀ ಉಪೋಸಥೋ**ತಿ। ಏತ್ಥ ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಚಾತುದ್ದಸೋ, ಪನ್ನರಸೋ, ಸಾಮಗ್ಗೀ ಚ ಉಪೋಸಥೋತಿ ಏತೇ ತಯೋಪಿ ಉಪೋಸಥಾ **ದಿವಸೇನೇವ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ** ದಿವಸೇನೇವ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಙ್ಘೇಉಪೋಸಥೋತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಕಾತಬ್ಬಉಪೋಸಥೋ। **ಗಣೇಪುಗ್ಗಲುಪೋಸಥೋ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಾಧ್ಯಸಾಧನಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಸ್ಸ ಲಬ್ಭಮಾನತ್ತಾ "ಸಙ್ಘೇ"ತಿಆದೀಸು ಸಾಮಿವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಭುಮ್ಮನಿದ್ದೇಸೋ। ಉಪೋಸಥೋ ಸಾಧ್ಯೋ ಕಮ್ಮಭಾವತೋ, ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾ ಸಾಧನಂ ಕಾರಕಭಾವತೋ।

ಸುತ್ತಸ್ಸ ಉದ್ದೇಸೋ **ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ,** ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋತಿ ಅಭಿಧಾನಂ ನಾಮಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಾಭಿಧಾನೋ**। **ಕಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಕಿಚ್ಚವಸೇನ।

೨೫೭೪. "ಅಧಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವಾಚ್ಚಲಿಙ್ಗಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ **"ನಿದ್ದಿಟ್ಠ"**ನ್ತಿ ನಪುಂಸಕನಿದ್ದೇಸೋ। ವಾಚ್ಚಲಿಙ್ಗಾ ಹಿ ತಬ್ಬಾದಯೋತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾತಿ ಪುಮಿತ್ಥಿಲಿಙ್ಗೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ।

೧೫೭೫. ವುತ್ತಾತಿ “ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾ, ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦) ದೇಸಿತಾ, ಸಯಞ್ಚ ತೇಸಞ್ಚ ಉದ್ದೇಸೇ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನಿದಾನ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಸಾವೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ “ಸುತೇನಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸೇಸಕನ್ತಿ** ಅನುದ್ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ –

> “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ…ಪೇ॰… ಆವಿಕತಾ ಹಿಸ್ಸ ಫಾಸು ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ‘ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿದಾನಂ, ತತ್ಥಾಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪುಚ್ಛಾಮಿ ಕಚ್ಚಿತ್ಥ ಪರಿಸುದ್ಧಾ, ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ…ಪೇ॰… ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ‘ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿದಾನಂ। ಸುತಾ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮನ್ತೇಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಅವಿವದಮಾನೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೫೦) –

ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ।

೧೫೭೬. ಸೇಸೇಸುಪೀತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸೇಸೇಸು ಪಾರಾಜಿಕುದ್ದೇಸಾದೀಸುಪಿ। **“ಅಯಮೇವ ನಯೋ ಞೇಯ್ಯೋ”**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ “ವಿತ್ಥಾರೇನೇವ ಪಞ್ಚಮೋ”ತಿ ವಚನತೋ ವಿತ್ಥಾರುದ್ದೇಸೇ “ಸಾವೇತಬ್ಬಂ ತು ಸೇಸಕ”ನ್ತಿ ಅಯಂ ನಯೋ ನ ಲಬ್ಭತಿ। “ಸಾವೇತಬ್ಬಂ ತು ಸೇಸಕ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪಾರಾಜಿಕುದ್ದೇಸಾದೀಸು ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಪ್ಪಕತೇ ಅನ್ತರಾಯೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ। ನಿದಾನುದ್ದೇಸೇ ಪನ ಅನುದ್ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಅನಿಯತುದ್ದೇಸಸ್ಸ ಪರಿಹೀನತ್ತಾ **“ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಚತ್ತಾರೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಉದ್ದೇಸಾ ನವಿಮೇ ಪನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಚತ್ತಾರೋತಿ ಉಭತೋಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಇಮೇ ನವ ಉದ್ದೇಸಾ ವುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೭೭. ಉಪೋಸಥೇತಿ ಸಬ್ಬುಪೋಸಥೇ। **ಅನ್ತರಾಯನ್ತಿ** ರಾಜನ್ತರಾಯಾದಿಕಂ ದಸವಿಧಂ ಅನ್ತರಾಯಂ। ಯಥಾಹ – “ರಾಜನ್ತರಾಯೋ ಚೋರನ್ತರಾಯೋ ಅಗ್ಯನ್ತರಾಯೋ ಉದಕನ್ತರಾಯೋ ಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ ಅಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ ವಾಳನ್ತರಾಯೋ ಸರೀಸಪನ್ತರಾಯೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦)।

ತತ್ಥ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖೂಸು “ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೫೦) ನಿಸಿನ್ನೇಸು ರಾಜಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಂ **ರಾಜನ್ತರಾಯೋ**। ಚೋರಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ , ಅಯಂ **ಚೋರನ್ತರಾಯೋ**। ದವದಾಹೋ ಆಗಚ್ಛತಿ ವಾ, ಆವಾಸೇ ವಾ ಅಗ್ಗಿ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಅಯಂ **ಅಗ್ಯನ್ತರಾಯೋ**। ಮೇಘೋ ವಾ ಉಟ್ಠೇತಿ, ಓಘೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಂ **ಉದಕನ್ತರಾಯೋ**। ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ**। ಭಿಕ್ಖುಂ ಯಕ್ಖೋ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಯಂ **ಅಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ**। ಬ್ಯಗ್ಘಾದಯೋ ಚಣ್ಡಮಿಗಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ **ವಾಳನ್ತರಾಯೋ**। ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಪ್ಪಾದಯೋ ಡಂಸನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಸರೀಸಪನ್ತರಾಯೋ**। ಭಿಕ್ಖು ಗಿಲಾನೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಕಾಲಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ವೇರಿನೋ ವಾ ತಂ ಮಾರೇತುಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ**। ಮನುಸ್ಸಾ ಏಕಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇತುಕಾಮಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೋ**।

“ಚೇವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನ್ತರಾಯೇವ ಅನ್ತರಾಯಸಞ್ಞಿನಾ ವಿತ್ಥಾರುದ್ದೇಸೇ ಅಕತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅನುದ್ದೇಸೋತಿ** ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅನುದ್ದೇಸೋ। **ನಿವಾರಿತೋತಿ** “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸತಿ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦) ಪಟಿಸಿದ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦) ಇದಮ್ಪಿ ವಿಭಾವಿತಂ ಹೋತಿ।

೧೫೭೮. ತಸ್ಸಾತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ। ಇಸ್ಸರಣಸ್ಸ ಹೇತುಮಾಹ **“‘ಥೇರಾಧೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ ಪಾಠತೋ”**ತಿ। **ಥೇರಾಧೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಥೇರಾಧೀನಂ, ಥೇರಾಯತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಠತೋತಿ** ಪಾಳಿವಚನತೋ। “ಯೋ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ಬ್ಯತ್ತೋ ಪಟಿಬಲೋ, ತಸ್ಸಾಧೇಯ್ಯಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೫) ವಚನತೋ ಆಹ **“ಅವತ್ತನ್ತೇನಾ”**ತಿಆದಿ। **ಅವತ್ತನ್ತೇನಾತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ದ್ವೇಪಿ ಉದ್ದೇಸೇ

ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ। ಥೇರೇನ ಯೋ **ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋ,** ಏವಮಜ್ಝಿಟ್ಠಸ್ಸ **ಯಸ್ಸ ಪನ** ಥೇರಸ್ಸ, ನವಸ್ಸ, ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ವಾ **ಸೋ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ **ವತ್ತತಿ** ಪಗುಣೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಇಸ್ಸರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋತಿ "ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಾ"ತಿ ಆಣತ್ತೋ, ಇಮಿನಾ ಅನಾಣತ್ತಸ್ಸ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಸತಿಪಿ ಅನಿಸ್ಸರಭಾವೋ ದೀಪಿತೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ - "ಸಚೇ ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಪನ ಅಖಣ್ಡಾ ಸುವಿಸದಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಥೇರಾಯತ್ತೋವ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸಚೇ ಪನ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಿಸದಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಯತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೫೫)।

೧೫೭೯. ಉದ್ದಿಸನ್ತೇತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ। **ಸಮಾ ವಾ**ತಿ ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಗಣನೇನ ಸಮಾ ವಾ। **ಅಪ್ಪಾ ವಾ**ತಿ ಊನಾ ವಾ। **ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸಚೇ ಪನಾ**ತಿ ಸಚೇ ಪನ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಸೇಸಕ**ನ್ತಿ ಅನುದ್ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ।

೧೫೮೦. ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇಯೇವ ಕಥಾರಮ್ಭತೋ ಪುಬ್ಬಮೇವ। "ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಇಮಿನಾ ಅವುತ್ತಂ "ಅವುಟ್ಠಿತಾಯ ವಾ"ತಿ ಇಮಂ ವಿಕಪ್ಪಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಅವುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯಾ**ತಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಸಾಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸುಖಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾಯಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಸಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಏಕಚ್ಚಾಯಾ"ತಿ ಚ "ಸಬ್ಬಾಯಾ"ತಿ ಚ ಸೇಸೋ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏಕಚ್ಚಾಯ ಪರಿಸಾಯ ವುಟ್ಠಿತಾಯ ವಾ ಸಬ್ಬಾಯ ಪರಿಸಾಯ ವುಟ್ಠಿತಾಯ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಆವಾಸಿಕಾನಂ। **ಮೂಲೇ**ತಿ ಸನ್ತಿಕೇ। ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಬಹುತರಾ, ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ ಬಹೂ"**ತಿ। ಏತ್ಥ "ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ -

"ಪನ್ನರಸೋವಾಸಿಕಾನಂ, ಇತರಾನಂ ಸಚೇತರೋ।
ಸಮಾನೇತರೇನುವತ್ತನ್ತು, ಪುರಿಮಾನಂ ಸಚೇಧಿಕಾ।
ಪುರಿಮಾ ಅನುವತ್ತನ್ತು, ತೇಸಂ ಸೇಸೇಪ್ಯಯಂ ನಯೋ॥

"ಪಾಟಿಪದೋವಾಸಿಕಾನಂ ,
ಇತರಾನಂ ಉಪೋಸಥೋ।
ಸಮಥೋಕಾನಂ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ,
ಮೂಲಟ್ಠಾ ದೇನ್ತು ಕಾಮತೋ॥

ಬಹಿ ಗನ್ತ್ವಾನ ಕಾತಬ್ಬೋ,
ನೋ ಚೇ ದೇನ್ತಿ ಉಪೋಸಥೋ।
ದೇಯ್ಯಾನಿಚ್ಛಾಯ ಸಾಮಗ್ಗೀ,
ಬಹೂಸು ಬಹಿ ವಾ ವಜೇ॥

"ಪಾಟಿಪದೇಗನ್ತುಕಾನಂ, ಏವಮೇವ ಅಯಂ ನಯೋ।
ಸಾವೇಯ್ಯ ಸುತ್ತಂ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ, ಅಸ್ಸಾವೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ॥

೨೩೮೧. **ವಿನಿದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ** ಆಣತ್ತಸ್ಸ, ಇಮಿನಾ ಇತರೇಸಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಇಧ "ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಥೇರೇನ ಆಣಾಪೇನ್ತೇನ "ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಾ ಸದಾಕಾಲಮೇವ ಏಕೋ ವಾ ಭಾರನಿತ್ಥರಣಕೋ ವಾ ಸರಭಾಣಕಧಮ್ಮಕಥಿಕಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೋ ವಾ ನ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಸಮ್ಮಜ್ಜನತ್ಥಂ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಅವಸೇಸಾ ಪನ ವಾರೇನ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತವಿಧಿನಾ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಆಣತ್ತೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ತಾವಕಾಲಿಕಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ, ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ತಮ್ಪಿ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ।

ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಾಣತ್ತಿಯಮ್ಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಆಣಾಪೇನ್ತೇನ ಚ ಸಚೇ ಉಪೋಸಥಾಗಾರೇ ಆಸನಾನಿ ನತ್ಥಿ, ಸಙ್ಘಿಕಾವಾಸತೋಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಹರಿತಬ್ಬಾನಿ। ಆಸನೇಸು ಅಸತಿ ಕಟಸಾರಕೇಪಿ ತಟ್ಟಿಕಾಯೋಪಿ ಪಞ್ಞಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಟ್ಟಿಕಾಸುಪಿ ಅಸತಿ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಾನಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ।

ಪದೀಪಕರಣೇಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಆಣಾಪೇನ್ತೇನ ಚ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಓಕಾಸೇ ತೇಲಂ ವಾ ವಟ್ಟಿ ವಾ ಕಪಲ್ಲಿಕಾ ವಾ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ತೇಲಾದೀನಿ ನತ್ಥಿ , ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೇನಪಿ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾನಿ। ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ। ಅಪಿಚ ಕಪಾಲೇ ಅಗ್ಗಿಪಿ ಜಾಲೇತಬ್ಬೋ।

೨೩೮೨. **ದೀಪನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಜಾಲೇತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಅಥ ವಾ "ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ** "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಏವಂ ಗಣಞತ್ತಿಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಕತ್ತಬ್ಬೋ ತೀಹುಪೋಸಥೋತಿ** ತೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತೀಸು ಥೇರೇನ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, 'ಪರಿಸುದ್ಧೋ'ತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮)। ದುತಿಯೇನ, ತತಿಯೇನ ಚ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, 'ಪರಿಸುದ್ಧೋ'ತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೨೩೮೩. ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಞತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಥೇರೇನ ನವೋ ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ , 'ಪರಿಸುದ್ಧೋ'ತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮), ನವೇನ ಥೇರೋಪಿ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, 'ಪರಿಸುದ್ಧೋ'ತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ವಾರೇ ಞತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಪನಞ್ಚ "ಧಾರೇಹೀ"ತಿ ಏಕವಚನನಿದ್ದೇಸೋ ಚಾತಿ ಏತ್ತಕೋವ ವಿಸೇಸೋತಿ ತಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಉಪೋಸಥವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ, ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಪನೇಕಕೋ"**ತಿ। **ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ** "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಉಪೋಸಥೋ, ಪನ್ನರಸೋ'ತಿ ವಾ 'ಚಾತುದ್ದಸೋ'ತಿ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಅವಸಾನೇ ವುತ್ತಪುಗ್ಗಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏಕವಚನನಿದ್ದೇಸೋ। ಯಥಾವುತ್ತೋ ಸಙ್ಘೋಪಿ ತಯೋಪಿ ದ್ವೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಅನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ ಸಚೇ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಆಪತ್ತಿಮಾಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೨೩೮೪-೫. ಇದಾನಿ "ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಾನಿ, ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೯) ನಯೇನ ವುತ್ತಂ ಕಮ್ಮಚತುಕ್ಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಧಮ್ಮೇನ ಚ ವಗ್ಗೇನಾ"**ತಿಆದಿ। ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗೇನ ಕಮ್ಮಂ, ಅಧಮ್ಮತೋ ಸಮಗ್ಗೇನ ಕಮ್ಮಂ, ಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗೇನ ಕಮ್ಮಂ, ಧಮ್ಮತೋ ಸಮಗ್ಗೇನ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಜಿನೋ ಅಬ್ರವೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚತೂಸ್ವಪಿ ಪನೇತೇಸೂತಿ** ಏತೇಸು ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಪನ। **ಚತುತ್ಥನ್ತಿ** "ಸಮಗ್ಗೇನ ಚ ಧಮ್ಮತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಚತುತ್ಥಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ "ಧಮ್ಮಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ।

೨೫೮೭-೭. ತಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿಭಾವೇತುಮಾಹ **"ಅಧಮ್ಮೇನಿಧಾ"**ತಿಆದಿ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ **ಏತ್ಥ** ಏತೇಸು ಚತೂಸು ಉಪೋಸಥೇಸು। ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗೋ ಉಪೋಸಥೋ ಕತಮೋತಿ ಕಥೇತುಕಾಮತಾಪುಚ್ಛಾ। **ಯತ್ಥ** ಯಸ್ಸಂ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ವಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ರ ಏಕಸ್ಸ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆನಯಿತ್ವಾ ತೇ ತಯೋ ಜನಾ **ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ** ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ ಚೇ, ಏವಂ ಕತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಅಧಮ್ಮೋ ವಗ್ಗುಪೋಸಥೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಏಕಸೀಮಟ್ಠೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥೇ ಕಾತಬ್ಬೇ ಗಣುಪೋಸಥಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ **ಅಧಮ್ಮೋ** ಚ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ ವಿನಾ ಗಣಮಜ್ಝಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಅಗಮನತೋ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನುಪಗಮನೇನ **ವಗ್ಗೋ** ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೫೮೮. **ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಉಪೋಸಥೋ ಕತಮೋ"ತಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। "ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕತೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। "ಹೋತಿ ಅಧಮ್ಮಿಕೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಚತೂಹಿ ಸಮಗ್ಗೇಹಿ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥೇ ಕಾತಬ್ಬೇ ಗಣುಪೋಸಥಕರಣಂ **ಅಧಮ್ಮೋ,** ಹತ್ಥಪಾಸುಪಗಮನತೋ **ಸಮಗ್ಗೋ** ಹೋತಿ।

೨೫೮೯-೯೦. ಯೋ ಉಪೋಸಥೋ ಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಕತಮೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯತ್ಥ** ಯಸ್ಸಂ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸನ್ತಿ, ತತ್ರ ಏಕಸ್ಸ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆನಯಿತ್ವಾ ತೇ ತಯೋ ಜನಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ ಚೇ, ಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗೋ ಉಪೋಸಥೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕಸೀಮಟ್ಠೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ **ಧಮ್ಮೋ,** ಏಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನುಪಗಮನೇನ **ವಗ್ಗೋ** ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೫೯೧. ಯೋ ಧಮ್ಮತೋ ಸಮಗ್ಗೋ, ಸೋ ಕತಮೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕತೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ ಚೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮತೋ ಸಮಗ್ಗೋ ಉಪೋಸಥೋತಿ **ಮತೋ** ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ **ಧಮ್ಮೋ,** ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹನೇನ **ಸಮಗ್ಗೋತಿ** ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೫೯೨. **ವಗ್ಗೇ** ಸಙ್ಘೇ ವಗ್ಗೋತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ, **ಸಮಗ್ಗೇ** ಚ ಸಙ್ಘೇ ವಗ್ಗೋತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಉಭಯತ್ಥ ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೫೯೩. **ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯತೋತಿ** "ನಸ್ಸನ್ತೇತೇ, ವಿನಸ್ಸನ್ತೇತೇ, ಕೋ ತೇಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಏವಂ ಭೇದಪುರೇಕ್ಖಾರತಾಯ "ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತಿ** ಅಕುಸಲಬಲವತಾಯ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಹೋತೀತಿ। ಯಥಾಹ - "ಭೇದಪುರೇಕ್ಖಾರಪನ್ನರಸಕೇ ಅಕುಸಲಬಲವತಾಯ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೭೨)। **ವಗ್ಗೇ ವಾ ಸಮಗ್ಗೇ** ವಾ ಸಙ್ಘೇ ಸಮಗ್ಗೋ ಇತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅವಸೇಸೋ ಪನೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಪವಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಾವಸಾನೇ "ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪ್ಪದಾನೇನಾ"ತಿಆದೀಹಿ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೨೬೪೨) ಏಕತೋ ವತ್ತುಮಿಚ್ಛನ್ತೇನ ನ ವುತ್ತೋ।

೨೫೯೪-೫. **"ಉಕ್ಖಿತ್ತೇನಾ"**ತಿಆದಿಕಾನಿ ಕರಣವಚನನ್ತಾನಿ ಪದಾನಿ "ಸಹಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ "ಉಪೋಸಥೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇನ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತೇನಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ, ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋತಿ ತಿವಿಧೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತೇನ। ಏತೇಸು ಹಿ ತಿವಿಧೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇ ಸತಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಙ್ಘೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

“**ಗಹಟ್ಠೇನಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ತಿತ್ಥಿಯೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। **ಸೇಸೇಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ, ಸಾಮಣೇರೋ, ಸಾಮಣೇರೀತಿ ಚತೂಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹಿ। **ಚುತನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚುತೋ ಚ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಚುತೋ** ನಾಮ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಕೋ। **ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ** ನಾಮ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕೋ।

ಏಕಾದಸಹೀತಿ ಪಣ್ಡಕೋ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ, ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ, ಮಾತುಘಾತಕೋ, ಪಿತುಘಾತಕೋ, ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ, ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ , ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ ಇಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ಅಭಬ್ಬೇಹಿ।

ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಕೇನ ವಾ ಸಹ ಉಪೋಸಥೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಪಾರಿವುತ್ಥೇನ ಛನ್ದೇನ ಉಪೋಸಥೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಕರೋತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಉಕ್ಖಿತ್ತವಜ್ಜಿತೇಸು ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು ದುಕ್ಕಟಮೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। “ಯಂ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾದಿನಾ ಸಭಾಗವತ್ಥುನಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾ ವತ್ಥುಸಭಾಗಾ ‘ಸಭಾಗಾ’ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೯) ವಚನತೋ “**ಸಭಾಗಾಪತ್ತೀ**”ತಿ ವತ್ಥುಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಸಬ್ಬೋವ ಸಙ್ಘೋ ಸಚೇ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ,

> “ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಾಮನ್ತಾ ಆವಾಸಾ ಸಜ್ಜುಕಂ ಪಾಹೇತಬ್ಬೋ ‘ಗಚ್ಛಾವುಸೋ, ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛ, ಮಯಂ ತೇ ಸನ್ತಿಕೇ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ। ಏವಞ್ಚೇತಂ ಲಭೇಥ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ, ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನ ಸಙ್ಘೋ ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ - ‘ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ಯದಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸುದ್ಧಂ ಅನಾಪತ್ತಿಕಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀ’”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೧) ಚ,

ವೇಮತಿಕೋ ಚೇ ಹೋತಿ,

> “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ವೇಮತಿಕೋ, ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೧) ಚ,

ವುತ್ತನಯೇನ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಸಜ್ಜುಕ**ನ್ತಿ ತದಹೇವಾಗಮನತ್ಥಾಯ। **ಗಣುಪೋಸಥಾ**ದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಗಣ್ಠಿಪದೇ** “ಯಥಾ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ‘ಯದಾ ಸುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ, ಏವಂ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕೇನಾಪಿ ‘ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಕಿರಾ”ತಿ। **ಕಿರಾ**ತಿ ಚೇತ್ಥ ಅನುಸ್ಸವತ್ಥೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ನ ಪನಾರುಚಿಯಂ।

ಪಾರಿವುತ್ಥೇನ ಛನ್ದೇನಾತಿ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನಿಸಿನ್ನೇನಪಿ “ಅಸುಭಲಕ್ಖಣತಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೇ ಛನ್ದೇ ಸಚೇ ಪುನ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಪುನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ - “ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯೇ ಪುನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಅನಾನೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೬೭)।

೧೫೯೭. ಅದೇಸೇತ್ವಾ ಪನಾಪತ್ತಿನ್ತಿ ಆಪನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಅದೇಸೇತ್ವಾ। **ನಾವಿಕತ್ವಾನ ವೇಮತಿನ್ತಿ** "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು ವೇಮತಿಕೋ, ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತದಾ ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಮತಿಂ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ। **"ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಪನೇಸ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ನ ಹೋತಿ, ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾವ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೯) **ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ತತ್ರಾಯಂ ದೇಸನಾವಿಧಿ - ಸಚೇ ಮೇಘಚ್ಛನ್ನೇ ಸೂರಿಯೇ "ಕಾಲೋ ನು ಖೋ, ವಿಕಾಲೋ"ತಿ ವೇಮತಿಕೋ ಭುಞ್ಜತಿ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ವೇಮತಿಕೋ ಭುಞ್ಜಿಂ, ಸಚೇ ಕಾಲೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದುಕ್ಕಟಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋಮ್ಹಿ। ನೋ ಚೇ ಅತ್ಥಿ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದುಕ್ಕಟಾ ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ವಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ, ತಾ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸಬ್ಬಾಪತ್ತೀಸೂತಿ।

ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಪನೇವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋ - "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ವೇಮತಿಕೋ, ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತದಾ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಸೋತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೦) ವಚನತೋ ಯಾವ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ನ ಹೋತಿ, ತಾವ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಅಞ್ಞೇಸಞ್ಚ ಕಮ್ಮಾನಂ ಪರಿಸುದ್ಧೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। "ಪುನ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ದೇಸೇತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಭಿ॰ ಟೀ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅತ್ಥಿ, ದೇಸಿತೇ ಪನ ನ ದೋಸೋ। "ಇತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೦) ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ।

೧೫೯೮. ಉಪೋಸಥೇತಿ ದಿನಕಾರಕಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರವಸೇನ ಪನ್ನರಸೀ, ಸಙ್ಘುಪೋಸಥೋ, ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇ ಉಪೋಸಥೇ। **ಸಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಾ ಚ ಆವಾಸಾ**ತಿ "ಯಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥೇ ಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ। ಇಧ "ಅನಾವಾಸಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಾ ನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹಿ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಾ"ತಿ ಚ **ನ ಗನ್ತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ"ತಿ ಚ ಸೇಸೋ। **"ಅನಾವಾಸೋ"**ತಿ ಉದೋಸಿತಾದಯೋ ವುತ್ತಾ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪೋಸಥೇ ಸಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಾ ನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹಿ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ವಾ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ **ಕುದಾಚನಂ** ಕದಾಚಿಪಿ ನ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೯೮. ಯಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ಪನ ಉಪೋಸಥೇ ಕಿಚ್ಚಂ ಸಚೇ ವತ್ತತಿ, ಸೋ ಆವಾಸೋ "ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಪಕಾಸಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಯತ್ಥ ಉಪೋಸಥೋ ನ ವತ್ತತಿ, ಸೋ ಸನ್ತೇಸುಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ನಾಮಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೫೯೯. ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಪಯೋಜನಂ, ತಪ್ಪಸಙ್ಗೇನ ಪವಾರಣಾಯ ಚ ನಿದ್ಧಾರೇತುಕಾಮತಾಯಾಹ **"ಉಪೋಸಥೋ ಕಿಮತ್ಥಾಯಾ"**ತಿಆದಿ।

೧೬೦೦. ಪಟಿಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾತಿ ನಿವಾರೇಯ್ಯ। **ಅದೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಕೋಪೇತುಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

೧೬೦೧. ಸೋ ಚಾತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಚತುವಗ್ಗಾದಿಪ್ಪಭೇದೇನ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಸೋ ಸಙ್ಘೋ ಚ। ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ **ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಂ ವಸೇನ ಪರಿದೀಪಿತೋ,** ನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಾದೀನಂ ಕಾತುಂ ಅಯುತ್ತತಾದಸ್ಸನವಸೇನ।

೨೯೦೧. ಚತುವಗ್ಗಾದಿಭೇದನಿಬನ್ಧನಂ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪವಾರಣ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಪವಾರಣಞ್ಚ ತಥಾ ಅಬ್ಭಾನಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಚತುವಗ್ಗೇನ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೯೦೩. ಮಜ್ಝದೇಸೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾ **ಮಜ್ಝದೇಸೂಪಸಮ್ಪದಾ,** ತಂ। ಅಬ್ಭಾನಂ, ಮಜ್ಝದೇಸೂಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ವಿನಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗೇನ **ಸಬ್ಬಂ** ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೯೦೪. ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ನ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದ್ವೇ ಪಟಿಸೇಧಾ ಪಕತತ್ಥಂ ಗಮಯನ್ತೀತಿ। ವೀಸತಿವಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಭಾವೇ ಕಿಮತ್ಥಂ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಣನ್ತಿ ಆಹ **"ಊನೇ ದೋಸೋತಿ ಞಾಪೇತುಂ, ನಾಧಿಕೇ ಅತಿರೇಕತಾ"**ತಿ। ಯಥಾವುತ್ತೇ ಚತುಬ್ಬಿಧೇ ಸಙ್ಘೇ ಗಣನತೋ **ಊನೇ ದೋಸೋ** ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೇ ದೋಸೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಞಾಪೇತುಂ **ಅತಿರೇಕತಾ ದಸ್ಸಿತಾ,** ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಗ್ಗಸಙ್ಘೋ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೯೦೫. ಚತುವಗ್ಗೇನ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಪಕತತ್ತಾವ ಚತ್ತಾರೋ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾತಿ ದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಾ ಪಕತತ್ತಾ ಛನ್ದಾರಹಾತಿ ಸೇಸೋ। **ಪಕತತ್ತಾ**ತಿ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ ಚೇವ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅನಜ್ಝಾಪನ್ನಾ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಸೇಸೇಸು ಚಾ**ತಿ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದೀಸುಪಿ।

೨೯೦೭. ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅಸಂವಾಸಪುಗ್ಗಲಂ ಗಣಪೂರಂ ಕತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ದುಕ್ಕಟಮೇವ, ಕತಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೯೦೮. **ಪರಿವಾಸಾದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ತತ್ರಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾಸಾದೀಸು ಠಿತಂ। **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕತಂ ಕುಪ್ಪತಿ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಅನುವತ್ತೇತಿ। **ಸೇಸಂ ತೂ**ತಿ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮಂ । **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ತೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಯೋ ಗಣಪೂರಕೇ ಕತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೬೦೮. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ವುತ್ತಾತಿ ಸೇಸೋ। **ಪಚ್ಛಿಮಾ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ನಿದಸ್ಸನೇ। **ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾತಿ** ವಸ್ಸೂಪಗಮನಾ। ಆಲಯೋ, ವಚೀಭೇದೋ ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ ಉಪಗಚ್ಛತಾತಿ ಇಮಿನಾ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಪ್ಪಕಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಉಪಗಚ್ಛತಾ ಆಲಯೋ ಕತ್ತಬ್ಬೋ, ವಚೀಭೇದೋ ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಚ ಸೇನಾಸನೇ ಅಸತಿ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತಂ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಸೇನಾಸನೇ ಸತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ಚ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ಚ ವಚೀಭೇದೋ ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೦೯. ಜಾನಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ಅನುಪಗಚ್ಛತೋ ವಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಮಾಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಪುರಿಮಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಚರನ್ತಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಚಾರಿಕ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಪುರಿಮಂ ವಾ **ತೇಮಾಸಂ** ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ **ತೇಮಾಸಂ** ಅವಸಿತ್ವಾವ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಮಾಸ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಯಥಾಹ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ ಅವಸಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೫)।

೧೬೧೦. **ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸುಸಿರೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಸುದ್ಧೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ - "ರುಕ್ಖಸುಸಿರೇತಿ ಏತ್ಥ ಸುದ್ಧೇ ರುಕ್ಖಸುಸಿರೇಯೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಹನ್ತಸ್ಸ ಪನ ರುಕ್ಖಸುಸಿರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪದರಚ್ಛದನಂ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪವಿಸನದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। **"ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸುಸಿರೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ರುಕ್ಖೇಕದೇಸೋ ವಿಟಪೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ, ಸೋಪಿ ಸುದ್ಧೋವ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ - "ರುಕ್ಖವಿಟಭಿಯಾತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಸುದ್ಧೇ ವಿಟಪಮತ್ತೇ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಹಾವಿಟಪೇ ಪನ ಅಟ್ಟಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪದರಚ್ಛದನಂ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೩)।

"ಛತ್ತೇತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಚತೂಸು ಥಮ್ಭೇಸು ಛತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಆವರಣಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಛತ್ತಕುಟಿಕಾ ನಾಮೇಸಾ ಹೋತಿ। **ಚಾಟಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಮಹನ್ತೇನ ಕಪಲ್ಲೇನ ಛತ್ತೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಕುಟಿಂ ಕತ್ವಾವ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಏವಮಕತಾಸು ಸುದ್ಧಛತ್ತಚಾಟೀಸು ನಿವಾರಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಛವಕುಟೀತಿ** ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚಾದಯೋ ವುತ್ತಾ। ಯಥಾಹ - "ಛವಕುಟಿಕಾ ನಾಮ ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚಾದಿಭೇದಾ ಕುಟಿ, ತತ್ಥ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೩)।

ಸುಸಾನೇ ಪನ ಅಞ್ಞಂ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಛವಸರೀರಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಛಾರಿಕಾಯ, ಅಟ್ಠಿಕಾನಞ್ಚ ಅತ್ಥಾಯ ಕುಟಿಕಾ ಕರೀಯತೀ"ತಿ **ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಛವಕುಟಿ ವುತ್ತಾ। "ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋತಿ ಕಸಿಕುಟಿಕಾಪಾಸಾಣಘರನ್ತಿ ಲಿಖಿತ"ನ್ತಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೦೩) **ವಜಿರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರೋ**। ಚತುನ್ನಂ ಪಾಸಾಣಾನಂ ಉಪರಿ ಪಾಸಾಣಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತೋ ಗೇಹೋಪಿ **"ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ದೀಘೇ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಮಜ್ಝೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಟನಿಯೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ತಸ್ಸ ಇದಂ ಉಪರಿ, ಇದಂ ಹೇಟ್ಠಾತಿ ನತ್ಥಿ, ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ಥತೋಪಿ ತಾದಿಸೋವ ಹೋತಿ, ತಂ ಸುಸಾನೇ, ದೇವಟ್ಠಾನೇ ಚ ಠಪೇನ್ತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ **ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋ** ನಾಮ।

೧೬೧೧. "ಸತಿ ಪಚ್ಚಯವೇಕಲ್ಲೇ, ಸರೀರಾಫಾಸುತಾಯ ವಾ"ತಿ ಅವಸೇಸನ್ತರಾಯಾನಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ **"ಅನ್ತರಾಯೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ರಾಜನ್ತರಾಯಾದಿ ದಸವಿಧೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೬೧೨-೪. "ಅನುಜಾನಾಮಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಗನ್ತುಂ, ಪಗೇವ ಪಹಿತೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ಮಾತುಯಾ ಚ ಪಿತುಸ್ಸ ಚಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೮) ವುತ್ತನಯಂ

ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “**ಮಾತಾಪಿತೂನ**”ನ್ತಿಆದಿ।

ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವಾ ನೇಸಂ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ವಾ ನೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಗಿಲಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ವಾ ತದುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಭತ್ತಾದಿಂ ಪರಿಯೇಸನತ್ಥಂ ವಾ ನೇಸಂ ಭತ್ತಾದಿಂ ಪರಿಯೇಸನತ್ಥಂ ವಾ ತಥಾ ನೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ **ಅನಭಿರತಂ** ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಂ ಅಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೂಪಕಾಸೇಸ್ಸಂ ವಾ ವೂಪಕಾಸಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ **ತಸ್ಸ** ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ **ಉಟ್ಠಿತಂ** ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ವಿವೇಚೇಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ವಿವೇಚಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ ತಥಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಿನೋದೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ ವಿನೋದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ ಏವಂ ವಿನಯಞ್ಞುನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ ಅಪೇಸಿತೇಪಿ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಪಗೇವ ಪಹಿತೇತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭತ್ತಾದೀತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಯೇಸನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಥಾಹ - “ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿಲಾನಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ”ತಿ। **ವೂಪಕಾಸೇಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವಿನೋದೇಸ್ಸಾಮಹನ್ತಿ ವಾತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ “ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ಸೋ ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ದೂತಂ ಪಹಿಣೇಯ್ಯ ‘ಅಹಞ್ಹಿ ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ಪರಿವಾಸಾರಹೋ, ಆಗಚ್ಛನ್ತು ಭಿಕ್ಖೂ, ಇಚ್ಛಾಮಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತ’ನ್ತಿ। ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ, ಪಗೇವ ಪಹಿತೇ ‘ಪರಿವಾಸದಾನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವೇಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಗಣಪೂರಕೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’”ತಿಆದಿನಯಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೩) ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠಿತೇನೇವ “ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಆಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ಹೋತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೨೯೦೫. “ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕರತ್ತಿಚ್ಛೇದವಿನಿಚ್ಛಯೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತೇನೇತ್ಥಾ”**ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚಾಧಿಕಾರೇ। ಅಯಂ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೯೦೬. **“ಅಸುಕಂ ನಾಮ ದಿವಸ”**ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಿಮನ್ತನಾಕಾರಂ ವಕ್ಖತಿ। **ಪುಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಠಮಂ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ - “ಸಚೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಹಾವಾಸೇ ಪಠಮಂಯೇವ ಕತಿಕಾ ಕತಾ ಹೋತಿ ‘ಅಸುಕದಿವಸಂ ನಾಮ ಸನ್ನಿಪತಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ, ನಿಮನ್ತಿತೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೯)। “ಉಪಾಸಕೇಹಿ ‘ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ದಿವಸೇ ದಾನಾದೀನಿ ಕರೋಮ, ಸಬ್ಬೇ ಏವ ಸನ್ನಿಪತನ್ತೂ’ತಿ ಕತಿಕಾಯಪಿ ಕತಾಯ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನಿಮನ್ತಿತೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ ಕೇಚಿ।

೨೯೦೭. **ಭಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಚೀವರಭಣ್ಡಂ। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಹಿಣನ್ತೀ**ತಿ ಚೀವರಧೋವನಾದಿಕಮ್ಮೇನ ಪಹಿಣನ್ತಿ। ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಆಣತ್ತಿಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅನವಜ್ಜಕಿಚ್ಚೇನ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಇಮಿನಾವ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ।

೨೯೦೮. **ಉದ್ದೇಸಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಪಾಳಿವಾಚನಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪರಿಪುಚ್ಛಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಗರೂನ**ನ್ತಿ ಅಗಿಲಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ। **ಗನ್ತುಂ ಲಭತೀ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಂ ಲಭತಿ। **ಪುಗ್ಗಲೋ**ತಿ ಪಕರಣತೋ ಭಿಕ್ಖುಂಯೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೬೧೯. **ಆಚರಿಯೋತಿ** ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ನಿವಾರಿತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। "ಸಚೇ ಪನ ನಂ ಆಚರಿಯೋ 'ಅಜ್ಜ ಮಾ ಗಚ್ಛಾ'ತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೇ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಹೋತೀತಿ ಪರಿದೀಪಿತಾ"**ತಿ। **ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೇ**ತಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದನಿಮಿತ್ತಂ। "ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೇ"ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ವದನ್ತಿ, ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗತಂ ನಂ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇಯೇವ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸಚೇ ಆಚರಿಯೋ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವದತಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ಪನ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಬಹಿದ್ಧಾ ವೀತಿನಾಮಿತತ್ತಾ।

೧೬೨೦. **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಞಾತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಞಾತಿಜನಸ್ಸ। **"ಗಚ್ಛತೋ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೇಸಞಾತಿಕೇಹಿ "ಮಯಂ ಗಿಲಾನಾ ಭದನ್ತಾನಂ ಆಗಮನಂ ಇಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಚ "ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇಹಿ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನಂ ಇಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಚ ಏವಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನಿದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದೂತೇ ವಾ ಪೇಸಿತೇ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗಚ್ಛತೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾಹ "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಞಾತಕೋ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಹಿತೇ, ನ ತ್ವೇವ ಅಪ್ಪಹಿತೇ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೯) ಚ "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಾಸಕೇನ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಾಪಿತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಇಚ್ಛಾಮಿ ದಾನಞ್ಚ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಪಸ್ಸಿತುನ್ತಿ। ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಹಿತೇ, ನ ತ್ವೇವ ಅಪ್ಪಹಿತೇ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೮) ಚ।

೧೬೨೧. "ಅಹಂ ಗಾಮಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಜ್ಜೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಆಗಚ್ಛಂ** ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಚೇ ಪಾಪುಣಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೇವ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಜ್ಜೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಚೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ಹೋತಿ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋಪಿ ನ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೬೨೨. **ವಜೇ**ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೩) ಗೋಪಾಲಕಾನಂ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನೇ। **ಸತ್ಥೇ**ತಿ ಜಙ್ಘಸತ್ಥಸಕಟಸತ್ಥಾನಂ ಸನ್ನಿವಿಟ್ಠೋಕಾಸೇ। **ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಭಿಕ್ಖುನೋ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇ ಅನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಿ, ತೇಹಿ ವಿಯುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮನೇ ಪನ ಆಪತ್ತಿಯೇವ, ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ನ ಲಭತಿ।

ವಜಾದೀಸು ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಾಸಕಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ "ಕುಟಿಕಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸಚೇ ಕರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ನೋ ಚೇ ದೇನ್ತಿ, ಸಾಲಾಸಙ್ಖೇಪೇನ ಠಿತಸಕಟಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ತಮ್ಪಿ ಅಲಭನ್ತೇನ ಆಲಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸತ್ಥೇ ಪನ ಕುಟಿಕಾದೀನಂ ಅಭಾವೇ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಆಲಯಕರಣಮತ್ತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। **ಆಲಯೋ** ನಾಮ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತಂ।

ಸಚೇ ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೇಯೇವ ಸತ್ಥೇ ಪವಾರಣದಿವಸೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥೇವ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಸತ್ಥೋ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪತ್ಥಿತಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ। ಪತ್ಥಿತಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಅಥಾಪಿ ಸತ್ಥೋ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇಯೇವ ಅನ್ತರಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ವಿಪ್ಪಕಿರತಿ ವಾ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ಅಪ್ಪವಾರೇತ್ವಾ ತತೋ ಪರಂ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ನಾವಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನಾಪಿ ಕುಟಿಯಂಯೇವ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಲಭನ್ತೇ ಆಲಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ । ಸಚೇ ಅನ್ತೋತೇಮಾಸಂ ನಾವಾ ಸಮುದ್ದೇಯೇವ ಹೋತಿ, ತತ್ಥೇವ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಅಥ ನಾವಾ ಕೂಲಂ ಲಭತಿ, ಸಯಞ್ಚ ಪರತೋ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ನಾವಾಯ ಲದ್ಧಗಾಮೇಯೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ।

ಸಚೇಪಿ ನಾವಾ ಅನುತೀರಮೇವ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಚ ಪಠಮಂ ಲದ್ಧಗಾಮೇಯೇವ ವಸಿತುಕಾಮೋ, ನಾವಾ ಗಚ್ಛತು, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ವಜೇ, ಸತ್ಥೇ, ನಾವಾಯನ್ತಿ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ನತ್ಥಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇ ಆಪತ್ತಿ, ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ಲಭತಿ।

೧೯೧೩. **ಸತಿ ಪಚ್ಚಯವೇಕಲ್ಲೇ**ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಊನತ್ತೇ ಸತಿ। **ಸರೀರಾಫಾಸುತಾಯ ವಾ**ತಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಅಫಾಸುತಾಯ ಆಬಾಧೇ ವಾ ಸತಿ। **ವಸ್ಸಂ ಛೇತ್ವಾಪಿ ಪಕ್ಕಮೇ**ತಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಯಥಾಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಸ್ಸಂ ಅಛೇತ್ವಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಕಾರಣೇ ಸತಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೯೧೪. **ಯೇನ ಕೇನನ್ತರಾಯೇನಾ**ತಿ ರಾಜನ್ತರಾಯಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ। **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ವಸ್ಸಂ ನೋಪಗತೋ, ತೇನಾಪಿ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೇನ ವಾಪಿ **ದುತಿಯಾ** ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೧೫-೬. **ಸತ್ತಾಹ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **"ವೀತಿನಾಮೇತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಿ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಏವ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ ಚೇ। ಯೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಯೋ ಚ ವೀತಿನಾಮೇತಿ, **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ**। **ಪುರಿಮಾಪಿ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಅನುಪಗತತ್ತಾ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸತ್ತಾ ಚ ಪುರಿಮಾಪಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ ನ ಲಭತಿ। ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಉಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೇ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಚ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದೇ ಅಸಚ್ಚಾಪನೇ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಕತಮಾತಿ ಆಹ **"ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಏತಸ್ಸೇವ ವಿಸಂವಾದೇ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಇತರೇಸಮ್ಪಿ ಪಟಿಸ್ಸವಾನಂ ವಿಸಂವಾದೇ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಯಥಾಹ - "ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಚ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ 'ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಥಾ'ತಿ ಏತಸ್ಸೇವ ಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದೇ ಆಪತ್ತಿ, 'ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥ, ಉಭೋಪಿ ಮಯಂ ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮ, ಏಕತೋವ ಉದ್ದಿಸಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಏವಮಾದಿನಾಪಿ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದೇ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೭)। ತಞ್ಚ ಖೋ ಪಟಿಸ್ಸವಕಾಲೇ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ವಿಸಂವಾದನಪಚ್ಚಯಾ ಹೋತಿ। ಪಠಮಂ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ವಿಸಂವಾದೇನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಯುಜ್ಜತಿ।

೧೯೧೭. "ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತದಹೇವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ನಿವತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ, "ಕೋ ವಾದೋ ವಸಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಗಚ್ಛತೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ **"ನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪನಾರುಣ"**ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪನಾರುಣ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೯೧೮. **ವಸಿತ್ವಾ**ತಿ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ವಸಿತ್ವಾ। ಯಥಾ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗಚ್ಛತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ, ತಥಾ ಗತಟ್ಠಾನತೋ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗಚ್ಛತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ। "ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ** ಸತ್ತಮಾರುಣೇನ ಪಟಿಬದ್ಧದಿವಸಂ ಸತ್ತಮೇನ ಅರುಣೇನೇವ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮಅರುಣಬ್ಭನ್ತರೇ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮಂ ಅರುಣಂ ಬಹಿ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಪರಂ, ನ ಸತ್ತಮಅರುಣಸ್ಸೇವ ತತ್ಥ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಭಾವದಸ್ಸನಪರನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ **ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನಅಟ್ಠಕಥಾಯ,** ಸೀಹಳಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಚ ತಥಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ।

೧೬೧೯. "ನೋಪೇತಿ ಅಸತಿಯಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, **ನೋಪೇತೀತಿ** "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ವಚೀಭೇದೇನ ನ ಉಪಗಚ್ಛತಿ।

೧೬೨೦. ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಸಮತ್ಥೇತುಮಾಹ **"ನ ದೋಸೋ ಕೋಚಿ ವಿಜ್ಜತೀ"**ತಿ।

೧೬೨೧. "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಚನೇ **ನಿಚ್ಛಾರಿತೇ** ಏವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ನಿಚ್ಛಾರಿತೇವ ತಿಕ್ಖತ್ತು"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಕ್ಕಂಸವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಸಕಿಂ, ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ನಿಚ್ಛಾರಿತೇಪಿ ವಸ್ಸೂಪಗತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ। ಯಥಾಹ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀತಿ ಸಕಿಂ ವಾ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪)।

೧೬೨೨. ನವಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಗಚ್ಛತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಆದಿಂ ತು ನವಮಿಂ ಕತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। ನವಮಿಂ ಪಭುತಿ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ, ನವಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನೇವ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪವಾರಣದಿವಸೇಪಿ ತದಹೇವ ಆಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಟ್ಠಾನಂ ಪವಾರಣತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಲಬ್ಭಮಾನೇನ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಪವಾರೇತ್ವಾ ಪನ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಪವಾರಣಾಯ ತಂದಿವಸಸನ್ನಿಸ್ಸಿತತ್ತಾ"ತಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೦೭) ಹಿ **ವಜಿರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರೋ**। ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಚ್ಛತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ದೋಸೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೩೩. **"ಪವಾರಣಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಚಾತುದ್ದಸೀ"ತಿಆದೀಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ದಿನೇ ಕಾತಬ್ಬಾ ಪವಾರಣಾ ಅಭೇದೋಪಚಾರೇನ ತಥಾ ವುತ್ತಾ। **ಸಾಮಗ್ಗೀ** ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವುತ್ತಸರೂಪಾವ। ಸಾಮಗ್ಗಿಪವಾರಣಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಚ ಪಠಮಂ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಕತ್ತಿಕಚಾತುಮಾಸಿಪುಣ್ಣಮಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಕಾತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಪುರೇ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ತೇವಾಚೀ ದ್ವೇಕವಾಚೀ**ತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ...ಪೇ॰... ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಏಕವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಂ ತಂ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾ ಪವಾರಣಾ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೯೩೪. **ತೀಣಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ, ಅನ್ತೇನೇವ ಪವಾರಯೇ**ತಿ "ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪವಾರಣಕಮ್ಮಾನಿ, ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ ಪವಾರಣಕಮ್ಮಂ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ ಪವಾರಣಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೨) ವತ್ವಾ "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಯದಿದಂ ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ ಪವಾರಣಕಮ್ಮಂ, ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಂ ಪವಾರಣಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ...ಪೇ॰... ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯದಿದಂ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ ಪವಾರಣಕಮ್ಮಂ, ಏವರೂಪಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪವಾರಣಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೨) ತೀಣಿ ಅಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ ಪವಾರಣಕಮ್ಮಾನಿ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತೇನ ಚತುತ್ಥೇನ ಪವಾರಣಕಮ್ಮೇನ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸ ವಿಭಾಗೇಕದೇಸಂ "ಪಞ್ಚ ಯಸ್ಮಿಂ ಪನಾವಾಸೇ"ತಿಆದಿನಾ ವಕ್ಖತಿ।

೧೯೩೫. **ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ –

"ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
ಪವಾರಣಾಯ ಏತಾನಿ, 'ಪುಬ್ಬಕರಣ'ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

"ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
ಪವಾರಣಾಯ ಏತಾನಿ, 'ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ'ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ –

ವುತ್ತಂ ನವವಿಧಂ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ।

ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇತಿ –

"ಪವಾರಣಾ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ,
ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ,
'ಪತ್ತಕಲ್ಲ'ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ –

ವುತ್ತೇ ಚತುಬ್ಬಿಧೇ ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮೋಧಾನಿತೇ ಪರಿಸಮಾಪಿತೇ।

ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೦) ಏವಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕವಸೇನ ಚ "ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚ ದಾನಾದಿಕರಣೇನ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ರತ್ತಿಯಾ

ಖೇಪಿತಾಯ ಚ ರಾಜಾದಿಅನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ ಚ ತದನುರೂಪತೋ "ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ, ಏಕವಾಚಿಕಂ, ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ , ತಾಸಂ ವಿಸೇಸೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ದಸ್ಸಿತೋಯೇವ। ಯಥಾಹ –

> "ಏವಞ್ಹಿ ವುತ್ತೇ ತೇವಾಚಿಕಞ್ಚ ದ್ವೇವಾಚಿಕಞ್ಚ ಏಕವಾಚಿಕಞ್ಚ ಪವಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। 'ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ತೇವಾಚಿಕಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಅಞ್ಞಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, 'ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ದ್ವೇವಾಚಿಕಞ್ಚ ತೇವಾಚಿಕಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ, ಏಕವಾಚಿಕಞ್ಚ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತಿ। 'ಏಕವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಏಕವಾಚಿಕದ್ವೇವಾಚಿಕತೇವಾಚಿಕಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ। 'ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕ'ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೦)।

ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಥೇರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ "ಸಙ್ಘಂ, ಆವುಸೋ, ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಆವುಸೋ, ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ…ಪೇ॰… ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೦) ವುತ್ತನಯೇನ ಕಾತಬ್ಬಾ। ನವಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ…ಪೇ॰… ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೦) ವುತ್ತನಯೇನ ಕಾತಬ್ಬಾ।

೨೬೩೬. ಥೇರೇಸು ಪವಾರೇನ್ತೇಸು ಯೋ ಪನ ನವೋ, ಸೋ ಸಯಂ ಯಾವ ಪವಾರೇತಿ, ತಾವ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೩೭. ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ತಯೋಪಿ ವಾ **ಏಕಾವಾಸೇ** ಏಕಸೀಮಾಯಂ ವಸನ್ತಿ ಚೇ, **ಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ** "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೬) ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪವಾರೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಥೇರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತೇ ತಯೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಮಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೬) ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ನವೇನಪಿ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ , ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ।

೨೬೩೮. **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪವಾರೇಯ್ಯುಂ, ವಿನಾ ಞತ್ತಿಂ ದುವೇ ಜನಾ**। ತೇಸು ಥೇರೇನ "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೭) ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ನವೇನಪಿ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ…ಪೇ॰… ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ।

ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾ ಚಾತುದ್ದಸೀ”ತಿ ವಾ “ಪನ್ನರಸೀ”ತಿ ವಾ ವತ್ವಾ “ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ । ಯಥಾಹ “ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ ಹೋತಿ, ‘ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾ ಚಾತುದ್ದಸೀ’ತಿ, ಸಚೇ ಪನ್ನರಸಿಕಾ, ‘ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ’ತಿ ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೮), ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಾದಿಞತ್ತೀಸು ಚ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸೋ ಸೋ ವೋಹಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದೀಪಿತಮೇವ।

ಸೇಸಾ ಸಙ್ಘಪವಾರಣಾತಿ ಪಞ್ಚಹಿ, ಅತಿರೇಕೇಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾ ಪವಾರಣಾ ಸಙ್ಘಪವಾರಣಾ।

೧೬೩೯. **ಪವಾರಿತೇತಿ** ಪಠಮಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತೇ। **ಅನಾಗತೋತಿ** ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಚ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಚ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗತೋ। **ಅವುತ್ಥೋತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾವಣ್ಣನಾಯ** “ಅವುತ್ಥೋತಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೋ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ‘ಅವುತ್ಥೋ’ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ। ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ “ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೬೪೦-೧. ಯಸ್ಮಿಂ ಪನಾವಾಸೇ ಪಞ್ಚ ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಸಮಣಾ ವಸನ್ತಿ, ತೇ ತತ್ಥ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪವಾರಣಂ ಹರಿತ್ವಾನ ಸಚೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪವಾರೇನ್ತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸೇಸನ್ತಿ “ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗ”ನ್ತಿಆದಿಕಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪವಾರಣಾಧಿಕಾರೇ। **ಬುಧೋತಿ** ವಿನಯಧರೋ। **ಉಪೋಸಥೇ ವುತ್ತನಯೇನಾತಿ** ಉಪೋಸಥವಿನಿಚ್ಛಯೇ ವುತ್ತಕ್ಕಮೇನ। **ನಯೇತಿ** ಜಾನೇಯ್ಯ।

೧೬೪೨. **ಸಮ್ಪಾದೇತತ್ತನೋ ಸುಚಿನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ। **ಸಬ್ಬಂ ಸಾಧೇತೀತಿ** ಉಪೋಸಥಾದಿಸಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತಿ। **ನತ್ತನೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಂ ನ ನಿಪ್ಫಾದೇತಿ।

೧೬೪೩. **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ಸುಚಿಂ ನ ಸಾಧೇತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ। **ಕಿಚ್ಚಸಿದ್ಧತ್ಥಮೇವಿಧಾತಿ** ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮನಿಪ್ಫಜ್ಜನತ್ಥಂ ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಾದಿಪಕರಣೇ। **ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪವಾರಣಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಛನ್ದಂ ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ವಾ, ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಪವಾರಣ”ನ್ತಿ।

ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪವಾರಣಂ ದೇನ್ತೇನ ಸಚೇ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾದಿಹಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವತ್ತಬ್ಬೋ “ಛನ್ದಂ ದಮ್ಮಿ, ಛನ್ದಂ ಮೇ ಹರ, ಛನ್ದಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೫), “ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದಮ್ಮಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಹರ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೪), “ಪವಾರಣಂ ದಮ್ಮಿ, ಪವಾರಣಂ ಮೇ ಹರ, ಪವಾರಣಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹಿ, ಮಮತ್ಥಾಯ ಪವಾರೇಹೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೩)।

೧೬೪೪. “ಛನ್ದೋ ಏಕೇನಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಏಕೇನ ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಛನ್ದೋ ಹಾತಬ್ಬೋ, ತಥಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಹಾತಬ್ಬಾ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪವಾರಣಾ ಹಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಮ್ಪರಾಹಟೋ ಛನ್ದೋತಿ** ಬಹೂನಂ ವಾ ಏಕಸ್ಸ ವಾ ಛನ್ದಾದಿಹಾರಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಅನ್ತರಾ ಅಞ್ಞೇನ ಗಹಿತಾ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪವಾರಣಾ। **ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ** ಅನವಜ್ಜಭಾವಾಯ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಛನ್ದಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ ಅಗಮನೇನ ವಗ್ಗಭಾವಕರಣತೋ।

ಏತ್ಥ ಚ ಯಥಾ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಪಠಮವಲಯಂ ದುತಿಯವಲಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ತತಿಯಂ, ಏವಮಿಮೇಪಿ ಛನ್ದಾದಯೋ ದಾಯಕೇನ ಯಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ, ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾಸದಿಸತ್ತಾ “ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ। ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾಗ್ಗಹಣಞ್ಚೇತ್ಥ ಯಾಸಂ ಕಾಸಞ್ಚಿ ಸಙ್ಖಲಿಕಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೬೪೫-೬. ಛನ್ದಂ ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ವಾ ಪವಾರಣಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾದಿಹಾರಕೋ ಸಙ್ಘಮಪ್ಪತ್ವಾ ಸಚೇ ಸಾಮಣೇರಾದಿಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನೇಯ್ಯ ವಾ ವಿಬ್ಭಮೇಯ್ಯ ವಾ ಮರೇಯ್ಯ ವಾ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಛನ್ದಾದಿಭಾವಂ ನಾಹಟಂ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಪತ್ವಾ **ಏವಂ ಸಿಯಾ** ಸಾಮಣೇರಾದಿಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನನ್ತೋ, ವಿಬ್ಭನ್ತೋ, ಕಾಲಕತೋ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ **ಹಟಂ** ಆನೀತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ **ಸಾಮಣೇರಾದಿಭಾವಂ ವಾ ಪಟಿಜಾನೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಅಹಂ ಸಾಮಣೇರೋ"ತಿಆದಿನಾ ಭೂತಂ ಸಾಮಣೇರಾದಿಭಾವಂ ಕಥೇಯ್ಯ, ಪಚ್ಛಾ ಸಾಮಣೇರಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ಗಹಿತೋ।

೧೬೪೭. **ಸಙ್ಘಂ ಪತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ತಂತಂಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಪತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ಪಮಾದಂ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಂ ಪತ್ತೋ। **ಸುತ್ತೋ**ತಿ ನಿದ್ದೂಪಗತೋ। **ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಕೋ**ತಿ ಯಕ್ಖಾದೀಹಿ ವಿಕ್ಖೇಪಮಾಪಾದಿತಚಿತ್ತೋ। **ನಾರೋಚೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಛನ್ದಾದೀನಂ ಆಹಟಭಾವಂ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ಕಥೇತಿ। **ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಸಞ್ಚೇತೇತ್ವಾ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ ಅನಾದರಿಯೋ ನಾರೋಚೇತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ।

೧೬೪೮. **ಯೇ ತೇ**ತಿ ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ವಾ ನವಾ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಾ ವಾ। **ವಿಪಸ್ಸನಾ**ತಿ ಸಹಚರಿಯೇನ ಸಮಥೋಪಿ ಗಯ್ಹತಿ। ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಚ ಇಧ ತರುಣಾಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ತಸ್ಮಾ **ವಿಪಸ್ಸನಾಯುತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತರುಣಾಹಿ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರತ್ತಿನ್ದಿವ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಅತನ್ದಿತಾ**ತಿ ಅನಲಸಾ।

"ರತ್ತಿನ್ದಿವ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ರತ್ತಿ**-ಸದ್ದೇನ ರತ್ತಿಯಾಯೇವ ಗಹಣಂ, ಉದಾಹು ಏಕದೇಸಸ್ಸಾತಿ ಆಹ **"ಪುಬ್ಬರತ್ತಾಪರರತ್ತ"**ನ್ತಿ। ಪುಬ್ಬಾ ಚ ಸಾ ರತ್ತಿ ಚಾತಿ **ಪುಬ್ಬರತ್ತಿ,** ಪಠಮಯಾಮೋ, ಅಪರಾ ಚ ಸಾ ರತ್ತಿ ಚಾತಿ **ಅಪರರತ್ತಿ,** ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೋ, ಪುಬ್ಬರತ್ತಿ ಚ ಅಪರರತ್ತಿ ಚಾತಿ ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೇ ಸಮಾಸನ್ತೇ ಅ-ಕಾರಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ **"ಪುಬ್ಬರತ್ತಾಪರರತ್ತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಧಾಪಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಕಾಯದರಥವೂಪಸಮನತ್ಥಾಯ ಸುಪನಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ತಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಸು ನಿರನ್ತರಭಾವನಾನುಯೋಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಮೇವ ವುತ್ತಂ। ವಿಪಸ್ಸನಾ ಪರಾಯನಾ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾವ ಪರಂ ಅಯನಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಏತೇಸನ್ತಿ **ವಿಪಸ್ಸನಾಪರಾಯನಾ,** ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೬೪೯. ಲದ್ಧೋ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಯೇಹಿ ತೇ **ಲದ್ಧಫಾಸುವಿಹಾರಾ,** ತೇಸಂ। **ಫಾಸುವಿಹಾರೋ**ತಿ ಚ ಸುಖವಿಹಾರಸ್ಸ ಮೂಲಕಾರಣತ್ತಾ ತರುಣಾ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಪಟಿಲದ್ಧತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿಯಾ ನ ಪರಿಹಾನೀ**ತಿ ಪರಿಹಾನಿ ನಾಮ ಏವಂ ಕತೇ ನ ಭವೇಯ್ಯ।

ಕತ್ತಿಕಮಾಸಕೇತಿ ಚೀವರಮಾಸಸಙ್ಖಾತೇ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಪವಾರಣಾಯ ಸಙ್ಗಹೋ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **"ಸಙ್ಗಾಹೋ"**ತಿ ದೀಘೋ ಕತೋ, ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹೋ ವುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ –

> "ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹೋ ಚ ನಾಮಾಯಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನಂ ಥಾಮಗತಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾನಂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದೀನಞ್ಚ ನ ದಾತಬ್ಬೋ। ತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಲಾಭಿನೋ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ವಾ ಹೋನ್ತು, ಉಪಡ್ಢಾ ವಾ, ಏಕಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ, ಏಕಸ್ಸಪಿ ವಸೇನ ದಾತಬ್ಬೋಯೇವ। ದಿನ್ನೇ ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹೇ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪರಿಹಾರೋವ ಹೋತಿ, ಆಗನ್ತುಕಾ ತೇಸಂ ಸೇನಾಸನಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ತೇಹಿಪಿ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೇಹಿ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಪವಾರೇತ್ವಾ ಪನ ಅನ್ತರಾಪಿ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿತುಂ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೧)।

ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹಸ್ಸ ದಾನಪ್ಪಕಾರೋ ಪನ **ಪಾಳಿತೋ** ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೬೫೦. ಏಳಕಾ ಚ ಅಜಾ ಚ ಮಿಗಾ ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಪಸೂನಂ ದ್ವನ್ದೇ ಏಕತ್ತನಪುಂಸಕತ್ತಸ್ಸ ವಿಭಾಸಿತತ್ತಾ ಬಹುವಚನನಿದ್ದೇಸೋ। ಏಳಕಾನಞ್ಚ ಅಜಾನಞ್ಚ ಮಿಗಾನಂ ರೋಹಿತೇಣಿಕುರುಙ್ಗಾನಞ್ಚ। ಪಸದಾ ಚ ಮಿಗಮಾತಾ ಚ **ಪಸದಮಿಗಮಾತಾ,** "ಪಸದಮಿಗಮಾತುಯಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **"ಪಸದ"**ನ್ತಿ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ। ಪಸದಮಿಗಮಾತುಯಾ ಚ ಚಮ್ಮಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಮಿಗಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಹಿತಾನಮೇವೇತ್ಥ ವಿಭಾಗದಸ್ಸನಂ **"ರೋಹಿತೇಣೀ"**ತಿಆದಿ। **ರೋಹಿತಾ**ದಯೋ ಮಿಗವಿಭಾಗವಿಸೇಸಾ।

೨೬೫೧. ಏತೇಸಂ ಯಥಾವುತ್ತಸತ್ತಾನಂ ಚಮ್ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಚಮ್ಮಂ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯಾ ವತ್ಥುಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಚ -

> "ಮಕ್ಕಟೋ ಕಾಳಸೀಹೋ ಚ, ಸರಭೋ ಕದಲೀಮಿಗೋ।
> ಯೇ ಚ ವಾಳಮಿಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯) -

ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚಮ್ಮಮಾಹ। **ಮಕ್ಕಟೋ** ನಾಮ ಸಾಖಮಿಗೋ। **ಕಾಳಸೀಹೋ** ನಾಮ ಮಹಾಮುಖವಾನರಜಾತಿಕೋ। **ವಾಳಮಿಗಾ** ನಾಮ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಯೋ। ಯಥಾಹ - "ತತ್ಥ ವಾಳಮಿಗಾತಿ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಅಚ್ಛತರಚ್ಛಾ, ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಏತೇಯೇವ, ಯೇಸಂ ಪನ ಚಮ್ಮಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವುತ್ತಂ, ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಗೋಮಹಿಂಸಸ್ಸಮಿಳಾರಾದಯೋಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ 'ವಾಳಮಿಗಾ'ತ್ವೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ಥವಿಕಾ ಚ ಉಪಾಹನಾ ಚ **ಥವಿಕೋಪಾಹನಂ। ಅಮಾನುಸಂ** ಮನುಸ್ಸಚಮ್ಮರಹಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಚಮ್ಮಂ ಥವಿಕೋಪಾಹನೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ಥವಿಕಾ**ತಿ ಉಪಾಹನಾದಿಕೋಸಕಸ್ಸ ಗಹಣಂ। ಯಥಾಹ "ಮನುಸ್ಸಚಮ್ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಚಮ್ಮೇನ ಉಪಾಹನಾ ವಟ್ಟತಿ। ಉಪಾಹನಾಕೋಸಕಸತ್ಥಕಕೋಸಕಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸಕೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯)।

೨೬೫೨. "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ವಚನತೋ **"ವಟ್ಟನ್ತಿ ಮಜ್ಝಿಮೇ ದೇಸೇ, ನ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮಜ್ಝಿಮೇ ದೇಸೇ**ತಿ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಗಜಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ವುತ್ತಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ। **ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ**ತಿ ಚತುಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹುಪಟಲಾ ಉಪಾಹನಾ। ಯಥಾಹ - "ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾತಿ ಚತುಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೫)। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನ್ತೋಆರಾಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕರಣತೋ "ಸಬ್ಬೇಸ"ನ್ತಿ ಲಬ್ಭತಿ, ಗಿಲಾನಾನಮಿತರೇಸಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಚಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಆರಾಮೇ, ಬಹಿ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ। **ರೋಗಿನೋ**ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೫೩. ಪುಟಬದ್ಧಾ ಖಲ್ಲಕಬದ್ಧಾಚಾತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ವಿಸೇಸೋ ಪನೇತಾಸಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ** ವುತ್ತೋ "ಪುಟಬದ್ಧಾತಿ ಯೋನಕಉಪಾಹನಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಯಾ ಯಾವಜಙ್ಘತೋ ಸಬ್ಬಪಾದಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ। ಖಲ್ಲಕಬದ್ಧಾತಿ ಪಣ್ಹಿಪಿಧಾನತ್ಥಂ ತಲೇ ಖಲ್ಲಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕತಾ"ತಿ। **ಪಾಲಿಗುಣ್ಠಿಮಾ** ಚ "ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತ್ವಾ ಕತಾ, ಯಾ ಉಪರಿ ಪಾದಮತ್ತಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ನ ಜಙ್ಘ"ನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ದಸ್ಸಿತಾವ। **ತೂಲಪುಣ್ಣಾ**ತಿ ತೂಲಪಿಚುನಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕತಾ।

ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಾ **ಸಬ್ಬನೀಲಾ,** ಸಾ ಆದಿ ಯಾಸಂ ತಾ **ಸಬ್ಬನೀಲಾದಯೋ। ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಹಾನಾಮರತ್ತಪರಿಯನ್ತಾನಂ ಗಹಣಂ। ಏತಾಸಂ ಸರೂಪಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ** ವುತ್ತಂ "ನೀಲಿಕಾ ಉಮಾಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾ ಹೋತಿ, ಪೀತಿಕಾ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾ, ಲೋಹಿತಿಕಾ ಜಯಸುಮನಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾ, ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಞ್ಜಿಟ್ಠವಣ್ಣಾ ಏವ, ಕಣ್ಹಾ ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಾ, ಮಹಾರಙ್ಗರತ್ತಾ ಸತಪದಿಪಿಟ್ಠಿವಣ್ಣಾ, ಮಹಾನಾಮರತ್ತಾ ಸಮ್ಭಿನ್ನವಣ್ಣಾ ಹೋತಿ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸವಣ್ಣಾ। **ಕುರುನ್ದಿಯಂ** ಪನ 'ಪದುಮಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೬)। **ಸಬ್ಬನೀಲಾದಯೋಪಿ ಚಾತಿ ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ನೀಲಾದಿವದ್ಧಿಕಾನಂ ಗಹಣಂ।

೨೬೫೪. ಚಿತ್ರಾತಿ ವಿಚಿತ್ರಾ। **ಮೇಣ್ಡವಿಸಾಣೂಪಮವದ್ಧಿಕಾತಿ** ಮೇಣ್ಡಾನಂ ವಿಸಾಣಸದಿಸವದ್ಧಿಕಾ, ಕಣ್ಣಿಕಟ್ಠಾನೇ ಮೇಣ್ಡಸಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇ ವದ್ಧೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಮೇಣ್ಡವಿಸಾಣೂಪಮವದ್ಧಿಕಾ"ತಿ ಇದಂ ಅಜವಿಸಾಣೂಪಮವದ್ಧಿಕಾನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। **ಮೋರಸ್ಸ ಪಿಞ್ಛೇನ ಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾತಿ** ತಲೇಸು ವಾ ವದ್ಧೇಸು ವಾ ಮೋರಪಿಞ್ಛೇಹಿ ಸುತ್ತಕಸದಿಸೇಹಿ ಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾ। ಉಪಾಹನಾ ನ ಚ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೫೫. ಮಜ್ಜಾರಾತಿ ಬಿಳಾರಾ। **ಕಾಳಕಾ** ರುಕ್ಖಕಣ್ಟಕಾ। **ಊಲೂಕಾ** ಪಕ್ಖಿಬಿಳಾಲಾ। **ಸೀಹಾತಿ** ಕೇಸರಸೀಹಾದಯೋ ಸೀಹಾ। **ಉದ್ದಾತಿ** ಚತುಪ್ಪದಜಾತಿಕಾ। **ದೀಪೀ** ಸದ್ದಲಾ। **ಅಜಿನಸ್ಸಾತಿ** ಏವಂನಾಮಿಕಸ್ಸ। **ಪರಿಕ್ಖಟಾತಿ** ಉಪಾಹನಪರಿಯನ್ತೇ ಚೀವರೇ ಅನುವಾತಂ ವಿಯ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಚಮ್ಮಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಾ।

೨೬೫೬. ಸಚೇ ಈದಿಸಾ ಉಪಾಹನಾ ಲಭನ್ತಿ, ತಾಸಂ ವಳಞ್ಜನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪುಟಾದಿಂ ಅಪನೇತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। ಪುಟಾದಿಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ವಾ ಉಪಾಹನಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮಕತ್ವಾ ಲದ್ಧನೀಹಾರೇನೇವ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಯಥಾಹ - "ಏತಾಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಚೇ ತಾನಿ ಖಲ್ಲಕಾದೀನಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾ ಹೋನ್ತಿ ವಳಞ್ಜಿತುಂ, ವಳಞ್ಜೇತಬ್ಬಾ, ತೇಸು ಪನ ಸತಿ ವಳಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೬)।

ವಣ್ಣಭೇದಂ ತಥಾ ಕತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಏಕದೇಸೇನಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। "ಸಬ್ಬಸೋ ವಾ"ತಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೋ ವಾ ಏಕದೇಸೇನ ವಾ ವಣ್ಣಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬನೀಲಾದಯೋ **ಉಪಾಹನಾ** ಧಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಯಥಾಹ "ಏತಾಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಿತ್ವಾ ರಜನಂ ಚೋಳಕೇನ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಪಿ ಭಿನ್ನೇ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ। ನೀಲವದ್ಧಿಕಾದಯೋಪಿ ವಣ್ಣಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ।

೨೬೫೭. ತತ್ಥ ಠಾನೇ ಪಸ್ಸಾವಪಾದುಕಾ, ವಚ್ಚಪಾದುಕಾ, ಆಚಮನಪಾದುಕಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಪಾದುಕಾಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ **ಸಬ್ಬಾಪಿ ಪಾದುಕಾ** ತಾಲಪತ್ತಿಕಾದಿಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಙ್ಕಮನೀಯಾ ಪಾದುಕಾ ಧಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೫೮. ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪಮಾಣಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಸಞ್ಞಿತಂ ಆಸನ್ದಿಞ್ಚೇವ ಪಲ್ಲಙ್ಕಞ್ಚ ಸೇವಮಾನಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಸನ್ದೀ** ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾವ। **ಪಲ್ಲಙ್ಕೋತಿ** ಪಾದೇಸು ಆಹರಿಮಾನಿ ವಾಳರೂಪಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತೋ, ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ದಾರುಮ್ಹಿ ಕಟ್ಠಕಮ್ಮವಸೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಾನಿ ಅಸಂಹಾರಿಮಾನಿ ತತ್ರಟ್ಠಾನೇವ ವಾಳರೂಪಾನಿ ಯಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಸನ್ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಕಪ್ಪತೀತಿ "ಆಹರಿಮೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾವ ದೀಪಿತಂ। "ಅಕಪ್ಪಿಯರೂಪಕತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ"ತಿ ಹಿ **ಸಾರಸಮಾಸೇ** ವುತ್ತಂ।

೨೬೫೯. ಗೋನಕನ್ತಿ ದೀಘಲೋಮಕಮಹಾಕೋಜವಂ। ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಾನಿ ಕಿರ ತಸ್ಸ ಲೋಮಾನಿ, ಕಾಳವಣ್ಣಞ್ಚ ಹೋತಿ। "ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಊನಕಪ್ಪಮಾಣಲೋಮೋ ಕೋಜವೋ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕುತ್ತಕನ್ತಿ** ಸೋಳಸನ್ನಂ ನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚನಯೋಗ್ಗಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ಚಿತ್ತನ್ತಿ** ಭಿತ್ತಿಚ್ಛಿದ್ದಾದಿಕವಿಚಿತ್ರಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ಪಟಿಕನ್ತಿ** ಉಣ್ಣಾಮಯಂ ಸೇತತ್ಥರಣಂ। **ಪಟಲಿಕನ್ತಿ** ಘನಪುಪ್ಫಕಂ ಉಣ್ಣಾಮಯಂ ಲೋಹಿತತ್ಥರಣಂ, ಯೋ "ಆಮಲಕಪತ್ತೋ"ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಏಕನ್ತಲೋಮಿನ್ತಿ ಉಭತೋ ಉಗ್ಗತಲೋಮಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ವಿಕತಿ**ನ್ತಿ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಿರೂಪವಿಚಿತ್ರಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। "ಏಕನ್ತಲೋಮೀತಿ ಏಕತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ"ನ್ತಿ ದೀಘನಿಕಾ। **ತೂಲಿಕ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖತೂಲಲತಾತೂಲಪೋಟಕಿತೂಲಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ತೂಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಪುಣ್ಣಂ ಪಕತಿತೂಲಿಕಂ। **ಉದ್ದಲೋಮಿಕ**ನ್ತಿ ಏಕತೋ ಉಗ್ಗತಲೋಮಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। "ಉದ್ದಲೋಮೀತಿ ಉಭತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। ಏಕನ್ತಲೋಮೀತಿ ಏಕತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ"ನ್ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫) **ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಸಾರಸಮಾಸೇ** ಪನ "ಉದ್ದಲೋಮೀತಿ ಏಕತೋ ಉಗ್ಗತಪುಪ್ಫಂ। ಏಕನ್ತಲೋಮೀತಿ ಉಭತೋ ಉಗ್ಗತಪುಪ್ಫ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೨೬೬೦. **ಕಟ್ಟಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ। "ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯನ್ತಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಕಸಟಮಯ"ನ್ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧೫) **ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಪಾಲತ್ಥೇರೇನ** ವುತ್ತಂ, ಕನ್ತಿತಕೋಸೇಯ್ಯಪುಟಮಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಸಿಯಸುತ್ತಮಯಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ। ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬನರಹಿತಂ ಸುದ್ಧಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿ।

ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನೇತ್ಥ "ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕಂ ಸಬ್ಬಾನೇವ ಗೋನಕಾದೀನಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫) ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **"ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕ"**ನ್ತಿ ಏತೇನ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬನರಹಿತಾಪಿ ತೂಲಿಕಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **"ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ ಯಾನಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನಿ, ತಾನಿ ಭೂಮತ್ಥರಣವಸೇನ ಯಥಾನುರೂಪಂ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಚ ಉಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ವಿನಯಪರಿಯಾಯಂ ಪತ್ವಾ ಗರುಕೇ ಠಾತಬ್ಬತ್ತಾ ಇಧ ವುತ್ತನಯೇನೇವೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸುತ್ತನ್ತಿಕದೇಸನಾಯಂ ಪನ ಗಹಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ನೇಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ "ಠಪೇತ್ವಾ ತೂಲಿಕಂ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫) ಅಪರೇ।

ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥತ್ಥರನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ಅತ್ಥರಿತಂ ಅತ್ಥರಣಂ ಹತ್ಥತ್ಥರಣಂ ನಾಮ। ಅಸ್ಸರಥತ್ಥರೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಕದಲಿಮಿಗಪವರ-ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಕಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ಕದಲಿಮಿಗಚಮ್ಮಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ಕತಂ ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಕಿರ ಸೇತವತ್ಥಸ್ಸ ಉಪರಿ ಕದಲಿಮಿಗಚಮ್ಮಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ ಗಹಿತಾ। **ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ** ನಾಮ ಅಜಿನಚಮ್ಮೇಹಿ ಮಞ್ಚಪಮಾಣೇನ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ಕತಾ ಪವೇಣೀ। ತಾನಿ ಕಿರ ಚಮ್ಮಾನಿ ಸುಖುಮತರಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ದುಪಟ್ಟತಿಪಟ್ಟಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ"ತಿ।

೨೬೬೧. **ರತ್ತವಿತಾನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ**ತಿ ಕುಸುಮ್ಭಾದಿರತ್ತಸ್ಸ ಲೋಹಿತವಿತಾನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇಹಿ ಅತ್ಥತಂ ಸಯನಾಸನಞ್ಚ। ಕಸಾವರತ್ತವಿತಾನಸ್ಸ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇನ ಅತ್ಥತಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಹೇಟ್ಠಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ"ತಿಆದಿ।

ದ್ವಿಧಾ ರತ್ತೂಪಧಾನಕನ್ತಿ ಸೀಸಪಸ್ಸೇ, ಪಾದಪಸ್ಸೇ ಚಾತಿ ಉಭತೋಪಸ್ಸೇ ಪಞ್ಞತ್ತರತ್ತಬಿಬ್ಬೋಹನವನ್ತಞ್ಚ ಸಯನಾಸನಂ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। "ಯಂ ಪನ ಏಕಮೇವ ಉಪಧಾನಂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ರತ್ತಂ ವಾ ಹೋತಿ ಪದುಮವಣ್ಣಂ ವಾ ವಿಚಿತ್ರಂ ವಾ, ಸಚೇ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೪) **ಅಟ್ಠಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ** ಏತೇನೇವ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವುತ್ತೋ ಹೋತಿ। "ಯೇಭುಯ್ಯರತ್ತಾನಿಪಿ ದ್ವೇ ಬಿಬ್ಬೋಹನಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ರತ್ತವಿತಾನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ **ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಅಲೋಹಿತಕಾನಿ ದ್ವೇಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿಯೇವ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಞ್ಚೇ ತಿರಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ಲಭತೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫) ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ** ಪನ "ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಸೀಸೂಪಧಾನಞ್ಚ ಪಾದೂಪಧಾನಞ್ಚಾತಿ

ದ್ವಯಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಬಿಬ್ಬೋಹನಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭) ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಿಲಾನೋಯೇವ ಮಞ್ಚೇ ತಿರಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ಲಭತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೨೬೬೨. ಉದ್ಧಂ ಸೇತವಿತಾನಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸತಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ।

೨೬೬೩. **''ಠಪೇತ್ವಾ''**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಸನ್ದಾದಿತ್ತಯಸ್ಸ ವಟ್ಟನಾಕಾರೋ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಗೋನಕಾದಿ ದ್ವಿಧಾರತ್ಥೂಪಧಾನಕಪರಿಯನ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ। **ಗಿಹಿಸನ್ತಕನ್ತಿ** ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಕಂ ತೇಹಿಯೇವ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ವಾ ತೇಸಂ ಆಣತ್ತಿಯಾ ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಲಭತೇತಿ** ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಭತಿ।

೨೬೬೪. ತಂ ಕತ್ಥ ಲಭತೀತಿ ಪದೇಸನಿಯಮಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **''ಧಮ್ಮಾಸನೇ''**ತಿಆದಿ। **ಧಮ್ಮಾಸನೇತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ''ಯದಿ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಸಙ್ಘಿಕಮ್ಪಿ ಗೋನಕಾದಿಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅನಾಣತ್ತಾ ಆರಾಮಿಕಾದಯೋ ಸಯಮೇವ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ ಚೇವ ನೀಹರನ್ತಿ ಚ, ಏತಂ ಗಿಹಿವಿಕತನೀಹಾರಂ ನಾಮ। ಇಮಿನಾ ಗಿಹಿವಿಕತನೀಹಾರೇನ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೦; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ೫೬ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತಂ। **ಭತ್ತಗ್ಗೇ ವಾತಿ** ವಿಹಾರೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವೇಸನಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಭೋಜನಸಾಲಾಯಂ ವಾ। ಅಪಿಸದ್ದೇನ ಗಿಹೀನಂ ಗೇಹೇಪಿ ತೇಹಿ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಗೋನಕಾದಿಮ್ಹಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಧಮ್ಮಾಸನಾದಿ**ಪದೇಸನಿಯಮನೇನ ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಿಹಿಪಞ್ಞತ್ತೇಪಿ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಭೂಮತ್ಥರಣಕೇತಿ ಏತ್ಥ ''ಕತೇ''ತಿ ಸೇಸೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಾ ಗಿಹಿಸನ್ತಕೇ ವಾ ಗೋನಕಾದಿಮ್ಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹಿ ಅನಾಣತ್ತೇಹಿ ಗಿಹೀಹಿ ಏವ ಭೂಮತ್ಥರಣೇ ಕತೇ। **ಸಯಿತುನ್ತಿ** ಉಪರಿ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಸೀದಿತುಮ್ಪಿ ವಾತಿ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ''ಭೂಮತ್ಥರಣಕೇ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಿಹೀಹಿ ಏವ ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಸಯನತ್ಥಂ ಅತ್ಥತೇ ಉಪರಿ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ದತ್ವಾ ಸಯಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೬೬೫. ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಭೂಮಿ, ಸಮ್ಮುತಿಭೂಮಿ, ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾಭೂಮಿ, ಗೋನಿಸಾದಿಭೂಮೀತಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೬೬. ಕಥಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತಸ್ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯೋ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಂ ಗೋನಿಸಾದಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಸಮ್ಮುತಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೫) ಏವಂ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಗೇಹಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಕಂ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಗೇಹಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। **ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛನ್ನಾದಿಲಕ್ಖಣೇನ ಸಹಸೇಯ್ಯಾರಹಂ।

೧೬೬೭. ಇದಾನಿ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಭೂಮಿಯೋ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಠಪೇತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಾ ಅತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ವಾ ಯಂ ಗೇಹಂ, ಇದಂ ಏವ **ಗಹಪತಿ**ಭೂಮಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೬೮. ಯಾ ಪನ ಕುಟಿ ಸಙ್ಘೇನ **ಸಮ್ಮತಾ** ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ, ಸಾ ಸಮ್ಮುತಿಕಾ ನಾಮ। ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮನ್ನನಕಾಲೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅವತ್ವಾ ಅಪಲೋಕನಂ ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೬೯-೭೦. ಪಠಮಇಟ್ಠಕಾಯ ವಾ ಪಠಮಪಾಸಾಣಸ್ಸ ವಾ ಪಠಮತ್ಥಮ್ಭಸ್ಸ ವಾ **ಆದಿ**-ಗ್ಗಹಣೇನ ಪಠಮಭಿತ್ತಿಪಾದಸ್ಸ ವಾ ಠಪನೇ **ಪರೇಸು** ಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತೇಸು ಸಮನ್ತತೋ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮ, ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ವದನ್ತೇಹಿ ಆಮಸಿತ್ವಾ ವಾ ಸಯಮೇವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾ ಇಟ್ಠಕಾ **ಠಪೇಯ್ಯ** ಪಾಸಾಣೋ ವಾ ಥಮ್ಭೋ ವಾ ಭಿತ್ತಿಪಾದೋ ವಾ ಠಪೇಯ್ಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ ಕುಟೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೭೦. ಇಟ್ಠಕಾದಿಪತಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಪಠಮಿಟ್ಠಕಾದೀನಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾನಂ। **ವದತ**ನ್ತಿ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮ, ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಾನಂ। **ಸಮಕಾಲಂ ತು ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏಕಕಾಲಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇಮಿನಾ "ಸಚೇ ಹಿ ಅನಿಟ್ಠಿತೇ ವಚನೇ ಥಮ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಚನಂ ನಿಟ್ಠಾತಿ, ಅಕತಾ ಹೋತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ** ಸೂಚಿತೋ।

೧೬೭೧. ಆರಾಮೋ ಸಕಲೋ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯತೋ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ವಾತಿ ದುವಿಧೋಪಿ **ವಿಞ್ಞೂಹಿ** ವಿನಯಧರೇಹಿ "ಗೋನಿಸಾದೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪವೇಸನಿವಾರಣಾಭಾವೇನ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಗುನ್ನಂ ನಿಸಜ್ಜಾಯೋಗತೋ ತಥಾ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೭೩. ಪಯೋಜನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಏತ್ಥ ಪಕ್ಕಞ್ಚಾ"**ತಿಆದಿ। **ಆಮಿಸ**ನ್ತಿ ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ। "ಆಮಿಸ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿರಾಮಿಸಂ ಇತರಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೬೭೪-೫. ಇಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯೋ ಕದಾ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ ಯಾ ಸಾ"**ತಿಆದಿ। ಯಾ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ ಯೇಸು ಥಮ್ಭಾದೀಸು ಅಧಿಟ್ಠಿತಾ, ಸಾ ತೇಸು ಥಮ್ಭಾದೀಸು ಅಪನೀತೇಸು ತದಞ್ಞೇಸುಪಿ ಥಮ್ಭಾದೀಸು ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಬ್ಬೇಸು ಥಮ್ಭಾದೀಸು ಅಪನೀತೇಸು ಸಾ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಗೋನಿಸಾದಿಕುಟಿ **ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ** ವತಿಆದೀಹಿ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಸಿಯಾ। **ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾತಿ** ಚ "ಆರಾಮೋ ಪನ ಉಪಡ್ಢಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಬಹುತರಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಯೇವ ನಾಮಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೫) **ಕುರುನ್ದಿಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದೀಸು** ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಕೇವಲಂ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾವ, ಉಪಡ್ಢಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ ಯೇಭುಯ್ಯಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

ಸೇಸಾತಿ ಗಹಪತಿಸಮ್ಮುತಿಕುಟಿಯೋ। ಛದನನಾಸತೋ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಛದನನಾಸತೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಗೋಪಾನಸಿಮತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಸಚೇ ಗೋಪಾನಸೀನಂ ಉಪರಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಪಾಸಮಣ್ಡಲಂ ಅತ್ಥಿ, ರಕ್ಖತಿ। ಯತ್ರ ಪನಿಮಾ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯೋ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬಂ? ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೧೯೭೭. ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ಚ ತೇಸಂ ಸನ್ನಿಧಿ ಚ ತೇಸಂ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೮. ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಸಜ್ಝೆಕಮ್ಪಿ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಞ್ಚ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸನ್ತಕಂ ಸಜ್ಝೆಕಮ್ಪಿ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಞ್ಚ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏವಂ **ಉಭಿನ್ನಂ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೮. ಅಕಪ್ಪಕುಟಿಯಾತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ, "ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾಯ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನವನೀತತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾನಂ ಗಹಣಂ।

೧೯೭೯. ತೇಹೇವ ಅನ್ತೋವುತ್ಥೇಹಿ **ಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ** ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇಹಿ ಸಹ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕ್ಕಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ನಿರಾಮಿಸಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೮೦. ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ **ತಂ** ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಸಚೇ ಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅನ್ತೋವುತ್ಥಞ್ಚ ಭುಞ್ಜತಿ, ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಞ್ಚ ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಾವಜೀವಿಕಸ್ಸ ಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠಸ್ಸ ಆಮಿಸಗತಿಕತ್ತಾ **"ಅನ್ತೋವುತ್ಥ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೯೮೧. ಉದಕಂ **ನ ಹೋತಿ ಕಾಲಿಕಂ** ಚತೂಸು ಕಾಲಿಕೇಸು ಅಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ।

೧೯೮೨. ತಿಕಾಲಿಕಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕಾ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾತಿ ತಯೋ ಕಾಲಿಕಾ ಪಟಿಗ್ಗಹವಸೇನೇವ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭುತ್ತಾ ದೋಸಕರಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥುತ್ತಾ ಅಭುತ್ತಮ್ಪಿ ದೋಸಕರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಭುತ್ತಾ ದೋಸಕರಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕಮನಮತ್ತೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರಣಂ ನ ಹೋತಿ, ಭುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕಮೇನ ಅಪರಿಭುತ್ತಮ್ಪಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರಣಂ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇಸು ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇಯೇವ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಭುತ್ತಂ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಚಾ"**ತಿ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ **ತು**-ಸದ್ದತ್ಥೇ। ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಪನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ಇತರಕಾಲಿಕಸಂಸಗ್ಗಂ ವಿನಾ ದೋಸಕರಂ ನ ಹೋತೀತಿ ನ ಗಹಿತಂ।

೧೯೮೩. ಅಮ್ಬಾದಯೋ ಸದ್ದಾ ರುಕ್ಖಾನಂ ನಾಮಭೂತಾ ತಂತಂಫಲೇಪಿ ವತ್ತಮಾನಾ ಇಧ ಉಪಚಾರವಸೇನ ತಜ್ಜೇ ಪಾನಕೇ ವುತ್ತಾ, ತೇನೇವಾಹ **"ಪಾನಕಂ ಮತ"**ನ್ತಿ। **ಚೋಚಂ** ಅಟ್ಠಿಕಕದಲಿಪಾನಂ। **ಮೋಚಂ** ಇತರಕದಲಿಪಾನಂ। **ಮಧೂತಿ**

ಮುದ್ದಿಕಫಲಾನಂ ರಸಂ। **ಮುದ್ದಿಕಾತಿ** ಸೀತೋದಕೇ ಮದ್ದಿತಾನಂ ಮುದ್ದಿಕಫಲಾನಂ ಪಾನಂ। "ಸಾಲೂಕಪಾನನ್ತಿ ರತ್ತುಪ್ಪಲನೀಲುಪ್ಪಲಾದೀನಂ ಸಾಲೂಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಾನ"ನ್ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೦) ಚ ಸಾಲೂಕ-ಸದ್ದಸ್ಸ ದೀಘವಸೇನ ಸಂಯೋಗದಸ್ಸನತೋ **"ಸಾಲು ಫಾರುಸಕಞ್ಚಾ"**ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ ಕತೋ।

ಸಾಲೂಕಂ ಕುಮುದುಪ್ಪಲಾನಂ ಫಲರಸಂ। **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾವಣ್ಣನಾಯಂ** ಪನ "ಸಾಲೂಕಪಾನಂ ನಾಮ ರತ್ತುಪ್ಪಲನೀಲುಪ್ಪಲಾದೀನಂ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖರೇಣೂಹಿ ಕತಪಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಫಾರುಸಕ'ನ್ತಿಆದೀಸು ಏಕೋ ರುಕ್ಖೋ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸ ಫಲರಸೋ **ಫಾರುಸಕಂ** ನಾಮ। ಏತೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಫಲಾನಂ ರಸೋ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ವಟ್ಟತಿ, ಸೀತುದಕೇ ಮದ್ದಿತೋ ಪಸನ್ನೋ ನಿಕ್ಕಸಟೋವ ವಟ್ಟತಿ, ಉದಕೇನ ಪನ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನೋ ರಸೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋ।

೧೬೮೫. ಫಲನ್ತಿ ಅಮ್ಬಾದಿಫಲಂ। **ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ಪಾನವತ್ಥುಕಾನಂ ಫಲಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ। ವಸತಿ ಏತ್ಥ ಪಾನನ್ತಿ **ವತ್ಥು,** ಫಲಂ, ವತ್ಥುನಾ ಸಹ ವಟ್ಟತೀತಿ **ಸವತ್ಥುಕಂ,** ಪಾನಂ, ಸವತ್ಥುಕಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ಸವತ್ಥುಕಪಟಿಗ್ಗಹೋ। ಸವತ್ಥುಕಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ನಾಮ ವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಮೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ "ಪಾನವತ್ಥುಕಾನಂ ಫಲಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ"ತಿ।

೧೬೮೬. "ಸುಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನತ್ತಾ **"ಅಮ್ಬಪಕ್ಕ"**ನ್ತಿ ಆಮಕಮೇವ ಅಮ್ಬಫಲಂ ವುಚ್ಚತಿ । **ಉದಕೇ**ತಿ ಸೀತೋದಕೇ। **ಪರಿಸ್ಸವಂ** ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ। **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಮಧುಆದೀಹಿ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ। ಯಥಾಹ - "ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇಹಿ ಮಧುಸಕ್ಕರಕಪ್ಪೂರಾದೀಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೦)। **ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ "ಏವಂ ಕತಂ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಕಪ್ಪತಿ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಕತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನಾಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬಪಾನೇಸೂ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತೋ।

೧೬೮೭. ಸೇಸಪಾನಕೇಸುಪೀತಿ ಜಮ್ಬುಪಾನಕಾದೀಸುಪಿ।

೧೬೮೮. ಉಚ್ಛುರಸೋ ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ಇಧ ವುತ್ತೋ, ನ ಪನ ಯಾಮಕಾಲಿಕತ್ತಾ, ಸೋ ಪನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೋಯೇವ।

೧೬೮೯. ಮಧುಕಸ್ಸ ರಸನ್ತಿ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಸ್ಸ ರಸಂ। ಏತ್ಥ ಮಧುಕಪುಪ್ಫರಸೋ ಅಗ್ಗಿಪಾಕೋ ವಾ ಹೋತು ಆದಿಚ್ಚಪಾಕೋ ವಾ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಯಂ ಪಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಮಧುಕಪುಪ್ಫಂ ಪನ ಅಲ್ಲಂ ವಾ ಸುಕ್ಖಂ ವಾ ಭಜ್ಜಿತಂ ವಾ ತೇನ ಕತಫಾಣಿತಂ ವಾ ಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಜ್ಜಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪಕ್ಕಡಾಕರಸನ್ತಿ ಪಕ್ಕಸ್ಸ ಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ರಸಂ। ಸಬ್ಬೋ ಪತ್ತರಸೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯಾವಕಾಲಿಕಪತ್ತಾನಞ್ಹಿ ಪುರೇಭತ್ತಂಯೇವ ರಸೋ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೦) ಇಮಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೧೬೯೦. ಸಾನುಲೋಮಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಫಲಜಂ ರಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೋ ಫಲಜೋ ರಸೋ **ವಿಕಾಲೇ** ಯಾಮಸಞ್ಞಿತೇ ಅನುಲೋಮತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೯೧. ಯಾವಕಾಲಿಕಪತ್ತಾನಂ ಸೀತುದಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಕತೋ ರಸೋಪಿ ಅಪಕ್ಕೋ, ಆದಿಚ್ಚಪಾಕೋಪಿ ವಿಕಾಲೇ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೯೨-೩. ಸತ್ತಧಞ್ಞಾನುಲೋಮಾನಿ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ತಾಲಞ್ಚನಾಳಿಕೇರಞ್ಚಾ”**ತಿಆದಿ। **ಅಪರಣ್ಣಂ** ಮುಗ್ಗಾದಿ। **“ಸತ್ತಧಞ್ಞಾನುಲೋಮಿಕ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏತೇಸಂ ರಸೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋ ಯಾಮಕಾಲಸಞ್ಞಾತೇ ವಿಕಾಲೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೬೯೪. ಏವಮಾದೀನಂ ಖುದ್ದಕಾನಂ ಫಲಾನಂ ರಸೋ ಪನ ಅಟ್ಠಪಾನಾನುಲೋಮತ್ತಾ **ಅನುಲೋಮಿಕೇ** ಯಾಮಕಾಲಿಕಾನುಲೋಮಿಕೇ **ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ** ಕಥಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೯೫. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸಾನುಲೋಮಸ್ಸ ಧಞ್ಞಸ್ಸ ಫಲಜಂ ರಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಯಾಮಕಾಲಿಕೋ ಅಞ್ಞೋ ಫಲರಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಸಬ್ಬೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೨೯೯೭. **ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ** ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಯಾವ ಮಹಾಪವಾರಣಾ, ತಾವ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ **ಭಿಕ್ಖೂನಂ** ಏಕಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅತಿರೇಕಾನಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ **ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಆನಿಸಂಸಾನಂ** ವಕ್ಖಮಾನಾನಂ ಅನಾಮನ್ತಚಾರಾದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಆನಿಸಂಸಾನಂ ಪಟಿಲಾಭ**ಕಾರಣಾ ಮುನಿಪುಙ್ಗವೋ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಗಾರಿಕಾದಿಮುನೀನಂ ಸಕಲಗುಣಗಣೇಹಿ ಉತ್ತಮೋ ಭಗವಾ ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೬) **ಅಬ್ರವಿ** ಕಥೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏತ್ಥಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - “ಕಥಿನತ್ಥಾರಂ ಕೇ ಲಭನ್ತಿ, ಕೇ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ? ಗಣನವಸೇನ ತಾವ ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಲಭನ್ತಿ, ಉದ್ಧಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಇದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸದಾನಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। “ವುತ್ಥವಸ್ಸವಸೇನ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತಾ ಲಭನ್ತಿ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ವಾ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾಪಿ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬) ಇದಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಆನಿಸಂಸಲಾಭಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಕಮ್ಮಂ।

ಇದಾನಿ ತದುಭಯಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ -

> “ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾನಂ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆನಿಸಂಸಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಆನಿಸಂಸೋ ಇತರೇಸಂಯೇವ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಯೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಏಕೋ ವಾ, ಇತರೇ ಗಣಪೂರಕೇ ಕತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಗತಾ, ಏಕೋ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಸಾಮಣೇರೋ, ಸೋ ಚೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಗಣಪೂರಕೋ ಚೇವ ಹೋತಿ, ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ಲಭತಿ । ತಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ ದ್ವೇ ಸಾಮಣೇರಾ, ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಯೋ ಸಾಮಣೇರಾ, ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಚತ್ತಾರೋ ಸಾಮಣೇರಾತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಚೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕುಸಲಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಅತ್ಥಾರಕುಸಲಾ ಖನ್ಧಕಭಾಣಕತ್ಥೇರಾ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆನೇತಬ್ಬಾ, ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಞ್ಚ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಆನಿಸಂಸೋ ಪನ ಇತರೇಸಂಯೇವ ಹೋತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೬)।

ಕಥಿನಂ ಕೇನ ದಿನ್ನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ? ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದೇವೇನ ವಾ ಮನುಸ್ಸೇನ ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಾ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ದಿನ್ನಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕಥಿನದಾಯಕಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಚೇ ಸೋ ತಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪುಚ್ಛತಿ “ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ ಕಥಿನಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ “ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಪ್ಪಹೋನಕಂ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಸಮಯೇ ವತ್ಥಂ ‘ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇಮಾ’ತಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮತ್ಥಂ ಏತ್ತಕಾ ನಾಮ ಸೂಚಿಯೋ, ಏತ್ತಕಂ ಸುತ್ತಂ, ಏತ್ತಕಂ ರಜನಂ, ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಗುಭತ್ತಞ್ಚ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ।

ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೇನಾಪಿ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರನ್ತೇನ ವತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ। ತನ್ತವಾಯಗೇಹತೋ ಹಿ ಆಭತಸನ್ತಾನೇನೇವ ಖಲಿಮಕ್ಖಿತಸಾಟಕೋಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಲೀನಸಾಟಕೋಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಿನತ್ಥಾರಸಾಟಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸೂಚಿಆದೀನಿ ಚೀವರಕಮ್ಮೂಪಕರಣಾನಿ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬಹೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತದಹೇವ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ರಜಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ದತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ತಸ್ಮಿಂ ಅನತ್ಥತೇಯೇವ ಅಞ್ಞೋ ಕಥಿನಸಾಟಕಂ

ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಕಂ ಆಹರತಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಬಹೂನಿ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸವತ್ಥಾನಿ ದೇತಿ, ಯೋ ಆನಿಸಂಸಂ ಬಹುಂ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೇನೇವ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। ಇತರೋ ಯಥಾ ತಥಾ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ।

ಕಥಿನಂ ಪನ ಕೇನ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ? ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇತಿ। ಸಙ್ಘೇನ ಪನ ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ? ಯೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಬಹೂ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಾ ಹೋನ್ತಿ, ವುಡ್ಢಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ। ವುಡ್ಢೇಸುಪಿ ಯೋ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ತದಹೇವ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ವುಡ್ಢೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ನವಕತರೋ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ। ಅಪಿ ಚ ಸಙ್ಘೇನ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ "ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ, ಗಣ್ಹಥ, ಮಯಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಯಂ ಜಿಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತದತ್ಥಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ। ಪಕತಿಯಾ ದುಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ದುಪಟ್ಟತ್ಥಾಯೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇಪಿಸ್ಸ ಏಕಪಟ್ಟಚೀವರಂ ಘನಂ ಹೋತಿ, ಕಥಿನಸಾಟಕೋ ಚ ಪೇಲವೋ, ಸಾರುಪ್ಪತ್ಥಾಯ ದುಪಟ್ಟಪ್ಪಹೋನಕಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। "ಅಹಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಏಕಪಟ್ಟಂ ಪಾರುಪಾಮೀ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಪಟ್ಟಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯೋ ಪನ ಲೋಭಪಕತಿಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಪಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ "ಪಚ್ಛಾ ವಿಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಚೀವರಾನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಯಸ್ಸ ಪನ ದಿಯ್ಯತಿ, ತಸ್ಸ -

> "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ, ಏಸಾ ಞತ್ತಿ।
>
> "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೇತಿ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ, ಯಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಖಮತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಾನಂ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ, ಸೋ ತುಣ್ಹಸ್ಸ, ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತಿ, ಸೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ।
>
> "ದಿನ್ನಂ ಇದಂ ಸಙ್ಘೇನ ಕಥಿನದುಸ್ಸಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ, ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೭) -

ಏವಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಂ ದಿನ್ನಂ।

೧೯೮೮-೯. ನ ಉಲ್ಲಿಖಿತಮತ್ತಾದಿ-ಚತುವೀಸತಿವಜ್ಜಿತನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತೇಹಿ "ನ ಉಲ್ಲಿಖಿತಮತ್ತೇನ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೮) ಉಲ್ಲಿಖಿತಮತ್ತಾದೀಹಿ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ವಜ್ಜಿತಂ। **ಚೀವರ**ನ್ತಿ "ಅಹತೇನ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೯) **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತಾನಂ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಆಕಾರಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಯುತ್ತಂ ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ದಿನ್ನಂ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಚೀವರಂ। ತೇ ಪನ ಚತುವೀಸತಿ ಆಕಾರಾ, ಸೋಳಸಾಕಾರಾ ಚ **ಪಾಳಿತೋ** (ಮಹಾವ॰ ೩೦೮), **ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೮) ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಗನ್ಥಗಾರವಪರಿಹಾರತ್ಥಮಿಧ ನ ವುತ್ತಾ।

ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಕ್ಖಮಾನೇ ಅಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ಜಾನನ್ತೇನ ಅತ್ಥರಕೇನ **ಆದಾಯ** ಗಹೇತ್ವಾ **ಪುರಾಣಕಂ** ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಚೀವರೇನ ಏಕನಾಮಕಂ ಪುರಾಣಚೀವರಂ **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ** ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ **ನವಂ** ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಚೀವರಂ **ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ** ಪುರಾಣಪಚ್ಚುದ್ಧಟಚೀವರಸ್ಸ ನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾವ ತಂ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಚೇ, "ಇಮಿನಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮಿ"ಇತಿ ವಚಸಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಚೇ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಹೋತಿ, "ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮಿ", ಸಚೇ ಸಙ್ಘಾಟಿ ಹೋತಿ, "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೧೭೦೦-೧. ಇಚ್ಚೇವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ** ನವಕೇನ ಕಥಿನಚೀವರಂ **ಆದಾಯ** ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ "ಅತ್ಥತಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಂ, ಧಮ್ಮಿಕೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ, ಅನುಮೋದಥ"ಇತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೦೨. ಅನುಮೋದಕೇಸು ಚ ಥೇರೇಹಿ "ಅತ್ಥತಂ, ಆವುಸೋ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಂ, ಧಮ್ಮಿಕೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ, ಅನುಮೋದಾಮಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನವೇನ ಪನ "ಅತ್ಥತಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಂ, ಧಮ್ಮಿಕೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ, ಅನುಮೋದಾಮೀ"ತಿ ಇತಿ ಪುನ **ಈರಯೇ** ಕಥೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಗಾಥಾಯ ಪನ ಅನುಮೋದನಪಾಠಸ್ಸ ಅತ್ಥದಸ್ಸನಮುಖೇನ "**ಸುಅತ್ಥತಂ ತಯಾ ಭನ್ತೇ**"ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಪಾಠಕ್ಕಮದಸ್ಸನವಸೇನಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅತ್ಥಾರಕೇಸು ಚ ಅನುಮೋದಕೇಸು ಚ ನವೇಹಿ ವುಡ್ಢಾನಂ ವಚನಕ್ಕಮೋ ವುತ್ತೋ, ವುಡ್ಢೇಹಿ ನವಾನಂ ವಚನಕ್ಕಮೋ ಪನ ತದನುಸಾರೇನ ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಗಾಥಾಸು ನ ವುತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅತ್ಥಾರಕೇನ ಥೇರೇನ ವಾ ನವೇನ ವಾ ಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಚನಕ್ಕಮೋ ಚ ಗಣಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಅತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ವಚನಕ್ಕಮೋ ಚ ವುತ್ತನಯೇನ ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ನ ವುತ್ತೋ।

ಏವಂ ಅತ್ಥತೇ ಪನ ಕಥಿನೇ ಸಚೇ ಕಥಿನಚೀವರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಭತಂ ಆನಿಸಂಸಂ ದಾಯಕಾ "ಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಥಿನಂ ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಚ ದೇಮಾ"ತಿ ದೇನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅನಿಸ್ಸರೋ। ಅಥ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾವ ದತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಇಸ್ಸರೋ। ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ಸೇಸಚೀವರಾನಿಪಿ ದುಬ್ಬಲಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಙ್ಘೇನ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ವತ್ಥಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪನ ಏಕಾಯೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಅವಸೇಸೇ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸೇ ಬಲವವತ್ಥಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಠಿತಿಕಾಯ ಅಭಾವೇ ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಗರುಭಣ್ಡಂ ನ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ಏಕಸೀಮಾಯ ಬಹೂ ವಿಹಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಏಕತ್ಥ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೧೭೦೩. "**ಕಥಿನಸ್ಸ ಚ ಕಿಂ ಮೂಲ**"ನ್ತಿಆದೀನಿ ಸಯಮೇವ ವಿವರಿಸ್ಸತಿ।

೧೭೦೪. ಅಟ್ಠಧಮ್ಮುದ್ದೇಸಗಾಥಾಯ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ **ಪುಬ್ಬ**-ವಚನೇನೇವ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। "ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರ"ಇತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "**ಪಚ್ಚುದ್ಧರ**"ಇತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ "**ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ**"ತಿ। ಅಧಿಟ್ಠಹನಂ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ**। ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ **ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಧಿಟ್ಠಾನಾ**। ಇತರೀತರಯೋಗೇನ ದ್ವನ್ದಸಮಾಸೋ। **ಅತ್ಥಾರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ।

"**ಮಾತಿಕಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಟ್ಠ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಮಾತಿಕಾ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಯಥಾಹ - "ಅಟ್ಠಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಿಕಾ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉಬ್ಭಾರಾಯಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೧೦)। **ಮಾತಿಕಾ**ತಿ ಮಾತರೋ ಜನೇತ್ತಿಯೋ, ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಂ ಏತಾ ಅಟ್ಠ ಜನೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದ್ಧಾರೋ**ತಿ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉದ್ಧಾರೋ। **ಆನಿಸಂಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಥಿನಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಕಥಿನಸ್ಸ ಆನಿಸಂಸಾತಿ **ಇಮೇ ಅಟ್ಠ** ಧಮ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ "ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೬)। "**ಆನಿಸಂಸೇನಾ**"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಆನಿಸಂಸೇನ ಸಹ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೦೭. "ನ ಉಲ್ಲಿಖಿತಮತ್ತಾದಿ-ಚತುವೀಸತಿವಜ್ಜಿತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಿತುಂ ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ಚೀವರಂ ಚೇ ಲದ್ಧಂ, ತತ್ಥ ಪಟಿಪಜ್ಜನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಅಕತಸಿಬ್ಬನಾದಿಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥಮೇವ ಲದ್ಧಂ, ತತ್ಥ ಪಟಿಪಜ್ಜನವಿಧಿಂ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚವಸೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಧೋವನ**"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಧೋವನ**ನ್ತಿ ಕಥಿನದುಸ್ಸಸ್ಸ ಸೇತಭಾವಕರಣಂ। **ವಿಚಾರೋ**ತಿ "ಪಞ್ಚಕಂ ವಾ ಸತ್ತಕಂ ವಾ ನವಕಂ ವಾ ಏಕಾದಸಕಂ ವಾ ಹೋತೂ"ತಿ ವಿಚಾರಣಂ। **ಭೇದನ**ನ್ತಿ ಯಥಾವಿಚಾರಿತಸ್ಸ ವತ್ಥಸ್ಸ ಭೇದನಂ। **ಬನ್ಧನ**ನ್ತಿ

ಮೋಘಸುತ್ತಕಾರೋಪನಂ। **ಸಿಬ್ಬನನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ। **ರಜನನ್ತಿ** ರಜನಕಮ್ಮಂ। **ಕಪ್ಪನ್ತಿ** ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುದಾನಂ। **“ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ** ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಸ್ಸ ಪಠಮಮೇವ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ।

೧೬೦೮. **ಅನ್ತರವಾಸಕೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಸಙ್ಘಾಟಿ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ, ಅಥೋ ಅನ್ತರವಾಸಕೋತಿ ಏಸಮೇವ ತು ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾರೋಪಿ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೦೯. ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೧೦-೩೧೧; ಪರಿ॰ ೪೧೫; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೦-೩೧೧) ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಪಕ್ಕಮನಞ್ಚಾ”**ತಿಆದಿ। ಪಕ್ಕಮನಂ ಅನ್ತೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ “ಪಕ್ಕಮನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ಅಟ್ಠಮಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಮಾತಿಕಾ”ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಮಾತಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೧೦. ಉದ್ದೇಸಾನುಕ್ಕಮೇನ ನಿದ್ದಿಸಿತುಮಾಹ **“ಕತಚೀವರಮಾದಾಯಾ”**ತಿಆದಿ। **“ಕತಚೀವರಮಾದಾಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **“ಆವಾಸೇ ನಿರಪೇಕ್ಖಕೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೋ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬವಾಕ್ಯೇಸು “ಅತ್ಥತಕಥಿನೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಪಕ್ಕಮತೀ”ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ಸೀಮಾಯಾತಿ** ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾಯ। **ಹೋತಿ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ “ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ”ತಿ ಸೇಸೋ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾ ನಾಮ ಮಾತಿಕಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೧೧-೨. **ಆನಿಸಂಸಂ** ನಾಮ ವುತ್ಥವಸ್ಸೇನ ಲದ್ಧಂ ಅಕತಸೂಚಿಕಮ್ಮವತ್ಥಂ। ತೇನೇವ ವಕ್ಖತಿ “ಕರೋತೀ”ತಿಆದಿ। **“ವಿಹಾರೇ ಅನಪೇಕ್ಖಕೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಏತ್ಥ ಪಠಮಂ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಸುಖವಿಹರಣಂ ಪಯೋಜನಮಸ್ಸಾತಿ **ಸುಖವಿಹಾರಿಕೋ,** ವಿಹಾರೋತಿ। **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಿಹರನ್ತೋವ ತಂ ಚೀವರಂ ಯದಿ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ **ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಾ** ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕಾತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **“ನಿಟ್ಠಿತೇಚೀವರೇ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ।

೧೬೧೩. **ತಮಸ್ಸಮನ್ತಿ** ತಂ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾವಾಸಂ। **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇತಿ** ಉಭಯಧುರನಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಕ್ಖಣೇ। **ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ। ಏತ್ಥ ಪಲಿಬೋಧದ್ವಯಸ್ಸ ಏಕಕ್ಖಣೇಯೇವ ಉಪಚ್ಛೇದೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತೋ “ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನನ್ತಿಕೇ ದ್ವೇಪಿ ಪಲಿಬೋಧಾ ‘ನೇವಿಮಂ ಚೀವರಂ ಕಾರೇಸ್ಸಂ, ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸ’ನ್ತಿ ಚಿನ್ತಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಏಕತೋ ಛಿಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೧)।

೧೬೧೪. **ಕಥಿನಚ್ಛಾದನನ್ತಿ** ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಂ ಚೀವರವತ್ಥುಂ। **ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸನ್ತಿ** ನ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಏತ್ಥ “ಚೀವರ”ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। **“ಕಥಿನಚ್ಛಾದನ”**ನ್ತಿ ಇದಂ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ನಟ್ಠನ್ತಿ** ಚೋರೇಹಿ ಹಟತ್ತಾ ವಾ ಉಪಚಿಕಾದೀಹಿ ಖಾದಿತತ್ತಾ ವಾ ನಟ್ಠಂ। **ದಡ್ಢಂ ವಾತಿ** ಅಗ್ಗಿನಾ ದಡ್ಢಂ ವಾ। **ನಾಸನನ್ತಿಕಾತಿ** ಏವಂ ಚೀವರಸ್ಸ ನಾಸನನ್ತೇ ಲಬ್ಭಮಾನಾ ಅಯಂ ಮಾತಿಕಾ ನಾಸನನ್ತಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ “ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಠಮಂ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ। “ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ದುತಿಯಂ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ।

೧೬೧೫. **ಲದ್ಧಾನಿಸಂಸೋತಿ** ಲದ್ಧಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರೋ। ಆನಿಸಂಸೇ ಚೀವರೇ **ಸಾಪೇಕ್ಖೋ** ಅಪೇಕ್ಖವಾ **ಬಹಿಸೀಮಗತೋ** ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸೀಮಾಯ ಬಹಿಸೀಮಗತೋ ತಂ ಚೀವರಂ ಕರೋತಿ, **ಸೋ** ಕತಚೀವರೋ **ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ** ಅನ್ತರಾ ಉಬ್ಭಾರಂ ಸುಣಾತಿ ಚೇ, ಸವನನ್ತಿಕಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಬಹಿಸೀಮಗತೋ”ತಿಆದಿನಾ ದುತಿಯಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಏತ್ಥ “ಕತಚೀವರೋ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧುಪಚ್ಛೇದೋ ಪಠಮಂ ಹೋತಿ, ಇತರೋ ಪನ “ಸಹ ಸವನೇನ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ ಛಿಜ್ಜತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾ ಹೋತಿ।

೧೭೧೬-೭. ಚೀವರಾಸಾಯ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ ಆವಾಸತೋ **ಪಕ್ಕನ್ತೋ** "ತುಯ್ಹಂ ಚೀವರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕೇನಚಿ ವುತ್ತೋ ಬಹಿಸೀಮಗತೋ ಪನ ಸವತಿ, ಪುನ "ತವ ಚೀವರಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ **ಆಸಾಯ ಛಿನ್ನಮತ್ತಾಯ** ಚೀವರೇ ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನಮತ್ತಾಯ **ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕಾ** ನಾಮ ಮಾತಿಕಾತಿ **ಮತಾ** ಞಾತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆಸಾವಚ್ಛಾದಿಕೇ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೇ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ ಪಠಮಂ ಛಿಜ್ಜತಿ, ಚೀವರಾಸಾಯ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋ ಛಿಜ್ಜತಿ।

೧೭೧೮-೧೦. ಯೋ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥವಿಹಾರಮ್ಹಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ **ಆಗಚ್ಛಂ** ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಸೋ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೋ ಮತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೇ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೇ ಚೀವರಪಲಿಬೋಧೋ ಪಠಮಂ ಛಿಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಬಹಿಸೀಮೇ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ ಛಿಜ್ಜತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ "ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೋ ನಾಮ ಚೀವರಕಾಲಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೋ"ತಿ **ಕೇನಚಿ** ವುತ್ತಂ। "ಬಹಿಸೀಮಾಯಂ ಚೀವರಕಾಲಸಮಯಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕನ್ತತ್ತಾ ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೋ"ತಿ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವ॰ ೩೧೧) **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। "ಆಗಚ್ಛಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ, ತದುದ್ಧಾರಮತಿಕ್ಕಮೇ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪನ ಸಙ್ಘೇನ ಕರಿಯಮಾನಂ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಹಾರಸೀಮಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಯೇವ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಸ್ಸ ಜಾತತ್ತಾ ತಂ ನ ಸಮ್ಭುಣೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸೇವಂ ಸೀಮಮತಿಕ್ಕನ್ತಸ್ಸೇವ ಸತೋ ಪುನ ಆಗಚ್ಛತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಜಾತೋ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ।

ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಸಚೇ ಆವಾಸೇ ಸಾಪೇಕ್ಖೋವ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ **ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ** ಕಥಿನಸ್ಸ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಮೇವ **ಸಮ್ಭುಣಾತಿ ಚೇ** ಯದಿ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಸೋ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ ಹೋತಿ, ಸೋ "ಸಹುಬ್ಭಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಹುಬ್ಭಾರೇ ದ್ವೇ ಪಲಿಬೋಧಾ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಛಿಜ್ಜನ್ತಿ।

೧೭೨೧. "ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೇನಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ **"ಸೀಮತೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಕ್ಕಮನಞ್ಚ ನಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ **ಸೀಮತೋ** ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೇನ ಸಹ ಇಮೇ **ಚತ್ತಾರೋ** ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಾ **ಪುಗ್ಗಲಾಧೀನಾ** ಪುಗ್ಗಲಾಯತ್ತಾ ಸಹುಬ್ಭಾರಸಞ್ಞಾತೋ **ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋ** ಸಙ್ಘಾಧೀನೋತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಅನ್ತರುಬ್ಭರೋ"**ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸತ್ತಂ।

೧೭೨೨. ನಾಸನನ್ತಿ ನಾಸನನ್ತಿಕೋ। **ಸವನನ್ತಿ** ಸವನನ್ತಿಕೋ। ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕಾಪಿ ಚಾತಿ ತಯೋಪಿ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಾ। **ನ ತು ಸಙ್ಘಾ ನ ಭಿಕ್ಖುತೋ**ತಿ ಸಙ್ಘತೋಪಿ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಪುಗ್ಗಲತೋಪಿ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚೀವರಸ್ಸ ವಿನಾಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೀವರಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಾ ಪಯೋಗೇನ ನ ಜಾತೋತಿ ನಾಸನಕೋ ತಾವ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೋ ಉಭತೋಪಿ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತೋ। ಸವನಞ್ಚ ಉಭಯೇಸಂ ಪಯೋಗತೋ ನ ಜಾತನ್ತಿ ತಥಾ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕಾಪಿ।

೧೭೨೩. ಆವಾಸೋಯೇವ ಪಲಿಬೋಧೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಪಲಿಬೋಧೋ ಚ ಚೀವರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚೀವರೇ**ತಿ ಭೇದವಚನಿಚ್ಛಾಯ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಚೀವರನಿಮಿತ್ತಪಲಿಬೋಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಚೀವರಸಞ್ಞಾತೋ ಪಲಿಬೋಧೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಚ್ಚಾದಿಗುಣಯುತ್ತಂ ಮುಸಾವಾದಾದಿದೋಸವಿಮುತ್ತಂ ಅತ್ಥಂ ವದತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ **ಯುತ್ತಮುತ್ತತ್ಥವಾದೀ,** ತೇನ।

೧೭೨೪. ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಮಾತಿಕಾನನ್ತಿ ಬಹಿಸೀಮಗತಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಾ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಾದಯೋ ಸತ್ತ ಮಾತಿಕಾ, ಬಹಿಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ಸಮ್ಭುಣನ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ವುತ್ತೋ ಸಹುಬ್ಭಾರೋತಿ ಇಮಾಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಮಾತಿಕಾನಂ ವಸೇನ ಚ। **ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರತೋಪಿ ವಾ**ತಿ ಬಹಿಸೀಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಕಮ್ಮೇನ ಉಬ್ಭಾರಕಥಿನಾನಂ ವಸೇನ ಲಬ್ಭನತೋ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರತೋ ಚಾತಿ ಮಹೇಸಿನಾ ಕಥಿನಸ್ಸ ದುವೇ ಉಬ್ಭಾರಾಪಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಹಿಸೀಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಸ್ಸ ವಸೇನ ಸಹುಬ್ಭಾರೋ, ಬಹಿಸೀಮಂ ಆಗತಾನಂ ವಸೇನ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋತಿ ಏಕೋಯೇವ ಉಬ್ಭಾರೋ ದ್ವಿಧಾ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಂ ವಿಸುಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠೇವ ಮಾತಿಕಾ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ೩೧೦) ವಿಭತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೩೭೨. ಅನಾಮನ್ತಚಾರೋ ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ **"ಅನಾಮನ್ತಾ"** ಇತಿ ವುತ್ತೋ। ಯಾವ ಕಥಿನಂ ನ ಉದ್ಧರೀಯತಿ, ತಾವ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಚರಣಂ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸತಿ, ಚಾರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಸಮಾದಾನಚಾರೋ **"ಅಸಮಾದಾನ"**ನ್ತಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ವುತ್ತೋ। **ಅಸಮಾದಾನಚಾರೋ**ತಿ ತಿಚೀವರಂ ಅಸಮಾದಾಯ ಚರಣಂ, ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ಗಣತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ಗಣಭೋಜನಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಗಣಭೋಜನಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಸರೂಪತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಣ್ಡೇ ವುತ್ತಂ।

"ಯಾವದತ್ಥಿಕ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಾವದತ್ಥಚೀವರಂ ವುತ್ತಂ। **ಯಾವದತ್ಥಚೀವರ**ನ್ತಿ ಯಾವತಕೇನ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೋ, ತಾವತಕಂ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅವಿಕಪ್ಪಿತಂ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ತತ್ಥ ಯೋ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಯೋ ಚ ತತ್ಥ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೬) ವುತ್ತೋ ಆನಿಸಂಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಯೋ ಚ ತತ್ಥ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ**ತಿ ತತ್ಥ ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯಂ ಮತಕಚೀವರಂ ವಾ ಹೋತು ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇನ ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇನ ಆಭತಂ ವಾ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಯಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾ ಚ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೭೨೬-೭. ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಏತಾಸೂತಿ **“ಉಪ್ಪಾದಾ”**ತಿ ಜನಿಕಾವ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಚೀವರವತ್ಥಪರಿಲಾಭಕ್ಖೇತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ – “ಯಥಾವುತ್ತಾನಂ ಚೀವರಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಖೇತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಅಟ್ಠಿಮಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಾತಿಕಾತಿಆದಿಮಾಹಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯)। **ಚೀವರಮಾತಿಕಾ**ತಿ ಚೀವರುಪ್ಪಾದಹೇತುಭೂತಮಾತರೋ। ತೇನಾಹ **ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯಂ** “ಮಾತಿಕಾತಿ ಮಾತರೋ, ಜನೇತ್ತಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೦)। **ಮಾತಿಕಾ**ತಿ ಚೇತ್ಥ ಚೀವರದಾನಮಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಯಥಾಹ “ಸೀಮಾಯ ದಾನಂ ಏಕಾ ಮಾತಿಕಾ, ಕತಿಕಾಯ ದಾನಂ ದುತಿಯಾ”ತಿಆದಿ। ಸೀಮಾಯ ದೇತಿ, ಕತಿಕಾಯ ದೇತಿ, ಭಿಕ್ಖಾಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ದೇತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ, ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ದೇತಿ, ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ, ಆದಿಸ್ಸ ದೇತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ। **“ಇಮಾ ಪನ ಅಟ್ಠ ಮಾತಿಕಾ”**ತಿ ವುತ್ತಮೇವ ನಿಗಮನವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

೧೭೨೮. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಾಸು ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾಸು। **ಸೀಮಾಯ ದೇತೀ**ತಿ “ಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಏವಂ ಸೀಮಂ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ ಸೀಮಾಯ ದೇತಿ, ಏವಂ ದಿನ್ನಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಗತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವಣ್ಣಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅನ್ತೋಸೀಮಗತೇಹೀ**ತಿ ದಾಯಕೋ ಯಂ ಸೀಮಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ, ತಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋಗತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ। **ಭಾಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಂ ಚೀವರಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। **ವರವಣ್ಣಿನಾ**ತಿ “ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಸಕಲಲೋಕಬ್ಯಾಪಿಗುಣಾತಿಸಯಯುತ್ತೇನ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಯ, ಛಬ್ಬಣ್ಣಾನಂ ರಂಸೀನಞ್ಚ ವಸೇನ ಉತ್ತಮಪ್ಪಭಾತಿಸಯಯುತ್ತೇನ ವರವಣ್ಣಿನಾ **ವಣ್ಣಿತಂ** ಕಥಿತಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಪದವಣ್ಣನಾ, ಅಯಂ ಪನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ – **ಸೀಮಾಯ ದೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಾವ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಲಾಭಸೀಮಾ ಗಾಮಸೀಮಾ ನಿಗಮಸೀಮಾ ನಗರಸೀಮಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಜನಪದಸೀಮಾ ರಟ್ಠಸೀಮಾ ರಜ್ಜಸೀಮಾ ದೀಪಸೀಮಾ ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾ ಇತಿ ಪನ್ನರಸ ಸೀಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ತತ್ಥ **ಖಣ್ಡಸೀಮಾ** ಸೀಮಾಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಾ। **ಉಪಚಾರಸೀಮಾ** ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇನ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಅಪಿಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುವಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನತೋ ವಾ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಭೋಜನಸಾಲತೋ ವಾ ನಿಬದ್ಧವಸನಕಆವಾಸತೋ ವಾ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಪನ ಆವಾಸೇಸು ವಡ್ಢನ್ತೇಸು ವಡ್ಢತಿ, ಪರಿಹಾಯನ್ತೇಸು ಪರಿಹಾಯತಿ। **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ಪನ “ಭಿಕ್ಖೂಸುಪಿ ವಡ್ಢನ್ತೇಸು ವಡ್ಢತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ವಿಹಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಯೋಜನಸತಮ್ಪಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದನ್ತಿ, ಯೋಜನಸತಮ್ಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾವ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಲಾಭೋ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಸಮಾನಸಂವಾಸಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ**ದ್ವಯಮ್ಪಿ ವುತ್ತಮೇವ।

ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮ ನೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ಠಪಿತಾ, ಅಪಿಚ ಖೋ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗಾವುತಂ ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ ವಾ ಯೋಜನಂ ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ “ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಲಾಭಸೀಮಾ”ತಿ ನಾಮಲಿಖಿತಕೇ ಥಮ್ಭೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ “ಯಂ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ಸೀಮಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಅಯಂ ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮ। **ಗಾಮನಿಗಮನಗರಅಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಪಿ** ವುತ್ತಾ ಏವ।

ಜನಪದಸೀಮಾ ನಾಮ ಕಾಸಿಕೋಸಲರಟ್ಠಾದೀನಂ ಅನ್ತೋ ಬಹೂ ಜನಪದಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಏಕೇಕೋ ಜನಪದಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಜನಪದಸೀಮಾ। **ರಟ್ಠಸೀಮಾ** ನಾಮ ಕಾಸಿಕೋಸಲಾದಿರಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ। **ರಜ್ಜಸೀಮಾ** ನಾಮ ಮಹಾಚೋಳಭೋಗೋ

ಕೇರಳಭೋಗೋತಿ ಏವಂ ಏಕೇಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಆಣಾಪವತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ। **ದೀಪಸೀಮಾ** ನಾಮ ಸಮುದ್ದನ್ತೇನ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಮಹಾದೀಪಾ ಚ ಅನ್ತರದೀಪಾ ಚ। **ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾ** ನಾಮ ಚಕ್ಕವಾಳಪಬ್ಬತೇನೇವ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ।

ಏವಮೇತಾಸು ಸೀಮಾಸು ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ ಸಙ್ಘಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏತ್ಥೇವ ಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಯಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತೋಖಣ್ಡಸೀಮಗತಾ, ತೇಹಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ತೇಸಂಯೇವ ಹಿ ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಠಿತೇ ಪನ ರುಕ್ಖೇ ವಾ ಪಬ್ಬತೇ ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ ಪಥವಿಯಾ ವೇಮಜ್ಝಂ ಗತಸ್ಸ ಪಾಪುಣಾತಿಯೇವ।

"ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಸೀಮನ್ತರಿಕಾಸು ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। "ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಸೀಮನ್ತರಿಕಾಸು ಠಿತಾನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಲಾಭಸೀಮಾಸು ದಿನ್ನಂ ತಾಸು ಸೀಮಾಸು ಅನ್ತೋಗತಾನಂಯೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಗಾಮಸೀಮಾದೀಸು ದಿನ್ನಂ ತಾಸಂ ಸೀಮಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಸು ದಿನ್ನಂ ತತ್ಥ ಅನ್ತೋಗತಾನಂಯೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಜನಪದರಟ್ಠರಜ್ಜದೀಪಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾಸುಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾದೀಸು ವುತ್ತಸದಿಸೋಯೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಚೇ ಪನ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಠಿತೋ "ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವದತಿ, ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪತೋ ಏಕೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಲಭತಿ। ಸಚೇಪಿ ತತ್ರೇವ ಏಕೋ ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖು ಸಭಾಗಾನಂ ಭಾಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ನ ವಾರೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ತಾವ ಯೋ ಸೀಮಂ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ದಾನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಯೋ ಪನ "ಅಸುಕಸೀಮಾಯಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಕೇವಲಂ "ಸೀಮಾ"ತಿ ವಚನಮತ್ತಮೇವ ಜಾನನ್ತೋ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಸೀಮಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಾ "ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಾ ಭಣತಿ, ಸೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ "ಸೀಮಾ ನಾಮ ಬಹುವಿಧಾ, ಕತರಂ ಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಭಣಸೀ"ತಿ, ಸಚೇ ವದತಿ "ಅಹಂ 'ಅಸುಕಸೀಮಾ'ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘೋ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ, ಕತರಸೀಮಾಯ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ? ಮಹಾಸೀವತ್ಥೇರೋ ಕಿರಾಹ "ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯಾ"ತಿ। ತತೋ ನಂ ಆಹಂಸು "ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ನಾಮ ತಿಯೋಜನಾಪಿ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಿಯೋಜನೇ ಠಿತಾ ಲಾಭಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಿಯೋಜನೇ ಠತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆರಾಮಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಮಿಕೋ ತಿಯೋಜನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ತಿಯೋಜನಾತಿಕ್ಕಮೇ ನಿಸ್ಸಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿಸ್ಸತಿ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ತಿಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತಿಯೋಜನೇ ಠತ್ವಾ ಆರಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನೇವ ಕತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಭಾಜೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

೧೭೨೯. ಯೇ ವಿಹಾರಾ ಸಙ್ಘೇನ ಕತಿಕಾಯ **ಏಕಲಾಭಕಾ** ಸಮಾನಲಾಭಕಾ **ಏತ್ಥ** ಏತೇಸು ವಿಹಾರೇಸು **ದಿನ್ನಂ** "ಕತಿಕಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ **ಸಬ್ಬೇಹಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹ **ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ** ಚೀವರಂ ಕತಿಕಾಯ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಕತಿಕಾ ನಾಮ ಸಮಾನಲಾಭಕತಿಕಾ, ತತ್ರೇವಂ ಕತಿಕಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಂ ವಿಹಾರಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮಾ ಸಮಾನಲಾಭಂ ಕಾತುಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಸುಕೋ ನಾಮ ವಿಹಾರೋ ಪೋರಾಣಕೋ"ತಿ ವಾ "ಬುದ್ಧಾಧಿವುತ್ಥೋ"ತಿ ವಾ "ಅಪ್ಪಲಾಭೋ"ತಿ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾರಣಂ ವತ್ವಾ "ತಂ ವಿಹಾರಂ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಲಾಭಂ ಕಾತುಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ತಾವತಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇಪಿ ಸಙ್ಘೇನ ಏವಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏತ್ತಾವತಾ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ

ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಹೋತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಲಾಭೇ ಭಾಜಿಯಮಾನೇ ಇತರಸ್ಮಿಂ ಠಿತಸ್ಸ ಭಾಗಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಏಕೇನ ವಿಹಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಬಹೂಪಿ ಆವಾಸಾ ಏಕಲಾಭಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ।

೨೭೩೦. ಚೀವರದಾಯಕೇನ ಧುವಕಾರಾ ಪಾಕವತ್ತಾದಿನಿಚ್ಚಸಕ್ಕಾರಾ ಯತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸ **ಕ್ರೀಯನ್ತಿ** ಕರೀಯನ್ತಿ **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ತೇನೇವ ದಾಯಕೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ **ದಿನ್ನಂ** ವಿಹಾರಂ "ಭಿಕ್ಖಾಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಮಹೇಸಿನಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಸ್ಸ ಚೀವರದಾಯಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾಕವತ್ತಂ ವಾ ವತ್ತತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಭಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸದಾ ಗೇಹೇ ಭೋಜೇತಿ, ಯತ್ಥ ವಾ ತೇನ ಆವಾಸೋ ಕಾರಿತೋ, ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ ವಾ ನಿಬದ್ಧಾನಿ, ಯೇನ ಪನ ಸಕಲೋಪಿ ವಿಹಾರೋ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ, ತತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ, ಇಮೇ ಧುವಕಾರಾ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಸೋ "ಯತ್ಥ ಮಯ್ಹಂ ಧುವಕಾರಾ ಕರೀಯನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಾ "ತತ್ಥ ದೇಥಾ"ತಿ ವಾ ಭಣತಿ, ಬಹೂಸು ಚೇಪಿ ಠಾನೇಸು ಧುವಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ದಿನ್ನಮೇವ ಹೋತಿ।

ಸಚೇ ಪನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹುತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧುವಕಾರೇ ಏಕತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹೂ, ಏಕತ್ಥ ಅಪ್ಪಕಾ"ತಿ, ಸಚೇ "ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾಯ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಭಣತಿ, ತಥಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ವತ್ಥಭೇಸಜ್ಜಾದಿ ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸುಖೇನ ಭಾಜೀಯತಿ, ಯದಿ ಪನ ಮಞ್ಚೋ ವಾ ಪೀಠಕಂ ವಾ ಏಕಮೇವ ಹೋತಿ, ತಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಯಸ್ಸ ವಾ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಏಕವಿಹಾರೇಪಿ ವಾ ಯಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಸೋ ವಿಚಾರೇತಿ, ತತ್ಥ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ "ಅಸುಕಭಿಕ್ಖು ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತಿ।

ಅಥ "ಮಯ್ಹಂ ಧುವಕಾರೇ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸಪಿ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಪನ ವಿಚಾರೇತಬ್ಬಂ - "ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ತತ್ಥ ಸೇನಾಸನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। ಯತ್ಥ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು "ಮಯ್ಹಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗಭಣ್ಡಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದತಿ, ತತ್ಥ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

೨೭೩೧. **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪನ ಯಂ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಯಂ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ। "ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧೇನ ರಸ್ಸತ್ತಂ। **ಸಮ್ಮುಖಿಭೂತೇನಾ**ತಿ ಚ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠಿತೇನ। **ಭಾಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಘಣ್ಟಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಘೋಸೇತ್ವಾ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ಇದಮೇತ್ಥ ಮುಖಮತ್ತದಸ್ಸನಂ। ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ३೭೯) ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚೀವರದಾಯಕೇನ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನೇಸು ಭಾಜಿಯಮಾನೇಸು ಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸಪಿ ಭಾಗಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನ ವಾರೇತಬ್ಬೋ। ವಿಹಾರೋ ಮಹಾ ಹೋತಿ, ಥೇರಾಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವತ್ಥೇಸು ದಿಯ್ಯಮಾನೇಸು ಅಲಸಜಾತಿಕಾ ಮಹಾಥೇರಾ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, "ಭನ್ತೇ, ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಂ ದಿಯ್ಯತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಠಿತಿಕಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ"ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ, ಠಿತಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಠಿತಿಕಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ।

"ಅಸುಕವಿಹಾರೇ ಕಿರ ಬಹುಂ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ಯೋಜನನ್ತರಿಕವಿಹಾರತೋಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ। ಅಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾದೀಸು ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ದಾತಬ್ಬಮೇವ। "ಬಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠಿತಾನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ನ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಓಕ್ಕನ್ತೇಹಿ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರದ್ವಾರೇ ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಸವಸೇನ ವಡ್ಢಿತಾ ನಾಮ ಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ದಿನ್ನೇಪಿ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಂ ದಾತಬ್ಬಮೇವ। ದುತಿಯಭಾಗೇ ಪನ ಥೇರಾಸನಂ ಆರುಳ್ಹೇ ಆಗತಾನಂ ಪಠಮಭಾಗೋ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ದುತಿಯಭಾಗತೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ದಾತಬ್ಬಂ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ವತ್ಥಾನಿ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ದೇನ್ತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬಾನಿ। ಸಚೇ “ಸಬ್ಬಾನೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ”ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ದುಪ್ಪಾಪಿತಾನಿ ಚೇವ ದುಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಚ, ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘಿಕಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕಂ ಪನ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ “ಇದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಸೇಸಾನಿ “ಇಮಾನಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ”ತಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಏಕಮೇವ ವತ್ಥಂ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ಆಹರನ್ತಿ, ಅಭಾಜೇತ್ವಾವ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ದುಪ್ಪಾಪಿತಞ್ಚೇವ ದುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ, ಸತ್ಥಕೇನ, ಪನ ಹಲಿದ್ದಿಆದಿನಾ ವಾ ಲೇಖಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ “ಇಮಂ ಠಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಂ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಂ ಪನ ವತ್ಥಸ್ಸೇವ ಪುಪ್ಫಂ ವಾ ವಲಿ ವಾ, ತೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಏಕಂ ತನ್ತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಠಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಸೇಸಂ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಖಣ್ಡಂ ಖಣ್ಡಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭಾಜಿಯಮಾನಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ।

ಏಕಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚೀವರೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ಸಚೇ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು “ಸಬ್ಬಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ”ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸುಗ್ಗಹಿತಾನಿ, ಠಿತಿಕಾ ಪನ ನ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಚೇ ಏಕೇಕಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಠಿತಿಕಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ತತ್ಥ ಠಿತಿಕಾಯ ಅಟ್ಠಿತಾಯ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಚೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಠಿತಾಯ ಠಿತಿಕಾಯ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಚೇ ನವಕತರೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಓರೋಹತಿ। ಸಚೇ ವುಡ್ಢತರೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಉದ್ಧಂ ಆರೋಹತಿ। ಅಥ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

“ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವಾ “ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಸಙ್ಘಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ “ಗಹಪತಿಚೀವರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕಙ್ಗಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ನ ಪನ ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ದೇತಿ, ತಂ ಭಿಕ್ಖುದತ್ತಿಯಂ ನಾಮ ವಟ್ಟತಿ। ಪಂಸುಕೂಲಂ ಪನ ನ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಧುತಙ್ಗಂ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ। “ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಮ, ಥೇರಾನಂ ದೇಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। “ಇದಂ ವತ್ಥಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮ, ಇಮಿನಾ ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಪತ್ತತ್ಥವಿಕಆಯೋಗಅಂಸಬದ್ಧಕಾದೀನಿ ಕರೋಥಾ”ತಿ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

ಪತ್ತತ್ಥವಿಕಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಾನಿ ಬಹೂನಿಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ಚೀವರತ್ಥಾಯಪಿ ಪಹೋನ್ತಿ, ತತೋ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸಙ್ಘೋ ಭಾಜಿತಾತಿರಿತ್ತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಭಾಜೇತಿ, ತತೋ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಾಮಿಕೇಹಿ ವಿಚಾರಿತಮೇವ ಹಿ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಇತರಂ।

“ಪಂಸುಕೂಲಿಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕರಣಅಂಸಬದ್ಧಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ದೇಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ನಾಮ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಯಂ ತತ್ಥ ಅತಿರೇಕಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಚೀವರೇಪಿ ಉಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸುತ್ತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇನ್ತಿ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇಹಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಯಂ ತಾವ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ “ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದಿನ್ನೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಚೇ ಪನ ಬಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅದ್ಧಾನಪಟಿಪನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ವಾ ಆರೋಚೇತಿ, ಸಚೇಪಿ ಯೋಜನಂ ಫರಿತ್ವಾ ಪರಿಸಾ ಠಿತಾ ಹೋತಿ, ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಚೇ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೇ ಪನ ದ್ವಾದಸಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪರಿಸಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಾ, ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ।

೧೭೩೧. ಇದಾನಿ “ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ದೇತೀ”ತಿ ಮಾತಿಕಂ ವಿವರನ್ತೋ ಆಹ **“ಉಭತೋಸಙ್ಘಮುದ್ದಿಸ್ಸಾ”**ತಿಆದಿ। **ಉಭತೋಸಙ್ಘಮುದ್ದಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಞ್ಚ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ। **ದೇತೀ**ತಿ “ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮೀ”ತಿ ದೇತಿ। **“ಬಹು ವಾ”**ತಿ ಏತ್ಥ “ಬಹೂ ವಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸತ್ತಂ। ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೋಕಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಬಹೂ ವಾ, ಪುಗ್ಗಲಗ್ಗೇನ ಅಕತ್ವಾ ಉಭತೋಸಙ್ಘವಸೇನ ಸಮಭಾಗೋವ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - “ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ “ದ್ವೇಧಾಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ದಮ್ಮಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಮೇವ ಹೋತಿ, ದ್ವೇ ಭಾಗೇ ಸಮೇ ಕತ್ವಾ ಏಕೋ ದಾತಬ್ಬೋ।

“ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ದಸ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕವೀಸತಿ ಪಟಿವೀಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ, ದಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ, ದಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ। ಯೇನ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ ಲದ್ಧೋ, ಸೋ ಸಙ್ಘತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಹೇತುಂ ಲಭತಿ। ಕಸ್ಮಾ? **ಉಭತೋಸಙ್ಘ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ।

“ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಇಧ ಪನ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘತೋ ಪಾಪುಣನಕೋಟ್ಠಾಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪತ್ತಕೋಟ್ಠಾಸಸಮೋವ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಹೋತಿ।

“ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ದ್ವಾವೀಸತಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ದಸ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ, ಏಕೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ, ಏಕೋ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಙ್ಘತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪುನ ಗಹೇತುಂ ಲಭತಿ। ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಏಕೋಯೇವ।

“ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನ ದಾತಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಗಣೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ।

“ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಸುಂ ನ ಲಭತಿ, ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನತೋ ಏಕಮೇವ ಲಭತಿ। ಕಸ್ಮಾ? **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘ**ಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ।

“ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಏಕಪುಗ್ಗಲಪಟಿವೀಸೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಿಸುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏಕಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಗಣೇತ್ವಾ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ।

“ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ, ಪುಗ್ಗಲಗಣನಾಯ ಏವ ವಿಭಜಿತಬ್ಬಂ।

“ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಏಕಪುಗ್ಗಲಪಟಿವೀಸೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಿಸುಂ ನತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಗಣೇತ್ವಾ ಏವ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ನಯೋ ನೀತೋ, ಏವಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾಪಿ ನೇತಬ್ಬೋ।

“ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಿಸುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ವಸ್ಸಗ್ಗೇನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

“ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಪಟಿವೀಸೋ ಲಬ್ಭತಿ।

“ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸೇವ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ।

“ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿಸುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ।

“ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಲಬ್ಭತಿ।

“ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸೇವ ವಿಸುಂ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಏವಮೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಪುಬ್ಬೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ಭಗವಾ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದತಿ, ದಕ್ಖಿಣತೋ ಭಿಕ್ಖೂ, ವಾಮತೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನಿಸೀದನ್ತಿ, ಭಗವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ, ತದಾ ಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಪಚ್ಚಯೇ ಅತ್ತನಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ದಾಪೇತಿ। ಏತರಹಿ ಪನ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಾ ಸಧಾತುಕಂ ಪಟಿಮಂ ವಾ ಚೇತಿಯಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ಪಟಿಮಾಯ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪುರತೋ ಆಧಾರಕೇ ಪತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ “ಬುದ್ಧಾನಂ ದೇಮಾ”ತಿ ತತ್ಥ ಯಂ ಪಠಮಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ದೇನ್ತಿ, ವಿಹಾರಂ ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಞ್ಚ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀನಿ ಚ ದೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಕಥಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀನಿ ತಾವ ಚೇತಿಯೇ ಆರೋಪೇತಬ್ಬಾನಿ, ವತ್ಥೇಹಿ ಪಟಾಕಾ, ತೇಲೇನ ಪದೀಪಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಪನ ಯೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಜಗ್ಗಕೋ ಹೋತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ನಿಬದ್ಧಜಗ್ಗಕೇ ಅಸತಿ ಆಹಟಪತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉಪಕಟ್ಠೇ ಕಾಲೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಪಿ ವತ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ।

ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಸು ಚ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ “ಇದಂ ಹರಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪೂಜಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ದೂರಮ್ಪಿ ಹರಿತ್ವಾ ಪೂಜೇತಬ್ಬಂ। “ಭಿಕ್ಖಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹರಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಹರಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ “ಅಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಾಮಿ, ಆಸನಸಾಲಾಯ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಹರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭನ್ತೇ, ತುಯ್ಹಂಯೇವ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಥ ಪನ “ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಹರನ್ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೋ ಅನ್ತರಾವ ಕಾಲೋ ಉಪಕಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೭೩೩. ಯಂ ಪನ ಚೀವರಂ “ಯಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದೇತಿ, **ತಸ್ಮಿಂಯೇವ** ಆವಾಸೇ **ವುತ್ಥವಸ್ಸೇನ** ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಗಣೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ವಾ **ತಂ** ಚೀವರಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ವಣ್ಣಿತಂ** ದೇಸಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ “ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದೇತಿ, ಯಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ, ಯತ್ತಕಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ, ತೇಹಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ದಿಸಾಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಸತಿ ಗಾಹಕೇ ಯಾವ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉಬ್ಭಾರಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಅನತ್ಥತೇ ಪನ ಕಥಿನೇ ಅನ್ತೋಹೇಮನ್ತೇ ಏವಞ್ಚ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಲಕ್ಖಣಞ್ಞೂ ವದನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಪನೇತಂ ಅವಿಚಾರಿತಂ।

ಸಚೇ ಪನ ಬಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೋ “ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಅಥ “ಅಸುಕವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ ವದತಿ, ತತ್ರ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಮೇವ ಯಾವ ಕಥಿನಸ್ಸುಬ್ಭಾರಾ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಠಮದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ವದತಿ, ತತ್ರ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾನಂಯೇವ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ। ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇಯೇವ “ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತಾನಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾ ನ ಲಭನ್ತಿ, ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತಾವ ಲಭನ್ತಿ। ಚೀವರಮಾಸೇ ಪನ “ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತಾನಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತಾನಂಯೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತಾನಞ್ಚ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾನಞ್ಚ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ।

ಚೀವರಮಾಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಹೇಮನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ದಿವಸೋ, ತಾವ “ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ವಾ ಹೋತು ಅನತ್ಥತಂ ವಾ, ಅತೀತವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಮೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಠಮದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುತ್ತೇ ಪನ ಮಾತಿಕಾ ಆರೋಪೇತಬ್ಬಾ “ಅತೀತವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಅನಾಗತೇ ಚಾತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕತರವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸ ದೇಸೀ”ತಿ। ಸಚೇ “ಅತೀತವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ವುತ್ಥಾನಮೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ। ದಿಸಾಪಕ್ಕನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಭಾಗಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ।

ಸಚೇ “ಅನಾಗತೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಥ “ಅಗುತ್ತೋ ವಿಹಾರೋ, ಚೋರಭಯಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಠಪೇತುಂ, ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಾ ಆಹಿಣ್ಡಿತು”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ವದತಿ “ಇತೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತತಿಯೇ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ನ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ವುತ್ಥಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಸಚೇ ತೇ ದಿಸಾಪಕ್ಕನ್ತಾ, ಅಞ್ಞೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಗಣ್ಹಾತಿ, ದಾತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಏಕೋಯೇವ ಅವಸಿಟ್ಠೋ, ಸೇಸಾ ಕಾಲಕತಾ, ಸಬ್ಬಂ ಏಕಸ್ಸೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಸಚೇ ಏಕೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇಹಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

೧೭೩೪. ಯಾಗುಯಾ ಪನ ಪೀತಾಯ ವಾ **ಭತ್ತೇ ವಾ** ಭುತ್ತೇ ಸಚೇ **ಪನ ಆದಿಸ್ಸ** “ಯೇನ ಮೇ ಯಾಗು ಪೀತಾ, ತಸ್ಸ ದಮ್ಮಿ, ಯೇನ ಮೇ ಭತ್ತಂ ಭುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ದೇತಿ, ವಿನಯಧರೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸ ನಯೋ ಖಾದನೀಯಚೀವರಸೇನಾಸನಭೇಸಜ್ಜಾದೀಸು।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಭಿಕ್ಖೂ ಅಜ್ಜತನಾಯ ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ವಾ ಯಾಗುಯಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಯಾಗುಂ ದೇತಿ, ಯಾಗುಂ ದತ್ವಾ ಪೀತಾಯ ಯಾಗುಯಾ “ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಯೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಯಾಗು ಪೀತಾ, ತೇಸಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ದೇತಿ, ಯೇಹಿ ನಿಮನ್ತಿತೇಹಿ ಯಾಗು ಪೀತಾ, ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಯೇಹಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತೇನ ಘರದ್ವಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ವಾ ಘರಂ ಪವಿಟ್ಠೇಹಿ ವಾ ಯಾಗು ಲದ್ಧಾ, ಯೇಸಂ ವಾ ಆಸನಸಾಲತೋ ಪತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ನೀತಾ, ಯೇ ವಾ ಥೇರೇಹಿ ಪೇಸಿತಾ, ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣನ್ತಿ।

ಸಚೇ ಪನ ನಿಮನ್ತಿತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗೇಹಞ್ಚ ಬಹಿಗೇಹಞ್ಚ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ, ದಾಯಕೋ ಚ ಏವಂ ವದತಿ “ನಿಮನ್ತಿತಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಅನಿಮನ್ತಿತಾ ವಾ, ಯೇಸಂ ಮಯಾ ಯಾಗು ದಿನ್ನಾ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಇಮಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಹೋನ್ತೂ”ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಯೇಹಿ ಪನ ಥೇರಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಯಾಗು ಲದ್ಧಾ, ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಅಥ ಸೋ “ಯೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಯಾಗು ಪೀತಾ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹೋನ್ತೂ”ತಿ ವದತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಭತ್ತಖಾದನೀಯೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಚೀವರೇ ವಾತಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಯೇನ ವಸ್ಸಂ ವಾಸೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ವದತಿ “ಯೇಸಂ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ, ತೇಸಂಯೇವ ಇಮಂ ಚೀವರಂ ವಾ ಸುತ್ತಂ ವಾ ಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ವಾ ಹೋನ್ತೂ”ತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ।

ಸೇನಾಸನೇ ವಾತಿ “ಯೋ ಮಯಾ ಕಾರಿತೇ ವಿಹಾರೇ ವಾ ಪರಿವೇಣೇ ವಾ ವಸತಿ, ತಸ್ಸಿದಂ ಹೋತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ।

ಭೇಸಜ್ಜೇ ವಾತಿ “ಮಯಂ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಥೇರಾನಂ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ದೇಮ, ಯೇಹಿ ತಾನಿ ಲದ್ಧಾನಿ, ತೇಸಂಯೇವಿದಂ ಹೋತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಂಯೇವ ಹೋತೀತಿ।

೧೭೩೫. ದೀಯತೇತಿ **ದಾನನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಸಾಧನೇನ ಚೀವರಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಯಂ**-ಸದ್ದೇನ ಚೀವರಸ್ಸ ಪರಾಮಟ್ಠತ್ತಾ **ತಂ**-ಸದ್ದೇನಾಪಿ ತದೇವ ಪರಾಮಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ "ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ದೇತಿ, ತಂ ತಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ "ಇದಂ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಂ ವದತಿ, ಥೇರಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಞ್ಚ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಉದ್ದೇಸಂ ಗಹೇತುಂ ಆಗತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಬದ್ಧಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಉದ್ದೇಸನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ।

೧೭೩೭. **ವದತಿಚ್ಚೇವಮೇವ** ಚೇತಿ ಇಚ್ಚೇವಂ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ವದತಿ ಚೇ। **ತನ್ತಿ** ತಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಾತುಆದೀನಂ। ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೩೮. **"ಪಞ್ಚನ್ನಂ...ಪೇ॰... ಹೋತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಿಮಗಾಥಾದ್ವಯೇನ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವತ್ಥಂ ಸಂಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಞ್ಚನ್ನಂ** ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ। **ಅಚ್ಚಯೇತಿ** ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ। **ದಾನನ್ತಿ** "ಮಯಿ ಕಾಲಕತೇ ಇಮಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ತುಯ್ಹಂ ಹೋತು, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಪರಿಚ್ಚಜನಂ। **ಕಿಞ್ಚಿಪೀತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ದನ್ತಕಟ್ಠಮ್ಪಿ। ಗಿಹೀನಂ ಪನ ದಾನಂ ತಥಾ ದಾಯಕಾನಂ ಗಿಹೀನಮೇವ ಅಚ್ಚಯೇ ರೂಹತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೩೯. ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಉಪಸ್ಸಯೇ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ **ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಸನ್ತಕಾ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಾ ಕಾಲಕತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನತ್ತಾ।

೧೭೪೦. **ಸಾಮಣೇರೀ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ "ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಿಹಾರಸ್ಮಿಂ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನೇ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ವಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸನ್ತಕಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವುತ್ತನಯೇನೇವತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೭೪೧. **ದೇಹಿ ನೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಇಮಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಪಕರಣತೋ ಲಬ್ಭತಿ। "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ನೇತ್ವಾ ಅಸುಕಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ಯಂ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ಪುರಿಮಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ। "ಇದಂ ಚೀವರಂ ಅಸುಕಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಯಂ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ಯಸ್ಸ ಪಹಿಯ್ಯತಿ, ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೪೨. ಯಥಾವುತ್ತವಚನಪ್ಪಕಾರಾನುರೂಪೇನ ಸಾಮಿಕೇ ಇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇಸು ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ವಾ ತೇಸು ಮತೇಸು ಮತಕಚೀವರಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹ **"ಏವ"**ನ್ತಿಆದಿ। "ಮತಸ್ಸ ವಾ ಅಮತಸ್ಸ ವಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ವಿಸ್ಸಾಸಂ ವಾಪಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ** ಜೀವನ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಗಣ್ಹೇ ಮತಕಚೀವರನ್ತಿ** ಮತಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಮತಕಪರಿಕ್ಖಾರನೀಹಾರೇನ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ।

೧೭೪೩. ರಜತೇ ಅನೇನಾತಿ **ರಜನನ್ತಿ** ಮೂಲಾದಿಸಬ್ಬಮಾಹ। **ವನ್ತದೋಸೇನಾತಿ** ಸವಾಸನಸಮುಚ್ಛಿನ್ನರಾಗಾದಿದೋಸೇನ। **ತಾದಿನಾತಿ** ರೂಪಾದೀಸು ಛಳಾರಮ್ಮಣೇಸು ರಾಗಾದೀನಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಸು ಲೋಕಧಮ್ಮೇಸು ನಿಬ್ಬಿಕಾರತಾಯ ಏಕಸದಿಸೇನ।

೧೭೪೪-೫. “**ಮೂಲೇ**”ತಿಆದೀಸು ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಮೂಲರಜನೇ** ಹಲಿದ್ದಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಮೂಲರಜನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಖನ್ಧೇಸು** ರಜನೇಸು ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಞ್ಚ ತುಙ್ಗಹಾರಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಖನ್ಧರಜನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಪತ್ತೇಸು** ರಜನೇಸು ಅಲ್ಲಿಯಾ ಪತ್ತಂ ತಥಾ ನೀಲಿಯಾ ಪತ್ತಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತರಜನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಪುಪ್ಫ**ರಜನೇಸು ಕುಸುಮ್ಭಞ್ಚ ಕಿಂಸುಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪುಪ್ಫರಜನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತಚ**ರಜನೇ ಲೋದ್ದಞ್ಚ ಕಣ್ಡುಲಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಚರಜನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಫಲ**ರಜನಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಮಞ್ಜೇಟ್ಠನ್ತಿ ಏಕೋ ಸಕಣ್ಟಕರುಕ್ಖೋ, ವಲ್ಲಿವಿಸೇಸೋ ಚ, ಯಸ್ಸ ರಜನಂ ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಬೀಜವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। ಮಞ್ಜೇಟ್ಠರುಕ್ಖಸ್ಸ ಖನ್ಧೋ ಸೇತವಣ್ಣೋತಿ ಸೋ ಇಧ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ರಜನಾಧಿಕಾರತ್ತಾ। **ತುಙ್ಗಹಾರಕೋ** ನಾಮ ಏಕೋ ಸಕಣ್ಟಕರುಕ್ಖೋ, ಯಸ್ಸ ರಜನಂ ಹರಿತಾಲವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। **ಅಲ್ಲೀ**ತಿ ಚುಲ್ಲತಾಪಿಞ್ಛರುಕ್ಖೋ, ಯಸ್ಸ ಪಣ್ಣರಜನಂ ಹಲಿದ್ದಿವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। **ನೀಲೀ**ತಿ ಗಚ್ಛವಿಸೇಸೋ, ಯಸ್ಸ ಪನ ರಜನಂ ನೀಲವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। **ಕಿಂಸುಕಂ** ನಾಮ ವಲ್ಲಿಕಿಂಸುಕಪುಪ್ಫಂ, ಯಸ್ಸ ರಜನಂ ಲೋಹಿತವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ।

೧೭೪೬. **ಕಿಲಿಟ್ಠಸಾಟಕ**ನ್ತಿ ಮಲೀನಸಾಟಕಂ। **ಧೋವಿತು**ನ್ತಿ ಏಕವಾರಂ ಧೋವಿತುಂ। ಅಲ್ಲಿಯಾ ಧೋತಂ ಕಿರ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೭೪೭. **ಚೀವರಾನಂ ಕಥಾ ಸೇಸಾ**ತಿ ಭೇದಕಾರಣಪ್ಪಕಾರಕಥಾದಿಕಾ ಇಧ ಅವುತ್ತಕಥಾ। ಪಠಮೇ ಕಥಿನೇ ವುತ್ತಾತಿ ಸೇಸೋ। **ವಿಭಾವಿನಾ**ತಿ ಖನ್ಧಕಭಾಣಕೇನ।

ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಮಹಾವಗ್ಗವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚೂಳವಗ್ಗೋ

ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೭೪೮. ಏವಂ ಮಹಾವಗ್ಗವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚೂಳವಗ್ಗಾಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಜ್ಜನೀಯ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ತಜ್ಜನೀಯ**ನ್ತಿ ಕಲಹಕಾರಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತತೋ ವಿರಮನತ್ಥಾಯ ನಿಗ್ಗಹವಸೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಞ್ಚ। **ನಿಯಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಅಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಬಹುಲಸ್ಸ ಅನಪದಾನಸ್ಸ ಅನನುಲೋಮಿಕೇಹಿ ಗಿಹಿಸಂಸಗ್ಗೇಹಿ ಸಂಸಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಗ್ಗಹವಸೇನ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನತ್ಥಾಯ ಕಾತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ ನಿಯಸ್ಸಕಮ್ಮಞ್ಚ।

ಪಬ್ಬಾಜನ್ತಿ ಕುಲದೂಸಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಯತ್ಥ ತೇನ ಕುಲದೂಸನಂ ಕತಂ, ತತ್ಥ ನ ಲಭಿತಬ್ಬಆವಾಸತ್ಥಾಯ ನಿಗ್ಗಹವಸೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಞ್ಚ। **ಪಟಿಸಾರಣ**ನ್ತಿ ಸದ್ಧಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ದಾಯಕಸ್ಸ ಕಾರಕಸ್ಸ ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಅಕ್ಕೋಸಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಂಖಮಾಪನತ್ಥಾಯ ನಿಗ್ಗಹವಸೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಞ್ಚ।

ತಿವಿಧುಕ್ಖೇಪನನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ, ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಚ ತತೋ ಓರಮಿತುಂ ನಿಗ್ಗಹವಸೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ ತಿವಿಧಂ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ। **ದೀಪಯೇತಿ ಪಾಳಿಯಾ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ಚ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಕಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಾನಂ ಓಸಾರಣನಿಸ್ಸಾರಣವಸೇನ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದುವಿಧತ್ತೇಪಿ ತಂ ಭೇದಂ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಜಾತಿವಸೇನ **"ಸತ್ತ ಕಮ್ಮಾನೀ"**ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ದಸ್ಸಿತೋ ಪನೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನೇಸಂ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೭೪೯. **ಖನ್ಧಕೇ** ಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾತೇ ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತಾನಿ ತೇಚತ್ತಾಲೀಸ ವತ್ತಾನಿ। **ತದನನ್ತರೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಸ್ಸ ಅನನ್ತರೇ। **ಖನ್ಧಕೇ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ। ನವ ಅಧಿಕಾನಿ ಯೇಸಂ ತೇ **ನವಾಧಿಕಾನಿ ತಿಂಸೇವ** ವತ್ತಾನಿ, ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸ ವತ್ತಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ ತಾವ -

> "ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾ - ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಂ, ನ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ನ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ, ಸಮ್ಮತೇನಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಓವದಿತಬ್ಬಾ, ಯಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಙ್ಘೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ಅಞ್ಞಾ ವಾ ತಾದಿಸಿಕಾ, ತತೋ ವಾ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಾ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಗರಹಿತಬ್ಬಂ, ಕಮ್ಮಿಕಾ ನ ಗರಹಿತಬ್ಬಾ, ನ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿವಾದನಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ಆಸನಾಭಿಹಾರೋ ಸೇಯ್ಯಾಭಿಹಾರೋ ಪಾದೋದಕಂ ಪಾದಪೀಠಂ ಪಾದಕಥಲಿಕಂ ಪತ್ತಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನಹಾನೇ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಕತತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಬ್ಬೋ, ನ ಆಚಾರವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಬ್ಬೋ, ನ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಬ್ಬೋ, ನ ಆಜೀವವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಬ್ಬೋ, ನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭೇದೇತಬ್ಬೋ, ನ ಗಿಹಿದ್ಧಜೋ ಧಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ತಿತ್ಥಿಯದ್ಧಜೋ ಧಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖೂ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖುಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪಕತತ್ತೇನ

ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಅನಾವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ನ ಪಕತತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸಾದೇತಬ್ಬೋ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ, ನ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪೋಸಥೋ ಠಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪವಾರಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ, ನ ಸವಚನೀಯಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಅನುವಾದೋ ಪಟ್ಠಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಓಕಾಸೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ, ನ ಸಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಜೇತಬ್ಬ''ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೫೧) -

ಏವಂ ಚೇತಾನಿ ತೇಚತ್ತಾಲೀಸ ವತ್ತಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ **''ತೇಚತ್ತಾಲೀಸ ವತ್ತಾನಿ, ಖನ್ಧಕೇ ಕಮ್ಮಸಞ್ಞಿತೇ''**ತಿ।

ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೭೬-೮೨) -

''ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾ - ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಂ, ನ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ನ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ, ಸಮ್ಮತೇನಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಓವದಿತಬ್ಬಾ, ಯಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಙ್ಘೇನ ಪರಿವಾಸೋ ದಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ಅಞ್ಞಾ ವಾ ತಾದಿಸಿಕಾ, ತತೋ ವಾ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಾ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಗರಹಿತಬ್ಬಂ, ಕಮ್ಮಿಕಾ ನ ಗರಹಿತಬ್ಬಾ, ನ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪೋಸಥೋ ಠಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪವಾರಣಾ ಠಪೇತಬ್ಬಾ, ನ ಸವಚನೀಯಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಅನುವಾದೋ ಪಟ್ಠಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಓಕಾಸೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ, ನ ಸಾರೇತಬ್ಬೋ, ನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

''ನ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತೋ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ನ ಪುರತೋ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೋ ಸೇಯ್ಯಾಪರಿಯನ್ತೋ ವಿಹಾರಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಪದಾತಬ್ಬೋ, ತೇನ ಚ ಸೋ ಸಾದಿತಬ್ಬೋ।

''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರೇಸಮಣೇನ ವಾ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ವಾ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಆರಞ್ಞಿಕಙ್ಗಂ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ, ನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಙ್ಗಂ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ, ನ ಚ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ನೀಹರಾಪೇತಬ್ಬೋ 'ಮಾ ಮಂ ಜಾನಿಂಸೂ'ತಿ।

''ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಆಗನ್ತುಕೇನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಉಪೋಸಥೇ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಪವಾರಣಾಯ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಸಚೇ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತಿ, ದೂತೇನಪಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ।

''ನ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ

ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

“ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

“ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

“ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

“ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಕತತ್ತೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅನಾವಾಸಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಅನಾವಾಸೋ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ಗನ್ತಬ್ಬೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ವಾ ಅನಾವಾಸಾ ವಾ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಯತ್ಥಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ‘ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತು’ನ್ತಿ।

“ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಅನಾವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಪಕತತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸನೇನ ನಿಮನ್ತೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ನೀಚೇ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಉಚ್ಚೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಛಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ನೀಚೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಉಚ್ಚೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ।

“ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ವುಡ್ಢತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ…ಪೇ॰… ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ…ಪೇ॰… ಮಾನತ್ತಾರಹೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ…ಪೇ॰… ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ…ಪೇ॰… ಅಬ್ಭಾನಾರಹೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಅನಾವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ನೀಚೇ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಉಚ್ಚೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಛಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಏಕಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ನೀಚೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಉಚ್ಚೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ।

“ಪಾರಿವಾಸಿಕಚತುತ್ಥೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿವಾಸಂ ದದೇಯ್ಯ, ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಮಾನತ್ತಂ ದದೇಯ್ಯ, ತಂವೀಸೋ ಅಬ್ಭೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ ನ ಚ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೭೬-೮೧) –

ಏವಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಚತುನವುತಿ ವತ್ತಾನಿ।

ಸಾ ಚ ನೇಸಂ ಚತುನವುತಿಸಙ್ಖ್ಯಾ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ – ನಉಪಸಮ್ಪಾದನಾದಿನಕಮ್ಮಿಕಗರಹಪರಿಯೋಸಾನಾನಿ ನವ ವತ್ತಾನಿ, ತತೋ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಟ್ಠಪನಾದಿಭಿಕ್ಖೂಹಿಸಮ್ಪಯೋಜನಪರಿಯೋಸಾನಾನಿ ಅಟ್ಠ, ತತೋ

ನಪುರತೋಗಮನಾದೀ ಪಞ್ಚ, ನಪುರೇಗಮನಾದೀ ಚತ್ತಾರಿ, ಆಗನ್ತುಕೇನ ಆರೋಚನಾದೀ ಚತ್ತಾರೀತಿ ತಿಂಸ, ಸಭಿಕ್ಖುಕಾವಾಸಾದಿತೋ ಅಭಿಕ್ಖುಕಾವಾಸಾದಿಗಮನಪಅಸಂಯುತ್ತಾನಿ ತೀಣಿ ನವಕಾನಿ ಚಾತಿ ಸತ್ತಪಞ್ಞಾಸ, ತತೋ ನಪಕತತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನವಾಸಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ ಏಕಾದಸ, ತತೋ ನಪಾರಿವಾಸಿಕವುಡ್ಢತರಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಮಾನತ್ತಾರಹಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಅಬ್ಭಾನಾರಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನವಾಸಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಏಕಾದಸ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸಾಯ ವತ್ತೇಸು ಪಾರಿವಾಸಿಕವುಡ್ಢತರಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಮಾನತ್ತಾರಹಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮಾನತ್ತಾ ತೇಸು ಏಕಂ ಏಕಾದಸಕಂ, ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಅಬ್ಭಾನಾರಹಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮಾನತ್ತಾ ತೇಸು ಏಕಂ ಏಕಾದಸಕನ್ತಿ ದುವೇ ಏಕಾದಸಕಾನಿ, ಅನ್ತೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಾದಿದಾನಚತುಕ್ಕೇ ಗಣಪೂರಣತ್ಥದೋಸತೋ ನಿವತ್ತಿವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಚತುನವುತಿ ವತ್ತಾನಿ। ತಾನಿ ಅಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇನ ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸವತ್ತಾನಿ ನಾಮ। ಆದಿತೋ ನವ, ಉಪೋಸಥಟ್ಠಪನಾದೀನಿ ಅಟ್ಠ, ಪಕತತ್ತೇನ ಏಕಚ್ಛನ್ನವಾಸಾದೀ ಚತ್ತಾರಿ ಚಾತಿ ಏಕವೀಸತಿ ವತ್ತಾನಿ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಗಹಿತತ್ತಾ ಇಧ ಗಣನಾಯ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತತೋ ಸೇಸೇಸು ತೇಸತ್ತತಿಯಾ ವತ್ತೇಸು ಪಾರಿವಾಸಿಕವುಡ್ಢತರಾದೀಹಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ವಾಸಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ ದ್ವಾವೀಸತಿ ವತ್ತಾನಿ ಪಕತತ್ತೇಹಿ ಸಮಾನತ್ತಾ ತಾನಿ ಚ "ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿಕಂ ನವಕಂ ತಥಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನಪರಂ, ನ ಆವಾಸತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿದಸ್ಸನಪರನ್ತಿ ತಞ್ಚ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇಸು ದ್ವಾಚತ್ತಾಲೀಸವತ್ತೇಸು ಪಾರಿವಾಸಿಕಚತಉತ್ಥಾದಿಕಮ್ಮಚತುಕ್ಕಂ ಗರುಕಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಾಯ ಗಣಪೂರಣತ್ಥಸಾಮಞ್ಞೇನ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ ತಯೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ಗಣಿತಾನಿ ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ "ನವಾಧಿಕಾನಿ ತಿಂಸೇವ, ಖನ್ಧಕೇ ತದನನ್ತರೇ"ತಿ।

೧೭೫೦. ಇಮಾನಿ ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸ ವತ್ತಾನಿ ಪುರಿಮೇಹಿ ತೇಚತ್ತಾಲೀಸವತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವಾಸೀತಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ಏವಂ ಸಬ್ಬಾನಿ...ಪೇ॰... ಗಹಿತಾಗಹಣೇನ ತೂ"**ತಿ।

ಏವಂ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇಸು ಮಹೇಸಿನಾ ವುತ್ತಾನಿ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಿ ಗಹಿತಾಗಹಣೇನ ದ್ವಾಸೀತಿ ಏವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಮೇತ್ಥ ದ್ವಾಸೀತಿಕ್ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಿ ದಸ್ಸಿತಾನಿ।

ಆಗಮಟ್ಠಕಥಾವಣ್ಣನಾಯಂ ಪನ -

> "ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ (ಚೂಳವ॰ ೭೫) ಆರಭಿತ್ವಾ 'ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಂ... ಪೇ॰... ನ ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೭೬-೮೧) ವುತ್ತಾವಸಾನಾನಿ ಛಸಟ್ಠಿ, ತತೋ ಪರಂ 'ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ವುಡ್ಢತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ, ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೇನ, ಮಾನತ್ತಾರಹೇನ, ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೇನ, ಅಬ್ಭಾನಾರಹೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸೇ ವತ್ಥಬ್ಬ'ನ್ತಿಆದೀನಂ (ಚೂಳವ॰ ೮೨) ಪಕತತ್ತೇ ಚರಿತಬ್ಬೇಹಿ ಅನಞ್ಞತ್ತಾ ವಿಸುಂ ತೇ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕವುಡ್ಢತರಾದೀಸು ಪುಗ್ಗಲನ್ತರೇಸು ಚರಿತಬ್ಬತ್ತಾ ತೇಸಂ ವಸೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಗಣಿತಾನಿ ಪಞ್ಚಾತಿ ಏಕಸತ್ತತಿ ವತ್ತಾನಿ, ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತವತ್ತೇಸು ವತ್ತಪಞ್ಞಾಪನವಸೇನ ವುತ್ತಂ 'ನ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿವಾದನಂ ...ಪೇ॰... ನಹಾನೇ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೫೧) ಇದಂ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಂ ಅಸಾದಿಯನಂ ಏಕಂ, 'ನ ಪಕತತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಬ್ಬೋ'ತಿಆದೀನಿ ಚ ದಸಾತಿ ಏವಮೇತಾನಿ ದ್ವಾಸೀತಿ ಹೋನ್ತಿ। ಏತೇಸ್ವೇವ ಕಾನಿಚಿ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾದಿವತ್ತಾನಿ, ಕಾನಿಚಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಿವತ್ತಾನೀತಿ ಅಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇನ ದ್ವಾಸೀತಿ ಏವಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೨.೨೫; ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೩೯; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೩೯) -

ವುತ್ತಂ। ಏತಾನಿ ಪನ ವತ್ತಾನಿ ಕದಾಚಿ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಕತಾದಿಕಾಲೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಿಕಾಲೇ ಚ ಚರಿತಬ್ಬಾನಿ ಖುದ್ದಕವತ್ತಾನೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಾದೀನಂ ಚುದ್ದಸಮಹಾವತ್ತಾನಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ।

೧೭೫೧. ಇದಾನಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ, ವತ್ತಭೇದಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪರಿವಾಸಞ್ಚ ವತ್ತಞ್ಚಾ"**ತಿಆದಿ। **ಪರಿವಾಸಞ್ಚ ವತ್ತಞ್ಚ ಸಮಾದಿನ್ನಸ್ಸಾ**ತಿ "ಪರಿವಾಸಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ"ತಿ ಪರಿವಾಸಞ್ಚ "ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ"ತಿ ವತ್ತಞ್ಚ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿನ್ನಸ್ಸ। **ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

೧೭೫೨. **ಸಹವಾಸಾ**ದಯೋ "ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ"ತಿಆದಿನಾ ಸಯಮೇವ ವಕ್ಖತಿ। ಸಹವಾಸೋ, ವಿನಾವಾಸೋ, ಅನಾರೋಚನಮೇವ ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೫೩. **ಉದಕಪಾತೇನ** ಸಮನ್ತಾ ನಿಬ್ಬಕೋಸಸ್ಸ ಉದಕಪಾತಟ್ಠಾನೇನ। **ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ**ತಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಾ ಅಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಾ ಆವಾಸೇ। ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಹ ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ನಿವಾಸೋ ನಿವಾರಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **"ನಿವಾರಿತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೭೫೪. **ಅನ್ತೋಯೇವಾ**ತಿ ಏಕಚ್ಛನ್ನಸ್ಸ ಆವಾಸಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಅನ್ತೋಯೇವ। **"ನ ಲಬ್ಭತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೭೫೫. **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾದಿಸೂ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಉಭಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ। ಇತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೫೬. ಇಮಿನಾ ಸಹವಾಸೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಿನಾವಾಸೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಪನಾವಾಸೇ"**ತಿ। **ಆವಾಸೇ**ತಿ ವಸನತ್ಥಾಯ ಕತಸೇನಾಸನೇ। **ಅನಾವಾಸೇ**ತಿ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಅಕತೇ ಚೇತಿಯಘರೇ ವಾ ಬೋಧಿಘರೇ ವಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಅಟ್ಟಕೇ ವಾ ದಾರುಅಟ್ಟಕೇ ವಾ ಪಾನೀಯಮಾಳೇ ವಾ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಂ ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ। **ವಿಪ್ಪವಾಸಂ ವಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಕತತ್ತೇನ ವಿನಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ। **ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತಿ।

೧೭೫೭. ಏವಂ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದದುಕ್ಕಟಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನಾರೋಚನೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। **ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾನಾ**ತಿ ಆಕಾಸೇನಾಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಂ ಆಗನ್ತುಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ। **ತಙ್ಖಣೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇಯೇವ। "ಅನಾರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಏವ ಏತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಏವ**ಕಾರೇನ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚಾತಿ ಉಭಯಂ ಏತಸ್ಸ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತೇನ ಅದಿಟ್ಠೋ ಚೇ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತೀತಿ ಞಾಪೇತಿ। ಯಥಾಹ – "ಸೋಪಿಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಕರೋತಿ, ಅಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಪನ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫)। ನಾನಾಸಂವಾಸಕೇನ ಸಹ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾರೋಚನೇಪಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ನ ಹೋತಿ।

೧೭೫೮-೯. **ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ** ಭಿಕ್ಖು ಯತ್ಥ ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋ, **ತತ್ಥೇವ** ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ** ಪಕತತ್ತೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ **ಪಞ್ಚ** ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತಾನಿ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಉಪೋಸಥಪವಾರಣ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಕಾತುಂ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೇನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಘಣ್ಟಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸಙ್ಘದಾಯಕಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯಸಮಾಸೋ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ

ಏಕತ್ತೇಪಿ ಗರೂಸು ಬಹುವಚನನಿದ್ದೇಸೋ। “**ದೇತಿ ಚೇ ಸಙ್ಘದಾಯಕೋ**”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತತ್ಥ ಘಣ್ಟಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ ಸಙ್ಘೋ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ದೇತಿ ಚೇ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ** ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಓಣೋಜನನ್ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ, ಸಙ್ಘತೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ, ತಿಣ್ಣಂ ವಾ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ಅಜ್ಜ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಾ ಅತ್ಥಿ, ಸ್ವೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಙ್ಘವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಲಭತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭತ್ತನ್ತಿ** ಆಗತಾಗತೇಹಿ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತಂ। ತಥಾ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮೇ ಪಞ್ಚಾತಿ** ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ನಿಗಮಯತಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫) - **ಉಪೋಸಥಪವಾರಣೇ** ತಾವ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ಪನ “ಪಾಳಿಯಾ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾಳಿಂ ವಿಹಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅಮುಞ್ಚನ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಳಿಯಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋವ। ಪವಾರಣಾಯಪಿ ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಳಿಯಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘೇನ ಘಣ್ಟಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಭಾಜಿಯಮಾನಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಓಣೋಜನೇ ಸಚೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಾ ಹೋತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಹೇಟ್ಠಾ ಗಾಹೇಥ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಾ ಅತ್ಥಿ, ಸ್ವೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನಿ, ಏವಂ ತಾನಿ ಪುನದಿವಸೇಸು ಗಣ್ಹಿತುಂ ಲಭತಿ। “ಪುನದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಏತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ **ಕುರುನ್ದಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಯದಿ ಪನ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ಪುನದಿವಸೇ ನ ಲಭತಿ। ಇದಂ ಓಣೋಜನಂ ನಾಮ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸೇವ ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ಕಸ್ಮಾ? ತಸ್ಸ ಹಿ ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ನ ವಾ, ತಸ್ಮಾ “ಸೋ ಭಿಕ್ಖಾಹಾರೇನ ಮಾ ಕಿಲಮಿತ್ಥಾ”ತಿ ಇದಮಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಕರಣತ್ಥಾಯ ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಂ।

ಭತ್ತೇ ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಲಭತಿ, ಪಾಳಿಯಾ ಪನ ಗನ್ತುಂ ವಾ ಠಾತುಂ ವಾ ನ ಲಭತಿ। ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿತೋ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಸೇನೋ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಂ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। ಆರಾಮಿಕಸಮಣುದ್ದೇಸೇಹಿ ಆಹರಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಸಚೇ ಸಯಮೇವ ಆಹರನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಪೇಳಭತ್ತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತೇ ಪನ ಸಚೇ ಓಣೋಜನಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಉಕ್ಖಿತ್ತೇ ಪಿಣ್ಡೇ “ಅಜ್ಜ ಮೇ ಭತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ಸ್ವೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। “ಪುನದಿವಸೇ ದ್ವೇ ಪಿಣ್ಡೇ ಲಭತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫) **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಿಪಿ ಪಾಳಿತೋ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಯತ್ಥ ಪನ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸನ್ತಿ , ತತ್ಥ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಙ್ಘನವಕೇನ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೭೬೦. ಇದಾನಿ ಸಮಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಯೇಸು ಅಧಿಕರಣೇಸು ಸನ್ತೇಸು ಸಮಥೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಾನಿ ತಾವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ವಿವಾದಾಧಾರತಾ”**ತಿಆದಿ। **ವಿವಾದಾಧಾರತಾ**ತಿ ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಂ। **ಆಪತ್ತಾಧಾರತಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಆಧಾರತಾ**ತಿ ಅಧಿಕರಣಪರಿಯಾಯೋ। ಆಧಾರೀಯತಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯತಿ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ ಸಮಥೇಹೀತಿ **ಆಧಾರೋ,** ವಿವಾದೋ ಚ ಸೋ ಆಧಾರೋ ಚಾತಿ **ವಿವಾದಾಧಾರೋ,** ಸೋ ಏವ **ವಿವಾದಾಧಾರತಾ**। ಏವಮಾಧಾರಾಧಿಕರಣ-ಸದ್ದಾನಂ ವಿವಾದಾದಿಸದ್ದೇಹಿ ಸಹ ಕಮ್ಮಧಾರಯಸಮಾಸೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅಧಿಕರೀಯತಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯತಿ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ ಸಮಥೇಹೀತಿ **ಅಧಿಕರಣ**ನ್ತಿ ವಿವಾದಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಮೇವ ಪಾಳಿಯಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಅಯಮತ್ಥೋ “ಏತೇಸಂ ತು ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ, ಸಮತ್ತಾ ಸಮಥಾ ಮತಾ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೭೬೧. ಏತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಧಿಕರಣಾನಿ ಚ “ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ವಿವದನ್ತಿ ‘ಧಮ್ಮೋ’ತಿ ವಾ ‘ಅಧಮ್ಮೋ’ತಿ ವಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೧೫) ಅಟ್ಠಾರಸ **ಭೇದಕಾರಕವತ್ಥೂನಿ** ಚ ಮಹೇಸಿನಾ ವುತ್ತಾನಿ। **ತತ್ಥ** ತೇಸು ಚತೂಸು ಅಧಿಕರಣೇಸು **ವಿವಾದೋ** ಅಧಿಕರಣಸಞ್ಞಿತೋ ಏತಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ಭೇದಕರವತ್ಥೂನಿ **ನಿಸ್ಸಿತೋ** ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೬೨. ವಿಪತ್ತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋವಾತಿ “ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನುವದನ್ತಿ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ಆಚಾರವಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ಆಜೀವವಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೧೫) ವುತ್ತಾ ಚತಸ್ಸೋ ವಿಪತ್ತಿಯೋ। ದಿಟ್ಠಾದೀನಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಆದೀಹಿ ವದನಂ ಚೋದನಾ **ಅನುವಾದೋ। ಉಪಾಗತೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಿತೋ, ಅನುವಾದೋ ಚತಸ್ಸೋ ವಿಪತ್ತಿಯೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। “ತತ್ಥಾ”ತಿ ಪಠಮಮೇವ ನಿದ್ಧಾರಣಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧ ಪುನವಚನೇ ಪಯೋಜನಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, “ಸಮ್ಭವಾ”ತಿ ವಚನಸ್ಸಾಪಿ ನ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥವಿಸೇಸೋ ದಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ “ಆಪತ್ತಾಧಾರತಾ ತತ್ಥ, ಸತ್ತಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಾ”ತಿ ಪಾಠೋ ನ ಯುಜ್ಜತಿ, **“ಆಪತ್ತಾಧಾರತಾ ನಾಮ, ಸತ್ತ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಮತಾ”**ತಿ ಪಾಠೋ ಯುತ್ತತರೋ, **ಆಪತ್ತಾಧಾರತಾ ನಾಮ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ನಾಮ **ಸತ್ತ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಮತಾ** ಸತ್ತ ಆಪತ್ತಿಯೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೬೩. ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಉಪಾದಾಯ ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಾಭಿಧಾನಂ ಸಿಯಾ, ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಂ ನಾಮ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತೇಸಂ ತು ಚತುನ್ನಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತೇಸಂ ಪನ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಅಧಿಕರಣಾನಂ। **ಸಮತ್ತಾ**ತಿ ವೂಪಸಮಹೇತುತ್ತಾ। **ಸಮಥಾ ಮತಾ**ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಾದಯೋ ಸತ್ತ ಅಧಿಕರಣಸಮಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಅಧಿಕರಣಾನಿ ಸಮೇನ್ತಿ, ಸಮ್ಮನ್ತಿ ವಾ ಏತೇಹೀತಿ **“ಸಮಥಾ”**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ “ಸಮತ್ತಾ ಸಮಥಾ ಮತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಮಥ**-ಸದ್ದಸ್ಸ ಅನ್ವತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ।

೧೭೬೪-೫. ತೇ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸಮ್ಮುಖಾ”**ತಿಆದಿ। **“ವಿನಯೋ”**ತಿ ಇದಂ **ಸಮ್ಮುಖಾ**ದಿಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ “ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೋ ಸತಿವಿನಯೋ ಅಮೂಳ್ಹವಿನಯೋ”ತಿ। **“ಪಟಿಞ್ಞಾವಿನಯೋ”**ತಿ ಚ ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣಂ ವುತ್ತಂ। **ಸತ್ತಮೋ ವಿನಯೋ**ತಿ ಸಮಥೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ತಿಣವತ್ಥಾರಕೋತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಸಮಥಾ ಬುದ್ಧೇನಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೬೬. ಚತೂಸು ಅಧಿಕರಣೇಸು ಯಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಯತ್ತಕೇಹಿ ಸಮಥೇಹಿ ಸಮ್ಮತಿ, ತೇ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ವಿವಾದೋ”**ತಿಆದಿ।

೧೭೬೭-೯. "ವಿವಾದೋ"ತಿಆದಿನಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ಥಂ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೋ ಆಹ **"ಛಟ್ಠೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥ** ಏತೇಸು ಚತೂಸು ಅಧಿಕರಣೇಸು, ಸಮಥೇಸು ಚ ಕಿಂ ಕೇನ ಸಮ್ಮತೀತಿ ಚೇ? **ವಿವಾದೋ** ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಂ **ಛಟ್ಠೇನ** ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾಯ, **ಪಠಮೇನ** ಸಮಥೇನ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಸಮಥೇಹಿ **ಸಮ್ಮತಿ**। ಯಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಬಹುತರಾ, ಏಸಾ **ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾ**। "ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುಖತಾ, ಧಮ್ಮಸಮ್ಮುಖತಾ, ವಿನಯಸಮ್ಮುಖತಾ, ಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖತಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೨೯, ೨೩೪, ೨೩೬, ೨೩೭, ೨೪೨) ವುತ್ತಾನಂ ಸಙ್ಘಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಸನ್ನಿಧಾನೇನ ವಾ ಗಣಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಸಮಿಯಮಾನಂ ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಂ ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುಖತಂ ವಿನಾ ಇತರೇಹಿ ತೀಹಿ ವಾ ಸಮ್ಮತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏತ್ಥ ಚ ಕಾರಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿವಸೇನ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವೋ **ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುಖತಾ,** ಸಮೇತಬ್ಬಸ್ಸ ವತ್ಥುನೋ ಭೂತತಾ **ಧಮ್ಮಸಮ್ಮುಖತಾ,** ಯಥಾ ತಂ ಸಮೇತಬ್ಬಂ, ತಥೇವಸ್ಸ ಸಮನಂ **ವಿನಯಸಮ್ಮುಖತಾ,** ಯೋ ಚ ವಿವದತಿ, ಯೇನ ಚ ವಿವದತಿ, ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಅತ್ಥಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವೋ **ಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖತಾ**।

"ಅನುವಾದೋ ಚತೂಹಿಪೀ"ತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೋ ಆಹ **"ಸಮ್ಮುಖಾ"**ತಿಆದಿ। **ಅನುಪುಬ್ಬೇನಾ**ತಿ ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। **ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಾದೀಹಿ ತೀಹಿಪೀ**ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸತಿವಿನಯಅಮೂಳ್ಹವಿನಯೇಹಿ ತೀಹಿಪಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ತೀಹಿ, ತಥಾ **ಪಞ್ಚಮೇನ** ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾಸಮಥೇನಾಪಿ ಅನುವಾದೋ ಸಮ್ಮತಿ, ಏಗೇವ ಚತೂಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯೋ ಪಾಪುಸ್ಸನ್ನತಾಯ ಪಾಪಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ, ತಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬತೋ **"ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾ"**ತಿ ಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಆಯಸ್ಮತೋ ದಬ್ಬಸ್ಸ ಮಲ್ಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ಸತಿವೇಪುಲ್ಲಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಕತಾ ಅಮೂಲಿಕಾ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಚೋದನಾ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಿನ್ನೇನ ಸತಿವಿನಯೇನ ಚ ಸಮ್ಮತಿ। ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕತಾ ಆಪತ್ತಿಚೋದನಾ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಚ ತಥೇವ ದಿನ್ನೇನ ಅಮೂಳ್ಹವಿನಯೇನ ಚ ಸಮ್ಮತಿ। ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನಸ್ಸ ಅವಜಾನಿತ್ವಾ ಪಟಿಜಾನನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಾಪಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಹುಲಾಪತ್ತಿಚೋದನಾ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಚೇವ ತಥೇವ ಪಕತೇನ ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾಕಮ್ಮೇನ ಚ ವೂಪಸಮ್ಮತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

"ಆಪತ್ತಿ ಪನ ತೀಹೇವಾ"ತಿ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ನಿದ್ದೇಸಮಾಹ **"ಸಮ್ಮುಖೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಸಮ್ಮುಖೇನ** ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ, **ಪಟಿಞ್ಞಾಯ** ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣೇನ, ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇನ ವಾ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಏವ ಸಮಥೇಹಿ **ಸಾ ಆಪತ್ತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಉಪಸಮಂ ಯಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣಂ** ನಾಮ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇನ "ಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸೇನ್ತೇನ "ಆಮ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಂ। **ತಿಣವತ್ಥಾರಕಂ** ಪನ ಸಯಮೇವ ವಕ್ಖತಿ।

ತೀಹೇವ ಸಮಥೇಹೀತಿ ಏತ್ಥ ಗರುಕಾಪತ್ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ, ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ, ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇ ವಾ ಗಣೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇ ವಾ ದೇಸನಾಯ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಚೇವ ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣೇನ ಚ, ಕೋಸಮ್ಬಕಾನಂ ವಿಗ್ಗಹಸದಿಸಂ ಮಹಾವಿಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಆಪನ್ನಾ ಅನೇಕವಿಧಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಚೇ ಹೋನ್ತಿ, ತಾಸು ವಕ್ಖಮಾನಸರೂಪಂ ಥುಲ್ಲವಜ್ಜಾದಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಸಬ್ಬಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ, ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇನ ಚ ಸಮ್ಮನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಂ **ಏಕೇನ** ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನೇವ ಸಮ್ಮತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೭೦. **ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಕಮ್ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಸಲಾಕಂ ಗಾಹಯೇ**ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಾರಕೇ ಸಙ್ಘೇ ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಬಹುತ್ತಂ ವಾ ಅಪ್ಪತರತ್ತಂ ವಾ ಜಾನಿತುಂ ವಕ್ಖಮಾನೇನ ನಯೇನ ಸಲಾಕಂ ಗಾಹಾಪೇಯ್ಯ। **ಬುಧೋ**ತಿ "ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ…ಪೇ॰… ಗಹಿತಾಗಹಿತಞ್ಚ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಗೂಳ್ಹೇನಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಪ್ಪಕಾರೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಕಣ್ಣಜಪ್ಪೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಣ್ಣೇ ಜಪ್ಪೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಪಯೋಗೇತಿ

ವಿಗ್ಗಹೋ। ಏತ್ಥ **ಗೂಳ್ಹಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೋ** ನಾಮ ಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಾ ಚ ಅಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಾ ಚ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಚೀವರಕಣ್ಣೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಲಾಕಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಇತೋ ತವ ರುಚ್ಚನಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ರಹೋ ಠತ್ವಾ ಗಾಹಾಪನಂ। **ವಿವಟಕಂ** ನಾಮ ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಬಹುಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಜಾನನ್ತೇಸು ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಾಹಾಪನಂ। **ಕಣ್ಣಜಪ್ಪನಂ** ನಾಮ ಏವಮೇವ ಕಣ್ಣಮೂಲೇ ರಹೋ ಠತ್ವಾ ಗಾಹಾಪನಂ।

೧೭೭೧. **ಅಲಜ್ಜುಸ್ಸದೇತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಙ್ಘೇ"ತಿ ಸೇಸೋ। **ಲಜ್ಜಿಸು ಬಾಲೇಸೂತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ "ಉಸ್ಸದೇಸೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೧೭೭೨. **ಸಕೇನ ಕಮ್ಮುನಾಯೇವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಯಂ ಕಿಚ್ಚಂ, ತೇನೇವಾತಿ।

೧೭೭೩-೫. **"ಆಪಜ್ಜತೀ"**ತಿಆದಿ "ಅಲಜ್ಜೀ, ಲಜ್ಜೀ, ಬಾಲೋ"ತಿ ಜಾನನಸ್ಸ ಹೇತುಭೂತಕಮ್ಮದಸ್ಸನಂ। **ದುಚ್ಚಿನ್ತಿತೋತಿ** ಅಭಿಜ್ಝಾದಿತಿವಿಧಮನೋದುಚ್ಚರಿತವಸೇನ ದುಟ್ಠು ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ। **ದುಬ್ಭಾಸೀತಿ** ಮುಸಾವಾದಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀದುಚ್ಚರಿತವಸೇನ ವಚೀದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ವೀತಿಕ್ಕಮವಸೇನ ದುಟ್ಠು ಭಾಸನಸೀಲೋ। **ದುಕ್ಕಟಕಾರಿಕೋತಿ** ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿತಿವಿಧಕಾಯದುಚ್ಚರಿತವಸೇನ ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ವೀತಿಕ್ಕಮವಸೇನ ಕುಚ್ಛಿತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕರಣಸೀಲೋ। **ಇತಿ ಲಕ್ಖಣೇನೇವಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಂ ಅಲಜ್ಜೀಲಜ್ಜೀಬಾಲಲಕ್ಖಣಂ ನಿಗಮೇತಿ।

೧೭೭೬. "ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಹಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಮೇವ ಅತ್ಥಂ ನಿಗಮೇತುಮಾಹ **"ತಿಧಾ"**ತಿಆದಿ। **ತಿಧಾಸಲಾಕಗಾಹೇನಾತಿ** ತಿವಿಧಸ್ಸ ಸಲಾಕಗಾಹಸ್ಸ ಅಞ್ಞತರೇನ। ಬಹುಕಾ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಯದಿ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ವಿವಾದಾಧಿಕರಣವೂಪಸಮನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ।

೧೭೭೭. ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಲಜ್ಜೀ ಚ ಹೋತಿ ಸಾನುವಾದೋ ಚ **ಕಮ್ಮತೋ** ಕಾಯಕಮ್ಮತೋ, ವಚೀಕಮ್ಮತೋ ಚ ಅಸುಚಿ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧಜಿಗುಚ್ಛನೀಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ** ಏವಂವಿಧೋ ಪಾಪ**ಪುಗ್ಗಲೋ** ತಸ್ಸ ಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮಸ್ಸ ಯೋಗ್ಗೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಾನುವಾದೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಅನುವಾದೋ** ನಾಮ ಚೋದನಾ, ಸಹ ಅನುವಾದೇನ ವತ್ತತೀತಿ **ಸಾನುವಾದೋ,** ಪಾಪಗರಹಿತಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಕಾತಬ್ಬಚೋದನಾಯ ಅನುರೂಪೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೭೮-೯. **ಭಣ್ಡನೇತಿ** ಕಲಹಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ। **ಕಲಹೇತಿ** ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರಪ್ಪವತ್ತೇ ಹತ್ಥಪರಾಮಸಾದಿಕೇ ಕಲಹೇ ಚ। **ವಿವಾದಮ್ಹಿ ಅನಪ್ಪಕೇತಿ** ಬಹುವಿಧೇ ವಿವಾದೇ ಜಾತೇ। **ಬಹುಅಸ್ಸಾಮಣೇ ಚಿಣ್ಣೇತಿ** ಸಮಣಾನಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇ ಕಾಯಿಕವಾಚಸಿಕವೀತಿಕ್ಕಮೇ ಚ ಕತೇ। **ಅನಗ್ಗೇತಿ** ಅನನ್ತೇ। **ಭಸ್ಸಕೇತಿ** ಕುಚ್ಛಿತೇ ಅಮನಾಪವಚನೇ ಚಿಣ್ಣೇತಿ ಯೋಜನಾ, **ಭಾಸಿತೇತಿ** ಅತ್ಥೋ। **ಗವೇಸನ್ತನ್ತಿ** ಗವೇಸಿಯಮಾನಂ, ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ವಾಳನ್ತಿ** ಚಣ್ಡಂ। **ಕಕ್ಖಳನ್ತಿ** ಆಸಜ್ಜಂ। **ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬಂ।

೧೭೮೦-೧. ಯಥಾ ಚ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ತಥಾ ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇ ಸುದ್ಧೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಥುಲ್ಲವಜ್ಜನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚೇವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಞ್ಚ। **ಗಿಹೀಹಿ ಪಟಿಸಂಯುತನ್ತಿ** ಗಿಹೀನಂ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಪಾಳಿಯಾ ಆಗತೇಹಿ ದಸಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಗತೇಹಿ ಚ ತದಞ್ಞೇಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಖುಂಸನವಮ್ಭನಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಿಕಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ಅಸಚ್ಚಾಪನಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿಂ। ಏಸಾ ಏವ ಹಿ ಆಪತ್ತಿ ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ನಾಮ **ಪರಿವಾರೇ** "ಅತ್ಥಿ ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ, ಅತ್ಥಿ ನಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ"ತಿ ದುಕಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾತಿ ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ, ಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ಅಸಚ್ಚಾಪನೇ ಆಪತ್ತಿ। ಅವಸೇಸಾ ನಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವಚನತೋ।

ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆಪತ್ತೀತಿ ಚ ತೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ಜಾತಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಖುಂಸನವಮ್ಭನಪಚ್ಚಯಾ ಆಪನ್ನಾ ಓಮಸವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದವಿಭಾಗಗತಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಇದಞ್ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇತರೇಹಿಪಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಗಿಹಿಂ ಖುಂಸೇನ್ತಾನಂ ವಮ್ಭೇನ್ತಾನಂ ಇತರೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಆಪನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸಾಪೇನ್ತೇನ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಂ ಅವಿಜಹಾಪೇತ್ವಾ ಸವನೂಪಚಾರಂ ಜಹಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂಸೇ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬಾ।

ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಿಕನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮೇ ನಿಯುತ್ತೋ ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಿಕೋ, ತಂ, **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಯೇ ಪನ 'ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ'ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೪) ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ದಸ್ಸಿತಾ, ತೇಸಮಞ್ಞತರಸ್ಸೇವ ಗಹಣಂ।

ಯೋತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹನ್ತಂ ವಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥಕಾರಕೇ ಭಿಕ್ಖುಸಮೂಹೇ। **ನ ಹೋತೀ**ತಿ ಛನ್ದಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಸಂ ಅನಾಗತತ್ತಾ ನ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ತಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇ ಕತೇ ಸತಿ ಯಾವ ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳತೋ ಪಭುತಿ ಆಪನ್ನಾಯ **ಸೇಸಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ** ನಿರಾಪತ್ತಿ ಹುತ್ವಾ **ಸುದ್ಧೋ ಹೋತಿ** ಸಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೭೮೩. **ಕುಟ್ಟೇ**ತಿ ಇಟ್ಠಕಾಸಿಲಾದಾರುಕುಟ್ಟಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ। **ಅಟ್ಟಾನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಟ್ಟಾನಂ** ನಾಮ ರುಕ್ಖೇ ಫಲಕಂ ವಿಯ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಪದಾಕಾರೇನ ರಾಜಿಯೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಹಾನತಿತ್ಥೇ ನಿಖಣನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಚುಣ್ಣಾನಿ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಕಾಯಂ ಘಂಸನ್ತಿ।

೧೭೮೪. **ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥೇನಾ**ತಿ ನಹಾನತಿತ್ಥೇ ಠಪಿತೇನ ದಾರುಮಯಹತ್ಥೇನ। ತೇನ ಕಿರ ಚುಣ್ಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಘಂಸನ್ತಿ। **ಕುರುವಿನ್ದಕಸುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಕುರುವಿನ್ದಕಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣಾನಿ ಲಾಖಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕತಗುಳಿಕಕಲಾಪಕೋ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಘಂಸನ್ತಿ। **ಮಲ್ಲಕೇನಾ**ತಿ ಮಕರದನ್ತಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಲ್ಲಕಮೂಲಸಣ್ಠಾನೇನ ಕತೇನ ಮಲ್ಲಕೇನ, ಇದಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚ ಕಾಯತೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸರೀರೇನ ಘಂಸೇಯ್ಯ।

೧೭೮೫. **ಅಕತಂ ಮಲ್ಲಕಂ** ನಾಮ ಮಕರದನ್ತೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಂ, ಇದಂ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೧೭೮೬. **ಕಪಾಲಿಟ್ಠಕಖಣ್ಡಾನೀ**ತಿ ಕಪಾಲಖಣ್ಡಇಟ್ಠಕಖಣ್ಡಾನಿ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "**ಪುಥುಪಾಣಿಕ**"ನ್ತಿ ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಹತ್ಥೇನ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "**ವತ್ಥವಟ್ಟೀ**"ತಿ ಇದಂ **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಉಕ್ಕಾಸಿಕಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯಂ, ತಸ್ಮಾ ನಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ನಹಾನಸಾಟಕವಟ್ಟಿಯಾಪಿ ಘಂಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೭೮೭. **ಫೇಣಕಂ** ನಾಮ ಸಮುದ್ದಫೇಣಂ। **ಕಥಲ**ನ್ತಿ ಕಪಾಲಖಣ್ಡಂ। ಪಾದಘಂಸನೇ **ವುತ್ತಾ** ಅನುಞ್ಞಾತಾ। **ಕತಕಂ** ನಾಮ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರಂ ಪಾದಘಂಸನತ್ಥಂ ಕಣ್ಟಕೇ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕತಂ, ಏತಂ ನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ, ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೭೮೮. **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಅಲಙ್ಕಾರ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥೂಪಗಾದಿಅಲಙ್ಕಾರೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಙ್ಕಾರಂ।

೧೭೮೯. **ಓಸಣ್ಠೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅಲಙ್ಕಾರತ್ಥಂ ಸಞ್ಚರೋನ್ತೋ ನಮೇಯ್ಯ। **ಹತ್ಥಫಣಕೇನಾ**ತಿ ಹತ್ಥೇನೇವ ಫಣಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಓಸಣ್ಠೇನ್ತಿ। **ಫಣಕೇನಾ**ತಿ ದನ್ತಮಯಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ। **ಕೋಚ್ಛೇನಾ**ತಿ ಉಸಿರಮಯೇನ ವಾ ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಮಯೇನ ವಾ ಕೋಚ್ಛೇನ।

೧೭೯೦. **ಸಿತ್ಥತೇಲೋದತೇಲೇಹೀ**ತಿ ಸಿತ್ಥತೇಲಞ್ಚ ಉದಕತೇಲಞ್ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತೇಹಿ। ತತ್ಥ **ಸಿತ್ಥತೇಲಂ** ನಾಮ ಮಧುಸಿತ್ಥಕನಿಯ್ಯಾಸಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚಿಕ್ಕಣಂ। **ಚಿಕ್ಕಣಂ** ನಾಮ ನಿಯ್ಯಾಸಂ। **ಉದಕತೇಲಂ** ನಾಮ ಉದಕಮಿಸ್ಸಕಂ ತೇಲಂ। ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಸಿಟ್ಠಾ"ತಿ ಪಾಠೋ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। **ಅನುಲೋಮನಿಪಾತತ್ಥ**ನ್ತಿ ನಲಾಟಾಭಿಮುಖಂ ಅನುಲೋಮೇನ ಪಾತನತ್ಥಂ। **ಉದ್ಧಲೋಮೇನಾ**ತಿ ಉದ್ಧಗ್ಗಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಲೋಮೇನ।

೧೭೯೧. **ಹತ್ಥಂ ತೇಲೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಕರತಲಂ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ। **ಸಿರೋರುಹಾ** ಕೇಸಾ। **ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತರಜಸಿರಸ್ಸ। ಅಲ್ಲಹತ್ಥೇನ ಸಿರೋರುಹೇ ಪುಞ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೭೯೨. **ಆದಾಸೇ ಉದಪತ್ತೇ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಂಸಪತ್ತಾದೀನಿಪಿ, ಯೇಸು ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಆದಾಸಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಕಞ್ಜಿಯಾದೀನಿಪಿ ಚ ಉದಪತ್ತಸಙ್ಖಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

೧೭೯೩. ಯೇನ ಹೇತುನಾ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಸಞ್ಛವಿ**"ನ್ತಿಆದಿ। ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ "ಮೇ ಮುಖೇ ವಣೋ ಸಞ್ಛವಿ ನು ಖೋ, ಉದಾಹು ನ ಸಞ್ಛವೀ"ತಿ ಮುಖಂ ದಟ್ಠುಞ್ಚ "ಅಹಂ ಜಿಣ್ಣೋ ನು ಖೋ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ

ಅತ್ತನೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಜಾನನತ್ಥಞ್ಚ ಮುಖಂ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೭೯೪. ನಚ್ಚಂ ವಾತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಚ್ಚಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಮೋರನಚ್ಚಮ್ಪಿ। **ಗೀತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಟಗೀತಂ ವಾ ಸಾಧುಗೀತಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ದನ್ತಗೀತಮ್ಪಿ, ಯಂ "ಗಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಓಕೂಜನ್ತಾ ಕರೋನ್ತಿ, ಏತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ವಾದಿತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಾದಿತಂ। **ದಟ್ಠುಂ ವಾ ಪನ ಸೋತುಂ ವಾ**ತಿ ನಚ್ಚಂ ದಟ್ಠುಂ ವಾ ಗೀತಂ ವಾದಿತಂ ಸೋತುಂ ವಾ।

೨೭೯೫. ಸಯಂ ನಚ್ಚನ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಚ್ಚಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಗಾಯನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಗಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ವಾದೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ವಾದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ದುಕ್ಕಟಮೇವ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೮) ವುತ್ತನ್ತಿ ತದೇಕದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ದಟ್ಠುಮನ್ತಮಸೋ"**ತಿಆದಿ।

೨೭೯೬. ಸುಣಾತೀತಿ ಗೀತಂ ವಾ ವಾದಿತಂ ವಾ। **ಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ನಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸತಿ।

೨೭೯೭. ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಏತ್ಥ "ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। "ನಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗೀತಂ, ವಾದಿತಂ ವಾ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಹಾರತೋ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛತೋ ವಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೭೯೮. ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛತೋತಿ "ನಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, "ಗೀತಂ, ವಾದಿತಂ ವಾ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಪಿ ತಂ ತಂ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛತೋ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ಚ ಆಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೭೯೯. ದೀಘಾತಿ ದ್ವಙ್ಗುಲತೋ ದೀಘಾ। **ನ ಧಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ। **ದ್ವಙ್ಗುಲಂ ವಾ ದುಮಾಸಂ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗುಲಾನಿ ಪರಿಮಾಣಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದ್ವಙ್ಗುಲೋ,** ಕೇಸೋ। ದ್ವೇ ಮಾಸಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ದುಮಾಸೋ।** ಕೇಸಂ ಧಾರೇನ್ತೋ ದ್ವಙ್ಗುಲಂ ವಾ ಧಾರೇಯ್ಯ ದುಮಾಸಂ ವಾ। **ತತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ತತೋ ದ್ವಙ್ಗುಲತೋ ವಾ ದುಮಾಸತೋ ವಾ ಕೇಸತೋ ಉದ್ಧಂ ಕೇಸಂ ಧಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಅಥ ವಾ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗುಲಾನಿ ಸಮಾಹಟಾನಿ **ದ್ವಙ್ಗುಲಂ,** ದ್ವೇ ಮಾಸಾ ಸಮಾಹಟಾ **ದುಮಾಸಂ,** ಉಭಯತ್ಥ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಕೇಸೇ ಧಾರೇನ್ತೋ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಂ ವಾ ಧಾರೇಯ್ಯ ದುಮಾಸಮತ್ತಂ ವಾ, **ತತೋ** ಕಾಲಪರಿಮಾಣತೋ ಉದ್ಧಂ ಕೇಸೇ ಧಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಕೇಸೇ ಅನ್ತೋದ್ವೇಮಾಸೇ ದ್ವಙ್ಗುಲೇ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಅನ್ತೋದ್ವೇಮಾಸೇಯೇವ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ದ್ವಙ್ಗುಲೇ ಹಿ ಅತಿಕ್ಕಮೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇಪಿ ನ ದೀಘಾ, ದ್ವೇಮಾಸತೋ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮೇತುಂ ನ ಲಭತಿಯೇವ। ಏವಮಯಂ ಉಭಯೇನಪಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನೇವ ವುತ್ತೋ, ತತೋ ಓರಂ ಪನ ನವಟ್ಟನಭಾವೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

೨೮೦೦. ದೀಘೇ ನಖೇ, ದೀಘಾನಿ ನಾಸಿಕಲೋಮಾನಿ ಚ ನ ಧಾರಯೇತಿ ಯೋಜನಾ, ನ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಛಿನ್ದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೀಸತಿಮಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವೀಸತಿಯಾ ನಖಾನಂ ಮಟ್ಠಂ ಲಿಖಿತಮಟ್ಠಭಾವಂ ಕಾತುಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸತ್ಥಕೇನ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣಕೇನ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಫಲಿಕಮಣೀನಂ ವಿಯ ಉಜ್ಜಲಕರಣಂ **ಲಿಖಿತಮಟ್ಠಂ** ನಾಮ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಲಮತ್ತಂ ಅಪಕಡ್ಢಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೪) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಮುಗ್ಗಫಲತಚಾದೀಹಿ ನಖಮಲಂ ಅಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೨೮೦೧. ಕಪ್ಪಾಪೇಯ್ಯ ವಿಸುಂ ಮಸ್ಸುನ್ತಿ ಯೋ ಕೇಸಚ್ಛಿನ್ನೋ ವಿಸುಂ ಮಸ್ಸುಂ ಕಪ್ಪಾಪೇಯ್ಯ। **ದಾಠಿಕಂ ಠಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಮಸ್ಸುಂ ಅಕಪ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಠಪೇಯ್ಯ। **ಸಮ್ಬಾಧೇ**ತಿ ಉಪಕಚ್ಛಕಮುತ್ತಕರಣಸಙ್ಖಾತೇ ಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನೇ। **ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ಸತ್ಥೇನ ವಾ ಸಣ್ಡಾಸೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪರೇನ ಛಿನ್ದಾಪೇಯ್ಯ, ಸಯಂ ವಾ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಯಥಾವುತ್ತಸಮ್ಬಾಧೇ ಗಣ್ಡಪಿಳಕವಣಾದಿಕೇ ಆಬಾಧೇ ಸತಿ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೮೦೨. ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಛಿನ್ದತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞೇನ** ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ತಥಾ ಕತ್ತರಿಯಾ ಛಿನ್ದಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೦೩. **ಸೇಸಙ್ಗಛೇದನೇತಿ** ಅಙ್ಗುಲಿಯಾದಿಅವಸೇಸಸರೀರಾವಯವಾನಂ ಛೇದನೇ। **ಅತ್ತವಧೇತಿ** ಅತ್ತುಪಕ್ಕಮೇನ ವಾ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತನಾಸೇ।

೧೮೦೪. **ಅಙ್ಗನ್ತಿ** ಅಙ್ಗಜಾತತೋ ಅವಸೇಸಂ ಸರೀರಾವಯವಂ। ಅಹಿಕೀಟಾದಿದಟ್ಠಸ್ಸ ತಪ್ಪಟಿಕಾರವಸೇನ **ಅಙ್ಗಂ ಛಿನ್ದತೋ** ನ ದೋಸೋ। ತಾದಿಸಾಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ತಪ್ಪಟಿಕಾರವಸೇನ **ಅಙ್ಗಂ ಛಿನ್ದತೋ** ನ ದೋಸೋ। ಲೋಹಿತಂ ಮೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ನ ದೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೦೫. **ಅಪರಿಸ್ಸಾವನೋ** ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। **ಮಗ್ಗೇ** ಅದ್ಧಾನೇ **ತಂ** ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ ಯೋ ನ ದದಾತಿ, ತಸ್ಸ **ಅದದತೋ** ಅದೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ತಥೇವ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇ ಪರಿಸ್ಸಾವನೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಯಾಚತಿ, ತಸ್ಸ ನ ಅಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬಂ।

೧೮೦೬. **"ನಗ್ಗೋ"**ತಿ ಪದಂ "ನ ಭುಞ್ಜೇ"ತಿಆದಿ ಕಿರಿಯಾಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ನ ಭುಞ್ಜೇತಿ** ಭತ್ತಾದಿಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ। **ನ ಪಿವೇತಿ** ಯಾಗುಆದಿಂ ಪಾತಬ್ಬಂ ನ ಪಿವೇಯ್ಯ। **ನ ಚ ಖಾದೇತಿ** ಮೂಲಖಾದನೀಯಾದಿಕಂ ಖಾದನೀಯಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯ। **ನ ಸಾಯಯೇತಿ** ಫಾಣಿತಾದಿಕಂ ಸಾಯಿತಬ್ಬಞ್ಚ ನ ಸಾಯೇಯ್ಯ ನ ಲಿಹೇಯ್ಯ। **ನ ದದೇತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭತ್ತಾದಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ದದೇಯ್ಯ। **ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ** ತಥಾ ಸಯಂ ನಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಅಞ್ಜಸಂ** ಮಗ್ಗಂ।

೧೮೦೭. **ಪರಿಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಕಾರಯೇತಿ** ಸಯಂ ನಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೦೮. ಪಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಾದಿಕೇ **ಪರಿಕಮ್ಮೇ** ಜನ್ತಾಘರಾದಿಕಾ ತಿಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೀ **ವುತ್ತಾ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯೋ ಜನ್ತಾಘರಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಉದಕಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ವತ್ಥಪಟಿಚ್ಛಾದಿ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೧) ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ ಹಿರಿಕೋಪಿನನ್ತಿ **ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ,** ಜನ್ತಾಘರಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ **ಜನ್ತಾಘರಪಟಿಚ್ಛಾದಿ**। ಉದಕಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ **ಉದಕಪಟಿಚ್ಛಾದಿ**। ವತ್ಥಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ **ವತ್ಥಪಟಿಚ್ಛಾದಿ**। **"ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪನ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಇತರಪಟಿಚ್ಛಾದಿದ್ವಯಂ ಪರಿಕಮ್ಮೇಯೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಭೋಜನಾದಿಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇಸು।

೧೮೦೯. **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪೇಳಾಯ**ನ್ತಿ ತಮ್ಬಲೋಹವಟ್ಟಲೋಹಕಂಸಲೋಹಕಾಳಲೋಹಸುವಣ್ಣರಜತಾದೀಹಿ ಕತಾಯ ವಾ ದಾರುಮಯಾಯ ವಾ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಪೇಳಾಯ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನೇ। **ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಭಾಜನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ – "ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನಂ ನಾಮ ತಮ್ಬಲೋಹೇನ ವಾ ರಜತೇನ ವಾ ಕತಾಯ ಪೇಳಾಯ ಏತಂ ಅಧಿವಚನಂ, 'ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನೇ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಪನ ದಾರುಮಯಾಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೪)। "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಳೋರಿಕ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೪) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಮಳೋರಿಕಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **"ಮಳೋರಿಕಾ"**ತಿ ಚ ದಣ್ಡಾಧಾರಕೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಯಂ ತಯೋ, ಚತ್ತಾರೋ, ಬಹೂ ವಾ ದಣ್ಡಕೇ ಉಪರಿ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ವಿತ್ಥತಂ ಮಜ್ಝೇ ಸಙ್ಕುಚಿತಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಧಾರಕಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಯಟ್ಠಿಆಧಾರಕಪಣ್ಣಾಧಾರಕಪಚ್ಛಿಕಪಿಟ್ಠಫಟಕಕವಾಟಕಾದಿಭಾಜನಮುಖಉದುಕ್ಖಲಾದೀನಿಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಯಟ್ಠಿಆಧಾರಕೋತಿ** ಯಟ್ಠಿಂಯೇವ ಉಜುಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿಕತಆಧಾರಕೋ।

ಏಕಭಾಜನೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಭೋಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಮ್ಭವತೋ "ಭುಞ್ಜತೋ ಏಕಭಾಜನೇ"ತಿ ಏತ್ತಕೇಯೇವ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಸಙ್ಗೋ ಸಿಯಾತಿ ತನ್ನಿವತ್ತನತ್ಥಮಾಹ **"ಏಕತೋ"**ತಿ। **"ಭುಞ್ಜತೋ"**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ। ಏಕತೋ ಏಕಭಾಜನೇ ಯಾಗುಆದಿಪಾನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಥಾಲಕೇ ಪಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೪)। ಅಥ ವಾ **ಭುಞ್ಜತೋತಿ** ಅಜ್ಝೋಹಾರಸಾಮಞ್ಞೇನ ಪಾನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಸಚೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಾಜನತೋ ಫಲಂ ವಾ ಪೂವಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಪಗತೇ ಇತರಸ್ಸ ಸೇಸಕಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇತರಸ್ಸಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪುನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೨೮೧೦. ಯೇ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಪಾವುರಣಾ ವಾ ಏಕತ್ಥರಣಾ ವಾ ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಾ ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇಸಞ್ಚ, ಯೇ ಏಕಮಞ್ಚೇಪಿ ಏಕತೋ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇಸಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೮೧೧. **ಸಙ್ಘಾಟಿಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಮುಪಾಗತೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಸಙ್ಘಾಟೀತಿ** ಸಙ್ಘಾಟಿನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಮಾಹ। ಸಙ್ಘಾಟಿಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಂ ಉಪಗತೇನ ಯುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾತಿ** ವಿಹಾರೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ನ ನಿಸೀದೇಯ್ಯ। "ಸಙ್ಘಾಟೀತಿ ನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರವೋಹಾರಪ್ಪತ್ತಮಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಂ 'ಸಙ್ಘಾಟೀ'ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ, ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾವಣ್ಣನಾಯಮ್ಪಿ** "ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ನ ಪಲ್ಲತ್ಥೇತಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರೇನ ವಿಹಾರೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನ "ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಉಪಗತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ವಿನಾ ಸೇಸಚೀವರೇಹಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕಿಞ್ಚಿ ಕೀಳಂ ನ ಕೀಳೇಯ್ಯಾತಿ ಜುತಕೀಳಾದಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಯಿಕವಾಚಸಿಕಕೀಳಿಕಂ ನ ಕೀಳೇಯ್ಯ। **ನ ಚ ಗಾಹಯೇತಿ** ನ ಚ ಗಾಹಾಪೇಯ್ಯ, ನ ಹರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೧೨. **ದಾರಿಕಾಯಪೀತಿ** ಮಸ್ಸುಮ್ಹಿ। **ಉಗ್ಗತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಬೀಭಚ್ಛ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅಞ್ಜನ್ತಿ** ಅಪಲಿತಂ। **ತಾದಿಸನ್ತಿ** ಬೀಭಚ್ಛಂ।

೨೮೧೩. **"ಅಗಿಲಾನೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **"ಧಾರೇಯ್ಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧಕತ್ತುನಿದ್ದೇಸೇನ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಪರಂ ಧಾರಾಪನೇ, ಪರಸ್ಸ ಧಾರಣಸಾದಿಯನೇ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ। ಅತ್ತನೋ ಗುತ್ತತ್ಥಂ, ಚೀವರಾದೀನಂ ಗುತ್ತತ್ಥಞ್ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೦) - ಯಸ್ಸ ಕಾಯದಾಹೋ ವಾ ಪಿತ್ತಕೋಪೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಚಕ್ಖು ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ, ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಆಬಾಧೋ ವಿನಾ ಛತ್ತೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಗಾಮೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಛತ್ತಂ ವಟ್ಟತಿ। ವಾಳಮಿಗಚೋರಭಯೇಸು ಅತ್ತಗುತ್ತತ್ಥಂ, ವಸ್ಸೇ ಪನ ಚೀವರಗುತ್ತತ್ಥಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕಪಣ್ಣಛತ್ತಂ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ವಟ್ಟತಿ। "ಏಕಪಣ್ಣಛತ್ತಂ ನಾಮ ತಾಲಪತ್ತ"ನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು** ವುತ್ತನ್ತಿ।

೨೮೧೪. ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾಕಾರೋ ಅಭೇದೋಪಚಾರೇನ **"ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। ಚೀವರಸ್ಸ ನಾಮಧೇಯ್ಯಂ **"ವಸನ"**ನ್ತಿ ಇದಂ। **"ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ ಪದದ್ವಯಞ್ಚ "ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಸಬ್ಬಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವೇಲ್ಲಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಸಂ-ಸದ್ದಲೋಪೋ, ಸಂವೇಲ್ಲಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ **ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಂ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೦) ನಾಮ ನಾಭಿಮೂಲತೋ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಸಣ್ಠಾನಂ ಓಲಮ್ಬಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ ಚೋಳಿಕಿತ್ಥೀನಂ ನಿವಾಸನಂ ವಿಯ। **ಚತುಕ್ಕಣ್ಣಂ** ನಾಮ ಉಪರಿತೋ ದ್ವೇ, ಹೇಟ್ಠತೋ ದ್ವೇತಿ ಏವಂ ಚತ್ತಾರೋ ಕಣ್ಣೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ। **ಮಚ್ಛವಾಳಕಂ** ನಾಮ ಏಕತೋ ದಸನ್ತಂ ಏಕತೋ ಪಾಸನ್ತಂ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ। **ಸಂವೇಲ್ಲಿಯನ್ತಿ** ಮಲ್ಲಕಮ್ಮಕಾರಾದಯೋ ವಿಯ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿವಾಸನಂ। **ತಾಲವಣ್ಟಕಂ** ನಾಮ ತಾಲವಣ್ಟಾಕಾರೇನ ಸಾಟಕಂ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ನಿವಾಸನಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಸತವಲಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸತವಲಿಕಂ** ನಾಮ ದೀಘಸಾಟಕಂ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಓಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಓವಟ್ಟಿಕಂ

ಕರೋನ್ತೇನ ನಿವತ್ಥಂ, ವಾಮದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇಸು ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ವಲಿಯೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ। ಸಚೇ ಪನ ಜಾಣುತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಾ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವಲಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಯಮ್ಪಿ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಕೋಣೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಉಪರಿ ಲಗ್ಗೇನ್ತಿ, ಅನ್ತೋ ವಾ ಏಕಂ ಕಾಸಾವಂ ತಥಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಪರಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಗಿಲಾನೋ ಪನ ಅನ್ತೋಕಾಸಾವಸ್ಸ ಓವಟ್ಟಿಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಪರಂ ಉಪರಿ ನಿವಾಸೇತುಂ ಲಭತಿ। ಅಗಿಲಾನೇನ ದ್ವೇ ನಿವಾಸೇನ್ತೇನ ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಾನಿ। ಇತಿ ಯಞ್ಚ ಇಧ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಯಞ್ಚ ಸೇಖಿಯವಣ್ಣನಾಯಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಂ ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ದುಕ್ಕಟಾ ನ ಮುಚ್ಚತಿ।

೨೮೧೫. **ಗಿಹಿಪಾರುಪನನ್ತಿ** "ಸೇತಪಟಪಾರುತಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೦) ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪಾರುತಂ ಏಕಸಾಟಕಪಾರುತಂ ಸೋಣ್ಡಪಾರುತಂ ಅನ್ತೇಪುರಿಕಪಾರುತಂ ಮಹಾಜೇಟ್ಠಕಪಾರುತಂ ಕುಟಿಪವೇಸಕಪಾರುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾರುತಂ ಪಾಳಿಕಾರಕಪಾರುತ"ನ್ತಿ ಏವಮಾದಿಪರಿಮಣ್ಡಲಲಕ್ಖಣತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಾರುತಂ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಗಿಹಿಪಾರುತಂ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಸೇತಪಟಾ ಅಡ್ಢಪಾಲಕನಿಗಣ್ಠಾ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಏಕಚ್ಚೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಉರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ಅಂಸಕೂಟೇಸು ಪಾವುರಣಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಏಕಸಾಟಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕಸ್ಸ ಏಕೇನನ್ತೇನ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಉಭೋಸು ಅಂಸಕೂಟೇಸು ಠಪೇನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಸುರಾಸೋಣ್ಡಾದಯೋ ಸಾಟಕೇನ ಗೀವಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ಉಭೋ ಅನ್ತೇ ಉದರೇ ವಾ ಓಲಮ್ಬೇನ್ತಿ, ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ವಾ ಖಿಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಅನ್ತೇಪುರಿಕಾಯೋ ಅಕ್ಖಿತಾರಕಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓಗುಣ್ಠಿಕಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಮಹಾಜೇಟ್ಠಾ ದೀಘಸಾಟಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಏಕೇನನ್ತೇನ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಕಸ್ಸಕಾ ಖೇತ್ತಕುಟಿಂ ಪವಿಸನ್ತಾ ಸಾಟಕಂ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಉಪಕಚ್ಛಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಏಕೇನನ್ತೇನ ಸರೀರಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಉಪಕಚ್ಛಕಾನಂ ಅನ್ತರೇನ ಸಾಟಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅಂಸಕೂಟೇಸು ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಪಾಳಿಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಏಕಂಸಪಾರುಪನೇನ ಪಾರುತಂ ವಾಮಬಾಹಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಅಂಸಕೂಟಂ ಆರೋಪೇತಿ, ಏವಂ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏತೇ, ಅಞ್ಞೇ ಚ ಏವರೂಪೇ ಪಾರುಪನದೋಸೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಆರಾಮೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಅನಾದರೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಪರಿಮಣ್ಡಲತೋ ವಿಮುತ್ತಲಕ್ಖಣನಿವಾಸನಪಾರುಪನದೋಸೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪರಿಮಣ್ಡಲಭಾವೋಯೇವ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೧೬. **ಲೋಕಾಯತಂ ನ ವಾಚೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಸಬ್ಬಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ, ಸಬ್ಬಂ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಂ, ಸೇತೋ ಕಾಕೋ, ಕಾಳೋ ಬಕೋ ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಿರತ್ಥಕಕಾರಣಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ತಿತ್ಥಿಯಸತ್ಥಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ನ ವಾಚೇಯ್ಯ। **ನ ಚ ತಂ ಪರಿಯಾಪುಣೇ**ತಿ ತಂ ಲೋಕಾಯತಂ ನ ಚ ಪರಿಯಾಪುಣೇಯ್ಯ ನ ಉಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾ**ತಿ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಅಸ್ಸಸಿಪ್ಪಧನುಸಿಪ್ಪಾದಿಕಾ ಪರೋಪಘಾತಕರಾ ವಿಜ್ಜಾ ಚ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ನ ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬಾ, ನ ವಾಚೇತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೮೧೭. **ಸಬ್ಬಾ ಚಾಮರಿಬೀಜನೀ**ತಿ ಸೇತಾದಿವಣ್ಣೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಚಮರವಾಲೇಹಿ ಕತಾ ಬೀಜನೀ। **ನ ಚಾಲಿಮ್ಪೇಯ್ಯ ದಾಯಂ ವಾ**ತಿ ದವಡಾಹಾದಿಉಪದ್ದವನಿವಾರಣಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಪಟಗ್ಗಿದಾನಕಾರಣಂ ವಿನಾ ಅರಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ನ ಆಲಿಮ್ಪೇಯ್ಯ। ದವಡಾಹೇ ಪನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಅಸತಿ ಪಟಗ್ಗಿಂ ದಾತುಂ, ಅಪ್ಪಹರಿತಕರಣೇನ ವಾ ಪರಿಖಾಖಣನೇನ ವಾ ಪರಿತ್ತಾಣಂ ಕಾತುಂ, ಸೇನಾಸನಂ ಪತ್ತಂ ವಾ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಅಲ್ಲಸಾಖಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಞ್ಚ ಲಭತಿ। ಉದಕೇನ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯೇನೇವ ಲಭತಿ, ನೇತರೇನ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪನ ಸತಿ ತೇನೇವ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। **ಮುಖಂ ನ ಚ ಲಞ್ಜೇ**ತಿ ಮನೋಸಿಲಾದಿನಾ ಮುಖಂ ನ ಲಿಮ್ಪೇಯ್ಯ, ತಿಲಕೇನ ಅಙ್ಗಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೧೮. **ಉಭತೋಕಾಜನ್ತಿ** ಉಭತೋಕೋಟಿಯಾ ಭಾರವಹನಕೋಟಿಕಾಜಂ। **ಅನ್ತರಕಾಜಕನ್ತಿ** ಉಭಯಕೋಟಿಯಾ ಠಿತವಾಹಕೇಹಿ ವಹಿತಬ್ಬಂ ಮಜ್ಝೇಭಾರಯುತ್ತಕಾಜಂ। **ಸೀಸಕ್ಖನ್ಧಕಟಿಭಾರಾದಯೋ** ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾವ।

೧೮೧೯. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಧಿಕಂ ವಾ ತೇನೇವ ಅಙ್ಗುಲೇನ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದತಿ, ಏವಂ ಖಾದತೋ ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೨೦. **ಕಿಚ್ಚೇ ಸತಿಪೀತಿ** ಸುಕ್ಖಕಟ್ಠಾದಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚೇ ಪನ ಸತಿ। **ಪೋರಿಸನ್ತಿ** ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣಂ, ಬ್ಯಾಮಮತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ವಾಳಮಿಗಾದಯೋ ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ ವಾ ದಿಸಾ ಓಲೋಕೇತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ದವಡಾಹಂ ವಾ ಉದಕೋಘಂ ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ಏವರೂಪಾಸು ಆಪದಾಸು। **ವಟ್ಟತೇವಾಭಿರೂಹಿತುನ್ತಿ** ಅತಿಉಚ್ಚಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖಂ ಆರೋಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಏವ।

೧೮೨೧. ಸಚೇ **ಅಕಲ್ಲಕೋ** ಗಿಲಾನೋ ನ ಸಿಯಾ, **ಲಸುಣಂ** ಮಾಗಧಂ ಆಮಕಂ ಭಣ್ಡಿಕಲಸುಣಂ **ನ ಚ ಖಾದೇಯ್ಯ**, ನೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಣ್ಡಿಕಲಸುಣಂ** ನಾಮ ಚತುಮಿಞ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹುಮಿಞ್ಜಂ। ಪಲಣ್ಡುಕಭಞ್ಜನಕಾದಿಲಸುಣೇ ಮಗಧೇಸು ಜಾತತ್ತೇಪಿ ನ ದೋಸೋ। ಲಸುಣವಿಭಾಗೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದಸ್ಸಿತೋಯೇವ। ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಪನ ಲಸುಣಂ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ - "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಲಸುಣಂ ಖಾದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೧೮೯)। **ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಆಬಾಧಸ್ಸ ಲಸುಣಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಹೋತಿ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬುದ್ಧವಚನನ್ತಿ** ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹಾ ಪಿಟಕತ್ತಯಪಾಳಿ। **ಅಞ್ಞಥಾತಿ** ಸಕ್ಕಟಾದಿಖಲಿತವಚನಮಯಂ ವಾಚನಾಮಗ್ಗಂ ನ ರೋಪೇತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ನ ಠಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೮೨೨. **ಖಿಪಿತೇತಿ** ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಖಿಪಿತೇ। "ಜೀವಾ"ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ಖಿಪಿತೇ ಗಿಹಿನಾ "ಜೀವಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇನ ಪುನ "ಚಿರಂ ಜೀವಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಚಿರ"ನ್ತಿ** ಪದೇ ಸತಿಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

೧೮೨೩. **ಆಕೋಟೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾದೀಹಿ ವಾ ಪಹರನ್ತಸ್ಸ। **ಪುಪ್ಫಸಂಕಿಣ್ಣೇತಿ** ಪುಪ್ಫಸನ್ಥತೇ।

೧೮೨೪. ನ್ಹಾಪಿತಾ ಪುಬ್ಬಕಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ನ್ಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕೋ,** ನ್ಹಾಪಿತಜಾತಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖುರಭಣ್ಡನ್ತಿ** ನ್ಹಾಪಿತಪರಿಕ್ಖಾರಂ। **ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ** ನ ಪರಿಹರೇಯ್ಯ। ಸಚೇ ಯೋ ನ್ಹಾಪಿತಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಖುರಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಹರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೇಸಚ್ಛೇದಾದಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಉಣ್ಣೀತಿ** ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ ವಿನಾ ಉಣ್ಣಮಯಾ ಪಾವುರಣಜಾತಿ। "ಗೋನಕಂ ಕುತ್ತಕಂ ಚಿತ್ತಕ"ಮಿಚ್ಚಾದಿನಾ ವುತ್ತಭೇದವನ್ತತಾಯ ಆಹ **"ಸಬ್ಬಾ"**ತಿ। ಉಣ್ಣಮಯಂ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ಬಾಹಿರಲೋಮಿಕಾ"**ತಿ। ಯಥಾಹ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿರಲೋಮೀ ಉಣ್ಣೀಧಾರೇತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೯)। **ಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಉಣ್ಣಲೋಮಾನಿ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ ಉಣ್ಣಪಾವಾರಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ತಥಾ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಲೋಮಾನಿ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೯)।

೧೮೨೫. **ಅಙ್ಗರಾಗಂ** ನಾಮ ಕುಙ್ಕುಮಾದಿ। **ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಬ್ಭಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ। ಅಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ಗಾಮಂ ಪವಿಸತೋಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಮುದೀರಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಸತಿಯಾ ಅಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಯತ್ಥ ಸರತಿ, ತತ್ಥ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಆಸನಸಾಲಾಯ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸರಿತ್ವಾ ಯಾವ ನ ಬನ್ಧತಿ, ನ ತಾವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತಬ್ಬಂ।

೧೮೨೬. ಸಬ್ಬಂ ಆಯುಧಂ ವಿನಾ ಸಬ್ಬಂ **ಲೋಹಜಂ** ಲೋಹಮಯಭಣ್ಡಞ್ಚ ಪತ್ತಂ, ಸಙ್ಕಮನೀಯಪಾದುಕಂ, ಯಥಾವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ, ಆಸನ್ದಿಞ್ಚ ವಿನಾ ಸಬ್ಬಂ **ದಾರುಜಂ** ದಾರುಮಯಭಣ್ಡಞ್ಚ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಮೇವ **ಕತಕಂ** , **ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕಂ** ಧನಿಯಸ್ಸೇವ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಂ ಕುಟಿಞ್ಚ ವಿನಾ ಸಬ್ಬಂ **ಮತ್ತಿಕಾಮಯಂ** ಭಣ್ಡಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೧೭. **ಆಸನ್ದಿಕೋತಿ** ಚತುರಸ್ಸಪೀಠಂ। **ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪಮಾಣೋತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅಟನಿಯಾ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥತೋ ಉಚ್ಚತರಪ್ಪಮಾಣಪಾದಕೋ। ಏಕಪಸ್ಸತೋ ದೀಘೋ ಪನ ಉಚ್ಚಪಾದಕೋ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ - "ಉಚ್ಚಕಮ್ಪಿ ಆಸನ್ದಿಕನ್ತಿ ವಚನತೋ ಏಕತೋಭಾಗೇನ ದೀಘಪೀಠಮೇವ ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಧಿಕಪಾದಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಚತುರಸ್ಸಆಸನ್ದಿಕೋ ಪನ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭)।

ತಥಾತಿ ಇಮಿನಾ "ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪಮಾಣೋ"ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ಪಞ್ಚಙ್ಗಪೀಠನ್ತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ, ಅಪಸ್ಸೇನನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತಪೀಠಂ। **ಸತ್ತಙ್ಗನ್ತಿ** ತೀಸು ದಿಸಾಸು ಅಪಸ್ಸಯೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಂ। ತಞ್ಹಿ ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ, ತೀಹಿ ಅಪಸ್ಸೇಹಿ ಚ ಯುತ್ತತ್ತಾ "ಸತ್ತಙ್ಗಪೀಠ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏಸ ನಯೋ ಮಞ್ಚೇಪಿ। ಯಥಾಹ - "ಸತ್ತಙ್ಗೋ ನಾಮ ತೀಸು ದಿಸಾಸು ಅಪಸ್ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ಕತಮಞ್ಚೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತೋ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭)।

೧೮೧೮. **ತೂಲೋನದ್ಧಾತಿ** ಉಪರಿ ತೂಲಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬದ್ಧಾ। **ಘರೇಯೇವಾತಿ** ಗಿಹೀನಂ ಗೇಹೇಯೇವ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ನಿಸೀದಿತು"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾವ ಸಯನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ಸೀಸಪಾದೂಪಧಾನನ್ತಿ** ಸೀಸೂಪಧಾನಞ್ಚೇವ ಪಾದೂಪಧಾನಞ್ಚ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೇ ಸೋ "ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ, ತೇನ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ತಾವ ವಟ್ಟತಿ, ಪಗೇವ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೮೧೯. ನ ಕೇವಲಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಸೀಸಪಾದೂಪಧಾನಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಅಥ ಖೋ ಇದಮ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ। **ಉಪಧಾನಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾತಿ** ಬಹೂ ಉಪಧಾನಾನಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ। **ತತ್ಥ ಚಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಧಾನಸನ್ಥರೇ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಕಂ ದತ್ವಾತಿ** ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಕಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ।

೧೮೨೦. **ತಿರಿಯನ್ತಿ** ವಿತ್ಥಾರತೋ। **ಮುಟ್ಠಿರತನನ್ತಿ** ಪಾಕತಿಕಮುಟ್ಠಿಕರತನಂ। ತಂ ಪನ ವಡ್ಢಕೀನಂ ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಂ। **ಮಿತನ್ತಿ** ಪಾಕಟಿತಂ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕತ್ಥಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು **"ಮತ"**ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ದೀಘತೋತಿ** ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ದೀಘತೋ। **ದಿಯಡ್ಢನ್ತಿ** ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥಂ ವಾ ದ್ವಿಹತ್ಥಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ **ಕುರುನ್ದಿಯಂ** ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇದಮೇವ ಹಿ "ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಬಿಮ್ಬೋಹನ"ನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಯಥಾಹ -

> "ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ನಾಮ ಯಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರತೋ ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಮಿನಿಯಮಾನಂ ವಿದತ್ಥಿ ಚೇವ ಚತುರಙ್ಗುಲಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ಹೋತಿ। ದೀಘತೋ ಪನ ದಿಯಡ್ಢರತನಂ ವಾ ದ್ವಿರತನಂ ವಾತಿ **ಕುರುನ್ದಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಇತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭)।

೧೮೨೧. **ಚೋಳನ್ತಿ** ಪಿಲೋತಿಕಾ। **ಪಣ್ಣನ್ತಿ** ರುಕ್ಖಲತಾನಂ ಪಣ್ಣಂ। **ಉಣ್ಣಾತಿ** ಏಳಕಾದೀನಂ ಲೋಮಂ। **ತಿಣನ್ತಿ** ದಬ್ಬತಿಣಾದಿಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಣಂ। **ವಾಕನ್ತಿ** ಕದಲಿಅಕ್ಕಮಕಚಿವಾಕಾದಿಕಂ। ಏತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಪೂರಿತಾ ಭಿಸಿಯೋ **ತೂಲಾನಂ ಗಣನಾವಸಾ** ಹೇತುಗಬ್ಭಾನಂ ಏತೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಗಬ್ಭಾನಂ ಗಣನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಭಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೨೨. ಬಿಮ್ಬೋಹನಗಬ್ಭಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಭಿಸೀ"**ತಿಆದಿ। **ಪಞ್ಚೇವಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಚೋಳಾದಿಪಞ್ಚೇವ। **ತಥಾ ತೂಲಾನಿ ತೀಣಿಪೀತಿ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಣಿ ತೂಲಾನಿ ರುಕ್ಖತೂಲಂ ಲತಾತೂಲಂ ಪೋಟಕಿತೂಲ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೭) ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ ತೀಣಿಪಿ ತೂಲಾನಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ರುಕ್ಖತೂಲಂ** ನಾಮ ಸಿಮ್ಬಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ರುಕ್ಖಾನಂ ತೂಲಂ।

ಲತಾತೂಲಂ ನಾಮ ಖೀರವಲ್ಲಿಆದೀನಂ ಯಾಸಂ ಕಾಸಞ್ಚಿ ವಲ್ಲೀನಂ ತೂಲಂ। **ಪೋಟಕಿತೂಲಂ** ನಾಮ ಪೋಟಕಿತಿಣಾದೀನಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ತಿಣಜಾತಿಕಾನಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಚ್ಛುನಳಾದೀನಮ್ಪಿ ತೂಲಂ। **ಲೋಮಾನಿ ಮಿಗಪಕ್ಖೀನನ್ತಿ** ಸೀಹಾದಿಚತುಪ್ಪದಾನಂ, ಮೋರಾದಿಪಕ್ಖೀನಂ ಲೋಮಾನಿ। **ಇಮೇ**ತಿ ಭಿಸಿಗಬ್ಭಾದಯೋ ಇಮೇ ದಸ ಬಿಮ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಗಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೩೩. ಏವಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನಗಬ್ಭಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಮನುಸ್ಸಲೋಮ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಲೋಮೇಸು ಮನುಸ್ಸಲೋಮಞ್ಚ ಪುಪ್ಫೇಸು ಬಕುಲಪಿಯಙ್ಗುಪುಪ್ಫಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಪಣ್ಣೇಸು ಚ **ಸುದ್ಧಂ** ಕೇವಲಂ ತಮಾಲಪತ್ತಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಸುದ್ಧ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಮಾಲಪತ್ತಂ ಸೇಸಗಬ್ಭೇಹಿ ಮಿಸ್ಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದೀಪೇತಿ।

೧೮೩೪. **ಮಸೂರಕೇ**ತಿ ಚಮ್ಮಮಯಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನೇ।

೧೮೩೫. "ಸುದ್ಧ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ದಸ್ಸಿತಮೇವತ್ಥಂ ಸರೂಪತೋ ವಿಭಾವೇತುಮಾಹ **"ಮಿಸ್ಸ"**ನ್ತಿಆದಿ।

೧೮೩೬. **ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಸ್ಸಾಪಿ। **ಕಾರೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕಟ್ಠಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾ।

೧೮೩೭. **ಜಾತಕ**ನ್ತಿ ಅಪಣ್ಣಕಜಾತಕಾದಿಜಾತಕಞ್ಚ। **ವತ್ಥು**ನ್ತಿ ವಿಮಾನವತ್ಥುಆದಿಕಂ ಪಸಾದಜನಕಂ ವಾ ಪೇತವತ್ಥುಆದಿಕಂ ಸಂವೇಗಜನಕಂ ವಾ ವತ್ಥುಂ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ** ಇಧ ದಸ್ಸಿತಪಕರಣಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪರೇಹಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ, ತೇನ ಪರೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತುಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಸಯಂ ಕಾತುನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸಯಂ ಕಾತುಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಕಾರಾಪೇತುನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೮೩೮. **ಯೋ ಪನ** ಭಿಕ್ಖು ದ್ವೀಹಿ ವಸ್ಸೇಹಿ ವಾ ಏಕೇನ ವಾ ವಸ್ಸೇನ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವುಡ್ಢತರೋ ವಾ ಹೋತಿ ದಹರತರೋ ವಾ, ಸೋ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಮಾನಾಸನಿಕೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೩೯. **"ಸತ್ತವಸ್ಸೇನ ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ"**ತಿ ಇದಂ ದ್ವೀಹಿ ವಸ್ಸೇಹಿ ವುಡ್ಢನವಕಾನಂ ಸಮಾನಾಸನಿಕತ್ತೇ ಉದಾಹರಣಂ। **"ಛ ವಸ್ಸೇನ ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ"**ತಿ ಇದಂ ಏಕವಸ್ಸೇನ ವುಡ್ಢನವಕಾನಂ ಸಮಾನಾಸನಿಕತ್ತೇ ಉದಾಹರಣಂ।

೧೮೪೦. ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಪಹೋತಿ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ದೀಘಾಸನಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸಮಾನಾಸನಿಕಾ ಮಞ್ಚೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಂ ಭಿನ್ದಿಂಸು, ಪೀಠೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪೀಠಂ ಭಿನ್ದಿಂಸೂ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦) ಆರೋಪಿತೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಗ್ಗಸ್ಸ ಮಞ್ಚಂ ದುವಗ್ಗಸ್ಸ ಪೀಠ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ **"ದ್ವೇ"**ತಿ ಸಮಾನಾಸನಿಕೇ ದ್ವೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೧೮೪೧. ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಂ , ಇತ್ಥಿಂ, ಪಣ್ಡಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ **ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ** ಗಹಟ್ಠೇಹಿ, ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ವಾ ಪುರಿಸೇಹಿ ಸಹ ದೀಘಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ ಕತ್ಥಚಿ "ಸಬ್ಬೇಸ"ನ್ತಿ ಸಾಮಿವಚನನ್ತೋ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ **"ಸಬ್ಬೇಹಿಪೀ"**ತಿ ಕರಣವಚನನ್ತೋವ ಪಾಠೋ ಯುತ್ತತರೋ। ಕರಣವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ವಾ ಸಾಮಿವಚನನಿದ್ದೇಸೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ "ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಹೋತಿ, ತಂ ಸಂಹಾರಿಮಂ ವಾ ಹೋತು ಅಸಂಹಾರಿಮಂ ವಾ, ತಥಾರೂಪೇ ಅಪಿ ಫಲಕಖಣ್ಡೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೦)।

೧೮೪೧. **ಪುರಿಮಿಕೋ**ತಿ ಇತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮತೇನ "ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ...ಪೇ॰... ಗಹಿತಾಗಹಿತಞ್ಚ ಜಾನೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭) ವುತ್ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪುರಿಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತುಂ, ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಾ ಗಣೇತುಂ, ಸೇಯ್ಯಾ ಗಣೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಗ್ಗೇನ ಗಾಹೇತು"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ನಯೇನ ಅನುಞ್ಞಾತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪನಂ ಪುರಿಮಿಕೋ ನಾಮ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ। ಏವಮೇವ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪನಂ **ಪಚ್ಛಿಮಿಕೋ** ನಾಮ। ಏವಮೇವ ಮಹಾಪವಾರಣಾದಿವಸಸ್ಸ ಅನನ್ತರದಿವಸೇ "ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪನಂ **ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ** ನಾಮ। **ಪಕಾಸಿತೋ** "ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾಪುರಿಮಿಕೋ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಮಾಸಗತಾಯ ಆಸಾಳ್ಹಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ, ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಆಯತಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸತ್ಥಾಯ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೮) ವುತ್ತೋ।

೧೮೪೨. ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪುಬ್ಬಾರುಣಾ"**ತಿಆದಿ। ಇಧ **ಪಾಟಿಪದಾ** ನಾಮ ದ್ವೇ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸಾ ಚೇವ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಅನನ್ತರದಿವಸೋ ಚ। ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾಟಿಪದದಿವಸಾನಂ ಅರುಣೋ **ಪುಬ್ಬಾರುಣೋ** ನಾಮ। ತೇ ದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ದುತಿಯತಿಥಿಪಟಿಬದ್ಧೋ ಅರುಣೋ **ಪುನಾರುಣೋ** ನಾಮ। **ಇದನ್ತಿ** ಉಭಯಾರುಣಾನನ್ತರಂ। **ಸೇನಾಸನಗಾಹಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕತ್ಥೇ ಕ-ಪಚ್ಚಯೋ, ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾಹ - "ಇದಞ್ಹಿ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಸ್ಸ ಖೇತ್ತ"ನ್ತಿ। **ವಸ್ಸೂಪಗತೇ** ವಸ್ಸೂಪಗಮೇ ಕಾತಬ್ಬೇ ಸತಿ, ಸಾಧೇತಬ್ಬಪಯೋಜನೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ವಸ್ಸೂಪಗತೇ**ತಿ ವಾ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಪುರಿಮಿಕಾಯ, ಹಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಚ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಸ್ಸ ತಂ ತದಹು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನಿಮಿತ್ತಂ, ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಪನ ಆಗಮಿನೋ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ತಿವಿಧೋಪಿ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೮೪೪. ಪಾಟಿಪದದಿವಸಸ್ಸ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇಯೇವ ಸೇನಾಸನೇ ಪನ ಗಾಹಿತೇ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಚೇ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಂ ಸೇನಾಸನಂ **ಯಾಚತಿ,** ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕೇನ "ಸೇನಾಸನಂ ಗಾಹಿತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೪೫. ವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸ ಇದಂ **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ,** ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ದಾತಬ್ಬಚೀವರಂ, ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ "ವಸ್ಸವಾಸಿಕ"ನ್ತಿ ರಸ್ಸತ್ತಂ। ಸಙ್ಘಿಕಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಹಿತಂ **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ** ಚೀವರಂ ಸಚೇ **ತತ್ರಜಂ** ತತ್ರುಪ್ಪಾದಂ ಹೋತಿ, ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ವಿಬ್ಭನ್ತೋಪಿ ಲಭತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **"ತತ್ರಜಂ ಸಚೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಚಸ್ಸ ದಾಯಕಾನಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಪಚ್ಚಯವಸೇನ ಗಾಹಿತಂ ಪನ ನ ಲಭತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ - "ಪಚ್ಚಯವಸೇನ ಗಾಹಿತಂ ಪನ ನ ಲಭತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೮)।

೧೮೪೬-೮. ಸಚೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಆವಾಸಿಕಹತ್ಥತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಚೀವರಾದಿಕಂ **ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ** ಅತ್ತನೋ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಮಯ್ಹಂ ಗಹಿತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಂ ಗಣ್ಹ" ಇತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ **ತಸ್ಸ** ಆವಾಸಿಕಸ್ಸ ದತ್ವಾ ದಿಸಂ **ಗಚ್ಛತಿ** ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸೋ ತತ್ಥ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಸಚೇ **ಉಪ್ಪಬ್ಬಜತಿ** ಗಿಹೀ **ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ** ದಿಸಂಗತಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಂ **ತಂ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ತೇನ ತಥಾ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಆವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು **ಗಹೇತುಂ ನ ಲಭತಿ,** ತಸ್ಸ ಪಾಪಿತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಂ **ಸಙ್ಘಿಕಂಯೇವ** ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ - "ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಬ್ಭಮತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವೇತ"ನ್ತಿ।

೧೮೪೯. ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ದಾಯಕೇ **ಮನುಸ್ಸೇ** ಸಮ್ಮುಖಾ ಚೇ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ದಿಸಂಗಮಿಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಚೀವರಂ ಆವಾಸಿಕೋ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೫೦. ತತ್ಥ **ಆರಾಮೋ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ವಾ ಫಲಾರಾಮೋ ವಾ। **ವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಸಾದಾದಿಸೇನಾಸನಂ। **ವತ್ಥೂನಿ ದುವಿಧಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಆರಾಮವತ್ಥು, ವಿಹಾರವತ್ಥೂತಿ ದುವಿಧಸ್ಸ ವತ್ಥೂನಿ ಚ। **ಆರಾಮವತ್ಥು** ನಾಮ ತೇಸಂಯೇವ ಆರಾಮಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಪಿತೋಕಾಸೋ, ತೇಸು ವಾ ಆರಾಮೇಸು ವಿನಟ್ಠೇಸು ತೇಸಂ ಪೋರಾಣಕಭೂಮಿಭಾಗೋ। **ವಿಹಾರವತ್ಥು** ನಾಮ ತಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾನೋಕಾಸೋ। **ಭಿಸಿ** ನಾಮ ಉಣ್ಣಭಿಸಿಆದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಾ। **ಬಿಮ್ಬೋಹನಂ** ನಾಮ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ। **ಮಞ್ಚಂ** ನಾಮ ಮಸಾರಕೋ ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋ, ಕುಳೀರಪಾದಕೋ, ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋತಿ ಇಮೇಸಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಮಞ್ಚಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ। **ಪೀಠಂ** ನಾಮ ಮಸಾರಕಾದೀನಂಯೇವ ಚತುನ್ನಂ ಪೀಠಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ।

೧೮೫೧. **ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ** ನಾಮ ಕಾಳಲೋಹೇನ ವಾ ತಮ್ಬಲೋಹೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಲೋಹೇನ ಕತಾ ಕುಮ್ಭೀ। **ಕಟಾಹೋ** ಪಾಕಟೋವ। **“ಭಾಣಕ”**ನ್ತಿ ಅಲಞ್ಜರೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಲಞ್ಜರೋ**ತಿ ಚ ಬಹುಉದಕಗಣ್ಹನಿಕಾ ಮಹಾಚಾಟಿ, ಜಲಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಲನ್ತಿ ಅಲಞ್ಜರೋ। “ವಟ್ಟಚಾಟಿ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಥೋಕಂ ದೀಘಮುಖೋ ಮಜ್ಝೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ”ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। **ವಾರಕೋ**ತಿ ಘಟೋ। ಕು ವುಚ್ಚತಿ ಪಥವೀ, ತಸ್ಸಾ ದಾಲನತೋ ವಿದಾರಣತೋ **“ಕುದಾಲೋ”**ತಿ ಅಯೋಮಯಉಪಕರಣವಿಸೇಸೋ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೮೫೨. **ವಲ್ಲಿವೇಳು**ಆದೀಸು **ವೇಳೂ**ತಿ ಮಹಾವೇಣು। **ತಿಣ**ನ್ತಿ ಗೇಹಚ್ಛಾದನಂ ತಿಣಂ। **ಪಣ್ಣಂ** ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಕಂ। **ಮುಞ್ಜ**ನ್ತಿ ಮುಞ್ಜತಿಣಂ। **ಪಬ್ಬಜ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜತಿಣಂ, **ಮತ್ತಿಕಾ** ಪಕತಿಮತ್ತಿಕಾ ವಾ ಗೇರುಕಾದಿಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾ। **ಆಹ ಚ** ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೋ।

೧೮೫೩. **ದ್ವೇ**ತಿ ಪಠಮದುತಿಯಗರುಭಣ್ಡಾನಿ। **ದ್ವೀಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ** “ಆರಾಮೋ, ಆರಾಮವತ್ಥು, ಇದಂ ಪಠಮಂ। ವಿಹಾರೋ, ವಿಹಾರವತ್ಥು, ಇದಂ ದುತಿಯ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೧-೩೨೨) ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಚತುಸಙ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ಭಿಸಿಆದೀಹಿ ಸಙ್ಗಹೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ನವಕೋಟ್ಠಾಸ**ನ್ತಿ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಆದಯೋ ನವ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಅಟ್ಠಧಾ** ವಲ್ಲಿಆದೀಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ।

೧೮೫೪. **ಇತೀ**ತಿ ನಿದಸ್ಸನತ್ಥೇ। ಏವಂ ವುತ್ತನಯೇನ **ಪಞ್ಚಹಿ ರಾಸೀಹಿ** ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಗರುಭಣ್ಡಗಣನಾನಂ ಪಿಣ್ಡವಸೇನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಿಧಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಪಞ್ಚನಿಮ್ಮಲಲೋಚನೋ ನಾಥೋ ಪಕಾಸಯೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಞ್ಚ ನಿಮ್ಮಲಾನಿ ಲೋಚನಾನಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಮಂಸದಿಬ್ಬಧಮ್ಮಬುದ್ಧಸಮನ್ತಚಕ್ಖುವಸೇನ ಪಞ್ಚವಿಧವಿಪ್ಪಸನ್ನಲೋಚನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೫೫. **ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ**ತಿ ಇಸ್ಸರವತಾಯ ಪರಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ। **ವಿಭಾಜೇನ್ತೋ**ತಿ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪಾಪೇತ್ವಾ ವಿಭಾಜೇನ್ತೋ। ಇದಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಂ **ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೩೨೧) “ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ। **ಕಿಟಾಗಿರಿವತ್ಥುಮ್ಹಿ** (ಚೂಳವ॰ ೩೨೨) ಅವೇಭಙ್ಗಿಯ”ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ಉಭಯತ್ಥ ಆಗತವೋಹಾರಭೇದದಸ್ಸನಮುಖೇನ ತತ್ಥ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಭಿಕ್ಖು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಫುಸೇ”**ತಿ। **ಪರಿವಾರೇ** ಪನ -

> ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಂ, ಪಞ್ಚ ವುತ್ತಾ ಮಹೇಸಿನಾ।
> ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।
> ಪಞ್ಹಾ ಮೇಸಾ ಕುಸಲೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತಾತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೪೭೯) -

ಆಗತಂ। ತಸ್ಮಾ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ, ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಞ್ಚ, ಪರಿವತ್ತನವಸೇನ ಪನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ, ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೮೫೬. **ಭಿಕ್ಖುನಾ** ಪುಗ್ಗಲೇನ ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಗಣೇನ ವಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ತು ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಂ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠಮೇವ ಹೋತಿ, ವಿಭತ್ತಞ್ಚ ಅವಿಭಾಜಿತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೫೭. **ಏತ್ಥ** ಏತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಗರುಭಣ್ಡೇಸು ಪುರಿಮೇಸು ತೀಸು **ಅಗರುಭಣ್ಡಕಂ** ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಚ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಚತುತ್ಥೇ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡೇ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** "ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ, ಲೋಹಭಾಣಕಂ, ಲೋಹಕಟಾಹನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ವಾ ಹೋನ್ತು ಖುದ್ದಕಾನಿ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಪಸತಮತ್ತಉದಕಗಣ್ಹನಕಾನಿಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿಯೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ"**ತಿಆದಿ।

೧೮೫೮. ಇದಂ ತಿವಿಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾದಗಣ್ಹನಕೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಾದೋ** ನಾಮ ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ಪಞ್ಚನಾಳಿಮತ್ತಗಣ್ಹನಕೋ ಭಾಜನವಿಸೇಸೋ। ಭಾಜನಾನಂ ಪಮಾಣಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತೇನೇವ ಪಾದೇನ ಮಿನನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸೀಹಳದೀಪೇ ಪಾದಗಣ್ಹನಕೋ ಭಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವುತ್ತಂ। **ಲೋಹವಾರಕೋತಿ** ಕಾಳಲೋಹತಮ್ಬಲೋಹವಟ್ಟಲೋಹಕಂಸಲೋಹಾನಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತೋ। **ಭಾಜಿಯೋತಿ** ಭಾಜೇತಬ್ಬೋ।

೧೮೫೯. **ತತೋ ಉದ್ಧನ್ತಿ** ತತೋ ಪಾದಗಣ್ಹನಕವಾರಕತೋ ಉದ್ಧಂ ಅಧಿಕಂ ಗಣ್ಹನಕೋ। ಏವಂ ಪಾಳಿಆಗತಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಾನಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಭಿಙ್ಕಾರಾದೀನೀ"**ತಿಆದಿ। **ಭಿಙ್ಕಾರೋ** ನಾಮ ಉಕ್ಖಿತ್ತಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾಕಾರೇನ ಕತಜಲನಿಗ್ಗಮಕಣ್ಣಿಕೋ ಉಚ್ಚಗೀವೋ ಮಹಾಮುಖಉದಕಭಾಜನವಿಸೇಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತಾನಿ "ಪಟಿಗ್ಗಹಉಳುಙ್ಕದಬ್ಬಿಕಟಚ್ಛುಪಾತಿತಟ್ಟಕಸರಕಸಮುಗ್ಗಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲಧೂಮಕಟಚ್ಛುಆದೀನಿ ಖುದ್ದಕಾನಿ ವಾ ಮಹನ್ತಾನಿ ವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವುತ್ತಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಬ್ಬಾನೀತಿ** ಖುದ್ದಕಾನಿ ವಾ ಮಹನ್ತಾನಿ ವಾ।

೧೮೬೦. ತಮ್ಬಥಾಲಕಾ ಅಯಥಾಲಕಾ ಭಾಜೇತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ "ಠಪೇತ್ವಾ ಪನ ಭಾಜನವಿಕತಿಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹಭಣ್ಡೇ ಅಞ್ಜನೀ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ ಕಣ್ಣಮಲಹರಣೀ ಸೂಚಿ ಪಣ್ಣಸೂಚಿ ಖುದ್ದಕೋ ಪಿಪ್ಫಲಕೋ ಖುದ್ದಕಂ ಆರಕಣ್ಟಕಂ ಕುಞ್ಚಿಕಾ ತಾಳಂ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿವೇಧಕೋ ನತ್ಥುದಾನಂ ಭಿನ್ದಿವಾಲೋ ಲೋಹಕೂಟೋ ಲೋಹಕುಟ್ಟಿ ಲೋಹಗುಳೋ ಲೋಹಪಿಣ್ಡಿ ಲೋಹಚರಣೀ ಚಕ್ಕಲಿಕಂ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವಿಪ್ಪಕತಂ ಲೋಹಭಣ್ಡಂ ಭಾಜಿಯ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವಚನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಧೂಮನೇತ್ತ**ನ್ತಿ ಧೂಮನಾಳಿಕಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಫಾಲದೀಪರುಕ್ಖದೀಪಕಪಲ್ಲಕಓಲಮ್ಬಕದೀಪಕಇತ್ಥಿಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತರೂಪಕಾನಿ ಪನ ಅಞ್ಞಾನಿ ವಾ ಭಿತ್ತಿಚ್ಛದನಕವಾಟಾದೀಸು ಉಪನೇತಬ್ಬಾನಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಲೋಹಖಿಲಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಾನಿ ಲೋಹಭಣ್ಡಾನಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿಯೇವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವುತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೮೬೧. **ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಮ್ಪಿ ತಂ ಲೋಹಭಣ್ಡಂ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ನ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೬೨. ಕಂಸವಟ್ಟಲೋಹಾನಂ ವಿಕಾರಭೂತಾನಿ ತಮ್ಬಮಯ**ಭಾಜನಾನಿಪಿ** ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಸಬ್ಬಸೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೬೩. **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** "ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭೋಗೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ದಸ್ಸಿತನಯೋ। ಸಙ್ಘಿಕೇಸು ವಾ **ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಕೇಸು ವಾ** ಯಥಾವುತ್ತಭಣ್ಡೇಸು ಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚಯಾ **ದೋಸೋ ನ ಅತ್ಥೀತಿ** ಯೋಜನಾ। "ಕಂಸಲೋಹಾದಿಭಾಜನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಪಾರಿಹಾರಿಯಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಗಿಹಿವಿಕತನೀಹಾರೇನೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ

ಚ **ಪಾರಿಹಾರಿಯಂ ನ ವಟ್ಟತಿ** ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ವಿಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। "**ಗಿಹಿವಿಕತನೀಹಾರೇನೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಆರಾಮಿಕಾದಯೋ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಪಟಿದೇನ್ತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೮೬೪. **ಖೀರಪಾಸಾಣ**ನ್ತಿ ಮುದುಕಾ ಪಾಣಜಾತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಗಣ್ಠಿಪದೇ "ಖೀರಪಾಸಾಣೋ ನಾಮ ಮುದುಕೋ ಪಾಸಾಣೋ"ತಿ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ಗರುಭಣ್ಡಂ। **ತಟ್ಟಕಾದಿಕ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸರಕಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಘಟಕೋ**ತಿ ಖೀರಪಾಸಾಣಮಯೋಯೇವ ವಾರಕೋ। "**ಪಾದಗಣ್ಹನತೋ ಉದ್ಧ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾದಗಣ್ಹನಕೋ ಅಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೮೬೫. "ಸುವಣ್ಣರಜತಹಾರಕೂಟಜಾತಿಫಲಿಕಭಾಜನಾನಿ ಗಿಹಿವಿಕತಾನಿಪಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಪಗೇವ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಸಿಙ್ಗೀ**"ತಿಆದಿ। **ಸಿಙ್ಗೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಂ। **ಸಜ್ಝು** ರಜತಂ। **ಹಾರಕೂಟಂ** ನಾಮ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಲೋಹಜಾತಂ। ಫಲಿಕೇನ ಉಬ್ಭವಂ ಜಾತಂ, ಫಲಿಕಮಯಂ ಭಾಜನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಕಾನಿಪೀತಿ ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಿಹಿವಿಕತಪರಿಭೋಗೇನಾಪಿ ತಾವ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಪಗೇವ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗೇ ಪನ ಆಮಾಸಮ್ಪಿ ಅನಾಮಾಸಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೮೬೬. **ಖುದ್ದಾ**ತಿ ಯಾಯ ವಾಸಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಚ್ಛೇದನಂ ವಾ ಉಚ್ಛುತಚ್ಛನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಮಹಾಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏವರೂಪಾ ಖುದ್ದಕಾ ವಾಸಿ ಭಾಜನೀಯಾ। **ಮಹತ್ತರೀ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಾಯ ವಾಸಿಯಾ ಮಹನ್ತತರಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಕತವಾಸಿ ಗರುಭಣ್ಡಂ। ವೇಜ್ಜಾನಂ ಸಿರಾವೇಧನಕಮ್ಪಿ ಚ ಫರಸು ತಥಾ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೬೭. **ಕುಠಾರೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಫರಸುಸದಿಸೋವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಯಾ ಪನ ಆವುಧಸಙ್ಖೇಪೇನ ಕತಾ, ಅಯಂ ಅನಾಮಾಸಾ। **ಕುದಾಲೋ** ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತೋಪಿ। **ಸಿಖರ**ನ್ತಿ ಧನುರಜ್ಜುತೋ ನಾಮೇತ್ವಾ ದಾರುಆದೀನಂ ವಿಜ್ಝನಕಕಣ್ಟಕೋ। **ತೇನೇವಾ**ತಿ ನಿಖಾದನೇನೇವ।

೧೮೬೮. ನಿಖಾದನಸ್ಸ ಭೇದವನ್ತತಾಯ ತಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಚತುರಸ್ಸಮುಖಂ ದೋಣಿಮುಖ**"ನ್ತಿ। **ದೋಣಿಮುಖ**ನ್ತಿ ದೋಣಿ ವಿಯ ಉಭಯಪಸ್ಸೇನ ನಾಮಿತಮುಖಂ। **ವಙ್ಕ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗತೋ ನಾಮೇತ್ವಾ ಕತನಿಖಾದನಂ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಉಜುಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಖಾದನೇ। ಸದಣ್ಡಂ ಖುದ್ದಕಞ್ಚ ನಿಖಾದನಂ ಸಬ್ಬಂ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "**ಸದಣ್ಡಂ ಖುದ್ದಕ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸನದ್ವಯೇನ ಅದಣ್ಡಂ ಫಲಮತ್ತಂ ಸಿಪಾಟಿಕಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಪರಿಹರಣಯೋಗ್ಗಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿದಣ್ಡವೇಧನಕಂ ನಿಖಾದನಂ ಅಗರುಭಣ್ಡಂ, ತತೋ ಮಹನ್ತಂ ನಿಖಾದನಂ ಅದಣ್ಡಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ವಿಹಾರೇ ವಾಸಿಆದೀನಿ ದಿನ್ನಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಚೇ ಘರೇ ದಡ್ಢೇ ವಾ ಚೋರೇಹಿ ವಾ ವಿಲುತ್ತೇ "ದೇಥ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಕರಣೇ ಪುನ ಪಾಕತಿಕೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ದಾತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಆಹರನ್ತಿ, ನ ವಾರೇತಬ್ಬಾ, ಅನಾಹರನ್ತಾಪಿ ನ ಚೋದೇತಬ್ಬಾ।

೧೮೬೯. "ಕಮ್ಮಾರತಟ್ಟಕಾರಚುನ್ದಕಾರನಳಕಾರಮಣಿಕಾರಪತ್ತಬನ್ಧಕಾನಂ ಅಧಿಕರಣಿಮುಟ್ಠಿಕಸಣ್ಡಾಸತುಲಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಲೋಹಮಯಉಪಕರಣಾನಿ ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ। ತಿಪುಕೋಟ್ಟಕಸುವಣ್ಣಕಾರಚಮ್ಮಕಾರಉಪಕರಣೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ತಿಪುಕೋಟ್ಟಕಉಪಕರಣೇಸುಪಿ ತಿಪುಚ್ಛೇದನಸತ್ಥಕಂ, ಸುವಣ್ಣಕಾರಉಪಕರಣೇಸು ಸುವಣ್ಣಚ್ಛೇದನಸತ್ಥಕಂ, ಚಮ್ಮಕಾರಉಪಕರಣೇಸು ಕತಪರಿಕಮ್ಮಚಮ್ಮಛಿನ್ದನಕಂ ಖುದ್ದಕಸತ್ಥನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಭಾಜನೀಯಭಣ್ಡಾನೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯೇಕದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಮುಟ್ಠಿಕ**"ನ್ತಿಆದಿ । **ತುಲಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕತ್ತರಿಆದಿಉಪಕರಣಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೮೭೦. “ನಹಾಪಿತತುನ್ನಕಾರಾನಂ ಉಪಕರಣೇಸುಪಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಕತ್ತರಿಂ, ಮಹಾಸಣ್ಡಾಸಂ, ಮಹಾಪಿಪ್ಫಲಕಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಭಾಜನೀಯಂ। ಮಹಾಕತ್ತರಿಆದೀನಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾಗತಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನ್ಹಾಪಿತಕಸ್ಸಾ”**ತಿಆದಿ। ನ್ಹಾಪಿತಕಸ್ಸ ಉಪಕರಣೇಸು ಸಣ್ಡಾಸೋ, ಮಹತ್ತರೀ ಕತ್ತರೀ ಚ ತುನ್ನಕಾರಾನಞ್ಚ ಉಪಕರಣೇಸು ಮಹತ್ತರೀ ಕತ್ತರೀ ಚ ಮಹಾಪಿಪ್ಫಲಕಞ್ಚ ಗರುಭಣ್ಡಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೭೧. ಏತ್ತಾವತಾ ಚತುತ್ಥಗರುಭಣ್ಡೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಞ್ಚಮಗರುಭಣ್ಡೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ವಲ್ಲೀ”**ತಿಆದಿ। ವೇತ್ತಲತಾದಿಕಾ **ವಲ್ಲಿ** ದುಲ್ಲಭಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ ವಾ **ತತ್ಥ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಾ, **ರಕ್ಖಿತಾ** ಗೋಪಿತಾ ವಾ ಅಡ್ಢಬಾಹುಪ್ಪಮಾಣಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅಡ್ಢಬಾಹೂತಿ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಂಸಕೂಟ”ನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। “ಅಡ್ಢಬಾಹು ನಾಮ ವಿದತ್ಥಿಚತುರಙ್ಗುಲ”ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಸಚೇ ಸಾ ವಲ್ಲಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ, ಚೇತಿಯಕಮ್ಮೇ ಚ ಕತೇ ಅತಿರೇಕಾ ಹೋತಿ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಕಮ್ಮೇಪಿ ಉಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅರಕ್ಖಿತಾ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ ನ ಹೋತಿ।

೧೮೭೨. **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಸುತ್ತಮಕಚಿವಾಕನಾಳಿಕೇರಹೀರಚಮ್ಮಮಯಾ ರಜ್ಜುಕಾ ವಾ ಯೋತ್ತಾನಿ ವಾ ವಾಕೇ ಚ ನಾಳಿಕೇರಹೀರೇ ಚ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಾ ಏಕವಟ್ಟಾ ವಾ ದ್ವಿವಟ್ಟಾ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಂ। ಸುತ್ತಂ ಪನ ಅವಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಮಕಚಿವಾಕನಾಳಿಕೇರಹೀರಾ ಚ ಭಾಜನೀಯಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ಆಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸುತ್ತವಾಕಾದಿನಿಬ್ಬತ್ತಾ”**ತಿಆದಿ। **ವಾಕಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಕಚಿವಾಕನಾಳಿಕೇರಹೀರಚಮ್ಮಾನಂ ಗಹಣಂ। ನಾತಿದೀಘಾ **ರಜ್ಜುಕಾ**। ಅತಿದೀಘಂ **ಯೋತ್ತಕಂ**।

೧೮೭೩. ನಾಳಿಕೇರಸ್ಸ ಹೀರೇ ವಾ ಮಕಚಿ**ವಾಕೇ ವಾ** ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಾ ಏಕವಟ್ಟಾಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೇಹಿ ಪನೇತಾನಿ ರಜ್ಜುಕಯೋತ್ತಾದೀನಿ ದಿನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಅತ್ತನೋ ಕರಣೀಯೇನ ಹರನ್ತಾ ನ ವಾರೇತಬ್ಬಾ।

೧೮೭೪. ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲೇನ **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯತೋ ಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ** ಪರಿಣಾಹತೋ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಲೇಖಕಾನಂ ಲೇಖನಿಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ವಾ ತತ್ಥಜಾತಕೋ ವಾ **ರಕ್ಖಿತೋ** ಗೋಪಿತೋ ವೇಳು ಗರುಭಣ್ಡಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿಯಾ ಅಗ್ಗಪ್ಪಮಾಣಂ, ಇದಂ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಲೇಖಕಾನಂ ಲೇಖನಿಸೂಚಿಯಾ ಪಮಾಣ”ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಸೋ ಚ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ಚ ಚೇತಿಯಕಮ್ಮೇ ಚ ಕತೇ ಅತಿರೇಕೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಕಮ್ಮೇ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೮೭೫. ದಣ್ಡೋ ಚ ಸಲಾಕಾ ಚ **ದಣ್ಡಸಲಾಕಾ,** ಛತ್ತಸ್ಸ ದಣ್ಡಸಲಾಕಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಛತ್ತದಣ್ಡೋ** ನಾಮ ಛತ್ತಪಿಣ್ಡಿ। **ಛತ್ತಸಲಾಕಾತಿ** ಛತ್ತಪಞ್ಜರಸಲಾಕಾ। **ದಣ್ಡೋತಿ** ಉಪಾಹನದಣ್ಡಕೋ। **“ದಣ್ಡೋ”**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಗತೇಸು ಸರೂಪೇನ ಇಧಾವುತ್ತೋ ಉಪಾಹನದಣ್ಡೋಯೇವ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ। ದಡ್ಢಗೇಹಮನುಸ್ಸಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ನ ವಾರೇತಬ್ಬಾ।

೧೮೭೬. **ಮುಞ್ಜಾದೀಸು** ಗೇಹಚ್ಛದನಾರಹೇಸು ತಿಣೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ **ಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಂ** ತಿಣಂ ವಾ ಗೇಹಚ್ಛದನಾರಹಂ **ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿ** ಏಕಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ವಾ **ತತ್ಥ** ಸಙ್ಘಿಕಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಂ ವಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ **ಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಂ** ನಾಮ ಕರಳಮತ್ತಂ। ಇದಞ್ಚ ಕರಳಂ ಕತ್ವಾ ಛಾದೇನ್ತಾನಂ ಛದನಕರಳವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಾಳಿಕೇರಪಣ್ಣಾದಿಗೇಹಚ್ಛದನಪಣ್ಣಾನಂ ಗಹಣಂ। ತಮ್ಪಿ ಮುಞ್ಜಾದಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ಚ ಚೇತಿಯಕಮ್ಮೇ ಚ ಕತೇ ಅತಿರೇಕಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಕಮ್ಮೇ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ದಡ್ಢಗೇಹಮನುಸ್ಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನ ವಾರೇತಬ್ಬಾತಿ।

೧೮೭೭-೮. **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋತಿ** ದೀಘತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತೋ। ಕೇಚಿ “ಪುಥುಲತೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ರಿತ್ತಪೋತ್ಥಕೋತಿ** ಲೇಖಾಹಿ ಸುಞ್ಞಪೋತ್ಥಕೋ, ನ ಲಿಖಿತಪೋತ್ಥಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। “ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ

ಊನಪ್ಪಮಾಣೋ ಭಾಜಿಯೋ, “ರಿತ್ತಪೋತ್ಥಕೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಅತಿರೇಕಪ್ಪಮಾಣೋಪಿ ಲಿಖಿತಪೋತ್ಥಕೋ ಭಾಜಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಮತ್ತಿಕಾ ಪಕತಿಮತ್ತಿಕಾ ವಾ ಹೋತು ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ ಸುಧಾ ವಾ ಸಜ್ಜುರಸಕಙ್ಗುಟ್ಠಸಿಲೇಸಾದೀಸು ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಲ್ಲಭಟ್ಠಾನೇ ಆನೇತ್ವಾ ವಾ ದಿನ್ನಂ ತತ್ಥಜಾತಕಂ ವಾ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಂ ತಾಲಫಲಪಕ್ಕಮತ್ತಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಮತ್ತಿಕಾ”**ತಿಆದಿ। ಪಾಕತಿಕಾ ವಾ ಸೇತಗೇರುಕಾದಿ**ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ** ವಾಪಿ ಮತ್ತಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಿಲೇಸೋ** ನಾಮ ಕಬಿಟ್ಠಾದಿಸಿಲೇಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಜ್ಜುರಸಕಙ್ಗುಟ್ಠಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ತಾಲಪಕ್ಕಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಏಕಟ್ಠಿತಾಲಫಲಪಮಾಣಾಪಿ। ತಮ್ಪಿ ಮತ್ತಿಕಾದಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ, ಚೇತಿಯಕಮ್ಮೇ ಚ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಅತಿರೇಕಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಕಮ್ಮೇ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೨೮೭೯-೮೦. “ವೇಳುಆದಿಕ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ರಕ್ಖಿತಂ ಗೋಪಿತಂ ವಾಪಿ ಗಣ್ಹತಾ **ಸಮಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಂ ವಾ** ಥಾವರಂ ಅನ್ತಮಸೋ ತಂಅಗ್ಘನಕಂ ವಾಲಿಕಮೇವ ವಾ ದತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ “ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಂ ವೇಳುಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಸಮಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಂ ವಾ ಥಾವರಂ ಅನ್ತಮಸೋ ತಂಅಗ್ಘನಕವಾಲಿಕಾಯಪಿ ಫಾತಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಫಾತಿಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ತತ್ಥೇವ ವಳಞ್ಜೇತಬ್ಬೋ, ಗಮನಕಾಲೇ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಆವಾಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಅಸತಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೇನ ಪನ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ। ದೇಸನ್ತರಗತೇನ ಸಮ್ಪತ್ತವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಿಕಾವಾಸೇ ಠಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವೇಳುಮ್ಹಿಯೇವ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಪನ “ವಲ್ಲಿವೇಳಾದಿಕಂ ಕಿಞ್ಚೀ”ತಿ ವಲ್ಲಿಆದೀನಮ್ಪಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ ವಲ್ಲಿಆದೀಸುಪಿ ಯಥಾರಹಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೨೮೮೧. **ಅಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ಸಿಲಾಮಯೋ। **ಏವಂ ಹರಿತಾಲಮನೋಸಿಲಾ**ಪಿ।

೨೮೮೨. ದಾರುಭಣ್ಡೇ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಪರಿಣಾಹತೋ ಯಥಾವುತ್ತ **ಸೂಚಿದಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣಕೋ** ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲದೀಘೋ **ಯೋ ಕೋಚಿ ದಾರುಭಣ್ಡಕೋ** ದಾರುದುಲ್ಲಭಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ವಾ ತತ್ಥಜಾತಕೋ ವಾ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತೋ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೮೮೩. ಏವಂ **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯ** ಆಗತವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ಆಗತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ”**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಆಸನ್ದಿಕಸತ್ತಙ್ಗಾ** ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾವ। **“ಭದ್ದಪೀಠ”**ನ್ತಿ ವೇತ್ತಮಯಂ ಪೀಠಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪೀಠಿಕಾ**ತಿ ಪಿಲೋತಿಕಾಬದ್ಧಪೀಠಮೇವ।

೨೮೮೪. **ಏಳಕಪಾದಪೀಠಂ** ನಾಮ ದಾರುಪಟ್ಟಿಕಾಯ ಉಪರಿ ಪಾದೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭೋಜನಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ವಿಯ ಕತಪೀಠಂ ವುಚ್ಚತಿ। “ಆಮಲಕವಟ್ಟಕಪೀಠ”ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ **“ಆಮಣ್ಡಕವಟ್ಟಕ”**ನ್ತಿ ಪರಿಯಾಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಉಭಯೇನಾಪಿ ಆಮಲಕಾಕಾರೇನ ಯೋಜಿತಂ ಬಹುಪಾದಕಪೀಠಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು **“ತಥಾಮಣ್ಡಕಪೀಠಕ”**ನ್ತಿ ಪಾಠೋ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ **ಮಣ್ಡಕ**-ಸದ್ದಪಯೋಗೋ। **ಕೋಚ್ಛಂ** ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೇ ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಸರೂಪಂ। **ಪಲಾಲಪೀಠ**ನ್ತಿ ನಿಪಜ್ಜನತ್ಥಾಯ ಕತಾ ಪಲಾಲಭಿಸಿ, ಇಮಿನಾ ಕದಲಿಪತ್ತಾದಿಮಯಪೀಠಮ್ಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ದಸ್ಸಿತಂ। ಯಥಾಹ - “ಪಲಾಲಪೀಠೇನ ಚೇತ್ಥ ಕದಲಿಪತ್ತಾದಿಪೀಠಾನಿಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧)। **ಧೋವನೇ ಫಲಕ**ನ್ತಿ ಚೀವರಧೋವನಫಲಕಂ, ಧೋವನಾದಿಸದ್ದಾನಂ ವಿಯೇತ್ಥ ವಿಭತ್ತಿಅಲೋಪೋ। ಇಮೇಸು ತಾವ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಖುದ್ದಕಂ ವಾ ಹೋತು ಮಹನ್ತಂ ವಾ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ। ಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮಓನದ್ಧಮ್ಪಿ ವಾಳರೂಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಚ್ಛಂ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ।

೧೮೮೫. **ಭಣ್ಡಿಕಾ**ತಿ ದಣ್ಡಕಟ್ಠಚ್ಛೇದನಭಣ್ಡಿಕಾ। **ಮುಗ್ಗರೋ**ತಿ ದಣ್ಡಮುಗ್ಗರೋ। **ದಣ್ಡಮುಗ್ಗರೋ** ನಾಮ ಯೇನ ರಜಿತಚೀವರಂ ಪೋಥೇನ್ತಿ। **ವತ್ಥಘಟ್ಟನಮುಗ್ಗರೋ**ತಿ ಚೀವರಘಟ್ಟನಮುಗ್ಗರೋ, ಯೇನ ಅನುವಾತಾದಿಂ ಘಟ್ಟೇನ್ತಿ। **ಅಮ್ಬಣ**ನ್ತಿ ಫಲಕೇಹಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಸದಿಸಂ ಕತಪಾನೀಯಭಾಜನಂ। **ಮಞ್ಜೂಸಾ** ನಾಮ ದೋಣಿಪೇಳಾ। **ನಾವಾ** ಪೋತೋ। **ರಜನದೋಣಿಕಾ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ಚೀವರಂ ರಜನ್ತಿ, ಪಕ್ಕರಜನಂ ವಾ ಆಕಿರನ್ತಿ।

೧೮೮೬. **ಉಳುಙ್ಕೋ**ತಿ ನಾಳಿಕೇರಫಲಕಟಾಹಾದಿಮಯೋ ಉಳುಙ್ಕೋ। ಉಭಯಂ ಪಿಧಾನಸಮಕೋ **ಸಮುಗ್ಗೋ**। "ಖುದ್ದಕೋ ಪರಿವಿಧನೋ ಕರಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕರಣ್ಡೋ** ಚ ಪಾದಗಣ್ಹನಕತೋ ಅತಿರೇಕಪ್ಪಮಾಣೋ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಕಟಚ್ಛೂ**ತಿ ದಬ್ಬಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾನೀಯಸರಾವಪಾನೀಯಸಙ್ಖಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

೧೮೮೭. **ಗೇಹಸಮ್ಭಾರ**ನ್ತಿ ಗೇಹೋಪಕರಣಂ। ಥಮ್ಭತುಲಾಸೋಪಾನಫಲಕಾದಿ ದಾರುಮಯಂ, ಪಾಸಾಣಮಯಮ್ಪಿ ಇಮಿನಾವ ಗಹಿತಂ। **ಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮ**ನ್ತಿ "ಏಳಕಾಜಮಿಗಾನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೧೬೫೦) ಹೇಟ್ಠಾ ದಸ್ಸಿತಂ ಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ। ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯಂ **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ**। **ಅಭಾಜಿಯಂ** ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ। ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೮೮೮. **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಏಳಕಚಮ್ಮಂ ಪನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಗತಿಕಮೇವ ಹೋತಿ, ತಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **"ಏಳಚಮ್ಮಂ ಗರುಂ ವುತ್ತ"**ನ್ತಿ। **ಕುರುನ್ದಿಯಂ** ಪನ "ಸಬ್ಬಂ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣಂ ಚಮ್ಮಂ ಗರುಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ **"ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಗತಿಕಮೇವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಞ್ಚಪೀಠೇಪಿ ಅತ್ಥರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। "ಪಾವಾರಾದಿಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮ್ಪಿ ಗರುಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ಏಕೇ, "ನೋ"ತಿ ಅಪರೇ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಚ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ಮಞ್ಚಂ। **ಪಮಾಣಯುತ್ತಮಞ್ಚೋ** ನಾಮ ಯಸ್ಸ ದೀಘಸೋ ನವ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ತಿರಿಯಞ್ಚ ತದುಪಡ್ಢಂ। ಉದ್ಧಂ ಮುಖಮಸ್ಸಾತಿ **ಉದುಕ್ಖಲಂ**। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮುಸಲಂ, ಸುಪ್ಪಂ, ನಿಸದಂ, ನಿಸದಪೋತೋ, ಪಾಸಾಣದೋಣಿ, ಪಾಸಾಣಕಟಾಹಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಪೇಸಕಾರಾದೀ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಚಮ್ಮಕಾರಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ತುರಿವೇಮಾದಿ **ಪೇಸಕಾರಭಣ್ಡಞ್ಚ** ಭಸ್ತಾದಿ ಚಮ್ಮಕಾರಭಣ್ಡಞ್ಚ **ಕಸಿಭಣ್ಡಞ್ಚ** ಯುಗನಙ್ಗಲಾದಿ **ಸಙ್ಘಿಕಂ** ಸಬ್ಬಸನ್ತಕಂ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೮೯. **"ತಥೇವಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಙ್ಘಿಕ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ। **ಆಧಾರಕೋ**ತಿ ಪತ್ತಾಧಾರೋ। **ತಾಲವಣ್ಟ**ನ್ತಿ ತಾಲವಣ್ಟೇಹಿ ಕತಂ। ವೇಳುದನ್ತವಿಲೀವೇಹಿ ವಾ ಮೋರಪಿಞ್ಛೇಹಿ ವಾ ಚಮ್ಮವಿಕತೀಹಿ ವಾ ಕತಮ್ಪಿ ತಂಸದಿಸಂ "ತಾಲವಣ್ಟ"ನ್ತೇವ ವುಚ್ಚತಿ। ವಟ್ಟವಿಧೂಪನಾನಂ ತಾಲವಣ್ಟೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಾ **"ಬೀಜನೀ"**ತಿ ಚತುರಸ್ಸವಿಧೂಪನಞ್ಚ ಕೇತಕಪಾರೋಹಕುನ್ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಮಯದನ್ತಮಯವಿಸಾಣಮಯದಣ್ಡಕಮಕಸಬೀಜನೀ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಚ್ಛಿ** ಪಾಕಟಾಯೇವ। ಪಚ್ಛಿತೋ ಖುದ್ದಕೋ ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಮಯೋ ಭಾಜನವಿಸೇಸೋ **ಚಙ್ಕೋಟಕಂ**। **ಸಬ್ಬಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ**ತಿ ನಾಳಿಕೇರಹೀರಾದೀಹಿ ಬದ್ಧಾ ಯಟ್ಠಿಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ, ಮುಟ್ಠಿಸಮ್ಮಜ್ಜನೀತಿ ದುವಿಧಾ ಪರಿವೇಣಙ್ಗಣಾದಿಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಚ ತಥೇವ ದುವಿಧಾ ಖಜ್ಜೂರಿನಾಳಿಕೇರಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಬದ್ಧಾ ಗೇಹಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ।

೧೮೯೦. **ಚಕ್ಕಯುತ್ತಕಯಾನ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಸಕಟಾದಿಯುತ್ತಯಾನಞ್ಚ।

೧೮೯೧. **ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಕಿಲಞ್ಜಸೇತಚ್ಛತ್ತವಸೇನ ತಿವಿಧಂ ಛತ್ತಂ। **ಮುಟ್ಠಿಪಣ್ಣ**ನ್ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವಿಸಾಣಭಾಜನಞ್ಚ ತುಮ್ಬಭಾಜನಞ್ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸೋ, ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ ಚ। ವಿಸಾಣಮಯಂ, ಭಾಜನಂ ತುಮ್ಬಮಯಂ ಭಾಜನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಧ "ಪಾದಗಣ್ಹನಕತೋ ಅತಿರಿತ್ತಪ್ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಅರಣೀ** ಅರಣಿಸಹಿತಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಆಮಲಕತುಮ್ಬಂ ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿಯಾ ದಣ್ಡಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಲಹು** ಅಗರುಭಣ್ಡಂ, ಭಾಜನೀಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾದಗಣ್ಹನಕತೋ ಅತಿರಿತ್ತಪ್ಪಮಾಣಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ।

೧೮೯೧. **ವಿಸಾಣನ್ತಿ** ಗೋವಿಸಾಣಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಸಾಣಂ। ಅತಚ್ಛಿತಂ ಯಥಾಗತಮೇವ ಭಾಜನೀಯಂ। ಅನಿಟ್ಠಿತಂ ಮಞ್ಚಪಾದಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಾಜನೀಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ - "ಮಞ್ಚಪಾದೋ ಮಞ್ಚಅಟನೀ ಪೀಠಪಾದೋ ಪೀಠಅಟನೀ ವಾಸಿಫರಸುಆದೀನಂ ದಣ್ಡೋತಿ ಏತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಪ್ಪಕತತಚ್ಛನಕಮ್ಮಂ ಅನಿಟ್ಠಿತಮೇವ ಭಾಜನೀಯಂ, ತಚ್ಛಿತಮಟ್ಠಂ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧)।

೧೮೯೩. **ನಿಟ್ಠಿತೋ ತಚ್ಛಿತೋ ವಾಪೀತಿ** ತಚ್ಛಿತನಿಟ್ಠಿತೋಪಿ। **ವಿಧೋತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನೇ ಅನುಞ್ಞಾತವಿಧೋ। **ಹಿಙ್ಗುಕರಣ್ಡಕೋತಿ** ಹಿಙ್ಗುಮಯೋ ವಾ ತದಾಧಾರೋ ವಾ ಕರಣ್ಡಕೋ। **ಅಞ್ಜನೀತಿ** ಅಞ್ಜನನಾಳಿಕಾ ಚ ಅಞ್ಜನಕರಣ್ಡಕೋ ಚ। **ಸಲಾಕಾಯೋತಿ** ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ। **ಉದಪುಞ್ಛನೀತಿ** ಹತ್ಥಿದನ್ತವಿಸಾಣಾದಿಮಯಾ ಉದಕಪುಞ್ಛನೀ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಾಜನೀಯಮೇವ।

೧೮೯೪. **ಪರಿಭೋಗಾರಹನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಯೋಗ್ಗಂ। **ಕುಲಾಲಭಣ್ಡನ್ತಿ** ಘಟಪಿಠರಾದಿಕುಮ್ಭಕಾರಭಣ್ಡಮ್ಪಿ। **ಪತ್ತಙ್ಗಾರಕಟಾಹನ್ತಿ** ಪತ್ತಕಟಾಹಂ, ಅಙ್ಗಾರಕಟಾಹಞ್ಚ। **ಧೂಮದಾನಂ** ನಾಳಿಕಾ। **ಕಪಲ್ಲಿಕಾತಿ** ದೀಪಕಪಲ್ಲಿಕಾ।

೧೮೯೫. **ಥುಪಿಕಾತಿ** ಪಾಸಾದಾದಿಥುಪಿಕಾ। **ದೀಪರುಕ್ಖೋತಿ** ಪದೀಪಾಧಾರೋ। **ಚಯನಚ್ಛದನಿಟ್ಠಕಾತಿ** ಪಾಕಾರಚೇತಿಯಾದೀನಂ ಚಯನಿಟ್ಠಕಾ ಚ ಗೇಹಾದೀನಂ ಛದನಿಟ್ಠಕಾ ಚ। **ಸಬ್ಬಮ್ಪೀತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅನವಸೇಸಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ।

೧೮೯೬. **ಕಞ್ಚನಕೋತಿ** ಸರಕೋ। **ಘಟಕೋತಿ** ಪಾದಗಣ್ಹನಕತೋ ಅನತಿರಿತ್ತಪ್ಪಮಾಣೋ ಘಟಕೋ। "ಯಥಾ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡೇ, ಏವಂ ಲೋಹಭಣ್ಡೇಪಿ ಕುಣ್ಡಿಕಾ ಭಾಜನೀಯಕೋಟ್ಠಾಸಮೇವ ಭಜತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಅಟ್ಠಕಥಾನಯಂ** ಸಙ್ಗಹೇತುಮಾಹ **"ಲೋಹಭಣ್ಡೇಪಿ ಕುಣ್ಡಿಕಾಪಿ ಚ ಭಾಜಿಯಾ"**ತಿ।

೧೮೯೭. **ಗರು** ನಾಮ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಯಂ। **ಥಾವರಂ** ನಾಮ ಪುರಿಮದ್ವಯಂ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ** ಸಙ್ಘೇನ। **ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾತಿ** ಪುಗ್ಗಲಿಕಾದೀಹಿ ತಾದಿಸೇಹಿ ತೇಹಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ। ತತ್ರಾಯಂ ಪರಿವತ್ತನನಯೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) - ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಾಳಿಕೇರಾರಾಮೋ ದೂರೇ ಹೋತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾ ತಂ ಬಹುತರಂ ಖಾದನ್ತಿ, ತತೋ ಸಕಟವೇತನಂ ದತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮೇವ ಆಹರನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ತಸ್ಸ ಆರಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರಗಾಮವಾಸೀನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಆರಾಮೋ ಹೋತಿ, ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಕೇನ ಆರಾಮೇನ ತಂ ಆರಾಮಂ ಯಾಚನ್ತಿ, ಸಙ್ಘೇನ "ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಸಚೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ರುಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ, "ನನು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆರಾಮೋ ಖುದ್ದಕೋ"ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಅಯಂ ಖುದ್ದಕೋ, ಅಥ ಖೋ ಇತರತೋ ಬಹುತರಂ ಆಯಂ ದೇತಿ। ಸಚೇಪಿ ಸಮಕಮೇವ ದೇತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ।

ಸಚೇ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬಹುತರಾ ರುಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, "ನನು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಹುತರಾ ರುಕ್ಖಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ "ಅತಿರೇಕಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಹೋತು, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ರುಕ್ಖಾ ಫಲಧಾರಿನೋ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ರುಕ್ಖಾ ನ ತಾವ ಫಲಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಮೇವ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ರುಕ್ಖಾ ಫಲಧಾರಿನೋ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನ ತಾವ ಫಲಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। "ನನು ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಕ್ಖಾ ಫಲಧಾರಿನೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ "ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಆರಾಮೇನ ಆರಾಮೋ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬೋ। ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ಆರಾಮವತ್ಥುಪಿ ವಿಹಾರೋಪಿ ವಿಹಾರವತ್ಥುಪಿ ಆರಾಮೇನ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಆರಾಮವತ್ಥುನಾ ಚ ಮಹನ್ತೇನ ವಾ ಖುದ್ದಕೇನ ವಾ ಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥುವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥೂನಿ।

ಕಥಂ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾರೋ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬೋ? ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಗೇಹಂ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಪಾಸಾದೋ, ಉಭೋಪಿ ಅಗ್ಘೇನ ಸಮಕಾ, ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಾ ತೇನ ಪಾಸಾದೇನ ತಂ ಗೇಹಂ ಯಾಚನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೇ ಮಹಗ್ಘತರಂ ಗೇಹಂ ಹೋತಿ, "ಮಹಗ್ಘತರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮಹಗ್ಘತರಂ, ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪನ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತತ್ಥ ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ವಸಿತುಂ, ಇದಂ ಪನ ಸಾರುಪ್ಪಂ, ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, "ನನು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಮಹಗ್ಘ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। "ಹೋತು, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾರೋ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬೋ। ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ವಿಹಾರವತ್ಥುಪಿ ಆರಾಮೋಪಿ ಆರಾಮವತ್ಥುಪಿ ವಿಹಾರೇನ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ವಿಹಾರವತ್ಥುನಾ ಚ ಮಹಗ್ಘೇನ ವಾ ಅಪ್ಪಗ್ಘೇನ ವಾ ವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥುಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥೂನಿ। ಏವಂ ತಾವ ಥಾವರೇನ ಥಾವರಪರಿವತ್ತನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಗರುಭಣ್ಡೇನ ಗರುಭಣ್ಡಪರಿವತ್ತನೇ ಪನ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಹೋತು ಖುದ್ದಕಂ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಪಾದಕಂ ಗಾಮದಾರಕೇಹಿ ಪಂಸ್ವಾಗಾರಕೇಸು ಕೀಳನ್ತೇಹಿ ಕತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ। ಸಚೇಪಿ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಮಞ್ಚಸತಂ ವಾ ಮಞ್ಚಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ "ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ದಾತಬ್ಬಾ, ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ನ ದಾತಬ್ಬಾ। ಅತಿರೇಕಮಞ್ಚೇ ಭಣ್ಡಾಗಾರಾದೀಸು ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

ಬಹಿಸೀಮಾಯ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ದಿನ್ನಮಞ್ಚೋ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ದಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಚೇ ಬಹೂ ಮಞ್ಚಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮಞ್ಚೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಯಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ "ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ದಾತಬ್ಬೋ। ಮಹಗ್ಘೇನ ಸತಗ್ಘನಕೇನ, ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇನ ವಾ ಮಞ್ಚೇನ ಅಞ್ಞಂ ಮಞ್ಚಸತಂ ಲಭತಿ, ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಕೇವಲಂ ಮಞ್ಚೇನ ಮಞ್ಚೋಯೇವ, ಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥುವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥುಪೀಠಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಿಪಿ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಪೀಠಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನೇಸುಪಿ ಏತೇಸು ಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ತತ್ಥ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಕಪ್ಪಿಯಂ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಮಹಗ್ಘಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ವುತ್ತವತ್ಥೂನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ, ಅಗರುಭಣ್ಡುಪಗಂ ಪನ ಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ।

೧೮೯೮. ಭಿಕ್ಖು ಅಧೋತೇನ ಪಾದೇನ, ಅಲ್ಲಪಾದೇನ ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ನಕ್ಕಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥ, ಆಸನ್ತಿ ಚಾತಿ **ಸಯನಾಸನಂ,** ಪರಿಕಮ್ಮಕತಭೂಮತ್ಥರಣಾದಿ। **ಅಲ್ಲಪಾದೇನ ವಾ**ತಿ ಯೇನ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಉದಕಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವರೂಪೇನ ತಿನ್ತಪಾದೇನ। ಯಥಾಹ – "ಅಲ್ಲೇಹಿ ಪಾದೇಹೀತಿ ಯೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಉದಕಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವರೂಪೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಪರಿಭಣ್ಡಕತಭೂಮಿ ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ವಾ ನ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ಉದಕಸಿನೇಹಮತ್ತಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಉದಕಂ, ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೪)। **ಸಉಪಾಹನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಧೋತಪಾದಕ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪಾದೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಾಹಿ ಉಪಾಹನಾಹಿ **ಸಉಪಾಹನೋ** ಭಿಕ್ಖು ಧೋತಪಾದಕಂ ಧೋತಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ತಥೇವ ನ ಅಕ್ಕಮೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೯೯. **ಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯಾ**ತಿ ಸುಧಾದಿಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ। **ನಿಟ್ಠುಭನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಖೇಳಂ ಪಾತೇನ್ತಸ್ಸ। **ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭಿತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಸೇತಭಿತ್ತಿಂ ವಾ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕತಂ ವಾ ಭಿತ್ತಿಂ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಭಿತ್ತಿಮೇವ, ದ್ವಾರಮ್ಪಿ ವಾತಪಾನಮ್ಪಿ ಅಪಸ್ಸೇನಫಲಕಮ್ಪಿ ಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖತ್ಥಮ್ಭಮ್ಪಿ ಚೀವರೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸಯಿತುಂ ನ ಲಭತಿಯೇವ। "ದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಯೋ ಪನ ಅಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಪಿ ಅಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

೧೯೦೦. ನಿದ್ದಾಯತೋ ತಸ್ಸ ಕೋಚಿ ಸರೀರಾವಯವೋ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸಙ್ಕುಟಿತೇ ಸಹಸಾ ಯದಿ ಮಞ್ಚಂ ಫುಸತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೦೨. **ಲೋಮೇಸು** ಮಞ್ಚಂ ಫುಸನ್ತೇಸು। ಹತ್ಥಪಾದಾನಂ ತಲೇನ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೇ ಪಟಿಹಞ್ಞತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ।

"ದಾಯಕೇಹಿ 'ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ'ತಿ ದಿನ್ನಸೇನಾಸನಂ, ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಞ್ಚ ದಾಯಕೇನ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯ **ಸೀಹಳಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ತಥಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। "ಇಮಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ, ನ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಾಮಟ್ಠತ್ತಾ। "ಇಮಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ ಭದನ್ತಾನಂ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಣ್ಹಿತುಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತಿಪಿ ಗರುಭಣ್ಡಭಾವೇ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಮೇವ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ। "ಇಮಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಹೇತುಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಭಾಜನಂ ಪಠಮಂ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಾಮಟ್ಠತ್ತಾ। "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇಮಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಣ್ಹಿತುಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ ಪಠಮಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಾಮಟ್ಠತ್ತಾತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸೋ ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾ **ಗಣ್ಠಿಪದೇಯೇವ** ವುತ್ತೋ।

೧೯೦೩-೪. ಉದ್ದೇಸಭತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೇಕದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೋ"**ತಿಆದಿ। ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೋ ಸಚೀವರೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅವಸ್ಸಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪತ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಚ "ಏವರೂಪೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅವಸ್ಸಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ **ಲಿಖಿತ್ವಾ ಠಪಿತೋಪಿ** ಚ ಹೋತಿ, ತತೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾನಮಚ್ಚಯೇ **ತಾದಿಸೋ** ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೋ ಸಚೀವರೋ ಕೋಚಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಸಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ **ಬುಧೋ** ವಿನಿಚ್ಛಯಕುಸಲೋ ಭಿಕ್ಖು ಅವಸ್ಸಿಕಟ್ಠಿತಿಕಾಯ ಅದತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕ**ಟ್ಠಿತಿಕಾಯ** ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೦೫. **ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಂ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ। **ಜಾತೋ ಚೇ ಸಾಮಣೇರಕೋ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಾದಿವಸೇನ ಸಚೇ ಸಾಮಣೇರೋ ಜಾತೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಗಹಿತಂ ತದೇವ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ। **ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪಾಳಿಯಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಗಹೇತುಂ ಲಭತಿ।

೧೯೦೬. **ಯೋ** ಸಾಮಣೇರೋ ಸಮ್ಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೋ "ಸ್ವೇ ಉದ್ದೇಸಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಅಜ್ಜ ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಅತೀತಾ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಸ್ವೇ ಪಾಪೇತಬ್ಬಾ ಸಾಮಣೇರಟ್ಠಿತಿಕಾ ಅಜ್ಜ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಂ ಭತ್ತಂ ನ ಲಭತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೯೦೭. ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾನನ್ತರಂ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಚೇ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ಸಚೇ ಸಲಾಕಾ ಲದ್ಧಾ, ತಂದಿನೇ ಭತ್ತಂ ನ ಲದ್ಧಂ, ಪುನದಿನೇ ತಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, **ನ ಸಂಸಯೋ** "ಗಹೇತಬ್ಬಂ ನು ಖೋ, ನ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಸಂಸಯೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೦೮. ಉತ್ತರಿ ಉತ್ತರಂ ಅತಿರೇಕಂ ಭಙ್ಗಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ,** ತಸ್ಸ, ಅತಿರೇಕಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಚರಸ್ಸಾ**ತಿ ಏಕಚಾರಿಕಸ್ಸ। ಸಲಾಕಾಯೇವ **ಸಲಾಕಿಕಾ।**

೧೯೦೯. ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಮೇವ **ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಕಂ।**

೧೯೧೦. **ಯೇನ ಯೇನ ಹೀ**ತಿ ಗಾಹಿತಸಲಾಕೇನ ಯೇನ ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಯಂ ಯ**ನ್ತಿ ಭತ್ತಬ್ಯಞ್ಜನೇಸು ಯಂ ಯಂ ಭತ್ತಂ ವಾ ಯಂ ಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ವಾ।

೧೯೧೧. **ಸಙ್ಘುದ್ದೇಸಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದಿಕಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಮನ್ತನಂ, ಸಲಾಕಂ, ಪಕ್ಖಿಕಂ, ಉಪೋಸಥಿಕಂ, ಪಾಟಿಪದಿಕನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಭತ್ತಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ।

ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ **ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ** ನಾಮ। "ಸಙ್ಘತೋ ಏತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ **ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ**। "ಸಙ್ಘತೋ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ **ನಿಮನ್ತನಂ** ನಾಮ। ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ನಾಮೇನ ಸಲಾಕಗಾಹಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿನ್ನಂ **ಸಲಾಕಭತ್ತಂ** ನಾಮ। ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ದಿನ್ನಂ **ಪಕ್ಖಿಕಂ**। ಉಪೋಸಥೇ ದಿನ್ನಂ **ಉಪೋಸಥಿಕಂ**। ಪಾಟಿಪದೇ ದಿನ್ನಂ **ಪಾಟಿಪದಿಕಂ**। ತಂತಂನಾಮೇನ ದಿನ್ನಮೇವ ತಥಾ ತಥಾ ವೋಹರೀಯತಿ। ಏತೇಸಂ ಪನ ವಿತ್ಥಾರಕಥಾ "ಅಭಿಲಕ್ಖಿತೇಸೂ"ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೫ ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಾದಿಕಥಾ) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಆಗನ್ತುಕಾದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಮಿಕಭತ್ತಂ, ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತನ್ತಿ ತೀಣಿ ಗಹಿತಾನಿ। ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ದಿನ್ನಂ ಭತ್ತಂ **ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ**। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸು।

೧೯೧೨. **ವಿಹಾರ**ನ್ತಿ ವಿಹಾರಭತ್ತಂ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ, ವಿಹಾರೇ ತತ್ರುಪ್ಪಾದಭತ್ತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ವಾರಭತ್ತ**ನ್ತಿ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಸಮಯೇ "ವಾರೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಧುರಗೇಹತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಿನ್ನಂ। **ನಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ, ತಞ್ಚ ತಥಾ ವತ್ವಾವ ದಿನ್ನಂ। **ಕುಟಿಭತ್ತಂ** ನಾಮ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆವಾಸಂ ಕತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೇನಾಸನವಾಸಿನೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ದಿನ್ನಂ। ಪನ್ನರಸವಿಧಂ ಸಬ್ಬಮೇವ ಭತ್ತಂ **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ** ಕಥಿತಂ। ಏತೇಸಂ ವಿತ್ಥಾರವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ** ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೧೯೧೩. ಪಚ್ಚಯಭಾಜನೇ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಮಹಾದೀನವತ್ತಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಪಚ್ಚಯಭಾಜನಕಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಆಹ **"ಪಾಳಿ"**ನ್ತಿಆದಿ।

ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೧೪-೫. ಆಗನ್ತುಕೋ ಚ ಆವಾಸಿಕೋ ಚ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕೋ ಚ ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ಆರಞ್ಞಕೋ ಚ ಅನುಮೋದನಾ ಚಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತಾಸು ವತ್ತಾನಿ, ಇತರೀತರಯೋಗದ್ವನ್ದಸಮಾಸಸ್ಸ ಉತ್ತರಪದಲಿಙ್ಗತ್ತಾ ಇತ್ಥಿ ಲಿಙ್ಗನಿದ್ದೇಸೋ। **ಭತ್ತೇ** ಭತ್ತಗ್ಗೇ, ಉತ್ತರಪದಲೋಪೋ। **"ಭತ್ತೇ"**ತಿಆದೀಹಿ ಪದೇಹಿ "ವತ್ತಾನೀ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಆಚರಿಯೋ ಚ ಉಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಚ ಸಿಸ್ಸೋ ಚ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಚ, ತೇಸಂ ವತ್ತಾನೀತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಸಬ್ಬಸೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಾವಯವಭೇದೇಹಿ। **ಚತುದ್ದಸೇವಾ**ತಿ ಅವಯವಭೇದೇಹಿ ಬಹುವಿಧಾನಿಪಿ **ವತ್ತಾನಿ** ವಿಸಯಭೇದೇನ ಚುದ್ದಸ ಏವ ವುತ್ತಾನಿ। **ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸವಾಸನಸಕಲಸಂಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನತೋ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸನ್ತಾನೇನ । **ವಿನಾಯಕೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತೇ ವಿನೇತೀತಿ ವಿನಾಯಕೋ, ಅನುತ್ತರಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿಭಾವೇನ ದಮ್ಮದೇವಬ್ರಹ್ಮನಾಗಾದಿಕೇ ಸತ್ತೇ ನಾನಾವಿಧೇನ ವಿನಯನುಪಾಯೇನ ದಮೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ವಿಗತೋ ನಾಯಕೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ವಿನಾಯಕೋ,** ತೇನ।

೧೯೧೬. **ಆರಾಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಂಸಮೀಪೇ ತಬ್ಬೋಹಾರೋ। ಯಥಾಹ "ಇದಾನಿ 'ಆರಾಮಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಸಮೀಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪತ್ವಾ ಉಪಾಹನಾಓಮುಞ್ಚನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೭)। "ಪನ ಅಪನೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಮುಞ್ಚಿತಬ್ಬಾತಿ ಉಪಾಹನಾ** ಪಾದತೋ ಅಪನೇತಬ್ಬಾ।

೧೯೧೭. **ಓಗುಣ್ಠನ**ನ್ತಿ ಸಸೀಸಪಾರುಪನಂ। ಸೀಸೇ ಚೀವರಮೇವ ವಾ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕೇನ। **ಪಾನೀಯವಾರಿನಾ**ತಿ ಪಾತಬ್ಬಜಲೇನ।

೧೯೧೮. **ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ವಸ್ಸಗಣನಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। ವಿಹಾರೇ ವುಡ್ಢಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಗನ್ತುಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ **ವನ್ದಿತಬ್ಬಾವ। ಕಾಲೇ**ತಿ ಕಾಲಸ್ಸೇವ। **ತೇನ** ಆಗನ್ತುಕೇನ **ಭಿಕ್ಖುನಾ** ಸೇನಾಸನಂ "ಮಯ್ಹಂ ಕತರಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ **ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಞ್ಚಾ**ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೧೯. "ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇದಂ **"ವಚ್ಚಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿಆದಿಕೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಉಪಯೋಗನ್ತಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪಾನೀಯಮೇವ ಚಾ**ತಿ "ಕಿಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಪಾನೀಯಮೇವ ಪಿವನ್ತಿ, ಉದಾಹು ನಹಾನಾದಿಪರಿಭೋಗಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತನಯೇನ ಪಾನೀಯಞ್ಚ। ತಥಾ **ಪರಿಭೋಜನೀಯಞ್ಚ। ಸಙ್ಘಕತಿಕ**ನ್ತಿ "ಕೇಸುಚಿ ಠಾನೇಸು ವಾಳಮಿಗಾ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಂ ಕಾಲಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ, ಕಂ ಕಾಲಂ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತನಯೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕತಿಕಸಣ್ಠಾನಞ್ಚ। **ಗೋಚರಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚ "ಗೋಚರೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ 'ಗೋಚರಗಾಮೋ ಆಸನ್ನೇ, ಉದಾಹು ದೂರೇ, ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಚ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತಬ್ಬಂ, ಉದಾಹು ನೋ'ತಿ ಏವಂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೭) ವುತ್ತನಯೇನ ಗೋಚರಞ್ಚ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಗೋಚರಂ ಗಹಿತಂ। "ಅಗೋಚರೋ ನಾಮ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾನಂ ವಾ ಗಾಮೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಿಕ್ಖೋ ವಾ ಗಾಮೋ, ಯತ್ಥ ಏಕಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖಾ ದಿಯ್ಯತಿ, ಸೋಪಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೭) ವುತ್ತನಯೇನ **ಅಗೋಚರಞ್ಚ।**

೧೯೨೦. ಏವಂ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆವಾಸಿಕವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವುಡ್ಢ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಞ್ಚ ಚೀವರಞ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಚ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ।

೧೯೨೧. **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ। **ಪಾದೋದಕಞ್ಚಾತಿ ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಧೋತಾಧೋತಪಾದಾ ಯತ್ಥ ಠಪೇಯನ್ತಿ, ತಂ ಪಾದಪೀಠಂ, ಪಾದಕಥಲಿಕಞ್ಚ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತಂ ಗಹಿತಂ। **ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಞ್ಚ ವಾರಿನಾ**ತಿ "ಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛನ್ತೇನ ಸಚೇ ಸಕಿಂ ಆನೀತಂ

ಪಾನೀಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಿವತಿ, ‘ಪುನ ಆನೇಮೀ’ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ’ಯೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಇಧ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ –

> “ಅಪಿಚ ಬೀಜನೇನಪಿ ಬೀಜಿತಬ್ಬೋ, ಬೀಜನ್ತೇನ ಸಕಿಂ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಬೀಜಿತ್ವಾ ಸಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಸಕಿಂ ಸೀಸೇ ಬೀಜಿತಬ್ಬಂ, ‘ಅಲಂ ಹೋತೂ’ತಿ ವುತ್ತೇನ ತತೋ ಮನ್ದತರಂ ಬೀಜಿತಬ್ಬಂ। ಪುನ ‘ಅಲ’ನ್ತಿ ವುತ್ತೇನ ತತೋ ಮನ್ದತರಂ ಬೀಜಿತಬ್ಬಂ। ತತಿಯವಾರಂ ವುತ್ತೇನ ಬೀಜನೀ ಠಪೇತಬ್ಬಾ। ಪಾದಾಪಿಸ್ಸ ಧೋವಿತಬ್ಬಾ, ಧೋವಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಅತ್ತನೋ ತೇಲಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಾ। ನೋ ಚೇ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೇನ ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೯) –

ವುತ್ತವತ್ತಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೯೧೧-೩. **ವನ್ದೇಯ್ಯೋ**ತಿ ವುಡ್ಢಾಗನ್ತುಕೋ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋ। **ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ “ಕತ್ಥ ಮಯ್ಹಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇನ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ, “ಏತಂ ಸೇನಾಸನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ವತ್ತಬ್ಬೋ”ತಿ ಇದಂ **“ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಮವುತ್ಥ”**ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಪದೇಹಿ ತಂತಂಲಿಙ್ಗವಚನಾನುರೂಪೇನ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಠಮಂ ವುತ್ಥಭಾವಂ। **ಅವುತ್ಥಂ ವಾ**ತಿ ಚೀವರಕಾಲಂ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಭಾವಂ ವಾ। **ಗೋಚರಾಗೋಚರಂ** ವುತ್ತಮೇವ।

ಸೇಕ್ಖಕುಲಾನಿ ಚಾತಿ ಲದ್ಧಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮುತಿಕಾನಿ ಕುಲಾನಿ ಚ ವತ್ತಬ್ಬಾನಿ। **“ಪವೇಸೇ ನಿಕ್ಖಮೇ ಕಾಲೋ”**ತಿ ಇದಂ “ಸಙ್ಘಕತಿಕ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಪಾನೀಯಾದಿಕ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪರಿಭೋಜನೀಯಕತ್ತರಯಟ್ಠೀನಂ ಆಚಿಕ್ಖನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೯೧೪. **ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೇನೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಸಿನ್ನೇನ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ನವಕಸ್ಸ।

೧೯೧೫. “ಅತ್ರ ಪತ್ತಂ ಠಪೇಹಿ, ಇದಮಾಸನಂ ನಿಸೀದಾಹೀ”ತಿ **ಇಚ್ಚೇವಂ** ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೇಯ್ಯಂ ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ದಾತಬ್ಬಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ “ಅವುತ್ಥಂ ವಾ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಂ ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಮಹಾಆವಾಸೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಅಕಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ।

೧೯೧೬. “ಮಾತಿಕಾಯ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕ್ಕಮೇನೇವ ವತ್ತಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ, ಉದಾಹು ಯಥಾನುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನಾ”ತಿ ಕೋಚಿ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಮಾತಿಕಾಕ್ಕಮೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ನಿಯಮೋ ನತ್ಥಿ, ಯಥಾನುಪ್ಪತ್ತವಸೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಮಾತಿಕಾಕ್ಕಮಮನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಗಮಿಕವತ್ತಂ ಆರದ್ಧಂ। ಅಥ ವಾ ವತ್ತಿಚ್ಛಾನುಪುಬ್ಬಕತ್ತಾ ಸದ್ದಪಯೋಗಸ್ಸ ಮಾತಿಕಾಕ್ಕಮಮನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಯಥಿಚ್ಛಂ ನಿದ್ದೇಸೋ ಕತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ। **ದಾರುಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡಾನೀ**ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ಚೇವ ರಜನಭಾಜನಾನಿ ಚ। **ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಗುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಆವಸಥಮ್ಪಿ ಥಕೇತ್ವಾ**ತಿ ಆವಸಥೇ ದ್ವಾರಕವಾಟಾದೀನಿ ಚ ಥಕೇತ್ವಾ।

೧೯೧೭. **ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವಾ ಆರಾಮಿಕಸ್ಸ ವಾ “ಇಮಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹೀ”ತಿ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ವಾ। **ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೇ ಅಸನ್ತೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಪನ-ಸದ್ದತ್ಥೋ। **ಗೋಪೇತ್ವಾ ವಾಪಿ ಸಾಧುಕ**ನ್ತಿ “ಚತೂಸು ಪಾಸಾಣೇಸು ಮಞ್ಚಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚೇ ಮಞ್ಚಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೬೦) ವುತ್ತನಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೧೮. ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಸಹಸಾ”**ತಿಆದಿ। ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ **ಸಹಸಾ ನ ಪವಿಸೇ** ಸೀಘಂ ನ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ **ಸಹಸಾ ನ ನಿಕ್ಖಮೇ** ಸೀಘಂ ನ ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ, ಭಿಕ್ಖುಸಾರುಪ್ಪೇನ ಪವಿಸೇಯ್ಯ,

ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ ಚ। **ಪಿಣ್ಡಚಾರಿನಾ** ಭಿಕ್ಖುನಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇನ **ಅತಿದೂರೇ ನ ಠಾತಬ್ಬಂ** ನಿಬ್ಬಕೋಸತೋ ಅತಿದೂರಟ್ಠಾನೇ ನ ಠಾತಬ್ಬಂ। **ಅಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ನ ಠಾತಬ್ಬಂ** ನಿಬ್ಬಕೋಸತೋ ಆಸನ್ನತರೇ ಠಾನೇ ನ ಠಾತಬ್ಬಂ।

೧೯೧೯. **ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾತಿ** ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ। **ಭಾಜನನ್ತಿ** ಪತ್ತಂ। **ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಣಾಮೇತ್ವಾತಿ** ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ। **ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ - "ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೬೬)।

೧೯೨೦. ಸೂಪಂ ದಾತುಕಾಮಾ ವಾ ಅದಾತುಕಾಮಾ ವಾ ಇತಿ ಮುಹುತ್ತಕಂ **ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಯ್ಯ** ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। **ಅನ್ತರಾತಿ** ಭಿಕ್ಖಾದಾನಸಮಯೇ। **ನ ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾತಿ** ಇತ್ಥೀ ವಾ ಹೋತು ಪುರಿಸೋ ವಾ, ಭಿಕ್ಖಾದಾನಸಮಯೇ ಮುಖಂ ನ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

೧೯೨೧. ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಾನೀಯಾದೀ"**ತಿಆದಿ। **ಪಾನೀಯಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪರಿಭೋಜನೀಯಅಗ್ಗಿಅರಣಿಸಹಿತಕತ್ತರಯಟ್ಠೀನಂ ಗಹಣಂ। ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - **ಪಾನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಚೇ ಭಾಜನಾನಿ ನಪ್ಪಹೋನ್ತಿ, ಪಾನೀಯಮೇವ ಪರಿಭೋಜನೀಯಮ್ಪಿ ಕತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಭಾಜನಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ವೇಳುನಾಳಿಕಾಯಪಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ। ತಮ್ಪಿ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾ ಸಮೀಪೇ ಖುದ್ದಕಆವಾಟೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಅರಣಿಸಹಿತೇ ಅಸತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಅಕಾತುಮ್ಪಿ ಚ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾ ಚ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ, ಏವಂ ಕನ್ತಾರಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಅರಣಿಸಹಿತಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಗಣವಾಸಿನೋ ಪನ ತೇನ ವಿನಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ನಕ್ಖತ್ತನ್ತಿ ಅಸ್ಸಯುಜಾದಿಸತ್ತವೀಸತಿವಿಧಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಥಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ **"ತೇನ ಯೋಗೋ ಚಾ"**ತಿ, ತೇನ ನಕ್ಖತ್ತೇನ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯೋಗೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಾನಿತಬ್ಬಾ ದಿಸಾಪಿ ಚಾತಿ** ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತೇನ ಅಟ್ಠಪಿ ದಿಸಾ ಅಸಮ್ಮೋಹತೋ ಜಾನಿತಬ್ಬಾ।

೧೯೨೨. ಅಞ್ಞವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವತಿತ್ಥಾನೀ"**ತಿಆದಿ। **ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಭವನ್ತೀತಿ** ಗತಾನುಕ್ಕಮೇನ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಭವನ್ತಿ। ಯಥಾಹ - "ವಚ್ಚಕುಟಿಯಂ, ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನೇ, ನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇತಿ ತೀಸುಪಿ ಆಗತಪಟಿಪಾಟಿಯೇವ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೩)। **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಗತಪಟಿಪಾಟಿಂ ವಿನಾ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ।

೧೯೨೩. ವಚ್ಚಕುಟಿಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಸಹಸಾ ನ ಪವಿಸೇಯ್ಯ। **ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾತಿ** ಚೀವರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ।

೧೯೨೪. ನಿತ್ಥುನನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವಚ್ಚಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ವಚ್ಚಸ್ಸ ದುನ್ನಿಗ್ಗಮನೇನ ಉಪಹತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿತ್ಥುನತಿ ಚೇ, ನ ದೋಸೋ"ತಿ **ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ** ವುತ್ತಂ। ದಣ್ಡಕಟ್ಠಂ ಖಾದತೋ ವಚ್ಚಂ **ಕರೋತೋ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೨೬. **ಖರೇನಾತಿ** ಫರುಸೇನ ವಾ ಫಾಲಿತಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಗಣ್ಠಿಕೇನ ವಾ ಕಣ್ಟಕೇನ ವಾ ಸುಸಿರೇನ ವಾ ಪೂತಿನಾ ವಾ ದಣ್ಡೇನ **ನ ಅವಲೇಖೇಯ್ಯ** ನ ಪುಞ್ಛೇಯ್ಯ। **ನ ಕಟ್ಠಂ ವಚ್ಚಕೂಪಕೇ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯಾತಿ** ತಂ ಕಟ್ಠಂ ವಚ್ಚಕೂಪೇ ನ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ। ಪಸ್ಸಾವದೋಣಿಯಾ ಖೇಳಂ ನ ಪಾತೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೨೭. **ಪಾದುಕಾಸೂತಿ** ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಪಾದುಕಾಸು। **ನಿಕ್ಖಮನೇ** ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಪಾದುಕಾಸ್ವೇವ। **ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಯ್ಯಾತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚೀವರಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಯ್ಯ।

೧೯೩೮. ಯೋ ವಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಲಿಲೇ ಸತಿ **ಸಚೇ ನಾಚಮೇಯ್ಯ** ಉದಕಕಿಚ್ಚಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮೋಹನಾಸಿನಾ**ತಿ ಸವಾಸನಸ್ಸ ಮೋಹಸ್ಸ, ತೇನ ಸಹಜೇಕಟ್ಠಪಹಾನೇಕಟ್ಠಾನಂ ಸಕಲಸಂಕಿಲೇಸಾನಞ್ಚ ಪಹಾಯಿನಾ ಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣೇನ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಾ **ಮುನಿನಾ** ಸಬ್ಬಞ್ಞುನಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ। **"ಸಲಿಲೇ ಸತೀ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸತಿ ನಿದ್ದೋಸತಂ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ –

> "ಸತಿ ಉದಕೇತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಉದಕಂ ಅತ್ಥಿ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪನ ನತ್ಥಿ, ಭಾಜನೇನ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಆಚಮಿತಬ್ಬಂ। ಭಾಜನೇ ಅಸತಿ ಪತ್ತೇನ ನೀಹರಿತಬ್ಬಂ। ಪತ್ತೇಪಿ ಅಸತಿ ಅಸನ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। 'ಇದಂ ಅತಿವಿವಟಂ, ಪುರತೋ ಅಞ್ಞಂ ಉದಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಗತಸ್ಸ ಉದಕಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾ ಹೋತಿ, ಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಭುಞ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ಅನುಮೋದನಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೩)।

೧೯೩೯. **ಸಸದ್ದ**ನ್ತಿ ಉದಕಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ। "ಪಾಸಾಣಾದಿಟ್ಠಾನೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಉದಕಂ ಸದ್ದಾಯತಿ ಚೇ, ನ ದೋಸೋ"ತಿ **ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ** ವುತ್ತಂ। **ಚಪು ಚಪೂತಿ ಚಾ**ತಿ ತಾದಿಸಂ ಅನುಕರಣಂ ಕತ್ವಾ ನಾಚಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಚಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಉದಕಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ। **ಸರಾವೇ** ಆಚಮನಭಾಜನೇ ಉದಕಂ ನ ಸೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಇದಂ ಪನ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** –

> "ಆಚಮನಸರಾವಕೇತಿ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ರ ಹಿ ಅಞ್ಞೇ ಅಞ್ಞೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉದಕಂ ನ ಸೇಸೇತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಪನ ಸಙ್ಘಿಕೇಪಿ ವಿಹಾರೇ ಏಕದೇಸೇ ನಿಬದ್ಧಗಮನತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಠಾನಂ ಹೋತಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಟ್ಠಾನಂ ವಾ, ತಸ್ಮಿಂ ವಟ್ಟತಿ। ವಿರೇಚನಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪವಿಸನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೪)।

೧೯೪೦. **ಊಹತಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಊಹತಂ ಮಲೇನ ದೂಸಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಅಧೋವಿತ್ವಾ**ತಿ ಜಲೇ ಸತಿ ಅಸೋಧೇತ್ವಾ ಜಲೇ ಅಸತಿ ಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಯಥಾಹ – "ಉದಕಂ ಅತ್ಥಿ ಭಾಜನಂ ನತ್ಥಿ, ಅಸನ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಭಾಜನಂ ಅತ್ಥಿ ಉದಕಂ ನತ್ಥಿ, ಏತಮ್ಪಿ ಅಸನ್ತಂ, ಉಭಯೇ ಪನ ಅಸತಿ ಅಸನ್ತಮೇವ, ಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೪)। **ಉಕ್ಲಾಪಾಪಿ ಸಚೇ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಚೇ ಕಚವರಾಕಿಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **"ಅಸೇಸತೋ ಸೋಧೇತಬ್ಬ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತತೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಚವರಸ್ಸ ಅಪನಯನಂ ಸೋಧನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ನಿಸ್ಸೇಸಕಚವರಾಪನಯನಮೇವ ಸೋಧನನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೯೪೧. **ಪಿಠರೋ**ತಿ ಅವಲೇಖನಕಟ್ಠನಿಕ್ಖೇಪನಭಾಜನಂ। **ಕುಮ್ಭೀ ಚೇ ರಿತ್ತಾ**ತಿ ಆಚಮನಕುಮ್ಭೀ ಸಚೇ ತುಚ್ಛಾ।

೧೯೪೨. ಏವಂ ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋ"**ತಿಆದಿ। **ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಅನನುಞ್ಞಾತೋ।

೧೯೪೩. ವುಡ್ಢಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವುಡ್ಢತರಾಗಮೇ**ತಿ ಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಥೇತುಮಾರದ್ಧೋ, ತತೋಪಿ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಗಮೇ ಸತಿ।

೧೯೪೪. **ಏಕವಿಹಾರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ। **"ಅನಾಪುಚ್ಛಾ"**ತಿ ಇದಂ ವಕ್ಖಮಾನೇಹಿ ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೯೪೫. ಪಠಮಂ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವುಡ್ಢಾನಂ ಸನ್ನಿಧಾನೇ ಕತ್ತಬ್ಬವತ್ತಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಏಕವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೇನಾಪಿ ತಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಪುನಪಿ **"ನ ಚ ಧಮ್ಮೋ ಕಥೇತಬ್ಬೋ"**ತಿ ಆಹ। **ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಧಮ್ಮಲೋಚನೇನ ಧಮ್ಮಗರುಕೇನ,

ಇಮಿನಾ ಅತಾದಿಸಸ್ಸ ಕತೋ ವಾರೋ ನಿರತ್ಥಕೋತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೯೪೬. ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಜಾಲೇತಬ್ಬೋ। **ಸೋ**ತಿ ದೀಪೋ। "ದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಯಸ್ಮಾ ಮಹಾವಳಞ್ಜಂ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಆಪುಚ್ಛನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವಚನತೋ ತಂ ಅವತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖೇತ್ತಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವಾತಪಾನಕವಾಟಾನಿ, ಥಕೇಯ್ಯ ವಿವರೇಯ್ಯ ನೋ"**ತಿ।

೧೯೪೭. ವುಡ್ಢತೋ ಪರಿವತ್ತಯೇತಿ ಯೇನ ವುಡ್ಢೋ, ತತೋ ಪರಿವತ್ತಯೇ, ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾಭಿಮುಖೋ ತೇನ ಪರಿವತ್ತಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚೀವರಕಣ್ಣೇನ ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ **ತಂ** ವುಡ್ಢಂ ನ ಚ ಘಟ್ಟಯೇ।

೧೯೪೮. ಏವಂ ಸೇನಾಸನವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪುರತೋ"**ತಿಆದಿ। ಥೇರಾನಂ ಪುರತೋ ನೇವ ನ್ಹಾಯೇಯ್ಯ, **ಉಪರಿ** ಪಟಿಸೋತೇ ನ ಚ ನ್ಹಾಯೇಯ್ಯ, **ಓತರನ್ತಾನಂ** ವುಡ್ಢಾನಂ **ಉತ್ತರಂ** ಉತ್ತರನ್ತೋ ಮಗ್ಗಂ ದದೇಯ್ಯ, ನ **ಘಟ್ಟಯೇ** ಕಾಯೇನ ವಾ ಚೀವರೇನ ವಾ ನ ಘಟ್ಟಯೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೭೪) ನಯೇನ ವುತ್ತಾನಂ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಾನಂ **ಸೇಖಿಯಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದೀನಂ **ಮಹಾಖನ್ಧಕಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಅನುಮೋದನವತ್ತಾನಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಥೇರಾನುಥೇರೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಗಮೇತು"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೭೧) ನಯೇನ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಧಭಾವೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ನಿದ್ದೇಸೇ ತಾನಿ ನ ವುತ್ತಾನಿ, ತಥಾಪಿ ತೇಸು ಅನುಮೋದನವತ್ತಂ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೧) - ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಚತೂಹಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಅನುಥೇರೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಮಹಾಥೇರೇನ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ತೀಹಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಪಞ್ಚಮೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಉಪರಿ ಚತೂಹಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ದಹರಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೇಪಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚತೂಹಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಮೇವ। ಸಚೇ ಪನ ಅನುಮೋದಕೋ ಭಿಕ್ಖು "ಗಚ್ಛಥ, ಭನ್ತೇ, ಆಗಮೇತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದತಿ, ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಮಹಾಥೇರೇನ "ಗಚ್ಛಾಮ, ಆವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವದತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। "ಬಹಿಗಾಮೇ ಆಗಮೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಬಹಿಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಿತಕೇ "ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಆಗಮೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾಪಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಸಚೇ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿತೇನ ಏಕೇನ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾರೇನ್ತಿ, ನೇವ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದತೋ ಆಪತ್ತಿ, ನ ಚ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಭಾರೋ ಹೋತಿ। ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಾಯಮೇವ ಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಕಥಾಪೇನ್ತೇಸು ಮಹಾಥೇರೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ಮಹಾಥೇರೇನ ಚ ಅನುಮೋದನಾಯ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋವ ಆಗಮೇತಬ್ಬೋತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ।

೧೯೪೯. ವತ್ತನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕವತ್ತಂ। ಯಥಾಹ - "ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಂ ಅಪರಿಪೂರೇತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ। **ನ ವಿನ್ದತೀ**ತಿ ನ ಲಭತಿ।

೧೯೫೦. ಅನೇಕಗ್ಗೋತಿ ವಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾಯೇವ ಅಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತೋ। **ನ ಚ ಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ಞಾಣಚಕ್ಖುನಾ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ದಟ್ಠುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಕ್ಖಾ**ತಿ ಜಾತಿದುಕ್ಖಾದಿದುಕ್ಖತೋ।

೧೯೫೧. ತಸ್ಮಾತಿ ಯಸ್ಮಾ ದುಕ್ಖಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ। ಓವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಕಿಂ ವಿಸೇಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಆಹ **"ಓವಾದಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ, ಕತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಮೇಹಿತೀ"**ತಿ। **ಏಹಿತಿ** ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ।

ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೫೧. **ವಿವರಿತ್ವಾನ** ಚೀವರಂ ಅಪನೇತ್ವಾ।

೧೯೫೩. **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮ್ಪಯೋಜೇನ್ತಿಯಾತಿ** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನಾಚಾರಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ। **ತತೋತಿ** ತೇನ ಅನಾಚಾರಸಙ್ಖಾತೇನ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇನ। **ಭಾಸನ್ತಿಯಾತಿ** ವಾಚಾಯ ಭಾಸನ್ತಿಯಾ।

೧೯೫೪-೬. **ದೀಘನ್ತಿ** ಏಕಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ದೀಘಂ। **ವಿಲೀವೇನ ಚ ಪಟ್ಟೇನಾತಿ** ಸಣ್ಹೇಹಿಪಿ ವಿಲೀವೇಹಿ ಕತಪಟ್ಟೇನ। **ಚಮ್ಮಪಟ್ಟೇನಾತಿ** ಚಮ್ಮಮಯಪಟ್ಟೇನ। **ದುಸ್ಸಪಟ್ಟೇನಾತಿ** ಸೇತವತ್ಥೇನ। **ದುಸ್ಸವೇಣಿಯಾತಿ** ದುಸ್ಸೇನ ಗನ್ಥಿತವೇಣಿಯಾ। **ದುಸ್ಸವಟ್ಟಿಯಾತಿ** ದುಸ್ಸೇನ ಕತವಟ್ಟಿಯಾ । **ನ ಫಾಸುಕಾ ನಮೇತಬ್ಬಾತಿ** ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ತನುಭಾವತ್ಥಾಯ ಗಾಮದಾರಿಕಾ ವಿಯ ಫಾಸುಲಿಕಾ ನ ನಾಮೇತಬ್ಬಾ। **ಜಘನನ್ತಿ** ಮುತ್ತಕರಣಪ್ಪದೇಸಂ। **ಅಟ್ಠಿಕಾದಿನಾತಿ** ಗೋಜಾಣುಟ್ಠಿಕಾದಿನಾ। **ನ ಘಂಸಾಪೇಯ್ಯಾತಿ** ನ ಘಟ್ಟಾಪೇಯ್ಯ। "ಅಟ್ಠಿಕಾದಿನಾ"ತಿ ಇದಂ "ನ ಘಂಸಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ "ಕೋಟ್ಟಾಪೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾಪದೇನ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

೧೯೫೭. **"ಕೋಟ್ಟಾಪೇತೀ"**ತಿ ಇದಂ "ಹತ್ಥಂ ವಾ"ತಿಆದೀಹಿ ಉಪಯೋಗನ್ತಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಹತ್ಥನ್ತಿ** ಅಗ್ಗಬಾಹಂ। **ಹತ್ಥಕೋಚ್ಛನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಹತ್ಥಂ। **ಪಾದನ್ತಿ** ಜಙ್ಘಂ।

೧೯೫೮. **ನ ಮುಖಂ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಛವಿಪಸಾದಕರೇನ ತಿಲಸಾಸಪಕಕ್ಕಾದಿನಾ ಅನೇಕವಿಧೇನ ಲಿಮ್ಪನೇನ ನ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಚುಣ್ಣೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಮುಖಚುಣ್ಣಲೇಪನಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಮನೋಸಿಲಾಯ ಮುಖಂ ಲಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೫೯. **ಅಙ್ಗರಾಗೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ** ಹಲಿದ್ದಿಕುಙ್ಕುಮಾದೀಹಿ ಸರೀರಚ್ಛವಿರಾಗೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಅವಙ್ಗಂ ನ ಚ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ** ಅಞ್ಜನಂ ಬಹಿ ಅಕ್ಖಿಕೋಟಿಯಾ ಲೇಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನ ಅಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಕಾತಬ್ಬಂ ವಿಸೇಸಕನ್ತಿ** ಗಣ್ಡಪದೇಸೇ ವಿಚಿತ್ರಸಣ್ಠಾನಂ ವಿಸೇಸಕಂ ವತ್ತಭಙ್ಗಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ।

೧೯೬೦. **ಓಲೋಕನಕತೋತಿ** ವಾತಪಾನತೋ। **ರಾಗಾತಿ** ಕಾಮರಾಗೇನ। **ಓಲೋಕೇತುನ್ತಿ** ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ವಿಲೋಕೇತುಂ, ಸಾಲೋಕೇ ನ ಚ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಾಲೋಕೇ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢಕಾಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀಹಿ ನ ಠಾತಬ್ಬಂ। **ಸನಚ್ಚನ್ತಿ** ನಟಸಮಜ್ಜಂ।

೧೯೬೧. **ಗಣಿಕಂ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ** ವೇಸಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾ। **"ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿಯಾ"**ತಿ ಇದಂ "ಸುರ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಉಪಯೋಗನ್ತಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೯೬೩. **ನ ಚೇವುಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ನೇವ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬೋ। ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಪಿ ದಾಸೋ ವಾ ದಾಸೀ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಪಿ ಕಮ್ಮಕರೋ ವಾ **ನ ಚೇವ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ** ನೇವ ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೯೬೪. **"ಸಬ್ಬನೀಲಾದಿ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ -

> "ಸಬ್ಬನೀಲಕಮಞ್ಜೇಟ್ಠ-ಕಣ್ಹಲೋಹಿತಪೀತಕೇ।
> ಮಹಾನಾಮಮಹಾರಙ್ಗ-ರತ್ತೇಸೂ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವಿ॰ ೫೯೮) -

ವುತ್ತಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಾನಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। “ನಮತಕಂ ನಾಮ ಏಳಕಲೋಮೇಹಿ ಕತಂ ಅವಾಯಿಮಂ ಚಮ್ಮಖಣ್ಡಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ, **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಚ “ಸನ್ಥರಣಸದಿಸೋ ಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಕತೋ ಪರಿಕ್ಖಾರವಿಸೇಸೋ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ನಿಪಜ್ಜಾಯ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬೋ ಪರಿಕ್ಖಾರವಿಸೇಸೋ **ನಮತಕಂ** ನಾಮ।

೧೯೬೫. ಛನ್ನಮ್ಪಿ ಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ “ಏತ್ಥಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಗಚಿತ್ತೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತಿಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಸಬ್ಬಂ।

೧೯೬೬. ಭಿಕ್ಖುಂ ದೂರತೋವ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೂರತೋ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾನ ಮಗ್ಗೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೬೭. ಭಿಕ್ಖಂ **ಚರನ್ತಿಯಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪನ ಯೇನ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರತಿ, **ತಂ** ಪತ್ತಂ **ನೀಹರಿತ್ವಾ** ಉಪರಿ ಛಾದೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಚೀವರಂ ಅಪನೇತ್ವಾ **ಉಕ್ಕುಜ್ಜಂ** ಉದ್ಧಂಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೬೮. **ಉತುನೀನಂ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ **ಉತುಕಾಲೇ** ಸಞ್ಜಾತಪುಪ್ಫೇ ಕಾಲೇ **ಸಂವೇಲ್ಲಿಕಂ ಕಾತುಂ** ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ಮಹೇಸಿನಾ ಕಟಿಸುತ್ತಕಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಕಟಿಸುತ್ತಕಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ - “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಕಟಿಸುತ್ತಕಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ಯಾ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉತುನಿಯಾ ಕಟಿಸುತ್ತಕ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೨೨)।

೧೯೬೯. **ಇತ್ಥಿಪೋಸಯುತ**ನ್ತಿ ಇತ್ಥೀಹಿ ವಾ ಪುರಿಸೇಹಿ ವಾ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸೇಹಿ ವಾ ಯುತ್ತಂ। ಇತ್ಥಿಪೋಸಯುತ್ತಂ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಮೇವ ವಾ। **ಪಾಟಙ್ಕೀ**ತಿ ಪಟಪೋಟ್ಟಲಿಕಂ।

೧೯೭೦. **ಗರುಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ। **ಮಾನತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ। **ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ**ತಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ।

೧೯೭೧. ಯಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಗಬ್ಭೋ **ವುಟ್ಠಾತಿ** ವಿಜಾಯತಿ ಯದಿ, ಪುತ್ತೋ ಚೇ, **ತಸ್ಸಾಪಿ** ದಾರಕಮಾತು ಯಾವ ಸೋ ದಾರಕೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಯಾವ ಖಾದಿತುಂ, ಭುಞ್ಜಿತುಂ, ನಹಾಯಿತುಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಾವ ದುತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತಥಾ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೨. **ಸಾ ಪನ ಮಾತಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಪಾಯೇತುಂ, ಭೋಜೇತುಂ, ಮಣ್ಡೇತುಂ, ಉರೇ ಕತ್ವಾ ಸಯಿತುಞ್ಚ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೩. **ದುತಿಯಿಕಾಯ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದಾರಕೇನ **ಸಹಸೇಯ್ಯಂ** ಠಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಪುರಿಸೇಸು **ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ** ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ಏವ **ತಸ್ಮಿಂ** ದಾರಕೇ ವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭೪. **ವಿಬ್ಭಮೇನೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಸೇತವತ್ಥಾನಂ ಗಹಣೇನೇವ। ಯಥಾಹ - “ಯಸ್ಮಾ ಸಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಖನ್ತಿಯಾ ಓದಾತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ನಿವತ್ಥಾ, ತಸ್ಮಾಯೇವ ಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುನೀ, ನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೩೪)। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ।

೧೯೭೫. **ಗತಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಸಕಾವಾಸಾ”ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ - “ಯಾ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಕಾವಾಸಾ ತಿತ್ಥಾಯತನಂ ಸಙ್ಕನ್ತಾ, ಸಾ ಆಗತಾ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಾ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ।

ಓದಾತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಪನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಮತ್ತಂ ಲಭತಿ।

೧೯೭೬. **ವನ್ದನನ್ತಿ** ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹೇತ್ವಾ ವನ್ದನಂ। **ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೩೪) ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ರೇಕೇ ಆಚರಿಯಾ "ಸಚೇ ಏಕತೋ ವಾ ಉಭತೋ ವಾ ಅವಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಾರತ್ತಾ, ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕೇ ಆಚರಿಯಾ "ನತ್ಥಿ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ವದನ್ತೀತಿ ಏವಂ ಆಚರಿಯವಾದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪಮಾಣಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೩೪) ಹಿ ವಚನೇನೇವ ಕಪ್ಪಿಯಂ।

೧೯೭೭. ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾ ವಚ್ಚೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಹೇಟ್ಠಾ ವಿವಟೇ ಉದ್ಧಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಪನ ವಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾ ವಿವಟೇ ಉಪರಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಸಚೇ ಕೂಪೋ ಖತೋ ಹೋತಿ, ಉಪರಿ ಪನ ಪದರಮತ್ತಮೇವ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವರೂಪೇಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೩೫) ವುತ್ತಂ।

೧೯೭೮. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಉಪಸ್ಸಯಅನ್ತರಘರಾದಿಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು। **ಗಿಲಾನಾಯಾತಿ** ಯಸ್ಸಾ ವಿನಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ನ ಫಾಸು ಹೋತಿ। **ಅಡ್ಢಪಲ್ಲಙ್ಕನ್ತಿ** ಏಕಪಾದಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಕತಪಲ್ಲಙ್ಕಂ। ಸೋ ಏಕಂ ಪಣ್ಹಿಂ ಊರುಮೂಲಾಸನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ಇತರಂ ದೂರೇ ಕತ್ವಾ ಆಭುಜಿತಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ನಾಮ।

೧೯೭೯. **ನರತಿತ್ಥೇತಿ** ಪುರಿಸಾನಂ ನಹಾನತಿತ್ಥೇ। ಯಥಾಹ – "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪುರಿಸತಿತ್ಥೇ ನಹಾಯಿತಬ್ಬಂ, ಯಾ ನಹಾಯೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಿಲಾತಿತ್ಥೇ ನಹಾಯಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೩೬)।

೧೯೮೦. ಯಾ ಸಮಣೀ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣೇನ ವಾ **ವಾಸಿತಮತ್ತಿಯಾ** ವಾಸಿತಕಾಯ ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ಪಟಿಸೋತೇ ವಾ ನ್ಹಾಯೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾಸಿತ**ವಿಸೇಸನೇನ ಅವಾಸಿತಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಯಥಾಹ – "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಕತಿಮತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೩೬)।

೧೯೮೧. **ಅಭುತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಮಿಸಅಗ್ಗಂ ಗಹಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಕತ್ವಾ, ಪತ್ತಚೀವರಂ ಕತಿಪಯದಿವಸಾನಿಪಿ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಅಸಪ್ಪಾಯಂ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೯೮೨. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಅಸನ್ತೇ **ಸಬ್ಬಂ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಸನ್ನಿಧಿಕತಂ ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಟ್ಟತೀ"**ತಿ ಇದಂ ಪಕರಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ತಥಾವಿಧಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ – "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೨೧)।

ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಖನ್ಧಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚತುಬ್ಬಿಧಕಮ್ಮಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೯೮೩. ಅಪಲೋಕನಸಙ್ಖಾತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ, ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಚತ್ತಾರೀ**ತಿ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ। **ಇಮಾನೀ**ತಿ ಅನನ್ತರಮೇವ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಆಸನ್ನಪಚ್ಚಕ್ಖವಚನಂ। **ಕಮ್ಮಾನೀ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಮ್ಮನಿದಸ್ಸನಂ। **“ಅಪಲೋಕನಸಙ್ಖಾತ”**ನ್ತಿಆದಿ ತೇಸಂ ಸರೂಪದಸ್ಸನಂ।

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೧೫; ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨) - **ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ತಂ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ “ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। **ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ, ಏಕಾಯ ಚ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯಾತಿ ಏವಂ ಞತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। **ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ, ತೀಹಿ ಚ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಹೀತಿ ಏವಂ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಹಿ ತೀಹಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। ಞತ್ತಿ ದುತಿಯಾ ಯಸ್ಸ ಅನುಸ್ಸಾವನಸ್ಸ ತಂ **ಞತ್ತಿದುತಿಯಂ,** ತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ**। ಞತ್ತಿ ಚತುತ್ಥಾ ಯಸ್ಸ ಅನುಸ್ಸಾವನತ್ತಯಸ್ಸ ತಂ **ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಂ,** ತೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ**।

೧೯೮೪-೭. ತೇಸಂ ಠಾನವಸೇನ ಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮ”**ನ್ತಿಆದಿ। ನವನ್ನಂ ಠಾನಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ನವಟ್ಠಾನಂ,** “ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಞತ್ತಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಗಮನಕಿರಿಯಾಕತ್ತುನಿದಸ್ಸನಂ । **ನವಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಕಮ್ಮನಿದಸ್ಸನಂ। **ದುತಿಯನ್ತಿ** ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ। **ಸತ್ತ** ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇದಾನಿ ತಂ ಠಾನಭೇದಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನಿಸ್ಸಾರಣಞ್ಚಾ”**ತಿಆದಿ। ನಿಸ್ಸಾರಣಾದಿ ಕಮ್ಮವಿಸೇಸಾನಂ ಸಞ್ಞಾ। ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಞ್ಹಿ ನಿಸ್ಸಾರಣಂ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಮಂ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏವಂ ನಾಮವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಾನಿ ನಿಸ್ಸಾರಣಾದೀನಿ ಅತ್ಥತೋ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನಿಸ್ಸಾರಣಞ್ಚಾ”**ತಿಆದಿ। **ಸಮಣುದ್ದೇಸತೋ**ತಿ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರತೋ ನಿಸ್ಸಾರಣಞ್ಚ ಓಸಾರಣಞ್ಚ ವದೇತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಾರಣಾ ತಾದಿಸಾನಂಯೇವ ಸಮ್ಮಾವತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪವೇಸನಾ “ಓಸಾರಣಾ”ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಪಬ್ಬಜನ್ತೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ **ಭಣ್ಡುಕಂ** ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಪುಚ್ಛನಂ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಪುಚ್ಛನಂ **ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ। **ಛನ್ನೇನ** ಹೇತುಭೂತೇನ **ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಕಂ** ಕಮ್ಮಂ ವದೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾರೂಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಛನ್ನಸದಿಸಸ್ಸ ಮುಖರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ದುರುತ್ತವಚನೇನ ಘಟ್ಟೇನ್ತಸ್ಸ। **ಕಾತಬ್ಬೋ**ತಿ “ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಮುಖರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ದುರುತ್ತವಚನೇಹಿ ಘಟ್ಟೇನ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಂ ವದೇಯ್ಯ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ನೇವ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ನ ಓವದಿತಬ್ಬೋ, ನ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬೋ। ಸಙ್ಘಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಸ್ಸ ದಾನಂ ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ’ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ ‘ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಸ್ಸ ದಾನಂ ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೯೫-೪೯೬) ಏವಂ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೧೯೮೮-೯. **“ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನಾ”**ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾಯ “ಗಹಿತಾಯಾ”ತಿ ಅಪರಕಿರಿಯಾ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಾ, **“ರುಚಿಯಾ”**ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। **ದೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾದೀನ”ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾನ **ಸಬ್ಬಸೋ** ಸಬ್ಬೇ ಸೀಮಟ್ಠೇ

ಆಗತಾಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ **ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನ** “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಾರೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ರುಚ್ಚತಿ ತಸ್ಸ ದಾನ”ನ್ತಿ ವಿಸುಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಹಿತಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ರುಚಿಯಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಚೀವರಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಾದೀನಂ ದೇತಿ, ಯಂ ಏವಂಭೂತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ, ತಂ **ತಸ್ಸ** ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ **ಹೋತೀತಿ** ಯೋಜನಾ। ಲಕ್ಖೀಯತೀತಿ **ಲಕ್ಖಣಂ,** ಕಮ್ಮಮೇವ ಲಕ್ಖಣಂ, ನ ನಿಸ್ಸಾರಣಾದೀನೀತಿ **ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ**।

೨೬೯೦-೧. ಏವಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ಉದ್ದೇಸನಿದ್ದೇಸವಸೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ನಿಸ್ಸಾರಣ”**ನ್ತಿಆದಿ। ಇತಿ **“ಞತ್ತಿಯಾ ನವ ಠಾನಾನೀ”**ತಿ ಅಯಮುದ್ದೇಸೋ ವಕ್ಖಮಾನೇನ “ವಿನಿಚ್ಛಯೇ”ತಿಆದಿನಿದ್ದೇಸೇನೇವ ವಿಭಾವೀಯತಿ।

೨೬೯೨. **ವಿನಿಚ್ಛಯೇತಿ** ಉಬ್ಬಾಹಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ಅಸಮ್ಪತ್ತೇತಿ** ನಿಟ್ಠಂ ಅಗತೇ। **ಥೇರಸ್ಸಾತಿ** ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸ। ತೇನೇವಾಹ **“ಅವಿನಯಞ್ಞುನೋ”**ತಿ। **ತಸ್ಸ** “ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, ಇಮಸ್ಸ ನೇವ ಸುತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನೋ ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗೋ, ಸೋ ಅತ್ಥಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಚ್ಛಾಯಾಯ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೩೩) ಏವಂ ಉಬ್ಬಾಹಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಯಾ ನಿಸ್ಸರಣಾ ವುತ್ತಾ, ಸಾ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ “ನಿಸ್ಸಾರಣಾ”ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬೯೩-೪. **ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ** “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ , ಅನುಸಿಟ್ಠೋ ಸೋ ಮಯಾ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ। ಆಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೬) ವಚನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾನಯನಂ, ಸಾ ಓಸಾರಣಾ ನಾಮ। “ಆಗಚ್ಛ ಓಸಾರಣಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಉಪೋಸಥವಸೇನಾಪಿ, ಪವಾರಣಾವಸೇನಾಪಿ। ಞತ್ತಿಯಾ ಠಪಿತತ್ತಾತಿ “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯ” (ಮಹಾವ॰ ೧೩೪), “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೦) ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾವಸೇನ ಞತ್ತಿಯಾ ಠಪಿತತ್ತಾ ಉಪೋಸಥೋ, ಪವಾರಣಾ ವಾತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಾನಿ।

“ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಞ್ಚಿ, ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯಹನ್ತಿ ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೬) ಅಯಂ ಏಕಾ ಞತ್ತಿ ಗಹಿತಾ।

೨೬೯೫. **“ಇತ್ಥನ್ನಾಮಮಹಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಂ ವಿನಯನ್ತಿ ಚಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ವಿನಯಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೧) ಅಯಂ ಏಕಾ ಞತ್ತಿ ಗಹಿತಾ। **ಏವಮಾದೀತಿ ಆದಿ-**ಸದ್ದೇನ “ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ, “ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಅನ್ತರಾಯಿಕೇ ಧಮ್ಮೇ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೬), “ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಅನ್ತರಾಯಿಕೇ ಧಮ್ಮೇ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ, “ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ವಿನಯಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೧), “ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ವಿನಯಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೨), “ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ವಿನಯಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ - (ಮಹಾವ॰ ೧೫೨) ಇಮಾ ಛ ಞತ್ತಿಯೋ ಗಹಿತಾ। ಏವಂ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ, ಇಮಾ ಚ ಛಾತಿ **ಏದಿಸಾ** ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಞತ್ತಿಯೋ “ಸಮ್ಮುತೀ”ತಿ ವುತ್ತಾ।

೧೯೯೭. ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಾದೀನಂ ದಾನನ್ತಿ “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇದಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೪) ಏವಂ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಪತ್ತಾದೀನಂ ದಾನಂ “ದಾನ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಆಪತ್ತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ**ತಿ “ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಪತ್ತಿಂ ಸರತಿ ವಿವರತಿ ಉತ್ತಾನಿಂ ಕರೋತಿ ದೇಸೇತಿ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೩೯), “ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಅಹಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೩೯)। ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ “ಪಸ್ಸಸೀ”ತಿ। “ಆಮ ಪಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಆಯತಿಂ ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ। ಏವಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ “ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೯೯೮. ಪವಾರುಕ್ಕಡ್ಢನಾತಿ ಪವಾರಣುಕ್ಕಡ್ಢನಾ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಣ-ಕಾರಲೋಪೋ। ಅಥ ವಾ ಪವಾರಣಂ ಪವಾರೋತಿ ಪವಾರಣ-ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ **ಪವಾರ**-ಸದ್ದೋ। **“ಇಮಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾ, ಕಾಳೇ ಪವಾರಯಾಮೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಆವಾಸಿಕಾ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಇದಾನಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯಾಮ, ಆಗಮೇ ಕಾಳೇ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೦) ಅಯಂ ಞತ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ದಸ್ಸಿತಾ। ಏವಂ ಕತಪವಾರಣಾ “ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢನಾ”ತಿ ಮತಾ। ಏತ್ಥ ಚ **ಕಾಳೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖುಪೋಸಥೇ। ಇಮಿನಾ ಚ “ಆಗಮೇ ಜುಣ್ಹೇ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ ಅಯಂ ಞತ್ತಿ ಚ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ। **ಜುಣ್ಹೇ**ತಿ ಅಪರಕತ್ತಿಕಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಉಪೋಸಥೇ।

೧೯೯೮. ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇತಿ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥೇ। **ಸಬ್ಬಪಠಮಾ ಞತ್ತೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಾ ಞತ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಇತರಾ ಚಾ**ತಿ ಉಭಯಪಕ್ಖೇ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಠಪಿತಾ ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಯೋ ಚಾತಿ ಏವಂ ತಿಧಾ ಪವತ್ತಂ **ಏತಂ** ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ **ಇತಿ** ಏವಂ ವುತ್ತನಯೇನ “ವಿನಿಚ್ಛಯೇ”ತಿಆದಿನಾ ಞತ್ತಿಯಾ ನವ ಠಾನಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೯೯-೨೦೦೦. ಏವಂ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ನವ ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಸತ್ತ ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಮ್ಹೀ”**ತಿಆದಿ। **“ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮ”**ನ್ತಿಆದಿಕಾ ಉದ್ದೇಸಗಾಥಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾವ।

ನಿದ್ದೇಸೇ **ಪತ್ತನಿಕ್ಕುಜ್ಜನಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪತ್ತುಕ್ಕುಜ್ಜನಂ ಗಹಿತಂ। **ನಿಸ್ಸಾರೋಸಾರಣಾ ಮತಾ**ತಿ “ನಿಸ್ಸಾರಣಾ, ಓಸಾರಣಾ”ತಿ ಚ ಮತಾ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಾದಿಕೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ಅಸಮ್ಭೋಗಕರಣತ್ಥಂ ಪತ್ತನಿಕ್ಕುಜ್ಜನವಸೇನ ನಿಸ್ಸಾರಣಾ ಚ ತಸ್ಸೇವ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತುಕ್ಕುಜ್ಜನವಸೇನ ಓಸಾರಣಾ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ವಡ್ಢಲಿಚ್ಛವಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ** (ಚೂಳವ॰ ೨೬೫) ವುತ್ತಾ।

೨೦೦೧. ಸೀಮಾದಿಸಮ್ಮುತಿ ಸಮ್ಮುತಿ ನಾಮ। **ಸಾ ಪಞ್ಚದಸಧಾ ಮತಾ**ತಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿ ತಿಚೀವರೇನಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿ ಸನ್ಥತಸಮ್ಮುತಿ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕ ಯಾಗುಭಾಜಕ ಫಲಭಾಜಕ ಖಜ್ಜಭಾಜಕ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕ ಸಾಟಿಯಗ್ಗಾಹಾಪಕ ಪತ್ತಗ್ಗಾಹಾಪಕ ಆರಾಮಿಕಪೇಸಕ ಸಾಮಣೇರಪೇಸಕಸಮ್ಮುತೀತಿ ಏವಂ ಸಾ ಸಮ್ಮುತಿ ಪಞ್ಚದಸವಿಧಾ ಮತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಿನಸ್ಸ ವತ್ಥಂ, ತಸ್ಸ। ಮತೋಯೇವ **ಮತಕೋ,** ಮತಕಸ್ಸ ವಾಸೋ ಮತಕವಾಸೋ, ತಸ್ಸ **ಮತಕವಾಸಸೋ,** ಮತಕಚೀವರಸ್ಸ।

೨೦೦೨. ಆನಿಸಂಸಖೇತ್ತಭೂತಪಞ್ಚಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಉಬ್ಭಾರೋ **ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರೋ**। ಕುಟಿವತ್ಥುಸ್ಸ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ವತ್ಥುನೋ ಚ ದೇಸನಾ ದೇಸನಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೦೦೩. ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಕ್ಖಾನಂ ಸಾಧಾರಣವಸೇನ ಠಪೇತಬ್ಬಞತ್ತಿ ಚ ಪಚ್ಛಾ ಪಕ್ಖದ್ವಯೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಠಪೇತಬ್ಬಾ ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಯೋ ಚಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಞತ್ತಿಯೋ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅಭಾವೇನ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ “ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣ”ನ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಾ, ಪಚ್ಛಾ

ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ದ್ವೀಸು ಪಕ್ಖೇಸು ವತ್ತಬ್ಬಾ ದ್ವೇ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ “ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣ”ನ್ತಿ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇ ಕಮ್ಮೇ”**ತಿ। **“ಮೋಹಾರೋಪನತಾದಿಸೂ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇಸು ದಸ್ಸಿತಮೋಹಾರೋಪನಕಮ್ಮಞ್ಚ ಅಞ್ಞವಾದಕವಿಹೇಸಕಾರೋಪನಕಮ್ಮಾದಿಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ। ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಮೇವ **ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣತಾ**।

೩೦೦೪-೫. **ಇತಿ** ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ **ಇಮೇ ಸತ್ತ** ಠಾನಭೇದಾ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಸ್ಸ। ಏವಂ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಸತ್ತ ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇ ಠಾನಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ತಥಾ”**ತಿಆದಿ।

೩೦೦೬. **ತಜ್ಜನಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಯಸ್ಸಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ತೇಸಂ** ಸತ್ತನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ। **ಪಸ್ಸದ್ಧಿ** ವೂಪಸಮೋ।

೩೦೦೭. **“ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಓವಾದೋ”**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿ ಫಲೂಪಚಾರೇನ ವುತ್ತಾ।

೩೦೦೮-೯. **ಮೂಲಪಟಿಕ್ಕಸ್ಸೋ** ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸನಾ, ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಕ-ಕಾರಸ್ಸ ದ್ವೇಭಾವೋ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾನುವತ್ತಿಕಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾ ಏಕಾ ಯಾವತತಿಯಕಾ, ಅಟ್ಠ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ, ಅರಿಟ್ಠೋ ಚಣ್ಡಕಾಳೀ ಚ ದ್ವೇ, ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಯಾವತತಿಯಕಾ ಭವನ್ತಿ। **ಇಮೇಸಂ ವಸಾ**ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾದೀನಿ ಪುಗ್ಗಲಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ವುತ್ತಾನಿ, ಇಮೇಸಂ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮಾನಂ ವಸೇನ। **ದಸೇಕಾ**ತಿ ಏಕಾದಸ।

೩೦೧೦. ಏವಂ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಾನಂ ಠಾನಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನ್ವಯತೋ, ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಚ ಕಾತಬ್ಬಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಞ್ಚಾ”**ತಿಆದಿ। ಇತ್ತಿಯಾಪಿ ನ ಕಾರಯೇ, ಇತ್ತಿದುತಿಯೇನಪಿ ನ ಕಾರಯೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೧೧. ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಾದೀನಮ್ಪಿ ಕಾತಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೋ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುನ್ತಿ ತಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಾನೀ”**ತಿಆದಿ। ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ ಲಹುಕಾನಿಪಿ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಾನಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತಾನಿ ಪನ ಕತಮಾನೀತಿ ಆಹ **“ಸಬ್ಬಾ ಸಮ್ಮುತಿಯೋ ಸಿಯು”**ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಂ ವಿನಾ ಸೇಸಾ ತಿಚೀವರೇನಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಆದಯೋ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಮ್ಮುತಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೧೨. **ಸೇಸಾನೀ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ ಸೇಸಾನಿ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಆದೀನಿ ಛ ಕಮ್ಮಾನಿ। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನ-ಕಾರಲೋಪೋ। ಯಥಾಹ “ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿ, ಸೀಮಾಸಮೂಹನನಂ, ಕಥಿನದಾನಂ, ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ, ಕುಟಿವತ್ಥುದೇಸನಾ, ವಿಹಾರವತ್ಥುದೇಸನಾತಿ ಇಮಾನಿ ಛ ಕಮ್ಮಾನಿ ಗರುಕಾನಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಾನೀ”ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨)। **“ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ”**ತಿ ಇದಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮವಸೇನಾಪಿ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತೇವ। ತೇನೇವಾಹ **“ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನೇವ, ತೇನ ತೇನೇವ ಕಾರಯೇ”**ತಿ, ಯೋ ಯೋ ನಯೋ ತಂ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವುತ್ತೋ, ತೇನೇವ ತೇನೇವ ನಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುಬ್ಬಿಧಕಮ್ಮಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೩೦೧೪. ಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಪತ್ತಿಯಾ ದಸ್ಸಿತಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಪಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ವತ್ಥುತೋ"**ತಿಆದಿ। ವಸತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಫಲಂ ತದಾಯತ್ತವುತ್ತಿತಾಯಾತಿ **ವತ್ಥು,** ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಧಾನಕಾರಣಂ, ತತೋ **ವತ್ಥುತೋ** ಚ। **ಅನುಸ್ಸಾವನಸೀಮತೋ**ತಿ ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ, ಸೀಮತೋ ಚ। **ಪಞ್ಚೇವಾ**ತಿ **ಏವ**ಕಾರೇನ ಕಮ್ಮದೋಸಾನಂ ಏತಂಪರಮತಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೦೧೫. ಯಥಾನಿಕ್ಖಿತ್ತಕಮ್ಮದೋಸಮಾತಿಕಾನುಕ್ಕಮೇ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಮ್ಮುಖಾ"**ತಿಆದಿ। ಸಙ್ಘಧಮ್ಮವಿನಯಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖಾಸಙ್ಖಾತಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಂ** ನಾಮ।

ತತ್ಥ ಯಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪತ್ತಾ, ತೇ ಆಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹಟೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುಖತಾ**। ಯೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಯೇನ ವಿನಯೇನ ಯೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ಸಙ್ಘೋ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ **ಧಮ್ಮಸಮ್ಮುಖತಾ, ವಿನಯಸಮ್ಮುಖತಾ**। ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಭೂತಂ ವತ್ಥು। **ವಿನಯೋ**ತಿ ಚೋದನಾ ಚೇವ ಸಾರಣಾ ಚ। **ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ** ನಾಮ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾ ಚೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಸಮ್ಪದಾ ಚ। ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಭಾವೋ **ಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖತಾ**। ಏವಂ ಚತುಬ್ಬಿಧೇನ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಯಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ "ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, **ತಂ ಅಸಮ್ಮುಖಾ ಕರೋತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧಲಕ್ಖಣತೋ ಏಕಮ್ಪಿ ಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಕರೋತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ **ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಂ** ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸಙ್ಖಾತೇನ ವತ್ಥುನಾ ವೇಕಲ್ಲಂ "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೧೬-೮. ಏವಂ ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯೇ ವತ್ಥುತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಸಮ್ಮುಖಾ"**ತಿಆದಿ।

ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಕತಂ **ಪಕಾಸನೀಯಕಮ್ಮಞ್ಚ**। ಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮುತಿ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸಮ್ಮುತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅವನ್ದಿಯಕಮ್ಮಂ ಪುಗ್ಗಲಸೀಸೇನ **"ಅವನ್ದಿಯೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಡ್ಢಕಾಸಿಯಾ ಗಣಿಕಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ದೂತೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ **ದೂತೂಪಸಮ್ಪದಾ**। ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಕಮ್ಮಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾನ ಸೇಸಾನಿ ಪನ **ಸಬ್ಬಸೋ** ಸಬ್ಬಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ "ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಾನೀ"ತಿ ಸೋಭನಗಮನಾದೀಹಿ **ಸುಗತೋ** ಸತ್ಥಾ **ಅಬ್ರವಿ** ಕಥೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೧೯-೨೦. ಏವಂ ವತ್ಥುತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಞತ್ತಿತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಞತ್ತಿತೋ"**ತಿಆದಿ। **ವಿಪಜ್ಜನನಯಾ**ತಿ ವಿನಯವಿಪಜ್ಜನಕ್ಕಮಾ। **ವತ್ಥುಂ ನ ಪರಾಮಸತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ವದತಿ। ಏವಂ ವತ್ಥುಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ।

ಸಙ್ಘಂ ನ ಪರಾಮಸತೀತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಾಮಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ"ತಿ ವದತಿ। ಏವಂ ಸಙ್ಘಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ।

ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತೀತಿ ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ತಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ವದತಿ। ಏವಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ।

ಇತ್ತಿಂ ನ ಪರಾಮಸತೀತಿ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಇತ್ತಿಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ, ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಇತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಏವ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇಪಿ ಇತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಏವ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಏವಂ ಇತ್ತಿಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ।

ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಇತ್ತಿಂ ಠಪೇತೀತಿ ಪಠಮಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ "ಏಸಾ ಇತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ, ಏವಮೇತಂ ಧಾರಯಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ಏವಂ ಪಚ್ಛಾ ಇತ್ತಿಂ ಠಪೇತಿ। **ಪಞ್ಚಹೇತೇಹೀತಿ** ಏತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ।

೩೦೨೧-೨. ಏವಂ ಇತ್ತಿತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ"**ತಿಆದಿ। ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ ಕಮ್ಮದೋಸಾ ಪಞ್ಚ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ನ ಪರಾಮಸತಿ ವತ್ಥುಂ ವಾ"**ತಿಆದೀಸು ವತ್ಥುಆದೀನಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏವಂ ಪನ ನೇಸಂ ಅಪರಾಮಸನಂ ಹೋತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೫) - "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಪಠಮಾನುಸ್ಸಾವನೇ ವಾ "ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ವದಾಮಿ... ತತಿಯಮ್ಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ವದಾಮಿ, "ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ದುತಿಯತತಿಯಾನುಸ್ಸಾವನೇಸು ವಾ "ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ"ತಿ ವದನ್ತೋ ವತ್ಥುಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ ನಾಮ।

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಸಙ್ಘಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ ನಾಮ।

"ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ ನಾಮ।

ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತೀತಿ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ನ ಕರೋತಿ, ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಇತ್ತಿಮೇವ ಠಪೇತಿ, ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಇತ್ತಿಮೇವ ಠಪೇತಿ। ಏವಂ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತಿ। ಯೋಪಿ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಏಕಂ ಇತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇನ್ತೋ ಅಕ್ಖರಂ ವಾ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಪದಂ ವಾ ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತಿಯೇವ। ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇ ಪನ ಏಕಂ ಇತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಕಿಮೇವ ವಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಅಕ್ಖರಂ ವಾ ಪದಂ ವಾ ಛಡ್ಡೇನ್ತೋಪಿ ದುರುತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತಿಯೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೫) - ಯೋ ಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಕ್ಖರೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಂ ವದತಿ, ಅಯಂ ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತಿ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯ್ವಾಯಂ -

> "ಸಿಥಿಲಂ ಧನಿತಞ್ಚ ದೀಘರಸ್ಸಂ।
> ಗರುಕಂ ಲಹುಕಞ್ಚ ನಿಗ್ಗಹಿತಂ।
> ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ವವತ್ಥಿತಂ ವಿಮುತ್ತಂ।
> ದಸಧಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ ಪಭೇದೋ"ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೫) -

ವುತ್ತೋ , ಅಯಂ ಸುಟ್ಠು ಉಪಲಕ್ಖೇತಬ್ಬೋ।

ಏತ್ಥ ಹಿ **ಸಿಥಿಲಂ** ನಾಮ ಪಞ್ಚಸು ವಗ್ಗೇಸು ಪಠಮತತಿಯಂ। **ಧನಿತಂ** ನಾಮ ತೇಸ್ವೇವ ದುತಿಯಚತುತ್ಥಂ। **ದೀಘ**ನ್ತಿ ದೀಘೇನ ಕಾಲೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಆಕಾರಾದಿ । **ರಸ್ಸ**ನ್ತಿ ತತೋ ಉಪಡ್ಢಕಾಲೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅಕಾರಾದಿ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ದೀಘಮೇವ, ಯಂ ವಾ "ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತತ್ಥೇರಸ್ಸ, ಯಸ್ಸ ನಕ್ಖಮತೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಂಯೋಗಪರಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ಲಹುಕ**ನ್ತಿ ರಸ್ಸಮೇವ, ಯಂ ವಾ "ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತಥೇರಸ್ಸ, ಯಸ್ಸ ನ ಖಮತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅಸಂಯೋಗಪರಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ನಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕರಣಾನಿ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ಅನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಸಮ್ಬನ್ಧ**ನ್ತಿ ಯಂ ಪರಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ತುಣ್ಹಸ್ಸಾ"ತಿ ವಾ "ತುಣ್ಹಿಸ್ಸಾ"ತಿ ವಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ವವತ್ಥಿತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಪರಪದೇನ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ತುಣ್ಹೀ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ ವಾ "ತುಣ್ಹ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ ವಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಿಮುತ್ತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕರಣಾನಿ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ಅನುನಾಸಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ।

ತತ್ಥ "ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ತ-ಕಾರಸ್ಸ ಥ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಸುಣಾಥು ಮೇ"ತಿ ವಚನಂ **ಸಿಥಿಲಸ್ಸ ಧನಿತಕರಣಂ** ನಾಮ, ತಥಾ "ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಏಸಾ ಞತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಪತ್ಥಕಲ್ಲಂ, ಏಸಾ ಞತ್ಥೀ"ತಿಆದಿವಚನಞ್ಚ। "ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಭಕಾರಘಕಾರಾನಂ ಬಕಾರಗಕಾರೇ ಕತ್ವಾ "ಬನ್ತೇ ಸಂಗೋ"ತಿ ವಚನಂ **ಧನಿತಸ್ಸ ಸಿಥಿಲಕರಣಂ** ನಾಮ। "ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿ ವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಪನ "ಸುಣಂತು ಮೇ"ತಿ ವಾ "ಏಸಾ ಞತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಏಸಂ ಞತ್ತೀ"ತಿ ವಾ ಅವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ಅನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವಚನಂ **ವಿಮುತ್ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹಿತವಚನಂ** ನಾಮ। "ಪತ್ತಕಲ್ಲ"ನ್ತಿ ಅವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ಅನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಪತ್ತಕಲ್ಲಾ"ತಿ ವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ಅನುನಾಸಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ ವಚನಂ **ನಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ವಿಮುತ್ತವಚನಂ** ನಾಮ। ಇತಿ ಸಿಥಿಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಧನಿತಂ, ಧನಿತೇ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಸಿಥಿಲಂ, ವಿಮುತ್ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಂ, ನಿಗ್ಗಹಿತೇ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಅನ್ತೋಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಂ ದೂಸೇನ್ತಿ। ಏವಂ ವದನ್ತೋ ಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಕ್ಖರೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಂ ವದತಿ, ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಇತರೇಸು ಪನ ದೀಘರಸ್ಸಾದೀಸು ಛಸು ಬ್ಯಞ್ಜನೇಸು ದೀಘಟ್ಠಾನೇ ದೀಘಮೇವ, ರಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ ಚ ರಸ್ಸಮೇವಾತಿ ಏವಂ ಯಥಾಠಾನೇ ತಂ ತದೇವ ಅಕ್ಖರಂ ಭಾಸನ್ತೇನ ಅನುಕ್ಕಮಾಗತಂ ಪವೇಣಿಂ ಅವಿನಾಸೇನ್ತೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ಏವಂ ಅಕತ್ವಾ ದೀಘೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ರಸ್ಸಂ, ರಸ್ಸೇ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ ದೀಘಂ ವದತಿ , ತಥಾ ಗರುಕೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಲಹುಕಂ, ಲಹುಕೇ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗರುಕಂ ವದತಿ, ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ವಾ ಪನ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವವತ್ಥಿತಂ, ವವತ್ಥಿತೇ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ವದತಿ, ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ನ ಕುಪ್ಪತಿ। ಇಮಾನಿ ಹಿ ಛ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ।

ಯಂ ಪನ ಸುತ್ತನ್ತಿಕತ್ಥೇರಾ "ದ-ಕಾರೋ ತ-ಕಾರಮಾಪಜ್ಜತಿ, ತ-ಕಾರೋ ದ-ಕಾರಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಚ-ಕಾರೋ ಜ-ಕಾರಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಜ-ಕಾರೋ ಚ-ಕಾರಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಯ-ಕಾರೋ ಕ-ಕಾರಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಕ-ಕಾರೋ ಯ-ಕಾರಮಾಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ದ-ಕಾರಾದೀಸು ವತ್ತಬ್ಬೇಸು ತ-ಕಾರಾದಿವಚನಂ ನ ವಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಪತ್ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಮಾ ವಿನಯಧರೇನ ನೇವ ದ-ಕಾರೋ ತ-ಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ನ ಕ-ಕಾರೋ ಯ-ಕಾರೋ। ಯಥಾಪಾಳಿಯಾ ನಿರುತ್ತಿಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ದಸವಿಧಾಯ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಿಯಾ ವುತ್ತದೋಸೇ ಪರಿಹರನ್ತೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಇತರಥಾ ಹಿ ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತಿ ನಾಮ।

ಅಸಮಯೇ ಸಾವೇತೀತಿ ಸಾವನಾಯ ಅಕಾಲೇ ಅನವಕಾಸೇ ಞತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪಠಮಂಯೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತಿ। ಇತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿಪಜ್ಜನ್ತಿ। ತೇನಾಹ - **"ಏವಂ ಪನ ವಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅನುಸ್ಸಾವನತೋಪಿ ಚಾ**"ತಿ।

೩೦೨೩. ಏವಂ ಅನುಸ್ಸಾವನತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೀಮತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಕಥಾಯ ವುತ್ತನಯಾ ಏವಾತಿ ತಮೇವ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ ಆಹ **"ಏಕಾದಸಹಿ...ಪೇ॰... ಮಯಾ**"ತಿ। ಕಮ್ಮದೋಸೋಯೇವ **ಕಮ್ಮದೋಸತಾ**।

ತಾವ ಪಠಮಂ।

೩೦೧೪-೭. ಏವಂ ಸೀಮತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಂ ಅತಿದೇಸತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಿಸವಸೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಚತುವಗ್ಗೇನಾ"**ತಿಆದಿ। **ಕಮ್ಮಪತ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಚತ್ತಾರೋ ಪಕತತ್ತಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ - "ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ ಕಮ್ಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಪತ್ತಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೯೭)। ಏತ್ಥ ಚ **ಪಕತತ್ತಾ** ನಾಮ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ ಅನಿಸ್ಸಾರಿತಾ ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಕಮ್ಮಪತ್ತಾ** ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅರಹಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ ಸಾಮಿನೋ। ನ ತೇಹಿ ವಿನಾ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೀಯತಿ, ನ ತೇಸಂ ಛನ್ದೋ ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ವಾ ಏತಿ। **ಅನಾಗತಾತಿ** ಪರಿಸಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನಾಗತಾ। **ಛನ್ದೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಛನ್ದಾರಹಾನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ "ಅವಸೇಸಾ ಪಕತತ್ತಾ ಛನ್ದಾರಹಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಯಮತ್ಥೋ ದೀಪಿತೋ ಹೋತಿ - "ಅವಸೇಸಾ ಪನ ಸಚೇಪಿ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಚೇ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ, ಸಬ್ಬೇ ಛನ್ದಾರಹಾವ ಹೋನ್ತಿ, ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ। **ಸಮ್ಮುಖಾತಿ** ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ।

ತಿವಙ್ಗಿಕೋತಿ ಕಮ್ಮಪತ್ತಾನಾಗಮನಛನ್ದಾನಾಹರಣಪಟಿಕ್ಕೋಸನಸಙ್ಖಾತಅಙ್ಗತ್ತಯಯುತ್ತೋ। **ದೋಸೋ** ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣೋ। **ಪರಿಸಾಯ ವಸಾ ಸಿಯಾತಿ** ಪರಿಸವಸೇನ ಹೋತಿ।

ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತೀತಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ। **ದುತಿಯೇ ಚತುವಗ್ಗಿಕೇ** ಕಮ್ಮೇ ದುವಙ್ಗಿಕೋ ದೋಸೋ ಪರಿಸಾಯ ವಸಾ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ತತಿಯೇ ಚತುವಗ್ಗಿಕೇ **ಪಟಿಕ್ಕೋಸೋವ ಅತ್ಥಿ,** ನ ಇತರೇ ಪರಿಸದೋಸಾತಿ ಏಕಙ್ಗಿಕೋ ದೋಸೋ ಪರಿಸಾಯ ವಸಾ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ದುವಙ್ಗ ಯುತ್ತಪರಿಸಾದೋಸಸ್ಸ ದುತಿಯಂ ದೇಸಿತತ್ತಾ ದುವಙ್ಗ ಯುತ್ತಪರಿಸಾದೋಸೋ "ದುತಿಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ। ತಥಾ ತತಿಯಂ ದೇಸಿತತ್ತಾ ಏಕಙ್ಗಯುತ್ತೋ ತತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮಮೇವ ನಯಂ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಸಙ್ಘತ್ತಯಸ್ಸ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ ಆಹ **"ಏವಂ...ಪೇ॰... ತಿವಿಧೇಸುಪೀ"**ತಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದಸವಗ್ಗವೀಸತಿವಗ್ಗಸಙ್ಖಾನಂ ಗಹಣಂ।

೩೦೧೮. ಏವಂ ಚತೂಸು ಸಙ್ಘೇಸು ಚತುನ್ನಂ ತಿಕಾನಂ ವಸೇನ ಪರಿಸತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಯಾ ದ್ವಾದಸವಿಧತಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಚತುತ್ಥಿಕಾ"**ತಿ। ಅನುವಾದೇನ **"ದಸ ದ್ವೇ ಸಿಯು"**ನ್ತಿ ವಿಧೀಯತಿ। ಪರಿಸಾವಸಾ ಚತುತ್ಥಿಕಾ ದೋಸಾ **ದಸ ದ್ವೇ** ದ್ವಾದಸ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಏತೇಸು "ವತ್ಥುತೋ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಕಮ್ಮದೋಸೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **"ಪರಿಸಾವಸಾ"**ತಿ ಇದಂ ನಿದ್ಧಾರೇತಬ್ಬಂ। **ಕಮ್ಮಾನೀತಿ** ಅಪಲೋಕನಾದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕರಣೀಯೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಪಕತತ್ತೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಮ್ಮಪತ್ತೇನ ಕತಂ ಹೋತಿ। ಕಮ್ಮಪತ್ತೇ ಪಕತತ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಪಕತತ್ತೇನ ಕೇನಚಿ, ಕೇವಲೇನೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕತಂ ಅಪಕತತ್ತಕಮ್ಮಪತ್ತಲಕ್ಖಣಾಭಾವಾ, ಕಮ್ಮಪತ್ತೇನ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಅಸ್ಸಾವಿತತ್ತಾ ಅನುಸ್ಸಾವನದೋಸೇನ ವಿಪನ್ನಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ಪೋರಾಣಕವಿನಯಧರತ್ಥೇರಾ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಸಙ್ಕಾಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ದ್ವೀಹಿ ತೀಹಿ ಏಕತೋ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವಯನ್ತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಪರಿವಾರಾವಸಾನೇ **ಪಾಳಿಯಾ** (ಪರಿ॰ ೪೮೨ ಆದಯೋ) ವಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ** (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨ ಆದಯೋ) ಚ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೩೦೨೯. ಛತ್ತಂ ಪಣ್ಣಮಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿಪಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಛತ್ತಂ। **ಬಹೀತಿ** ಉಪರಿ। **ಅನ್ತೋತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ। **ಸಿಬ್ಬಿತು**ನ್ತಿ ರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ।

೩೦೩೦. ಪಣ್ಣೇತಿ ಛದನಪಣ್ಣೇ। **ಅಡ್ಢಚನ್ದ**ನ್ತಿ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರಂ। **ಮಕರದನ್ತಕ**ನ್ತಿ ಮಕರದನ್ತಾಕಾರಂ, ಯಂ "ಗಿರಿಕೂಟ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ನಾಮೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಪಣ್ಣಕೋಟಿಯಾ ವಾ ಮತ್ಥಕಿಮಣ್ಡಲಕೋಟಿಯಾ ವಾ ಗಿರಿಕೂಟಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇಮಿನಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ದಣ್ಡೇತಿ** ಛತ್ತದಣ್ಡೇ। **ಘಟಕ**ನ್ತಿ ಘಟಾಕಾರೋ। **ವಾಳರೂಪಂ ವಾತಿ** ಬ್ಯಗ್ಘಾದಿವಾಳಾನಂ ರೂಪಕಂ ವಾ। **ಲೇಖಾತಿ** ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮವಸೇನ ವಾ ಕತರಾಜಿ।

೩೦೩೧. ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಂ ಸುತ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ನೀಲಾದಿ**ಏಕವಣ್ಣೇನ** ಸುತ್ತೇನ ಥಿರತ್ಥಂ ಛತ್ತಂ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ **ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ವಾ** ಛತ್ತದಣ್ಡಗ್ಗಾಹಕಸಲಾಕ**ಪಞ್ಜರಂ** ಥಿರತ್ಥಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "**ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಂ ಏಕವಣ್ಣೇನ ಥಿರತ್ಥ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನೇಕವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯ ಸಿಬ್ಬಿತುಞ್ಚ ವಿನನ್ಧಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "**ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನಾ**"ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಏಕವಣ್ಣೇನ, ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ವಾ ಸುತ್ತೇನ ಥಿರತ್ಥಂ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ, ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ, ಸೋ ಏತ್ಥೇವ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇನ -

"ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ, ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ -

ಪಾಠೇನ ಚ "ಕೇಚಿ ತಾಲಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಂ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏಕವಣ್ಣೇನ ಪನ ನೀಲೇನ ವಾ ಪೀತಕೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸುತ್ತೇನ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ಛತ್ತದಣ್ಡಗ್ಗಾಹಕಂ ಸಲಾಕಪಞ್ಜರಂ ವಾ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಥಿರಕರಣತ್ಥಂ, ನ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯ) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಪಾಠೇನ ಚ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೩೦೩೨. ಲೇಖಾ ವಾ ಪನ ಕೇವಲಾತಿ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಸಲಾಕಲೇಖಾ ವಾ। **ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಘಂಸಿತ್ವಾತಿ** ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಕತಂ ಘಂಸಿತ್ವಾ।

೩೦೩೩. ದಣ್ಡಬುನ್ದಮ್ಹೀತಿ ಛತ್ತದಣ್ಡಸ್ಸ ಪಞ್ಜರೇ ಗಾಹಣತ್ಥಾಯ ಫಾಲಿತಬುನ್ದಮ್ಹಿ, ಮೂಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತನಯೋ। **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಗಣ್ಠಿಪದೇ** ಪನ "ಛತ್ತಪಿಣ್ಡಿಯಾ ಮೂಲೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಹಿಛತ್ತಕಸಣ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಫುಲ್ಲಅಹಿಛತ್ತಾಕಾರಂ। ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಣ್ಡೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧಟ್ಠಾನೇ ವಲಯಮಿವ **ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ** ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। **ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯಾತಿ** ವಾತೇನ ಯಥಾ ನ ಚಲತಿ, ಏವಂ ರಜ್ಜೂಹಿ ದಣ್ಡೇ ಪಞ್ಜರಸ್ಸ ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ। ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕತಾ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ - "ವಾತಪ್ಪಹಾರೇನ ಅಚಲನತ್ಥಂ ಛತ್ತಮಣ್ಡಲಿಕಂ ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಣ್ಡೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ವಲಯಮಿವ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಲೇಖಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಸಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಸಚೇಪಿ ನ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಬನ್ಧನಾರಹಟ್ಠಾನತ್ತಾ ವಲಯಂ ಉಕ್ಕಿರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

೩೦೩೪. ಸಮಂ ಸತಪದಾದೀನನ್ತಿ ಸತಪದಾದೀಹಿ ಸದಿಸಂ, ತುಲ್ಯತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಸಾಮಿವಚನಂ।

೩೦೩೫. ಪತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ವಾತಿ ಅನುವಾತಸ್ಸ ಉಭಯಪರಿಯನ್ತೇ ವಾ। **ಪತ್ತಮುಖೇಪಿ ವಾ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆರಾಮವಿತ್ಥಾರಪತ್ತಾನಂ ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠಾನೇ ಕಣ್ಣೇಪಿ ವಾ, ಏಕಸ್ಸೇವ ವಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ಊನಪೂರಣತ್ಥಂ ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠಾನೇಪಿ ವಾ। **ವೇಣಿ**ನ್ತಿ ಕುದ್ರೂಸಸೀಸಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಕೇಚಿ** "ವರಕಸೀಸಾಕಾರೇನಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸಙ್ಖಲಿಕ**ನ್ತಿ ಬಿಳಾಲದಾಮಸದಿಸಂ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಕೇಚಿ** "ಸತಪದಿಸಮ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

೩೦೩೬. ಪಟ್ಟನ್ತಿ ಪಟ್ಟಮ್ಪಿ। ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕೋ ವಿಧಿ ಪಕಾರೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕವಿಧಿ,** ತಂ। "ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕ"ನ್ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ। **"ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕಂ ವಿಧಿ"**ನ್ತಿ ಏತಂ "ಪಟ್ಟ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣವಿಸೇಸನಂ, ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ವಾ, "ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ **ಪಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಪಟ್ಟೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ **"ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕ"**ನ್ತಿ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **"ವಿಧಿ"**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಇಧ ವಕ್ಖಮಾನಚತುಕೋಣಸಣ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅಟ್ಠಕೋಣಾದಿಕಂ ನಾಮಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟ್ಟದ್ವಯೇ। **ಅಗ್ಘಿಯಗದಾರೂಪ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಘಿಯಸಣ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಗದಾಸಣ್ಠಾನಞ್ಚ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಮುಗ್ಗರ**ನ್ತಿ ಲಗುಳಸಣ್ಠಾನಸಿಬ್ಬನಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಚೇತಿಯಾದಿಸಣ್ಠಾನಾನಂ ಗಹಣಂ।

೩೦೩೭. ತತ್ಥಾತಿ ಪಟ್ಟದ್ವಯೇ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಕಕ್ಕಟಕಕ್ಖೀನೀ**ತಿ ಕುಳೀರಅಚ್ಛಿಸದಿಸಾನಿ ಸಿಬ್ಬನವಿಕಾರಾನಿ। **ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಕರೋನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಕೇ। **ಸುತ್ತಾ**ತಿ ಕೋಣತೋ ಕೋಣಂ ಸಿಬ್ಬಿತಸುತ್ತಾ ಚೇವ ಚತುರಸ್ಸೇ ಸಿಬ್ಬಿತಸುತ್ತಾ ಚ। **ಪಿಳಕಾ**ತಿ ತೇಸಮೇವ ಸುತ್ತಾನಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಕೋಟಿಯೋ ಚ। **ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ವಾ**ತಿ ರಜನಕಾಲೇ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯರೂಪಾ ಅನೋಳಾರಿಕಾ ದೀಪಿತಾ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ। ಯಥಾಹ - "ಕೋಣಸುತ್ತಪಿಳಕಾ ಚ ಚೀವರೇ ರತ್ತೇ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯರೂಪಾ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ।

೩೦೩೮. ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟಕಾತಿ ಗಣ್ಠಿಕಪಟ್ಟಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಣ್ಣಕೋಣೇಸು ಸುತ್ತಾನೀ**ತಿ ಚೀವರಕಣ್ಣೇಸು ಸುತ್ತಾನಿ ಚೇವ ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಕೋಣೇಸು ಸುತ್ತಾನಿ ಚ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ। ಏತ್ಥ ಚ ಚೀವರೇ ಆಯಾಮತೋ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಅನುವಾತತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಸುತ್ತಂ ಚೀವರಂ ರಜಿತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಾಪನಕಾಲೇ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಚೀವರವಂಸೇ ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿತುಂ ಅನುವಾತೇ ಬದ್ಧಸುತ್ತಾನಿ ಚ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಾನಿ ನಾಮ। ಯಥಾಹ - "ಚೀವರಸ್ಸ ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ರಜಿತಕಾಲೇ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಪನ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕ'ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ಏವಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಂ ಅನುವಾತೇ ಪಾಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ರಜನಕಾಲೇ ಲಗ್ಗನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯ)।

೩೦೩೯. ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ವಾತಿ ಚೀವರಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ನಾನಾಸುತ್ತಕೇಹಿ ಸತಪದಿಸದಿಸಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ವಾ। **ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಮಿಗಪಕ್ಖಿಪಾದಾದಿಕಂ ಸಿಬ್ಬನವಿಕಾರಂ। **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಸಯಂ ಕಾತುಂ। **ಕಾರಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕಾರಾಪೇತುಂ।

೩೦೪೦. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ಪರಂ** ಉತ್ತಮಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ **ಅಭಿಪತ್ಥಯಂ** ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ಕಞ್ಜಿಪಿಟ್ಠಖಲಿಅಲ್ಲಿಕಾದೀಸು ಚೀವರಂ ಪಕ್ಖಿಪತಿ, **ತಸ್ಸ** ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಾ ಮೋಕ್ಖೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಞ್ಜೀ**ತಿ ವಾಯನತನ್ತಮಕ್ಖನಕಞ್ಜಿಸದಿಸಾ ಥೂಲಾಕಞ್ಜಿ। **ಪಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲಪಿಟ್ಠಂ। ತಣ್ಡುಲಪಿಟ್ಠೇಹಿ ಪಕ್ಕಾ **ಖಲಿ**। **ಅಲ್ಲಿಕಾ**ತಿ ನಿಯ್ಯಾಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಲಾಖಾದೀನಂ ಗಹಣಂ।

೩೦೪೧. ಚೀವರಸ್ಸ **ಕರಣೇ** ಕರಣಕಾಲೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಾನಂ ಸೂಚಿಹತ್ಥಮಲಾದೀನಂ ಧೋವನತ್ಥಂ, ಕಿಲಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಚ ಧೋವನತ್ಥಂ ಕಞ್ಜಿಪಿಟ್ಠಖಲಿಅಲ್ಲಿಕಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೪೨. ತತ್ಥಾತಿ ಯೇನ ಕಸಾವೇನ ಚೀವರಂ ರಜತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ರಜನೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಸುಗನ್ಧಭಾವತ್ಥಾಯ **ಗನ್ಧಂ ವಾ** ಉಜ್ಜಲಭಾವತ್ಥಾಯ **ತೇಲಂ ವಾ** ವಣ್ಣತ್ಥಾಯ **ಲಾಖಂ ವಾ। ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ।

೩೦೪೩. **ಮಣಿನಾ**ತಿ ಪಾಸಾಣೇನ। **ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಚ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಯೇನ ಉಜ್ಜಲಂ ಹೋತಿ, ಏವರೂಪೇನ ಮುಗ್ಗರಾದಿನಾ ಅಞ್ಞೇನಾಪಿ ಕೇನಚಿ ವತ್ಥುನಾ। **ದೋಣಿಯಾ**ತಿ ರಜನಮ್ಬಣೇ। **ನ ಘಂಸಿತಬ್ಬಂ** ಹತ್ಥೇನ ಗಾಹೇತ್ವಾ ನ ಘಟ್ಟೇತಬ್ಬಂ।

೩೦೪೪. ರತ್ತಂ ಚೀವರಂ ಹತ್ಥೇಹಿ **ಕಿಞ್ಚಿ** ಥೋಕಂ ಪಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಯತ್ಥ ಪಕ್ಕರಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಸಾ ರಜನದೋಣಿ, ತತ್ಥ ಅಂಸಬದ್ಧಕಕಾಯಬನ್ಧನಾದಿಂ ಘಟ್ಟೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

೩೦೪೫. **ಗಣ್ಠಿಕೇ**ತಿ ವೇಳುದನ್ತವಿಸಾಣಾದಿಮಯಗಣ್ಠಿಕೇ। **ಲೇಖಾ ವಾ**ತಿ ವಟ್ಟಾದಿಭೇದಾ ಲೇಖಾ ವಾ। **ಪಿಳಕಾ ವಾ**ತಿ ಸಾಸಪಬೀಜಸದಿಸಾ ಖುದ್ದಕಪುಬ್ಬುಳಾ ವಾ। **ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಭೇದಕೋ**ತಿ ಮಣಿಕಾವಳಿರೂಪಪುಪ್ಫಕಣ್ಣಿಕರೂಪಭೇದಕೋ। ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುವಿಕಾರೋ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೪೬. **ಆರಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಆರಕಣ್ಟಕಗ್ಗೇನ, ಸೂಚಿಮುಖೇನ ವಾ। **ಕಾಚಿಪಿ ಲೇಖಾ**ತಿ ವಟ್ಟಕಗೋಮುತ್ತಾದಿಸಣ್ಠಾನಾ ಯಾ ಕಾಚಿಪಿ ರಾಜಿ।

೩೦೪೭. **ಭಮಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಮೇ ಅಲ್ಲಿಯಾಪೇತ್ವಾ।

೩೦೪೮. **ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಕೇ**ತಿ ಪತ್ತೇ ಛವಿರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ತಿಪುಸೀಸಾದೀಹಿ ಕತೇ ಪತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಧಾರಾದೀನಂ ಉಪರಿ ಕಾತಬ್ಬೇ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಕೇ। **ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಿಭತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ನಾನಾಕಾರರೂಪಕಕಮ್ಮಚಿತ್ತಂ। ಯಥಾಹ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಚಿತ್ರಾನಿ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಕಾಕಿಣ್ಣಾನಿ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಕತಾನೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೩)। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಮಕರದನ್ತಕ**ನ್ತಿ ಗಿರಿಕೂಟಾಕಾರಂ।

೩೦೪೯. ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಯಾ ಲೇಖಾ ಪರಿಸ್ಸಾವನಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, **ತಂ ಲೇಖಂ** ಠಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕರಣಛತ್ತೇ ವಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಾ ಕಾಚಿಪಿ ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೫೦. **ತಹಿಂ ತಹಿ**ನ್ತಿ ಮತ್ತಿಕಾಯ ತತ್ಥ ತತ್ಥ। **ತ**ನ್ತಿ ತಥಾಕೋಟ್ಟಿತದಿಗುಣಸುತ್ತಕಾಯಬನ್ಧನಂ।

೩೦೫೧. ಅನ್ತೇಸು ದಳ್ಹತ್ಥಾಯ ದಸಾಮುಖೇ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚಿತ್ತಿಕಮ್ಪೀ**ತಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಚಿತ್ತಯುತ್ತಮ್ಪಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ।

೩೦೫೨. **ಅಕ್ಖೀನೀ**ತಿ ಕುಞ್ಜರಕ್ಖೀನಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನೇ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕಾ ಕಥಾ। **ಉಟ್ಠಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಉಕ್ಕಿರಿತುಂ।

೩೦೫೩. **ಘಟ**ನ್ತಿ ಘಟಸಣ್ಠಾನಂ। **ದೇಡ್ಡುಭಸೀಸಂ ವಾ**ತಿ ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಮುಖಸಣ್ಠಾನಂ ವಾ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರರೂಪಂ ದಸಾಮುಖೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೫೪. **ಮಚ್ಛಕಣ್ಟ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಾಕಾರಂ। **ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಕಾಕಾರ**ನ್ತಿ ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಸಣ್ಠಾನಂ। ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಂ ವಾ ಮಟ್ಠಂ ಪಟ್ಟಿಕಂ ವಾ ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಕಾಕಾರಂ ವಾ ಉಜುಕಂ ಕತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟಿತಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಭಯಪಸ್ಸೇಸು ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಯುತ್ತಂ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಂ ವಿಯ ಯಸ್ಸ ಪಟ್ಟಿಕಾಯ ವಾಯನಂ ಹೋತಿ, ಇದಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ **ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಂ** ನಾಮ। ಯಸ್ಸ ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಸಣ್ಠಾನಮಿವ ವಾಯನಂ ಹೋತಿ, ತಂ **ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಕಾಕಾರಂ** ನಾಮ।

೩೦೫೫. ಪಕತಿವೀತಾ **ಪಟ್ಟಿಕಾ**। **ಸೂಕರನ್ತಂ**ನಾಮ ಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸಕಸಣ್ಠಾನಂ। **ತಸ್ಸ** ದುವಿಧಸ್ಸ ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ। ತತ್ಥ ರಜ್ಜುಕಾ ಸೂಕರನ್ತಾನುಲೋಮಿಕಾ, ದುಸ್ಸಪಟ್ಟಂ ಪಟ್ಟಿಕಾನುಲೋಮಿಕಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಗಹಿತಂ, ತಞ್ಚ

ಸೂಕರನ್ತಾನುಲೋಮಿಕಂ। ಯಥಾಹ - “ಏಕರಜ್ಜುಕಂ, ಪನ ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಞ್ಚ ಸೂಕರನ್ತಕಂ ಅನುಲೋಮೇತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೮)। ತತ್ಥ **ಏಕರಜ್ಜುಕಾ** ನಾಮ ಏಕವಟ್ಟಾ। ಬಹುರಜ್ಜುಕಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ವಕ್ಖತಿ। “ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ ನಾಮ ಚತುರಸ್ಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಜ್ಜಿತ”ನ್ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ।

೩೦೫೬. ಮುರಜಂ ನಾಮ ಮುರಜವಟ್ಟಿಸಣ್ಠಾನಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ। **ವೇಠೇತ್ವಾ**ತಿ ನಾನಾಸುತ್ತೇಹಿ ವೇಠೇತ್ವಾ। **ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ** ಪನ “ಬಹುಕಾ ರಜ್ಜುಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ವೇಠಿತಂ ಮುರಜಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮದ್ದವೀಣಂ** ನಾಮ ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ। **ದೇಡ್ಡುಭಕಂ** ನಾಮ ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಸದಿಸಂ। **ಕಲಾಬುಕಂ** ನಾಮ ಬಹುರಜ್ಜುಕಂ। **ರಜ್ಜುಯೋ**ತಿ ಉಭಯಕೋಟಿಯಂ ಏಕತೋ ಅಬದ್ಧಾ ಬಹೂ ರಜ್ಜುಯೋ, ತಥಾ ಬದ್ಧಾ ಕಲಾಬುಕಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ। **ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ**ತಿ ಮುರಜಾದೀನಿ ಇಮಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ**ತಿ ಮುರಜಂ, ಮದ್ದವೀಣಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ। “ದಸಾಸು ಸಿಯು”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವಣ್ಣಲೋಪೇನ **“ದಸಾ ಸಿಯು”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾಹ - “ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣ'ನ್ತಿ ಇದಂ ದಸಾಸುಯೇವ ಅನುಞ್ಞಾತ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೮)।

೩೦೫೭. ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಾತಿ ಪಾಮಙ್ಗದಾಮಂ ವಿಯ ಚತುರಸ್ಸಸಣ್ಠಾನಾ।

೩೦೫೮. ಏಕರಜ್ಜುಮಯನ್ತಿ ನಾನಾವಟ್ಟೇ ಏಕತೋ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತರಜ್ಜುಮಯಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ। ವಟ್ಟಂ ವಟ್ಟತೀತಿ “ರಜ್ಜುಕಾ ದುಸ್ಸಪಟ್ಟಾದೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕವಟ್ಟರಜ್ಜುಕಾ ಗಹಿತಾ, ಇಧ ಪನ ನಾನಾವಟ್ಟೇ ಏಕತೋ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಾವ ಏಕರಜ್ಜುಕಾ ಗಹಿತಾ। **ತಞ್ಚಾ**ತಿ ತಮ್ಪಿ ಏಕರಜ್ಜುಕಕಾಯಬನ್ಧನಂ। **ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ ಏಕಮ್ಪಿ ನ ಚ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಕೇವಲಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೩೦೫೯. ಬಹೂ ರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಟ್ಟತಿ ಬನ್ಧಿತು**ನ್ತಿ ಮುರಜಂ, ಕಲಾಬುಕಂ ವಾ ನ ಹೋತಿ, ರಜ್ಜುಕಕಾಯಬನ್ಧನಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅಯಂ ಪನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ “ಬಹೂ ರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕೇನ ನಿರನ್ತರಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ 'ಬಹುರಜ್ಜುಕ'ನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯ) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ಗತೋವ ಇಧ ವುತ್ತೋ। **ಸಿಕ್ಖಾಭಾಜನವಿನಿಚ್ಛಯೇ** “ಬಹುಕಾ ರಜ್ಜುಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ವೇಠಿತಂ ಮುರಜಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಇಮಿನಾ ವಿರುಜ್ಝನತೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೩೦೬೦. ದನ್ತ-ಸದ್ದೇನ ಹತ್ಥಿದನ್ತಾ ವುತ್ತಾ। **ಜತೂ**ತಿ ಲಾಖಾ। **ಸಙ್ಖಮಯ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯಂ। **ವಿಧಕಾ ಮತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ವೇಠಕಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ ವಿಧಪರಿಯಾಯೋ।

೩೦೬೧. ಕಾಯಬನ್ಧನವಿಧೇತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ದಸಾಯ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕಟ್ಠದನ್ತಾದೀಹಿ ಕತೇ ವಿಧೇ। **ವಿಕಾರೋ** ಅಟ್ಠಮಙ್ಗಲಾದಿಕೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ, ಉಭಯಕೋಟಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತು**-ಸದ್ದೇನ ಘಟಾಕಾರೋಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೩೦೬೨. ಮಾಲಾ ...ಪೇ॰... ವಿಚಿತ್ತಿತಾತಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮೇಹಿ ಚ ಮಿಗಪಕ್ಖಿರೂಪಾದಿನಾನಾರೂಪೇಹಿ ಚ ವಿಚಿತ್ತಿತಾ। **ಜನರಞ್ಜನೀ**ತಿ ಬಾಲಜನಪಲೋಭಿನೀ।

೩೦೬೪. ಅಟ್ಠಂಸಾ ವಾಪೀತಿ ಏತ್ಥ **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸೋಳಸಂಸಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ವಣ್ಣಮಟ್ಠಾ**ತಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿವಣ್ಣಮಟ್ಠಾ।

೩೦೬೫. ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾಪಿ ತಥಾ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅಞ್ಜನಿತ್ಥವಿಕಾಯ ಚ, ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ, ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪಾಠೋ ಯುಜ್ಜತಿ। **“ಥವಿಕಾಪಿ ಚಾ”**ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೩೦೬೬. ರತ್ತಾದಿನಾ **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಏಕವಣ್ಣೇನ ಸುತ್ತೇನ** ಪಿಲೋತಿಕಾದಿಮಯಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪಾಟಿಕಂ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ವಳಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೬೭. **ಮಣಿಕನ್ತಿ** ಥೂಲಪುಬ್ಬುಳಂ। **ಪಿಳಕನ್ತಿ** ಸುಖುಮಪುಬ್ಬುಳಂ। **ಪಿಪ್ಫಲೇತಿ** ವತ್ಥಚ್ಛೇದನಸತ್ಥೇ। **ಆರಕಣ್ಟಕೇತಿ** ಪತ್ತಾಧಾರವಲಯಾನಂ ವಿಜ್ಝನಕಣ್ಟಕೇ। **ಠಪೇತುನ್ತಿ** ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಸೇಸಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಮ್ಪಿ ಚ।

೩೦೬೮. **ದಣ್ಡಕೇತಿ** ಪಿಪ್ಫಲದಣ್ಡಕೇ। ಯಥಾಹ - "ಪಿಪ್ಫಲಕೇಪಿ ಮಣಿಕಂ ವಾ ಪಿಳಕಂ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಟ್ಠಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ದಣ್ಡಕೇ ಪನ ಪರಿಚ್ಛೇದಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। **ಪರಿಚ್ಛೇದಲೇಖಾಮತ್ತನ್ತಿ** ಆಣಿಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನತ್ಥಂ ಏಕಾವ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತಿ। **ವಲಿತ್ವಾತಿ** ಉಭಯಕೋಟಿಯಾ ಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ವಲಿಯೋ ಗಾಹೇತ್ವಾ। ನಖಚ್ಛೇದನಂ ಯಸ್ಮಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೬೯. ಅರಣಿಸಹಿತೇ ಕನ್ತಕಿಚ್ಚಕರೋ ದಣ್ಡೋ **ಉತ್ತರಾರಣೀ** ನಾಮ। **ವಾಪೀತಿ** ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಅಧರಾರಣಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉದುಕ್ಖಲದಣ್ಡಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಅಞ್ಜನಕಯನ್ತಧನು **ಧನುಕಂ** ನಾಮ। ಮುಸಲಮತ್ಥಕಪೀಳನದಣ್ಡಕೋ **ಪೇಲ್ಲದಣ್ಡಕೋ** ನಾಮ।

೩೦೭೦. **ಸಣ್ಡಾಸೇತಿ** ಅಗ್ಗಿಸಣ್ಡಾಸಂ ವದನ್ತಿ। ಕಟ್ಠಚ್ಛೇದನ**ವಾಸಿಯಾ** ತಥಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸೂತಿ** ವಾಸಿಯಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು। **ಲೋಹೇನಾತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹೇನ । **ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಉಜುಕಮೇವ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಅಟ್ಠಂಸಂ ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "**ಸಣ್ಡಾಸೇತಿ** ಅಗ್ಗಿಸಣ್ಡಾಸೇ"ತಿ **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** ವುತ್ತಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಪನೇತ್ಥ ಸೂಚಿಸಣ್ಡಾಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ।

೩೦೭೧. **ಹೇಟ್ಠತೋತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅಯೋಪಟ್ಟವಲಯಸ್ಸ। "ಉಪರಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಮಕುಲಮತ್ತ"ನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

೩೦೭೨. **ವಿಸಾಣೇತಿ** ತೇಲಾಸಿಞ್ಚನಕಗವಯಮಹಿಂಸಾದಿಸಿಙ್ಗೇ। **ನಾಳಿಯಂ ವಾಪೀತಿ** ವೇಳುನಾಳಿಕಾದಿನಾಳಿಯಂ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಲಾಬುಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಆಮಣ್ಡಸಾರಕೇತಿ** ಆಮಲಕಚುಣ್ಣಮಯತೇಲಘಟೇ। **ತೇಲಭಾಜನಕೇತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಯೇವ ತೇಲಭಾಜನೇ। **ಸಬ್ಬಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪುಮಿತ್ಥಿರೂಪರಹಿತಂ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ವಟ್ಟತಿ।

೩೦೭೩-೫. **ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಉಳುಙ್ಕೇತಿ** ಪಾನೀಯಉಳುಙ್ಕೇ। **ದೋಣಿಯಂ ರಜನಸ್ಸಪೀತಿ** ರಜನದೋಣಿಯಮ್ಪಿ। **ಫಲಕಪೀಠೇತಿ** ಫಲಕಮಯೇ ಪೀಠೇ। **ವಲಯಾಧಾರಕಾದಿಕೇತಿ** ದನ್ತವಲಯಾದಿಆಧಾರಕೇ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದಣ್ಡಾಧಾರಕೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। **ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಯನ್ತಿ** ಚೋಳಾದಿಮಯಪಾದಪುಞ್ಛನಿಯಂ। **ಪೀಠೇತಿ** ಪಾದಪೀಠೇ। ಸಹಚರಿಯೇನ ಪಾದಕಥಲಿಕಾಯಞ್ಚ। **ಚಿತ್ತಂ ಸಬ್ಬಮೇವ ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಯಥಾವುತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಮಾತುಗಾಮರೂಪರಹಿತಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಪುರಿಸರೂಪರಹಿತಂ ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಂ।

೩೦೭೬. ನಾನಾ ಚ ತೇ ಮಣಯೋ ಚಾತಿ **ನಾನಾಮಣೀ,** ಇನ್ದನೀಲಾದಯೋ, ನಾನಾಮಣೀಹಿ ಕತಾ **ನಾನಾಮಣಿಮಯಾ,** ಥಮ್ಭಾ ಚ ಕವಾಟಾ ಚ ದ್ವಾರಾ ಚ ಭಿತ್ತಿಯೋ ಚ **ಥಮ್ಭಕವಾಟದ್ವಾರಭಿತ್ತಿಯೋ,** ನಾನಾಮಣಿಮಯಾ ಥಮ್ಭಕವಾಟದ್ವಾರಭಿತ್ತಿಯೋ ಯಸ್ಮಿಂ ತಂ ತಥಾ ವುತ್ತಂ। **ಕಾ ಕಥಾ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕೇತಿ** ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಚಿತ್ತಕಮ್ಮಾದಿವಣ್ಣಮಟ್ಠಕೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೭೭. ಥಾವರಸ್ಸ ರತನಮಯಪಾಸಾದಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಸ್ಸಾಪಿ ಸಬ್ಬಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "**ಸೋವಣ್ಣಯ**"ನ್ತಿಆದಿ। **ಸೋವಣ್ಣಯನ್ತಿ** ಸುವಣ್ಣಮಯಂ। ದ್ವಾರಕವಾಟಾನಂ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ "ದ್ವಾರಕವಾಟಬನ್ಧ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದ್ವಾರಕವಾಟಬಾಹಾಸಙ್ಘಾತಂ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟಂ ಗಹಿತಂ। ದ್ವಾರಞ್ಚ ಕವಾಟಞ್ಚ

ದ್ವಾರಕವಾಟಾನಿ, ದ್ವಾರಕವಾಟಾನಂ ಬನ್ಧಂ **ದ್ವಾರಕವಾಟಬನ್ಧಂ,** ಉತ್ತರಪಾಸಕುಮ್ಮಾರಸಙ್ಘಾತಂ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಾನಾ ಚ ತೇ ಮಣಯೋ ಚಾತಿ **ನಾನಾಮಣೀ** , ಸುವಣ್ಣಞ್ಚ ನಾನಾಮಣೀ ಚ **ಸುವಣ್ಣನಾನಾಮಣೀ,** ಭಿತ್ತಿ ಚ ಭೂಮಿ ಚ **ಭಿತ್ತಿಭೂಮಿ** ಸುವಣ್ಣನಾನಾಮಣೀಹಿ ಕತಾ ಭಿತ್ತಿಭೂಮಿ **ಸುವಣ್ಣನಾನಾಮಣಿಭಿತ್ತಿಭೂಮಿ। ಇತಿ** ಇಮೇಸು ಸೇನಾಸನಾವಯವೇಸು। **ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಏಕಮ್ಪಿ ನಿಸೇಧನೀಯ**ನ್ತಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ನಿಸೇಧನೀಯಂ, ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇನಾಸನಂ ವಟ್ಟತಿ ಸಬ್ಬಮೇವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಮೇವ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾಹ -

> “ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಕವಾಟಾನಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಿ ತಾಲವಣ್ಟಾನಿ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಯಾನಿ ಪಾನೀಯಘಟಪಾನೀಯಸರಾವಾನಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕತಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತಿ। ‘ಪಾಸಾದಸ್ಸ ದಾಸಿದಾಸಂ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಂ ಗೋಮಹಿಂಸಂ ದೇಮಾ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಾಸಾದೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ। ಗೋನಕಾದೀನಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಕೇಸು ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಪನ ಗಿಹಿವಿಕತನೀಹಾರೇನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ, ತತ್ರಾಪಿ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೦)।

“ಸೋವಣ್ಣದ್ವಾರಕವಾಟಬನ್ಧ”ನ್ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಬಹುಬ್ಬೀಹಿಸಮಾಸೋ। ಇಮಿನಾ ಚ ದುತಿಯಪದೇನ ಚ ಸೇನಾಸನಂ ವಿಸೇಸೀಯತಿ।

೩೦೭೮. ನ ದವಂ ಕರೇತಿ “ಕಿಂ ಬುದ್ಧೋ ಸಿಲಕಬುದ್ಧೋ? ಕಿಂ ಧಮ್ಮೋ ಗೋಧಮ್ಮೋ ಅಜಧಮ್ಮೋ? ಕಿಂ ಸಙ್ಘೋ ಗೋಸಙ್ಘೋ ಅಜಸಙ್ಘೋ ಮಿಗಸಙ್ಘೋ”ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ। ತಿತ್ಥಿಯಬ್ಬತಂ ಮೂಗಬ್ಬತಾದಿಕಂ ನೇವ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೭೯. ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಉದಕಾದಿನಾ ವಾಪಿ ನ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೮೦. ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ **ಅಞ್ಞತ್ಥ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ **ಭಾಗಂ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಭಾಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ಚೇ, ದುಕ್ಕಟಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರೇ ನಟ್ಠೇ ವಾ **ಜಜ್ಜರೇ** ಜಿಣ್ಣೇ ವಾ ಗೀವಾ ಪುನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೮೧. ಸೋತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಭಾಗಂ ಗಣ್ಹನಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತೇಹೀ**ತಿ ಚೀವರಸಾಮಿಕೇಹಿ। **ತ**ನ್ತಿ ತಥಾ ಗಹಿತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಭಾಗಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಚೀವರಸಾಮಿಕಾನಂ।

೩೦೮೨. ಕರೋತೋತಿ ಕಾರಾಪಯತೋ। **ದವಾ ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝನ್ತೋ**ತಿ ಪನ್ತಿಕೀಳಾಯ ಕೀಳತ್ಥಿಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನವಸೇನ ಸಕ್ಖರಂ ವಾ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪವಟ್ಟನವಸೇನ ಪಾಸಾಣಂ ವಾ ಪವಿಜ್ಝನ್ತೋ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಪಾಸಾಣಂ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾರುಖಣ್ಡಂ ವಾ ಇಟ್ಠಕಖಣ್ಡಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಯನ್ತೇನ ವಾ ಪವಿಜ್ಝಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಚೇತಿಯಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪಾಸಾಣಾದಯೋ ಹಸನ್ತಾ ಹಸನ್ತಾ ಪವಟ್ಟೇನ್ತಿಪಿ ಖಿಪನ್ತಿಪಿ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಿಪಿ, ಕಮ್ಮಸಮಯೋತಿ ವಟ್ಟತಿ।

೩೦೮೩. ಗಿಹಿಗೋಪಕದಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ ಗಿಹೀನಂ ಉಯ್ಯಾನಗೋಪಕಾದೀಹಿ ಅತ್ತನಾ ಗೋಪಿತಉಯ್ಯಾನಾದಿತೋ ಫಲಾದೀನಂ ದಾನೇ ಯಾವದತ್ಥಂ ದಿಯ್ಯಮಾನೇಪಿ। **ನ ದೋಸೋ ಕೋಚಿ ಗಣ್ಹತೋ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕೋಚಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ। **ಸಙ್ಘಚೇತಿಯಸನ್ತಕೇ** ತಾಲಫಲಾದಿಮ್ಹಿ ಉಯ್ಯಾನಗೋಪಕಾದೀಹಿ ದಿಯ್ಯಮಾನೇ **ಪರಿಚ್ಛೇದನಯೋ** ತೇಸಂ ವೇತನವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾನಂಯೇವ ಗಹಣೇ ಅನಾಪತ್ತಿನಯೋ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೮೪. ಪುರಿಸಸಂಯುತ್ತನ್ತಿ ಪರಿವಿಸಕೇಹಿ ಪುರಿಸೇಹಿ ವುಯ್ಹಮಾನಂ। **ಹತ್ಥವಟ್ಟಕ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇನೇವ ಪವಟ್ಟೇತಬ್ಬಸಕಟಂ।

೩೦೮೫. ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ **ಕಿಞ್ಚಿಪಿ** ಅನಾಚಾರಂ **ನ ಸಮ್ಪಯೋಜೇಯ್ಯ** ನ ಕಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಕಿಞ್ಚೀ"**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಗಹಟ್ಠಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅನಾಚಾರವಸೇನ ನ ಸಮ್ಪಯೋಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಭಾಸೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಾಮಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಸ್ಸ।

೩೦೮೬. **ಹವೇ**ತಿ ಏಕಂಸತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ।

೩೦೮೭. **ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ "ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ತಿಚೀವರಾದಿಂ।

೩೦೮೮. **ಅಸಪ್ಪಾಯ**ನ್ತಿ ಪಿತ್ತಾದಿದೋಸಾನಂ ಕೋಪನವಸೇನ ಅಫಾಸುಕಾರಣಂ। **ಅಪನೇತುಮ್ಪಿ** ಜಹಿತುಮ್ಪಿ, ಪಗೇವ ದಾತುನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ವಾ**ತಿ ತಥಾ ಗಹಣಾರಹಂ ಅನ್ನಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಕತಿಪಾಹಂ ಭುತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದಿತೋ ಅಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪತ್ತಾದಿಂ ಕತಿಪಾಹಂ ಭುತ್ವಾ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೮೯. **ಪಞ್ಚವಗ್ಗೂಪಸಮ್ಪದಾ**ತಿ ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಕಾತಬ್ಬಉಪಸಮ್ಪದಾ। **ನವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಅಪರಿಭುತ್ತಾ। **ಗುಣಙ್ಗುಣಉಪಾಹನಾ** ಚತುಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹುಪಟಲಉಪಾಹನಾ। **ಚಮ್ಮತ್ಥಾರೋ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮತ್ಥರಣಞ್ಚ। **ಧುವನ್ಹಾನ**ನ್ತಿ ಪಕತಿನಹಾನಂ।

೩೦೯೦. **ಸಮ್ಬಾಧಸ್ಸಾ**ತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗದ್ವಯಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಾ ಅನ್ತೋ ಸತ್ಥವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ವಾರಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸತ್ಥೇನ ಅನ್ತಮಸೋ ನಖೇನಾಪಿ ಭೇದನಫಾಲನಾದಿವಸೇನ **ಸತ್ಥಕಮ್ಮಞ್ಚ** ವತ್ಥೀಹಿ ಭೇಸಜ್ಜತೇಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸನವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ **ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಞ್ಚ** ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿವಿಧಾನೇನ ವಾರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಂ ಅಙ್ಗಜಾತಸ್ಸ ಅಗ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೩೦೯೧. **"ಪಾಕತ್ಥ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಚಲನೇ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

೩೦೯೨. **ಉಪಳಾಲೇತೀ**ತಿ "ಪತ್ತಚೀವರಾದಿಪರಿಕ್ಖಾರಂ ತೇ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಆದೀನವ**ನ್ತಿ ಅಲಜ್ಜಿತಾದಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇನ ಸಹ ಸಮ್ಭೋಗಾದಿಕರಣೇ ಅಲಜ್ಜಿಭಾವಾಪಜ್ಜನಾದಿಆದೀನವಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತತೋ ವಿಯೋಜೇತಬ್ಬಸ್ಸ ತಸ್ಸ।

೩೦೯೩. ಆದೀನವದಸ್ಸನಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಮಕ್ಖನ"**ನ್ತಿಆದಿ। "ನಹಾಯಿತುಂ ಗತೇನ ಗೂಥಮುತ್ತೇಹಿ ಮಕ್ಖನಂ ವಿಯ ದುಸ್ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಾ ತಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ತತ್ಥ ಆದೀನವಂ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೦೯೪-೫. **ಭತ್ತಗ್ಗೇ** ಭೋಜನಸಾಲಾಯ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ। **ಯಾಗುಪಾನೇ**ತಿ ಯಾಗುಂ ಪಿವನಕಾಲೇ। **ಅನ್ತೋಗಾಮೇ**ತಿ ಅನ್ತರಘರೇ। **ವೀಥಿಯ**ನ್ತಿ ನಿಗಮನಗರಗಾಮಾದೀನಂ ರಥಿಕಾಯ। **ಅನ್ಧಕಾರೇ**ತಿ ಅನ್ಧಕಾರೇ ವತ್ತಮಾನೇ, ಅನ್ಧಕಾರಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಞ್ಚ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಪಾದಾದೀಸುಪಿ ನಲಾಟಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯ। **ಅನಾವಜ್ಜೋ**ತಿ ಕಿಚ್ಚಪಸುತತ್ತಾ ವನ್ದನಂ ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋ। **ಏಕಾವತ್ತೋ**ತಿ ಏಕತೋ ಆವತ್ತೋ ಸಪತ್ತಪಕ್ಖೇ ಠಿತೋ ವೇರೀ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ವನ್ದಿಯಮಾನೋ ಪಾದೇನಪಿ ಪಹರೇಯ್ಯ। **ವಾವಟೋ**ತಿ ಸಿಬ್ಬನಕಮ್ಮಾದಿಕಿಚ್ಚನ್ತರಪಸುತೋ।

ಸುತ್ತೋತಿ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೋ। **ಖಾದ**ನ್ತಿ ಪಿಟ್ಠಕಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತೋ। **ಭುಞ್ಜನ್ತೋ**ತಿ ಓದನಾದೀನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ। **ವಚ್ಚಂ ಮುತ್ತಮ್ಪಿ ವಾ ಕರ**ನ್ತಿ ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ ಕರೋನ್ತೋ **ಇತಿ** ಇಮೇಸಂ ತೇರಸನ್ನಂ ವನ್ದನಾ ಅಯುತ್ತತ್ಥೇನ ವಾರಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೦೯೬-೭. ಕಮ್ಮಲದ್ಧಿಸೀಮಾವಸೇನ ತೀಸು ನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಸು ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕಸ್ಸ ಉಕ್ಖಿತ್ತಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ, ಸೀಮಾನಾನಾಸಂವಾಸಕವುಡ್ಢತರಪಕತತ್ತಸ್ಸ ವನ್ದಿಯತ್ತಾ, ಪಾರಿಸೇಸಞಾಯೇನ "ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವನ್ದಿಯೋ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೬೭) ವಚನತೋ ಚ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ಇಧ **"ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ"**ತಿ ಗಹಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ**ತಿ ತಿವಿಧೇನಾಪಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ। **ಗರುಕಟ್ಠಾ ಚ ಪಞ್ಚಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಮಾನತ್ತಾರಹಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಅಬ್ಭಾನಾರಹಸಙ್ಖಾತಾ ಪಞ್ಚ ಗರುಕಟ್ಠಾ ಚ। ಇಮೇ ಪನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಾದೀನಿ ಲಭನ್ತಿ, ಪಕತತ್ತೇನ ಅವನ್ದಿಯತ್ತಾವ ಅವನ್ದಿಯೇಸು ಗಹಿತಾ। **ಇಮೇ ಬಾವೀಸತಿ ಪುಗ್ಗಲಾ**ತಿ ನಗ್ಗಾದಯೋ ಯಥಾವುತ್ತೇ।

೩೦೯೮. **"ಧಮ್ಮವಾದೀ"**ತಿ ಇದಂ "ನಾನಾಸಂವಾಸವುಡ್ಢಕೋ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಯಥಾಹ "ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವನ್ದಿಯಾ। ಪಚ್ಛಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪುರೇಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ವನ್ದಿಯೋ, ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವನ್ದಿಯೋ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಾರಕೇ...ಪೇ॰... ತಥಾಗತೋ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವನ್ದಿಯೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೨)।

೩೦೯೯. "ಏತೇಯೇವ ವನ್ದಿಯಾ, ನ ಅಞ್ಞೇ"ತಿ ನಿಯಾಮಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ವನ್ದಿಯಾನಂ ಸಬ್ಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ತಜ್ಜನಾದೀ"**ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ನಿಯಸ್ಸಪಬ್ಬಾಜನೀಯಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ವನ್ದನೀಯಾಧಿಕಾರೇ। **ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಾದಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಕಮ್ಮಂ।

೩೧೦೦. ಸಙ್ಘೇನ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ತಂ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇಹಿ ಚ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಧಿಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿಆದಿ। ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪನೇಕಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಮನ್ತರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ "ಅಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ತಂ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ "ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಮುದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ತಿಣ್ಣಮೇವ ಚಾ**ತಿ ತಮೇವ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ "ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ **ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಂ** ಸಕಸಕದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಕಾಸನಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ಉದ್ಧಂ** ತೀಹಿ ಉದ್ಧಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಂ "ಇದಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೦೧. ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಲಕ್ಖಣಂ ಅಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇನ ಪಞ್ಚವಿಧನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ"**ತಿಆದಿ। ಯೋಜನಾ ಪನೇತ್ಥ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ಚ ಹೋತಿ, ಜೀವತಿ ಚ, ಗಹಿತೇ ಚ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಭತ್ತೋ ಚ ಹೋತಿ, ಜೀವತಿ ಚ, ಗಹಿತೇ ಚ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ, ಆಲಪಿತೋ ಚ ಹೋತಿ, ಜೀವತಿ ಚ, ಗಹಿತೇ ಚ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತೀತಿ ಏವಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಆಲಪಿತಾನಂ ತಿಣ್ಣಮೇಕೇಕಸ್ಸ ತೀಣಿ ತೀಣಿ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಲಕ್ಖಣಾನಿ ಕತ್ವಾ ನವವಿಧಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವಚನತ್ಥೋ, ಪನೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ।

೩೧೦೨. ಸೀಲವಿಪತ್ತಿ, ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ ಚ ಆಚಾರಾಜೀವಸಮ್ಭವಾ ದ್ವೇ ವಿಪತ್ತಿಯೋ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಆಚಾರವಿಪತ್ತಿ, ಆಜೀವವಿಪತ್ತಿ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೧೦೩. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಚತೂಸು ವಿಪತ್ತೀಸು। **ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಾ** ಪಾರಾಜಿಕಾ **ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನೀ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಕಾ ದುವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸೀಲವಿಪತ್ತೀತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೦೪. ಯಾ ಚ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಯಾ ದಸವತ್ಥುಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಯಂ ದುವಿಧಾ ದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕದಿಟ್ಠಿ** ನಾಮ ಉಚ್ಛೇದನ್ತಸಸ್ಸತನ್ತಗಾಹವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ। "ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಾ ದಸವತ್ಥುಕಾ ದಿಟ್ಠಿ।

೩೧೦೫. ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿಕಾ ದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಕಾ **ಯಾ ಪಞ್ಚ** ಆಪತ್ತಿಯೋ, **ಆಚಾರಕುಸಲೇನ** ಭಗವತಾ ಸಾ ಆಚಾರವಿಪತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯದುಕ್ಕಟದುಬ್ಭಾಸಿತಾನಂ ಗಹಣಂ। **ಯಾತಿ** ಪಞ್ಚಾಪತ್ತಿಯೋ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಹುತ್ತಂ। **ಸಾತಿ** ಆಚಾರವಿಪತ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಏಕತ್ತಂ।

೩೧೦೬. **ಕುಹನಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಲಪನಾ ನೇಮಿತ್ತಿಕತಾ ನಿಪ್ಪೇಸಿಕತಾ ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಸನತಾ ಗಹಿತಾ, ಕುಹನಾದೀನಂ ವಿತ್ಥಾರೋ **ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ** (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೬) ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಆಜೀವೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೇತು ಯಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಛಬ್ಬಿಧಾತಿ** ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಸಞ್ಚರಿತ್ತಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತೀನಂ ವಸೇನ ಛಬ್ಬಿಧಾ। **ಪಕಾಸಿತಾ** -

> "ಆಜೀವಹೇತು ಆಜೀವಕಾರಣಾ ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಇಚ್ಛಾಪಕತೋ ಅಸನ್ತಂ ಅಭೂತಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ ಉಲ್ಲಪತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। ಆಜೀವಹೇತು...ಪೇ॰... ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ। ಆಜೀವಹೇತು...ಪೇ॰... 'ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಾ'ತಿ ಭಣತಿ, ಪಟಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಆಜೀವಹೇತು...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖು ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಅಗಿಲಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಆಜೀವಹೇತು...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಅಗಿಲಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸ್ಸ। ಆಜೀವಹೇತು ಆಜೀವಕಾರಣಾ ಸೂಪಂ ವಾ ಓದನಂ ವಾ ಅಗಿಲಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೨೮೭) -

ದೇಸಿತಾ। ಇಮಿನಾ ಆಜೀವವಿಪತ್ತಿ ದೀಪಿತಾ।

೩೧೦೭. **"ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ"**ತಿಆದಿ ಯಥಾಕ್ಕಮೇನ ತೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾನಂ ಸರೂಪದಸ್ಸನಂ। ತತ್ಥ ತಯೋ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಾ ವುತ್ತಾಯೇವ।

೩೧೦೮-೯. "ಯೋ ಸಙ್ಘೇನ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತಾನಂ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ 'ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಭಣಥಾ'ತಿ ತೇಸಞ್ಚ ಇತರೇಸಞ್ಚ ಲದ್ಧಿಂ ಸುತ್ವಾ 'ಇಮೇ ಅಧಮ್ಮವಾದಿನೋ, ಇತರೇ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಅಯಂ ತೇಸಂ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇಸಂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। ಇತರೇಸಮ್ಪಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನಾಗತತ್ತಾ ಕೋಪೇತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫೫) ಆಗತ **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಧಮ್ಮವಾದಿಪಕ್ಖಸ್ಮಿ"**ನ್ತಿಆದಿ।

ಅಧಮ್ಮವಾದಿಪಕ್ಖಸ್ಮಿನ್ತಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇನ ನಿಸ್ಸಾರಿತಾನಂ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಪಕ್ಖಸ್ಮಿಂ। **ನಿಸಿನ್ನೋವಾತಿ** ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಗಣಪೂರಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋವ। **ವಿಚಿನ್ತಯನ್ತಿ** "ಇಮೇ ನು ಖೋ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ, ಉದಾಹು ಏತೇ"ತಿ ವಿವಿಧೇನಾಕಾರೇನ ಚಿನ್ತಯನ್ತೋ। "ಏತೇ ಪನ ಧಮ್ಮವಾದೀ"ತಿ ಮಾನಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಏವಂ **ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪನ ಮಾನಸೇ**। ಅಧಮ್ಮವಾದಿಪಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಏವಂ ಮಾನಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೋ **ಅಯಂ** ಭಿಕ್ಖು। **ಲದ್ಧಿಯಾತಿ** ಏವಂ ಉಪ್ಪಾದಿತಮಾನಸಸಙ್ಖಾತಾಯ ಲದ್ಧಿಯಾ। ತೇಸಂ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ **ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ** ಹೋತೀತಿ ಪಕಾಸಿತೋ।

ತತ್ರಟ್ಠೋ ಪನ ಸೋತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಮ್ಮವಾದಿಪಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಸೋ। ಸದ-ಧಾತುಯಾ ಗತಿನಿವಾರಣತ್ಥತ್ತಾ ತತ್ರ ನಿಸಿನ್ನೋ "ತತ್ರಟ್ಠೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ದ್ವಿನ್ನನ್ತಿ** ಧಮ್ಮವಾದಿಅಧಮ್ಮವಾದಿಪಕ್ಖಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಚತುವಗ್ಗಾದಿಸಙ್ಘೇನ ಕರಣೀಯಕಮ್ಮಂ। **ಕೋಪೇತೀತಿ** ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಅಸಂವಾಸಭಾವಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗಣಪೂರಣತ್ತಾ, ಇತರೇಸಂ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಠತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನುಪಗತತ್ತಾ, ಛನ್ದಸ್ಸ ಚ ಅದಿನ್ನತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। ಯೋ ಪನ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ

ಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಅಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಇಮೇ, ಇತರೇ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ"ತಿ ತೇಸಂ ಮಜ್ಝೇ ಪವಿಸತಿ, ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಇಮೇ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಂ ಕರೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೩೧೧೦. **ಬಹಿಸೀಮಾಗತೋ** ಪಕತತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಸೀಮಾಯ ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ಮತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತಂ ಗಣಪೂರಣಂ ಕತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಕುಪ್ಪತಿ। **ಏವಂ** ಯಥಾವುತ್ತನಿಯಾಮೇನ ತಯೋ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಮಹೇಸಿನಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೧೧. **ಚುತೋತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನೋ ಸಾಸನತೋ ಚುತತ್ತಾ "ಚುತೋ"ತಿ ಗಹಿತೋ। "ಭಿಕ್ಖುನೀ ಏಕಾದಸ ಅಭಬ್ಬಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಇಮೇತಿ** ಭೇದಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸತ್ತರಸ ಜನಾ। **ಅಸಂವಾಸಾತಿ** ನ ಸಂವಸಿತಬ್ಬಾ, ನತ್ಥಿ ವಾ ಏತೇಹಿ ಪಕತತ್ತಾನಂ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಕೋ ಸಂವಾಸೋತಿ **ಅಸಂವಾಸಾ** ನಾಮ ಸಿಯುಂ।

೩೧೧೨. **ಅಸಂವಾಸಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತರಸವಿಧಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಅಸಂವಾಸಸ್ಸ। **ತಥಾ ಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ಚಾತಿ** "ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಸೋ ನೇವ ಕಮ್ಮಪತ್ತೋ, ನಾಪಿ ಛನ್ದಾರಹೋ, ಅಪಿಚ ಕಮ್ಮಾರಹೋ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೮೮) ಏವಂ **ಪರಿವಾರೇ** ವುತ್ತಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ಚ। **ಉಮ್ಮತ್ತಕಾದೀನನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಸಙ್ಘೇ** ತಜ್ಜನೀಯಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇ। **ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋತಿ** ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಾ। **ನ ರೂಹತೀತಿ** ಪಟಿಕ್ಕೋಸಟ್ಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೧೩. **ಸಸಂವಾಸೇಕ...ಪೇ॰... ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ವುತ್ತನಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ವಾ ಲದ್ಧಿಯಾ ವಾ ಅಸಂವಾಸಿಕಭಾವಂ ಅನುಪಗತತ್ತಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸ್ಸ ಸೀಮಾಯ ಅಸಂವಾಸಿಕಭಾವಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸೀಮಾಯ ಠಿತಸ್ಸ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅನಜ್ಝಾಪನ್ನತ್ತಾ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಅನನ್ತರಸ್ಸಪಿ** ಹತ್ಥಪಾಸೇ **ವಚನೇನ** ವಚೀಭೇದಕರಣೇನ **ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ** ಪಟಿಕ್ಕೋಸೋ **ರುಹತಿ** ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ತಿಟ್ಠತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೧೪. **ಛಹಿ ಆಕಾರೇಹೀತಿ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೩೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ಲಜ್ಜಿತಾಯ, ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ, ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತಾಯ, ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾಯ, ಅಕಪ್ಪಿಯೇಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾಯ, ಕಪ್ಪಿಯೇಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾಯಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಛಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ। ಪಞ್ಚ ಸಮಣಕಪ್ಪಾ ಚ ವುತ್ತಾ, ಪಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಿಯೋ ಚ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹಿ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಂ ಸತ್ಥಪರಿಜಿತಂ ನಖಪರಿಜಿತಂ ಅಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಞ್ಞೇವ ಪಞ್ಚಮ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೦) **ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕೇ** ಅನುಞ್ಞಾತಾ **ಪಞ್ಚ ಸಮಣಕಪ್ಪಾ** ನಾಮ। **ಪಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಿಯೋತಿ** ಪರಿವಾರೇ **ಏಕುತ್ತರೇ** "ಪಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಿಯೋ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ನಿದ್ದೇಸೇ "ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಪಠಮಾ ವಿಸುದ್ಧೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ೩೨೫) ನಯೇನ ದಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಸಙ್ಖಾತಾ ಪಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಿಯೋ ಚ "ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥೋ ಪವಾರಣಾ ಸಾಮಗ್ಗಿಉಪೋಸಥೋಯೇವ ಪಞ್ಚಮೋ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೫) ಏವಂ ವುತ್ತಾ ಪಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಿಯೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇಪಞ್ಚವಿಸುದ್ಧಿಯೋ "ದ್ವಿಪಞ್ಚವಿಞ್ಞಾಣಾನೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾ।

೩೧೧೫-೭. ನಿಸ್ಸೇಸೇನ ದೀಯತಿ ಪಞ್ಞಪೀಯತಿ ಏತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತಿ **ನಿದಾನಂ,** ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಠಾನಭೂತಂ ವೇಸಾಲೀಆದಿ। ಪುಂ ವುಚ್ಚತಿ ನಿರಯೋ, ತಂ ಗಲತಿ ಮದ್ದತಿ ನೇರಯಿಕದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವತೀತಿ **ಪುಗ್ಗಲೋ,** ಸತ್ತೋ। ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ತಂಸದಿಸತ್ತಾ, ಭೂತಪುಬ್ಬಗತಿಯಾ ವಾ "ಪುಗ್ಗಲಾ"ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಧ ಪನೇತೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದವೀತಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಇದಾನಿ ಪುಗ್ಗಲನಿದ್ದೇಸಂ ವಕ್ಖತಿ। ವಸತಿ ಏತ್ಥ ಭಗವತೋ ಆಣಾಸಙ್ಖಾತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪವತ್ತತೀತಿ **ವತ್ಥು,** ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಹೇತುಭೂತೋ ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ।

ವಿಧಾನಂ ವಿಭಜನಂ **ವಿಧಿ,** ಪಭೇದೋ। ಪಞ್ಞಾಪೀಯತಿ ಭಗವತೋ ಆಣಾ ಪಕಾರೇನ ಞಾಪೀಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಪಞ್ಞತ್ತಿ,** ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ವಿಧಿ ಪಭೇದೋ "ಪಞ್ಞತ್ತಿವಿಧಿ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ವಿಧಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಅಸಮತ್ಥನಿದ್ದೇಸೋ। ಸಾ ಪನ ಪಞ್ಞತ್ತಿವಿಧಿ ಪಞ್ಞತ್ತಿಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತಿ ಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿ ಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿ ಅಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿ ಏಕತೋಪಞ್ಞತ್ತಿ ಉಭತೋಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ನವವಿಧಾ ಹೋತಿ।

"ವಿಪತ್ತಿ ಆಪತ್ತಿ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ವಿಪಜ್ಜನ್ತಿ ಏತಾಯ ಸೀಲಾದಯೋತಿ **ವಿಪತ್ತಿ**। ಸಾ ಪನ ಸೀಲಆಚಾರದಿಟ್ಠಿಆಜೀವಾನಂ ವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ। ಸಾ ಪನ ಉದ್ದೇಸವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ದಸ್ಸಿತಾವ। ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಏತಾಯ ಅಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಭೂತಾಯ ಭಗವತೋ ಆಣಾವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ **ಆಪತ್ತಿ**। ಸಾ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಾದಿವಸೇನ ಅನೇಕಪ್ಪಭೇದಾ ಆಪತ್ತಿ। **ಅನಾಪತ್ತಿ** ಅಜಾನನಾದಿವಸೇನ ಆಣಾಯ ಅನತಿಕ್ಕಮನಂ। ಸಮುಟ್ಠಾತಿ ಏತೇಹಿ ಆಪತ್ತೀತಿ **ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ,** ಕಾಯಾದಿವಸೇನ ಛಬ್ಬಿಧಾನಿ ಆಪತ್ತಿಕಾರಣಾನಿ। ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಂ ನಯೋ **ಸಮುಟ್ಠಾನನಯೋ,** ತಂ।

ವಜ್ಜಞ್ಚ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಕಿರಿಯಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ಚ ಚಿತ್ತಞ್ಚ ಆಣತ್ತಿ ಚ **ವಜ್ಜಕಮ್ಮಕ್ರಿಯಾಸಞ್ಞಾಚಿತ್ತಾಣತ್ತಿಯೋ,** ತಾಸಂ ವಿಧಿ ತಥಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ। **ವಜ್ಜವಿಧಿ**ನ್ತಿ "ಯಸ್ಸಾ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಅಕುಸಲಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ಲೋಕವಜ್ಜಾ, ಸೇಸಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾ"ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತಂ ವಜ್ಜವಿಧಿಂ। **ಕಮ್ಮವಿಧಿ**ನ್ತಿ "ಸಬ್ಬಾ ಚ ಕಾಯಕಮ್ಮವಚೀಕಮ್ಮತದುಭಯವಸೇನ ತಿವಿಧಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) ದಸ್ಸಿತಂ ಕಮ್ಮವಿಧಿಂ । **ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿ**ನ್ತಿ "ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಕಿರಿಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ಅತ್ಥಿ ಅಕಿರಿಯತೋ, ಅತ್ಥಿ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯತೋ, ಅತ್ಥಿ ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯತೋ ಸಿಯಾ ಅಕಿರಿಯತೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) ನಯೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಕಿರಿಯಾವಿಧಿಂ। **ಸಞ್ಞಾವಿಧಿ**ನ್ತಿ "ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) ನಯೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಸಞ್ಞಾವಿಧಿಂ।

ಚಿತ್ತವಿಧಿನ್ತಿ "ಸಬ್ಬಾಪಿ ಚಿತ್ತವಸೇನ ದುವಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚಿತ್ತಕಾ, ಅಚಿತ್ತಕಾ ಚಾ"ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತಂ ಚಿತ್ತವಿಧಿಂ। **ಆಣತ್ತಿವಿಧಿ**ನ್ತಿ "ಸಾಣತ್ತಿಕಂ ಅನಾಣತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಆಣತ್ತಿವಿಧಿಂ। **ಅಙ್ಗವಿಧಾನ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಆಪತ್ತೀನಂ ವುತ್ತಂ ಅಙ್ಗವಿಧಾನಞ್ಚ। ವೇದನಾತ್ತಿಕಂ, ಕುಸಲತ್ತಿಕಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಂ ಪನ "ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಂ, ದ್ವಿಚಿತ್ತಂ, ತಿಚಿತ್ತಂ, ದುಕ್ಖವೇದನಂ, ದ್ವಿವೇದನಂ, ತಿವೇದನ"ನ್ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ದಸ್ಸಿತಮೇವ।

ಸತ್ತರಸವಿಧಂ ಏತಂ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಿದಾನಾದಿಸತ್ತರಸಪ್ಪಭೇದಂ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣಂ। **ದಸ್ಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ। **ಬುಧೋ** ವಿನಯಕುಸಲೋ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಯಥಾರಹಂ ಯೋಜೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೧೧೮. ಇಮೇಸು ಸತ್ತರಸಸು ಲಕ್ಖಣೇಸು ನಿದಾನಪುಗ್ಗಲೇ ತಾವ ನಿದ್ದಿಸಿತುಮಾಹ "**ನಿದಾನ**"ನ್ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಸತ್ತರಸಸು ಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ನಿದಾನ**ನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರಿತಬ್ಬದಸ್ಸನಂ। "**ಪುರ**"ನ್ತಿ ಇದಂ "ವೇಸಾಲೀ"ತಿಆದಿಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಕ್ಕಭಗ್ಗಾ**ತಿ ಏತೇಹಿ ಜನಪದವಾಚೀಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಠಾನನಿಸ್ಸಿತಾ ನಾಗರಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ತಾನಿ ಚ "ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ, ಭಗ್ಗೇಸು ವಿಹರತಿ ಸುಸುಮಾರಗಿರೇ"ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದನಿದಾನೇ ನಿದಸ್ಸಿತಾನೇವ।

೩೧೧೯. "**ದಸ ವೇಸಾಲಿಯಾ**"ತಿಆದೀನಂ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಉತ್ತರೇ** ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಗಿರಿಬ್ಬಜೇ**ತಿ ರಾಜಗಹನಗರೇ। ತಞ್ಹಿ ಸಮನ್ತಾ ಠಿತೇಹಿ ಇಸಿಗಿಲಿಆದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಬ್ಬತೇಹಿ ವಜಸದಿಸನ್ತಿ "ಗಿರಿಬ್ಬಜ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೩೧೨೧. ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ಸುದಿನ್ನಧನಿಯಾದಯೋ ತೇವೀಸತಿವಿಧಾ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಪುಗ್ಗಲಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೨೨. ಉಭಯಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಆಗತಾ **ತೇ ಸಬ್ಬೇ** ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಪುಗ್ಗಲಾ ಪರಿಪಿಣ್ಡಿತಾ ತಿಂಸ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತ್ಥು**ಆದೀನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಉತ್ತರೇ** ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಇಧ ನ ವುತ್ತೋ। ನನು ಚ ನಿದಾನಪುಗ್ಗಲವಿನಿಚ್ಛಯಮ್ಪಿ ತತ್ಥ ವಕ್ಖತೀತಿ ಸೋ ಇಧ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತೋತಿ? ನಾಯಂ ದೋಸೋ, ಇಮಸ್ಸ ಪಕರಣತ್ತಾ ಇಧಾಪಿ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ವತ್ಥುಆದಿವಿನಿಚ್ಛಯೋಪಿ ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬೋ ಸಿಯಾ, ಸೋ ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತೋತಿ? ಏಕಯೋಗನಿದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ವಚನೇನ ಸೋಪಿ ವುತ್ತೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಏಕದೇಸದಸ್ಸನವಸೇನ ಸಂಖಿತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೩೧೨೩. ಯೋ ಏನಂ ತರುಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಅಸೇಸತೋ ಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ “**ಏನಂ ತರು**”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿದಾನಾದಿಸತ್ತರಸಪ್ಪಕಾರಂ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣಸಮುದಾಯಂ ರೂಪಕೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಿಂ ವಿಸಿಟ್ಠಂ ತರುನ್ತಿ ಆಹ “**ತಿಮೂಲ**”ನ್ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ **ತಿಮೂಲ**ನ್ತಿ ನಿದಾನಪುಗ್ಗಲವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತಾನಿ ತೀಣಿ ಮೂಲಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ತಿಮೂಲಂ। **ನವಪತ್ತ**ನ್ತಿ ನವವಿಧಪಞ್ಞತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ನವಪತ್ತಂ। **ದ್ವಯಙ್ಕುರ**ನ್ತಿ ಲೋಕವಜ್ಜಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ ದ್ವೇ ಅಙ್ಕುರಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ದ್ವಯಙ್ಕುರಂ। “ದ್ವಿಅಙ್ಕುರ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಇ-ಕಾರಸ್ಸ ಅಯಾದೇಸಂ ಕತ್ವಾ “ದ್ವಯಙ್ಕುರ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸತ್ತಫಲ**ನ್ತಿ ಆಣತ್ತಿಆಪತ್ತಿಅನಾಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಸಞ್ಞಾವೇದನಾಕುಸಲತ್ತಿಕಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಸತ್ತ ಫಲಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸತ್ತಫಲಂ। **ಛಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಛಸಮುಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಛಪುಪ್ಫಂ। **ದ್ವಿಪ್ಪಭವ**ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾ ದ್ವೇ ಪಭವಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ದ್ವಿಪ್ಪಭವಂ। **ದ್ವಿಸಾಖ**ನ್ತಿ ಕಿರಿಯಅಙ್ಗಸಙ್ಖಾತಾ ದ್ವೇ ಸಾಖಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ದ್ವಿಸಾಖಂ। **ಏನಂ ತರುಂ ಯೋ ಜಾನಾತೀ**ತಿ ಯೋ ವುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ವುತ್ತಸರೂಪಸಾಧಾರಣಸತ್ತರಸಲಕ್ಖಣರಾಸಿವಿನಿಚ್ಛಯಸಙ್ಖಾತತರುಂ ಜಾನಾತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಪಞ್ಞತ್ತಿ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಂ। **ಅಸೇಸತೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ।

೩೧೨೪. **ಇತಿ** ಏವಂ ಮಧುರಪದತ್ಥಂ ಅನಾಕುಲಂ **ಪರಮಂ** ಉತ್ತಮಂ ಇಮಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಯೋ **ಪಠತಿ** ವಾಚುಗ್ಗತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪರಿಯಾಪುಣಾತಿ, ಗರುಸನ್ತಿಕೇ ಸಾಧುಕಂ **ಸುಣಾತಿ, ಪರಿಪುಚ್ಛತೇ ಚ** ಅತ್ಥಂ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ಚ, **ಸೋ** ಭಿಕ್ಖು ವಿನಯ **ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಉಪಾಲಿಸಮೋ ಭವತಿ** ವಿನಯಧರಾನಂ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇನ ಉಪಾಲಿಮಹಾಥೇರೇನ ಸದಿಸೋ ಭವತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನಿಯಾ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾಯ

ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅಧಿಕರಣಪಚ್ಚಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೧೮೫. **ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಮ್ಹಾತಿ** "ಅಧಮ್ಮಂ 'ಧಮ್ಮೋ'ತಿ ದೀಪೇತೀ"ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಾ ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥುನಿಸ್ಸಿತಾ ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಮ್ಹಾ।

೧೮೬. ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಓಮಸತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೭. **ಅನುವಾದಾಧಿಕರಣಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಚೋದನಾಪರನಾಮಧೇಯ್ಯಂ ಅನುವಾದಾಧಿಕರಣಮೇವ ಪಚ್ಚಯೋ, ತಸ್ಮಾ, ಅನುವಾದನಾಧಿಕರಣಹೇತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೯. **"ತಥಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಮೂಲಕತ್ತಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

೧೯೦. **ಆಪತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಪಚ್ಚಯಾ।

೧೯೩. **ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಅಪಲೋಕನಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಹೇತು।

೧೯೪. **ಅಚ್ಚಜನ್ತೀವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಿಂ ಅಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೀ ಏವ।

೧೯೭. **ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ** ಪರಿಚ್ಚಜನತ್ಥಾಯ ಕತಾಯ **ಯಾವತತಿಯಕಂ ಸಮನುಭಾಸನಾಯ** ತಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಅಚ್ಚಜನ್ತಿಯಾ **ತಸ್ಸಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚ **ಅಚ್ಚಜತೋ** ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಅಧಿಕರಣಪಚ್ಚಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಖನ್ಧಕಪುಚ್ಛಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೩೦೦. **ಸೇಸೇಸೂತಿ** ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಪರಿದೀಪಕೇಸು ಸಬ್ಬಪದೇಸು।

೩೦೧. "ನಸ್ಸನ್ತು ಏತೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಪುರಕ್ಖಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, ಭೇದಪುರೇಕ್ಖಕಸ್ಸ, ಭೇದಪುರೇಕ್ಖಕಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೩. **ಸೇಸೇಸೂತಿ** ಅವಸೇಸೇಸು ಅಸಂವಾಸಕಾದಿದೀಪಕೇಸು ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪದೇಸು।

೩೦೪. **ಏಕಾವ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ** ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗಮನಾದಿಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿತೋ ಏಕಾವ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ವುತ್ತಾ।

೩೦೫. **ಉಪೋಸಥಸಮಾ ಮತಾತಿ** ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತಸದಿಸಾ ಜಾತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಮತಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ।

೩೦೬. **ಚಮ್ಮೇತಿ** ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ। ವಚ್ಛತರಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ಮಾರೇನ್ತಾನಂ** ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಚ್ಛತರಿ**ನ್ತಿ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನಂ ತರುಣಗಾವಿಂ। ಸಾ ಹಿ ವಚ್ಛಕಭಾವಂ ತರಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತತ್ತಾ **"ವಚ್ಛತರೀ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೩೦೭. **ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛುಪನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಗಾವೀನಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಬಹಿ ಛುಪನ್ತಸ್ಸ। **ಸೇಸೇಸೂತಿ** ಗಾವೀನಂ ವಿಸಾಣಾದೀಸು ಗಹಣೇ, ಪಿಟ್ಠಿಅಭಿರುಹಣೇ ಚ। ಯಥಾಹ "ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಚಿರವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ಗಾವೀನಂ ತರನ್ತೀನಂ ವಿಸಾಣೇಸುಪಿ ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೨)।

೩೦೮. **ತತ್ಥ** ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲೇತಿ** ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾನಂ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತೇ ಪದೇಸೇ। ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮುದೀರಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಾಧಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲೇ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಕಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೯)। ಏತ್ಥ ಚ **"ಸಾಮನ್ತಾ ದ್ವಙ್ಗುಲೇ"**ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ಪನ ಸಮ್ಬಾಧೇಯೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ।

"ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿಮನ್ತಿತೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಯಥಾಧಮ್ಮೋ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **"ಭೋಜ್ಜಯಾಗೂಸು ಪಾಚಿತ್ತೀ"**ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಭೋಜ್ಜಯಾಗು** ನಾಮ ಬಹಲಯಾಗು। "ಪಿಣ್ಡಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಾತಬ್ಬಯಾಗೂ"ತಿ **ಗಣ್ಠಿಪದೇ** ವುತ್ತಂ। **ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ** ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ। **ಸೇಸೇಸೂತಿ** ಅನ್ತೋವುತ್ಥಅನ್ತೋಪಕ್ಕಸಯಂಪಕ್ಕಪರಿಭೋಗಾದೀಸು। ಯಥಾಹ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪)।

೩೧೦. **ಚೀವರಸಂಯುತ್ತೇತಿ** ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

೩೧೩. **ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇ ಚ ಕೋಸಮ್ಬೇತಿ** ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಚೇವ ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಚ। **"ಕಮ್ಮಸ್ಮಿ"**ನ್ತಿಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೩೧೭. **ರೋಮನ್ಥೇತಿ** ಭುತ್ತಸ್ಸ ಲಹುಂ ಪಾಕತ್ಥಾಯ ಕುಚ್ಛಿಗತಂ ಮುಖಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಣ್ಹಕರಣವಸೇನ ಅನುಚಾಲನೇ।

೩೧೮. **ಸೇನಾಸನಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಗರುನೋತಿ** ಗರುಭಣ್ಡಸ್ಸ।

೩೨೦. **ಸಙ್ಘಭೇದೇ**ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

೩೨೧. **ಭೇದಾನುವತ್ತಕಾನ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಾನುವತ್ತಕಾನಂ। **ಗಣಭೋಗೇ**ತಿ ಗಣಭೋಜನೇ।

೩೨೨. **ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬವತ್ತೇಸು ಅನಾದರಿಯೇನ ಹೋತೀತಿ ಸೇಸೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಖನ್ಧಕಪುಚ್ಛಾಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೩೧೫-೭. ಮಹೇಸಿನಾ ದ್ವೀಸು ವಿಭಙ್ಗೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ **ಯಾನಿ ಪಾರಾಜಿಕಾದೀನಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಉಪೋಸಥೇ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, **ತೇಸಂ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಟವತ್ಥಾಯ ಇತೋ ಪರಂ ಪವಕ್ಖಾಮಿ, ತಂ ಸಮಾಹಿತಾ ಸುಣಾಥಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೭. ಕಾಯೋ ಚ ವಾಚಾ ಚ ಕಾಯವಾಚಾ ಚಾತಿ ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ ಯಾನಿ ತೀಣಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ, ತಾನೇವ ಚಿತ್ತೇನ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜಿತಾನಿ ಸಚಿತ್ತಕಾನಿ **ತೀಣಿ** ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಏವಮೇವ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಪುರಿಮಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸೇನ **ಏಕಙ್ಗಿಕಂ,** ತತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾನಂ ವಸೇನ **ದ್ವಙ್ಗಿಕಂ,** ಛಟ್ಠಸ್ಸ ವಸೇನ **ತಿವಙ್ಗಿಕಞ್ಚಾ**ತಿ ಏವಂ ಛಧಾ ಸಮುಟ್ಠಾನವಿಧಿಂ ವದನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಾಯೋ, ವಾಚಾತಿ ಏಕಙ್ಗಿಕಂ ದ್ವಯಂ, ಕಾಯವಾಚಾ , ಕಾಯಚಿತ್ತಂ, ವಾಚಾಚಿತ್ತನ್ತಿ ದುವಙ್ಗಿಕತ್ತಯಂ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತನ್ತಿ ಅಙ್ಗಭೇದೇನ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ಅವಯವಭೇದೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಭೇದವಿಧಿಂ ಛಪ್ಪಕಾರಂ ವದನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೮. **ತೇಸು** ಛಸು ಸಮುಟ್ಠಾನೇಸು ಏಕೇನ ವಾ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಚತೂಹಿ ವಾ ಛಹಿ ವಾ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ **ನಾನಾ** ಆಪತ್ತಿಯೋ ಜಾಯರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೧೯. **ತತ್ಥ** ತಾಸು ನಾನಾಪತ್ತೀಸು। ಪಞ್ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಪಞ್ಚಸಮುಟ್ಠಾನಾ,** ಏವರೂಪಾ ಕಾಚಿ ಆಪತ್ತಿ ನ ವಿಜ್ಜತಿ। ಏಕಮೇಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಯಾಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಪಚ್ಛಿಮೇಹೇವ ತೀಹಿಪೀ**ತಿ ಸಚಿತ್ತಕೇಹೇವ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ, ಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಹೋತಿ, ಸಾ ಸಚಿತ್ತಕಾನಂ ತಿಣ್ಣಮಞ್ಞತರೇನ **ಹೋತೀ**ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೨೦-೧. **ತತಿಯಚ್ಛಟ್ಠತೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ। **ಚತುತ್ಥಚ್ಛಟ್ಠತೋ ಚೇವಾ**ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ। **ಪಞ್ಚಮಚ್ಛಟ್ಠತೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ। "ಕಾಯತೋ ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ಪಠಮಂ ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ, "ವಾಚತೋ ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ದುತಿಯಂ, "ಕಾಯವಾಚತೋ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ತತಿಯಂ, "ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ಚತುತ್ಥಂ, "ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ಪಞ್ಚಮಂ ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಧಾ ಏವ ಠಿತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ **ಏಸಾ** ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಾನಾಪತ್ತಿ **ಜಾಯತೇ** ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। **ನ ಅಞ್ಞತೋ**ತಿ ಕಾಯತೋ ವಾಚತೋತಿ ಏಕಂ, ವಾಚತೋ ಕಾಯವಾಚತೋತಿ ಏಕನ್ತಿ ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತಕ್ಕಮವಿಪರಿಯಾಯೇನ ಯೋಜಿತೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ನ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ।

೩೨೨. **ಪಠಮೇಹಿ ಚ ತೀಹೀ**ತಿ "ಕಾಯತೋ, ವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ"ತಿ ಪಠಮಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ। **ಪಚ್ಛಿಮೇಹಿ ಚಾ**ತಿ "ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ಏವಂ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತೇಹಿ ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ। **ನ ಅಞ್ಞತೋ**ತಿ "ಕಾಯತೋ, ವಾಚತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸತೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ನ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ।

೩೨೩-೪. **ಪಠಮಾ ತತಿಯಾ ಚೇವ, ಚತುತ್ಥಚ್ಛಟ್ಠತೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ಕಾಯತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋತಿ ಏತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಚೇವ। **ದುತಿಯಾ…ಪೇ॰… ಛಟ್ಠತೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋತಿ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಚಾತಿ ಚತುಸಮುಟ್ಠಾನೇನಾಪತ್ತಿ।

ಸಾ ಏವಂ ದ್ವಿಧಾ ಠಿತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಜಾಯತೇ। **ನ ಪನಞ್ಞತೋ**ತಿ "ಕಾಯತೋ, ವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ವಿಪಲ್ಲಾಸನಯೇನ ಯೋಜಿತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ನ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಛ

ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಛಸಮುಟ್ಠಾನಾ**। ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ ತೀಹಿ, ಅಚಿತ್ತಕೇಹಿ ತೀಹೀತಿ ಛಹಿ ಏವ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾತೀತಿ। ಪಕಾರನ್ತರಾಭಾವಾ ಇಧ "ನ ಅಞ್ಞತೋ"ತಿ ನ ವುತ್ತಂ।

ಆಹ ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೋ ಮಾತಿಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ।

೩೩೫. ಸಮುಟ್ಠಾತಿ ಏತಸ್ಮಾತಿ **ಸಮುಟ್ಠಾನಂ,** ಕಾಯಾದಿ ಛಬ್ಬಿಧಂ, ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಾರಣಂ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ**। ಪಕಾರನ್ತರಾಭಾವಾ **ತಿಧಾ**। ಕಥಂ? ಸಚಿತ್ತಕಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಂ ವಸೇನ ತಿವಿಧಾ। ದ್ವೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ **ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಿತಾ,** ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಾನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಚಧಾತಿ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪಞ್ಚಪ್ಪಕಾರಾ। ತೀಣಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ,** ಚತ್ತಾರಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಚತುರುಟ್ಠಾನಾ,** ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಚ ಚತುರುಟ್ಠಾನಾ ಚ **ತಿಚತುರುಟ್ಠಾನಾತಿ** ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸೋ, ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ ದ್ವಿಧಾ ವಿಭತ್ತಾ, ಚತುಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಚ ದ್ವಿಧಾ ಏವ ವಿಭತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಛಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ **ಛಸಮುಟ್ಠಿತಾ,** ಛಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಧಾತಿ** ಪಕಾರನ್ತರಾಭಾವಾ ಏಕಧಾವ ಠಿತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೩೬. ಸಬ್ಬಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಮುಟ್ಠಾನವಿಸೇಸತೋ ಏವಂ ತೇರಸಧಾ ಠಿತಾನಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಭೇದಾನಂ ನಾನತ್ತತೋ ತೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಾನಂ ಪಠಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಸೀಸಭೂತಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ವಸೇನ **ತೇರಸೇವ ನಾಮಾನಿ ಲಭನ್ತಿ,** ತಾನಿ ಇತೋ ಪರಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೩೭. ಪಠಮನ್ತಿಮವತ್ಥುಞ್ಚಾತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ದುತಿಯನ್ತಿ** ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಸಞ್ಚರಿತ್ತಕನ್ತಿ** ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಸಮನುಭಾಸನನ್ತಿ** ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನಂ। "ಕಥಿನಂ ಏಳಕಲೋಮಕ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಸಮುಟ್ಠಾನಞ್ಚ।

೩೩೮. ಪದಸೋಧಮ್ಮನ್ತಿ ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಅದ್ಧಾನಂ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥನ್ತಿ** ಅದ್ಧಾನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ದೇಸನಾತಿ** ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಭೂತಾರೋಚನಕನ್ತಿ** ಭೂತಾರೋಚನಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನನ್ತಿ** ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಸಮುಟ್ಠಾನಂ।

೩೩೯. ಅನನುಞ್ಞಾತಕಞ್ಚಾತಿ ಅನನುಞ್ಞಾತಕಸಮುಟ್ಠಾನಞ್ಚಾತಿ ಏತಾನಿ ತೇರಸ ತೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಾನಂ ತೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಪಠಮಂ ಪಠಮಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಸಮುಟ್ಠಾನಾನಂ ಇತರೇಸಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಭಾವತೋ **"ಸೀಸಾನೀ"**ತಿ ವುತ್ತಾನಿ। ಯಥಾಹ **ಪರಿವಾರಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನೀ"ತಿಆದಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೮)। **ತೇರಸೇತೇ ಸಮುಟ್ಠಾನನಯಾತಿ** ಏತೇ ಸೀಸವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಾ ತೇರಸ ಸಮುಟ್ಠಾನನಯಾ। **ವಿಞ್ಞೂಹಿ** ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಾದೀಹಿ।

೩೪೦. ತತ್ಥ ತೇರಸಸು ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೇಸು। **ಯಾತಿ** ಯಾ ಪನ ಆಪತ್ತಿ। **ಆದಿಪಾರಾಜಿಕುಟ್ಠಾನಾತಿ** ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ।

೩೪೧. ಅದಿನ್ನಾದಾನ-ಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬಕೋ ಪಠಮೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ತಂಸಮುಟ್ಠಾನಾಪತ್ತಿಯಾತಿ **ಅದಿನ್ನಾದಾನಪುಬ್ಬಕಾ,** ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೪೨. ಜಾತಾತಿ ಏಕಂಸೇನ।

೩೪೩. ಅಯಂ ಸಮುಟ್ಠಾನವಸೇನ "ಸಮನುಭಾಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನಾ"ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೪೪. ಕಥಿನ-ಸದ್ದೋ ಉಪಪದೋ ಯಸ್ಸಾ ತಂಸಮುಟ್ಠಾನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಾ **ಕಥಿನುಪಪದಾ,** ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ **ಮತಾ** ಞಾತಾ, ಅಯಂ ಸಮುಟ್ಠಾನವಸೇನ "ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಾ"ತಿ ಞಾತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೫. ಏಳಕಲೋಮ-ಸದ್ದೋ ಆದಿ ಯಸ್ಸಾ ತಂಸಮುಟ್ಠಾನಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಾ **ಏಳಕಲೋಮಾದಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೯. **ಏತ್ಥ** ಸಮುಟ್ಠಾನೇಸು।

೩೫೦. ಭೂತಾರೋಚನ-ಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ತಂಸಮುಟ್ಠಾನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾತಿ **ಭೂತಾರೋಚನಪುಬ್ಬಕಾ,** ಭೂತಾರೋಚನಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೧. ಸಮುಟ್ಠಾನಂ **ಸಮುಟ್ಠಿತಂ,** ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಂ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಸಮುಟ್ಠಿತಾ,** ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೩. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇರಸಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೇಸು, **"ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಸಚಿತ್ತಕ"**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಪಠಮ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪಠಮಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ದುತಿಯಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಚತುತ್ಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ನವಮಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ದಸಮಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ದ್ವಾದಸಮಂ ಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಸಮುಟ್ಠಾನಂ।

೩೫೪. **ಸಮುಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೇ। **ಸದಿಸಾ**ತಿ ತೇನ ತೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ದಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ದಿಸ್ಸನ್ತೇ, ದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ **ಇಧ ದಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ಇಧ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇ ಏತೇಸು ತೇರಸಸಮುಟ್ಠಾನೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಸದಿಸಾನಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ತಾನಿ ಸರೂಪತೋ ನಿದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸುಕ್ಕಞ್ಚಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸುಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ಏಸ ನಯೋ **"ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋ"**ತಿಆದೀಸುಪಿ। ಯದೇತ್ಥ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ, ತಂ ವಕ್ಖಾಮ।

೩೫೫. **ಪುಬ್ಬುಪಪರಿಪಾಕೋ ಚಾ**ತಿ "ಜಾನಂ ಪುಬ್ಬುಪಗತಂ ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೦) ಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ "ಭಿಕ್ಖುನಿಪರಿಪಾಚಿತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೯೨, ೧೯೪) ಪಿಣ್ಡಪಾತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ರಹೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಸಹಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಹೋ ನಿಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಭೋಜನೇ, ರಹೋ ದ್ವೇ ಚಾ**ತಿ ಸಭೋಜನೇ ಕುಲೇ ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ದ್ವೇ ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಅಙ್ಗುಲೀ ಉದಕೇ ಹಸ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಞ್ಚ ಉದಕಹಸಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೫೬. **ಪಹಾರೇ ಉಗ್ಗಿರೇ ಚೇವಾ**ತಿ ಪಹಾರದಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ತಲಸತ್ತಿಉಗ್ಗಿರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತೇಪಞ್ಞಾಸಾ ಚ ಸೇಖಿಯಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿಸೇಖಿಯಾಸು ವಕ್ಖಮಾನಾನಿ ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾದೀನಿ ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ದಸ, ಛತ್ತಪಾಣಿಆದೀನಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಏಕಾದಸ, ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ , ಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ ಬಾವೀಸತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಪರಿಮಣ್ಡಲನಿವಾಸನಾದೀನಿ ಇತರಾನಿ ತೇಪಞ್ಞಾಸ ಸೇಖಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಅಧಕ್ಖಕುಬ್ಭಜಾಣುಞ್ಚಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅಧಕ್ಖಕಉಬ್ಭಜಾಣುಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗಾಮನ್ತರಮವಸ್ಸುತಾ**ತಿ ಗಾಮನ್ತರಗಮನಂ, ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಖಾದನೀಯಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೫೭-೮. ತಲಮಟ್ಠದಸುದ್ಧಿ ಚಾತಿ ತಲಘಾತಂ, ಜತುಮಟ್ಠಂ, ಉದಕಸುದ್ಧಿಕಾದಿಯನಙ್ಗಂ। **ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾತಿ** “ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ... ಪೇ॰... ಛಪ್ಪಞ್ಚಯೋಜನಾನೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೪) ಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಓವಾದಾಯ ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ** ಓವಾದಾಯ ಅಗಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ನಾನುಬನ್ಧೇ ಪವತ್ತಿನಿನ್ತಿ** “ವುಟ್ಠಾಪಿತಂ ಪವತ್ತಿನಿಂ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ನಾನುಬನ್ಧೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೧೨) ಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಾತಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಇಮೇ **ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ** ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಿತಾ ಮೇಥುನೇನ ಸಮಾ ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಮತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಪಾಳಿಯಂ** “ಛಸತ್ತತೀ”ತಿ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಹ ದಸ್ಸಿತೋ। ಇಧ ಪನ ತಂ ವಿನಾ ತಂಸದಿಸಾನಮೇವ ಗಣನಾ ದಸ್ಸಿತಾ। ತೇನೇವ ಪಠಮಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ ಪಾಳಿಯಂ ಗಣನಾಯಪಿ ದಸ್ಸಿತಂ, ಇಧೇವ ನ ದಸ್ಸಿತಂ। ಉಪರಿ ಕತ್ಥಚಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಸ್ಸ ದಸ್ಸನಂ ಪನೇತ್ಥ ವಕ್ಖಮಾನಾನಂ ತಂಸದಿಸಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ, ಗಣನಾಯ ವಕ್ಖಮಾನಾಯ ಅನ್ತೋಗಧಭಾವದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ತೇನೇವ ತತ್ಥಪಿ ತಂ ವಿನಾ ಗಣನಂ ವಕ್ಖತಿ।

ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೫೯. ವಿಗ್ಗಹನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಉತ್ತರಿ ಚೇವಾತಿ** ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ದುಟ್ಠುಲ್ಲನ್ತಿ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಅತ್ತಕಾಮತಾತಿ** ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ದುಟ್ಠದೋಸಾ ದುವೇ ಚೇವಾತಿ** ದ್ವೇ ದುಟ್ಠದೋಸಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ದುತಿಯಾನಿಯತೋಪಿ ಚಾತಿ** ದುತಿಯಅನಿಯತಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ।

೩೬೦. ಅಚ್ಛಿನ್ದನಙ್ಗಾತಿ ಸಾಮಂ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಙ್ಗಂ। **ಪರಿಣಾಮೋತಿ** ಸಙ್ಘಿಕಲಾಭಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮನಙ್ಗಂ। **ಮುಸಾಓಮಸಪೇಸುಣಾತಿ** ಮುಸಾವಾದೋ ಚ ಓಮಸವಾದೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುಪೇಸುಞ್ಞಙ್ಗಂ। **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾರೋಚನಞ್ಚೇವಾತಿ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಪತ್ತಿಆರೋಚನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಪಥವೀಖಣನಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** ಪಥವೀಖಣನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ।

೩೬೧. ಭೂತಗಾಮಞ್ಚ ವಾದೋ ಚಾತಿ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ಅಞ್ಞವಾದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಉಜ್ಝಾಪನಕಮೇವ ಚಾತಿ** ಉಜ್ಝಾಪನಕಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ನಿಕ್ಕಡ್ಢೋ ಸಿಞ್ಚನಞ್ಚೇವಾತಿ** ವಿಹಾರತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನಙ್ಗಂ ಉದಕೇ ತಿಣಾದಿಸಿಞ್ಚನಙ್ಗಂ। **ಆಮಿಸಹೇತು ಚಾತಿ** ಆಮಿಸಹೇತು ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ।

೩೬೨. ಭುತ್ತಾವಿನ್ತಿ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಅನತಿರಿತ್ತೇನ ಖಾದನೀಯಾದಿನಾ ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಏಹನಾದರಿನ್ತಿ** “ಏಹಾವುಸೋ, ಗಾಮಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೭೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ ಅನಾದರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಭಿಂಸಾಪನಮೇವ ಚಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಂಸನಕಙ್ಗಂ। **ಅಪನಿಧೇಯ್ಯಾತಿ** ಪತ್ತಾದಿಅಪನಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣನ್ತಿ** ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾವೋರೋಪನಙ್ಗಂ। **ಸಪ್ಪಾಣಕಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಉದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ।

೩೬೩. ಉಕ್ಕೋಟನಙ್ಗಾತಿ ಪುನಕಮ್ಮಾಯ ಉಕ್ಕೋಟನಙ್ಗಂ। **ಊನೋತಿ** ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಸಂವಾಸೋತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ನಾಸನೇ ಚಾತಿ** ನಾಸಿತಕಸಾಮಣೇರಸಮ್ಭೋಗಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಸಹಧಮ್ಮಿಕನ್ತಿ** ಸಹಧಮ್ಮಿಕಂ ವುಚ್ಚಮಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ವಿಲೇಖಾ ಚಾತಿ** “ವಿಲೇಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೩೯) ಆಗತಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಮೋಹನಾತಿ** ಮೋಹನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಅಮೂಲಕೇನ ಚಾತಿ** ಅಮೂಲಕೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ಅನುದ್ಧಂಸನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ।

೩೬೪. ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಖೀಯನಂ ದತ್ವಾತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಉಪ್ಪಾದನಙ್ಗಂ ಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಛನ್ದಂ ದತ್ವಾ ಖೀಯನಙ್ಗಂ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಖೀಯನಙ್ಗಂ। **ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ ಪುಗ್ಗಲೇತಿ** ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ। **ಕಿಂ ತೇ, ಅಕಾಲಂ, ಅಚ್ಛಿನ್ದೇತಿ** “ಕಿಂ ತೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಏಸೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೫) ಆಗತಸಿಕ್ಖಾಪದಙ್ಗಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ

“ಕಾಲಚೀವರ”ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭಾಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚೀವರಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದುಗ್ಗಹನಿರಯೇನ ಚಾ**ತಿ ದುಗ್ಗಹಿತೇನ ದುಪಧಾರಿತೇನ ಪರಂ ಉಜ್ಝಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ನಿರಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ಅಭಿಸಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೬೫. ಗಣಸ್ಸ ಚಾತಿ “ಗಣಸ್ಸ ಚೀವರಲಾಭಂ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೦೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವಿಭಙ್ಗಞ್ಚಾ**ತಿ “ಧಮ್ಮಿಕಂ ಚೀವರವಿಭಙ್ಗಂ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧೨) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದುಬ್ಬಲಾಸಾ ತಥೇವ ಚಾ**ತಿ “ದುಬ್ಬಲಚೀವರಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಚೀವರಕಾಲಸಮಯಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಧಮ್ಮಿಕಂ ಕಥಿನುದ್ಧಾರ**ನ್ತಿ “ಧಮ್ಮಿಕಂ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೨೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾಫಾಸುಮೇವ ಚಾ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಫಾಸುಂ ಕರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೪೨) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೬೬. ಸಯಂ ಉಪಸ್ಸಯಂ ದತ್ವಾತಿ “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಉಪಸ್ಸಯಂ ದತ್ವಾ ಕುಪಿತಾ ಅನತ್ತಮನಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೫೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯ ಚಾ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯ ವಾ ಪರಿಭಾಸೇಯ್ಯ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೨೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಚಣ್ಡಿಕಾ**ತಿ “ಚಣ್ಡೀಕತಾ ಗಣಂ ಪರಿಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೩೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಕುಲಮಚ್ಛರಿನೀ ಅಸ್ಸಾ**ತಿ “ಕುಲಮಚ್ಛರಿನೀ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೪೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗಬ್ಭಿನಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ ಚಾ**ತಿ “ಗಬ್ಭಿನಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೬೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೬೭. ಪಾಯನ್ತಿನ್ತಿ “ಪಾಯನ್ತಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೭೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದ್ವೇ ಚ ವಸ್ಸಾನೀ**ತಿ “ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೮೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಙ್ಘೇನಾಸಮ್ಮತ**ನ್ತಿ “ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಅಸಮ್ಮತಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೮೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಿಸ್ಸೋ ಗಿಹಿಗತಾ ವುತ್ತಾ**ತಿ “ಊನದ್ವಾದಸವಸ್ಸಂ ಗಿಹಿಗತಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೯೧), ಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವಾದಸವಸ್ಸಂ ಗಿಹಿಗತಂ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೯೭), ದ್ವೇವಸ್ಸಾನಿ ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಂ ಸಙ್ಘೇನ ಅಸಮ್ಮತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೦೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ತಿಸ್ಸೋಯೇವ ಕುಮಾರಿಕಾ**ತಿ “ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಕುಮಾರಿಭೂತ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೧೦) ನಯೇನ ವುತ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ಚ।

೩೬೮. ಊನದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ ದ್ವೇತಿ “ಊನದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೩೭), ಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವಾದಸವಸ್ಸಾ ಸಙ್ಘೇನ ಅಸಮ್ಮತಾ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೪೨) ವುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಅಲಂ ತಾವ ತೇ**ತಿ “ಅಲಂ ತಾವ ತೇ, ಅಯ್ಯೇ, ವುಟ್ಠಾಪಿತೇನಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೪೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸೋಕಾವಸ್ಸಾ**ತಿ “ಚಣ್ಡಿಂ ಸೋಕಾವಾಸಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೫೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಾರಿವಾಸಿಕಛನ್ದದಾನತೋ**ತಿ “ಪಾರಿವಾಸಿಕಛನ್ದದಾನೇನ ಸಿಕ್ಖಮಾನಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೬೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೬೯. ಅನುವಸ್ಸಂ ದುವೇ ಚಾತಿ “ಅನುವಸ್ಸಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭೧), ಏಕಂ ವಸ್ಸಂ ದ್ವೇ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚಾತಿ **ಏಕೂನಸತ್ತತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ಅದಿನ್ನಾದಾನತುಲ್ಯತ್ತಾ**ತಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇನ ಸಮಾನಸಮುಟ್ಠಾನತ್ತಾ। **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಿಕಾ ಕತಾ**ತಿ ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾ।

ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೭೦. ಸಞ್ಚರಿಕುಟಿಮಹಲ್ಲಕನ್ತಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ, ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾಯ ಕುಟಿಕರಣಂ, ಮಹಲ್ಲಕವಿಹಾರಕರಣಞ್ಚ। **ಧೋವಾಪನಞ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪುರಾಣಚೀವರಧೋವಾಪನಞ್ಚ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ। **ಚೀವರಸ್ಸ ಚ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ**ನ್ತಿ

ಅಞ್ಞಾತಕಂ ಗಹಪತಿಂ ವಾ ಗಹಪತಾನಿಂ ವಾ ಚೀವರವಿಞ್ಞಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗಹಣಞ್ಚ ತದುತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ತದುತ್ತರಿಸಾದಿಯನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೭೧. **ಉಪಕ್ಖಟದ್ವಯಞ್ಚೇವಾ**ತಿ “ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಉಪಕ್ಖಟಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೮) ಆಗತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ। **ತಥಾ ದೂತೇನ ಚೀವರ**ನ್ತಿ ದೂತೇನಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಪಹಿತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಕೋಸಿಯ**ನ್ತಿ ಕೋಸಿಯಮಿಸ್ಸಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸುದ್ಧಕಾಳಾನ**ನ್ತಿ “ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನ”ನ್ತಿಆದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೮)। **ದ್ವೇ ಭಾಗಾದಾನಮೇವ ಚಾ**ತಿ “ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಆದಾತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೫೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೭೨. **ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪುರಾಣಸ್ಸಾ**ತಿ “ಪುರಾಣಸನ್ಥತಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೬೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಲೋಮಧೋವಾಪನಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ಏಳಕಲೋಮಧೋವಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ**ತಿ ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಉಭೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರಕಾ**ತಿ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಕಯವಿಕ್ಕಯಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ।

೩೭೩. **ಊನಬನ್ಧನಪತ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವಸ್ಸಸಾಟಿಕಸುತ್ತಕ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ಸುತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಚೀವರಕಾರಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವಿಕಪ್ಪಾಪಜ್ಜನ**ನ್ತಿ ತನ್ತವಾಯೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚೀವರೇ ವಿಕಪ್ಪಾಪಜ್ಜನಞ್ಚ। **ಯಾವ ದ್ವಾರದಾನಞ್ಚ ಸಿಬ್ಬನ**ನ್ತಿ “ಯಾವ ದ್ವಾರಕೋಸಾ ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ “ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಂ ದದೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೧೭೧), ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೭೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ।

೩೭೪. **ಪೂವೇಹೀ**ತಿ ಪೂವೇಹಿ ವಾ ಮನ್ಥೇಹಿ ವಾ ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಚ್ಚಯೋ**ತಿ ಚತುಮಾಸಪಚ್ಚಯಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಜೋತೀ**ತಿ ಜೋತಿಯಾ ಸಮಾದಹನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ರತನ**ನ್ತಿ ರತನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸೂಚಿ...ಪೇ॰... ಸುಗತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಸೂಚಿಘರಸಿಕ್ಖಾಪದಾದೀನಿ ಸತ್ತ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ।

೩೭೫. **ಅಞ್ಞವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾ ಚಾ**ತಿ “ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೪೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪನಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ “ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೪೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಙ್ಘಿಕೇನ ದುವೇ ವುತ್ತಾ**ತಿ “ಸಙ್ಘಿಕೇನ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೭೫೯), ಸಙ್ಘಿಕೇನ ಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೬೪) ವುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ದ್ವೇ ಮಹಾಜನಿಕೇನಾ**ತಿ “ಮಹಾಜನಿಕೇನ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೭೬೯), ಮಹಾಜನಿಕೇನ ಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೭೪) ವುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ।

೩೭೬. **ತಥಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇನೇಕ**ನ್ತಿ “ಪುಗ್ಗಲಿಕೇನ ಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನ ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೭೯) ವುತ್ತಮೇಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗರುಪಾವುರಣ**ನ್ತಿ ಗರುಪಾವುರಣಚೇತಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಲಹು**ನ್ತಿ ಲಹುಪಾವುರಣಚೇತಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। “ವಿಘಾಸಾ ಉದಸಾಟಿ ಚಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ದ್ವೇ ವಿಘಾಸಾ**ತಿ “ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ ಸಙ್ಕಾರಂ ವಾ ವಿಘಾಸಂ ವಾ ತಿರೋಕುಟ್ಟೇ ವಾ ತಿರೋಪಾಕಾರೇ ವಾ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ ವಾ ಛಡ್ಡಾಪೇಯ್ಯ ವಾ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨೫), ಹರಿತೇ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ ವಾ ಛಡ್ಡಾಪೇಯ್ಯ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨೯) ಏವಂ ವುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ವಿಘಾಸಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಉದಸಾಟಿ ಚಾ**ತಿ ಉದಕಸಾಟಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥಾ ಸಮಣಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಥಾ “ಸಮಣಚೀವರಂ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ।

೩೭೭. ಇತಿ ಏತೇ ಏಕೂನಪಣ್ಣಾಸ ಧಮ್ಮಾ **ದುಕ್ಖನ್ತದಸ್ಸಿನಾ** ಭಗವತಾ ಛಸಮುಟ್ಠಾನಿಕಾ ತೇಯೇವ **ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮಾ** ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮಾ **ಕತಾ** ಅನುಮತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೭೮. ಸಙ್ಘಭೇದೋತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಭೇದಾನುವತ್ತದುಬ್ಬಚದೂಸಕಾತಿ** ಭೇದಾನುವತ್ತಕದುಬ್ಬಚಕುಲದೂಸಕಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಛಾದನನ್ತಿ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಪಟಿಚ್ಛಾದನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದಿಟ್ಠೀತಿ** ದಿಟ್ಠಿಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ । **ಛನ್ದಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾ ದುವೇತಿ** ಛನ್ದಂಅದತ್ವಾಗಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾಯ ಅನ್ತರಘರೇ ಗಮನನಿಸೀದನಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ।

೩೭೯. ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ದುವೇ ವುತ್ತಾತಿ "ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಅನ್ತರಘರೇ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೮೮, ೫೮೯) ವುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ನ ಬ್ಯಾಹರೇತಿ** "ನ ಸಕಬಳೇನ ಮುಖೇನ ಬ್ಯಾಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೧೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಛಮಾ, ನೀಚಾಸನೇ, ಠಾನನ್ತಿ** "ಛಮಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೫), ನೀಚೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೭), ಠಿತೋ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಚ್ಛತೋ ಉಪ್ಪಥೇನ ಚಾತಿ** "ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೯), ಉಪ್ಪಥೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಥೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೫೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ।

೩೮೦. ವಜ್ಜಛಾದಾತಿ ವಜ್ಜತೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅನುವತ್ತಾ ಚಾತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗಹಣನ್ತಿ** "ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ ವಾ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೭೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಓಸಾರೇಯ್ಯ ಚಾತಿ** "ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾರಕಸಙ್ಘಂ ಅನಞ್ಞಾಯ ಗಣಸ್ಸ ಛನ್ದಂ ಓಸಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೯೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಚಾತಿ** "ಬುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚಾಚಿಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಚಾತಿ** "ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಅಧಿಕರಣೇ ಪಚ್ಚಾಕತಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೮೧. ಸಂಸಟ್ಠಾ ದ್ವೇ ಚಾತಿ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪನೇವ ಸಂಸಟ್ಠಾ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೧೨) ಚ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ ಸಂಸಟ್ಠಾವ, ಅಯ್ಯೇ, ತುಮ್ಹೇ ವಿಹರಥಾ"ತಿಆದಿವಚನಂ (ಪಾಚಿ॰ ೭೧೮) ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ। **ವಧಿತ್ವಾ ಚಾತಿ** "ಅತ್ತಾನಂ ವಧಿತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ರೋದೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೮೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವಿಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ಚಾತಿ** "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಂ ವಿಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ವಾ ವಿಸಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೯೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದುಕ್ಖಿತನ್ತಿ** "ದುಕ್ಖಿತಂ ಸಹಜೀವಿನಿ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೪೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪುನದೇವ ಚ ಸಂಸಟ್ಠಾತಿ** "ಸಂಸಟ್ಠಾ ವಿಹರೇಯ್ಯ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೫೬) ಏವಂ ಪುನ ವುತ್ತಸಂಸಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ನೇವ ವೂಪಸಮೇಯ್ಯ ಚಾತಿ** "'ಏಹಾಯ್ಯೇ, ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮೇಹೀ'ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೯೫) ವುಚ್ಚಮಾನಾ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಸಾ ಪಚ್ಛಾ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಿನೀ ನೇವ ವೂಪಸಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೮೨. ಜಾನಂ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾರಾಮನ್ತಿ "ಜಾನಂ ಸಭಿಕ್ಖುಕಂ ಆರಾಮಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೨೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥೇವ ನ ಪವಾರಯೇತಿ** "ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ನ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೫೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥಾ ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಞ್ಚಾತಿ** "ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತೋ ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಿತಬ್ಬಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೫೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಹಜೀವಿನಿಯೋ ದುವೇತಿ** "ಸಹಜೀವಿನಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ನೇವ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೦೮), ಸಹಜೀವಿನಿಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ನೇವ ವೂಪಕಾಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೧೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ।

೩೮೩-೪. ಸಚೇ ಮೇ ಚೀವರಂ ಅಯ್ಯೇತಿ "ಸಚೇ ಮೇ ತ್ವಂ, ಅಯ್ಯೇ, ಚೀವರಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಏವಾಹಂ ತಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೫೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅನುಬನ್ಧಿಸ್ಸಸೀತಿ** "ಸಚೇ ಮಂ ತ್ವಂ, ಅಯ್ಯೇ, ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಅನುಬನ್ಧಿಸ್ಸಸಿ, ಏವಾಹಂ ತಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೫೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। ಅಸಮೇನ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪಕಾಸಿತಾ ಇಮೇ ಸತ್ತತಿಂಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ **ಕಾಯವಾಚಾದಿತೋ** ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ **ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಕತಾ ಸಮನುಭಾಸನಾ ಸಿಯುಂ** ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ಸಮನುಭಾಸನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸದಿಸಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಮನುಭಾಸನಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೮೫. ಕಥಿನಾನಿ ಚ ತೀಣೀತಿ “ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಬ್ಭತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನೇ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೨) ವುತ್ತಾನಿ ಆದಿತೋ ತೀಣಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ಪತ್ತೋತಿ** “ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೦೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಭೇಸಜ್ಜಮೇವ ಚಾತಿ** “ಪಟಿಸಾಯನೀಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಚ್ಚೇಕಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** ಅಚ್ಚೇಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಾಸಙ್ಕನ್ತಿ** ತದನನ್ತರಮೇವ ಸಾಸಙ್ಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಕ್ಕಮನ್ತದ್ವಯಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** “ತಂ ಪಕ್ಕಮನ್ತೋ ನೇವ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೯, ೧೧೫) ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೇ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ।

೩೮೬. ತಥಾ ಉಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾತಿ “ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪರಮ್ಪರಂ ಭೋಜನನ್ತಿ** “ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೨೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅನತಿರಿತ್ತನ್ತಿ** “ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಭತ್ತೋತಿ** “ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸಭತ್ತೋ ಸಮಾನೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೯೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಚಾತಿ** “ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೮೭. ರಞ್ಞೋತಿ “ರಞ್ಞೋ ಖತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೯೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವಿಕಾಲೇತಿ** “ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೦೯-೫೧೨) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವೋಸಾಸಾತಿ** “ವೋಸಾಸಮಾನರೂಪಾ ಠಿತಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೫೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। “ಆರಞ್ಞಕೇ ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಆರಞ್ಞಕೇತಿ** “ತಥಾರೂಪೇಸು ಆರಞ್ಞಕೇಸು ಸೇನಾಸನೇಸು ಪುಬ್ಬೇ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾತಿ** “ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾ ವಿಹರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೭೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪತ್ತಸನ್ನಿಚಯಞ್ಚೇವಾತಿ** “ಪತ್ತಸನ್ನಿಚಯಂ ಕರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೩೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪುರೇ, ಪಚ್ಛಾ, ವಿಕಾಲಕೇತಿ** “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೫೫) ಚ “ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬೦) ಚ “ವಿಕಾಲೇ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬೫) ಚ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಯಞ್ಚ।

೩೮೮-೯. ಪಞ್ಚಾಹಿಕನ್ತಿ “ಪಞ್ಚಾಹಿಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೯೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಙ್ಕಮನಿನ್ತಿ** “ಚೀವರಸಙ್ಕಮನೀಯಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೦೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥಾ ಆವಸಥದ್ವಯನ್ತಿ** “ಆವಸಥಚೀವರಂ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೦೪), ಆವಸಥಂ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೦೯) ಏವಂ ಆವಸಥೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ। **ಪಸಾಖೇತಿ** “ಪಸಾಖೇ ಜಾತಂ ಗಣ್ಡಂ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೬೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಆಸನೇ ಚಾತಿ** “ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೧೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇ ಪನ ಏಕೂನತಿಂಸ ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ ಸಬ್ಬೇ **ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಾನಿಕಾ,** ತತೋಯೇವ **ಕಥಿನಸಮ್ಭವಾ** ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೯೦. ದ್ವೇ ಸೇಯ್ಯಾತಿ ದ್ವೇ ಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಆಹಚ್ಚಪಾದೋ ಚಾತಿ** ಆಹಚ್ಚಪಾದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಿಣ್ಡಞ್ಚಾತಿ** ಆವಸಥಪಿಣ್ಡಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗಣಭೋಜನನ್ತಿ** ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ । **ವಿಕಾಲೇತಿ** ವಿಕಾಲಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸನ್ನಿಧಿಞ್ಚೇವಾತಿ** ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದನ್ತಪೋನನ್ತಿ** ದನ್ತಪೋನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಚೇಲಕನ್ತಿ** ಅಚೇಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೯೧. ಉಯ್ಯುತ್ತಞ್ಚಾತಿ “ಉಯ್ಯುತ್ತಂ ಸೇನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। “ವಸೇ ಉಯ್ಯೋಧಿ”ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ವಸೇತಿ** “ಸೇನಾಯ ವಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಉಯ್ಯೋಧಿನ್ತಿ** “ಉಯ್ಯೋಧಿಕಂ ವಾ…ಪೇ॰… ಅನೀಕದಸ್ಸನಂ ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ । **ಸುರಾತಿ**

ಸುರಾಪಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಓರೇನ ನ್ಹಾಯನನ್ತಿ** ಓರೇನದ್ಧಮಾಸನಹಾಯನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಞ್ಚೇವಾತಿ** "ತಿಣ್ಣಂ ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಾನ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೬೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಾಟಿದೇಸನೀಯದ್ವಯನ್ತಿ** ವುತ್ತಾವಸೇಸಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯದ್ವಯಞ್ಚ।

೩೯೨. ಲಸುಣನ್ತಿ ಲಸುಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಉಪತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ** "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾನೀಯೇನ ವಾ ವಿಧೂಪನೇನ ವಾ ಉಪತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೧೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ನಚ್ಚದಸ್ಸನಮೇವ ಚಾತಿ** "ನಚ್ಚಂ ವಾ ಗೀತಂ ವಾ ವಾದಿತಂ ವಾ ದಸ್ಸನಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೩೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ನಗ್ಗನ್ತಿ** "ನಗ್ಗಾ ನಹಾಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೮೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅತ್ಥರಣನ್ತಿ** "ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಾ ತುವಟ್ಟೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೩೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಮಞ್ಚೇತಿ** "ಏಕಮಞ್ಚೇ ತುವಟ್ಟೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೩೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅನ್ತೋರಟ್ಠೇತಿ** "ಅನ್ತೋರಟ್ಠೇ ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೬೨) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥಾ ಬಹೀತಿ** "ತಿರೋರಟ್ಠೇ ಸಾಸಙ್ಕಸಮ್ಮತೇ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೬೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೯೩. ಅನ್ತೋವಸ್ಸನ್ತಿ "ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಗಾರಞ್ಚಾತಿ** "ರಾಜಾಗಾರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಾಗಾರಂ ವಾ...ಪೇ॰... ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ವಾ ದಸ್ಸನಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಆಸನ್ದಿನ್ತಿ** "ಆಸನ್ದಿಂ ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೮೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸುತ್ತಕನ್ತನನ್ತಿ** "ಸುತ್ತಂ ಕನ್ತೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೮೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚನ್ತಿ** "ಗಿಹಿವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೯೯೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಹತ್ಥಾ ಚಾತಿ** "ಅಗಾರಿಕಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾಯ ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೦೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ । **ಆವಾಸೇ ಚ ಅಭಿಕ್ಖುಕೇತಿ** "ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೪೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ।

೩೯೪. ಛತ್ತನ್ತಿ "ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೭೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಯಾನಞ್ಚಾತಿ** "ಯಾನೇನ ಯಾಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೮೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಙ್ಘಾಣಿನ್ತಿ** "ಸಙ್ಘಾಣಿಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೯೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಲಙ್ಕಾರನ್ತಿ** "ಇತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೯೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಗನ್ಧವಾಸಿತನ್ತಿ** "ಗನ್ಧವಣ್ಣಕೇನ ನಹಾಯೇಯ್ಯ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೯೯), ವಾಸಿತಕೇನ ಪಿಞ್ಞಾಕೇನ ನಹಾಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೦೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ। **"ಭಿಕ್ಖುನೀ...ಪೇ॰... ಗಿಹಿನಿಯಾ"ತಿ** ಏತೇನ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಉಮ್ಮದ್ದಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದೀನಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೦೭) ಚತ್ತಾರಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ।

೩೯೫. ತಥಾಸಂಕಚ್ಚಿಕಾತಿ "ಅಸಂಕಚ್ಚಿಕಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೨೫) ಏವಂ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಇಮೇ ಪನ ತೇಚತ್ತಾಲೀಸ** ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ಕಾಯಚಿತ್ತವಸೇನ **ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಾನಿಕಾ**। ಏಳಕಲೋಮೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಸಮಾ** ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏಳಕಲೋಮಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೯೬-೭. ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ "ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಛಪ್ಪಞ್ಚವಾಚಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಿಞ್ಞುನಾ ಪುರಿಸವಿಗ್ಗಹೇನಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅಸಮ್ಮತೋ ಚೇವಾತಿ** "ಅಸಮ್ಮತೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೪೬) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇನ ಚಾತಿ** "ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾ ದ್ವೇ ವುತ್ತಾತಿ** "ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಯಾಪುಣೇಯ್ಯ, ವಾಚೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೧೪, ೧೦೧೮) ಏವಂ ವುತ್ತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಅನೋಕಾಸಕತಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** "ಅನೋಕಾಸಕತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೨೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಛ ಧಮ್ಮಾ ವಾಚತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಪದಸೋಧಮ್ಮತುಲ್ಯತಾ** ಅಯಮೇತೇಸಂ ಪದಸೋಧಮ್ಮೇನ ಸದಿಸಭಾವೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೩೯೮-೯. ಏಕನ್ತಿ “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ನಾವನ್ತಿ** “ಏಕನಾವಂ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಣೀತಞ್ಚಾತಿ** “ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಅಗಿಲಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೫೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಂವಿಧಾನಞ್ಚಾತಿ** ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಗಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸಂಹರೇತಿ** “ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೯೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಧಞ್ಞನ್ತಿ** “ಆಮಕಧಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞತ್ವಾ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨೧) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ನಿಮನ್ತಿತಾ ಚೇವಾತಿ** “ನಿಮನ್ತಿತಾ ವಾ ಪವಾರಿತಾ ವಾ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಖಾದೇಯ್ಯ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೩೮) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಪಾಟಿದೇಸನಿಯಟ್ಠಕನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವುತ್ತಾ ಅಟ್ಠ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ ಚೇತಿ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಏತಾ ಚುದ್ದಸ ಸಿಕ್ಖಾ **ಚತುಸಮುಟ್ಠಾನಾ** ಕಾಯತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚಾತಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಅದ್ಧಾನೇನ** ಅದ್ಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಮತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅದ್ಧಾನಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೪೦೦-೧. ಸುತಿನ್ತಿ ಉಪಸ್ಸುತಿತಿಟ್ಠನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಸೂಪಾದಿವಿಞ್ಞತ್ತಿನ್ತಿ** ಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಅನ್ಧಕಾರೇತಿ** “ರತ್ತನ್ಧಕಾರೇ ಅಪ್ಪದೀಪೇ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೩೯) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ತಥೇವ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇತಿ** “ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಓಕಾಸೇ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೪೩) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಓಕಾಸೇತಿ** “ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೪೭) ಏವಂ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಬ್ಯೂಹೇ ಚಾತಿ** ತದನನ್ತರಮೇವ “ರಥಿಕಾಯ ವಾ ಬ್ಯೂಹೇ ವಾ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೫೧) ಆಗತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ ದೇಸಿತಾ ಛ ಧಮ್ಮಾ **ಚತುತ್ಥಚ್ಛಟ್ಠತೋ** ಕಾಯಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಹನ್ತಾ **ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಾ** ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಮಾನಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೪೦೨. ಛತ್ತ, ದಣ್ಡಕರಸ್ಸಾಪೀತಿ “ನ ಛತ್ತಪಾಣಿಸ್ಸ ದಣ್ಡಪಾಣಿಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೫) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ। **ಸತ್ಥಾವುಧಕರಸ್ಸಾಪೀತಿ** “ನ ಸತ್ಥಪಾಣಿಸ್ಸ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೬), ನ ಆವುಧಪಾಣಿಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೭) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ। **ಪಾದುಕೂಪಾಹನಾ, ಯಾನನ್ತಿ** “ನ ಪಾದುಕಾರುಳ್ಹಸ್ಸ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೮), ನ ಉಪಾಹನಾರುಳ್ಹಸ್ಸ (ಪಾಚಿ॰ ೬೩೯), ನ ಯಾನಗತಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೦) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಯಞ್ಚ। **ಸೇಯ್ಯಾ, ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ಚಾತಿ** “ನ ಸಯನಗತಸ್ಸ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೧), ನ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೨) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚ।

೪೦೩. ವೇಠಿತೋಗುಣ್ಠಿತೋ ಚಾತಿ “ನ ವೇಠಿತಸೀಸಸ್ಸ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೩), ನ ಓಗುಣ್ಠಿತಸೀಸಸ್ಸಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೪೪) ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಞ್ಚಾತಿ ನಿದಸ್ಸಿತಾ **ಸಬ್ಬೇ ಏಕಾದಸ** ಧಮ್ಮಾ ವಾಚಾಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತೇನ ಏಕೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ ಸಞ್ಞಿತಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಧಮ್ಮದೇಸನಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ।

೪೦೪. ಏವಂ ತಾವ ಸಮ್ಭಿನ್ನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ನಿಯತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ತಿವಿಧಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಹೋತೀತಿ ವಿಸುಂಯೇವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಭೂತಾರೋಚನಕಞ್ಚೇವಾ”**ತಿಆದಿ। **ಭೂತಾರೋಚನಕಞ್ಚೇವಾತಿ** ತೀಹಿ ಅಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ ಭೂತಾರೋಚನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। **ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಮ್ಪಿ ಚಾತಿ** ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ,

ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ ಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ। ಅನನುಞ್ಞಾತಮೇವ **ಅನನುಞ್ಞಾತಮತ್ತಂ**। **ಅನನುಞ್ಞಾತಮತ್ತ**ನ್ತಿ ವಾಚತೋ, ಕಾಯವಾಚತೋ, ವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ, ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತತೋ ಚಾತಿ ಚತೂಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ ಅನನುಞ್ಞಾತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ। **ಇದಂ ತಯ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಯಂ। **ಅಸಮ್ಭಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಕೇನಚಿ ಅಞ್ಞೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಸಮುಟ್ಠಾನಂ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೪೦೫. ಆದಿನಾತಿ ಪಠಮೇನ ಕಾಯಸಞ್ಞಾತೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ।

೪೦೬-೭. ದುಕ್ಕಟಾದಯೋತಿ ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಗಹಿತಾ। ಯಥಾಹ – "ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ । ಏಕಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಅನಾಗತೇ ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಿಣ್ಡೇ ಆಗತೇ ಆಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೨೭೭)। **ವಿಕಾಲೇ ಪನ ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ವಿಕಾಲಭೋಜನಪಾಚಿತ್ತಿ। **ಅಞ್ಞಾತಿಹತ್ಥತೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥತೋ। **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। "ಪಞ್ಚ ಇಮಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೪೦೮. ದುತಿಯೇನಾತಿ ವಾಚಾಸಞ್ಞಾತೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ।

೪೦೯-೧೦. ಸಮಾದಿಸತಿ ಕಥೇತಿ ಚೇ। **ಸಬ್ಬಥಾ ವಿಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕತಾದಿನಾ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ ವಿಪನ್ನಪ್ಪದೇಸಂ। **ಕುಟಿ**ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾಯ ಕುಟಿಂ। ಯಥಾಹ **ಪರಿವಾರೇ** "ತಸ್ಸ ಕುಟಿಂ ಕರೋನ್ತಿ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಸಾರಮ್ಭಂ ಅಪರಿಕ್ಕಮನ"ನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ೨೭೮)। ಪದಸೋಧಮ್ಮಂ ಮೂಲಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಯಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾತಿ ತಥಾ ವುತ್ತಂ, ತೇನ **ಪದಸೋಧಮ್ಮಮೂಲೇನ,** ಸಹತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ।

೪೧೧. ತತಿಯೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನಾತಿ ಕಾಯವಾಚಾಸಞ್ಞಾತೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ।

೪೧೨. ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾನಾತಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿದಹಿತ್ವಾ, "ಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೩. ವತ್ವಾತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ। **ಭಿಕ್ಖುನಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭುಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ "ಇಧ ಸೂಪಂ ದೇಥ, ಇಧ ಓದನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ವೋಸಾಸಮಾನಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ವತ್ವಾ ದಾಪೇನ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ। **ನ ನಿವಾರೇತ್ವಾ**ತಿ "ಅಪಸಕ್ಕ ತಾವ, ಭಗಿನಿ, ಯಾವ ಭಿಕ್ಖೂ ಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ಅನಪಸಾದೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೧೪. ಚತುತ್ಥೇನ ಕಾಯಚಿತ್ತ**ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ಕತಿ** ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೧೭. ಪಞ್ಚಮೇನಾತಿ ವಾಚಾಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನೇನ। **ವದ**ನ್ತಿ ವದನ್ತೋ ಸಮುದಾಚರನ್ತೋ।

೪೧೮. ಕುಟಿನ್ತಿ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ, ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಸಾರಮ್ಭಂ ಅಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೪೧೯. ವಾಚೇತಿ ಪದಸೋ ಧಮ್ಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಯಥಾಹ – "ಭಿಕ್ಖು ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞೀ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪದಸೋ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೨೮೧)। **ದವಕಮ್ಯತಾ ವದನ್ತ**ಸ್ಸಾತಿ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವದನ್ತಸ್ಸ। **ದವಕಮ್ಯತಾ**ತಿ ಚ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨, ೨೪, ೪೨೨; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೮; ೮.೯; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೯, ೨೦೬; ಧ॰ ಸ॰ ೧೩೫೫; ವಿಭ॰ ೫೧೮) ವಿಯ ಯ-ಕಾರಲೋಪೇನ ನಿದ್ದೇಸೋ।

೪೨೦. ಛಟ್ಠೇನ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತ**ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ। ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಸಂವಿಧಾಯ, "ತ್ವಞ್ಚ ಅಹಞ್ಚ ಏಕತೋ ಅವಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಮ್ಮನ್ತನಂ ಕತ್ವಾ। **ಭಣ್ಡಂ ಹರತೀ**ತಿ "ಭಾರಿಯಂ ತ್ವಂ ಏಕಂ ಪಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹ, ಅಹಂ ಇಮ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಸಹ ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ ಚೇ।

೪೨೩. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ವಿಮತೂಪರಮಂ ಪರಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ನು ಖೋ, ಅಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವಾ "ಆಪತ್ತಿ ನು ಖೋ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವಾ "ಧಮ್ಮೋ ನು ಖೋ, ಅಧಮ್ಮೋ"ತಿ ವಾ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ವಿವಿಧೇನಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತಾ ವಿಮತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ವಿಮತಿ। ವಿಮತಿಂ ಉಪರಮೇತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ **ವಿಮತೂಪರಮಂ**। **ಪರಮಂ** ಉತ್ತಮಂ। **ಉತ್ತರ**ನ್ತಿ ವಿಭಙ್ಗಖನ್ಧಕಾಗತಾನಂ ನಿದಾನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಾನಂ ಪಞ್ಹಉತ್ತರಭಾವೇನ ಠಿತತ್ತಾ ಉತ್ತರಂ। ಇಮಂ ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಪಕರಣಂ **ಯೋ ಉತ್ತರತಿ** ಪಞ್ಞಾಯ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾಪೇತಿ। ಇಧ "ಉತ್ತರಂ ಉತ್ತರ"ನ್ತಿ ಪದದ್ವಯೇ ಏಕಂ ಗುಣನಿದಸ್ಸನಂ, ಏಕಂ ಸತ್ಥನಿದಸ್ಸನನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸುನಯೇನ ಯುತೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ **ವಿನಯಂ** ಪಿಟಕಂ ಉತ್ತರತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಂ ವಿಸಿಟ್ಠನ್ತಿ ಆಹ **"ಸುನಯ"**ನ್ತಿಆದಿ । ಸುಟ್ಠು ಚಾರಿತ್ತವಾರಿತ್ತದಳ್ಹೀಕರಣಸಿಥಿಲಕರಣಭೇದಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿಅನುಪಞ್ಞತ್ತಾದಿನಯಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸುನಯೋ,** ತಂ। ಸುಟ್ಠು ನೀಯತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏತೇನಾತಿ **ಸುನಯೋ,** ಉತ್ತರವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ತೇನ। ವಿನಿಚ್ಛಯಾವಬೋಧೇನ ಸಂಯುತ್ತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ದುಕ್ಖೇನ ಉತ್ತರೀಯತೀತಿ **ದುತ್ತರಂ**। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲದೀಪಕತ್ತೇನ ಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತಉತ್ತರಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಾಭಾವತೋ **ಉತ್ತರಂ ಉತ್ತರತಿ** ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇಧ ಯೋ ವಿಮತೂಪರಮಂ ಪರಮಂ ಉತ್ತರಂ ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಪಕರಣಂ ಉತ್ತರತಿ, ಸುನಯೇನ ಯುತೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುನಯಂ ದುತ್ತರಂ ಉತ್ತರಂ ವಿನಯಂ ಉತ್ತರತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಚ-ಸದ್ದೇನ ಸತ್ಥನ್ತರಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇನ ಇಮಮತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ಇಧ ಯೋ ಸುನಯಂ ದುತ್ತರಂ ಉತ್ತರಂ ವಿನಯಂ ಉತ್ತರತಿ, ಸುನಯೇನ ಯುತೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಮತೂಪರಮಂ ಪರಮಂ ಉತ್ತರಂ ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಪಕರಣಂ ಉತ್ತರತೀತಿ। ಇಮಿನಾ ಯೋ ಉತ್ತರಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ವಿನಯಂ ಜಾನಾತಿ। ಯೋ ವಿನಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ಉತ್ತರಂ ಜಾನಾತೀತಿ ಉತ್ತರಪಕರಣಸ್ಸ ವಿನಯಪಿಟಕಜಾನನೇ ಅಚ್ಚನ್ತೂಪಕಾರಿತಾ ವಿಭಾವಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಏಕುತ್ತರನಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೪೧೪. **ಇತೋ ಪರನ್ತಿ** ಇತೋ ಸಮುಟ್ಠಾನವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯ ಪರಂ। **ಪರನ್ತಿ** ಉತ್ತಮಂ। **ಏಕುತ್ತರಂ ನಯನ್ತಿ** ಏಕೇಕಅಙ್ಗಾತಿರೇಕತಾಯ ಏಕುತ್ತರಸಙ್ಖಾತಂ ಏಕಕದುಕಾದಿನಯಂ।

೪೧೫-೭. **ಕೇ ಆಪತ್ತಿಕರಾ ಧಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಕಾ ಚಾದೇಸನಗಾಮಿನೀತಿ** ಏಕೇಕಪಞ್ಹವಸೇನ ಉತ್ತಾನತ್ಥೋಯೇವ।

೪೧೮. **ಸಮುಟ್ಠಾನಾನೀತಿ** ಆದಿಕೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಸಙ್ಖಾತೋ ಉತ್ತರವಾದೋ। ತತ್ಥ **ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ...ಪೇ॰... ದೀಪಿತಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏತೇಸಂ ವಸೇನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಕರೋತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ "**ಆಪತ್ತಿಕರಾ**"ತಿ ವುತ್ತಾ।

೪೧೯. **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು। **ಲಹುಕಾತಿ** ಲಹುಕೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನ ವಿಸುಜ್ಝನತೋ ಲಹುಕಾ। ಗರುಕೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನ ವಿಸುಜ್ಝನತೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ, ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಂ ಉಪನೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತೋ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಚ ಗರುಕಾಪತ್ತಿ ನಾಮ, ತಾ ಪನ ಲಹುಕಾಸು ವುತ್ತಾಸು ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯತೋ ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾ।

೪೨೦. ದುಟ್ಠುಂ ಕುಚ್ಛಿತಭಾವಂ ಪರಮಜೇಗುಚ್ಛಂ ನಿನ್ದನೀಯಭಾವಂ ಉಲತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ,** ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ। ತೇನಾಹ "**ದುವಿಧಾಪತ್ತಿ ಆದಿತೋ**"ತಿ।

೪೨೧. **ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಯಸಂಯುತ್ತಾತಿ** ಮಾತುಘಾತಕಪಿತುಘಾತಕಅರಹನ್ತಘಾತಕೇಹಿ ಆಪನ್ನಾ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಚ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕಸಙ್ಘಭೇದಕಾನಂ ಅಭಬ್ಬತಾಹೇತುಕಾ ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರಪ್ಪವತ್ತಾ ಅಕುಸಲಚೇತನಾಸಙ್ಖಾತಾ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಅನನ್ತರಮೇವ ಅಪಾಯುಪ್ಪತ್ತಿಹೇತುತಾಯ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅನನ್ತರಸಂಯುತ್ತಾ ನಾಮ। ತಾ ಪನ ಮಿಚ್ಛತ್ತನಿಯತೇಸು ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಾ "**ನಿಯತಾ**"ತಿ ವುತ್ತಾ।

ಪರಿವಾರೇ (ಪರಿ॰ ೩೧೧) ಪನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಅನ್ತರಾಯಿಕಾದೀ ಬಹೂ ಏಕಕಾ ದಸ್ಸಿತಾ, ತೇ ಪನ ಗನ್ಥಭೀರುಕಜನಾನುಗ್ಗಹೇನ ಆಚರಿಯೇನ ಇಧ ನ ದಸ್ಸಿತಾ। ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ **ಪರಿವಾರೇ**ಯೇವ (ಪರಿ॰ ೩೧೧) ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಸತ್ತಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ವೀತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯಞ್ಚೇವ ಮೋಕ್ಖನ್ತರಾಯಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೀತಿ **ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ**। ಅಜಾನನ್ತೇನ ವೀತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಪನ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾಪತ್ತಿ ನೇವ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯಂ, ನ ಮೋಕ್ಖನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತೀತಿ **ಅನನ್ತರಾಯಿಕಾ**। ಅನ್ತರಾಯಿಕಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸಪಿ ದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಸುದ್ಧಿಪತ್ತಸ್ಸ, ಸಾಮಣೇರಭೂಮಿಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ಚ ಅವಾರಿತೋ ಸಗ್ಗಮಗ್ಗಮೋಕ್ಖಮಗ್ಗೋತಿ।

ಏಕಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೨೫. **ಅದ್ಧವಿಹೀನೋ** ನಾಮ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ। **ಅಙ್ಗವಿಹೀನೋ** ನಾಮ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಿಭೇದೋ। **ವತ್ಥುವಿಪನ್ನೋ** ನಾಮ ಪಣ್ಡಕೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಚ। ಅವಸೇಸಾ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಾದಯೋ ಅಟ್ಠ ಅಭಬ್ಬಟ್ಠಾನಪ್ಪತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಕಾರಿನೋ ನಾಮ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ದುಕ್ಕಟೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮೇನ ಅಭಬ್ಬಟ್ಠಾನಪ್ಪತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋತಿ** ಅಪರಿಪುಣ್ಣಪತ್ತಚೀವರೋ। **ನೋ ಯಾಚತೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಂ ನ ಯಾಚತಿ। **ಪಟಿಸಿದ್ಧಾತಿ** "ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ೩೨೨) ವಾರಿತಾ।

೪೩೬. ಹವೇತಿ ಏಕಂಸತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಲದ್ಧಸಮಾಪತ್ತಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೀಪಿತಾ ಆಪತ್ತಿ **ಅತ್ಥಿ ಹವೇ** ಅತ್ಥೇವ। **ನೋ ಲದ್ಧಸಮಾಪತ್ತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಲದ್ಧಸಮಾಪತ್ತಿಸ್ಸ ದೀಪಿತಾ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೩೭. ಭೂತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ತನಿ ಸನ್ತಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ। **ಅಭೂತಾರೋಚನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ। ಅಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋ ನಿದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೩೮. "ಅತ್ಥಿ ಸದ್ಧಮ್ಮಸಂಯುತ್ತಾ"ತಿಆದೀಸು **ಅತ್ಥಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚತ್ತೇಕವಚನನ್ತೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೪೩೯. ಪದಸೋಧಮ್ಮಮೂಲಾದೀತಿ ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ "ಉತ್ತರಿಛಪ್ಪಞ್ಚವಾಚಾಧಮ್ಮದೇಸನಾ"ತಿ ಆಪತ್ತೀನಂ ಗಹಣಂ।

೪೪೦. ಭೋಗೇತಿ ಪರಿಭೋಗೇ। **"ಸಪರಿಕ್ಖಾರಸಂಯುತಾ"**ತಿ ಇದಞ್ಚ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ। "ಪತ್ತಚೀವರಾನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ, ಕಿಲಿಟ್ಠಚೀವರಾನಂ ಅಧೋವನೇ, ಮಲಗ್ಗಹಿತಪತ್ತಸ್ಸ ಅಪಚನೇ"ತಿ ಏವಮಾದಿಕಾ ಅಯುತ್ತಪರಿಭೋಗಾ ಆಪತ್ತಿಯೋಪಿ ಸಕಪರಿಕ್ಖಾರಸಂಯುತ್ತಾಯೇವ।

೪೪೧. ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭಿಸಿಆದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಅಜ್ಝೋಕಾಸತ್ಥರೇಪಿ ಚಾ**ತಿ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಅತ್ಥರೇ ಅತ್ಥರಾಪನೇ ಸತಿ। **ಅನಾಪುಚ್ಛಾವ ಗಮನೇ**ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ಗಮನೇ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಾ ಅನುದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಗಮನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪರಸನ್ತಕಸಂಯುತಾ**ತಿ ಪರಪರಿಕ್ಖಾರಪಟಿಬದ್ಧಾ।

೪೪೩. "ಸಿಖರಣೀಸೀ"ತಿ ಯಂ ವಚನಂ ಸಚ್ಚಂ, ತಂ ಭಣತೋ **ಗರುಕಂ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೪೫. ಗರುಕಾಪತ್ತೀತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ। **ಭೂತಸ್ಸಾರೋಚನೇ**ತಿ ಭೂತಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚನೇ। **ಸಚ್ಚಂ ವದತೋ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ ವಚನಂ ವದನ್ತಸ್ಸ। **ಲಹುಕಾ**ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ।

೪೪೭. ವಿಕೋಪೇತುನ್ತಿ ವಗ್ಗಕರಣೇನ ವಿಕೋಪೇತುಂ। **ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಜಹ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಏವ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಜಹನ್ತೋ, ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಫುಸೇ**ತಿ ಭೂಮಿಗತೋ ಫುಸೇಯ್ಯ।

೪೪೮. ವೇಹಾಸಕುಟಿಯಾ ಉಪರಿ ಆಹಚ್ಚಪಾದಕಂ ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ ಅಭಿನಿಸೀದನ್ತೋ ವೇಹಾಸಗತೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಚೇ ತಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಿಸಜ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ನ ಭೂಮಿತೋ"**ತಿ।

೪೪೯. ಪವಿಸನ್ತೋತಿ ಆರಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೋ। **ನಿಕ್ಖಮ**ನ್ತಿ ತತೋ ಏವ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಆರಾಮಂ।

೪೫೦. ವತ್ತಮಪೂರೇತ್ವಾನಾತಿ ಸೀಸತೋ ಛತ್ತಾಪನಯನಂ, ಪಾದತೋ ಉಪಾಹನಾಮುಞ್ಚನವತ್ತಂ ಅಕತ್ವಾ। **ನಿಕ್ಖಮ**ನ್ತಿ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಧಾರೇನ್ತೋಪಿ ನ ಆಪಜ್ಜತಿ।

೪೫೧. "ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ"ತಿ ಇದಂ "ನಿಕ್ಖಮ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಪದಂ। **ಪವಿಸಂ ನ ಚಾ**ತಿ ಯಂ ಆರಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಗತೋ, ತಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ನ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ।

೪೫೩. ಯಾ ಕಾಚಿ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅತಿಗಮ್ಭೀರಂ ಉದಕಸುದ್ಧಿಕಂ ಆದಿಯನ್ತೀ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೫೭. ವತ್ತಂ ಪನತ್ತನೋತಿ ಯಂ ಅತ್ತನೋ ನೇತ್ಥಾರವತ್ತಂ ವುತ್ತಂ, ಸೋ ತಂ ಅಸಮಾದಿಯನ್ತೋವ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೬೦. ಇತರಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ, ತಥಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಚ।

೪೬೧. ದದಮಾನೋತಿ ಪಾರಿವತ್ತಕಂ ವಿನಾ ದದಮಾನೋ।

೪೬೩. ಮುದೂತಿ ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕೋ। "ಲಮ್ಬೀಆದಿನೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಹತ್ಥೇನ ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಸುಚಿಂ ಮೋಚೇನ್ತಸ್ಸ, ಊರುನಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪೇಲ್ಲನ್ತಸ್ಸ, ಅತ್ತಾನಂ ವಧಿತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ರೋದನ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ಏವಮಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ಅತ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಿತಾತಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೋ, ವಿಭತ್ತಿಲೋಪೋ ಚ ನಿರುತ್ತಿಲಕ್ಖಣೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಸೇಸಾತಿ** ಮೇಥುನಧಮ್ಮಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಪಹಾರದಾನಾದೀಸು ವುತ್ತಾಪತ್ತಿ। **ಪರನಿಸ್ಸಿತಾತಿ** ಪರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬೫. "ನ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓವಾದೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಚನತೋ ಓವಾದಂ **ನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ** ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಜ್ಜತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮ।

೪೭೦. ಅರುಣುಗ್ಗೇತಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ। **ನಅರುಣುಗ್ಗಮೇತಿ** ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ।

೪೭೧. ಏಕರತ್ತಾತಿಕ್ಕಮೇ ಛಾರತ್ತಾತಿಕ್ಕಮೇ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಾಸಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ। **ವುತ್ತಮಾಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ। "ಆಪಜ್ಜತಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೪೭೩. ಪರಸನ್ತಕಂ ರುಕ್ಖಲತಾದಿಂ ಥೇಯ್ಯಾಯ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಮತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ಭೂತಗಾಮಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಞ್ಚ ಫುಸೇ"**ತಿ।

೪೭೫. ಛಾದೇನ್ತೋ ಪನಾತಿ ಏತ್ಥ "ಕಾ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ಸೇಸೋ। ತತ್ರ ಆಹ **"ಆಪತ್ತಿಂ ಛಾದೇನ್ತೋ ನರೋ ಆಪಜ್ಜತೀ"**ತಿ।

ಅಚ್ಛಿನ್ನೋತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋ। **ನಚ್ಛಾದೇನ್ತೋತಿ** ತಿಣೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅತ್ತನೋ ಹಿರಿಕೋಪಿನಂ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೋ। ಯಥಾಹ - "ತಿಣೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ, ನ ತ್ವೇವ ನಗ್ಗೇನ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೭)।

೪೭೬. ಕುಸಚೀರಾದಿನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಾಕಚೀರಫಲಕಚೀರಾದೀನಂ ತಿತ್ಥಿಯಧಜಾನಂ ಗಹಣಂ। ಧಾರೇನ್ತೋ ಕೋಚಿ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸೇಸೋ। ತತ್ರಾಹ - "ಕುಸಚೀರಾದೀನಿ ಧಾರೇನ್ತೋ ಧಾರೇನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೨)।

೪೭೭. ಯಂ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪತ್ತಂ "ಅಯಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಪತ್ತೋ ಯಾವಭೇದನಾಯ ಧಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ **ದಿನ್ನಂ,** ತಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಅಧಾರೇನ್ತೋ **ಚ ದೋಸವಾ** ಹೋತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ ಆಪತ್ತಿಂ। ಸಚಿತ್ತಕಾಚಿತ್ತಕದುಕಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖದುಕಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ **"ಸಚಿತ್ತಕದುಕ"**ನ್ತಿಆದಿ।

ದುಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೪೭೮. ಯಾ ಆಪತ್ತಿ ನಾಥೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ। ಯಾ ಆಪತ್ತಿ ನಾಥೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಹೋತಿ, ನ ತು ತಿಟ್ಠನ್ತೇ, ಸಾಪಿ ಅತ್ಥಿ। ಯಾ ಆಪತ್ತಿ ನಾಥೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೇಪಿ ಹೋತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇಪಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೭೯. ಸಾ ಕತಮಾತಿ ಆಹ **“ರುಹಿರುಪ್ಪಾದನಾಪತ್ತೀ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಥೇರಮಾವುಸವಾದೇನ, ವದತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇತಿ** “ಯಥಾ ಖೋ ಪನಾನನ್ದ, ಏತರಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆವುಸೋವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ನ ಖೋ ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಏವಂ ಸಮುದಾಚರಿತಬ್ಬಂ…ಪೇ॰… ನವಕತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಥೇರತರೋ ಭಿಕ್ಖು ‘ಭನ್ತೇ’ತಿ ವಾ ‘ಆಯಸ್ಮಾ’ತಿ ವಾ ಸಮುದಾಚರಿತಬ್ಬೋ”ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೧೬) ವಚನತೋ ಥೇರಂ ಆವುಸೋವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರಣಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ತಿಟ್ಠನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೮೧. ಕಥಂ ಕಾಲೇಯೇವ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ನ ವಿಕಾಲೇ। ಕಥಂ ವಿಕಾಲೇಯೇವ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ಕಾಲೇ ನ ಸಿಯಾ। ಕಥಂ ಕಾಲೇ ಚೇವ ವಿಕಾಲೇ ಚಾತಿ **ಉಭಯತ್ಥ** ಸಿಯಾತಿ ಪಞ್ಹೇ।

೪೮೨. ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಭುಞ್ಜತೋ”**ತಿಆದಿ।

೪೮೩. ಅವಸೇಸಂ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಕಾಲವಿಕಾಲೇಸು ಸಬ್ಬದಾ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತತ್ಥ ಚ ಸಂಸಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೮೪. “ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ರತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ದಿವಾ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ದಿವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ರತ್ತಿಂ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ರತ್ತಿಞ್ಚೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ ದಿವಾ ಚಾ”ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೩) ವುತ್ತಂ ತಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ರತ್ತಿಮೇವಾ”**ತಿಆದಿ।

೪೮೬. ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ದಸವಸ್ಸೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ಊನದಸವಸ್ಸೋ, ಸಾ ಕಥಂ ಸಿಯಾ। ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಊನದಸವಸ್ಸೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ದಸವಸ್ಸೋ, ಸಾ ಕಥಂ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ದಸವಸ್ಸೋಪಿ ಆಪಜ್ಜತಿ ಊನದಸವಸ್ಸೋಪೀತಿ **ಉಭಯತ್ಥಪಿ** ಆಪತ್ತಿ ಕಥಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೮೭. ತತ್ಥ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮಾಹ **“ಉಪಟ್ಠಾಪೇತೀ”**ತಿಆದಿ। “ಬಾಲೋ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಅತ್ಥಪದಂ **“ಅಬ್ಯತ್ತೋ”**ತಿ।

೪೮೮. ಊನದಸವಸ್ಸೋ ಏವಂ “ಅಹಂ ಪಣ್ಡಿತೋ”ತಿ ಪರಿಸಂ ಗಣ್ಹತಿ, ತಥಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ದಸವಸ್ಸೋ ಊನೋ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ದಸವಸ್ಸೋ, ಊನದಸವಸ್ಸೋ ಚಾತಿ ಉಭೋಪೇತೇ ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಪನಾಪತ್ತಿತೋ ಅಞ್ಞಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ “ಆಪಜ್ಜನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ನ-ಕಾರಲೋಪೋ।

೪೮೯. ಕಥಂ ಕಾಳೇ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಜುಣ್ಹೇ, ಕಥಂ ಜುಣ್ಹೇ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಕಾಳಸ್ಮಿಂ, ಕಥಂ ಕಾಳೇ ಚ ಜುಣ್ಹೇ ಚಾತಿ **ಉಭಯತ್ಥಪಿ** ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೯೦. ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮಾಹ **“ವಸ್ಸ”**ನ್ತಿಆದಿ। “ಆಪಜ್ಜತೇ ಅಪ್ಪವಾರೇನ್ತೋ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಜುಣ್ಹೇತಿ** ಪುರಿಮಪಕ್ಖೇ। **ಕಾಳಕೇತಿ** ಅಪರಪಕ್ಖೇ।

೪೯೧. **ಅವಿಪತ್ತಿನಾತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧವಿಪತ್ತಿರಹಿತತ್ತಾ ಅವಿಪತ್ತಿನಾ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ। **ಅವಸೇಸನ್ತಿ** ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗಮನಾಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಪವಾರಣಾಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಆಪತ್ತಿಂ।

೪೯೨. ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ಕಾಳೇ ಕಪ್ಪತಿ, ಜುಣ್ಹೇ ನೋ ಕಪ್ಪತಿ, ಪವಾರಣಾ ಜುಣ್ಹೇ ಕಪ್ಪತಿ, ಕಾಳೇ ನೋ ಕಪ್ಪತಿ, **ಸೇಸಂ** ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ಕಾಳೇ ಚ ಜುಣ್ಹೇ ಚಾತಿ **ಉಭಯತ್ಥಪಿ** ಕಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೯೩. ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಹೇಮನ್ತೇ ಹೋತಿ, **ಇತರಉತುದ್ವಯೇ** ಗಿಮ್ಹಾನವಸ್ಸಾನಸಙ್ಖಾತೇ ನ ಹೋತಿ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಗಿಮ್ಹೇಯೇವ ಹೋತಿ, ನ **ಸೇಸೇಸು** ವಸ್ಸಾನಹೇಮನ್ತಸಙ್ಖಾತೇಸು, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ವಸ್ಸೇ ಹೋತಿ, ನೋ **ಇತರದ್ವಯೇ** ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಸಙ್ಖಾತೇತಿ

ಯೋಜನಾ।

೪೯೪-೬. ಸಾ ತಿವಿಧಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ ಕತಮಾತಿ ಆಹ **“ದಿನೇ ಪಾಟಿಪದಕ್ಖಾತೇ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ದಿನೇ…ಪೇ॰… ಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾ**ತಿ ಅಪರಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಪನ ತಂ ವಸ್ಸಸಾಟಿಕಚೀವರಂ ಸಚೇ ಹೇಮನ್ತೇ ನಿವಾಸೇತಿ, ಹೇಮನ್ತೇ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಚ್ಛಿಮೇತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮಿವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಕತ್ತಿಕಸ್ಸ ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಣ್ಣಮೇ ದಿವಸೇ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ತಂ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾವ ಪಾಟಿಪದೇ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧರಣಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೇಮನ್ತೇಯೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ, **ಇತರೇ** ಗಿಮ್ಹಾನವಸ್ಸಾನಉತುದ್ವಯೇ ನ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಚತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ವುತ್ತ**ಪಾಳಿಯಾ** ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾವಚನಸ್ಸ ಅವಿರುಜ್ಝನತೋ “ತಮ್ಪಿ ಸುವುತ್ತ”ನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೩) **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ** ವುತ್ತತ್ತಾ “ಹೇಮನ್ತೇ ಆಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೋ ಹೋತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೪೯೭. ಗಿಮ್ಹಾನಮಾಸಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿನಿ **ಗಿಮ್ಹಿಕೇ** ಉತುಮ್ಹಿ। ಮಾಸತೋ ಅತಿರೇಕೋ ಅತಿರೇಕಮಾಸೋತಿ ಕತ್ವಾ **ಅತಿರೇಕಮಾಸೋ** ಕಾಲೋ ಸೇಸೋತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಕಾಲೇ। **ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಅಪ್ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ಸತುಪ್ಪಾದಕರಣೇನ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಚ ಅತಿರೇಕಮಾಸೋ ಸೇಸೋತಿ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸೇನ್ತೋ ಚ ಗಿಮ್ಹೇ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। “ನ ತು ಏವ ಇತರಉತುದ್ವಯೇ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಗಿಮ್ಹೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಪುರಿಮಮಾಸತ್ತಯೇ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸೇನ್ತೋ ಅಡ್ಢಮಾಸಾಧಿಕೇ ಗಿಮ್ಹಮಾಸತ್ತಯೇ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೇ** “ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸತೋ ಪುರಿಮೇಸು ಸತ್ತಸು ಮಾಸೇಸೂ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತದಯುತ್ತಂ “ಗಿಮ್ಹಾನೇಯೇವ ಆಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ಗಿಮ್ಹಾಪತ್ತಿಯಾ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ, “ಇತರಉತುದ್ವಯೇ”ತಿ ಪಟಿಸಿದ್ಧತ್ತಾ ಚ। ಏತ್ಥ ಚ ಗಾಥಾಯ ಪರಿಯೇಸನಾಪತ್ತಿಯಾಯೇವ ದಸ್ಸನಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸನಾಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಗಿಮ್ಹೇಯೇವ ಸಮ್ಭವೋತಿ ಸಾಪಿ ದಸ್ಸಿತಾ।

೪೯೮. **ಇಧ** ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ನಗ್ಗೋ ಕಾಯಂ ಓವಸ್ಸಾಪೇತಿ, ಸೋ **ಹವೇ** ಏಕಂಸೇನ **ವಸ್ಸೇ** ವಸ್ಸಾನಉತುಮ್ಹಿ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೯೯. “ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಸಙ್ಘೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಗಣೋ ನ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಗಣೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಸಙ್ಘೋ ನ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಸಙ್ಘೋ ನ ಗಣೋ”ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೩) ವುತ್ತತ್ತಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **“ಆಪಜ್ಜತಿ ಹಿ ಸಙ್ಘೋವಾ”**ತಿಆದಿ।

೫೦೦. ಕಥಮಾಪಜ್ಜತೀತಿ ಆಹ **“ಅಧಿಟ್ಠಾನ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಅಧಿಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಧ ಅತ್ತನೋ ಯಥಾಪತ್ತಮುಪೋಸಥಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಪತ್ತಉಪೋಸಥಕರಣಂ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ, ಅತ್ತಕರಣದೋಸಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಚ **ನ ಗಣೋ ನ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಣೋ ಚ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ ಯಥಾಲಾಭಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಯೋಜನಂ ಕರೋಮೀತಿ ವಿಪರಿಯಾಯವಿಕಪ್ಪೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ವಿಪರಿಯಾಯವಿಪಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಲಾಭಯೋಜನಾವ ಕಾತಬ್ಬಾ।

೫೦೧. **“ಉಪೋಸಥ”**ನ್ತಿ ಇದಂ “ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಮಧಿಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಪದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೫೦೨. **ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಂ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಙ್ಘೋ ಚ ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಣೋ ಚ ನ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦೩. ಕಥಂ ಪನ ಗಿಲಾನೋವ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಅಗಿಲಾನೋ, ಕಥಂ ಅಗಿಲಾನೋವ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ಗಿಲಾನೋ, ಕಥಂ ಗಿಲಾನೋ ಚ ಅಗಿಲಾನೋ ಚ **ಉಭೋಪಿ** ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦೪. ಯೋ ಪನ **ಅಕಲ್ಲಕೋ** ಗಿಲಾನೋ ಅಞ್ಞೇನ ಪನ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ **ತದಞ್ಞಂ** ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, **ಸೋ ಆಪಜ್ಜತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦೫. ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಸಚೇ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಅಗಿಲಾನೋವ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಆಪತ್ತಿಂ **ಆಪಜ್ಜತಿ**। **ಸೇಸಂ** ಪನ ಆಪತ್ತಿಂ ಗಿಲಾನಅಗಿಲಾನಾ **ಉಭೋಪಿ** ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ।

೫೦೬. ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಅನ್ತೋವ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಬಹಿದ್ಧಾ, ತಥಾ ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಬಹಿ ಏವ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಅನ್ತೋ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಅನ್ತೋ, ಬಹಿದ್ಧಾತಿ **ಉಭಯತ್ಥಪಿ** ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦೭. ಕೇವಲಂ ಅನ್ತೋಯೇವ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦೮. **ಮಞ್ಚಾದಿ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಮಞ್ಚಾದಿಂ।

೫೦೯. "ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಏವ ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಕಥಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಏವ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೇವ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಕಥಂ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ಏವ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನೋ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಕಥಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಚ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ಚಾತಿ **ಉಭಯತ್ಥಪಿ** ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೧೦. **ಸಛತ್ತುಪಾಹನೋ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಛತ್ತುಪಾಹನಸಹಿತೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಪವಿಸನ್ತೋ ತಪೋಧನೋ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೋ।

೫೧೧. "ಉಪಚಾರಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೫೧೨. **ಸೇಸಂ** ಸಬ್ಬಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಚ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ಚ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಾಪತ್ತಿಂ ಬಹಿಸೀಮಾಗತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಭಿಕ್ಖುನೀಆರಾಮಪವೇಸನಾಪತ್ತಿಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತದುಭಯಂ ಪನ ಆಗನ್ತುಕಗಮಿಕವತ್ತಭೇದಾಪತ್ತೀಹಿ ಏಕಪರಿಚ್ಛೇದನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ಏತೇನೇವ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಈದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ತಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೫೧೫. **ವಚೀದ್ವಾರಿಕಮಾಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಮುಸಾವಾದಪೇಸುಞ್ಞಹರಣಾದಿವಸೇನ ವಚೀದ್ವಾರೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಪತ್ತಿಂ। **ಪರವಾಚಾಯ ಸುಜ್ಝತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಏಕವಾಚಿಕಾಯ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸುಜ್ಝತಿ।

೫೧೬. ವಜ್ಜಮೇವ **ವಜ್ಜತಾ,** ತಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೮-೯. **ತಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತೋತಿ** ತಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ವಿಸುದ್ಧೋ ಹೋನ್ತೋ। **ಯಾವತತಿಯಕಂ ಪನಾತಿ** ಯಾವತತಿಯೇನ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮೇನ ಆಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಪನ। **ಪರಿವಾಸಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಾನತ್ತಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಅಬ್ಭಾನಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ।

೫೧೧. **ಕಾಯದ್ವಾರಿಕಮಾಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಕಾಯದ್ವಾರೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಪಹಾರದಾನಾದಿಆಪತ್ತಿಂ।

೫೧೩. **ಕಾಯೇನೇವ ವಿಸುಜ್ಝತೀ**ತಿ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ದೇನ್ತೋ ವಿಸುಜ್ಝತಿ।

೫೧೬. ಯೋ ಸುತ್ತೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ಕಥಂ ಪಟಿಬುದ್ಧೋ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಯೋ ಪಟಿಬುದ್ಧೋವ ಆಪನ್ನೋ, ಸೋ ಕಥಂ ಸುತ್ತೋ ಸುಜ್ಝತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೧೮. **ಸಗಾರಸೇಯ್ಯಕಾದಿ**ನ್ತಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸಹಸೇಯ್ಯಾದಿಆಪತ್ತಿಂ।

೫೧೯. **ಜಗ್ಗನ್ತೋ**ತಿ ಜಾಗರನ್ತೋ ನಿದ್ದಂ ವಿನೋದೇನ್ತೋ।

೫೩೦. **ಪಟಿಬುದ್ಧೋ**ತಿ ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ।

೫೩೧. **ಅಚಿತ್ತೋ**ತಿ "ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಾಭಾವೇನ ಅಚಿತ್ತೋ।

೫೩೫. **ಸಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾದಿಆಪತ್ತಿಂ। ತಿಣವತ್ಥಾರೇ **ಸಯನ್ತೋ** ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಕಮ್ಮೇ ಕರಿಯಮಾನೇ "ಇಮಿನಾಹಂ ಕಮ್ಮೇನ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತರಹಿತೋ ವುಟ್ಠಹನ್ತೋ ಅಚಿತ್ತಕೋ ವಿಸುಜ್ಝತಿ।

೫೩೬. **ಪಚ್ಛಿಮಂ ತು ಪದದ್ವಯ**ನ್ತಿ -

> "ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಚಿತ್ತೋವ, ಅಚಿತ್ತೋವ ವಿಸುಜ್ಝತಿ।
> ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಚಿತ್ತೋವ, ಸಚಿತ್ತೋವ ವಿಸುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥ -

ಪದದ್ವಯಂ । **ಅಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ**ತಿ ಅಚಿತ್ತಸಚಿತ್ತಪದೇಹಿ ಏವಮೇವ ಮಿಸ್ಸಂ ಅಕತ್ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪುರಿಮಪದದ್ವಯೇ। **ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನಾ**ತಿ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ।

೫೩೯. **ಕಮ್ಮತೋ**ತಿ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮತೋ।

೫೪೦. **ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಕಮ್ಮತೋ**ತಿ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮಂ ವಿನಾವ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ।

೫೪೧. ಸಮನುಭಾಸನೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ **ಸಮನುಭಾಸನ**ಮಾಹ ಕಾರಣೂಪಚಾರೇನ।

೫೪೨. **ಅವಸೇಸ**ನ್ತಿ ಮುಸಾವಾದಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಕಂ।

೫೪೩. **ವಿಸುಜ್ಝತಿ ಅಸಮ್ಮುಖಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಇದಞ್ಚ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಚೇವ ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣೇನ ಚ ಸಮೇನ್ತಂ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖತಾಯ ಸಬ್ಭಾವೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಸಮ್ಮುಖತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ ವಾ ವಿಸುಜ್ಝತಿ ವಾತಿ "ಅಸಮ್ಮುಖಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

೫೫೧. “ಅಚಿತ್ತಕಚತುಕ್ಕಂ ಅಜಾನನ್ತಚತುಕ್ಕ”ನ್ತಿ ಕುಸಲತ್ತಿಕಥಸ್ಸಪಞ್ಹಕಾದಿವೋಹಾರೋ ವಿಯ ಆದಿಪದವಸೇನ ವುತ್ತೋ।

೫೫೨-೩. ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ **ಚೇತರೋ** ಆವಾಸಿಕೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಆವಾಸಿಕೋವ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ **ಚೇತರೋ** ಆಗನ್ತುಕೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕೋ ಚ ಆವಾಸಿಕೋ ಚ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಉಭೋ ಸೇಸಂ ನ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೫೫. **ಇತರೋತಿ** ಆವಾಸಿಕೋ। **ಆವಾಸವತ್ತನ್ತಿ** ಆವಾಸಿಕೇನ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬವತ್ತಂ। **ಆವಾಸೀತಿ** ಆವಾಸಿಕೋ।

೫೫೬. **ನ ಚೇವಾಗನ್ತುಕೋತಿ** ತಂ ಆವಾಸಿಕವತ್ತಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ನ ಚೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ । **ಸೇಸಂ** ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರಿಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ। **ಉಭೋಪಿ** ಆಗನ್ತುಕಆವಾಸಿಕಾ। ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ **ಅಸಾಧಾರಣಂ ಆಪತ್ತಿಂ** ನ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ।

೫೫೭. **ವತ್ಥುನಾನತ್ತತಾತಿ** ವೀತಿಕ್ಕಮನಾನತ್ತತಾ। **ಆಪತ್ತಿನಾನತ್ತತಾತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಾದೀನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞನಾನತ್ತತಾ।

೫೬೨. **“ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ...ಪೇ॰... ನಾನಭಾವೋ”**ತಿ ಇದಂ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾನಂ ಅನಿಯತಾದೀಹಿ ವತ್ಥುನಾನತಾಯ ಚೇವ ಆಪತ್ತಿನಾನತಾಯ ಚ ಲಬ್ಭಮಾನತ್ತಾ।

೫೬೫. **ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತೀಸುಯೇವ ಸಾಧಾರಣಾಪತ್ತಿಯೋ ಏಕತೋ ಚ ವಿಸುಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ಯಥಾವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ಅಥ ಖೋ ಅವಸೇಸಸಾಧಾರಣಾಪತ್ತಿಯೋಪಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೫೭೭. **ಆದಿಯನ್ತೋ** ಗಣ್ಹನ್ತೋ। **ಪಯೋಜೇನ್ತೋತಿ** ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತೋ।

೫೭೯. **ಊನಕಂ ಪಾದಂ...ಪೇ॰... ಲಹುಂ ಫುಸೇತಿ** ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

೫೮೦. **ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ, ಸೇಸಕಮ್ಪಿ ಪದತ್ತಯನ್ತಿ** ಯೋ ಅಯಂ ಪಠಮವಿನಿಚ್ಛಯೇ ವುತ್ತನಯೋ, ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ಊನಪಾದಂ ಆದಿಯನ್ತೋ ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಪಾದಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಾದಂ ವಾ ಗಹಣತ್ಥಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಗರುಂ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಪಾದಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಾದಂ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಚ ಗರುಕೇ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯಂಯೇವ ತಿಟ್ಠತಿ, ಊನಪಾದಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಚ ಲಹುಕೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೇ, ದುಕ್ಕಟೇ ವಾ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಏವಂ ಸೇಸಕಮ್ಪಿ ಇಮಂ ಪದತ್ತಯಂ। **ಅತ್ಥಸಮ್ಭವತೋಯೇವಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಮ್ಭವವಸೇನೇವ।

೫೮೧-೨. ಕಥಂ ಕಾಲೇಯೇವ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ನೋ ವಿಕಾಲೇ, ವಿಕಾಲೇಯೇವ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ, ನ ಚ ಕಾಲೇ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಕಾಲೇ ಚ ಪಕಾಸಿತಾ ವಿಕಾಲೇ ಚ, ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ನೇವ ಕಾಲೇ ಚ ಪಕಾಸಿತಾ ನೇವ ವಿಕಾಲೇ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೮೬-೭. ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಿಂ ಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತಿ ವಿಕಾಲೇ ತು ನೋ ಕಪ್ಪತಿ, ವಿಕಾಲೇ ಗಹಿತಂ ಕಿಂ ವಿಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತಿ, ನೋ ಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತಿ, ಕಾಲೇ ಚ ವಿಕಾಲೇ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಿಂ ನಾಮ ಕಾಲೇ ಚ ವಿಕಾಲೇ ಚ ಕಪ್ಪತಿ, ಕಾಲೇ ಚ ವಿಕಾಲೇ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಿಂ ನಾಮ ಕಾಲೇ ಚ ವಿಕಾಲೇ ಚ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ವದ ಭದ್ರಮುಖಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೮೯. ವಿಕಾಲೇಯೇವ ಕಪ್ಪತಿ, ಅಪರಜ್ಜು ಕಾಲೇಪಿ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೯೨. **ಕುಲದೂಸನಕಮ್ಮಾದಿನ್ತಿ** **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಭೂತಾರೋಚನರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರವಿಞ್ಞತ್ತಿಕುಹನಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ।

೫೯೩-೪. ಕತಮಾ ಆಪತ್ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ದೇಸೇಸು ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಮಜ್ಝಿಮೇ, ಕತಮಾ ಆಪತ್ತಿ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಪನ ದೇಸಸ್ಮಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಚ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು, ಕತಮಾ ಆಪತ್ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಚೇವ ದೇಸೇಸು ಆಪಜ್ಜತಿ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಚ, ಕತಮಾ ಆಪತ್ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಚೇವ ದೇಸೇಸು ನ ಆಪಜ್ಜತಿ ನ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೯೬. "ಸೋ ಗುಣಙ್ಗುಣುಪಾಹನ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಸೋ** ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೯. ಏವಂ "ಆಪಜ್ಜತಿ, ನಾಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಪದವಸೇನ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಚತುಕ್ಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ನೇವ ಕಪ್ಪತಿ, ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಪದವಸೇನ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸೂ"**ತಿಆದಿ।

೬೦೧. **ವುತ್ತ**ನ್ತಿ "ಗಣೇನ ಪಞ್ಚವಗ್ಗೇನಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ।

೬೦೩. **ಏವಂ ವತ್ಥು**ನ್ತಿ "ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ವತ್ಥುಂ। **ಪಞ್ಚಲೋಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಣಾನೀ"ತಿಆದಿ।

೬೦೮. ಅನುಞ್ಞಾತಟ್ಠಾನಸ್ಸ **ಅನ್ತೋ** ನೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತೋ ಬಹಿಯೇವ ಚ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೧೨. **ಸೇಕ್ಖಪಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ಸೇಖಿಯಪಞ್ಞತ್ತಿ।

೬೧೩. **ಅಗಣಾ**ತಿ ಅದುತಿಯಾ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಏಕಾಪಿ ಗಣೋ ನಾಮ।

೬೧೪. **ಉಭಯತ್ಥಪಿ ಅಸಾಧಾರಣಮಾಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನಿಯತಾಪಞ್ಞತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೬೧೬. ಗಿಲಾನೋ ಚ ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಅಗಿಲಾನೋ ಚ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ ಏವಂ ಉಭೋಪಿ ನಾಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತಿಕಾದೀಸು ದಸ್ಸಿತಾನಂ ಪದಾನಂ ಚತುಕ್ಕಾದಿದಸ್ಸನವಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಹಣಂ।

೬೧೮. "ಆಪಜ್ಜತಿ ಅಗಿಲಾನೋವಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

ಚತುಕ್ಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೨೦. "ಗರುಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ **"ಗರು"**ನ್ತಿ ನಿಗ್ಗಹೀತಾಗಮೋ।

೬೨೧. ಪಞ್ಚ ಕಥಿನಾನಿಸಂಸಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಾಯೇವ।

೬೨೬. **ಅಗ್ಗಿಸತ್ಥನಖಕ್ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿಸತ್ಥನಖೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಂ ಫುಟ್ಠಂ, ಪಹಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಬೀಜ**ನ್ತಿ ನೋಬೀಜಂ। **ಉಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಕ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಕಂ।

೬೨೮. **ಪವಾರಣಾಪೀ**ತಿ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾಪಿ। **ಓದನಾದೀಹೀ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸತ್ತುಕುಮ್ಮಾಸಮಚ್ಛಮಂಸಾನಂ ಗಹಣಂ। **ಕಾಯಾದಿಗಹಣೇನಾ**ತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಗಹಣೇನ। "ದಾತುಕಾಮಾಭಿಹಾರೋ ಚ, ಹತ್ಥಪಾಸೇರಣಕ್ಖಮ"ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮೇಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಞ್ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ।

೭೨೯-೩೦. **ವಿನಯಞ್ಞುಕಸ್ಮಿನ್ತಿ** ವಿನಯಧರೇ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಸಕಞ್ಚ ಸೀಲನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಞ್ಚ। **ಸುರಕ್ಖಿತಂ ಹೋತೀತಿ** ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಾನಂ ವಿಜಾನನ್ತತಾಯ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ಸೇವಿತಬ್ಬಂಯೇವ ಸೇವನವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖಿತಂ ಹೋತಿ। **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಮಞ್ಞಸ್ಸ ನಿರಾಕರೋತೀತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಿಸಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ನಿವಾರೇತಿ। **ವಿಸಾರದೋ ಭಾಸತಿ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ನಿರಾಸಙ್ಕೋ ನಿಬ್ಭಯೋ ವೋಹರತಿ। **ವೇರಿಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚೇವ ಠಿತಿಯಾ ಪವತ್ತೋತಿ** "ವಿನಯೋ ನಾಮ ಸಾಸನಸ್ಸ ಆಯು, ವಿನಯೇ ಠಿತೇ ಸಾಸನಂ ಠಿತಂ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.ಮಙ್ಗಲಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ; ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೫೧) ವಚನತೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಯಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಮಾ** ಕಾರಣಾ। **ತತ್ಥ** ವಿನಯಞ್ಞುಭಾವೇ। **ಧೀರೋ** ಪಞ್ಞವಾ ಭಿಕ್ಖು।

ಪಞ್ಚಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೭೩೧-೨. **ಛಳಭಿಞ್ಞೇನಾತಿ** ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ, ತೇನ। ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪಮಾಣಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪಮಾಣಂ ನಿಸೀದನಞ್ಚ ತಥಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಪಮಾಣಂ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿವಸ್ಸಸಾಟಿಕಚೀವರಞ್ಚ ಸುಗತಸ್ಸ ಚೀವರೇ ಪಮಾಣಿಕಚೀವರನ್ತಿ ಛ।

೭೩೩-೪. ಅಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಞ್ಚ **ಅಞ್ಞಾಣಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾ,** ತೇಹಿ, ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ಚೇವ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತಾಯ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವಿಪರೀತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ** ಕಪ್ಪಿಯೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ, ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ।

ತತ್ಥ ಕಥಂ ಅಲಜ್ಜಿತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ? ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ)। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

> "ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।
> ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತಿ।
> ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛತಿ।
> ಏದಿಸೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅಲಜ್ಜೀ ಪುಗ್ಗಲೋ"ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೩೫೯)।

ಕಥಂ ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ? ಅಞ್ಞಾಣಪುಗ್ಗಲೋ ಮನ್ದೋ ಮೋಮೂಹೋ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋತಿ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವಿರಾಧೇತಿ। ಏವಂ ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಕಥಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ? ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವಿನಯಧರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಚೇ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಚೇ, ನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಪನ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿಯೇವ। ಏವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಕಥಂ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ? ಸೂಕರಮಂಸಂ "ಅಚ್ಛಮಂಸ"ನ್ತಿ ಖಾದತಿ, ಕಾಲೇ ವಿಕಾಲಸಞ್ಞಾಯ ಭುಞ್ಜತಿ। ಏವಂ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಕಥಂ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ? ಅಚ್ಛಮಂಸಂ "ಸೂಕರಮಂಸ"ನ್ತಿ ಖಾದತಿ, ವಿಕಾಲೇ ಕಾಲಸಞ್ಞಾಯ ಭುಞ್ಜತಿ। ಏವಂ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಕಥಂ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ? ಸಹಸೇಯ್ಯಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಾದೀನಿ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ।

೬೩೫-೮. "ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಟ್ಠಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುನಾತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಸಙ್ಖಾತೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಧಮ್ಮೋವ ಚಕ್ಖು ಏತಸ್ಸಾತಿ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖು, ತೇನ ಛಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಯುತ್ತೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುನಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ನಿಸ್ಸಯೋ ಚೇವ ದಾತಬ್ಬೋ, ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಆಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಗರುಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಲಹುಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಭಯಾನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರಾ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ಅತ್ಥತೋ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ದಸವಸ್ಸೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಅತಿರೇಕದಸವಸ್ಸೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಛಕ್ಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೩೯. **ಸತ್ತ ಸಾಮೀಚಿಯೋ ವುತ್ತಾತಿ** "ಸೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಅನಬ್ಭಿತೋ, ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾರಯ್ಹಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚಿ, ಯುಞ್ಜನ್ತಾಯಸ್ಮನ್ತೋ ಸಕಂ, ಮಾ ವೋ ಸಕಂ ವಿನಸ್ಸಾತಿ ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚಿ, ಅಯಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಪತ್ತೋ ಯಾವ ಭೇದನಾಯ ಧಾರೇತಬ್ಬೋತಿ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚಿ, ತತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಭಜಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚಿ, ಅಞ್ಞಾತಬ್ಬಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಪರಿಪಞ್ಹಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚಿ, ಯಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಹರಿಸ್ಸತೀತಿ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚೀ"ತಿ ಛ ಸಾಮೀಚಿಯೋ ಭಿಕ್ಖುಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇವುತ್ತಾ, "ಸಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅನಬ್ಭಿತಾ, ತಾ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಗಾರಯ್ಹಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಾಮೀಚೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ವುತ್ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತ ಸಾಮೀಚಿಯೋ ವುತ್ತಾ। **ಸತ್ತೇವ ಸಮಥಾಪಿ ಚಾತಿ** ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಾದಿಸಮಥಾಪಿ ಸತ್ತೇವ ವುತ್ತಾ। **ಪಞ್ಞತ್ತಾಪತ್ತಿಯೋ ಸತ್ತಾತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಾದಯೋ ಪಞ್ಞತ್ತಾಪತ್ತಿಯೋ ಸತ್ತ ವುತ್ತಾ। **ಸತ್ತಬೋಜ್ಝಙ್ಗದಸ್ಸಿನಾತಿ** ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾದಯೋ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಯಾಥಾವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೇನ ಭಗವತಾ।

ಸತ್ತಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೪೦-೧. ಇಧ ಕುಲದೂಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಜೀವಸ್ಸೇವ ಕಾರಣಾ ಪುಪ್ಫೇನ, ಫಲೇನ, ಚುಣ್ಣೇನ, ಮತ್ತಿಕಾಯ, ದನ್ತಕಟ್ಠೇಹಿ, ವೇಳುಯಾ, ವೇಜ್ಜಿಕಾಯ, ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕೇನಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಕುಲಾನಿ ದೂಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಪುಪ್ಫೇನಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಪುಪ್ಫಾದಿನಾ ದಾನಮೇವ ಉಪಲಕ್ಖಣತೋ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪುಪ್ಫೇನಾತಿ** ಪುಪ್ಫದಾನೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಪುಪ್ಫದಾನಾದಯೋ ಕುಲದೂಸನೇ ವುತ್ತಾ।

೬೪೨-೫. "ಅಟ್ಠಧಾನತಿರಿತ್ತಾಪಿ, ಅತಿರಿತ್ತಾಪಿ ಅಟ್ಠಧಾ"ತಿದ್ವೀಸು ಅಟ್ಠಕೇಸು ಅಟ್ಠ ಅನತಿರಿತ್ತೇ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಅಕಪ್ಪಿಯಕತಞ್ಚೇವಾ"**ತಿಆದಿ । ಗಿಲಾನಾನತಿರಿತ್ತಕನ್ತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಇಮೇ ಅಟ್ಠೇವ ಅನತಿರಿತ್ತಕಾ ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಕತಾದಯೋ** ಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಕಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವುತ್ತಾ।

೬೪೬. **ಞಾತಞತ್ತಿಸೂತಿ** ಞಾತದುಕ್ಕಟಂ, ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಞ್ಚ। **ಪಟಿಸಾವನೇತಿ** ಪಟಿಸ್ಸವೇ। ಅಟ್ಠದುಕ್ಕಟಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಕಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವುತ್ತೋ।

೬೪೮-೯. **ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಾತಿ** ಯಸಕುಲಪುತ್ತಾದೀನಂ "ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವಚನೇನ ಭಗವತಾ ದಿನ್ನಉಪಸಮ್ಪದಾ। **ಸರಣಗಮನೇನ ಚಾತಿ** ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ತೀಹಿ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತಉಪಸಮ್ಪದಾ। **ಪಞ್ಹಾಬ್ಯಾಕರಣೋವಾದಾತಿ** ಸೋಪಾಕಸ್ಸ ಪಞ್ಹಾಬ್ಯಾಕರಣೋಪಸಮ್ಪದಾ, ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಹಣೋಪಸಮ್ಪದಾ ಚ। **ಗರುಧಮ್ಮಪಟಿಗ್ಗಹೋತಿ** ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಗೋತಮಿಯಾ ಅನುಞ್ಞಾತಗರುಧಮ್ಮಪಟಿಗ್ಗಹಣೋಪಸಮ್ಪದಾ।

ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಇದಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಉಪಸಮ್ಪದಾ। **ಅಟ್ಠವಾಚಿಕಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಟ್ಠವಾಚಿಕಾ ನಾಮ। **ದೂತೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀನನ್ತಿ** ಅಡ್ಢಕಾಸಿಯಾ ಗಣಿಕಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ದೂತೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ।

೬೫೦. **ಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿನಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಸವಾಸನಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುಸಙ್ಖಾತಾ ದಿಟ್ಠಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿ, ತೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುನಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ।

೬೫೧. **ಪಾಪಿಚ್ಛಾ** ನಾಮ ಅಸನ್ತಗುಣಸಮ್ಭಾವನಿಚ್ಛಾ।

೬೫೨-೩. **ನ ಚ ಮಜ್ಜಪೋ ಸಿಯಾತಿ** ಮಜ್ಜಪೋ ನ ಸಿಯಾ ಮಜ್ಜಂ ಪಿವನ್ತೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಮಜ್ಜಂ ನ ಪಿವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾತಿ** (ಅಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩.೭೧) ಅಸೇಟ್ಠಚರಿಯತೋ ಮೇಥುನಾ ವಿರಮೇಯ್ಯ। **ರತ್ತಿಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಿಕಾಲಭೋಜನನ್ತಿ** ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ರತ್ತಿಭೋಜನಞ್ಚ ದಿವಾವಿಕಾಲಭೋಜನಞ್ಚ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ। **ನ ಚ ಗನ್ಧಮಾಚರೇತಿ** ಗನ್ಧಞ್ಚ ನ ವಿಲಿಮ್ಪೇಯ್ಯ। **ಮಞ್ಚೇ ಛಮಾಯಂ ವ ಸಯೇಥ ಸನ್ಥತೇತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚೇ ವಾ ಸುಧಾದಿಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ವಾ ತಿಣಪಣ್ಣಪಲಾಲಾದೀನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತೇ ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಸಯೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಾಹುಪೋಸಥನ್ತಿ** ಏತಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಅಸಮಾಚರನ್ತೇನ ಉಪವುತ್ಥಂ ಉಪೋಸಥಂ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ "ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ದುಕ್ಖನ್ತಗುನಾತಿ** ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಗತೇನ ಪತ್ತೇನ ಬುದ್ಧೇನ ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೫೪. ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಥಾವಣ್ಣನಾಯ ದಸ್ಸಿತಾನೇವ।

ಅಟ್ಠಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೫೫. **ಭೋಜನಾನಿ ಪಣೀತಾನಿ ನವ ವುತ್ತಾನೀತಿ** ಪಣೀತಾನಿ ಹಿ ಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಾನಿ। ದಸಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಮಂಸವಜ್ಜಿತಾನಿ **ನವ ಮಂಸಾನಿ** ಖಾದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ನಿದ್ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೫೬. **ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ...ಪೇ॰... ಪರಿದೀಪಿತಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಞ್ಚುದ್ದೇಸಾ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅನಿಯತುದ್ದೇಸೇಹಿ ವಿನಾ ಚತ್ತಾರೋತಿ ಉದ್ದೇಸಾ ನವ ದೀಪಿತಾ। **ಉಪೋಸಥಾ ನವೇವಾತಿ** ದಿವಸವಸೇನ ತಯೋ, ಕಾರಕವಸೇನ ತಯೋ, ಕರಣವಸೇನ ತಯೋತಿ ನವ ಉಪೋಸಥಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ಸಙ್ಘೋ ನವಹಿ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ** ನವಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ –

> "ಏಕತೋ , ಉಪಾಲಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕತೋ ಚತ್ತಾರೋ, ನವಮೋ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಸಲಾಕಂ ಗಾಹೇತಿ 'ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಯಂ ವಿನಯೋ, ಇದಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ, ಇಮಂ ಗಣ್ಹಥ, ಇಮಂ ರೋಚೇಥಾ'ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಸಙ್ಘರಾಜಿ ಚೇವ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘಭೇದೋ ಚ। ನವನ್ನಂ ವಾ, ಉಪಾಲಿ, ಅತಿರೇಕನವನ್ನಂ ವಾ ಸಙ್ಘರಾಜಿ ಚೇವ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘಭೇದೋ ಚಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೧)।

ನವಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೫೭. ದಸ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂನಿ ವಕ್ಖತಿ। ದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪಾಕಟಾನೇವ। ಮನುಸ್ಸಮಂಸಾದೀನಿ ದಸ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಾನೇವ। **ಸುಕ್ಕಾನಿ ವೇ ದಸಾತಿ** ನೀಲಾದೀನಿ ದಸ ಸುಕ್ಕಾನಿ।

೬೫೯. ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ ದಸ ಆದೀನವಾ ಏವಂ ಪಾಳಿಪಾಠೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ -

“ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದೀನವಾ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಮಹೇಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ತತ್ರ ಭಿಕ್ಖು ಪವಿಸತಿ, ಮಹೇಸೀ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೋತಿ, ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಮಹೇಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೋತಿ, ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ಅದ್ಧಾ ಇಮೇಸಂ ಕತಂ ವಾ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ’ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಬಹುಕಿಚ್ಚೋ ಬಹುಕರಣೀಯೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಇತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸರತಿ, ಸಾ ತೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಅಞ್ಞತರಂ ರತನಂ ನಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಗುಯ್ಹಮನ್ತಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಮ್ಭೇದಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪಿತಾ ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ಪುತ್ತೋ ವಾ ಪಿತರಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ನೀಚಟ್ಠಾನಿಯಂ ಉಚ್ಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇತಿ, ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ, ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನಿಯಂ ನೀಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇತಿ, ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ, ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಅಕಾಲೇ ಸೇನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ, ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ, ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಕಾಲೇ ಸೇನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗತೋ ನಿವತ್ತಾಪೇತಿ, ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ, ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ, ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರಂ ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದಂ ಅಸ್ಸಸಮ್ಮದ್ದಂ ರಥಸಮ್ಮದ್ದಂ ರಜನೀಯಾನಿ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ, ಯಾನಿ ನ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಸಾರುಪ್ಪಾನಿ, ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಆದೀನವಾ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೪೫; ಪಾಚಿ॰ ೪೯೭)।

ತತ್ಥ ಚ **ಪಿತಾ ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತೀತಿ** ಪುತ್ತಂ ಮಾರೇತುಮಿಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಪುತ್ತೋ ಪಿತರಂ ಪತ್ಥೇತೀತಿ**। **ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥೀನಂ ಸಮ್ಮದ್ದೋ ಸಂಸಟ್ಠೋ ಏತ್ಥಾತಿ ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದಂ। ಏವಂ “**ಅಸ್ಸಸಮ್ಮದ್ದ**”ನ್ತಿಆದೀಸುಪಿ।

ದಸಾಕಾರೇಹೀತಿ -

“ಆಪತ್ತಿನುಕ್ಖಿತ್ತಮನನ್ತರಾಯ-
ಪಹುತ್ತತಾಯೋ ತಥಸಞ್ಞಿತಾ ಚ।
ಖಾದೇತುಕಾಮೋ ಅಥ ಖಾದನಾತಿ।
ಛನ್ನಾ ದಸಙ್ಗೇಹರುಣುಗ್ಗಮಮ್ಹೀತಿ॥ -

ಗಹಿತೇಹಿ ದಸಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ।

೯೯೦. ದಸ ಕಮ್ಮಪಥಾ ಪುಞ್ಞಾತಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಆದಯೋ ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ। **ಅಪುಞ್ಞಾಪಿ ತಥಾ ದಸಾತಿ** ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಯೋ ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾವ। ದಸ ದಾನವತ್ಥೂನಿ ವಕ್ಖತಿ। **ದಸೇವ ರತನಾನಿ ಚಾತಿ** -

“ಮುತ್ತಾ ಮಣೀ ವೇಳುರಿಯಾ ಚ ಸಙ್ಖಾ।
ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಞ್ಚ ಹೇಮಂ।
ಲೋಹೀತಕಞ್ಚಾಪಿ ಮಸಾರಗಲ್ಲಾ।
ದಸ್ಸೇತಿ ಧೀರೋ ರತನಾನಿ ಜಞ್ಞಾ”ತಿ॥ -

ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಿ ದಸ ರತನಾನಿ।

೯೯೧. ಮುನಿನ್ದೇನ ಅವನ್ದಿಯಾ ದಸ ಪುಗ್ಗಲಾ ದೀಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಥಂ? “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅವನ್ದಿಯಾ। ಪುರೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಪಣ್ಡಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೋ ಅವನ್ದಿಯೋ, ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ಅವನ್ದಿಯೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಅವನ್ದಿಯಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೨)।

೯೯೩-೪. ಸೋಸಾನಿಕನ್ತಿ ಸುಸಾನೇ ಛಡ್ಡಿತಂ। **ಪಾಪಣಿಕ**ನ್ತಿ ಆಪಣದ್ವಾರೇ ಛಡ್ಡಿತಂ। **ಉನ್ದೂರಕ್ಖಾಯಿತ**ನ್ತಿ ಉನ್ದೂರೇಹಿ ಖಾಯಿತಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ। **ಗೋಖಾಯಿತಾ**ದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಥೂಪಚೀವರಿಕ**ನ್ತಿ ಬಲಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ವಮ್ಮಿಕೇ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತವತ್ಥಂ। **ಆಭಿಸೇಕಿಯ**ನ್ತಿ ರಾಜೂನಂ ಅಭಿಸೇಕಮಣ್ಡಪೇ ಪರಿಚ್ಚತ್ತವತ್ಥಂ। **ಗತಪಚ್ಚಾಗತಞ್ಚಾತಿ** ಸುಸಾನಗತಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ನಹಾಯಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡಿತಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ।

೨೨೫. ಸಬ್ಬನೀಲಾದಯೋ ವುತ್ತಾ, ದಸ ಚೀವರಧಾರಣಾತಿ "ಸಬ್ಬನೀಲಕಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಧಾರೇನ್ತೀತಿ ವುತ್ತವಸೇನ ದಸಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೩೦) **ಕುರುನ್ದಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಏತ್ಥ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಸಕೇ ಸಂಕಚ್ಚಿಕಾಯ ವಾ ಉದಕಸಾಟಿಕಾಯ ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ತಿಚೀವರಾನಿ ನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಾನಿ ನವ ಚೀವರಾನಿ "ದಸಚೀವರಧಾರಣಾ"ತಿ ವುತ್ತಾನಿ। ಯಥಾಹ - "ನವಸು ಕಪ್ಪಿಯಚೀವರೇಸು ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ವಾ ಸಂಕಚ್ಚಿಕಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸಾತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೩೦)।

ದಸಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೨೨೬. ಪಣ್ಡಕಾದಯೋ ಏಕಾದಸ ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಾ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪಾದಿತಾಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೨೭. "ಅಕಪ್ಪಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಪತ್ತಾ ಏಕಾದಸ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದಾರುಜೇನ ಪತ್ತೇನಾ**ತಿ ದಾರುಮಯೇನ ಪತ್ತೇನ। **ರತನುಬ್ಭವಾ**ತಿ ರತನಮಯಾ **ದಸ** ಪತ್ತಾ ಏಕಾದಸ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದಾರುಜೇನ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ತಮ್ಬಲೋಹಮಯಪತ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹೋ। ಯಥಾಹ "ಏಕಾದಸ ಪತ್ತಾತಿ ತಮ್ಬಲೋಹಮಯೇನ ವಾ ದಾರುಮಯೇನ ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ದಸರತನಮಯಾ"ತಿ। ಇಧ **ರತನಂ** ನಾಮ ಮುತ್ತಾದಿದಸರತನಂ।

೨೨೮. ಅಕಪ್ಪಿಯಾ ಪಾದುಕಾ ಏಕಾದಸ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ "ಏಕಾದಸ ಪಾದುಕಾತಿ ದಸ ರತನಮಯಾ, ಏಕಾ ಕಟ್ಠಪಾದುಕಾ। ತಿಣಪಾದುಕಮುಞ್ಜಪಾದುಕಪಬ್ಬಜಪಾದುಕಾದಯೋ ಪನ ಕಟ್ಠಪಾದುಕಸಙ್ಗಹಮೇವ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ।

೨೨೯-೩೦. ಅತಿಖುದ್ದಕಾ ಅತಿಮಹನ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಕಾ ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬಹಿಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮತಾ**ತಿ ಸೀಮಾಯ ಬಹಿ ಠಿತೇನ ಸಮ್ಮತಾ। ನದಿಯಂ, ಜಾತಸ್ಸರೇ, ಸಮುದ್ದೇ ವಾ ತಥಾ ಸಮ್ಮತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾ ಸೀಮಾಯ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಾ ಸೀಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಾ ಏಕಾದಸ ಅಸೀಮಾಯೋ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೩೧. ಏಕಾದಸೇವ ಪಥವೀ ಕಪ್ಪಿಯಾ, ಏಕಾದಸೇವ ಪಥವೀ ಅಕಪ್ಪಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥ **ಏಕಾದಸ ಕಪ್ಪಿಯಪಥವೀ** ನಾಮ ಸುದ್ಧಪಾಸಾಣಾ, ಸುದ್ಧಸಕ್ಖರಾ, ಸುದ್ಧಕಥಲಾ, ಸುದ್ಧಮರುಮ್ಬಾ, ಸುದ್ಧವಾಲುಕಾ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಾಸಾಣಾ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಸಕ್ಖರಾ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಕಥಲಾ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮರುಮ್ಬಾ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನವಾಲುಕಾತಿ ಇಮಾ ದಸ ದಡ್ಢಾಯ ಪಥವಿಯಾ ವಾ ಚತುಮಾಸೋವಟ್ಠಕಪಂಸುಪುಞ್ಜೇನ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇನ ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾದಸ। "ಅಪ್ಪಪಂಸುಕಾ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಿಕಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬) ಅಪರಾಪಿ ಪಥವಿಯೋ ವುತ್ತಾ, ತಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಾಸಾಣಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸುಯೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾ।

ಏಕಾದಸ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವೀ ನಾಮ "ಸುದ್ಧಪಂಸು ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಾ ಅಪ್ಪಪಾಸಾಣಾ ಅಪ್ಪಸಕ್ಖರಾ ಅಪ್ಪಕಥಲಾ ಅಪ್ಪಮರುಮ್ಬಾ ಅಪ್ಪವಾಲುಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾ, ಅದಡ್ಢಾಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ಜಾತಾ ಪಥವೀ। ಯೋಪಿ ಪಂಸುಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಅತಿರೇಕಚಾತುಮಾಸಂ ಓವಟ್ಠೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ ಜಾತಪಥವೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬) ವುತ್ತಾ ಏಕಾದಸ।

ಗಣ್ಠಿಕಾ ಕಪ್ಪಿಯಾ ವುತ್ತಾ, ಏಕಾದಸ ಚ ವೀಧಕಾತಿ ಏತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಗಣ್ಠಿಕಾ ವಿಧಕಾ ಚ ಏಕಾದಸ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇ ಪನ -

> "ವೇಳುದನ್ತವಿಸಾಣಟ್ಠಿ-ಕಟ್ಠಲಾಖಾಫಲಾಮಯಾ।
> ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯಾ ಸುತ್ತ-ನಳಲೋಹಮಯಾಪಿ ಚ।
> ವಿಧಾ ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಾ, ಗಣ್ಠಿಯೋ ಚಾಪಿ ತಮ್ಮಯಾ"ತಿ॥ -

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೬೭೪-೫. **ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾನುವತ್ತಿಕಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಉಭಿನ್ನಂ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇಸು **ಅಟ್ಠ** ಯಾವತತಿಯಕಾತಿ ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಯಾವತತಿಯಕಾತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೭೬. ನಿಸ್ಸಯಸ್ಸ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯೋ **ದಸೇಕಾವ** ಏಕಾದಸೇವ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಛಧಾಚರಿಯತೋ ವುತ್ತಾತಿ** -

"ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇ, ವಿಬ್ಭನ್ತೇ ಚಾಪಿ ನಿಸ್ಸಯೋ।
ಮರಣಾಣತ್ತುಪಜ್ಝಾಯ-ಸಮೋಧಾನೇಹಿ ಸಮ್ಮತೀ"ತಿ॥ -

ಆಚರಿಯತೋ ಛಧಾ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯೋ ವುತ್ತಾ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಾ ತು ಪಞ್ಚಧಾತಿ** ತಾಸು ಉಪಜ್ಝಾಯಸಮೋಧಾನಂ ವಿನಾ ಅವಸೇಸಾಹಿ ಪಞ್ಚಧಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯೋ ವುತ್ತಾತಿ ಇಮೇ ಏಕಾದಸ।

ಏಕಾದಸಕಕಥಾವಣ್ಣನಾ।

೬೭೭. **ತೇರಸೇವ ಧುತಙ್ಗಾನೀತಿ** ಪಂಸುಕೂಲಿಕಙ್ಗಾದೀನಿ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ತೇರಸೇವ ಹೋನ್ತಿ।

ಪರಮಾನಿ ಚ ಚುದ್ದಸಾತಿ "ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ಮಾಸಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನವಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸನ್ಥತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ ಛಬ್ಬಸ್ಸಪರಮತಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ತಿಯೋಜನಪರಮಂ ಸಹತ್ಥಾ ಹರಿತಬ್ಬಾನಿ, ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ ಧಾರೇತಬ್ಬೋ, ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ, ಛಾರತ್ತಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತಬ್ಬಂ, ಚತುಕ್ಕಂಸಪರಮಂ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಕಂಸಪರಮಂ, ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಪರಮಂ ಆದಾತಬ್ಬಂ, ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮಂ ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಕಂ, ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪರಮಂ ದನ್ತಕಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಚುದ್ದಸ ಪರಮಾನಿ।

ಸೋಳಸೇವ ತು "ಜಾನ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾನೀತಿ "ಜಾನ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಸೋಳಸ। ತೇ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - ಜಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಪುಬ್ಬುಪಗತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನುಪಖಜ್ಜ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ತಿಣಂ ವಾ ಮತ್ತಿಕಂ ವಾ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ಜಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಪರಿಪಾಚಿತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಆಸಾದನಾಪೇಕ್ಖೋ, ಭುತ್ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ನಿಹಟಾಧಿಕರಣಂ ಪುನ ಕಮ್ಮಾಯ ಉಕ್ಕೋಟೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ತಥಾವಾದಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಕತಾನುಧಮ್ಮೇನ, ಜಾನಂ ತಥಾನಾಸಿತಂ ಸಮಣುದ್ದೇಸಂ, ಜಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ನೇವತ್ತನಾ ಪಟಿಚೋದೇಯ್ಯ, ಜಾನಂ ಚೋರಿಂ ವಜ್ಝಂ ವಿದಿತಂ ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾ, ಜಾನಂ ಸಭಿಕ್ಖುಕಂ ಆರಾಮಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ।

೬೭೮. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ಅನುತ್ತರಂ **ಸಉತ್ತರಂ** ಉತ್ತರಪಕರಣೇನ ಸಹಿತಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಜಾನಾತಿ, **ಮಹತ್ತರೇ** ಅತಿವಿಪುಲೇ **ಅನುತ್ತರೇ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತೇ ಉತ್ತಮೇ **ವಿನಯನಯೇ** ವಿನಯಾಗತೇ ಆಪತ್ತಿಅನಾಪತ್ತಿಗರುಕಲಹುಕಕಪ್ಪಿಯಅಕಪ್ಪಿಯಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಕಮ್ಮೇ। ಅಥ ವಾ **ವಿನಯನಯೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪವತ್ತಮಾನೋ **ಸೋ**

ಭಿಕ್ಖು **ನಿರುತ್ತರೋ ಭವತಿ** ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಉತ್ತರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಸೇಟ್ಠೋ ವಾ ಭವತಿ, ತಸ್ಸ ಚೇವ ಪರೇಸಞ್ಚ ಸಂಸಯೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಜಾನತೀ**ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸೋ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಏಕುತ್ತರನಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸೇದಮೋಚನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೪೭೯. **ಸುಣತಂ** ಸುಣನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ **ಪಟುಭಾವಕರಾ** ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಪಞ್ಞಾಕೋಸಲ್ಲಸಾಧಿಕಾ ತತೋಯೇವ **ವರಾ** ಉತ್ತಮಾ। **ಸೇದಮೋಚನಗಾಥಾಯೋ**ತಿ ಅತ್ಥಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ, ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಞ್ಚ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವೇನ ಚಿನ್ತಯನ್ತಸ್ಸ ಖಿನ್ನಸರೀರಾ ಸೇದೇ ಮೋಚೇನ್ತೀತಿ **ಸೇದಮೋಚನಾ**। ಅತ್ಥಾನುಗತಪಞ್ಞಾ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರೇನ ಠಪಿತಾ ಪಞ್ಹಗಾಥಾಯೋ, ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಥಾಯೋ ಚ ಇತೋ ಪರಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೮೧. **ಕಬನ್ಧಂ** ನಾಮ ಅಸೀಸಂ ಉರಸಿ ಜಾತಅಕ್ಖಿಮುಖಸರೀರಂ। ಯಥಾಹ – ''ಅಸೀಸಕಂ ಕಬನ್ಧಂ, ಯಸ್ಸ ಉರೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ಚೇವ ಮುಖಞ್ಚ ಹೋತೀ''ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೭೯)। **ಮುಖೇನ** ಕರಣಭೂತೇನ। **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸೇವಿತ್ವಾ।

೪೮೨. **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ **ಕಥಂ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಸಿಯಾ** ಪಾರಾಜಿಕಧಮ್ಮೋ ಕಥಂ ಸಿಯಾ।

೪೮೪. **ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಪಾದಂ ವಾ ಪಾದಾರಹಂ ವಾ ಪರಸನ್ತಕಂ। **ಪರಞ್ಚ ನ ಸಮಾದಪೇ**ತಿ ''ಅಮುಕಸ್ಸ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾಹೀ''ತಿ ಪರಂ ನ ಆಣಾಪೇಯ್ಯ।

೪೮೫. ಪರಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ನಾದಿಯನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಣತ್ತಿಞ್ಚಾ**ತಿ **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಸಂವಿಧಾನಂ, ಸಙ್ಕೇತಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೪೮೬. **ಗರುಕಂ ಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಪಾದಗ್ಘನಕಭಾವೇನ ಗರುಭಣ್ಡಂ। **''ಪರಿಕ್ಖಾರ''**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। **ಪರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರ**ನ್ತಿ ಪರಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ।

೪೯೨. **ಮನುಸ್ಸುತ್ತರಿಕೇ ಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮವಿಸಯೇ। **ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾನಾ**ತಿ ''ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಏವಂ ಠಿತೇ ಏವಂ ಗಮನೇ ಅತ್ಥಂ ಆವಿಕರೋತೀ''ತಿಆದಿಂ ಕತ್ವಾ। **ಸಮ್ಭಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ''ಅರಹಾ''ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಮ್ಭಾವನಂ ಕರೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಹುತ್ವಾ। **ಅತಿಕ್ಕಮತಿ ಚೇ**ತಿ ತಥಾ ಕತಂ ಕತಿಕಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ ಚೇ, ತಥಾರೂಪಂ ನಿಸಜ್ಜಂ ವಾ ಠಾನಂ ವಾ ಗಮನಂ ವಾ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚುತೋ**ತಿ ತಥಾರೂಪಂ ನಿಸಜ್ಜಾದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನ ''ಅರಹಾ''ತಿ ತಙ್ಖಣೇ ಞಾತೇ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

೪೯೩. ಏಕವತ್ಥುಕಾ ಕಥಂ ಭವೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೯೪. **ಇತ್ಥಿಯಾ**ತಿ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ। **ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೋ**ತಿ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞೇನ ಪುರಿಸೇನ ವುತ್ತಸಾಸನಂ ವತ್ವಾ, ಇಮಿನಾ ಚ ''ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ವೀಮಂಸತೀ''ತಿ ಅಙ್ಗದ್ವಯಸ್ಸ ಪುರಿಮಸಿದ್ಧತಂ ದೀಪೇತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಾಹರಣಕತಞ್ಚ। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ವತ್ವಾ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಣನ್ತೋ।

೪೯೫. **ಯಥಾವುತ್ತಂ ವತ್ತಂ ಅಚರಿತ್ವಾ**ತಿ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಂ ಪರಿವಾಸಾದಿವತ್ತಂ ಅಚರಿತ್ವಾ।

೪೯೬. ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಾ ಆಹ **''ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಾ''**ತಿ।

೪೯೭. **ಯೇನ ಕುದ್ಧೋ ಪಸಂಸಿತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ''ನಿನ್ದಿತೋ ಚಾ''ತಿ ಸೇಸೋ।

೯೯೮. ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ವಣ್ಣಮ್ಹಿ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಯೋ ಕುಜ್ಝತಿ, ಸೋ ಆರಾಧಕೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಪರಿತೋಸಿತೋ ಪಸಂಸಿತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಸುತ್ವಾ ಸಚೇ ಕುಪ್ಪತಿ ಅನತ್ತಮನಂ ಕರೋತಿ, **ಆರಾಧಕೋ** ಸಙ್ಘಾರಾಧಕೋ ಸಙ್ಘಂ ಪರಿತೋಸೇನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಯದಿ ಕುಜ್ಝತಿ, ನಿನ್ದಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ।

೭೦೧. **ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ।

೭೫೧. "**ನ ರತ್ತಚಿತ್ತೋ**"ತಿಆದಿನಾ ಪುರಿಮಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **ಮರಣಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಇದಂ ಪಾರಾಜಿಕಪಕರಣತೋವ ಲಬ್ಭತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇನ್ತಸ್ಸ। **ತನ್ತಿ** ತಥಾ ದೀಯಮಾನಂ।

೭೫೨. "**ಪರಾಜಯೋ**"ತಿ ಇದಂ ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲೇಸು ಸಙ್ಘಭೇದಕಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನಾಪಿ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋವ ಹೋತಿ।

೭೫೩. ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಏಕಂ **ಚೀವರಂ** ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೫೪. ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತನಿಗ್ರೋಧಸದಿಸೇ ರುಕ್ಖಮೂಲಕೇ ತಿಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೫೫. ಕಾಯಿಕಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ **ಸಮ್ಬಹುಲಾ** ಆಪತ್ತಿಯೋ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಕಥಂ ಫುಸೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೫೭. ವಾಚಸಿಕಾ ನ ಕಾಯಿಕಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಕಥಂ ಫುಸೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೫೮. **ವಿನಯನಸತ್ಥೇ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ। **ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

೭೫೯. "**ಇತ್ಥಿಯಾ**"ತಿಆದೀಸು ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ ಪಣ್ಡಕೇನ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಕೇ ಮೇಥುನಂ ನ **ಸೇವನ್ತೋ** ನ ಪಟಿಸೇವನ್ತೋ ಮೇಥುನಪಚ್ಚಯಾ ಚುತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೬೦. ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋಯೇವ **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗತಾ,** ತಂ ಆಪನ್ನಾ। **ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಂ ಭೇಜ್ಜನ್ತಿ** ಏವಂನಾಮಕಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ।

೭೬೧. **ಸಮಯೇ ಪಿಟ್ಠಿಸಞ್ಞಿತೇ**ತಿ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸಸ್ಸ ಪಠಮದಿವಸತೋ ಯಾವ ಹೇಮನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮದಿವಸೋ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಸತ್ತಮಾಸಮತ್ತೇ ಪಿಟ್ಠಿಸಞ್ಞಿತೇ ಸಮಯೇ। "ಮಾತುಯಾಪಿ ಚಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "**ಮಾತರಮ್ಪಿ ಚಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸೋಯೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

೭೬೪. "**ಅವಸ್ಸುತಹತ್ಥತೋ ಹಿ ಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ವತ್ಥುಮಾಹ, **ಲಸುಣನ್ತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ ವತ್ಥುಂ, **ಮನುಸ್ಸಮಂಸನ್ತಿ** ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವತ್ಥುಂ, **ಅಕಪ್ಪಮಞ್ಞನ್ತಿ** ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಂ। **ಅಕಪ್ಪಮಞ್ಞನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಮಂಸ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। "ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಏಕತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಮದ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಸೇಸೋ, ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಖಾದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬಮೇತಂ "ಗಹೇತ್ವಾ, ಮದ್ದಿತ್ವಾ, ಖಾದತೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮವಚನಂ। **ಮನುಸ್ಸಮಂಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ

ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಪಾಟಿದೇಸನೀಯಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾನಿ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

೭೬೫. "ಪುಗ್ಗಲೋ ಏಕೋ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ದ್ವೇಪಿ ಚ ಪುಣ್ಣವಸ್ಸಾತಿ** ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಾ ಚ ದ್ವೇ ಸಾಮಣೇರಾ। **ಏಕಾವ ತೇಸಂ ಪನ ಕಮ್ಮವಾಚಾತಿ** ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಏಕೇನ ಆಚರಿಯೇನ ಏಕಾವ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕತಾ। **ಏಕಸ್ಸಾತಿ** ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಂ। **ನ ರೂಹತೇತಿ** ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕಿಮೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ, ವದ ಭದ್ದಮುಖಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೭೬೬. **ಮಹಿದ್ಧಿಕೇಸೂತಿ** ದ್ವೀಸು ಸಾಮಣೇರೇಸು। ಸಚೇ ಪನ ಏಕೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ **ಆಕಾಸಗೋ** ಆಕಾಸಟ್ಠೋ ಹೋತಿ , ಆಕಾಸಗತಸ್ಸೇವ ಕತಂ ತಂ ಉಪಸಮ್ಪದ**ಕಮ್ಮಂ ನೇವ ರೂಹತಿ** ನೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಭೂಮಿಗತಸ್ಸ ರೂಹತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೬೭. ಇದ್ಧಿಯಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭೂಮಿಗತಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಕರೋತಿ, ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇದಞ್ಚ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಂ ಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣಂ। ಯಥಾಹ - "ಸಙ್ಘೇನಾಪಿ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಗತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಕರೋತಿ, ಕುಪ್ಪತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೧)।

೭೬೮. ವತ್ಥಂ ಕಪ್ಪಕತಞ್ಚ ನ ಹೋತಿ, ರತ್ತಞ್ಚ ನ ಹೋತಿ, ಕೇಸಕಮ್ಬಲಾದಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಹೋತಿ, **ನಿವತ್ಥಸ್ಸ ಪನಾಪತ್ತಿ** ತಂ ಪನ ನಿವತ್ಥಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಅನಾಪತ್ತಿ ಕಥಂ ಸಿಯಾ, ವದ ಭದ್ದಮುಖಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೬೯. **ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಧಾರಣೇ ತನ್ನಿಮಿತ್ತಂ। ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಾಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಕಿಞ್ಚಿಪೀ"**ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಸಮತ್ಥೇತಿ। **ಅಸ್ಸ** ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಚೀವರಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೭೭೦. **ಕುತೋಪಿ ಚ** ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಭೋಜನಸ್ಸ **ಕಿಞ್ಚಿ** ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಭೋಜನತೋ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಸಯಮ್ಪಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ನ ದೇತಿ, ತಥಾಪಿ **ಗರುಕಂ ವಜ್ಜಂ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ **ಉಪೇತಿ** ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಕಥಮಾಪಜ್ಜತಿ, ತ್ವಂ ಯದಿ ವಿನಯೇ ಕುಸಲೋ ಅಸಿ, **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ವದ** ಏತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹವೇತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ।

೭೭೧. **ಯಾ ಪನ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ "ಇಙ್ಘ, ಅಯ್ಯೇ, ಯಂ ತೇ ಏಸೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ ದೇತಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ೭೦೫) ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಮಾತಿಕಾಯ ವುತ್ತನಯೇನ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ **ಅವಸ್ಸುತಮ್ಹಾ** ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಜನಂ **ಆದಾಯ** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, ಸಚೇ ಭುಞ್ಜತಿ, ಸಾ ತಥಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೀ ಯಾಯ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ **ಧೀರಾ** ವಿನಯಧರಾ ಪಣ್ಡಿತಾ **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಕಥಯನ್ತಿ** ತಸ್ಸಾ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ವದನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾಹ - "ತಸ್ಸಾ ಹಿ ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೧)।

೭೭೨. ತಂ ಕಥಂ ಯದಿ **ಬುಜ್ಝಸಿ** ಜಾನಾಸಿ, ಸಾಧುಕಂ **ಬ್ರೂಹಿ** ಕಥೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೭೩. **ನಿಸೇವಿತೇತಿ** ತಾಯ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ದನ್ತಪೋನೇ ಪರಿಭುತ್ತೇ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾ ಲಹುವಜ್ಜಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೭೫. **“ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಪತ್ತಿವಜ್ಜಮಾಹ। ಯಥಾಹ - “ತೇನ ಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಛಾದೇನ್ತೋ ವಜ್ಜಂ ನ ಫುಸತೀ”ತಿ।

೭೭೬. **ಸಪ್ಪಾಣಪ್ಪಾಣಜ**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕೇ ಚ ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ಚ ಜಾತಂ। **ನೇವ ಜಙ್ಗಮ**ನ್ತಿ ಪಾದೇಹಿ ಭೂಮಿಯಂ ನೇವ ಚರನ್ತಂ। **ನ ವಿಹಙ್ಗಮ**ನ್ತಿ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನ ಚರನ್ತಂ। **ದ್ವಿಜ**ನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ, ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ಜಾತತ್ತಾ ದ್ವಿಜಂ। **ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಮನೋಹರಂ। **ಅಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಅಮನೋಹರಂ।

೭೭೭. ಸಪ್ಪಾಣಜೋ ಸದ್ದೋ ಚಿತ್ತಜೋ ವುತ್ತೋ, ಅಪ್ಪಾಣಜೋ ಉತುಜೋ ಸದ್ದೋ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಪನ **ದ್ವೀಹೇವ** ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಜಾತತ್ತಾ “ದ್ವಿಜೋ”ತಿ ಮತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೭೮. **“ವಿನಯೇ”**ತಿಆದಿಗಾಥಾ ವಣ್ಣಿತತ್ಥಾಯೇವ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಸೇದಮೋಚನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಾಧಾರಣಾಸಾಧಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೭೭೯-೮೦. **ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನ**ನ್ತಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಾಗತಾನಂ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ। **ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹೀ**ತಿ ಉಭಯತ್ಥ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚಾತಿ ಉಭಯತ್ಥ ಅಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಞ್ಚ, **ತಥಾ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚಾತಿ ಉಭಯತ್ಥ ಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ ಅಹಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಮಾಹಿತಾ**ತಿ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ। **ತಂ** ಮಯಾ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ನಿದಾನಾದಿನಯಂ। **ಸುಣಾಥಾ**ತಿ ಸೋತುಜನಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಸವನೇ ನಿಯೋಜೇತಿ।

೭೮೧. "**ನಿದಾನ**"ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾ ವುತ್ತತ್ಥಾವ।

೭೮೨-೩. **"ಕತಿ ವೇಸಾಲಿಯಾ"**ತಿಆದಿ ಪುಚ್ಛಾಗಾಥಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾಯೇವ।

೭೮೬. "ದಸ ವೇಸಾಲಿಯಾ"ತಿಆದಿವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಥಾನಂ **"ಮೇಥುನ"**ನ್ತಿಆದಯೋ ನಿದ್ದೇಸವಸೇನ ವುತ್ತಾ। **ವಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಚತುತ್ಥನ್ತಿಮವತ್ಥುಕ**ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಅತಿರೇಕಚೀವರ**ನ್ತಿ ಪಠಮಕಥಿನಂ। **ಸುದ್ಧಕಾಳಕೇಳಕಲೋಮಕ**ನ್ತಿ ಏಳಕಲೋಮವಗ್ಗೇ ದುತಿಯಂ।

೭೮೭. **ಭೂತ**ನ್ತಿ ಪಠಮೇ ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಮಂ। **ಪರಮ್ಪರಞ್ಚೇವಾ**ತಿ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ಮುಖದ್ವಾರ**ನ್ತಿ ಚತುತ್ಥೇ ಭೋಜನವಗ್ಗೇ ದಸಮಂ। **ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಚ ಅಕ್ಕೋಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಛಟ್ಠೇ ಆರಾಮವಗ್ಗೇ ದುತಿಯಂ।

೭೮೮. **ದ್ವೇ ಅನುದ್ಧಂಸನಾನೀ**ತಿ ಅಟ್ಠಮನವಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ। **ಚೀವರಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ಚೀವರವಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಮಂ।

೭೮೯. **ರೂಪಿಯ**ನ್ತಿ ಏಳಕಲೋಮವಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಮಂ। **ಸುತ್ತವಿಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ಪತ್ತವಗ್ಗೇ ಛಟ್ಠಂ। **ಉಜ್ಝಾಪನ**ನ್ತಿ ದುತಿಯೇ ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೇ ತತಿಯಂ। **ಪರಿಪಾಚಿತಪಿಣ್ಡೋ**ತಿ ತತಿಯೇ ಓವಾದವಗ್ಗೇ ನವಮಂ। **ತಥೇವ ಗಣಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಚತುತ್ಥೇ ಭೋಜನವಗ್ಗೇ ದುತಿಯಂ।

೭೯೦. **ವಿಕಾಲೇ ಭೋಜನಞ್ಚೇವಾ**ತಿ ತತ್ಥೇವ ಸತ್ತಮಂ। **ಚಾರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಚೇಲಕವಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಮೇ ಛಟ್ಠಂ। **ನ್ಹಾನ**ನ್ತಿ ಸುರಾಪಾನವಗ್ಗೇ ಛಟ್ಠೇ ಸತ್ತಮಂ। **ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಮೇ ಸಪ್ಪಾಣಕವಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಮಂ। **ದತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಮೇ ಸಹಧಮ್ಮಿಕವಗ್ಗೇ ನವಮಂ।

೭೯೧. **ವೋಸಾಸನ್ತೀ**ತಿ ದುತಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ। **ನಚ್ಚಂ ವಾ ಗೀತಂ ವಾ**ತಿ ಪಠಮೇ ಲಸುಣವಗ್ಗೇ ದಸಮಂ। **ಚಾರಿಕದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಚತುತ್ಥೇ ತುವಟ್ಟವಗ್ಗೇ ಸತ್ತಮಟ್ಠಮಾನಿ। **ಛನ್ದದಾನೇನಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಮೇ ಕುಮಾರಿಭೂತವಗ್ಗೇ ಏಕಾದಸಮಂ। **"ಛನ್ದದಾನೇತೀ"**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ। "ಛನ್ದದಾನಂ ಇತಿ ಇಮೇ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೭೯೨. **ಕುಟೀ**ತಿ ಛಟ್ಠೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। **ಕೋಸಿಯ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ದುತಿಯೇ ಏಳಕಲೋಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಂ। **ಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಮಂ। **ಪಥವೀ**ತಿ ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗೇ ದಸಮಂ। **ಭೂತಗಾಮಕ**ನ್ತಿ ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೇ ದುತಿಯೇ ಪಠಮಂ। **ಸಪ್ಪಾಣಕಞ್ಚ ಸಿಞ್ಚನ್ತೀ**ತಿ ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೇ ದಸಮಂ।

೮೦೦. **ಛಊನಾನಿ ತೀಣೇವ ಸತಾನೀ**ತಿ ಛಹಿ ಊನಾನಿ ತೀಣೇವ ಸತಾನಿ, ಚತುನವುತಾಧಿಕಾನಿ ದ್ವಿಸತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಚೇತಸಾ**ತಿ –

“ವಧಕೇ ದೇವದತ್ತಮ್ಹಿ, ಚೋರೇ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಕೇ।
ಧನಪಾಲೇ ರಾಹುಲೇ ಚ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಮಮಾನಸೋ”ತಿ॥ (ಮಿ॰ ಪ॰ ೬.೬.೫; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೭ ದೇವದತ್ತವತ್ಥು; ಇತಿವು॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೦) -

ವಚನತೋ ಸಬ್ಬೇಸು ಹಿತಾಹಿತೇಸು, ಲಾಭಾಲಾಭಾದೀಸು ಚ ಅಟ್ಠಸು ಲೋಕಧಮ್ಮೇಸು ನಿಬ್ಬಿಕಾರತಾಯ ಚ ಸಮಾನಚಿತ್ತೇನ ತಥಾಗತೇನ।

ವುತ್ತಾವಸೇಸಾತಿ ವೇಸಾಲಿಯಾದೀಸು ಛಸು ನಗರೇಸು ವುತ್ತೇಹಿ ಅವಸಿಟ್ಠಾನಿ। **ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇ** ಇಮಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕತಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೦೧. **ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರೀ**ತಿ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವುತ್ತಂ ಮೇಥುನಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ, ರಾಜಗಹೇ ಅದಿನ್ನಾದಾನನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ। **ಸತ್ತ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಾ**ತಿ ರಾಜಗಹೇ ವುತ್ತಾ ದ್ವೇ ಅನುದ್ಧಂಸನಾ, ದ್ವೇ ಚ ಭೇದಾ, ಆಳವಿಯಂ ಕುಟಿಕಾರೋ, ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಮಹಲ್ಲಕವಿಹಾರೋ, ದೋವಚಸ್ಸನ್ತಿ ಸತ್ತ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ ಅಟ್ಠೇವಾ**ತಿ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ, ಕಾಳಕಏಳಕಲೋಮಂ, ರಾಜಗಹೇ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ಸುತ್ತವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ಆಳವಿಯಂ ಕೋಸಿಯಮಿಸ್ಸಕಂ, ಕಪಿಲವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಏಳಕಲೋಮಧೋವನಂ, ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನನ್ತಿ ಅಟ್ಠ।

ದ್ವತ್ತಿಂಸೇವ ಚ ಖುದ್ದಕಾತಿ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಭೂತಾರೋಚನಂ, ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ, ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ, ಅಚೇಲಕಂ, “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಪಞ್ಚ, ರಾಜಗಹೇ ಉಜ್ಝಾಪನಕಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಪರಿಪಾಚಿತಪಿಣ್ಡೋ, ಗಣಭೋಜನಂ, ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ, “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ನಿಮನ್ತಿತೋ”ತಿಆದಿ ಚ, “ಓರೇನಡ್ಢಮಾಸಂ ನಹಾಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ, ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ, “ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ”ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪನ “ನಚ್ಚಂ ವಾ ಗೀತಂ ವಾ”ತಿಆದಿ ಚ, “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅನ್ತೋವಸ್ಸ”ನ್ತಿಆದಿ ಚ, “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ ಚಾತಿ ದ್ವಯಂ, “ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಾರಿವಾಸಿಕಛನ್ದದಾನೇನಾ”ತಿಆದಿ ಚಾತಿ ಚತ್ತಾರಿ, ಆಳವಿಯಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಉತ್ತರಿ ದಿರತ್ತತಿರತ್ತಂ, “ಪಥವಿಂ ಖಣೇಯ್ಯ ವಾ”ತಿಆದಿ, ಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾಯ, “ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ಉದಕ”ನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ, ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಅಞ್ಞವಾದಕೇ ವಿಹೇಸಕೇ, ಯಾವದ್ವಾರಕೋಸಾ ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯ, ಸುರಾಮೇರಯಪಾನೇ, ಅನಾದರಿಯೇ, “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕ”ನ್ತಿಆದಿ ಚಾತಿ ಪಞ್ಚ, ಕಪಿಲವತ್ಥುಮ್ಹಿ “ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ”ತಿಆದಿ, “ಅಗಿಲಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಚಾತುಮಾಸ”ನ್ತಿಆದಿ, “ಅಟ್ಠಿಮಯಂ ವಾ ದನ್ತಮಯಂ ವಾ”ತಿಆದಿ ತೀಣಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪನ “ಉದಕಸುದ್ಧಿಕಂ ಪನಾ”ತಿಆದಿ, “ಓವಾದಾಯ ವಾ”ತಿಆದೀತಿ ದ್ವೇ, ಭಗ್ಗೇಸು “ಅಗಿಲಾನೋ ವಿಸಿಬ್ಬನಾಪೇಕ್ಖೋ”ತಿಆದಿ ಏಕನ್ತಿ ಏತಾನಿ ಬಾತ್ತಿಂಸೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ।

೮೦೨. **ದ್ವೇ ಗಾರಯ್ಹಾ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖು ಪನೇವ ಕುಲೇಸೂ”ತಿಆದಿ, “ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಆರಞ್ಞಕಾನೀ”ತಿಆದಿ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ। **ತಯೋ ಸೇಖಾ**ತಿ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ನ ಸುರುಸುರುಕಾರಕಂ, ಭಗ್ಗೇಸು ನ ಸಾಮಿಸೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಾನೀಯಥಾಲಕಂ, ನ ಸಸಿತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಧೋವನನ್ತಿ ತೀಣಿ ಸೇಖಿಯಾನಿ। **ಛಪ್ಪಞ್ಞಾಸೇವ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪಿಣ್ಡಿತಾನಿ ವೇಸಾಲಿಯಾದೀಸು **ಛಸು ನಗರೇಸು** ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೦೩. ಸತ್ತಸು ನಗರೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ **ಏತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನೇವ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪನ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ ಸತಾನೇವ ಭವನ್ತಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇಹಿ ಚತುನವುತಾಧಿಕದ್ವಿಸತಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಛಸು ನಗರೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಛಪಞ್ಞಾಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸಾಧಿಕಾನಿ ತೀಣಿ ಸತಾನಿ ಭವನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಡ್ಢೇನ ಚತುತ್ಥಂ ಯೇಸಂ ತಾನಿ **ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ**।

೮೦೪-೧೦. ಏವಂ ನಿದಾನವಸೇನ ನಗರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಿದಾನಮಞ್ಞಮಸೇಸೇತ್ವಾ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಾಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಕೇವಲಂ ಪಿಣ್ಡವಸೇನ ಗಣನಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನ"**ನ್ತಿಆದಿ।

೮೧೧. ಏವಂ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ನಿದಾನಞ್ಚ ಗಣನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಛಚತ್ತಾಲೀಸಾ"**ತಿಆದಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಭಾವಂ ಮಹೇಸಿನಾ ಗಮಿತಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಛಚತ್ತಾಲೀಸೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಉದ್ದೇಸಮಾಹ।

೮೧೪. "ಛ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ"ತಿಆದೀಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ನಿದ್ದೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **"ವಿಸ್ಸಟ್ಠೀ"**ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿನಿದ್ದೇಸಮಾಹ।

೮೧೫. "ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇ ಆದಿವಗ್ಗಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಧೋವನ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಧೋವನಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಹತ್ಥತೋ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ।

೮೧೬. **ಆರಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೮೧೭. ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ವುತ್ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಗಣನಾವಸಾ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಂ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾಗತಂ ಛಸಟ್ಠಿಸತಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವಕ್ಖಮಾನೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯತೇಹಿ ಬಾವೀಸತಿಪಾಚಿತ್ತಿಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಂ ಹೋತಿ। **ತತೋ**ತಿ ಅಟ್ಠಾಸೀತಾಧಿಕಸತಪಾಚಿತ್ತಿಯತೋ ನಿದ್ಧಾರಿತಾನಿ ಏತಾನಿ ದ್ವಾವೀಸತಿ ಖುದ್ದಕಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಕೇ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೧೮. **ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಓವಾದವಗ್ಗೋ। ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ **ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಂ,** ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇನ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ **ಸಪರಮ್ಪರಭೋಜನೋ**।

೮೨೧. **"ಏಕತೋ ಪನ ಪಞ್ಞತ್ತಾ"**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣತಂ ಗತಾ ಏಕತೋವ ಪಞ್ಞತ್ತಾ **ಇಮೇ** ಇಮಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪಿಣ್ಡಿತಾನಿ ಛಚತ್ತಾಲೀಸ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೨೩. ಮಹೇಸಿನಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಭಾವಂ ಗಮಿತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪರಿಪಿಣ್ಡಿತಾನಿ ಸತಂ, ತಿಂಸ ಚ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೨೪. ಏವಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ನಿದ್ದೇಸಮಾಹ **"ಪಾರಾಜಿಕಾನೀ"**ತಿಆದಿನಾ। **ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರೀ**ತಿ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ।

೮೨೬. ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿನಿದ್ದೇಸೋ **"ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ತು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇಹೀ"**ತಿಆದಿ। ಚತುನ್ನಂ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಉದ್ದೇಸವಸೇನೇವ ಪಾಕಟತ್ತಾ ಪಟಿನಿದ್ದೇಸೇ ಅಗ್ಗಹಣಂ। **ಆದಿತೋ ಛಾ**ತಿ ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾದಯೋ ಛ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ। **"ಆದಿತೋ"**ತಿ ಇದಂ "ಯಾವತತಿಯಕಾ"ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ಅಟ್ಠಸು ಯಾವತತಿಯಕೇಸು ಪುರಿಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೮೨೭. **ಸತ್ತಞ್ಞದತ್ಥಿಕಾದೀನೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದತೋ ಪಚ್ಛಿಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ, ಪುರಿಮಾನಿ "ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ದ್ವೇ ಚ ಗಹಿತಾನಿ। **ಪತ್ತೋ ಚೇವಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ಪತ್ತಸನ್ನಿಚಯಸಿಕ್ಖಾಪದಮಾಹ। ದುತಿಯವಗ್ಗೇ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯಂ **"ಗರುಂ ಲಹು"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಹಿತಂ।

೮೨೮. ಇಧ ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಏತಾನಿ ಪನ ದ್ವಾದಸೇವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸೇನ ಏಕತೋ ಪಞ್ಞತ್ತಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೨೯-೩೦. "ಸಬ್ಬೇವ ಗಣನಾವಸಾ"ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣತಂ ಗತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಏಕತೋ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಸತಂ, ತಿಂಸ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೩೧-೩. "ಅಸಾಧಾರಣಾ ಉಭಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಉಭಿನ್ನಂ ಅಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸತಞ್ಚ ಸತ್ತತಿ ಚ ಛ ಚ ಭವನ್ತಿ। ಏವಮುದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ನಿದ್ದೇಸೋ **"ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರೀ"**ತಿಆದಿ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ **ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ। ದಸಚ್ಛ ಚಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ದಸ, ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆದಿಕಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಛ ಚಾತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಸೋಳಸ।

ಅನಿಯತಾ ದುವೇ ಚೇವಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನಿಯತಾ ದ್ವೇ ಚ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಾ ಚತುವೀಸತೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದ್ವಾದಸ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ದ್ವಾದಸಾತಿ ಏವಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾ ಚತುವೀಸತಿ ಚ। **ಸತಂ ಅಟ್ಠಾರಸ ಖುದ್ದಕಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬಾವೀಸತಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಛನ್ನವುತೀತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಾಧಿಕಸತಂ ಖುದ್ದಕಾನಿ ಚ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸಾಧಾರಣಸಙ್ಗಹೇ।

ದ್ವಾದಸೇವ ಚ ಗಾರಯ್ಹಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚತ್ತಾರಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅಟ್ಠಾತಿ ಏತೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ ಚಾತಿ ಇಮೇ ಛಸತ್ತತಿಅಧಿಕಾನಿ ಸತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೩೪. ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣಾನಿ ಸತ್ಥುನಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸತಞ್ಚ ಸತ್ತತಿ ಚ ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಭವನ್ತೀತಿ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೩೫-೬. ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಮೇಥುನಅದಿನ್ನಾದಾನಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಚ। **ಸತ್ತ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಾತಿ** ಸಞ್ಚರಿತ್ತಅಮೂಲಕಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಯಾವತತಿಯಕಾ ಚಾತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಸತ್ತ ಚ। **ಅಟ್ಠಾರಸ ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಾತಿ** ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ಪಠಮೇ ಚೀವರವಗ್ಗೇ ಧೋವನಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದದ್ವಯವಜ್ಜಿತಾನಿ ಅಟ್ಠ, ಏಳಕಲೋಮವಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾನೀತಿ ತಯೋ, ಪತ್ತವಗ್ಗೇ ಪಠಮಪತ್ತವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಆರಞ್ಞಕಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಯಸ್ಸ ವಜ್ಜಿತಾನಿ ಸತ್ತ ಚಾತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಚ। **ಸಮಸತ್ತತಿ ಖುದ್ದಕಾತಿ** –

"ಸಬ್ಬೋ ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗೋಪಿ…ಪೇ॰… ದ್ವಾವೀಸತಿ ಭವನ್ತಿ ಹೀ"ತಿ॥ (ಉ॰ ವಿ॰ ೮೧೮-೮೨೧) –

ವುತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಬಾವೀಸತಿಪಾಚಿತ್ತಿಯೇಹಿ ವಜ್ಜಿತಾನಿ ಅವಸೇಸಾನಿ ಸತ್ತತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಚ ಉಭಯಸಾಧಾರಣವಸೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ। ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ ಸೇಖಿಯಾಪಿ ಚಾತಿ **ಉಭಿನ್ನಂ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ **ಸಮಸಿಕ್ಖತಾ** ಸಾಧಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಸತಂ, ಸತ್ತತಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಸಾಧಾರಣಾಸಾಧಾರಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಲಕ್ಖಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೮೩೭. **ಇತೋ**ತಿ ಸಾಧಾರಣಾಸಾಧಾರಣಕಥಾಯ ಪರಂ। **ಸಬ್ಬಗ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಸಾಧಾರಣಂ। **ವದತೋ ಮೇ**ತಿ ವದತೋ ಮಮ ವಚನಂ। **ನಿಬೋಧಥಾ**ತಿ ನಿಸಾಮೇಥ, ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುಣಾಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೩೮-೯. ‘‘ವಿಪತ್ತಿ ಆಪತ್ತಿ ಅನಾಪತ್ತೀ’’ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ‘‘ಆಣತ್ತಿ ಅಙ್ಗ’’ನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ವಜ್ಜಕಮ್ಮಪಭೇದಕ**ನ್ತಿ ವಜ್ಜಪಭೇದಕಂ ಕಮ್ಮಪಭೇದಕಂ। **ತಿಕದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಕುಸಲತ್ತಿಕವೇದನಾತ್ತಿಕದ್ವಯಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ **ಇದಂ ಪನ** ಸತ್ತರಸವಿಧಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಲಕ್ಖಣಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಸಬ್ಬೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು।

೮೪೦. **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತರಸವಿಧೇ ಯಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯಂ, ಯಞ್ಚ ಉತ್ತಾನಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ **ಅತ್ಥಜೋತನಂ** ಅತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೧. ನಿದಾನಂ ನಾಮ ರಾಜಗಹಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಟ್ಠಾನಭೂತಾನಿ ಸತ್ತ ನಗರಾನಿ, ತಂ ಪುಬ್ಬೇ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಅವಸಿಟ್ಠಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **‘‘ಪುಗ್ಗಲೋ’’**ತಿಆದಿ। **ಪುಗ್ಗಲೋ ನಾಮ** ಕತಮೋ? ಯಂ ಯಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ, ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಆರಬ್ಭ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, **ಅಯಂ** ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೨. **ಧನಿಯಾದಯೋ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಸೇಯ್ಯಸಕೋ, ಉದಾಯೀ, ಆಳವಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಛನ್ನೋ, ಮೇತ್ತಿಯಭೂಮಜಕಾ, ದೇವದತ್ತೋ, ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಉಪನನ್ದೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ, ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು, ಹತ್ಥಕೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ, ಅನುರುದ್ಧೋ, ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ, ಬೇಲಟ್ಠಸೀಸೋ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ, ಸಾಗತತ್ಥೇರೋ, ಅರಿಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋತಿ ಇಮೇ ಏಕವೀಸತಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ।

೮೪೩. **ಥುಲ್ಲನನ್ದಾದಯೋ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸುನ್ದರೀನನ್ದಾ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ, ಅಞ್ಞತರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಚಣ್ಡಕಾಳೀ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ, ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋತಿ ಛಯಿಮೇ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಉಭಯಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಾ ಸಬ್ಬೇ ಪುಗ್ಗಲಾ।

೮೪೪. **ವತ್ಥೂ**ತಿ **ವತ್ಥು** ನಾಮ ಸುದಿನ್ನಾದಿನೋ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮೇಥುನಾದಿಕಸ್ಸ ಚ **ವತ್ಥುನೋ** ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ **ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ** ವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೫-೭. ಕೇವಲಾ ಮೂಲಭೂತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿ। ಅನು ಚ ಅನುಪ್ಪನ್ನೋ ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಚ ಪದೇಸೋ ಚ **ಅನ್ವನುಪ್ಪನ್ನಸಬ್ಬತ್ಥಪದೇಸಾ,** ತೇಯೇವ ಪದಾನಿ **ಅನ್ವನುಪ್ಪನ್ನಸಬ್ಬತ್ಥಪದೇಸಪದಾನಿ,** ತಾನಿ ಪುಬ್ಬಕಾನಿ ಯಾಸಂ ಪಞ್ಞತ್ತೀನಂ ತಾ **ಅನ್ವನುಪ್ಪನ್ನಸಬ್ಬತ್ಥಪದೇಸಪದಪುಬ್ಬಿಕಾ**। ತಥೇವ ಸಾ ಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತಿ ಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಏಕತೋ ಉಭತೋ ಪುಬ್ಬಾ ಕಥೇವ ಸಾ ಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕತೋಪದಂ ಉಭತೋಪದಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಮಸ್ಸಾತಿ **ಏಕತೋಉಭತೋಪುಬ್ಬಾ,** ಏಕತೋಪಞ್ಞತ್ತಿ ಉಭತೋಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೮೪೭. **ತತ್ಥ** ನವಧಾಸು ಪಞ್ಞತ್ತೀಸು। ಪಞ್ಞತ್ತಿ ನಾಮ ಕತಮಾತಿ ಆಹ **‘‘ಯೋ ಮೇಥುನ’’**ನ್ತಿಆದಿ। ‘‘ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವೇಯ್ಯಾ’’ತಿ ಚ ‘‘ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ’’ತಿ ಚ ಏವಮಾದಿಕಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಮೂಲಭೂತಾ **ಪಞ್ಞತ್ತಿ** ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೮. **ಇಚ್ಚೇವಮಾದಿಕಾತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ದುಬ್ಬಲ್ಯಂ ಅನಾವಿಕತ್ವಾ"ತಿ ಚ "ಗಾಮಾ ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ವಾ"ತಿ ಚ ಏವಮಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ।

೮೪೯. ವಜ್ಜಕೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಯೇವ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತಿ, **ಸಾ** ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತಿ।

೮೫೦-೧. ಗುಣಙ್ಗುಣುಪಾಹನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಸಹ ಚಮ್ಮತ್ಥರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚ **ಧುವನ್ಹಾನಂ** ಧುವನಹಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ಪಞ್ಚವಗ್ಗೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದನಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ **ಏಸಾ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ** ಪಞ್ಞತ್ತಿ ಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಸ್ಮಿಂಯೇವ ಹೋತೀತಿ** ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಪತ್ತಿಕರಾ ಹೋತಿ। **ನ ಅಞ್ಞತೋತಿ** ನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ದೇಸನ್ತರೇ ಠಾನೇ।

೮೫೨. **ಇತೋತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿತೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಭೇದೇ। **ಸಾಧಾರಣದುಕಾದಿಕನ್ತಿ** ಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿ ಅಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿ, ಏಕತೋಪಞ್ಞತ್ತಿ ಉಭತೋಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ದುಕದ್ವಯಂ। **ಅತ್ಥತೋ ಏಕಮೇವಾತಿ** ಅತ್ಥತೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮಾನಮೇವ। ವಿಪತ್ತಾಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವಿತ್ಥಾರಿತೋತಿ ಇಧ ನ ದಸ್ಸಿತೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ - **ವಿಪತ್ತೀತಿ** ಸೀಲಆಚಾರದಿಟ್ಠಿಆಜೀವವಿಪತ್ತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಾ। **ಆಪತ್ತೀತಿ** ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಾದಿವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಭೇದೋ। **ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಅಜಾನನಾದಿವಸೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೮೫೩. ಆಪತ್ತಿ ಪನ ಸಾಣತ್ತಿಕಾಪಿ ಹೋತಿ, ಅನಾಣತ್ತಿಕಾಪಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಆಣತ್ತೀತಿ ಚ ನಾಮೇಸಾ ಆಣಾಪನಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಣತ್ತಿ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಭಾವಸಾಧಾರಣತ್ತಾತಿ ಇಧಾಹ।

೮೫೪. ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸುಪಿ ಸಬ್ಬಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸಬ್ಬೋ ಪನ ಅಙ್ಗಭೇದೋಪಿ ವಿಭಾವಿನಾ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೫೬. "ಸಾ ಚ ಅಕ್ರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಾ"ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಕಾಯೇನ, ವಾಚಾಯ ವಾ ದಸಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಅತಿರೇಕಚೀವರಸ್ಸ ಅನಧಿಟ್ಠಾನೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ **"ಪಠಮೇ ಕಥಿನೇ ವಿಯಾ"**ತಿ ಉದಾಹರಣಂ ಕತಂ।

೮೫೭. **ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯತೋ ಹೋತೀತಿ** ಕಿರಿಯತೋ ಚ ಅಕಿರಿಯತೋ ಚ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಉದಾಹರಣಮಾಹ **"ಚೀವರಗ್ಗಹಣೇ ವಿಯಾ"**ತಿ। ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ಚೀವರಗ್ಗಹಣಂ **ಕ್ರಿಯಾ,** ಪಾರಿವತ್ತಕಸ್ಸ ಅದಾನಂ **ಅಕ್ರಿಯಾತಿ** ಏವಂ ಕಿರಿಯಾಯ ಚೇವ ಅಕಿರಿಯಾಯ ಚ ಇಮಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

೮೫೮. **ಸಿಯಾ ಪನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಯಾ ಪನ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, ಸಿಯಾ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯತೋ, ಸಿಯಾ ಅಕಿರಿಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। **ಸಿಯಾತಿ** ಚ ಕದಾಚಿ-ಸದ್ದತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಅತ್ರೋದಾಹರಣಮಾಹ **"ರೂಪಿಯೋಗ್ಗಹಣೇ ವಿಯಾ"**ತಿ। ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಣೇ, ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪನೇ ಸಿಯಾ ಕದಾಚಿ ಕಿರಿಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಸಾದಿಯನೇ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಕಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಅಕರಣೇನ ಕದಾಚಿ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹೋತೀತಿ।

೮೫೯. ಯಾ ಕರೋತೋ ಅಕುಬ್ಬತೋ, ಕದಾಚಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ಹೋತಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯತೋ, ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯತೋಪಿ ಚ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಕುಟಿಕಾರಾಪತ್ತಿ ವಿಯಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಾ ಹಿ ವತ್ಥುಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಕರೋತೋ ಕಿರಿಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ಅದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ ವಾ ಕರೋತೋ ಕಿರಿಯಾಕಿರಿಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ।

೮೬೧. **ಯತೋ** ಆಪತ್ತಿತೋ। **ಅಯಂ** ಆಪತ್ತಿ। ಸಞ್ಞಾಯ ಕರಣಭೂತಾಯ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಏತಾಯಾತಿ **ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ**। ಏತ್ಥ ಚ ವೀತಿಕ್ಕಮಸಞ್ಞಾ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ವಿಮುಚ್ಚನಸ್ಸ ಸಾಧಕತಮಟ್ಠೇನ ಗಹಿತಾ। ಯಥಾ ವುಟ್ಠಿಯಾ ಅಭಾವೇನ ಜಾತಂ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ "ವುಟ್ಠಿಕತ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅಯಂ** ಸಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿ।

೮೬೨-೪. **ಇತರಾ ಪನ** ಅಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿ। ವೀತಿಕ್ಕಮಸಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವೇನ ನತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಏತಾಯಾತಿ **ನೋಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ**। **ಸುಚಿತ್ತೇನ** ಸವಾಸನಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನೇನ, ಸಕಲಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಕುಸಲಸಮ್ಪಯೋಗೇನ ಚ ಸುನ್ದರಚಿತ್ತೇನ ಭಗವತಾ **ಪಕಾಸಿತಾ ಸಬ್ಬಾವ** ಆಪತ್ತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ದುವಿಧಾ ಸಿಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನವಸೇನ ಪನಾತಿ** ಸಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನವಸೇನೇವ। ಸಚಿತ್ತಕಮಿಸ್ಸಕವಿವಜ್ಜನತ್ಥಾಯ **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ।

ಯಾ ಸಚಿತ್ತಕೇಹಿ ವಾ ಅಚಿತ್ತಕಮಿಸ್ಸಕಸಮುಟ್ಠಾನವಸೇನ ವಾ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ಅಯಂ ಅಚಿತ್ತಕಾ।

೮೬೫. **ಸುವಿಜ್ಜೇನಾತಿ** ಸೋಭಮಾನಾಹಿ ತೀಹಿ ವಿಜ್ಜಾಹಿ ವಾ ಅಟ್ಠಹಿ ವಾ ವಿಜ್ಜಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಸುವಿಜ್ಜೇನ। **ಅನವಜ್ಜೇನಾತಿ** ಸವಾಸನಕಿಲೇಸಾವಜ್ಜರಹಿತತ್ತಾ ಅನವಜ್ಜೇನ ಭಗವತಾ । **ಲೋಕಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜತೋ** ಲೋಕಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜವಸೇನ ಸಬ್ಬಾವ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವಜ್ಜವಸೇನ ದುವಿಧಾ ದುಕಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೬೬. **ಯಸ್ಸಾ ಸಚಿತ್ತಕೇ ಪಕ್ಖೇ, ಚಿತ್ತಂ ಅಕುಸಲಂ ಸಿಯಾತಿ** ಯಸ್ಸಾ ಸಚಿತ್ತಕಾಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನಾಯ ಅಚಿತ್ತಕಾಯ ಸುರಾಪಾನಾದಿಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನಪಕ್ಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಅಕುಸಲಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ಲೋಕವಜ್ಜಾ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಸ್ಸಾ ಪನ ಸಚಿತ್ತಕಸಮುಟ್ಠಾನಾಯ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾದಿಆಪತ್ತಿಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಕುಸಲಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಲೋಕವಜ್ಜತಾಯ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ। ಅಚಿತ್ತಕಾಪಿ ವಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖೇ ಕುಸಲಚಿತ್ತೇ ಸತಿ ಲೋಕವಜ್ಜತಾಯ ಸಿದ್ಧಾಯ ಅಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖೇಪಿ ಲೋಕವಜ್ಜೋ ಹೋತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತೇನೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಲೋಕವಜ್ಜತಾತಿ ಸಾ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಾ।

ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾಯ ವತ್ಥುವೀತಿಕ್ಕಮವಜ್ಜಾ ಸಿಯಾ ಕುಸಲಂ, ಸಿಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸಾ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಕುಸಲಮೇವಾತಿ ಅಯಂ ನಿಯಮೋ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ "**ಸೇಸಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಕಾ**"ತಿ। "**ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಕಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ಲಕ್ಖಣೇನ ವತ್ಥುವಿಜಾನನಚಿತ್ತೇನ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಸಿಯಾ ಕುಸಲಂ, ಸಿಯಾ ಅಕುಸಲಂ, ಸಿಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸಾ ಸಚಿತ್ತಕಪಕ್ಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಅಕುಸಲಮೇವಾತಿ ಅಯಂ ನಿಯಮೋ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ।

೮೬೭. ಕಾಯದ್ವಾರೇನ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ **ಕಾಯಕಮ್ಮಂ**। ಉಭಯತ್ಥ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ **ತದುಭಯಂ** ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ। ಮನೋದ್ವಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ನ ವುತ್ತಂ। "ಮನೋದ್ವಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಚ ಇದಂ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಾದಿಯನಾದೀಸು ಮನೋದ್ವಾರೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವತೋ"ತಿ ಆಚರಿಯಾ।

೮೬೮-೯. **ಕುಸಲಾದಿತಿಕದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಕುಸಲತ್ತಿಕಞ್ಚೇವ ವೇದನಾತ್ತಿಕಞ್ಚ। ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ ಕುಸಲಾಕುಸಲಚಿತ್ತೋ, ತಥಾ ಅಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ದುಕ್ಖಾದಿಸಂಯುತೋತಿ ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾವೇದನಾಸಮಙ್ಗಿನೋ ಸಙ್ಗಹೋ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಅಕುಸಲಚಿತ್ತವಸೇನ ಏಕಂ ಚಿತ್ತಂ, ಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತವಸೇನ ದ್ವೇ ಚಿತ್ತಾನಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಸೇನ ತೀಣಿ ಚಿತ್ತಾನಿ। ದುಕ್ಖವೇದನಾವಸೇನ ಏಕಾ ವೇದನಾ, ಸುಖಉಪೇಕ್ಖಾವಸೇನ ದ್ವೇ, ಸಬ್ಬಾಸಂ ವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ ವೇದನಾತಿ ಅಯಮೇವ ಭೇದೋ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಅಞ್ಞೋ ಭೇದೋ।

ಕುಸಲತ್ತಿಕಂ ಸಚೇಪಿ ಗಹಿತಂ, ನ ಪನ ಸಬ್ಬೇಸಮೇವ ಚಿತ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಲಬ್ಭತಿ, ಅಥ ಖೋ ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಕಾನಂ ಬಾತ್ತಿಂಸಚಿತ್ತಾನಮೇವ ವಸೇನ ಲಬ್ಭತಿ। ಬಾತ್ತಿಂಸೇವ ಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಕಾನಿ। ದ್ವಾದಸ ಅಕುಸಲಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಕಾಮಾವಚರಕುಸಲಾನಿ, ದಸ ಕಾಮಾವಚರಕಿರಿಯಚಿತ್ತಾನಿ, ಕುಸಲತೋ, ಕಿರಿಯತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಭಿಞ್ಞಾಚಿತ್ತಾನಿ ಚಾತಿ ಏವಂ ಬಾತ್ತಿಂಸಚಿತ್ತೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಾ ವಾ ಹೋತಿ ಅಬ್ಯಾಕತಾ ವಾ, ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಿ ಕುಸಲಂ। ಯಥಾಹ **ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ** "ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಸಿಯಾ ಅಕುಸಲಂ ಸಿಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ, ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೨೨; ಪರಿ॰ ೩೦೩)। ಅಯಂ ಪನ ಪಾಠೋ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೋ, ನ ಲೋಕವಜ್ಜಂ। ಯಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪಥವಿಖಣನಭೂತಗಾಮಪಾತಬ್ಯತಾದಿಕೇ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣೇ ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ "ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ನಯಿದಂ ಅಙ್ಗಪಹೋನಕಚಿತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಯಂ ತಾವ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಲೋಕವಜ್ಜಂ, ತಂ ಏಕನ್ತತೋ ಅಕುಸಲಮೇವ। ತತ್ಥ "ಸಿಯಾ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪೋ ನತ್ಥಿ। ಯಂ ಪನ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂ, ತಂ ಯಸ್ಮಾ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ "ಇಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಾಮೀ"ತಿ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸೇವ ಅಕುಸಲಂ ಹೋತಿ, ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸೇಯ್ಯಾದಿವಸೇನ ಆಪಜ್ಜನತೋ ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾಸಞ್ಚಿಚ್ಚವಸೇನ ಇಮಂ ವಿಕಪ್ಪಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ಇದಂ ವುತ್ತಂ "ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಸಿಯಾ ಅಕುಸಲಂ ಸಿಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ, ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ "ಯಂ ಕುಸಲಚಿತ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ಅಚಿತ್ತಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಪದಸೋಧಮ್ಮಾದಿಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಚ ತತ್ಥ ವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಂ, ಕಾಯವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ಪನ ಚಲಿತಪವತ್ತಾನಂ ಕಾಯವಾಚಾನಂ ಅಞ್ಞತರಮೇವ ಅಙ್ಗಂ, ತಞ್ಚ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಪರಿಯಾಪನ್ನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಕತನ್ತಿ।

೮೭೦. **ಇದಂ ತು ಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಇದಂ ನಿದಾನಾದಿಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಲಕ್ಖಣಂ।

೮೭೧. **"ತರು"**ನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತತ್ಥಾವ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ತತ್ಥ "ದ್ವಯಙ್ಕುರ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಇಧ "ಚತುಸ್ಸಿಖ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ದ್ವಯಙ್ಕುರ"ನ್ತಿ ಲೋಕವಜ್ಜಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾನಂ ಗಹಣಂ , ಇಧ **ಚತುಸ್ಸಿಖ**ನ್ತಿ ಚತುನ್ನಂ ವಿಪತ್ತೀನಂ। ಚತ್ತಾರೋ ಸೀಖಾ ಅಙ್ಕುರಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ತತ್ಥ ವಿಪತ್ತಿ "ಸತ್ತಫಲ"ನ್ತಿ ಸತ್ತಫಲೇಸು ಅನ್ತೋಗಧಾ, ಇಧ ವಿಪತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ವಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಫಲಾನಿ।

೮೭೨. **ಅನುತ್ತರತಂ ಗತಂ** ಅತ್ತನಾ ಉತ್ತರಸ್ಸ ಉತ್ತಮಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ **ಇಮಂ ಉತ್ತರಂ** ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಪಕರಣಂ **ಯೋ** ಥೇರನವಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಅಞ್ಞತರೋ **ಪರಿಯಾಪುಣಾತಿ** ಪಾಠಸ್ಸ ಪಗುಣವಾಚುಗ್ಗತಕರಣೇನ ಅಧೀಯತಿ, **ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ** ಅತ್ಥಞ್ಚ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮನಸಾ ಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸುಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಿ, ಸೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಏವಮೇವ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಯುತ್ತೋ, ಸೋ ಚ **ಕಾಯವಾಚವಿನಯೇ** ಕಾಯವಾಚಾವೀತಿಕ್ಕಮಾನಂ ವಿನಯನೇ ಸಂವರಣೇ **ವಿನಯೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ **ಅನುತ್ತರತಂ ಉಪಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಉತ್ತರಿತರಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತಂ ಉಪಗಚ್ಛತಿ। ಏತ್ಥ ಕಾರಣಮಾಹ **"ಉತ್ತರತೋ"**ತಿ, ಪಗುಣವಾಚುಗ್ಗತಕರಣೇನ ಅಧೀತೇನ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಂ ಸುತ್ವಾ ಧಾರಣೇನ ಸುಟ್ಠು ಧಾರಿತೇನ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಪಕರಣೇನ ಹೇತುಭೂತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಲಕ್ಖಣಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸಬ್ಬಸಙ್ಕಲನನಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೮೭೩. ಪರಿವಾರೇ ಮುಖಾಗತಾ ಕತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತಿವಾರಾದಯೋ ಅಟ್ಠ ವಾರಾ, ತೇಯೇವ ಪಚ್ಚಯ-ಸದ್ದೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವುತ್ತಾ ಅಟ್ಠಪಚ್ಚಯವಾರಾತಿ ವಿಭಙ್ಗದ್ವಯೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ದಸ್ಸಿತಾ ಸೋಳಸ ಪರಿವಾರಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ಸೋಳಸಪರಿವಾರೋ, ತಸ್ಸ **ಸೋಳಸಪರಿವಾರಸ್ಸ**। **ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಕಲನಂ ನಯ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವುತ್ತಾನಂ ಸಙ್ಕಲನನಯಾನಂ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬತೋ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಕಲಭೇದನಂ ನಯಂ।

೮೭೫. ಕಾಯಿಕಾ ಛಬ್ಬಿಧಾತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ, ಕುಟಿಕರಣೇ ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ, ಏಕಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಅನಾಗತೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿ, ವಿಕಾಲಭೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ, ಪಠಮಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಪತ್ತೀತಿ ಛಬ್ಬಿಧಾ।

ತಥಾ ವಾಚಸಿಕಾಪಿ ಚಾತಿ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಾ, ಕುಟಿಯಾ ಕಾರಾಪನೇ ಪುಬ್ಬಗತಿಯೋ, ಪದಸೋಧಮ್ಮಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ದವಕಮ್ಯತಾಯ ಹೀನೇನ ಖುಂಸನಂ, ತಸ್ಸ ದುಬ್ಭಾಸಿತನ್ತಿ ತಥಾ ಛಬ್ಬಿಧಾ।

ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ತಿಸ್ಸೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾಯ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಛಾದನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅತ್ತನೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಚ್ಛಾದನೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಚ।

ಪಞ್ಚ ಸಂಸಗ್ಗಪಚ್ಚಯಾತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಕಾಯೇನ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಪಚ್ಚಯಾ ಪಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಯೋ।

೮೭೭. ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾಯ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಪಟಿಚ್ಛಾದಕಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಚ್ಛಾದನೇ ದುವೇ।

೮೭೯. **"ಗಾಮನ್ತರೇ ಚತಸ್ಸೋವಾ"**ತಿಆದಿ ಪಟಿನಿದ್ದೇಸತೋ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೮೮೧. ವಜನ್ತಿಯಾತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ।

೮೮೫. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ರತ್ತನ್ಧಕಾರೇ ಅಪ್ಪದೀಪೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯದಿ ಸಲ್ಲಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ। **ದೂರೇ ಠಿತಾ** ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ವದೇಯ್ಯ ಚೇ, ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೮೬. ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ **ಛನ್ನೇ** ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ದಿವಾ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ **ಅಸ್ಸ** ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಾ **ವದೇಯ್ಯ** ಸಲ್ಲಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ। ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ವದೇಯ್ಯ ಚೇ, ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೯೧. ಸನಿಸ್ಸಗ್ಗಾ ಚ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನವಿನಯಕಮ್ಮಸಹಿತಾಯೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿ।

೮೯೩. ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ।

೮೯೬. ದುವಿನ್ನನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ।

೮೯೮. **ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಭೂಮಿ** ನಾಮ ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಮಾನಲದ್ಧಿಕಸ್ಸ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಭಾವೋ। ನಾನಾಪದಂ ಪುಬ್ಬಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ನಾನಾಪದಪುಬ್ಬಿಕಾ,** ನಾನಾಸಂವಾಸಕಭೂಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ । ಉಕ್ಖಿತ್ತನಾನಾಲದ್ಧಿಕನಾನಾಸೀಮಗತಾ **ನಾನಾಸಂವಾಸಕಭೂಮಿ।** ಇಮಾ ದ್ವೇಯೇವ ಸಂವಾಸಕಭೂಮಿಯೋ ಹಿ ಮಹೇಸಿನಾ ಕಾರುಣಿಕೇನ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೯೯. **ದುವಿನ್ನನ್ತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಮಾನತ್ತಚಾರೀನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ। **ದ್ವಯಾತೀತೇನಾತಿ** ಕಾಮಸುಖಲ್ಲಿಕಾನುಯೋಗಅತ್ತಕಿಲಮಥಾನುಯೋಗಸಙ್ಖಾತಂ ಅನ್ತದ್ವಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮಜ್ಝಿಮಾಯ ಪಟಿಪದಾಯ ಠಿತೇನ। ಅಥ ವಾ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದದ್ವಯಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇನ।

೯೦೦. “ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಪರಮಂ ಆದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಚ ತಥೇವ “ದ್ವಙ್ಗುಲಂ ವಾ ದುಮಾಸಂ ವಾ”ತಿ ಚ ದ್ವಙ್ಗುಲಾ ದುವೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೦೫. ಆಣತ್ತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಮಾರಣಂ, ಆಣತ್ತಿಯಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನಮ್ಪೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೦೭. **ತಿಸ್ಸೋ ಓಭಾಸನಾಯಿಮಾತಿ** ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಮೇಥುನಾಧಿಪ್ಪಾಯಪ್ಪಕಾಸನಾ।

೯೦೮. ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಏವ **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಾ।**

೯೧೦. **ವನಪ್ಪತಿ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಂ ವಿನಾ ಫಲನ್ತೀ ನಿಗ್ರೋಧಉದುಮ್ಬರಅಸ್ಸತ್ಥಪಿಲಕ್ಖಕಾದಿರುಕ್ಖಜಾತಿ, ಇಧ ಪನ ವನಜೇಟ್ಠೋ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಚೇತಿಯರುಕ್ಖೋ ವನಪ್ಪತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಥುಲ್ಲತಾತಿ** ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ।

೯೧೨. **ವಿಸ್ಸಟ್ಠೀತಿ** ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿ ಸಮ್ಭವಧಾತು। **ಛಡ್ಡನೇತಿ** ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮೋಚನೇ। “ಹರಿತೇ ಉಚ್ಚಾರಂ ಪಸ್ಸಾವಂ ಛಡ್ಡನೇ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೯೧೩. ಕಿಂ ಪಮಾಣಮೇತಾಸನ್ತಿ **ಕಿತ್ತಕಾ।**

೯೧೫. **ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಾಮಿವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೇ ಪಚ್ಚತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವಾ ವಣ್ಣಲೋಪೋ।

೯೧೮. ದುತಿಯಾಯ ಹತ್ಥಪಾಸಕಂ।

೯೨೨. “ಯಾವತತಿಯಕೇ ತಿಸ್ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ”ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೭೭ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ಪದಸ್ಸ ನಿದ್ದೇಸೇ “ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ ಸಙ್ಘ-ಭೇದಕಸ್ಸಾನುವತ್ತಿನೋ”ತಿ ಪಠನ್ತಿ। “ತಿಣ್ಣಂ ಸಙ್ಘಭೇದಾನುವತ್ತಕಾನಂ ಕೋಕಾಲಿಕಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ತಥಾ ಪಾಠೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೯೨೩. **ಯಾವತತಿಯಕೇತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಪೂರಣೀ **ತತಿಯಾ,** ಕಮ್ಮವಾಚಾ, ಯಾವತತಿಯಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ ಆಪತ್ತಿ **ಯಾವತತಿಯಕಾ** ನಾಮ।

೯೨೭. **“ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಕಿಞ್ಚೀ”**ತಿ ಇದಂ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಯಾ ವತ್ಥುದಸ್ಸನಂ। **“ಸಬ್ಬಂ ಮಂಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿ ಇದಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಾನಂ ವತ್ಥುದಸ್ಸನಂ।

೯೧೭. **“ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾನ...ಪೇ॰... ಭೋಜನಮ್ಹಿ ಚಾ”**ತಿ ಇದಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯವತ್ಥುದಸ್ಸನಂ। **“ಲಸುಣಮ್ಹಿ ಚಾ”**ತಿ ಇದಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥುದಸ್ಸನಂ। “ಏಕತೋ ಅಜ್ಝೋಹರನ್ತಿಯಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ।

೯೨೦. ರತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೨೧. ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾವ **ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಕಾ**। **ತೇಚತ್ತಾಲೀಸ ವತ್ತನಾ** ದ್ವಾಸೀತಿಕ್ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಂ ಪರಿಪೂರಣಟ್ಠಾನೇ ದಸ್ಸಿತಾ।

೯೨೨. ಅದಸ್ಸನಅಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿಯಾ **ದುವೇ** ಪುಗ್ಗಲಾ, ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತಿಯಾ ಏಕೋತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ಉಕ್ಖಿತ್ತಪುಗ್ಗಲಾ।

೯೨೪. **ದೂಸಕೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ। **ಕಣ್ಟಕೋ**ತಿ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರೋ।

೯೨೭. **ದದೇಯ್ಯಚ್ಛೇವಮಾದಿಕಾ**ತಿ ಇತ್ತಿಕಾಲೇ “ಸಙ್ಘೋ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದಿಭೇದಾ ಇತ್ತಿಕಪ್ಪನಾ, ಇತ್ತಿಕಿರಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೇತಿ ಸಙ್ಘೋ ಕರೋತೀತಿಆದೀ**ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕಾಲೇ “ಸಙ್ಘೋ ದೇತೀ”ತಿ ವಾ “ಕರೋತೀ”ತಿ ವಾ ಆದಿಭೇದಾ ವಚನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ವಿಪ್ಪಕತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ನಾಮ ಸಿಯಾ।

೯೨೮. **ದಿನ್ನಂ ಕತಂ ಪನಿಚ್ಚಾದೀ**ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ನಿಟ್ಠಿತಾಯ “ದಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನಾ”ತಿ ವಾ “ಕತಂ ಸಙ್ಘೇನಾ”ತಿ ವಾತಿಆದಿವಚನಂ ಅತೀತಕರಣಂ ನಾಮ ಸಿಯಾ।

೯೩೯. **ಸಙ್ಘೇ**ತಿ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ।

“ಕಾರಣೇಹಿ ಪನ ದ್ವೀಹಿ, ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜತಿ ನಞ್ಞಥಾ”ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ, ನನು “ಪಞ್ಚಹುಪಾಲಿ, ಆಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ? ಕಮ್ಮೇನ, ಉದ್ದೇಸೇನ, ವೋಹರನ್ತೋ, ಅನುಸ್ಸಾವನೇನ, ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನಾ”ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೫೮) ವುತ್ತತ್ತಾ, **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ** (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫೮) “ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾರಣೇಹೀ”ತಿ ವಚನತೋ ಚ ಇಧ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹೇವ ಕಾರಣೇಹಿ ಸಙ್ಘಭೇದಕಥನಂ ಅಯುತ್ತನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ನಾಯುತ್ತಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಕಾರಕವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** -

> “ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಅಪಲೋಕನಾದೀಸು ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಕಮ್ಮೇನ। ಉದ್ದೇಸೇನಾತಿ ಪಞ್ಚಸು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಉದ್ದೇಸೇನ। ವೋಹರನ್ತೋತಿ ಕಥಯನ್ತೋ, ತಾಹಿ ತಾಹಿ ಉಪಪತ್ತೀಹಿ ‘ಅಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋ’ತಿಆದೀನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ಭೇದಕರವತ್ಥೂನಿ ದೀಪೇನ್ತೋ। ಅನುಸ್ಸಾವನೇನಾತಿ ‘ನನು ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಾಥ ಮಯ್ಹಂ ಉಚ್ಚಾಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ, ಬಹುಸ್ಸುತಭಾವಞ್ಚ, ಮಾದಿಸೋ ನಾಮ ಉದ್ಧಮ್ಮಂ ಉಬ್ಬಿನಯಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯುತ್ತಂ, ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಅವೀಚಿ ನೀಲುಪ್ಪಲವನಮಿವ ಸೀತಲೋ, ಕಿಮಹಂ ಅಪಾಯತೋ ನ ಭಾಯಾಮೀ’ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಕಣ್ಣಮೂಲೇ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಸ್ಸಾವನೇನ। ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನಾತಿ ಏವಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭೇತ್ವಾ ಅನಿವತ್ತಿಧಮ್ಮೇ ಕತ್ವಾ ‘ಗಣ್ಹಥ ಇಮಂ ಸಲಾಕ’ನ್ತಿ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನ।
>
> “ಏತ್ಥ ಚ ಕಮ್ಮಮೇವ, ಉದ್ದೇಸೋ ವಾ ಪಮಾಣಂ, ವೋಹಾರಾನುಸ್ಸಾವನಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಾ ಪನ ಪುಬ್ಬಭಾಗಾ। ಅಟ್ಠಾರಸವತ್ಥುದೀಪನವಸೇನ ಹಿ ವೋಹರನ್ತೇ ತತ್ಥ ರುಚಿಜನನತ್ಥಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಸಲಾಕಾಯ ಗಹಿತಾಯಪಿ ಅಭಿನ್ನೋವ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘೋ। ಯದಾ ಪನ ಏವಂ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಅತಿರೇಕೇ ವಾ ಸಲಾಕಂ ಗಾಹೇತ್ವಾ ಆವೇಣಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ಉದ್ದೇಸಂ ವಾ ಕರೋತಿ, ತದಾ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫೮) -

ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಕಮ್ಮಾನಿ ದ್ವೇ ಪಧಾನಕಾರಣಾನೀತಿ ಇಧ ತಾನೇವ ದಸ್ಸಿತಾನಿ।

ನನು ಚ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೋಪಿ ಸಙ್ಘಭೇದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೋ ವುತ್ತೋ, ಉದ್ದೇಸಕಮ್ಮಾನೇವ ಪಧಾನಭಾವೇನ ವುತ್ತಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಮಸ್ಸ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಸ್ಸ ಪಧಾನಕಾರಣಭಾವೋತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಉದ್ದೇಸಕಮ್ಮಾನಿಪಿ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇ ಸಿದ್ಧೇ ಅವಸ್ಸಮ್ಭವನತೋ ಅತ್ಥಸಾಧನಪಯೋಗೇನ ವಿನಾ ಅಸಿದ್ಧಾನೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸೋ ಪಧಾನಭಾವೇನ ಇಧ ಗಹಿತೋ, ಉದ್ದೇಸೋ ಪನ ಪಞ್ಞತ್ತಕಮ್ಮಪುಬ್ಬಙ್ಗಮತ್ತಾ ಕಮ್ಮೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ಇಧ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೯೪೧. **ಪಯುತ್ತಾಯುತ್ತವಾಚಾಯಾತಿ** ಪಚ್ಚಯುಪ್ಪಾದನತ್ಥಾಯ ಪಯುತ್ತಾ ಚ ಸಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಭಾವಸ್ಸ ಅಯುತ್ತಾ ಅನನುರೂಪಾ ಚಾತಿ **ಪಯುತ್ತಾಯುತ್ತಾ,** ಸಾಯೇವ ವಾಚಾತಿ ಪಯುತ್ತಾಯುತ್ತವಾಚಾ, ತಾಯ।

೯೪೪. ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೪೫. **ಅನಾಮಯೋತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ।

೯೪೭. **"ದಸಸತಾನೀ"**ತಿಆದಿಗಾಥಾಯ **ರತ್ತೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಸತ"ನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಛಾದನಕಿರಿಯಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ದಸಸತಾನಿ ಆಪತ್ತಿಯೋ ರತ್ತೀನಂ ಸತಂ ಛಾದೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಕತ್ತಬ್ಬಯೋಜನಾಯಂ -

> "ದಸ ಸತಂ ರತ್ತಿಸತಂ, ಆಪತ್ತಿಯೋ ಛಾದಯಿತ್ವಾನ।
> ದಸ ರತ್ತಿಯೋ ವಸಿತ್ವಾನ, ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ"ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೪೭೭) -

ಅಯಂ ಪರಿವಾರಗಾಥಾಪಮಾಣಂ। ಏಕದಿವಸಂ ಸತಂಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಸದಿವಸೇ ಛಾದನವಸೇನ ಸತಂದಿವಸೇ ಸಹಸ್ಸಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯೋ ಛಾದಯಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯೋ ದಸದಿವಸೇ ಸತಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಸದಿವಸೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತೇನ ರತ್ತಿಸತಂ ಆಪತ್ತಿಸಹಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಂ ಹೋತೀತಿ। **ದಸ ರತ್ತಿಯೋ ವಸಿತ್ವಾನಾತಿ** "ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ದಸಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ"ತಿ ಪರಿವಾಸಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ದಸ ರತ್ತಿಯೋ ವಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋತಿ** ಪರಿವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನಾ ವಸಿತಬ್ಬಪರಿವಾಸತೋ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ಮುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೪೭. **ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಅಟ್ಠೇವಾತಿ** ಅಗ್ಗಹಿತಗ್ಗಹಣೇನ। **ತೇವೀಸ ಗರುಕಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ದಸ, ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಛ, ಉಭಿನ್ನಂ ಸಾಧಾರಣಾ ಸತ್ತಾತಿ ಏವಂ ತೇವೀಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ।

೯೪೮. **ವುತ್ತಾನೀತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ। **ದ್ವೇಚತ್ತಾಲೀಸ ಹೋನ್ತೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗಾಗತಾ ತಿಂಸ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆದಿತೋ ದ್ವಾದಸ ಚಾತಿ ದ್ವಾಚತ್ತಾಲೀಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ದಸ್ಸಿತಾವ।

೯೪೯. **ಸುಸಿಕ್ಖೇನಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಸಿಕ್ಖಿತಅಧಿಸೀಲಾದಿತಿವಿಧಸಿಕ್ಖೇನ ಭಗವತಾ।

೯೫೦. **ಸುಪಞ್ಞೇನಾತಿ** ಸೋಭಣಾ ದಸಬಲಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಛಅಸಾಧಾರಣಾದಯೋ ಪಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸುಪಞ್ಞೋ, ತೇನ। **ಯಸಸ್ಸಿನಾತಿ** ಅಟ್ಠಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಸಮೂಹಸಙ್ಖಾತಪರಿವಾರಯಸಾ ಚ ಸಬ್ಬಲೋಕಬ್ಯಾಪಕಗುಣಘೋಸಸಙ್ಖಾತಕಿತ್ತಿಯಸಾ ಚ ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಯಸಸ್ಸಿನಾ। **ಅಡ್ಢಡ್ಢಾನಿ ಸತಾನಿ ಭವನ್ತೀತಿ** ಯಥಾದಸ್ಸಿತಗಣನಾಯ ಪಿಣ್ಡವಸೇನ ಪಞ್ಞಾಸಾಧಿಕಾನಿ ತೀಣಿ ಸತಾನಿ

ಭವನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುಪಞ್ಞೇನ ಯಸಸ್ಸಿನಾ ಗೋತಮೇನ **ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ ಸತಾನಿ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೫೧. **ಏತೇಸು** ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಯೋ ಸಾರಭೂತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಸೋ ಸಕಲೋ ಮಯಾ ಸಮಾಸೇನ **ಸಬ್ಬಥಾ** ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೫೨. **ಇದಂ** ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಪಕರಣಂ।

೯೫೩. **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಮಯಾ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾವ। **ಅತ್ಥೇ**ತಿ ವಚನತ್ಥಭಾವತ್ಥಾದಿಭೇದೇ ಅತ್ಥೇ ವಾ। **ಅಕ್ಖರಬನ್ಧೇ ವಾ**ತಿ ಅಕ್ಖರಸಙ್ಖಾತಪದಬನ್ಧೇ ವಾ। **ವಿಞ್ಞಾಸಸ್ಸ ಕಮೇಪಿ ವಾ**ತಿ ಉದ್ದೇಸವಸೇನ ಗನ್ಥನಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಕಮೇಪಿ। **ಕಙ್ಖಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಾ**ತಿ "ಯಥಾಅಧಿಪ್ಪೇತಸ್ಸ ಇದಂ ವಾಚಕಂ ನು ಖೋ, ಅವಾಚಕ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇದಮಯುತ್ತಂ ನು ಖೋ, ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇದಮಧಿಕಂ ನು ಖೋ, ಊನ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇದಮಘಟ್ಟಿತಕ್ಕಮಂ ನು ಖೋ, ಘಟ್ಟಿತಕ್ಕಮ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇದಂ ವಿರುದ್ಧಸಮಯಂ ನು ಖೋ, ಅವಿರುದ್ಧಸಮಯ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇದಂ ದುರುತ್ತಂ ನು ಖೋ, ಸುವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇದಂ ಸತ್ಥಕಂ ನು ಖೋ, ನಿರತ್ಥಕ"ನ್ತಿ ವಾ ಕಙ್ಖಾ ವಿಮತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಬಹುಮಾನತಾ**ತಿ "ವಿನಯೋ ಸಂವರತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ೩೬೬) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಪಯೋಜನಪರಮ್ಪರಾಯ ಮೂಲಕಾರಣತ್ತಾ ಮಹತೀ ಸಮ್ಮಾನಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೫೪. **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು **ಸಉತ್ತರಂ** ಉತ್ತರಪಕರಣೇನ ಸಹಿತಂ **ವಿನಯಸ್ಸವಿನಿಚ್ಛಯಂ** ನಾಮ ಪಕರಣಂ **ಜಾನಾತಿ** ಧಮ್ಮತೋ ಚೇವ ಅತ್ಥತೋ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಚ ಸಬ್ಬಥಾ ಅವಬುಜ್ಝತಿ, **ಸೋ** ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪಕೇನ ಆಚರಿಯೇನ ವಿನಾಪಿ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋತಿ। **ನಿಸ್ಸಯಂ ವಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ। **ಯಥಾಕಾಮಙ್ಗತೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ಯಾದಿಸಾ ಯಾದಿಸಾ ಅತ್ತನಾ ಗಾಮಿತಾ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗಮನಾರಹೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೫೫. ನಿಸ್ಸಯಂ ದಾತುಕಾಮೇನ। ಸಹ ವಿಭಙ್ಗೇನ **ಸವಿಭಙ್ಗಂ**। ಸಹ ಮಾತಿಕಾಯ **ಸಮಾತಿಕಂ**। **ಇದಂ** ಸಉತ್ತರಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪಕರಣಂ **ಸುಟ್ಠು ವಾಚುಗ್ಗತಂ ಕತ್ವಾ** ಗನ್ಥತೋ ಸುಟ್ಠು ಪಗುಣಂ ವಾಚುಗ್ಗತಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥತೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಚ ಸಮ್ಮಾ ಜಾನಿತ್ವಾ ಏವಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೫೬-೭. **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು **ಇಮಂ** ಸಉತ್ತರಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪಕರಣಂ ವಾಚಾಯ **ಪಠತಿ,** ಮನಸಾ **ಚಿನ್ತೇತಿ,** ಅಞ್ಞೇಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನಂ **ಸುಣಾತಿ,** ಅತ್ಥಂ **ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ,** ಪರಂ **ವಾಚೇತಿ,** ನಿಚ್ಚಂ **ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ** ಯಥಾಪರಿಪುಚ್ಛಿತಮತ್ಥಂ ಹೇತುಉದಾಹರಣಪವತ್ತಿವಸೇನ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಇಕ್ಖತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ನಿಯಮೇತಿ ವವತ್ಥಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ **ವಿನಯನಿಸ್ಸಿತಾ ಸಬ್ಬೇವ ಅತ್ಥಾ** ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಾದಿಪಭೇದಾ ಸಬ್ಬೇ ಅತ್ಥಾ **ಹತ್ಥೇ ಆಮಲಕಂ ವಿಯ** ಕರತಲೇ ಅಮಲಮಣಿರತನಂ ವಿಯ **ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ** ಪಾಕಟಾ ಭವನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸ ಮಲನ್ತಿ **ಅಮಲಂ,** ಅಮಲಮೇವ **ಆಮಲಕ**ನ್ತಿ ಮಣಿರತನಂ ವುಚ್ಚತಿ।

೯೫೮. ನತ್ಥಿ ಏತೇಸಂ ಬುದ್ಧೀತಿ **ಅಬುದ್ಧೀ,** ಅಬುದ್ಧೀ ಚ ತೇ ಜನಾ ಚಾತಿ **ಅಬುದ್ಧಿಜನಾ,** ಅಬುದ್ಧಿಜನಾನಂ ಸಾರಂ ಅವಸಾರಂ ಓಸೀದನಂ ದದಾತಿ ಆದದಾತಿ ಕರೋತೀತಿ **ಅಬುದ್ಧಿಜನಸಾರದಂ,** ಬುದ್ಧಿವಿರಹಿತಾನಂ ಅಗಾಧಂ ಗಮ್ಭೀರಂ। ತೇಹಿ ಅಲದ್ಧಪತಿಟ್ಠಂ **ಅಮತಸಾಗರಂ** ಸದ್ದತ್ಥರಸಾಮತಸ್ಸ, ನಿಬ್ಬಾನಾಮತಸ್ಸ ವಾ ಪಟಿಲಾಭಕಾರಣತ್ತಾ ಸಾಗರಸದಿಸಂ **ಪರಮಂ** ಉತ್ತಮಂ **ಇಮಂ ಉತ್ತರಂ ಸಾಗರಂ** ಆಸನ್ನಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಉತ್ತರಪಕರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸಮುದ್ದಸಾಗರಂ ಸಾರದೋ ಹುತ್ವಾ **ಉತ್ತರಂ** ಉತ್ತರನ್ತೋ

ಪರಿಯೋಸಾಪೇನ್ತೋ **ನರೋ** ಭಿಕ್ಖು **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ **ವಿನಯಪಾರಗೋ** ವಿನಯಪಿಟಕಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತಂ ಗತೋ ಹುತ್ವಾ **ಪಾರಗೋ** ಪಾರಂ ಸಂಸಾರಸ್ಸ ಪಾರಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ **ಸಿಯಾ** ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೫೯. **ಅತೋತಿ** ತಸ್ಮಾದೇವ ಕಾರಣಾ **ಅವಪೂರತೋರತೋ** ಪಾಪಪೂರತೋ ನಿರಾಸಙ್ಕತಾಯ ಓರತೋ ನಿವತ್ತೋ ಪಾಪಭೀರುಕೋ ನರೋ **ತಮಂ ವಿಧೂಯ** ಪಾಪಭೀರುಕತಾಯ ಏವ ಚಿತ್ತಪರಿಯುಟ್ಠಾನವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಂ ಮೋಹನ್ಧಕಾರಂ ತದಙ್ಗಪಹಾನವಸೇನ ವಿಧಮೇತ್ವಾ। **ಸಬ್ಬಙ್ಗಣಕಮ್ಮದಂ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ರಾಗಾದೀನಂ ಅಙ್ಗಣಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ತದಙ್ಗಾದಿಪಹಾನಂ ದದಾತಿ ಆವಹತೀತಿ "ಸಬ್ಬಙ್ಗಣಕಮ್ಮದ"ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ **ಸುಖಸ್ಸ ಪದಂ** ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸ್ಸ ಸುಖಸ್ಸ ಕಾರಣಂ **ಗುಣಸಂಹಿತಂ** ಸೀಲಾದೀಹಿ ಅತ್ಥಭೂತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಸಂಹಿತಂ ಯುತ್ತಂ ಗುಣಪ್ಪಕಾಸಕಂ **ಹಿತಂ** ಅಮತೋಸಧಂ ವಿಯ ಸಬ್ಬದೋಸಸಬ್ಬಬ್ಯಾಧಿರಹಿತತಾಯ ಅಜರಾಅಮತಾದಿಗುಣಾವಹತ್ತಾ ಹಿತಂ **ಇಮಂ ಉತ್ತರಂ** ನಾಮ ಪಕರಣಂ **ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ** ಆದರೋ ಹುತ್ವಾ **ನಿಚ್ಚಂ** ಸತತಂ **ಸಿಕ್ಖೇ** "ಏವಂ ಪರಿಚಯನ್ತಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕನ್ತೇನ ಯಥಾವುತ್ತಪಯೋಜನಸಾಧನಯೋಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಅಜ್ಝೇನಾದಿವಸೇನ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯ ಏವ, ನ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಕೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೬೦. **ಪಟುಭಾವಕರೇ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಪೂರಣೇ, ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾಭಿಭವನೇ ಚ ಪಟುಭಾವಂ ಛೇಕತ್ತಂ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಧಾರೇನ್ತಾನಂ ಲಜ್ಜಿಪುಗ್ಗಲಾನನ್ತಿ ಪಟುಭಾವಕರೇ **ಪರಮೇ** ತತೋಯೇವ ಉತ್ತಮೇ **ಪಿಟಕೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ **ಪಟುತಂ** ಪಾಟವಂ ಪಞ್ಞಾಕೋಸಲ್ಲಂ ಅಭಿಪತ್ಥಯನ್ತೇನ ಪಟುನಾ ಯತಿನಾ ನಿಮ್ಮಲಪ್ಪವತ್ತಿಕೇನ **ಪಟುನಾ ವಿಧಿನಾ** ಛೇಕೇನ ಸಾರೇನ ವಿಧಾನೇನ **ಇದಂ** ಸಉತ್ತರಂ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪಕರಣಂ **ಸತತಂ** ನಿರನ್ತರಂ **ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬಂ** ಉಗ್ಗಹಣಧಾರಣಪರಿಪುಚ್ಛಾಚಿನ್ತನಾದಿವಸೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ಉತ್ತರೇ ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನಿಯಾ

ಸಬ್ಬಸಙ್ಕಲನನಯಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೯೬೧-೩. ಮಹೇಸಿನೋ ತಿವಿಧಸ್ಸಾಪಿ **ಸಾಸನಸ್ಸ ಸುಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾಮೇನ** ಅತಿಚಿರಕಾಲಪ್ಪವತ್ತಿಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ **ಧೀಮತಾ** ಪಸತ್ಥತರಞಾಣೇನ **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ** ಲಾಭಸಕ್ಕಾರನಿರಪೇಕ್ಖತಾಯ ಪರಿಸುದ್ಧಜ್ಝಾಸಯೇನ **ಬುದ್ಧದತ್ತೇನ** ಬುದ್ಧದತ್ತಾಭಿಧಾನೇನ ಆಚರಿಯವರೇನ ರಚಿತೋ।

ಪಜ್ಜವಸೇನ **ಗನ್ಥತೋ, ಅತ್ಥತೋ ಚೇವ** ಪರಮುತ್ತರೋ **ಉತ್ತರೋ** ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಅನ್ತರಾಯಂ ಅನ್ತರೇನ** ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಂ, ಬಾಹಿರಂ ವಾ ಅನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ ಯಥಾ **ಸಿದ್ಧಿಂ ಉಪಾಗತೋ** ಪರಿನಿಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ, ತಥಾ ಸತ್ತಾನಂ **ಧಮ್ಮಸಂಯುತಾ** ಕುಸಲೂಪಸಂಹಿತಾ **ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ** ಮನೋರಥಾ **ಸಿಜ್ಝನ್ತು** ಅನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ ನಿಪ್ಪಜ್ಜನ್ತು, ಏತೇನ ಉತ್ತರವಿನಿಚ್ಛಯರಚನಾಮಯೇನ ಮಹತಾ ಪುಞ್ಞೋದಯೇನ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಜನಂ ರಞ್ಜೇತೀತಿ **"ರಾಜಾ"**ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತೋ ಮಹೀಪಾಲೋ **ಮಹಿಂ** ಪಥವಿಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಂ ಜನಕಾಯಂ **ಸಮ್ಮಾ** ಞಾಯೇನ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ ಪಾಲೇತು। **ದೇವೋ** ಪಜ್ಜುನ್ನೋ **ಕಾಲೇ** ಥಾವರಜಙ್ಗಮಾನಂ ಉಪಯೋಗಾರಹಕಾಲೇ **ಸಮ್ಮಾ ಪವಸ್ಸತು** ಅವುಟ್ಠಿಅತಿವುಟ್ಠಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಪವಚ್ಛತು।

೯೬೪. **ಸೇಲಿನ್ದೋ** ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಾ **ಯಾವ ತಿಟ್ಠತಿ** ಯಾವ ಲೋಕೇ ಪವತ್ತತಿ, **ಚನ್ದೋ** ಸಕಲಜನಪದನಯನಸಾಯನೋ **ಯಾವ ವಿರೋಚತಿ** ಯಾವ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಂ ಜೋತೇತಿ, ತಾವ ಯಸಸ್ಸಿನೋ **ಗೋತಮಸ್ಸ** ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ **ಸದ್ಧಮ್ಮೋ** ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧವಸೇನ ತಿವಿಧೋ ಸದ್ಧಮ್ಮೋ **ತಿಟ್ಠತು** ಪವತ್ತತು।

೯೭೫. ಸೀಹಾದೀನಂ, ದಾಹಾದೀನಞ್ಚ ಬಾಹಿರಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಂ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಖಮನಂ ಸಹನಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಪವತ್ತನಂ **ಖನ್ತಿ**। **ಸೋರಚ್ಚನ್ತಿ** ಸೋಭನೇ ರತೋತಿ **ಸುರತೋ,** ಸುರತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಸೋರಚ್ಚಂ। ಸುನ್ದರಂ ಅಖಣ್ಡತಾದಿಗುಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸೀಲಂ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸುಸೀಲೋ**। ಸುಸೀಲಸ್ಸ ಭಾವೋ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಉತ್ತರವಿನಿಚ್ಛಯಟೀಕಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ವಿನಯತ್ಥಸಾರಸನ್ದೀಪನೀ ನಾಮ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾ,

ಲೀನತ್ಥಪಕಾಸನೀ ನಾಮ ಉತ್ತರವಿನಿಚ್ಛಯವಣ್ಣನಾ ಚ

ಸಮತ್ತಾ।

ಪಚ್ಛಾ ಠಪಿತಗಾಥಾಯೋ

ಥೇರೇನ ಥಿರಚಿತ್ತೇನ, ಸಾಸನುಜ್ಜೋತನತ್ಥಿನಾ।
ಪುಞ್ಞವಾ ಞಾಣವಾ ಸೀಲೀ, ಸುಹಜ್ಜೋ ಮುದುಕೋ ತಥಾ॥

ಯೋ ಸೀಹಳಾರಿಮದ್ದೇಸು, ಚನ್ದಿಮಾ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ।
ಪಾಕಟೋ **ಸೀವಲಿತ್ಥೇರೋ**, ಮಹಾತೇಜೋ ಮಹಾಯಸೋ॥

ತೇನ ನೀತಾ ಸೀಹಳಾ ಯಾ, ಇಧ ಪತ್ತಾ ಸುಧೀಮತಾ।
ಏಸಾ ಸಂವಣ್ಣನಾ ಸೀಹ-ಳಕ್ಖರೇನ ಸುಲಿಕ್ಖಿತಾ॥

ರೇವತೋ ಇತಿ ನಾಮೇನ, ಥೇರೇನ ಥಿರಚೇತಸಾ।
ಅರಿಮದ್ದಿಕೇ ರಕ್ಖನ್ತೇನ, ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾನ ಸಾಧುಕಂ॥

ಲಿಖಾಪಿತಾ ಹಿತತ್ಥಾಯ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅರಿಮದ್ದಿಕೇ।
ಏಸಾ ಸಂವಣ್ಣನಾ ಸುಟ್ಠು, ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಮುಪಾಗತಾ।
ತಥೇವ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ, ಸಬ್ಬತ್ಥೋ ಚ ಸಮಿಜ್ಝತೂತಿ॥